

časopis kat. studentů

JITRO

Z OBSAHU:

Opat Dr. Zavoral:

Mladí přátelé moji!

Alexej Jaroš:

Sjezd ÚKS čsl. v Opavě.

Dr. Stan. Suchánek:

K jubilejnímu kongresu katolických studentů „Pax Romana“.

JUC Frant. Hradil:

III. kongres slovanských katolických akademiků a seniorů na Slovensku.

Dr. Alois Kolisek zemřel.

r. 13

č. 1

JITRO

vychází počátkem každého měsíce kromě hlavních prázdnin. — Redakce: Praha II., Spálená 15.
— Administrace: Praha II., Spálená 15. — Telefon č. 44.910. — Číslo účtu u poštovního úřadu
šekového 206.271. — Předplatné pro studenty na půl roku Kč 6.—, na rok Kč 12.— a pro nestu-
denty na rok Kč 25.—. Cizina: Spoj. státy severoamerické celoročně 1 dolar.

Za každých 10 odběratelů 1 exemplář zdarma.

Redakční uzávěrka 15. září.

Z redakčního koše.

J. Pil: Na prázdninách. Nevhodné podáním, ač námět v mnohém dobrý. Piš dále. Asad: Z Říma. Loňský ročník přinesl více věcí z Říma, s kterými jest Tvůj článek velice podobný. Sděl svou adresu a pokračuj, máš dobrý postřeh. J. Vlk: Někdy. Přílišná fantazie, které chybí logičnost, potřebuješ více ukáznit, některé věci jsou slušné. Nejlepší jest: na řasy — vidět, že se můžeš k něčemu propracovat. Výše uvedené platí i Tobě, ale piš dále. J. R. Stálý zápas. Samoten. Vítěz. Kanoe. Básnické počátky — slabé. M. Maturita: To se Ti nepovedlo, námět dosti známý.

Upozornění příspěvatelům: Dopisy těžší 20 g nutno vyplatiti Kč 1.30. Minulý rok jsme museli mnoho doplácet, neboť doplatky se platí dvojnásob větší.

Redakční sdělení.

Kolegy příspěvatelé prosíme, aby redakci zasílali příspěvky včas a psané po jedné straně papíru. První neúspěchy nesmějí nikoho odradit a rovněž první úspěch nesvědčí o tom, že všechny další musí býti uveřejněny. Buďte pamětlivi toho, že píšete článek do stud. časopisu a ne komposici a nechtějte, aby Vám redakce jako počátek a návod k Vaším příspěvkům musela doporučovati bedlivé přečtení a časté nahlížení do pravidel českého pravopisu. Mnohý příspěvek jest také psán písmem těžko čitelným, prosíme, aby i v tomto směru stala se náprava. Čtenáře prosíme o časté zaslání dopisů o obsahu Jitra a pomohli nám tak svou kritikou Jitro zlepšovati.

Redakce.

Soutěž. Velké odměny chystáme těm, kdo získají co největší počet odběratelů. Rozšiřujte „Jitro!“ Odměny cenné knihy.

Kdo získá 3 odb. dostane knihu.
Kdo 5 odb. má na půl roku předplaceno Jitro a ještě dostane knihu.
Kdo 10 odběratelů má na celý rok předplaceno a ještě dostane knihu.

Pro tři, kdož získají největší počet přes 15 odběratelů máme plnicí pera.

Kdo si ponechá dvě čísla jest považován za odběratele a jest povinnen v čas předplatné zapraviti.

JITRO

Časopis středoškolských studentů katolických

Ročník XIII.

V Praze v září 1931.

Číslo 1.

Opat dr. Zavoral:

Mladí přátelé moji!

Jako člen stálého komitétu pro pořádání světových eucharistických kongresů, v němž s drem Rücklem mám čestnou úlohu zastupovati Československo, považoval jsem za svou povinnost zúčastniti se jubilejního kongresu eucharistického v Lille. Před 50 lety byl v Lille konán první světový kongres eucharistický a proto, ač letošní kongres byl jen eucharistickým sjezdem diecézánním, jmenoval sv. Otec lillského kardinála Liénarta svým legátem a Stálý výbor s biskupem Msgrm Heylenem v čele se ho zúčastnil téměř v plném počtu. Řeknu-li, že před kardinálem-legátem a asi 60 biskupy, opaty a preláty defilovalo přes 84 tisíc mužů a přes 200 tisíc mužů a žen že tvořilo špalír, jehož středem byl nesen svátostný Spasitel, pocítíte mohutnost a velikolepost tohoto holdu Nejvyšší Svátosti.

Mně však v paměti i srdci utkvěly dvě dojemné scény, a to při sv. přijímání mládeže počtem 12 tisíc a při holdu mládeže Kristu svátostnému počtem přes 50 tisíc! A později na svých procházkách v Normandii a hlavně na výstavě pařížské jsem potkával hloučky katolické mládeže, jak s knězem v čele pořádají výlety, provozují všemožný sport, ale ráno tiž jinoši a tytéž dívky s dojemnou pokorou a zbožností přiklekají ke stolu Páně. Pochopil jsem obojí, když jsem

loni byl v Paříži přítomen vysvěcení nové budovy katolického Institutu, který je proslulou katolickou universitou, a viděl světské profesory všech fakult klečeti ve slavnostním rouše před Eucharistií a slyšel, s jakým nadšením pěli »Pange lingua«. A stejně bylo v Lille. I tam mají katolickou universitu se všemi fakultami a v ní vládne duch, v němž přísná věda s hlubokou vírou jsou v plném souladu. Pak ovšem není divu, že mládež francouzská, stejně jako belgická a holandská, vychovávána v tomto duchu od nejnižší třídy obecných škol až po sám vrchol universitního vzdělání, sdružuje se v takových masách kolem Eucharistie a čerpá z ní nadpřirozenou sílu ke krásnému, křesťanskému životu.

A vzpomínal jsem na Vás, moji drazí. Pro Vás nemáme svobodných katolických škol a nemáme pro Vás katolických universit. A jestliže přesto přece se sdružujete a Krista-Krále volíte svým vůdcem a světlem a srovnávaným Pánem, co krásné odhodlanosti, co mužné statečnosti je v tom sdružení Vašem! A co díků a co úcty zaslouží ti, kteří se Vám stavějí v čelo, a své vědomosti, své životní zkušenosti a všechno své nadšení pro věc Boží dávají do Vašich služeb. Nelze jinak, než radostně žehnati jim i Vám a prositi z té duše Krista svátostného, aby Vám dal milost vytrvání.

Svatý Václav.

Svatý Václav je pro nás a pro náš národ především světce. To jest jeho jméno a jeho rytířství, jeho největší pocta a nejkrásnější: *svatý*. Toto slovo nás musí porážeti na kolena a donutiti k modlitbě.

Jak ohavně zní slova: kníže Václav svatý! Dnešní společnost zastrčila do starého a nepotřebného braku to největší jméno, kterého může člověk dosáhnouti.

Proč kníže Václav svatý? Co jest to za ohavnost, která nás katolíky uráží?

Je smutné, že stát dal v roce 1929 na prvé místo toto jméno při všech slavnostech.

Pro nás jméno svatého knížete musí býti vždy jen *svatým*.

Vždyť svatost jest to nejúžasnější a největší znamení dítek Božích.

Karel Fiala, předseda Ú. K. S. Čs.:

Příští úkoly.

Vzrůst organizace vyžaduje stále a stále větších podniků i většího pochopení veřejnosti. Požadavky kladené na naše hnutí vzrůstají, toho jsme si plně vědomi, známe obtíže, které nás čekají, známe obětavost členstva i našich vzácných příznivců. Jsou však okolnosti, které nás nutí k obšírnějšímu seznámení, jak členstva, tak i veřejnosti, s úkoly, které nás čekají, a kterým se nemůžeme vyhnouti, neboť toho vyžaduje čest naší organizace i dobré jméno, nemůžeme je nechat nesplněné, neboť nejde jen o věci uvnitř státu, nýbrž o podniky, mající velký význam i pro náš stát. Chceme-li vykonati něco pěkného, musíme nejdříve doma býti dostatečně připraveni a s věcí obeznámeni. Toto jest důvodem, proč v tomto ročníku našeho časopisu setkáte se s více články o Pax Romaně a sekretariátu Slovanských katolických akademiků.

Co jest to Pax Romana? Mezinárodní organizace katolického studentstva, která má stálý sekretariát ve Švýcarsku a jejímž členem, jak zájem národa a našeho státu vyžadoval, naše ÚKSČs. jest již od založení. Každý rok jest uspořádán kongres v některém státě, jehož organizace si vezme uspořádání kongresu na sebe a na němž se podají zprávy o činnosti a určí směrnice pro příští rok. Letošnímu kongresu ve švýcarském Fribourgu věnujeme samostatný článek. Jest ctí pro organizaci, která kongres pořádá, podaří-li se jí splniti přání všech zástupců zahraničních organizací. Již po několik let jsou žádány naše delegace nejen direktoriem a sekretariátem Pax Romany, ale sami delegáti všech států nás žádají o uspořádání kongresu v Československu. Proč? Mnozí, ba můžeme říci většina nezná dosud náš stát, o jehož přírodních krásách dosti slyšeli a mnozí touží poznati naši vlast, protože ji vůbec ještě neznají. Podmínky se stále zlepšují doma — a za hranicemi vzrůstá volání po kongrese v Československu. Nemůžeme odolati jednomyslnému volání a budeme muset snad již příští rok svoliti, aby v roce 1933, kdy naše

Neklaníme se a nemodlíme se k svatému Václavu jako ke knížeti, ale jako k svatému a proto jméno *svatý* má výsadu prvého místa.

A svatost svatého Václava jest vzorem pro nás, jest příkladem, jak máme kráčet stoletím, jež plije na svatost našich svatých.

Jan Opasek.

Ústředí oslaví v tichosti 20 let své práce, byl uspořádán mezinárodní kongres Pax Romana v Praze. Jest to událost významná v prvé řadě pro stát, neboť řada universitních profesorů navštíví naši republiku i jiní význační zahraniční činitelé, kteří doprovázejí zahraniční delegace. Jednotlivé delegace informují své organizace a domácí tisk o kongresu i o státě. Osobní poznání a přijetí zahraničních hostů nejlépe působí na mínění o domácím státě a jeho občanstvu. Proto musíme získati doma všechny naše přátele k součinnosti a spolupráci. Budeme potřebovat jak ideových, tak i hmotných příznivců. Jsme přesvědčeni, že najdeme tolik obětavých přátel, jako našly ostatní organizace v státech, kde se kongresy již konaly. Ideové vyplnění kongresu nám již téměř starostí nepůsobí, neboť máme dostatek domácích našich vynikajících osobností, které nám účast neodřeknou. Starosti nám však působí — řeknu to otevřeně — finanční zabezpečení podniku, neboť bude nutno alespoň jeden slušný banket uspořádat, vzácné naše hosty náležitě ubytovat, stravovat a podniknout s kongresem zájezd u nás do Bratislavy a uspořádat pout na některé poutní místo. Celý kongres vyžaduje dostatečného finančního zabezpečení, i když počítáme, že banket, jako v jiných státech, uspořádá hlavní město státu či některý jiný státní činitel, aneb dokonce některý vzácný přítel studentstva. Nutno tedy již od nynějška počítati se zvětšenými výdaji, na které, bohužel, naše organizace sama nestačí. Z výtěžku příštího Mikulášského daru bude muset býti pamatováno na tento kongres. Neztrácíme mysl a jsme přesvědčeni, že v rozhodném okamžiku naši přátelé nás neopustí.

Co jest to sekretariát Slovanských katol. akademiků? Jest to kancelář, která se rok od roku přenáší do organizace, která uspořádala sjezd slovanských akademiků a kterou na svůj náklad vydrží. Protože do tohoto sekretariátu přistoupily všechny organizace slovanské, nesměla zůstatí pozadu ani česká

organizace, která mezi slovanskými národy zaujímala vždy dobré postavení. Zde se řeší čistě slovanské otázky a pracuje se dosti v otázkách unionistických, v nichž vždy Češi vynikali a jichž řešení budou muset oni vésti. Nepřesné informace nutily nás, že jsme stáli opodál jako pozorovatelé, ale poznání věci nás přivedlo i k tomuto sekretariátu, jehož letošního sjezdu v Bratislavě (zpráva na jiném místě) jsme se oficiálně zúčastnili. I na poli slovanské vzájemnosti chceme a budeme pracovati. O této práci a našem postupu musíme referovati, aby naši přátelé i veřejnost věděla, co podnikáme.

»Jitro« nemá s tím nic společného, mnohý snad namítne. My však vidíme toho velikou nutnost a potřebu, aby nejen veřejnost, ale i členstvo bylo seznámeno, a to důkladně, s oběma organizacemi a s tím, co vyžadují. Proto snad na úkor jiných článků objeví se zde několik informačních, ale důležitých zpráv. Politický tisk, třebaš i katolický, nevidí ke své škodě nutnost referovati o podnicích katol. studentstva třebaš mezinárodního významu. Nepolitický katol. tisk nemáme a proto musí náš časopis věnovati své stránky těmto významným otázkám. Předpokládáme, že i celá naše čtenářská obec uvítá tento krok s povděkem, neboť již snaha poznati celou rodinu katol. studentstva vzbuzuje touhu poznati všechny organizace alespoň v hlavních rysech.

Naše delegace v zahraničí viděly mnoho a z toho se musí vše dobré vytěžit. Litujeme jedině toho, že nemůžeme dosud vyslati delegaci tak početnou, jak si naše hnutí zasluhuje. Viděly, jaké vážnosti se těší mezinárodní kongresy katol. studentstva. Jsme přesvědčeni, že zde u nás nesetkáme se všade s takovým porozuměním, ale doufáme, že alespoň příslušní činitelé, respektující významnost a důležitost těchto podniků, když ne z přesvědčení, alespoň z taktu slušnosti vyjdou nám ve všem vstříc tak, jak si toho plně zasloužíme.

Zdeněk Ruden:

Stříbrné hvězdy.

*Vy nádherné, stříbrné hvězdy tam v neznámých dálkách,
letíte bez cíle velikým prostorem ticha,
hledíte do tmy a hořice smrtelným ohněm
hasnete rychle a tiše, jak lidský život*

*Jste jako stříbrné oči děvy, jež neznají smutku,
jíz láska po prvé v panenském srdci rozžehne touhu,
jste jako studené polibky na rozpálená ústa,
jste jako neviditelné ruce, jichž dotyk má tajemnou sílu*

Máme určité obavy o slušnosti mnohých, kteří z povinnosti či snad jen z nízkých důvodů přijdou k nám. Konkrétní případ ze Slovenska: Letošní kongres na Slovensku měl krásný průběh, katoličtí akademici byli nadšeně vítáni a zdraveni i státními úředníky. Zakončení bylo v Levoči. Nebyl by to ani náš stát, kdyby se nám nedostalo ponaučení. Nevím, z jaké povinnosti či ochoty dostavil se k naší společné večeři prezident soudní tabule, náboženským vyznáním protestant, který, navazuje na své sokolství, přišel urážet katolické akademiky, podporován jsa okruhem jemu nejbližší sedících občanů. Vskutku ukázal, jak dovede si vážit svobody a přesvědčení druhého, přesvědčení většiny národa. Za svůj projev byl odsouzen nejen členem české delegace, ale všemi slovanskými delegacemi, které nechtěly tohoto pána s velice jasným posláním připustit po druhé ke slovu. Nedivíme se bratrům Slovákům, že o nás mají mylné názory, vidí-li takovéto Čechy. Nebojíme se takovýchto osob, ale nepřijmeme si, aby vnášely rozladění v naše řady, a proto ať se informují, mezi koho přijdou, budou-li muset mezi nás snad jít, a nečiní pořadatelstvu zbytečně nepříjemnosti. Jest mnohdy totiž moudřejší mlčeti, nežli nepředloženě mluvit. Katoličtí studenti se za své katolictví nestydí a nenechají se nikým haněti ani urážeti.

Mezinárodní kongres studentský v Praze, který vyloučil z jednání zástupce katol. stud. organizací a států, dal podnět k založení Pax Romany. Chceme proto v Praze ukázati, jak pracují ti, jimiž se pohrdalo. Proto si přejeme větší součinnosti všech našich přátel a příznivců, proto budeme informovati ve svém časopise o těchto podnicích i bratrských organizacích a již od dneška připravovati se pro uspořádání kongresu v ČSR. Katolické studentstvo československé nezůstane pozadu za ostatními organizacemi, sdruženými v Pax Romaně. Naši další práci vyprosme si Boží milosti a požehnání.

*Každého večera hledíte zamlklým oknem mým na mě,
na skle se třpytíte v tisíci stříbrných blesků,
v svou měkkou náruč kladete zvolna mou znavenou duši
a kreslíte před ní obrazy dalekých záhad,*

*čtete mé nejtajnější myšlenky a otázky na rtech,
jež po stříbrném světle k vám nahoru v neznámo letí .
— každého večera čekám a odpověď zpátky mi nejde!
Proč mlčíte, stříbrné hvězdy, proč žádnou nezodpovíte?*

*Miluji tolik vás, němé oči ticha a temna,
vás, němé milenky teskných a bezesných nocí
Tak je mi blaze, když na tvářích cítím váš úsměv —
jak bude mi, až vy mi zhasnete — stříbrné hvězdy?*

Zemřel Msgre dr. Alois Kolísek

V úterý dne 25. srpna o půl 24. hod. v noci zemřel Msgre dr. Alois Kolísek, universitní profesor v Bratislavě.

Zemřelý pocházel z Protivanova, na kněze byl vysvěcen v Brně. Studoval též v Římě, kde dosáhl doktorátu. Jeho životním dílem byl boj za československou vzájemnost. Propagaci Slovenska a slovenských písní, které sám přednášel, věnoval první doby svého kněžství.

Získal pro nás Scota Viatora, jehož seznámil v Hodoníně s prof. Masarykem a získal mu tak pomocníka v jeho činnosti za války. Vynikl též jako obhájce Msgra Hlinky, když tento byl žalářován a suspendován.

Zemřel onemocněv na poutní cestě do Lurd. —

Buď čest jeho památce!

Fidelis:

Vstup na vysokou školu.

Kapitola skoro pravdivá.

Je kalný, nevlidný den v polovici měsíce října. Jarka uvědomil si při probuzení důležitost dneška; hotov s úpravou těla i ducha,

vykročil pravou nohou z kolejní budovy do ranního ruchu a shonu pražských ulic

Vy nevíte, kdo je Jarka? Prozradím vám to: Jarka je akademický občan! Ano, již celých deset dní, od svého zápisu na právnick-

kou fakultu Karlovy university, patří do svazku akademické obce »magistorum ac scholarium«. A dnes se ubírá po prvé do universitních přednášek. Sám Spectabilis, děkan, zahájí dnes přednášky a není proto radno zmeškati.

Jarka tedy pospíchá. Ztrácí se v proudu lidí na Národní třídě, uniká jejímu hluku přes Perštýn ke kostelíku sv. Martina a řítí se přes Uhelný trh a Rytířskou ulicí ke Karolinu. Tato staroslavná budova není mu již neznáma; nabyt v ní již určitých trpkých zkušeností při zápisu, ztratil v ní také sladké sebevědomí absolventa gymnasia všemi hlasy s vyznamenáním, které hrálo jeho duši po celé letošní, »nejkrásnější« prázdniny.

Zasvěcen do počátků akademického života od starších kolegů, není v něm Jarka dnes již tak úplným nováčkem jako mnozí jeho bývalí spolužáci. Má mnohé záviděníhodné znalosti, ví na př., že rektorovi university se říká »Vaše Magnificence«, děkan že má titul »Spectabilis« atd. Jeho noví přátelé poučili jej také, že nejdůležitější osobou na fakultě je »reverendissimus« pedel, jehož přízeň je skutečným ulehčením studia a radili důtklivě, aby s tímto mocným pánem hleděl vycházeti co nejlépe.

Vchází širokými vraty do temného průjezdu Karolina, připomíná si Jarka všechny ty cenné pokyny a rady a umiňuje si, že nejen pan pedel, ale i milostpaní pedelová a celá pedelí rodina bude vždycky předmětem jeho bezmezného úcty a respektu.

V průjezdu je veliká tlačenice. Jarka se utápí v dravém proudu mladých lidských těl a dává se jím nésti po úzkých, dřevěných schodech do druhého patra, a dále klikatými, úzkými chodbami až ke dveřím označeným římskou IV. Na sta mladých právníků spěje do veliké místnosti za těmito dveřmi a jiná sta jsou již uvnitř. Staré rozřezané lavice jsou už dávno obsazeny, v uličkách mezi nimi a u oken i pod stupínkem stojí zástupy vědychtivé mládeže. Křídla dveří s římskou čtyřkou chrlí sem nové a nové adepty právníckého studia, ozývají se první výkřiky utlačovaných. — V místnosti je přítmí a vzduch k zalknutí. Ozývá se hlasitý hovor a reptání ve všech snad jazycích indoevropských, neboť kromě Čechů jsou tu i Slováci, Maďaři, Němci a snad i příslušníci jiných ještě národů. Jarkovi napadá, rozdělil-li Karel IV. před 600 lety universitu na čtyři národy, v kolik by ji rozdělil asi dnes!?

Ale není možno oddati se podobným úvahám nebo reminiscencím. Jarka pokouší se sléknouti svrchník, ale když vidí na stěnách

nespočetné množství kabátů všech barev a kvalit a v kterémsi koutě beztvárnou směsí něčeho, co snad ještě před půlhodinou byly klobouky, zanechává pokusu a stírá si pot řinoucí se s čela.

Je osm hodin. — Noví a noví se tlačí ode dveří, ozývají se výkřiky »Hej, rup!« a po každém výkřiku nová vlna přílivu. — Jak krásné to bylo v gymnasiu, vzpomíná zpočený Jarka. Tam i když přišel třeba o půl hodiny pozdě (co chcete, ujela mu tramway, hodiny se zpozdíly, bylo mu špatně atd.), přece vždycky smálo se naň volné místo v zelené lavici. — A teď tady ta tlačenice, že sotva lze vydechnout!

Jarka použil své tělesné síly k tomu, že se protlačil na stupínek. Podíval se na hodinky: půl deváté pryč! Aha, akademická »čtvrt-hodina«, chápe svým universitní atmosférou načichlým rozumem. Noví kolegové krátí si čekání vtipy o vědychtivé mládeži československé a záchranné stanici.

Konečně varovné syčení ode dveří způsobilo, že šum a hučení poněkud ztichlo. Jarka a jeho bezprostřední sousedé pozorují se stupínku, jak prostřední uličkou dere se směrem k nim jakýsi malý, zavalitý človíček s vyholenou hlavou. Patrně Jeho Spectabilita pan děkan!

Po delším úsilí podařilo se konečně nově přichozímu dostat se za katedru. Stírá si pot s lysého čela, rozhledne se kolem, pak rozsvítí lampu nad sebou a dí bodře: »Vy muži tam u okna, za vámi jsou vypínače, rozsvíte!«

Ze dvanácti žárovek rozlezo se světlo do všech koutů a ozářilo začouzené a otlučené stěny staré posluchárny. V jejich světle ukázalo se také, do jaké míry je možno stlačit lidské organismy bez okamžitého zadušení.

Pan děkan za katedrou čeká chvíli, co jen se utiší vřava u dveří, do nichž stále proudí a cpou se — již marně — četní opozdilci.

Vpředu se hluk již poněkud utišil, a tu promlouvá pan děkan k nedočkavým posluchačům, zabodávajícím své zraky do jeho holé hlavy, ozářené lampou. »He, jak je vás tu tolik... jednu ochotu budu od vás žádat. Zavřete okamžitě všechna okna!«

Ze zadu nový hluk a hučení, jež se snaží přednášející převýšit: »Řekněte jim tam v zadu... řekněte, proč tam čekají? Mohli přijít dřív he, a mohli sedět v lavicích! Řekněte jim tam, řekněte... poslouvejte, já tam pu-du a budete vidět, co jim řeknu.«

Posluchači v prvních řadách vyprskli smíchy a Jarka, stojící téměř vedle pana děka-

na, slyšel jeho poznámku: »Směji se tam jako byzantinci.«

Nový smích byl mu odpovědí.

»Já žádám ty byzantince, co se musej' nutit do smíchu — budete tak laskavi a sednete si v lavicích — aby se zdrželi toho smíchu! Žádám vás, abyste se chovali tak, jak toho tyhle místnosti aspoň teoreticky vyžadují. — Takový nával tu ještě nebyl... vždyť stojí i na schodech a po chodbách! Já vás potěším... vy to pak řeknete těm, co se sem nedostali a co stojí na schodech. — potěšíte je... že příští semestr, jak nás ujišťují, už budete v nové budově... A stejně se tam nevejdete... kdybyste všichni přišli... ale já vím... že nepřijdete... vaše řady valně prořídnou... to už je tak okolnostmi. jakýmsi přírodním zákonem!«

Pod katedrou se opět někdo hlasitě zasmál pravdivým slovům páně děkanovým, přičemž si tento ulevil: »Zas nákej byzantinc!« Ještě chvíli mluvil o nové fakultě, ale Jarka již nestačil vnímat.

»Dnes bych chtěl...« slyší ještě Jarka, ale další slova zanikla v hluku, který se strhl znovu u dveří...

Pan děkan rudne a zalévá se v potu, který mu stéká po tvářích, až rozčileně vyjede:

»Já přece budu... já přece budu muset... dnes, s tohoto místa... proslovit... několik slov o tom chování... co se to tam děje na schodech? Kdo to tam dělá ten rámus? Prosím, tak se chová český student... to je... český student... Ale snad to ani... není český student!... Já se za něj stydím... ano, stydím se!... Já tady mám přednášku o mravech... slušném chování... a vy si tam stoupáte na lavice!«

Mezi posluchači je totiž také jeden obr, měří asi 2.08 m, je mezi kolegy jako hromosvod. O tom se domníval pan děkan, že stojí na lavici; a on se zatím potil v klubku, jež se kolem něho ustavičně zmítalo a z něhož vyhlítla slova: »Pozor, nevrázejte tak do něho, ať se nepřelomí!«

Poněvadž si pan děkan myslil, že dotyčný neslyšel nebo nechce poslechnouti, pravil ještě důrazněji:

»Zda leze ten pán taky doma po skříních a židlích?... Poslouchejte... vy... já bych vám moh' vypravovat... o jednom exotickém zvířeti...«

U dveří nový hlahol a úpění utlačovaných.

»No tak buďte tak laskavi a zavřete ty dveře! Okamžitě! Už to nebudu poslouchat!«

Celé posluchačstvo souhlasně opakovalo výzvu páně děkanovu, také Jarka volal hla-

sitě: »Dveře zavřít!« Leč marně! Pokus se nezdařil pro odpor zástupů na schodech, kde vznikla nová vřava.

»Ten neklid má být odezvou na těch mých několik napomínajících slov? Vy někteří, co jste tam u dveří, dojděte na děkanství, ať sem pošlou pedela, aby udělal tam vzadu pořádek!«

Ale i tato výzva minula se s účinkem. Ba, představa hubeného pedela s vousem Napoleona III. a nafoukaností rakouského feldvébla způsobila novou salvu smíchu.

*Ticho, povídám... Což vám vůbec nešla k srdci ta slova, co jsem vám říkal?«

Odpovědí byl nový rušný chaos hlasů, což donutilo pana děkana, aby se pokusil ohromiti ty bouřliváky vzadu posledním svým trumfem, který měl zřejmě schovaný pro nejhorší situaci:

»Nebudu přednášet! Tohle může mít pro vás za následek ztrátu semestru. Nezahrávejte si... já jsem děkan, já zastavím přednášky... já mám k tomu moc! Zavřete dveře!«

Několik zoufalců vzadu ozvalo se resignovaně: »Vono to nejde! Tady jsou taky dámy!«

»Tak je tam vystrčte!... Co to jsou tam za... lidé... já nevím, odkud jsou z kterých lesů a hor! Já nevím, co to mají za rodiče!... Pro ně nemám slov! Takoví lidi, prosím, jdou studovat! Ti sem jdou na... universitu! Považte si jen... považte si, co to jsou za lidi! Dávejte si pozor na své zimníky!... Může to zrovna... někoho... z vás trefit!... Prosím, co byste tomu řekli? Tři zimníky se tu loni... ztratily ba, žárovky se taky kradou!«

Vzadu nové výkřiky.

»Spřež... sebranka... tam u dveří! Já vám povídám... chraňte si své věci! Kdo zná tady jeden druhého?... Tady může být leckdo!... U dveří jsou takoví lidé. sebranka!... Mají maturitu? Kdo to ví? To musej' být vyvrhelové!... Pozor na své věci! No, v nové budově bude šatna... Prosím, tamhle... u oken, pod věšáky... bylo voskované plátno, aby se nezabílily kabáty... Co byste tomu řekli? To zmizelo... ano, zmizelo!

Už dnes, prosím, se odvažují rušit... bylo by zbytečno napomínat k slušnosti!... Veliké procento posluchačů odpadne! To je stará nemoc právnického studia... Já vám ale něco řeknu... chodte na přednášky... Je to veliký rozdíl, vnímáte-li mluvené slovo než když se učíte z knihy...«

U dveří nový nápor, pak výkřiky radosti:
»Tak jsme tu!«

»Ale... pánové... poslouchejte, vy právníci, vy byste mohli... sami... udělat pořádek!... Vy byste mohli sami dělat policii! Takového řvouna... vyved'te ven... ten sem nepatří... odved'te ho na děkanství!... Teď vám dělá hanbu... to je ostuda právnického stavu... Poslouchejte, copak nejste tak statní, abyste... ho vyhodili?«

Posluchačstvo přitakává huronským řevem: »Vyhod'te ho!«

»Jak má člověk... proti takovým živlům vystupovat?... Já se jim nedivím... kdyby byli zde, tak jsou zticha... ale takhle jsou... jako na ulici! To je trapné... Ztrpčují nám náš úřad... Zavru na několik dnů fakultu... Já mám k tomu moc, já jsem děkan!... Tak ticho!«

Marně. — Hluk vzadu sílí a pan děkan už resignovaně a tichým hlasem dí:

»Já už přestanu... nebojte se... nemusíte se už rozčilovat... Čekám, že zítra tu bude pokojnější shromáždění... a proto dnes... končím...«

Já nechci vidět... že tam vzadu zas několik Sokolů a... footballistů... vlezlo si zas až někam ke stropu!«

*

To byl Jarkův vstup na vysokou školu.

Nešťastný hoch! — Za několik dní se zpronevěřil svému prvnímu předsevzetí a pohádal se s pedelem. Řekl mu v zlosti, že »pedel« znamená latinsky »domovník« a on, pan Storch, že je velmi sprostý domovník, jednali s akademiky jako s pohůnky

Rozhněvat si pedela!

Nevím, nevím, milý Jarko, jak takhle ti půjde právnické studium!

Jiří Dovel:

Ticho v podzimu.

*Na světlém závanu letních tuh,
na tichých plnách němých slov
se něco řítí v věčný stín.
A proudem slz se nebes sytí zor,
kde nekonečný Bůh
ti šepot kouzlí, bledý vzdech,
že zpívat nebude již slavík v západech.
Jdeš podél prázdných luk a niv
a hledáš to, co bylo dřív,
a hledáš smích a hledáš vzlet
a cítíš stesk.
To dává svět.
Však Bůh je láska, Bůh je mír
a podzim v tichu sledních tuh
tě vznáší zpívat ve vesmír,
kde dříve slavík zpíval již:
Zde je Bůh, vše je Bůh.*

Alexej Jaroš:

Sjezd Ústředí katolického studentstva čsl. v Opavě 22. a 23. srpna 1931.

Vrcholná organizace katol. studentstva čs. odhodlala se uspořádati letos svůj tradiční sjezd v Opavě, v městě, jehož historie jest od dob dávných vyplněna mnohým zápasem živlu českého s německým. Sjeli jsme se do Opavy proto, abychom ukázali naší katolické, ale i vůbec celé české veřejnosti, že organizační síť našich stud. spolků se rozprostírá do krajů zjištěných otázkami národnostními a svým imponantním sjezdem jsme také jasně do-

kumentovali, že spolky čes. katolického studentstva konají své vznešené poslání i v krajích menšinových.

Již v pátek dne 21. srpna odpoledne sjížděli se naši účastníci. Nic jim nevadilo, že je uvítal drobný déšť, jenž potrvál až do hodin večerních. Přesto se radostně seznamovali a s nadšením vyprávěli svěží zážitky ze studentského a spolkového života. Dopoledne v sobotu pak trousily se větší hloučky živě rokujících studentů-

delegátů, mezi nimiž tu a tam bylo viděti a také slyšeti naše dívčí delegáty. Na Východním nádraží vítali naše účastníky opavští kolegové a odváděli je do sjezdové kanceláře na Dolní náměstí.

S netrpělivostí již bylo očekáváno zahájení pracovní konference. Konečně o půl 3. hod. přichází předsednictvo a předseda Ů. K. S. Čs. Karel Fiala zahajuje pracovní konferenci a bohoslovec Karel Kremser vítá jménem pořadatelstva a opavského A. S. S. vzácné hosty, delegáty a všechny ostatní účastníky. — Uděleno pak slovo prvnímu referentu dru L. Peřichovi, archiváři města Opavy, jenž promlouvá na téma: »Stav církevního umění u nás.« Církevním uměním v nejvlastnějším smyslu je v přítomné době jen umění mnichů beuronských. V retrospektivě do minulosti uvádí, že čtyři epochy kulturní (románská, gotická, barokní a renaissanční) jsou epochami ryze církevního umění, zvroucňelého vzněty duchovními. Doba moderní tvoří pak na těchto základech někdy vědomě, jindy nevědomě. Katolíci v umění moderním nejsou živlem inferiárním. Pablo Picasso, otec kubismu, jest konvertita a věřící katolík. J. Stravinski, největší žijící skladatel, je rovněž přesvědčeným katolíkem. Podobné příklady nalézáme ve všech oborech umění nejen u nás, ale i v celém světě. I moderní umění může se postavit do služeb církve, ač dosud není katolíky plně oceněno. Návrat k starým slohům by byl reakcí uměleckou a mrzačením těchto slohů. S radostí vítá církevní díla ve slohu moderním.

Další referent Msgre Frant. Jemelka, tajemník Apoštolátu C.-M. z Olomouce, přednáší vřelými slovy o »Cyrilometodějském apoštolátu katolického studentstva a intelligence.« Cenný tento referát pro hojnost námětů přinášíme na jiném místě.

Kol. předseda poděkoval pp. referentům a uděluje slovo p. posl. kanovníku Světlíkovi, jenž navazuje na referát Peřichův. I moderní umění bude uměním církevním, jakmile se ve své architektonické výraznosti ustálí a prohloubí. V dalším promlouvá o důležitosti reálné práce v životě katolickém a to ve všech oborech: náboženském, kulturním, politickém a sociálním. Všude tam rozprostírá se vinice Páně. Srovnává katolicismus románský s germánským. Ve Francii, Italii a Španělsku jsou katolíci duchovními vůdci národa — leč občany te-

prve druhého řádu. Katolíci němečtí, holandské a angličtí, ač v menšině, pronikají na nejvyšší místa veřejného a státního života, poněvadž plně chápou potřebu práce reálné.

Duchovní rádce Ů. K. S. Čs. P. Alfons Daňha mluví nadšenými slovy o duchovní organizaci našich S. S. S. Vypráví o duchovním životě kolegů holandských a německých, jež letos jako duch. rádce Ů. K. S. Čs. navštívil. Holandský student na př. přijímá prvou náboženskou výchovu v hřejivém kruhu rodinném. Našemu studentu však nezřídka dostává se náboženské výchovy v katolickém spolku studentském. Proti kolegům německým máme vybudováno vrcholné centrum katol. studentstva — naše Ústředí. Doporučuje více katolické akce v SSS., propagaci hnutí eucharistického — devisou budiž: cum ecclesia sentire!

Tajemník Ů. K. S. Čs. podává organizační referát. Navazuje na článek ThC. Poula »K programu« v 10. č. Jitra. Mnohý náš student liší se od pokrokového jen tím, že si říká katolický student. Jest pozorovati kusost, neúplnost, povrchnost. Tyto zjevy zatěžují pak náš studentský život organizační. V dalším rozvíjí náměty sociální. Nutnost zřízení sociálního odboru pro řešení programu sociálního, zřízení ústředního stipendijního fondu a fondu tiskového. Požaduje, aby redaktor Jitra obstarával propagaci našeho organizování v našich listech a denících. Doporučuje ke schválení nový poměr redaktora Jitra, jenž nemá býti nadále volen valnou hromadou, nýbrž jmenován ústředním výborem a jemu také přímo odpověden. Z dosavadní své odpovědnosti valné hromadě může se snadno vyvázati tím, že se na valnou hromadu nedostaví. Jitro samo se pak všeobecně líbilo. Ke kladným výsledkům pak patří prolomení nedůvěry našich spolků vůči svému Ústředí. Navrhuje dále zavedení propagačního přednáškového měsíce. Závěrem pronáší velmi smělý plán: vybudovati vlastní dům v Praze. Nevěří sice v brzké jeho uskutečnění, leč jednou se začítí musí.

Po tomto referátě rozvinula se rušná debata a vysloveny názory pro i proti; definitivní usnesení nenastalo.

Ze zprávy pokladní, podané kol. Jiřím Královcem, vysvítá příznivý stav finanční. Mikulášský dar, největší finanční akce Ústředí, vynesl celkem 43.575.25 Kč hrubého zisku; tedy méně než loni, pro ne-

příznivé poměry hospodářské. Aktiva pokladni činí na konci správního roku 1930-1931 něco více než 21.000 Kč.

Přikročeno ke zprávě jednatelské, jež ciferně vyjádřena, jeví se takto: Ústředí sdružuje 64 spolků (loni 62). Přibyly: SSS. Praha, ASS. Tábor, SSS. d. Holešov. Připravuje se SSS. d. Č. Budějovice. Zaniklo SSS. Prostějov, trvá tam však ASS. Z úhrnného počtu jest 7 dívčích SSS. (země mor.-slezská: 3), 21 ASS. (země mor.-slezská 20), 28 SSS. (z. mor.-slezská 15), 2 Literární bohosl. jednoty, 2 vzdělávací kroužky. V tomto započteno S. O. O. Břelava a přeměna S. O. O. Strážnice na A. S. S. Členů všech je 2.354 (loni 2.360). Poněvadž scházejí přesné údaje z 5 sdružení, možno počet všeho členstva stanovit cifrou 2.600. Zpráva o Pax Romaně a Kongresu slov. katol. akademiků je na jiném místě. Při Ústředí utvořena sekce poutní.

Ke konci děkuje referující tajemník všem příznivcům studentstva a vzpomíná zemřelých členů a příznivců, jejichž památku uctili přítomní povstáním.

Debata pro pokročilou dobu nepřipustěna. — Kol. JUC. Fr. Hradil podává zprávu Mor.-slezské sekce. Sekce založila loni ASS. v Lipníku a snažila se založiti SSS. v Kyjově, v Boskovicích a j.

Kol. Skuhrovcová podává pak zprávu dívčí sekce.

Nato přednesena kol. Jarošem kandidátka, již navrhuje odstupující výbor. Kol. Uher podává kandidátku pozměněnou ve funkci předsedy, místopředsedy, předsedy MSS. Tato také přijata. Končí se ve $\frac{3}{4}$ 7. hod.

Sjezdu se účastnilo 130 členů, z nich 85 delegátů. Tedy počet imposantní. (Loni v Č. Budějovicích byli 103 účastníci a 61 delegát.)

Mimoto navštívilo náš sjezd několik vzácných osobností z veřejného života katolického.

V sobotu večer pak uspořádalo místní A. S. S. na počest sjezdu seznamovací večírek s programem zpěvním a hudebním. Vavříny uznání sklidl zvláště bohoslovec Konvička mistrným zapřením krásných skladeb. Po programu se rozvinula animovaná zábava s tancem.

Den valné hromady, 23. srpen, zahájen slavnými bohoslužbami v chrámu T. J. na Dolním náměstí. Celebroval Msgre Fr. Jemelka a kázání pronesl P. Alf. Daňha.

Valná hromada Ú. K. S. Čs. zahájena v 10 hodin zapřením národní hymny a cho-

rálu Svatováclavského. Po uvítání hostí předsedou Fialou ujímá se dr. F. X. Novák slavnostního proslovu, v němž řeší problémy dnešní mládeže, zvláště katolické. Rozebírá pojem osobnosti a akcentuje prioritu duše. V dalším oddílu pojednává o problému pohlavní čistoty a zdržlivosti. Posléze řeší problém poměru mládeže k náboženství. Svérázný proslov páně referentův prozrazoval velmi cenné jeho zkušenosti, jichž si získal celoživotní práci mezi dorůstající mládeží.

Slovo pak uděleno p. poslanci Rýparovi, jenž pronáší pozdrav za lidovou delegaci na opavské radnici. Zdůrazňuje nutnost hlubšího vzdělání náboženského a doporučuje sledování života politického. Přečteny pozdravné přípisy, jež zaslali ndp. arcib. dr. Fr. Kordač, ndp. arcib. dr. L. Prečan, ndp. biskup dr. K. Kašpar, velitel VIII. pěší divise gen. Kroutil, jenž se omlouvá, studenti z M. Budějovic, uč. Hrbáček, R. Sušilová, Praha, P. J. Maria Dlouhý a j. Ndpp. biskupům odeslány pozdravné telegramy.

Po schválení protokolu a udělení absolutoria přikročeno k volbám. (Zprávy funkcionářů nečteny, neboť byly už předneseny na pracovní konferenci.) Valná hromada pak téměř jednomyslně schválila kandidátku, navrženou pracovní konferencí. Zvolení byli: předsedou JUC. Emil Zavadil, I. mpř. PhC. Alois Šnévajs, II. mpř. Ing C. Frant. Hradil. I. tajemníkem JUC. Alexej Jaroš, II. tajemníkem JUC. L. Nekvasil, I. pokl. JUC. Ferd. Brůna, II. pokl. kol. Svoboda. Členy výboru: zástupce bohoslovců (bude jmenován), Dr. Ant. Drobný, Fr. Víšek, M. Skuhrovcová a IngC. Jar. Fotr. Revisory: JUC. Stupka a MUC. Dvořáček. Předs. MSS. Dr. A. Drobný. Náhradníky zvolení: Langr, Doušková, Láska, Dobová. Do smírčí a čestné rady: P. A. Daňha, JUDr. Suchánek, Dr. Hronek, JUDr. Jurča, Dr. Plocek, JUDr. Levíček.

Nový předseda, ujímaje se funkce, děkuje odstupujícímu předsedovi a všem odcházejícím členům výboru. Rovněž ostatní nově zvolení funkcionáři přijímají volbu.

MUC. Dvořáček pronáší pozdrav za S. K. M. a Dr. Drobný za Katol. Omladinu. Prof. Dr. A. Žižka, vzácný krajan americký, tlumočí pozdrav za americké Čechy a přináší několik postřehů z praktického života spolkového v Americe.

Odhlasováno doplnění jednacího řádu ustanovením o poutním odboru při Ú. K.

S. Čs. a předložen návrh pracovní konference na zřízení tiskového fondu, jenž byl valnou hromadou schválen. Schválen rovněž návrh o jmenování redaktora Jitra výborem Ú. K. S. Čs. v rozsahu návrhu pracovní konference.

Předseda děkuje v závěru pořadatelstvu

s agilním bohoslovcem ctih. p. K. Kremse-rem v čele, všem pp. referentům, hostům a všem, kteří se zasloužili o zdar sjezdu. Modlitbou pak byl zakončen tento velmi zdařilý sjezd.

Odpoledne podnikla většina účastníků výlet na Hradec.

Jánuš Slávenský:

Pozdrav.

*Dvě bílé jiriny
jsem ve váze měl,
a když jsem se pečet k nim skláněl,
dýchaly — —
Dnes již mám prázdnou vázu,
jiriny zemřely,
jen pozdrav bílých jiter
tu nechaly — — —*

PhC. Václav Černý:

Referát o Jitře.

Kolegyně a kolegové!

Kdybych nebyl právě nyní ve slunné Jugoslavii, jistě bych stál na místě předčitatele sám a referát o »Jitru« by byl jistě živější a úplnější. Doufám však, že i kol. předseda K. Fiala zná podstatné věci a dovede na eventuelní dotazy odpovědět. Prosím však o jednu věc! Kdyby došlo k některému bodu, do něhož není kol. Fiala a nebo i některý jiný z kolegů dobře zasvěcen, prosím, ponechtejте konečné řízení a vyřízení na některou z příštích schůzí nebo pracovních konferencí, aby se nemlátila zbytečně prázdná sláma.

Nuže! Co bych já asi na konci XII. roč. řekl o »Jitru«, napsal jsem již konečně v podstatě do 10. č. »Jitra«. Jak jsem se zmínil již v onom článku, nevykonalo se všechno z těch slibů a programů, načrtnutých před rokem (vlastně v Čes. Budějovicích), ale vykonalo se dosti. Jsou ovšem, a snad i mezi Vámi, někteří, jimž se práce »Jitra« za minulý rok bude zdát nedostačnou. Podle svých zkušeností, jichž jsem v tomto oboru za 2 roky získal, ptám se každého takového samozvaného kritika, co on pro »Jitro« vykonal?! A obyčejně sklopí oči a smutný obličej napovídá, že nic! Nuže i Vás, kteří jste často nesouhlasili s úvodníky, s liter. a divad. hlídkou, s Řádky chvályplnými i nelítostnými, i Vás se ptám, jak vy jste se zasloužili o zdar a rozvoj »Jitra«? Víím, že obyčejně ten, kdo se nejvíce rozčiloval a psal mi vyhrůžné

dopisy, pro »Jitro« nehnul ani prstem. (Pánové z redakce při MSS.) — Není-liž pravda, kolegové, z redakčního kruhu při MSS.?

Jak jsem již napsal, o úvodníky jsem nežádal osoby orientované politicky, nýbrž ty, jimž nebylo možno v žádném ohledu vytýkati něco, co by katol. středoškolským studentům mohlo škoditi. Myslím, že tímto ročním pokusem otázka úvodníků je napříště vyřešena! Já aspoň pokládám toto řešení za nejvhodnější a nejlepší.

Pokud pak běží o vlastní text »Jitra«, tu se najde vždy názorů víc než dost. — Nutno však uvážiti, že do »Jitra« píší středoškoláci, jejichž příspěvky do »Jitra«, leckdy to české domácí komposice, musel by člověk ještě opravovati, že tedy není možno hledati v »Jitře« něco vykrystalisovaného a lepšího. To cítím sám. Ale nemohu si pomoci. Dávám vždy do čísla ty nejlepší příspěvky, ovšem relativně nejlepší! A čím bude větší výběr, tím bude také lepší číslo! Toto zdůrazňuji stále a stále, ale to je, jako bych hrách na zeď házel! Nanejvýš mi někdo vynadá a zkritikuje (často velmi uboze) poslední číslo »Jitra« a tím je pro něho vše vykonáno.

Když si zde tak stěžuji na ten nedostatek přispěvatelů a spolupomoci, nemohu se nezmíniti o spolupráci redakčního kruhu při MSS., jejichž činnost se rovná nule! Nechci zde paušalisovati a tvrditi: Vy v Brně, vy tam neuděláte nic a jenom

chcete kritisovati, to ne, sám jsem Moravan a vím, co jsme pro katol. věc vykonali, ale musím veřejně konstatovati, aby se napříště podobné věci neopakovaly, že členové a hlavně onen kolega, jenž na pracovní konferenci v Kroměříži se přihlásil jako pověřený předseda redakčního kruhu, zklamal na celé čáře. Že to byla velká škoda, o tom se zde nebudu šířiti.

Při této příležitosti však bych se přimlouval za jednu věc a sice za to, aby se na dnešním jednání vážně a v první řadě mluvilo o tom, aby se zřídil v Brně skutečně prosperující redakční kruh. Práce tím bude usnadněna jedinému člověku a přesto odpovědnost za číslo ponese jedna osoba — redaktor. Představuji si to asi takto: Utvořený redakční kruh v Brně bude sbírat příspěvky, zhodnotí je a podle svého uznání vhodné zašle redakci do Prahy ke konečnému posudku. Nemyslím ani tak uměleckému posudku, jako spíše, aby redaktor rozhodl, zda se příspěvek hodí do celkového rázu čísla, vyhovuje dobově, anebo, jsou-li příspěvky od různých autorů tytéž, rozhodl o tom nejvhodnějším. A dále, a to je snad to nejdůležitější. »Jitro« musí míti v Brně stálého šikovného kulturního referenta, který by informoval o kulturním životě Moravy. Kulturní život je často na Moravě pozoruhodnější než v Praze a katol. středoškolák by o to měl býti oloupen? Při dobré vůli, myslím, že se někdo najde, kdo si tuto práci vezme na sebe. Získá tím »Jitro« na ceně a čtenáři z toho budou míti též užitek.

Dále bych se přimlouval a rád bych viděl, aby bylo v »Jitru« více obrázků. Po této stránce také »Jitro« stále ještě nepostačuje. Nutno však obrázky a podobné věci zaslati, snad lepší finanční stav nám dovolí, zařaditi do každého čísla několik vhodných kreseb.

Pokud běží o jednotlivé rubriky, literární, divadelní a o tu poslední, »Řádky«, možno o nich také velmi mnoho debatovati. Jsou však nutné a každý hlas proti nim je nevhodný. Tyto otázky musí zajímati každého studenta a kdo je proti nim, nepatří

do obce studentské. Vždyť se jimi nevychovávali ani literáti, ani literární historikové, ale je to to nejmenší minimum, jež musí zajímati každého studenta.

Výměny názorů v »Řádcích« nebyly ovšem vždy vedeny »fér« a v mezích objektivity, ale o tom jsem psal i mluvil již vícekrát jinde a jindy a myslím, že malé napomenutí k nápravě zde postačí. Mám již určité zkušenosti a poznám již dnes spíše, co může z toho nebo onoho pojití. Nepříjemností bylo loňského roku dosti.

To by bylo asi všechno. Ještě se však musím zmíniti o tom, že »Jitro« nevycházelo pořádně a včas. Proč tomu tak bylo, vyplývá z toho všeho, co jsem řekl již dříve a potom a hlavně ta okolnost, že jsem příspěvky vždy velmi pracně sháněl. Ta duševní muka, že stále není dosti materiálu, že už by mělo »Jitro« vyjítí a není co, aspoň trochu hodnotného tisknouti, ta nechci přáti nikomu. Jestliže však dojde k uskutečnění mých návrhů, pak, doufám, bude i této vadě odpomoženo a redakce bude z toho míti v první řadě radost, že může čtenářům dáti číslo do rukou závčas a hodnotné. To jest mým a jistě všech prvním a ne posledním nejvroucnějším přáním.

Končím! — Víím, že se vyvine nyní zajímavá debata, je mi líto, že se jí nemohu zúčastniti osobně, ale myslím, že všichni, kteří do těžké redaktorské práce viděli a vidí, osvětlí rozumně všechny námítky a při klidném uvažování dojde k vyjasnění všech ožehavých otázek a kladnému jejich vyřešení. Jsa vzdálen v bratrské Jugoslavii, přeji Vašemu jednání zdar a modle se za zdárné jednání, jsem v duchu s Vámi a prosím Vás ještě jednou, abyste uvažovali klidně, rozumně, rozšafně, aby z dnešního Vašeho jednání vyšly kladné myšlenky a úsudky, jež by nám byly oporou na celý příští rok. To Vám všem přítomným ze srdce přeje redaktor »Jitra«,

PhC. Václav Černý.

(Poněvadž nebyl čten na Pracovní konferenci, uveřejňujeme.)

Jan Opasek:

Les.

*Do hedvábí zelených řas
za jásotu neznámých tváří
ukryl se truchlivý čas,
jehož svět tesknou zaráží.*

*Paprsky krásy slunce zříš
za skvělosti tichých stínů,
jež putují v kouzelnou říš,
milovat krásu leknínů.*

*Tvůj úsměv září úžasem nám
útěchou v mámení žití,
jsi pokladem ty, lese, sám
přinášíš slávy nám kvítí.*

Dr. Stan. Suchánek:

K jubilejnímu kongresu katolických studentů „Pax Romana“

I.

Potřeba jednotné organizace katolického studentstva byla živě pocíťována již od konce minulého století. Tehdy v době, kdy ve většině zemí počaly se ostře rozlišovati dva směry, katolický a liberalistický, bylo jasno, že jest zapotřebí zahájit systematicky jednotnou zevnější práci mezi jednotlivými katolickými studentskými organizacemi, roztroušenými po všech téměř universitních městech. Propagátorem této nové myšlenky stal se předseda švýcarského studentského sdružení Jiří de Montenacl. Již v roce 1888 pozval delegáty zahraničních studentských spolků do Friburku ve Švýcarsku k předběžným poradám. V následujících letech podnikl propagační cestu Francií, Belgií, Itálií, Rakouskem a Německem získávaje všude přívržence nové myšlenky. V roce 1891 svolal ustavující shromáždění nové mezinárodní studentské katolické organizace do Říma, ale myšlenka jeho nebyla ještě tenkrát realizována. Nezašla však, nýbrž čekala pouze vhodnější doby, aby se stala skutekem.

Přešla válka, a změnila radikálně názory moderní lidské společnosti. Myšlenka míru a bratrské spolupráce získávala nové a nové půdy, vznikaly a vzrůstaly organizace, směřující k tomuto cíli. I slova velkého papeže Benedikta XV., přehlušená dříve výkřiky válečné nenávisti, rozlehla se novou ozvěnou. A nezůstala

bez výsledku ani mezi mladou inteligencí. Studentské organizace tří zemí, nedotčených válečnou spouští, Švýcarska, Holandska a Španělska, utvořily přípravný výbor, jenž vydal svolání k studentstvu celého světa a 23 organizací odpovědělo v nadšeném souhlasu. V zářijovém měsíci první kongres ve dnech 19. až 21. července 1921, na němž položeny základy k mezinárodnímu sekretariátu katolických studentských federací se sídlem ve Friburku.

Tak vznikla »Pax Romana«, dílo nové doby a katolického studentského aktivismu.

Devět následujících kongresů, konaných v různých evropských městech, bylo přehlídkou vykonané práce a zdrojem nových podnětů. Letošního roku vrátila se »Pax Romana« pod otcovskou střechu paláce Generální rady friburského kantonu, kde spatřila před 10 lety světlo světa. A letošní jubilejní kongres ukázal, že Pax Romana má mnoho chuti i síly k životu a s dostatek schopnosti pracovati s úspěchem na poli, které jí bylo vykazáno.

II.

Průběh letošního kongresu »Pax Romana«, jehož se zúčastnila za UKSČs. šestičlenná delegace, byl dokladem vzrůstu a vnitřního upevnění. Oficiální sjezd byl zahájen dne 21. VII. pontifikální mší svatou, již sloužil njdp. Msgre Marius Besson, biskup lausanský, ženev-

ský a friburský. V promluvě po evangeliu pronesl vřelá slova uvítání a vybízel přítomné k věrnosti apoštolskému stolci, neboť poslušnost Svatému Otci jest zároveň i důkazem věrnosti Ježíši Kristu. Po mši sv. následovala zahajovací schůze, jíž předsedal dosavadní president Pax Romany, Roger Pochon. Krátce nastínil historii mezinárodního sekretariátu katolických studentů a vytyčil i nynější jeho cíl a účel tak, jak byl formulován na dřívějších kongresech. Zbytek dopoledne byl věnován pozdravným proslovům hostů a zástupců jednotlivých delegací. Za jednotnou (letos po prvé) československou delegaci promluvil kol. Cieker z Bratislavy. Odpoledne téhož dne v zasedací síni Generální rady, kde na čestném místě visí krucifix a odkud již po staletí řídí se šťastně osudy malé friburské republiky, započala vlastní sjezdová práce. Po dobu pěti dnů projednávány zevrubně v celé řadě konferencí otázky, týkající se činnosti »Pax Romany«. Z výsledků, k nimž se dospělo, bylo všem účastníkům zjevno, že Pax Romana dobyla si čestného místa v řadě mezinárodních organizací, že se s ní počítá všude tam, kde se projednávají studentské otázky na mezinárodním fóru.

Osvěžujícími přestávkami v proudu sjezdových prací byly jednak přednášky vynikajících reprezentantů tří evropských kultur: románské, slovanské a germánské: P. de Munyck O. P. profesora friburské university, prof. M. O. Halecki-ho, děkana filosofické fakulty ve Varšavě a dra Hildebranda, profesora mnichovské university, dotýkající se nejaktuálnějších universitních problémů, zejména poměru studenta k universitě po stránce kulturní se zřetelem na výchovu lidských individualit, poměru studenta k cizím universitám a otázky katolických universit, jednak oficiální recepce a veselý studentský večer, při němž střídaly se v pestré směsi tance a zpěvy nejrůznějších národů a studentské kamarádství spojovalo účastníky v družný celek.

Na výletu do Gruyère měli účastníci příležitost poznati krásy švýcarské přírody a zároveň přesvědčili se z vlastního názoru o jakosti švýcarských mléčných výrobků.

Nejkrásnějšími okamžiky celého kongresu byla však večerní pout k Matce Boží do Bourguillonu, cesta, kdy na 300 účastníků s rozžatými svícemi, za střídavého zpěvu národních mariánských

písní ubíralo se vzdát svůj spontánní hold Té, která jest královnou pravého míru — Regina Pacis.

III.

Zbývá ještě promluvit, aby článek byl úplný, o metodách, jichž používá Pax Romana k dosažení svých cílů. Prostředky tyto se mění v jednotlivostech neustále s ohledem na současnou situaci a na direktivy, přijaté jednotlivými kongresy.

Již samo zřízení Pax Romany zaručuje jí značnou pružnost a nezávislost na jakémkoliv ztrnulém programu. Pax R. není totiž organizací ve vlastním slova smyslu s předem vytyčeným pevným cílem, nýbrž, jak již sám její název naznačuje, ústředním sekretariátem studentských federací. Jest prostředníkem mezi nimi, ohniskem, kde stýkají a vyměňují se názory a usměrňuje se jinak velmi složitá a různorodá práce za účelem ekonomie sil a prostředků. Nicméně průběhem trvání sekretariátu bylo nutno shrnouti určité praktické poznatky v několika kategoriích, vyžadujících soustavné a trvalé práce, kteréžto úseky byly pak svěřeny stálým komisím. Ve všech těchto případech jde o realizování několika základních myšlenek, které musí být bezpodmínečně řešeny a prováděny, má-li být katolická studentská akce s úspěchem přenesena na mezinárodní pole.

Jedná se především o usnadnění bezprostředního styku mezi studenty různých národností. Vzájemné poznání, podporované společným katolickým světovým názorem a touhou po vzdělání, má se státi prostředníkem k dosažení konečných cílů, k nimž spěje lidská společnost: bratrské lásky a trvalého míru. Za tím účelem snaží se Pax Romana v poslední době uspořádati kromě generálních kongresů ještě kongresy regionální, při nichž by se sešli studenti národních skupin, které buď sledují stejné cíle kulturní a politické, anebo z jakýchkoliv důvodů, geografických, hospodářských a p. jsou vázány na sebe. Sluší se zmíniti v této souvislosti především o kongresech, jež pořádá z vlastní iniciativy Sekretariát slovanských katolických akademických organizací, jakožto užší jednotka v rámci Pax Romany a z nichž již tři byly konány v Krakově, Lublani a Bratislavě (viz článek účastníka kol. Hradila v tomto čísle). Jiné podobné schůzky byly pořádány v Bordeaux, v

Lovani, Delffu a zejména letošního roku v Grenoblu, kde sešly se studentky francouzské s německými.

Naproti tomu pokus o zprostředkování dopisování mezi zahraničními studenty neměl prozatím úspěchu pro nepatrný zájem (u nás přihlásili se na výzvu v Jitru všeho všudy dva středoškoláci).

Sekretariát »Pax Romana« jest si vědom toho, že nejlepším prostředkem knavázání a prohloubení mezinárodních styků jest studium v cizině, anebo alespoň delší prázdninový pobyt. A proto prostřednictvím zvláštní komise chystá se zahájit, resp. reorganisovati ještě letošního roku akci k dosažení těchto účelů.

S těmito snahami co nejúžeji souvisí práce komise pro duševní spolupráci, jejímž účelem jest podporovati přednášky ve studentských spolcích v mezinárodním katolickém životě, konané pokud

možno zahraničními hosty, výměna literatury a pod.

Jako další komise při Pax Romaně fungují komise (nyní sekretariát) misijní, komise pro studentky a nově zřízená »Pro reditu ad Ecclesiae unitatem«, jejímž čestným předsedou jest J. E. kardinál Hlond.

Čtyřikrát do roka vycházející časopis »Folia Periodica« a občasné oběžníky vhodně doplňují svou informativní službou zevnější organizaci.

IV.

Na letošním jubilejním kongresu byl aklamací přijat návrh, podle něhož federace seskupené v Pax Romaně se zavazují vybídnouti vřele své členy k modlitbě za světové odzbrojení. I ÚKSČs činí této své povinnosti zadost s vroucím přáním, aby stalo se skutkem heslo Pax Romany: »Pax Christi in regno Christi.«

Fráňa Merth:

Letní láska.

*Rusalky bílé tančily snivě
po celý den u rybníků mých.
Dětskými hrami ukolébány,
jako den umíral kovový smích.*

*V noci, když dumněji zpívalo léto,
v zelených doubravách vyznání šeptal rusalčin hlas;
čarovnou básní celý kraj zněl.
Proč jsem jen některou, rusalky, neposlech' z vás?*

Náša Dobrovská:

Náša.

(Návrat z prázdnin.)

V setmělé světnici u vychladlých kamen seděla Náša

Otevřeným oknem vnikala sem ostře hra z gramofonu, zvonění pouličních drah mísilo se s bzučením neviditelných mušek a hluk z ulice doplňoval tuto křiklavou směsici tónů. Venku přšelo

Náša vzpomínala. —

Včera ještě byla doma. Bože, jak je doma krásně a zde? Déšť a bláto, křik a hlomoz! A malá Náša nemá nikoho, aby mu zlíbala ruku a na ní se vyplakala. Tatíček s mamičkou asi vzpomínají. Jak jsou k ní všichni dobří a laskaví!

A Náši tichý šumot deště kouzlí sladké vidiny rodného kraje, všech jeho obyvatel a tma je zrádná. Oči se dívají a nevidí, Náša sní. Sní sen dívký chudých

rodičů, kterým píše každou chvíli o peníze, jichž je tak málo. A bratříček Jenda chce také studovat, a peněz není . .

Byl večer prossát tichým sněním dívky, jež miluje domov a má ráda zaprášené knihy.

Ticho však neodešlo se zavřených očí a kroky přinesly drsný hřmot. Klika dveří chtěla býti mlčenlivá a bála se usmát do černých stínů stěn. — Náša procitla. Jemný vánek snu zčeřil jí vzpomínky, když zaťukání ozvalo se na dveře.

»Slečinko, je tu ta radovic panička, máte jít k nim, prý Karla stůně.«

A modré oči Náši ztratily vzpomínky s více a Náša žila pro město.

»Přijdu.«

Večer byl vzpomínkou, večer byl po-

čátkem práce. Náša je dívka, která má srdce v úsměvech bližních, a matčiny vrásky před svou prací. Chce též si vypomoci a Karle dává hodiny. Sen domova zůstal ve čtyřech stěnách, až vyssál

jej hluk z ulic a kapky deště se roztrhly na miliony jiskřiček v paprscích pouličních lamp.

A malá Náša spěchala pro pomoc své ustarané matce.

Jiří Královec:

Letošní „Pax Romana“ a co se kolem ní sběhlo . . .

Fribourg, krásné švýcarské město téměř středověkého rázu, strmicí na vysokém ostrohu nad klikatým údolím řeky Sarine, uvítalo naši nečetnou, ale zato veselou delegaci poněkud plačtivě. Mokrem a blátem brodily se naše pod tíží kufrů sehnuté postavy a nad ně vynikala jen jedna, vysoko vztyčená a »pozemskými věcmi« nezatížená — Dr. Syčánek. Neboť on, maje velkou spoustu zavazadel — celou jednu aktovku — zapomněl při spěšném vystupování z vlaku jedno z těch »mnoha« zavazadel vzítí s sebou, a tak jeho bohatství sháněli zatím telefonicky nádražní zřízenci někde v Lausanne. Ubezpečen panem přednostou stanice, že ve Švýcarech »se nekrade« (skutečně dostal po několika hodinách svou »bagage« zpět), vykračoval si náš milý doktor svižným krokem, provázen našimi závistivými zraky a dosvědčuje znovu pravdivost starého rčení, že »blaze tomu, kdo nic nemá«.

*

Deštivé počasí na štěstí dlouho netrvalo. Již druhý den po našem příjezdu byl slunný a teplý a nebylo tedy divu, že odpoledne nebylo kongresové jednání právě čteně navštíveno. Jenom naše delegace — jako vždy — byla na zasedání v plném svém členném počtu a naslouchala trpělivě jednotvárnému přednesu organizačního referátu. Můj zrak bloudící po vyřezávaném stropě a krásně malovaných oknech sněmovní síně poslanců fribourgského kantonu svezl se pojednou na vysoké křeslo předsednické kathedry, kde vévodil slavnému shromáždění usměvavý obličej pana R. P. A co zřím? Že sice kulatý obličej pana předsedy je neméně usměvavý než jindy, že však nejsou více usměvavy jeho čiperné oči, a že nejen sklížená víčka jejich, ale i ostatní tělo páně Peckonovo, zhroucené celé do levého rohu rozložitého křesla, nasvědčovati se zdá tomu, že náš cílý předseda sotva vnímá něco z referátu, nad nímž se o něco níže po jeho boku potí »notre ami« S. Dalšími postřehy bylo námi zjištěno, že i gen. sekretář podřimuje ve své lavici u okna, v lavici za námi rozmile klímal jeden z bývalých

předsedů »Pax Romany« a nejvíce ze všeho nás bavit pohled na francouzského delegáta — černocha z Alžiru, jehož bílé zuby svítily ze spánkem otevřených úst do diskrétního přítmí tmavých stěn. Spánek je nakažlivý; za chvíli byl by mohl pan S. na prstech spočísti ty věrné, kteří ještě naslouchali jeho řeči. Ostatně i ta — soudě podle vyšperkovaných souvětí — chýlila se již ke konci. Situace se stávala kritickou; co až S. domluví a nikdo mu nepoděkuje ani nezatleská? »Čas jest, abyste ze sna povstali —«, pravím si, a zrobiv v rychlosti z krátké gumičky miniaturní prak, střelil jsem papírovou kuličkou po panu předsedovi. Byl nejvyšší čas. Naším potleskem probudili se pak ostatní a řeč páně S. »došla živého ohlasu«. (Redakce neručí za to, že sám pisatel nespál, neboť má zjištěno, že se na tomto shromáždění nespalo, ale asi dvě osoby pouze podřimovaly, a proto nenese odpovědnosti za tuto stať. P. r.)

*

Sedím ve stínu na lavičce na náměstí Notre-Dame. Mně po boku přítel JUC. Hradil, již z bratislavského kongresu nazývaný »strěček Křópal«, poněvadž zadrhává po hanácku a každého se ptá: »Něste vy z Hané? Ale věte, kde je Haná?« Tady to ale »strěčkovi« nejde ani s němčinou, natož s hanáčtinou; ve Fribourgu se mluví jen francouzsky a tuto sladkou řeč náš bodrý Hanák dosud neovládá. — Sedíme tak a »strěčkovi« se zachce »kóřit«; připraví si cigaretu a sáhne do kapsy. Prázdná. Sáhne do druhé. Marně. »Poslóché, Jirko, já nemám zápalke —«, povídá.

Naproti nám je trafika »Chez Romain«.

»Tak si je kup tamhle »U Římana«!«

Strěček chvíli mlčí. Mlčí a přemítá.

»Poslóché, Jirko, jak se řekno francózky zápalke?«

»Les allumettes,« pravím.

»Co? Léžali med? Tož to je po hanácko!« pochechtává se »strěček« a kolébá se »k Římanovi«, šťasten, že se se svou hanáčtinou i ve Švýcarech domluví . . .

*

Nevím proč, ale stalo se, že »stréček« do-
stal náramný dopal na jednoho polského hra-
běte a stále se dušoval, že mu něco vyvede.

Ujištění přednosti na nádraží fribourg-
ském, že se ve Švýcarsku nekrade, bylo námi
a i ostatními kongresisty akceptováno do té
míry, že jsme mezi obědem nebo večeří bez
obavy nechávali své klobouky a kabáty po-
věšeny na schodech budovy bez jakéhokoliv
dohledu.

A toho využil náš Hanák. Poznav mezi
mnohými těmi svršky klobouk a hůl pana
hraběte, sňal je s věšáku a zanesl na zastr-
čený hák, úplně schovaný za křídlem otevře-
ných dveří jídelny.

Byla vám to podívaná pro bohy, jak po
obědě hrmotný Polák sháněl po všech věšá-
cích své věci za hlasitého nadávání »pša
krev!« a jak teprve večer našel klobouk i hůl
přesně na tomtéž místě, kde je byl před obě-
dem zanechal

*

Byl poslední večer našeho pobytu ve Fri-
bourgu, kde se nám tolik líbilo. Zastavili
jsme se ještě na víně »Chez l'aigle noir« a
sešli se tam s podařenou »párou« Holan-
d'anů, účastníků kongresu, kteří seděli na
terase a zpívali stále svou oblíbenou píseň,
v níž se »Graf von Luxemburg« rýmoval
s »ťuk-ťuk-ťuk«. Moc dobře jsme se s nimi
pobavili a rozcházeli jsme se již značně
pozdě, halekajice všichni refrén písničky,
které jsme se ve Fribourgu naučili:

»Jó-a, ió-ó-a
ió-ó-a-jó . .«

U jednoho stolku před hotelem »Termi-
nus« našli jsme při víně předsedu kongresu
Roger Pochona. Byli jsme tak rozdováděni
vínem a veselou náladou, že jsme obklopili
pana presidenta a odříkávali do taktu, jako
to dělali švýcarští studenti: »Pochon-qui-
fume! — Pochon-qui-fume!« Nakonec jsme
mu zazpívali »Živio!« a zanechavše vyjeve-
ného Švýcara osudu, brali jsme se dále tem-
nými ulicemi. Ale hlavní švanda na nás te-
prve čekala.

Kde se vzal, tu se vzal, klátil se proti nám
dlouhý stín vyzáblé postavy šéfa anglické
delegace. Náramný kolohnát, samá ruka a
noha, v té tmě vypadal až strašidelně.

»Hoši, pojďte mu taky zazpívat,« navrhl
někdo z nás.

Nedali jsme se dvakrát pobízet. Jako prve
Pochon, byl teď i Angličan námi obklopen
a donucen tak vyslechnouti celé »Živio« a
»Mnogá ljeta«. Stanul nejprve překvapen,

pak ale odevzdaně naklonil dopředu své
dlouhé tělo, schýlil hlavu, snad aby lépe sly-
šel, a mávaje nesmírnými rukama do taktu,
poslouchal zbožně naše nocturno. Vyslechl
nás, uklonil se a dále se klátil tmou jako ne-
konečný stín, sledován rozchechtanými na-
šimi obličeji. — Podivná noční idyla, zvláštní
zastaveníčko!

*

Bylo po kongresu, ale ne po našem výletu
do Švýcar. Naše delegace stala se kočovnou,
putovali jsme od města k městu a rozšiřovali
své zkušenosti o mnoho nových a cenných
poznatků.

Krásné červencové dopoledne zastihlo nás
na břehu jezera neuchâtelského. Bylo po
dešti, slunce se právě vyhouplo ze své mrač-
né clony a rozhodilo své jiskřivé paprsky po
vlnící se hladině široko daleko se rozkláda-
jícího jezera. Na obzoru se rýsovaly vrcholky
hor a pod nimi jako bílá labuť nesl se v dále
parníček, odfukuje kotouče dýmu do jasného
vzduchu.

Stáli jsme uneseni veškerou tou krásou
přírodní scenerie a sledovali v zamyšlení hou-
pavý let bělostných racků, kteří vhodně do-
plňovali celý ten nádherný obraz. Posvátná
chvilka obdivu člověka nad dílem Stvořite-
lovým . . .

»Bejt tady rackem,« ozve se vtom doktor
Sýčánek, »to by bylo nóbl zaměstnání«.

Bylo po vážné náladě. Komický povzdech
doktorův vrátil nás zase prosaické, ale ve-
selé skutečnosti a ulehčil nám rozloučení
s jezerní pohádkou.

*

Dojeli jsme do Bielu (franc. Bienne), na
který se jmenovitě »stréček« těšil, poněvadž
je to město již v oblasti německé, a on dou-
fal, že se tam již obejde bez našeho fran-
couzsko-hanáckého tlumočnictví. Myslili jsme
si totéž, jen můj bratr Jenda, který studuje
již tři roky ve Švýcarech, se té »stréčkově«
naději nedůvěřivě usmíval . . .

Z nádraží vydali jsme se rovnou na pro-
hlídku města. Upoutal nás pěkný kostelík na
vršku, šli jsme tedy k němu; podle jeho za-
vřených dveří jsme usoudili, že je asi helvet-
ský, neboť katolické chrámy bývají otevřeny.
Usedli jsme na lavičku pod strom nedaleko
kostela a zpovzdálí dívali se na zajímavou
stavbu.

Pojednou objevilo se u kostelní zdi vousaté
chlapisko, v každé ruce konev vody, zasta-
vilo se před námi a spustilo:

»Volt si in dy chirche gó?«

Podívali jsme se udiveně druh na druh; jen náš Jenda neztratil duchapřítomnosti a odpovídal právě tak »srozumitelně«:

»Jo, cha ma ini gó?«

»Choem si nor mit,«*) dodal ještě záhadný domorodec a šinul se dále se svými konvemi.

»Poslouché, jakó hatmatilkó ste to mlovile?« vyjel rozezleně Hanák.

»To je switzerdütsch, švýcarská němčina,« poučoval nás Jeník, »tady se jinak nemluví.«

Neodolali jsme smíchu při pohledu na kýselý obličej, s jakým přijal »stréček« tuto Jobovu zvěst; pozbyl chudák naděje, že se ve Švýcarech ještě kdy sám dorozumí.

*

Bylo již k večeru, když jsme po prohlídce Bielu zapadli do nevelké hospůdky, zlákáni zelenou tabulkou nad jejími dveřmi: »Pilsner Urquell.«

V místnosti označené jako »Altdeutsche Stube« nebylo mnoho lidí. Jen blízko okna sedělo kolem těžkého stolu asi osm tak sedmnáctiletých hochů, před každým dřevěný korbel s víčkem, a ti naplňovali zakouřenou místnost na tak málo lidí skutečně podivuhodným hlukem. Na stěně nad nimi visel těžký rytířský erb, jehož ze dřeva vyřezávané fafrnochy zlatě se leskly v posledních paprscích zapadajícího slunce. Ve fialovo-zlato-červeném poli erbu svítil spolkový odznak ve formě spleťtého monogramu a kolem velkého erbu viselo 12 malých s různými jmény, zřejmě přezdívkami členů. V dusném kouři a pivních výparech za zpěvu latinských i německých pijáckých písní trávili tito studenti překrásné červencové odpoledne, pokračující jen v buršácké tradici svých otců a dědů. Oč zdravější názory má přece jenom naše mládež, tak často kaceřovaná, která užívá svých prázdnin u vody a v lesích nebo horách, na zdravém vzduchu v boží přírodě!

Nezdrželi jsme se dlouho; ještě hodný kus cesty nesl se za námi podvečerním vlhkým vzduchem hlasitý zpěv podnapilých buršáků a v liduprázdných ulicích dozníval refrén latinské písně:

»Edite, bibite, collegiales!
Post multa saecula
pocula nulla...«

*

*) Chcete jít do kostela? — Ano, může se tam jít? — Pojd'te jen se mnou.

A ještě o »stréčkovi«. Tentokráte už naposled, neboť to bylo při tklivém rozloučení s ním, jenžto se rozhodl předejetí nás do naší milé republiky

Seděli jsme ve vlaku v trochu sentimentální náladě, neboť již v příští stanici měli jsme vystoupiti a zanechatí »stréčka« samotného dalším příhodám a — dá Bůh — milosrdnému osudu.

»Debes aspoň te bel se mnó, Jendo, abech veděl, kde je co zajímavého po cestě,« toužil Hanák po informacích našeho dosavadního průvodce.

»To já ti povím už napřed,« ochotně se uvolil Jeník. »Tak hlavně uvidíš po cestě dvě velká jezera, to bude, myslím, ještě za světla nebo brzy večer.«

»Jak se menujó te jezera a kdy tam přijedu, já bech si to zapsal.«

»No tak nejdřív Zürichsee, tam budeš asi — počkejme, podívám se do jízdního řádu — no, v sedm hodin večer.«

»V 7 hod. Zürichsee,« píše »stréček« do notesu.

»Potom Wallensee,« pokračují informace.

»To bude v kolik hodin?« ptá se Hanák.

»Krátko po desáté.«

»A potom?« vyzvídá »stréček«.

»Potom vyspi se,« s úsměvem radí Jenda.

»Wispy —,« začíná zapisovati nic netušící »stréček«, ale těžko zadržovaný náš smích prozradil mu, že »byl doběhnut«.

»Te rošťáko!« pohrozil ještě Jeníkovi, ale pak se sám srdečně zasmál povedenému vtipu.

*

Snad nejlépe ze všech švýcarských měst se nám líbil Luzern. Značně veliké, ale čisté a výstavné město musí každého upoutat rozkošným jezerem, v němž shlíží se s jedné strany mohutný Pilatus a s druhé strmý štít Rigi. Byli jsme všichni nadšeni jeho krásami a ještě večer jsme si znovu vyšli k jezeru nadýchat se vlahého večerního vzduchu a znovu popatřit na horami věčnou jezerní hladinu.

Nedaleko jezerního břehu viděli jsme již odpoledne ohromný stan známého cirkusu »Knie« a k tomu jsme teď zamířili své kroky. Již několikrát jsem se na svých cestách přesvědčil, že u cirkusu bývají mnohdy zaměstnání čeští artisté, a proto jsme se rozhodli, že i zde zkusíme, nenašli-li bychom tu náhodou nějakého krajana.

Stanuli jsme u honosné brány do ohraničeného prostoru, kde stáli dva cirkusovní zřizenci v bohatě zlatem zdobené uniformě.

»Dobry večer,« zkoušíme pozdrav, a ně-

kdo z nás dodal: »To jsem zvědav, jestli nám někdo porozumí...«

»A jak by nerozuměl,« ozve se hned muž v livreji a druhý přizvukuje: »Vždyť jsme tu skoro sami Češi, dokonce i dompteur*) je Čech a kapelník také, jmenuje se Čermák.«

Postáli jsme chvíli a pohovořili s nena-
dálými krajany. Vždyť v cizině potěší i bez-
významný hovor s neznámým člověkem, dě-
je-li se v milé mateřštině.

Odešli jsme pak na blízký ostrůvek a
usednuvše na kamennou lávku, zahledli jsme
se na temno jezerních vod, v nichž jasně od-
ráželo se tisíce světél na nábřeží. Do při-
stavu tíše vplouval poslední parník, ozářen
mléčným světlem plného měsíce, který právě

*) krotitel dravé zvěře.

JUC. Frant. Hradil:

III. Kongres slovanských katolických akademiků a seniorů na Slovensku.

Katolické studentstvo slovanských ná-
rodů vstoupilo letos po třetí na forum
slovanské vzájemnosti. Je nutno pro vý-
voj celkového světového hnutí katolic-
kého studentstva, aby se vytkly směr-
nice společné spolupráce.

Tak tomu je u mezinárodní organizace
našeho směru „Pax Romana“, která prá-
vě v těchto dnech skončila XI. svůj kon-
gres ve švýcarském Friburgu. Slovanské
národy zúčastňovaly se práce ve sdruže-
ní „Pax Romana“. Mezi Slovany jeví se
již od několika desetiletí snaha po spo-
lečném programu pracovním. Slovanské
katolické studentstvo již po převratě bu-
dovalo myšlenku společného soužití v
Cyrilometodějské Lize. Bohužel, tato tak
důležitá organizace zůstala poslední lé-
ta jen na papíře. Intensivnější popud k
slovanské práci byl vyvolán v roce 1929,
kdy v Krakově byl utvořen generální se-
kretariát katolických studentských slo-
vanských spolků, který pro příští rok
1930 uspořádal II. kongres v Lublani.
Naše pražské Ústředí jednalo společně,
ale zaujalo postavení pozorovatele, jsouc
si vědomo toho, že není potřeba plýtvati
energií na úkor vlastní tam, kde není je-
ště zajištěna společná práce. Proto se
stalo, že minulého roku nebyl vyslán do
Lublani žádný oficiální delegát.

Letošní kongres byl však obeslán po-
četnou delegací, která přišla, jak to u-
znali slovenští i polští čelní pracovníci

vycházel nad temné silhouetty horských ve-
líkánů.

Do ticha letní noci zaléhalo jen z nedale-
kého cirkus zvučné troubení slonů a řev dravé
zvěře.

Seděli jsme mlčky, v myšlenkách, až na-
jednou jsme sebou trhli a hlavy zvedli, to
jak teplou nocí zazněly tóny české písně.

»Krásný vzhled je na ten boží svět. .«
hrála na břehu cirkusová kapela pod panem
Čermákem a nám připadala prostá ta píseň
jako pozdrav vzdálené vlasti.

Kdo slyšel někdy v cizině — zvláště
v noci — hráti nebo zpívat českou píseň,
uvěří, že v naší duši převládly city touhy po
dálne domovině a že jsme ze srdce se těšili,
až vyměníme všechny ty půvaby krásných
Švýcar za prostší snad, ale neméně milou
krásu rodné země . .

i vzácní studentští příznivci, s touhou po
kladné práci a ne jen z ohledu slušnosti.
Program kongresu vytvořil přípravný
výbor v čele s Msgrem drem Filkornem.

Sjezdování začalo 4. července v Bra-
tislavě, kde vyvrcholilo 5.—7. července.
Dne 5. července v bratislavské katedrále
celebroval mši sv. prešovský řecko-kato-
lický biskup Msgr. Pavel Gojdič podle
ritu staroslovanského. Procítěný zpěv
prešovských bohoslovců uchvacoval ni-
tro křesťana při vstupních modlitbách,
ale když o pozdvihování nesl se klen-
bami dómu hřejivý tenor se slovy ale-
luja, aleluja, a tam na oltáři vcházel Kris-
tus svátostným způsobem ve způsoby
chleba a vína, stával se z přítomného vě-
řícího člověk pravé milosti boží a sva-
tých vznětů.

V 11 hodin byl kongres slavnostně
zahájen v maximu Komenského univer-
sity státními hymnami, proslovem Msgra
dra Filkorna a projevy hostů a dele-
gací slovanských národů. Z hostů pro-
mluvil biskup Dr. Jantausch, prešovský
biskup Gojdič, krajinský president Dr.
Orság, který působil zvláště na nás Če-
chy přívětivým vzhledem a procítěnými
slovy, dále za městskou radu Ing. Štef-
ko, na konec zvedla se svérázná posta-
va studentského miláčka dra Okánika,
bývalého starosty, nynějšího faráře bra-
tislavského, aby upozornila svými vzlet-
nými slovy přítomného krajinského pre-

sidenta na přítomné delegace slovanských národů, kteří se ztotožnili s přáním slovenského katolického lidu, by byla uskutečněna litera zákona, který mluví o theologické fakultě v Bratislavě, která žije jen na papíře. — Odpoledne podnikli účastníci výlet lodí po vlnách Dunaje na Děvín. Dlouhotrvající liják znemožnil dodržení programu děvinského a tak sešlo z projektovaných slavností národopisných i z hromadné prohlídky zkazek tohoto starého hradu. Univer. prof. dr. Eisner mohl jen málo vyložit ze svých archeologických názorů o hradě.

V pondělí začal den kongresové práce. Zasedaly sekce akademická, kam byl za naše Ústředí delegován předseda MSS. kol. JUC. Hradil, sekce seniorská, kde zúčastnil se jednání za naše seniory Dr. Drobný. V akademické sekci byly podány zprávy o činnosti jednotlivých národů a ustanoveny kongresové sekce sociální (naše Ústředí zastupoval jeho předseda prof. Fiala), zahraniční a výměnná (za nás jednal kol. JUC. Kralovec).

V 11 hodin bylo zase společné shromáždění v universitní aule, kde přednášel Ing. Št. Janšák na téma: „Slovensko baštou kultúry západnej.“ — Největší pozornost upoutal posluchače univer. profesor Dr. Josef Babor, významný biolog, praktický katolík, svým tématem: „Eugenika a Encyklika Casti connubii Pia XI.“ Dnešní biologie počíná teprve dnes, ovšem ne úplně, chápatí význam učení církve svaté o důležitosti panické čistoty v mladých letech vývoje člověka. To, co sv. Tomáš ve svém „Summa“ naznačil o nutnosti zachování čistoty pro zdravý charakter národů, k tomu přichází teprve nynější věda v době mravně zoufalé, ve chvíli, kdy svět ovládá materialistický názor o vyhánění plodů.

Odpoledne zasedaly sekce, které se radily o provádění slovanské spolupráce. Jinak byly referáty Ing. dra Strzeszewskiho (Poláka) na téma: „Marxism, kapitalism, Slovakia“ a přednáška prof. dra Juraja Hodáka (Slováka): „Křesťanské ráno Slovenska a jeho medzinárodný význam“ — s přídechem malé kritiky vědeckých badání o našem Velehradě.

V úterý 7. července mluvili přední pracovníci slovanské unie, univer. prof. dr. Grivec (Slovinec): „Poslanie kongresov slovanských katol. intelektuálov a idea cyrillo-method.“ a náš moravský nadšený unionistický pracovník Msgr. Frant. Jemelka z Olomouce: „Praktické metody výchovy cyrilometodějské.“ K nim bych přiřadil přednášku univ. doc. dra Vilinského (Rusa) o „Sociálním programu Slovanstva“ a cyrilometodějskou konferenci. Byly to chvíle největší práce a také okamžiky silných odvah pustiti se v boj za ideu cyrilometodějskou. Jinak v úterý byly přednášky Poláka prof. Jerdrzejevského o slovanských organizacích mládeže a Ukrajince Skovzonkyho, který přednášku, poněvadž Ukrajincům nebylo dovoleno zúčastniti se kongresu, poslal s vypracovaným tématem „Sociální vztahy encykliky Casti connubii k slovanskému světu“. Navečer uspořádala městská rada v „Zemědělském museu“ velký banket.

Ve středu bylo pokračováno v Nitře, která nás uvítala slavnostním hávem praporů a milého přijetí nejdůst. biskupem nitranským a okresním náčelníkem, kteří vystrojili velký banket ve dvoraně okresního domu. Z přednášek v Nitře vynikly proslovy Slovince dra Veble: „Slovanští intelektuálové v praktických službách pacifismu Pia XI.“ a Msgr. dra Škrábika (Slováka): „Katolicism na Slovensku dnes a zajtra.“

Prohlédli jsme si exerciční dům a staroslavný vrch kláštera Zoboru. Navečer odjeli jsme do Trenčanských Teplic, kde jsme se zúčastnili koncertu slovanských učitelů a odtud odjeli jsme na poslední kongresové místo do Levoče. V Levoči byl ukončen sjezd vrcholnými resolucemi, které svědčí o velkém významu slovanské dohody, kterou dokumentoval po velkých překážkách právě III. slovanský kongres. Česká delegace vynikla, jak zdůraznil několikrát předseda kongresu Msgr. Dr. Filkorn, velkým smyslem pro pozitivní práci a nejen formalism. Z Levoče rozjeli jsme se po Tatrách a odtud po vlídné recepci Andreje Hlinky domů.

Putování k svatému opatu sázavskému.

P. Methodu Klementovi O. S. B.

Bylo po hodině čtvrté zrána. Poutnické hole, tvrdé a sukovité, jsou dobrými průvodkyněmi na cestě, která je mnohdy zlá a ošemetná. Vycházíme z našeho královského města, abychom putovali k svatému Prokopu. Silnice je šedá, místy dost jemná, jinde odpuzuje svou drsností, ale více unavuje jednotvárností, která je odporná k zalknutí.

Míjíme vesnice, které již procitly a žijí dále svou píseň práce; zastavíme se v Uhlířských Janovicích, kdež pijeme podivný truňk, pivo jakési, divné, žalně nechutné. Je třeba opět jíti a hledati cestu do dálky, odkud nám kynou vrcholky modravých lesíků a strání zelenajících se svěžím jalovcem. Náhle klesáme hlubokou »Čertovou brázdou«, již vyoral svatý Prokop, krotě k poslušnosti Satana. Chlad vane z těchto míst a zdá se ti, že velebná postava Světcova jde, kráčí a blíží se k tobě.

Sázava.

Pracně slézáme táhlou stráň, posloucháme jakousi babici, vypravující, že touto stezkou přijdeme k loži Poustevníkovu. A cesta jde zase po mezi, skrýváme se v lese a hle, najednou malé místečko jak otevřená dlaň se stkví v úkrytu lesa. A zbožní věřící poklekají na zemi, modlí se u vody, u studánky nepatrné, ze které pil vodu muž svatý. I kámen obrysů mužského těla, tvrdé to lůžko světcovo, uvidíš. Kdokoli nemocný, ulehne-li naň, jistě se uzdraví. Hle, stařenka ubohá a slepá, bědné své oči potírá vodou a modlí se k opatu svatému a k Bohu. Klopýtáme opět a přicházíme k druhé studánce, která je vyzdobena sochou světcovou a sochou knížete Oldřicha. Přemítáme a uvažujeme slova kronikářova. A jeho slova zní nám jako krásná zvěst o založení těchto památných míst. A v těchto místech setkal se kníže Oldřich se svatým Prokopem.

»Když byl na lovu a přišel na ty skaliny, přihodilo se, že unaven jsa námahou, opustil svou družinu, lovce a psy, a v touž chvíli se mu ukázal jelen, kterého ten den nikde nebyl spatřil. A když vzrušen jsa k čilosti, dal se za zvířetem, aby je zastřelil, doveden byl na místo, kdež se nyní slaví památka blaženého muže. Tam spatřil muže Božího, jenž po

modlitbě pracoval rukama a větve dubu z potřeby osekával. A onen jelen skočil za něj a tvář svou obrativ proti tváři knížete, kterýž ho stíhal, s nohama srovnanýma za svatým otcem se položil.«

Na návrší, na druhém břehu řeky, stojí chrám, zbudovaný ke cti svatého Jana Křtitele a Matky Boží.

Dnes smutně stojí v rozvalinách opatský chrám a pustota skví se chlubně na tvářích jeho zdi. A neslyšeti chor mni-
chů svatého Benedikta. Není kněží rád-
dových, aby obnovili tvář této skvělosti
zašlé, není jich, a chladem úporným dý-
chají zdi kláštera. Pravá loď chrámu se
tyčí k nebesům, vypravujíc o zlotřilé prá-
ci bídnych husitů, jejichž satanství pařl
v obět i tento chrám a klášter.

V kryptě kostelní viděl poutník dva kameny vyorané Světcem. A zbytek chrámu skrývá milostný obraz svatého Prokopa, an drží Satana na uzdě.

O jedenácté hodině čte se, na svátek svatého Opata, staroslověnská mše. A zase prázdné a hluché jsou stěny chrámu, neslyším chor mnišský, jenž by odpovídal při této slavné mši a smutno je člověku v duši, vzpomene-li na slavnou liturgii benediktinskou. Co jest krásného a svěžího svou starobylostí, jsou litanie ke cti sv. Prokopa. Hle, celý život Světcův jak kniha nesmírné krásy a radosti, otvírá se v jejich slovech.

Svatý Prokope, zrcadlo poustevníků, Svátý Prokope, příklade řeholníků, Svátý Prokope, opate nejdůstojnější, Svátý Prokope, slávo sv. Otce Benedikta, Svátý Prokope, rozmnožiteli řádu jeho. —

Lid zbožný a dobrý přišel na svatá místa svatého muže. Je smutno, že v tato místa přicházejí téměř jen bělovlasé stařenky a starci. Naše oči hledají mládež, naději a budoucnost. A nenalézají ji.

Jest více bolestí, které přednášíme v pokorných prosbách na oltář svatého Prokopa.

Kéž dá Bůh milostivý a Matka Jeho, aby do ochrany svatého Prokopa na Sázavě zasedli bratří svatého Benedikta. Kéž dají všichni svatí, aby celý národ a mládež našich zemí klečela u vroucí modlitbě před oltářem prvního a svatého opata sázavského, svatého Prokopa.

Krátký výtah života svatého Prokopa.

Svatý Prokop opat a vyznavač, patron českého království, narodil se v Chotouni v kraji kouřimském ze šlechtických rodů roku 1000. Vedl hned od dětství život bohabojný a poněvadž již tehdy ruka Páně byla s ním, na sobě ukázal, jakým by ve svém dospělém věku měl býti, neboť jsa ještě malé pachole, zimního času čerstvé jahody sbíral, jindy s prutem pramen čisté vody, ze suché a tvrdé země jest vyvedl. K literárnímu cvičení dán na Vyšehrad; tam prospíval v letech i moudrosti a Milosti u Boha i u lidí: posvěcen jsa na kněze, mezi kanovníky vyšehradské vpočten jest.

Poněvadž ale více po dokonalosti života než po hodnosti toužil, vstoupil do řádu svatého Otce Benedikta v klášteře Břevnovském blíž Prahy.

Tu také nabyl svatosti; sám Bůh skrze zázrak vyjevil, kvůž Prokop od svého vrchního na pole vyslaný a lačný jsa, dřínkový strom uprostřed zimy rychle zelenati, kvěsti i ovoce nésti spatřil, a takovým jak sebe, tak i spolu vyslaného tovaryše svého posilnil.

Od té doby u svých bratrů duchovních u veliké počal býti vážnosti, čehož on pro poníženost ducha svého nemoha snésti, s povolením opata svého na poušť se odebral a chodě od jedné pustiny k druhé, přišel do jedné hluboké jeskyně nad řekou Sázavou ležící, od tisíc zlých duchův posedlé. Nestrachoval se svatý Prokop těch pekelných strašidel, nýbrž jim hrozný se ukázal, když s jinými skálval, jiné na řemeně vodil, a všechny z toho místa na Lobek (poušť tak řečenou) zažehnal a zahnal.

Když pak na tomž místě nějaký čas v ustavičných postech, v bdění a všelikém jiném těla umrtvení na modlitbách setrval a svatě živ byl, vyzařen jest od jelena, kterého Oldřich, kníže český, s lučištěm až k jeskyni pronásledoval.

Oldřich svatost muže Božího poznaje, před ním na svá kolena padl a od běhu unavený, pro občerstvení nápoj vody od něho žádal; svatý Prokop čisté vody požehnaje, tuto v nejlepší víno obrátil. Oldřich ze svých hříchů se mu vyznaje, na tom místě kostel a klášter ke cti Neblahoslavenější Panny Marie a sv. Jana Křtitele založil a odevzdav jej řeholi sv. Benedikta, Prokopa všem jiným bratrům dle usnesení jejich za opata ustanovil.

Svatý Prokop tu hodnost v přítomnosti

Šebíře, biskupa pražského na se přijal, nic však méně bratry sobě poručené příkladně řídil, takže jeho svatá pověst po vsí zemi byla vyhlášená. A proto mnoho se k němu sbíhalo chudých, neduživých, zvláště na padoucí nemoc stonavých i od ďábla posedlých lidí a skrze mocnou jeho v Boha přimluvu zdraví nabývali.

Den smrti své sv. Prokop po otcovském naučení a požehnání svým duchovním synům svá prorocká ústa otevřel a budoucí svého kláštera neštěstí i štěstí předpověděl a nazejtří mile v Pánu usnul.

Po smrti se velikými zázraky skvěl, z kterých některé v Litaniích, jiné ve »Větším životě« čísti se může.

Toto obzvlášť hodno jest zaznamenánu býti: že Léta 1204, když opat sázavský jménem Blažej, v Římě u Innocencia toho jména třetího papeže o svatořečení svatého Prokopa dlouhý čas jednal a nic nevymohl, svatý Prokop té noci, v kterou se již nadřečený opat z Říma ubíral, Světlem nebeským obkličeny, před papežem stojící a jemu hroící to osobně vyjednal a do počtu svatých vložen byl jest. Jeho svaté tělo pro veliké přehánky vojenské ze Sázavy na Hrad pražský přeneseno jest, kdež v královské kapli (v kostele u Všech Svatých tak řečeném) v hrobě nově ozdobeném odpočívá. Když tyto věci Léta 1240 (jakožto v čas vojny) spisují, tebe pobožný čtenáři do Sázavy odsílám; najdeš tam u velebných Otců benediktinů v klášterním kostele starožitný svatoprokopský obraz a spolu prorocký obraz, v kterém nám ten náš milý vlastenec a patron Českého království, skrze zázračné oči otvírání budoucí zlé smutné a truchlivé časy (jak sama zkušenost učí a otitelové pobožně věří) předpovídá.

Váž toho sobě a k tomu velikému a předivnému Svatému se utíkej, všemožně cti a skrze něj čistým srdcem Boha žádej, aby všechno zlé od tebe, i od naší Země milostivě odvrátiti ráčil.

Poznámka:

Tento život svatého Prokopa jest krásný a svěží; proto jsem jej přepsal z knížky »Vroucná pobožnost k velikému sv. divotvůrci k sv. Prokopu, opatu a patronu království českého«, kterou vydala L. P. 1764 v Karlíně Kateřina Labaunová.

V dnešní době, která přehlíží životy našich světců, musí se katolíci vroucněji přibližovati jim, vzorům svatosti nebeské. Autor onoho životopisu svatého opata není v oné knížce uveden. Podle poznámky při konci životopisu dá se souditi, že dílko vzniklo za některé z válek,

které M. Terezie vedla. Každému, kdo poznává naše svaté, zvláště sv. Prokopa, doporučuji knížku »Život sv. Prokopa«, kterou z latiny přeložil Ant. Striž a vydalo »Družstvo přátel studia« v Praze 1923. —

J. O.

Oldřich Buráš:

Známost z prázdnin.

Lad'a přijel domů na prázdniny.

Studoval v Praze filosofii a rád se oddal po desetiměsíční »dřině« lenošivému životu, jaký mu doma nyní nastal. V Praze neměl možnosti procházeti se temnými lesy, v nichž vzduch voněl jehličím a omamnou vůní pryskyřice, ani provalovati se někde na travnatém koberci u dozrávajícího obilí či u šumící řeky a proto tím více činil tak nyní, chtěje co nejvíce využítí prázdninového oddechu.

Tak ho potkáváme, vracejícího se z procházky lesem, který začíná nedaleko za hřbitovní zdí a táhne se několik kilometrů cesty, až někde k Loukoti a Kostomlatům, kde končí, aby pak o něco dále pokračoval v mocném oblouku, stáčejícím se k severozápadu.

V tomto lese Lad'a prodléval nejraději. Zde jako malý chlapec sbírával houby, jahody a borůvky, sem utekl se vyplakati, odjížděje prvníkrát na studie a zde snil o své budoucnosti vždy, když přijel domů na prázdniny. Velebné ticho lesa, rušené jen mírným šuměním lesních velikánů, vzbuzovalo v jeho nitru jakousi posvátnou hrůzu, jakou pociťujeme na příklad při návštěvě kostela a tohoto dojmu nemohl se Lad'a nikdy dosti nabažiti.

Vraceje se z lesa, uvažoval o čemsi, takže si ani nepovšiml, že úzkou pěšinou přichází k němu duchovní správce zdejší farnosti, důstojný pan Kobelecký, jeho bývalý učitel náboženství.

»Na prázdninách, na prázdninách?« oslovil zamyšleného Lad'u.

Ten teprve nyní pozvedl hlavu a poznav kdo ho to oslovil, uctivě pozdravil.

»Ano, pane faráři, již dva dni. Přijel jsem v úterý večerním vlakem.«

»Ale jsi nějak zamyšlený. Na prázdninách se přece neuvažuje o filosofii, na tu je dosti času v Praze?!«

Lad'a se poněkud zarděl, jako by byl přistižen při něčem nečestném, avšak ihned se vzpamatoval: »Máte úplnou pravdu, ale

moje myšlenky se neobíraly filosofií, přemýšlel jsem o něčem docela jiném.«

»Snad ne o poesii?« usmál se pan farář. »Slyšel jsem, že jsi vydal nějakou knihu, která byla přijata kritikou dosti příznivě.«

Jiného by tato slova povzbudila k vychloubání se a pýše, avšak Ladík byl až příliš skromný, než aby se chlubil z prvního úspěchu v literatuře.

»Byl to začátečnický pokus. Tenká knížka, popisující život vesnického lidu s jeho strastmi i radostmi, jak jsem jej poznal za dob svého dětství tady u nás.«

»Vím, vím. Koupil jsem si ji také v městě u Pospíchala, znám tedy její obsah. Je pěkně souvisle vyprávěn, ale...«, farář se na okamžik odmlčel, »...obálka kazí dojem knihy. Je poněkud nevkusná.«

Lad'a nebyl těmito slovy překvapen, slyšel je již několikrát. I v časopisech poukazovali na tuto okolnost mnozí kritické při hodnocení jeho knihy.

»To je i můj úsudek, ale není zaviněn mojí vinou. Nakladatel zadal její vypracování nějakému začátečníkovi a když jsem předložený návrh odmítl, prohlásil, že jinak knihu nemůže vydati. Co jsem měl tedy dělati?«

Že hledal nakladatele jiného, který by pořídil obálku vkusnější, o tom pomlčel.

Kráčeli volným krokem úzkou polní cestou, vroubenou po obou stranách hradbou dozrávajícího obilí. Odněkud z dálky zaznívalo hlasité kejhání hus a s meze, skryté mezi obilím, křepelčino: pět peněz! pět peněz! Vzduch voněl chlebovou vůní, předzvěstí blížících se žní.

Kráčeli chvíli oba mlčky vedle sebe.

Konečně ozval se farář Kobelecký: »Tedy přemýšlel jsi o literatuře, ne?«

»Ano. Napadlo mi, když jsem ležel pod korunami jedlí a smrků, několik výborných myšlenek pro moji novou knihu a o těch jsem přemýšlel.«

Duchovní se zastavil: »Aaaa? Snad nepíšeš zase novou knihu?«

»K tomu ještě nedošlo,« odvětil Lad'a,

»shromážďuji pouze myšlenkový materiál; knihu začnu psátí později.«

»Myšlenky jsou základem každého dobrého díla, vím to. Jen díla špatná a nehodnotná tvořena jsou bezmyšlenkovitě, mozkově nevyspělými. Kniha není precíkl, aby se zkroutila a upekla bez předchozí úvahy a důkladné přípravy a »upekl«-li ji některý výtečník dle tohoto způsobu, pak nehodí se, než aby byla uvržena na oheň.«

Farář Kobelecký se delší řečí zadýchal a proto ustal v chůzi, aby si setřel pot. I Lad'ovi bylo v úpalu poledního slunka poněkud horko. Svlékl si tedy kabát a přehodiv jej přes rameno, oddechl si:

»Fi, to je dnes vedro! Již dlouho podobné nebylo.«

»Jen ať sluníčko připíká,« pochvaloval si farář, utíraje plachtovitým kapesníkem svou mohutnou lysinu. »Víš, ono to velice urychluje dozrání obilí. A my, lidé, musíme již něco vydržeti.«

»Tady na venkově je letní horko snáze vydržeti, avšak v Praze, když se opře do tvrdého asfaltu ulic a kamenných zdí činžáků slunko celou svojí silou, tu člověk aby se zadusil nesnesitelným vedrem... Brr, až mi oheň běží po zádech, když si na to vzpomenu.«

»Ba, ba. Město má své přednosti i nedostatky, to již jinak nejde,« prohodil farář. »A co bude popisovati kniha, kterou se chystáš napsati?«

»Co bude popisovati? Nu, přesný děj nemám ještě stanovený, ale chci něco napsati ze života mladého muže, jenž z těžkých začátků a okolností probil se svou odvahou a úsilím do popředí veřejného života a dokázal tím svému okolí, jež ho podceňovalo, svou schopnost a význam. Bude to práce dle určitého modelu.«

»Aj, tedy něco ze skutečného života?! Přeji ti nejlepšího úspěchu v literárním podnikání. Jen nezapomeň, že tato hřívna nesmí býti zakopána, ale stále a stále osvěžována.«

Za tohoto hovoru došli k vesnici. Na trávníku u první chalupy pásly děti husy a kozy. Spatřivše »panáčka«, hnaly se k němu a hlasitě ho pozdravovaly zpěvavým hlasem: »Pochválen buď Pán Ježíš Kristus!«

»Až na věky,« odpověděl farář.

»Tady jsou ještě děti vedeny k úctě vůči duchovní osobě..., ale v městě? Škoda povídat,« mávl rukou Lad'a, znaje zvyky větší části mládeže v Praze.

»Chvála Bohu, že aspoň na vesnicích

máme zbožný lid, město je již otráveno rozkladným jedem.«

Došli k faře.

Ladík se rozloučil s farářem, děkuje mu za dobré rady, co nejsrdečněji. Farář ho zval k sobě a nabídl mu k používání knihovnu, v níž bylo mnoho cenných vědeckých i zábavných knih. Lad'a tuto nabídku radostně přijal a tak se rozešli. —

Od té doby uplynul měsíc.

Lad'a navštívil faráře Kobeleckého na faře. Nebyl tu po prvé. Použil nabídky a přicházel vždy, když věděl, že nebude obtěžovati, aby si buďto porozprávěl, nebo vypůjčil některou knihu. Byl vítán vždy stejně přívětivě, ať přišel ráno, v poledne nebo večer, když se šerilo.

Dnes přišel po třetí hodině a byv hospodyní odkázán do zahrady, odebral se tam. Pan farář seděl v besídce a pročítal v breviáři.

»Aaáá, náš student zase přišel?!« vítal Ladíka, »nu, jen pojď, mám volnou chvíli a mohu se ti tedy věnovati.«

Lad'a pozdravil a nenuceně usedl za kulatý zahradní stůl, na němž byly rozloženy nějaké noviny a časopisy.

»Ještě sbíráš pro knihu materiál?« zeptal se farář.

»S tím jsem skončil přede dvěma týdny, v nejbližší době začnu se psáním. Papír již mám připravený,« odvětil Lad'a.

Farář probíral se novinami a po chvíli se otázel: »Tady v »Našem kraji« čtu právě podčárník, podepsaný tvým jménem. Asi příprava?«

»Ano, abych se propracoval, psal jsem povídky a feuilletony, které mi, v nynější okurkové sezoně, rádi v denních listech, pod čarou nebo v literární nedělní příloze otiskovali. Za několik obdržel jsem i honorář,« pronesl Lad'a, nahlížeje do »Našeho kraje«.

Rozmlouvali do pozdního večera a když se Lad'a zvedal k odchodu, podával mu farář Kobelecký silnou knihu se slovy: »K začátku tvé práce.«

Ladík otevřel knihu až doma. Na titulním listě vytištěn byl název: »Sv. Augustin a jeho dílo,« pod tím drobnějším písmem: napsal J. F. Hledínský. Na druhé straně titulního listu napsáno pérem:

Mladému pracovníku na poli literárním, Ladislavu Vavřínkovi z Mrakotína, ke zduaru další jeho práci věnuje

autor: J. F. Hledínský-Kobelecký.

Lad'a se udeřil do čela: »Náš pan farář je spisovatel?! A proto on mi dával tolik

dobrych rad a povzbuzoval mě k činnosti.« —

A když dokončil rukopis — bylo to ve velikonoční prázdniny — přinesl ho farář

Kobeleckému k přehlédnutí. Ten schválil jeho původní myšlenku i její zpracování a k Lad'ovi pronesl: »Zůstat, pracovat a vytrvat!«

La Bruyère:

O silných duších.*]

(Přel. A. K.)

Zdaž vědí silní duchové, že jsou tímto názvem jmenováni ironicky? Vždyť jaká by mohla být větší slabost, než být v nejistotě o smyslu a cíli svého bytí, svého života, svých smyslů, svých vědomostí. Jaká by mohla být větší zbabělost, než pochybujeme-li, že naše duše je něco více než pouhý kámen a plaz a že nepodléhá více zkáze než tyto ošklivé stvůry. Zda není více síly a velikosti v tom, přijmeme-li do ducha svého představu Bytosti nadřazené všem bytostem, jež je všechny stvořila a k níž mají všechny cílit; Bytosti výsostně dokonalé, která je čistá, která nemá počátku ani konce, jejímž je naše duše obrazem a odvážím-li se to říci, částí, pokud se týká její duchovosti a nesmrtnosti?

Duch učenlivý i slabý jsou schopni přijímatí dojmy; první přijímá dojmy dobré, druhý špatné, to je první je přesvědčen a věřící, kdežto druhý je

*) Předkládáme našim čtenářům překlad nejlepší části světového díla znamenitého moralisty francouzského 17. stol. Jana de La Bruyère. Dílo zvané »Karaktery«, líčící různé vady a neřesti francouzské společnosti ve století velkého krále Ludvíka XIV., končí se mohutným závěrem, dokazujícím existenci Boha a nesmrtnost lidské duše. Zabloukáme-li se do této vynikající práce, vysvětlí nám jasně, že všechno sektářství naší doby, všechen ateismus a volnomyšlenkářství a všechny jejich námitky a argumenty, jež uvádějí proti Bohu, duši a náboženství, jsou jen staré známé a stále omílané fráze, jež již v XVII. stol. nebyly pokládány za nic vážného a bystře odmítnuty vynikajícími lidmi církve (Bossuet, Fénelon) i světa laického (La Bruyère).

zatvrzelý a zkažený. Tak duch učenlivý připouští pravé náboženství a duch slabý buďto nepřipouští žádné, nebo připouští náboženství falešné, poněvadž silný duch také nemá náboženství, nebo si sám nějaké vytváří, je tedy duch silný duchem slabým!

Nazývám světáky nebo hrubci ty, jejichž duch a srdce jsou připoutány k malé částici vesmíru, již obývají, jež jest země, kteří si nevážejí a nemilují nic nad to; lidi to tak omezené, jako je to, co nazývají svým majetkem nebo svým panstvím, které se měří, jehož rozloha se vypočítává a jehož meze se označují. Nedivím se tomu, že lidé, kteří své bytí opírají o nepatrný atom, kolísají, jakmile projeví nejnepatrnější úsilí dopátratí se pravdy. Nedivím se, jestliže průhledy tak omezenými vůbec neproniknou nebesy a hvězdami až k samému Bohu a jestliže nepozorujíc naprosto vznešenosti ducha nebo hodnosti duše, pocítují ještě méně, jak nesnadno je duši uklidnit; jak celá země je hluboko pod ní a jakou nuzností se pro ni stává Bytost svrchovaně dokonalá, která je Bůh a jakou má hlubokou potřebu náboženství, které mu tuto bytost naznačuje a které je mu bezpečnou zárukou její existence. Naopak chápou velmi lehce, že jest přirozené takovým duchům upadnouti do nevěry nebo netečnosti a podřadovati Boha a náboženství politice t. j. řádu a výzdobě tohoto světa, jediné to věci podle nich, jež zaslouží, aby se na ni myslilo.

Někteří se pokazí konečně dlouhými cestami a pozbývají tu trochu náboženství, jež jim zbývala; vidí den ze dne nový způsob uctívání, různé mravy a obřady; podobají se těm, kteří vstupují do obchodu nerozhodnutí o druhu látky, již chtějí koupiti; velký počet látek, jež jsou jim předkládány, je uvede ještě do větší bezradnosti; každá z nich má nějakou výhodu a nějak sluší; nerozhodnou se pro žádnou a vyjdou, aniž co koupili.

(Pokračování.)

Duchovní hlídka

EXCELSIOR.

Jedině tím, že překonáváme různé překážky slovem i skutkem, stáváme se dokonalejšími. Stále snažíme se o to lepší a vznešenější. Vůdčím majákem je nám slovo »excelsior!« — Výše!

Nemyslíš, milý čtenáři, který chceš být jednou knězem, že tato slova platí i na tebe?

Nuže, excelsior! Neohlížej se ani na levo, ani na pravo, stoupej stále výše a výše podle svého nejlepšího svědomí. Nedbej, že na kněze každý sočí, je nenávidí a jimi opovrhne. Nelekej se tohoto obtížného stavu a povinností s ním spojených. Neříkej, že se stydiš za takovéto jednání. Přehleďni štiplavou poznámku, že na kněze jdou obyčejně ti, kdož byli zklamáni v lásce. Ty mezi ně jistě nepatříš a proto tato slova na tebe neplatí.

Kněz musí sice vytrvat až do konce (jiní ale také), odříci se mnohých světských radostí, ale — proč je knězem? Kněžské šaty, kolárek a ton-

sura nečiní ho knězem, avšak zbožnost a činy

Dopustíš se také chyb. Ale již v tom, že se snažíš a chceš být lepším, spočívá tvá dokonalost. Nuže, excelsior!

A. Z.

Cyrlometodějská hlídka

Cyrlometodějský apoštolát katolického studentstva a inteligence.

(Z řeči Msgra Frant. Jemelky, přednesené na říšském sjezdu v Opavě, kterou zahajujeme obnovení Cyrlometodějské hlídky.)

Jean Plaquevent charakterizuje dnešní mládež ve své knize: »Dnešní generace pro rozkvět katol. ve Francii«, takto:

»Mládež dnešní touží po činnosti, je materialistická; ale to nás nepřekvapuje. Pozoruhodnější je, že si zachovala přes tento svůj názor mocnou touhu po duševním a duchovním prohloubení.

Mládež hledá Boha, poněvadž ví, že je absolutní realitou, hledá Boha, jenž pomáhá všem, a jehož řeč poslouchat. A dnešní katol. mládeži připadá úloha pomáhati hledajícím a snažícím se křesťanům k ukojení jejich touhy po Bohu.»

Já znám již dostatek Vás a Vaši práci, katolíci studenti, a nechci proto rozhodovati, pokud francouzský autor má pravdu, ale existence Vaše svědčí, že i Vy se hlásíte do služeb moderního katol. apoštolátu. Já chtěl bych poukázat na apoštolát cyrilometodějský, jako jeden úsek apoštolátu vůbec.

Rád bych zachytil obraz původní: apoštolskou činnost sv. bratří Cyrila a Metoděje v celé její šíři a hloubce, neboť oni založili kulturní a náboženskomravní život všeho Slovanstva, rád bych vyličil sociální blahozvěst apoštolátu sv. C. a M., kterým budovala se ušlechtilá demokracie a svoboda národa, jeho svéráz, jeho třídní smír, bez tyranů i otroků — jedna veliká rodina dítek Božích. Ale dnes je nutné všimnouti si alespoň stručně činnosti apoštolátu C.-m., který právě před 40 lety ztělesnil tyto ideály prvních apoštolů v náboženské organizaci. Již před tím bylo zde Bratrstvo sv. C. a M., založené biskupem A. M. Slomšekem (r. 1851), které pěstovalo apoštolát modlitby za sjednocení Slovanů v katolické církvi. Ale záhy již zemřelý nejd. arcibiskup poznal, že jest nutné pracovat též studiem a hmotnými obětmi pro sjednocení Slovanů ve víře. Myšlenka, oživovaná poutni do Říma, uzrála r. 1891, kdy byl apoštolát církevně schválen kard. Fürstenbergem.

A od té doby nese se činnost apoštolátu trojím směrem: 1. K náboženské obrodě jednotlivců, 2. k posvěcení a sjednocení celého národa v živé víře katolické — nábož. péče o vystěhovalce — a 3. snahami unionistickými.

I. Duchovním ohniskem A. C. M. stal se Velehrad a prvními paprsky, vycházejícími z tohoto ohniska jako mocný prostředek katolické obrody, staly se exercicie, které zvaly na Velehrad inteligenci, učitelstvo, profesory, akademiky. A odtud šířilo se exerciční hnutí po celé vlasti, až k stavu, jak je vidíme dnes.

A studentovo stanovisko v této činnosti apoštolátu? Vlastní příklad. Exercicie, každoroční exercicie jsou obrodou jednotlivce.

II. Již dávno odcházeli obyvatelé naší vlasti za hranice, lipa národního života přerůstala hranice, ale větve této lípy usychaly, vystěhovalci ztráceli styk s národním kmenem. A zde vykonávají apoštolátní misionáři záslužnou práci. Vzpomínám jen R. Jaška, tajemníka A. C. M., jenž již dřímá věčný sen v Clevelandě. Unionistická činnost apoštolátu na tomto poli jest velmi široká, neboť naše emigrace tvoří šestinu počtu obyvatelstva.

Čím může student pomáhati na tomto poli? Zajímá se o vystěhovalce, informuje zvláště v chudých krajích lid proti nerozumnému vystěhovalectví, pomáhá k udržování kulturně náboženských styků. To je kus praktické práce sociálně apoštolské, kterou A. C. M. udržujeme, posilujeme a rozšiřujeme spojení celého národa s Kristem a Jeho církví. (Pokrač. příště.)

Dívčí hlídka

Na rozcestí.

Když jsem jel minulého roku z římské pouti, zavedl jsem rozhovor s jednou nadšenou idealist-

kou a hrdou katoličkou — studentkou. Ježto jsme oba studovali v téměř městě, zmizela po chvíli veškerá ostýchavost, takže jsme mluvili totéž, co srdce cítilo. Pamatuji se, jak tehdy horovala pro stav kněžský. Ústa její výmluvně mluvila a srdce vše prožívalo tak, že i mě strhla k nadšení.

Teprve »doma« jsem znovu uvažoval o jejích slovech. Nedovedl jsem pochopiti, jak dívka v nejkrásnějším věku svého života může tolik horovat pro kněžství, poněvadž jsem byl zvyklý dívati se na dívky v tomto ohledu trochu »se strany«. Tato však a později i jiné mi dokázaly, že jsem se mýlil a posuzovat podle celku na jednotlivce, jak bylo napsáno loni ve třetím čísle »Jitra«, bylo by nešetrné.

Proč však se o tom zmiňuji?

»Chci býti knězem,« nadepsal jsem jeden svůj článek v minulém ročníku. Tato slova jsem vyřkl já a tím se zároveň přiznal, že jím chci skutečně býti. Vzpomínám si na vlastní slova, platicí mému příteli: »Dnes se často stává, že o kněžském povolání nerozhodují studenti sami, ale děvčata...« Zároveň jsem mu podal před oči obrázek: Student na rozcestí. Na jedné straně stojí obětavý a ideální kněz, na druhé hezká a usměvavá dívčí tvář. Kdo zvítězí? Student-kněz či dívka? Kdo?

Velká a důležitá to otázka, ale odpověď na ni nepřichází odnikud.

A nyní na uváženou. Které dívky si mám vážit více? Té, která chce upřímnou láskou získati studenta pro sebe, či té, která má na mysli vyšší ideály? Je ta první vinna?

Dívky, odpovězte samy!

A. Z.

Organisační hlídka

Do práce!

Zahajuji organisační hlídku.

Načrtnu několik praktických směrnic.

Nic neslibuji, ale prohlašuji,

že s láskou a radostí budu pracovati v Ústředí a doufám, že za součinnosti členstva práce se bude dařit,

že v otázkách organisačních budu vždy ne-
úprosný,

že budu požadovati včasné zaslání nacionálii a
jednatelských zpráv, jakož i veškeré korespon-
dence,

že budu se snažiti o osobní styk členů Ú. K. S. Čs.
s našimi Sdruženími,

že zajistíme existenci Sdružení po stránce
právní,

že budeme hojněji propagovati hnutí exer-
ciční,

že oživíme v Ústředí činnost sociální.

Každý na pravé místo!

Tajemník.

Všechna Sdružení prosíme, aby vybidla člen-
stvo k modlitbě za světové odzbrojení. Meziná-
rodní kongres katolického studentstva usnesl se
na této pomoci k všeobecnému míru mezi náro-
dy a naši delegáti slíbili, že usnesení toto sdělí
všem katolickým studentům čl. Připojte tuto
modlitbu k modlitbě za zdar a rozkvět našeho
hnutí.

Milí kolegové!

Zdravím vás všechny; Vás, kteří jste byli na říšském sjezdu i Vás, kteří jste z jakýchkoliv příčin se nedostavili. Doufám, že v letošním roce já sám, nebo kol. tajemník určitě se s Vámi se všemi shledám osobně. Proto nezapomeňte sdělit datum své valné hromady. Pokud bude v září, zašlete oznámení na adresu Přerov-Trávník 28.

Nezapomeňte pak vyplnit a zadost učiniti svým prvním povinností: odeslati nacionalia, oznámení nového výboru, nezapomeňte uvést jméno a adresu duchovního rádce.

A, milí přátelé, co hlavního. Teď, po prázdninách, kdy osvěžení a s radostí přicházíte do školy, setkáváte se s kamarády, získejte je pro sdružení, nabídněte jim »Jitra«. Předplatné zůstává pro Vás 12 Kč. Kdo získáte určitý počet odběratel, obdržíte odměny. Viz 2. stranu obálky. A co dále? Pište do »Jitra«. Chystáme pro Vás překvapení. Jen až budeme mít hodně studentských příspěvků. Doufám, že oznámíte a zašlete adresy nových odběratel a s ochotou též vyplníte povinnosti na Vás kladené. Ústředí letošního roku chce prohloubiti a rozšířiti cesty, po kterých až dosud kráčelo, chce také Vám něco poskytnouti. A zdar všech podniků záleží na vás, na řádném a brzkém vyhovění všem výzvám, které v oběžníku na Vás budou vedeny. Neboť tak, aniž bychom se zdržovali, budeme moci se věnovati otázkám sociálním, kulturním a j.

Každý dopis, přání, žádost, vše je mně od Vás vítáno a všem milerád, seč budu moci, vyhovím.

Proto s chutí do práce! Ať vzrůstá počet odběratelů »Jitra« a počet všeho katol. studentstva!

Ještě jednou zdravím všechny

Váš

Emil Zavadiš, předseda.

Dne 25. srpna 1931 navštívili Ústředí naše studenti Roger Millot a Alain Poher, élèves de l'Ecole des Nîmes de Paris, na své cestě do Italie a jménem jejich mám všem katol. studentům našim vyříditi co nejsrdečnější pozdrav od francouzských studentů - akademiků. Jistě, že všichni opětuje pozdrav, který jsem za Vás tlumočil a přejete katolickým akademikům francouzským hojně zdařilou cestu. Emil Zavadiš.

Valná hromada SSSm. v Plzni konala se dne 21. června 1931 v budově arciděkanství. Zúčastnil se ji též duchovní rádce SSS. vldp. P. Antonín Havelka, inful. arciděkan plzeňský, který laskavými slovy povzbudil studenty k další práci a přál jim plného Božího požehnání. Za Ú. K. S. Čs. v Praze pozdravil shromážděné pokladník Jiří Královec. Funkcionáři podali pečlivě připravené zprávy, po jejichž jednomyslném schválení uděleno odstupujícím členům výboru absolutorium. Při volbě nového výboru zvolen předsedou kol. JUST. Jiří Královec, místopředsedou Josef Janda a jednatelem Richard Dürmuth. Nový předseda poděkoval vřele vldp. arciděkanovi za jeho otcovskou péči o sdružení a požádal jej, aby i nadále mu zachoval svou vzácnou přízeň. Nato přijal od všech přítomných členů členský slib a zakončil valnou hromadu projevem naděje v úspěch veškeré práce v novém období, již přál upřímně »Zdar Bůh!« - jk -

SSSm. Brno. Koncem ledna zavládl opravdu čilý ruch v našich místnostech, neboť byly ko-

nány horlivé přípravy k cyklu literárních přednášek, jichž organizační duší byl náš agilní jednatel kol. Langer. Hned první večer, na kterém přednášel P. Jan Strakoš z Kroměříže o Jar. Durychovi, přilákal tak četné posluchače, že ani salonek čtenářského spolku nestačil. Druhý večer přednášel spisovatel O. F. Babler ze Samotiček o J. Demlovi za téže účasti posluchačů. Oba večery byly doplněny recitacemi členů Zemského divadla. Třetí přednášel o Dobrém díle p. B. Chudoba. Tyto večery opravdu vykonaly své poslání a ukázaly nám, že kulturní povinnosti našeho SSS ke katol. veřejnosti jsou mnohem větší a že neprávem byly opomíjeny. Při této příležitosti musím bohužel konstatovati, že narazili jsme na naprostý nezájem našeho tisku, za což však právě tisk nám ne nakloněný ochotně otiskl oznámení i referáty (Nár. osvobození, Index a j.). — V téže době konány za vedení P. dra L. Šilhana zkoušky na drama Stržený kříž, které dosáhlo takového úspěchu, že po návratu z Ř. S. P. opakováno ve prospěch katol. žen a matek. Mimoto konány členské schůze, na nichž přednášeli: duch. rádce p. dr. Kratochvíl o encyklice Rerum novarum, kol. Weissberger o Masarykovi. O velikonočních 5 kolegů účastnilo se římské stud. pouti, z nichž jeden na spol. čl. schůzi podal referát z této pouti. V květnu konány výlety, jež bohužel pro různé překážky více méně technické nebyly takové, jako jiná léta. Na rozloučenou s kol. abiturienty uspořádán taneční věneček, na který zajisté my všichni dlouho budeme vzpomínat. V červnu zajištěn také exerceční fond, takže účast dle dosavadních přihlášek předstihne předcházející. S novými plány chystáme začátek školního roku, abychom počátkem října složili účty z díla svého. zet.

Slovanským jazykům věnuje se nyní mezi studentstvem velice malá pozornost a již příslušnost k veliké Slovanské rodině vyžaduje, nejen abychom rozuměli a dorozuměli se, ale též abychom dovedli jazykem některého slovanského bratrského národa mluvit. Jest pravda, že mluví-li Slované každý svým rodným jazykem, všichni si navzájem rozumějí, ale přes to nemáme zanedbávati a nechtíti poznati jejich řeč důkladně.

Ostatní jazyky (francouzština, němčina, angličtina atd.) nutno u nás také pěstovati. Zdokonalit se v základech, které Vám dá střední škola, naskytá se, hlavně pro vysokoškoláky, v zemi toho kterého jazyka.

Výměna studentů, vysokoškoláků, má dvě přednosti. Nejen že dotyčný kolega studuje na cizí universitě či technice, ale důkladně se naučí řeči, slovem i písmem. Výměna děje se a lze ji uskutečnit jak se slovanskými národy, tak i ostatními národy. Prozatím bude v příštím semestru uskutečněna výměna od nás do Německa a z Jugoslaviie k nám. Podmínky výměny jsou jednoduché a náklad takového studia není celkem o nic větší nežli doma. Plat za byt a stravu bývá jako u nás v kolejích. Doufáme, že se ÚKSČs. podaří získat v zahraničí několik míst úplně zdarma, čímž by byla výměna zcela vítanou. Jedná se také o získání podpor kolegům, kteří půjdou na výměnu a těm, kteří přijdou studovati k nám. Zájemci necht' se přihlásí v Ústředí o bližší informace a sdělí nám věk, obor studia a kam by si přáli jíti (národ, stát a do kterého města) a za jakých možností.

Výměna dopisů se zahraničními kolegy ztroskotala loňského roku u nás. Prohlížíme-li nacionalia

a dotazníky, poznáme, že přece více kolegů zná aneb se učí cizím řečem, nežli kolik se jich přihlásilo k dopisování, pomocí jehož nejen že se zdokonalí v řeči, ale poznají poměry na školách v cizině, tamní katol. studentské organizace, jejich činnost a práci, sami zase šíří známost o našem státu a našem životě. Tuto činnost nesmíme podceňovat, jest velice nutné, aby cizina byla náležitě a pravdivě informována. K tomuto mohou se hlásiti i středoškoláci.

Prázdninová výměna, které se mohou účastnit všichni studenti, má usnadnit o prázdninách zdokonalení v cizím jazyku, poskytnouti možnost osvěžení a poznání přírodních krás i života národa.

Naše přátele a příznivce snažně prosíme, mohou-li nám něčím přispěti, aneb chtějí-li poskytnouti byt, byt se stravou aneb podobné výhody učinit, o sdělení adres a podmínek (zdali zdarma či za jakých okolností), za kterých by přijali kolegu z ciziny.

Dotazy v těchto záležitostech zodpoví Ústředí katol. studentstva čsl. (zahraniční sekce), Praha II., Spálená 15.

Orelská hlídka

V době, kdy studentstvo koná svůj říšský sjezd v Opavě, sjíždí se Orelstvo z celé Moravy na posvátném Hostýně k tradiční pouti. Toužíme býti blízcí Orlu, my mladí a vynasnažíme se po druhé rozmnožení řady Orelstva; vždyť i tam je nás potřeba. Podle programu byl též sjezd čtenářů a dopisovatelů Orla a red. Orla JUC. VI. Kučera mluvil »O poslání katol. tisku v moderní době«. A naše »Jitro« patří rovněž mezi katolický tisk, my musíme rovněž zdůrazňovati, že jsme tu, že vyrůstáme pod perutí orelskou, že žádáme práci. Naši jest to povinností největší a nejpřednější, státi se orelskými pracovníky. Studenty nebudeme věčně, ale Orli až do smrti!

—ze.

Prázdniny byly velmi bohaté na veliké sjezdy a slety orelské jak na Moravě i v Čechách. Plzeňsko sjelo se do Spáleného Poříčí, Slovácko mělo svůj 28. a 29. červen v Hodoníně. Slezsko 29. červen v Orlové. Velikou událostí byl krajský slet Orla v Košicích 4. a 5. července. Župa Jana Srámka oslavila 800leté jubileum trvání metropolitního dómu sv. Václava v Olomouci dne 12. července mohutným sletem. Cvičení odbývalo se za účasti Jeho Milosti p. arc. Dr. L. Prečana. Téhož dne byl rovněž slet Orelstva v Proti-
vanově.

—ze.

Ve dnech 15. a 16. července konala se v Praze pracovní konference orelských vzdělavatelů současně s kursem pro pracovníky v Katolické akci. Orel zdůraznil tím, že se práci v Katolické akci nijak nevyhýbá. Kurs vedl Msgre Melka z Čes. Budějovic, známý účastníkům našeho říšského sjezdu v Čes. Budějovicích svým slavnostním proslovem. Kurs byl velmi bohatý na referáty informativní po stránce nábožensko-kulturní. Zvláštní pozornost věnována příští generaci mladých. Referováno o dětských besídkách a v debatě po referátech o Orlu a SKM. voláno po sjednocení mládeže v jeden šik.

—ze.

Pravá tělovýchova.

Tělo člověkově jest soubor všeho hmotného světa, má v sobě obsaženy všechny prvky, jak chemikové je mašli ve světě. Proto člověk jest

podroben po určitý stupeň všem zákonům hmoty. Ale člověk jest též duše; jen jeden člověk, tělo a duše v nejužším vztahu. Proto kultura duše bez ohledu na tělo je nesmyslnou už škodou pro duši samu. Poněvadž duch až do nebe jest vyvýšen nad hmotou, musí míti duše ve všem přednost. Duši i tělo stvořil Bůh. Člověk jest tvorem božím v každém okamžiku svého života, každou svou nejmenší žilkou. Kdo o tomto nechce nic vědět, dívá se na člověka s docela falešného hlediska.

A co říká nová tělovýchova? Může harmonicky pěstiti duši i tělo, když má falešný názor o duši? Tolik se mluví o duši, o duševnu, avšak nikdo z nich nepodává přesné definice duše. Jest duševno funkcí hmoty, mozku, jako dýchání je funkcí plic? Pak není jako duchová podstata, nýbrž jen hmota, jež za různých okolností produkuje duševno. Nebo vyplývá duševno z duše, od těla odlišné, samostatné a nejméně tak dlouho trvající jako tělo? Jest duše podstatou, která podle své přirozenosti může trvati i po zániku těla, poněvadž jest duchem? Kdyby nebyla takovou, mohl by člověk poznávati a chytiti věci nemohutné, jako se zvíře o nic nemůže starati?

Na tyto otázky musí odpověděti moderní tělovýchova, má-li opravdovou snahu o pokrok. Pak musí přestat materialismus, musí přestat kultura těla, již povýšila nevěra na oltář; úsilí o plné lidství musí prýštit z náboženství. Chceme harmonického člověka, avšak to není naším konečným cílem. Chceme ho k oslavě Tvůrce. Se zanedbáním duchovního života ubývá vědomí duchovosti duše a slábne oduševnění tělesné kultury, až duše utopí se v těle. Péče o duchovní život jest nejvyšším projevem duševní činnosti. Proto jest nutností pěstovati náboženský život a nebáti se styku s organizacemi, jež především mají se starati o kulturu duše. Nesmíme též zapomínati, že člověk byl stvořen. Dnešní mládež žije v přesvědčení, že nikoliv Bůh, nýbrž ona je středem světového dění. Musíme proto mládež přesvědčovati, že Bůh nás nepotřebuje, avšak my bez Boha nemáme života. Musíme naučiti mládež, aby se nepřeceňovala, avšak hodnotila se v zrcadle Věčného. Jinak naše práce mezi mládeží je »stavbou na písku«.

(Orel. Výtah článku »Duše a tělocvik«.)

Literární hlídka

Jaroslav Durych: Té Nejkrásnější. Vyšlo v knižkách »Dobrého Dila« ve Staré Říši L. P. 1931. Vydání D za 4 Kč. — K Matce Boží zpívá básník svou modlitbu, k Té Nejkrásnější, k Panně přečistě, jež nám dala Vykupitele. Jsou to nadšené zpěvy, modlitby zpívané věřícím srdcem básníkovým. Durych se koří Panně Marii a k Ní, k Jejímu srdci se modlí své prosby. Jak úchvatná je báseň »Vánoční«, ale i ty druhé jsou též plny krásy a nádhery. Jsou to úžasné básně, v nichž Bůh a Matka Boží jsou oslaveni jak dosud žádným básníkem našim. — Všem čtenářům doporučuji tuto knížku, neboť je to sbírka básní, jejichž cena jest trvalá. — Jan Opasek.

ThDr. Jaroslav Kulač: Průvodce Římem: Vydal a rozesílá autor, děkan kolínský, za 12 Kč. — Řím, »Město Věčné«, je cílem všech katolíků ba i nevěrců. A vítězství na tomto světě je správně udáváno městy Řím - Moskva. Putujeme-li do Říma, putujeme mnohdy s knížkou, abychom

poznali dějiny svatých míst. Dobrého českého průvodce jsme dosud neměli, až v r. 1925 vydal Dr. J. Kulač první vydání své knížky. A nyní, po 6 letech, vychází toto dílo ve II. vydání. Kniha byla zdokonalena podle nejnovějších nálezů a památek ve Věčném Městě a doplněna vhodným rejstříkem, který prvému vydání chyběl. Jinak kniha dobře tištěná a zdobená četnými fotografiemi, trpí barbarskou obálkou, která je příliš křiklavá. Každý, kdo putuje do Říma, aby se sklonil k prachu země před hlavou Církve a pomodlil se na hrobec Světců a Světic, bude putovati s tímto průvodcem. Jiných průvodců nemáme, snad jen podivnou slátaninu Mariovu, z které každému katolíku by bylo špatně. — Poutníci, neváhejte platit svým grošem tak vzácnou věc, jako je Kulačův průvodce! — J. O.

Jaroslav Durych: Otakar Březina. (Aventinum 1931.) Cena 18 Kč. — Dílo Březinovo »je zázrakem krásy«. Je to krása skryté ceny a síly pro většinu lidí tohoto století, je to dílo duchové a neobyčejné síly slova. Přicházejí žebráci literatury, kteří se snaží po svém, často podivném a lehkém způsobu zvážiti zlato Březinova slova. Je však radostné, že přicházejí mistři a držitelé slova jako jest Durych, aby nám objevili krásu díla. Durych ve své studii ukázal jasně na bohatství odkazu Březinova, plným právem syna velkého otce, neboť Jaroslav Durych v podstatě se zrodil z Březiny. Durych vidí život Březinův v jeho úžasné skupení hodnot. Březina básník je Durychova studie, Březina básník, jenž se zrodil z Březiny realisty v Březinu hlasatele, slova oživujícího. Dílo jeho jest nám studnicí básnictví, zdrojem vody čisté a jasné, vody nejčistší, kterou by měli pít tak mnozí básníci. A dílo Otakara Březiny »nepatří jen celému národu, patří celému světu«, ale lze říci bez nejmenší nadsázky, že národ, který měl Otakara Březinu, není dlužníkem, nýbrž věřitelem světa.

Jan Opasek.

Josef Hronek: Národní škola a katecheta... Nákladem Cyrillo-Methodějského knihkupectví Gustav Franci v Praze. 1931, 80, stran 302, cena Kč 25.50 poštou. — V poměrně krátké době trvání republiky Československé se stala na poli obecného školství řada hlubokých změn a nových opatření, v jichž znalosti nesmí zůstatí pozadu ani duchovní, už v zájmu své vážnosti a řádného vykonávání školní pastorace. Proto voláno po příručce, která by podávala vhodný a přehledný výběr nejdůležitějších školních zákonů a nařízení dosud vyšlých, pokud mají význam pro praxi školskou, podaný se stálým zřením k speciálnímu poslání kněze ve škole národní. Dnes se žádá i na učitelé náboženství nejen znalost příslušných norm materielně právních, ale i znalost formálních zásad právních. Kněz ve škole často stojí před nezbytností se dovolávat školských zákonů a nařízení a správně je aplikovati na konkrétní případy své praxe, ale bývá bezradný. Takovým spolehlivým rádcem je kniha prof. Jos. Hronka »Národní škola a katecheta«. První její díl založen programově na encyklice sv. Otce Pia XI. »O křesťanské výchově« a podává zároveň retrospektivu vývoje školství elementárního, k němuž připojen přehled současného školství u těch národů staré a nové Evropy, kteří ukazují, v čem možno je následovati, ale zároveň před čím je třeba varovati a k bdělosti nabádati. V druhém díle podán obraz československého školství národního, třetí obsahuje organizaci obecněškolského práva v oblasti celé republiky se speciálním

zřením k náboženství. V dodatku připojeno několik příloh a praktických tabulek. Četné odkazy k pramenům a literatuře ukazují, že kniha vyčerpává vše, co o školství elementárním třeba věděti a pro poznání základů našeho národního školství jest pro učitele náboženství nezbytné. Knihu Hronkovu doporučujeme vřele duchovenstvu, neboť plně vyhovuje praktické potřebě všech, kteří jsou ve styku se školou, poskytující jim bezpečné informace o nových právních normách s judikáty, které autor dovedl až do konce roku 1930. Vkusně vypravená kniha je poměrně velmi levná.

Jan Bor: Oběti strojů. (Nákladem vlastním. Cena Kč 24.—) Tento román z ovzduší železáren napsán je jedním z těch, kteří dokonale znají tvrdou a houževnatou práci kováků. Autor chce dokázati, že boj na válečné frontě není o nic hroznější než boj v pekelné výhni železáren a třebaže se nedovedl úspěšně vyhnouti některým nejasnostem, přece cítíme, že má pravdu. A tím právě, že je psán znalcem poměrů, který zná všechny podrobnosti složité práce ohromného kola železáren do nejmenších podrobností, jsme přesvědčeni, že je napsán s věrnou pravdivostí. Tím více jsme o tom přesvědčeni, víme-li, že autor čerpal k románu látku z prostředí sobě velmi blízkého.

O. Buráň.

Životopisy svatých v pořadí církevních dějin. Napsal Isidor Vondruška. Část třetí. V redakci Ant. Stráže, pod záštitou Svatováclavské ligy v Praze, vydal Ladislav Kuncíř, nakladatel v Praze II., Voršílská 3. — V tomto třetím svazku ukazuje se ještě více než v předchozích výhoda chronologického postupu, v němž jsou uspořádány Vondruškovy »životopisy svatých«. Přicházejí zde na řadu nové řeholní řády, jež vznikly z potřeby obnovy náboženského života, a jsou zde tyto řády zasazeny do dobového prostředí a k obšírnějším životopisům svatých zakladatelů přidruženy životopisné obrazy jejich význačných duchovních synů a dcer. Tak čtenář má před sebou celý rozvoj řádu sv. Františka, sv. Dominika, Tovaryšstva Ježíšova, řádu karmelského a jiných nových neb obnovených řeholí. Proti reformátorům nepovolaným, kteří způsobili ještě větší rozklad mravnosti a zbožnosti, postaveno obrodné dílo sněmů církevních a reformátorů-světců. Autor přihlíží k časovým otázkám. Tak při životopisu sv. Jana Nepomuckého jsou shrnuty též důkazy jeho historičnosti a jeho mučednictví. Mocně působí vypravování o mučednických anglických za vlády Jindřicha VIII. a Alžběty. Při vši prostotě vypravování, ba snad právě pro tuto prostotu, stati mají dramatický spád. — Životopisy mnoha vynikajících svatých nebyly dosud českému čtenářstvu přístupny; leckdo pak se ani nedostane k četbě podrobnějších životopisů. V tomto díle však se každý seznámí se všemi aspoň v hlavních rysech, s četnými světcí i dosti podrobně. Vznít-li tento spis v čtenářstvu touhu seznati podrobné děje jednotlivých světců, již tím vykoná důležité poslání: připraví cestu k vydávání podrobných životopisů, z nichž některé jsou již v rukopisech připraveny, ale na jejich vydání nebylo ještě možno se odvážiti pro neprobuzený dosud zájem. — I ti, kdož opominuli příležitost získati sčískepci za velmi levný peníz toto bohaté čtyřsvazkové dílo, mohou bez lítosti dosáhnouti na normální krámskou cenu, neboť i tak zůstává toto dílo nepoměrně levné. Stačí srovnati cenu všelijakých honosně nabízených knížtiček s tímto objemným, krásně vypraveným dílem —

a nepoměr hodnoty a ceny vyjde skvěle ve prospěch tohoto díla. Kdo má již tři svazky Vodruškových Životopisů, těší se již na svazek IV., k němuž má být připojen dvojí index, jenž usnadní přehled a umožní sledovat světce i podle postupu církevního roku.

Starý přítel, dramatický obraz z doby pronásledování křesťanů v Anamu. 5 jedn. 12 muž. os. Cena 5 Kč. Překlad z italštiny od Fr. Všeckého. — Sv. Otec Pius XI. nařídil, aby se oslavoval den misijní, za nějž určena třetí neděle v říjnu. Katol. spolky mohou při oslavách použití tohoto divadelního kusu, který jest oslavou misijní činnosti katechisty laika, neboť nebylo kněží. Kruhá pronásledování křesťanů v Anamu trvala ještě počátkem XIX. století. Hra seznámí publikum s misijním posláním, jeho těžkostmi i radostmi. Naše divadelní literatura jest velmi chudá na díla podobného rázu a tím stává se tato kniha vítanější. Můžeme ji doporučiti. Vydal J. Birnbaum v Brtnici, a nakladatelství toto ku každé zásilce připojí potřebný nápěv a doprovod pro klavír neb harmonium, pro zpěvy, které obsahuje tato hra. —a.

Syn Bílého pohlavára. Napsal Fr. Weiser T. J.; přeložil Zd. Fendrich. V komisi Jos. Birnbauma v Brtnici. Cena 3 Kč. — Jako indiánky a podobná literatura upoutá mysl čtenáře, zejména mládež, tak i tato kniha, která má ještě ten význam, že nevede k neřestem, nýbrž vychovává k něžnému a žádoucimu přátelství dvou mladých hochů, synů pohlavárů dvou mocných indiánských kmenů, Bílého pohlavára a Rychlého šipu. Přátelství toto, posvěcené naukou křesťanskou, není ničím a nikým přerušeno. Přátelství toto přetrvává všechny boje, které vyvrcholuji v nasazení života za blaho rudých bratrů a Svátostného Spasitele a na konec jest korunováno největší odměnou, jakou mohou dáti Indiáni hochu. Jest to posvátná páska, která přetrvává všechny obtíže a pro kterou syn Bílého pohlavára přinesl obět, které je schopna lidská duše, ozářená milostí a pravdou svaté víry. — Pro mládež i dospělé jest tato užitečná kniha velmi poutavou a proto ji doporučujeme. Výtěžek bude věnován pro »Dílo šíření víry«. —a.

Z domova i ciziny

Dr. Kordač, arcibiskup a primas český, přítel katol. studentstva, bývalý duchovní rádce a zakladatel České Ligy Akademické, vzdal se svého úřadu. Neodpovědné živly hleděly využití této okolnosti k útokům na církev. My, katoličtí studenti, znajíce našeho ctihodného kmeta, jsme přesvědčeni, že ani na odpočinku po úmorné práci v prvních letech naší republiky nezapomene studující mládež a doufáme, že mu bude nyní možno více svých rad, vyvěrajících z jeho hluboké filosofie, nám udělovati.

Msgr. Jan Boháč, rektor koleje Arnošta z Pardubic, předseda poutního odboru Ů. K. S. Čs., známý svou horlivostí a činností při I. stud. pouti do Říma, byl vyznamenán Svatým Otcem udělením monsignorátu. Našemu vzácnému příteli z plna srdce blahopřejeme. — Ů. K. S. Čs.

III. kongres Slovanských katolických akademiků v Bratislavě se vydařil. Byly ovšem některé — bohudík pouze tři — věci, které se nesrovnávaly s naší Cyrilo-metodějskou tradicí, tam předneseny, ale naši delegaci i řečnický uve-

deny na pravou míru. Jinak sjezd vyzněl v jednotu Slovanské katolické akademické mládeže. Z Čech bylo zastoupeno akademiků a seniorů celkem asi 20. Jak jsme zjistili, nejvíce se líbily přednášky Čechů, a to pana univ. prof. dra Babora a Msgr. Jemelky. Příští kongres bude v Záhřebě v Jugoslavii.

FUCI, katol. akademici italští, byli Mussolinim a fašistickou vládou v Itálii rozpuštěni proto, že neochvějně stáli za Svatým Otcem a svědomitě plnili slova »Více sluší poslouchati Boha, nežli lidi«. Spolková jejich místnost téměř zrušena a několik členů FUCI bylo zraněno. Dlouho jsme nedostávali od nich zpráv, ani oni naše dopisy, protože byli přísně hlídáni. Upřímně s nimi cítíme a litujeme, že k tomuto jejich pronásledování došlo a radujeme se z jejich vytrvalosti a lásky k Sv. Oci a sv. Církvi, kterou ani pronásledování nezmenšilo. Bůh jim žehnej!

Pax Romana konala letos kongres ve Švýcarsku, ve Friburku. Naše ŮKSČs. zastoupeno bylo: Dr. Plockem, Dr. Suchánkem, předsedou K. Fialou, JUC. Hradilem, JUC. Královcem Jiřím a Janem. Z ŮSKŠ. bylo přítomno asi 18 hostů a členů. Československá delegace (ŮKSČs. a ŮSKŠ.) vystupovala jednotně a svorně. V letošním direktoriu nás zastupuje kol. Cieker z Bratislavy. Příští kongres bude se konati v Anglii.

Vade mecum jest informační knížka, vydaná sekretariátem Pax Romany o všech studentských organizacích (katolických). Cena její jest 3 fr. švýc. Po úhradě ceny a poštovného objednávku vyřídí Ůstředí.

Pronásledování katolíků dosud neustalo. Ve Španělsku poslední převrat zničil mnoho kostelů a vyhnal ze země kardinála.

V Německu — katolík — kancléř Brüning řeší úspěšně státní krizi za stálých útoků komunistů a nár. socialistů.

Sv. Otec přijme v audienci Mussoliniho, aby mu osvětlil poslední útoky fašistů proti Katolické akci.

Pardubická výstava sportu stojí za shlédnutí. Moderně upravený stadion jest pěkný. Návštěva výstavy utěšeně vzrůstá.

Orelská župa Brynychova konala slet 15. a 16. srpna v Pardubicích, který se vydařil velice pěkně. Návštěva byla toho dne největší ze všech dnů výstavy. Cvičení bylo vysíláno radiem a bylo velice zdařilé. Nezapomenutelně působil závěrečný zpěv členstva hymny: Vzhůru Orle. Slet byl konán u příležitosti oslav 25 let Orla v Čechách. Krátká historie orelských jednot a předsnes orelských snah a cílů v radiu působil mile a dobře.

V Českém Krumlově katol. učitelstvo konalo svůj prázdninový kurs od 3. do 15. srpna za slušné účasti a všestranné uspokojil. Bližší snad příště.

V Slavkově u Brna uspořádána byla Napoleonská výstava se slušným úspěchem a jedná se nyní o její přenesení do Prahy a potom do Francie.

V Lounech uskutečněna krajinská výstava, takže letošní léto bylo bohaté na výstavy.

Marie Hübnerová, slavná česká herečka, zemřela 5. srpna t. r. České dramatické umění v ní ztrácí mnoho, zejména představitelku matek.

Dr. Josef Pekař, český historik, byl pro tento školní rok zvolen rektorem české Karlovy university.

Mistr Foerster, hudební skladatel, rektor konservatoře, byl zvolen presidentem České akademie věd a umění.

Radio. Československý rozhlas v nejbližších dnech otevře novou vysílací stanici v Liblicích u Českého Brodu.

Koloniální výstava v Paříži jest význačná jediné tím, že z naší republiky se tam v době nadbytku krisí, jak jsme četli v novinách, vyveze něco málo — přes 160 milionů Kč. Jest pozoruhodné, jak se baží najednou po poznání cizí kultury, hospodářských, politických poměrů a pod. Jest potěšitelné, že nejvíce účastníků bylo z řad učitelů. Zaráží nás jediné to, že školství francouzskému věnovali tito naši pedagogové tu nejmenší pozornost. Z jižních Čech přes 50 proc. učitelstva bylo letos o prázdninách v Paříži. S mnoha nám bylo dopřáno mluvit a zjistili jsme, že znají Paříž, znají dokonce i »noční Paříž«, mořské pláže se jim líbily, jsou nadšeni krásami přírody i země. Slyšeli však pouze něco málo o státním školství, kde se mají učitelé dobře, protože jest málo žáků. O návštěvě katol. škol a rozkvětu katol. školství málokdo z nich něco věděl. Ovšem kdo navštěvoval »vykřičené ulice« a pověstné pajzly, nemá a nemůže mít zájem o školy a výchovu dětí. To jsou květy a poznatky zájezdů na výstavu a nikterak nejsme zvědaví na ovoce a výsledky či důsledky všeho, co asi vzejde ze znalosti věcí, o které národ náš vůbec nemá co státi. Uvažme, že děti mají příklad ve svém učiteli a proto vidíme nutnou potřebu katolického učitelstva, které bude zachraňovat nás, tak jako francouzské katol. učitelstvo zachraňuje Francii.

K. F.

Do 11 států jest stále ještě zapotřebí pasového visa. Opatřiti si visum na cestovní pas je stále ještě zapotřebí před jízdou do Argentiny, Belgie, Dánska, Řecka, Italie, Mexika, Polska, Rumunska, Turecka, Maďarska a do Spojených států severoamerických. Naproti tomu není zapotřebí visa pro cesty do Bulharska, Německa, Finska, Francie, Anglie, Jugoslavie, Litevska, Nizozemska, Norska a Rakouska, Portugalska, Švédska, Švýcarska, Španělska, Estonska, Lotyšska a Lucemburska. K návštěvě těchto vyjmenovaných států postačí prostý československý cestovní pas.

Kolik je na světě nezaměstnaných. Albert Thomas, ředitel Mezinárodního ústavu práce v Ženevě, vydal statistiku, ve které tvrdí, že loňského roku bylo v Evropě a v Americe na 10 milionů nezaměstnaných. Na konci letošního února tento počet se téměř zdvojnásobil, neboť počet nezaměstnaných v Německu a v Americe převyšoval 10 milionů osob. Tolik nezaměstnaných bylo v Evropě a v Americe. V Indii odhaduje expert Mezinárodního úřadu práce Jammadas Metha celkový počet nezaměstnaných v Indii na 40 mil. a to ponejvíce ve drobných řemeslech a přistavních živnostech. Japonsko nemá téměř nezaměstnaných, díky velkým investicím pracím po různých katastrofách. Statistika Číny chybí. V Dánsku, Norsku, Estonsku, Lotyšsku, Irsku i snad v Rusku nezaměstnanost silně poklesla, takže celkem možno odhadnouti světovou nezaměstnanost na 60 milionů osob.

Českomoravská-Kolben-Daněk postaví nový cukrovar v Persii. Perské ministerstvo zemědělství podepsalo smlouvu s Českomoravskou-Kolben-Daněk v Praze stran dodávky strojního zařízení

pro nové perské statní cukrovary v Keredji nedaleko Teheranu za celkovou částku 13.5 mil. Kč. Cukrovar bude zařízen na celkové denní zpracování 3—5 tisíc metr. centů řepy a má vyrábět ze suroviny i čistou rafinadu v podobě kostek a cukru krystalového. Zařízení, objednané u Českomoravské pro výstavbu surovarny, má býti dohotovené a odesláno nejpozději do poloviny měsíce prosince tak, aby po jeho instalaci mohly nové podniky započítí s definitivní výrobou již počátkem řepné kampaně v září příštího roku.

Jihoslovanská výstava v Praze. Na letošním podzimním veletrhu, který bude zahájen v neděli 6. září t. r., bude po prvé zastoupena Jugoslavie velkou oficiální expozicí a to rázu ryze obchodního, čímž má býti dokumentována snaha po úzké hospodářské spolupráci obou těchto států. Organizací jihoslovanské expozice na P. V. V. byl pověřen ústav pro zahraniční obchod v Bělehradě, za jehož spolupráce organizují se také zájezdy dvou skupin jihoslovanských hospodářských průmyslových a technických činitelů do naší republiky. Jihoslovanská expozice bude umístěna v Hodačově dvoraně Veletržního paláce a podle bělehradských zpráv bude obsahovati exponáty exportních produktů jihoslovanských. 20. t. m. očekává se do Prahy příjezd delegátů ústavu pro zahraniční obchod v Bělehradě, který byl pověřen zařízením této expozice, při čemž budou použity moderní způsoby výstavnícké.

Před zahájením Pražského podzimního veletrhu. 6. září bude zahájen XXIII. Mezinárodní veletrh, o jehož průběh se pochopitelně projevuje velmi značný zájem, poněvadž jest pořádán v době, v níž lze velmi těžko říci, jaký bude vývoj hospodářských věcí v době nejbližší příští. Pokud se týče obelání letošního podzimního veletrhu, zdá se, že bude stejně silný jako o veletrhu jarním, třebaže neutešenost hospodářské situace přece jen se určitým způsobem projeví. Byly to právě hospodářsko-politické události poslední doby, které velmi silně rozrušily dosavadní poměrně klidný vývoj hospodářské spolupráce mezi evropskými státy. Avšak přes to zdá se býti opodstatněným míněním, že letošní podzimní veletrh v Praze může přinésti poměrně větší oživení obchodu, než tomu bylo při veletrhu jarním a to proto, že na trhu domácím i v zahraničí jeví se potřeba doplniti sklady před zahájením podzimní a zimní sezony, které nebyly od začátku roku řádně doplněny. Program letošního veletrhu v Praze stojí tentokrát ve znamení silničního týdne, který jest pořádán sdruženými odbornými korporacemi, úřady samosprávnými i státními, jako počátek systematické akce pro provznesení zájmu o řádné řešení silničního problému u nás. Odborný trh silniční techniky a silniční sjezd jsou pořádány na Starém výstavišti. Sjezd potrvá od 6.—8. září a Trh silniční techniky od 6.—13. září. V odborných kruzích z celé republiky projevuje se velký zájem, takže se očekává, že účast na tomto sjezdu bude činiti několik set osob. Kromě toho jsou na Starém výstavišti umístěny: Trh módní a kožišnický, směšná skupina, expozice mlékařských a sýrařských producentů, skupina kamnářská, strojnická a kovoprůmyslová. Současně po celou dobu veletrhu bude otevřen komfortně zařízený »Vzorový ukázkový statek«. Na Novém výstavišti bude pořádán obvyklý Radiotr, Trh úsporného hospodaření v domácnosti, Trh nábytku a pian. Současně na novém výstavišti budou umístěny i originální ochutnávárny čínské a japonské kuchyně.

Veletrh všeobecný se všemi odbornými skupinami jest umístěn opět ve Veletržním paláci, který současně hostí velkou komerční expozici Jugoslaviie a kolektivní expozice krušnohorských výrobců hudebních nástrojů, brašnářů a čalouníků, obuvníků, hračkářů atd. Pro návštěvníky veletrhu na průkaz veletržní legitimace platí opětně 33% sleva na všech tratích ČSR. Pro zahraniční návštěvníky jsou pak v platnosti osvobození od visových poplatků v těch státech, kde dosud nebyla tato povinnost zrušena a sleva jízdného: v Bulharsku 50% při cestě zpáteční, v Itálii 30%, v Jugoslavii 50% při cestě zpáteční, na lodích jihoslovanských společností nižší třída lístků opravňuje k cestování ve třídě vyšší, u paroplavební společnosti »Boka« 50%, maďarské státní dráhy zvýšení třídy, Recko 50% uherské říční a námořní společnosti na trati Vídeň—Budapešť. Moháč 50%, říšskoněmecké dráhy 25%, rakouské 25%, rumunské 50% při cestě zpáteční, švýcarské 25% a Československá Státní Aerolinie 10 procent.

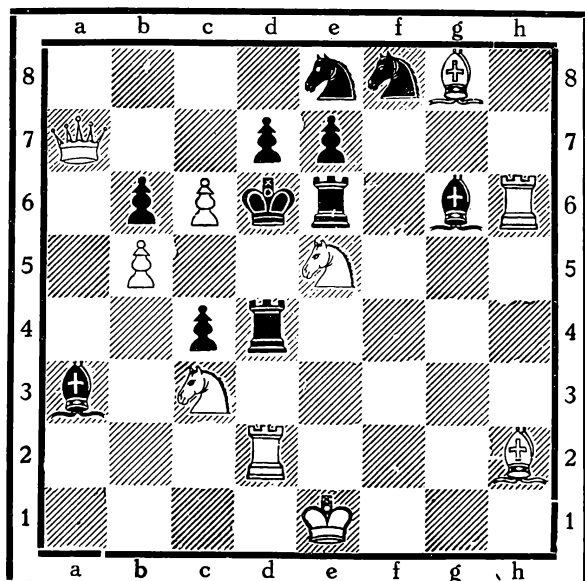

Řídí Vl. Zavadil.

Zahajují v tomto prvním čísle obnovenou šachovou rubriku a doufám, že ji celý rok budete se zájmem sledovati. V každém čísle bude otištěna kromě některé zajímavé partie též šachová úloha a prosím, aby zájemci řešení redakci posílali. Rozluštění bude uveřejňováno vždy v příštím čísle.

Úloha č. 1.

Černý: Kd6, Vd4, Ve6, Sa3, Sg6, Je8, Jf8, b6 c4, d7, e7 (11).

Bílý dává ve dvou tazích mat.
Bílý: Ke1, Da7, Vd2, Vh6, Sg8, Sh2, Jc3, Je5, b5, c6 (10).

Šachové zprávy. V československém šachovém světě je významný jubilejní sjezd německého svazu v Brně, skončený před čtrnácti dny. Německý svaz oslavil desáté výročí svého trvání dvěma turnaji. Prvního se zúčastnila řada šachystů, kteří pronikají do prvních světových řad. Především ovšem pražský Flohr, počítaný již mezi světové mistry, který byl hned od počátku favoritem turnaje, Litevec Mikenas, americký Maďar Steiner (Stoner), člen vítězného teamu pražské olympiady, Holanďan Noteboom, rakouský mistr Hönlinger a jiní. Tohoto jubilejního sjezdu se po prvé zúčastnili oficiálně též zástupci Ústřední jednoty čs. šachystů. Je to nový krok ku sjednocení celé československé šachové obce.

Tabulka výsledků mezinář. turnaje v Brně, právem nazvaného mistrovským:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. Flohr	1	0	1	1	1	0	½	1	1	1	1	8½
2. Stoner	0	½	½	1	0	1	1	1	1	1	1	8
3. Dr. Fazekas	1 ½	½	1 ½	1 ½	0	0	1	1	1	1	1	7
4. Hönlinger	0 ½	½	1 ½	1 ½	1	0	1	1	1	1	1	6½
5. Mikenas	0	0	0	0	1 ½	1	1	1	1	1	1	6½
6. Noteboom	0	1 ½	½	0	1 ½	1 ½	1	1	1	1	1	6½
7. Rethy	1	0	0	½	½	½	1	1 ½	0	1	0	5
8. Rellstab	½	0	½	0	0	½	0	1	1	0	½	4
9. Schmitt	0	0	1	1	0	0	½	0	1	0	½	4
10. Zinner	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	1	4
11. Inž. Berger	0	0	0	0	0	½	0	1	1	0	1	3½
12. Igel	0	0	0	½	0	0	1	½	½	0	0	2½

Katoličtí studenti a studentky, hodláte-li studovati v Praze a potřebujete-li byt, obraťte se na Ústředí katol. studentska čsl. Praha II., Spálená 15, jež má adresy bytů v evidenci.

Školní potřeby a knihy, odbornou i vzdělávací četbu a různé zboží papírnické kupujte jedině v našem katolickém závodě. Velký výběr originálů anglických (Tauchnitz Edition), německých a ruských. Slovníky všech řečí, mapy, plány a turistické průvodce. — Bohatý výběr knih české literatury.

Knihkupectví a papírnictví

„U zlatého klasu“

Praha II., Karlovo nám. 5-6.

?

HÁDANKY

?

Řídí Emil Zavadil, Praha II., Spálená 15.
Redakce „Jitra“.

Začátek roku, přátelé-hádankáři, vkládá vám do rukou nový ročník »Jitra«, s rubrikou hádankářskou. Vy víte, co námahy nám dalo, než jsme si vydobyli celý list hádanek a mnoho jsem musel za vás slíbiti. Hlavní námitkou bylo, zda hádanky působí k rozšíření »Jitra«. Nezbyvá mně, než teď na počátku roku vyzvat vás k nejučinější agitaci »Jitra« mezi svými přáteli-hádankáři. Letošnímu vedení budu hleděti věnovati co nejvíce pozornosti, abyste byli spokojeni. Jako loni bude i letos celoroční závod řešitelský ze všech čísel. Tentokrát, doufám, vytrváte. Všem loňským řešitelům byly odměny na konci roku zaslány. Aby byla podpořena činnost autorů, bude vypsáno též několik autorských turnajů. První viz příští číslo. Při zasílání hádanek pamatujte, že hádanka každá má býti napsána i s řešením na zvláštním papíře. Těším se již na vaši spolupráci. Hádanky časové jsou vždy zvláště vítány. Tento rok bude též uveřejňován i krátký nástin hádankářské tvorby.

Přeji vám hojně zdaru ve školním roce a volám: Pamatujte na redaktora hádankářské rubriky!

List. hádanek. Za přání veselých prázdnin všem srdečně děkuji. Všem loňským přispívatelům a řešitelům děkuji za spolupráci a doufám, že se i v letošním roce se všemi shledám. — **J. Šnajdr:** Želim tvého odchodu spolu s ostatními hádankáři a doufám, že po roce se zase shledáme. — **O. Burán:** Shledáme se? — **V. Petrán:** Vítám Tě! Letos se zúčastníš?! — **A. Neuschlová:** Dík, byla jste nejhodnější.

Řešitelé z č. 6., 7., 8. a 9. V závorce počet rozřešených hádanek z jedn. čísel: Neuschlová A. 57 (24, 19, 14), Chovanky z Levoče 55 (24, 17, 14), Dokoupil J. 43 (24, 19, —), Jedlička J. 43 (24, 19, —), Pochopová J. 43 (24, 19, —), Šnajdr J. 43 (24, 19, —), Tichý C. 43 (24, 19, —), Juvenát S. 42 (24, 18, —), Burán O. 52 (24, 16, 12), Zavadil Fr. 36 (19, 17, —), Petrán V. 35 (17, 12, 6), Cacek 34 (16 10, 8), Janda 34 (16, 10, 8), Juráček 34 (16, 10, 8), Antonický 33½ (18½, 15, —), Skočdopole 30½ (18½, 12, —), Tomzet 27 (17, 10, —), Quitt 24 (24, —, —), Šafařík 24 (8, 9, 7), Hlavnička 18½ (18½, —, —), Fügner Zd. 17½ (11½, —, 6), Jaromíra 14 (7, 7, —). Řešení z 10. čísla zašlete do 20. září.

1. Vsuvka.

V. Pochopová.

Smutná zvěst k nám doletěla,
šelma spolkla částku těla,
obrat v ní se musí státi,
chceme-li dívku znáti.

4. Obložka.

Jiří Šnajdr.

Víc výstřelů s částí hlavy v obložku-li dáš,
dobrou vlastnost studentika v mžiku uhlídáš.

6. Číselka.

Voják na stráž stál,
zima bylo, 1234 156, Písmeno jen dej k dítěti,
ale on přec 1734156. kočí ihned zjeví se ti.

7. Sloučenka.

Stáňa T.

2. Rodovka.

Alois Dohnal, S. D. S.

»Muž« za ducha plody skvoucí
dobyh sobě slávy nehynoucí.
»V ženě« užíš v lese zrůdu,
která vznikla na žaludu.

3. Obložka.

Oldřich Burán.

Korýše jen oblož vřadu
dvakrát, vpředu stejně tolik,
k tomu dám ti dobrou radu:
básník dobrý je katolík.

5. Háčkovka.

St. Antonický.

Mnoho bez háčku pluje na vodě z jara,
s háčkem však na břehu u vody —
ozdoba jest stará.

8. Darvinka.

Stan. Antonický.

Je možné za tři minuty změnit den v noc?

9. Královská procházka.
Aldej.

z	m	e	k	k	d	e	z	e	b	n	a	e	i
á	a		d		s	f	é	l	n	d	n	l	d
p	h		b		l	h	s	h	s	t	n	b	k
n	e	o	l		á			ú	f	y		ú	
v	ý			m				b	m	b		m	ž
h			d	f			j		i			i	
	i	n				e	d	o		t	b	v	
	h		b		t	t	r	n	j	ú	d	l	
	á		y	u			n		h	y	k	a	
	n				j	l				b		l	
	e	h		t	p		ý		n	ý	o	z	
	ě	t		p			n			n		m	
	k	t		k		j	m	n	h	j	d	n	
	a	n	i	s	v	u	č	i	c	e	e	d	

14. Zrůda.

J. Buráš v Kroměříži.

- »Správný« pták, jehož asi všichni znáte,
na nos prý v zimě sedá.
»Zrůda« po bouři ruku zvedá
zas k nebi bolně. Již to máte?

15. Výpustka.

Králiková A.

Z moravské-li řeky chlapce vytáhneš,
novou řeku zase nazpět dostaneš.

10. Rebus.
Snaze zdar.

S^c_c = dlaň.

11. Šaráda.

Quitt Zd.

První strom, jenž dobré dřevo skýtá,
druhou smrt nám v žití vplítá;
zeměpis pak tě učí, co je druhá s třetí.
Celek v Dalmacii město,
které asi jest to?

12. Vsuvka.

C. Tichý.

Do pozdravu zpětnou kapalinu dej,
cizí město s jubileem sobě vyhledej.

13. Záměnka.

»Táborák.«

S »l« u rolníka jistě najdete,
s »r« za ozdobu často berete.

16. Sloučenka.

Joska.

Alianci utvořily
řecký zápor s nemocí;
koho celek jednou ranil,
tomu není pomoci.

17. Vsuvka.

Avion.

V jižní řece evropské
předložka se utopila,
ve chvíli z ní jiná řeka,
nyní česká, vystoupila.

20. Královská procházka.

Lečka.

P	K	N	Ě	N	S
Ě	Ě	Y	M	D	E
O	T	M	Á	T	O
M	N	J	A	Ě	I
C	U	E	L	T	O
K	Í	O	O	D	P
Ů	K	N	K	V	N
J	M	M	J	K	Ě
M	Y	Ě	Y	E	T
T	O	N	E	Ě	Š

M	H	O	Z	E	L
É	A	E	A	A	Z
K	Z	S	T	A	V
Y	N	V	Y	S	B
P	O	Ě	T	M	N
K	O	T	H	E	Ě
Ě	A	P	S	A	O
L	D	T	L	V	Z
D	M	I	A	D	B
A	S	T	A	L	O

J D N E A

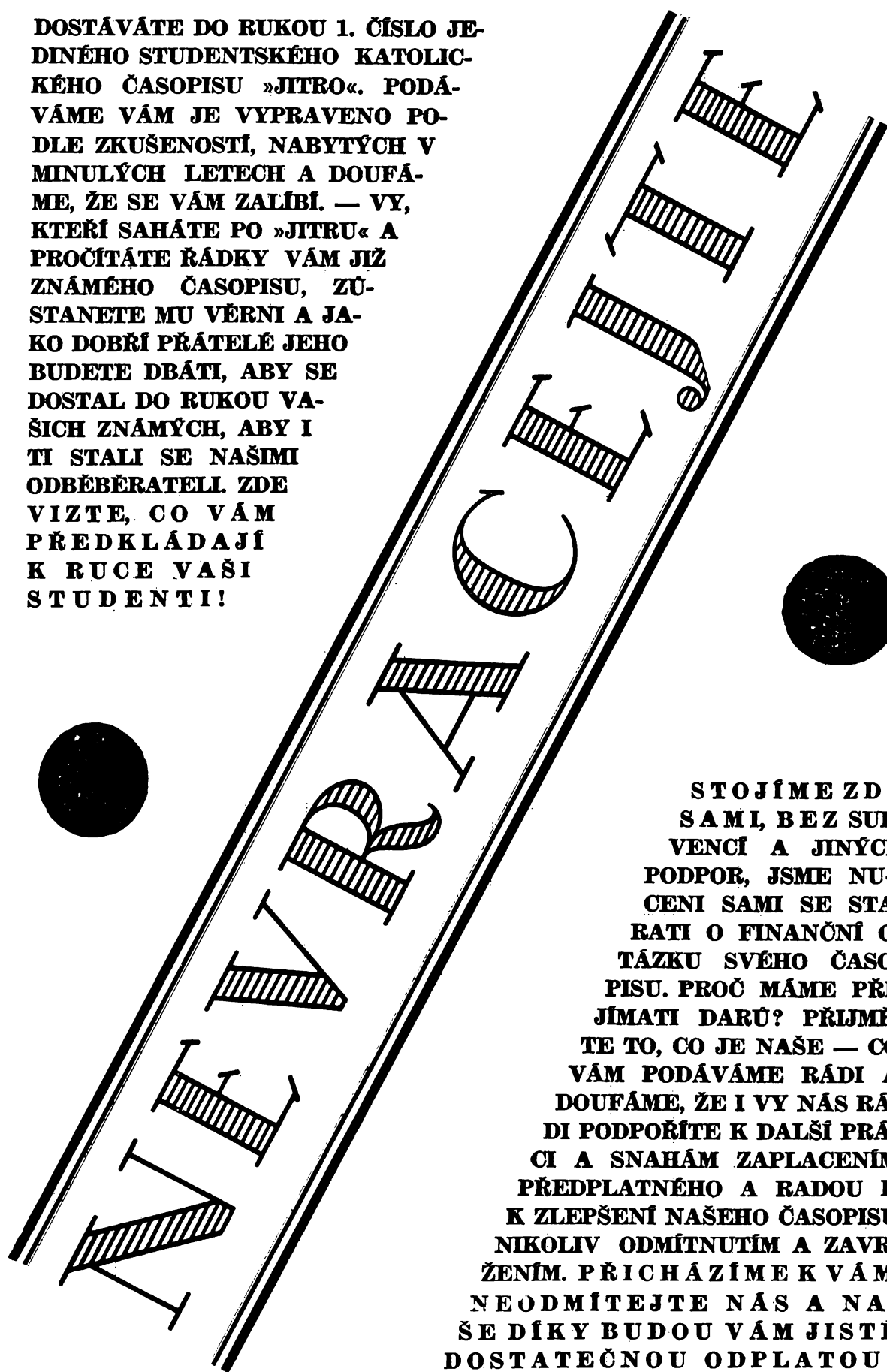
Žárlivá dcera, natíká:
»A Kamilka má Alíka?«

18. Roháček.
Jarda šneždr.

Písmeno-li s mužským jménem spojiš,
dostaneš věc, na níž často sobě hovoříš.

19. Sloučenka.
Anči W. - M. K.

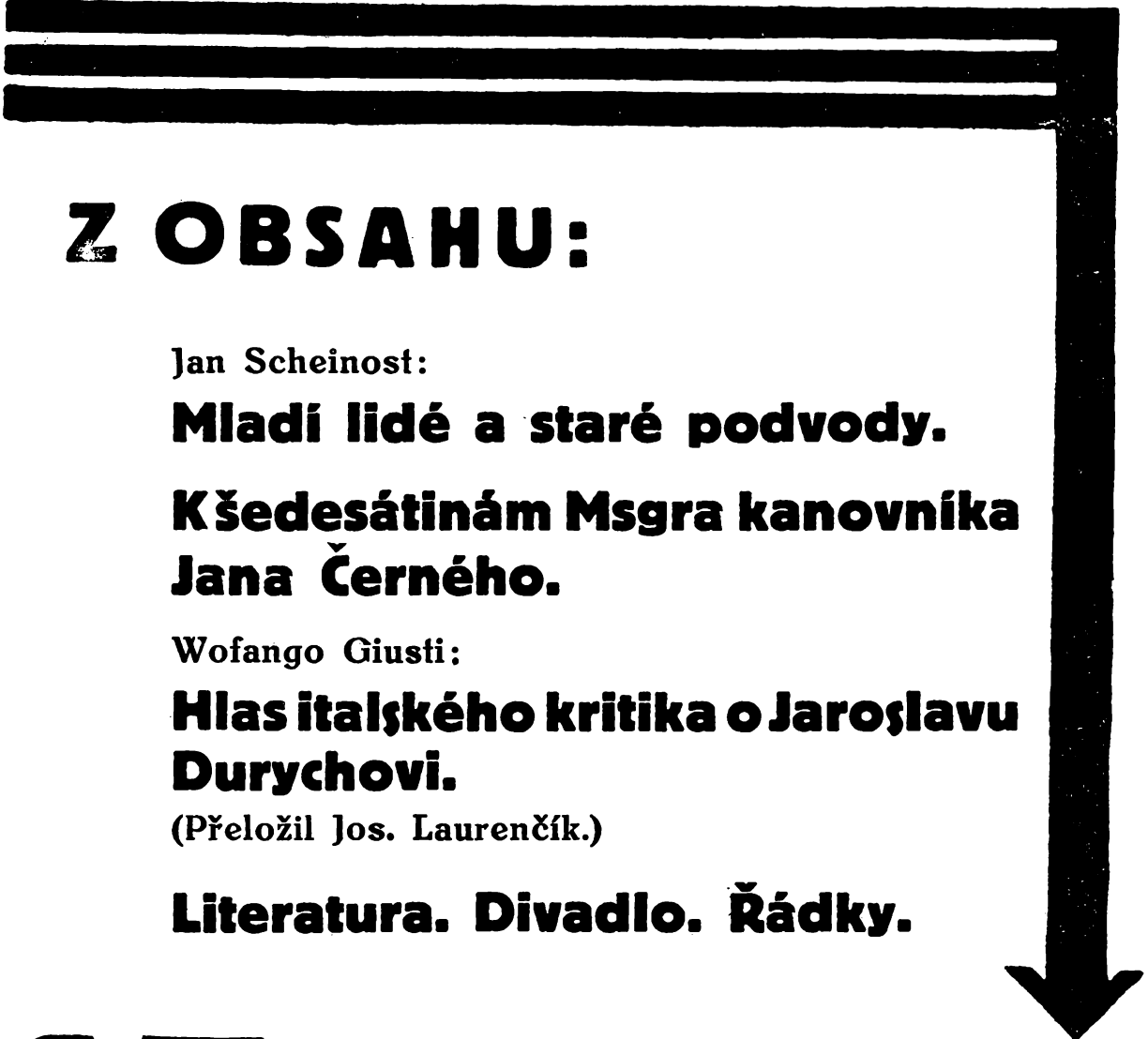
**DOSTÁVÁTE DO RUKOU 1. ČÍSLO JE-
DINÉHO STUDENTSKÉHO KATOLIC-
KÉHO ČASOPISU »JITRO«. PODÁ-
VÁME VÁM JE VYPRAVENO PO-
DLE ZKUŠENOSTÍ, NABYTÝCH V
MINULÝCH LETECH A DOUFÁ-
ME, ŽE SE VÁM ZALÍBÍ. — VY,
KTERÍ SAHÁTE PO »JITRU« A
PROČÍTÁTE ŘÁDKY VÁM JIŽ
ZNÁMÉHO ČASOPISU, ZÜ-
STANETE MU VĚRNÍ A JA-
KO DOBRÍ PŘÁTELE JEHO
BUDETE DBÁTI, ABY SE
DOSTAL DO RUKOU VA-
ŠICH ZNÁMÝCH, ABY I
TI STALI SE NAŠIMI
ODBĚBĚRATELI. ZDE
VIZTE, CO VÁM
PŘEDKLÁDAJÍ
K RUCE VAŠI
STUDENTI!**

**STOJÍME ZDE
SAMI, BEZ SUB-
VENCÍ A JINÝCH
PODPOR, JSME NU-
CENI SAMI SE STA-
RATI O FINANČNÍ O-
TÁZKU SVÉHO ČASO-
PISU. PROČ MÁME PŘI-
JÍMATI DARŮ? PŘIJMĚ-
TE TO, CO JE NAŠE — CO
VÁM PODÁVÁME RÁDI A
DOUFÁME, ŽE I VY NÁS RÁ-
DI PODPOŘÍTE K DALŠÍ PRÁ-
CI A SNAHÁM ZAPLACENÍM
PŘEDPLATNÉHO A RADOU K
K ZLEPŠENÍ NAŠEHO ČASOPISU
NIKOLIV ODMÍTNUTÍM A ZAVR-
ŽENÍM. PŘICHÁZÍME K VÁM,
NEODMÍTEJTE NÁS A NA-
ŠE DÍKY BUDOU VÁM JISTĚ
DOSTATEČNOU ODPLATOU!**

časopis kat. studentů

JITRO

Z OBSAHU:

Jan Scheinost:

Mladí lidé a staré podvody.

**Kšedesátnám Msgra kanovníka
Jana Černého.**

Wofango Giusti:

**Hlas italského kritika o Jaroslavu
Durychovi.**

(Přeložil Jos. Laurenčík.)

Literatura. Divadlo. Řádky.

r. 13

č. 2

J I T R O

vychází počátkem každého měsíce kromě hlavních prázdnin. — Redakce: Praha II., Spálená 15. — Administrace: Praha II., Spálená 15. — Telefon č. 44.910. -- Číslo účtu u poštovní spořitelny 206.271. — Předplatné pro studenty na půl roku Kč 6.—, na rok Kč 12.— a pro nestudenty na rok Kč 25.—. Cizina: Spoj. státy severoamerické celoročně 1 dolar.

Za každých 10 odběratelů 1 exemplář zdarma.

Redakční uzávěrka vždy 25. předcházející měsíc.

Z redakčního stolu.

J. Opasek: K čl. z 1. čísla »Krátký výtah života sv. Prokopa«. Břevnov. Do lit. hlídky. — Jan Čefovský: »Památce autora sv. Šebestiána z Wedingu.« Pošli zase něco. Pero tvoje není bez zajímavosti a vkus tvůj není prostřední. — P. J. Zeman: Z katolických misí. — A. P. z Plzně: Plzeňským exercitankám. Do 1. čísla došlo pozdě. Pište však též do Div. hlídky. — Jánuš Slávěnský: Jeseň. Těším se na další. — F. Bahr: XXIII. mezinárodní esperantský kongres. Pošli zase něco z tohoto oboru. — M. Předínská: Sen o štěstí. To už je skutečně něco dívčího, jen ta forma by neměla být tak příliš lyrická. — Miriam H.: Vlahá noc. Večer. Zlomené květy. To poslední Vám asi nejde mnoho od srdce, také konečně mnoho nepovídá, proto raději zapomenout. — A. Přikryl: Márnice. Srna. Těším se na další. Máš dobrý postřeh, napiš něco obširnějšího. — Jiří Dovel: Viděl jsem slunce. — Fráňa Merth: Otcovy ruce. Těším se na další spolupráci. — Franta: Povznesení nábož. života. — C. Š.: Hradec Králové. Před 40 lety mezi studentstvem v Hradci Králové. — F. R.: K šedesátinám Msgra kanov. J. Černého, duchov. rádce SSS. v Hradci Králové. — Ing. Janáček Alois: Počátky SSS. v Hradci Králové. — - nt -: Ad permultos annos. — Aljoša: Bez nadpisu.

Z redakčního koše.

Eda Jitzovský: Na trampu. Tvoje práce není bez nápadu, jsou však některé zbytečnosti, jako ten nevhodný úvod a okrádat železnice také nesmíme. Pošli něco jiného. — Cyril T.: Procitnutí. O tvé první básni nic nevím a o této nemohu říci nic jiného, nežli doporučit ti rozhodnutí poslední. — Kamil Čípa: Črta z výstavy pardubické. Noc. Exercicie. Opilý dělník. Několik řádek z prázdninového deníku. Předně se píše jen po jedné straně. To nejsou dosud básně ani prosa. Snad jsi ještě příliš mlád a na tolik ještě nestačíš, což tě plně omlouvá. Pokus se o něco tobě bližšího a vhodnějšího. — Bella Phelley: Chřipka.

Školní rok. Vítám každého přispívatele, zatím však tvoje příspěvky neobstojí. Neztrácej však odvahy. — ABAŠ.: Podzimní nálada. Není to poesie ani deskriptivní ani reflexivní, je to neuspořádané, bez hlavy a paty. — Dagmar: Zraky bílé růže. Také je to možné, ale skutečný básník by to asi tak neřekl. Vzhůru! Hvězdo mořská! Nekonečno lásky. Proč? Cesta. Stíny a světlo. Maria. Něco jiného je psát básně a něco jiného je tvořit básně. Nestačíš-li na takové »Zraky bílé růže«, tím méně tedy na náboženské hymny. Nedej se však odradit! — Jar. Leknín: Není podzimu! Podle tebe však není ani zimy, podle tebe je věčné jaro a pokud vím, nežijeme již ve věku zlatém. Po stránce formální vyhovuje. Napiš něco šťastnějšího námětem. — Ant. K.: Bud' důsledný. Toto se může dovědět každý a lépe i jině. Svůj k svému! Hrst myšlenek. Zprávy org. otiskují, ale rozumím-li dobře, jsi učitelem, ale tak se org. referáty nepiší. — Zdeněk Kozák: Cesta do školy. Námět není špatný, ale muselo by se to jinak napsat. Víc pile a svědomitosti. Kdo to má konečně luštit? Doufám, že se polepšíš. — K. Čípa: Do práce. Rád ti věřím a plně s tebou souhlasím, ale je to přece jen neuspořádané a člověk neví, je-li to nepodařená přednáška nebo právě takový informativní článek. Důkladněji zpracovat, doplnit fakty a vzít jen určitý úsek z dějin. Pokus se o něco podobného. — Dreža: Láska a zmrzlina, ale prosím Vás, jen pište česky a zřetelně udejte tomu nějakou formu. Víc práce si dáti. Není to tak snadné. Dobré je však aspoň to, že máte snahu. To též platí o »Momentce ze začátku školního roku«. Polepšete se a pošlete něco jiného, budu se těšit. — J. Šír: Jeseň. Slabé. Vše co je napsáno do sloupců, není ještě básně.

Všem těm, kteří odpovídají na čl. z Dívčí hlídky v 1. čísle. Poněvadž se onen čl. dostal do čísla snad jen nedopatřením, ježto jeho obsah je zcela nelogický a otázka zcela zbytečná, považuji všechny další odpovědi za zbytečné, právě tak jako celý článek v 1. čísle »Na rozcestí«. Prosím všechny, koho to zajímá, aby si přečetl článek ještě jednou a dá mi jistě za pravdu. Vhodnějšího řešení zde není. Redaktor.

Všem přispívatelům do „Jitra“!

Pište na čtvrtce archu papíru, pište jen a jen po jedné straně, pište česky a zřetelně! Vedle značky musí být uvedeno též pravé vlastní jméno, třída ústavu nebo charakter pisatele a přesná

jeho adresa, jinak příspěvek neotisknu, ani na něj neodpovím.

Redakční uzávěrka vždy 25. předcházejícího měsíce.

J I T R O

Časopis středoškolských studentů katolických

Ročník XIII.

V Praze v říjnu 1931.

Číslo 2.

Jan Scheinost:

Mladí lidé a staré podvody.

Mezi mladou generací těchto let a mezi mládeží, jejíž mužnost vyzkoušela světová válka, je tento podstatný rozdíl: zájem mladých lidí před rokem 1914 vyčerpávala výhradně politika, tedy zjev, odvozený teprve v druhé řadě do hodnot vyšších a věčných. Hoši na gymnasiu se dělili od septimy na mladočechy, státoprávníky, socialisty a fotbalisty. Jiného dělítky nebylo. Dnes však (a o tom jsme přesvědčeni pevně) upadá zájem o vedlejší produkty životní aspoň v bystřejších hlavách a jejich místo zabírají záležitosti ducha a srdce, pokud ovšem nad životem mladého člověka netriumfuje hrubá tělesnost. Tentokrát dělítko mezi mládeží je vyšší a interese má obzory, které se dotýkají velkých pravd a záhad životních. Jsou to světové názory, víra a otázky duchovního řádu nebo nějakého řádu vůbec, které stojí v popředí pozornosti. To bylo vidět minulého roku z různých anket, jež pořádaly některé časopisy s mladými svými čtenáři. Zdrojem osobního nepokoje byl otazník, proč jsme na světě, k čemu žijeme a kam spěje vlastně konec konců náš pozemský život.

To je značný pokrok, který by se dal dobře odůvodnit, kdyby k tomu zde bylo dosti místa. Řekneme jen toto: Tento list doporučovali jsme svým žákům už před 10 lety, když jsme učili na škole. Pracuje dodnes, zatím co mnoho podniků publicistických, oddaných jiným myšlenkám, zašlo, nebo změnilo frontu, nebo žije v zapomenutí. Tím chceme říci, že katolická akce mezi mladými lidmi přechkala mnoho svých nepřátel, jejichž boj byl založen nikoli na víře, ale na pověře nebo i na podvodu. Kde je dnes hnutí mladých materialistů komunistických nebo socialistických, vedené po převratě tolika zoučnými jmény? Zoučná jména žijí v soukromí a houbu se starají o mladé materialisty, kteří sdílejí osud své smutné nauky, dožívající před očima kritického světa v posledních křečích.

Katolictví přečkalo tuto ohromnou a zkázonosnou vlnu bezvěrectví a marxistického humbuku ve zdraví. Dnes socialismus, ohlížeje se za sebe, pozoruje, že mu chybí mládež. Tordí, že mládež podléhá nové záplavě nacionalistické, která se šíří vřkol k nemalým starostem realistů a socialistů. Je tomu skutečně tak: ale katolické hnutí mladých lidí nemusí se báti ani této vlny. Možnosti jejího života jsou dvě: buď se nacionalismus zbaví své pohansko-materialistické základny, uzná právo Boží na národ a státy, včlení se do řádu římského křesťanství, jež tak podivuhodně formuluje svatý Augustin, a bude dobře. Nebo zůstane v zajetí svého pafilosofického nesmyslu o národu a státu jako nejvyšší bytosti, zaplete se do tenat své špatné logiky a neobstojí v kritice poctivé a přesné soudnosti. Pak tento nacionalismus očekává osud materialistického socialismu poválečných let: zajde, protože se mu nepodaří naplnit do posledního místa lidského ducha a srdce. A o to tu jde v první řadě.

Mladý člověk je syt polopravd, které pro jeho osobní život neznamenaají mnoho. Chce přilnout k myšlence, která by ho zaujala docela a dovedla nasytiti jeho neklid nápojem vnitřního klidu a pokoje. Potřebuje myšlenku, již by mohl věnovat celý svůj život, v níž by se mohl ztratit a znova nalézt, která by byla souřadnicí celé jeho životní dráhy. To je jen katolictví se svými poklady darů a milostí, se svým pevným pohledem nejen na tento svět, ale i na onen, který je vyorcholením a konečným smyslem tohoto života. Proto má katolické hnutí mladých onu pečeť jistoty a nezoratznosti, která mu dává do ruky korunu vítězství. Je třeba jen věrnosti a intenzity vlastního duchovního a osobního života každého z nás, aby náš život našel onu spojitost myšlenky a díla, která je tak krásně doložena legiemi svatých.

Msgr. Jan Černý.

K šedesátinám Msgra kanovníka JANA ČERNÉHO, duch. rádce S. S. S. v Hradci Králové.

Předneseno o akademii hudební, pořádané 17. V t. r. na počest jmenovaného duchovního rádce předsedou S. S. S. Frant. Rybou.

Dovolte mi, vážení, něco říci o počátcích studentského hnutí katolického v naší metropoli severovýchodních Čech, několik slov pronést o našem Soc. Stud. Sdružení, jehož dě-

jiny jsou částečně dějinami práce našeho vzácného přítele Msgra kanovníka Černého. duch. rádce zdejšího S. S. S. Nedlouho po prohlášení naší samostatnosti počíná zuřiti kulturní boj, či lépe řečeno boj proti všemu, co nějak souvisí s katolicismem. A kolbištěm, kde ona zuřivost nezná mezí, jsou vysoké

školy, ale i střední, do nichž před nedávnem nepronikl ani paprsek z veřejného života a které nejvíce vzdáleny byly všeho časového. Tím však věc vyvíjí se tragičtěji a zhoubněji. Tím více nyní využívá se školské moci k zhoubnému boji proti katolicismu. Je to otázka svatojanská, kterou jsou vyplňovány nejen celé stránky novin, ale i celé hodiny historie i češtiny na školách. Není zapotřebí podotýkati, že do nejnepříznivějšího světla se staví postava májového světce. A nevzpamatovavší se katolický student a nevyrovnavší se s tímto mu nadhozeným problémem je napadán spoustou nových námitek proti nerozlučitelnosti manželství v hodinách řečtiny i latiny u příležitosti výkladu o rodině u starých Řeků a Římanů. Nastává schisma. Jak vychvalováno ono hnutí pro své moderní požadavky, pro své radikální změny. Konečně zahrnuto i na osobu Kristovu — i jí upíráno božství pod rouškou historické pravdy. Musil bych vlastně zopakovati kulturní boj, kdybych jen přibližně vám měl znázorniti boje v našich školách. A co nejhoršího na celé věci bylo? Tomuto tlaku ustupují tak mnozí, kterým svěřeno vyučování náboženství na středních školách. Ač vyzývání, aby odpověděli ve svých hodinách na kladené námítky, ač námítky ony jim předkládány, mlčí a ono štvání přecházejí, nevysvětlujíce, neobhajujíce, na novou cestu neuvádějíce. V nejhorším sáhnuto k svépomoci, kterou je zakládání S. S. S., a mezi prvními je i naše, založeno Ing. Janáčkem, Mudrem Šobem i jinými. Počátek položen o prázdninách 1919. K jeho kolébce přizván také i ten, jehož šedesátiny dnes oslavujeme. Po prázdninách nato čilá agitace na královéhradeckých středních školách a výsledek? Asi 150 členů i členek získáno. A tu počíná blahodárná činnost duchovního rádce, který dochází na členské schůze, mešká ve výborových, radí, pomáhá, opravuje a napomíná. Chvíle jeho pobytu na schůzích však nestačí, kroužek v čele stojících vyhledává ho v bytě, kde s ním debatuje, se dotazuje, knihy vypůjčuje z jeho knihovny. Konečně dochází k pevné organizaci S. S. S. a jeho rozdělení v odbory: literární, dramaticko-zábavní, cyrilometodějský či unionistický, apologetický roku 1920. Později založen i studentský odbor Orla. Jmenovaný předposlední stává se živlem, v němž Msgre se cítí doma.

S počátku scházeli jsme se všichni malí, velcí i děvčata v kapli sv. Vojtěcha v Adalbertinu, kde každý týden probírána některá otázka, nadhozená ve škole. A vždy poutavě

uměl nám to podati a nás tak přesvědčiti. Když vlna boje trochu opadla, přistoupeno k rozdělení apologetického odboru na dvě oddělení, a to pro malé i velké. Později, když z mužského S. S. S. vystoupily studentky a založily si svoje S. S. S. dívčí, i o ně se stará. Tak vlastně pomalu vznikla spíše škola pro náboženské vzdělání; probírány otázky z dogmatiky, morálky, N. zákona, asketiky atd. To začato před desetiletím, to až dodnes s malými změnami udržováno. Naše S. S. S. po převratu zorganizovalo také bohoslužby pro studentstvo v kostele P. M., které se staly bohoslužbami katolické inteligence královéhradecké. Na jejich realizování má však lví podíl opět ten, o němž mluvím. On po všechny neděle s počátku kázal. A scházelo by mnoho k náčrtu jeho práce, kdybych se nezmínil o tom nejintimnějším, co je v životě křesťana: o sv. zpovědi! I v ní si našel role působnosti. Právem možno ho nazvati studentským zpovědníkem. Vyhledáván je studenty různého věku nejen pro odpuštění, kterého by se jim dostalo od kteréhokoli kněze, ale hlavně pro vzácné, účinné rady, pro zlaté i shovívavé srdce ke klesajícím. Je pravdou, že pan kanovník též rád pracuje mezi dospívající mládeží vůbec, přece však mezi studenty nejraději. Což výmluvně tomu nesvědčí naše sjezdy, na něž vždy ochotně dává se zváti a na nich ochotně řeční? A také i podobné obrázky z jeho činnosti mezi studenty mihají se mi ve fantasmii. Jednomu však přece nemohu dáti zajít. Naši členové přicházejí k němu roku 1921 a žádají ho o uspořádání uzavřených exercicií. A on? Vítá jejich myšlenku a pouští se na jejich popud do díla, které živí a udržuje již po 10 let.

Sám mimo organizační — lépe technickou stránku — v níž mu již po léta vypomáhá některý čilejší člen S. S. S., koná všechna rozjímání a pobožnosti s exercitanty. Nejen o to, ale i o finance se stará, je shání, aby chudým příspěvek za ně mohl býti sleven úplně, všem ostatním na jednu třetinu! Toť pravý idealism, nebojící se obětí peněžních! Exercicie, toť podnik, který již dávno není jen ovocem pro členy našeho S. S. S. pouze, ale který blahodárně působí i sytí studenty od Jilemnice, Trutnova, Poličky, Něm. Brodu atd. Bolí však každou velikou duši, když prozrazují se její plány, tajná přání, a tak by bylo i u našeho drahého tatíčka, kdybych snad ještě déle mluvil o jeho činnosti. Končím proto s přáním, aby Nejvyšší mu nedal po celý ještě zbytek života duševně zestárnouti.

Hradec Králové.

Zadumáme-li se nad starými mapami bývalého království Českého, vždycky stane náš zrak na místě, kde ve skutečnosti byl už v pravěku střed východních Čech. Je to ono místo, kde pije Labe Orlici. Královédvorský rukopis — pravý či nepravý — jmenuje tento důležitý bod Dobroslavův Chlumec. Historická doba českých dějin nachází tu Hradec nad Labem. Zdejší hrad byl útlukem a útočištěm českých královských vdov, z nichž jména Elišky Pomořanské dosud je tu vzpomínáno. Hradec podle královen pojmenovaný Králové, stal se jedním z devíti královských věnných měst. Založením biskupství královéhradeckého roku 1664 stal se Hradec kulturním bodem východních Čech. Obrozenecká doba české literatury na počátku století 19. našla svého porozumění u impresora Jana Hostivíta Pospíšila. V ohledu právním je to krajský soud, který učinil město středem celého kraje. Hradecké nádraží je důležitým železničním uzlem. Smutně sice, ale přece jenom proslavila v historii válka prusko-rakouská roku 1866 zdejší město a širé jeho okolí. Nebývalé množství škol přerůzného útvaru, jak je čas a poměry starobylému městu přinesl, učinilo z milého Hradce východočeské Athény, metropoli východních Čech. Celá řada vynikajících mužů našeho národa spatřila zde v Hradci světlo světa. Připomeňme si jenom Bohuslava Balbína S. J., P. Zieglera, buditele a prof. dra W. W. Tomka.

Stará písnička hradeckých akademiků začínala těmito slovy: »Od Prahy nejsnáze lze k nám jet po dráze, zde každý konduktér pravý Ti udá směr!« Začneme tedy podle této dobré rady svoji pout u novostavby nádraží v bezprostřední blízkosti Pražského předměstí. Nemůžeme přehlédnouti novostavbu chrámu Nejsvětějšího Srdce Ježíšova, kterou zde moderním slohem a moderní technikou provádějí podle plánu architekta Gočára. Pokročíme-li dále, uvábí náš zrak — mocné a rázovité trojvěží, kolem něhož táhly věky. Jsou to dvě věže biskupského chrámu sv. Ducha, postavené cihlovou gotikou lucemburskou a honosná Bílá věž renesanční z doby tolerantního Habsburka Maxmiliána II. Bez tohoto krásného trojvěží nebyl by Hradec Hradcem. Pod těmito velikány vykukuje rotundovitá stavba kaple sv. Klimenta a pamatují původní její základy dobu sv. věrozvěstů slovanských Cyrila a Methoda. Levý cíp tohoto krásného obrazu končí barokový

kostelíček seminářský sv. Jana Nepomuckého. Kráčíme ulicí Čelakovského blíže k městu. Na náměstí Husově spatříme bronzový pomník p. presidenta. Poté následuje skupina moderních školních budov: obchodní akademie, učitelského ústavu a Rašínova gymnasia, před nímž na vysokém sloupci umístěn je Štursův »Vítěz«. V těchto místech stojí také moderní budova Masarykových škol. Wilsonův most převede nás na levý labský břeh. Jdeme okolo Brynychova Adalbertina, bašty místního i okolního katolictví a obdivujeme mohutnou budovu městského musea, kterým se v Hradci Králové zvěčnil architekt Kotěra. Cestou ku vnitřnímu městu neujde nám na domě hostince »U zeleného stromu« nepatrná tabulka s nápisem, že se tam roku 1782 narodil jmenovaný už buditel P. Josef Liboslav Ziegler. Na strmém náměstíčku svatojanském zahneme úzkou uličkou vlevo a zastavíme se po chvílce na malém, tichém rynečku, který ohraničuje budova původního Haisova Rudolfiny, diecézního ústavu pro hluchoněmé, potom bývalý učitelský ústav a konečně biskupský seminář s uvedeným již kostelíčkem svatojanským. Zde říká starý Hradec »na hradě« a seminářská oratoř je purkrabskou síní starobylého sídla českých královen vdov. Odbočíme vpravo a okolo bývalého biskupského studentského konventu »Borromeae« dojdeme na velké náměstí. Překvapí nás monumentální budova biskupské residence z roku 1709, jejíž umělecké poklady byly tak strašně požárem dne 11. ledna t. r. ohroženy. V kapli této zajímavé budovy vysvětil biskup Leopold Hay v prosinci roku 1786 slavistu Dobrovského na kněze. Sousedem této budovy je arkýřový dům »U Špuláků«, kde mívají svého času Čeští Bratři svoji modlitebnu. Směrem k malému náměstí a ku kostelu Panny Marie stojí ohromná budova jezuitské koleje z poloviny XVII. stol. Zajímavé osudy této budovy jsou úzce s Hradcem spojeny. Až do nedávna sloužily její síně jako učebny gymnasiální. Dnes jsou tam umístěny úřadovny zdejší vojenské posádky. Krásný mariánský kostel nechává věřící duši zapomenouti starostí tohoto světa a povznášá uměním, které právě jenom řádu jezuitskému bylo vlastní, blíž k ideálům. Dojdeme potom až na Malé náměstí. Jdeme-li kolem nakladatelství Tolmanova (dnes Müller), vzpomeneme, že členem příbuzenstva Tolmanova byla »ctná dcera česká«, po níž tolik ve svých milostných písních a básních

pěl Boleslav Jablonský. Staroslavná imprese Hostivitova je dnes ze svého původního místa přenesena do závodu Píčova. Malé náměstí má desku na domě, kde za svého pobytu v Hradci bydlel spisovatel a profesor V. K. Klicpera.

Vraťme se čilou tepnou obchodního života velkou podsíní zpět na Velké náměstí. Naši pozornosti neujde bohatě stavěný mariánský sloup z roku 1717. Za kathedrálou svatého Ducha je tiché náměstíčko, na němž obdivujeme se slohově stavěným budovám kanovníckých residencí. Přítel umění potěší krásně zachovalé výtvořky štetce Brandlova v kathedrále (sv. Antonín, poustevník) a v mariánském kostele (sv. Jan Nepomucký a sv.

Ignác). Mimo městskou osu stojí Klicperovo divadlo v Dlouhé ulici. Krásně a moderní budovy kláštera Sester de N. D., nový ústav Rudolfinum, Borromaeum a několik modliteben různých vyznání náboženských stojí na bývalých erárních pozemcích, po hradecku řečeno »pod městem«. — Jeden z hradeckých Pospíšilů otevíral a upravoval cestu národnímu uvědomení ve své impresi. Jeden z jeho potomků zbavil svým důvtipem a vlivným slovem bývalou pevnost pouta hradeb. Stalo se to roku 1884. Za tuto dobu rozvinulo se město utěšeně a mocnými i překvapujícími tempy spěje vstříc své veliké budoucnosti. — Zdař mu Bůh!

Jan Čeřovský:

Památce autora „Sv. Šebestiána z Wedingu“.

Letos o prázdninách zemřel veliký německý katolík, básník Franz Herwig. V našem okruhu není tak znám, jako mnohá zvučná jména, rozšiřovaná hlučnou reklamou. Řada vynikajících německých autorů moderních je soustavně překládána do češtiny, ale zapomíná se příliš na autory katolické. Spisy katolických literátů francouzských i anglických vycházejí hromadně, kdežto překlad z moderní němčiny se objeví jen výjimečně v seznámeních nakladatelských novinek, ačkoliv jsou to knihy při nejmenším stejně cenné a důležité. Snad přece u katolíků není možno mluvit o nějakém nepřátelství k německu?

Z rozsáhlého díla Herwigova vyšel po česku pouze »Svatý Šebestián z Wedingu« ve vydání sice skvělém, jistě lepším, než v originále, avšak nepřístupném širším vrstvám, bibliofilském a v omezeném počtu výtisků, dnes již rozebraných (u Lad. Kuncíře v edici Philobiblon, v úpravě a s obrázky Břetislava Štorma, v překladu Václava Kašpara).

»Svatý Šebestián z Wedingu« je však právě to nejkrásnější, co Herwig řekl světu. Je to obraz, jak by asi vypadal moderní světec, světec Katolické akce. Je to knížka pro duše apoštolské, kterou by si měli přečíst všichni kněží v duchovní správě a všichni bohoslovci. Je to příručka moderní pastorační, návod k apoštolátu, ve formě legendy z přítomnosti.

Slova Spasitelova »Ecce ego mitto vos sicut oves in medio luporum« padla na úrodnou půdu v srdci mnicha Šebestiána. Ucítil v sobě povolání apoštola a po dlou-

hých úvahách v samotě odlehlé poustevny se odhodlá opustit ticho a klid svého kláštera. »Kde jsou učedníci Ježíšovi, kteří na náměstích a před radnicemi o něm mluví, meškají v jedné kleci s bestiiemi, a aniž byli voláni, jdou k bílým pohanům a oslovují je »bratře«? Nesedí spíše v pohodlně zařízených pokojích a nečekají, až vlci přijdou k nim? Jsou ve svých krásně klenutých kostelích a čekají? Trůní ve svých dobře uzavřených zpovědnících a čekají na vlky? — Ah ovšem, čekají a nepotřebují dlouho čekat, přijdou vlci jako potopa, a ti, kdož čekali, budou odplaveni a zničeni i se svými pokoji, kostely a zpovědníci. Nejsou jim potřeby jejich těla a pohodlnost víc, než přikázání Boží? Nemilují sami sebe víc než nesmrtelné duše, zajaté ve vlčích tělech jejich bratrů«, trpce probírá Šebestián život většiny kněžstva, ale nezůstává při pouhé kritice. Jde do Berlína, mezi ty nejchudší a nejubožejší, mezi nejnižší vrstvu velkoměsta. Poznává děsné rozdíly mezi boháči a chudinou. Pracuje jako prostý dělník a snaží se působit láskou na své druhy, na chátru a spodinu všeho druhu. »Mluvil o obrození láskou.«

V okolí nádraží wedingského pracuje a žije jako hlasatel lásky, míru a bratrství. Modlitbou volá požehnání, brání hříchům, přibližuje se skutky milosrdenství lidem nejponíženějším, zatrpklým. Vyzařuje světlo a teplo Lásky a přetavuje duše pro Boha. »Mluvili o drobných a hořkých věcech dne; Šebestián dával jim hluboký smysl«. Smiřuje rozloučené man-

želství, zachraňuje nevinost dítěte. »Rád se obíral zpustošenými dušemi, zasypá-
nými srdci, otevřenými ranami, ošklivý-
mi výrůstky a zlomenými páteřemi stej-
ně jako dřevěnými koníky bez nohou,
loutkami bez hlav, židlemi, které se vi-
klaly, rozbitým nádobím. Neboť rozšířila
se o něm pověst, že všechno může a umí.
Posléze přicházeli i tělesně nemocní a po-
citovali v jeho blízkosti úlevu. Šebestián
však viděl za množstvím, které se tísnilo
kolem něho, jiné a větší, jehož hranic vi-
dět nebylo a od tohoto se cítil bolestně
sevržen«.

V době pohybu masy utiskovaných vy-
slovuje Šebestián věty prorocké kletby:
»Běda těm, kteří tančí, když jiní se po
zemi plazí! Běda těm, kteří se přecpáva-
jí, když jiní hladovějí! Běda těm, kteří
září v hedvábí, když jiní se válejí v ha-
drech! Běda pijákům, kteří pijí krev ze
živoucích srdcí! Běda lidem, jedoucím v
pohodlných a bezhlučných vozech, nesly-
šícím klepání berel! Běda těm, kdož po-
roučejí a sami Boha neposlouchají! Běda
těm, kteří poutají člověka s bídou, aby
pracoval! Běda těm, kteří počítají ne s
dušemi, nýbrž jen se svaly a břichem!
Běda bohatým! Běda mocným! Běda li-
dem tvrdých srdcí! Vlastními zbraněmi
budete ubíjeni, mučeni zákonem, který
jste si vymyslili! Bouří se stroje, bouří
se svaly, bouří se břicha! Nemají srdce,
nemají duše; vy jste nechtěli, aby je mě-
li! Bůh otáčí kolem a to vás rozdrtí!«

V hrozivé záplavě krve a bouří dává
Šebestián revolučním teoriím mírnou od-
pověď: »Bratře, ty sám se musíš obnoviti.
Budeš-li žít Bohu a pro Boha, bude ti
lhostejno, pracuješ-li deset nebo tři ho-

diny. Bude-li každý takový, pak se sta-
ne země rájem, v němž se bude nádherně
žít! — Bůh prošel jako člověk neslý-
chaným ponížením, mukami a námaha-
mi. On tě předcházet soucitem a ty ho
máš následovat. Jako on přemohl svět,
tak i ty jej můžeš přemoci. Jednoho je
zapotřebí. Co ti záleží na světě, máš-li
Boha?«

K Šebestiánovi se přidávají pomocníci.
Přijde kněz, i dva jeho řeholní bratři z
kláštera. »Několik lidí sdělilo, že někteří
ze společnosti jsou pokrytci, neboť nevě-
ří v Boha, jež on hlásá. »Ó, pak musí být
naše láska ještě vřelejší, naše bytost je-
ště ohnivější, naše jednání ještě nezišt-
nější, aby i oni uvěřili v Boha! Oni ne-
jsou vinni, nýbrž my!« A družina apo-
štolátu obětí, dobrých skutků a Lásky
stále roste. Pověst o Šebestiánovi se roz-
šiřuje. Někteří tvrdí, že ho viděli zářící-
ho se vznášet nad Wedingem.

Ve zmatcích a bouřích krvavé revolu-
ce zabijí Šebestiána opakováním mučed-
nictví jeho sv. patrona, hrdiny římské
doby. Ale světec má tím víc moci po
smrti. »Svatý Šebestiáne, pros za nás«,
volají nad mrtvolou Mučedníka jeho dru-
hové. —

Celé působení blaženého Šebestiána se
točí kolem starého přikázání Lásky k
bližnímu. Franz Herwig mu klade do
úst větu »Když se vás někdo otáže, kde
je Bůh, řekněte: Zde, a učíňte dobrý sku-
tek«. Nezdá se, že v této knize mrtvého
básníka, v slovech jedinečné prostoty, se
znovu opakuje evangelické poselství Lá-
sky a Milosrdenství, které se nám opět
připomíná v tomto věku sociálních otá-
zek?

Miriam H.:

Večer.

*Za dveřmi stojí večer — tichý host —
a hvězdám zpívá sladkou píseň
o člověku, jenž sobeckostí prost,
v temnotu shodil poslední svou tíseň.*

*A za večerem noc už pluje,
větrík jí hvízdá na pochod.
A v myslích lidských sen teď snuje
báj, vynořenou z tajuplných vod.*

Opat Arnošt Vykoukal O. S. B.

-nt-:

Ad permultos annos.

Dne 22. září byl obyčejný všední den, ale zvony královského kláštera Emauzského v Praze zvaly na slavné chvály Boží. A skutečně obvyklá konventní mše toho dne konala se s největší slávou. Prosté oznámení s chrámových dveří zvěstovalo příchodím příčinu: Otec klášterní rodiny J. M. ndp. opat Arnošt Vykoukal O. S. B. slavil čtvrtstoletí svého kněžství.

Ndp. jubilant vyrostl z Emauz, kde studoval gymnasium a filosofii, v níž po theologických studiích v Beuroně pokračoval dále v Lovani. Je jedinečnou autoritou v oboru dějin liturgií (spolupracovník několika zahraničních encyklopedií) po svých cestách r. 1910 po Palestině a Egyptě. Sláva a lesk liturgie, jak jí přísluší jako bohochvále a jak je tradiční právě v Emauzích, je z valné části dílem ndp. opata Vykoukala, bývalého emauzského ceremonáře. Jeho prací je i klášter-

ní biblioteka, jež svými unikáty v mnohých oborech nemá konkurenta ani v našich státních knihovnách.

Od r. 1920 svou požehnanou rukou vede dědictví Karlovo na Slovanech jako převor a od 27. září 1925 jako Otec opat. Co za tu dobu pronásledované Emauzy daly Praze a národu (popularisace liturgie, český misál, úprava staroslověnských textů pro chorálovou melodii, organisace »Halěře sv. Vojtěcha« atd.), to těžko vykládat, protože pro jejich hodnoty svět nemá pochopení. Věru není dost, oslavuje-li pouze emauzská rodina, měl by s díky a gratulací přijít celý národ ve svých representantech.

Ndp. opat Vykoukal je osobou naprosto nad český průměr, v něm česká země vykvetla květem, na něj ve svých dějinách není bohatá. Cizina to pochopila lépe!

Fráňa Merth:

Otcovy ruce.

Otče,
Tvé ruce černé a zpocené,
nosící pokrm dětem svým,
dnes jsou tak smutné, dnes jsou tak zemdlené,
jako by byly z kamene,
jako by byly studený stín,
který předčasně halí a dusí
všechno, co kol chce bělostně kvést,
co chce slunci žít, jak ratolest.

Nevěřím!
Otče — Tvé ruce hladí,
v nich jenom tordá práce spí,
Tvé ruce tolik měkce hladí
a oči mé nad nimi plují jak motýli omámení.

Až jednou ty ruce černé a zpocené
přijdou mě pohladit navečer posledně,
až přestanou rány navždy v nich krváčet,
vylétne srdce a bolestně plačíc,
zavolá: Ruce,
které z vás mohou mi porozumět?

C. Š.:

Před 40 lety mezi studentstvem v Hradci Králové.

Před 40 lety byly jiné poměry ve student-
ském životě než jsou dnes. Denních jízď z
domova do místa studia po železnici nebo na
kole nebylo. Nestudovaly tehdy ani dívky.
Každý student — mimo Borromaeisty a cho-
vance Lutherova ústavu — měl v Hradci Kr.
pevný byt a v něm zplnomocněnou zástupky-
ni P. T. rodičů: paní kvartýrskou; jen mizivé
procento studentů mělo tohoto důležitého
funkcionáře masculini generis. Paní kvartýr-
ská měla svoje mateřské a vychovatelské city
a povinnosti upraveny v samodílné stupnici
čili škále. V první den měsíce ukazovala stup-
nice maximální číslo. Den ode dne to klesalo.
až v poslední dny bylo to více než chabé.
Den blahobytu a hodů luculských byl den
příjezdu a den odjezdu. Zde se ukázalo, jak
»paní« umí vařit a jak se u ní páni studenti
po celý rok maj! Leckterá o své domácnosti
tvrdila, že se u nich lepší vaří než u »pana
krajskýho«. Rozuměj, presidenta krajského
soudu!

Kdo z rodičů přivezl studenta nebo odvá-
žel, byl skalopevně přesvědčen, že jejich hoch
má byt v městě nejlepší. Na celou stravu pla-
tilo se 18 zl. r. č. Hoši, a zvláště ti malí, si
prvé dny večer pod peřinou poplakali, pak
ale zvykli a oddali se pilnému a svědomité-
mu studiu. Hradec, město studentů a vojáků,
poskytovalo svým dětem různé požitky. K

nim na prvním místě náležely sladké zvuky
vojenské kapely. Když tak místní posádka
kráčela v neděli a ve svátek dopoledne z ma-
riánského kostela ze služeb Božích do kasá-
ren, doprovázel ji před kapelou a podle ní ve-
líký zástup studentů malých i větších v přes-
ném vojenském tempu. Nový důvod pro sta-
ré pořekadlo: »Co Čech, to muzikant!« Dru-
hým požitkem bylo podvečerní korso: za pří-
znivého počasí na rynku, jindy na podsíni.
Zde dosti často, ale nezasvěcenci úplně ne-
slyšně, hrávala jiná hudba: hudba srdcí. Dnes
by to byla snad dvě srdce ve $\frac{3}{4}$ taktu.

Nepomlouváme, když napíšeme, že snad
každý pátý student hledal v řadách korsuji-
cích svoji zbožňovanou, svůj ideál. Stačil po-
hled nebo v těsnu korsa jakoby náhodný do-
tyk ruky a pak se doma vesele dřelo do 10,
do 11 a třeba i déle. Ideál sílil a blažil až k
nadšení. Často se ve škole studios zalekl,
když spatřil na pijáku mathematického sešitu
nesčíslněkráté napsané velké písmeno. Večer
studoval a psal začáteční písmeno své Anič-
ky, Madly a pod. Jiný a vpravdě ideální po-
žitek duševní byly krásné mariánské pobož-
nosti májové v kostele u Panny Marie. O
šesté hodině večerní zazněly zvony. O půl
sedmé byl už rozlehlý chrámový prostor plný
a kněz, který měl titul kazatele od Panny
Marie, modlil se na kazatelně růženec. V

sedm hodin začalo kázání. Duchovní řečníci se denně střídali. Po kázání přemodlena modlitba klekání a pak následovaly litanie. Na zakončení pobožnosti jásala mohutnou klenbou chrámovou ta krásná píseň: »Anděle Boží!«

Letního času skýtal blaživé požitky vojenský park (dnes Jiráskovy sady) a v něm kouzlo zpěvu slavíků, kteří tady často hnízdivali. Časopisecký článek omezen je místem. Není možno o Hradci vzpomínkově důkladně se rozepsati. Zmíním se jenom ještě o dvou studentských pověrách, jimž věřili mládenci

všech středních škol hradeckých. Slyšme je! Na známé »Kozince«, asi uprostřed svahu, vyčníval na chatrné cestičce ohyzdný pahýl nebo kořen. Studentská pověra vyznačila toto místo jako nešťastné. Kdo šel tamtudy do školy a klopýtł o pahýl, byl ve škole smrtelně raněn — kantorskou koulí. Kdo cestou do školy potkal svůj živý ideál, byť tento jen třeba z platonické lásky vykvetl, mohl být úspěchem dne naprosto jist. Radostné mládí! Vzpomínky jsou rájem, z něhož nás nikdo vyhnati nemůže.

Jiří Dovel:

Viděl jsem slunce.

*Abych tě shlédl, stál jsem stínem košaté pinie,
mé slunce.
Kéž tvým paprskem víra v západy zas silná nyní je,
mé slunce.
Stál jsem na břehu krví zalitým, po kapce v moře vpad,
mé slunce.
Abych tě objal, až ty navečer se půjdeš vykoupat,
mé slunce.
Neběřím stínům; nech splynout světy, kde v moře zacházíš,
mé slunce.
Tam budu čekat, dávno již čekám, tam němou lásku zoiš,
mé slunce.
Krev jsem ti dával, tys ssálo víno a paprsek tvůj zhas,
mé slunce.
Já jsem tě viděl, stal jsem se stínem, teď mohu zmlknout zas,
mé slunce.*

Aljoša:

Bez nadpisu.

Čtete a vizte, co se mně přinatrefilo, když jednoho krásného dne o prázdninách jsem zavítal do města Žerotínova, které, mimochodem řečeno, jest pyšným letoviskem našeho čelného funkcionáře.

Tlumený výkřik překvapení — stisk ruky a mrštné objetí — to vše nasvědčovalo tomu, že má návštěva vítána jest nadmíru. A to objetí bylo po delším odloučení tak dojemné a zdrcující, že každý jiný na mém místě by až zaslzel, ať už dojetím nebo bolestí, neboť ono objetí bylo opravdu zdrcující. Když se mně pak podařilo z jeho bujaré náruče se vyvinouti a docela jsem shledal, že kosti mé odolaly bez citelnějších následků, tu jsem byl zaplaven přívalem otázek, které se jako zbujnělé stádo vyhrnulý přes ohra-du zubů našeho novopečeného organisátora.

»Poslouchej, co by se dalo dělat, co by

se mělo zlepšit? Jak se ti líbilo »Dobrýtro«, náš jediný, atd. časopis. Támle by se mělo zajet, mají tam valnou hromadu. co říkáš, nejel, bys? A vůbec, měl bys něco napsat do příštího čísla našeho jediného, atd. časopisu; vid', že napíšeš? No, tak mluv, člověče! A co říkáš na dnešní zpuštění mládež, najmě studovanou?«

Když jsem se totiž snažil odpovéděti na první otázku, byl jsem umlčen hojnou úrodou dalších, čímž jsem byl tak zdeptán, že veškerá jeho slova se mně slila v neproniknutelný chaos a nebyl jsem s to, abych odpovéděl. Bylo toho příliš.

Uznal to i můj milý přítel a delší souvislý dialog, který se pak v srdečné dohodě mezi námi rozpředl, řešil ony problémy. Celá debata vyzněla v to, že musím něco napsat pro »Dobrýtro«. A ihned! Vzdor mým protestům byl jsem usazen do žaláře sice ne, nýbrž do jakéhos mlá-

denecky vyhlízejícího pokoje (soudě podle několika dívčích portrétů na psacím stolku). Marně jsem se bránil.

»Představ si, človče, že se dopouštíš trestného činu! Vždyť ty mě svémocně vězníš a na to je trestní sankce podle paragrafu 94 — «

»Nebav mne paragrafy, teď jsou prázdniny. Napsat něco musíš, a až budeš hotov, můžeš jít se mnou do kina a basta!«

Prudké přiřazení dveří dodalo těmto slovům ještě větší despotie. Co mně však zbývalo? Uchopil jsem se tedy pera.

Vzpomínám, stále vzpomínám, ale něco kloudného vyvzpomenouti si nemohu. Hořejší konec pera je už rozkousán na padří a ty roztomilé tváře na psacím stolku se tak útrpně na mne dívají, až se uzardívám. Obracím ty laškovně tváře ke zdi, abych se nemusil před nimi stydět za svou rozpačitost, kterou pocítuji, kdykoli jsem ženskému pokolení na očích. (Aby nevznikl bludný názor: nejsem antifeminista!)

Zalétám na perutích své fantasie do minulosti a už se vidím na cestě za vědou do naší stověžaté matičky. Vzpomínám se zvláštní úctou na tuto první výpravu za vědami, kdy jen tak tak, že nebyla zastíněna Xenophontova Anabase, a jejíž vypisování bylo by vyzrazováním důvěrných intimností mého já a snad konec konců mohlo by býti nezáživným soustem. Chcete-li však poznati dojem, jaké v různých variacích prožívá téměř každý nastávající občan akademický při prvních krocích na staroslavné vysoké učení pražské, obětujte několik okamžiků dalším řádkům.

Nuže, vystoupiv na jednom pražském nádraží z posledního rychlíkového vozu, který mě na svých osmi okřídlených kolech šíleným tempem přinesl z rodného městečka smavé Slovače, potácel jsem se ven obtížen objemnými zavazadly, která mohla vzbuditi dojem, že snad hodlám se zúčastniti transplanetárního letu s prof. Oberthem, nebo při nejmenším výletu do stratosféry. Ale ať už je tomu jakkoliv, dostal jsem se konečně po urputné slovní potyčce se svými spolucestujícími do tramvaje vulgo élinky, která byla svým zhuštěným obsahem ne nepodobna soudku se slanečky. Když jsme projeli asi tučet stanic, v nichž se po každé opětoval nový útok láterícího obecnstva na sténající soudek lidských slaneček. Atmo-

sféra prosycena pachy nevalné jakosti, zkrátka k zalknutí.

Konečně jsem vypadl z nehostinných útrob élinky a stanul jsem s rozechvělým osrdím na úpatí pahorku táhnoucího se k sv. Matěji v Šárce. S uctivým údivem zíral jsem na imposantní budovu kolejní, která se měla v nejbližších okamžicích státi mým důstojným sídlem. Vstupuji pravou nohou přes práh kolejních vrat a ocitám se v prostorné hale. Zatím co oko mé pátrá po bytosti lidské, jež by se mne ujala, přikvačí tu muž as třicetiletý. Jistě osoba v koleji výše postavená, pomyslí-li sobě v duchu a již prohýbám páteř svou k uctivé pokloně a badám zdvořile, kterak se možno ubytovati. Z toho, že mně bylo velmi ochotně sděleno vše potřebné, usoudil jsem, že budu míti v koleji dobré oko a už jsem se v nitru těšil, až budu pobírat tučné »štipko«. Ale žel, tyto mnohoslibné plány byly velmi záhy obráceny v niveč. Osoba, na niž jsem stavěl své naděje, byla jen kolejním famulem, jemuž svěřena péče o čistotu naší obuvi. Poznal jsem ho prvním šlehem svého bystrého oka, když druhého dne odnášel jako svou kořist mé povetšelé střevíce. Kdyby aspoň mé růžové naděje mohly potrvati déle! No, vždyť i ty nejkrásnější růže jednou musí opadati, utěšoval jsem se.

*

Kruh známých v koleji se během velmi krátké doby značně rozšířil. Prvním mým kamarádem stal se Jirka, můj soupelesník. Medik, což nutno předem poznamenat. Občas ho držel světobol a upadal do melancholie. Měl-li však dobrou náladu, tu s písní na rtech ráno vstával a ještě večer si na posteli pobrukoval některý nový šlágr nebo oblíbenou arii. V tom ohledu byl eklektikem. Notil si, co se mu líbilo. Jarní vzduch na milého Jirku zvlášť působil; projevovaly se u něho básnické buňky. Nikdy však své myšlenky přes mé dojemné rady nezvěčnil k velké škodě českého Parnasu. Byl přivržencem l'art pour l'artismu.

Docela jinou povahu měl »lesař« Venca, starý koleják, na něhož my nováčkové jsme hleděli s respektem vzhledem k jeho dvěma semestrům na technice. V myslivecké latině se vyznal výborně a ve vymýšlení hrůzostrašných událostí byl tak vynalézavý, že těžko bylo poznati, kdy mluví pravdu. O jeho srdečních záležitostech pomlčím. Jen mimochodem u-

vedu, že jeho zelený lesácký klobouk, ozdobený peřím »vlastnoručně uloveného ptactva«, přitahoval nývce zraky Evina pokolení. Oblíbeným zaměstnáním jeho bylo sázení dutinek na strop. Prázdnou dutinku na jednom konci naslinil a mrštne vyhodil proti stropu. Dutinka zůstala na stropě viseti jako přibitá. Jeho umění budilo zaslouženou pozornost: dutinky na stropě jeho kvartýru podobaly se krápníkům.

Venca byl starý koleják, jak už jsem podotkl, a proto si také více troufal. Jednoho dne, když se vrátil ze starobylé studentské útulny flekovské, kamž uspořádal celou výpravu, napadl mu smělý plán: postrašiti »babičku«. Babička jest terminus technicus pro vlídné bytosti, které naše zpustošené pokoje uvádějí každého dne do původního stavu. Nuže, ten plán se povedl. A jak! Ráno vstoupila babička do Vencova pokoje č. 20. Na stropě zpozorovala hrozitánský zjev. Jen si pomyslete: od dveří k oknu byly vyznačeny šlépěje a tajuplně naznačovaly, že v noci se tu dělá fakirská kouzla. Babička vytřeštila oči, svazek klíčů jí vypadl z rukou a už polekaně kvapila k panu správci. »Pomysleji si, pane správce, vony se dějou na světě dneska divný věci, ale todle, co se dneska stalo na tý dva-

cítce, to by i mého nebožtíka polekalo!« — vypovídala vzrušeně babička v jednom dechu.

»Vědí, pane správce, že se tam dějou strašný kouzla? A já jim povídám, že jistě ve spojení se zlejma duchama. — Vždyť tam dneska v noci zrovna někdo špacíroval po stropě! Jen se dou na ty šlápoty kouknout! Hned mně uvěřejí! Já už na tu dvacítku nepudu a nepudu, dyk v tom musí bejt sám Luciper!«

Nepředstavoval si jistě náš milý Venca, že jeho nevinný žertík vezme tak tragický konec. Odpoledne byl pozván na návštěvu k panu řediteli a tam po otcovské domluvě se kajícně doznal ke své vině a vyložil stručně, jak zabláceným střevícem, který nastrčil na svoji hůl, vyznačil na stropě stopy, které vzbudily v babičce tak pobuřující představy.

Pan ředitel byl v dobré náladičce, nebo byl pohnut obvyklou zkroušeností provinilce. Neboť ho láskyplně po mírném napomenutí propustil, když mu Venca slíbil, že strop dá na svůj náklad vyběliti.

Taškařice se však k naší i jeho radosti povedla a konec konců nestálo to mnoho. A co hlavního: vše bylo v počestnosti blízkým kruhem kolejáků oslaveno ještě večer u Fleků. V našich očích byl Venca hrdinou dne. (Pokračování.)

A. Přikryl:

Srna.

Podrost. Vysoká tráva. Ušchlé jehličí tlumí kroky, staré, zpráchnivělé pařezy jsou záclonou.

Je ticho Slovo, pronesené šeptem, zdá se ozývati v přílehlé houštině. Kouřiti se nesmí. Hlaveň pušky jest opřena o pařez a její barva splývá s barvou zčernalého pařezu.

Stěna houštiny se bolestně rozevřela. Zapraskaly uschlé větve.

Z houštiny vyhlédla zvědavě hlava srny . . Krok kupředu. Houští se nezavírá. Jdou dvě mláďata. Matka bedlivě pozoruje okolí a

vede mladé. Jdou opatrně. K příkopu. Tam je voda.

Sedíme za pařezem. Soumrak se sklání nad les. Ztrácejí se stíny nedorostlých smrků a splývají v šero

Srna jde od pramene. Hlavu má hrdě zdviženu. Vypadá aristokraticky. Mláďatům se mírně vlní hřbety při bezstarostném poskakování vedle matě. Vede je zase do houští.

Stěna se za nimi zavřela.

Bude večer. Z vesnice je slyšet zvuk zvonů, zvoucích lid k večerní modlitbě. Anděl Páně. Jdeme domů.

A. Přikryl:

Márnice.

Vražda.

Zarostlá cesta, kamení. Na konci cesty ponurá stavba. Střecha, pokrytá červenou břidlicí, hlásá život márnice na úpatí hřbitova.

Oprýskané zdi. Kolem stavení vysoké ko-

přivy, bodláčí, kousky skla, vzadu špatný, zakrslý topol.

Vchod jest malými dveřmi. Místnost dráždicí k dušení. V čele starý, prastarý krucifix. Špatně bílé Tělo Kristovo jest ověčeno

uschlými větvičkami lípy. Sluneční paprsky
cpou se malým, zamřížovaným okénkem.

Těžký vzduch. Dveře jsou pootevřeny.

Jde několik lidí... Nesou zavražděného.

Položili ho na stůl... Ticho.

Bude pitva. Nástroje jsou připraveny.
Místnost se zahaluje kouřem vonící cigarety.
To proto, aby se lépe pracovalo.

Stala se vražda, kolem márnice několik
zvědavců. U dveří máry s pootevřenou rakví.
Letní odpoledne. Pátek.

Zvoní tři hodiny. Modlíme se za duši za-
vražděného. Několik slz a vzlykot.

Zakrslý topol pěje neslyšně píseň o nevin-
ně zavražděného.

Jánuš Slávěnský:

Jeseň.

*Spoutaly mě
stříbrné nitky babího léta
večer na procházce.
Marně jsem prosil,
aby mě pustily,
že nejsem člověk zlý,
ani snad opilý,
že se chci podívat
jen k lesu na ohníček —*

*U lesa ohníčky hoří
a láskují s bosými pasáčky.
Chtěl bych k nim jíti
a dívat se,
jak je ten ohníček krásný,
jak spaluje bolest
a v radost a teplo
ji proměňuje*

*Ohníčku chudý, pozdrave tichý,
rozhoř se v srdci mém,
ať je mi veselejší!
Stále jen zhasínáš
jako má radost,
pálíš jak bolest
úsměvem tajemná!*

*Podzimní ohníčku, symbole oběti,
abych už nemusel
sám sebou trpět,
rozhoř se v srdci každého
žebráka — tuláka,
aby mu ráno a večer
nebylo zima!*

Hlas italského kritika o Jaroslavu Durychovi.

**V posledním čísle Rivista di Letterature
Slave otiskl Wofango Giusti pozoruhodnou
studii o Jaroslavě Durychovi. Podáváme
jí celou v překladu bez poznámek, třebaš
se s ní v jednotlivostech zcela neshodujeme.**

Jaroslav Durych, zvyklý od dětství viděti
lidi a věci ve světle katolicismu, nedělá — snad
právě proto — divokých gest jako konvertité a
cítí zdravý odpor proti tomu, kdo miluje nábo-
ženství z motivů estetických anebo ctí katolicis-

mus jako drobnou ideologii, užitečnou pro dítky,
služky a vojáky málo statečné. Jiným cha-
rakteristickým rysem jeho katolicismu je nedo-
statek jakékoliv tendence moralisující. Jeho u-
mění je mravně tím, že je zcela prostě onoho
pokryteckého a falešného tónu, jímž chtějíce
neustále zastírat, jenom podtrhujeme věci, které
na oko chceme zakrýti. Jiný katolický spisova-
tel méně inteligentní, méně umělec a méně mo-
derní, byl by se na př. pchoršil při četbě »Dob-

rého vojáka švejka»: Durych v něm viděl zjev především donquijotský a lidský.

Abychom lépe porozuměli jeho osobnosti a jeho umění, nebude na škodu říci hned dvě slova o atmosféře, v níž žil a žije hlouček mladých katolických spisovatelů českých, jichž Durych je nejznámějším představitelem. Ovzduší, jež dýchají, a krajiny, jež si zvykli vidati již od svého dětství, tvoří jakýsi nejmenší společný jmenovatel pro umělce často značně odlišné mezi sebou. Přijdete-li na př. na Quadrienál třebas jako skromní návštěvníci, kteří si nečiní nároku hráti si na kritiky umění, nemůžete si aspoň nevšimnout vzhledu našeho avantgardismu zásadně odlišného od avantgardismu řekněme Mitteleuropy nebo Ruska: vidíte úhrnem, že futuristé a spisovatelé 20. století do sebe vsáli cosi klasického s mlékem mateřským, že vidali již od mládí chrámy, zříceniny, hlavice, sochy, oblouky, krajinky vergilovské. Mladý umělec, jenž přišel do Čech, na Moravu a Slezsko, vídal od dětství velké továrny, předměstské dělníky, moderní stavby, viděl to v prostředí, kde tradice byla menší a slabší, kde jistý internacionalism jazykový a kulturní a jakýsi nárok na tak zv. »modernost« staly se opravdovou a vlastní mentální dispozicí národa.

To nám snad vysvětluje, jak se potvrdila vícekrát jistá příbuznost mezi mladou avantgardou katolickou a spisovateli »proletářskými« (nedávno na př. byl v této věci učiněn dotaz na brněnský časopis »Index«). Ale myslím, že se stalo mnoho nedorozumění; z toho, co jim bylo společné, kromě občasné nenávisti, již pociťovali jedni i druhí pro zbytky starého, mírného pokrokářství a jeho měšťácký optimismus nového liberalismu, nemůže zbyti nic jiného: duchový radikalismus jedněch a radikalismus sociální druhých nám spojují duchy hodně rozdílné.

Řekni mi, jak cestuješ a povím ti, jaký jsi. To může býti pravdivé i pro Jaroslava Durycha, »poutníka absolutna«; dospěl až k polovici životní pouti, jal se cestovati po Německu, Španělsku, jižní Francii, hledaje jakýsi paprsek absolutna, jehož nelze dosáhnouti na této zemi. Ne že by dojmy z cesty byly věci nejdůležitější, které napsal Durych; avšak snad nikde se nepodaří poznati osobnost tak jako na cestě. Je typ cestovatele, jenž ozbrojen Baedekrem, prochází galerie a musea, stále se obává, že bude ošizen, stále podezřívavý ke každému, kdo se k němu přibližuje, stále více zaujatý nějakým fragmentem musejním než bytostmi lidskými (tento typ je zpravidla lakomý, když jde o zpropitné, a opatrný v hospodě); je dále cestovatel, jenž miluje malebnost a folklor, kterému se líbí prádlo zavěšené přes ulice, jde-li po Neapoli, a třpyt pozlacených kopulí, jde-li po Moskvě, blízký pohnutí, slyší-li zpívati »Santa Lucia« nebo

»Volga, Volga«, zavilý nepřítel moderní civilizace, jež, podle něho, ničí malebnost: tento typ je kavalírstější při zpropitném, poněvadž se mu líbí panská gesta a velká jeviště; je konečně typ cestovatele, jenž nepohrdne ani musey a pověstnými podívanými, dovede cítiti duši kraje úplněji a hlouběji a cítí se váben ke svým náhodným spolucestujícím spontánní zvědavostí lidskou.

Jaroslav Durych náleží k tomuto poslednímu typu. V jeho potulkách po Německu a v jeho pouti do Španělska cítíte, že je Čech, jenž přichází ze země továren a měst, jedlových lesů a průhledných vod, který vidí věci s hlediska, s něhož by jich neviděl na př. Ital, Rus nebo Španěl; ale jeho vzhled typicky český je integrován, vyvážen a obohacen sensibilitou evropskou a moderní, nad níž bychom dnešního dne nemohli zajisté vykonati více.

Ne všechny jeho cestovní dojmy mají tutéž cenu: zvláště tam, kde užívá lehkého a žertovného tónu jako Karel Čapek, značně nás zklamal; cítíme zkrátka, že pro Čapka je tento tón spontánní a přirozený, zatím co pro Durycha je trochu nepřirozený a jakoby ne zcela osvojený. Avšak tato vada je bohatě vyvážena stránkami velmi krásnými (místa o Barceloně a o Katalonii, kapitola o španělských mezcích, o Stralsundu, půl stránky o potulných prodavačích ovoce v berlínském předměstí atd. atd.), které si uchovávají, myslím, trvalé místo v české prose.

Zajisté, že analogie z cestopisu Karla Čapka jsou povahy víc než pouze vnější: Durych jako Čapek dovedou se zastaviti s obdivem před velikými, tajemnými a lenivými kocoury, jichž je plná Itálie a Španělsko; jeden i druhý dovede cítiti kouzlo malých a bezvýznamných věcí, dovede se baviti s lidmi, jež náhodou potká, dovede zapomenouti zajíti do musea, pozoruje děti, které si hrají na špinavé dlažbě některé předměstské uličky. Ale to, co je pro Čapka prostá zkušenost životní, malý objevený účel sám pro sebe, je pro Durycha jakoby zlomkem onoho zrcadla absolutna, jež člověk nikdy nebude moci viděti celé — aspoň ne v tomto životě pozemském. Uličky barcelonské, úzké, chudé, pansky ubohé, odhalují mu život cele vystavený vzduchu, světlu slunečnímu, a přece cudný, život, v němž je cosi absolutního; města bílá od vápna a prachu, města polorománská a poloarabská, jimiž prochází na své pouti do Španělska, jsou pro něho očištěm, přes nějž je možno zahlédnouti krásy ráje. Tento paradoxní objev absolutna, božského, universálního na naší zemi je charakteristickou známkou cestopisů Durychových: proto se odlišují tak čistě od ostatních cestopisů, které nalézáme v české literatuře.

Jistě v celém díle Jaroslava Durycha je nám nápadný — a myslím, že první, kdo na to upo-

zornil, byl Václavek — základní dualismus: s jedné strany Durych cítí »gotickou krásu smrti«, očekává splnutí individua s kolektivem, světa s Bohem, odmítá zcela ideu vzpoury, hledí na středověk jako na pramen světla, s druhé strany miluje život, cítí moderní realitu a sociální problémy, přenáší nás na periferie velkých měst, ke kouřícím továrnám, mezi dělníky, kteří obědvají unaveni prací, do zápachu asfaltu a hospod, na nádvoří velkých domů, do celé šedé a mechanické skutečnosti dvacátého století, plné hemžícího se lidu.

Myslím, že tento kontrast středověku a doby moderní, zřeknutí se zápasu a sociální skutečnosti našich dnů, je zachycen již ve »Vzpomínkách z mládí«: střídají se tam vskutku místa snivá a ospalá kteréhosi dávného léta bledého a modravého, dlouhých, »afektovaně vážných« silnic, které se táhnou pod vysokými bílými kláštery a pak se ztrácejí s naší planetou do krajiny a dob neznámých — s místy průmyslových předměstí, potulných clownů a bengálských ohňů, chodníků hemžících se lidmi a osvětlených malých a bídných krámů, kde dítě cítí po prvé »symfonii města«, špinavých chatrčí, před nimiž si hrají bosé a otrhané děti a na něž svítí slunce »chudé, špinavé a hladové«. Vidíme dítě dobře vychované a z dobré rodiny, jež hledí z okna, plno obdivu a touhy na kluky z ulice, kteří mohou běhat celý den bez střevíců a punčoch, s prskem v kapse; chtělo by býti oblečeno jako oni, uměti křičeti, přelézati ploty, ponořiti se do této bezejmenné hromady dětí: a když vidí, že to není možno, cítí svou osamocenost a předčasný pocit zbloudění.

V tomto dosti silném dualismu dítěte je již z části obsažen dualismus zralého člověka, který věří v novou civilizaci moderního proletariátu (rozuměj: proletariátu průmyslového a ne již »lidu« mazziniovsky a abstraktně chápaného) a současně vidí právě v almužně křesťanské nejvyšší a nejvznešenější funkci, jako by moderní proletář nechtěl projíti podle své vůle vezdejšími životem a neviděl v almužně urážku ve způsobu pojetí jeho společnosti.

Durych pojímá ideály krásy jako něco transcendentního a božského, co může stále ještě býti »doplňováno« člověkem. Panna je nejčistší z božských paprsků a v ní se zjevuje lidem zlo-mek krásy věčné, nepřístupné ve své plnosti. Panna zaujímá zcela zvláštní místo v díle Durychově: má zároveň nějaký rys Dantovy Beatrice, vůdkyně a majáku v životě, a je tedy pokornou, bosou pastýřkou, služkou — popelkou společnosti — chudou švadlenkou předměstskou. I zde jest podivný dualismus, z něhož odvozují právě svůj původ ženské postavy Durychovy, vzdálené naturalismu jako každé abstraktní ale-

gorii, postavy prosté a dobré s umazanými šaty od práce a s tváří ještě trochu dětskou.

»Krása lidská pochází z fakta, že každý má kolem sebe jakýsi kruh nebe, i když má peklo srdci.« Tento kruh nachází svůj nejvyšší výraz v čistém pohledu panny; ženský úsměv může vtisknouti svůj znak každému místu a změnití smutné a bezútěšné pláně v zářivý obraz nebe.

Individuum není pro Durycha nic jiného než jakýsi »stav přechodní a fakultativní, nutný pro klid a větší intenzitu práce«. Odtud jeho náklonnost ke kolektivu, jeho obdiv pro gotické katedrály a pro moderní racionální architekturu: společným znakem obou je právě anonymita; gotické umění se zrodilo »z nutnosti«, racionální architektura našich dnů pochází z továren. V této anonymní práci je podle Durycha realizováno již z části ono nejvyšší splnutí individua s ostatními lidmi a lidí s Bohem, splnutí, na něž stále čeká a které jest jakoby »Leitmotivem« jeho povídek.

Ženy, které potkáváme v povídkách a v lyrice Durychově, mají všechny stejné rysy: jejich ženskost se zdá sotva rozvíat, jsou to položeny polodívky, jejich úsměv je tichý a dětsky zasněný, jejich panenství má vůni dětství. Mají kloboučky, které sotva sahají po uši, sukněnky, které nesahají ke kolenům, a procházejí se bosýma nohama po rose na lukách, po předměstských ulicích, pokrytých sazemi. Je to erotismus, který má často všechny znaky puberty, které připomínají první neohrabané polibky 15-letých hochů po vyjití ze školy, a který se jindy mění v »bolestný požitek« anebo se spiritualizuje »v nahotu, jež sahá až po srdce«, v nahotu viděnou jako ve snu.

Velká část díla Durychova je prosáklá tímto delikátním erotismem; již v jinošství o prázdninách rudé a modré květy mezi obilím probouzejí v něm zvláštní dojem podvědomě erotický: oslepují jeho pohled, zdají se mu pestrým a jiskřivým nebezpečím, budí v něm snivou sensualitu; mladá dívka, bíle oděná, zároveň chudá a panská, kterou potkává v Barceloně u Rambla Santa Monica, stává se pro něho takřka výrazem duše města, jakoby symbolem celé pyšné a cudné Katalonie, holé a sluncem ožehnuté. Někdy se žena zvedá a sublimuje, z života v město, v cestu, kraj, stává se jaksi symbolem, ale symbolem, jenž na nás hledí mladičkáma očima mladší sestřičky: jindy je to mladá dělnice, dívka, jež pase ovce a husy, služka, jež dávající své srdce, činí nejvyšší a nejjemnější skutek lásky, schopný vznítiti božskou jiskru i v bytosti nejotupelejší. Láska se tak ztotožňuje jaksi nepozorovaně s nejvznešenějším a nejplnějším projevem křesťanské almužny.

Touha po františkánské chudobě vzniká v Durychovi vedle jeho přesvědčení a víry z bezprostřední potřeby estetické: jako v odpověď na jeho ženský ideál mají ženy v jeho povídkách rysy, které svědčí o útlém mládí; tak mají být oděny prostěji a chudobněji, poněvadž jejich krása lépe vynikne: »Čím budeš chudší, tím budeš krásnější a tím mi budeš dražší«, praví hlavní postava Sedmikrásky. Je to právě chudoba, která dává kráse všechno, aby se zastkvěla ve světle čistém a trvalejším; nuzné šaty pasaček mají vůni bratra slunce; sedmikráska je nejkrásnější květina, poněvadž roste na lukách nejrovnatějších, poněvadž jest jako úsměv nebe uprostřed továren a na smutných vězeňských nádvořích, proto jsou »sedmikráskami« jeho pasačky, jeho děvčky, jeho mladé dělnice.

Může se zdáti špatným vkusem mluvit o »duchu františkánském« za dnešního dne, tolikrát jsme slyšeli tento termín v programu literátů a estétů katolicisujících a dám, držících krok s módou. Ale u Durycha nalézáme opravdu něco františkánského, rozumí se františkánství moderně pojaté, jež se neztrácí v estetisující izolaci mezi kružinkami a troskami starých kostelíků, nýbrž nutí nás žítí uprostřed života 20. století, uprostřed velkých průmyslových měst.

V soudobé české prose Vančura a Durych představují dva nejznámější směry. Podarilo-li se poetismu vyjádřit s novou bezprostředností a hloubkou podvědomé stavy ducha, spánku, největší alogičnosti a kontradikce, má s druhé strany v plném světle svou konstruktivní nedostatečnost, kdykoliv se chtěl pokusit o román a povídku: chtěje podat celý život, podal mnoho krásných lyrických pasáží a nějakou pěknou stránku prosy, avšak z života dovedl podat jen jeden výsek, a to výsek naopak hodně jednostranný.

Prosa Vančurova a Durychova — tolik od sebe odlišné — představují společně opravdu o něco nový směr, na nějž se dlouho čekalo v české literatuře. Nejsou to už romány nebo povídky modelované podle typu západního naturalismu nebo psychologického ruského naturalismu, nejsou to už drobné scény provinciálního vkusu, nýbrž úplná rovnováha třebas tradiční a zkušeností moderních.

Myslím, že jest charakteristické, že Durych spisovatel zcela moderní sensibility, napsal též velký román a několik povídek o látce historické, vizící se k českému životu 17. století: na jedné straně jako katolík cítil se váben k periodě, jejíž těžiště se blíží bitvě na Bílé hoře, na druhé straně potřeba pochopit různé projevy životní nutila ho stále, aby se zajímal o historické a sociální problémy.

Máme-li před sebou tři tlusté svazky »Blou-

dění«, střizlivě svázané, značně odchylné svým vzhledem od vládnoucích obálek knih, jež jsou v módě, jistě se trochu bojíme začít je čísti: zakoušíme zkrátka onen pocit respektu, který máme při pohledu na Buddenbrooky od Tomáše Manna. Intenzivní život našich dnů nás trochu navykl ve chvílích oddechu na detektivní povídku, na historii v románové formě, na novelu 20. století; zvykli jsme si cestovati s lehkými zavazadly a považovati za trápení knihy, jež mají více než 200 nebo 300 stran, snad se všichni nemýlí: s druhé strany, přemůžeme-li tu zaujatost trochu pevné vůle a dospějeme až k jádru, zpozorujeme, že »cihly« jako Buddenbrookové a Bloudění jsou cihlami spíše na oko než ve skutečnosti a že není už mnoho děl v moderní prose středoevropské, jež se jim mohou postavit po bok.

Historický román má v Čechách tradice dosti staré, takže se snadno vysvětlí implicity »tendence« tohoto druhu literárního; po stránce vnitřní i vnější nejznámější historické romány české — a konec konců ne neprávem nejznámější — jsou historické romány Jiráskovy: avšak právě srovnáním těchto románů s Durychovým »Blouděním« vidíme, jaký ohromný vývoj měla česká literatura v těchto posledních letech. Historie má v dílech Jiráskových vždycky funkci populárně vzdělávací pro potřeby průměrného čtenáře. Cítíme, že Jirásek chce najednou bavit, vzdělávat a budit národní povědomí; jeho zápletky dají se lehce sestavit, jeho osoby žijí velmi zřídka životem opravdu plným, zatím co Durychovo »Bloudění«, přes některé rozvláčnosti, je umělecké dílo, jež může zajímat stejně čtenáře českého jako cizince: osoby jeho žijí plně a pohybují se přirozeně, davové scény jsou viděny s nejmodernější technikou a často skoro kinematograficky, jakoby ze čtvrtého nebo pátého poschodí, na formě a stylu cítíte — ani zdání o násilí a hledanosti — nejlepší zkušenosti moderní a zároveň vážné studium starých spisovatelů a památek.

Považoval-li se historický román na dnešek už v české literatuře za formu překonanou a odsouzenou, zkušenost z »Blouděním« ukazuje naproti tomu, jak určité odsudky jsou často povrchní a mylné, jak staré druhy literární mohou znovu vzkvést zcela novou sensibilitou a formou.

Zpravidla jestliže člověk inteligentní, činný na jiném poli, píše verše pro intimní potřebu, aby doplnil svou osobnost i když nejví velké schopnosti básnické, uchová si vždycky přece určitou úroveň, s níž nesnadno klesá: nejsou-li to však verše, určené k publikaci, mají přece cenu lidské zkušenosti. Bohužel to neplatí vždycky o Jaroslavu Durychovi. Proti jeho prose by se mohlo mnoho namítati, vyjdeme-li s hlediska

absolutna; ale zřikající se této základny osobitě a konec konců poněkud abstraktní, musíme uznati, že jeho práce má opravdu významné místo nejen v Československu, nýbrž v celé střední Evropě, dosud tak silně ovládané a posedlé problémy sexuálními naturalisticky vykládanými a maníí »dokumentární«. Durych-básník nás naproti tomu nechává poněkud zmatenými, takový je skok od veršů opravdu krásných k prostřednosti, k veršům, které by byly bývaly konvenční a zastaralé již před šedesáti nebo sedmdesáti lety. Nebyli bychom zkrátka čekali, že člověk, jehož známe jako osobu inteligentní a jako prosaika vysoké ceny, by byl schopen hráti tak špatnou hru. Nalézám-li u Durycha prosaika, stavby duše, atmosféry kolority typicky české svou rovnováhou ve zcela lidském způsobu citění a ve způsobu moderního vyjadřování, u Durycha-básníka tato rovnováha často chybí. Zůstaňme již poněkud skeptičtí k některým oceňováním Erbenových Balad, Ohlasů písní ruských a Ohlasů písní českých od Čelakovského (oceňujeme význam Erbenův a Čelakovského pro tehdejší českou poesii a se zálibou znovu pročítáme některé jejich verše, ale nevěříme, že by mohly říci opravdu mnoho nového básníkovi dneška); zůstáváme naproti tomu hluboce rozčarováni, vidouce, kterak Durych zůstává dosti často za těmito vzory, upadáje v opravdovou a vlastní fraseologii, která má vůni překonaných vzpomínek literárních.

Naproti tomu nás tím více osvěží jisté krásné verše z Žebráckých písní, na příklad hymna tuláků na Madonu (potulky z krčem do zaprášených ulic a odtud do nekonečna prostoru a času, lyrika plná síly a bezprostřednosti básnické) a obrazy úzkostlivých a těžkých stavů duševních (šedivé ráno tiskne se u dveří, v záclonách mrtvých smrtihlav spí okna! Ach, okna! Kéž by vás nebylo, bolestné brány do trpkých dnů.)

Jestliže úhrnem nám Durychova prosa ukazuje umělce v plném slova smyslu, vzdáleného snadného průměru a experimentů, oč je jeho poesie překotnější a odlišnější v ceně. Výbor obratně pořízený z jeho veršů rozhodně by byl lepší, než úplná sbírka jeho lyriky.

Durych je opravdu Čech jako člověk a jako spisovatel; někteří kritikové čeští právem mluvili o nacionalismu Durychově. Jistě je to otázka, již třeba uvážiti; neběží vůbec o nacionalismus druhu Dykova: Kritik F. X. Šalda napsal nedávno Britce, jako by Dykův nacionalismus protiněmecký nebyl — ironií osudu — ničím jiným než věrnou kopií starého nacionalismu německého, romantického, literárního, reakcionář-

ského, antisemitského a od základu »indogermánského«. Nacionalismus Durychův, chceme-li jej tak nazvati, nezná hrdinů na koních a veršů k doprovodu bubeníka; netřísť se na povrchu, nýbrž jde do hloubky. Snaží se pochopiti základ kultury a duše národa, chce vytvořiti postavy, které náležejí národu českému nikoli svazky retorickými, nýbrž plností života a zvláštností formy myšlení. — Durych katolík a Čech cestuje protestantským Pruskem, na každé stránce cítíte, že je katolík a Čech, ale zdá se, že se za jeho cesty otupěla všechna ostrost a že se rozplynul všeliký předsudek atavistický. A povykující mládež kteréši školy úsměv jakési mladé selky, únava na tváři dělníků, kteří se vracejí z práce do kteréhosi předměstí velkého města, probouzejí v Durychovi pocit jednoty lidské.

Bedlivé a vážné zkoumání hodnot vytvořených v české kultuře dovede přivést Durych dále, než výsledky soudu příliš chladného a objektivního až k předvídání na jistý ne dlouhý čas opravdové a vlastní hegemonie českého intelektu v Evropě (Ejhle člověk, s. 222). Jestliže toto tvrzení, vytržené z kontextu, má všechnen vzhled velmi žalostného, špatného vkusu, zůstává přece hluboce zmírněno a přeměněno smyslem všeho, co předchází: Durych, hledač hodnot originálních a autochtonních v české kultuře, nenalézá nikdy těchto hodnot ve zbrojirné fraseologii předků, nýbrž právě tam, kde se tato fraseologie končí, jsou pohoršena a neschopna chápati. Pro charakteristiku jeho katolicismu a jeho nacionalismu je typický fakt, že považuje za jeden z nejpovznesenějších a nejčestějších projevů mladé literatury jeho kraje Dobrého vojáka Švejka od Jaroslava Haška; tam, kde povznesenější kritika mluví o pornografii a snížení národa českého, Durych cítí vyjádření s novou bezprostředností duši českou, chápe plnost lidskou z citů, odvahy a modernosti stylu, který obohacuje jazyk spontánními neologismy (na příklad jako u nás il Belli), velmi vzdálenými totiž od neologismů utvořených literáty z povolání.

Jaroslav Durych, prosaik, básník a kritik, se nám jeví jako postava, jež je někdy drsně nevyrovnaná, jež však zaujímá plností života jedno z prvních míst v soudobé české literatuře. Četba jeho díla nás však přesvědčuje, že je posud v neustálém vývoji a že se vši pravděpodobností nedal nám ještě svého hlavního díla.

(Organo della Sezione Slava dell' Istituto per l'Europa Orientale.)

Přeložil Josef Laurenčík.

Miriam H.:

Noc.

*Vlahá noc —
toť nejkrásnější pohár žití,
který krve pln je a snů bílých,
lačnou duši zmámí,
lačné srdce sytí.*
*Vlahá noc —
toť cos tak čarovného,
když se meze stulí v náruč šera!
Když pak hvězdy bledé
svého svitu mdlého
úsměv sladký kreslí v rosu skelnou —
toť cos mocného svou září nespočítanou,
která rozžhahuje nervy
přetajemným chvěním.*
*Vlahá noc —
(byť všichni tebe ztratili)
ta tě vždycky v náruč přijme,
i z popelu tvého Já cos převzácného
vyjme
ukonejší hebce slavným ticha pěním*
*Vlahá noc —
toť chrám je opuštěných,
v kterém Bůh sám chorál zpívá.
Tichý úsměv hvězd pod modrou stíjí šera,
toť je noc — toť Božstva píseň tklivá.*

La Bruyère:

O silných duších.

(Přel. A. K. — Pokrač.)

Jsou lidé, kteří čekají, že budou zbožní a náboženští, až každý se prohlásí bezbožníkem a svobodomyšlníkem; tehdy to bude strana luzy a tu oni dovedou se jí zbavit; jedinečnost mají v oblibě i při záležitosti tak vážné a tak hluboké; oni se přece řídí módou a veřejným míněním jen ve věcech malicherných a v záležitostech bez důsledků. Kdož ví, zda snad dokonce neprojevili tím jakousi odvahu a nebojácnost, že se vydávají bez výhrady do nebezpečství z nastávající budoucnosti? A ostatně není přece třeba, aby v jistém postavení, při jistém rozsahu duševních schopností a za jistých hledisek se zamýšlelo věřit jako učenci a lid.

Pochybuje se o Bohu při dobrém zdraví stejně jako se pochybuje, že by bylo hříchem obcovati s dívkou před manželstvím; onemocní-li však kdo a projeví-li se u něho vodnatelnost, opouští svou souložnici a uvěří v Boha.

Bylo by zapotřebí zkoušet i a prozkoumávat se velmi vážně, dříve než se prohlásíme »silným« duchem nebo svobodomyšlníkem, abychom aspoň a podle svých zásad dokonali, jako jsme žili; anebo necítíme-li v sobě síly dojíti tak daleko, abychom se rozhodli žít tak, jak chceme zemřít.

Každá lehkomyšlnost u člověka umírajícího je nemístná; týká-li se oněch věcí je zhoubná. Jest nad míru ubohé, dáváti něco na své útraty těm, jimž ponecháváme radost z vtipu.

Ať máme jakékoliv předsudky o tom, co bude po smrti, přece zemřít, jest věc velmi

vážná; nesluší se tedy při smrti žertování, nýbrž vytrvalost.

Za všech časů byli lidé, krasoduchové a kniha-mi prošli, otroci to lidí vynikajících, jejichž svobodomyšlnictví přijali za vlastní a jejichž jho nesli po celý život, proti svému vlastnímu osvědčení a svědomí. Tito lidé žili vždy jen pro druhé a zdá se, že na ně hleděli jako na svůj poslední cíl. Styděli se zachrániti před jejich očima a projeviti se takovými, jakými snad byli ve svém nitru a tak zahynuli z povolnosti nebo ze slabosti. Jsou tedy na zemi velikáni dosti velicí a lidé moci dosti mocní, aby zasluhovali od nás, abychom věřili a abychom žili podle jejich libostí, podle jejich chuti a jejich zálib, a abychom vystupňovali svou úslužnost k nim ještě dále při smrti, a to ne způsobem pro sebe nejjistějším, nýbrž způsobem, který by se jim více líbil?

Požadoval bych od těch, kteří se neřídí obecným míněním a všeobecnými pravidly, aby věděli více, než druzí a aby měli důvody jasné a důkazy přesvědčivé nad míru.

Chť bych viděti člověka stříd-mého, mírného, cudného a spravedlivého, aby prohlásil, že není Boha; jistě by mluvil bez účasti, ale takového člověka vůbec nenajdete.

Jsem nanejvýš zvědav spatřiti toho, jenž by byl přesvědčen, že není Boha; snad by mi řekl aspoň nepřekonatelný důvod, který měl tolik síly, že ho přesvědčil.

Nemožnost dokázati, že není Boha nám odhaluje jeho jsoucnost.

Duchovní hlídka

Exercicie v Emauzích. Ústředí připravuje exercicie v benediktinských Emauzích pro studující VII. a VIII. tř. gymn. Zúčastniti by se mohli i stud. VII. tř. reálky a po př. i akademici. Exercicie budou uspořádány v liturgicky bohatém týdni pašijovém. Vzhledem k tomu, že počet exercitantů bude omezen, mohou se zájemci již nyní u Ústředí hlásiti. Jest možno, že exercicie bude dávatí J. M. ndp. opat Arnošt Vykoukal. Bližší bude později oznámeno. Jš

Duchovní cvičení katolické mládeže v Hradci Králové v roce 1931.

Exercicie mládeže v Hradci Králové mají již svou historii. Hradec Králové je kolébkou exercicií mládeže vůbec. Již před válkou péči tehdejších zakladatelů a předních funkcionářů SKM, ředitele Boromea Karla Keppla a ředitele tiskárny Stanislava Beneše pořádány byly jednodenní exercicie pro SKM, a to v roce 1913 po prvé vedením Msgra Dra Františka Šulce, profesora bohosloví, a pak v roce 1914 vedením Dra K. Žúrka.

Po válce bylo založeno v Hradci Králové studentské SSS, a tu členové sami žádali obnovu duchovních cvičení. Prvé exercicie pro členy a členky SSS byly v roce 1921 (jednodenní) vedením P. Františka Žáka T. J. a opět vedením téhož v roce 1922 pro SSS prvé exercicie třídní.

Od roku 1923 převzal vedení a také financování exercicií kanovník Msgr Jan Černý, duchovní rádce SSS v Hradci Králové, později též duchovní rádce DSKM v diecési královéhradecké, a od té doby konají se exercicie mládeže každoročně (mimo rok 1927, kdy pro technické příčiny konati se nemohly), a to vždy v několika turnech. Již v roce 1923 zúčastňují se duchovních cvičení mimo studenty též členky Orla, hlavně zásluhou horlivé cvičitelky hradeckých Orlíc sestry Marie Hýblové, a zvláště od r. 1925 též členové a členky SKM.

V roce 1928 konány prvé exercicie pro školní mládež, prvé toho druhu vůbec.

Co se týče počtu kursů a účastníků, vrcholu dosaženo bylo v roce letošním. Bylo ohlášeno pět kursů; ježto však na poslední kurs byl počet přihlášek tak veliký, že bylo nutno mnoho dítek odmítnouti, byl pro ně uspořádán ještě kurs šestý.

I. kurs od 30. června do 4. července pro studenty v Boromeu; počet účastníků 72. Z nich 39 studentů, 4 žáci škol měšťanských, 4 učitelé a učitelky, 25 jiných různých povolání. Co do členství spolků bylo 31 Orlů, 20 členů SKM, 1 Sokol, 2 členové Mar. Družin, 20 SSS, 9 Ml. Gen., 5 rytířů a Ligistů eucharistických.

II. kurs od 4. do 8. července pro dívky v ústavě hluchoněmých; počet účastnic 95 z různých povolání. Z nich 31 Orlíc, 34 SKM, 2 Mar. Druž., 12 členek euchar. rytířů a Ligy.

III. kurs od 10. do 14. července pro studentky a dívky v ústavu hluchoněmých; počet účastnic 91. Z nich 17 studentek, 7 žákyň škol měšťanských, 2 učitelé a učitelky, 65 ostatních. Co do

spolků: 47 Orlíc, 29 SKM, 4 Mar. Druž., 4 Sokolové, 16 rytířů a Ligistek euchar.

IV. kurs od 25. do 28. července pro školní hochy v Boromeu; počet účastníků 83. Z nich 3 studenti, 88 žáků měšťanských a obecných škol, 2 učitelé a učitelky, 5 ostatních. Orlů 50, 3 Sokolové, 2 Mar. Druž.

V. kurs od 29. července do 1. srpna pro školní dívky v pensionátě Školských sester; počet účastníků 92, z nich 2 studentky, 88 žákyň, 2 ostatní. Orlíc 47, Sokolů 15, DTJ 1, Mar. Druž. 8.

VI. kurs od 18. do 21. srpna pro školní mládež v pensionátě Školských sester; počet účastníků 66 dívek a 7 hochů (73). Z nich 5 studentů (4 + 1). 65 žáků (59 + 6), 3 ostatní. Orlů 32, Sokolů 5, Mar. Druž. 2.

Počet všech účastníků a účastnic všech šesti kursů 506!

Tak veliký počet vyžádal si ovšem velikých finančních obětí, ježto účastníci platí jen 15 Kč (školní děti 10 Kč) za stravu, ostatek hradí se z darů dobrodinců. Má-li býti zaručeno pořádání exercicií pro příští léta, je nutno, aby zvláště naše duchovenstvo svými příspěvky je zajistilo. Jen letos bylo dopláčeno na vydání na 7000 Kč! Jak veliký význam duchovní cvičení pro mládež mají, poznali rodiče dítek i duchovní správci; z exercicií vycházejí apoštolové a apoštolky náboženského praktického života. Nejedna matka řekla: Kdyby byly exercicie pořádány dvakrát za rok, pošlu své děti pokaždé; ani jich po duchovních cvičeních nepoznávám, jak jsou hodné!

A. P. Plzně:

Plzeňským exercitankám.

Exercicie . . . Slovo dnes tak často opakované. Co krásných vzpomínek vybaví se při slově »exercicie«! Nám, plzeňským exercitankám, zjeví se v duchu veliký klášter chotěšovský se svou útulnou, milou kaplí, kde prožily jsme tolik krásných chvil. Mám stále před očima obraz šestnácti dívek, skloněných pokorně před svatozátkem s očima upřenými k Tomu, který tam dří ve způsobě chleba. Šestnáct dívek spojených v tyto dny posvátným poutem lásky a míru. Jak lehce zapomíná se na svět, na jeho nenávisť a zlobu! A ústa všech jako by šeptala ta známá slova Petrova: »Pane, dobře jest zde nám býti.« Jsme Tvoje, Ježíši, zcela Tvoje. Svět, který plyne za zdmi kláštera, je teď pro nás ztracen. Jsme šťastny v Tvém objetí. Kéž bychom mohly v něm stále setrвати. Ale nám dána jest lhůta tři dnů — doba tak krátká pro tak velké štěstí. Proč jen tak krátce smíme dliti u Tebe, Pane, když celý náš život patří jediné Tobě? Přivíň nás tedy k sobě, ó Ježíši, ať po celý rok cítí duše Tvé sladké objetí. A neopouštěj ji ani tehdy, až svět strhá z ní ten krásný šat milosti Tvé, ale sešli jí na pomoc Hvězdu, Matičku svou, aby jí ukazovala cestu k nebi! Tak zdá se hovořily duše každé exercitanky. A právě tak je tomu při přednáškách. Všechna šestnáct párů očí dychtivě se upírá na ústa d. p. exercitátora a duše vyprahlá a pošpiněná prachem všednosti ssaje plnými doušky ta požehnaná slova lásky Boží a odpuštění. Bylo možno, aby po nadšených slovech našeho d. p. exercitátora zůstala jediná duše vlažnou? Myslím, ba vím jistě, že všechna srdce hořela v ty dny velkou láskou k Bohu. —

A konečně přiblížila se žen našich exercicií. posvátná chvíle sv. přijímání. Očištěny sv. zpovědí, šťastny ze smíření s Bohem, klečí ráno při

mši sv. šestnáct bělostných duší před Ním a šep-
tá mu slova díků. Zdaž byla to jen slova díků?
Snad. Leč možná také, že byly to prosby a do-
konce i oběti. Kdo vnikne do duše člověka, do
toho nejkrásnějšího díla Božího? Kéž bylo hojně
obětí! A když zvoněno k sv. přijímání, tu jako
by sám Ježíš zval slovy Písma k sobě tu, pro niž
se obětoval: »Otevři mi, sestro má, přítelkyně má,
holubičko má, neposkvrněná má!«

Konečně zavítal nebeský Host do duší svých
dětí. V tom svatém okamžiku duše již nepro-
mlouvá k Němu, ale mlčí. Vždyť On je u ní. Bo-
jí se, aby jediným slovem neurazila jeho Veleb-
nost. Prodchnuta září vycházející ze srdce gali-
lejského Pastýře ustrnula v sladkém opojení. —
Svatá Terezičko, miláčku Boží, tys dobře vystih-
la svatost toho okamžiku svými prostými slovy:
»Ó, jak je sladké políbení Ježíšovo mé duši!« To
jsme cítily všechny. Jak radostné pak bylo díky-
činění po mši sv. Již dva měsíce uplynuly od
našich exercicií, ale obrazy z nich jeden po dru-
hém procházejí naší duši. A budou tak prochá-
zeti po celý život, není-liž pravda?

Kéž Bůh dá, aby nikdy nezanikly!

—>0<—

Na exercicie přispěli: Vikariát Vysoké Mýto
50 Kč, Pardubice 164 Kč, Chrudim 165 Kč, Pol-
ná 113 Kč, ředitel tiskárny Jos. Světelský 100 Kč,
Albrecht, jednatel SKM. Hor. Branná 20 Kč, Jo-
sef Vosyka, farář, Bílý Újezd 100 Kč, Msgre Jo-
sef Portman, farář Chleny 50 Kč, N. N., farář
v X. 100 Kč, Jaroslav Pavelka, farář ve Slavo-
ňově 100 Kč, František Naxera, farář Chvojno
100 Kč, Frant. Mimra, farář v Bystré 50 Kč, Ja-
roslav Zdražil, úředník Chrást 100 Kč, pí. Alžb.
Šprynarová, Krčín 100 Kč, N. N., děkan v Y.
100 Kč, Dr. N. N., Hradec Králové 100 Kč, Ro-
háč Josef, děkan v Holohlavech 100 Kč, Msgre
František Reyl, probošt kapituly v Hradci Krá-
lové 100 Kč, pí. Šustrová, Náchod 150 Kč, Vác-
lav Jelínek, osob. děkan v Horní Cerekvi 40 Kč,
Josef Holzmann, farář, Kaliště 10 Kč, účastnice
exercicií 150 Kč. — O další příspěvky prosí Jan
Černý, kanovník v Hradci Králové. Za dobro-
dince modlíme se o duchovních cvičeních.

Cyrlometodějská hlídka

Cyrlometodějský apoštolát katolického
studentstva a intelligence.

(Pokračování.)

III. Třetí směr činnosti apoštolátu mohl by se
nazvat unionistickým, ale dnes je toto slovo male
sonans, neboť stalo se módou kdejaké sekty a
sektičky, které svévolně roztrhaly napřed jed-
notné roucho Kristovo, jeho Církev a pak pořá-
dají a svolávají světové konference za sjedno-
cení. A proti těmto bludům falešného panchristia-
nismu postavil se nynější sv. Otec v encyklice:
»Mortalium animos«.

Tato činnost apoštolátu v tomto směru vysti-
žena jest ve stanovách pod titulkem pium

opus unitatis, neboť vskutku zde jde o dílo
Boží, nikoliv lidské a v tomto oboru vyvinul
A. C. M. činnost velmi bohatou: pořádá unionis-
tické sjezdy na Velehradě, orientační kursy pro
studium křesť. Východu, vydával knihy a časo-
pisy: Literae, Acta, Věstník A. C. M., zřizoval
školy. Tuto činnost akcentuji před vaším mlá-
dím, aby vaše nadšení učinilo prioritu a iniciativu
časovou iniciativou činu. K této spolupráci
volám vás ne jménem svým, nýbrž — zde vizte
postavu sv. Otce Pia XI., jenž vidí bouře na
všech stranách světa, ale nehlubší vrásky do
čela vrývají mu hrozné temnoty na Východě a
stesek zaznívá z jeho pastýřských projevů i jeho
encyklik. Sv. Otec ve své lásce k slovanskému
Východu nenechává žádného prostředku nepo-
užitého, aby prospěl myšlence sv. jednoty: napo-
miná, prosí, chrání ji před nepochopením, volá
k modlitbám, obětem i práci celý katol. svět a
zvláště vás katol. studentstvo. A vy, přátelé milí,
jistě neodmítnete otcovská slova Pia XI. Zde na
tak širokém poli působnosti vás mladé musí vi-
dětí svět statečné a nebojácné.

1. Buďte členy A. C. M.

2. Šířte známost o A. C. M., otevřete mu své
»Jitro«, čtete časopis A. C. M.

3. Zakládejte kroužky C. M.

4. Učte se slovanským jazykům.

5. Buďte odborníky v otázkách vystěh. a unio-
nismu.

6. Pracujte proti komunismu.

To všechno jest potřebí, bychom v době tříš-
tění byli jednotni.

(Z řeči Msgr. Frant. Jemelky, přednesené na
říšském sjezdu v Opavě.)

Marie Předínská:

Sen o štěstí.

Zamýšlena stála Lída u okna svého ročníku.
Neviděla krásné zbarvených jirín na záhonech v
parku před okny, neslyšela trylku kosa, sedícího
na blízkém stromě. Vzdálena myšlenkami od své
třídy, snila o budoucnosti. Již vyplňuje se jí sen,
býti učitelkou, dnes po prvé učila . . . A letí
myšlenkami dál. Jak bude za rok? Dá Bůh, že
bude ve své vlastní třídě. Ano, již vidí celé řady
maličkých, usměvavých tvářiček, kterak na ni
upírají svá nevinná očka. A jistě ji budou mít
rády, vždyť i ona chová pro ně tolik lásky, to-
lik se na ně těší . . .!

Je po večerní adoraci. V kapli je tma, jen věč-
né světlo ozařuje oltář. Jak volno je mladým
dívčím duším v tomto tichu! Lída klečí blízko
oltáře. Zač prosí? Za koho se modlí? — Za
svoje drahé, a pak, — zase jen za ty děti, které
jí budou svěřeny. »V duchu Tvých zásad chci
vzdělávati ta mladá srdíčka. Tebe jim chci dáti
za Matku, Panno přesvatá. Bože, dej mi milost
býti dobrou katolickou učitelkou . . .«

Doba adorace je skončena. Uklidněna odchá-
zí Lída z kaple a radostně zasedá ke studiu.
Vždyť pevně doufá, že s pomocí Boží dojde
šťastně svého cíle.

Organizační hlídka

Ing. Janáček Alois:

Počátky SSS. v Hradci Králové.

Takový titulěk mi předepsal podnikavý kol. předseda SSS. v Hradci Králové, PhSt. E. Ryba. Nikdo neví, jak je to protivně psát tyhle »historické« vzpomínky a reminiscence, zvláště máte-li slabší paměť na letopočty jako já a když se pořád ještě cítíte mladým studentem, plným nadšení a za nic na světě si nechcete přiznat, že je to už 12 let, jež nás dělí od dnů, kterých se má tato vzpomínka týkat.

Už je to venku! Ano, je tomu doopravdy již 12 let, dlouhých let, co jsme zakládali v Hradci Králové SSS.

Byl jsem tehdy ve druhém semestru stavebního inženýrství na technice v Praze, když jsem na radu hlavně svého přítele scholastika S. J. Nesrovnala, dnešního generálního duchovního rádce katol. mládeže, začal navštěvovat Ligu. Nikdy nezapomenu na ty dny. Málo platné, ale byli jsme tehdy pohromadě chlapi jako květ! Tam jsem se těsně před prázdninami 1919 dověděl, že má býti u nás v Hradci Králové o prázdninách studentský sjezd. A když jsem se náhodou podřekl, že jako u nás o tom ještě žádný neví, pověsil mi Jano Šráčků (tenkrát sekretář) přípravu sjezdu na krk: »A tož to tam teda pěkně zaříd'!«

A tak jsem tedy připravoval sjezd katol. studentstva v Hradci Králové. Laskavostí tehdejšího ředitele Borromea, důst. pána ředitele Kepla, bylo mi dopřáno otevřít sjezdovou kancelář v Borromeu, pan redaktor Šupka zase ochotně mi dal k dispozici svoji dcerušku jako kancelářskou sílu (byla tenkrát děvčátko, já vím, že je dnes z ní už dáma!) a už se úřadovalo!

Sjezd byl pěkný, nadšený a jeho výsledkem bylo mimo jiné i založení SSS. v Hradci Králové. Prvním předsedou byla ovšem zvolena moje maličkost, jednatelkou sl. F. Adamová (ta se mě už nepustila a drží se po mém boku dodnes, jako moje lepší polovice).

Mezi ostatními funkcionáři byl kol. Šob, Janáček Josef, Boštík a j. Zejména tehdejší gymnasista a dnešní důstojný pán Boštík byl nám při sjezdu i po něm hodně nápomocen.

Kdo se však mezi prvními přihlásil k práci mezi studentstvem hradeckým a podnes zůstal jí věren, byl pan kanovník J. Černý. Jako milující otec se nás ujal hned s počátku, vedl, povzbuzoval, byl nám vším. Kéž mu Bůh odplatí za všechno, co on pro kat. studentstvo vykonal a doufáme ještě vykoná.

První naší starostí po založení SSS. bylo, abychom se někde usadili. Podařilo se nám získati spolkové místnosti v Adalbertinu. Tam jsme pak prožívali nejkrásnější dny svého studentského a spolkového života. Co tu bylo plánů, přednášek, náboženských hádek s protivníky, světoborných debat a rozumování! Chtěli jsme zde mít klubovnu, čítárnu, hernu atd.

Na začátku školního roku upozornili jsme královéhradecké studentstvo zvláštním letákem (jeho text již nemám) na založení SSS. a vyzvali jsme je ke vstupu. Tato věc vyvolala náramný poprask na druhé straně, takže, jak už to v těch revolučních dobách bylo v módě, svolalo pokrokové studentstvo do musea proti nám veřejnou studentskou schůzi, která se konala za zřejmého patronátu pánů profesorů. Na schůzi mluvil také profesor Zábranský z reálky a nějaký pan red. Hajn. Mám ještě stenogram z této schůze. Nevím, co by dnes pan prof. Zábranský asi měl za pocity, kdybych mu dal jeho tehdejší řeč přečíst. Inu, byla to bouřlivá doba. Pan red. Hajn šval proti církvi docela obyčejným způsobem.

My jsme se ovšem nezalekli. O reklamu jsme měli náležitě postaráno a pracovalo se alespoň ve větším měřítku hned s počátku. Prof. Zábranský nám sice provolal veřejně hanbu, nenalézaje dostatek silného slova k vyjádření svého odporu nad naší propagandou, ale my jsme už takový nezmar. V Obnově jsme se s pány vypořádali. psalo se o nás v Osvětě Lidu, všude bylo nás plno a tak se o nás každý pořádný student dověděl.

Ve škole celkem obtíží nebylo. Jen jednou se pamatuji, že v gymnasiu něco neklapalo. Ale to my, děti revoluční doby, jsme si spravili jedna dvě. Udělal jsem u tehdejšího ředitele prof. Kořínka návštěvu a pohrozil politickými důsledky, kdyby studentstvo bylo terorizováno a bylo hned dobře. Chudák pan ředitel i s přítomným panem prof. H. museli mít tenkrát ze mně přece jen náramný strach. Pak byl pokoj.

V Adalbertinu nebylo nám však souzeno dlouho se ohrát. Brzo nás odtud vyhodili. Dobrotou p. řed. biskup. semináře dostalo se nám sice náhradní místnosti v semináři, ale to už nebylo to. Jednak umístění v semináři nebylo zrovna vhodné a i jiné věci se stavěly v cestu a tak jsme brzo své působistiště přenesli do Boromea přímo.

Vnitřní život spolkový byl velmi intenzivní. Pravidelné schůze členské byly přeplněny přednáškami rázu náboženského i všeobecně výchovného. Psával jsem si osnovu svých přednášek tehdy a tak se až usmívat musím dnes nad tím, jakými problémy jsme se to tehdy zabývali, co všechno jsme si chtěli vyřešit! Bylo v tom snad mnoho mladického velikášství, ale nelze necítit pod tímto nánosem hesel a slov tep horké krve, která proudila ze srdce nadšeného a plnického lásky k Bohu a vznešeným ideálům katolicismu.

Pro prohloubení náboženského života jsme dělali mnoho. Obnovili jsme studentské exercicie, organizovali společná sv. přijímání, zařídili po dobách rozvratu znovu společně a veřejně studentské bohoslužby u P. Marie atd.

Zakoupením promitacího stroje byla činnost přednášková ještě zpestřena. Na venek jsme vystupovali jako nedílná součást celého katolického boje. Obesílali jsme sjezdy v Kolíně, Kutné Hoře a j., konferenci v Pardubicích a pod.

Uběhla léta. Osud nás rozvál do všech koutů vlasti. Já sám octl jsem se v menšinovém městě, kde jsou jiné poměry a jiné metody katolického boje. Ztratil jsem kontakt se studenty vůbec, ale jak rád si na ty tehdejší tak krásné časy vzpomenu a jak rád si vzpomínám na všechny, kteří nás tehdy vedli a milovali. Slíbil jsem si už kolikrát, že při nejbližší příležitosti navážu zase přetržené pouto. Než se tak stane, přijměte,

kolegové, alespoň touto cestou pozdravy svého bývalého předsedy. Já už toho sice moc nespravím, neboť mám už takové sociální sdružení v malém domě a také se kolem mně už pletou tři esíčka v různých velikostech, ale jednou se přece za Vámi rozjedu a pak si povíme víc.

—»o«—

Život v SSS. v Hradci Králové za rok 1930-31.

Výbor SSS. v Hradci Králové v roce 1931—32.

Drazí kolegové! Jak jste právě slyšeli, valná hromada byla konána právě před rokem. S jakým výsledkem, je vám také známo. (Po přečtení protokolu z min. val. hromady.) Výbor, před rokem zvolený, sešel se celkem 8krát a to 6krát k řádné výbor. schůzi a 2krát v mimořádné, aby vypracoval vždy program na další dobu, aby se poradil o různých otázkách, které nás zajímaly, aby vyřídil, co nemožno jest vyříditi jednotlivci. Členstvo sešlo se ke svým členským schůzím 5krát. Při čtvrté zároveň byla přednesena přednáška a po ní teprve vyřizovány organizační věci. Jednu celou věnovali jsme jen věcem organizačním. Naše SSS. mělo v roce 1930-31 102 členy, kteří nejen ve členských schůzích se scházeli, ale i při družných zábavách, kterých jsme letos měli dostatek. Více o tom poví referent div. odboru. Mimo zábavy uspořádána také jedna hudební akademie s uměleckým programem na počest šedesátin našeho duch. rádce Msgra J. Černého, kanovníka. Co bylo novum v našem spolkovém životě, toť osvětové závody, jichž se celkem zúčastnilo 18 členů. Z nich 14 turnaje šachového, 3 závodu hudebního a 1 recitačního. S jakými výsledky, je vám ještě dobře známo. Pro každý obor vypsaný 3 praktické a krásné ceny. Letos budeme pořádati opět osvětové závody jen však v recitaci. Podmínky již byly oznámeny. Také valné hromady v Ústředí katol. studentstva v Opavě z našeho SSS. zúčastnilo se 5 našich členů, 4 jako řádní delegáti, 1 jako host. Více o tom na členské schůzi. A nyní otázka, zda také vedena nějaká korespondence? Ano. Ji vyřizoval částečně předseda, částečně místopředseda. Předseda přijal 22 dopisy a odeslal 45. Místopředseda přijal 30 a odeslal 25. Celkem přijato 52, odesláno 70. Byly to jak dopisy uzavřené, tak i korespondenční listky, nepočítány tiskopisy, noviny, revue atd.

Zpráva pokladní Z loňského roku 1929 až 1930 přijato na knižce vkladní: 4.506.40 Kč, letošního roku přijato ze zábav, darů atd. 2.556.— Kč, úhrnem přijato 7.062.40 Kč. Z toho vydáno 2.566.10 Kč. Zůstatek na příští rok v bance 4.496.30 Kč.

Zpráva čítárníka Pro čítárnu odebírány noviny: Deníky (Lidové listy, Pražský večerník, Našinec), týdeníky (Štít, Kraj, Slovák, Pravda), revue (Akord, Pestrý týden, Přehled, Star, Vychovatelské listy), časopisy (Jitro, Orel, Malý čtenář, Dětský svět, Ve službách královny, Neděle). Čítárník měl také na starosti objednávku »Jitra« a jeho rozprodej. Celkem mezi členy rozprodal 58 exemplářů. Podotknouti sluší, že některým členům dochází »Jitro« přímo, ne prostřednictvím SSS.

Zpráva knihovníka: Letošního roku se z naší spolkové knihovny nepůjčovalo.

Zpráva apol. odboru V apol. odboru je každý člen SSS. Tento odbor byl veden Msgr. kanovníkem Černým. Uspořádáno celkem 23 přednášek a to 11 pro vyšší oddělení (tam jsou členové asi od 14 let), 12 pro nižší.

Zpráva dram. odboru: Uspořádány 2 mikulášské zábavy a to první pro členstvo, druhou pro zvané publikum. Josefský večírek a abiturientský s tancem. Jmenované zábavní podniky vynesly nám z 2.556 Kč příjmu 1.054.70 Kč.

Zpráva sport. odboru Z minulého roku přejata jedna zachovalá síť a jeden míč. Během letošního roku zakoupena síť a míč. Hráno pak na dvou hřištích. Ponejvíce byl pěstován volley-ball. Hráno téměř každý den, když jen počasí bylo příznivé.

Podotknouti též sluší, že jsme jako minulá léta pořádali sbírku na Mikulášský dar. Letos, bohužel, vybráno velmi málo proti letům minulým. — Zdař Bůh!

Koljuška.

Předneseno na valné hromadě 13. září 1931.

—»o«—

II. výborová schůze Ú. K. S. Čs. konána dne 4. října 1931 dopol. za přítomnosti předs. Zavadila, dp. Daňhy, Snévajse, IngC. Hradila, Jaroše, Nekvasila, Bruny, Svobody, dra Drobného, Skuhrovcové, Fotra. Omluven Víšek. V prvním bodu pojednáno o otázce Jitra. Jmenován redaktorem pro rok 1931—32 PhC. Václav Černý a stanoveny podmínky jeho funkce. Každé příští číslo Jitra, vyjma č. 2., vyjde do 5. dne každého měsíce. Hradil navrhuje vypuštění hlídky „Z domova i ciziny“, Jaroš navrhuje, by hlídka zůstala, avšak aby informovala o důležitých událostech v celém katol. světě. Pojednáno o návrzích na obálku Jitra, které přišly z SSS. Hradec Králové. Některé návrhy byly zdařilé. Výbor se usnesl, by pro letošní rok byla ponechána stará obálka. Pokud bylo jednáno o Jitře, zúčastnil se jednání redaktor Černý. — Předseda podává zprávu o své činnosti. Navštívil spis. Durycha, P. Silv. Braitu, prof. Strakoše, kteří ochotně přislíbili spolupráci. Oznamuje dále, které valné hromady sdružení navštívil. Tajemník podává svou zprávu. Funkce se ujal 22. září t. r. Konstatuje stručně dobrý stav sdružení, která navštívil (Přerov, Hradec Králové). V Emauzích jsou připravovány exercicie (o nich na jiném místě). Dále podává zprávy čistě organizační. Místopředs. navštívil Litovel (SSS.) a shledal stav dobrý. — Pokladník podal zprávu pokladní a navrhuje finanční zlepšení nákladu Jitra zavedením dvojí

obálky s příhodnou insercí. — Předseda MSS. referuje o jednotné organizaci katolické mládeže ČSR. a navrhuje, aby Ústředí do ní vstoupilo. Po debatě rozhodnuto, že Ústředí dosud nemůže o vstupu rozhodovati. Zvolena šestičlenná komise pro jednání o této celostátní organizaci a zároveň usneseno, by nikdo o své újmě bez pověření Ústředím o této věci nejednal. Ustaveny odbory, jak je vymezuje jednací řád (o těch na jiném místě). — S. K. A. Moravanu poskytnut příspěvek na vydání kalendáře katol. studentstva ve výši Kč 1000.— a Růži Sušilové v Brně na vydávání „Musea“ rovněž Kč 1000.— Výbor rozhodl se na doporučení kompetentních činitelů neucházeti se o uspořádání kongresu Pax Romany v Praze r. 1933. — Upuštěno od pořádání Zem. pracovních konferencí a místo nich bude zařízeno několik organizačních kursů, o jejichž dislokaci dosud nerozhodnuto. V tom ohledu bude navázán styk se silnějšími sdruženími. — Před valnou hromadou bude pravděpodobně pořádán týdenní kurs, v němž budou význačnými osobnostmi průbrány otázky organizační, kulturní, theoreticko-politické a p. — Stanoveno, aby pražští členové výborů a členové odborů se scházeli týdně v úterý ve 3 hod. odpo. v Ústředí. — Pojednáno o vydání letáků Mik. daru, letáček propagačních, organizační příručky. V 1 hod. odp. schůze skončena. Jš.

—»o«—

Odbory při Ú. K. S. Čs. zřízené na II. výbo- rové schůzi.

Letošního roku uvedeny byly v činnost při Ústředí jednotlivé odbory, a sice:

Odbor náboženský: za předsednictví dp. P. Daňhy, rádce Ú. K. S. Čs. Úkolem odboru bude 1. organizování exercicií, 2. styk s duchovními rádci našich sdružení prostřednictvím oběžníků, 3. styk s Apoštolátem sv. C. a M., 4. vedení duchovní hlídky v Jitře.

Odbor dívčí: předsedkyní je uč. M. Skuhrovová. Stálé korespond. spojení s jednotlivými SSSd., zakládání nových dívčích Sdružení, vedení dívčí hlídky v Jitře.

Odbor organizační: předseda a referent: tajemník Ú. K. S. Čs. JUC. A. Jaroš. 1. Rozšířit org. síť do měst, kde dosud naše Sdružení nejsou, 2. z větších Sdružení 1 člena jmenovat členem svého odboru, 3. vyřizování všech záležitostí souvisejících s organizací Ú. K. S. Čs. (oběžníky, nacionále, jedn. zprávy), 4. organizace schůzí, konferencí, kursů, valné hromady, 5. dohled nad kanceláří Ústředí, 6. vedení org. hlídky v Jitře, 7. zřízení kartotéky členstva.

Odbor školský a kulturní: předseda a referent: PhC. Al. Šnévajs. 1. Soupis a stálá evidence katol. literatury, 2. případná edice knih vydaných nákladem Ú. K. S. Čs., 3. stálý písemný styk s katol. profesory na ústavech, 4. obstarávání řečníků pro schůze a doporučení je jedn. Sdružením, 5. vyřizování jakékoli korespondence ve věcech školských a kulturních.

Odbor sociální: předseda Dr. Formánek, referent JUC. Lad. Nekvasil. 1. Vede v evidenci katolická stipendia, 2. obstarává byty a místa v úřadech členům našich Sdružení, 3. opatřuje kondice, 4. vede sociální rubriku v Jitře, 5. založení stipendijního fondu, 6. doporučuje členy našich SSS. a ASSS. do koleji v Brně: Sušilovy, v Praze: Arnošta z Pardubic.

Odbor tiskový: předseda Dr. Markus, referent kol. PhC. Fr. Višek. 1. Vyřizuje všechny záležitosti tisku, 2. vede všechny studentské hlídky,

3. tiskovou akci Mikulášského daru, 4. vydává propagační letáky, 5. jemu přísluší administrace Jitra (vedení kartotéky odběratelů, propagace, předplatné).

Odbor zahraniční: předseda Dr. Plocek, referent Dr. Suchánek. 1. Zál. Pax Romany, 2. sekretariátu slovan. akademiků, 3. propagace našich akcí v zahraničním tisku, 3. navázání styků se všemi sekretariáty zahr. katolických stud. organizací, 4. vedení zahraniční hlídky v Jitře.

Odbor archiváře: předseda a referent kol. RNC. Stan. Láska. 1. Sbírání zpráv o hnutí v našich sdruženích z novin a ostatního tisku, 2. pořadí statistický vývoj celého stud. hnutí, 3. vyřizuje veškeré zprávy dřívějších výborů se týkající.

Akci Mikulášského daru letošního roku povede referent Ing. St. Frant. Svoboda. Vyřizuje veškeré záležitosti s touto akcí spojené a vede přehled sbírky.

JUC. Ferd. Bruna, I. pokladník Ú. K. S. Čs., vyřizuje všechny záležitosti finanční.

Každý odbor má nejméně pět členů a ve schůzích vystřídá se během každého týdne. Referenti budou mít každý den úřední hodiny v místnostech Ústředí. Předsedy a jednatele našich Sdružení, jakož i naše čtenáře prosíme, aby laskavě na obálce poznali, kterému odboru korespondence přísluší. Předseda Ú. K. S. Čs. JUC. Emil Zavadil vyhradil si dozor nad všemi odbory, jejichž porad a schůzí má právo se zúčastniti.

Tiskový fond.

Jediné, co bylo na letošní valné hromadě odhlasováno, bylo založení tiskového fondu. Proč přicházíme k našim čtenářům a příznivcům s prosbou o příspěvek, chci v několika řádcích zde naznačiti. Tak jak jsem odůvodňoval svůj návrh na založení tiskového fondu v Opavě: »Jitro« jest jediný časopis středoškolských studentů, jehož vydávání jest umožněno jen řádným předplácením z řad čtenářů; poněvadž však ve většině případů, ať již proto, že náklad je větší, či že se předplatné řádně neschází, jsme nuceni hraditi »Jitro« z větší části z výnosu sbírek Mik. daru, vtírá se otázka, co kdyby jednou tento, posléze uvedený zdroj příjmu z jakýchkoliv důvodů selhal, a tiskárna nechťela »Jitro« vytisknouti. Jistě, že my všichni máme na mysli vzrůst počtu čtenářů a tím hojnější přírůstek našich příznivců a nebude-li »Jitro« vycházeti? Ta myšlenka zdá se nemožná a zapudíme ji hned, jakmile by se objevila. Ale prakticky ji může odstraniti jen tento tiskový fond, jenž bude po jistý čas (dokud nedostoupí nejméně Kč 15.000) jménem mrtvým a po této lhůtě a v době, kdy všechny ostatní finanční prostředky, vedoucí k vybavení »Jitra«, by selhaly, bude možno vybrati z tiskového fondu obnos do 5000 Kč, kterýžto zůstatek bude tvořiti základní, naprosto nedotknutelné jmění fondu. —ze.

Odůvodňujeme čtenářstvu vznik tiskového fondu a doufáme, že uznajíce naše vážné důvody, v hojně míře budete podporovati »Jitro« tím, že se bemenší příspěvek odevzdáte na tiskový fond. Děkujeme vám předem za opravdové porozumění. Výkaz dárců povede se v každém čísle. ÚKSČs.

—»o«—

Valná hromada SSS. mužského Praha. V sobotu 12. září t. r. konalo SSSm. Praha svou II. řádnou valnou hromadu v místnostech České ligy akademické. Schůze zahájena hymnou svato-václavskou. Předseda vítá všechny přítomné,

zvláště pak p. profesora D. Trnku, kol. Matouškovou, předsedkyni SSSd. v Praze, kol. J. Jaška, místopředsedu ČLA., dále nové kolegy z reál. gymnasia v Křemencově ul. a z Jiráskova gymnasia. Následovaly zprávy funkcionářů. Ze zprávy jednatele jest patrné, že ačkoliv SSSm. existuje vlastně jen několik měsíců, činnost jeho byla dosti rozsáhlá. 6 členských schůzí s přednáškami (přednášeli: duchovní rádce vldp. prof. Pluhař a kol. Jašek), pěvecký i hudební kroužek, který účinkoval při schůzích. Několik členů zúčastnilo se exercicií a pouti do Staré Boleslavi. Hned po zprávách konala se volba nového výboru a revisorů. Čestným předsedou zvolen Jaroslav Jašek, stud. filosofie, úř. před. B. Peřina, místopředseda A. Kafka, jednatelem K. Dufek, pokladníkem A. Otava, členem výboru O. Sängner, revisory Zbudil a Lyko, kronikářem Fučík. Během volby dostavil se duchovní rádce UKSČs. vldp. A. Daňha, vítán nadšeným potleskem přítomných. Ve své přednášce zdůrazňoval důležitost duchovního života pro pražské studenty, kteří mají být elitou mezi studentstvem vůbec, poněvadž mají tolik příležitosti k sv. svátostem v Praze. Naznačil také, že prvním veřejným vystoupením by mohl být samostatný oddíl studentstva v průvodu k hrobu sv. Václava. Jeho slova byla odměněna dlouho trvajícím potleskem. Následují pozdravy hostů. Pan prof. Trnka, známý studentstvu jako jeho dobrý přítel již z římské pouti, ukazuje na veliký rozdíl v poměrech studentstva před 30 lety a studentstva dnešního. Žijeme v pohnutých dobách, tím více jest nám třeba pracovat! Kol. Jašek zdraví valnou hromadu jménem ČLA. a slibuje další vydatnou pomoc ČLA. v novém správním roce. Kol. Matoušková mluví pak za SSS. dívčí. Ve volných návrzích přijat byl návrh na opětné zřízení pěveckého a hudebního kroužku, doporučeno, aby každý člen odebíral »Jitro« a šířil je mezi svými kolegy. Národními hymnami byla valná hromada zakončena. —ba.

SSSm. v Čes. Budějovicích pořádalo 12. září t. r. první členskou schůzi za účasti plného počtu členstva a našeho milého duchovního rádce vldp. P. Smitky. Po zahájení schůze předsedou kol. Švábem, který několika slovy zdůraznil důležitost naší příští práce ve Sdružení, ujal se slova vldp. P. Smitka, který ve své přednášce »Člověk moderní a člověk katolický« se ptá, jsou-li mezi oběma opravdu takové protivy, jak se obvykle tvrdí, kde vězí vlna, možno-li dojíti nějakou cestou k nápravě. Zdůrazňuje, že je nutno využít poznatků věd, odpoutati se od hmotářství a povznést se do výše, abychom měli krásnější rozhled ve vědě, v níž moderní člověk nám může být vzorem pouze v základech a jejíž podstatu pravdy nikdy nepoznáme. Proto tam, kde přestává věda, začíná víra, která je nám zcela bezpečným vůdcem. Po hlučném potlesku a slovech díků volí se nový revisor účtů, předseda udílí několik informací, zmiňuje se o časopise »Jitro« a schůzi, která trvala půl druhé hodiny, končí slovy: »Zdař Bůh v další práci!« A. Z.

SSS. Kroměříž zahájilo 16. září letošní jubilejní správní rok 20. valnou hromadou, kterou řídil předseda Ústředí kol. E. Zavadil. Po volbě členů nového výboru následovaly zprávy funkcionářů a pozdravné projevy hostů, z nichž uvádím kol. E. Zavadila za Ústředí a kol. Banzeta za SSS.

Brno. V proslovu, který měl kol. Zavadil, byl nám naznačen plán další činnosti Sdružení, zdůrazněn význam »Jitra« a nutnost úzkého styku místního SSS. s Prahou. Účast členstva byla poměrně malá, což si nutno vysvětliti špatnou agitací a nezvyklou dobou valné hromady. 1. členská schůze se konala 23. září a byla vyplněna přednáškou duchovního rádce dp. prof. P. Bartošíka. Klademe velký důraz zejména na duchovní život ve spolku, čehož důkazem má též být to, že začínáme činnost přednáškou rázu náboženského. Bez prodlení jsme se jali připravovati **Svatováclavskou oslavu**, jež byla stanovena na 30. září. Oslavy, již naše SSS. pořádá, získaly svou seriosností a tím, že jsou vždy co nejpečlivěji připraveny, takovou pověst, že můžeme být na úspěch své práce skutečně hrdi. Nejen že se dostavili všichni členové, avšak přišli k nám též mnozí hosté, z nichž většina vyplnila nationalia. Oslavu jsme zahájili svatováclavským chorálem, jenž jest oficiální hymnou našeho SSS., načež následoval proslov našeho příznivce dp. prof. K. Bureše na thema: »Sv. Václav a student«, kde mimo jiné poukázal na těžký boj církve katolické v dávných dobách a velmi zajímavě vylíčil její zápas s nepřítelivými živly v době moderní. Následovala recitace sl. kol. A. Hlavicové (Jesenský: Sv. Václav), kterážto hluboce citová báseň byla podána skutečně bezvadně. Též na sólovém hudebním čísle kol. Otáhal (Verdi: Troubadour) byla patrna pečlivá příprava. Zpěvní číslo sl. kol. Miklicové (J. Křička: Píseň o dobrém knížeti Václavovi) se velmi líbilo, jak o tom svědčil přímo bouřlivý potlesk. Z recitačních čísel uvádím ještě přednes kol. A. Vykopala (Durych: Vy, kteří přijdete), kterážto báseň byla rozbírána a nacvičena v literárním kroužku. Na programu byl mimo to Wagner, Gounod a Mozart. O oslavě se mnozí členové i hosté pochvalně vyjádřili a netajili se s přáním, aby podobné oslavy byly pořádány častěji. Též našemu akademickému předsedovi ThC Fr. Chalovi se oslava velmi líbila. Doufáme, že budeme moci v krátké době vyhovětí přání našich členů k úplné jejich spokojenosti.

J. J. M.

Z našich sdružení. Všem sdružením byla zaslána nacionále a I. oběžník Ú. K. S. Čs. Šest sdružení již odeslala vyplněná nacionále a Ústředí těmto sdružením mohlo obratem poslati členské legitimace. Jsou to: SSS Čes. Budějovice, SSSd Řepčín, ASS Tábor, ASS Uh. Brod, ASS Hranice a SSS Pardubice. Ostatní sdružení vyzýváme, by nám co nejdříve vyplněná nacionále zaslala!

Sdružení, která konala valnou hromadu:

ASS Nové město na Mor. mělo svoji valnou hromadu dne 29. srpna 1931, na níž zvolen předsedou Dr. A. Drobný. Předseda Ú. K. S. Čs. zaslal pozdravný přípis. Sdružení bude pořádati taneč. hodiny.

ASS Nové Město na Mor. mělo svoji valnou hromadu 30. srpna 1931. Předsedou zvolen JUC. Vladimír Pavlacký. Toto sdružení slibuje pěknu činnost v zimním období (divadlo o vánocích, debát. ní večírky).

ASS Lipník zvolilo předsedou JUC. Fr. Hradila na valné hromadě konané dne 30. srpna 1931. Ústředí zastupoval předseda Zavadil.

ASS v Místku zvolilo na své valné hromadě dne 31. srpna 1931 předsedou prof. Ervína Moškoře. Tomuto sdružení zprostředkovalo Ústředí vypůjčení diapositivů pro světelné obrazy ve Svato- václavské Lize.

ASS Opava na valné hromadě dne 2. září 1931 pověřila předsednictvím MUC. Theodora Vlčka.

SSS Brno-seminář konalo valnou hromadu dne 6. září 1931 a předsedou zvolila kol. K. Otýpku. Sdružení zároveň vykonalo volby do svých odborů: literárního, tělocvičného, zábavního a hudebního.

ASS v Táboře zvolilo předsedou kol. JUC. Zemanu na valné hromadě konané dne 9. září 1931.

SSS Pardubice mělo valnou hromadu, dne 12. září 1931, které se zúčastnil předseda Ú. K. S. Čs., který ve svém proslovu nastínil náš program a povzbudil přítomné k další práci. Předsedou zvolen ThC. Al. Zamazal.

ASS Přerov konalo valnou hromadu 13. září 1931, již navštívil tajemník Ú. K. S. Čs., který pozdravil valnou hromadu jménem Ústředí a ve stručném projevu načrtl cíl našeho organisování. Předsedou zvolen ThC. Vl. Kryštofský; duch. rádcem jest vldp. P. Jan Ertl, prof.

ASS a SSS Třebíč navštívil předseda Ústředí u příležitosti valné hromady, jež konána 13. září 1931. Předsedou ASS zvolen ThC. A. Kosmák, předsedou SSS Boh. Sochor. Duchovním rádcem jest dále vldp. P. Jos. Hudeček.

ASS Uh. Hradiště konalo valnou hromadu dne 14. září 1931. Zpráva dosud nedošla.

SSS Litovel zvolilo na valné hromadě dne 19. září 1931 předsedou PhC. Jar. Jaška. Za Ústředí promluvil místopředseda Alois Šněvajs na thema: „Omnia restaurare in Christo.“ Duchovním rádcem jest vldp. P. Vinc. Horák.

SSS Olomouc vykonalo valnou hromadu dne 19. září 1931. Za Ústředí přítomen předseda Zavadil. Zprávy dosud nedošly.

SSS Sv. Jan pod Sk. oznámí zprávu valné hromady, konané v září.

Mimo to členskou schůzi SSS Řepčín (valná hromada zde konána před prázdninami) navštívil předseda Ú. K. S. Čs. a promluvil na thema: „Proč jsme zde, jaký je náš program, jaký cíl.“

Tajemník Ú. K. S. Čs. vykonal návštěvu SSS Hradec Králové dne 19. září 1931 a na členské schůzi probral studentské hnutí v jeho vývoji od let předválečných a objasnil význam organisace katol. studentstva. Přednesl některé aktuální otázky, zvl. otázku „Jitra“.

Všechna sdružení, která dosud nezaslala zprávy o valných hromadách, nechť tak učiní neprodleně. Tajemník.

SSS Pardubice sděluje, že o prázdninách, dne 4. srpna 1931 odešel z kruhu dobrých pracovníků studentských kol. Jiří Němec. Studoval s výborným prospěchem IV. tř. státního reálného gymnasia a byl povolán záhy z tohoto světa. Závažná nemoc podryla jeho chatrné zdraví. Vyprovodili jsme ho na hřbitov a pomodlili se za jeho duši R. i. p.

Pokyny. Doporučujeme vřele všem sdružením, by pečlivě připravila sbírku na Mik. dar. Chceme-li nejen udržet naši organizaci v dobrém dnešním stavu, nýbrž i spěti k vyšším metám, potřebujeme v prvé řadě peníze. A ty si musíme opět sami opatřit. Proto již nyní propagujte myšlenku Mikulášského daru. Informujte veřejnost v krajině tisku, uspořádejte nějaký podnik ve prospěch Mik. daru!

Zavedli jsme v „Lidových Listech“ a v dohledné době otevřeme i v morav. „Našinci“ studentskou hlídku.*) Zasílejte do Ústředí pro ni zprávy o

*) Zprávy budou posílány též do stud. hlídky v brněnském „Dnu“, kde naše hlídka již dávno funguje.

své činnosti, zvláště kulturní a náboženské. Budeme celou katolickou veřejnost o našem hnutí informovati. Žádáme, aby sdružení hlídky také sledovala.

Noste odznaky SSS! Jímí se hlásíte také veřejně do řad katolického studentstva. Jímí hrdě manifestujete za své ideály, které máme ve svém programu!

Odznak SSS je nejlepší dekorací vašeho šatu! Objednávky, pokud možno hromadně, zasílejte na Ústředí, které má odznaky na skladě.

Zároveň upozorňujeme sdružení, že máme opět na skladě dopisní lístky, obálky a papíry s vignetou SSS. Možno je rovněž v Ústředí objednat.

Tajemník.

Výzva. Dlouholetý odběratel „Jitra“ obrací se na čtenáře, který by mu mohl darovati neb za přístupný peníz odprodati I. ročník časopisu „Jitra“, který mu schází do úplné kolekce všech ročníků. Adresa zájemcova: PhC. Ant. Brabec, Žamberk čp. 183 (zámek).

Nabídka. Sdružení, které zakládá knihovnu neb čítárnu revui, může se ucházeti u Ústředí katol. studentstva čs. (Praha II., Spálená 15) o staré ročníky „Zvonu“, jež jsou velmi vkusně vázány.

Kol. JUDr. Josef Malý, bývalý místopředseda Č. L. A., byl dne 30. září 1931 promován ve velké aule Karlovy university doktorem práv. Našemu činnému členu a horlivému spolupracovníku upřímně gratulujeme. Výbor Ú. K. S. Čs.

Informace o škole funkcionářům míst. škol. rad, okr. škol. výborů, rod. sdružení, obcí, spolků, organisací, dále kněžím, učitelům i jiným interesentům, podává list „Občan a škola“! Redaktor JUC. Jindřich Hrbáček, člen Zem. školní rady. Vychází 5krát ročně. Předplatné Kč 10.—. Právě vyšly obšířlé 4. číslo II. ročníku. I. ročník, jenž jest ceny trvalé, lze dosud obdržeti za Kč 8.—. Admin. Přerov, Blahoslavova 41.

Josef Zeman, věrozvěst v jižní Číně:

Z katolických misíí.

Jak známo, jest letošního roku pořádána velká Mezinárodní koloniální výstava v Paříži, v níž je též zvláštní pavilon vykázán katolickým misíím. Sv. Otec Pius XI. — papež misíí — poslal zvláštní povzbuzující přípis pořadatelům výstavy. Msgr. de Guébriant, představený Společnosti pařížských zahraničních misíí, který žil dlouhá léta v Číně, napsal při této příležitosti:

»Sv. Otec přiznává dílu misíí právo býti zastoupeno při koloniální výstavě, jelikož katolické misie jsou nejdůležitější složkou v kolonisaci, při které misie nemají za účel, leč pokřestaniti pohanské země, t. j. učiniti je účastny dobrodiní evangelia a křesťanské kultury. Jest omylem domnívati se, že katoličtí misionáři se snaží nebo se snažili udržovati v područí bělochů barevné národy! Někdy se jim činí tato výtku, někdy se jim to pokládá za čest, to i ono je stejně nepravdivé. Když misionář odjíždí za moře, do krajin často nehostinných, kde bude žít a kde složí své kosti, nemá v úmyslu rozšířiti hranice své vlasti nebo obohatiti svou rodinu, ačkoliv vlast a rodina jsou vždy stejně drahé jeho srdci. Jeho cíl

jest vyšší a snahy jeho jsou jiného řádu. Jde do pohnutých zemí, aby dal poznati Toho, který pravil: Já jsem Cesta, Pravda a Život!« —

Návštěvníku pavilonu misí při koloniální výstavě v Paříži se naskytne příležitost názorně poznati dílo a úspěchy katolických misí v celém světě, aniž se dá másti velkým nepoměrem číselným, katolíků a pohanů, v zámořských zemích. Dnes pokračuje život zvýšeným tempem, vzdálenosti takřka již neexistují, nejzaostalejší národové se vzdělávají a pocítují oživení moderních vynálezů, válek a revolucí, je tedy přítomnost katolicismu všude nezbytná a při velkém vývoji všech národů a plemen má katolicismus právo předložiti svou »volební listinu« jako všechny ostatní strany a názory, které se snaží získati v krátké budoucnosti srdce národů.

V Africe kvetly kdysi krásné křesťanské církve, než rozkol a islam je vyvrátily. Nyní jsou katoličtí misionáři na postupu i v nejnepříznivější Africe, která má nyní 150 apoštolských vikariátů s 5,000,000 věřících, což činí 4 % obyvatelstva. To však jsou slibné začátky; v říši římské bylo na počátku jen malé procento křesťanů, a Severní Amerika počala rovněž tak, před sto lety, a dnes jsou tam katolíci nejmočnější nábož. společností. Během příštích padesáti let se afričtí obyvatelé rozhodnou — buď pro islam, pro protestantismus nebo pro katolicismus.

Pohlédneme-li do Asie, nejví se nám podobné perspektivy. Černoši mají před sebou nedaleké a jisté cíle, kdežto u žlutých plemen tyto cíle jsou hodně oddáleny, ale jsou tytéž. Velké východní národy se rovněž neobejdou bez náboženství, ačkoliv se o to bezvýsledně budou pokoušeti. Jsou zde zkušenosti, podle nichž možno souditi. Tak v Japonsku stará náboženství šintoismu a buddhismu pozbyvají vlivu na lid. Křesťanství jest zde, ačkoliv slabě zastoupeno, a jest živým a kandidatura jeho jest předložena, což jest již jistý úspěch.

V Japonsku jest křesťanství pouze jako kapka v oceáně šintoismu. Začíná však již svým vlivem nutiti si úctu, svou silou vnitřní, svou jednotnou souhrou, svými dějinami, svou pevnou soustavou sociální, dobročinnými ústavami. Úspěchy jsou zajištěny, zvláště vzpomene-li na slavné dějiny křesťanství v Japonsku, posvěcené kroví tolika mučedníků!

V Číně je tomu rovněž tak. Katolíci činí pouze 1 % obyvatelstva (2½ milionu), což jest nepatrné. A přec má Čína 80 apoštolských vikariátů a čínská církev se začíná již organisovat, již 12 kněží čínských dosáhlo hodnosti biskupské. Ohromná říše čínská jest zmítána hroznými otřesy a převraty, než přes to katolicismus dokazuje zde svou pevnost, vůli k životu a pevnou kázeň ve všeobecném rozvratu: misionáři a misionářské sestry, oddání skutkům lásky, zůstávají na svých stanovištích daleko ve vnitrozemí, bez všeliké opory, vystaveni všem nebezpečím a jejich stálost a hrdinnost si vynucuje úctu a obdiv pohanů, což považuje mravním účinkem hmotné ztráty. A krev mučedníků hojně tekla během posledních let! I zde položil katolicismus svou kandidaturu.

V Indočíně jsou poměry utěšenější. Katolíci jest 4½ %, v Tonkingu a v Annamu dostupují 7—10 %. Věřících je 1½ milionu, 18 biskupů, 400 misionářů, 1200 domorodých kněží. Zde není církev katolická slibný vzrůst a požehnanou budoucnost.

V Indii se staví na odpor katolicismu tři hlavní překážky: 1. kastovníctví se svými nepřeklenutelnými propastmi a rozdíly; 2. převaha muslimanů v severní části Indie; 3. anglická nadvláda, která jsouc protestantská, nepřije katolicismus. Církev katolická zapustila však v Indii hluboké kořeny, a jak známo, první domorodí biskupové byli vysvěceni v Indii, kde jsou četné kvetoucí misie, zvláště na Ceyloně.

Tento zběžný přehled dokazuje, že katolické misie jsou všude na postupu a jelikož církev na zemi jest církví bojující, třeba přihlížeti k obtížím jako za polního tažení, a každý, ať voják či důstojník ve vojskě Kristově, má přispěti podle svých sil ke konečnému vítězství!

Jakub Deml: Mé svědectví o Ot. Březinovi.
Vydal v subskripčním vydání Rudolf Skařík, jako 12. svazek edice českých autorů Plejada. — Mám před sebou tučnou knihu, na půl šesta sta stránek, v nichž Jakub Deml, přítel Březinův, shrnul asi všechno to, co považoval za nutné říci o Ot. Březinovi, jako básníku, umělci, filosofu a člověku. Nesmí v tom ovšem nikdo hledati nějakou práci literárně-historickou, po této stránce by práce Demlova jistě odborného měřítkem nesnesla; toho je si vědom i sám autor a jak se na jednom místě zmiňuje, psal knihu vlastně pro sebe, pro svůj vnitřní klid, aby si jasně a klidně znovu zopakoval všechno to, o čem kdy s Ot. Březinou mluvil, jak se mu jevil po celý svůj život, poněvadž poslední chvíle jeho života a i jeho smrt nebyla v ladné harmonii s celým jeho předcházejícím životem, s jeho zásadami, jež slovem i písmem hlásal a jimiž se též řídil. J. Deml zde snesl obrovský materiál, z něhož, ač ne právě přehledně, přece jen vidíme, že se Ot. Březina zajímal o vše, co souviselo s životem. Dovedl si i postěžovati, dovedl se rozhovořiti o všem možném, kritisovali a přísně kritisovali, ale jinak mluvil s tím a jinak s oním člověkem. Často svoje soudy Ot. Březina měnil, když došel k názoru jinému a v tom je právě velká dokumentárnost práce Demlovy, že úplné chronologickým způsobem, vyčítaje ze svých zápisků, ukazuje, jak na tu či onu věc Březina kdy pohlížel. Musel by to nebýt Deml, aby nebyl vášnivým antisemitou, je však pozoruhodné, že i Ot. Březina měl velmi často přikré úsudky o členech národa vyvoleného. Celkový dojem z Demlova Svědectví je ten, že Ot. Březina byl uvědomělým katolíkem a jeho smrt, která tak bolestně rozčarovala v první řadě J. Demla, nemůže býti jediným měřítkem toho, zda Březina byl katolíkem či ne. Odpůrcům všeho katolického se tento moment sice velmi dobře hodí, ale byla v tom jistě síla a prozřetelnost Nejvyššího, že vše dopadlo tak a ne jinak. Z celé Demlovy knihy sálá jakási pietní úcta a láska k zemřelému příteli a učiteli, jímž se ho autor skoro bojí sám nazvati. Není však pochyby o tom, že Demlovo Svědectví o Ot. Březinovi je jednou z oněch prací, k níž bude muset v první řadě sáhnouti každý, kdo se bude vážně obírat zjevem Ot. Březiny, ať již po kterékoliv stránce.

vč

Miloslav Matas: Lotr po levici posílá poslední pozdrav světu. Alfa, Praha, 1931. — Honosná knížka, jejíž formát a vnější úpravu nelze nepochváliti. Škoda, že jen málo lidí se nenáročně spokojuje s rozkoší z obálky a křídového papíru, opravdu škoda, mohli bychom potom nazvat p. Miloslava Matase velkým básníkem. Ale protože dnešní poměry, bohužel, nedospěly ještě oně výše tak žádoucí, můžeme jen pochválit Fr. Michla, který navrhl úpravu a vyrobil dřevoryt. V kulturní příloze pokrokového časopisu »Týden«, která se jmenuje »Pro lepší zítřek« a »vychovává« lid, v č. 18., str. 4, čteme duchaplnou recenzi knižky, o níž jde, pod nadpisem: Katolický básník »lotr po levici«, který žaluje světu na nemravnost katolicismu. Protože není účinnějšího léku na lidskou ubohost a pýchu než mlčení, nevšímli bychom si této rozkošné květině, která vybudila na slunných výšinách našeho pokrokařství, ale p. anonym tančí kanibalský tanec nad tím, že Matasovu Legendu uvítalo »Jitro« (ročník XI., č. 4, str. 156), resp. p. kol. Ant. Čech, jako dobré dílo katolického básníka. A pokrytecky se těší, co odpovíme teď na vyznání autora, »věrného syna církve«, proti které píše s takovou zaujatostí a vášnivostí. Nečetl jsem Legendy, za jejíž recenzi ostatně odpovídá p. kol. Čech — a proti které se právem protestovalo — četl jsem pouze Lotra, a tu vidíme, jak ubohý je tento odsudek katolictví »katolickým« básníkem, který má právě tak málo co dělat s katolicismem jako jeho učitel, básník J. S. Machar. Konečně, škoda slov, nic nemluví jasněji než toto skvělé vzepětí vývojové linie mladého básníka Jakuba Demla k autorovi Jedu z Judey. Mnoho lidí bude stát v trapných rozpacích nad těmito verši křečovitě zkroucenými, jejichž obsah jest tak žalostně ubohý, jejichž vyseptalé blasfemie jsou jen smutným dokladem toho, na jaké zoufalé mělčině uvázl básník, který s mladickým zápalem opakuje rouhání dávných světlomošů, kteří ostatně nad něho vynikali svým vtípem a elegancí. A nejsmutnější je na tom okolnost, že cítíme, že Matas by skutečně něco dovedl, kdyby ho nedržela za hlavu lidská pýcha, která znova tvrdošíjně zahajuje boj, prohraný předem. Čp.

Charles Y. Harrison: Generálové umírají v posteli. Z angl. originálu *Generals die in Bed* přeložil Karel Weinfurter. Nakladatelství Jan Toužimský v Praze, 1931. Stran 188. Cena Kč 18.—

Již groteskní titul knihy Kanaďana Harrisona prozrazuje, že dílem tímto řadí se autor mezi epigony *Remarque*-ovy. Jestliže však *Remarque* a jiní koryfeové válečných románů, jako Glaeser, Zweig a j., ličí upřímně pravé smýšlení frontového vojáka německého o válce, Harrison uvádí nás svým románem do linií dohodových a dává nám poznání ledví příslušníků anglické armády. Srovnáním s romány autorů německých můžeme konstatovati, že válečná psychologie řadového vojska znepřátelených front až ku podivu souhlasí: zatracování tohoto pekelného zla války, která ssaje mladou mizu národů, deptá lidskou důstojnost; Angličan a Francouz na jedné straně, Němec na straně druhé pátrají po původcích války a je proklínají.

Kniha Harrisonova jest bezohledným vyličením osudu kanadského praporu v závěrečných bojích v sev. Francii. Šílené hrůzy moderní války jsou zde vykresleny nejživějšími barvami s brufálně upřímnou otevřeností. Mnohé scény bezprostředně zachycenou hrůzou čtenáře přímo fascinují. Efektu tohoto docíljuje autor také dramatickým

spádem svých líčení. Taková krvavá scéna v německých zákopech (kap. šestá), ofensiva u Bethune nebo plenění Arrasu a jiné vzrušující scény čtenáři připadají, jako by na ně hleděl objektivem filmového aparátu. Ke kladům díla náleží i určitý vkus autorův, zvláště pokud se týče momentů eroticky zbarvených. Zde zvláště Harrison vždy včas vycítí, kdy jest dlužno nit děje přestříhnouti, takže ani náročný čtenář není nemile dotčen. Značné úrovně nabývá kniha psychologickým líčením, v němž jest autor nesporným mistrem. Slovy nehledanými jest zde zachycena duše vojína téměř detailně.

Hrdina románu, jímž je snad autor sám, jest atheista. Tu můžeme pozorovati v románě něco charakteristického s hlediska náboženství. V nejkritičtějších okamžicích, kdy jedná se o bytí či nebytí, prahne duše hrdiny-atheisty po čemsi absolutním, po jakémsi nadpřirozeném prostředku, jenž by mu poskytl útěchy — naděje, co si však určitěji nedovede představit. A opět i tu vidíme, že i atheista uvědomuje si sjoucnost Boha, byť by to cítil jen neurčitě svým instinktem.

Kniha stojí opravdu za přečtení a zůstane ještě dlouho časovou. Jš.

Georges Bernanos: Odpadlík. (Přetvářka. — Radost.) Cena Kč 68.—. Vydalo Aventinum v Praze, 1931. — Bernanos vidí jasně a vidí dobře a správně; proto již při knize »Pod sluncem Satanovým« se strhla pravá bouře, a několik kritiků se snažilo promluvit o té knize. U nás to byly hlasy většinou pomatené a podivné. Kniha »Odpadlík« jest zření Přetvářky, Lži, která hlodá nitro dnešního člověka. Dav lidstva (karakterizován na několika lidech), zmítaný nevěrou a žijící z vědy či techniky, toť běženci díla Bernanosa. Dnešní člověk, jenž pro samou vědu a službu jí vyvýšil ji nade všechny cesty ke kráse, nad ni samu, nad Boha, zmírá v hluchotě svého svědomí, jež se snaží tišit hlukem a rychlostí moderního života. Avšak on také někdy neumírá v tápání, a agonie těchto lidí jest úděsná, umírání ne klidně veselé, ale těžké. Život potácejících se těchto lidí zakreslil Bernanos v plné síle. Jaký bude soud jejich? Ó volání strašlivé jest zlato jeho knihy! Dva svatí jsou centrem krásy této knihy (která se těžko čte buržoim), Abbé Chevance a dívka Chantal, Radost a Čistota sama. Hrůza protikladu kanovník Cénabre. Jest to dílo, promítnuté v Boha, z Něhož vyšlo, a k Němuž se tyčí. Jan Opasek.

Břevnov, první klášter benediktinů na pňdě slovanské. Péči mnichů břevnovských a nadšenných přátel kláštera, L. P. 1931. Za 5 Kč. — Je to knížka potřebná a nutná, neboť jsme neměli dosud žádné jiné, z níž bychom mohli poznávaní slávu benediktinského kláštera Břevnova. Dočítáme se velkých a důležitých věcí o českých svatých, o nichž jsme vůbec nevěděli. Říká se, že Bůh nedává zemi tyto rytíře Svě a záštitu naši. A národ se nemodlí a nezná ani ty, které má, kteří v Čechách žili. Zná se život bl. Mlady, bl. Kunhuty, bl. Přibyslavy, sv. Anastasia, sv. Radima? Již tím, že z tohoto dílka poznáváme naše svaté, stává se ono cennou studií pro nás. K článku sv. Vojtěch a Břevnov jest připojen článek o benediktinech a průvodce klášterem břevnovským. Pro každého katolika, který chce poznat první duchovní středisko, klášter, z něhož rostlo všechno bohatství ducha pro nás, je tato knížka nutností neodbytnou. J. O.

K článku v 1. čísle »Jitra« 1931: »Krátký výtah života sv. Prokopa«, zasílám zprávu. Je to určení oné knížky a poznámka o životě sv. Prokopa. Z knihy dr. Fr. Krásla: Sv. Prokop, v Praze 1895, v Dědictví sv. Prokopa, str. 410. Benediktin břevnovský P. Bonifatius Frič, jenž po složení opata Václava Košína byl administrátorem sázavského kláštera, vydal spisek: Pobožnost vroucná k velikému světa divotvorci sv. Prokopu (v Kutné Hoře r. 1730, 8°). Jsou to stručné hodinky české, litanie, zpěvy a modlitby ke světcům chotounskému. Ke 3. vydání, jež vyšlo v Praze r. 1764, připojen »Krátký výtah života sv. Prokopa« a kromě jiných dalších písní »Srdečný hlas na čest sv. Prokopa, napsaný od milého vlastence českého Františka Vaváka z Milčic«.

J. O.

Kytice na oltář sv. Antonína Paduánského. Mešní píseň, litanie, responsorium, lidová píseň a zásvětná modlitba. — P. Leander Brejcha vydává naklad. Cyrillo-Methodějského knihkupectví Gustav Francel v Praze praktické dílko, které jest potřebné k jubil. oslavám sv. Antonína, miláčka lidu. Jubileum začalo dne 13. června 1931 a potrvá celý rok. Bylo by záhodno, aby světoznámý Divotvůrce, jehož účta jest rozšířena i u nás, byl v každé farnosti důstojně oslaven. Všechny písně jsou vytisknuty s doprovodem varhan. Cena příručky jest stanovena na Kč 1.—. Při hromadných objednávkách sleva až 40%.

»Vino ze Sodomských vinic.« Pro vítězství mládeže v boji o mravní čistotu dostalo se mládeži nové zbraně, a tou je knížka P. Adolfa Pelikána S. J., bývalého gen. duchovního rádce SKM., »Vino ze Sodomských vinic«. Zkušený exercitátor a znalec mladých srdcí uložil v ní tolik rad a pokynů mladým lidem, že vedle Schilgenových spisů nutno ji postaviti na přední místo. Možno říci, že svou formou, stručností a jasností výkladů, populárním a poutavým slohem a hojností příkladů spisy Schilgenovy i předčí a mládež bude ji čísti až do konce jistě s velkým užitekem. Dílo jest rozděleno na tři části. První jest věnována jinochům, druhá jinochům a dívkám a třetí výhradně dívkám. K titulnímu obrázku Führichovu, jak »Satan hraje s jinochem o jeho duši«, napsal Černý-Konopišťský výstižnou báseň »Hra o lidskou duši«. V závěru tohoto vysoce aktuálního spisu, jehož vydáním staví se Sdružení katolické mládeže v čelo úsilí o mravní čistotu mladých, nekompromisního boje proti nemravnosti, která ohrožuje budoucí rodinu, společnost i stát, píše P. Pelikán působivá slova: »Bojuješ velkou věc — za své štěstí. Kdo může co popřít z toho, co jsi četl v této knížce? Jest to jen malba, fotografie skutečnosti. Vino sodomské plodí slzy, utrpení, znechucení, smrt — čistota pak přináší radost, pravou lásku a šťastné manželství.« Rodičové, dejte do rukou svých dospívajících dětí tuto knížku! Upoutá je, osvětlí jejich vědomí a zachrání je! Mladí lidé, přečtěte si Pelikánovo dílo! Necht' není jinocha a dívky, kteří by si tuto knížku neopatřili! Cena její je vzhledem k cennému obsahu (96 stran velmi pěkné úpravy) nízká Kč 4.— a umožňuje proto koupit každému. Praha II., Spálená ul. 15, III. p.

Školní rok začíná a s ním hlásí se dětem po radostných prázdninách opět pilná celoroční práce ve škole. Usnadněte a zpříjemněte dítkám tento náhlý přechod z veselé bezstarostnosti do opravdové práce a popřejte jim již počátkem

školního roku i vyhlídku na radostné pobavení a osvěžení po vykonané školní povinnosti. Četba ušlechtilého časopisu pro mládež přenese je na chvíli do nedávné radostné minulosti. Předplatte dítkám pěkný, dlouholetý časopis »Rajskou zahrádku«, zábavně poučný obrázkový měsíčník, který právě vyšlým 1. sešitem zahájil již 41. ročník. Mládež vám bude povděčna za potěšení, jež ji tak způsobíte a bude se tím pilněji a úsilovněji činiti ve škole o dobrý úspěch. S jakou radostí chopí se dítky po vykonané povinnosti školní pěkného časopisu, aby se pobavily četbou poutavých povídek, poučných článků, básní a luštěním veselého »Zábavného koutku« bystrými svými vtipy! Vylosovaná a včas zasláná správná rozluštění budou odměněna knižní premií a jména luštitelů uveřejněna. Doporučujeme vřele »Rajskou zahrádku« dítkám k odbírání a upozorňujeme na ni jako na účinnou pomocnici vychovavací i vyučovací pp. rodiče, jakož i vdpp. katechety a pp. učitele, pro kteréž mají především význam objednávky hromadné se značnými slevami a zvláštními výhodami platebními, jež na požádání ochotně obratem sdělí podepsaná administrace. Levné předplatné umožňuje i při nynější hospodářské krizi rodičům méně majetným, aby mohli způsobiti svým miláčkům potěšení a předplatili jim »Rajskou zahrádku« — činí ročně (10 sešitů) pouze 6 Kč i s pošt. zásilkou. Ukázková čísla zašle v libovolném počtu administrace zdarma. Dopište si o ně! Dotazy zodpoví a přihlášky přijímá: »Administrace »Rajské zahrádky«, Praha-II., Pštrossova 200.

Slovensko jindy a nyní. Starý přítel Slováků, Seton Watson, vydal novou, vědecky založenou knihu Slovakia then and now (Slovensko jindy a nyní), jež vyjde na podzim též ve slovenském překladě. V ní jsou shrnuty a kriticky uváženy výsledky studia nových poměrů na Slovensku, vzniklých za československé správy. Autor objektivně hodnotí všechny jevy, jež slouží jeho vědecké studii za podklad. V důsledku kritického postoje autorova jest dovoleno odvolávati se na jeho důvody proti revisi trianonského míru a jenž se udál na díle slovenské obrody. Seton Watson pozoruje nesporné úspěchy, jichž bylo docíleno v organizaci správy země, v budování hospodářských a kulturních podmínek života. Zdůrazňuje státnické a spravedlivé řešení otázek národnostních a náboženských, začasné obtížných. Prokazuje, kterak náboženský a národní život za nových poměrů ozdravěl a zesílil, na rozdíl od poměrů dřívějších. Zejména působivé jsou jeho důvody proti revisi trianonského míru a proti akcím Rothermerovým, jemuž upírá úplnou informovanost. Všechny jeho důvody jsou vědecky doloženy a jeho úvahy jsou spravedlivé. Z těchto důvodů jest dílo toto směrodatné pro posouzení slovenských poměrů, čímž jest dán jeho veliký význam. Vyjde v Orbisu, Praha XII.

»Alibi« Františka Némce vychází knižně. Fr. Němec je velmi oblíbeným autorem »soudniček« Českého slova. Svou popularitu si získal především znamenitou znalostí prostředí a života společenské spodiny, znamenitou humornou kresbou jejich figurek a dovednou reprodukcí jejího jazyka a zlodějské hantýrky. Z téhož ovzduší soudních síní, trestnic a periferie čerpá také obsah pro svůj román. Není u nás první, kdo tak činí, ale je první, který líčí tento život a jeho hrdiny

s jejich stanoviska, vidí věci jejich očima a vyjadřuje se jejich řečí. Němcův sklon ke grotesce vyhovuje zde znamenitě humornosti, romantice a exotičnosti látky. Je při tom velmi působivě podporován svým ilustrátorem Antonínem Pelcem.

Don Quijote v Melantrische! Světové arcidílo humoru a vtipu, Cervantesův Důmyslný rytíř don Quijote de la Mancha, dostane se do knihovny každého, i nemajetného čtenáře v solidním a krásném vydání a za nepatrnou cenu. Byla jím totiž v září zahájena nová řada populární Melantrichovy knižnice. Vyjde tu ve čtyřech svazcích a bude stát v plátěné vazbě 64 Kč. Překlad je prací mladého, ale již velmi dobře známého kritika a literárního historika dra Václava Černého.

Březinovo museum. Spolek pro uctění památky básníka Otakara Březiny adaptuje bývalý byt básníkův v Jaroměřicích nad Rok. na Březinovo museum, v němž budou umístěny veškeré věci, mající vztah k životu zesnulého mistra. Museum bude ještě letos zpřístupněno veřejnosti, neboť adaptační práce jsou již dokončovány. Domník slavného básníka mystické tvorby, na němž pracuje mistr Bílek, bude odhalen až v roce příštím. Spolek vybral na sbírkách a darech asi 130.000 Kč. Jš.

Divadlo a film

Láska a film: Francis de Croisset. Přeložil Antonín Bernášek. Režisér Fr. Salzer, výprava Josefa Weniga. Hrají v Městském divadle na Král. Vinohradech. Croissetova komedie »Láska a film« nebo jinak »Petr či Jack«, je jednou z oněch her, jež nás vskutku pobaví a nejen pobaví, dají nám nenápadně pohlédnouti do lidských duší a osudů. Na jedné straně láska Petra a Jany a na druhé straně Jack a Fernanda, film. Touha po prostém, jaksi podle staré módy, šťastném rodinném životě a pyšná, zaslepená touha po slávě, po filmu. Petr, nadějný vynálezce, přímo zaslepen se zamiluje do Fernandy, prosté dělnice z továrny. Již již se vidí šťastným manželem a slavným vynálezcem, když tu přichází první rozčarování. V jeho vynálezu ho předběhl jiný a v tutéž dobu, kdy se to dovídá, opouští ho i Fernanda s dřívějším svým milencem Jackem, oslněna vyhlídkou na příští filmovou kariéru. Vyléčí se ze své bolesti a náhradu za Fernandu najde v Janě, přítelkyni Fernandy. Je po druhé v životě šťasten, ale štěstí jeho netrvá dlouho. Jsa zaměstnán jako oznamovatel v radiu, setká se s Fernandou a Jackem, slavnými již filmovými hvězdami, před mikrofonom a v rozhovoru s Fernandou jest jí zdánlivě pokořen a vysmíván. Opět se stará bolest obnoví a v rozčilení, neposlouchaje ani slov útěchy a zdánlivě jen výčitky Jany, dojde mezi ním i Janou k roztržce. Jana z jakési divčí žárlivé trucovitosti rozhněvána Petra opouští, a tu on, ukončiv právě před mikrofonom hlášení o pádu vlády staré a o nastoupení nové, lidštější, o své újmě, sám za svou osobu, volá po mecenáši, jenž by chtěl finančně podepřít nový jeho vynález. Je prohlášen za blázna a na celé čtyři měsíce zmizí z Paříže. Nikdo o něm neví. Souží se, trápí se po Janě a ona zase po něm, ale nemohou se setkat. Až tu jednou potká ho kdysi jeho přítel, dnes majitel filmového ateliéru, a ujme se ho a najme ho jako fotografa.

A ještě jednou se má sejít s Fernandou. Fernanda a Jack hrají prostý děj, jak prostá dělnice, zamilovavší se kdysi do prostého dělníka, vyšvihla se vlastní svojí silou až na filmovou

hvězdu. Zde v ateliéru setká se naposledy, ošumělý, s Fernandou, dojde k rozmluvě, ale není již Petr vysmíván, vše je mu dnes jasné, je vyhojen z citů kdysi tak opravdově od něho citěných k Fernandě a pohrdá jí. Přijde sem jakoby náhodně i Jana, jsouc pozvána přítelem Petrovým, a zatím co se filmuje v pozadí ateliéru scéna, vyznání lásky prosté dělnice a dělníka, i Petr a Jana vysloví ono čarovné slůvko: miluji tě.

Jistě nic zvláštního po stránce dějové, ale ona prostota na jedné straně, Petr (Bedřich Veverka) a Jana (Marie Lhotová) a strojenost na druhé straně, Jack (Václav Vydra) a Fernanda (Libuše Freslová), ta protihra dvou různých typů, to jest to vlastní jádro hry. Dvě dvojice milenců, jedna citová, lyričtější, životně však pasivnější, druhá bez jakéhokoliv sentimentu, bezohledná na lidské city, obchodní a proto snad i životně aktivnější. Snad! Je to však zdravé vítězství člověka (Petra), jenž se už nedovede prodávat a při tom ničít svoji vlastní duši. To zdravé, to lidštější vítězství, vítězství zdravá láska a to, co jest jeho životním cílem, jeho vynález dojde realizace. Autor zde zřejmě podává jakousi zpověď své duše, svého srdce a vítězství citová upřímnost a opravdovost tak skvěle konfrontová v závěrečné scéně s filmovým lživým bombastem. Hra má svůj určitý švih jak režisérsky tak i výprava je šťastně řešena.

V. Černý.

Esperantská hlídka

Rídí Fr. Boreš, Litovel, Šerhovná.

XXIII. mezinárodní esperantský kongres. Ve dnech 1.—8. srpna konal se v Krakově světový esperantský kongres. Ku sjezdovému jednání sjeli se esperantisté z celého světa. I z naší republiky byla účast důstojná. Slavnostní zahajovací schůze konala se v Katolickém domě za přítomnosti oficiálních hostů, zástupců 7 států a esperantistů. Během kongresu konali se různé schůze a přednášky. Tak i o naší republice měl pěknou přednášku p. Dr. Aug. Pitlík, speciálně o turistice. Dále se zmínil o naší vlasti p. Jos. Scherer, který koná cestu kolem světa, již rok jest na cestě a Prahu navštívil právě před odjezdem do Krakova. Esperantu se jmenovitě věnují kruhy a organizace studentské a tak i o kongresu studující měli své speciální schůze, mládež můžeme směle počítati mezi největší a nejčilejší propagátory esperanta. Druhý den během kongresu, v neděli, byly slouženy v přeplněném chrámu Páně na náměstí katolické bohoslužby. Mši sv. celebroidl miláček esperantistů P. Andreo Če, rumunský kněz, a kázání v esperantu proslovil P. Kukulka, polský kněz. Kongresu přítomen byl také předseda mezinárodního svazu katol. esperantistů P. Font Giralt z Gerony, Španělsko, který v řečnických závodech získal první cenu a na podzim slíbil navštívit také Prahu. Příští kongres jest svolán do Paříže a katol. esperantský sjezd bude se konati v Lurdech nebo v Lisie. — F. Buhr.

Esperanto ve službách katol. informační služby. Vedle mezinár. organizovaných svazů komunistických, i katolíci vystihli praktičnost esperanta jako mezinár. dorozumívací řeči, hlavně pro službu informační. V Paříži již po 26 roků vychází esper. tištěná revue »Espero Katolika« a čtrnáctideník »Katolika Vivo«, mající spolupracovníky ve většině katol. zemí. Adresa jeho jest: »Katolika Vivo«, Paris XVI., 10, rue Pergolèse. —

Fr. Kudrna.

Z domova i ciziny

J. J. M.:

Momentka z cesty.

Zpráva v novinách asi v polovici července: Úpadek říšskoněmecké banky vyvolal v některých německých městech demonstrace jak komunistů tak hackenkreuzlerů, avšak až na několik bezvýznamných srážek s policií nebyl pořádek porušen.

Tato slibná zpráva nás přiměla k tomu, že jsme odjezd z krásného, avšak na demonstrace příliš klidného města Norimberka o půl dne uspíšili, abychom již odpoledne byli ve Stuttgartu, nejbližším průmyslovém městě.

Pouze jsme odložili bafochy do noclehárny pro mládež a vyzpovídavše důkladně ochranného ducha tohoto našeho dočasného domova, kde nalezne denně útulek asi 300 nadějných mladých turistů, opakující a připomínající si navzájem rady, které nám dal usměvavý Herbergsvater, spěcháme k hlavní třídě, tak zvané Königstrasse, která, o něco užší nežli Václavské náměstí, jest jakoby narýsována podle ohromného pravítka, přímého jako šňůra a dlouhého asi 2 km. Zdá se, že se táhne do nekonečna, neboť jest na obou koncích prodloužena ulicemi, jež se od jejího směru neuchylují ani o stupeň. Nepřekvapují nás světlé reklamy, jež se mezitím rozehrály nejrůznějšími barvami, neboť na ty jsme si již v Německu celkem zvykli, živý ruch na hlavní tepně velkoměsta s 400.000 obyvateli by celkem nebyl ničím zvláštním — leč zde právě stačí, abychom si všimli frekvence poněkud bedlivěji a poznáme, že tato ulice není řekou, již proudí masy lidí jako snad jinde neb i zde jindy, neboť zde se počínají tvořit nebezpečné víry, jak jsme toho svědky právě před jednou přepychovou kavárnou. Sotva se policii podařilo rozehnati jeden shluk lidí, již se opět tvoří nový poblíž paláce ministerstva financí, pohybuje se směrem k nám, rychle vzrůstá jako by tímto pohybem, již dokonce počíná brzdit frekvenci. Utíkáme ještě zavčas do poboční ulice, zahledáme příjíždějící zelené auto, slyšíme výzvu policistů, žádajících okamžitý rozchod a když není vůbec respektována, tu vyskakují z automobilů a bezohledně obušky rozhánějí dav. Že bijí často bezohledně, o tom by mohl podat důkaz kolega Thomas, který se při jiném podobném sročení poněkud opozdíl a dostal takovou ránu do obličeje, že i kdyby ji chtěl zamlčet, zarudlá stopa na čele ji nepochybně dokazovala.

Asi o půl desáté třeskla rána z revolveru. To jako by bylo signálem pro policisty, kteří ukryti v blízkých pobočních ulicích snad na to již dlouho čekali. Se všech stran příjížděly auty a na motocyklech a ukázali nám, že jsou na podobné věci buď zvyklí, nebo že mají aspoň výbornou techniku ve vyklizování ulice. Ráno byl ovšem provoz normální. Vždyť celkem, jak oznámily noviny, nikde nedošlo k porušení pořádku; nechtěl bych však vidět, jak to vypadá, když jsou zde demonstrace vážnějšího rázu, kdy naše noviny přinášejí suché zprávy, že tolik bylo raněno a tolik a tolik lidí zabito.

Biskupská konference v Olomouci. Biskupové ČSR. konali důležité porady o církevních otázkách za přítomnosti apošt. nuncia Ciriaciho. Přítomen byl též zástupce vratislavské diecése prelát Fischer z Vidnavy. Nuncius Ciriaci podal zprávu o provádění Modu vivendi a zaujal stanovisko k událostem, jež se sběhly za sedisvakance arcib. stolce v Praze. Biskupská konference se rozhodla v zájmu disciplíny v církvi potrestati církevními tresty osoby, které porušením kanonické poslušnosti dopustily se deliktů proti kan. 2331 Codicis Juris Canonici. Konstatováno dále, že časopisy „Deutsche Presse“ a „Egerland“ přestaly býti časopisy katolickými. Rozpuštěn německý spolek katol. duchovenstva pražské diecése. Ndp. arcibiskupu Kordačovi zaslán pozdravný telegram předsedou konference arcib. drem Prečanem.

—»o«—

Z činnosti katolické Charity.

Vydaná zpráva o činnosti katolické Charity v zemi Moravskoslezské za rok 1930 podává dokonalý přehled sociálně zdravotní činnosti charitativních Svazů, jejich odborů i přidružených ústavů.

V přehledné výroční zprávě uvedeny jsou údaje o činnosti zemského ústředí, obou diecesních Svazů v Olomouci a v Brně, 246 farních odborů těchto Svazů a 131 sociálně-zdravotních ústavů Charity v zemi Moravskoslezské spolu i s náklady, vynaloženými na tuto činnost.

Tak náklady zemského ústředí Charity činily v minulém roce částku 318.114 Kč, výdaje Svazu Charity v Olomouci 280.899 Kč, jeho farní odbory »Ludmily« vydaly v penězích 290.176 Kč, v naturalích pak 174.304 Kč, farní chudinské ústavy a nadace v arcidiecesi olomoucké vydaly 375 tisíc 018 Kč, Svaz Charity v Brně 251.325 Kč, jeho farní odbory v penězích 121.480 Kč, v naturalích za 62.073 Kč, chudinské ústavy a nadace diecése brněnské 184.068 Kč a všech 131 ústavů Charity v zemi Moravskoslezské na zabezpečení svých 12.652 chovanců a ošetřovanců celkem 15 mil. 515.882 Kč, takže celkové vydání těchto institucí katolické Charity činí za minulý rok částku přes 17 a půl milionu Kč. Na těchto ohromných výdajích za jeden rok participují ústavy pro péči o nemluvňata a batolata, počtem 5, dětských opatroven 21, sirotčinců 32, ústavů: pro mládež mravně vadnou 1, pro mrzáčky 2, pro nevidomé 3, pro padoucníci stížené 2, pro encefalitiky (po spavé chřipce) 1, pro slabomyslné 6, starobinců 9, chorobinců 10, ozdravoven 7, nemocnic řádových 8, ošetřov. nemocných, stravoven a útulků 22, pro výchovu sociálních pracovníků 2.

Výdaje organizací Charity i ústavů stoupají rok od roku úměrně s přibývajícím bídou a nezaměstnaností. Farní odbory Charity sv. »Lidmila« vydaly v rámci své podpůrné činnosti celkovou částkou 648.035 Kč jen v obvodu svých 246 farností a jak zpráva uvádí, na tyto veliké výdaje nedostaly od ministerstva sociální péče ani haléře úhrady nebo subvence, ač jiné dobrovolné organizace obdržely statisícové částky. Nepomohly ani četné intervence u p. ministra dra Czecha, který zůstal neoblomným ve svém odmítavém stanovisku, které přirozeně nikdo nemůže zváti objektivním a spravedlivým.

Rovněž tak i ústavy Charity musely si opatřiti vlastním přičiněním, sbírkami, ústavním hospodářstvím a j. na 15 milionů Kč, neboť na vydání přes 15 a půl mil. Kč nedostaly ani půl mil. Kč podpory, naopak min. sociální péče dalo těmto ústavům daleko méně, než tyto obdržely v roce 1929. Z toho také plyne ta zkušenost velmi cenná, že naše ústavní péče Charity je nejlacinější odbornou ústavní péčí, s níž se nedá žádná jiná ústavní péče ať státu, země nebo okresu ani zdaleka srovnati. Z toho lze viděti, že ze všech možných institucí veřejných a dobrovolných, které se sociální péčí v naší republice zabývají, jsou to dobročinné ústavy Charity, které nejméně zatěžují státní i zemské pokladny, které nejménší podpory z veřejných prostředků dostávají, leč přes to největšími náklady, jdoucími do desítek milionů ročně, přispívají ku zlepšení osudu sociálně slabých nenárodně, tiše a trpělivě.

V této činnosti také leží záruka budoucnosti křesťanské Charity.

A tato Charita vyhlásila opět na měsíc září mobilisaci štědrých rukou, aby se jí dostalo prostředků ku ochraně nejen zdraví těla, ale i duší svých desítek tisíců svěřenců.

A proto pamětliví jsouc slova Kristových: »Cožkoli jste učinili jednomu z bratří mých nejmenších, Mně jste učinili«, přispějme i my všichni svým milodarem, abychom tak zabezpečili bohumilou činnost křesťanské Charity.

—»O«—

Kolika jazyky se mluví v Evropě. Jak známo, mluví se v Evropě 120 jazyky, z kteréhožto počtu 83 jazyků připadá na samotné Rusko. Co do rozšíření přichází na prvním místě němčina, kterou v Evropě mluví něco málo přes 90 milionů lidí, potom ruština, již používá 70 milionů lidí, angličtina se 47 miliony, italština se 40 miliony, francouzština s 39 miliony, polština s 23 miliony, španělština se 16 miliony, holandština s 11 miliony, maďarština s 10 miliony atd. Z 83 jazyků, kterými se mluví v Rusku, považuje se svým významem toliko 19 jazyků, z nichž každý je používán méně nežli 1 milionem, 27 jazyky mluví uzavřené národnostní skupiny přibližně po 100.000 lidech. U Dagestanie na severním Kavkaze existuje dokonce malá vesnice s několika sty obyvateli, kteří mluví vlastním sousedům nesrozumitelným jazykem.

Devět tisíc berlínských školních dětí výdělečně zaměstnáno. Děti berlínských rodin, kteréžto rodiny nemohou při dnešní hospodářské krizi uhasiti živobytí výdělkem rodičů, jsou v počtu 9000 osob, úředními orgány napočtených, zaměstnány nejrozličnějším způsobem jako samostatně výdělečné. Více nežli polovina uvedeného počtu dětí je zaměstnána jako poslíčkové v různých závodech obchodních i průmyslových, asi 1000 jich pracuje při polním hospodářství a zbytek přímo v průmyslových závodech, třebaže to odporovalo zákonným nařízením. Délka pracovní doby pohybuje se asi kolem tří hodin denně, některé děti pracují však i přes 4 hodiny. Asi 750 dětí pracuje denně čtyři až šest hodin. Více nežli šest hodin pracuje přes 200 dětí. Příslušné úřady a policejní orgány sledují velmi pilně a pečlivě tuto záležitost, nemohou však ničeho pořídit, protože hlad a nedostatek v rodinách jest mocnější pákou, nežli ohledy na dětské mládí a zákonné předpisy.

Zahraniční hlídka

Úvodem. Zvýšená potřeba poznání ciziny, jež se projevuje v poslední době, vedla zahraniční sekci Ústředí k tomu, aby na tomto místě byla uveřejněna postupně řada informativních článků, seznamujících čtenáře s poměry zahraničních studentských katolických organizací. Vedle toho budou uveřejňovány články, dotýkající se mezinárodního života vůbec, zprávy z ciziny, referáty o návštěvách zahraničních hostů a pod.

Zahraniční sekce prosí všechny, kteří mají o věc zájem, aby svou aktivní spoluprací, zejména zasíláním vhodných článků k uveřejnění, pracovali k tomu, aby zahraniční hlídka stala se nezbytnou a hledanou součástí našeho časopisu, tak jak toho vyžaduje jeho úroveň a postavení celého Ústředí.

Německo.)* Kulturní, jazyková i náboženská různotvárnost ve veliké německé říši, spojená často s lokálním patriotismem, způsobila, že nikde nesetkáváme se s takovým množstvím studentských spolků, sledujících nejrozmanitější účely, jako právě v Německu. Nejtypičtějším a do čtyřicátých let minulého století jediným druhem studentských spolků byly t. zv. „Burschenschaften“, sdružení to mladých lidí, mající za účel pěstování vlasteneckého ducha (často v úzce regionálním smyslu) a družné kamarádství.

Teprve ve čtyřicátých letech pod tlakem liberalismu a za působení novodobých literárních proudů počaly vznikat jednotlivé katolické studentské spolky; první byla „Bavaria“ v Bonnu. Teprve v pozdějších desetiletích projevila se snaha po centralisaci, nepokročila však valně daleko, takže dnes existuje ještě šest na sobě nezávislých katolických studentských federací, sdružujících celkem 16.000 studentů (z celkového počtu 110 tisíc), organizovaných v nesčetných spolcích, spoledících po německých městech.

Nejstarší z jmenovaných 6 organizací jest „Unitas-Verband der wissenschaftlichen katholischen Studentenvereine“, U. V., jehož působnost, jak již jméno samo naznačuje, jest v první řadě odborně-vědecká, zejména i potud se týče theologie. Členství ve spolcích sdružených v U. V. jest přípustno i pro cizí studenty. Všech spolků má nyní U. V. 61, členů 1.400.

Podle stáří druhou a největší organizací katolických akademiků vůbec, nejenom německých, jest „Cartell-Verband der katholischen deutschen Studentenverbindungen“, C. V., se 124 sekcemi a 9.000 členy, jenž dosud není členem Pax Romany, ačkoliv o jeho přijetí zejména v poslední době se vážně jedná.

„Kartell-Verband der katholischen Studentenvereine Deutschlands“, zkráceně K. V., sdružuje v 105 sekcích na 4.300 universitních studentů. Od C. V. liší se tím, že členové K. V. nenosí cerevisy, ale slavnostní delegace, zastupující spolek při mimořádných příležitostech, zejména i při církevních slavnostech, jest uniformovaná stejně jako u ostatních spolků. Obě posléze jmenované federace blíží se svou vnější činností a organizací poměrně nejvíce našemu Ústředí.

*) Oficiální data, týkající se počtu členstva a některých bližších údajů, jsou vzata z monografických článků, uveřejněných v letošním jubilejním sborníku „Pax Romana“.

„Ring katholischer deutscher Burschenschaften“ (R. K. D. B.) vznikl secesí z U. V. Sdružuje ponejvíce studenty nacionalistické a sblíží se stále více s C. V., od něhož liší se hlavně intenzivnějším pěstováním studia vědeckých otázek. Sekci má 21, členstva na 500.

Všechny až dosud jmenované organizace mají členstvo výlučně mužské. Studentky jsou organizovány ve své vlastní federaci „Verband des katholischen deutschen Studentinnenvereine“ (V. K. D. St.) s 22 sdruženími a 400 členkami.

Zbývá promluvit ještě o nejmladší organizaci německých studentů pod jménem „Hochland-Verband katholischer neustudentischer Verbände“ (H. V.), která se snaží vnést do německého studentského života nové ideje a uplatnit nové metody. Organizace tato vznikla v rozervané době posledních válečných let, a to pod přímým vlivem známého katolického sociálního pracovníka dra Sonnenscheina. Charakteristické znaky Hochlandu jsou snaha po dosažení mimořádné, nadprůměrné morální úrovně členstva, úsilovná práce na poli sociálním a návrat k přírodě. Požadavky, které klade H. V. na svoje členstvo, nejsou nikterak malé: naprosté zdržování se alkoholu a nikotinu, úspěšná sociální práce po dobu dvou semestrů, to jsou minimální podmínky pro přijetí do spolku. Jest patrné, že činnost Hochlandu jest taková, že snáší dobře spolupráci jak studentů, tak studentek; a vskutku H. V. jest jedinou akademickou organizací v Německu společnou pro obě složky. Přes svou nevelikou početnost (300 členů a členek v 21 sekcích) podařilo se Hochlandu zaujmouti důležité místo v kulturním životě, zejména v t. zv. „hnutí mládeže“ (deutsche Jugendbewegung), jež zvrátilo hladinu veřejného německého života v nedávno minulých letech a v podporování pacifistických snah.

Potřeba sblížení se k společné práci vedla všech šest jmenovaných federací k založení t. zv. „Arbeitsgemeinschaft der katholischen deutschen Studentenverbände“, jež však není žádnou organizací, nýbrž pouze střediskem výměny názorů.

Oblíbená studentská mensura jest v katolických spolcích zakázána. Spolkové barvy nosí pouze členové C. V. a R. K. D. B. Oba tyto spolky zdržují se také doposud spolupráce s Pax Romanou.

Dr. Suchánek.

Zlatá návštěva v Praze. Ve dnech od 23. srpna až 15. září dlel v Praze dr. Renzo Enrizio de Santis, bývalý čelný funkcionář organizace katolických italských studentů FUCI, nyní profesor a spolupracovník vatikánského deníku »Osservatore Romano«. K jeho návštěvě do Prahy přispěla v neposlední řadě zdařilá pout do Říma v minulém roce, kdy podařilo se navázati přátelské styky se zástupci italského katolického studentského. Bezprostřední a hlavní zásluhu získal si však o milého zahraničního přítele Msgre Jan Boháč, rektor koleje Arnošta z Pardubic, jenž po celou dobu jeho pobytu převzal úlohu laskavého a pečlivého hostitele i průvodce. Jsme přesvědčeni, že dr. de Santis, jenž se ukázal velmi bystrým a zevrubným pozorovatelem, odnesl si správné a úplné poznatky nejen o našem veřejném životě, zejména i studentském, nýbrž že získal i mnoho znalostí našich poměrů kulturních a uměleckých, k čemuž se mu naskytlo mnoho příležitostí v »Římu severu«. Osobní styky, jež navázal s významnými osobami našeho veřejného katolického života, prospějí jistě značně kulturní spolupráci. O tom svědčí informativní články, jež uveřejnil

dr. de Santis v »Osservatore Romano«, v nichž snaží se korigovati mylný názor, jenž utvořil se v jisté části italského tisku o našich poměrech. Na zpáteční cestě navštívil italský host některá význačná místa republiky, mezi jinými i Zlín a Bratislavu. Dopisy, které zaslal po svém návratu do Itálie, svědčí o tom, že podařilo se získati pro nás nového a upřímného přítele. Dr. S.

Povznesení náboženského života v SSS.

Názor laika-technika.

SSS. jsou výlučně spolky studentskými — většinou středoškolskými. Jest známo, že studentovistředoškol. se protiví všechno to, k čemu je nucen — co musí dělat. A tak by bylo a jest chybou, jestli se snad v SSS. členstvu poroučí z vyšší instance, že musí tehdy a tehdy to a to udělat. Jestli by snad člen chodil do kostela, ke sv. přijímání a p. proto, že to jiná vyšší instance poroučí, že by měl ve spolku nejisté postavení a pod., můžeme býti ujištěni, že z takového člena, až na něho přestane tato moc působit — že z něho mnoho nebude. Veliký příklad: Katolíci po světové válce. — Příčina toho — předešlá suverenita, nucení lidí ke katolictví.

Tedy nic s nucením. To musí mít každý člen v sobě. On musí v sobě cítit tu silnou ideu katolickou. Jeho nitro, svědomí ho musí nutit denně k modlitbě, nejen v neděli, ale často do kostela, poklonit se Kristu; on musí cítit v sobě to jediné ideální uklidnění po sv. přijímání, a pak novou chuť ke studiu, k práci — neboť má mysl čistou, klidnou. Jde-li třeba ve všední den sám kolem kostela a uvědomí si to — tu on to cítí, že ho tam cosi táhne, volá, nutí a kdyby se vzepřel, nestavil se tam, nepomodlil se tam pod Ukřižovaným aspoň Otčenáš, on by přišel domů neklidný, roztrpčen, on by nemohl studovat, poněvadž by mu cosi stále znělo v uších — tys mi nemohl věnovat těch několik minut. Ano — on se tam staví, pokloní se Kristu, pomodlí se — a vrací se domů klidný a při zcela jiných myšlenkách — neboť on poslechl své nitro, své svědomí a to jej nyní nechá klidně studovat.

Jest zřejmo, že při takovéto zbožnosti zůstává čistě egoistou, ale jeho zbožnost je pravá.

Ovšem něco takového nelze však nikomu vnutit, ani to snad do něho »vlejt«.

Co zde podniknout? Věc jistě nadmíru těžká! Myslím, že by zde pomohl hodně příklad — starších kolegů, příp. výboru. Mladí členové, kteří přicházejí do SSS., neobyčejně mnoho vidí na starších kolezech.

Ovšem nemyslím zde nějaké představování podobné zbožnosti — to ne! Jedině, že by si toho ten člen sám všiml.

Zde by stačilo, řekněme, půjde-li se ke společ. sv. přijímání, aby některý z těch starších kolegů (z výboru!) upozornil několika upřímně míněnými slovy — kolegové půjdeme všichni!

Jistě, že v každém SSS. je tohoto povznesení u členstva nadmíru třeba.

Členové, to jsou údy, ale jest zde hlava — duchovní rádce. Zde by bylo zapotřebí také jistého zamyšlení — nemyslím tím snad ve zbožnosti, naprosto ne! — Ale ve vedení! Ovšem zase zde pozor na všechno, co je nucené!

Pouze bych upozornil, že členové, kteří již chodí nejméně 8 let do náboženství, že jisté znalosti o liturgii, dogmatice i děj. církevních — snad až po středověk — mají. A tu je jistý moment — členové znají špatně církevní dějiny středověku, novověku, až po dnešní dobu, poněvadž v nábož. na střední škole, když se probírají dějiny, přijde se obvykle na konci roku až tak po středověk a dál už ne — to už přijdou prázdniny.

Tyto dějiny doplněny od profesorů dějepisu, češtiny a j. — různého smýšlení. Tož zde zůstává obraz nejasný — černý středověk a pod.

Zde je třeba zodpovědět různé námitky, ať již od profesorů nebo od spolužáků — jinověrců — předhazované.

To nám chybí, zde jest třeba jistý cvik — a vědět vždy jistou, pevnou odpověď.

Ano — a jest těch otázek a námitek hodně! Jen se zamysleme. Takováto témata budou zajímat každého.

To považuji za hlavní výzbroj pro ty, kteří mají plnit laický apoštolát.

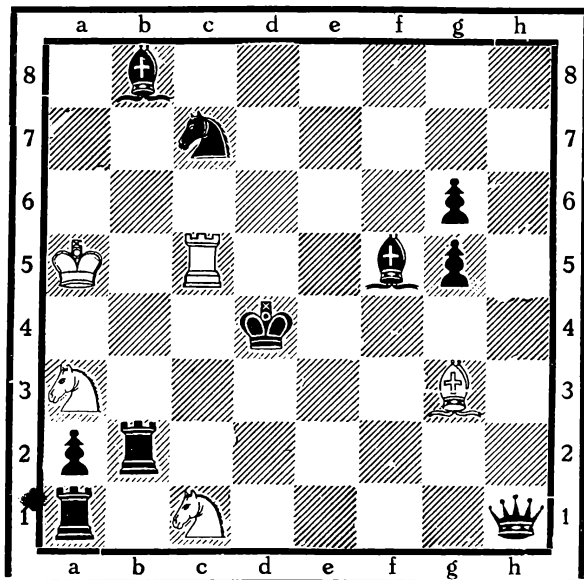
Franta.

Šachová hlídka

Řídí Vl. Zavadil.

Úloha č. 2.

Černý Kd4, Va1, b2, Sb8, f5, Jc7, Pa2, G5, G6 (9).

Bílý dává ve třech tazích mat.

Bílý Ka5, Dh1, Vc5, Sg3, Ja3, c1 (6).

Úloha č. 1: 1. Je5×d7, Ve6—e5. 2. Sh2×Ve5+.

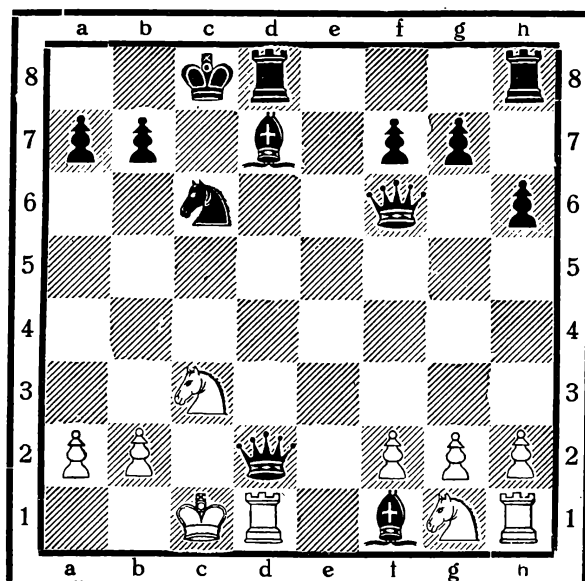
Řešení úlohy č. 1 zaslali: J. Pankner, Praha, R. Dürmuth, Plzeň a Z. Malčík, Písek.

Prosím všechny zajímatele, aby sami zaslali nějaké úlohy k uveřejnění.

Gambit dámy.

Hrálo se 31. srpna 1931 v 7. utkání turnaje na Bledu.

Bílý: Pirc. — Černý: Aljechin.

1. d2—d4, d7—d5. 2. c2—c4, e7—e6. 3. Jb1—c3, c7—c5. Tarraschova obrana — nyní řídký zjev v mistrovských turnajích. 4. c4×d5, e3×d4. Aljechin volí variantu, která se obecně považuje za slabou a především stojí pěšce. 5. Dd1—a4+, Sc8—d7. 6. Da4×d4, e6—d5. 7. Dd4×d5, Jb8—c6. 8. Sc1—g5. Vhodnější je snad Jf3 nebo e3 uspišit vývin královského křídla, ač i tak se černé figury dostanou rychle do boje. 9. Dd5—d2, h7—h6. 10. Sg5×f6. Zde ovšem bylo lepší Sh4. 10. ... Dd8×f6. 11. e2—e3, 0—0. 12. 0—0—0. Chyba, která rychle prohrává. Avšak na Jd5 by přišlo Df5 a na jiné tahy Sf5. Bílé postavení je tak oslabeno, že už asi není vyhlídek na vyrovnání. (Viz diagram.) 12. Sd7—g4. 13. Jc3—d5, Vd8×d5. Bílý asi počítal, že po ústupu dámy se pohodlně upevní tahy. f3 a e4. 14. Dd2×d5, Sf8—a3. Teprve zde se ukazuje smysl oběti kvality. Hrozí mat na b2 a zároveň Vd8. Na 15. b×a3 by černý mohl hrát Vd8 nebo ještě ostřeji Da1+, 16. Kc2 S×d1+, 17. D×d1, D×a2+, 18. Kc1, Vd8 se snadnou výhrou. Po 15. Vd2 by přišlo Vd8, 16. Db3, V×d2, 17. K×d2, D×f2+, 18. Je2, Sb4+ atd. — 15. Dd5—b3, Sg4×d1, 16. Db3×a3, Df6×f2, 17. Da3—d3, Sd1—g4! Mnohem lepší než Vd8, protože po 18. Jh3 by černá dáma musila ustoupit. 18. Jg1—f3, Sg4×f3. 19. Dd3—f5+, Kc8—b8. 20. Df5×f3, Df2—e1+, 21. Kc1—c2. Poměrně nejlépe bylo přestavit dámu, ale bílý ještě doufá, a nechce dát ani pěšce e3. 21. Vh8—c8! 22. Df3—g3+, Jc—e5+. Bílý počítal snad s výměnou dámy, ale to byl tedy omyl. 23. Kc2—b3, De1—d1+, 24. Kb3—a3, Vc8—c5! a bílý se vzdal.

Postavení po 12. tahu bílého.

—>O<—

Turnaj na Bledu není ještě dohrán. Aljechin s malým náskokem vede. Náš Flohr se dobře uvádí do světové třídy mistrů. Potěšitelná je jeho remisa s Aljechinem. Výsledek bude v příštím čísle.

?

HÁDANKY

?

Řídí Emil Zavadil, Praha II., Spálená 15.
Redakce „Jitra“.

V dnešním čísle končím turnaj z loňského ročníku. První tři budou odměněni. Nezapomínejte na řešení, které zasíláte kdykoliv. Z 1.—5. čísla uveřejním řešení najednou až v 7. čísle, budete mít tedy delší lhůtu a možnost více hádanek vyřešit. V loňském ročníku v druhé části turnaje, jak vidíte na výsledku, uveřejněném v tomto čísle, ti, kteří vedli, ochabli. Proto příště odměníme jen ty nejvytrvalejší. Získávejte přátele našemu sportu a »Jitru« zároveň. Zúčastněte se turnaje. Zdravím vás a přeji ve škole mnoho zdaru. — Váš pořadatel.

Listárna hádanek. Pište. Co byste chtěli nového? — J. Pochopová: Lepší to udělal Jedlička, že napsal, třebaš poloviční, řešení hádaneky č. 17. — Fr. Geršl: Díky za příspěvky a vítám tě mezi nás. Příspěvky jsou známé, snaž se něco nového vytvořit. Něco uveřejním. — Někteřým Řešení přišlo až po uzávěrci 1. čísla, zařazují proto až v tomto čísle. — V. Skočdopole: Díky, uveřejním dle přání. — O. Buráň: Odměny byly rozepisovány 26. června všem jak slíbeno.

Stav turnaje z posledních 5.—10. čísla: V závorce počet rozřešených hádanek z 10 čísel: Jedlička J. 100½ (14, 43½), Pochopová J. 100 (14, 43), Tichý C. 97 (14, 40), Neuschlová A. 94 (37), Chovanky z Levoče 92 (37), Buráň O. 89 (37), Dokoupil J. 83 (11, 29), Petrán V. 62 (27), Skočdopole K. 60½ (8, 22), Cacek 49 (15), Janda 49 (15), Juráček 49 (15), Šnajdr J. 43 (—), Juvenát S. 42 (—), Zavadil Fr. 36 (—), Antonický St. 33½ (—), Tomzet 27 (—), Quitt Z. 24 (—), Šafařík 24 (—), Hlavnička F. 18½ (—), Fügner Zd. 17½ (—), Jaromíra 14 (—).

Řešení z 10. čísla: 1. Konvalinka. 2. Komárno, Maroko. 3. Dejvice. 4. Státeček (tečka, sta, teček). 5. Damašek. 6. Pořadatel. 7. Neposeda. 8. Vlášky, vrášky. 9. Stařešina. 10. Akrostichon. 11. Vyzvání. 12. Studentská pout do Říma. 13. Akumulátor. 14. Náves. 15. Kavkaz. 16. Holuby, houby. 17. Jaromír. 18. Blondýna. 19. Esperanto. 20.

Amil, omyl. 21. Rusalka. 22. Děvín, Orava, Murán, Beckov. 23. Vyřešeno. 24. Banát, banán. 25. Ona zebra na obraze? 26. Pálenka. 27. Berlín, perlin. 28. Pokrm. — 1. K-rok. 2. Rokoko. 3. Travička. 4. Kovadlina. 5. Kostra, oliva, síra, tráva, a. 6. Turin. 7. Myš. 8. Poručník. 9. Koniklec. 10. Vydělá. 11. Hrad, ohrada. 12. Zdar ASS Tábor. 13. l-ávka. D-enis. 14. Vyřešeno. 15. Zavadil. 16. Zdena. 17. Pře dvou tuláků (Před »v« »o« (50) ut u laků).

Je nutno poznamenati, že na nejvyšší úrovni hádankářů, sdružených kolem »Jitra« loňského ročníku stály příspěvky nadšeného hádankáře Jardy Šnajdra. Kdo letos na jeho místo?

TURNAJ AUTORSKÝ

na nejlepší pádovku. Zúčastní se může každý s libovolným počtem pádovek. Ke každé zaslínce připojí se vklad 1 Kč ve známkách. Lhůta k zaslání končí 15. listopadu. První tři, jejichž práce uznána bude za nejzpůsobilejší porotou I. T. A. (Indián, Toms, Adamčík), budou odměněni. Zúčastněte se v počtu co největším. Příspěvky zasílejte dle následujícího návodu, dle něhož zasílejte i jiné hádanky.

Pádovka (nebo jiná hádanka).

Indián z Moravy (nebo jaké si přejete k uveřejnění).

Starý 1. pád byl plný štenic a rusů, jež tu mohly řádit bez rámusu.

3. pád přilezla také jedna blecha, který zdobil obraz jakéhosi Lecha.

Řešení: krám,
k rámu.

Jak tvoříme? Pádovka: Skloňováním určitého slova, či slov více, povstane nám v některém pádě též slovo jiného významu, nemající s původním žádného významu, nebo spojením slov dostává věta jiného smyslu. Na př. Růženka — 3. pád růžence, válka — 3. p. válce (tělesa), nebo těžší: sestra Hanka — 7. p. se strouhankou, polévka zelná — 7. p. pole v kouzelnou atd.

1. Popisný rebus.

Alois Dohnal S. D. S.

————> jméno psa i maso v latině,
<———— teče na africké pevnině,
————> je jen pouhé spojení,
————> nazývá se též zemí,
<———— drahý kámen, vysoce se cení,
————> římské číslovky je označení,
————> pravíme, žádáme-li něco zase
<———— na něm vosy též se ráda pase..

Celek značí slavné jméno i dílo, jež bývá hojně čteno.

2. Souzvučka.

Pochopová.

Svárlivý —————
ve třídě —————

3. Rebus.

Geršl — Zázovi VII.
500 B 500 B 100

4. Protivka.

T. Cyril. — Geršl.

ŘÍDKO VAŘ!

5. Hádanka.

Začátečník.

Ač tré jen hlásek mám,
svět celý objímám,
čti mne vpřed anebo nazpět,
stejně znám a hledím na svět.

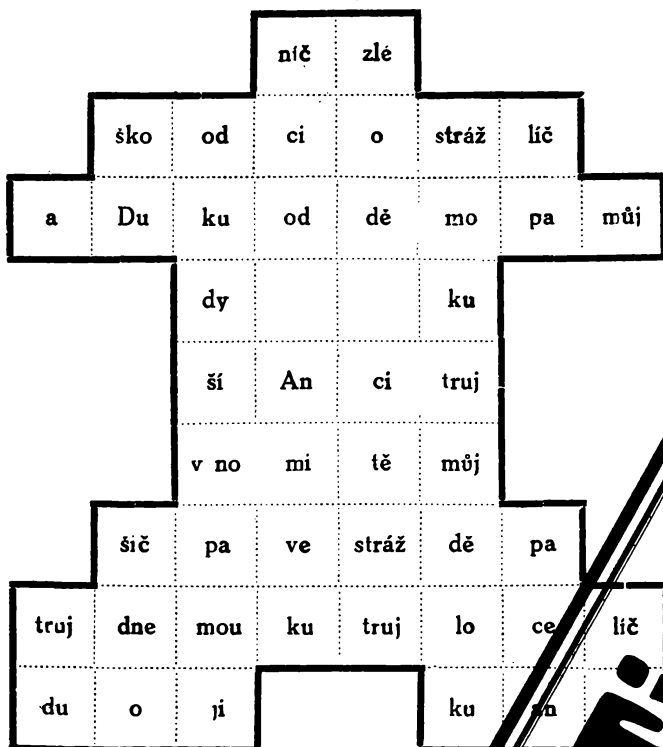
6. Přesmyčka.

Jarda Šnajdr.

Myrek spad' na rty se schodů,
to Vám byla rána,
všechno se to polekalo,
i nahluchlá Nána.

7. Koníček.

O. Buráňovi - St. Antonický.

11. Rebus.

Al. Dohnalovi — Ol. Buráň.

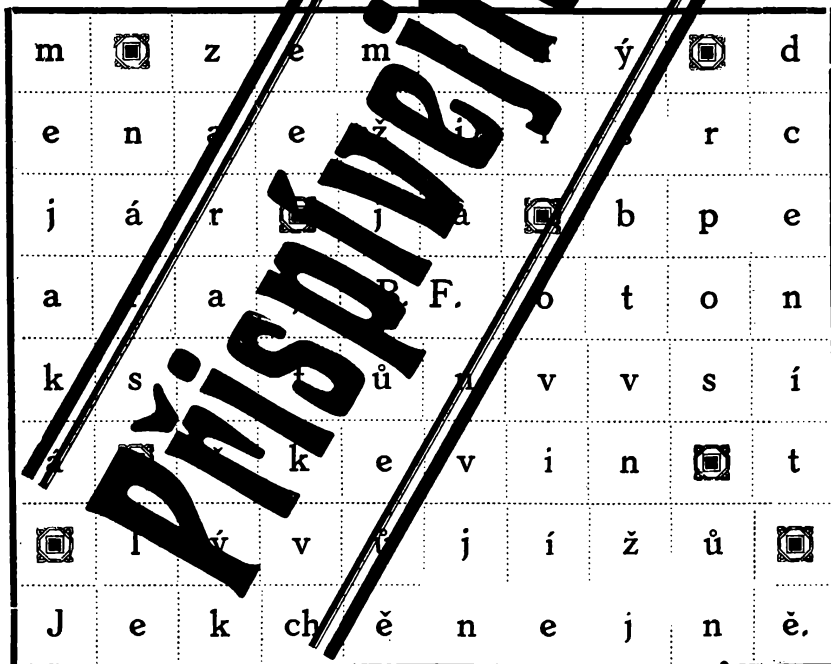
12. Vsuva.

Ol. Buráň.

V ženské m... vždy tak V...
vnikne...
bohyně...
beze strach... má brach...

15. Křesťanská puzzle.

Slečně Blažence... v... A... m.

8. Výpustka.

St. Antonický.

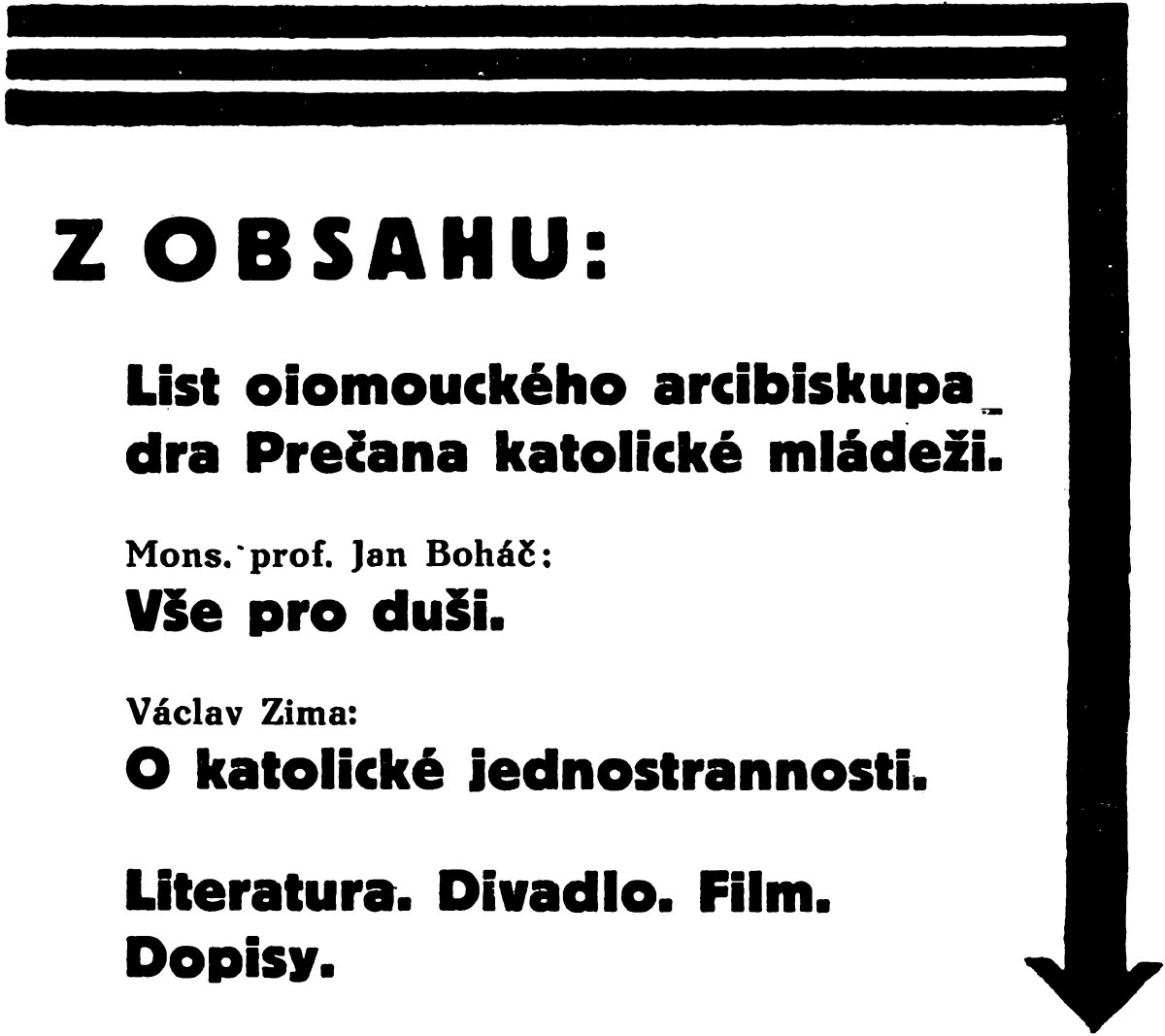
Bez »n« — Věde lidstvu dobře slouží,
s »n« — Hospod... po něm touží.

9. Skládání.

Pochová...
Včelař má... rojen...
Máš k...
N...
Uč...
Máme...
Tak včil děj mi knihu...
K... v ruce má...
Neust...
K...
B...
Zámka...
Qu...
pokrývá...
svatý...
Zrůda...
Začátečník...
Ve vodě si vždy hojně loví,
o zrůdě ti kuchařka poví.
Rebus pop...
H. Stáňa T.
měřítko je časové —
postrach psů zas tak se zve,
celek mořský lupič.
Rozšířka...
B. Křenková...
básníků výtvar...
had...
odrůda křemene...
Pádovka...
Aldej...
Kdo na světě za to může,
že 1. pád 2. pád jak růže?
Je to hudba z ráje,
když zmožený 2. p. mn.
na 1. p. j. hraje?
Obložka...
Nedoufej a nezoufej.
Když je zdání v obložení,
v prudký jed se ihned mění.
Rodovka...
Pilav...
»On« všem známý komik,
i ty jej znáš,
»Ji« v každickém kostele
při mši vídáš.

časopis kat. studentů

JITRO

Z OBSAHU:

**List olomouckého arcibiskupa
dra Prečana katolické mládeži.**

Mons. prof. Jan Boháč:

Vše pro duši.

Václav Zima:

O katolické jednostrannosti.

Literatura. Divadlo. Film.

Dopisy.

r. 13

č. 3

J I T R O

vychází počátkem každého měsíce kromě hlavních prázdnin. — Redakce: Praha II., Spálená 15. — Administrace: Praha II., Spálená 15. — Telefon č. 44.910. — Číslo účtu u poštovní spořitelny 206.271. — Předplatné pro studenty na půl roku Kč 6.—, na rok Kč 12.— a pro nestudenty na rok Kč 25.—. Cizina: Spoj. státy severoamerické celoročně 1 dolar.

Za každých 10 odběratelů 1 exemplář zdarma.

Redakční závěrka vždy 25. předcházející měsíc.

Z redakčního stolu.

Jan Nep. Pitra: Dopis z ASS v Táboře. M. R.: Příhoda na simplonském nákladníku. Těším se na další, ale piš poněkud čitelněji! Leopold Vrla: Audiatur et altera pars. Okolo »Jitra«. Na spolupráci je to však přece jen málo. F. Č.: Dvě dívky. Prosil bych o rozhovor, třebaš telefonický, č. tel. 449-10, nejlépe mezi 11.—12. hod. denně. O. Jarmil: Dušičkové nocturno. J. M. Dlouhý: Kapitola o kulturní činnosti katol. misí. Misijní strana. J. V. Láska: Shledání. Pošli zase něco. Víc propilovat by neškodilo. A. K.: O silných duších. Z našich čsp. Díky za příspěvky. Plzeňanka: Kolegyni, autorce »Snu o štěstí« atd. J. Opasek: Želiv. Též recenze. Dr. Josef Burget: Jan Vrba ve světle kritiky dra Fr. Roubíka. Miriam H.: Listopad, Silou své vůle. Vl. Jonka: Motivy ticha, Tuláku! Úsměv (Noc). Nemí to špatné. Pošli zase něco! A. Přikryl: Zrána a co se přihodilo. Jiří Dovel: U hrobů. —ýče: Báseň »U okna« si rezervuji do příštího čísla. »Jí« je méně podařená. Pošli něco z prosy, snad tam máš větší štěstí. M. R.: Dík za příspěvek do »Dívčí hlídky«. Příspěvky musí být psány po jedné straně a hlavně zřetelně a vždy závčas zaslati! Mnoho zdaru! Aljoša: Bez nadpisu. (Dokončení.) Škoda, již je to lepší. Babička: Dopis do »Řádků«. V. Zima: O katolické jednostrannosti. Báseň rezervuji.

Z redakčního koše.

M. R.: Smrt Tycho de Brahe v novoroční noci 1931. Pro časopis katol. středoškoláků je čl. nevhodný. Pokus se jej uveřejnit jinde. O. Val: Requiescat, Na dušičky. Příliš studené, podobné náměty byly již xkrát zpracovány lépe. Světlo. Myšlenka není špatná, na výrazy však nutno být opatrným. Inek K.: Zd. Fibich. Tvoje úmysly zavést novou hlídku nebyly by snad špatné. Tvoje první práce však nesplňuje ani trochu naděje z těch plánů, jež chceš provádět. Jaroš K.: Loučení. Všechno otisknouti nemohu. Podobné loučení prodělal snad každý a nepíše básně a když, tak jen pro sebe. Fr. Antonín J.: Osud abiturienta. Oznam mi, prosím Tě, přesnou adresu, rád bych Ti toho řekl víc v soukromém do-

pise. F. Č.: Podzim. O. J.: Večerní toulky. O. Jerven: Malá dílna. Tvoje báseň mohla být časová nebo »moderní« tehdy, když byla ve formě poesie strojů; těším se na slíbenou prosu, snad bude zdařilejší. Tvůj názor o humoreskách v »Jitře« je i názorem mým. Doufám tedy, že se shodneme i jinde. Pavlín: Moje píseň. Večerní meditace. Epigram. Že jsou to krásné básně impresionistické, chci být i zajedno s Tebou i já. Že jsou však obratně komponované, to se domnívám pouze ty. Nic si z toho však nedělej! Těším se na další. Jar. Lecnín: Jeseň lká. Dušičkové jitro. Nikoho neuvrhnuji do »nezvratné záhuby«, ale otisknout to nemohu. Jaro Dyjský: Dušičky. Je to slabé, ale hlavně čeština pokulhává. H. P. Lena: Když srdce mne bolí. Odešlas. Víc básnického posvěcení by neškodilo. Jiřina: Isis. Báseň bez nadpisu. Věřím, že je to první pokus. Prozrazuje velmi mnoho přemýšlení o životě, dedukce však nejsou vždy správné! Hrozná čeština, ještě mnoho se učit a hlavně logicky myslet. Vavrouš: Nad hrobem dědečkovým. Věřím ti, že je v tom velmi osobního, ale formálně nevyhovuje. Každému otisknout báseň, když mu umře lódeček, kam bychom přišli?! Chápeš to snad!

Tiskový fond.

Nezapomínejte na budoucnost! Založili jsme tiskový fond. Prosíme vás, přispějte a zabezpečte vydávání »Jitra«. Mezi dárce zařazujeme každého, kdo zašle přeplatek při zasílání předplatného na »Jitro«.

Na tiskový fond přispěli:*) Dr. Foltynovský, Olomouc 100.— Kč, chovanky v Levoči 120.— Kč, dp. P. Marášek (konvent františkánů), Turnov 47.— Kč, Dr. Stanovský, Praha 25.— Kč, dp. Novák, Rtyň 25.— Kč, E. S. A. 21.— Kč, M. Jokliková, Praha 10.— Kč, P. J. M. Dlouhý, Cerhovice 10.— Kč, A. Šeba, Praha 8.— Kč, P. Janiček, Úpice 5.— Kč, L. Mihola, Znojmo 5.— Kč, dp. prof. Bošík, Chotěboř 4.— Kč, V. Suchý, Dyšina 2.— Kč, P. A. Srostlík, Třebovice 25.— Kč, B. Malejovská, Kostelec n. O. 8.— Kč. Celkem 415.— Kč. Všem dárčům voláme ze srdce: »Dán Bůh zaplatí!«

*) Ke dni 25. října.

Účastníkům soutěže.

V příštím čísle oznámíme výsledek naší propagační soutěže. Proto, kdo chce ještě zvýšiti

počet odběratelů, má možnost tak učiniti do závěrky 4. čísla, t. j. 25. listopadu. Finis coronat opus! Kolportéři, finish!

List olomouckého arcibiskupa dra Prečana katolické mládeži.

Se všech stran volají mladý svět do svého středu, neboť mládí má velikou přednost před ostatními, že totiž je plné života a touhy po něm. Proto Pastýř duší, kterému bylo jménem Božím uloženo pásti ovečky a beránky vykoupené krví Kristovou, nemůže nechat bez pozornosti zástup mládeže a neupozorniti, že mnohý hlas volajících krásné mládí do svého středu, není hlasem správným a vábícím k životu, nýbrž nebezpečnou přetvářkou hlasu smrti, rozrátu vnitřního a hlasu zkázy. Je třeba, aby křesť. jinoch a dívka dovedli rozeznati volání správné od klamného, od nástrah, které se činí kráse a čistotě mládí.

Chceme dnes promluvit k milované mládeži o častém volání a pozvání, které přichází s mnohých stran a důvodů, k zábavám a veselí, kterýžto hlas pro mladé srdce je tolik svůdný a lahodný.

Největším veselím lidské duše po všechna trvání věků, jak je předvádí na dějiště věků historie, byl klid duše, vycházející z čistoty srdce; čistota srdce je první podmínkou zdravé vnitřní radosti, neboť v ní sídlí Bůh, největší poklad a dobro lidské bytosti. Veselíme se a radujeme jen z přítomného dobra, po nepřítomném jen toužíme a vzdycháme, po tom, co jsme ztratili, zbývá jen bolestné vědomí nestálosti a pomíjivosti. Proto podle zákona lidského srdce je nutná jediná věc ku pokoji a radosti srdce, totiž přítomnost milovaného dobra. Když tedy není jiného zákona a jiné cesty než přítomnost, pak je nutné pro lidské srdce udržeti si přítomnost Nejvyššího dobra dokonale a stále. Přítomnost Boží v duši spravedlivě přivádí ji skutečně k nevýslovnému štěstí, a to je zase příčinou nejvyšší radosti.

Co plyne z těchto úvah, nejmilejší mladí přátelé a bratři v Kristu?

Plyne z toho jedno, že není možná pravá radost a veselí tam, kde se nešetří největšího pokladu, totiž čistoty srdce a přítomnosti Boží v duších, vykoupených drahocennou krví Božího Beránka. Všechna tedy pozvání na plesy a zábavy, která nezajišťují mladému člověku této největší a nejpoznenější krásy, jsou svůdným hlasem volání smrti, a ti, kteří je vysílají, nejsou přátelé mládeže, nýbrž dravci na její krásu a život. Křesťanský jinoch a dívka musí si uvědomiti tuto svou vznešenost a velikost a proto hrdinně odpírati a s přesvědčením odmítati každé takové pozvání a hlas. Křesťanství má sílu mučedníků, má sílu panen, má sílu spravedlivých a čistých duší, které dovedou dáti vše, i sebe samy v obět, jen aby si zachovaly to nejlepší, poklad věčného života, věčný pramen radosti a veselí, Boha ve svém srdci.

Neúčastniti se zásadně zábav, kde vládne nečistota, ba kde se nešetří ani dne Páně tím, že sobotní zábava sahá až do nedělního rána a tím povinná návštěva nedělní mše sv. buď se zanedbá, nebo alespoň účast je ospalá. Trpí tím celý rozvoj křesťanské duše, nedostává se jí pramene života.

Křesťanská mládež nechť pořádá své zábavy, kde není porušena mravnost ani počestnost a povinnost.

Přijměte, drazí mladí přátelé a bratři, toto volání, které spojujeme s voláním věčné Moudrosti, volající: Vezměte jho mé na sebe, neboť jho mé jest sladké a břímě mé je lehké a naleznete pokoj svým duším.

Na Sv. Kopečku 10. října 1931.

Všem ze srdce žehná v lásce oddaný

† Leopold, arcibiskup.

Mons. prof. Jan Boháč:

Vše pro duši.

Člověk nosí v sobě drahocenný poklad: nesmrtelnou duši. Duše jest obrazem Božím v nás. Jest jako Bůh samostatný duch, má rozum a svobodnou vůli a je nesmrtelná. Duše naše — to jest naše královská důstojnost, která nás povyšuje nade všechny tvory a o málo menšími nás činí andělů. Duše naše — to jest naše důstojnost dítek Božích a dědiců království nebeského. Pro duši naši vypolal satan odvěký boj proti Bohu, pro duši naši a její spásu daroval Bůh jednorozenného svého Syna, aby se obětoval a duši naši vykoupil nejdrahocennějším výkupným — svou vlastní krví. »Vězte, — napomíná nás sv. Petr — že ne porušitelnými věcmi, zlatem nebo stříbrem vykoupíte jste, nýbrž drahou krví Krista, Beránka nevinného a neposkorněného! (I. 1, 18.)

Kdy na svou duši myslíme? Co pro její spásu konáme? Podivno, když jde o něco časného, dbáme úzkostlivě, aby vše bylo co možno nejkrásnější a nejlepší. I když se jedná o pouhý oděv, dbáme, aby byl nejlepší. Příbytky své vykrašlujeme, pokud jen prostředky stačí, ba někdy jdeme i dále, než naše prostředky dovolují. Co všechno obětuje na krásu těla a na jeho zdraví. I bolestným zákrokům lékařským se podrobujeme, abychom zdraví těla zachránili.

Ale tam, kde jde o duši, o její krásu, o její štěstí, o její budoucnost, jako by všechna starost s nás spadla. Kdo opravdu dbá, je-li krásná, čistá, neposkorněná? My víme dobře, že sebe menší hřích je skvrnou na její krásě, že každý těžký hřích je jejím smrtelným zraněním — a přece — jak často právě hříchu žijeme a hovíme! Jakým zanedbaným úhorem bývá již v mladých lidech starost o spásu nesmrtelné duše! Ba právě mládí, bez-

starostné a bujné mládí, jdoucí slepě za hlasem pekelného svědce a jeho sirén, málo dbá nesmrtelné duše! Často v krásném, zdravém, mladém těle odumírá ubohá duše, pro niž není ani minuty času. Aloisů, pamatujících všude především na svou duši, úzkostlivě ji střežících, jest v dnešním světě málo.

Nedbá-li o duši mládí, vychovávané hrubým materialismem, popírajícím nesmrtelnost duše, je to jen smutný důsledek této výchovy. Nedbá-li o duši mládí, vychované dechem a světlem víry, je to smutná nedůslednost a tragický rozpor mezi vírou a životem.

Výchova, v níž královskou vládu drží dosud víra, nepřestane dosti něžně, ale i naléhavě připomínat mládí lásku k nesmrtelné duši a péči o ni. Odtud si vysvětlíte všechnu starost sv. matky církve o vaši duši a všechnu bohatost nadpřirozených prostředků, které vám nabízí k záchraně a posvěcení duše. Odtud si vysvětlíte i všechnu péči a námahu rodičů a křesťanských vychovatelů nejen o vaše blaho pozemské, o to, co byste jedli a čím byste se odívali, nýbrž i o vaše blaho věčné, o to, jakými jste, jaký život vedete a jaká bude vaše věčnost.

Vždyť s druhé strany ďábel také podniká vše, aby jen duši vaši získal. Což to nevidíte?

Celý život jest boj o duši. Kdo má na ni právo? Bůh. U něho jedině také bude šťastna. Dostane-li ji ďábel, pak byla Bohu uloupena. U ďábla bude na věky nešťastna. Či tedy jednou bude vaše duše? Kdo o tom rozhodne? Jedině vy! Proto pracujte a starejte se především o svou duši, abyste ji zachránili pro Boha a pro své věčné, neskonale štěstí. — Vše pro duši!

—»0«—

VI. Jorka:

Úsměv.

Touž úsměv
rozsvítil všechny svíce
na oltáři nekonečnosti.
Sestupuje do údolí
a bude naslouchat slavné mši
v přítulné zbožnosti
na prsou studených polí
v objetí horkých polibků.

Alfons Daňha:

Pius XI. na stráži proti bolševikům.

(Studentské glosy k okružnímu listu Pia XI. »Nova impendet«.)

Jako anděl strážný naší doby Pius XI. na svátek Andělů strážných vydává svůj památný okružník »Nova impendet«.

»Nová pohroma se rychle valí na stáde nám svěřené a nejhůře doléhá na ty nejútlejší a nejvíce milované, na děti a pracující lid a na dělnictvo, totiž na všechny ty, kteří nemají přebytku.«

Nemluví Pius XI. těmito slovy i k vám, katoličtí studenti a studentky, kteří — a právě snad vy všichni — vyšli jste z řad středních, z valné části dělnictva? Myslí při tom

na finanční krizi, která se šíří mezi národy a přemnohé pracující zbabuje zaměstnání.«

Vzpomeňte na své otce a své matky, kteří jsou snad bez práce, peněz — chleba a vy počali jste studovat — jak dál? Stojíte tu a bojíte se, budete-li opravdu moci dostudovat? Snad ano, ale považte na úzkost, starost vašich rodičů, kteří s jedné strany z lásky k vám »modré by s nebe snesli«, s druhé strany ubírají si a strádají sami a snad na zdraví si škodí a zbabují se všech úspor. Odtud i pro vás žal Pia XI.

»Jejich úzkosti rozbolňují naše otcovské srdce a připomínají slova Božského Mistra »Jest mi líto zástupů.« (Marc. 8, 2.)

Jistě i zástupů tolika studentů našich, kteří v normálních poměrech musí si vypomáhat i vyžebzanými obědy. A je třeba si vážně uvědomit v krizi naší doby, že katolické naše studentstvo rekrutuje se opravdu z rodin majetkově nejnižších. V těch a z těch vyrůstá skoro vždy nejlepší naděj katolicismu, katolicismu aktivního, ne toho »parádního«, »okrasného«, toho »také-katolicismu«, který dove- de se holedbat slávou a vítězstvími rodičů a starších, ale nedovede žít a tvořit. Bohužel, že nebudou tyto řádky čísti ti, kteří by aktivně mohli a měli zasáhnouti do finanční a sociální krise našeho katol. studentstva. A jestliže Pius XI. tak dojemně ve svém okružníku o dětech hladovějících mluví, mimoděk dívám se do řad našich organisovaných 2500 studentů u nás, kteří také málo zažijí úsměvu a soucitu starší generace. Nejsem škarohlíd

ani pesimista, ale nemohu přehlédnouti, co přehlízí naše veřejnost, — *sociální, humánní a zájmovou účast* na našem katolickém studentském hnutí.

»Jest nám líto přemnohých dětí (a naše studentstvo chceme mít vychované opravdu jako »děti Boží« — pozn. pisatele), které nevinně trpí přesmutnými těmito poměry a chvějíce se hladem, postrádají té dětské radosti, jež je jim vrozena a na rtech jim uhasíná úsměv, ten úsměv, který jejich útlá duše nevědomky hledá.«

Slova také providentiální pro nás! — »Úsměv mládí!«. Podle Pia XI. s dostatkem chleba a odstraněním bídy usmívá se mládí. A mládí musí býti veselé. A tu právě kříží se u mnohých názory. »My byli chudí a neměli jsme toho, co mají dnes — a zůstali jsme pořádní — ať zkusí také něco . . .!«, t. j. »Přitlačte je ke zdi!« To bolševické »ke zdi«, jež bortí dnes velkou Rus, boří Stalinovu tyranii bolševismu. Dnes jsou jiné doby, jiné metody výchovy — řekl bych, dnes vedoucí je »disciplina lásky, samostatného uvědomění«, a ne disciplina strohých rozkazů a šablon: »Člověk narozený a vychovaný z války« nebojí se rachotu děl, pum a ekrasitu, ale zastaví se ze soucitu nad odumírajícím ptáčetem v křoví. Charakteristika doby i poesie dekadentismu! A to do posledních důsledků vystihl Pius XI. poslední encyklikou »Nova impendet«, v níž po vyličení hrůzy nedostatku, finanční krise, hladu, burcuje všechny — vládnoucí i poddané

»ke křížové výpravě zbožnosti, lásky a jistě i oběti všechny, kteří jsou syny téhož Otce, údy téže velké rodiny a tedy i bratry v Kristu, jsou účastni jako bratři téže rodiny buď blahobytu a radosti, nebo protivenství a bolesti, které doléhají na naše bratry. K této výpravě voláme tedy všechny jako ke své povinnosti, vyplývající z přikázání evangelického, totiž zákona lásky, který Kristus prohlásil za první a nejpětší přikázání a za základ a souhrn všech ostatních.«

Tato křížová výprava lásky adresována Piem XI. na prvním místě těm, kteří moc mají dávat ze státních a veřejných prostředků — místo na zbrojení a válčení — na »záchranu bratří a hlavně těch nej-

ubožejších a nejpotřebnějších jako jest zástup nevinných dětí.« A pak obrací se na biskupy a kněze, aby

»všemi prostředky, které máte poruce, kázáním i tiskem, hleděli osvítili mysl i nadchli srdce všech pro nejlepší zásady lidského rozumu a ještě více křesťanského života (ať) u každého z vás bude moci býti soustředěna pomoc věřících.«

Myslí tím Pius XI. peněžité sbírky ve prospěch umírnění bídy všeobecné. A což náš studentský »Mikulášský dar«? Čím právě letos nám, katolickým studentům, má být? Tou »pomocí« Pia XI., k níž vybízí věřící! — Půjďte i letos všude v Čechách a v Moravskoslezské zemi se svým »táckem« ve svém kostelíčku na sbírku pro váš »Mikulášský dar«! Půjďte se svolením pana faráře neb duchovního správce kostela! Pamatujte, že letos zvláště jste posly samého Pia XI., jenž k těmto sociálním sbírkám dal podnět svým okružním listem!

A řekněte to všem, ke komu zajdete i mimo kostel s letáčkem a složenkou na

»Mikulášský dar«. Vězte, řekl bych, tu je aktivována ta prosba Otčenáše »Chléb náš vezdejší dej nám dnes!«. Nebýti »Mikulášského daru«, neexistujeme organizováni — nejsme, smetli by nás vlastní »našinci«. Toho bohdá nebude! Najdeme ještě dost srdcí soucitných, která se otevrou značným darem na slovo Ježíšovo »Co učinili jste jednomu z bratří mých nejmenších, mně jste učinili« (Mth. 25, 40). — A my? Chceme v budoucnosti jim to odplatit, až z jejich hořčičného seménka finanční podpory vzejde řada katolických intelektuálů, kteří budou určitě se bít a bojovat za ideály Kristova království, protože budou znáti dobře, kdo jim pomohl ke »katolické« existenci.

My katoličtí studenti a studentky Československa tímto Tobě, Pie XI., děkujeme, že i nás jsi posílil svým okružníkem a vzbudil v řadách katolické veřejnosti pozornost pro naše hnutí, které třeba sociálně, finančně a vlastním zájmem podpořit! Ať žije Pius XI., velký přítel našeho československého katolického studentstva!

Miriam H.:

Silou své vůle . . .

*Silou své vůle překročím fysické meze,
odhmotním sebe —
do dlaně touhy kosma kus naberu,
zrcadlem učiním nebe.*

*Do dálky pohlédnu očima netělesným
v biograf Tvého žití,
abych Ti mohla se srdce navždy
smutku stín smýti.*

Václav Zima:

O katolické jednostrannosti.

Příliš často se dnes mluví o jakési katolické jednostrannosti. Jest to námitka, kterou jinověrci a liberální katolíci předhazují těm, kteří přísně ulpívají na svém katolicismu, jej vzznávají a pro něj bojují, nešilhajíce po tom, co není z Boha a co nemá s katolicismem vůbec nic společného.

Karty se dnes značně změnily, metody dneška jsou jiné, než ve středověku. Dnes se žádá jakási »společenská« obratnost a taktnost, žádá se, aby i katolík horlivě navštěvoval všelijaká místa veřejného pohoršení, aby četl »Sejdrem« a »Trn« a aby nelpěl tolik na staré tradici: žádá se *mnohostrannost*.

Všem sloužit, všem se klanět, všechny opěvovat, jenom jednoho pravého a Všemohoucího Boha nikoliv. Bůh je dnes vše: peníze, břicho, móda, tanec, zkrát-

ka vše. To jest bolestné znamení doby, její úžasné perversity a rozumové omezenosti.

Proto se ovšem vytýká jednostrannost těm, kteří tvrdí, že tomu, co je v katechismu, nutno věřit bez výhrady, že Písmo svaté nebylo napsáno jen tak někomu pro legraci, ale že bylo inspirováno samým Bohem, aby byla zjevena Pravda a aby se podle ní žilo, a že Bůh žádá člověka *celého a naprosto oddaného*. Proto se vytýká jednostrannost těm, kteří se neklání ani penězům, ani módě, ani tanci, ani jídlu, protože ve všem jsou trochu růžky ďáblovy a protože duše má též právo na život a hlásí se o své.

Zdá se, jako by někdo skrytý vyrůstal v národě a pracoval na jeho vyhubení. Víme dobře, o co tu jde a kdo tu pra-

cuje. Známe též ovoce jeho práce a působnosti. Čím dál, tím více se pozoruje, jak ve světě — jako by pod zemí — pracuje určitá organizace (my je známe!), již jde o to, aby zničila stůj co stůj katolickou pevnost a vytrvalost, aby oddálila katolíky od pramene všeho života, veškeré statečnosti a odhodlanosti — od Ježíše Eucharistického, aby rozežrala katolické duše skepsí a polovičatostí. Jest to činnost skrytá a my ji dobře vidíme. Vidíme ji ve vědě, vidíme ji v literatuře, vidíme ji v politice a ve všem. Nadarmo nejsou v čele československé kultury určití lidé a nadarmo nedostávají státní literární ceny všelijací »sociální« básníci a tuti quanti.

My dobře vidíme, a to je naše jednostrannost, že vidíme jasně tu činnost skrytou oněch démonů, kterým se klaní svět. Znemravňuje všechno a hlavně katolíky, protože na těch nejvíce záleží a o ty jde! O jejich odstranění, zlhostejnění a zvlažnění.

A zatím co pracovníci »pokroku« se smějí do hrstí, katolíci, můj Bože, katolíci — vábeni jejich cukrlátky a pamlsky — zapomínají na svého Boha, na své Evangelium a na své Credo, na všechno své, aby sloužili všemu (jen ne Bohu!) a aby upsali svou duši ďáblu.

Řekněte mi, kolik katolíků se dnes u nás v pátek postí? Řekněte mi, kolik katolíků chodí poctivě ve svátek a v neděli ke mši svaté a ještě víc: kolik jich chodí ke svaté zpovědi a ke Stolu Páně? A řekněte mi, kolik katolíků čtlo již »Šejdrem«, kolik jich chodí týdně aspoň jednou do biografu na nějaký nemravný film, a kolik jich vášnivě tančí moderní tance? Bylo by to bolestné srovnání, protože pravda by se tu ukázala ve své drtivé nahotě.

Celý svět se dnes znemravňuje — velmi systematicky, rafinovaně a drze, je to až úžasné, a katolíci ve své pošetilosti, ve své zaslepenosti a ve své lehkomyslnosti drží krok. Nemí přece možno být jednostranným, je třeba všechno znát, všechno číst, všechno vidět, všechno dělat, abychom nebyli pozadu, a když se pak všechno zná, všechno se přečtlo, všechno vidělo a všechno udělalo, pak můžeme katolicismus pověsit na hřebík a jít sloužit do nějakého ministerstva. Všechny buňky by pro to byly.

Proto se mluví o jednostrannosti. A o účtě k přesvědčení a ke všemu. »Nejsem z těch, kdož »ctí všechna přesvědčení«, jak praví buržoové, k nimž náležíte. Ach, nikoli! Jsem pro úplnou nesnášenlivost a pevnou mou zásadou jest: Kdo není se mnou, proti mně jest!«, tak píše jistému člověku Léon Bloy.

Milujeme všechny lidi, protože všichni jsou dětmi Božími, všem chceme a máme pomoci a se všemi máme jednat, ale ze svého přesvědčení neslevíme před nikým a nikomu ničeho, od svého názoru životního neustoupíme, kdyby se nám slibovalo cokoliv, protože to jest naše mravní povinnost, to jest naše lidské poslání, a to jest náš úkol. A to zároveň je katolická jednostrannost: ne všechno číst, všechno znát, všechno dělat, všechno vidět, ale žítí příkladným životem pravé a skutečné Víry. Je to sice velmi široce řečeno, ale tomu, jemuž na takovém životě záleží (a musí na tom záležet každému člověku!), to stačí, aby si již cestu ke všem tajemstvím života Víry našel.

Tvoří se dnes spousta nových stran, kulturních, politických a všelijakých jiných, ale my známe jen jednu stranu: Stranu Kříže Kristova, Stranu Království Božího. Nač hledati útulku na různých stranách, když povinností katolíka jest, aby bojoval, žil a zemřel jen na straně své, na straně Ježíše Krista, který o sobě řekl: »Já jsem Cesta a Pravda a Život« a tím dal nám bezpečnou záruku a jistotu, že jenom s ním a při něm, na jeho straně někam dojdeme a něco uděláme?!

Snad se tato slova velmi prosaicky vyjímají mezi různými články zábavnými a chutnými pro studentskou duši, nemohu za to, neboť myslím si, že i toto je třeba studentům říci. O studentském hnutí katolickém se dnes u nás stále mluví a píše, mluví se též a píše o Katolické akci, to všechno jsou věci krásné, jejichž plného realizování se však nedocílí nikdy, bude-li mezi katolíky stále vládnouti taková nebezpečná anarchie názorů a myšlenek, taková nejednotnost a neucelenost. Tu je třeba jednostrannosti: ulpíti na straně Pravdy Boží a bojovati pro ni a proti vší polovičatosti a vlažnosti a lhostejnosti, proti všemu osobnímu pohodlí a proti veškeré duchovní lenosti, neboť »nejpod-

statnější a Bohu nejmilejší«, praví svatá Terezie Ježíšova, »jest pamatovat na Čest a Slávu jeho a zapomenout na sebe, na svůj prospěch, rozkoš a zálibu«.

—»0«—

VI. Jorka:

Tuláku!

*Tuláku bledý,
polož si hlavu na kámen zrosený
za noci,
až lidé upadnou do milných snů
a bude ti dobře.
Pro tebe není teplého místa,
matku jsi ztratil,
lidé jsou macechou.
Kus chleba je milenka věrná,
které vždy žaluješ,
když se ti smějí,
ale ty zapomínáš
a usínáš,
když hvězdy vycházejí,
aby tě hlídaly v prostoru ticha.*

T. A. EDISON mrtev.

Telegraf z New Yorku 18. října 1931 oznamoval do celého světa, že jeden z největších vynálezců poslední doby jest mrtev.

Jaká to tragedie v životě! Vynález, na jehož zdokonalení zemřelý pracoval téměř celý svůj život, oznamuje, že tohoto ducha, genia, již není více mezi živými!

Zde máme potvrzen přirozený zákon smrti, jemuž se nemohou vyhnouti ani geniové rázu Edisonova! Zemřelo však pouze tělo, jeho duše nesmrtelná žije, nejen to, jeho dílo, jež za svého života vykonal pro dobro lidstva, nedá mu nikdy v dějinách lidské kultury zemřítí a jeho jméno bude žít až do konce světa.

Kdo by neznal T. A. Edisona? Již malé děti na obecných školách v čítankách u všech kulturních národů slyšely toto zázračné jméno — Edison.

T. A. Edison patřil k těm velkým duchům, kteří to, co znamenají v dějinách a čeho se dopracovali, dosáhli jen a jen vlastní pílí a svojí neobyčejnou houževnatostí.

Pročítáme-li jeho životopis, zní nám to vše jako dobrá mravoučná pohádka. Vyšel z chudé farmářské rodiny. V sedmi letech ho vidíme jako prodáváče novin na rozích ulic amerického města, v čtrnácti letech ho vidíme již v jednom železničním voze na dráze Detroit-Post Hudson jako sazeče, tiskaře, vydavatele a novináře, vše v jedné osobě. Zde se též seznámí s telegrafistou, a to ho zajímá tak, že se sám stane telegrafistou a telegraf jako by mu byl udělal. Nikdy se od něho již neodloučí, stále a stále pracuje na jeho zdokonalení až do té podoby, v jaké dnes telegraf známe. Bylo by zbytečno vyjmenovávat všechny ty vynálezy, jež se zrodily v jeho vždy činném mozku, nemožno se však nezmínit o jednom, snad nejepochálnějším z nich.

Vyslovíš-li slovo žárovka, vždy ti nutně musí v mysli vyvstati představa — Edison! Dnes se nám to zdá býti příliš všedním a samozřejmým, ale v roce 1879, kdy po usilovné a neobyčejně trpělivé

práci překvapil newyorské zástupce tisku tím, že prostým otočením vypínače rozsvítil žárovku, tehdy to bylo něco překvapujícího a neuvěřitelného. Dovedl tak snést světlo k člověku, jakož i zachytiti hlas lidský na gramofonovou desku je též plodem jeho geniálního ducha.

Dnes se nám stala žárovka čímsi samozřejmým a nebude již brzy ani jedné té nejzapadlejší vesničky, v níž bychom se nesetkali se žárovkou, tedy s Edisonem. Jeho jméno je universální, on náleží veškerému lidstvu, jeho vynález se stal každodenní potřebou jak boháče, tak i chudáka, jak Američana, tak i každého Evropana, Asiata atd.

Nutno vzpomenouti, že za svého života navštívil též Prahu, prohlédl si některé její důležitější památky a obzvláště pozorně si prohlížel slavnostní osvětlení hlavního oltáře na Strahově.

Tak jako byl jeho celý život úporná práce a houževnatost, právě tak s velkou trpělivostí a houževnatostí vzpíral se smrti. Světové lékařské kapacity snažily

se mu prodloužiti život, ale marně. Tak jako světlo žárovky počne blednouti, ztráceti na světelné intenzitě, konečně blikne a zhasne úplně. Nikdo již ji nemůže opravit, nikdo ji nemůže učiniti opět způsobilou vydávati světlo. Síla její jest vyčerpána a je navždy konec.

Tak též T. A. Edison. Jeho tělo počalo chřadnouti, jeho duch počal ztráceti na intenzitě, slábnouti, až náhle zhasl a nikdo již ho nemohl a nemůže probuditi.

»Klidně a tiše zesnul«, tak zněla zpráva, již po jeho smrti vydali jeho lékaři. Klidně a tiše, stár čtyřiaosmdesát let, zesnul Tomáš Alva Edison — jeho duch však bude žíti v podobě jeho vynálezů dále.

Svou úpornou a mravenčí pílí a prací postavil si věru nejkrásnější a největší pomník, jemuž se nebude moci vyrovnati žádný z těch, jež budou k jeho počtě postaveny.

Čest budiž památce toho, jenž vykonal nejvíce ve prospěch veškerého lidstva v posledním století!
—pč.

Miriam H.:

Listopad.

*Zasáhl podzim chladnými prsty
v aleji řad —
klamného kovu pokladnou stal se
spěží kdys sad.
Podivně pestrá záplava barev
listím plyne
v purpuru stínů — na zlatém tónu
zelen hýne.
Cestičky pestře nastlaly lůžko
ztraceným stopám lidských noh.
Podél nich tichou
břízu sní báseň
s bílými těly antických soch.*

Dr. Josef Burget:

Jan Vrba ve světle kritiky dra Frant. Roubíka.

Monumentální dílo archiváře dra Františka Roubíka: »Dějiny Chodů u Domažlic«*) by zasloužilo podrobného zhodnocení. Ponecháváme si to pro jinou příležitost. Dnes si chceme povšimnouti jen jedné závažné stránky Roubíkovy práce, totiž důsledků, které z ní plynou pro roz-

řešení otázky, jež už vyvolala tolik rozruchu a zlé krve a jež teprve zásluhou dra Roubíka je konečně vyřízena. Je to, abychom užili klasifikace Baarovy, otázka »nehistorické historie« spisovatele Jana Vrby.

Těm, kdož se podrobněji zajímají o věci chodské, literaturu a dějiny, jest věc Vrbova dobře známa. Můžeme ji stručně charakterisovati jako nedoložené tendenční zkreslení ideových momentů a pohnutek slavné chodské rebelie a její

*) Dr. Fr. Roubík: »Dějiny Chodů u Domažlic«. Vyšlo ve Sborníku archivu ministerstva vnitra, svazek IV.—V., z roku 1931. Kniha je připsána »chodskému kraji a jeho nejlepším synům a přátelům J. Š. Baarovi, J. F. Hruškovi, Jindř. Jindřichovi, Al. Jiráskovi a Frant. Teplému«.

svedení na nemožné, vědecky neprokázané scestí.

Chodská historie zůstávala dlouho popelkou. Kromě hodnotných prací Emlerových, Pangerlových, Randových a zejména Frant. Teplého, nebylo tu nic vážného mimo proslulé románové zpracování Jiráskovo.

V tomto nedostatku historických výzkumů dařilo se výborně bohaté fantasií romanciéra Jana Vrby. Jeho plodný duch dovedl ze slavné epochy chodské vytěžit velmi mnoho, dovedl toho také velmi dobře užítí, bohužel však laické péro a tendenční snaha daly tomu ráz, odpovídající nikoli pravdě, nýbrž osobní inklinaci autorově, jeho subjektivnímu přesvědčení a zálibě. A brozilo nebezpečí, že tyto tendenční fantasie, tato mylná a nedoložená tvrzení se stanou při popularitě Vrbova jména a při jeho známé průbojnosti míněním čtenářské veřejnosti a způsobí tak chaos těžko odstranitelný.

Proti Vrbovu falešnému pojetí chodských dějin sice vystoupil velmi rozhořčeně i sám J. Š. Baar, vytýkáje nejen jeho zásadní omyly historické, ale i řadu jiných nedostatků, na př. i chybný dialekt (vyjádřil se podle citátu M. R. Poutníkem ve »Vlasti« uvedeného: »To není chodština, nýbrž vrbovština«, dokazoval, že Vrba nastrojuje moravismy za bulačinu, že mluví nářečím, kterým se na Chodsku jakživo nemluvílo a nemluví), vybičovaný naturalismus, nemožnou fantasií, ba docela i nedostatek originality (»Vydrancoval mne i Teplého a naši práci úplně zkreslil«, citát z téže »Vlasti«). Baar sám byl dokonce odhodlán k veřejné obraně a měl ji krátce před smrtí (zemřel 24. října 1925) v konceptu připravenou, dotkne-li se Vrba ještě jednou chodštiny proti němu (Baarovi) nebo proti profesoru J. F. Hruškovi, nejlepšímu chodskému folkloristovi.

Avšak ani sanguinické péro Baarovo nebylo by bývalo definitivně odbylo Vrbovy historické zmatky tak, jak to učinil s naprostou vědeckou přesvědčivostí dr. Roubík. Je třeba čísti jeho veliké a rozsáhlé dílo, jehož klidná, noblesní, ale při tom pevná dikce sama o sobě přesvědčuje, že tady konečně promluvíla do chodské historie ústa vědce, že každé slovo je jakoby vytesáno v žulový masiv pádných dějinných fakt. A tento skvělý proud nezvratných dokumentů drtí na prach diletantské Vrbovy pohád-

ky. Jako když někde pod Čerchovem jarní slunce prorazí mlhami a pohladí jasnou září žírnou nádheru chodského kraje, tak se nám při četbě Roubíkovy knihy vybavuje před očima v ostrých rysech pravdivě vykreslený velkolepý obraz minulosti tohoto krásného koutu české země a velebná tragika jeho hrdinného zápasu za spravedlnost a svobodu. »Dílo Roubíkovo krátce nahradilo pověst a výplod básnické fantasie historií — celkem však skutečnost bez legendy je tragičtější, než byla legenda.« (Dr. J. Muk v »N. l.« 23. května 1931.)

Čtenář dovolí, abychom nyní několika citáty z Roubíkova díla poněkud otřáslí »vědeckou« hodnotou Vrbových fantasií. Hned na začátku svého díla, v přehledu literatury a pramenů chodských dějin pronáší dr. Roubík tento drtivý soud (str. 8):

»Vrba, chtěje za každou cenu dokázat oprávněnost pouhé domněnky historiků dra Herbena a dra Vančury, že jednou z hybných sil chodských dějin byla také otázka náboženská, učinil ve svém románu (»Chodské rebelie«, pozn. pis.) náboženský motiv hybnou pákou chodských dějin. Nesnaže se nikterak jíti k původním pramenům — ač by byla bývala tehdy větší jejich část již přístupna — spokojil se Vrba povrchním, laickým studiem dosavadní literatury, užívaje z ní ovšem jen toho, co zapadalo do ideového předem stanoveného rámce jeho nového pojetí. Tato tendenčnost za každou cenu a nedostatečná vědecká erudice a metoda zavinila, že těmito pracím Vrbovým nelze přikládati historické ceny. Že mu šlo jen o vytvoření legendy bez jakýchkoli dokladů, je zřejmo i z toho, že ani po vydání nových prací o chodských dějinách, opřených podrobnými úředními prameny, neopravil Vrba úmyslně ani jedině ze svých četných chyb v novém rozšířeném zpracování své brožury, jež vyšla roku 1928 pod názvem »Chodsko«. Místo nových dat vnesl Vrba do chodských dějin politováníhodný zmatek — —«

Tendenční snaha Vrbova, vytvořiti z bývalých Chodů nějaké husity nebo České bratry,^{*)} je z nejvážnějších jeho úmyslných omylů. Na tomto předpokladu, úplně falešném, založil Vrba celou svou slávu chodského historického spisovatele. Jak se věci po náboženské stránce

^{*)} Kam tato snaha zašla, dokazuje i poněkud humoristická skutečnost, že Vrba na př. povýšil obyčejnou velkou cínovou slánku na kalich!

ve skutečnosti měly, dokazuje dr. Roubík (str. 592):

»Od polovice XVII. století nelze mluvit na Chodsku o nekatolictví, tento motiv nehrál v chodských bojích za svobodu nejmenší úlohy. Chodští sedláci, jdoucí z boje do boje za stará svá práva, obračeli celý svůj zájem jen na tuto životní svou hospodářskou otázku, nejevíce nikdy zvláštního zájmu o problémy náboženské. Liší se v tom od poddaných v severovýchodních Čechách, ač i tam otázka náboženská ustupovala namnoze zájmům hospodářským a sociálním, jak ukazuje novější bližší badání.«

Avšak není to jen náboženská otázka, jsou i jiné skutečnosti, v nichž Vrba pro nedostatečné studium příslušných původních pramenů dochází k mylným závěrům. Dr. Roubík poráží na př. v poznámce na str. 567 Vrbovy dedukce o znaku Chodů (psí hlavě) a čakaně na korouhvi. Vývody Vrbovy jsou v té věci »podivnou snůškou skrovných, odjinud z literatury vzatých dat a hlavně tolika básnické fantasie, že nemůže býti pokládána za vážný příspěvek k řešení této otázky«. Podobně i pokud jde o nové a neodůvodněné označení »Chodové pod Haltravou« (str. 571) a doklady ke jménu »Psohlavci« (str. 272). — Vrba nalézá první doklad jména »Psohlavci« teprve u Boženy Němcové r. 1846, kdežto už na př. v latinském citátu z Pavla Stránského

z r. 1634 se praví: »Sunt . homines alioqui qui Chodovve et vulgo Psohlavvcy nuncupantur.« Vrba se tedy mylí o 200 let!

Ještě malý doklad Vrbovy »historické« práce: »husitské« kalichy na klenečském hřbitově. Podle zjištění Roubíkova pocházejí tyto kalichy až z druhé polovice 19. století (hřbitov sám je poměrně mladý), nemůže tu tedy zřejmě jít o jakoukoliv souvislost s husitstvím. Ostatně kalich se objevuje i na náhrobku katolického klenečského faráře Kryštofa V. Pešky z r. 1688.

Další řadu nesprávností Vrbových vyvrátil dr. Roubík již ve svých dřívějších monografiích, zejména v knize »Vrbovy Chodské rebelie a historická pravda«, vyšlé v Brázdě 1928 (jde o otázky majetkové rovnosti Chodů, vykradení archivu v Koutě, porušení solidarity chodských vesnic, povýšení Klenčí na městys, majestát krále Jiřího, chodské pergameny a vůbec neznalost základů právních a správních v letech 1620—1698 atd.).

Dru Roubíkovi jsme zavázáni vděčností za pravdivý obraz chodské minulosti, zbavený uměle vytvořeného legendárního nánosu. Autor sám vyslovuje naději, že jeho kniha definitivně odstraní zmatek, do chodských dějin vnesený. Věříme tomu pevně i my, když jsme poznali úroveň jeho díla.

A. Přikryl:

Zrána a co se přihodilo.

Toho dne, kdy domácí pes hlídač Rek byl probuzen křikem k životu se hlásících kuřat, vnikl do kuchyně hospodářského stavení, stojícího mimo vesnici v syté zeleni zahrad, sluneční paprsek otvorem, který vznikl tím, že spodní cípek záclony byl smáčknut pod květináčem. Paprsek byl úzký a v přítomní ponořené kuchyni zavínil vzrušení. Dopadl na hrníčky, uspořádané s velikou pečlivostí, hrnky a pokličky, které byly zavěšeny nad vicídnými kamny a v jejich glasuře, většinou bílé, rozložil se v spektrální barvy. Rek sebou trhl, kočka otevřela široce oči a kuřata se znovu ozvala.

To už také se probudila hospodyně, vstala, pokřižovala se a vešla do kuchyně. Odsunula záclony, kuchyň se zalila světlem a bylo ráno.

Před několika dny postavila hospodyně na kachlová kamna hrnec, jehož obsah byl znám jí a kvočně. Asi čtyřlitrový kamenný hrnec, políty hnědou glasure, skrýval několik, ještě neprobuzených životů. A toho dne zrána, kdy celý statek byl pohroužen ve spánku a slunci, se ještě nechtělo osušovat rosou na zelených trávnicích zahrad, kdy ani pestře zbarvený kohout nezapočal svoje hřadování na bidýlku pod okapem dřevníku, na němž také v čas žní visely vykuté kosy, se tyto životy probudily.

Byly dlouho zticha, zvědavě prohlížely si svoje obydlí, ve kterém přišly na svět; ještě nemotorně zobaly do obnošeného šátku, kterým jim hospodyně zpříjemnila první okamžiky života a ohlasy svoji přítomnost tehdy, kdy vnikl do kuchyně ten paprsek.

Když přišla do kuchyně hospodyně, to už měly hlad a v jejich, sotva dvě hodiny starém hlase, byl tón prosby.

V to ráno sáhla hospodyně proti svému zvyku nejprve po hrnci s kuřaty, ačkoliv vždy sahala po hrnci, v němž se vařivala káva. Zapomněla na Reka, pohladit a pochválit jej za to, že dobře hlídal dům, ani kočky si nehleděla, nešla otevřít dům a podívat se do chléva na dobytek; pro kuřata zapomněla na chvíli na vše.

VI. Jorka:

Motivy ticha.

*Ztichly mé kroky na krátkou chvíli,
aby neplašily soumrak.*

*Kol srdce prázdno a smutek je tragický.
když člověk se promění v minulý den
a nevidí nic, leč všeho zmar
a trochu řehavého úsměvu,
přeludnou rukou hladící mé mládí.*

*Rád chtěl bych ruce k modlitbě sepnout
a chtěl bych být sám na kousku země,
který by se měnil v prach,
než přijde smrt.*

J. Václav Láská:

Shledání.

(Událost skoro pravdivá.)

Bylo to jednoho prosincového odpoledne, kdy se sešla menší společnost ve venkovské hospůdce. Popíjeli, někdo víc, někdo méně a vzpomínali.

»Tak jsme zase jednou pohromadě,« povídá Ondřej, »naposledy jsme tu seděli asi před čtvrt rokem, ale byli jsme nějak veselejší. nemyslíš, Vojto? Tenkrát jsme oslavovali tvoje narozeniny! Vzpomínáš si, jak jsi byl tehdy sentimentálně nalozen?«

Neurčitý smích přelétl přítomným po tvářích a oči jejich jako by unikly společně pod stůl.

První zvedl zase hlavu Ondřej a obrátil se k Vojtovi, povídá: »Co sedíš dnes jako mrtvola, snad nevzpomínáš zase na Máninku? Já bejt sebou, tak bych se na to byl již dávno vykašlal. Ženská za to přece nestojí. Pro jedno kvítí slunce nesvítí.«

»Nech si to, prosím tě,« okřikl ho Vojta; »znáš mne přece! Nebylo to tak lehké. Když jsem byl odtud, již se mi zdálo,

Rek zdvihl se mrzutě se své tvrdé postele, která byla v koutě mezi kamny a zídkou, na níž se věšely ručníky — podlahy — a otevřev si přední tlapou dveře do předsíně, odešel znechucen, otvíraje tlamu, v níž se bělaly dvě řady zdravých zubů. Kočka skočila s píčky, ve chlévě zabučely krávy, ale hospodyně neslyšela a obírala se opatrně kuřaty.

*

Hospodář a ještě více děti divily se přeslazené kávě a veselému prozpěvování hospodyně zrovna zrána.

že jsou staré bolesti zahojeny, ale jak jsem se sem vrátil, tam ten klid a vyrovnaní. V hlavě mi to všechno hučí, nevím, jak z toho. Byla to přece jen velká rána a nejzajímavější je na tom to, kluci, že dodneška nevím, co v tom vlastně vězí!«

Odmlčel se a přítomní si netroufali rušiti tuto chvíli sladkého a bolestného vzpomínání.

První se vzpamatoval Vojta.

»Nejsem z těch, kteří kazí dobrou náladu společnosti« a uchopiv sklenici, zvolal: »Pijme na moji marnou lásku!« A poněkud chvějícím se hlasem dodal: »která byla přece jen tak krásná!«

Mezitím vstoupil kdosi do hostince a shlédnuv společnost, zamířil okamžitě k ní.

»A nazdar, páni se už zase sešli! Tak co, popíjíme? Co zase oslavujeme?«

Asi nevhodně narážel na Vojtovy narozeniny. Konečně k tomu měl právo. Byl to jeden z těch známých, s nimiž se

setkáváme jen příležitostně, s nimiž můžeme vypít jednu nebo dvě, nikdy jim však neotevíráme svých srdcí.

Zdeněk Kučerů však byl svědkem těch oslav Vojtových narozenin a jaksi nepřímou účasten těch nejvnitřnějších projevů Vojtovy duše. Svoje srdce otvíráme každému veřejně, buď, cítíme-li velkou bolest nebo velkou radost, nebo tehdy, jsou-li naše smysly pod přímým vlivem tajné síly alkoholu.

Zdeněk měl na to tedy právo. Mezitím co takto hovořil, naklonil se diskretně k Vojtovi a povídá: »Co ty tady sedíš a nejdeš ven! Máninka je tu! Chodí po návsi, jako by někoho čekala!«

Vojtou to škublo, jako by ho někdo u samého srdce bodl, postavil se a povídá: »Neblázni!« A zase usedl.

»Co je, co je?« ptali se ostatní. »Ale nic, Máninka chodí po návsi a tak říkám Vojtovi, co tady jako čumí?«

»Vojto, pojď, musíme se na ni podívat. Snad čeká na tebe, chce s tebou asi mluvit. Ženská je nevyzpytatelná, v té se nikdy nevyznáš. Ta neví nikdy sama dobře, co chce.«

»Ale, ale, kdepak jsi nabral tolik rozumu, ty maličkej, ty rozumíš ženám! Bodejť jsi už imatrikuloval«, snažil se mladého akademického občana usaditi starý již »semestr« Ondřej.

»Žádné válečné tažení, kluci, zůstaňte zde a sám s Vojtou se půjdu podívat, co je na tom«, rozhodl Jiří Novák. takto právě desátník-aspirant na vánoční dovolené. Ozvala se v něm asi vojenská krev, vždyť kromě toho obleku nebylo na něm zholá nic vojenského. A byla to asi jen úcta k vojenskému stejnokroji, že se nikdo neodvážil odporovati a než by ses nadál, vycházeli Vojta s Jiřím z hostince.

»Nemyslíš, že je to nevhodné, ne-li dokonce pitomé,« povídá Vojta, »kdyby hledala mne, ví jistě, jak to zařídit, ale její zájem bude asi někdo jiný než já.«

»No, je to taky možné, ale za pokus to stojí. Půjdeme a jako náhodou ji potkáme«, vysvětloval Jiří.

Náhodou! Co je to náhoda? Buď je všechno v životě náhoda a nebo není vůbec náhody.

Šli. Ve vzdálenosti asi osmdesátí kroků před sebou viděli dívku a nebylo třeba příliš mnoho ostrovtipu, aby nepoznali, že je to Máninka.

Jižjiž se chtěl Vojta vrátit, když se dívka byla právě obrátila a zůstala státi.

To bylo nesporným znamením, že je poznala. Nezbývalo již nic jiného nežli pokračovati.

Vojta však zůstal státi a v tom okamžiku nechtěl snad rušiti představy těch krásných minulých časů ani krokem.

Jiří však šel stále a již stanul v náležité vzdálenosti před dívkou (toto bylo asi také na něm vojenské) a zdravil. Vyměnil s dívkou několik málo slov, odváděl ji k Vojtovi, který se zatím byl již vzpamatoval a šel jim vstříc.

Když se setkali, zůstali státi. Nastala trapná chvíle, když tito dva lidé stáli proti sobě a hrobové ticho bylo přerušeno jen chladným podáním rukou.

»Doufám, že si máte jistě mnoho co povídati; poroučím se vám, slečno Máninko — nazdar, Vojto! Uvidíme se ještě.«

Po těchto slovech zanechal oba ubožáky samy sobě.

Ubožáci! Snad! Vypadají vždy zamilovaní lidé tak uboze, jako by neuměli ani do pěti napočítati? Snad nejšťastnější dva lidé té chvíle pod sluncem.

Ale slunce nesvítilo, kolem byl sníh a mráz pronikal až do kostí.

»Vítám tě tedy,« vzmužil se Vojta, »je to možné, nemýlím se?«

»Ne, nemýlíš se. Máninka se přišla na tebe podívat. Což nemáš z toho radost?«

»Proč ne! Bojím se však, že jsi přišla potěšiti někoho, o němž se domníváš, že se snad souží, na něhož jsi zapomněla jako na kapesník, ježž jsme neopatrností kdesi vytrousili!« — určitě a ironicky pokračoval Vojta. (Nikdy nesmíme ženám ihned říci pravdu.)

»Vojto, jak to mluvíš, já tě nepoznávám! Či si opravdu myslíš . . .«

A pohlédla mu při tom tak určitě do očí svýma hlubokýma očima, v nichž se zaleskly v následujících okamžicích dvě veliké slzy, že nebylo možno více pochybovati o upřímnosti.

Nebyly to však ty slzy, jež změnily dosud ironického Vojtu (ženské slzy jsou jako dubnový sníh), ale ten její určitý pohled, ta síla jejích očí, to, co z těch jejích očí jako něco magického vyzařovalo.

Její oči ho nikdy neoklamaly. Ona ho mohla oklamati, ale její oči ne! Byly to právě vždy jen a jen oči, jimiž si dovedli porozuměti. Očima si vyznali lásku. Vždyť o lásce nelze mluvití řečí smrtelníků. Lásku lze vyjádřiti jen pohledem, jemným stisknutím rukou, dlouhým mlčením.

»Ne, odpusť mi, nebudu již tak mluvíti; ale musíš mi vše vysvětliti.«

Při tom ji vzal ruku do svých dlaní a dlouho ji podržel. (Byli zatím již došli za ves do polí.) To bylo teprve to skutečné setkání, setkání dvou duší, jež se opět našly.

»Nuže, vypravuj mi vše, co se stalo, vždyť jsme se tak dlouho neviděli.«

»Ne, dnes, dnes to již nejde, dnes již musím jíti. Vidíš tamhle před námi — to jsou rodiče, byli jsme zde jen na procházce, musím je dohoniti. Sbohem! Až někdy jindy!«

»Ale kdy? Snad již pozítří odjíždím! Ne, to nejde! Musíš ještě dnes!«

»Budu ti psáti. Sbohem!«

»Počkej,« a podržel její ruku ve své dlaní, »zítra tě navštívím; přijdu odpoledne, můžeš mne čekat?«

»Vojto, ty přijdeš, ano?« A přiblíživši se k němu, pohlédla mu zase tak určitě do očí; tentokrát však slza jejích očí nezdobila.

»Já myslela, že se na mne hněváš! — Přijď, budu tě očekávat. Já jsem si netroufala ani tě pozvati. Sbohem!«

»A vše mi vysvětlíš, ano?«

»Ano, zítra!« volala již několik kroků od něho vzdálena. Ano, zítra, zítra se vše vysvětlí, zítra, zítra! To asi se mihalo hlavou Vojtovi, když se vrátil mezi kamarády do hostince.

»Není to snad již takové, jaké to bylo ještě před chvílí, ale co bylo příčinou našeho rozchodu, nemohu ještě dnes říci. Nebylo času. Zítra tam, kluci, jedu a vše se dozvíme! Na shledanou! Zítra je můj velký den!«

Mrzlo, jen fičelo a jemně uhlazenou silnicí uháněly k blízkému městečku sáně, na nichž poznáváme některé z našich známých. Vojta, Jiří a Ondřej, kromě nezbytného vozky, jenž posvátné ticho, rušené jen ustavičným cinkáním rolníček, přerušoval svým monotonním: »Věděti, že je taková zima, nikdy bych se nebyl dal přemluvit k této jízdě, beztoho zbytečné.«

Nevěděl, chudinka, asi, že tato jízda má velkou důležitost, o níž měl z přítomných jistě každý svoje mínění, ale na tom nezáleželo. Bezprostředně se to týkalo jen Vojty a Jiří jen šel proto, jak se dřív vyjádřil, došlo-li by snad k souboji, aby měl Vojta vhodné sekun-

danty. Doufejme však, že k tomu nedojde! Konečně nemůžeme věděti.

Rychlostí šípů proletěly sáně malým náměstím a v několika dalších vteřinách za městečkem předjeli dívku. Byla to Máninka.

Vojta vystoupil a šel s Máninkou pěšky, zatím co jeho průvodci pokračovali v jízdě. Měli smlouveno, že se za hodinu sjedou v městečku.

Nebylo to jen tak lehké pustiti se ihned in medias res a byla to právě Máninka, jež se zřejmě velmi obratně snažila vyhnouti tomu, co konečně již tak mělo přijíti.

»A nyní tedy začneme tu smutnou kapitolu« — začal Vojta.

»Ale víš, nechtěj to po mně věděti, již je po všem, stálo mne to velmi mnoho bolesti a slz, ale dnes už je vše zase v pořádku. Naše kdysi krásné chvíle, tak nešetrně přervané, mohou pokračovati, nikdo nám v tom již nebude brániti.«

»Snad tím nechceš říci, že ti nebo nám oběma někdo bránil?« — chytil se nadhozeného Vojta.

»No . . . ale nechtěj to věděti, již je po všem!«

Tomu nemohl Vojta rozuměti a stále se mu ono záhadné cosi zdálo důležitějším a důležitějším.

»Jak mám rozuměti tvým slovům, že je vše zase v pořádku, jak bývalo, když mi nechceš již dnes splniti to, co jsi včera slíbila?«

Něco podobného Máninka od Vojty neočekávala. V okamžiku si uvědomila vážnost toho, co včera slíbila, nechtěla si podkopati jeho důvěru (stálo to přece tolik slz a bolestí) a rozhodla se říci Vojtovi ihned skutečnost.

»Víš, víš, já ti to tedy řeknu, ale nesmíš se na mne zlobiti!«

»No tak, jen s tím ven. Nedočkavostí takřka hořím. (A Vojta nepatřil k lidem zvědavým.) Svěř se mi zcela, dušičko!«

»Víš, ale já se teď za to skoro stydím (vždycky je dobře, když se dívka stydí. Dívka se musí styděti.) Víš, měla jsem se vdávat!«

Bác! Něco důležitého sice očekával Vojta, byl na vše připraven, ale toto bylo přespříliš. Ne, tomu nevěří!

Pln úzkosti pohlédl na Máninku!

»Ano, měla jsem se vdávat, bylo to již velmi vážné, ale moje prosby, moje mo-

dlitby byly vyslyšeny a již mne nikdo nemůže vyrvát tomu, jemuž jedině...»

Dále již nemohla. Bolestný vzlykot přerušil další její slova.

Vzal ji za ruku a snažil se ji těšiti. Nemohl však nalézt dosti šťastných slov, jimiž by byla její bolest zmírněna. Viděl, že každé jeho slovo, právě pronesené, připomíná jí se stále větší a větší prudkostí zradu, již by se byla na Vojtovi již již málem dopustila.

A což se jí nedopustila? Či jak to stojí v Písmě sv.? I v myšlenkách možno hřešiti, a ona se tedy skutečně prohřešila.

Žádná bolest není však bez konce. Jen bolestná láska básníků je nekonečná. A ona nebyla básníkem, byla obyčejnou, prostou dívkou, jakých můžeme potkati denně dosti a dosti, byla poslušnou dcerou svých rodičů; to nehřešila ona, ale hřešila její matka.

Ne, ani její matka snad ne, jistě si nebyla vědoma toho, co podniká, a když jí bolest a slzy dítěte otevřely náležité oči, zvítězila u ní láska mateřská a ona si uvědomila, že nemůže omezovati svobodu jednotlivce, svobodu své vlastní dcery. Ona jí může jen raditi. Raditi ano. A to je přece něco jiného než provdávati.

Když toto vše prošlo zase rychle hlavou Máninky, kdy se jaksi sama sebe vnitřně i svoji matku omluvila, pozvolna ustala v pláči.

»Nyní to víš, ale nezlob se za to na mne! Já za to nemohu a maminka též změnila svůj názor.«

Vojta přijal vysvětlení klidně, pokud mu to jeho nitro dovolovalo; zdálo se mu, že nebezpečí ještě zcela neminulo, jak tvrdí ona, zdálo se mu, že se tu postavilo mezi něho a Máninku cosi, co nebude možno jen tak lehce vymazati z paměti, co se bude stále a stále vraceti a stane se příčinou všech nových a nových bolestí, v nichž se vypláče ještě hodně marných hořkých slzí.

Mezitím došli do městečka, a poněvadž doba smluvená již velmi pokročila, nezbyvalo nic jiného nežli se rozloučiti.

Silné stisknutí rukou a vřele pronesené »sbohem« bylo sice důkazem, že hlavní věc je již vyřízena, nikdo z nich však plně tomu nevěřil, že se k tomu již nikdy v životě nebudou vraceti.

Když usedli zase všichni tři do saní,

počaly padati otázky. Nic Vojta nezamlčel. Vše svým kamarádům sdělil. Vždyť sdělená radost dvojnásobná radost, a sdělená bolest poloviční bolest.

A Vojtovi do srdce se tlačily bolest i radost. Vítězství bude té, která bude větší a silnější. Vítězila však radost, radost znovunalezení.

»Víš, já se tomu konečně nedivím,« povídá Ondřej, »vono je to tak i tak na pováženou. Víš-li vlastně, že matka Máninčina jednala, nebo lépe řečeno uvažovala velmi správně? Z největší lásky mateřské, naprosto jí nelze přičítati nějakých nečestných úmyslů. Byla to jen přílišná láska k vlastnímu dítěti. Ty jsi ještě student, kdož ví, kdy čím budeš, to je vždycky problematické. Studentovi nelze nikdy důvěřovati.«

»Ty tedy myslíš, že studenti, lidé jako jsme my, nemají právo na lásku?« přerušil ho Vojta.

»Ani bych neřekl! A vlastně je to hra velmi problematická, je to hra s ohněm. Je to hra velmi nejistá. Jsi-li zklamán, nemůžeš ani dost málo nic namítati; láska ještě nikoho nenasytila, nikoho nezahřála.«

»Dovo! Přece. A co básníci. A velcí básníci,« namítal Vojta, jemuž z toho ze všeho počala nějak hlava třestiti a ačkoliv se tomu vzpíral jak mohl, přece jen cítil, že ve slovech Ondřejových je mnoho a mnoho pravdy.

»Básníci! Právě, že básníci; život přece není báseň. Život je próza. Bojím se však, že i toto přirovnání pokulhává. Život, to není jen láska a milování. V životě nejsou jen samé růže a bílé květy, v životě se setkáváme velmi často s překážkami, starosti na nás dolehnou jiné než ty, jež trápí jen naše srdce, v životě potkáváme také velmi často pohřební průvody, jež jsou jakýmsi vykřičníkem, jež nás stále a stále upozorňují na to: dej pozor, jestliže se směješ, můžeš náhle plakati; uvědom si to, aby tě nic v životě nepřekvapilo, aby tě nikdy nic nezastihlo nepřipraveného.«

Tak asi hovořil a rozvíjel svůj názor Ondra cestou domů.

Vojta se již nesnažil nic namítati, jen naslouchal a vzpomínal na Máninku.

Bude na stráži, vždy připraven, a jsou tu konečně její oči. Ty ho nikdy neošálily.

Snad ho neoklamou ani napříště.
Oči! V jejich očích vyčte vždy napřed,
není-li zde něco v pořádku.
Nebude-li mu však dopřáno do nich
nahlédnouti? Pak nezbývá nic jiného,

nežli věriti si navzájem. Víra musí býti
nad lásku.

Vždyť není lásky bez vzájemné dů-
věry.

Jen víra a láska může zploditi naději.

Jiří Dovel:

U hrobů.

*Zemřelých úsměvy v kapkách se rosy skryly,
vyssáté žářem slunečním v krev v oblacích se slily.
Západy rozžaly v plamencích voskovic lásky pal,
květ neznámý z ran Spasitele vyrůstal.
Sen bílý němých postav pil vůni blízkých hrobů
a křísil víru stínů a strádal smrti mdlobu.
Věčných tužeb jsme klečíce libali hvězdný zor
a do lačných srdcí vnikat nechali soatých chór.*

*Krev z oblaků svůj rudý nach v zrcadle svatého květu
nám snesla do očí a kladla na korál retů,
odváté listky žlutých krás jsme v chvějící brali dlaň,
vzpomínek věnec vili a zemřelých zdobili skráň.*

Aljoša:

Bez nadpisu.

(Dokončení.)

Nedivte se, velevážení, že snad tak
prapodivné jsou zábavy jinak vážných
občanů akademických. Vždyť nechť se
mládí vydovádí! Dnes ovšem už člověk
s vážností pohlíží na život, jenž kol nás
plyne jako mohutný, strhující proud, a
s určitou dávkou shovívavosti odpouští
semo tamo vybuchnuvším zábleskům
ranního mládí. Teprve když přistoupíte
k volební urně, abyste vykonali plni po-
hnutí a radostného rozechvění po prvé
svou občanskou povinnost, uvědomíte si
vážnost a důležitost své osoby ve světo-
vém dění. Je to, upřímně mezi námi řeče-
no, ohromný pocit: za plentou, jak zove
se ona tkáň z pytlouiny, jež zastírá vo-
lební úkon tajemným kouzlem, stáváte
se teprve svobodnými občany a platnými
tvory lidské společnosti. Zde jedině mů-
žete bez jakýchkoliv rozkazů a zákazů,
jimiž jest pohříchu svázán náš život, vol-
ně naložiti svým hlasem (nezáleží na tom,
máte-li bas či alt, tenor či baryton; vše
jedno volební urně, schránce to z prký-
nek neumělou rukou zrobené).

Pozoruji však, že jsem se rozejel (a dalo
to námahy, než jsem překonal moment
setrvačnosti!) po odlehlé koleji a značně
jsem se odchýlil od vytčené linie. A mohl
bych také vzbudit podezření, že snad od
něčeho utíkám, nebo dokonce že snad

melu z posledního a z nedostatku zvěč-
něníhodných motivů rozvíjím tu na ško-
du věci samé suchopárná fakta denního
života.

Ó, nikoliv! Mnohé bych mohl dáti
k lepšímu a vykresliti tak celou mosaiku
drobných, někdy snad i naivních episo-
dek z kolejniho ovzduší. Budu však
v dalším pokud možno stručný a šetrný
nejen vůči čtenářům, jejichž trpělivost
už nehodlám dlouho zkoušeti, ale i vůči
redakčním kruhům, z nichž bylo jemně
poukázáno na to, že by bylo lépe tuto
stránku, po níž se mocně rozháním svým
okřídleným perem, vyplniti na př. inser-
tem některé větší obuvnické firmy, při
čemž by se prý nota bene utrhla pěkná
sumička! Ó, těch úst nevděčných!

Nuže, k věci! Byla tu zmínka o váž-
nosti vůbec a o vážných postojích k růž-
ným životním jevům zvláště. Ztělesně-
ným vzorem vážného chápání životních
problémů byl kolega František Kubelá-
sek, řádný posluchač filosofie, takto náš
milý soused v koleji. Byl to odedávna
hoch tichý a nenáročný, povždy výhrad-
ně zamilovanými vědami se obírající.
Veškeré jeho počínání bylo prodchnuto
vážností jen jemu vlastní. Stále analyso-
val, zpytoval, potřásaje hlavou a mžoura-
je drobnýma očima, jež byly vyzbrojeny

elipsovitými břejlemi. Rád bral také svůj podíl na našich velezajímavých debatách, ač byl-li právě přítomen lesař Venca, František nebyl schopen čelit svými filosofickými dedukcemi proti jeho ironickým výpadům. Rozhořčen na konec svým neúspěchem, jenž se již několikrát opakoval, pravil pln vnitřní nevole: »Jestliť za daných okolností mnoho na světě nepochopení, ježto jsou jedinci, kteří bližnímu svému svobodný projev myšlení upřítí se snaží, vštípiti jemu ve své sobeckosti nesprávné často názory chtějí!« Ještě jednou vyhrůžně mrskl svým zrakem k svému odpůrci a jako Euriniemi štván vyrazil ze dveří. — Teprve po delší době se objevil opět v kolegiu kamarádů. A opět se stal terčem ostrovtipu Vencova. Dobíral si jeho »neužitečný obor« — filosofii. Tenkrát se však Venca spletl. »Nedotýkej se způsobem nectným mého vznešeného oboru a pozři raději na své povolání, které do dob nedávných bylo pouhým cechem a v mých očích i grádu akademického dosáhna — »hajným« zůstaneš!«

Tímto hřmotně proneseným výrokem Františkova spravedlivého hněvu byl Venca zdeptán úplně a už mu zůstalo epitheton »hajný«.

František byl tvor zapomnětlivý a roztržitý a také tyto své význačnější vlast-

nosti aforicky omlouval, říkáje: »philosophorum est oblivisci«.

Tyto vlastnosti mu působily mnohdy potíže zvláště s úředními osobami. Stalo se jednou, když jel z přednášek, zahloubal se v tramvaji do hrozných problémů. Luštil právě záhadu, proč na černém pivě je pěna bílá a proč to nelze kontradiktory říci o pivě světlém, jež by podle normálního postupu logického mělo mít pěnu černou. Co tak u sebe přemítal, uváděje argumenty pro i proti. vytrhl ho bezohledný průvodčí z myšlenek: »Jízdenku prosím!« František mechanicky sáhl do kapsy a oči maje povzneseny v dálavy nadhvězdne, místo své jízdenky vystavil na odív své hodinky vyjevenému průvodčímu. Ten se těžce rozkatil na ubohou oběť roztržitosti. František se mezi tím vzpamatoval a snažil se pokornou omluvou odvrátiti hrozící zlo, když tu zčista jasna zjevil se před ním pán v »tvrďáčku« — revisor. Jal se ihned věc důkladně vyšetřovati. Na konec uznal, že jde v tomto případě »o vědomé klamání úředních orgánů« a ihned diktoval tvrdé podmínky: buď zaplatit pokutu 5 Kč nebo v příští stanici opustiti tramvaj. František se ovšem rozhodl pro způsob lacinější, což bylo velmi rozumné řešení s potahem na to, že jeho pokladní hotovost se páčila na 10 (deset) haléřů, které nosil prý pro štěstí.

M. R.:

Příhoda na simplonském nákladníku.

Denní tisk přinesl suchou lokálku. Švýcarský tisk spokojil se úřední zprávou. Italie nepostrádá již fantasie a chuti k sensaci. Ve skutečnosti tato prostá a pravdivá příhoda, kterou si vykládají horalé a železničáři od Lötschergu přes Simplon až po Domossolu, odehrála se samozřejmě, ponechávajíc za sebou smuteční závoj, takto:

Mezinárodní průjezdný nákladní vlak, vyjíždějící podle dispoic ve tři hodiny zrána z Bernu, právě minul čtrnáctikilometrový lötscherský tunel.

Tehdy Felix, železniční dozorcí SBB, doprovázející poslední tři vozy, vyhoupl se z budky, chvíli naslouchal. Jeho postava zmizela v budce, ale hned nato se vynořila a obdivuhodným skokem vyšvihla se na střechu vysokého vagonu.

Tichá jarní noc, vonící tajícím sněhem a květy, stála velebně nad pohybujícím se vla-

kem v černé krajině. Elektrická lokomotiva, k níž obracela postava nohy, vyráběla náladové skandování ukolébavky.

Felix, ležící rozčilen a zkamenělý několik minut, náhle se zachvěl. Prudce se odrazil a skokem dopadl do sousedního vozu. Byl to nízký, otevřený vůz. Dopadl na měkkou hmotu, z které vyšlehl bolestný výkřik. Zaryl do ní nehty. V následujícím okamžiku učinil však podle Einsteina nečekaný přemet dozadu a narazil hlavou na železný ráf sudu.

Současně napadená hmota, využitkujíc pádu k útěku, přepadla přes pažení vozu a zůstala viset nad mihajícími se kameny. Oba dva ustálili se v rovnováze: Zřízenec a tulák, cestující na slepo.

Felix ihned si uvědomil, že paže mu ztuhne v této poloze. Držel v ní život člověka. Stačilo povolit praskající svaly nebo pustit se bedny, aby ten druhý byl rozčtvrcen koly. Tři minuty, po které zápasil, dovedly mu

předvést šílené vidiny před očima. Rána na hlavě ho štípala.

Koncem třetí minuty ale postřehl, jak svaly na noze, již svíral, se napnuly. Na pažení naskočily čtyři prsty, pak druhé, pak hlava.

Felix, vraziv do ní oči, se otřásl. Před ním trčela nikoliv banditská, ale útlá dětská hlava s božským očima.

— Kdo jsi, kluku?

— — — —

Felix uchopil vězně tak, aby se nesvlékl snad z kabátu a neupláchl, zanechávaje mu tento v prstech.

— Kdo jsi, u všech proklatých?

Hoch místo odpovědi šíleně se usmíval. Jeho smích činil Felixovi zle. Mráz řezal mu záda. Obával se něčeho horšího. Proto chytil kluka za límec, přenesl ho do své budky, uzamkl dveře a sedl si vedle lampy na schůdky.

Bradu strčil do dlaní.

Vše to odehrálo se dosud v pěti minutách.

Vlak právě sjížděl do stanice Vispu proti velkolepému údolí Svatomikulášskému s ledovci a Matterhornem.

Felix seskočil Luigimu do náruče.

— K čertu, nevyraz mi lampu. Jedeme hned dále!

— Jedeme?

— V Brigu přijmeme celní papíry a členy komise.

— Počkej, anebo —

Felix dohonil druhá v rozjíždějícím se vlaku.

Usadili se v Luigiho budce.

— Poslyš, příteli, když jsme vyjeli z díry, lapl jsem děcko, které jelo na slepo. Má oči, které by povalily tebe na zem. Co s ním? Mám ho vydat právu? Nemá víc než 12 let.

— Rozhodně! procedil Luigi a povstal.

— Počkej, i přes jeho odvahu?

— I přes romantiku kluka, není to odvaha muže. Je to jistě takový darebák, jako Karel. (Tu Luigi položil lampu na zem a zahloubal se.) Škoda, že jsi neznal mého bratra. Je tomu osm let; od té doby, co žiji se ženou v Macugni, nenavštívil jsem svou švýcarskou rodnou chalupu v Burgdorfu. Tehdy měl Karlík šest let, když vzal jsem ho s sebou dolů a ukázal mu moře. Leonina nakazila ho námořníky. Když se vrátil domů k matce, bláznil ve dne o rybách, vlnách a moři a v noci fantasíroval o parnicích a dával rozkazy ze sna jako kapitán.

— Podivuhodný talent, odušil Felix.

— Naopak, klukovský vrtoch. Dostal vždy nařezáno —

— Brr, byl by z něho kapitán. Ty ses mohl na to dívat?

Luigi se usmál. — Řezal jsem ho sám!

— Jakým právem! vykřikl druhý.

— Právem staršího bratra, kde otec chybí a matka je slabá. Nezůstalo jenom při tom. Když začal chodit do školy, nakazil mořem kluky, potopili v rybníku všechny necky ze vsi, podobně házeli kočky do vody, ba, považ, i jeden druhého. Vzrostlo z toho obecné pohoršení, ale přes to, kdykoliv jsem Karlovi nařezal, nadávali na mne. Jednou se dokonce stalo, že třináct kluků ze vsi zmizelo. Vznikl z toho poplach, zvonilo se v kostele, hasiči zúčastnili se záchranných prací. Po půlnoci objevena byla celá karavana s pytlíky na pochodu do Itálie.

— Rozkošné, chvěl se Felix.

— Zmazal jsem ho tak surově, že tři dny nemohl chodit, matka omdlela a lidé považovali mne za tyрана. Proto žiji s Leoninou u jejích rodičů. Pojd'me. Brig.

Luigi vstal. V blízké dálce ve tmě zářila světla Brigu.

Felix prosebně a postrašeně zadržel druhá: Poslyš, vydáme ho až v Domossole italským. Ručím za to, že není Ital!

Vlak stanul v Brigu. Felix a Luigi se rozešli. Nákladní přijímal celní kontrolu, zapisovalo se mezistátní předávání vozů; připínal se nový vůz dráhy Furka a od Ženevského jezera.

Svívalo, když se vše skončilo.

— Luigi!

— Co?

— Jedeme!

— Nu a co, pro to?

— Luigi, ten kluk mi utekl. Zapomněl jsem zamknout zadní dvířka.

— Fi! zaklel Luigi, ale podezřívá Felixe.

Felix odloučil se od Luigiho a zalezl za hanben do opuštěné budky. Za minutu vyjel vlak. Deset vteřin poté lokomotiva oznamuje hvizdem svůj vjezd do nejdelšího tunelu světa.

Současně hvizdot smísil se s lidským výkřikem.

Felix vyplašen vyskočil.

Dva vozy vpřed Luigi klečel na střeše vozu s rukama přiloženými k ústům. Několik vozů vpřed stál na vysoké střeše onen kluk jako kamenná socha, rozkročen, rukama udržuje rovnováhu, obličejem odvráceným od lokomotivy. Díval se pomaten na Luigiho.

Netušil nic.

Vlak řtil se proti portálu tunelu.

Lokomotiva přestala pískat. Luigi zoufale vykřikl a přitlačil se ležmo k střeše vozu. Felix zakryl si oči rukama.

Vteřinu nato lokomotiva zažrala se do tunelu. Hoch narazil o dráty, železa a zdivo ve stropě Simplonu.

Jan Opasek:

Želiv.

Ani bych nevěřil, že jsou ještě tak tiché kláštery, v mlčelivosti ticha a v klidu, hluboko vklíněny do slávy České země. A přece Želiv jím jest. Je to klášter středověku, jehož sláva se najde v poledu na jeho krásu.

Je tam také nějaký dvorec, pacholci a děvečky tam běhali, dech chléva bylo cítit. Když jsme se ke klášteru Želivskému blížili (a byla to cesta dlouhá, nohy už pálily), prolezli jsme nějakými uličkami, kde vyčumovalo několik měšťáků, kteří sem přišli rušit ticho kraje.

Než, bohužel, tato chamrad' jest nevyhubitelná, je to zlo letních hostův.

Pak jsme šli kolem rozervané skály, která se vpravo tyčila divoce, dorážela na nás svým pohledem; byl to pohled zuřivý a snad i kacírský, nahore bylo vyryto jméno Husovo. Tam kdesi visí borovice jen na kousku hlíny, je to krásné.

Potom zas usměvavý most, široký, ne dost pevný, načernalý a dřevěný. Myslil jsem na padací most.

Než, hle, tvrz řádu svatého Norberta. Sídlo a tvrz řádu svatého Norberta, klášter rozlehlý, svým tělem tkvící v údolí říčky Želivky, jež bublá a vesele si zpívá tekouc kolem sídla mnišského.

Opatský znak se smutně na mne podíval, protože drzost má odvážně stoupá a ruší klid klášterní.

T. Č.:

Dvě dívky.

Chodily spolu vždy večer. Jedné říkali Běla pro bledost její pleti a vlasů, rusých vlasů a modrých očí. Byla tak útlá, že Ciluška, jak jí říkali doma, bylo pro ni ještě málo něžné. Všichni měli rádi Bělu, mazlili se s ní i když věděli, že jsou jen její hračkou, kterou, kdykoliv se jí zachce, odhodí. Myslím, že si vybrala za společníci Taťanu proto, aby tím víc se odrážela její bledost od snědých ramen,

Když Felix otevřel oči, obklopovala ho tma tunelu. Luigi doplazil se po střeše k němu. Několik centimetrů nad jeho tělem letěly dráty a strop.

Felix mu podal ruku. Aniž by se nadvzděl, Luigi ji sevřel. Potom zašeptal: Byl to on.

I vnikáme do budov rozlehlých, prostorných. Chodby tam byly dlouhé, široké, vysoké. Smutné i veselé. Zoufale jsem jimi běhal, stále přicházejí do téhož místa, ježto chodba tvořila čtverec.

Obrazy. Viděl jsem na těch obrazech tváře opatů v rouchu premonstrátském; byli tlustí i hubení.

A bylo tu ticho.

Velké, úžasné a stálé.

Co tak asi již po páté obíhám v chodbách, uslyším hlas mnišský. Bylo to náhlé a v tichu snad očekavatelné, ale já ten hlas nečekal. I ulekl jsem se, zaváhal, zda mám kráčet za bílým hábitem mnišským. Jda za ním, vběhl jsem do širokých dveří; přibouchl je rychle.

Byla to knihovna.

Obraceje oči na vše strany síně, zřel jsem jen knihy počtu přecetného. A ještě něco. Mapy. Hojně jich bylo. Jsa žádostivý, rozhrabal jsem nějakou starou knihu, českou či latinskou; a ani jsem nebyl vypeskovan.

Bylo již pozdě. Čas plynul jistě a bezpečně k hodině dvanácté.

Hle, jest poledne, a zvon svolává mnichy k modlitbě do opatského chrámu Matky Páně.

Jest poledne, čas modlitby a odpočinku po ní.

Jest poledne, a nutnost odejít.

velikých hnědých očí a kaštanových vlasů velké Taťany.

Byly dokonalými protiklady a ačkoliv jsem je znal jen krátký čas, mizivě krátký v té nekonečnosti času, poznal jsem Bělu jako vtělenou nesvědomitost a lehkomyšlnost, Taťanu jako poctivou dobrotu. Jiným snad nebyly tyto vlastnosti na první pohled patrný, ale byl to právě pohled, který je prozrazoval.

Jednou Běla, která spatřila nový zdroj svých potěšení, nechala mne s Táňou samotného. Vzpomínali jsme na staré lepší časy, jako všichni lidé, a proto nás obestírala melancholie. Často jsme se zamlčeli. ~

Najednou řekla: »Proč jsem tak jenom všem protivná« a rozplakala se pláčem, přerývaným nářkem na všechny lidi, kteří vždy viděli jen Bělu a nikdy a nikdy ne ji, a jestliže si ji všimli, tedy jen tváře a nikdy ne jejího srdce, toho velikého čistého srdce, které neznali a ničili, které nedovedlo již zadržet bolest, kterou tisíckrát uchlácholíš, a nikdy sám ji bez cizí pomoci nezničíš, které je tak silné.

La Bruyère:

O silných duších.

(Pokračování.)

Bůh soudí a trestá ty, kteří jej urážejí, jsa sám soudcem ve své vlastní věci, což by bylo odpuzující, kdyby nebyl spravedlnost a pravda sama, to jest kdyby nebyl Bohem.

Cítím, že jest Bůh a necítím, že by ho nebylo; to mi dostačí a všechno ostatní světské mudrování je pro mne zbytečné; dovozují z toho tedy, že Bůh jest. Tento rozhodný úsudek je obsažen v mé přirozenosti, přijal jsem jeho základy velmi snadně v dětství a uchoval jsem je od té doby velmi přirozeně do věku dospělého, abych je podezíral z nepravosti; ale jsou také duchové, kteří se zbavují těchto základů. Je to veliká otázka, najdou-li se takoví; a i když by tomu tak bylo, to by dokazovalo, že existují nestvůry.

Není vůbec ateismu; lidé vysoce postavení, kteří jsou z něho nejvíce podezříváni, jsou příliš líní, aby rozhodli v duchu svém, že není Boha; jejich netečnost je tak veliká, že je činí chladnými a nerozhodnými v této hlavní věci stejně jako v názoru o povaze jejich duše a o důsledcích pravého náboženství. Nepopírají těchto věcí ani s nimi nesouhlasí, vůbec na ně nemyslí.

Nemáme nikdy příliš mnoho všeho svého zdraví, všech svých sil a všeho svého ducha, abychom myslili na lidi nebo na nejnepatrnější své zájmy; zdá se však naproti tomu, že slušnost a zvyk žádají od nás, abychom myslili na Boha jen ve stavu, kdy v nás zbývá jen tolik rozumu, kolik je právě jen třeba, aby se nemuselo říci, že ho v nás vůbec již není.

Člověk vysoce postavený myslí, že omdlévá a zemře zatím; jiný hyne nepozorovatelně a pozbývá každý den něco ze sebe, než úplně zemře. Strašlivá to naučení, ale marná! Okolnosti tak význačné a tak zřejmé proti sobě postavené se vůbec nevytýkají a nikoho se nedotýkají; lidé jim nevěnují více pozornosti, než květu, který uvadá nebo listu, jenž opadá. Touží po uprázdňených místech nebo vyzvídají, jsou-li již obsazena a kým.

Lidé jsou tedy dosti dobří, dosti věrní, dosti spravedliví, aby si zasloužili celou naši důvěru a aby v nás nešli vzniknouti aspoň přání, aby existoval Bůh, k němuž bychom se mohli odvolá-

Jako lavina se řítí, jako pot dere se póry, nezadržitelná, všemocná. Propuká jak oheň a revoluce, vzpoura a sopka. Nikam před ní neutečeš jako před povodní, zemětřesením a tresty božími. Díval jsem se na ni a myslel na všechny lidi s velikou touhou po lásce v srdci, kterým nebyla dána ani krása, ani víra. Neuměl jsem ji jinak utěšit, než pohledem na svoji vlastní bolest. Stále však jenom opakovala: »Kam patřím, kam, řekněte mi?!« Upokojila se teprve tehdy, když odcházejí, přesvědčil jsem ji, že mi může důvěřovat (neboť láska je jen věcí důvěry), když jsem ji řekl, že patří tam, kde se oba spolu sejdem. Zda myslela na hřbitov, nemocnici nebo nebe — nevím.

vati z jejich soudů a se utíkat, jsme-li jimi pronásledováni nebo zrazeni?

Je-li to velikost a vznešenost náboženství, co oslňuje anebo mate »silné duchy«, pak nejsou již duchy silnými, nýbrž jen slabými talenty a malými duchy; a je-li to naopak to, co je v něm ponížené a prosté, co je zaráží, jsou pravdě silnými duchy a silnějšími dokonce než mnoho velkých mužů tak osvětlených a nicméně tak věřících, jako Lvové, Basilové, Jeronymové a Augustinové.

»Otec církve, Učitel církve, jaká to jména! Jaký smutek v jejich spisech! Jaká suchopárnost, jaká studená zbožnost a snad jaká scholastická zaostalost«, říkají ti, kteří jich nikdy nečtli. Ale jaké naopak by bylo podivení pro ty, kteří si učinili o Otcích církve představu tak vzdálenou pravdy, kdyby viděli v jejich dílech více dovednosti a jemnosti, více zdvořilosti a vtipu, větší bohatství výrazu a více síly v rozumování a živější a přirozenější půvab než pozorujeme ve většině knih dnešních, jež jsou čteny s chutí a jež získávají jméno a prázdnou slávu svým spisovatelům! Jaká radost milovati náboženství a viděti, že jest rozšiřováno, podporováno, vysvětlováno tak krásnými a pevnými duchy, obzvláště, když poznáme, že pokud se týká rozsahu vědomostí, hloubky a pronikavosti, základu čistě filosofického, jeho použití a rozvíti, správnosti závěrů a co se týká hodnoty řeči, krásy, citu a morálky, není nic, ku podivu, co bychom mohli srovnávat se svatým Augustinem, než Plato a Cicero.

Člověk je rozený lhář. Pravda je jednoduchá a prostá a on chce zvláštní a ozdobné. Nepochází od něho, pochází z nebe zcela hotova, abychom tak řekli, a v celé své dokonalosti. Člověk však miluje jen své vlastní dílo, výmysl a bajku. Pohleďte na lid, vymýšlí si, zveličuje, přepíná hrubostí a hloupostí; optejte se třeba i nejčestnějšího člověka, je-li vždycky pravdivý ve svých řečech, nepřistihne-li se někdy při přetvářce, do níž nutně vedou marnivost a lehkomyšlnost; zdali za účelem učiniti příběh lepším, nestane se mu někdy, že přidá k události, již líčí, okolnost, již ona postrádá? Každý den se něco děje a téměř před našima očima; sto lidí, kteří viděli událost, ji vypravují stem různých způsobů; a je-li ještě

někdo vyslechnut, řekne ji zase ještě tak, jak nebyla dosud řečena. Jakou viru mohu tedy přikládati událostem dávno minulým a vzdáleným od nás mnoha staletími? — Co mohu stavěti na zprávách nejváženějších historiků? Čím se stává vlastně dějepis? »Byl Caesar zavražděn v senátu? Byl vůbec Caesar?« »Jaké důsledky,« mně pravíte, »jaké pochyby! Jaké otázky!« Smějete se, pokládáte mne za neschopna jakékoliv odpovědi a myslím, že dokonce máte pravdu. Přesto však předpokládám, že kniha, jež se zmiňuje o Caesarovi, není kniha světská, napsaná rukou lidí, kteří jsou lháři, nalezená náhodou v knihovnách mezi jinými rukopisy, které obsahují příběhy skutečné nebo vymyšlené; že naopak je vnuknuta, svatá, božská; že obsahuje v sobě tyto rysy, že jest po 2000 let chována v četné společnosti, jež v ní nedovolila po celý ten čas nejnepatrnější změny, a že se vytvořilo celé náboženství, aby ji uchovalo v úplné její celistvosti; že je dokonce náboženská nevyhnutelná povinnost věřit všem skutkům obsaženým v tom svazku, kde se mluví o Caesarovi a jeho diktatuře; přiznejte se, Lucille, vy zase budete pochybovati, že byl vůbec Caesar?

Každé hudič není vlastní, aby chválila Boha a aby byla slyšena ve svatyni; veškerá filosofie nemluví hodně o Bohu, o jeho moci, o zásadách jeho jednání a jeho tajemství. Čím je tato filosofie jemnější a dokonalejší, tím je marnější a neužitečnější pro vysvětlení věcí, jež od člověka vyžadují jen přímost a zdravý rozum, aby byly

poznány až po jistou mez a jež za touto mezí jsou nevysvětlitelné. Chtít proniknouti důvod Boží existence, jeho dokonalost a odvažují-li se to říci, jeho skutky, znamená zajít dále, než starověcí filosofové, než apoštolové, než první učitelé církve, ale neznamená to uhodnouti správně. Naopak, znamená to kopati dlouho a hluboce, aniž nalezneme zdroje pravdy. Jakmile jsme opustili meze dobroty, milosrdenství, spravedlnosti a všemohoucnosti, jež vyvolávají o Bohu tak vysoké a milováníhodné ideje, ať vyvineme jakkoliv veliké úsilí obrazotvornosti, jest přece třeba přilípnouti výrazy suché, neplodné, prázdné všeho smyslu, připustiti myšlenky duté, vzdálené poznatků obecných anebo nejvýše subtilní a důmyslné a tou měrou, jak nabýváme průzoru do nové metafysiky, pozbyti něco ze svého náboženství.

Kam až se vznesou lidé ze zájmu k náboženství, o němž jsou tak málo přesvědčeni a jež provádějí tak špatně?

Totéž náboženství, jež lidé hájí se zápalem a horlivostí proti těm, jež mají náboženství zcela opačné, sami přeměňují v duchu svým soukromým citěním. Přidávají k němu nebo ubírají tisíc věcí často podstatných, podle toho, co se jim hodí a zůstávají pevní a neochvějní ve formě, již mu dali. Tak, abychom mluvili lidově, může se říci o jediném národu, že žije jen v jediném uctívání Boha a že má jen jedině náboženství; ale máme-li mluvit přesně, je pravda, že je jich více a že téměř každý má své.

Duchovní hlídka

Radost z práce.

»Pracuj každý s chutí usilovnou na národa roli dědičné!« — Básníkovo slovo pro tebe! Jsi mlád, svěží, silný. Nezaměstnanost není krisí duchů, ale kapitálu. »Zlato« může lenořit, ne duch. Podle toho suď, do kterého tábora patříš. Sinaj — či »zlaté tele«, kterému klanějí se »nemající cucha a ideálů«. Mojžíš a ďábel! Nač tato úvaha? Stojíme na přelomu kultury ducha — to je jisté. Bude záležet na naší mladé katolické generaci, na víc — na našem studentstvu, chce-li jednou stát v popředí kultury či dát otěže, velení, vůdcovství jiným. Každý trochu soudný člověk cítí, že něco bude — co? Neví nikdo, jenom prozřetelný a vševědoucí Bůh. Musíme být připraveni. I to je jisté, že nynější materialismus a hrubý realismus a požitkářství se ve své »velmoci« neudrží. Přijdou doby jiné. Ale každý takový přelom něco v dějinách stál — i třeba krev, určitě žádal silných jedinců — charakterů — vůdců.

Proto třeba v této době povzbudit tě, příteli, k radostné práci, bys neklesal, ale těšil se i z nejmenších úspěchů — z mladých »radůstek« v práci. Stačí ti to! Je v tom víc ušlechtilosti než v smyslném užívání. Zkus to! Mladí v našem

katol. studentském táboře na všech stranách hlásí se k práci. Je to krásné. Ale vydržet — je charakterní. Musíš mít proto vzpruhu — buď tou radost z vykonané práce! Jen si uvědom po zdaru i po nezdaru, cos vykonal neb cos »projel«. Nezoufej, ale vždy zdvihni melu a měř! — Kristus bude s tebou!

Moji přátelé, posílám vám všem do radostné vaší práce své uznání, dík a požehnání. Vytřat! Dál!

Daňha.

Oktaváni a septimáni z reálků, zejména studující v městech v okolí Prahy, přihlaste se na exercicie, které budou o velikonočním týdnu dávány v Emauzích. Počet přihlášek je omezen, proto se hlase již nyní. Tři dni ztrávené v tichu klášterních zdí budou jistě blahodárně působiti na rozrušenou mysl před zkouškami.

Duchovní cvičení ve Stojanově na Velehradě v zimním období 1931-32. Listopad: 1. 2.—6. jinoši z Orla a Omladiny. — 2. 9.—13. ženy z Morav. Budějovicka. — 3. 16.—20. dívky z Orla a Omladiny. — 4. 23.—27. muži z Mor.-Budějovicka. — Prosinec: 5. 8.—12. ženy z venkova — 6. 14.—18. jinoši z venkova. — Leden: 7. 4.—8. muži z venkova. — 8. 11.—15. jinoši. — 9. 18.—22. dívky konající exercicie po prvé. — 10. 25.—29. absolventi hospodářských škol. — Únor: 11. 1.—5. ženy ze Svazu katol. žen a dívek. — 12. 15.—19. muži ze Svazu katol. zemědělců. — 13. 22.—26. dívky ze Svazu. — 14. 29.—4. března ženy z Jednot křesť. matek. — Březen: 15. 7.—11. dívky. — 16. 20.—24. pracovníci ve věř. životě. — Poplatek za stravu, ubytování, otop atd. činí v zimním období 65 Kč. Přihlášky nejpozději týden před začátkem exercicií přijímá Papežská kolej T. J. na Velehradě.

Cyrlometodějská hlídka

Veliký náš Stojan

zemřel a s ním, zdá se, vyprchal i oheň a zápal pro vznešenou ideu cyrilometodějskou, pro niž tento obětavý apoštol moravský dovedl cele žiti; probudit v našem národě vědomí povinnosti — hájiti dědictví otců, věrnými zůstat církvi i národu, obojí stejně milovat, za obojí trpět podle vzoru svatých soluňských bratrů — modlit se a pracovat, aby všichni — hlavně Slované — jedno byli! Stojan byl vlastenec. Jeho citlivé, poctivé české srdce — dovedlo vycítiti, co chybí národu. Jako prorok viděl, co ho čeká, vyprchá-li víra — drahý odkaz slovanských apoštolů. Věděl, že nejlépe prospěje národu, bude-li pracovati — v modlitbách prositi — o hlubokou víru. A právě velká víra v lepší budoucnost vlasti a Slovanstva dala vzrůst v jeho srdci apoštolské lásce k duším podle vzoru sv. Metoděje.

»Zdá se nám, že přišel okamžik, abychom podporovali slovanské národy, jichž blaho a spása nám tak velice na srdci leží.« tak volá Řím ústy velkého papeže Lva XIII. (Encyklika »Grande munus«). Byl to signál k nástupu Slovanů na jeviště církevní. Těžký úkol, jenž v dějinách kolikrát byl obnovován tolikrát ztroskotat, vkládan na bedra Slovanům-katolíkům, totiž býti mostem, po němž by se zbloudilé ovce slovanského východu vrátily zpět do ovčince Petrova. Stojan dobře viděl, že úkol ten nebude splněn, nebude-li národ náš — k práci pro unii nejpopovolanější — vychován. Poznal velikou duchovní plýtkost naší inteligence; chápe se proto těžkého díla, vychovává inteligenci novou — studentskými exerciciemi. Co jiného mohlo a může obrodit národ, ne-li idea C. M. a Velehrad! Proto bylo nutno studenty připoutat k Velehradu a tam exerciciemi probudit v nich ideu C. M. — to Stojan pochopil a také uvedl ve skutek. Vodíval studenty, s nimi se modlil a při sv. zpovědi první klekával ke zpovědnici. Kolik již studentských duší, od skrovných začátků Stojanova díla, nalezlo Boha nebo se k němu v exerciciích vrátilo. Necítíte, katolíci studenti, zvláště vy, kteří jste blahodárné účinky svatých exercicií zakusili sami na sobě, necítíte výčitku ve svém nitru, že jste se Stojanovi za jeho dílo neodvděčili? Vždyť exercicie byly jen přípravou, předehrou k daleko vyššímu poslání slovanských katolíků. A my stojíme. Sobecky jsme se postarali o sebe, bez zájmu, rosteli dílo Stojanovo nebo ne! Je tak málo zájmu o apoštolát sv. C. a M. a pro jeho práce — o unii! Středem Cyrilo-Methodějského hnutí mezi studenty mají býti kněžské semináře — stanou se jimi jen tehdy, budou-li studenti do nich přicházející k této práci již připraveni. Stačí, aby byla na střední škole probuzena aspoň jiskra nadšení k odkazu Stojanovu, aby byla probuzena láska k jeho dílu — láska k unii. V semináři jistě pak vzplane tato láska, budou jiskra nadšení, v oheň stojanovské víry a práce. Bohoslovci chtějí vám pomoci, abyste se mohli orientovati o cyrilometodějské otázce. Obracejte se v dotazech na redakci Jitra, dávejte pokyny a rady o vedení nové hlídky.

Slovanská liturgie.

Liturgii rozumíme oficiální bohospočetný akt určité lidské společnosti. Liturgie — to není jen mše svatá, nýbrž i kněžské hodinky, různá svěcení atd. Za prvních křesťanských dob byla liturgie jednotná, lišíc se snad jen jazykem (latina, řečtina, hebrejščina). Různé kraje však měly své bohoslužebné zvyky, na příklad obvyklého klanění a východní prostrace neznali na západě, zvyky spjaté s národní tradicí, a církev tyto zvyky, pokud ovšem nebyly příliš pohanenské, pozměnila a přijala do svých obřadů. Tím se stalo, že původně jednotná liturgie se tříštila a vyvinuly se krajinské národní liturgie (na příklad římská, řecká, arménská, koptická, syrská a jiné). Slované vstoupili ve větším množství do církve teprve tehdy — IX. a X. století — kdy již liturgický rozvoj byl z velké části ustálen; důsledkem toho je, že nemají vlastní národní liturgie. Mluvíme-li přece o »slovanské liturgii«, myslíme tím hlavně liturgickou řeč — staroslověňštinu. Co do obřadu přijali Slované buďto obřad (liturgii) východní, řeckou, s výhradou svého bohoslužebného jazyka, anebo se u nich ujal obřad římský, západní, s liturgickou řečí latinskou nebo staroslověnskou, psanou písmem hlaholským. Obřadu řeckého (byzantsko-slovanského) užívají ze Slovanů nejvíce Rusové, Ukrajinci, Bulhaři a Srbové. Část z nich se věroučně spojila s katolickou církví — ty nazýváme řecko-katolíky nebo uniáty. K nim patří i naši Rusíni na Podkarpatské Rusi.

Římského obřadu s liturgickou řečí staroslověnskou (hlaholský obřad) užívají některé diecése chorvatské po dohodě se Svatou Stolicí. Privilegia této bohospočetby se dostalo i některým našim památným svatyním o svátcích některých zemských patronů (sv. Cyril a Metod, sv. Václav, Ludmila, Prokop — dovoleno sloužit na Velehradě, u sv. Víta, v kapli svatováclavské, u sv. Jiří na pražském hradě, na Svaté Hoře u Příbramě, ve Staré Boleslavi, na Sázavě).

Dějiny slovanské liturgie v našich zemích můžeme si pro lepší přehled rozdělit na pět období: dobu velkomoravskou, dobu IX. století v Čechách, svatoprokopskou, Karla IV. a konečně naše doby. Stručně si vyložíme tyto dějiny, abychom poznali podklad, proč je u nás tolik pochopení a lásky k unionismu a slovanské liturgii. Af.

Řídí: Misiolog Jindřich Maria Dlouhý,
kaplan v Cerhovicích u Hořovic.

Kapitola o kulturní činnosti katolických misii.

Jest nesporným faktem, že katolické misie jsou jedním z nejučinnějších faktorů kulturní evoluce lidstva. Nikdo nemůže popírat, že katolické misie jsou důležitým činitelem v kulturním vývoji té části zeměkoule, kde národové žijí dosud ve stínu pohanství. Po všech stránkách výchovy, osvědčenými metodami působí katolicismus na pohanství. Ze všech misijních společností největší činnost vykonává katolická církev, a to svou přísnou kázní, nezištnou obětavostí svých misionářů a svým misijním systémem.

(Kölnische Zeitung č. 823.) Misionáři přináší duchovní kvas národům, žijícím v okruhu své kultury samorostlé. Tento kvas jakožto integrující součást oné kultury působí očištění a obrození oněch národů.

Dnešní kultura je materialistická; ale neuspokojuje lidstvo. Je zavrženíhodná! Jsou to bohužel Evropané, kteří jsou jejími nositeli v oblastech koloniálních. Krásné svědectví o tom vydává starý zasloužilý misionář, Msgre Le Roy: »Běloši přišli do Afriky. Zařídili si obchod. Zřídili vojsko. To vše je dobré. Avšak oni nám vzali naši důvěru a nedali nám nic.« Poslyšme též hlas Gandhiho o západní civilizaci.

»Ona vidí v materiálních statcích jediný účel života. O duši se nestará; je peklem pro slabé a snižuje vitalitu ras. Tato ďábelská kultura zničí sama sebe.« Toť ostrá kritika evropské kultury. Ve světle těchto mínění možno si lehce představit, s jakými obtížemi pracují misionáři Evropané. Jsou to evropští nebo i američtí kolonisté, kteří svým nekřesťanským životem, svou chamtivostí za kapitálem kazí vznešené dílo misionářů. Dějiny misíí podávají o tom ne jeden důkaz. Je třeba, aby Evropa dala opět kultuře podklad duchovní a morální; toť jediný problém, jehož řešení je možno pouze na základě náboženském, jak dobře praví Maurice Pernot. Nu což, v jakém světle se nám jeví činnost katolických misionářů? Zdaž oni svým nádherným posláním nepřinášejí hodnot duchovních a morálních? Zdaž oni jediné nepracují »ut fiat nova civitas«? Oni jediné — nepochopení! Sláva jim! Misijní činnost, toť církev na pochodu, jak krásně vyjádřil ve svém díle »l'Eglise en marche« veliký francouzský misijní historik Goyau: »Církev na pochodu, toť civilisace na pochodu; ale opravdová civilisace, která zlepšuje podmínky životní a dovoluje plné rozvinutí lidských schopností; civilisace křesťanská, která člověka vede k jeho nadpřirozenému cíli.« Církev katolická je jediné schopná řídit vývoj lidstva a pořádku. Pochopme to a pomáhejme jí v tom!

Či budeme lhotejní, zda materialistická kultura bude slaviti své smutné vítězství? Odpověz si, milý čtenáři, sám!

P. S. Znovu zdůrazňuji velikou důležitost katolických misíí, zejména v dnešní době. Mnozí to dosud nechápou. Prosím o spolupráci. Zakládejte všude misijní kroužky. Dotazy řiďte na uvedenou adresu! Milerád všechny dotazy zodpovím! Zájem o misie je důkazem idealistického smýšlení; je ho v naší době tolik třeba! Zdar Bůh!

Plzeňkačka:

Kolegyni, autorce »Snu o štěstí« a všem katol. studentkám, budoucím učitelkám.

Nechci Vás tímto článkem připravovati o pěkné sny a představy, jimiž si každá studentka maluje svůj život v budoucím povolání. Chci Vám jenom povědět něco z toho »vysněného« skutečného života. Nestačí o něm snít. Musíte se na něj dobře, opravdu dobře připravit! Musíte být silné ve svém přesvědčení a statečné v jednání.

A proč? Ukončíte studia, dostanete místo, přijdete někam na veřejnou školu. Kolik kamenů valí se na cestě Vaším životem, jež nevidíte. Musíte jít přes ně. Mnohé Vás udeří, mnohé budou do nohou Vašich tlačit, přes jiné padnete. Musíte zase vstát a zase jítí toutéž cestou. Neodchylujte se na jinou, pohodlnější. Věřte, životní cesta katol. učitelky není lehká, není snadná! Před očima neustále budete mít hesla: Vychovávejte naprosto nestranně! Nesmíte vychovávat v duchu katolickém! Škola budiž neutrální atd. A přece jste si vždy říkaly, že budete děti sobě svěřené vychovávat v duchu zásad našeho nejvyššího Pána.

Půjдете v neděli do kostela, půjdete k sv. přijímání... hned o Vás řekne pohrdlivě svět: »Ta je svatá.« Kolegové a kolegyně, samozřejmě pokrokáři, budou se Vám vysmívat, ohrovnovat nos, budou Vás považovat za méněcenné. Možná, že Vám z toho bude smutno, snad se ve Vás ozve jakýsi pocit zahanbení, studu, snad si i pomyslí: »Lépe bych ve svědě obstála, kdybych nebyla právě katolickou učitelkou.« Ale to jen na chvíli, tomu nevěřte, nedejte se! Kdo se chce líbit Bohu, nemůže se líbit světu, zvláště ne pokrokářskému. Víte dobře, u koho máte prosit za pomoc, ochranu a posilu. Budoucí kolegyně, studentky, prosím Vás, připravte se na všechny ty velké kameny, které se Vám v cestu postaví! Nemůžete jenom snít, to nestačí! Samy sebe vychovejte tak, abyste v samostatném životě obstály, aby se z Vás nestaly učitelky »katoličky«, které se snaží vzbudit zdání učitelek pokrokářských jenom proto, aby se zalíbily, neb abyste nepřešly dokonce k protějšnému táboru.

Vy všechny studentky, musíte mít zásady katolické tak hluboko do srdce vtípeny, tak jimi musíte být proniknuty, že je nic nezvrátí: ani výsměch a pohrdání kolegyň a kolegů, ani občanstva, ani celý ten těžký, nepohodlný život opravd. katol. učitelky. Ne teď, pokud studujete, pokud nad Vámi bdí starostlivé ruce rodičů a vychovatelů, ale potom, v životě, daleko od domova, kde budete stát samy, pak musíte ukázati, co jste a nesmíte se dáti ničím pokazit!

—»O«—

Každé katolické studentce je jistě dobře znám líbezný zjev veliké moderní světice, Terezičky od Ježíška. Jaký to nádherný vzor apoštolátu modlitby a utrpení našim katolickým dívkám. Apoštolát modlitby a utrpení za katolické misie! Toť byl nesmírný ideál sv. Terezičky; ideál šířící celou podstatu její bytosti. Jsem přesvědčen, milé studentky, že milujete tuto »malou květinu z Lisieux«, že se k Ní vroucně modlíte, že Ji vyzýváte ve svých starostech. Tož ale, prosím vás, zamilujte si též Její misijní ideál! Krácejte po Její »malé cestičce« a podle Jejího vzoru zapalte svá srdcečka ohněm plamenné lásky k Ježíši a jeho misíím. — P. S. Zaveďte si misijní kroužky! Pište na adresu: Misiolog Jindřich Maria Dlouhý, kaplan v Cerhovicích u Hořovic. Všechny dotazy misijní budou ihned ochotně zodpověděny! Čekám!

—»O«—

Dívčí hlídka se začíná velmi slibně rozvíjeti. Je mi však líto, že z technických důvodů nebylo možno všechny příspěvky otisknouti. Kol. M. R. jistě promine, že to odnesl právě její velmi charakteristický článek.

Organizační hlídka

Mikulášský dar.

Památná jest Květná neděle r. 1919 v hnutí katolického studentstva. Tehdy po prvé po válce — sešli se katol. studenti, aby porokovali o svých tužbách, o směrnicích budoucí činnosti, ale i o svých bolestech. Po prvé ve svobodné vlasti! Prořídle byly řady bývalých pracovníků; mnohý z nich nevrátil se z fronty do středu drahých kamarádů...

Zájem veřejnosti o hnutí byl velmi chabý. Ideovému hnutí hrozil zánik pro nedostatek hmotných prostředků. Situace na sjezdu byla zoufalá. Tu však vystoupil dr. A. Cyril Stojan, pozdější arcibiskup a metropolita olomoucký, a navrhl, by studentstvo každoročně uspořádalo sbírku na t. zv. »Mikulášský dar«, což velmi radostně bylo přijato všemi přítomnými.

Tatiček studentstva, Stojan, zapsal se navždy do srdcí katol. studentů československých, jako laskavý dobrodinec blahé paměti. Akci Mik. daru vždy také, pokud žil, morálně i hmotně podporoval. Mnozí dávali a dávají, aby uctili památku arcipastýře, jenž tolika tisícům prospěl.

Od dob popřevratových obrací se katol. studentstvo ku své veřejnosti v posledních dvou měsících roku, v době křesťanské lásky a štědrosti, s prosbou o příspěvi.

Vedeme studentskou mládež po cestách dobrych — po cestách svaté viry Kristovy. Omnia restaurare in Christo, jest našim příkazem. Šíříme hnutí exerciční, eucharistické; vydáváme pro katolické studentstvo tisk, snažíme se je zabezpečovati i sociálně. Ve svých sdruženích prohlubují se naši studenti ve vzdělání náboženském pod pečlivými zraky obětavých duchovních rádců. Vyvíjíme ovšem i činnost kulturní, jak mezi studentstvem, tak i mezi lidem, pro který vlastně rosteme. A cíl našeho hnutí? Dáti životu lidí ucelené, tvrdých schopností, tábora katolíků bojovníky prvních řad a nezloinné vůle, celému národu obřance spolehlivé a charakteru poctivé!

Nuže, a k tomu jest zapotřebí hmotných prostředků — peněz. I když budeme finančně zabezpečeni, přece ještě naše hnutí a zvláště jeho administrativa vyžaduje mnohé osobní oběti.

My doufáme, že celá katolická veřejnost nám přispěje v našich snahách!

Prosíme Vás tedy snažně, abyste této naší prosby neodmítli!

Za každý příspěvek předem »Zaplat' Bůh!«

Ústředí
katolického studentstva čl.,
Praha II., Spálená 15.
Číslo účtu u pošt. spořitelny
206.270 Praha.

—»o«—

Z Ústředí. Podle usnesení druhé výborové schůze ÚKSČs. scházejí se téměř každého týdne pražští členové výboru a referenti odborů. Dosud konány tři tak zvané referentské schůze. Na první schůzi (6. října t. r.) přednesli referenti jednotlivých odborů program práce ve svém odboru. —

Po návrhu referenta školského a organizačního usneseno rozeslati zvláštní dotazníky sdružením, jež by podrobněji informovaly Ústředí o poměrech jednotlivých sdružení. Kromě toho navrženo a usneseno jmenovati v každém sdružení referenta (předsedu nebo jednatele), jenž by byl ve stálém kontaktu se zmíněnými odbory. — Duchovní rádcé Ústředí bude vydávati zvláštní duchovní oběžníky. Podána zpráva o exerciciích v Emauzích. Na druhé referentské schůzi (13. října t. r.), jež konána za slabší účasti (8 přítomných), podány zprávy o týdenní činnosti odborů. Práce byla dosti nesnadná, ježto dosud se nepodařilo získati potřebný počet spolupracovníků do jednotlivých odborů. Jednáno o založení nového sdružení v Novém Bydžově, v Moravských Budějovicích a Jihlavě (volný kroužek). Dp. P. Dominik Pecka hodlá vydati za velmi příznivých podmínek nákladem Ústředí spisek »Tajemství života«. Dále podány náměty pro II. oběžník. Dány instrukce referentu Mikulášského daru, jemuž vypomohou v Praze členové SSSm Praha. — Odbor sociální se informoval u profesorů náboženství v Praze o kondicích. Mnoha našim akademikům bylo zprostředkováno bydlení v katolických rodinách. Ústředí navázalo styky se Svatováclavskou ligou, jež nám vychází velmi vstříc. — Třetí schůze referentů mohla býti pro zaneprázdněnost většiny kolegů konána teprve dne 29. října t. r. Podány již konkrétnější výsledky třídní práce. Vyjednávají se na několika místech o založení nových SSS, a to hlavně v Čechách. Někde však naše snahy nedocházejí patřičného pochopení. Přesto doufáme, že budoucnost nám přinese několik milých překvapení. Js.

Všem sdružením jsme rozeslali letáky a prosebné přípisy na podporu Mikulášského daru. V oběžníku se dočtete, jak Mikulášský dar provádět. Prosíme vás, zvyšte agitaci a zejména uspořádejte podnik ve prospěch Mikulášského daru. Též prosíme sdružení, aby akci zbytečně dlouho neprotahovali. Listopad, prosinec. V těchto měsících jest doba nejprůhodnější. Kde akademici nejsou přítomni, prosíme, aby brzy po vancích též oni ve svých sdruženích akci provedli.

Pokud nebyly Ústředí zaslány zvláštní zprávy pro organizační hlídku, podáváme stručný přehled o činnosti těch sdružení, která zaslala alespoň jednateleské zprávy neb jakákoliv jiná sdělení o sobě.

ASS. Lipník n. B. rozvinulo čilý život spolkový již o prázdninách. Uspořádalo čtyři přednáškové schůze za četné návštěvy členstva. Vyjímám schůzi dne 20. července, na níž promluvil ThC. J. Kunvíčka o encyklice »Rerum Novarum« a schůzi dne 14. srpna, na níž referoval JUC. Hradil o kongresu Pax Romany a o sjezdě slovan. katol. akademiků v Bratislavě. Na téže schůzi přednášel J. Kleveta o koncilu v Effesu. Ve dnech 4. a 5. srpna vykonalo 19 členů tohoto sdružení pěšky pout na posvátný Hostýn za duchov. vůdcovství Msgra Taubera. Dne 29. srpna sehrál Čapkův »Loupežník« za režie dp. P. J. Ertla. Úspěch i po stránce finanční byl velmi uspokojivý.

ASS. Uher. Hradiště na své valné hromadě dne 14. září zvolilo předsedou IngC. F. Hradila a jednatelem JUS. O. Hrubého. Na návrh duch. rádců dp. dra Mikulky bude uspořádána zároveň s okolními sdruženími pout na Velehrad neb Hostýn o velikonocích. Sdružení připravuje uspořádání pracovního kursu o vancích. Podle usnesení val-

né hromady budou uspořádány v okolí přednášky rázu kulturního, hospodářského, lékařského a p.

SSS. Nové Město na Mor. konalo svoji XI. valnou hromadu dne 25. září v sále Katolického domu. Do Ústředí byla o ní podána obšírná a věcná zpráva, která by mohla býti klasickým vzorem, jak se mají podávat podobné zprávy. Některá data ze zpráv funkcionářů: členů v min. správním roce bylo 75. Téměř každou sobotu byla schůze členská s přednáškami dp. prof. Žáka. (themata náboženská, o soudobých otázkách, o pravidlech společenského chování). Výborových schůzí bylo 7. Čtyřikrát do roka přistoupilo SSS. ke stolu Páně. Uspořádán společenský večer. Fungoval také sportovní odbor. SSS. si zvolilo místopředsedou St. Novotného, jednatelem J. Šebka, knihovní Fr. Německou. Ostatní členy výboru mají společné s akademickým soc. sdružením.

SSS. Pardubice mělo přednášku se světelnými obrazy dne 11. října. Přednášel duch. rádce prof. Havel. Sdružení se schází každou sobotu na členskou schůzi. Uspořádána soutěž na nejlepší slohovou práci.

ASS. Vel. Meziříčí vykonalo valnou hromadu dne 13. října za přítomnosti delegátů z ASS. Třebíč a SSSm. Brno. Předsedou zvolen Bedřich Krejčí, I. jednatelem Karel Rumler. Duchovním rádcem jest P. Al. Krejčí. Jest potěšitelné, že za členy výboru zvoleni bývalí studentští pracovníci: dr. B. Roztočil a P. Jos. Buš.

ASS. Nové Město na Mor. pořádá taneční hodiny. Dne 28. října sehrálo Medkovu hru „Srdce a válka“.

SSS. Hradec Králové vykonalo valnou hromadu dne 13. září. Předsedou zvolen ThC. Fr. Ryba, místopředsedou, jenž zastupuje nepřítomného předsedu, zvolen kol. Sychra. Svatováclavské jubileum oslaveno divadelní hrou „Sv. Václav“ od Valouška. Uspořádány osvětové závody. Sdružení má několik odborů, z nichž nejčilejší je dramatický a sportovní.

ASS. Třebíč mělo přednášku dp. J. Hudečka o pařížské koloniální výstavě dne 20. října. Pouťavá přednáška doprovázena fotografiemi. Ku konci schůze bylo oceněno životní dílo T. A. Edisona.

SSS. Sv. Jan pod Skálou na valné hromadě dne 19. října zvolil předsedou kol. Šlosara a jednatelem kol. Dražka. Spol. rádce dr. Vošahlík připomenul nově zvoleným funkcionářům jejich povinnosti a vybidl ve svém proslovu členy, by pro sdružení pracovali a jako katol. studenti se vždy chovali.

Ostatní Sdružení mají své samostatné zprávy na jiném místě. Al. Jaroš, taj. ÚKSČs.

Z Brna. Brněnské Sociální studentské sdružení konalo svoji řádnou valnou hromadu v neděli 11. října 1931 v místnosti Čtenářského salonku v Besedním domě v Brně. Po zahájení a uvítání přítomných čten protokol minulé valné hromady. Pak následovaly projevy hostů: JUC. Emil Zavřel, předseda ÚKSČ, dr. Jonášek za Orla, Ing. St. Fořt za SSS., Král. Pole, JUSt. Zdeňka Doušková za SSSd. Brno, JUC. Špaček za Moravana, kolegové za SSS. seminář Brno, dr. Drobný Ant. za Moravskoslezskou sekci a Omladinu, kol. Sokol za SSS. Třebíč, kol. Krejčí za ASS. Velké Meziříčí. Pak následoval proslov duch. rádce dr. Dokulila, který zdůrazňoval ve svém proslovu, že příští výbor má za úkol prohloubiti spolu s duch. rádcem náboženskou stránku spolku. Těší se na

spolupráci s novým výborem a věří, že budou vykonány mnohé z ideálů, jež odstupujícímu výboru se nepodařily. Této práci přeje Božího Požehnání a volá ji Zdař Bůh! Po přečtení zpráv jednotlivých funkcionářů dává revisor návrh na udělení absolutoria. Pak přistupuje volba nového výboru. Byla jednohlasně přijata kandidátka připravená členskou schůzí. Valná hromada zvolila tento nový výbor: předseda: IngSt. Fr. Krátký, místopředseda: MUSt. L. Polák, jednatel: Jos. Staněk, pokladník: Ar. Vrabec, hl. důvěrník: Fr. Nevřkla, knihovník: JUSt. V. Králíček, čítárník: O. Šizl, členové výboru: K. Štěpánek, Ant. Hanák, revisoři: ThSt. Jos. Jánský, Leop. Buš, předseda záb. výboru: MUSt. Lad. Polák, členové záb. výboru: J. Birnbaum, E. Wanke, H. Petz, Ant. Navrátil. Po zvolení tohoto výboru ujmá se předseda Fr. Krátký proslovu, v němž naznačuje program SSS.: náboženský, kulturní a sociální. Dává na první místo program náboženský a zdůrazňuje nutnost prohloubiti náboženský život v SSS., od něhož pak odvozuje veškerou činnost, která bude tím ideálnější a tím poctivěji a svědomitěji konána, čím vědomí náboženské bude hlubší. Při kulturním programu upozorňuje, že nesmíme zůstatí pozadu za minulým výborem, jehož chloubou jest cyklus tří literárních přednášek. Upozorňuje, že sociální program byl opomíjen v SSS. a prohlašuje, že se bude s novým výborem snažiti vyplnit i tento program dokonale. Doufá ve spolupráci s ostatními spolky a prosí Boha, aby žehnal krásným snahám našim. A. Příkryl.

V **Řepčíně** agitaci předsedkyně vzrostl počet z 51 na 87. Dívky z Chru dim ě plny nadšení píší o tom, jak z původně hlášených 18 odběratelek na začátku roku získaly celkem 125 abonentek, čímž vzrůstá počet z loňského roku o 50. Nově založené SSSd. v Čes. Budějovicích čítá přes 80 členek a slibuje provést agitaci a zvýšiti počet odběratelek, kterých zatím čítá 60. Zde jen několik ukázek. Přáli bychom si, aby i v jiných sdruženích nalezlo se takové pochopení z řad členstva.

Dívčí SSS. se letos velmi činí. Nadšení, s jakým vykonali úspěšnou agitaci jitra, svědčí o lásce dívek k hnutí samému.

Z činnosti odborů.

Sociální odbor zahájil svou činnost. Zatím nemá možnosti se rozvinouti. Kondice nabízejí se až po 1. konferenci; na zimu doufá, že ve spolupráci s Charitou setká se se zdarem ošacovací akce mezi studentstvem. V Praze se pokusí též o akci stravovací. Zatím všechno úsilí vynaloženo je na informace o založení stipendijního fondu.

Archiv Ústředí je dáván do pořádku za horlivé součinnosti ochotných členů SSSm. v Praze pod vedením předsedy sdružení. Přáli bychom si, aby i v ostatních sdruženích pamatovali na to, jak významně v oběžníku.

Organizační odbor, který doposud pro nezáměr tiskového referenta musel vykonávat též funkci tiskového odboru, vyjednává na pěti místech o založení sdružení, vedle studentské hlídky v Lidových listech, Dni a Našinci, a propačaci Mikulášského daru v novinách. Ostatní ve zprávách ze sdružení.

Zahraniční odbor vykonává svědomitě svůj program a vstoupil v písemný styk se studentskými sekretariáty okolních států a zprostředkuje korespondenci s cizími akademiky.

Náboženský odbor v nejbližších dnech vydá oběžníky pro duchovní rádce sdružení.

Odbor školský a kulturní uvažuje o vydání knihy Tajemství života od známého spisovatele o studentstvu; odbor vstoupil v přátelský styk se Svatováclavskou ligou.

Referent Mikulášského daru obstarává na farních úřadech v Praze datum konání sbírek.

SSS. seminář Brno. Osvěžení z prázdnin, s novými silami vstoupili jsme do nového školního roku. Činnost Sdružení zahájili jsme 6. září 1931 valnou hromadou. Po organizačním a kulturním referátu kol. Hudce a Damborského ze sjezdu v Opavě, byla provedena volba nového výboru. Zvoleni: Předsedou K. Otýpka, místopř. O. Damborský, jedn. Jar. Hudec, pokl. A. Beránek, členy výboru: F. Havlát, Fr. Pazderka, K. Havlas, C. Tichý, Fr. Kučera, J. Ondra, Fr. Vašek, Jar. Válka. Sdružení má odbor literární (předs. Damborský), zábavně-tělocvičný (Fr. Pazderka), hudební (Jar. Válka). Členů máme letos 90 (přibýlo 5). První členská schůze byla věnována sv. Václavu. Promluvil na ni náš duchovní rádce dp. Dr. Ferd. Dokulil. Prvním finančním podnikem byla tradiční věcná loterie. 11. října nás navštívil předseda ÚKSČs. Emil Zavadil. V přátelské schůzce jsme si upřímně pohovořili o našich přáních. Návštěva předsedy vzpružila a vzbudila chut členstva k další činnosti. J. Hudec, jednatel.

Akademické sociální sdružení v Brně-Králově Poli konalo v neděli 11. října t. r. v měst. škole V. řádnou valnou hromadu za přítomnosti předsedy Ů. K. St. čl. kol. JUC. Zavadila, zástupců spolku katol. akademiků »Moravan«, slovenských akademiků »Tatran«, »Moravsko-slezské sekce« a kolegiálních spolků brněnských. Po zahájení valné hromady a uvítání hostů předsedou IngC. S. Fotrem, přednesl náboženský referát duchovní vůdce spolku prof. dr. Fr. Švábeník, který naznačil, jaké má být jednání a charakter katol. studenta a studentky. Ve zprávách činovníků, za nepřítomného kol. jednatele, přečetl zprávu jednatelem kol. Jaromír Dvořák. Předseda Sdružení ve své zprávě nastínil dějiny spolku od svého založení, zdůraznil nutnost organizovat katolické studentstvo, konstatoval smutné faktum malé účasti katolické veřejnosti královopolské navždy pečlivě připravovaných podniků Sdružení, která by se měla však katolického studentstva více všímat, jako budoucí katolické inteligence našeho národa. Zmínil se o zastoupení Sdružení v Ústředí katolického studentstva čl. v Praze, Moravsko-slezské sekci, Svazu katol. studentstva brněnského a ke konci poděkoval všem, kteří pro spolek pracovali a měli pro jeho veškeré podnikání pochopení. — Po zprávě kolegyně pokladní bylo navrženo revisorem dr. L. Görlichem abso-lutorium, které bylo uděleno odstupujícímu výboru. Odstupující výbor pak učinil valnému shromáždění návrh na kandidátku, jež byla přijata. Předsedou zvolen IngC. Sláva Fotr, místopředsedou JUC. Fr. Kryštof, jednatelem MÚst. Miloslav Veselý, pokladní Božena Čermáková. Ke konci valné hromady nově zvolený předseda naznačil příští činnost spolku. Zdůraznil nejužší spolupráci členstva s výborem, aby tak bylo možno vychovat mladší kolegy a kolegyně pro spolkový život a tito mohli pak nahradit dobře dosavadní funkcionáře a dosaženo bylo převzatého úkolu vypěstovat pevné svazky vzájemné spolupráce, porozumění a lásky mezi všemi členy Sdružení. —ot.—

Z ASS. v Táboře. Bývá zvykem, že každým rokem dělává se bilance. Člověk se zastaví, obrátí svůj zrak zpět, aby při vzpomínce na vykonanou práci předchůdců nabral nové síly k další práci. Naše Sdružení, mladé, vyrostlé na půdě města Žižkova, má se nad očekávání k životu. Čítá asi 50 členů. V minulém roce bylo vykonáno pět schůzí výborových a dvacet schůzí členských. Program byl rozmanitý. Než přece mimochodem uvedu téma některých přednášek: »Pravda o sv. Janu N.«, »Řád jezuitský«, »Inkvisice církevní« atd., vedle různých zajímavostí ze světa literárního (Zeyer, S. Braito atd.). Referenty většinou byli samotní kolegové. Dlužno též připomenouti, že promítány světelné obrazy, jako »Cesta do Lourdu«, »Cesta do Říma«, »O sv. Václavu« a p. Schůze byly oživeny různými recitacemi básní starších i soudobých autorů a dále — hudbou. Časopis »Jitro« byl odebírán asi 50 studenty prostřednictvím Sdružení. Netřeba se zmiňovati, že i naše Sdružení podniklo výlet, kterého zúčastnila se většina studentek a studentů. 9. září letošního roku nastaly změny ve výboru. Vůbec spolkový život byl zpestřen zřízením sekcí, jako literární a apologetické, společenské, a hudební. Tím činnost Sdružení byla rozšířena a doufáme, že i to prospěje našemu vzrůstu. Bylo by nevděčné, kdybych neuznal a nevzpomněl zásluh našeho duchovního rádce konsistorního rady, profesora gymnasia a reálky P. Fr. Starého a našeho váženého příznivce p. profesora Karla Němce a obětavého předsedy JUC. Zemana. Než, musím poděkovat i členům, kteří opustili pole působnosti a sice kol. Samcové, Sovinovi, Pešulovi, Vejvodovi a velmi zasloužilému členu kol. J. Votýpkovi a ostatním. I činnost ostatních kolegů zasluhuje pochvalu a radost všem z dobře vykonané práce, budiž jim odměnou. L. Straka.

ASS. v Místku po své zdařilé valné hromadě, konané 31. srpna t. r. v novém Lidovém domě s nově zvoleným výborem (Prof. E. Moškoř, předseda, prof. P. V. Kramoliš, duch. rádce, MUC. R. Vašica, místopředseda, ThSt. Ant. Lanča, jednatel, MUC. Jar. Slámečka, poklad., MUC. Mir. Quitt, společ. předs.) dalo se opět s chutí do práce, aby realizovalo vytčený program. Nezapomínajíc duchov. povinnosti katol. studentstva (společné sv. přijímání, exercicie a pod.), uspořádalo přednášku se světelnými obrazy, první to číslo ze zamýšleného cyklu vzdělávacích přednášek v letošním podzimním období, přátelský večírek a veselohru V. Štecha: »Třetí zvonění«, za režie p. prof. Kramoliše, kteréžto podniky měly po každé stránce značný úspěch, uvedly v širší známost naše Sdružení a zajistily mu přízeň nejen katol. obecnosti. Výtěžek těchto podniků věnován byl Katol. lid. domu v Místku. První desetiletí trvání SSS v Místku oslavilo o letošních Velikonocích sjezdem seniorů a členů ASS, bývalých to členů SSS, a čl. SSS v Místku, zahájenými slavnými bohoslužbami, v jeho předvečer pak sehraáno divadelní představení. Při vstupu do druhého desetiletí katol. studentstvo na Místecku plně chápe svůj úkol a doufá, že ruku v ruce, ve svorné práci s ostatními katol. spolky v Místku a s pocho-pením katol. veřejnosti i s požehnáním Božím, se mu to podaří, čemuž volám »Zdař Bůh!« La.

SSS. v Č. Budějovicích pořádalo dne 24. října t. r. se svolením ústředí vlastní pracovní konferenci, jejíž hlavním účelem byla snaha rozší-

řiti naše řady mezi ostatní studentstvo. Po zahájení kol. místopředsedou, za účasti 98 přítomných z řad studentstva a hostí, ujímá se slova dp. Řepa, který svěžím slohem, každému přístupným, řeší otázku „Existence duše a její nesmrtelnost“. Vyvrátiv námitky pokrokářů, uvádí důkazy rozumové i náboženské. Otázka existence duše má vliv na život praktický, je otázkou svobodné vůle a proto často tolik nesmyslných námitek je proti, takže, jak přednášející humorně praví, nestačí sto filosofů odpovídat na otázky jednoho blázna. Poté duchovní rádce dp. Smitka v tématu „Umění a katol. student“ naznačuje hlavní význam tvůrčí činnosti umělcovy a jeho práce pro lidstvo. Právě umění je něco vznešeného a uchvacujícího, je schopno udělat člověka šťastným a povznést ho k nadpřirozenému životu. Student pak má k tomu cestu přímou a otevřenou. Na něm spočívá, aby se stal též dobyvatelem a obnovovatelem světa a krás v něm utajených. Předseda Ústředí JUC. Zavadil rozebírá jednotlivé body v přednášce „Proč jsme tu, náš program a cíl.“ Poté následovaly nadšené projevy hostí, zvláště spirituála dp. Rebana, jenž podává nástin k další slibné práci a rozkvětu našeho SSS., které zvláště v poslední době jeví velikou činnost. Poté pan redaktor Vedral za Ústřední výbor katol. spolků a organizací pozdravuje vřele katol. studentstvo, v němž vidí obránce národa, církve a vlasti. Ke konci následovala čilá debata, již zúčastnili se nejen jednotliví členové, nýbrž i hosti, a po zapění svatováclavského chorálu vraceli se všichni s mocnými dojmy domů. Další práci „Zdař Bůh!“ -š-

SSSd. v Řepčíně zahájilo svoji činnost členskou schůzí dne 6. září. Byly pozvány všechny kolegyně, které poznaly význam a účel naší organizace z nadšené přednášky předsedy Ústředí, p. kol. Emila Zavadila. Jeho výzva, aby kolegyně staly se našimi členkami a odbíraly „Jitro“, nezůstala, bohudík, bez ohlasu, neboť počet členek vzrostl o 20 a počet odběratelek „Jitra“ o 40 proti loňsku. Na říjnovou schůzi zavítal k nám vážený host dp. Dr. Brait, který promluvil o důležitosti církve. Jeho krásná přednáška vyzněla v resultát: „Církev nepotlačuje osobnost, naopak doprává jí se vyžít a vyvinout. Je pravdou, která nejen osvěcuje, ale i zahřívá a obohacuje. Je společnost, spojená tím nehlubším a nejvznešenějším pojátkem — Chlebem a Kalichem, je spojením rukou k společné modlitbě, k společné prosbě za vykoupení.“ Po přednášce vzpomenuť výročí naší samostatnosti, kterou oslaví SSSd. společným sv. přijímáním. Prosbou, aby Kristus Král vládl v našich srdcích i nad celou vlastí, byla schůze skončena. Doufáme, že naše tak slibně započatá činnost se nejen udrží, ale ještě zlepší. Marie P.

Lidová akademie v Brně, která si uložila za povinnost seznámit katolickou veřejnost brněnskou s nutnými otázkami dnešního života, vyplnila své poslání poctivě. Do svého programu zahrnula tři témata: Dr. Fuchs: Poměr Československého státu k Vatikánu, dr. Fuchs: Náboženství a politika, dr. prof. Zeman: Hospodářská krize s hlediska vědeckého. Se zájmem sledované přednášky jistě posílily vědomí předsednictva, které v nejbližší době uspořádá nový cyklus přednášek. Věřím, že docent dr. Kratochvíl nás opět překvapí řešením zajímavých a potřebných otázek.

A. Příkryl.

SSS. Brno sehrálo v neděli 11. října s úspěchem štolbovu veselohru: Vodní družstvo. Zvláště nutno zdůraznit úspěch morální. Herci snažili se

do jinak málo veselé a vtipné veselohry vložiti všechen svůj divadelní um a podařilo se jim to. Sluší podotknouti, že SSS. Brno bylo by schopno zvýšiti divadelní činnost, o čemž svědčí dobrá kritika obecenstva. Doufám, že neustane tento tradiční divadelní směr v SSS. Brno a že se dočkáme nových úspěchů při vystupování SSS. na prknech „Nového domova“.

A. Příkryl.

Česká Liga Akademická zahájila po prázdninách svou činnost přednáškovým cyklem. Na první přednášku pozván p. ministr m. s. Dr. F. Nosek. Ve svém skvělém prosluvu na thema: „Katolická inteligence a obnova dnešního života“ rozvedl před osmdesáti posluchači, kteří vyslechli jeho slova s velkým zájmem, nutnost zásad křesťanských ve veřejném životě a v dění světovém vůbec. S toho hlediska rozebral hospodářské problémy dnešní doby s poukazem na jejich příčiny v minulosti, poukázal na snahy kapitalismu ovládnouti proti zásadám křesťanským jednotlivce a zotročiti tak celé masy. Naznačil stanovisko katol. inteligenta k těmto vážným otázkám: vzdělávati se nábožensky a státi se apoštolem vrstev lidových; pracovati v tomto prostředí proti nábož. lhostejnosti a v důsledku toho pro osvobození lidstva ze zajetí falešných proroků. Po přednášce rozvinula se čilá debata. Duchov. rádce Ligy P. dr. Urban promluvil o programu náboženském, který se více rozvine v Āpologickém kroužku. Kroužek se sejde čtyřikrát do vánoc. Dne 22. října přednášel P. Dr. Urban na théma: „Theorie o složení hmoty a existence Boží.“ Tato čistě filosofická přednáška byla navštívena asi 60. posluchači. Příští přednášku bude míti P. Alfons Daňha o „Psychologii katolické konverze“, dne 29. října t. r. Dne 2. listopadu bude slouženo Rekviem za zemřelé Ligisty v chrámu u P. Marie Sněžné. Přednáškový předvánoční cyklus bude zakončen členskou schůzí dne 3. prosince, na níž budou podány zprávy funkcionářů a složí ligistický slib nově přijatí členové. Dne 24. listopadu koná se „Předples Č. L. A.“ v Národním domě na Smíchově. JŠ.

Sdružením na uvážení!

Vyjímalo by se lépe v „řádcích nelíostných“ — patří to ale do organ. hlídky. — Sdružením byly rozeslány **oběžníky** (č. 2.), které musí býti členy bezpodmínečně na členské schůzi. Nutno zvláště dbáti pokynů, týkajících se Mikulášského daru.

Přiloženy byly **dotazníky** organizačního a školského odboru; pokud je dosud některá sdružení nedostala, jsou povinna učiniti tak co nejdříve.

Jsou dále ještě mnohá sdružení (skoro polovina jich), která nezaslala vyplněná **nacionalia**, takže dosud jim nemohly býti vystaveny členské legítimace.

—><—

Jednatelské zprávy jsou zasílány nejlídněji, a to ještě namnoze nedbale vyplněné. (V tajemnickém stolku odpočívá několik unikátů, z nichž není možno dočísti se, kromě data, nic určitého.) Chápeme ovšem, že v některých sdruženích, zvláště akademických, je většina členstva nepřítomna a nelze na př. zaslat ihned nacionalia, když už nebylo počítáno s jejich vyplněním koncem září. Jest však slušno a chvalitebno podati alespoň vysvětlení. Ústředí má na starosti 65 sdružení, vy však máte Ústředí jedno, jediné!

Pozoruhodné je také, že mnohá sdružení se čini znamenitě — přesto však ani písmenky nám o tom nenapiší; to asi ze skromnosti. Či snad dnes studenti kromě pracných komposic nic nepíší?

Teprve oklikou, z krajinských časopisů a odjinud, se dovídáme, že to a ono sdružení projevuje docela dobré známky spolkové aktivity. Proto, jinoši a dívky vzletného i nevzletného péra, nešetřte grošem na inkoust a **napište nám!**

Jsou dále sdružení, která mají finanční závazky vůči Ústředí: i tato důtklivě vyzýváme, **aby co nejdříve své dluhy a dloužky vyrovnala.** Jsou to položky za legitimace, odznaky, dopisní papíry, razítka a pod.

Nechceme však poškozovati dobrou pověst sdružení pořádných (jsou opravdu i hodná sdružení!) a proto budeme příště každé nepořádné, liknavé sdružení na tomto „praní“ jmenovati.

A na konec otázku: Co děláte, katoličtí studenti, v Jilemnici, Náchodě, Jičíně, Příbrami (stávajete?), Boskovicích, Frenštátě a Tišnově? Čekáme vaše zprávy! Za Ústředí tajemník.

Spolkové místnosti Č. L. A. byly krásně vymalovány a vkusně zrestaurovány zásluhou známého příznivce pražského studentstva, jenž si nepřeje býti jmenován. Našemu mecenáši srdečně „Zaplať Bůh“.

Oprava. V minulém čísle Jitra na str. 55, 13. řádek zdola prvního sloupce bylo chybně vysázeno ASS. Nové Město na Mor., místo správného: ASS. Uher. Brod. Čtenáři nechť si to laskavě opraví.

Prosba. Kdo by mohl zaslati Ústředí 6. čís. Jitra, ročník VII.? Potřebujeme je nutně pro našeho abonenta, jenž si pořizuje kolekci všech ročníků.

Zbývajících „Jitra“ č. 1. a 2., pokud byla kolportérům a odběratelům zaslána navíc, nevracejte! Jsou zdarma a určena k propagaci. Rozdejte je známým, kteří dosud nejsou abonenty!

Literární hlídka

Z našich časopisů.

Poslední vyšlé číslo Kuncířova »Akordu« je pietně zasvěceno P. Bedř. Briedlovi S. J., vynikajícímu básníku »Temna« a věnováno »historiku Josefu Pekařovi, který první poukázal na kladné hodnoty Temna«. Sestavil je a úvodní podrobnou biograficko-bibliografickou studii napsal prof. dr. Josef Vašica. Musíme přiznat, že B. Briedel je pro nás nečekaným, ale velice milým objevem a »Akordu« sluší vysloviti nejvroucnější dík za popularisaci života a díla muže, o němž právem platí Vašicovo, že »co psal, je prožehnuto stejným ohněm víry, naděje a lásky. V jeho poesii zrcadlí se jeho život jako v křišťálové hladině«.

V osmém čísle olomoucké revue »Na hlubinu«, pokračuje nejprve Braitto ve svém znamenitém »Kursu následování Krista« v článku 8. **Božský učitel**, rozbíráje zásady a vlastnosti učitelské činnosti Ježíše Krista. P. Soukup pod titulem »Na vlnách«, promlouvá výstižně a cituplně o Bolestné matce a podstatě jejího utrpení. Jaroslav Durych analyzuje dále v »Pravých věcech« prosbu z modlitby k Duchu Svatému »aby nám bylo dáno pravé věci smýšleti«, což je překladem lat. *recta sapere*. Dále pozoru zaslouží jubilejní článek P. Soukupův: »Mystik z české tvrze« obírající se šestistým jubileem Tomáše ze Štítého a náladová čísla Demlova »Kuks«. Z ostatního bo-

hatého obsahu uvádíme J. Papica: Ctih. Contardo Ferrini; A. Navrátil: Po četbě starého zákona; T. M. Dittl: Církevní rok; D. Pecka: Poutník Assiský. Z překladů: A. Lemonnyer: My a svět; H. D. Simonin: Eucharistické učení svatého Athanáse a sv. Cyrila Jeruzalemského. Velmi zajímavé rubriky: Život duchovní a veřejný a Pracovna (tato je velmi důležitá pro nás studenty, neboť je speciálně pro nás psána a obsahuje hojné a bohaté podněty k životu duchovnímu) mají také tentokrát zajímavé články. V první podtitulem »Moda« obírá se zajímavými vztahy mezilidskými P. J. E. Urban, v druhé hojně a důtklivě ke studentům promlouvá P. Braitto. Hojně jsou také posudky o literatuře, ovšem převážně náboženské, v oddílu: Žeň.

Poslední číslo již třetího ročníku tamtéž jako revue »Na hlubinu«, vycházející a zdravě reagující na soudobou materialistickou filosofii, »Filosofické revue«, přináší také starším kolegům hojně námětů k uvažování. Přispívají do »Filosofické revue« někteří naši známí z revue »Na hlubinu«. Z těch P. Soukup má v posledním čísle informační a lehce srozumitelný článek: **Z filosofie náboženství** a P. Habáň přináší »Úvod do Tomismu«, který zůstane vždycky časový. Mezi jiným vynikají články čistě filosofické Boškovičův: **Problém existence Boží** a Hrubanův: **Biologický a sociologický výklad estetických hodnot**. P. Maritain pokračuje v kolegiu »Scholastikové a pevné umění« (VII. Ryzost umění). — J. Matocha se zamýšlí nad »Osudy a vyhlídkami metafysiky« a Artur Pavelka ve »Světě a jeho zákonitosti« podává některé psych. filosofické průhledy v svět, který nás obklopuje. Zajímavé jsou rubriky: Varia (Sexuální problém) a kritika. Všecky tyto časopisy a revue našim kolegům nejvšeleji doporučujeme. Poslední dva jsou pro studenty dodávány za velmi sníženou cenu. — k.

Dominik Pecka: »Oheň na zemi«. Myšlenky a příklady. — Vydalo Cyrillo-Methodějské nakladatelství Gustav Francel v Praze I., 536. s. 232 stran. Kč 26.50. — Dominik Pecka novou knihou »Oheň na zemi«, které dává skromný podtitul — myšlenky a příklady — ukazuje se nám jako český Klug nebo Ušeničník, skvělý náboženský causer a stylista hutného slohu. Nepodává myšlenek a příkladů, ale hlubokých citových úvah o životě a náboženství. Kde byl stržen vynikajícím zjevem středověké mystiky, nebo našel ohlas svého nitra u vzácného autora cizího, stává se jeho skvělým improvizátorem. Krásná kniha Peckova rozdělena na pět dílů: Věčný Otec, Boží Syn, Utěšitel, Duchovní život a Šlápěje apoštolské. Jednotlivé kapitoly jsou jako jemně ciselovaný medailon nebo mistrně broušený drahokam, kterému dává autor zazářiti odleskem věčné pravdy. Autoru a nakladateli za tuto knihu vřelý dík.

František Odvalil: »Kavky na věži.« Vydala Družina literární a umělecká v Olomouci, 1931. Cena Kč 20.50. — Po románu z doby »temna« sáhl Odvalil k dílu ze současného života. »Kavky na věži« jest kniha ze života kněžského, kniha zajímavá a pěkná. P. Jan a Jakub jsou kaplani v místech, kam zasáhlo »pokrokářství«, Sokol a jiné vymoženosti, dobře udělané k pokrucování, ba ničení charakterů katolických. Autor kreslí zde život lidí a život ptáku-kavek, jejichž posuzování života našeho jest výrazné a skvělé. Vždyť mají ovšem pohled »s hůry«, vidí dobře všechny chyby a neřesti člověkovy. Jsou zde krásné meditace a rozpravy o Bohu, celibátu a jině. Až na

některé básničky, jejichž styl by se dal odmítnout, jest to dílo ucelené a živé současnosti.

K Demlově knize o Otakaru Březinovi. Co poznámek a kritik se objevilo brzy po vydání této knihy. Jako na povel všichni pokrokářští psi zvedli ocasy a nazuření vrhli se na knihu Demlovu. Vždyť hle, Jakub Deml, katolický kněz, se odváží promluvit spravedlivě o svém učiteli. Klacky do rukou a řezat. Kdo aspoň trochu sledoval všechny ty vyděšené zprávy o jeho knize, došel k závěru, co zmatenosti a ubohé nadutosti skrývá v sobě několik pomatenců. Když vyšla kniha Pickové, Chalupného etc. (bud' odpadlíků nebo židů etc.), tu bylo ticho neb laskavé a milé blekotání chvály a slávy. Nakonec přišli Slováci. Jest předlouhý článek Ivana Balla v »Slovenských Pohladech«. Ten pán píše se zřejmým nezájmem a neznalostí o Demlovi. Jest to snůška citátů, vyprošených na autorech, neb citovaných z několika knih. Ostatně, slova, která Bella napsal o Demlově knize »Z mého okovu«, jsou dostatečným důvodem k tomu, že celá studie jest psána s chorobnou nenávistí a vztekem. »Jeho mátožná vizia Slovenska« nadpisaná »Z mého okovu« — dnes jest tato nejkrásnější kniha Slovákům »mátožná«. To také svědčí o tom, že Ivan Bella jest dokonale slepý v posuzování uměleckého díla. Zoufale se dovolává Pickové-Saudkové (o jejíž knize dost nám toho pověděl — a ne právě pěkného — také nepřítel všeho katolického — Moučka), Chalupného a dokonce i Fr. Bílka, může vesele pobíhajícího ze sekty do sekty. Celý ten slovenský článek jest psán s vědomím »urazeného« národa a až jej budete někdo číst, pěkně a několikrát se zasmějete. Jak proti všem žvancům stojí zas po čase mužné slovo Karla Čapka: »...pokud mohu podle své zkušenosti soudit, není (Deml) svědkem krivým.« A kdyby všechno satanství chtělo vyrvat památku Březinovu jako katolíka, jest zde jeho dílo, které jest svědectvím nejkrásnějším. Jan Opasek.

Příručka katolického skauta. Z angličtiny pro Ligu katolických junáků-skautů ČSR přeložil Josef Vachek s povolením »Catholic Truth Society« v Londýně. Úpravu navrhl a obrázek nakreslil dr. Jaroslav Hendrych. Vydala v roce 1931 Liga katolických junáků-skautů a možno ji obdržeti za pouhé 3 Kč v Lize katolických junáků-skautů, Praha XI., Sodoměřická ul. č. 1644. — Úhledná knížečka, téměř bibliofilského vydání, ale velmi závažná. Nemohl překladatel učiniti nic většího pro katol. naše skauty, nežli jim dáti do rukou tak výbornou příručku, již by měl znáti konečně každý, skaut neskaut. Knížečka je výbornou pomůckou pro ty, jež zakládají skautské organizace, a též pro ty, kteří jsou jejími členy. Skautský slib, skautský zákon, v němž jsou podány všechny povinnosti skauta-junáka; velmi krásné je zde vyličeeno to, čím jsou skautovi jeho učitelé a pomocníci a jaké jsou jeho závazky a povinnosti vůči nim. Nalezneš zde krásné společné modlitby ranní i večerní, stručný návod, jak se má skaut-junák chovati při mši sv., aby jí byl platně účasten; velmi krásné je zde podáno několik myšlenek o ministranci při mši sv., kterou by měl každý skaut znát, neboť je tak spoluúčasten velké Oběti, kterou Pán Ježíš při mši sv. přináší za živé i za mrtvé. Nelezeš zde i krátký návod, jak se modliti sv. růženec a v čem spočívá smysl modlitby sv. růžence. Je zde velmi dobré zrcadlo zpovědní a modlitby před i po sv. zpovědi. Dále několik všeobecných pravidel a zásad, jež musí každý katol. skaut věděti. Jsou to pravdy svaté

víry a katechismus, jak pomáhati nemocným a umírajícím, jak v nutných případech kritiči atd. Na konec je ještě připojeno několik velmi vhodných modliteb. Překlad je velmi zdařilý, takže se kniha čte velmi lehce a ať není ani jednoho katol. skauta-junáka, ba ani jednoho katol. studenta a studentky — vždyť pravdy zde obsažené jsou tak všeobecné — který by si tuto velmi lacinou a důležitou knihu neopatřil.

V. Č.

Fašismus, jeho teorie a praxe. Fašistická Itálie a SSSR., tyto dva nejvýraznější pokusy o přetvoření struktury státu, vytvářejí i způsob myšlení a citění, přesahující daleko státní hranice obou. K oběma upíná se pozornost celého světa. V »Politické knihovně«, vycházející v Orbisu v Praze XII., vyšlo dílo H. W. Schneidra »Fašismus, jeho teorie a praxe v Itálii«, plod to studií, které autor, stipendista »Státní rady pro sociologická badání« v Itálii vykonal. V literatuře o fašismu bude jí patřiti vždy přední místo pro její objektivnost a důkladnost. Cílem knihy je zjistiti, kterak se vyvíjely fašistické teorie v praxi vlivem okolností, jež se hnutí vnutily. Zkoumá vzájemné vlivy mezi skutečností a filosofickou fikcí, mezi požadavky praxe a teoriemi sociálními, mezi myšlenkou a tělesností. Kniha nechce býti dějinami fašismu: je laboratorní studií myšlenky a obraznosti, zachycených v činnosti. Názyv jednotlivých částí knihy nejlépe charakterizují její závažný obsah: Válka a říše, Pryč s parlamentem, Zahraniční politika fašismu, Boj s bolševictvím, Fašistická strana, Mussolini a jeho parlament, Základy a teorie fašistického státu, Syndikalismus a stát korporativní, Fašismus a kultura, Fašistické učení, Fašistická morálka a j. Doslov knihy »Vývoj italské politiky od r. 1928« napsal Josef Mach a zabývá se tu poměrem Itálie k jiným státům, smírem s Vatikánem atd. Situace sousedního Německa, kde fašismus nabývá nebezpečného rozsahu, je mementem, aby u nás toto hnutí bylo bedlivě sledováno a studováno a kniha v zemi, kde vzala původ, jistě je úvodem nejvhodnějším. Je za Kč 55.— a má 380 stran.

Divadlo a film

Olga Scheinpflugová: »Okénko.« Veselohra o čtyřech dějstvích. Režie Jiří Frejka, výprava F. Muzika. Po prvé ve Stavovském divadle 16. října 1931.

Olga Scheinpflugová je jedním z těch divadelních autorů, kteří znají své obecnstvo a vždy vědí, co se líbí. Svou veselohrou »Okénko« to zase vyhrála na celé čáře.

Děj je velmi prostý. Docent ethiky Johánek vybočiv podivně jaksi z kolejí normálního života oslavuje s kolegy do půlnoci domnělé milionové dědictví po strýci z Ameriky. Co se dalo mezi půlnocí a úsvitem si nepamatuje, protože přišel, a neví jak, domů ve stavu velmi podnapilém. Vtipná domovnice této jeho nevědomosti využije ve prospěch své dcery Růženky. Růženka totiž velmi přesvědčivě a naivně vypravuje panu docentovi vše, jak to s ní byla nacvičila její máma. Docent uvěří, že mu domovní vrata otevírala Rů-

ženka a toho že on využil a pozval ji k sobě. Nyní je jeho povinností nějak čestně z toho vybřednouti, a to možno jedině sňatkem. Docent Johánek uvěří a je ochoten svůj hřích napravit. Svědkem válečného plánu domovnice Danybylové s Růženkou proti docentovi byl Tonda, skvělé dítě periferie. Chce z toho něco využítí též pro sebe. Zajde k docentovi a namluví mu, že zapálil mezi půlnocí a úsvitem stoh slámy v Kobylisích. Když mu jako důkaz ukáže rukavici, již mu byl předtím šikovně ukradl, Johánek je o své vině zcela přesvědčen. Cítí se úplně zvrhlíkem, Růžence sdělí, že si ji nemůže vzít, poněvadž ví, že jí není hoděn a telefonuje na policejní komisařství, aby ho přišli zatknouti. Myšlenkou na trest a na pokorné odpykání trestu za vše, co v této noci spáchal je tak nadšen, že to telefonuje svému příteli advokátovi Plevkovi. Ten se okamžitě dostaví k Johánkovi, avšak marně se ho snaží vyvést z jeho fixní ideje, že je skutečným viníkem. Přijde i policejní komisař, ale poněvadž shodou okolností přišel i Tonda s přítelem dále na docentovi vydírat, vina docentova je poněkud oťresena. Johánek však o své nevině nechce ani slyšet. Tvrdí dále přesvědčivě, že až se najde jeho druhá bota, kterou od oné osudné noci postrádá, že to teprve vyjdou na jevo věci, jež již jistě dostatečně ho usvědčí jeho bídáctví.

A bota se skutečně najde. Přinese ji filosofii studující pan Divíšek a podá vysvětlení, jak se k ní dostal. Sešel se náhodou s panem docentem krátce po půlnoci, otevřel mu a pan docent převal své poschodí, jsa v podnapilém stavu, šel s Divíškem do jeho bytu, zde se jako doma počal svlékat a jen s velkou námahou se podařilo panu Divíškovi odvést pana docenta do jeho bytu. Tím se asi stalo, že tam zapomněl botu a jakmile na ni pan Divíšek přišel, ihned ji panu docentovi donášel.

Tím je vše vysvětleno a pan docent Johánek vidí, jak se stal vlastně obětí mu vsugerovaných myšlenek.

Autorka zde chtěla, zkarikujíc postavu docenta ethiky Johánka, postavit jaksi na hlavu veškeru tu filosofii knižní a dát pravdu filosofii těch malých lidí, domovnic, takové paní Danybylové. Paní Nedošínská podala úlohu paní Danybylové se vši mazaností a pohotovostí domovnic, takže k úspěchu hry přispěla jistě v první řadě, stejně tak jako pan Haas svým Johánkem, jež zahrál tak opravdově a přesvědčivě se všemi přednostmi potrhleho docenta. Skvělou figurkou byl pan Divíšek páně Peškův, právě tak jako Růženičky úlohy se zhostila velmi dobře Olga Scheinpflugová, se všemi znaky prosté naivky, ale v její hře se poněkud ozývaly reminiscence na dřívější její herecké naivky, nebylo to však nikterak hře na újmu, spíše jen k prospěchu. Skvělé dítě periferie Tonda zahrál pan St. Neumann a střizlivý dr. Plevka byl velmi vhodně zastoupen Ludvíkem Veverkou.

Hra měla skvělé tempo, jednotná výprava po všechna čtyři dějství velmi dobře stále zapadala.

Olga Scheinpflugová zde opět dokumentovala, že jevišti rozumí a její veselohra, nepřevyšovala-li úroveň cizích, k nám velmi často importovaných komedií, jistě se jim po každé stránce vyrovnala.

V. Černý.

Tabu. Režie F. W. Murman, fotografie Floyd Crosby, hudba Hugo Riesenfeld. Režisér filmů »Východ slunce« a »Čtyři ďáblové« svým posledním filmem nezklamal. Tentokrát nás vede však do krajů jižních moří, nádherné tropické květeny a jako krásná pohádka rozvíjí se před očima diváka úžasný román tragické lásky dvou mladých duší. — Jinoch Mahati a dívka Reri se milují láskou, jež se může zrodit pouze pod tropickým sluncem a v krajinách nádherných vodopádů a bohatých přírodních krás. Láska jejich však je nemilosrdně přervána. Přijíždí vyslanec z jiného ostrova se vzkazem, aby přivedl Reri, aby se u nich stala kněžkou, poněvadž jejich kněžka zemřela. Nelze ničeho namítati a dívka, jakmile byla k tomu vyvolena, stává se nedotknutelnou, posvátnou, t. j. tabu. Žádné oko mužské nesmí na ni od této chvíle s touhou lásky pohlédnouti. Mahati však nedbá náboženských zákonů, dívku unese a prchne s ní na ostrov, jenž je v rukou bělochů. Zde se živí lovením perel a stane se jedním z nejodvážnějších potápěčů. Ale starý bojovník, vyslanec Hitu, je pronásleduje stále. Několikrát se zjeví dívce a pošle jí vzkaz, že buď půjde s ním a stane se kněžkou, nebo bude Mahati zabít. Dá jí termín tři dnů. Dívka se však nechce poddati. Rozhodnou se, že odjedou nejbližší lodí až do Papeete, vzdáleného přístavního města. Mahati vezme několik ušetřených peněz a jde si koupit dva lístky na loď. Neznaje však cenu peněz, vidí, že mu jeho suma nestačí, ba i těchto několik mincí mu zabaví ještě krémář jako splátku na dluh, jenž jde do tisíců. Mahati je zklamán, ale Reri skutečnost zatají. V noci se rozhodne vydati se lovit perly na moře, a to na místo, kde je zakázáno potápět se, poněvadž je to místo, podle vypravování domorodců, posvátné, a každý odvážný pokus na tomto místě je placen životem. Skutečně se mu podaří uloviti vzácnou perlu, ale již jí není třeba. Hitu si přišel zatím pro Reri a ona, zanechavši mu dopis na rozloučenou, chce býti raději poslušna bohů než hlasu svého srdce, a odchází s Hitu, jenž ji odváží malou bárkou přes moře k svému náčelníkovi. Šťasten se vrací Mahati, ale zde ho čeká velké překvapení, Reri zatím zmizela. Přesvědčiv se o skutečnosti, počne je stíhati na moři. Hitu jej zahlédne, jak se snaží doplavit k bárce, zmírní rychlost a když již se Mahati byl zachytil provazu a chtěl se vyhoupnouti do bárky, Hitu přeřízne lano a s největší rychlostí prchá do širého moře, zanechávaje ubožáka odvážlivce na pospas vlnám, v nichž také nalezne svůj hrob. — To je asi v podstatě stručný děj. Síla filmu však nespočívá v tomto, nýbrž v tom uměleckém zarámování, v tom uměleckém řešení. — Nádherné snímky příboje mořských vln, nádherné vodopády, oživené koupající se pohanskou mládeží, skvělé zpěvy ostrovanů při slavnosti na rozloučenou s Reri, to vše společně nám činí tento film tak neskonale zajímavým. To nádherné rozvržení světla a stínů, naprosto dokonalá fotografie, jež nám takřka všechno převádí ve skutečnost. Při pohledu na nádherně rozbourané moře slyšíme takřka fyzicky jeho hukot, a při pohledu na krásné zákoutí na ostrově, plné nádherných květů, zalité žářem tropického slunce, téměř fyzicky cítíme to horko a pociťujeme jakousi malátnou únavu tropického klimatu. Též hudební doprovod je velmi dobrý a v naprosté harmonii s dějem. — Tabu je jakousi apotheosou nádherných tropických krajín, v nichž lidé na pohled žijí velmi spokojeně, nerušeně. A přece

tomu tak není. Lidé si musí zde vymýšlet a tvořit tragedie, když je k nim příroda tak velkomyšlná, a takovou vytvořenou tragedií je též děj filmu Tabu.

V. Č.

Z domova i ciziny

LETNÍ KONFERENCE.

Když jsem po prvé přišel do tábora katolických skautů z Kolína nad Rýnem, do tábora, kde měli zároveň letní školu, pochopil jsem, proč velcí filosofové starověcí učili v zahradách.

Vy, kteří máte školy od září do června až dost, kteří v slunečných červnových dopolednech s ne-trpělivostí se bavíte vyřezáváním monogramů do lavic a nudným pozorováním vířícího prachu v dopadajících slunečních paprscích, nemyslete si, že škola do tábora je jako kosa na kámen.

Ba ne, škola v táboře, t. zv. letní konference, jak se tomu u nás říká, je něco daleko lepšího než pouhý tábor se starostmi, aby se nepřipálily omelety a s nepříjemným pochodováním pro mléko v době, kdy ostatní mohou hrát volley-ball.

Dřevěné, primitivně, ale pevně konstruované domky na břehu řeky, zvláštní kuchyně s odbornými silami — to je záruka pro ty choulostivé, že nebudou muset řešit každé poledne těžký problém, zda to, co je na talíři, má být risoto nebo meruňkové knedlíky.

To jsou prvé dvě vnější známky pohodlí na prázdninové konferenci. Důležitější jsou však známky vnitřní.

Především: na programu je pět tuctu slavných jmen, které jste vidali jen po časopisech, nebo tu a tam v městech i někoho z jejich představitelů slyšeli. Tentokrát přijedou všichni do vašeho údolí a chcete-li, můžete s nimi pořádat závody, kdo donese z lesů víc malin nebo kdo lépe plave crawla. Oni vám za to odpoledne při slunění poví něco o říších duše, o vědě, o filosofii, o náboženství, o svých cestách a užasnete, jak lidé, kteří v zaprášených školních a přednáškových sálech mluvili tak neztravitelně, že jste ke konci pohledem přímo poháněli ručičky hodin, dovedou vám zde, jako kamarádovi a jako v rozhovoru, říci věci svrchovaně zajímavé, odpoutané od paragrafů učebnic, překvapující jako život sám a při tom zároveň utišující, stejně zde v stínu jedlí a u řeky, spěchající zátočinami jako kdysi v athénských olivových hájích.

—><—

Svatováclavské oslavy, pořádané ASS ve Strážnici.

(O p o ž d ě n ě.)

Dozněly poslední akordy posledního čísla duchovního koncertu, vylouzené mistrem odborníkem. Ještě i ony se vzchopily, aby letěly vzhůru před toho, jemuž na počest se tentokrát zrodily. Kde před chvílí tříštily se o nohy bílých světců, střežících oltáře, zvukové vlny sólistů, varhan, kde kreslily barevné reflektory gigantické stíny, svádící fantasií do říše pohádek, rozprostírá se

nyní hluboké ticho, těžké přítmi, ředěné slabě červenou svatováclavskou muškou — věčným světlem.

Naplněný chrám v předvečer Jeho svátku modlitbou, písní a litaní svatováclavskou, zahájil oslavy svého knížete, povýšeného na prestol národního světce. Sta úst otvíralo se k prosbě i ochraně našeho národa k tomu, který ho tolik miloval a který svůj celý život proň obětoval. Tichý jindy, Lidový dům, rozezvučel se ještě téhož večera chorálem svatováclavským a nadšenými slovy proslovu Dra Ant. Kříže. Příjemně upravený sál, program, protkaný hustě hudebními vložkami, připravenými známým hudebním odborníkem, mistrem Ant. Křížem, byl odměněn nadšením naplněného sálu. Hudební číslo rozmnožil kol. ThC. Konvička z Lipníka n. Bečvou. Jeho tenorová sóla byla odměňována dlouhotrvajícím potleskem. I tělocvičný rej, jedna to ze složek programu, osvětlený kombinovaným barevným světlem, se mnoho líbil. Celkem, akademie se zdárla lépe, než jsme očekávali, a bude-li pořádána i příští rok, bude nutno použít sálu »U černého orla«, aby se vyhovělo účasti.

Na dopoledne svátku svatého Václava svolán sjezd katolické inteligence slovácké, aby v tento významný den oživila naše inteligence přednáškami svá dobrá předsevzetí a vzchopila se k nové práci po příkladu sv. Václava. Zůstaneme zavázáni díkem Dru Braitovi a Dru Krlínovi, že neodmítli naše pozvání a přijeli na náš sjezd, aby převzali na sebe úkol řečníků. Sjezd zahájen mší sv., slouženou Drem Mikulkou a uchvacujícím kázáním Dra Brait, o sv. Václavu a o lásce k vlasti. Chrám se chvěl pod mohutnými slovy a četné posluchačstvo bez dechu lpělo na slovech kazatelových. Po mši sv. odebrali se hosté i místní do sálu »U černého orla«, který vbrzku zaplnili do posledního místa. Po krátkém proslovu, ve kterém uvedeny zásluhy sv. Václava o náš národ, následovaly dvě krásné přednášky, jakých už naše město dávno neslyšelo. Řečníci přímo přelévají svými slovy nadšení do řad, dychtivě naslouchajícího posluchačstva. A opravdu by bylo těžko rozhodnout, která z přednášek by byla méně poutavější, zda dra Brait »Kristus jediný učitel světa«, či dra Krlína »Návrat světové inteligence ke katolicismu«. Vždyť obě přijaty nekonečným potleskem a posluchači, jakoby fascinováni slovy řečníků, ač již dávno minulo poledne, se, dokud sjezd neukončen, se svých míst nehýbali. K důstojnému zakončení oslav pořádán duchovní koncert, který byl dirigován již svrchu zmíněným mistrem Ant. Křížem — byl nejlepším z jeho duchovních koncertů, které se těší velké oblibě našeho města i okolí. I tentokrát byl četně navštíven a to nejen místními, ale přes nepříznivé deštivé počasí, i mnoha hosty z okolí. Chrám, třeba naplněn diváky, ponořen byl v hluboké ticho, ježto mohutné dojmy, krásnou hudbou, zpěvem, uchvacujícím barevným osvětlením reflektorovým vyvolané, nedopustily mluvití ústa. Hrobové ticho, jen tóny, rodící se z prstů odborníka, hladícího klávesy a snoubící se s hlasem sólisty, volaly: »Svatý Václave, vévodo české země, pros za nás!«

Předseda.

—><—

Primice v Olomouci. V Prešově byl letos vysvěcen na podjáhna a jáhna a 14. října na řecko-katolického kněze P. Mikuláš Kašpar, který do-

sud slouží v čsl. armádě jako štábní rotmistr v Olomouci. Novokněz je rodák z Kolomyje v Haliči a dožil se letos 34 let. Je tedy jedním z těch, o nichž jsme zvyklí říkati: »pozdní povolání Boží.« A bylo třeba hodně milosti Boží, hodně síly a práce, aby dosáhl svého cíle. — Nižší gymnasium vystudoval ve svém rodišti; další studia mu přerušila válka. Vrátil se jako legionář čsl. armády a při svém těžkém zaměstnání (vojenského instruktora) dostudoval soukromě reálku v Lipniku (1925—28) a rok nato dělá doplňovací zkoušku z latiny v Kroměříži. Pak studuje na fakultě bohoslovecké v Olomouci — když ho byl napřed pan biskup Gojdič přijal do své diecése. Jako první místo v duchovní správě mu určil faru v Jedlově u Bardějova. Svoji první mši svatou (východního obřadu) sloužil v Olomouci 25. října tohoto roku ve vojenském kostele Panny Marie Sněžné za účasti hodnostářů církevních, světských, hlavně vojska, a tisíce věřících z Olomouce i okolí sešlo se k této adoraci Krista Krále — bylo to vyznání jednoty církve, jednoty východu a západu. Slavnostní kázání měl dr. Fr. Cinek, universitní profesor z Olomouce. Sbor bohoslovců olomouckých zazpíval mši (východní obřad).

Hodiny, které probouzejí strach. Indie, země podivných zjevů, neobešla by se ani bez zvláštností v hodinových strojích, které jsou zde neméně exotické jako vzácné. V majetku kteréhosi bohatého indického knížete nalézají se hodiny, jimž není rovno na celé zeměkouli. Poblíže číselníku obyčejných evropských hodin stojí kovový sloupec, na němž je upevněn gong. Pod gongem, bez ladu a skladu, leží zpřeházeny lidské lebky a hnáty, součástí to celých dvanácti lidských koster, jimž nechybí ani nejmenší kostičky. Jakmile ručička na číselníku ukáže jednu hodinu, seskupují se kosti pod gongem na hromádce ležící, v úplnou kostru, kostra se vztyčí a kladivem udeří na gong. Hned nato rozpadne se zase na hromádku mrtvých zažloutlých kostí, prázdných života a odstrašujících. Ve dvě hodiny zvednou se kostry dvě, ve tři hodiny tři, ve čtyři hodiny čtyři, a tak to pokračuje až do dvanáctky, kdy z hromady hnátů a lebek vyskočí 12 kostlivců. Každý z nich udeří jednou do zvukového gongu a rozpadne se zase na hromadu kostí. Mechanismus exotických hodin je úžasně podivuhodný, cena hodin je pochopitelně takřka nevyjadřitelná.

Nové italské a vatikánské známky. Italská poštovní správa vydala nové známky na poštovní balíky po 1 liře a taktéž vatikánská pošta má zcela nové známky, na kterých vyobrazen jest portrét papeže, papežský znak, pohled na Vatikán, papežský palác, kostel sv. Petra a novou vatikánskou pinakotéku s vatikánskými zahradami a v pozadí kopuli chrámu sv. Petra.

—>0<—

Zahraniční hlídka

Nová španělská ústava a církev. Dvacátý čtvrtý článek nové španělské ústavy, přijatý hlasy socialistické většiny v nočním zasedání ústavodárného shromáždění ze 13. na 14. říjen, stanoví jako hlavní zásady poměru státní moci k nábo-

ženským vyznáním: 1. Všechna náboženská vyznání je pokládati za spolky, na něž se bude vztahovati zvláštní zákon. (To znamená, že dosavadní právní subjektivita církve katolické jakožto přední korporace ve Španělsku se strany státní se neuznává). 2. Všechny státní příspěvky na náboženské účely budou během dvou let zrušeny a ani žádný jiný veřejnoprávní svaz ve státě nebude moci nějakou náboženskou společnost hospodářsky podporovati. 3. Řády, které kromě obvyklých tu kanonických slibů skládají ještě zvláštní slib poslušnosti jiné autoritě než státní (míněn je jezuitský řád), budou zrušeny, jejich jmění konfiskováno a použito k dobročinným a vzdělávacím účelům. 4. Ostatní řády budou podléhati zvláštnímu zákonu, podle něhož nebudou směti nabývati ani držeti jmění, leč pokud je to nutno k obživě členů řádů a k plnění základních povinností řádových. Nesmí prováděti žádné výdělečné činnosti ani vydržovati školy. — Tato zákonná ustanovení, jež bylo možno vsunouti do ústavní listiny jen s ohledem na neurovnané revoluční poměry a proti vůli katolického španělského lidu, byla komentována demisí ministerského předsedy Zamory a ministra vnitra Maury, obou stejně přesvědčených katolíků jako republikánů. Rozhodný jejich čin je předzvěstí, že španělský národ, který dovedl se sice zbaviti dynastie, nepřipustí nikdy, aby katolické náboženství, které je hlavní složkou španělské národní kultury, bylo vyškrtáno z veřejného života anebo odsunuto na vedlejší kolej. Španělsko i jako »republika pracujících« zůstane nadále státem s obyvatelstvem ryze katolickým.

Mírové prohlášení skupiny francouzských katolíků.

Tento článek byl uveřejněn v několika francouzských časopisech pod nadpisem »Blíží se těžká chvíle pro budoucnost světa«. Přinášíme jej v původním znění, neboť je důkazem smýšlení katolíků ve Francii a vlastně v celém světě.

Dvanáct let po ukončení světové války, o níž se doufalo, že je válkou poslední, nový nepokoj panuje v naší mysli, rozšiřují se zprávy vzbuzující neklid občanstva a jsme nuceni patřiti na nové její vzplanutí.

Přece však vliv mezinárodních organizací se zesiluje a utvrzují se přátelské styky mezi jednotlivými národy. Jestliže nebylo nikdy tolik obav před válkou, nebylo též nikdy tolik naděje na trvalý mír. My katolíci vítáme s nadšením tuto jistě naději, šťastní, že tak můžeme potvrditi přesvědčení, jež v základě spočívá na nauce křesťanské a již stále připomínali světu Svatí Otcové.

Již roku 1894 papež Lev XIII. zavrhoval stále vzrůstající zbrojení, jež vzbuzovalo oprávněné obavy. 1. srpna 1917, tedy za největšího válečného běsnění, hlásal Svatý Otec Benedikt XV. ještě před presidentem Wilsonem, aby byl bez prodlení zmenšen současný stav zbraní a požadoval, aby hmotná síla smrtících nástrojů byla nahrazena duchovním vlivem práva.

Roku 1922 Pius XI. se obrátil k národům světa s tvrzením, že nejlepší záruka pokoje nespočívá v nepřehledném lese bodáků, avšak ve vzájemné důvěře a přátelství; při vánočním proslovu 1930 poznamenal, že to svědčí o ohavných vražedných úmyslech, když se dnes národ zabývá válečnými plány. Názor katolíků se ovšem naprosto shoduje

s názorem Svatého Otce. Jejich křesťanský patriotismus jim ukládá, aby skutečně si vážili všech národů a jejich úcta ke všem lidem bez rozdílu spočívá na lásce křesťanské, jež podle svatého Pavla nezná vůbec hranic. V různých institucích mezinárodního rázu, na něž někteří pohlížejí jako na bezvýznamné novoty nebo snad i věci pošetilé, možno právě viděti moderní uskutečnění staré křesťanské myšlenky. Myslíme přece, že Společnost národů, výnosy smířících soudů, soudní dvůr mezinárodní spravedlnosti v Haagu, dále též Kelloggův pakt, přes jejich mezery znamenají významné prostředky, směřující k sjednání míru. Víťame jako nový slib míru generální konferenci pro obmezení zbrojení, jež se má sejíti roku 1932 v Ženevě.

Podle našeho domnění je však nutno, aby úsilí organizací toho druhu bylo provázeno též všeobecným nadšením pro mír, jež by se rozšířilo a tak se stalo všeobecným míněním všech zemí. A právě katolíci, roztroušení v nejrůznějších národech, jimž slouží z celého srdce, tvoří vlastně jedinou rodinu, poslušnou ve všem svého Otce, mají, neboť vlastně musí pracovati usilovněji než kdokoli jiný na společném díle míru. Jsme pevně odhodláni zasvětit se cele tomuto úkolu.

(Následuje sedmnáct podpisů spolků a sdružení francouzských katolíků.) J. J. Miklica.

Jak má vypadati rukopis pro tiskárnu.

Stěžují-li si často přispivatelé na redaktory pro otálení s otištěním příspěvků atd., mohou si i redaktori často stěžovati na spolupracovníky. Hlavní důvod redaktorových stížností bývá nepořádný vzhled a nečitelnost zasílaných rukopisů. Anglický časopis »Scottish Notes and Queries« (roč. VIII., č. 7., červenec 1930) podává proto veršované rady všem, kdož nabízejí redakci rukopis. Tyto rady zní ve volném překladu asi takto:

Na papír nepiš k samému až kraji,
přetrhni t a tečku dělej na i.
Po jedné straně jen ať jde tvá řádka,
sic prozradíš, žes začátečník zkrátka.
Co píšeš, opravuj vše s velkou pílí,
tvůj inkoust černý buď a papír bílý,
a hlavně správný stroj-li nemáš psací,
na dobrý, čistý papír piš, ne ssací.
I pravopisu buď vždy přesně dbalý,
tak dokážeš, žes autor dokonalý.
Než věc však pro redakci odešleš,
na zpětné porto známku přilož též
a správně zásilku svou ofrankuj.
Proč redaktor by platil dopis tvůj?
Měl o tobě by špatný úsudek:
»Toť hlupák jakýs!« jistě by si řek'.
Než však se k odeslání věci vzbopíš,
svůj rukopis i pro sebe si opiš:
buď vědom si, byť sebe víc bys chvátal,
jak pracně jsi své krásné verše látal.

A budeš-li všech zásad těchto dbát,
i redaktor tě bude mít rád. O. F. Babler.

Otiskujeme tyto řádky tak, jak byly uveřejněny v »Našinci« 14. října, neboť myslíme, že by nebylo na škodu, kdyby i naši přispivatelé se podle veršované rady řídili. Redakce.

—><—

Leopold V r l a:

Audiat et altera pars.

(Několik poznámek k referátu o »Jitru«.)

Kolega redaktor vytrvale a umíněně obviňuje »redakční kruh při MSS« z nečinnosti. Dělá tak před širokým forem a s takovou jistotou, že důvěřivý čtenář si bude myslit, že mluví pravdu. Chci, aby bylo jasno. Místo zaneprázdněného »onoho kolegy, jenž se v Kroměříži přihlásil jako pověřený předseda redakčního kruhu«, byl jsem ustanoven já k tomu, abych příspěvky sbíral. Těsně před uzávěrkou 7. čísla (tehdy vlastně kruh začal fungovat) poslal jsem do »Jitra« pět drobnějších příspěvků, podle mého mínění velmi aktuálních (o Husových rektorátech, o Jablonském atd.). Kolega redaktor je prostě ignoroval. Je sice pravda, že redaktor je ve své moci a moudrosti svrchovaný, ale autoři příspěvků měli podivnou ctižádost, aby jejich jméno se zaskvělo alespoň v rubrice »Z redakčního koše«. Byli zklamání ve své touze. Psal jsem kolegovi redaktorovi (výhrůžně), ale ani tentokráte nás neuznal hodnými odpovědi. Proto jeho odvaha k obvinění je velmi pochybná. Jde mi o to, aby ti, kterým na »Jitru« záleží, nebyli zlovolně uváděni na nepravou cestu. Je sice možné, že ony příspěvky i onen dopis kolega redaktor nedostal, ale je to také poněkud divné, obzvláště za jistých okolností. Všechno se mohlo vysvětlit soukromou cestou. Byl by z toho aspoň užitek. On by vyšel ze svého omylu a my bychom se přesvědčili, že nepodceňuje práci kruhu. Avšak za okolností, jaké se jeho přičiněním vytvořily, byla další práce zbytečná a marná.

Leopold V r l a:

OKOLO »JITRA«.

Na letošní valné hromadě nebyla příležitost pohovořiti si o »Jitře« jednak proto, že referát redaktorův nebyl čten a jednak také proto, že nebylo kdy. A jistě bylo mnoho těch, kteří chtěli něco k »Jitru« říci. Přál bych si, aby se o »Jitru« zavedla diskuse, avšak věcná a ne zdoluhavá. Mělo by se mluvit hlavně o hlídkách. — Literární hlídka je nutná, ale ne ta dosavadní. Je třeba, aby tam byl nějaký řád a nějaká idea. Třeba, jaká byla dosud, nemá smyslu. Stále s bázlivostí očekávám, že nějaký podařený »kritik« tam uveřejní kritiku kuchařské knihy nebo nejnovějšího adresáře. Musí se vybírat a výběr se musí něčím řídit. Buďto — anebo.

Kolega redaktor stále žádá, aby někdo z Brna podával zprávy o kulturním životě. Ale neříká, jak si to představuje. Bojím se zrovna, že bude žádat, aby se psaly obšírné referáty o divadle a filmu. Pražská kultura prozatím nebyla jinak v »Jitře« reprezentována. Či to je všechna její kultura? Myslím, že se zase musí vybírat z divadla i z filmu jenom to, co má trvalou hodnotu. A je úplně zbytečné psáti na příklad o provedení hry. Na tom nezáleží a »Jitro« není nějaký musejník.

Snad by se mohla literatura, film a divadlo sloučit v jednu rubriku. Neboť je těch rubrik jako hub po dešti.

Je také smutné, že není možno vyplnit Řádky chvályplné a nelitostné. Ovšem, takový duch, jaký v nich dosud byl, také jim nikterak neprospívá. »Jitro« není na vyřizování osobních sporů a není v něm místo pro justamenty. Při dopisech bude nutno vypustit všechno zbytečné, všechna ta captatia benevolentiae a poklony a otisknouti jen to, co je věčné.

Tolik jsem chtěl předeslati diskusi o »Jitru« a doufám, že nezůstane jenom při tom.

—>O<—

Několik myšlenek. Kulturní život našeho ústavu byl velmi chudý a žactvo se kromě sportu nezajímalo o nic. Nový ředitel chce pozvednouti jeho úroveň a vzbudit zájem žactva o otázky veřejného života a o Slovensko. Byl zřízen »Vzdělávací kroužek«, který pořádá přednášky s debátami (»Student a politika« a j.), divadelní představení, závody sportovní a vydává vlastní tištěný časopis »My« (za 1 Kč). Úspěchy jsou sice dosud malé, ale jsou přece. Zato k otázkám náboženským a k Sdružení chová se žactvo lhostejně, ne-li s opovržením, jsouc utvrzováno některými profesory v názoru, že otázky náboženské jsou odbytou veličinou a že budoucnost patří jen otázkám sociálním. Proto skládá se členstvo našeho ASS hlavně ze žáků nižších tříd. Co se týče poměru profesorů k Sdružení, nebylo nám dosud vráněno ve spolkové činnosti. Snad také proto, že existence Sdružení není mnohým profesorům známa. Já sám vycházím s naším třídním, takto horlivým českým bratrem, docela dobře. Někteří páni profesori jsou našim snahám nakloněni. Zvláště cennými příznivci našeho Sdružení jsou katecheta ústavu pan profesor Starý (naš duchovní rádce) a pan profesor Němec.

Ted' ještě něco o »Jitru«. Z belletrie se mi v 1. čísle nejvíce líbily články: Fidelis: »Vstup na vysokou školu« a Královčův o »Pax Romaně«. Pěkné a informativní jsou články Opaskovy o sv. Prokopu. Co se hlídek týče, myslím, že by hlídka literární měla být co nejširší. Každý nemá na literární časopis nebo nemůže chodit do čítárny, a zde může být upozorněn na hodnotné novinky literárního trhu. Také dopisy by měly být čtenější a mělo by se jim věnovat více místa. Kolegové a kolegyně, pište! Píšte opoměrech, v nichž žijete, o svých názorech na tu onu věc, ten onen problém! Nenechávejte si vše jenom pro sebe, přejte také nám poučení! A ještě něco. Často se zde psalo, aby se studenti sbližovali dopisováním. Já bych si přál dopisovat s nějakým kolegou ze Slovenska. On by psal slovensky, já česky. Abych řekl něco o sobě, zajímám se o historii, politiku, literaturu i filosofii. Co se tělesné krásy týče, jsem, dle úsudku jiných, opičák, což doufám nebude kolegovi (kolegyním snad ano!) vadit. Má adresa jest: Jan N. Pitra, stud., Soběslav 79-II. Na tuto adresu vyprošuji si laskavé nabídky ct. pánů kolegů a vct. sl. kolegyní ze Slovenska. — S kolegiálním pozdravem Jan Nep. Pitra, stud. VIII.a st. rg. v Táboře.

Vážený pane redaktore!

S úžasem pozoruji, jak Vám pod Vašima rukama usychá nadějně poupě »Nelitostné řádky«.

Ve své ironii dal jste do záhlaví rubriky — divím se Vaší vrozené nebojácnosti — špalek se sekýrou, a jste jistě pevně přesvědčen, že nikdo se neodváží uveřejnit více něco »nelitostného« a seknout tak trochu jazykem jak do Vaší ctěné a vážené osoby, tak do časopisu i do všech těch neživých a divných zjevů současného studentského života.

Ale abych napsala též něco pozitivního — ono už je to v »našem« zvyku stále jen rýpat — tedy:

1. Projevuji Vám upřímnou bolest nad tím, že Vás již zemřelý Rozmach bude žalovat pro zcizení katovských insignií své práce, ačli Vás nezachrání ta rozštípaná polena. Mohl byste nám pro radost uveřejnit zde fotografii onoho budoucího aktu, jak zoufale se jimi budete se zodpovědným redaktorem bránit?

2. Je značným úspěchem, že jste získal ke spolupráci tak výborného navrhovatele titulků rubrik. Mne osobně získal si tou krásnou hlavinkou na ší rubriky.

3. Jsem už vyřazena z aktivního stud. života, ale ráda jej sleduji, zvláště v té »nelitostné« rubrice, neboť tam je každý nejupřímnější a poví aspoň mezi řádky všechno o sobě. Ale mnohdy už si myslím, že jste, pane redaktore, příliš přísný a všechny příspěvky odmítáte, nebo ta mladá generace nemá o nic zájem. Kolik je otázek, jež by se mohly prodiskutovat: sport, skauting, táboření, i vážné věci: moderní student, vztah k socialismu a k jiným myšlenkovým proudům soudobým, a konečně otázky, jež už nás zajímaly a jsou jaksi věčně živými, na př. proč středoškolská primusové se neuplatní vždy na vysoké škole, případně i v životě praktickém? Nemá být pak člověk laudator temporis acti?

Ale jsem vždy optimistkou — tak, jak to hlásá v poslední době Dr. Al. Fuchs — a myslím, že snad ta něžná bylinka nelitostné rubriky přece neuschne nadobro a že tam ty příspěvky zpříjemní poslední chvíle studentské »babičky«.

Školní potřeby a knihy, odbornou i vzdělávací četbu a různé zboží papírnické kupujte jedině v našem katolickém závodě. Velký výběr originálů anglických (Tauchnitz Edition), německých a ruských. Slovníky všech řečí, mapy, plány a turistické průvodce. — Bohatý výběr knih české literatury.

Knihkupectví a papírnictví

„U zlatého klasu“

Praha II., Karlovo nám. 5-6.

?

HÁDANKY

?

Řídí Emil Zavadil, Praha II., Spálená 15.
Redakce „Jitra“.

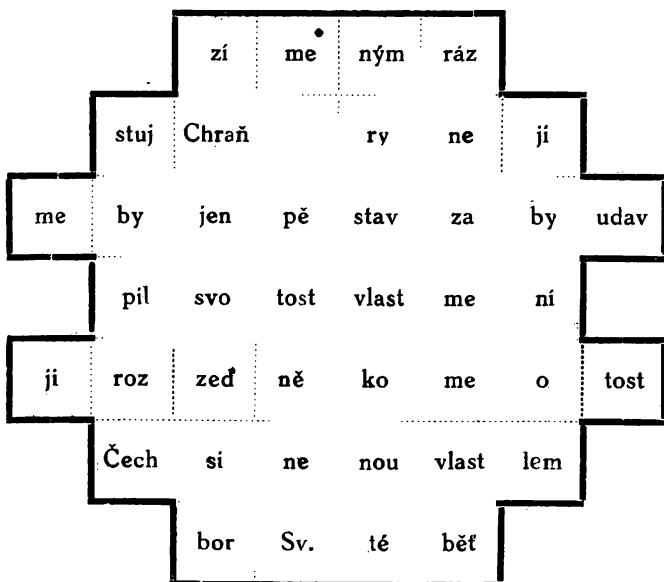
Nezapomeňte na autorský turnaj na nejlepší pádovku! Lhůta končí 15. listopadu. Řešení zasílejte buď jednotlivě z čísel nebo až z 5 čísel najeďnou.

Listárna hádanek: V klástore pod Znievom byl založen hádankářský kroužek »Znievský oriešok«. Předsedou zvolen Jarda Šnajdr, hádankářům z »Jitra« známý a pořadatelem hádanek p. prof. Stan. Antonický, taktéž dlouholetý přispívatel a řešitel hádanek v »Jitře«. Vítáme je a přejeme v práci hodně zdaru. — V Brně v semináři založen hádankářský kroužek, který vede C. Tichý, horlivý přispívatel a řešitel v »Jitře«. Vítáme všechny členy a taktéž přejeme hojně zájemců. — C. Tichý: Souhlasím. V administraci milerád vždy vyřídím. Přspěvky dobré. — Chovanky z Levoče: Těším se též na přspěvky. Srdečně zdravím. — J. Novák: Vítám tě, jen vytrvej a ne jako loni! — T. Crhová Vítám Vás. Těch vykřičníků nemuselo býti tolik. Za tis-

lkařmu nemůžeme. Těším se, že vytrváte. — »Gela«: Č. 13. špatně. Č. 19. krásné vedlejší řešení. Vítám Tě mezi nové řešitele. — J. Plachetský: Hádanky lehké, ale dobré. Jméno piš pod název hádanky. Doufám, že časem se zdokonalíš. — Fr. Geršl Doufám, že se osobně poznáme. — V. Petráň Ten rak u č. 3 je dobře. Č. 4. Docela správně končí na —nost. Víc výstřelů (pět úderů; podobně). Taktéž se těším na osobní seznámení. — Lyko Antonín: Za přspěvky díky. Piš každý na zvláštním papíře. — Paukner: Čekám, že se přihlášíš. — St. B.: Vážený kolego, prosím Tě, aby jsi se alespoň podepsal. Že můžeš viníti redakci nedovedu pochopit. Z tvých přspěvků mám zde 4. Těším se, že pošleš větší výběr. Jakou spojitost má neotištění Tvých přspěvků (na čemž redakce nenese vinu) s propagací »Jitra«, nechápu rovněž. Doufám, že po druhé odložíš podobný tón psaní. — Cid: Díky, jako první přspěvky jsou hádanky velmi dobré. Těším se na další. — Všem: Zašlete k vánocům časové hádanky.

1. Koníček.

St. Něm. — ASS. Tábor.

2. Obložka.

J. Plachetský.

Oblož dvojmo to, co svítí,
budeš pozván tam, kde hudba, tanec, jídlo pití.

Na olšáři září velkonoční 123456.
co zatím kdes v lese vyje 32456.
St. z B. — B. Lichnovské.
3. Číselka.
4. Výpustka.
»Táborák«
• s »o« pekař má
bez »o« nemocný trpívá.

5. Obložka.

M. Stáňa T.

Ženské jméno titulem když obložíš,
okamžitě cizí peníz obdržíš.

6. Obložka.

Chovanky z Levoče.

Jestliže část domu obložíš,
průmyslovou rostlinu obdržíš.

7. Popisný rebus.

Tichý.

> Živočich je známý, věz to!
> v uherské je pustě město.
--- Když tě celek přes hřbet sekne
každá kůstka v tobě změkne.

8. Souzvučka.

Jarda Šnajdr.

V zámeckém parku si hráli hoši.
Při hře — — —
zbraň tam našel. Byla to
stará šavle — — —.

9. Obložky.

Geršl — P. Cyrilovi.

Kurovitý pták v obložení,
ihned v mor.-slez. město se změní.
Obložíš-li mužský hlas
ihned ostrov na jihu Evropy máš.

10. Koníček.
Oldř. Buráň ze Slez. Ostravy.

sled		rá	vze	zpět	sled	hnal	v bo	za
	pial	to	rych	dek	ky	na	jsem	ho
na	ní	se	O	po	lej'	ne	po	bod no
ne	pra	něm	ten	kůň	po	by	hou	lal v prud
ty	hl	chtěl	vám	stru	boť	sed	ký	bl své
		ví	mo	O	Co	bra	jsem	
věr	to	hl	dál	dek	ně	let	však	ho byt
Šle	já	te	slo	bi	v ži	ko	se	pu ne
byť	ky	smál	jsem	ho	v za		v svět	ně mo
se		i	čem	bych	ho	ti	hl	stít

17. Záměnka.
St. Antonický.
S »l« cizí ostrov — to přec
nevaří,
s »r« ale - často cukr nahradí.

20. Vsuvka.
Avlon.
Do věznice hláška vnikla
a hned sbírka žalmtů vznikla.

22. Záměnka.
K. O.
S »d« čas nám měří, čítá, ukazuje,
s »l« dřive muže, teď i ženy ozdobuje.

23. Král. procházka.
K. Hebelka.

Jak	ny	ji	Čech
o	vl	Sv.	kra
po	se	ný	hy
ním	to	tou	rod
bě	ji	mín	a
hra	mé	vzpo	ky

R5010AAT

24. Rebus.
Aldej.
Známý dům
a hláška k tomu
kdysi vládl,
dávno tomu.

18. Darvinka.
Martin Kozlíček S. D. S.
Kavku v sojku snadno
proměníš,
když ji třikrát řádně obarvíš.

21. Přesmyčka (lit.).
A. Neuschlová.

Oslavuj R. C. dráhy.

25. Sloučenka.
Neuschlová.

o	d	ú	m	z	a	y	k	o	v	i
o	u	u	u	e			n	h	m	s
r	e	n	o	n	v	r	e	t	o	o
a	n	p	d	d	á	t	i	v	p	b
l	j	o	u		u	u	r	i	r	f
e	r	b	l	r	t	š	ú	u	á	t
m	š	á			i	a	m	o	z	t
ř	k	u	o	m			č	l	y	t
i	p	r	h	v	m		v	u	p	r
a	s	n			n	u	n	m	u	ch
ř	b				m		n	e	u	l
e	t				a	i	s	y	k	e
p	é	d			é	č	é	v	i	k
v	ú	t	n	e	j		m	k	ú	v
							e	s	ě	l

11. Sloučenka.
Chovaníky z Levče.
Předložka, pozemek a zájmeno,
dají slavněho válečníka, jmenno.
Náš 12345 jde pro 54321,
aby opravil kamna.

12. Ráček.
Chd.

13. Záměnka.
Do Třebíče — P. J. H.
S — a — zvíře známé
s — e — muže máme,
jenž se nebojí;
s — o — trvá dlouho
s — y — slyšet mnoho,
však ne v pokoji.

14. Vsuvka.
Oldř. Buráň.
Ve tčnost, kteréž zaměň hlášku,
část týdne vlož v spěchu,
celek jistě nemá lásku
v školním neúspěchu.

15. Číska.
Začátečník.
123456 hlodavec jest to,
1234567 známé v Čechách
město.

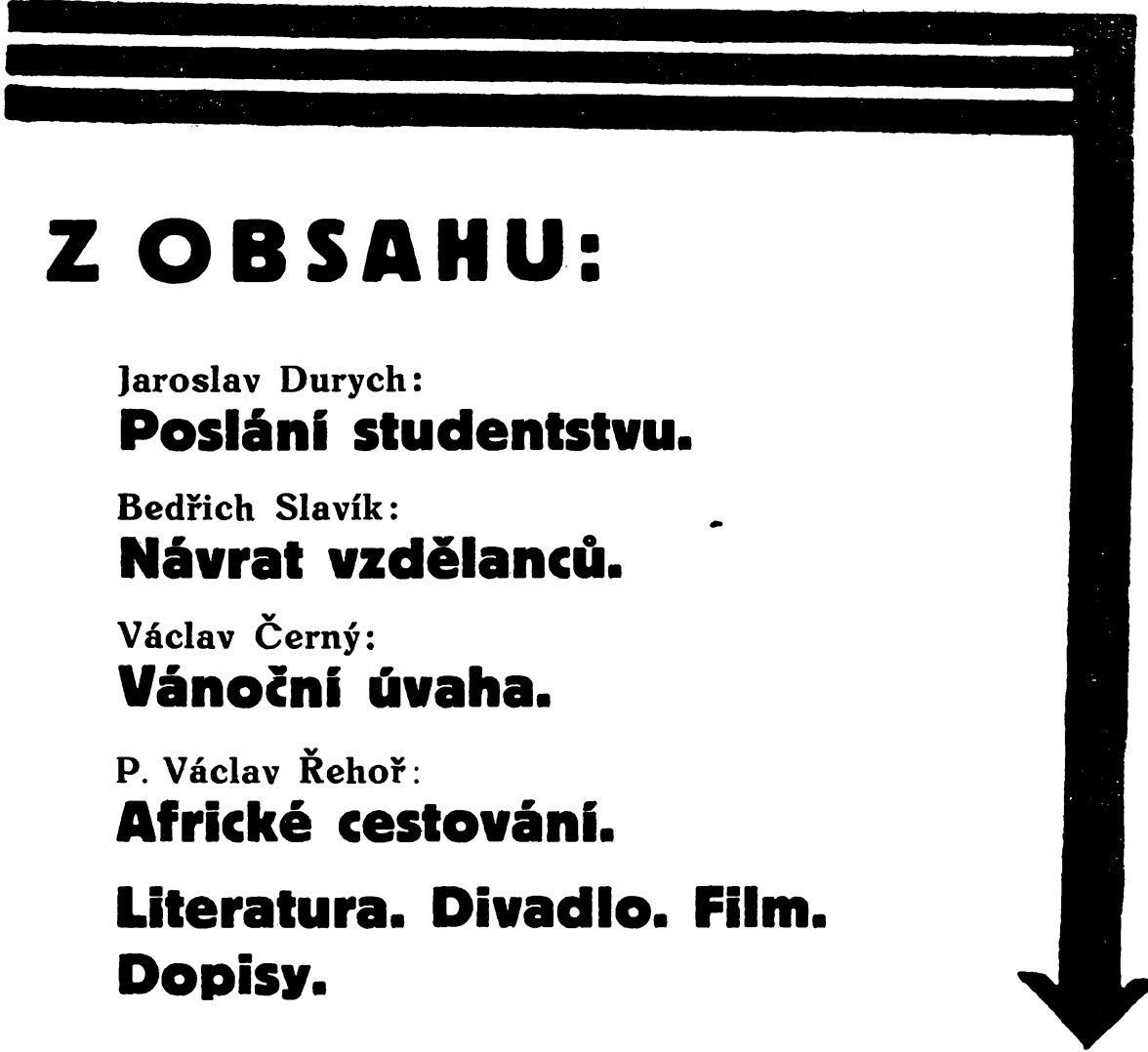
16. Sloučenka.
Alois Dohnal S. D. S.
Děvče vzalo uzeninu,
však trest ihned stíhá vinu.
Na jihu se v město změnil,
jež má slavné zařízení.

19. Sloučenka.
Neuschlová.
Hmyz a zpětné zájmeno
to je;
spolu dají místo
blízko Dunaje.

26. Král. procházka.
Aldej.

časopis kat. studentů

JITRO

Z OBSAHU:

Jaroslav Durych:

Poslání studentstvu.

Bedřich Slavík:

Návrat vzdělců.

Václav Černý:

Vánoční úvaha.

P. Václav Řehoř:

Africké cestování.

Literatura. Divadlo. Film.

Dopisy.

r. 13

č. 4

JITRO

vychází počátkem každého měsíce kromě hlavních prázdnin. — Redakce: Praha II., Spálená 15. — Administrace: Praha II., Spálená 15. — Telefon č. 44.910. — Číslo účtu u poštovní spořitelny 206.271. — Předplatné pro studenty na půl roku Kč 6.—, na rok Kč 12.— a pro nestudenty na rok Kč 25.—. Cizina: Spoj. státy severoamerické celoročně 1 dolar.

Za každých 10 odběratelů 1 exemplář zdarma.

Redakční závěrka vždy 25. předcházející měsíc.

Z redakčního stolu.

Zel—ice: Ideál. Těším se na dopis do Řádků nelít. Jen do něho, on je nejnebezpečnější a nejobávanější. Jsem zvědav, jak ho usadíte? J. J. M.: Zlín—Moskva. J. P.: Msgre dr. Jan Ev. Sedlák, Snad vůle? Taktéž i recenze. Těším se ze spolupráce. J. Šafář: Původ prvních rostlin. M. Sch.: Otče Velmi jsem se těšil z Tvého příspěvku. Jindra: Má matka. L. Vřla: Brněnská kultura. Sborník »Moravana« 1906—1931. Vojt. Němec: Ku chrámu Tvých očí chci jít. V. Ondál: Nad kalendářním útržkem. SSS. Hradec Králové: že byly chyby ve zprávě o vašem SSS. ve stud. hlídce »Lid. listů« za to já nemohu. Předal jsem to vedoucímu hlídky v »Lid. listech«. F. Č.: Referáty a Obrázek z pouti. A. K.: Důležité svědectví, recenze, O silných duších. Děkuji za příspěvky. —n.: Dopis z Čes. Budějovic. A. P. z Plzně: Uvažujme. Píše se vždy nějaký nadpis, to pro podruhé. Jos. Suk: Ještě něco k symbolu této rubriky. rg.: Foerster. F. W.: Jak žít. Recenze. J. Č. Nová Politeia. François Villon. Referáty do min. čísla jsem nedostal do rukou. Piš dále, těším se na spolupráci. J. M. Dlouhý: Do hlídky mišij. Úryvek z dramatu snad až příště, není již místa, přišlo to poněkud pozdě. J. Opašek: Roráty. Nutnost činu. Archy 21. M.: Halo, myslivci. P. Václav Řehoř: Africké cestování. B. Slavík: Návrat vzdělanců. Jožka: Sv. Mikuláš.

Z redakčního koše.

Rob.: Láska, Elegie. Tvoje práce jsou velmi zdařilé, ale k vůli obsahu některých momentů se do »Jitra« nehodí. J. A.: Jak žiješ? Vidíš, příteli, máš toho příliš mnoho v hlavě, ale báseň z toho ještě uděláti nedovedeš. Myšlenky jsou zpřeházeny, nedomyšleny; dělá to dojem čehosi nevykrystalizovaného, přeplněného však nejasnými představami. Marie Janovská: Zvony. Po stránce rytmické nevyhovuje. Jsi však ještě příliš mladá, což tě plně omlouvá. Až budeš ve vyšší třídě, všechno se napraví. Pošli nějakou prosu. Marie N.: Modlitba. Naše chaloupka. Večer v kapli. Není to špatné, jen po stránce formální upravit. Na nápravu není nikdy pozdě. Stáňa Vlček: Ó, lesy krásné. Do tohoto čísla nejméně vhodné a konečně poesie deskriptivní je

vždy pochybená. Hledej raději štěstí na jiném poli liter. Jindra: Pohádka bílá. Uprchlo léto. V rýmech musí přece býti nějaký zákon. Jednu jsem opravil. Stáňa Korbelář: V noci. Bez Boha. Pouhá slova, schází myšlenka. V. N.: Tvé oči. Kytíčka vzpomínek. Elegie. Sedmikráska. Proč mám Tě rád? Fialky 3krát. Prozrazují velmi mnoho citu, k vůli obsahu však nelze uveřejnit. O. Val: Vystoupení. Dvoji cestou. Advent. Nevím, čeho se bojíš ukázati se v pravé podobě. J. Vildén: Poslední dny. Těžko pochopit, co chceš asi říci. O. Jevan: Teskná chvíle. Mrtvá města. Otto Tichý: Podvečer, Večerní motiv, Královně vil. Předně jsem již několikrát zdůraznil, že se má psát na čtvrtku archového formátu. Jinak je to vše tak sentimentální a nepravděpodobné a hlavně nebásnické. Vilma: Anděl Boží. Proč se stydět za vlastní jméno? J. Kornel: Dobrou noc. Květ, Modlitba. Až zemřeš. Myšlenka někdy i dobrá, ztrácí se v nevhodně volených výrazech. L. Eida: Vzpomínka. Nálada. Kreslíš si vše příliš černě. První zklamání není ani poslední. Věř, že se na tebe ještě mnohokrát usměje štěstí, ale zažiješ ještě též velmi mnoho zklamání. Takový je již život.

Tiskový fond.

Nezapomínejte na tiskový fond. Na tiskový fond přispěli (ke dni 25. listopadu): V. Kunca, Klatovy Kč 3.20, J. Nováček, Libín 5 Kč, H. Metlická, uč., Hustopeč nad B. 5 Kč, M. Papíková, Praha XII., 10 Kč, Fr. Kadeřábek, stud., Praha 3 Kč, J. Toupazs, Křenovice u. Br. 10 Kč, M. Konečná, Praha, Břevnov 5 Kč = 41.20 Kč, k tomu v minulém čísle oznámených 415 Kč, celkem 456 Kč 20 hal. Všem dárcům voláme ze srdce: »Pán Bůh zaplať!«

Z administrace: V těchto dnech byly a budou zasilány poslední upomínky všem dlužníkům za XI. a XII. ročník. Prosim je, aby do stanovené lhůty dlužný obnos zaplatili, poněvadž jinak jsme nuceni předati věc právnímu zástupci. Nevyhrožujeme, ale čtenáři sami konečně musejí chápati svou povinnost lépe, než dosud činili. Proto — poslední možnost. Předplatné za ročník XIII. musí býti zaplacen do konce I. pololetí. Kolportéři pamatujte! — Váca, administrátor.

Šťastných Svátků vánočních a veselého Nového roku všem přispívatelům a čtenářům Jitra přeje

REDAKCE

JITRO

Časopis středoškolských studentů katolických

Ročník XIII.

V Praze v prosinci 1931.

Číslo 4.

J. Excellence Msgr. Dr. KAREL KAŠPAR,
arcibiskup pražský.

*Narodil se 16. května r. 1870 v Mirošově u Rokycan,
vysvěcen na kněze r. 1893, kanovníkem u sv. Víta r. 1907, světitím biskupem
r. 1920, biskupem v Hradci Králové r. 1921,
nastolen u sv. Víta 15. listopadu
roku 1931.*

Slibujeme

vám — před tváří milovaného Pia XI. — že katolické studentstvo čsl. zachová vždy neochvějnou lásku a věrnost k církvi římsko-katolické.

Slibujeme vám, které Pius XI. povolal na arcibiskupské a biskupské stolce drahé naší republiky čsl., že vždy budeme při vás státi, vás poslouchat, podle vašich rad a napomenutí se řídit.

Slibujeme vám, že římsko-katolickou víru — i přes všechny překážky vždy si zachováme, za ni chceme bojovati, ji před úskoky, posměchem a útoky drzých i úlisných nepřátel hájiti.

Slibujeme, že jsme ochotni — podle historického příkladu našich akademických předchůdců — býti šikem vůdců v boji za víru a vlast při obětech finančních, existenčních, životních — s heslem: Ježíš a Maria!

Slibujeme, že podle zárného vašeho příkladu vším úsilím budeme šířiti eucharistické hnutí ve svých řadách, protože jen častější spojení s Eucharistickým Ježíšem vychová nás za schopné, uvědomělé, chrabré, nekompromisní vůdce katolicismu u nás.

Přijměte ve jménu sv. Cyrilla a Methoda, sv. Václava, sv. Vojtěcha a všech našich patronů naše sliby a požehnejte jim, abychom je splnili.

Za Ústředí katol. studentstva čsl.:

Alexej Jaroš,
tajemník.

P. Alfons Daňha C. Ss. R.,
duchovní rádce.

Emil Zavadil,
předseda.

—»0«—

J. Excel. Msgre Dr. MOŘIC PÍCHA,

biskup královéhradecký, narozen 18. dubna 1869 v Šebetově u Boskovic (Morava), vysvěcen na kněze 1893, kanovníkem u sv. Víta 1912, biskupem 22. listopadu 1931, nastolen v Hradci Král. 6. prosince 1931.

J. Excel. Msgre Dr. ANTONÍN WEBER,

biskup litoměřický, nar. 24. října 1877 ve Wolfshurku (u Rumburka), vysvěcen 1901, 1907—1931 katechetou a profesorem v Ústí n./L., kanovníkem v Litoměřicích 1927, biskupem 22. listopadu 1931, nastolen v Litoměřicích 6. pros. 1931.

Jaroslav Durych:

Poslání studentstvu.

Říká se, že život přináší mnohá zklamání a zabíjí mnohé ideály a proto se mládeži nahání strach před všedností a podporuje se její přirozená nechuť k neměnitelným, každodenním a obecným povinnostem a úkolům lidským. Ideál jest čarodějným slovem, které podněcuje ke vzpouře proti všednosti a jako odměnu slibuje blaženost skutečnou či aspoň pomyslnou. Ale ideály si člověk tvoří podle svých představ, které vyplývají z vlastností jeho povahy a lidská povaha má pouze sedm vlastností, jejichž jména jsou: pýcha, lakomství, smilstvo, závist, obžerství, hněv, lenost. Každou z těchto vlastností lze vypěstiti co nejdůkladněji, takže se pak zdá ušlechtilá a jemná, a vytvoří-li si člověk ideál z některé takto vypěstěné a zjemněné vlastnosti, může jej ideál ten poutati a uspokojovati na dobu předlouhou. Zkoumáme-li pozorně lidské ideály, vždy najdeme v jejich jádře některou z těchto vlast-

J. Excel. Msgre Dr. JOSEF KUPKA,

biskup brněnský, nar. 7. května 1862 v Černé Hoře na Moravě, vysvěcen 1884, profesorem bohosloví v Brně 1890—1924, kanovníkem v Brně 1913, 1924 biskupem a apoštolským administrátorem diecése brněnské, nastolen v Brně dne 6. prosince 1931.

ností, takže víra v ideál se jeví pak jako víra buď v pýchu, nebo v lakomství, či smilstvo, obžerství, hněv, lenost. Neboť tyto vlastnosti jsou schopny odívati se v roucha nádherná a podrobovati si člověka s jemnou důmyslností a velikou umělostí.

Ale pravda na štěstí není lidská, nýbrž božská, a proto se nenechá trvale zastříti ani kouzly nejvábivějšími a nejdůmyslnějšími. Pravda je taková, jaký jest Bůh sám a Bůh jest všudypřítomný, pravda spravuje život a svět právě tak jako Bůh. Nemůžeme si vymysleti nic lepšího než jest pravda, můžeme leckdy chtít něco, co je právě v té chvíli příjemnější než pravda, ale to by platilo právě jen pro tu chvíli a brzy by nás to mrzelo.

Nejsme tu pro snění samolibosti a chtivosti, nejsme tu proto, abychom si hověli v slabostech, dávající jim jména ctností; marný a škodlivý jest každý ideál, který jest živou pouze lidskými vlastnostmi. Nejsme tu ani proto, abychom v pýše žili a pracovali, ani proto, abychom v pýše umírali. Jsme jen najatými dělníky, vinice patří Bohu, který jest i pánem práce a mzdy. Nejsme tu proto, abychom sloužili ideálům, ale abychom sloužili Bohu.

Zdá se a říká se, že život jest všední a že člověka zevšedňuje; život působí jako brus, který obrušuje lidské vlastnosti a tím zmenšuje sebevědomí neřestí a blaženost neřestí. Rozum však může prospívati právě jen tehdy, když se neřesti zmenšují, neboť rozum jest dar Boží. Proto naším úkolem, který nám Bůh sám uložil, není podporování uvedených lidských vlastností, nýbrž jejich přemáhání a potlačování. Musíme se zmenšit ve své pýše, ve svém lakomství, smilstvu, závisti, obžerství, hněvu a lenosti, aby v nás mohly prospívati dary Boží. Pomáhá-li život k tomu, aby naše neřesti nemohly vzrůstat tak, jak by nám lahodilo, pak díky Bohu za trpkost a všednost života, díky Bohu za to, že život rozptýluje a trhá zlaté a růžové mlhy našich smyslů, abychom mohli zahlédnouti pravdu Boží. Díky Bohu za to, že všecky tak zvané ideály se rozptýlují a jen pravda zůstává věčně!

Ale máme-li poznati blaženost pravdy, je nutno, abychom nečekali, až drsný život sám rozptýlí všecky libivé klamy, ne-

boť jest možno, že bychom se nadočkali. Člověk musí sám přijmouti svůj úděl a konati svou práci, která jest naším křížem. Platí tu slova Spasitelova: Vezmi kříž svůj na sebe a následuj mne! — Následovati je tolik, jako jíti kupředu a nezůstat na jednom místě. Jíti do boje proti svým vlastnostem, proti svým nerostem. Zastaví-li se boj, zastaví se i rozum a člověk se pak točí kolem dokola

na jednom místě jako učenec, který mnoho čte a píše a přece nic neobjeví, nemá-li odvahy jíti kupředu, nebo jako kuň, zapřažený do žentouru.

Naším úkolem není obracet svět a přemáhati svět; přemáhati máme jen pokušení světa a úplně přemáhati máme jen sebe. Nepřemůžeme svět, nepřemůžeme-li sebe; přemůžeme-li však sebe, Bůh za nás přemůže svět sám.

Msgr. Jan Ev. Sedlák.

Blíží se 4. prosince. Snad v intenzivní práci, v záplavě projektů na vánoční organizační práci bychom si ani neuvědomili, že letos uplyne již šedesát let od narození Dr. Jana Sedláka. Je však přirozené, že ti, jimž Sedlák tolik věnoval, studenti, vzpomenu svého otcovského přítele a srdečně mu věnuji modlitbu.

Odešel brzy, ale naplnil časy mnohé. Nebylo snad osoby, jež by zasahovala všestranněji do života tak mnohých známých i neznámých. Byl knězem a to mu dávalo širokou základnu, jíž se také plně zmocnil. Byl knězem Sušilovcem, což jej zavazovalo k pokračování v práci velkého jeho předchůdce pro církev a vlast. Byl profesorem a studenti i theologové dlouho ho vzpomínali. Byl učencem a ač za života byl umlčován, jeho dílo úmyslně přecházeno, přece po smrti se mu dostalo rehabilitace i z universitních kateder.

Své práce začíná, kde přestal Sušil, u církevních Otců. Ale zájem doby přivedl ho do českých dějin, k práci o době nejméně prostudované a nejvíce zneužívané, k době předhusitské a husitské. Dal nám řadu nově objevených pramenů, dokladů, traktátů a spisů, hlavně v kolekci či časopise »Studie a texty«, jimiž ozřejmil a připravil půdu pro životní své dílo »M. Jan Hus«, jež vyšlo k jubilejnímu roku 1915 a katolíky důstojně reprezentovalo. Co bylo hlavním jeho přínosem pro studium právě této otázky, je Sedlákova vědecká erudice a pak ta okolnost, že byl bohoslovcem, což mu umožňovalo jasný a rozhodný soud o učení.

Sedlák — profesor a vychovatel? Učil na prvním gymnasiu v Brně několik let a jeho žáci často vzpomínají na svého katechetu, na jeho přednášky a exhorty, jak jim imponoval svým rozhledem, všestranností, jak měl sice požadavky přísné a neslevoval, ale jak si získával srdce všech svou láskou a ochotou, když jim pomáhal k obědům a kondicím, když platil za ně školné. Dobře chápal vliv inteligence a proto též zůstal ve stálém kontaktu se studentstvem i tehdy, když odešel z gymnasia, jsa jmenován profesorem biblického studia Starého zákona v brněnském alumnátě: Dr. Sedlák nedostal tedy svůj předmět, církevní historii, což by mu bylo jistě jen vzpruhou k další odborné práci, ale přesto přednášel biblikum vroucně a účelně. Je možno si jinak vysvětlit jeho vliv na kněžskou generaci, který se projevil v temných chvílích popřevratového kněžského reformismu, kdy jen Sedlakovým úsilím byla brněnská diecése uchráněna zjevu v Čechách tak častých? Nebyla to obdoba podobného apoštolátu Sušilova?

Byl po válce akademickým kazatelem, řečnil na studentském sjezdu 1920 v Brně, ale největší pomník si postavil péčí o sociální zlepšení studentských poměrů. Kdyby nebylo jeho, jistě by myšlenka vysokoškolské katol. koleje nebyla uskutečněna:

Sedlák — jsou zajímavé i jeho snahy v národohospodářství — byl předsedou Cyrilo-metodějské záložny v Brně; proto snáze zajistil potřebný úvěr, začalo se stavět, ale Dr. Sedlák nezapomínal, stále urgoval rychlé provedení stavby, prosil, sháněl tisícové dary na vnitřní zařízení. Konečně ji předal, ale prvního roku její služby se nedočkal.

Po delší, bolestné nemoci umírá 8. května 1924, je pohřben v rodné Třebíči.

Jan Opasek:

Roráty.

*Děšť šlehal do svítání,
jež ubírá se tichým krokem
úsměvem počínajícího dne.
Tvář v naději se Touhou žhne
a prosbami se chýlí k Hospodinu,
když kráčíš cestou za svítání.
Buď Matce sláva, Bohu též i Synu
čest chvály oznašej se dnes bez ustání.
Za přímé cesty k Říši volající
vyslyší Hospodin své služebníky.
Ti kteří Víry trímají svou svíci,
s radostí vejdou vzdávající díky.
Tvář země z hlubokosti hříchů pláče:
Burcovat pomoz Hospodine bezpočetné spáče.
Modlitbou tichou modlí se dnes s země:
Rosu dejte nebesa shůry
a oblakové dštěte Spravedlivého.*

Václav Černý:

Vánoční úvaha.

Vánoce! Zvláštní kouzelné slůvko, jehož poesii může však plně cítiti jen katolík. Je mi z hloubi duše líto všech těch malých i velkých dětí, jimž tato poesie byla tak zv. moderní kulturou vyrvána. Snad někdo namítne. Není přece třeba býti katolíkem a možno též slaviti svátky vánoční, postavit dětem vánoční stromeček a připravit vánoční nadílku! Ano, je to možné, ale není v tom té krásy, nechceme-li dětem říci něco jiného, než jsme jim říkali po celý rok — totiž Pravdu.

A tu přicházíme k bolestnému závěru, že v těch rodinách, kde se ještě jakž takž vánoční tradice alespoň formálně zachovává, vychovávají se děti lživě. Neboť nutně musí nastati v duši takového dítěte chaos, poněvadž svým přirozeným instinktem musí cítiti, že je zde nějaký rozpor, že zde není něco v pořádku, že se mu něco vtílouká do hlavy, co je mu zase jindy nepřímou vyvráceno.

Jsou však i lidé důslední a je jich věru dosti. Tuto důslednost však si mohou do-

Uplynulo již 7 let od té doby, kdy naposled přišel mezi své studenty. Ale studentstvo nezapomíná: jestliže u hrobu svého otcovského přítele, kazatele a čestného člena Msgra Dr. Sedláka sliboval zástupce Moravanu, že zůstaneme věrni jeho duchu, a jako bylo jeho heslem heslo Sušilovo, tak i nám jest jeho odkazem být akademiky v duchu Sušilově, nelze dnes, než opakovat totéž. Pro církev a vlast!

fp.

voliti jen ti, kteří mají na vánoční zájezdy do hor za zimním sportem. Nechci býti proti zimnímu sportu, ani zdaleka ne, ale příliš jsme již nasákli sportem. Co všechno se již dnes nazývá sportem! Často tyto vánoční zájezdy se omezí na veselý život v hotelích při tanci a víně a i takových je dosti, kteří, třebaže si rádi zalyžují, přece jen a nejvíce se těší na večer, až sejdou do taneční síně a budou holdovati zábavě, jež nemá jistě se zimním sportem nic společného. Jsou jistě sportovci v pravém slova smyslu, ale myslím, že těch pravých bude velmi málo. Každého, kdo má takovou sportovní výzbroj, nelze ještě nazvati pravým lyžařem!

Pravý a uvědomělý katolík, třebaš i přítel bílého sportu, učiní zadost svým náboženským povinnostem a teprve potom, zbude-li čas, věnuje se zábavě, ale vždy tak, aby jeho náboženské povinnosti neutrply na úkor často pochybné zábavy.

Vánoce však nejsou svátky jen poesie a pocitů estetických, vánoce nám připo-

mínají vždy a zase, že se narodil v Betle-
mě ve chlévě Ježíš Kristus, jenž položil za
spásu lidstva svůj život.

Zrodil se z chudých rodičů, v chudých
poměrech, za všechny lidi bez rozdílu sta-
vovských příslušností se obětoval a přece
má tolik nepřátel.

Dnešní lidstvo se příliš zcivilisovalo, pří-
liš zmechanisovalo se život a hlavně lživý-
mi proroky zaslepil, takže, kdyby se opět
dnes krvavě všem před očima obětoval,
zase Ho odsoudí, zase Ho ukřižují. A to
žijeme ve 20. století, v době všemožných
hesel humanity a bratrství.

Nejkrásnější je bratrství lásky Kristovy
a lživé a zbytečné jsou všechny snahy a
teorie založení bratrství a rovnost na
ideách, jež vypustily ze svého slovníku
slovo Bůh.

Dnešní svět nechce znáti hodnot abso-
lutních, dnešnímu lidstvu se stal Bohem
jen žaludek. Tak hluboko jsme klesli, tak
hluboko, že by se mělo lidstvo zastyděti
již nad tím smutným faktem, že ačkoliv
se honosíme pokroky ve všech oborech a
maximem kulturního vypětí, přece jen
v duších a v srdci zůstáváme těmi nejubo-
žejšími, nejchudobnějšími a nejzaostalej-
šími.

»Co ti pomůže, kdybys celý svět získal,
na duši však ztrátu utrpl?«

Ano, nic to nepomůže! Tělo je smrtelné,

to stejně zahyne a v prach se promění, to
je cosi dočasného; duše však, ta je ne-
smrtelná, o tu bys měl daleko více se sta-
rati a pečovati. Kdyby nebylo duše, nebyl
bys člověkem, nelišil by ses od zvířat, a
přece nechceš, abys byl nazýván pouhým
němým tvorem, jenž pouze vegetuje.

A kolik lidí by bylo možno takto nazý-
vati. Ani se to nesnažme zvědět, došli by-
chom jistě k bolestným závěrům.

Nuže o vánocích, o svátcích pravého
bratrství a pravé lásky uvažujme o těchto
pravdách, jež měly a mají stále tolik ne-
přátel, jež však nebyly dosud a nikdy ne-
budou vyvráceny a nahrazeny jinými, jak
bláhové, dokonce snad lidskými.

Křesťanství stojí a je založeno na ideách
Božích a člověk ve své závislosti na Bohu
nemůže přece stvořit něco, co by ideu a
pravdu božskou vyvrátilo a zavedlo něco
lepšího a dokonalejšího.

Bůh má v rukou tvůj život, tedy tebe
celého, a marné je všechno úsilí a marný
je boj Boha odstraniti a nahraditi Ho ně-
čím jiným. Bůh je nejvyšší dokonalost a
žádná jiná, tím méně lidská, se mu nemůže
vyrovnati.

Jedině společnost, řídící se mravními a
společenskými řády, jež určil Nejvyšší
Pán, je schopna života, a každá jiná nutně
musí dříve nebo později zahynouti. Historie
nás o tom zcela jasně přesvědčuje.

Voj. Němec:

Ku chrámu Tvých očí chci jít . .

*Ku chrámu Tvých očí chci jít,
v šerém rouše poutníka kajícího — —.
Já chci k nim jít se smutným hlasem lkajícího,
na stupních kleknout v modlitbě vroucí.
Do nich se neodvážím podívat,
až vykvete tam úsměv běloskvoucí,
až začnou se smát.*

Bedřich Slavík:

Návrat vzdělců.

Úvodní kapitola prvního svazku Krlí-
nova »Návratu vzdělců« zjišťuje a
charakterisuje katolickou obrodu ve
francouzské literatuře od osmdesátých
let minulého století. Po stručném přehle-
du filosofických proudů devatenáctého
století věnuje autor pozornost především
scientismu, aby na jeho předních zástup-
cích Renanovi a Taineovi ukázal meta-
fysickou desorientaci tehdejší vystupují-
cí literární generace. Opřen o důkladnou
znalost příslušné literatury, podal na ty-

pech Bourgetova »Žáka« a Huysmannso-
va »Na ruby« výstižný portret mladého,
rozvráceného člověka, věřícího jedině
v sebe. Vzpomínám na kritickou knihu
Mauriacovu »Trois grands hommes de-
vant le dieu«, kde na studii o Flauberto-
vi je s psychologickou jemností a nábo-
ženskou opravdovostí zhodnocena síla to-
hoto Renanova přítele a bezvýhradného
sluhy umění. Proti Mauriacovi zůstává
však Krlín na stupni náповědného es-
saye. Předpokládá čtenářovu znalost u-

vedených problémů a knih, nesrovnává ani nehodnotí ani literárně historicky nezařaduje uměleckou tvorbu před konverzí a po ní, příliš schematicky posuzuje a místo věcného soudu a ověřeného důkazu přechází psychologický i etický problém citátem s parafrází sentencí všeobecně náboženských. Nedostatek střízlivé objektivní metody, stále ověřovaného postupu, skepticky zahrocené analýsy literárního díla a období, smyslu pro syntetický výklad doby jako souhrnu nejrozumnějších myšlenkových, společenských, hospodářských, politických a j. proudů a literárně vědného výkladu generačního náporu staví Krlínovu práci do řady soudobých essayistických pokusů o rehabilitaci duchovní situace. Pro pochopení uměleckého nazírání s hlediska katolického měly tu být rozvedeny základní pojmy, jak to činí na př. Durych v »Poétique« nebo Maritain v »Art et scholastique«; neboť hodnota umělecká není dána ještě návratem k principům křesťanským, hlásáním katolicismu a pod. Do jaké míry je vyřešení této otázky nutné, ukazuje na př. Durychova »Paní Anežka Berková«. — Přes nedostatek metodického postupu a řádu v rozvržení látky informuje úvodní kapitola dobře o svém předmětu a pečlivě ověřuje návrat k náboženskému životu i jeho vlastní obrodu.

Následující nejobsáhlejší studie o životě Ch. Péguyho má příznačný titul »Od metafysiky učitelů k metafysice kněží«. Krlín dává se uchvátiti básníkovou konverzí a v její zorný úhel svádí všechnu jeho činnost a utrpení. Stať počíná náladovým obrázkem pouti Péguyho do Chartres a ihned přechází k celkovému zhodnocení jeho vývoje, teprve potom rozvádí vlastní biografii, jíž na úkor díla věnuje větší část studie. Metodicky je takový postup nesprávný: zatemňuje čtenáři básníkův portret ve prospěch podružných náladových jednotlivostí. Objasniv tradiční základy mládí, rozpor mezi věrou a učením učitelů, přechod k socialismu a vydávání »Cahiers de la Quinzaine«, soustředil se Krlín k básníkovu obrátu ke katolictví, který důmyslně vyložil z vnitřního uzpůsobení, jako další stupeň vývoje z patriotismu a ze styku s Maritainem a jeho sestrou. Citování jejich rozhovorů i svědectví vrstevníků o povaze a touze Péguyho vhodně doplňuje portret. Partie o vydávání sešitů, básníkův heroism za války i pokřtě-

ní jeho dětí doprovází citové pohnutí. Vlastnímu dílu je věnováno několik povšechných soudů, vyzdvíženo uvědomení věřícího v Trilogii, z níž citována typická místa. A přece srovnání motivu Johanky z Arku s autory jinými by objasnilo Péguyho naturel i intenzitu jeho víry ještě přesvědčivěji. Otázka náboženského citu jako základní formy národního ducha není pro českého čtenáře dosti vyvinuta.

Druhá studie o J. Lotteovi je pouze biografická. Návrat k Bohu byl způsoben vlivem Péguyho a bolestí nad ztrátou dítěte. Nejlépe je stavěna stať o P. Claudelovi. Representant francouzského současného dramatu je podán v hlavních rysech jako dobyvatel Boha a objevitel jeho krásy. Vliv Rimbaudův nutno však ještě více podtrhnouti. Ponenáhly a přesvědčivý návrat Claudelův od scientismu ke katolicismu je v umění vyznačen niternějším ponorem, sevřenější komposicí. Škoda, že po stránce formální nerozebral Krlín podrobněji básníkovu metaforu a rým, u něhož zjistil jedině zájem o moře. Dílo Claudelovo ukazuje stálé podřizování nižšího vyššímu, jež je znakem duše věřící a žijící v Bohu. Poslední studie prvního svazku je věnována F. Jammesovi. Okouzlení přírodou, smyslná i smyslová radostnost jsou zdrojem jeho rustikální poesie, jež dala francouzské literatuře jedny z nejpůsobivějších dívčích profilů. K Bohu jej dovedl Claudel a teprve tehdy, podle vlastního doznání, poznal smysl bolesti a v symbolických »Křesťanských georgikách« vyzpíval krásu boží.

V těchto studiích o návratu francouzských literátů k Bohu, kteří vyrůstali z katolických rodin a obrátili se před válkou, podařilo se Krlínovi narýsovat určitou obrodu náboženského ducha ve Francii. Ve svazku druhém sleduje konverse poválečné ze židovství, protestantismu a anglikanismu.

Poměr náboženství a umění rozvádí závěrečná stať. Při definici umění vychází Krlín z Hella, kterému je toto smyslovým výrazem krásy. »Umění jest — praví Hello — koktání člověka, jenž vyhnán z ráje pozemského a nedošed ještě ráje nebeského, oslavuje ještě a slaví již krásu ztracenou. Padl. místo krásy jest mu zavřeno; avšak vyhnanec načrtne na zemi cizinské náčrtek vlasti. Snad umění zaujímá v řádu intelektuálním totéž mís-

to, jako naděje v řádu mravním. Umění jest zasvěcení, pokus, tápání; je to rozmach paží, jimiž se člověk pokouší uchopiti ideál, předtuchu, vzpomínku.» Na Claudelově dramatu »Zvěstování Panny Marie« ukazuje bolest, viru i čistotu umělcovu. Přesto ale nutno zdůrazniti, že umění je projevem svébytným, i když je správné, že »náboženství je duší celého člověka«. Vlastní poměr Krlín nadhazuje, ale nedořešuje:

Přibráním konversí učenců a lidí politicky činných, kromě literátů, ideová struktura knihy utrpěla. Kromě dokladu o obrácení ze židovství (A. Lopez, Františka van Leer) je v ní zachycen hlavně u intelektuálů italského světa návrat ke katolicismu přes socialismus. A. Gemelli vyznával mystický socialismus formy Péguyovy a menašed v pozitivismu uspokojení, vrátil se ke katolictví. Obdobný vývoj prožil i I. Camelli. Z Krlínova výkladu vystupuje zřetelně kulturní atmosféra doby, v níž tato generace dospívala. Pro italský literární život je příznačný obrat G. Papiniho. Krlín správně poukázal na vážnost, s jakou tento bořitel středověku lpěl na pozitivismu, od něhož se samovolně odpoutal úmorným studiem a kritickým postojem a přes novoidealismus dospěl ke katolictví. Bohužel, na stu-

dii o G. Papinim stejně jako o S. Undsetové, zařazené do obsírnější kapitoly »Z protestantismu ke katolicismu«, je patrný nedostatek uměleckého hodnocení. Krlín vidí na př. u obou dvě období: nejistoty a jistoty, a přece na př. dílo Undsetové, i když ho schematisujeme na naturalismus všednosti, její idealismus, obrát k dějinám a návrat k současné době, zachovává jednotu v rozmanitostech, které právě po konversi působí umělecky slaběji. Řada ostatních článků dělá dojem referátu (Gertrud von le Fort, Expeditus Schmidt, René Leyoraz). Umělecké nedocenění ukazuje i poslední stať o M. Baringovi, jež líčí pohnutý život autora »Suknice nesešíváné«, ale k dílu, dostupujícímu šálením času psychologické hloubky, nezaujímá kritického stanoviska.

(Poznámky, uveřejněné na konci každého svazku, měly býti pro větší přehlednost a snadnější informaci uveřejněny v textu pod čarou. Vzadu mohl býti připojen rejstřík s jmény autorů a jejich spisy.)

Dr. Jos. Krlín: »Návrat vzdělanců.« I. Knihy »Života«. V Praze 1930. Str. 185. Brož. 20 Kč.

Dr. Jos. Krlín: »Návrat vzdělanců.« II. Knihy »Života«. V Praze 1931. Str. 180. Brož. 20 Kč.

Josef Poul:

Snad vůle?

Když listujeme starými ročníky různých studentských časopisů i Studentskou hlídkou, prvními ročníky »Jitra«, jasně a jistě sledujeme, kde bylo hlavní periculum mortis duchovního života předešlé studentské generace. Intelkt, hýčkaný a vychvalovaný, analyzující a kritisující, byl ideálem předválečné generace. Blud naprosté supremity rozumu vedl studentstvo k přecenění vědy, vědeckého experimentu, k realismu a k ateismu. Kdyby dnes otiskl někdo některé stati z bývalého »Časopisu pokrokového studentstva«, zplakal by, kdyby se domníval, že tomu ještě někdo věří a rozumí. To jsou prostě věci, jež máme za sebou, jež život usvědčil ze lži, neboť dal nám satisfakci opravdu nečekanou: bude dnes někdo vylučovat teologii ze stupnice věd, bude někdo upírat jen z důvodů vědeckých poslušnost k universitnímu svazku fakultě theologické?

Vezměme to konkrétně: centrem předválečného realismu, čepem vědymilovné a vědu jen uznávající oné generace, byl prof. Tomáš

Masaryk. Ale nezměnil se i on? Pres. Masaryk je již rozdílný! Nezdá se vám, když čtete Světovou revoluci, že prof. Masaryk mnohdy napovídá, jak byl nástrojem vyššího osudu, jak pod tlakem jednal i proti své vůli? Nezdá se vám, tak jako mi to řekl jeden kolega, že Masaryk je Boží milostí a z Boží milosti osvoboditelem českého národa?

Zřítla se falešná these absolutního rozumu, což přirozeně znamenalo konec všem dedukcím, tak obratně formulovaným v heslo: Čech nemůže býti katolíkem! Čas opravil tyto zruďné zlomeniny kritiky. Všichni, kdož se pokusili stanovit typ dnešní studentské generace, shodují se v tom, že je charakterisován konstruktivním smyslem. Snad je to fyziologický důsledek rozstřílené Evropy. Ale kdo chce stavět, kdo chce konstruktivně pracovat, jistě brzy jako jedinečnou základnu nalézá katolicismus. Ten stvořil evropskou kulturu, ten je principem kladu a pozitivní práce.

Když bychom uvažovali poměry současné-

ho studenta s této stránky, u vědomí, že rozum a věda dnes bez obtíží snesou a nevylučují náboženství, mohli bychom se klamně domnívat, že studentstvo jest dnes v celku náboženské i ve striktním smyslu, kdyby nás neusvědčovala skutečnost. Pozorujme dnešního mladého inteligenta při práci, společnosti a zábavě. Měl by býti rytířem, bojovníkem, obráncem katolicismu. Pravý a důsledný rytíř musí býti proniknut tím, co hájí, musí životem svým tvořit ten ideál, který vyznává, musí u něho s vnějším vyznáním harmonizovat i vnitřní přesvědčení; jinak máme rozpolcené, nespokojené buňky, zárodky zkázy a snad i požáru, který hrozí zachvátit i ostatní.

V čem se náš student liší od pokrokového? Snad v tom, že vyplnil přihlášku katolického spolku, že tam vepsal své jméno? Snad tím, že si říká katolický student? Je sice i toto cosi, ale úžasně málo; jeho jednání, styky, práce, zábavy, to je tak beznáboženské a protináboženské jako u studenta pokrokového! Nechci generalisovat, ale nejsou to jen ojedilé případy.

Kde je příčina, důvod tohoto zhooubného zjevu? Není to už intelekt, je to v ů l e, jež zapříčiňuje a též vysvětluje tento úkaz. Víra žádá nezbytný doplněk v životě podle víry. A ten závisí od síly vůle, která jako by byla v současné generaci ochromena, na minimum zeslabena, bezmocná a jako kus tvárné sochařské hlíny: neporoučí sama, ale nechá si poroučet od módního prostředí, nerozhoduje sama, ale balancuje podle okolností, jaký tvar jí vtiskne sochař-společnost, takový pozitivně podrží, než zas přijde jiný, aby zkusil své umění. Jací jsme to ubozí tvorové, ba patvorové, neboť k pojmu tvora rozumného, jakým bez odporu je homo sapiens, patří jako druhý hlavní znak svobodná vůle! Kolika nedůsledností odporných a nerozumných se dopouštíme. Líbí se nám katolická nauka, když pěkně posloucháme kněze, líbí se nám světlé vzory života křesťanského, líbí se nám ty přednosti, pěkné vlastnosti, ale jenom se nám líbí, provádět křesťanský program životem, zapřít se, něco těžšího provést, to na nás lidech slabé vůle nezádejte!? Zůstáváme při poslušání a obdivování!?

Slabá vůle je generálním znakem současné studentské generace a slabá vůle je to, nač také bídne hyne. Řada mladých lidí, intelektuálů, mízy národa, naděje katolicismu v zemích českých, pomalu resignuje na program

jim vytčený a není snad nikoho, kdo by slyšel poslední, méně a méně odolná vzepětí hasnoucí jejich vůle? Zůstává počet, zůstává slupka bez zrna.

Pomoci své vůli? Potápíme snad ještě toho, kdo tone, či každý již přirozeně spěje mu na pomoc? Jak napsal Dr. Fr. X. Novák, jen mravní gheto utíká před tím, co uznal za krásné a vznešené, čeho však nelze dosíci bez přemáhání, bojů a obětí. Nutno vychovávat vůli, pěstovat vůli, posilovat vůli v plánovitém usilování o uskutečnění křesťanského životního ideálu, v účinné lásce k Bohu a k bližnímu, ze snažení o vědomí odpovědnosti, sociálního společenství. Najde se jistě někdo povolaný, kdo by ukázal k tomu cestu.

Chtěl bych se však zmínit o přirozeném prostředku, který by byl velmi snadný. Naše doba je dobou sportu. Sport, jak známo, má značný význam pro výchovu vůle. Förster sám upozornil, že pouze duchová výchova má značné nebezpečí v jednotvárnosti, neboť duch stále žije jen v abstraktním a nedovede kontrolovat a ovládat tělo, nedovede si poručit.

Dnes každý skautuje, trampuje a jak to dále nazývají. Katoličtí studenti chodí do tábora Imky, Eth. hnutí a jiných nám duchem nepřátelských sdružení: že pobyt v takovém prostředí je jen vede k náboženské lhostejnosti, je přirozené. Nešlo by podchytil tyto studenty, kteří povětšinou z města rádi jdou do volné přírody, nešlo by pro ně udělat tábor katolických studentů? Tábor by vyhověl obvyklé touze po zotavení tělesném, ale znamenal by mnoho, nebo mohl by mnoho znamenat, kdyby se účelně uspořádal tak, aby pracoval též na duchovním zotavení, na posílení vůle.

Pořádek, pevná disciplína, přesný program, snaha pravidelně a přesně v stanovenou dobu denního pořádku konat náboženské povinnosti, styk s knězem, to vše jsou vzácné momenty pro výchovu. A pak vzor, příklad, snaha všech chovat se tak, aby se to slušelo na katolíka a studenta; úplně vyplněný čas, družná zábava, vyváží mnohokrát špatný vliv městského prostředí.

Jen jediné pokárání by tam bylo: to se nehodí pro katolického studenta, tak on nejedná!

Takový tábor, v tomto duchu vedená výchova v něm, jistě by hodně vlivně působila na upevnění vůle. Uvažujme!

Zd—ice:

Ideal.

Ideál je vznešené nějaké dobro, které může člověk velmi zdokonaliti, hlavně po stránce duševní. Ideál je tím vyšší, čím větší a trvalejší je toto dobro a čím více uschopňuje toho, jenž si ho získal, aby stal se prospěšným také i jiným. Ideálem pak ve smyslu konkrétním nazývají se ti, kteří v dosažení nějakého dobra nejvíce vynikli a jiným jsou v tom vzorem. Nejvznešenější ideály člověka jsou: pravda, mravní dobro, pravé vnitřní štěstí. Čím více si kdo tato dobra osvojil, tím prospěšnějším stává se i jiným lidem. Nedá se upřít, že mnoho ideálů ve smyslu konkrétním září nám v minulosti i přítomnosti, všechny však nekonečně převyšuje ideál nejvyšší — Kristus. Jako hasne lesk hvězd, když se na obzoru objeví slunce, tak mizí velikost a význam všech lidí, srovnáme-li je s Kristem. I největší nepřátelé Kristovi, kteří vzpírají se uznati jeho božství, vyznávají, že mezi syny lidskými nepovstal nad Krista větší, že jest nejmoudřejší a nejsvětější ze všech lidí; on jest a zůstane jediným základem vši mravní vzdělanosti. Což teprve vidí v Kristu ti, kteří uznávají jej za pravého Boha. On jest Pravda sama, nekonečná a božská. Jen slabým odleskem jejím jest moře moudrosti, uložené v přírodě.

M. Sch.:

Otče!

*Když války lítice se rozzuřila světem
a brala syny otcům, a dobré otce dětem,
Ty též jsi odcházel*

*Na čele svém jsi nesl matky požehnání,
o sluch Touž se neslo ženy, děti proucí přání,
by Bůh Tě provázel.*

*Ve vřavě bitvy zpívala hrozně smrtící střela,
příšerně bledá smrti zář Tobě ve zraky zřela
a k srdci sahala již.*

*A přece jsi doufal, věřil v příchod šťastných dob,
leč osud svobody Ti nepřál, v ciziny Tě sklátil hrob.
ve kterém klidně spíš.*

*A hasnoucí slunce, když v purpur noří
své zlaté šípy, by k západu se přimklo úže,
na hrobě Tvém, mé lásky žhavé zkvetou růže,
a bílá světla vzpomínek se rozhoří.*

Největší krásou však září v osobě Kristově jeho láska, s níž pracoval na štěstí lidstva. Všechny vlastnosti svoje božské: moudrost, všemohoucnost, spravedlnost, milosrdenství a j., postavil do služeb své nekonečné lásky k lidstvu; jí zasvětil síly své duše a v obět dal život svého těla! Nikdo neměl k lidstvu lásky tak všestranné jako Kristus. Přišel mu získati dobra, největší a věčná, přišel je získati lidstvu celému bez výjimky, a za ta dobra obětoval vše, i svůj život.

Nic nenadchne se tak snadno pro ideály jako mladistvá duše studentova. Pravda, dobro, krása, práce pro blaho lidstva, hlavně svého národa, jsou těmito ideály. Mužové, kteří v uskutečnění těchto ideálů nejvíce vynikli, září mu jako hvězdy před očima a v srdci plane touha státi se jim podobným. Málo asi je znám našemu českému studentstvu v době nynější ideál nejvyšší, Kristus, jinak by musil z řad jejich při volbě životního povolání největší počet k sobě strhnouti.

Kristus je vzorem ctností pro lidi všeho druhu: pro dívky i dospělé, chudé i bohaté, učené i neučené, poddané i vladaře. Není druhu utrpení, jehož by nesnášel Kristus a v němž by nedal příkladu, jak lidé mají je snášeti.

P. Václav Řehoř, africký misionář:

Africké cestování.

Kdo měl v Africe jenom jednu tu příležitost na krytém voze bez per, nebo ještě hůře na dvoukolové volské káře hlubokým, suchým řečištěm nebo skalnatou cestou horskou cestovati, ten v životě tento požitek tak snadno nezapomene. Takové cestování, které často několik dní a týdnů trvá, má též v sobě trochu poesie. Hlavní podmínkou pro cestujícího jest, aby všechny pojmy o moderním rychlém cestování odložil a s hlemýždí rychlostí se spokojil, kterou dálnou zemi projíždí. K tomu patří velká dávka »afrikánského klidu«. Patriarchální volský vůz působí na Evropana zvláštním dojmem. Těžkopádná, avšak pro

málo v nádobě se nacházející tekutiny stěnami se promáčelo. Rychlým vypařením této malé části vlhka v horkém vzduchu povstává dosti velké chladno, které pohybováním nádobou nebo též silně vanoucím větrem může se zvýšiti. Voda se ponejvíce chladí v nepolévaných lahvích z hlíny, neb ve výše uvedených měších z dvojího, velice hustého plátna. Tímto způsobem vypařením by se příliš mnoho z alkoholických nápojů ztrácelo. I zde si prakticky Afrikán pomůže z nesnází. Kolem láhve otočí se mokrý hadr a postaví se do větru — a za půl hodinky je nápoj studený, jako by byl v ledu.

cesty a zemi přizpůsobená stavba vozu, jehož větší část jest na ochranu proti slunci a dešti přikryta plachtou, pod níž se uschová zboží. Zde jest zároveň ložnice. Několik pytlů kukuřice neb vlněné přikrývky slouží za lůžko. Vpředu jest bedna s nutnými na cesty věcmi a nářadím a též zásobou jídla a zároveň slouží ve dne za příležitost v sezení. Na vnější straně kývají se nepostradatelné měchy na vodu z nepromokavého plátna. Jak se v těchto horkých krajích bez přirozeného neb umělého ledu nápoj ochladí, jest Evropanům záhadou. A přece jest to věc velice jednoduchou. Jest třeba jenom nádoby, jejíž stěny jsou tak utvořeny, aby jenom něco

Jako tažná síla pro volský vůz slouží jeden až dva tucty krásných velkých hererovolů s dlouhými rohy, nebo též oslů. Každé zvíře má svoje jméno. S jízdou a s poháněním nemá běloch co dělat. Tomuto zaměstnání rozumí domorodci mnohem lépe; jejich dlouhým bičem — »swip« — práskajíce a neustále jména volů řvouce, běží čerstvým krokem vedle nich.

Zmizí-li slunce za obzorem, připraví se vše k odpočinku. Kuchyně jest rychle hotova. Nad ohněm stojí třínohý kulatý hrnec a v něm se vaří rýže neb kukuřičná kaše. K těžšímu zažívání slouží pořádný kus masa nějakého cestou uloveného stepního zvířete. Pro žvýkací ústrojí jest to

kus tvrdé práce; neboť střelec — na označení lovce nemůže si dělati vždy nároků — nemůže si nechat od své kořisti, kterou uloví, napřed předložit list jejího narození a maso nevisí jako doma v chladici. A konečně kručí mu též v žaludku. Tu se musí »gou maak« — rychle dělat! Cestou nebylo nic jiného, nežli několik »psích koláčů«, sucharů, neb »bültong« (sušené maso). Poslední jest zvláštností a jaksi národním a cestovním jídlem jihozápadní Afriky. Hovězí maso neb maso antilop nařeže se na kusy tlusté jako rámě, nasolí se, zabalí do čerstvě stažené kůže zvířete a nechá se ležeti v soli asi tři dni. Na kůži se položí ještě asi tucet pytlů a vše se obtěžká kameny, aby psi k tomu nepřišli. Nato se suší na vzduchu v chladku, až povrch masa úplně ztvdne. V takovém stavu najdeme je v každém domě a každý, kdo jde na cesty, oceňuje je jako nejtrvanlivější a nepohodlnější zákusek na cestu... »Bültong« jest vskutku mimořádně trvanlivé jídlo a vzdoruje nejen plísni, hnilobě a červům, nýbrž i též námaze majitele, by je do svých útrob vepal. Ostrým nožem nařežou se tenké plátky — a trpělivost starého Afrikána jest při tom obdivuhodná — neboť výsledek této dosti namáhavé práce je hromádka masových »hoblovaček«, které si položí na chléb. Lukulus by s takovýmto africkým »cestovním jídelním lístkem« spokojen nebyl. Avšak cestující na volském voze jest beznáročný a když se jeho černému kuchaři nepodařilo, aby lásku svého pána žaludkem získal, tak bručí pro sebe: trala... hlad je nejlepší kuchař, napije se trochu supi (kořalky), vykouří několik dýmek tabáku a lehne si, aby se vyspal.

Naši černí průvodci na cestách mají při sklonku dne těžkou tělesnou práci za sebou; teď si vypřáhnou zvířata z vozu a pustí se na pastvu. Musí též zůstatí poblíže a za to jsou popoháněči zodpovědní. Pravidelně chovají se s počátku zvířata dle předpisů a klidně se pasouce, hledají si v okolí chudou pastvu. Spokojení pustí se sluhové do jídla a brzy nato objímá je Morfeus ve svém otevřeném náručí.

Příštího rána před slunce východem má se pokračovati v další cestě. Běloši nadávají a klejí, avšak to vše nic nepomůže. »Die donkeys is weg« — oslové utekli, praví se stoickým klidem vůdce naší karavany a na vše pokrčí jenom rameny. Za noci popadla osly chuť k cestování. Daleko široko není žádného ze zvířat k spatření.

Často to trvá dlouhé hodiny, nežli poháněči shromáždí svoje drahé svěřence a konečně se může k další cestě pokračovati. Často se však stane, že některá zvířata úplně se ztratí a majitel je nalezne po měsících a někdy vůbec ne.

Dnes musíme projeti divokým pohořím. Včera šlo cestování na širé planině ještě dosti dobře, dnes však náš dopravní prostředek s námi povážlivě hází. Uprostřed cesty stojí často velký balvan, který nechce udělati místo. Tento boj o palmu trvanlivosti mezi vozem a skálou opakuje se tím častěji, čím hlouběji vnikáme do pohoří, a když průsmysková výška jest šťastně přemogućena a vůz jest ještě celý, a jsou-li cestující majiteli svých údů, může se mluvit skoro o zázraku. Zvláště velké námahy od zvířat a cestujících vyžaduje překonání suchých řečišť s jejich hlubokým pískem a strmými skalnatými břehy. Často nestačí dvacet oslů neb volů, aby těžký vůz z řečiště vytáhli. Tu musí lidé chytiti za kola a pomoci vytlačiti vůz, který se až po nápravu zabořil do písku. To se děje za hrozného hulákání poháněčů, práskání bičem a na hřbety ubohých zvířat snese se celé krupobití ran. S námahou a vynaložením všech sil povytáhnou vůz o nějaký kus v písku dále a zase zůstanou státí na celém těle se chvějíce. Tato scéna se opakuje tak dlouho, až řečiště jest překonáno. A když ani to nepomůže, musí se jednoduše náklad složití, s vozem vyjeti a potom náklad na zádech přenéstí na druhou stranu. Konečně po dlouhé námaze se dílo podaří.

Obdivuhodná jest při té příležitosti pevnost a trvanlivost tak zvaných »volských řemenů«. Tak označují se řemeny k táhnutí, které se zde v zemi vyrábějí docela primitivním způsobem. Čerstvá volská kůže nařezá se na jeden asi 20 metrů dlouhý a asi 8 cm široký pásek. Jeden konec připevní domorodec na strom na silné větvi, ostatní část kůže, t. j. řemene, se asi čtyřikrát přehodí přes větev a na dolejší konci připevní se těžký kámen, aby řemeny zůstaly napnuty. Nad kamenem prostrčí silnou dlouhou hůl, kterou uchopí na jednom konci a točí se s tím chodě v kruhu, při čemž řemeny z volské kůže vždy pevněji se kolem sebe zatáčejí a víc a více zkracují, až to dále nejde. V tom okamžiku vytrhne domorodec rychle hůl a řemeny se roztočí ohromnou rychlostí, až dosáhnou opět původní polohy. To se opakuje tak dlouho, až kůže svoje napětí ztratí a zůstane jako provaz stočená. Aby řemen ne-

ztvrdnul a zachoval svou ohebnost, napustí se horkým tukem. Teď jest volský řemen hotov. Musí ještě trochu uschnout a potom vydrží největší zatížení.

Jako zmizely koňské drožky s ulic na-

ších evropských měst, tak v dohledném čase zmizí též z Afrického kraje volský vůz, poněvadž musí ustoupiti moderním prostředkům dopravním. S tím zmizí též kus Africké poesie.

Jindra:

Má matka.

*Ve vzpomínkách zřím milou matku svoji,
jak stojí u mne, jak štěstím září,
a vidím její oči, jež bolest tiše hojí,
když s láskou spočívají na mé tváři.*

*Ty sama šla jsi světem v tichém smutku,
jak něžná lilie jsi byla bílá.
Co život dal Ti? Trpký úsměv vsutku,
Ty však jsi jiným lásku v srdce lila.*

*Až jednou objal Tebe smutek černý,
a bledá byla Tvoje líce milá,
ten obraz mám tak stále v srdci věrný,
neb Tvoje rty již líbala smrt bílá.*

*A zhaslo pro mne světlo blaha mého,
když Anděl Smrti zavřel oči Tvoje,
vždyť neuslyším více hlasu Tvého,
ó, matko, bolest drásá srdce moje.*

*Poslední pozdrav na Tvé čelo líbám,
na bílou Tvou ruku slza kane.
Tak smutně nyní na všechno se dívám,
a kde dřív teplo bylo, chlad jen vane.*

*Vždyť nezbývá mi těchy v světě zlobě,
když, matko drahá, Tebe zde již není.
Jen vzpomínky! A proto spěchám k Tobě
a kladu na hrob — bílé chrysanthemy.*

J. J. M.:

Zlín - Moskva.

Uprostřed chudého Valašska, v kraji, jenž se nevyznačuje nijakým svérázem, mezi kopci porostlými lesy, neb pokrytými chudými poličky, najednou se objevuje město, jež již svým vzhledem a horečným tempem — o němž si musíme, bohužel, přiznati, že nám Čechoslovákům není nikterak vlastní — by snad spíše patřilo do Ameriky, neb do nejprůmyslovější části Německa, zde nás však mile překvapuje, ba přímo ohromuje. Dnes zná Zlín každý průměrný Evropan i mnohý Američan, neboť zdejší továrny, založené T. Baťou, člověkem přímo fantastické podnikavosti a železné energie, patří mezi největší podniky Československé republiky a Evropy vůbec.

Co jest však příčinou úspěchu tohoto podniku, jenž v době všeobecné hospodářské krise zvyšuje výrobu a platy svých zaměstnanců, při stálém snižování cen výrobků, jež při tom neztrácejí na jakosti? Mnoho studentů se počíná v poslední době, hlavně vlivem stávajících nepříznivých hospodářských poměrů, zajímati o Rusko, kde imponuje zejména velkorysost pětiletky, nevšímají si však toho, že příklad bezvadně organizované práce máme též u nás ve Zlíně. A vsutku, Moskva a Zlín, ohniska zdánlivě si odporujícího systému ve výstavbě společnosti, zosobňují zcela vyhraněnou myšlenku v tak bezkompromisní formě, že si ji zřetelněji lze těžko představi-

ti. Oba systémy si vytkly za cíl blaho lidstva. Cesty se ovšem různí, neboť zatím co Moskva chce egoismus vyhladiti, Zlín jej používá jako vzpružiny k dosažení většího blahobytu, jak se sám T. Baťa vyjádřil ve spise »Die Welt der 20.000«. Právě tam mimo jiné: »V Rusku nemá býti nikdo pánem, u nás jím má býti každý. Moskva chce všechny lidi násilným převratem přivesti na stejný stupeň blahobytu tím, že odstranila přirozené soutěžení, my však rok od roku blahobyt svých zaměstnanců zvyšujeme, jak to odpovídá přirozeným schopnostem a vůli každého jednotlivce.«

Všimneme-li si osoby Baťovy, tu shledáme, že on sám pro sebe potřebuje asi tolik, jako vůdce sovětského trustu. Nežije jako mnozí jiní továrníci někde na Riviere, neodává se sladkým snům daleko od továren, ukolébáván mořskými vlnami na přepychové jachtě, nýbrž dá svůj příchod do továrny blokovat jako každý jiný dělník, celkový výtěžek podniku jest pak věnován na rozšíření závodu a na zdokonalení strojů. Žádá od dělníků, vlastně svých spolupracovníků, skutečně mnoho, dobrá práce jest však vysoce placena, takže každý zaměstnanec si může nejenom opatřiti veškeré své nutné potřeby, nýbrž se může věnovati též zábavě, která jest opětně omezována jen na ty druhy (sportů), jež znamenají osvěžení, případně příjemnou

změnu, čímž má býti rušen zhoubný účinek často jednostranného zaměstnání. Správa továrny jest si též dobře vědoma toho, jaký význam má pro dělníky i pro závod ta okolnost, že v továrně není místnosti, kde by si bylo lze koupiti lihové nápoje, ačkoliv u jiných průmyslových podniků jest »kantina« čímsi přímo tradičním. Všichni dělníci se však mohou přímo v továrně stravovati za cenu velmi nízkou (oběd 1 Kč—4 Kč), v obchodním domě velkolepě zařízeném mají možnost obdržeti co nejvíce a nejlepšího zboží, snahou závodu jest též poskytnouti každému zaměstnanci bez rozdílu práce zdravý, pohodlný a při tom levný byt. Dělnické domky staví továrna seriově a ovšem též lacino, uvážíme-li, že bývá použito veskrze vlastního materiálu; znamenají tedy podobně jako obchodní dům též ohromné pravidelné příjmy pro továrnu. Zavedením pětiden-

ního pracovního týdne získává každý dělník mnoho času k sebevzdělání, o něž pečují četné kursy a speciální školy, jež jsou zvláště k tomu účelu připraveny.

Význam Baťova podnikání nespočívá tedy jen v tom, že jest zakladatelem pracovní organizace, jež skýtá každému jednotlivci možnost v ohromném kolektivu dělníků zhodnotiti a rozvinouti své schopnosti, nýbrž že zasahuje též přímo do životosprávy zaměstnanců. Že tento způsob a tato přesně vymezená organizace práce přináší bohaté ovoce, o tom svědčí ta okolnost, že výrobky této továrny a s nimi jméno evropského Forda se rozšířilo v poměrně krátké době po celém světě a jest neklamným svědectvím toho, co dokáže práce předem důkladně promyšlená a podle pečlivě připravených plánů důsledně prováděná.

J. Č.:

Nová Politeia.

Pod ochranu Svatého archanděla Michaela, vůdce vojsk nebeských, je položena nová kniha prof. dra Konstantina Miklíka CSsR. »O dobrém zřízení státu«, podávající kritiku demokracie a nový politický systém. Je to snad vůbec první politická studie, která vychází z řad našich kněžských intelektuálů. Dosud se u nás o politiku nejvíce zajímal jistý druh fanoušků, jimž je buď dobrou zábavou nebo laciným prostředkem k blahobytu; z lidí ušlechtilějších se většina buď vyhne obecným starostem a přenechává je mínění a jednání druhých, nebo se k politice staví zcela apaticky a nepřátelsky jako k veřejným hříchům.

S odvahou se pouští P. Miklík do zkoumání solidnosti dnes obvyklé formy vládní; zamýšlí se nad chváleným systémem organizace státu a proklepává demokracii důkladně a bez ostychu jako zkušený lékař. Nebojí se zvážiti znamenitosti »lidovlády« a shledává, že je to zpravidla jen obludná maska pro usurpátorské sklony několika vydřidušských výtečníků a závod pro odborné klamání občanstva ve velkém. Kdo to je ten lid, z něhož prý vychází veškerá moc? Je to nejčastěji plutokratická oligarchie, která se odvažuje namlouvat lidu, že on vládne. Je to bídný aparát stavovských i politických stran, hřešící a spoléhající na hloupost a důvěřivost občanů, který se zuby nehty drží u moci a tvrdí velkomyslně, že pracuje pouze ve službách

lidu. Není práce pro stát, jen pro strany, jejichž politikou a prospěchářstvím jest správa věcí obecných hanebně zotročena. Není zde nikoho, kdo by požadoval účtů z vladaření a hlásal zodpovědnost. Při volbách nikdo neví, komu vlastně dává hlas, a zda je to muž hodný důvěry. Podle demokratické moudrosti má stejnou moc a rovná práva nejušlechtilejší člověk a nejjemnější intelektuál jako vrah nebo lupič, je muž nevzal volebního práva.

Proti demokratické zvůli staví dr. Miklík návrh n o o k r a c i e, nového systému vlády rozumu a spravedlnosti, »úsilný pokus o dobrou, konstruktivní filosofii státu«. Ve vládě nookratické se klade důraz a váha na inteligenci, vzdělání nebo zručnost, poctivost a osobní mravnost každého občana. Podle míry osobních vlastností stoupají nebo klesají práva a povinnosti občanů. Volební právo, hlavní projev účasti na správě obce, se řídí zvláštním nookratickým volebním valorem, který se ustanovuje, zmenšuje a roste podle individuálních schopností a ctností nebo přestupků každého jednotlivce.

V nookracii je postaráno o spravedlnost při rozdělení volebních okresů i při volbě presidenta státu; každý poslanec a zástupce lidu disponuje při vykonávání úřadu tolika hlasy, kolik se mu jich dostalo vůli občanstva. Ministři, kteří nemají speciálního vzdělání pro svůj resort, nesmějí vydati žádného důležitějšího nařízení bez

souhlasu ministerské rady nebo příslušných odborníků. Provedení zákonů mimořádných musí být předloženo rozhodnutí všeobecného plebiscitu.

Vyvrcholením nookratické myšlenky a její nejznamenitější institucí je Nejvyšší censor. dvůr, sbor vynikajících osobností, který provádí dozor nad veškerou správou a veřejnou činností a dbá pečlivě o stav veřejného pořádku. Má svrchovanou moc dozírací a nepřímou vládní, čestnou přednost před ostatními občany a neobmezené právo dohledu. K ochraně a potřebě mají censoři zvláštní gardu; censorský dvůr je vlastně reformovaný senát.

Censoři a vůbec všichni státní úředníci mohou na oko přijmout nabízené úplatky, aby tím zřejměji a snáze mohli usvědčit korupčníky. S příkladnou přísností však jsou stíhány nečestné skutky úřednictva a censorů.

Náboženství je v nookratickém státě postaveno na místo, jež mu přísluší. Nedovolují se hlásati nauky ateismu, agnosticismu a laické morálky, odporující rozumu. Soudnictví je přípustno pouze odborné. Tresty proviněných jsou tím větší, čím vyšší je úřad nebo vzdělání odsouzenců. Chránit bezpečnost dobrých občanů jest hlavním úkolem nookracie. Přesvědčivými a jasnými důvody je zavržena pochybná péče o vrahy a úzkostlivé starosti o dobro ničemu se popírají. Zločinci jsou trestáni po zásluze; poprava může být i zostřená a bolestnější. Zvlášť přísně se zakročuje nad zločiny proti rodině. Sebevrahům se vystrojuje pohřeb hanby jakožto zbabělčům a nečestným; sebevrazi ještě včas zachráněni jsou po vystavení v kleci chování doživotně pod přísným dohledem v do-nucovacích pracovnách.

Svoboda projevu je v nookratickém státě volná a neobmezená, kromě pornografie. Daně jsou rozvrženy spravedlivě a úměrně. Nejvyšší sociální úřad se stará, aby každý měl zaměstnání, které by jej uživilo. Pro nezaměstnané má stát vlastní výdělečné ústavy pro nouzovou práci; kdo se vyhýbá práci, je internován v nucené pracovně. Každý, kdo se nehodí k vojenství, je zavázán k službě sociální. Proti škodlivým kartelům se bojuje a dohlíží se i na hospodářství bank. Potravní monopoly nejsou trpěny. Plně se uznává právo dělnictva na zlepšení postavení, ale za-

vrhují se socialistické teorie o výsadách proletářů.

Nookracie odmítá národní šovinism, přezitek pohanského, barbarského starověku. Každý národ ve státě se stará o sebe; záleží na jeho vitalitě a energii, jak intenzivně se jeho život projeví. Úroveň, mravný život, kvalita jednotlivců jsou nejlepší prostředky sebeobraný každého národa. Státní řeč budiž neutrální, nejlépe latinská. Všechny národy, všichni státní občané jsou si rovni; není privilegovaných stavů; plané a přecitlivělé vlastenčení se netrpí. Výstražným příkladem pro nookratickou společnost jsou nespravedlivosti, páchané často »národními státy« na národech malých a roztržitých.

Nookratické školství je svobodné, jen program ústavů vzdělávacích musí být veřejně znám. Státních škol není; v příslušném věku je ovšem docházení do některé ze škol povinné. Zaručuje se zdravá konkurence škol; úřady a firmy samy zkoušejí schopnosti svých kandidátů a uchazečů. Pro všechny občany jsou vydávány úřední noviny v státní řeči. Ti, kdo se přihlásí k straně komunistické, jsou nuceni žítí podle doktrin svého světového názoru ve zvláštních obcích společného majetku; soukromého jmění pak mítí nesmějí.

Cesta k nookratickému uspořádání státu je, jak se praví v doslovu, v důkladném poznání omylů demokracie a výhod nového systému. Nestojí se o lecjaké převraty a výsledky pouličních bitek; je nezbytně třeba naučit voliče kritickému pohledu na politiku stran a vládních klik, a kritice k obvyklému dennímu plátku oblíbené strany. »Stvoření stavů a pořádků, které jsou ke cti intelektu a dobré vůle: toť vrchol filosofie státu!«

Jsmo přesvědčeni, že starostlivé hlavy všech chvalně známých vlastenců, které dnem i nocí přemýšlejí, jak by se nejkrásněji pracovalo pro blaho vlasti, budou s nadšením čerpat z jasných paragrafů této knihy mnoho povzbuzení pro své účinné a horoucí cítění a že se postarají o rychlé zavedení nookratické ústavy.

*

P o z n á m k a: Tuto pozoruhodnou knihu má na skladě a rozesílá Kolej Redemptoristů v Praze III., Thunovská 192. Vyšla ve 4000 exempl., upravil a obrázek nakreslil arch Josef Syka. Cena Kč 10.—.

M.:

U Matky Boží Čenstochovské.

Málokdo asi ví, že Polsko, přes článek 1. jeho nynější ústavy, který povyšuje republiku za státní útvar, má řádně korunovanou královnu.

Jest jí Matka Boží Čenstochovská, která po staletí, co zázraky činící obraz uctívána, jest nejslavnějším cílem poutí z celého Polska. Její slavnostní korunovace za královnu země slavena byla 6. září 1717 u přítomnosti vyslanců papeže Klementa XI. následkem slibu, který učinil tehdejší král polský, saský kurfirst August II., ve válce proti Švédům.

Nade všemi osudy polského národa bděl nepohnutý pohled této panovnice. Viděl opětne dělení Polska, nešťastná povstání, viděl světovou válku a zmrtvýchvstávání státu. A nebes královna trůní zde dnes ještě jako královna země, ovšem, aniž by se míchala do vládních věcí pánů Varšavy, neboť její říše není z tohoto světa. Žije v duších věřících Poláků a zdá se, že od vyplnění národního snu spíše ještě na moci získala.

Pamětnou značkou svatyně jest od patra k patru se omlazující, 92 metrů vysoká věž poutnického chrámu na pahorku Jasna Gora, čnějící nad městem Čenstochovem, nejvyšší stavba toho druhu v celém Polsku. Již rozsáhlé, budkami prodavačů ohraničené volné prostranství, přes které se s křížem v čele a prapory ubírají procesí, dokazuje příchozímu, že má zde před sebou poutnické místo velikého slohu, jakési »polské Lurdy«. Třebaže hlavními dny poutí jsou 15. srpen a 8. září, nevysychá proud poutníků nikdy. Statisíce věřících překročují ročně práh nádherné barokové brány, která tvoří vnější přístup k budovám klášterním. Stejným stavitelským rázem vynikají také ponejvíce ostatní stavby, které, kdysi gotické, po velikém ohni 1690 byly úplně přestavěny v tehdejším slohu. Ale již nejbližší, jako by pevnostní brána, kterou kráčíme, připomíná, že na tomto místě se nejen modlilo, ale i bojovalo; vidíme zde vedle obrazů svatých také hned střelný. Jak tak mnohým jeho bratrům bylo i poutnickému chrámu v Jasne Goře během staletí odolávati opětným útokům, poslednímu velikému ještě v roce 1655, kdy švédská armáda byla, díky hrdinské obraně kláštera, opatem Kordeckim (známým z románu »Potopa«

od H. Sienkiewicze) a jen slabou posádkou po čtyřnedělním obléhání odražena a donucena k ústupu. Tuto dobu připomíná nejen pomník udatného duchovního, ale i všude se vyskytující zbytky dřívějších bašt.

V mohutné lodi hlavního chrámu rozvínuje se značka baroka nejkvěleji tam, kde nádhra různobarevného mramoru sloupů a oltářů se zvyšuje bohatou štukaturou, zlatými ozdobami a freskami na stropě široce rozpjaté klenby. Ale klenot kláštera nechová tato skvělá místnost, nýbrž tmavá postranní kaple, která náleží k těm málo ještě středověkým stavbám. Pod gotickým síťovým klenutím zvedá se v mříží uzavřeném kůru černý brokátový oltář, jehož tvar pod tíhou květů a svící téměř úplně mizí. Tak upře se pohled ihned na zasazený v něj zázračný obraz, nad nímž se vznáší polská královská koruna a jenž pro uctívání poutníků oděn stříbrem, se stkvícím bohatým kovovým oděvem, jako by trval ve slavnostní ruské ztrnulosti. Ale i zbaven tohoto těžkého pláště, jeví obraz Panny s dítětem patrný byzantský ráz, který se vysvětluje historií obrazu. Ten byl původně darem Ludvíka z Anjou, krále polského a uherského, slezskému knížeti Ladislavu Opolskému za výpomoc v boji proti Turkům. Kníže umístil obraz ve své kapli na pahorku Jasna Gora a za strážce svatyně povolal 1382 mnichy pavlánského řádu z Uher. V oné době, kdy uctívání P. Marie dožívalo se zvláštního rozkvětu, stal se obraz brzy cílem poutí. Svého byzantského rázu nabyl teprve po přemalování roku 1430 ruthenskými umělci, kteří na rozkaz Ladislava Jagellonského obraz, který loupežným přepadením kláštera byl poškozen, zase opravili.

V této podobě jest nyní již polovinu tisíciletí předmětem nepřetržitého uctívání. Tisíce pamětních desek, věnovaných darů, ponejvíce tvaru srdce, jimiž stěny kaple jsou přeplněny, svědčí o přiznávané mu divotvorné moci. Malebnost obrazu poutníků, kteří ze všech dílů Polska se zde shromáždili, nedá se ani popsat, ale staví se do pozadí před duševním pohnutím, kterému se na tomto místě ani nekatolík ubrániti nemůže. Jest, jako by vzduch kryptě podobného klenutí byl nabit napětím, které se zde po staletí v duších tisíců uvolňovalo, zatížen hořem a žalem a duševní úzkostí, která zde hledala útočiště, naplněn všemi

těmi modlitbami, které mezi těmito zdmi byly šeptány a z nichž některé nabyly světodějněho významu. Ale všichni, kdož tu dnes stojí, klečí, krčí se neb na zem se vrhají, činí tak neméně opravdově, než kdysi Jan Sobieski, který před tažením svého vojska k osvobození Vídně od Turků nelekal se cesty do Čenstochova, aby před zázračným obrazem vyprosil si vítězství. Ve zpovědnicích u všech sloupů a ve všech koutech, všude sklání se postavy hlubokým vzlykáním roztrášené. Nikdy nenašla u mne *contricio cordis*, tato potřeba síly odpuštění hříchu tak uchvacujícího pochopení, ale nikdy také té naděje na uzdravení, jako zde září z očí nesčíslných věřících.

Jen s těžkostí uvolňujeme si cestu do sousední sakristie, kde zároveň s přípravami ke mši sv. klášterníci udílejí rady a požehnání, zatím co voda mramorového

vodojemu osvěžuje vedrem znavené poutníky.

Vše, co klášter Jasna Gora ještě jinak poskytuje, vznášející se zázrak baroka, kaple Nejsvětější Svátosti, bibliotéka, klenotnice a rytířský sál, zůstanou stavitelskými pamětihodnostmi, které daleko se nevyrovnají lidskému zažitku v kapli milosti.

Sestupující, volili jsme ulici ku chrámu sv. Barbory, ve které, tak jako na velkém prostranství před kostelem, řadí se jedna budka prodavačů vedle druhé. Toto zbožné obchodování, vyskytující se ostatně v každém větším poutnickém místě, usnadňuje nám přechod do moderní Čenstochové, která jest rozkvétajícím průmyslovým městem. Ale déle než komíny zdraví dráhou odjíždějícího ještě klášterní věž Jasne Gory, vysoko čnějící označení královny katolického Polska.

V. Ondál:

Nad kalendářním útržkem.

Za 365 dní 365 útržků v kalendáři! Jest tedy jeden útržek zvláštním průmětem jednoho dne. Ráno člověk vstává a na kalendářním útržku vidí číslo, jež znamená určité datum. Pomyslí si. Dnes několikrát se najím, mezitím budu pracovat a dříve než noc se dostaví, spálím tento útržek a budu odpočívat. Bude to jen chvíle, jako když se herci ukáží na jevišti a spadne za nimi opona. Den jest jevištěm, na němž lidé-herci si odbývají svou úlohu a kalendářní útržek jest oponou. Spadne-li tato opona, ukončí se děj o jednom dni a člověk-herec čeká na odměnu. Je to noční klid a naděje na příští den.

Černým číslem jest označen kalendářní útržek. Ráno někoho vítá chladným pohledem, jako by dával najevo, že den bude nemilosrdným, jinému dodává odvahy, vdechuje nové síly a v nitru vzbuzuje ra-

dost. Takovým měl by býti každý! Mnohý student si často u sebe řekl: Kdyby jen nebylo tohoto dne, jehož kalendářní útržek mám před sebou, bylo by to veselejší. Jest však zklamán, neboť rok o dny se nenechá oloupiti.

Mám před sebou kalendářní útržek. Je mezi těmi, které již jsou utrženy, nebo které budou utrženy nepatrnou částí. Ve skutečnosti je však den veliká doba. Ráno nevíme, co nám přinese a večer díváme se jako s hory na všechno, co jsme vykonali. Každá hodina jest potůčkem a všechny potůčky slévají se v mocný proud, který se vlévá do ohromného moře času a ani tam ještě není klidný. To jsou myšlenky, které jsou neklidné jako moře při přílivu a odlivu. Každý den přináší něco nového a každým dnem kalendářní útržek hlásí proměnlivost života. —

Jožka:

Svatý Mikuláš.

»Maminko, kdy bude již toho sv. Mikuláše?« celých čtrnáct dní předem naléhaly děti na matičku.

»No, počkejte; konečně, nebudete-li hodné, tak vám jistě sv. Mikuláš nic nenadělí,« odbývala matka nedočkavé dítky.

»Ale vždyť my jsme hodní,« bránil se malý Pepíček, »já za to nemohu, že Jarka natloukl Haniče.«

»Já jsem ji nechtěl bít, ale ona mi pořád brala moje hračky,« přiběhl ihned se svou trochou na obhajobu mladší Jarka.

»No, vždyť já vás znám, nebudete-li hodní, nic vám sv. Mikuláš nenadělí.«

Nad těmito mladšími jaksi povznešen byl nejstarší Vašek, který měl jedině právní, aby mu sv. Mikuláš nadělil pastely. Všichni jeho spolužáci je již měli a jemu

je otec nechtěl koupiti. Vymlouval se všelijak a také těšil, že mu je nadělí snad sv. Mikuláš, ovšem, bude-li se dobře učit.

A to zase Vašek ano. To jste ho neznali. Dělal vše možné, jen aby se svatému zavděčil a stal se jeho nadílky hodným.

Konečně nadešel kýžený večer, kdy bude chodit sv. Mikuláš.

Děti čekaly netrpělivě, kdy se ozve lahodný hlas zvonku a objeví se svatý Mikuláš s andělem a ovšem i s nutným čertem na nehodné dětičky.

Přišel! Poklekly a pokorně se modlily, jen malá Hanička se dala do breku. Za to jí však sv. Mikuláš nadělil nádhernou panenku s mrkacíma očima a tím si ji úplně získal. Pepíček i Jarka byli potěšeni dárky, jen Vašek byl zklamán. Kromě jablek a ořechů nedostal nic.

Smuten uleh do postele a potají plakal. Všimla si toho dobrá matička a přišla těšit svého Vašíčka.

»Asi na tebe sv. Mikuláš zapomněl; jsi přece již veliký; ale když viděl, že jsi se choval slušně a poslušně, možná, že ti nadělí něco ještě v noci. Dej si za okno čepici a klidně spi. Uvidíš, že si na tebe ještě sv. Mikuláš vzpomene!«

Nevěřil tomu mnoho Vašek, nemohl pochopiti, proč by to nebyl vyřídil sv. Mikuláš všechno u nich jednou cestou, ale matka je zkušenější, snad má pravdu, pokusí se a uvidí, zdali ho i tentokráte sv. Mikuláš nevynechá.

Dal si čepici za okno a ještě takřka ze spaní připomínal matce, aby nezapomněla otevřít okno, aby měl sv. Mikuláš práci usnadněnu.

A skutečně! První cesta ráno, když se probudil, byla k oknu a nikdo nedovede vysloviti radost, jakou měl Vašek, když v čepici našel krásné pastely, zrovna takové, jaké si přál.

A na sv. Mikuláše se přestal zlobiti.

La Bruyère:

O silných duších.

(Pokračování.)

Dva druhy lidí kvetou na dvorech a převládají tam v různých dobách, svobodomyšlníci a pokrytci; oni žijí vesele, otevřeně, bez umělosti a předstírání, tito zjemněle, pomocí lstí a piklů. Stokrát více zamilováni do štěstí než první, jsou na ně žárlivi přes míru; chtějí je ovládati, sami vlastniti, rozdělovati je mezi sebe a vylučovati z něho každého jiného; hodnosti, úřady, postavení, prebendy, pense, pocty, všechno jim sluší a jen jim sluší; ostatní lidé jsou toho nehodni;

nechápu naprosto, že bez jejich náklonnosti měli by vůbec nestydatou opovázlivost v to všechno doufati. Zástup masek vstoupí na ples: ovládnou zábavu, tančí, jedni roztáčeji druhé; ještě tančí, stále tančí, neposkytnou možnosti žádnému ze shromáždění, jakkoli by byl hoden jejich pozornosti; všichni ochabují, všech se zmocňuje omrzelost, když je vidí tančit a sami netančí; někteří projevují nespokojenost mručením, nejrozumnější vzdají se naděje a odejdou. (Pokrač.)

Duchovní hlídka

Kurs duchovní valuty.

Stojíme právě před krisí kursu naší KČ. Dlouho jsme se na mezinárodním peněžním trhu drželi. Paříž—Praha! platilo jako heslo pevnosti a houževnatosti. Začínáme kolísat. A proto všude — jak na burse, tak v bankách, slyšíte slovo: Jaký je dnes kurs? Kdy to povolí? — Čekají všichni a dohromady nikdo nic neví. Je valuta peněz příliš nejistý element životní úrovně. — A valuta duchovní? I ta má svůj kurs. Stoupá, klesá podle toho, jak čerpá duše z pokladu Věčnosti — Boží milosti. Podle vystupňované a zvýšené úrovně milosti Božích usuzuj — jaký kurs má duše tvá! Bez kursu a jeho zaznamenání — je duše ve smrtelném hříchu. Kolik duší bez kursu byste našli v naší mládeži! Ba, chce být zúmyslně mládež »moderní« bez kursu. Ji stačí sport,

zábava, hřích! To je její »bůh«, její kurs. To vše je dnes »v kursu«. Ne tak duchovní hodnoty, duchovní valuta! Musíte proto vy, mladi přátelé, cenit si duše a dbát o vysoký její kurs. Kdo řekne, že nepotřebuje »vysoký«, v tom okamžiku může být už »bez kursu«. Duchovní valuty buď klesají nebo stoupají. Ty se nedržíš na jednom bodě. Duchovně — buď stoupáš nebo klesáš. Střední cesty není. Buď »ad astra« nebo »ad inferos«. — Doba adventní a vánoční má býti mentem pro kurs duchovní tvé valuty! Zpytuj se! Advent! Příchod Ježíšův do duše! Či ty Krista nepotřebuješ? To bys byl »bez kursu«, neplatil bys nic »pro věčnost« a na věčnosti neměl bys čím se prokázati; chceš mít v ruce, v životě jen pouhé »papírové bankocetle«, titěrek světa, a ne ryzí zlato Boží milosti? Jen za to koupíš si věčnou radost — Boha. Musíš aspoň to málo přinést — jak procentně málo bývají podloženy zlatem bankovky státní — aby za to málo dostals jednou vše! »Nuže, služebniče dobrý, že v mále jsi byl věrný, vejdi v radost Pána svého!« — Proto advent a vánoce jsou příležitostí pro tebe duchovní valutu duše zvýšit — přijetím hodným a zbožným

sv. svátostí! Jdi k sv. zpovědi a umíš si po upřímném vyznání — být lepším a vystříhat se blízké příležitosti k hříchu! Přístup k oltáři a přijmí svého Eucharistického Ježíše a věz, že nic lepšího pro duši nemůžeš učiniti, než po sv. přijímání důvěrně s Pánem promluvit si o svých slabostech, náklonnostech božích i vítězstvích. — Je třeba rozhodně studentstva se zvýšeným kursem duchovní valuty. »Kurs duchovního života« ve výtečné revui »Na hlubinu« nejlépe svědčí o náboženské úrovni a potřebě i naši mladé katolické inteligence. Kdekdo chápe nutnost niterného života — a ty bys váhal? Zapadl bys bez významu, protože bys byl »bez kursu« a »mimo kurs«. To bohda při tvé mladistvě řevnivosti nebude. Přeji vám všem, mladí moji přátelé, i co jste ve vedení našich Sdružení a akademických spolků, i co jste jen členy, aby letošní vánoční svátky byly vám svátky milosti, pokoje, radosti a určitých vítězství ve vašich těžkých bojích mládí. S pozdravem na všechny váš

Alfons Daňha,
 duch. rádce ÚKS. čl.

Cyrilometodějská hlídka

Chrám Krista Spasitele, jenž byl postaven na poděkování Bohu za milost osvobození od vpádu Francouzů a s nimi dvaceti národů, dnes bolševici boří, aby na jeho místě postavili palác Sovětů. ACM. protestoval proti tomuto hroznému barbarství a že jeho hlas byl závažný svědčí to, že pařížský metropolita Jevlogij tlumočil ACM. upřímné díky a ujišťuje celou kulturní veřejnost, že ruská emigrace podnikne všemožné kroky, poněvadž se tento zločin dotýká velmi bolestně náboženského a národního citění ruské duše. Nechci se dnes zabývat tím, do jaké míry snad tyto kroky mohou mít šťastný výsledek, nutno se však vážně zamyslet nad tím, co se může státi ještě dnes ve XX. stol. a ve státě, jenž prý je založen na nejmodernějších a nejlidsštějších zákonech lidské společnosti. Nedivíme se, že se tento zločin bolestně dotýká ruské duše, bolestně se musí dotýkati každého opravdu vzdělaného člověka a v první řadě katolíka. My, katolíci Slovane, těžce neseme všechno to, co se dnes proti náboženství v Rusku podniká, ale bohužel fyzicky nemůžeme nic podniknouti. Bůh však, jenž tolik v Rusku dnes vysmíván a hanoben, nemá svoje stánky, svoje sídlo jen v kostelích, nýbrž též v lidských srdcích. A lidská srdce mnohá mu postavila chrám, ježž nemůže nikdo zbořit, tím méně barbarské počínání bolševiků. ACM. svým protestem dal najevo, že stojí plně na straně těch dobrých katolíků-Rusů, kteří dosud nezbořili chrám Boží ve svých srdcích a jistě i katol. studentstvo by mělo nějakou pomoc na záchranu ruské církve přinést. Nemůžeme nic jiného dnes učiniti, než-li se modlit k Bohu, aby odvrátil tuto pohromu od ruského národa a modlit se za sjednocení Východu se Západem. Otázka unionismu je jednou z nejdůležitějších bodů programu činnosti ACM. a proto, studenti, vzpomeňte si na ACM. aspoň v modlitbách a i jinak seznamujte hlavně veřejnost s jeho činností, aby jste se tak stali účastní též tohoto velkého díla uniačního.

—vč—

Kolegové, zúčastňujte se též této hlídky, aby moje slova nepřišla nadarmo a hlavně, aby jste se nemuseli jednou sami před sebou stydět, že jste stáli zcela neteční, když běželo o duchovní a náboženskou záchranu mnoha milionů bratrských duší na Východě.

—»«—

Apoštol a mučedník unie.

Sv. Josafat, z řádu basilánského, ruthenský arcibiskup v Polocku. Jan Kuncevič — sv. Josafat — narodil se z ruské rodiny ve Vladiměři na Volyňsku. Od rodičů byl určen k stavu kupeckému, ale mladý kupecký učeň nemá chuti a vlivem snah po spojení rozkolníků s církví katolickou a vlivem knih liturgických vstoupil roku 1604 ve Vilně do řádu basilánského. Bez vzdělání středoškolského, bez knih — poněvadž latinsky neuměl a knihy theologické byly všechny latinské — soukromou pilí a za pomoci Jesuitů stává se z něho v krátké době obhájce víry a horlivý obhájce jednoty. Vlastní požehnaná apoštolská činnost sv. Josafata počíná jeho vysvěcením na kněze r. 1609. Věnuje se plně unii. Bezúhonným životem a zbožností odzbrojuje i nejurputnější nepřátele unie. Vychází do ulic města a zde při veřejných disputacích dokazuje nutnost jednoty církevní, a to hlavně z liturgických knih rozkolníků. Upoutal sice na sebe všeobecnou pozornost, ale i nenávisť rozkolníků, kteří po marných pokusech získati ho pro své zájmy, snažili se co nejvíce překaziti jeho práci. R. 1613 opouští Vilno a odchází do Bytemu, kde působil jako představený nově zbudovaného kláštera. V této době obnovil také slavně poutní místo — chrám Panny Marie v Žirovicích na Smolensku — který se stává střediskem náboženského života celé Litvy. Ale již rok nato vrací se do Vilna jako archimandrita (představený) řádu basilánského. V tomto úřadě nepracoval však jen pro rozkvět řádu, ale napomáhá práci a radou kyjevskému metropolitovi Ruskému, takže tento navrhl jej papeži Pavlu V. za pomocníka staříckého arcibiskupa Brolnického v Polocku. Josafat obdržel r. 1617 biskupské svěcení a byl příštího roku (1618), po smrti Brolnického, sám na arcibiskupský stolec dosazen. Snažil se zanedbané kněžstvo pozvednouti, sesadil po druhé ženaté kněze, zakládá školy pro vzdělání kněžstva; poněvadž však většina působících kněží neměla ani základních znalostí, skládá pro své kněze t. zv. synodální řeholi, zavedl diecéšní synody. Svých příjmů používal jednak k podpoře chudých a nemocných, jednak k opravě kostelů. Šíří úctu k eucharistii, zavádí přesný bohoslužebný řád. Prací a životem získává půdu unii. Ale tu v r. 1620 byl od rozkolníků ustanoven za vzdorobiskupa polockého, proti sv. Josafatovi, mnich Smotrycky. Tento svými hanopisy popudil proti Josafatovi celou diecési. Podporován bouřemi, tehdy v Polocku zuřícími, přivedl to tak daleko, že byl arcibiskup Josafat v neděli 12. listopadu 1623 od luzy městské ve Vitebsku zabit. Bůh oslavil tělo jeho přecetnými zázraky a krev jeho byla novou vzpruhou pro unii.

Ostatky byly nejdříve v Polocku, pak v Bělé v Podlesí, a když byla v r. 1875 poslední uniátská diecése od Rusů zničena, bylo tělo mučedníkovy ukryto na neznámém místě. Za světové války pak nalezeno a převezeno do Vídně, kde se chová v chrámě sv. Barbory. Kéz dá Bůh na přímluvu sv. Josafata, aby všichni »jedno byli s Kristem a Petrem«.

V říjnu zemřel na posvátném Hostýně P. Josef Lepka T. J., vynikající pracovník na poli unie. Zemřel poměrně mlad ve 42 letech. Kolik to práce, ideálů, snah po spojení všech křesťanů v jednom Těle Kristově ukryla země — posvátná půda hostýnských vrchů. O. v p.!

—»«—

Letošní rok je důležitým v rozvoji liturgického hnutí u nás. Postrádali jsme knihu, která by nás sblížila, která by nás uvedla do hlubokých pravd, do tajemství nekrvavé oběti Ježíše Krista — do obradů mše svaté, do církevního roku. Tuto knihu vydal nyní prof. bohoslovecké fakulty v Olomouci Dr. Fr. Cinek: »Mše svatá v bohoslužebném řádu církevního roku.« Uvádí nás nejdříve do hlavních zásad liturgických. Slohem vzletným nabádá nás k lepšímu porozumění a prožití kalvárské oběti, a to v oběti oltární. Dále probírá t. zv. pevné části římského misálu a pak i jednotlivá údobí církevního roku, jednotlivé neděle a svátky. Naše studující mládež bude autorovi vděčna za tuto knihu, která v nich má vzbudit a siliti Ducha Kristova, úctu a lásku k svatým obradům církve katolické. Ať je nám pojitkem mezi křížem Velkého pátku a nejsvětější obětí; nechť je oráčem v řadách studentstva, oráčem, který by vyoral z duší tu moderní chladnost a nasele ohně lásky, živé víry, neochvějně — svaté. Liturgie ať oživuje a silí celý náš život. — Kniha jest prakticky řešena a i po umělecké (v úpravě Břetislava Štorma) a tiskové stránce plně uspokojí. Kniha vykoná jistě mnoho dobrého v řadách studentských. Všem — vřele doporučení hodná.

B.

Řídí misiolog Jindřich Maria Dlouhý, kaplan v Cerhovicích u Hořovic.

Adventní pozdrav katol. studentstvu!

»Rosu dejte Nebesa s hůry a oblakové dštěte Spravedlivého,« — toť vážný hlas, jímž volá k nám doba adventní.

Advent, doba přípravy a očištění srdcí na příchod Velkého Dne, zrození »Světla k osvětlení pohanů a k slávě lidu svého izraelského« (sv. Luk. 2, 32). Kdo je tím »Světlem k osvětlení pohanů«? Nikdo jiný než Ježíš Kristus, Syn Boží. On jediný jest »Světlem světa«; kromě Jeho není jiného »Světla«, jež by mohlo ozařovati cestu lidstva.

Se stanoviska misijního možno též mluvit o adventu národů pohanických, sedících ve stínu smrti a v temnotách bludů, volajících po příchodu »Světla«.

Život pohanů jest v bídném stavu — jest to tápání ve tmách; ó jak je to žalostné. A přece i jejich duše jsou stvořeny, aby poznaly pravé »Světlo«, jež by je osvěcovalo a vedlo na cestu spásy. Jsou mezi pohany mnozí evropští hlasatelé poselství světla, ale jejich poselství není pravé. Oni nemohou ubohým pohanům ukázat cestu k pravému »Světlu«, když sami v ně nevěří. Tato cesta jest jen jediná. I zavádějí je na cesty bludů, po kterých sami krácejí. Jest pravdou, že pohany promění v křesťany, ale jejich křesťanství není dokonalé, poněvadž nepochází od »Světla«.

Toť nutno náležitě chápati a rozeznávati. Zejména nyní v době adventní, uvažujme častěji o těchto velikých otázkách a modleme se, aby všichni pohané poznali pravé »Světlo« k osvětlení svých duší a tak našli i cestu k rozřešení velikých životních otázek, na které marně čekají odpovědi od pohanického náboženství.

Misionářský duch sv. Františka Xaverského.

Na počátku prosince slaví Církev svatá svátek velikého misionáře, apoštola Indie a Japonska, sv. Františka Xaverského. Jest to zajímavé; jeho svátek připadá právě v onen měsíc, kdy oslavujeme zrození »Světla k osvětlení pohanů«. Sv. František Xaverský vykonal na poli misijního apoštolátu dílo obdivuhodné. Přímou žasneme nad jeho velikými úspěchy. Jednou z příčin jeho úspěšného působení byla ta okolnost, že jeho duše byla ozbrojena pravým misionářským duchem. V čem spočíval tento misionářský duch sv. Františka? Především nutno připomenouti, že tento misijní duch vyrostl v duši, jež tolik toužila pracovat na poli spásy pohanů. Ó, jak byl sv. František šťasten, když mu sv. Ignác oznámil, že pojede do misie. Toť bylo jeho dávným vroucím přáním. Sv. František se vyznačoval hlubokou vírou, nadějí, již nemůže nic otrástit, láskou dle vzoru sv. Pavla, jež se ničeho nebojí, jež statečně překonává všechny překážky; naprostou důvěrou v Boha a železnou vytrvalostí, která se nikdy nespokojila s tím, aby zanechala díla, jež se po prvé nepodařilo, nýbrž vždy znovu s větší intenzitou se ho chápala. Dalším rysem jeho misionářského ducha byla ustavičná modlitba a opatrnost. Jest známo, že často se modlival celou noc za obrácení pohanů indických. K sobě neměl žádný ohledy; ani na zdraví, ani na čas, ani na svá práva. Láskou k Ukřižovanému a statečností náležitou jsa ozbrojen, konal veliké divy mezi pohany a svojí apoštolskou činností uvedl se na přední místo v řadě katolických misionářů. Tímto duchem sv. Františka, duchem hluboké víry, naděje, lásky, vytrvalosti, modlitby, opatrnosti a statečnosti, měli by se vyzbrojiti všichni katolíci moderní doby, aby stali se apoštoly života podle zásad Kristových!

Chateaubriand a misijní idea.

Veliký katolický spisovatel francouzského romantismu, hrabě Chateaubriand, vydal roku 1802 znamenité dílo pod názvem: »Duch křesťanství«. Toto dílo znamenalo tehdy opravdu bohatý přínos na literárním fóru. Chci se jen stručně zmíniti o tomto díle s hlediska misiologického. Chateaubriand uložil do této nádherné knihy mnohé myšlenky o katolických misiích. »Katolické misie, toť důkaz, kterak Církev nejen pečuje o náboženskou a duchovní blahu lidstva, nýbrž i která se též stará, aby všude zakotvila i pravá křesťanská kultura. Hned na počátku mluví Chateaubriand o »všeobecné misijní ideji, jež nazývá jednou z »velikých a nových idejí, které náleží jedině křesťanskému náboženství«. Srovnává »apoštoly Evangelia« se starými antickými filosofy, a chválí jejich obdivuhodnou vytrvalost a obětavost. »Moře, bouře, tropické vedro, polární zima, nic misionáře neodvrátí. S eskymákem žijí pod příkrovem sněhových, s obyvateli Gronska žijí se tukem velrybím; Číňané, Japonci, Indové, stali se jejich neophyty. Není ostrova mořského, kamž by neprošli... atd.«

Chateaubriand mluví s pravým pochopením o misijním díle Církve. Duch křesťanství — tot' duch misijního apoštolátu. Z misijních řádů uvádí františkány, dominikány, jezuity a kněze z misijních seminářů. »Duch křesťanství« jest opravdu pozoruhodné dílo; škoda, že nevyšlo česky.

Podobně v díle vynikajícího spisovatele hraběte de Maistre-a »Papež v poměru k civilizaci a štěstí národů«, nalézáme mnohá místa, pojednávající o katol. misích. De Maistre si všímá katolického misijního apoštolátu a srovnává ho s misijní činností různých neplodných protestantských sekt. Velmi ostře odsuzuje »biblickou společnost«: »... kdyby peníze, jež tato společnost vydá za bible, byly dány papeži, jakožto příspěvek na misie, byl by již získal více křesťanů, nežli obsahují tyto bible stránek.« Poukazuje na nedokonalost nekatolických misijních orgánů. Zejména mocně působí jeho líčení úspěšné misijní činnosti Církve od pátého do šestnáctého století, zatím co anglické společnosti misijní neměly velkých výsledků. »Jediná církev katolická má čest, právo a moc, misijně působiti.«

Obě díla jsou pozoruhodná, třebaže dnes by bylo nutno leckteré místo zrevidovati. Obě díla pocházejí od dvou vynikajících duchů francouzského katolicismu a jsou silným dokumentem jejich lásky k Církvi a jejímu misijnímu apoštolátu.

*

UP. S. Na moje výzvy, aby katolické studentstvo se chopilo misijní ideje, zakládalo misijní kroužky, propagovalo tuto velikou ideu — bohužel, dostal jsem pouze jediný dopis z SSSR. z Plzně, kde si přeji založiti misijní kroužek. Psal jsem několika osobám ohledně této důležité věci — dosud čekám odpovědi. Jest to přiznak jakési lethargie a malého zájmu o tak veliké věci. Připomínám jen, jak katoličtí studenti v Německu, Francii, Itálii, Polsku a j., mají již pěkně rozvětvenou misijní organizaci; snad nezůstaneme pozadu za nimi! Bliží se vánoční doba, proto myslím, že by bylo právě nyní vhodné, aby se o svátcích sešli členové SSS. a propagovali myšlenku založení misijních kroužků. **Ochotně poradím, jen prosím, abyste se již toho ujali, opravdu ujali! Pište; — ihned vše ochotně sdělím!**

Těž bych doporučoval, abyste, milení studenti a studentky, doma o Vánocích uspořádali přednášku o misích. Jsem přesvědčen, že byste tím vykonali opravdu záslužný apoštolát. I v té věci bych Vám poradil. Posílejte příspěvky na mou adresu do misijní hlídky!

Přeji Vám všem milostiplné a požehnané svátky vánoční.

Několik otázek.

Mluvila na schůzi o síle života, čistém pohledu a jasné duši. »Jsou takové, jen je umějte nalézt.« Odsuzovala sebevraždu. »Kdo chce žít, musí umět trpět a musí se dovést smát. Žijte silně, žijte ideí, kterou jednou uskutečníte. Světlo buď vaším vůdcem a síla s radostí vaší průvodkyní. Když vás něco bolí, myslíte si, že tím větší bude radost, která přijde. Podávejte si ruce, ne tělesně, ale duševně, a snažte se jedna druhé porozumět. V tom je hodně krásy.«

Tak jsem ji viděla nadšenou a krásnou, ale viděla jsem ji také umírat. Vdechla každé kousek svého jasu a pak jí již nic nezbylo. I oheň hořící na ledě musí zhasnout. Mluvila o naději a sama již neměla žádné a tušila, jak hrozné to musí být v pekle. Plakala. Poslední nerv se napjal a praskl. — Ubitá nepochopením.

Kolik je těch, jejichž duše tak hynou. Z bytostí, které toužily po světle, stává se průměrný člověk s mrtvolou v prsou a s cynickým úsměvem na rtech. A u dívek je to opět horší, poněvadž mají více citu, tedy i více bolesti a nenávisti. Nevěřím, že byste byly všechny průměrné a netoužily výš, že by vám stačily mělké řeči o kinech a tanečnicích. Snad máte přítelkyni, která vám plně rozumí, vaše duše se doplňují, a pak jste šťastné. Snad jste duševně vyrovnané, klidné (je-li to vůbec v mládí možné), stačíte sami sobě. To jste ovšem nejšťastnější. Avšak není-li toho ani toho? Či vám stačí práce ve škole? Dovedla vás vnitřně naplnit? Proč máte rády některý předmět? Je to vlivem profesorem neb z vlastního zájmu? Jaký je váš poměr k profesorovi náboženství? Našly jste v něm opravdového duchovního rádce a přítele? Co vás zajímá mimo školu? Co čtete? Pěstujete sport? A proč?

Zatím myslím, že je těch otázek k debatě dosti. Těším se na vaše odpovědi, o kterých doufám, že jich bude hodně, a že jimi »Dívčí hlídka« oživí.

M. R.

—»O«—

Kolegyně — do Brna!

O svátku Svatých tří králů pořádáme v Brně vlastní organizační kurs, který bude pro nás, katolické studentky, velmi významný.

Sejdeme se ze všech končin republiky, funkcionářky i členky, podáme si ruce a upřímně, po sestersku, si pohovoříme s a m y o s o b ě, o svých sdruženích, o jejich přednostech a nedostacích. Chceme si vzájemně dodat chuti k čilému životu a vzbudit zájem a nadšení tam, kde je toho zapotřebí.

Samy víte nejlépe, že to leckde není takové, jak bychom si přály, a mnohým to leží na srdci. Přijďte tedy, poradíme si a pomůžeme sestra sestrě. Přijďte i vy, které jste dosud hleděly lhostejně, mnohdy i nedůvěřivě na dívčí organizaci, neboť vám chceme ukázat, jak je krásné vědomí o vykonané práci pro ideu katolického studentstva.

Tešíme se tedy na slavné shledání všech, které jsou spjaty společným přesvědčením, společnými ideály a společnou láskou k Děťátku nebeskému, jemuž podáme své dary, totiž nadšení a vytrvalou práci pro ideu vpravdě křesťanskou.

Na shledanou!

M. H.

—»«—

Během roku bude uspořádán pracovní kurs pro katolické studentky. Místo kursu Brno, ve dnech 2.—3. ledna 1932. Podrobný program bude oznámen. Rovněž pokyny budou obsaženy v lednovém oběžníku dívčím sdruž. Kdo by se zajímal o věc i z řad studentek ne ze sdružení, dostane žádané zprávy od Dívčí sekce při Ústředí katol. stud. čl. v Praze.

M. S.

—»«—

A. P. z Plzně:

Uvažujme!

V dnešní době často nacházíme v novinách články, kterými vytýká starší pokolení dívkám

přílišnou povrchnost a mělkost povahy. A zdaž nečiní tak právem? Posudťe samy, zda této moderní dívky, vlastně jen nastrojené a nalíčené leutce se ztrnulým úsměvem nenáleží právem tato výtky! Než bylo by možno, aby i mezi dívkami katolickými, které mají svůj zářivý vzor v Matce neposkvrněné, vyskytly se tak ubohé duše? Dokažme těm lidem, mé drahé, že není tomu tak! Dokažme, že žije ještě v katolické dívce onen obětavý duch, který netouží líbit se světu, ale který chce rozsévati zde na zemi semena lásky a milosrdenství, z nichž vzklíčila by vonná květina milosti Boží. Snažme se rozšířiti království Boží na zemi podle svých sil! Nehleďme na to, že jest nás nepatrná hrstka proti četným nepřátelům, kteří chtějí vyrvati nám z duše víru, aby mohli nás pak snáze strhnouti do kalu nevěreckého života. Semkněme se všechny v pevný celek, který bude pevně čeliti nástrahám nepřátel a neustoupí ani o krok od svých ideí.

A pak uveďme také v praxi tyto své idee a přikročíme k práci, které je tolik třeba. Již tolikráte byly jsme vybízeny v Jitře k práci na poli misijním a co jsme dosud udělaly? Ždaž nemusíme se hanbiti za svoji netečnost vůči námaze těch, kteří vidí v katolické studentce dívku idealistku, stojící vysoko nad úrovní dnešního moderního děvčete a tolik si od ní slibují?

Přemýšlely jste již vůbec o otázce misijní? Pokud jste tak neučinily, zamyslete se, prosím vás, nad touto otázkou a poznáte, co práce a námahy vyžaduje misijní dílo. Chcete snad ve své netečnosti přehlédnouti všechny ty oběti misionářů, kteří s nadšením opouštěli své domovy, aby vznikli mezi pohany lásku k Ukřižovanému? Jejich síly však nestačí ke všemu a proto prosí evropské bratry a sestry o pomoc. Vzhopte se již tedy a obětujte své schopnosti, svůj čas a vše o čem se domníváte, že může napomáhati dílu Božímu a zajistě, že Ten, který řekl kdysi: Cožkoli jste učinili jednomu z bratří těchto mých nejmenších, mně jste učinili, požehná všem vašim činům a učiní je záslužnými pro život věčný.

Organizační hlídka

JŠ. — III. výb. schůze ÚKSČs. konala se dne 15. listopadu o 1/2. hod. odpo. (Dopoledne, jak byla původně proponována, zúčastnilo se Ústředí intronisace J. Ex. ndp. arcibiskupa adr. K. Kašpara.) Schůze zahájena předsedou Zavadilem za přítomnosti 16 členů: P. Daňha, prof. Trnky, Jaroše, Šnévajse, IngC. Hradila, Bruny, Svobody, Viška, Fotra, Jeníčka, Vácy, Lásky, red. Černého, sl. Skuhrovcové a Hladíkové. Omluven: dr. Drobný. Přijata resignace II. taj. Nekvasila a na jeho místo kooptován JUst. Jan Jeníček. Podány zprávy funkcionářů. Předseda konstatuje ohlas celého hnutí ve veřejnosti, referuje o stavu sdružení, která navštívil (Č. Budějovice a Chrudim), informuje o intervencích, které s tajemníkem vykonal. Podány žádosti k úřadům o podporu z titulu sociální a kulturní činnosti. Navázány styky se Svatováclavskou ligou a s katol. skauty. Tajemník uvádí ve své zprávě zvýšení ústřední agendy (značně vyšší počet jednacích čísel proti roku loňskému) a za zvlášť potěšitelný zjev pokládá zvýšení počtu hlášeného členstva. Pří-

růstek proti loňskému roku se jeví až dosud počtem 229 členů. Až ohlásí všechna sdružení počet svých členů, zvýší se pravděpodobně tato cifra až třikráte. Referuje stručně o referentských schůzích, jež konány celkem čtyři a o sdruženích, která navštívil. Oznamuje, že v některých městech byly navázány styky o založení nových sdružení. Pak podána zpráva pokladní, dívčí sekce, zahraniční sekce, odboru náboženského, sociálního, kulturního, o mikuláš. daru, administrátora »Jitra« a archiváře. Za morav.-slez. sekci podává zprávu IngC. Hradil (založena Marián. družina stud. v Kyjově). Nato projednáván návrh přítomného p. prof. dr. Trnky na uspořádání pouti katol. studentstva do Říma v r. 1932. Po debatě jednohlasně rozhodnuto pořádati tuto pout a její agendou pověřiti poutní odbor Ústředí. Duchov. rádce P. Daňha zdůrazňuje nutnost utužení styků s polskou katol. mládeží a sblížení obou bratrských států a tedy navrhuje, aby o prázdninách r. 1932 uspořádána byla národní pout studentstva do Polska, což rovněž přijato. V dalším bodě podána zpráva redaktora »Jitra« a pojednáno o zavedení zvláštní hlídky neb přílohy pro mladší přispívatele. Většina se vyslovila proti tomuto návrhu, avšak žádá, aby redaktor vyhovoval pokud možno i mladším přispívatelům. Potom podává tajemník zprávu o pracovních kursech. V Čechách budou dva: v Hradci Králové a o umístění druhého kursu v oblasti jihočeské se dosud vyjednává. Na Moravě budou čtyři organ. kursy: v Brně, Uher. Hradišti, Místku a Kostelci na Hané. Uspořádány budou o vánoč. prázdninách a budou rozvrženy na část organizační a ideovou. Potrvají nejvýše 2 dny. Z dívčí sekce vyšel podnět uspořádat speciální kurs pro dívčí sdružení v Brně. Pojednáno o vydání knihy profesora dr. Pecky. Výborová schůze po příznivých posudcích kult. referenta a red. »Jitra« usnesla se na této edici. Pro příští činnost stanoveno zakládání stipendijního fondu a budování fondu tiskového. Předsedou zdůrazněna činnost ediční. Moravanu přislíbena podpora na úhradu schodku, vzniklého vydáním kalendáře pro příští rok. Povolných návrzích schůze skončena.

Na stráž!

Organisujeme se jako katoličtí studenti. Otevřeně a nebojácně! Víme, že nejsme rádi viděni. Říká se také, že je to i logicky správné, jakoby katolický student neměl práva se organisovati. A my přece to právo máme. Bylo tak rozhodnuto dokonce i ministerstvem. Bylo by ale i smutným zjevem brániti někomu v provádění programu kulturně-vzdělávacího a náboženského ve státě, v němž svoboda svědomí a vyznání je ústavně zaručena.

Nic by pro nás neznamenal naše práva, kdybychom je nedovedli strážiti. Vlastník, který se nestará o své jmění, vystavuje se nebezpečí, že mu bude drze ukradeno. Ale my musíme i svá práva hájiti, za ně bojovati. V boji bývají i ranění. Nesmíme se však bát! Nezapomeňme, že první náš sjezd v r. 1912 konal se pod heslem: sjezd studentů, kteří se nebojí!

Proto katoličtí studenti, na stráž! Každé neoprávněné zasahování do vašich práv budiž nám neprodleně hlášeno! My každý případ budeme na příslušných místech intervenovati.

Váš poměr k nadřízeným instancím, zvláště ku školským orgánům, budiž nanejvýš korektní. Nevystupujte nikdy provokativně. Křesťanská

Jednoho je však zapotřebí: odložte svou ustrašenost! Kromě Boha, nemusíme se báti nikoho! Uražení a zkracování katol. studenta v jeho posvátných právech nesmí býti pokládáno za samozřejmé. To je předsudek, který musí býti z tvrdých palic vymrskán! Kolegyně a kolegové, na stráž! Zdař Bůh! — Za ústředí: tajemník.

SSS. Kroměříž. Na oslavu 600. výročí narození Tomáše ze Štítného uspořádalo SSS. Kroměříž přednášku. Náš příznivec dp. prof. J. Myška zhodnotil význam tohoto katolického intelektuála, jenž již ve středověku dovedl přímo vystoupiti se svými názory, při čemž se nelekal nesnází; srovnal ho s Chelčickým a Husem a upozornil na jeho sociální smýšlení. Týden po této schůzi byla uspořádána oslava 28. října, zahájená vzletně přednesenou recitací kol. Rumpíka (Neruda: »Jen dál«). Slavnostní řečník kol. S. Plaček nás poněkud nepřijemně překvapil tím, že přišels tvrzeními, že by se snad spíše hodila do pokrokového spolku a jež byla pravděpodobně zaviněna neobezřelou volbou pramenů již samo sebou jemně tendenčně zabarvených a neorientovaně psaných. Jinak po stránce hudební a recitační byl program dobrý, ač nedosáhl úrovně oslavy minulé. Z účinkujících, kteří se nám tentokráte po prvé představili, uvádím především pěkné zpěvní číslo kol. Tkané (Schubert: Jarní píseň), recitaci kol. Kepřta (K. Dostál Lutinov: mému národu) a přednes kol. Stáhaly (J. V. Sládek: Ó, přijde jaro zas na české luhy). Ze solových hudebních čísel zasluhuje nejvíce pochvaly vystoupení kol. Otáhala (Verdi, Tocelli). Ihned po oslavě bylo započato s přípravnými pracemi mikulášského večírku, zejména v kroužku divadelním, hudebním a recitačním. Jednou z nejkrásnějších přednášek letošního správního roku byla přednáška se světelnými obrazy »Cesta do Svaté země«, již měl dp. prof. dr. Fr. Vlach. Řada pěkně kolorovaných obrazů nám oživila vzpomínky na Vídeň a značně přispěla k tomu, že si dovedeme učiniti živou představu o městech italských a různých slastech i strastech, které mohou potkat poutníka turistu, jenž se s kamerou vydá na tuto dalekou cestu. Již účast tentokráte rekordní: nás velmi potěšila a přesáhla dokonce naše očekávání, neboť ač bylo připraveno 60 míst na sezení, mnozí účastníci byli pro nedostatek místa nuceni stát. Pan řečník nám přislíbil, že promítne též druhou část svých snímků a pojedná o vlastní Palestíně, na kteroužto přednášku se všichni velmi těšíme a počítáme s nadšením, s jakým se všichni v první části tohoto cyklu vyslovili, připravíme se na účast ještě větší, neboť pověst cestopisných přednášek dp. dra Vlacha jest jich nejlepší propagací a reklamou. J. J. M.

Ohlédneme-li se do minulosti, s radostí pozorujeme, že i SSS, jehož činnost se nemůže projevovat na venek, snaží se plnit svůj úkol. Počet členek stále se zvětšoval, takže v desetiletém jubileu dosáhl počtu 93 a doufáme, že se do konce roku ještě zvětší. Letos založily jsme 3 odbory: literární, katechetický a tělocvičný, které oslaví jubileum slavnostní akademií. V neděli, dne 8. listopadu t. r. navštívil sdružení předseda Ústředí JUC. Emil Zavadil. V jeho krásné přednášce byl členkám objasněn význam SSS a zároveň byly povzbuzeny k další práci. Doufáme, že žádná nezapomene jeho slov, za která mu ještě jednou upřímně děkujeme.

SSSd. v Čes. Budějovicích. Po prvé stavíme se do řad katol. studentstva jako SSSd. Teprve po prázdninách počaly jsme pracovat, ale nyní zasvěceny již v taje spolkové dobrým našim duchovním rádcem, chápáme se s radostí díla. Byla to jednak agitace »Jitra«, jež se nám podařilo rozšířit do stát. učit. ústavu a obchod. akademie, jednak učast naše na exerciciích o Dušičkách. Dne 13. listopadu s uspokojujícím výsledkem skončily jsme přednášku »Děti«, doprovázenou světelnými obrazy. Výtěžek věnuje se na »mikulášský dar«. Velký podíl na zdaru tohoto podniku má laskavá naše ct. ses. ředitelka. Ačkoliv sama přetížena prací, přece ochotně pomohla jak svou vřadnou radou, tak i vlastním přispěním. Začínáme, ale dá Bůh, že činnost svou rozvineme a zásady, hlášané ve sdružení, uplatníme již zanedlouho prakticky jako katolické učitelky. —
Jednatelka.

SSS. Hradec Králové. Nejčilejší ze všech odborů je divadelní. V listopadu byla však jeho činnost pro epidemii záškrtu znemožněna. Byla totiž divadelní představení policejně zakázána. Nyní s větší chutí se chopil práce. I menším členům je poskytnuta možnost, aby se uplatnili. Dne 29. listopadu sehraji Branaldovu pohádku se zpěvy »Český Vašek a smutná princeznička«. — Dne 6. prosince bude pořádána tradiční mikulášská zábava, která má v Hradci svou pověst. Osvětlové závody se budou konati 3. prosince. Na konec prosíme všechna SSS., která mají divadelní knížky bez ženských úloh, aby nám je buď laskavě půjčila, nebo zaslala jejich názvy s poznamenáním autora a vydavatele na adresu: SSS. Hradec Král., Boromeum. Poštovné podle přání hradiíme. Předem děkujeme. —an.

ASS. Královo Pole. Věrně své tradici, pokračovalo i letos vedení našeho ASS. v Král. Poli v osvětové činnosti. První, kdo se letos chopil práce, byl předseda našeho spolku Ing. C. Sláva Fotr, jenž s úspěchem přednášel 8. listop. na časové téma T. A. Edison. Poutavá přednáška byla se zájmem vyslechnuta hojným posluchačstvem. Dlužno podotknouti, že ASS. je jediný z katolických spolků místních, jenž soustavně pořádá osvětové, zvláště pak náboženské přednášky a umožňuje tak katolické studující inteligenci prohlubovat mimo školu své vědomosti.

Organizačně-pracovní kursy.

Pro Čechy:

Hradec Králové ve dnech 19. a 20. prosince pro sdružení: Dvůr Králové, Kutná Hora, Chrudim, Pardubice, Kostelec n./Orl., Jilemnice. Za Ústředí předseda E. Zavadil.

České Budějovice ve dnech 22.—23. prosince
pro sdružení: Tábor, Plzeň, Příbram a pro účast-

níky z Prachatic, Třeboně, Písku a Jindř. Hradce. Za Ústředí tajemník A. Jaroš.

Praha ve dnech 30. ledna — 1. února 1932 pro sdružení: Mělník, Sv. Jan pod Skalou a účastníky z Kralup, Ml. Boleslavě, Nymburka a Kolína.

Pro Moravu:

Místek ve dnech 28.—30. prosince pro sdružení: Hranice, Lipník n./B., Val. Maziřiči, Příbor, Hlučín, Opava, Ostrava. Za Ústředí tajemník A. Jaroš.

Kostelec na H. ve dnech 31. prosince — 2. ledna pro sdružení: Kroměříž, Litovel, Olomouc, Přerov a Prostějov. Za Ústředí tajemník A. Jaroš.

Hradiště Uh. ve dnech 27.—28. pros. pro sdružení: Břeclav, Uh. Brod, Holešov, Strážnice, Kyjov. Za Ústředí předseda E. Zavadil.

Brno ve dnech 2.—3. ledna pro sdružení: Bučovice, Jihlava, Nové Město n./M., Velké Meziříčí, Tišnov, Třebíč a účastníci z Telče, Boskovic a Mor. Budějovic. Za Ústředí předs. E. Zavadil.

Letošního roku konají po prvé samostatný kurs též dívky **Brno** ve dnech 2.—3. ledna pro všechna divčí SSS. Za Ústředí předs. divčí sekce kol. Skuhrovcová a jedn. Hladíková.

Programy kursů budou včas příslušným sdružením oznámeny. Doufáme, že kursy budou navštěvovány velmi početně, neboť jest a musí být zájmem zejména funkcionářů, aby dovedli ve hnutí řádně pracovat. Na kursech dovidíte se o vedení spolkových knih, o jednotlivých funkcích, o spolkové agendě, místnostech a podnicích. O našem tisku a zprávách o sociálních a společenských otázkách studentstva, to vše zpestřeno praktickými ukázkami, jak řídit schůzi a pod. Do druhé části budou zařazeny 3 přednášky ideové, přednesené odborníky a výbornými řečníky. Necht' není sdružení, které by kurs neobeslalo. Nebude nás tolik a proto tím více si budeme moci v debatách o našich bolestech pohovořit. Na shledanou! — E. Zavadil, předseda UKSČs.

Sdružením.

Ta sdružení, která jsme zde chtěli pro nepořádné zasilání korespondence pranýřovati, měla štěstí — nezbyvá nám místa. Mohou vzdát dík našim četným přispívatelům, kteří uvedli redakci do radostného jásotu.

Chceme však svému slibu dostát: uveřejníme jména nepořádných v příštím oběžníku, který vyjde začátkem prosince. Zachraň se tedy, kdo ještě se zachránit můžeš. Odešlete ihned vyplněná nacionalia, jednatelské zprávy, dotazníky a vyrovnejte nedoplatky! Tajemník.

—»«—

Mikulášský dar. Ústředí podniklo, jako každoročně i letos na počátku listopadu rozpisovou akci na Mikulášský dar. Příspěvky a dary se pomalu scházejí. K 25. listopadu činí obnos 13.463.60 Kč. Ze Sdružení zaslalo zatím SSS. ve Sv. Janě pod Skalou 100 Kč. — Všem dárcům srdečné »Zaplať Bůh«. Přáli bychom si, aby Mikulášský dar dostoupil obnosu loňského, t. j. 34. 216.10 Kč. — Fr. Svoboda, referent.

Naší prosbě vyhověla sl. uč. Cibulková ze Strážnice a zaslala nám potřebný ročník »Jitra«. Děkujeme.

Moravan v Brně má ještě několik kalendářů katol. studentstva na skladě. Možno objednat na adresu: Moravan, Brno, Sušilova kolej, Ulice Dr. B. Macků č. 17. Cena velmi nízká 5 Kč.

Literární hlídka

Jaroslav Durych:

O poslání spisovatelově.

V zahajovacím čísle letošního ročníku »Rozprav Aventina« promlouvá Jaroslav Durych velmi výstižně o poslání spisovatelově. Zkoumá, jak lidé, dospívající, mění zájem a podle něho i četbu. **Práce umělcova spočívá v tom, že vynalézá nové formy, nové jemnosti a nová překvapení v pohledu na svět...** To jsou věci, ke kterým je třeba nadání, vůle a vytrvalosti, ale to všechno jsou věci, které dosavadní život umění sice udržují a podírají, ale nerozsířují. Čtenář však chce postupem doby víc, jeho život chudne a zastavuje se; nejživější vzpruhou zůstává ještě erotismus a někdy politika. Čtenář však cítí, že za těmi hranicemi je něco víc, hledá rozšíření života a čeká to i od umění. »Čtenář přeje si kráčet kusem, nikoli lézt jako brouk od kapky ke kapce, od stvolu ke stvolu a kochati se uměle vyslanými dojmy, nýbrž ujíti velký kus neznámé cesty neznámým životem. Nechce jen umění života pro mladé lidi, chce též kus umění života lidí dospělých i lidí stárnoucích. A tento život je většinou spisovatelů znám jen z pozorování povrchního. Řeku mužství dosud málokterému spisovateli se podařilo přeploviti bez úrazu. Tady je bílé místo na mapách životů, poněvadž opravdu **Hic sunt leones**«. — Cestu k tomu vidí ne v hesle »Poznej sebe sama«, nýbrž »Přemoz sebe sama«. »Z miliardy lidí na zeměkouli poměrně jen nepatrná část je schopna samostatného života. Lidstvo by umíralo bídou tělesnou i duševní, kdyby mezi nimi nebyli jednotlivci, kteří jim, třeba neviditelně usnadňují život. K těmto lidem mají patřiti i umělci; ti se mají starati o nasycení duševní, mají hledati, dobývati a rozdílet duchovní chléb, mají se o lidstvo starat jako o svou rodinu, první jíti do práce a poslední z práce a hledati, trpěti a vítěziti.« — k.

Důležité svědectví.

Doposud vždycky se na evangelické příslušníky našeho národa hledělo jako na živel eminentně kulturní a kulturou naveskrz proniklý, který sám poskytuje podnětů hojných činnosti literární a básnické. Že to nebylo správné, cítili jsme, my katolíci, dávno, ale nám jako katolíkům se nevěřilo a naše pochyby byly odmítány jako bezpředmětné. Teď však právě z tábora pokrokového a z úst nepovolnějších ozývá se hlas, který nám dává za pravdu.

V »Lidových novinách« z neděle 22. listopadu 1931, v novinách, jež nikdo nenařkne, že by přály katolíkům (neútočí se na nás, jsou aspoň neutrální), profesor Masarykovy university dr. Arne Novák v posudku dvou básnických sbírek evangelických autorů, které zase po dlouhé době jsou něčím na vyprahlé roli evangelického básnění, vyslovuje na několika místech sumární soud a vlastně ostrý odsudek evangelictví v literatuře a evangelické literatury.

Ve zmínce o oslavách jubilea tolerančního patentu prohlašuje prof. Novák, že sami evangeličtí řečníci na těchto oslavách pověděli bez obalu, »že pro naši národní vzdělanost znamenalo české evangelictví za poslední století daleko méně, než bylo v jeho silách: nejen že se samo nemůže vy-

kázati opravdovými činy tvůrčími, ale nepřineslo ani do myšlenkového života našeho tolik podnětného kvasu, kolik by bylo čekati od uvědomělých a často velmi sebevědomých dědiců tradic reformáčnických.

Nikde však bilance ta nebyla tak chudá a zahabující jako v poesii a zvláště v básnictví náboženském; co mohou naši evangelíci, kteří se znovu a znovu zařikají, že žijí v Bohu, postaviti nejenom vedle mystiky Březinovy, prostě nemyslitelné bez ideových předpokladů a citové atmosféry katolictví, ale vedle Sládka a Zeyera, Demla a Durycha, z nichž každý jinými cestami a za jiné kulturní inspirace uskutečňuje katolickou kulturu ducha a srdce, jistoty nebo alespoň naděje?«

V dalším odmítá Arne Novák pochybenou snahu mladého kritika evangelického J. B. Čapka o rehabilitaci Josefa Baše a Gustava Dörfla, »básníků« to evangelických. Právě o nich: »Ač se shovívavý posuzovatel snažil zachrániti z nich, co jen možno, jak zdrcující byl výtěžek jeho šetření. Stáli tu před námi typičtí epigoni, ve všem vsudy odvození, nadobro bez schopnosti zaujmouti osobitě stanovisko ke světu a k Bohu, jejichž poesie připadá jako zakrslé ovoce s košatého a pevně zakořeného stromu Sládkova. — Mdlý duch pobožného quietismu ovládá tam, kde očekáváme dramatickou mužnost vztahu k Bohu a věčnosti. Jako svinutý tvor za zimního spánku krčí se tu bojácný duch v hlubině bezpečnosti, místo aby svého Boha hledal na strmých vrších, kde vanou silné víchry a aby se snažil se svým Spasitelem choditi po vlnách moře rozbouraného. Místo toho pietistická nasládlost, ochranovské beránkaření, pobělohorské elegie a všecko vyjádřeno vychladlým uměním z druhé ruky, pokulhávajícím často o celou generaci za vývojem. Nemluví již jen o Bašovi a Dörflovi, nýbrž o české evangelické literatuře vůbec.« —k.

—»«—

Osmé číslo dvaatřicátého ročníku Z v o n u přináší kromě nečasové básničky J. Pelíška: Květen, pokračování jedné novely, dále tři románů (O. Auředníčka, J. Jahody a J. Vrby), feuilleton, který má za námět odevšad se ozývající krisi, kteréžto slovo autor, využívaje zvláštností našeho pravopisu, vtipně přepisuje na »krysy« a píše o zhoubných, hlodavých jejich účincích v našem veřejném životě. Článek ten je dokladem, jak se mění obsahová náplň feuilletonu i vysloveně literárního časopisu, nebo spíše toho, co dnes zaujme literáta. Jestliže kdysi Neruda psával feuilletony o starostech v domácnosti se starým slámkem, o svých potulkách ulicemi, žertoval o vývěsních štítech kramářů a řemeslníků, dnešní feuilletonista, snad zpolitisováním života, nebo spíše pro výjimečnost doby, nestal-li se sám politikem, nezná již těchto idylických úvah a znepokojen přesuny ve veřejném životě, který dnes víc než jindy závisí na národohospodářství, nepíše už ani o zázracích moderní techniky, kdysi též velmi oblíbeném tematu, ale sleduje nejpodstatnější součást dnešku, hospodaření lidí, kterým svěřil péči o sebe a spoluobčany.

Alfred Fuchs v kursivě »Moudrá či chytrá intelligence« v devátém čísle letoš. ročníku Rozprav Aventina navazuje na projev p. presidenta Masaryka z 28. X. 1931, ve kterém zmínil se o současné inteligenci a uvádí za důvody, o kterých soudí, že působí na ni zhoubně, mezi jinými její povýšenost, knižní poznání života, neorganizovanost; vytýká jí její místo povýšeného

pozorovatele, který spoléhá se jen na vzdělání nabyté ve škole, zatím co jiné složky národa, zejména dělníci, od mládí organizovaní, účastní se činně života a stále se vzdělávají. Varuje ji před přílišnou důvěrou v chytrost, kterou myslí, že dosáhne, bude-li chtít, vůdcích míst, ale kterážto místa je možná ve skutečnosti dosáhnout jen moudrostí. K získání této moudrosti inteligenci dále pobádá.

V části o výtvarném umění uveřejňují »Rozpravy« rozhovor se španělským malířem Pablem Picassem, usedlým v Paříži, který změnami svého nazírání na zobrazení světa způsobil mnoho nepříjemných chvil svým vykladačům a stoupencům, příchodem od kubismu, který vytvořil, ke klasicismu, pak zase k neokubismu, surrealismu a dnes snad k neoklasicismu a kdoví, jaké překvapení ještě chystá.

Přítomnost v č. 45. v článku »Už i p. profesora Pekaře rozhněvali«, přináší poznámky k bojům o nedotknutelnosti akademické půdy, ze kterých je zřejmo, že rozhněvali vlastně autora tohoto článku p. Ferd. Peroutku, který i když uvádí, že tato nedotknutelnost byla vytvořena jen tradicí a není zákonem stanovená, mluví o nepředloženosti jejího porušení vládnoucím režimem a to zejména proto, že je mu (p. Peroutkovi) jakožto stálému ochránci tohoto režimu, ztěžována posice.

Otokar Fischer přišel v »Činu« (III.-11.) »S trochou do mlýna jazykové kritiky«, kterou přispívá k neutuchající dávnověké debatě o českém pravopise a zastává se určité svobody, pokud je výrazem osobitosti stylu. Prorokuje také, že najde se podobně jako kdysi, dnes proto chválený Hus, který provede další úpravu pravopisu a to zejména osudného »i« a »y«. Takový reformátor zavdčel by se ovšem studentům nejvíc, kteří by zrovnoprávnění užívání »i« a »y« jistě uvítali. F. Č.

Brněnská kultura.

Psáti o kultuře a zvláště o brněnské kultuře je poněkud obtížné, protože pojem kultura může býti různě chápán, a je také nesnadné zachytiti v několika řádcích kulturní dění v jeho složitosti a závislosti na ostatních složkách života. Brněnská kultura není jistě tak bohatá jako pražská, ale jednak je to vysvětlitelné, jednak nebývala vždy taková, jaká je dnes. Na leccos zbyly jen vzpomínky, které hořknou v nuceném mlčení. Je také těžko postihnouti, do jaké míry má na tom vinu všeobecná světová krise.

Do nového období vstoupilo Zemské divadlo s novými plány a novými hrami, při jejichž výběru se řídilo ohledy na tvorbu domácí, pak slovanskou a potom teprve západní. Mimo to se hledělo, aby se na jevišti objevil život. Splní-li všechny tyto plány a jak je splní, to nelze předem říci. Jisté se však brzy pocítí, co ztratilo divadlo odchodem Jindřicha Honzla (dostal letos státní cenu za režii Hadriána z Řimsu) a několika předních brněnských herců (Plachý-Tůma, Průcha, Skřivan, Záhorský), kteří byli angažováni Osvobozeným divadlem. S nimi odešla také umělecká výbojnost a úsilí o nový jevištní výraz. Je to velká škoda a nevyváží ji ani E. F. Burián. Z nových her, které až dosud byly uvedeny na scénu, třeba se zmíniti jen o několika. Ze starších věcí je to Molièrov Amfitryon, Shakespearova rozmarná komedie Mnoho povyku pro nic, jejíž provedení těžilo ještě z Honzlových režijních nápadů, Jiráskova idyla M. D. Rettigová a Maryša

bratři Mrštíků. Z nových her zaslouží pozornosti Pirandellova veselohra Rozmysli si, Jakoubku, z původních pokus o novou konverzační hru Právo na hřích od Wernera, Schleinpflugové Okénko a Blíženci Jaroslava Hilberta, hra o podivné souvislosti dvou duší, zasazená do prostředí sovětského a legionářského. Jejich provedení mělo dobrou úroveň, ale nepřineslo nic nového ani herecky, ani režijně. V Redutě se obnovily komorní hry, které svého času zavedl Jiří Mahen, ale prozatím se nedá říci, že by se alespoň přiblížily svému účelu.

Knižní produkce — to je bolestná otázka. Ne, že by se v Brně nebo vůbec na Moravě málo tvořilo, naopak tvoří se až příliš a méně bylo by více; vždyť v poslední době se to přímo hemží debutanty, z nichž však skoro ani jeden nevzbuzuje naději na to, že by se stal vůdcem mladých. Ale Brno, jako hlavní město země moravskoslezské, postrádá nějaké větší moderní nakladatelství, které dovede vybírat. Jsou tu jen více méně malé a soukromé ediční podniky (Atlantis, Jícha) a nevycházejí tu ani nějak vynikající práce, které by rozbouřily hladinu literárního života. Ani časopisy nejsou na tom lépe. Středisko je nedozrálé a nevybojné, právě tak jako Kolo moravských spisovatelů a Index je eklektický. Chybí tu nějaká vážná umělecko-kritická revue. Ale ty vznikají spíše mimo literární střediska.

Výtvarný život brněnský, především malířský, se soustřeďuje do dvou míst. Je to galerie Vaňkova Skupiny výtvarných umělců a KVU. Aleš. V první jsou většinou práce uměleckých bojovníků a hledačů; tak tu byla výstava prací Jar. Krále, Jos. Šimy, P. Dillingera, členská, Fr. Srpa a v listopadu byla zahájena přednáškou prof. Ev. Dostála výstava Jana Zrzavého. Má tu celkem asi 30 prací z několika let. Zrzavý tvoří často až tehdy, když se odpoutá od reálných představ a dostává se tak k jakési nehmotnosti některých svých prací (chrám sv. Marka a j.). Mezi jinými jsou také velké olejové malby Kázání v městečku a Veles. V Alši byla v poslední době výstava členských prací, které však nevystoupily nad dobrý průměr. Z mladších upozornil na sebe Krsn, Hohaus a j. V listopadu pak vystavoval Oldřich Šebor rozmanité práce, jakousi všehochuť.

Z hudebního života je třeba uvést jen nejvýznačnější události: pěkné provedení Mozarta Únosu ze Serailu, Massenetova Kejkliře u Matky Boží a po všech stránkách nádherné vypravení velkolepé kolektivní opery Boris Godunov s hudbou Musorgského. Z koncertů vynikly: koncert České Filharmonie s dirigentem N. Malkem, Českého kvarteta a Moravského kvarteta a koloratur. pěvkyně Ady Sari s varhaním doprovodem prof. Wiedermanna. Orchestrální sdružení provedlo mohutný symfonický cyklus Má vlast. Utěšeně se rozvíjí Onus (obec přátel umění sborového), který podnikl v listopadu tourné po Polsku a byl všude přijat s neobvyklým nadšením i samou kritikou. Po zájezdě uspořádal vzpomínkový večer s týmiž skladbami, které se zpívaly v Polsku. Diriguje profesor konservatoře Steinman. Zemské divadlo absolvovalo již dva symfonické koncerty. V opeře účinkovala řada vynikajících zpěváků cizích. Z jiných hostů zaujali velmi Horovic. Kubelík a zvláště mladý a nadaný klavirista Firkušný, který udivoval svou neobyčejnou technikou. Z filmů se těšil pozornosti To neznáte Hadimrsku a sovětské filmy avantgardní. Šířiti se o přednáškách, kterých

bylo dosti, je myslím zbytečné. Snad bych měl uvést jen přednášku bulharské básničky Dory Gabe.

—»«—

Jaroslav Durych: **Paní Anežka Berková.** — Nákladem L. Kuncíře, Praha 1931. — Zvláštní složitá směr dojmů vane na nás z toho díla básnickovy zralosti. Na první pohled zarazí nás chlad a přísnost povinnosti a obětí, jež stále hlásá více svým jednáním, než mnoha slovy paní Anežka Berková. Celý její život po předčasné smrti jejího muže je jen odříkáním a obětí pro uchování a zvelebení památky toho, jehož milovala. »Láska vzniká až v manželství,« hlásá básník slovy paní Berkové i jinde ve svých článcích (Akord: Anežka Schulzová) a sama paní Berková je tohoto axiomu ztělesněním nejdokonalším. Vyrovnaná a chladná někdy, že až nás bolí, přísně až despoticky vychovává své tři děti Veroniku, krásnou a kolísající mezi dobrem a zlem na čas, Karla bouřícího se proti matčiným záměrům a po překonání mnoha pokusů uznávajícího matčinu rozvahu a andělskou Helu, z generace Panenek, Sedmikrásek a Ev. To jediné nám přibližuje přísnost paní Berkové, že vše zamýšlí a koná jen k dobru svých dětí. Proti nim jsou postaveny v románě dosti rozvleklém folie Hely, Klárka Filipova, beznadějná láska Karlova po jeho vymanění z vlivu »ožehnuté« Mařky Riedlovy, a nehezká a nesympatická Růženka Gallusova. Pro větší reliefnost vlastního didaktického příběhu je malba prostředí anonymního neúplná a někdy i nepřesná (Karel je na př. v hlavním městě, jež je líčeno jako milionové město s podzemní drahou a přece se nikde ani slovem nenaznačí, že K. je v cizině), ale to nás nesmí vésti k přísnému odsudku, neboť, jak jsme naznačili, hlavním je v románě záměrný děj. Mnohé foliové postavy (Gallus, Gallusová, Růženka) nejsou podány přesvědčivě a prokresleně na úkor hlavních osob, jež však pro množství času a místa, jichž se jím v románě poskytují, se nám občas nejeví psychologicky přesvědčivě. Umělecky vládne v románě naprostá prostota a monumentálnost. Durych »Paní Anežky Berkové« dalek je od Durycha »Na horách« a »Panenek«. Jen ženské typy jsou z druhu jeho žen dřívějších. Klárka Filipova je na př. dokonalá Sedmikráska v životě i smrti. Pro to časné snad se činí a budou činiti Durychovi výtky, ale věčná krása paní Berkové, dokonalý obraz ženy-matky, matky dokonale křesťanské a katolické potrvá a zůstane úhelným kamenem naší literatury.

—k.

Dr. Bedřich Vašek: **Křesťanská sociologie.** Díl II.: Spravedlnost v životě hospodářském. Díl III.: Sociální práce. Praha 1931, 1929. Československá akciová tiskárna, Praha II., Karlovo nám. 6. Cena 44 + 40 Kč. — Prožíváme právě tragiku civilisace: život hospodářský, jenž byl vnnálezv, technikou a vším úsilím moderního člověka vystupňován do nejvyššího ladění, nedává to, co sliboval, ba nejen že není zárukou blaha lidstva, nýbrž sám boží a ničí životy jedinců. Hrozná hospodářská krize zřetelně ukazuje, že něco není v pořádku. Kde? U kořene všech věcí stojí Bůh! On spojil vše k jedinému cíli, On je jediná a nejvyšší norma, On pevně spoutal řád hospodářský s řádem mravním. Vašek, který po rozsáhlých a významných speciálních studiích rozhodl se soustavně a zevrubně zpytovat společnost a všechny její problémy, ve svém druhém díle »Křesťanská sociologie« zjišťuje právě onu

závislost lidského od Božího řádu. Rozebírá nejdůležitější otázky hospodářské, pojem soukromého vlastnictví, práci, úrok, mzdu, podnikání akcionářské, družstevnictví, socialisaci, kartely, jiné formy soudobého kapitalismu atd., ukazuje hledisko, jak kapitalismu tak i socialismu a jasně proklamuje stanovisko Církve, formulované v Písmu sv., v nesčetných encyklikách a projevech. Třetí díl je práce výsostně praktická, řeší otázku často negativně vykládanou, zda církev a její členové mají zasahovati do veřejného života, probírá jednotlivé prostředky sociální práce, jak ji vyžaduje moderní doba, dnes, v práci charitativní, lidovýchově a školské otázce. Podobně připojuje též příslušná zákonná ustanovení, pokud je jimi vázána veřejná činnost. Obdivuhodná je autorova znalost literatury. Vzácnou tuto práci, přehlednou, výborně informující, živě psanou knězem-ucencem, doporučujeme studentstvu k opravdovému studiu. fp.

F o e r s t e r F. W.: **Jak žítí.** Přeložil E. Fiala. Vyšlo v Edici Hulín. Stran 220. Expeduje P. A. Jadrníček, kaplan, Hulín na Moravě. Cena 14 Kč, při objednávkách alespoň 5 exempl. 12% slevy. — Tolik knih se dnes vydává, barnumsky přímo doporučuje a kolik jich má úroveň, význam a užitek této praktické, s láskou a porozuměním psané knihy pro mladé duše! Foerster, univ. prof. a světoznámý paedagog, se proslavil svým mužným vystoupením proti válce a odsouzením Německa na ni. Obsahová hesla: I. Charakter a osud. — Jak vzdělávati vůli. — Obcování s lidmi. — Osobnost a společnost. — Z mravouky života rodinného. — Člověk a peníze. — Povolání a charakter. — Mladí muži a mladé dívky. — Otázka pohlavní. — Svědomí. — II.: Sociální kultura. — Ochrana slabých. — Otázka ženská. — Nebezpečí technické kultury. — Náboženství a charakter. — Pěkně vypravěna a vzorně přeložena se kniha velmi příjemně studuje. Katoličtí studenti by měli být hlavními abonenty, vždyť P. Pelikán i dr. Cinek a mnozí jiní přátelé mládeže knihu velmi vysoko cení. Nakladatel P. Jadrníček vydal již česky téhož autora »Sebevýchovu mládeže« (rozebráno) a má v rukopise vzácnou knihu »Kristus a lidský život«. Obě knihy by mohl vydati jen po rozebrání nákladu »Jak žítí«. rg.

Dr. J a r o s l a v B e n e š, **Psychoanalýse.** Freudova psychoanalýse a poměr křesťanské filosofie k ní. V Kotrbově vzdělávací knihovně katolické, Praha 1929. Tato práce přichází velmi vhod, protože psychoanalýsa se velmi rozšířila nejen v lékařství, nýbrž i v psychologii. Stala se módou a může vésti na scestí. Student se v této práci poučí nejen o freudismu, nýbrž také o psychologii, pojmávané křesťansky. Základem středověkých učebnic psychologie je stále ještě pozitivismus. Autor, docent bohoslovecké fakulty Karlovy university, rozdělil si práci na dva oddíly. V prvním podává historii psychoanalýsy, jejímž zakladatelem je příborský rodák dr. Freud (letos byla v Příboře slavnost na počest jeho 75. narozenin), její podstatu, která se projevuje nevědomo (podvědomí) v drobných denních pochybeních, jako jsou přereknutí, přepsání, zapomenutí atd., a která se projevuje ve snu a neurotických symptomech. V druhé části stanoví poměr křesťanské filosofie k psychoanalýse. Osvětluje základní pojmy duševního života a ukazuje na fantastičnost Freudovy teorie. Stanovisko křesťanské filosofie k ní je odmítavé, protože je v podstatě založena na materialismu. Ale nutno přiznati, že má některé dobré stránky. L. Vrla.

Archy 21. v červenci L. P. 1931. Vydány při Dobré Dile ve Staré Říši na Moravě, za 5,70 Kč. Obsahují 4 obrázky (dřevoryty a kresby) — Bl. Grigniona z Montfortu: Dvanáctá Růže (krátké vysvětlení Zdrávasu), článek o básníku Gongorovi, básně Kolcovovy a Kettovy, Getzenyho článek: Ideologie. Tři Satiry od Pongea, africké bajky, pokrač. studie Joussovy, Šmid: Legenda o praporci. Archy jsou ukončeny pěknými orientačními listky (Baring, Ludwig, Katajev atd.) a Florianovým posudkem Durychovy »Paní A. Berkové«. Archy jsou pěkně upraveny a stojí za to, aby byly čteny a kupovány. J. O.

Sborník Moravana 1906—1931. Právě vyšel nákladem Moravana, spolku katol. akademiků, tiskem F. Obziny, s fotografií Dr. J. Sedláka a dvěma obrázky malíře Zamazala. Sborník je věnován nezapomenutelné památce dr. Jana Sedláka, jehož šedesáté narozeniny bychom letos oslavovali. Z řady příspěvků vědeckých a beletristických vyjímám především jedinečný překlad Písni písní od dr. Josefa Hegera, rehabilitaci dr. J. Sedláka B. Chudoby, články L. Peřicha, dr. Brait, dr. Habáně, Liškutina a j. — Podrobnější referát bude příště. Objednávky vyřizuje Morava, Brno, Klácelova 2. L. Vrla.

Tiskové družstvo pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Král. vydává praktické a nepostrádatelné příručky pro dětské večírky, akademie, besídky a nadílky. Knížky obsahují bohaté sbírky roztomilých básní a výstupů pro děti a usnadní tak těžkou práci s vyhledáváním vhodných her dětských. Veškeré hry, básně, výstupy a zpěvy jsou pěkné a lehké a děti je velmi snadno nacvičí. V minulých dnech právě vyšla příručka »Vánoční akademie«, která mimo básně a různé výstupy obsahuje dvě pěkné vánoční hry. Cena Kč 6.50. Před vánocemi vyjde ještě dětská »Masopustní akademie« a později »Velikonoční akademie«. Cena všech knížek bude tak levná, že vzhledem k praktičnosti může si je zakoupiti i nejchudší jednota Orla nebo Skupina mládeže, neboť v nich sebrané výstupy se hodí velmi dobře pro každou příležitost. — Objednávky přijímá Družstevní nakladatelství v Hradci Králové, Adalbertinum.

Emanuel Žák: »Fragmenty.« Sbírká úvah na jednotlivé doby a dny roční. Díl V. Cyrillo-Methodějská knihtiskárna a naklad. V. Kotrba v Praze. Sešit 1. Cena Kč 3.20. — V nakladatelství Kotrbově právě vyšel první sešit nového — již pátého — dílu žákových oblíbených »Fragmentů«. Přednosti žákových úvah jsou již tak obecně známy a uznávány, že by bylo zbytečno doporučovati je. Svědčí o jejich oblíbenosti ta okolnost, že mnohé sbírky žákových úvah, promluv a přednášek jsou úplně rozebrány, zjev v české homiletické literatuře jistě vzácný. Prof. Žák jest rozený homiletik. Ať jest to časová přednáška, ať brožura, ze všech těch prací mluví k vám především homiletik, jenž konec konců vždy se vrací k moudrosti Kristově, z níž vyvozuje plno vznešených myšlenek a dobrých podnětů. Ale co jeho práce činí zvláště cennými, jest to, že prof. Žák umí věčné pravdy oblékat v roucha stále nová, že umí promluvit ke svým vrstevníkům způsobem k duchu doby přihlížejícím, kteréžto jeho umění jest podmíněno nejen psychickým uzpůsobením žákovým a jeho citovou vřelostí, ale i jeho širokým rozhledem po středověké a moderní literatuře světové, z níž vždy čerpá mnoho vzácných sen-

tenci i působivých příkladech. Tomuto způsobu prof. Žák zůstává věren i v pátém díle svých »Fragmentů«. Připravuje cestu k pochopení předchůdce Páně postřehem podobnosti všude dnes známé postavy Ghandiho, víc než proroka stamilionového národa indického, proroka přísného k sobě v rouchu, postu i mlčení; v působivé antithesi předvádí vám zhýralou nádheru galilejského tetrarchy Heroda Antipy a temnou vlhkost sklepení vězněného Jana, abych tím účinněji vystoupila vznešená postava »Toho, jenž přijít měl« a jemuž Jan cesty přimlil; ukazuje, jak Castadiva, zosobněná cudnost žen a jejich ochránkyň u Gallů, dochází svého mnohem vznešenějšího ztělesnění v Panně Marii, bezpečné Bráně nebes. Obzvláště cenné a počtem hojně jsou však Žákovy úvahy vánoční a novoroční, kouzlem vánoční poesie obestřené a vážností pohledu do neznámého nastupujícího roku prováté, jimiž první sešit jest ukončen. Kotrbovo nakladatelství, jež vydává tento první sešit adventních a vánočních úvah Žákových před začátkem církevního roku, bude v publikaci dalších sešitů pokračovati tak, aby úvahy Žákovy dostaly se vždy včas do rukou kazatelů jako vhodná pomůcka a do rukou čtenářů jako bohatá pokladnice vzdělávajících myšlenek a dobrých povzbuzení k církevnímu roku vhodně se připínajících. Cena pěkně vypraveného tříarchového prvního svazku jest tak mírná (Kč 3.20), že jistě rovněž přispěje k rozšíření Žákových úvah, vždy hledaných a všude radostně vítaných.

Dr. Lub. Petr.

Hrdina světové vojny, velitel tajemných »Q« lodí anglických, nepolitik admirál Campbell, autor knihy »Moje tajemné loďstvo«, zvítězil při volbách před politikem Hendersonem. Jedním z překvapení anglických voleb bylo zvolení konservativního kandidáta, admirála Campbella, jenž porazil proslulého dělnického vůdce Hendersona v jeho vlastním volebním okrese. Admirál Campbell, ač nepolitik, náleží mezi nejpopulárnější Angličany, neboť se za světové vojny proslavil jako vůdce tajemných »Q« lodí, jež svého času způsobily tolik rozruchu a divokých pověstí tisku. Jednalo se o starší lodí drobného typu, jež byly vhodně vyzbrojeny a maskovány jako snadná námořní kořist, aby lákaly německé ponorky, jež v únoru 1917 hrozily bezohledným potápěním lodí vyhladovětí Anglii, odkázanou na dovoz potravin z neutrální ciziny. Taková tajemná loď byla též starý uhelný škuner »Pargust«, jenž přilákal k sobě proslulou německou ponorku »U 68« a po krátkém dělostřeleckém boji ji potopil. Campbell komandoval celkem na třech tajemných lodích a potopil několik německých ponorek. Poslední jeho akcí byl souboj jeho »Dunravenu«, »Q« lodí, s německou ponorkou velkého typu, jež poznala past na ni nastraženou a »Dunraven« rozstřílela. Výbuch střeliva vvhodil část posádky do povětří a Camobell, tehdy teprve nám. kapitán, sám byl zázrakem zachráněn. Campbell vypsál poutavě a prostě všechna tato vzrušující dobrodružství v knize: »Mé tajemné loďstvo«, jež objevila se loňského roku na angl. knižním trhu a způsobila přímo sensaci. Čes. překl. díla vydalo právě **Svátkovo lidové nakladatelství v Praze XVI.**, Husova tř. č. 7, v jednoduché vkusné úpravě za opravdu přístupnou cenu Kč 19.—, váz. Kč 25.—, jako 12. svazek zajímavé románové knihovny Argos.

Atlas republiky Československé. V listopadu t. r. začíná vycházeti po sešitech oficiální Atlas

republiky Československé geografický a statistický. Vycházení tohoto díla může býti považováno za jednu z nejpozoruhodnějších edičních událostí nejen tohoto roku, nýbrž i všech posledních let. Uskutečněním svého Atlasu řadí se Československo ke státům, které Atlas již dříve vydaly, nebo jej nyní vydávají. Jest tudíž dílo toto významné nejen pro Československo, nýbrž mezinárodně. Jím se reprezentuje česká věda a česká reprodukční technika. A reprezentuje se dobře, o čemž svědčí zájem povolaných odborníků na mezinárodním geografickém kongresu v Paříži, kde byl náš Atlas předložen profesorem Švambergem, a kde vzbudil velikou pozornost. Dílo vydává Česká akademie věd a umění za podpory m. n. zahr. věcí, nakl. Orbis, Praha XII. Vrchní redaktor je prof. č. techn. Dr. J. Pantoflíček. Členy užší redakce jsou: Dr. A. Boháč, prof. Dr. V. Brdlík, prof. Dr. V. Láška, prof. Dr. Frant. Machát, Dr. Jos. Mráz, prof. Dr. C. Purkyně, prof. Dr. V. Švamberg a Inž. Jar. Veselý. Atlas je soubor všech podstatných poznatků o státu československém, téměř ze všech odvětví činnosti, zejména: geografie, demografie, zemědělství, obchod, průmysl, peněžnictví, školství, sociální péče a j. Jak je zřejmo, bude Atlas tento nejvš potřebný téměř pro všechny obory práce. Vyjde v 18 sešitech. Subskripční ceny: Sešit 40.— Kč, celkové dílo 870 Kč v celoplátně a 950.— Kč v polokožené vazbě. Po subskripci budou ceny zvýšeny.

Nové knihy Orbisu. Nakladatelství Orbis vydá do vánoc celou řadu důležitých publikací. Jsou to: Atlas Československé republiky (geografický a statistický) (v sešitech) — Karel Čapek, Masaryk ve fotografii (album) — R. W. Seton-Watson, Slovensko kedysi a teraz — J. Loevenstein, Diagnostika a léčení světové krize — L. Marshall, Po stopách lidského pokroku — K. Šmejkal, Sociologie vojáka — H. Lawrence, Vzpouza v arabské poušti — Fr. Paul, V rovníkové Africe — J. Laufer, Haló, zde redaktor Laufer — MUDr. P. Vachet, Nemoci a léky moderního života — B. Fux, J. Wichta, Samosprávné finance.

Stín.

Hra od D. Niccodemiho. Hráno po prvé 7. XI. 1931 ve Stavovském divadle v režii V. Šuberta a výpravě Zd. Rykry s pí. A. Sedláčkovou j. h.

Málokdy je název tak pravdivým symbolem a mottem pro dílo, jako v této hře. Stín, měnivý a tvárný, se kterým tolikráte se v různých podobách setkáváme. Stín, kterým zprvu byla žena svému muži, který ho doprovázel k věstám úspěchu a slávy, tento jemný, milý stín, vítaný a milovaný, náhle stane se pochmurným tíživým stínem, který hrozí zablouknout dosavadní slunný život. Závidění hodný život malíře-šťastlivce, který v krátké době získal jmění, slávu a uznání, milovaného svoji ženou, která mu byla vzpruhou k dosažení všech cílů, pro kterou stvořil tolik blaha. Nehoda, která má za následek náhlé ochrnutí údů a zbaví jeho ženu vlády nad svým tělem, způsobila onu změnu.

Je odsouzena k životu sochy, která zůstal jako na výsměch mozek a srdce. Srdce plné touhy a mozek jasně vše chápající. Žije připoutána k svému křeslu v odloučenosti od světa, z které-

ho zná teď jen lékaře, ošetřovatelku, chladné ranní a večerní políbení manžela a marně nabízenou lásku dávného přítele.

Hledá cesty, jak by si udržela lásku manžela, kterému teď nemocná nemůže nic dát, doufajíc v nový život, který by přišel s uzdravením, které již po šest let ji lékař s manželem slibují a naději touto posilují k dalšímu životu. Konejšena touto péčí věří, že i kdyby její manžel našel si milenkou, s jejím uzdravením vrátil by se zase k své ženě a tím víc by ji miloval.

Jako zázrakem uzdravení toto se uskutečnilo. Dozví se o něm však jenom lékař, neboť nechce být zastižena světem nepřipravena na tuto velkou chvíli, která ji má vrátit tam, odkud byla vytržena; musí se světu ukázat silná, hodná tohoto návratu. Překvapí svého muže v atelieru. Překvapení je pro něho více ohromující než očekávala, neboť svět, ve kterém zůstal žít bez ní, přivedl mu zatím nejen milenkou, ale novou životní lásku, která vytlačila lásku bývalou, neboť stvořil si svět jiný, ve kterém nebylo už pamatováno na ni, leda na její nemoc, nepřestávající, která měla být zákonitým důvodem rozluky. Je tu i děcko, které mu první láska nedala.

Připravena o všechno, co jí zbývalo, naděje v lásku muže, ku kterému by se vrátila, resignuje, ustupuje z života a vrací se dobrovolně do svého křesla, aby tam navždy a teď už bez naděje, se pohřbila, předstíráním dosavadní choroby. Neodchází však usmířená, ale nenávidící a s výčitkami.

A tu objeví se stín, který ležel na všech těchto lidech a který je zničil, lež! Všichni lhali, ať už z jakýchkoli důvodů, ať proto, aby si ušetřili bolest, nebo aby jeden druhému ulehčil nesnesitelný život, aby se uvarovali otřesů, ale nikdo z nich si neuvědomoval, že to, čím toho všeho dosahují, je lež, hříšná lež, která nemůže trvat věčně, lhali a neuvědomovali si hrůzu, která nastane, až lež bude objevena. A stín lže je tak drtivý, že rozvrátí životy těchto lidí, že nevíte, jak by mohli dál už žít. Stín vznášející nad nimi je výstrahou!

Režie snažila se co nejvíce využít schopností pí. A. Sedláčkové, která dovedla zahrát podivuhodně obtížnou úlohu, ukládající jí s počátku nehybnost rukou a nohou, kdy mohla hrát jen obličejem a hlasem, pak objevení znovuzrozené síly těchto údu. Ostatním hercům pak uložila ztlumení, jaké vyžaduje okolí nemocné a nechala je plně rozehráti jen mimo tento okruh.

I výprava zdůrazňovala dvojí život; jednak v pokoji nemocné s křeslem, které někdy upomínalo na bolestný kříž, jednak v atelieru manžela, plném slunce a jasu, kde okny prosvítal pohled na město, podobný šetelíkovým obrazům Prahy.

Frant. Červenka.

Hory v plamenech.

Produkce francouzské společnosti Marcel Vandal a Charles Delac. Režie Karel Hartl a Louis Trenker. Předvádí bio Alfa.

Stejně, jako mohutné romány válečné, i tento film, pojednávající o jižní frontě, přechází opožděně. Není mu to však na škodu, neboť dovedl se proto vyvarovat všech chyb předchozích filmů ze světové války, zbytečné senační drastičnosti a laciné účinnosti sentimentálních barvotisků. Je tím cennějším, že byl vytvořen objektivně.

Viděli-li jsme dříve bomby hloubící jámy v hlině rozmoklé dešti, tvořícími kaluže tekutého

špinavého bláta, rozstřikují zde dopadající pumy sněh, který pokrývá bojiště, zákopy, útulky vojáků přilepené na svazích Dolomit, i vesnické domky. Sněh obaluje vojáka na stráži, v množství řítí se lavinou po úbočí, ničí a drtí vše, co zůstalo v cestě, ale sněh vyrovnává také brázdy skal a půdy v planiny, po kterých sjíždějí dovedení lyžaři rychlostí vlaku, i když brzdi oběma tyčemi. Sněh, drobounký sněh posypal také řídce tu rostoucí stromy, zveselil jejich smutnou čern, zbalil a zněžnil jejich přísné kontury.

V tomto kraji, statných, bojem s přírodou otužených lidí, s tváří sešlehanou zvířeným sněhem a lesklou spálením sluncem, kraji, patřícím Rakousku a okupovanému Itálii, rozpoutá se světová válka, nejtostná, zabíjející a mrzačící nejbližší kamarády, nejdražší bytosti. V rakouském oddílu hájícím Dos Alto je několik mužů z vesnice ležící pod bitevní čarou. Vidí svá obydla, okupovaná nyní nepřitelem, ale nemožno dosáhnouti ani pošou spojení se svým domovem. Denní potyčky s nepřitelem jsou jen předehrou chystaného velkého podniknutí Italů, kteří podminují část hory a chtějí ji vyhodit do povětří. Rakouský oddíl vyšle na výzvědy, kdy výbuch nastane, jednoho z horálů, který využije této příležitosti a sjede dolů do své vesnice, k ženě, která jej již považovala za mrtvého. Náhodou dozví se tu, že druhý den má být výbuch v hoře uskutečněn.

Opouští ihned ženu, protože více než láska k ní, poutá jej láska ke všem druhým vojákům, kteří jeho vinou byli by zabiti a nastupuje ještě v noci namáhavý pochod zpět a podaří se mu v posledním okamžiku o chystané akci je zpravit, takže většina jich unikne strašnému výbuchu a probíje se řadami nepřátel.

Ti, kterým podařilo se přečkat tuto válku, nechtějí novou, smířují se, hledají cesty k sblížení, poznávají se a pomáhají si navzájem, stanou se přáteli! Tuto naději vyjádřili tvůrci tohoto filmu společným výletem dvou bojovníků, dříve nepřátelských oddílů na místa, kde bylo bojováno. Jeden v deníku napsal: »... vystoupil jsem dnes se svým vůdcem a přítelem...« Tato slova, napsaná na místě rozrytém jistě granáty, opravňují naši viru v lepší budoucnost světa.

Filmu tohoto dlužno si vážít nejen pro jeho ušlechtilou tendenci, ale i pro jeho uměleckou hodnotu a vyspělou techniku, zejména dnes, kdy výrobci namnoze považují film jen a jen za obchodní podnik, nestarajíce se o jeho uměleckou úroveň. Obrazy zimní krajiny působí nezapomenutelně, stejně jako válečné scény, které působí tím mocněji, že bylo vhodně použito zvuku. Tak třeba scéna, ve které vojáci naslouchají elektrickým vrtačkám, které se stále v podzemí blíží, aby vyvrtaly podkop.

Sportovci potěší se také skvělými lyžařskými výkony L. Trenkera a jeho druhů. Fr. Červenka.

Z domova i ciziny

Učte se anglicky!

Kolik řečí znáš, tolikrát jsi člověkem, praví nám staré přísloví; poohlédneme-li se kolem sebe, tu zjistíme, že většina lidí jest člověkem pou-

ze jedenkrát, totiž mikdo na světě je nepřinutí k tomu, aby mluvili též nějak jinak, jak se vyjadřuje jejich okolí, poněvadž jiné řeči neznají. Nelze ovšem generalisovat. Jest nesporně mnoho těch, kdož mluví perfektně německy. Tato řeč byla u nás dříve nepostradatelnou, avšak i nyní si zachovala ohromný význam, nehledě na Německo a Rakousko, hlavně jako dorozumivací jazyk turistů, cestujících směsicí národů ve střední a jihovýchodní Evropě.

Jakmile však překročíme jižní hranice Německa, tu velmi brzy jest snaha dorozuměti se německy asi tak marná, jako kdybychom se chtěli domluvit v oněch krajinách česky. A tu všem, kteří se do těchto poněkud vzdálenějších krajů chtějí podívat, nezbyvá nic jiného, než aby se buď naučili jazyku dotyčného kraje, jímž právě cestují, neb některému skutečnému světovému jazyku, a tím je v pravém slova smyslu angličtina. Nestane-li se nic nepředvídaného, — tak počítají Angličané — bude r. 1950 mluvit anglicky, a to jen anglicky jako svou mateřštinou, dvakrát tolik lidí, co kteroukoliv jinou řečí na světě. I v případě, že pohlédneme za stávajících politických poměrů dosti skepticky na tento předpoklad, přece nutno uvážit, že angličtině se učí na školách téměř ve všech civilisovaných zemích, takže možno počítati, že asi za 20 let více než polovina obyvatelstva na zemi bude alespoň čísti a rozumět anglicky.

Podívejme se na soupeře angličtiny, na jiné jazyky, kterými také mluví poměrně značná část obyvatelů naší země. R. 1800 byla nejvíce užívaným světovým jazykem francouzština. Tehdy se udával počet osob, mluvících francouzsky, asi na 30,000,000. Bylo to o 50 proc. více než činil v téže době počet lidí, mluvících anglicky. Za francouzštinou šla ruština a němčina; každým z těchto jazyků mluvilo asi 30 milionů lidí. Na čtvrtém místě byla španělština, která byla jedinou řečí ze 26 milionů lidí, na pátém italština (15 milionů).

Za dobu 130 let se počet lidí, mluvících francouzsky, zvýšil celkem nepatrně a činí dnes necelých 50 milionů. Sedmdesát milionů mluví německy, padesát milionů španělsky a třicet milionů italsky. Anglicky však dnes mluví asi 170 milionů lidí a počet ten stále roste.

Jediným evropským jazykem, který za posledních století vzrostl ve velikém měřítku, je ruština, která je dnes přirozeným jazykem jednoho sta milionů lidí. Ale vážným soupeřem angličtiny nemůže býti, jsouc omezena na jedno jediné teritorium naší země, byť i teritorium ohromné, zatím co angličtina je jazykem milionů lidí ve všech dílech světa. O tom se může každý snadno přesvědčiti tím, že nahlédne do seznamu členů »The International Legion«. Není snad člena tohoto ohromného spolku, jenž jest rozšířen po celém světě, který by mimo jiné řeči neměl uvedenu na prvním místě angličtinu.

Ještě daleko více než jazyk anglický a ruský jest ovšem rozšířen jazyk čínský. Dnešní počet obyvatelů v Číně se odhaduje na 420 milionů. Ale čínština má stejnou nevýhodu teritoriality jako ruština, nehledě ani k tomu, že je to jazyk tak těžký, že sami vzdělání Číňané nevěří v jeho budoucnost.

V přítomné době se adresují tři čtvrtiny všech dopisů a poštovních zásilek světa anglicky, více než polovina všech časopisů na zemi se tiskne anglicky a náklad anglických tiskovin je dokon-

ce třikrát tak velký jako všech ostatních periodických časopisů, tištěných ve všech ostatních jazycích světa.

Mimo to, nepřihlížíme-li k výslovnosti, již se možno správně naučiti pouze konversací, jest to jazyk velmi snadný svou jednoduchostí a při tom ucelenosti přímo originelní. Zda se mu lze naučiti dobře i ve škole, to nemohu z vlastní zkušenosti říci, neměl jsem též možnost poznati praktický význam kroužků, jež bývají více doporučovány, myslím však, že častá konversace, překlady do angličtiny a pilná četba přinesou nejlepších výsledky. Těm, kdož se nelekají počátečních obtíží, mohu angličtinu vřele doporučiti s ujištěním, že jejich námaha nebude zbytečná, ježto určitě při trochu podnikavosti budou moci svých vyjadřovacích schopností použiti dříve než si to sami myslí k úplné své spokojenosti. Jak a kde — o tom případně něco bližšího později.

J. J. M.

—»«—

»Katolik a kniha.« Moravan, spolek katol. akademiků v Brně, pořádá v těchto dnech (29. listop.—6. prosince) pozoruhodnou výstavu »Katolik a kniha«. Tento podnik, těšící se zasloužené pozornosti i u obecnstva nebrněnského, soustřeďuje ve výstavních síních Umělecko-průmyslového musea všemhu hodnotnou katolickou současnou literaturu, jak vědeckou tak beletristickou i náboženskou. Spoluprací spisov. V. Bitnara vznikl k této příležitosti sedmdesátistránkový katalog »Soupis katol. literatury«, který obsahuje ve velice prakticky uspořádaných »pětkách« a »stovkách« knih nejrozumnějších oborů opravdovou encyklopedii katol. kulturního snažení v našem národě. Pro SSS. a jednotlivce, kteří mají jen poněkud zájem o dobrou knihu, můžeme tuto publikaci vřele doporučit. Expeduje ji Moravan za 4 Kč. — Výstava působí velmi ladným dojmem. Značnému zájmu se těší kompletní dílo J. Durycha, J. Demla, úplná sbírka tisků Staroříšských, rukopisy a dokumenty katolické generace spisovatelské. Výstavu zahájil 29. listop. za přítomnosti mnoha oficiálních osobností (Ústředí zastupoval kol. Ph.C. Václav Černý, redaktor »Jitra«) spisovatel Jaroslav Durych. Výstav. výboru (s kol. St. Langrem jako tajemníkem) dlužno vyslovit obdiv nad tak neúmornou pílí v práci opravdu záslužné a potřebné.

Zahraniční hlídka

Německo. Sv. Otec propůjčil rytířský řád sv. Řehoře vydavateli lexikonu Görresovy společnosti dr. Jindř. Sacherovi. Göresova společnost čítá v nynější době 68 členů a 18 národů a jest první představitelkou katolické vědy jak v Evropě, tak ve státech námořských. — V Mohuči byl konán říšský sjezd Mariánské kongregace německého studentstva.

Rakousko. Rakouský a německý alpský svaz odhalil ve výroční den 100. narozenin pamětní desku na rodném domě svého zakladatele, faráře Františka Senna. Touto slavnostní byla zajisté prokázána čest i katolické církvi, která může býti hrda na to, že její člen založil nejlepší evropskou turistickou organizaci. — Ve Vídni byl letošního roku konán V. mezinárodní kongres pro

náboženskou psychologii (ve dnech: 25.—30. května). — Akademický senát vídeňské university poctil spolkového kancléře m. s. prof. dr. Ignáce Seipela titulem čestného doktora práv na návrh profesorského sboru právnické a státo-vědecké fakulty, a to pro jeho vynikající zásluhy na poli sociologie a ústavního práva. Dr. Seipel habilitoval se r. 1907 na theologické fakultě vídeňské university a vydal celou řadu vědeckých spisů. Spolkovým kancléřem byl celkem pětikráte. Vděčnost národa a velkou úctou v křesť. sociální straně si získal r. 1922 v Ženevě, kdy se mu podařilo vytvořit pevný finanční poklad své vlasti. Zajisté pozoruhodný zjev, kde, podobně jako dr. Korošec v SHS., kněz, zachránil stát před finanční katastrofou.

M. Roger Millot, který spolu s A. Pohorem dne 25. srpna hostoval v Praze na své cestě střední Evropou, byl přijat v Ústředí katol. studentstva předsedou E. Zavadiem, nyní otiskl své vzpomínky v »La Gazette des Escholiers«, orgánu katolických studentů university v Bordeaux. Děkujeme ze srdce našemu milému příteli za jeho sympatické řádky i za propagaci naší organizace za hranicemi a přáli bychom si s katol. studenty francouzskými navázati tak přátelské styky, jak se stalo v Římě s FUCI. —ze.

Bratrská organizace katolického studentstva v Polsku, soustředěná v »Odrodzenie«, koná ve dnech 6.—8. prosince ve Lvově slavnost svého desetiletého trvání. Naším bratřím za hranicemi upřímně gratulujeme k dosažení tak významného jubilea a těšíme se, že při naší pouti do Polska o prázdninách budeme jim moci i ústně projevit svou radost. Do dalších desetiletí voláme: Zdař Bůh!

UKSČs.

Řádku nelitostné

Jan Opasek:

Nutnost činu.

Volání po práci má být snad základem mého článku? Ne, jen ukázání a naznačení cest, kterými by se naše práce, naše jednání mělo řídit. Práce jest zde a jest jí velký díl a dělníků není. A přece jsme všichni dělníky Božími v zemích českých, jsme povoláni Katolickou Akcí za spolupracovníky kněžím v jejich farnostech. Svatý Otec v nařízení této Katolické Akce považuje každého katolíka, tedy i studenta za zavázána k práci ve prospěch Církve Ježíšovy.

Mluvívá se ve školách o toleranci čili snášenlivosti náboženské. Avšak to slovo samo značí znehybnění, zbahnění života, poněvadž jest to klid, sladký odpočinek. Jest zapotřebí bít se za Boha, hájiti Ho, ne pasivně mlčeti k tomu, když druzí tupí Jeho slávu, Církev a její život.

Proto Svatý Otec Pius XI. nařizuje provádění Katolické Akce, která v své podstatě není nic jiného, než moderní křížovou výpravou proti bludům a kacířstvím tohoto století. Máme možnost pracovati a účastniti se práce všude tam, kde kněží uposlechlí hlasu svého Otce a Katolickou Akci provádějí. Snad již na četných místech jsou zřízeny »Farní výbory«, které se mají starati o šíření díla Božího, které mají býti šikem bojovníků Kristových. Zde musíme každý katolík

pomáhat. Vidíme-li takový nezájem u našich »vzorů«, předáků, jejichž činnost se projevuje v prázdném řečnění na schůzích, které jest jen negací, musíme dáti příklad my, musíme ukázat za vedení kněží, jak se má pracovati.

Vidíme-li naše profesory (katolíky), kteří sotva přijdou do kostela na mši svatou, kteří kdyby měli někde vyznat katolickou víru, zalezou do svých bytů, nebo v skrytu někde poslouchají, s hnusem se odvrátíme ode všech takových katolíků. Vždyť i ti byli zavázáni Katolickou Akcí v práci pro Církev, v práci pro Boha.

Musí se vystoupiti již proti tomuto strejcovskému chápání Církve, kdy si takový pseudověřící myslí, že kdoví jakou čest Církvi neudělá, když přijde jednou za měsíc do kostela.

Marně bychom se tázali, zda existují katolíci učitelé či profesori tak nábožensky silní, aby vytvářeli ze svých žáků cenné katolické charaktery a hodnoty pro Církev, aby intenzivně sami pro ni pracovali.

Kde jsou všichni ti »katolíci«, po kterých volá Svatý Otec?

I my studenti musíme pracovati ve smyslu KA. Mohu začít šířením dobrých časopisů, děl. Jak se musíme hanbiti, slyšíme-li o jesuitovi P. Chanovském, který v době »temna« dobré knihy šířil. Nyní, když jest pravá doba temna duševního, kdy jest tolik bludů i v rodinách katolických, tím spíše budeme apoštoly Kristovými.

Nemyslíme získávati ty, kteří již v nějaké katolické organizaci jsou; ti mají již jakýsi základ, na ty musíme jen dohlížet, aby vytrvali. Ale získati pro Krista katolíka, který na mši svatou nechodí, který žije bez Ježíše. To jest úkolem a cílem KA. Sjednotiti všechny katolíky v jeden celek, přivést do chrámů ty katolíky, kteří své náboženské povinnosti nevykonávají.

Působím v mém okolí dobrou knihou. Nemožu-li přímo doporučit knihu náboženskou, přijdu s díly autorů, tvořících na světové bási katolicismu. Zde se dá ukázat a zachrániti mnoho. Dám jim do rukou knihy Bellocovy, Bensonovy, Durychovy, Demlovy etc. Mohu působiti i v tom směru (mezi studenty), že získám odběratele pro Akord, Tvar a pod. časopisy. Dám-li dílo, které čerpá z půdy katolicismu, do rukou myslícího studenta, způsobí aspoň nějaký výkyv, třeba nepatrný a slabý. Jest to částečný úder na duši, která není dosud uzavřena proudům milosti. Kde ve městech jsou farní výbory (a mají býti všude, neboť KA. se musí provádět i na vesnicích), zúčastnit se práce, přidati se ke knězi, býti mu oporou, neboť mnohde nemá ani duše věrné, která by mu pomáhala. Jest třeba práce. Jest to nutnost neodvolatelná. »Ó, křesťané. Jest na čase, byste hájili svého Krále a byli s ním, když jest tak opuštěn a je velmi málo těch, kdo mu zůstali věrnými, a veliké množství následuje Satana,« praví svatá Terezie Avilská.

KA. jest protiútokem, protibojem proti satanství bolševismu.

Silí nás a vede vždy myšlenka, že pracujeme pro Boha a že odměnou nám bude Věčné blaženství. Proto bojujeme. Bojujeme proti satanství komunismu, jehož působení a účinky vidíme v celém světě. Sledujete-li myšlenkový postup lidstva, musíte uznati, že zde se rodí dva tábory, z nichž jeden jest tělem Církve s Římem, druhý d'ábelstvím komuny s Moskvou. Ta myšlenka na hro-

zící nebezpečnosti pro Církev musí nás silit a nutit k zápasu.

Přivede nás k okamžité práci, účelnému boji proti všemu protikatolickému, všemu, co jest vedeno zámyslně a veřejně a potají proti Ježíšovi.

Ježíš Kristus Bůh slovy Svatého Otce nás povolal k práci pro Něho. Tato práce jest nařízena, jest dána Katolickou Akcí. Má to býti podle slov P. Pia XI. nová éra v činnosti pastorační. Studenti v první řadě, inteligence, musí sloužit Církvi Kristově a právě zde v Katolické Akci jest její poslání.

Dejte příklad všichni svou prací, činem odvahy, okamžitou pomocí. Kristus Ježíš hledá dělníky a nalezne je ve vás. Vyjděte z hradů a pevností svých domovů v zoufalé době dneška, staňte se bojovníky, apoštoly Páně.

—»«—

Ještě něco k symbolu této rubriky.

Stojí to jistě za několik slov. Špalek se sekýrou je symbol destruktivismu — všecko rozsekat (až třeba z toho budou třísky lítat)! Myslím, že tento symbol byl zvolen více méně ze zkušenosti z minulého roku. Je to zajímavé, že se nemůžeme od destruktivismu odpoutat; je to jakýsi zbytek snah popřevratových. — Přehlížím-li v duchu »Řádky (chvályplné i) nelítostné« od jejich vzniku, musím si říci, že to bylo většinou samé povídání, jak by to mělo být atd. Ani jeden námět nebyl dosud prodebatován nebo řešen!

»Řádky« jsou obrazem jakési nemohoucnosti katol. studentů. Není vidět dosud nějaký zájem o problémy dneška. Studentů katolických je málo a k tomu je u většiny duchovní život ještě značně zakrnělý. Dokud nebude na tomto poli pokrok, budou stále katol. studenti mrtvi. Jak může někdo mít živý zájem, když je v nitru pusto a smrtelný klid. Jediná odpověď na to všechno je intenzivní duchovní život!

Josef Suk, VIII. rg.

Dopis z Č. Budějovic.

Naše gymnasium nese jméno jihočeského vlastence biskupa Jirsíka. Duch, jenž zde vládne, je v naprosté disharmonii se zásadami zbožného zakladatele.

Kulturní práce našeho ústavu je celkem nepatrná. Studentstvo, odchované materialistickou ideologií doby, jeví větší zájem o sport, než o literaturu a umění, a s despektem hledí na ideály náboženské. Založeno bylo Sdružení českobudějovického studentstva, spolek s kulturně výchovnou tendencí. Jeho kulturní podniky mohly by se spočítati na prstech jedné ruky. Kromě několika zdařilých přednášek MUDra Fleischmana — a těch bylo málo — a hnusné divadelní hry »Nemravný život« omezovala se jeho činnost na exkursi do místního pivovaru, pořádání nedělních čajů a několika sportovních zápasů. Sdružení vydává vlastní tištěný časopis, který má již v našem městě svou tradici. Smutně se proslavil sociální básní »Hlas osudu« a moderními verši bez interpunkce. Jinak věrně kreslí žalostný portret pokrokového studenta, horlivého fanouška sportu a filmových kýčů.

A bych řekl též něco o našem spolku SSSM, konstatuji, že není zdejší půda pro jeho náboženské ideje příliš příhodná. Většina žactva pokládá víru a náboženství za šosáctví, nehodné budoucího inteligenta. Mizivá menšina, zůstávající katolicismu věrná, buď nemá pochopení pro spolko-

vou práci, anebo je organisována v táboře pokrokového studentstva, kam je lákána bohatě vybavenou knihovnou. Proto naše Sdružení je velmi slabé (75 členů na ústavu se 600 žáky) a skládá se téměř ze samých chovanců místního katolického konviktu. Profesori, s výjimkou p. prof. Straky a ThDra Fencla, ctěných našich příznivců, naše hnutí ignorují. Ve spolkové práci však nám bráněno není, díky loyaltě p. ředitele.

Nakonec ještě několik slov o »Jitru«. Lze říci, že se stále víc a více líbí a že jeho úroveň stoupá. Zvláště třetí číslo letošního ročníku presentovalo se několika skutečně cennými články. Uvádím některé zvláště hodnotné a libivé: Msgr. prof. Boháč: Vše pro duši, Alf. Daňha: Pius XI. na stráži proti bolševikům, V. Černý: Edison mrtev, Dr. Josef Burget: Jan Vrba ve světle kritiky a beletristický článek »Shledání«. Škoda však, že v »Jitře« vychází tak málo článků s obsahem zábavným a zvláště tak málo humoresek. Což již úplně vymizel humor z řad katol. studentstva? — Co se hlídek týče, hájím rozšíření hlídky literární na úkor divadelní. Hlídka divadelní měla by býti co nejvíce zúžena — vždyť kruh zájemců o ni je tak malý. A konečně o divadelní kultuře může se každý dříve a podrobněji informovati v denních listech. Rád čtu i hlídku organizační a duchovní. Lze v nich načerpat posilu a nadšení pro spolkovou práci. Radostné je, že též dlouho opomíjená hlídka dívčí tak slibně se rozvíjí a že i studentky hlásí se čile ke spolkovému životu. A ještě něco. Přimlouvám se za zřízení hlídky orelské resp. sportovní. Chce-li »Jitro« hověti zájmům všech čtenářů, pak nesmí přezíratí otázky sportovní. Ovšem nesměla by býti tato hlídka jen snůškou zpráv sportovních, o nichž by se každý dověděl dříve z novin nebo radia. Namátkou jmenuji některá témata, jež by se mohla zde prodiskutovati: středoškolský sport, skauting a jiné.

Tím končím a znamenám se v úctě

—n

Školní potřeby a knihy, odbornou i vzdělávací četbu a různé zboží papírnické kupujte jedině v našem katolickém závodě. Velký výběr originálů anglických (Tauchnitz Edition), německých a ruských. Slovníky všech řečí, mapy, plány a turistické průvodce. — Bohatý výběr knih české literatury.

Knihkupectví a papírnictví

„U zlatého klasu“

Praha II., Karlovo nám. 5-6.

Výsledek naší soutěže v propagaci „Jitra“:

Plníci péra dostanou: SSSd. Chrudim (61), SSSd. Repčín (48), J. Vnuč, Orlová (33). — Knihu dostanou a na celý rok mají předplaceno: prof. Vojtkovský, Čs. Těšín (32), B. Křenková, Levoča (25), J. Poul, Velké Meziříčí (24), L. Jurák, Kyjov (24), SSSm, Praha (20), Učitel. ústav v Čes. Budějovicích (15), V. Hanák, Olomouc (15), dr. Arn. Šternberský (14), SSS. Hradec Králové (12), J. Jedlička, Brno (12) — Knihu dostanou a na půl roku předplaceno: J. Orava, Hranice (9), P. J. Rampula, Telč (8), J. Hřebíček, Boskovice (7), A. Kašpar, Č. Budějovice

(7), M. Šebestlová, Č. Budějovice (6), L. Krístek, Přerov (6), J. Bjaček, Frenštát (5), Cyrilometodějský kroužek, Velehrad (5), J. Foltýn, Tábor (5), B. Grobař (5), Št. Langr, Brno (5), B. Tuš, Jaroměřice (15). — Knihu dostanou: p. prof. Limpouch, Plzeň (4), JUC. Fr. Stupka, Brno (4), Vr. Štipl, Jindř. Hradec (4), SSS. Plzeň (4), SSS. Pardubice (4), Juvenát Val. Meziříčí (3), děkanský úřad Vys. Mýto (3), uč. Hynčice, Ráj u Fr. (3). Knihu dostane a na půl roku předplaceno J. Hrůša, Praha (5).

HÁDANKY

Řídí Emil Zavadil, Praha II., Spálená 15.
Redakce „Jitra“.

Předně přijměte přání šťastných a veselých svátků vánočních. Tato krásná doba nezůstane bez účinku též na vás, milí přátelé. Oddychnete si od učení a proto nezapomeňte pomalu zasilati řešení z 1. a 2. čísla, nebo alespoň vylustíte hádanky, které se vám dosud nepodařily. Nezapomínejte na své »Jitro«. S mnohými se snad zase setkáme v pracovních kursech na vánoce. Hádankáři hlasejte se pak sami ke mně. Těším se na vás

pořadatel.

Listárna hádanek.

MUDr. Borkovec: Vítám Vás mezi nás mladé. Zašlete též jiné příspěvky, budu se těšiti. Myslím, že se známe z Č. H. — Lyko A.: Děk za příspěvky, postupně uveřejním. — Gala: Řešení došlo. Piš i příspěvky. — Fr. P., St.: Děk za příspěvky. Snad se přece poznáme i když nejsem tam, kde

jsem celou duší toužil býti. — Cid.: Děk za příspěvky. Proč tak málo? — Chov. v Levoči: Děk za pozdrav; mám radost z hojnosti příspěvků; postupně uveřejním. Platil jsem za dopis pokutu. — M. K., Levoč: Dopis, o němž se zmiňujete již, nedošel. Zprávy jsem vzal na vědomí. Je to škoda. Těší mě však práce vás všech pro katol. studentstvo. — Jiří Plachetský: Děk; vidět, že něco dovedeš. Jen pošli další. — C. Tichý: Tobě i všem ostatním děk za příspěvky. Postupně uveřejním. Všechny členy kroužku srdečně zdravím. Nezapomeňte na řešení. — P. J. Píro: Děkuji za laskavé povzbuzení hochů při luštění hádanek. — J. Malásek: Bud' vítán. Jak bych se na tebe nepamatoval. Již z »Nového národa«. Pošli zase něco. — Staňa T.: Děk. Ta pohádka je velmi pěkná. Pošli zas. — T. Orhová: Ty, které nemáte, můžete dodatečně ještě vylustit a zaslat, resp. přivést. — Aldej: Děk za příspěvky. Je v ní nerv., ostatní správně. — St. z B.: Předně děk za příspěvky. Čekám více. Nebyl to dopis od Tebe, ale od St. B. (Tábor), též jsem na Tebe nemyslel. — J. Pochopová: Děk za příspěvky. Co s řešením? Nezapomeňte! — J. Šnajdr: Děk za milý dopis. Tak ti to přece jde. — P. prof. Antonický: Děkuji ti, že se tak ujímáš propagace zlaté hádanky.

Autorský turnaj na nejlepší pádovku obeslán 12 autory s celkovým počtem 46 pracemi, vesměs pěknými. Porota I. T. A. (Indián, Toms, Adamčík) vybírá 3 nejlepší a odmění. Výsledek oznámíme v příštím čísle.

2. Rebus.

B. Longauerová.

arsenik N u oos u 100

1. Doplnovačka s tajenkou.

Lyko Antonín.

A	+	
	+	N
	+	E
B	+	
O	+	
	+	K
	+	I
R	+	
A	+	
	+	V
	+	E
D	+	

mužské jméno
části stromů
část kruhu
letecká stanice v Čechách.
město v Čechách
nápoj
město v Itálii
řeka v Jugoslávii
stoka
kov
vodní pták
ženské jméno

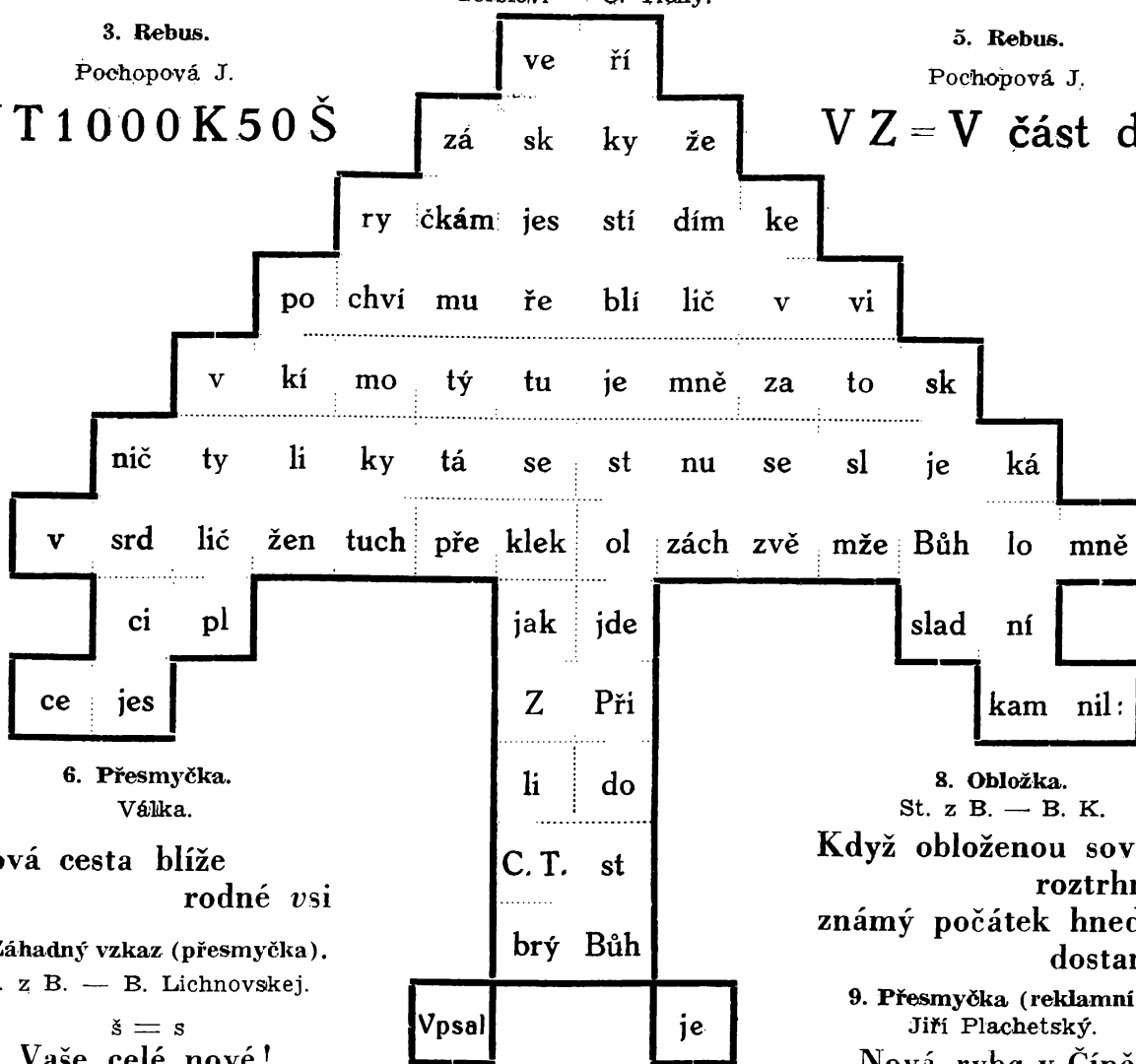
3. Rebus.
Pochopová J.

VT1000K50Š

4. Koniček.
Geršlovi — C. Tichý.

5. Rebus.
Pochopová J.

V Z = V část dne

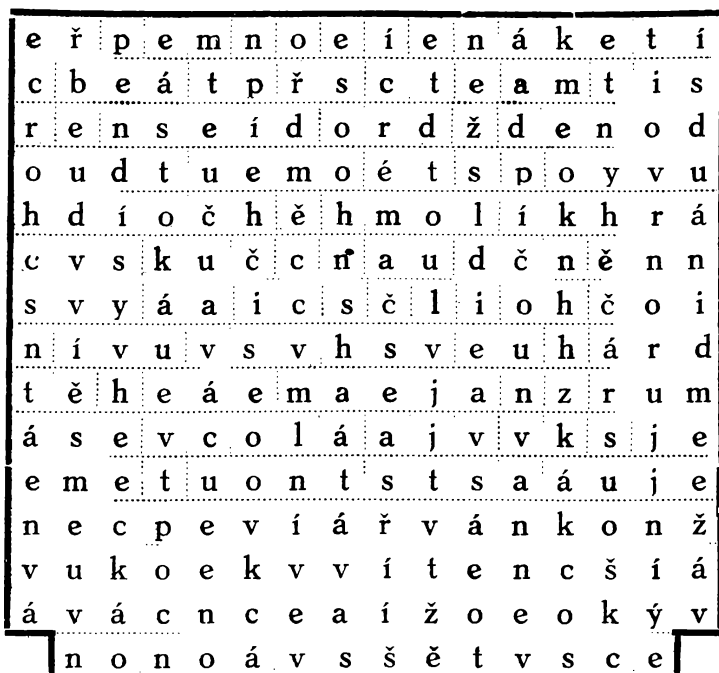
6. Přesmyčka.
Válka.
Nová cesta blíže
rodné vsi

7. Záhadný vzkaz (přesmyčka).
St. z B. — B. Lichnovskej.
š = s
Vaše celé nové!

8. Obložka.
St. z B. — B. K.
Když obloženou sovu
roztrhneš,
známý počátek hned
dostaneš.

9. Přesmyčka (reklamní).
Jiří Plachetský.
Nová ryba v Číně.

11. Královská procházka.
Aldej — všem.

10. Přesmyčka.
Tichý.
Moskva třetí ven.

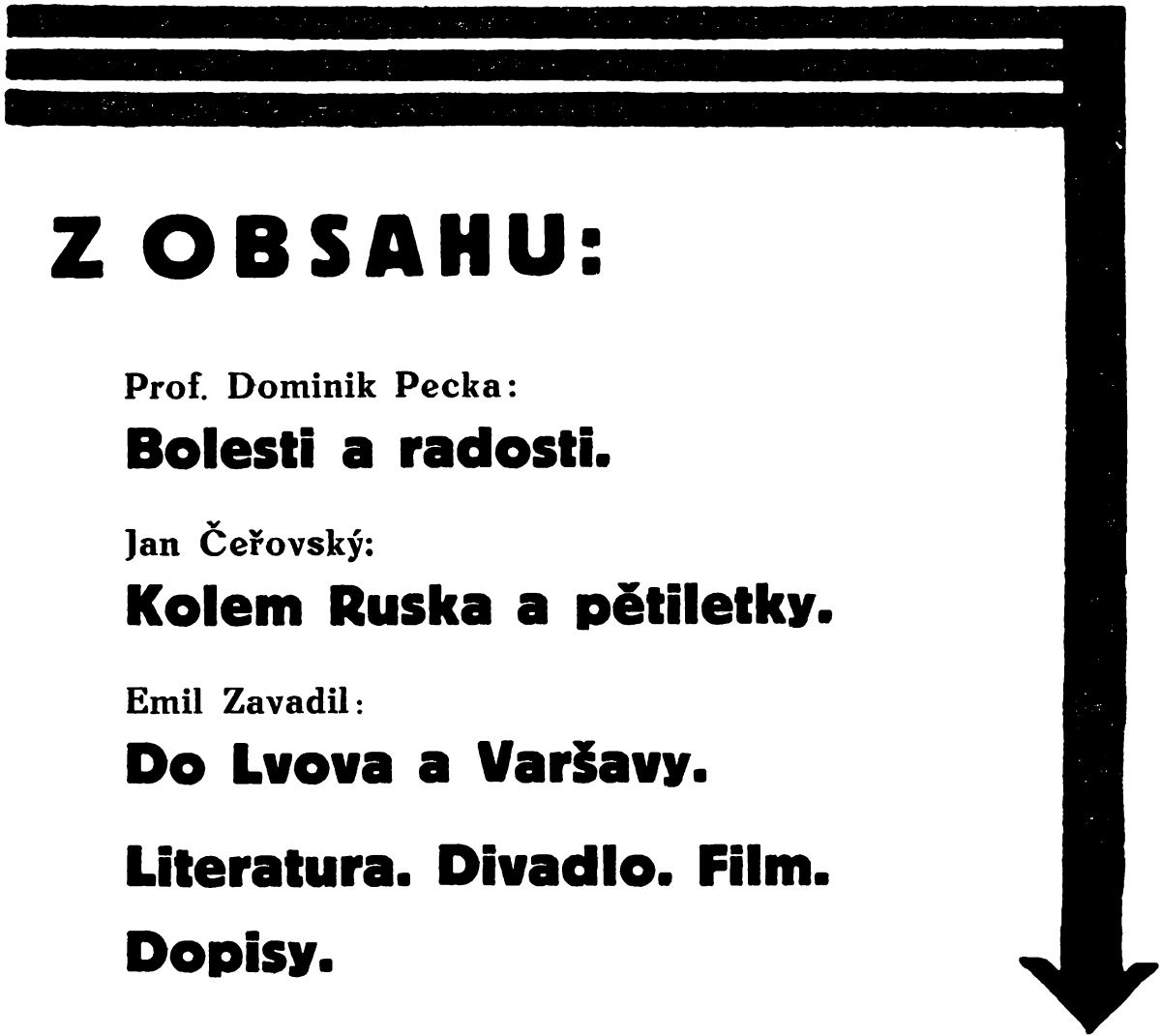
v—n O
12. Doplnovačka.
St. z B. — B. K.
Ve s o bývají velké s - i

13. Doplnovačka s tajenkou.
Avion.

×	n	×	italský přístav,
×	p	×	elektr. jednotka,
×	r	×	čert,
×	t	×	rozsudek,
×	m	×	ryby,
×	m	×	část toalety,
×	t	×	člen indián. národa,
×	e	×	teplý.

časopis kat. studentů

JITRO

Z OBSAHU:

Prof. Dominik Pecka:

Bolesti a radosti.

Jan Čeřovský:

Kolem Ruska a pětiletky.

Emil Zavadil:

Do Lvova a Varšavy.

Literatura. Divadlo. Film.

Dopisy.

r. 13

č. 5

J I T R O

vychází počátkem každého měsíce kromě hlavních prázdnin. — Redakce: Praha II., Spálená 15. — Administrace: Praha II., Spálená 15. — Telefon č. 44.910. — Číslo účtu u poštovní spořitelny 206.271. — Předplatné pro studenty na půl roku Kč 6.—, na rok Kč 12.— a pro nestudenty na rok Kč 25.—. Cizina: Spoj. státy severoamerické celoročně 1 dolar.

Za každých 10 odběratelů 1 exemplář zdarma.

Redakční závěrka vždy 25. předcházející měsíc.

Z redakčního stolu.

Miriam: Zimní večery. Ranní sloky. První láska. Zp.: Recenze knih. J. V. Pubal: K »Novému roku«. B. E. Trpký: Hlad. Zasněžená krajina. M. R.: O sebevýchovu. A. P. z Plzně: K založení misij. kroužku při SSSd v Plzni. Fr. Červenka: Do hlídky »Divadlo a film«, »do lit. hlídky«. L. Eida: Zimní ráno. V parku. V. Zahradka: Tiché svítání. J. Opasek: Zimní klekání. Recenze. J. N. Pitra: Několik slov zcela nesouvislých. Piš dále a více. Jan Čerovský: Kolem Ruska a pětiletky. F. Merth: Noční vítr.

Z redakčního koše.

Lubočanský - Zapletal: Myšlenkové proudy. Pavla. Poesii. Příteli, rád ti věřím to, co píšeš v dodatku, ale to nestačí, aby byl člověk básníkem. F. Č.: St. Passeur: V řetězech. Psaní. J. M.: Nad matčinou fotografií. Bez názvu. Toto se ti nepodařilo. L. Eida: Večer, obrázek. Bohém: Co? Matka. V rodném kraji. Podobné náměty třeba zpracovávat s větším uměleckým posvěcením. J. Kornel: Odpočinutí. Proč? F. Merth: Elegie.

Nezapomínejte na tiskový fond!

Na tiskový fond »Jitra« přispěli (ke dni 1. I. 1932): Prof. Msgre J. V. Boháč, Praha, 75.— Kč, Polach J., Olomouc, 8.— Kč, K. Vaňková, Olomouc, 3.— Kč, PhC. Stanislav Brabec, Žamberk,

28.— Kč, V. Kotsmich, Pelhřimov, 5.— Kč, k tomu v posledním čísle oznámených 456.20 Kč, celkem 575.20 Kč. Všem dárcům voláme ze srdce: »Pán Bůh zaplať!«

Všem předplatitelům „Jitra“!

Aby byl učiněn jednou již pořádek po stránce finanční s „Jitrem“, všechny nedoplatky za minulé ročníky musejí býti zaplacený do konce ledna t. r. a předplatné za XIII. ročník „Jitra“ aspoň za první půlrok.

Administrace.

Odebírejte „NA HLUBINU“. Redakce Olomouc, Slovenská 14.

JITRO

Časopis středoškolských studentů katolických

Ročník XIII.

V Praze v lednu 1932.

Číslo 5.

Prof. Dominik Pecka:

Bolesti a radosti.

(Na pracovním kursu katolického studentstva v Brně 3. a 4. ledna 1932.)

Můžete přijít s taineovskou naukou o prostředí a vysvětlovati hnutí katolického studentstva jako výsledek těch a těch sil tak a tak působících. Můžete si je vysvětlovati vlivy dědičnosti a tradice, můžete přijít s přihrádkami vědeckých teorií: nic neporídíte, všechny budou buď příliš malé, buď příliš velké — a musili byste mít sílu i ukrutnost Prokrustovu, abyste do nich vtěsnali tyto poutníčky.

Prostředí jich neudělalo. Slyšte, co vše se spiklo, aby vyhasl plamen víry v jejich duších: učebnice plné materialistických bludů a protestantských předsudků, skeptičtí učitelé, vyučující, ale nevychovávatelští, bořící, ale nebudující, odbývající si své hodiny, zamlčující Boha, snižující církev, zesměšňující ctnost.

Kamarádi s laciným úšklebkem, s krejcarovou filosofií vyžití, s přízemní modloslužbou sportu, s jemnou a zářivou maskou modernosti. Hloupý systém školní, v němž mravní a náboženská výchova jest jedním z nepovinných předmětů, posunutým až za povinný tělocvik.

To se spiklo. A přece tu jsou.

Dědičnost a tradice jich neudělala. Neřekli jim rodiče, aby se organizovali. A není málo těch mezi nimi, kteří skrývají svou lásku k Bohu, tajně chodí ke stolu Páně, a nejeden — podoben Psicharimu — se zastává svých otců proti otci svému.

Jsou tu proti všemu a proti všem.

Slyšíme jejich stesky: jsou v katakombách, skrývajíce se jako společnost zakázaná školským řádem. Karel Čapek by to vysvětlil jako krtčí pud v lidech. (Italské listy.) My to chápeme jako nezdravý idealism. Připomíná to staré křesťany. Byl v říši římské zákon o tajných spolcích. A křesťané byli tajná společ-

nost, skrývající se před úřady nebo známá úřadům jako pohřební bratrstvo, jehož předsedou byl papež. — Skrývají se v různých podobách. Někde se jmenují SSS, někde jsou Mariánskou družinou, někde jsou odborem Orla, někde sekci Katolické akce — tak všelijak. Je to krtčí pud, chcete-li. Zase nová přihrádka, vynalezená universálním duchem Karla Čapka.

Ne, je to láska — mající všechny půvaby lásky tajné. Mají časopis »Jitro«. Ten časopis je dobrý. Píší si jej sami. Debatuje se o tom, má-li to býti časopis studentů či časopis pro studenty. To znamená, mají-li do něho psáti jen studenti či také lidé hotoví. Pravda je uprostřed. Je to časopis studentů i pro studenty.

Mají stanovy. Předseda Ústředí vykládá, jak organizovati. Je třeba vyplniti ducha těchto stanov, ne literu. Stanovy jsou prostředek, ne cíl.

Sdružení trpí nemocemi: hraní na spolek, přemíra kritiky, ubíjení dobré vůle v nadšených jedincích, nedostatek lásky, osobní nedotknutelnost, průkopnická a pracovníká ješitnost — to jsou ty nemoci.

Nejpvětší bolest: málo duchovních rádců. Příčiny: malé pochopení, málo času, zlé zkušenosti.

Proto se praví: Ctěte kněze! Važte si jich! Modlete se! A je třeba dodati: Neříkejte jiné pomoci, vychovávejte se sami! Sestavte si knihovničku, studujte, učte se, nebuďte jen jako jmelí rostoucí na cizím kmeni!

Na programu je společenský referát. Neví se hned, co to bude. Slyšíme, že katolický student musí vynikati slušným, vybraným a snášenlivým chováním

k představeným i spolužákům, a to i k těm, kteří se mu posmívají.

Kdosi myslí, že pravda musí narazit, a bojí se, aby tento referát nebyl navedením k tak zvanému salonnímu či tichoslápskému katolictví. Není to tak. Cizí přesvědčení ctíme, ovšem jen když je správné. Osoby ctíme vždy, ať je přesvědčení jejich jakékoliv.

»Rozvíjí se čilá debata,« jak čítáme v jednacích zprávách. Referenti všem narýsovali ozorný obraz života ve družení. Debatéři vycházejí z empirie. Avšak úkolem pracovního kursu není zjišťovati, co jest, nýbrž, co býti má.

Večer akademie. Výkony pěvecké, hudební a mimické překvapují původností,

ladností, vysokou úrovní. Ovzduší naplněno srdečností a důvěrností, humorem a nenuceností. Krásný večer.

Ráno mše svatá s kázáním. Potom ideové průhledy. Ale tu již nemluví studenti, nýbrž jejich vůdcové.

Dívky po prvé mají samostatnou sekci. Jsou-li samy, debatují směleji, opravdověji než před hochy.

Byli jsme s vámi spokojeni!

Ale chcete-li dojít cíle, jež jste si vytkli — obroditi sebe i národ — musíte

mnoho se modliti,
mnoho věděti,
mnoho chtíti
a mnoho pracovati!

Milá mládeži!

Přijměte především díky za to, že jste tento pracovní kurs uspořádali a pak díky, že jste mne k němu pozvali. Poněvadž se nemohu osobně zúčastniti, posílám vám těchto několik řádků.

Uznávám plnou měrou důležitost vašeho kursu, jenž vám má úkoly kulturního a sociálního poslání dorostu katol. inteligence nejen objasniti a zdůvodniti, nýbrž má láskou a nadšením srdce vaše pro tyto úkoly rozohniti, abyste pak jedenkráte dovedli i s osobními obětmi pro křesťanské ideály pracovati. — A jak se nejlépe připravíte pro tuto práci? — Odpověď zní: Pilně studujte, abyste se co nejlépe vzdělali odborně, abyste s velmi dobrým prospěchem vykonali zkoušky, abyste pak zaujali ve společnosti vlivné postavení. Tím si získáte úctu a respekt všech. — Při tom vzdělávejte se nábožensko-apologeticky, abyste si víru zachovali a ji také obhajovati dovedli. Abyste si však víru zachovali, jest potřebí sebe mravně ušlechťovati. Člověku, který mravně žije, nečiní víra nesnází, Boha poznává, — ba vidí podle slov Spasitelových: »Blahoslavení čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou.« (Mat. 5, 8.)

Hlubší poznání náboženských pravd a pak návod k čistému životu podávají hlavně exercicie čili duchovní cvičení a na ty vás důtklivě upozorňuji. O častějším sv. přijímání netřeba se šířiti.

Bohu díky, že právě inteligence nyní

obrací se napravo. Vlna náboženská jde vítězně světem, a to právě u národů nejvzdělanějších. Ve sborech profesorských vysokých i středních škol, ve všech odborech akademických povolání máme muže, kteří se veřejně hlásí ke katolicismu — ovšem největší radostí naplňuje to, že se mládež akademická organizuje a středoškolská sdružuje na křesťanských zásadách.

I český katolicismus potřebuje mužů inteligentních, neohrožených v životě veřejném — a tito vyjítí musí z řad katolické inteligentní mládeže. A že i u vás katolická mládež jest si vědoma těchto úkolů, toho důkazem je tento pracovní kurs. Heslem vašim budiž: »Ve víře, mravnosti, práci a vědění jest naše spasení.« A k tomu posílám vám i své biskupské požehnání.

V Brně dne 28. prosince 1931.

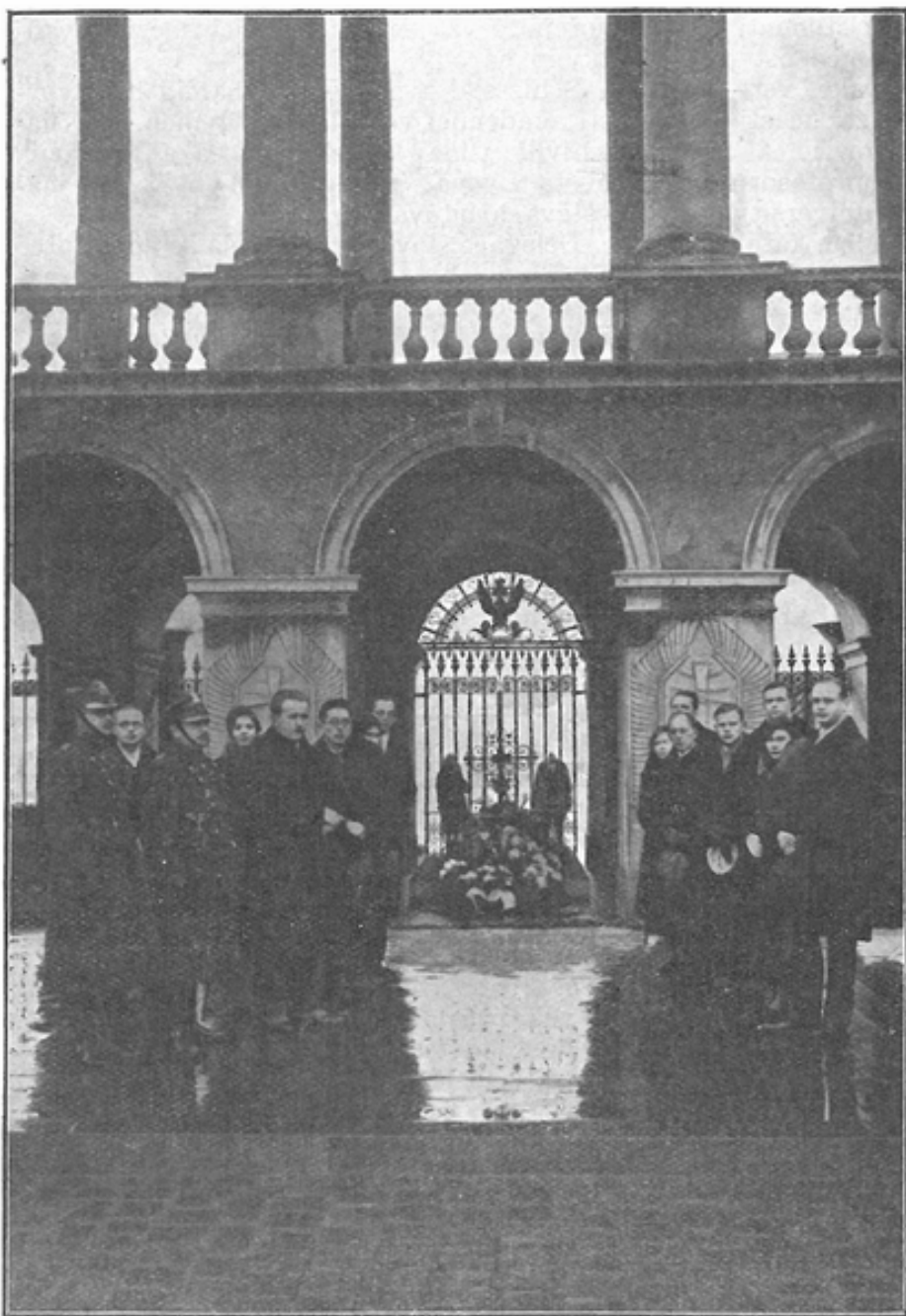
Dr. Josef Kupka,
biskup.

Uveřejňujeme tento list, zasláný J. M. nejdůstojnějším panem biskupem účastníkům pracovního kursu v Brně, aby naši čtenáři a vůbec celá katolická veřejnost věděla, jak radostně jest vítána naše práce a jakého významu těšily se naše organizačně-pracovní kursy v nejširších řadách našich duchovních vůdců.

Emil Zavadil:

Do Lvova a Varšavy.

Delegace slovanských katolických akademiků ve Varšavě u hrobu Neznámého vojína. Zleva vřadu za důstojníky předseda varšavského Odrodzenie, II. Jednatelka zahraničního odboru Odrodzenie R. Fudakowska, předseda sekretariátu slovanských akademiků dr. Q. Vašek z Bratislavy, E. Zavadil, kol. Frant. Satler z Lublaně. Na straně pravé bývalý předseda celého Odrodzenie Kruszyński, I. jednatelka zahraničního odb. A. Chrzanowska, poslední, předseda zahraničního odboru Odrodzenie kol. Karol Pieńkowski.

Loňského roku slavily naše akademické spolky Č. L. A. a Moravan výročí 25letého trvání. Katolické studentstvo polské ve Lvově slavilo v roce 1931 rovněž jubileum svého trvání, zatím 10letého, přece však odstup v době, aby byl viděn výsledek práce katolického studentstva polského, o jehož organizaci přinášíme v zahraniční hlídce článek předsedy zahraniční sekce, K. Pieńkowského. O stykách se sekretariáty zahraničních organizací s t u d e n t s k ý c h bylo již dostatek pověděno, aby

byl uznán jejich význam. Tím důležitější je styk se slovanskými akademiky katolickými. Sledujíc tento důležitý úkol a možnost navázati co nejužší přátelské styky, rozhodlo se ústředí uspořádati národní pout do Polska.

U příležitosti oslav 10letého trvání lvovského Odrodzenie přednesl jsem za své přítomnosti ve Lvově úmysl Ústředí polské veřejnosti katolické, zúčastněné na akademii 6. prosince v radnici lvovské, jež bouřlivým potleskem projevila svou radost nad

tímto důkazem slovanského sblížení. Rádostné bylo poznání polské inteligence, jak velmi jsou sobě podobny jazyk polský a český a též po celou dobu mého pobytu hovořil jsem pouze česky a studenti polští polsky. Na akademii byla možnost posoudit společenský život lvovské veřejnosti.

Akademie odbývala se za účasti J. E. nejdp. arcibiskupa Teodorowiče a nejdp. biskupa Lisovského, asi 7 profesorů lvovské techniky, 4 profesorů university, řady církevních hodnostářů, vůdců katolického života lvovského a mnoha desítek katol. studentů a studentek nejen ze Lvova, ale též delegátů z Poznaně, Lublina, Krakova a Varšavy. Pozdravné připsy zaslány ode všech pp. biskupů a arcibiskupů polských. Slavnostní přednáška konána na téma: Současná krize duchová. O desíletí lvovského Odrodzenie promluvil místopředs. J. Wiśniewski. Styk starších s mladými byl co nejužší a velmi srdečně přátelský. Stáří radí, mládí žije a pracuje. Té upřímnosti v přijetí u J. E. nejdp. arcibiskupa Twardowského, za účasti J. E. p. arcibisk. Teodorowiče a p. biskupa Lisovského, prosté všech ceremonií a upíatosti, jaké se všem dostalo, i laskavého pohostinství, ukazovalo na otcovskou blahovůli a shovívavost těchto církevních hodnostářů.

Ale bylo nám dopřáno vidět i studentský život na večírku, kde bylo podávání čaje a rozdávání dárků od sv. Mikuláše. Srdečné veselí, které bylo veselím všech, bez útrpných úsměvů nudících se dam či pánů, jak u nás vidáme, bez tance, což bychom si snad rovněž u nás nemohli představit, podávalo ve svých žertech, nenuceném a přece akademickém chování obrázků studentské zábavy.

Načerpali jsme tam však též hojnost vě-

domostí organizačních o organizaci polského studentstva a na schůzi sekretariátu, jejíž usnesení a obsah podáváme v zahraniční hlídce, určen program a hovořeno o vzájemných stycích mezi slovanskými národy.

S historií a městem seznámili nás lvovští akademici ve volných chvílích, kdy navštívili jsme kostely, musea a význačná místa Lvova; poslední den byla též návštěva hřbitova.

Delegace slovanská vracela se domů přes Varšavu, aby tam navštívila hrob Neznámého vojína. Navštívili jsme též v krátké audienci J. E. nejdp. arcibiskupa kardinála Kakowského, prohlédli obrazárny, musea, krásný park Lažienky a mnoho jiných krásných míst Varšavy. Prováděli nás též katol. studenti místnostmi Katol. akce, o jejíž činnosti nám referoval generální vůdce Kaczyński. Též zasedání parlamentu měli jsme možnost shlédnouti.

Během oslav přistupovali členové »Odrodzenie« k sv. přijímání.

A jak srdečné bylo přijetí, tak srdečné bylo i rozloučení. Objetí a »ogonek« studentů provázel nás daleko podél vlaku při odjezdu ze Lvova, pohostinství Poláků provázelo nás i ve Varšavě.

Byly to krásné chvíle v Polsku ztrávené, krásná historie a poznání míst Polska nutí nás k doporučení co nejhojnějšího pěstování vzájemných styků. Proto chceme seznámovati čtenáře alespoň kratičkými články o polské historii, umění a celém veřejném životě. Dlužno poděkovati všem, kteří se velmi zaslouží o rozšiřování zpráv o českých studentech katolických a o katolickém životě našem v Polsku vůbec s kol. Pieńkowskim v čele. Voláme bratrům do Lvova i Varšavy, do celé Polsky: Na shledanou!

—»0«—

L. Eida:

V parku.

*Přikrytá země bílou pohádkou
vzpomíná na časy zapadlých písní.
Vykřičníky stromů
stojí jak opuštění tuláci uprostřed noci.
Promrzlé lavičky posypané stříbrem zimy
jsou divní samotáři,
jimž usedá na rty mlhavý čas.
Lidé chodí s tichou pokorou,
španělské tango z ozářených oken zní
do noci, jež větrem odlétá,
nikdy se nevrátí a nikdo jí nezávidí.*

Kolem Ruska a pětiletky.

Podél ruských hranic stojí dnes samé otazníky. Nikdo neví, jaká je skutečnost v SSSR. Čtete buď strašlivé zprávy o zvrstvech bolševického režimu nebo o chystaných převratech, jinde zas dithyramby na ideál proletářského státu. Než vše je příliš protichůdné a tendenční, o skutečném denním životě je toho tuze málo a zbývá spokojit se obrazem aspoň přibližně zkombinovaným. Rusko dnes probouzí a dráždí zvědavost evropské veřejnosti; kdo má čas a peníze, jde do SSSR. a vrací se buď s rozčilením, nadávkami a nesmiřitelným odporem, nebo naopak se stanoviskem zcela přátelským k novému státnímu útvaru. Jeden z těchto posledních je známý kreslíř a spisovatel dr. Adolf Hoffmeister; jeho dojmy si můžeme přečísti v knize »Povrch pětiletky« (Sfinx, Janda, Praha 1931, úprava Štýrského, Kč 24.—). Reportérská zvědavost a pružnost psala kapitoly této knihy plné svižnosti, vtipu a rychlosti. Přímo cítíte opravdovost těch vět; zůstává dojem, tak že se skutečně žije.

Chceme-li mít aspoň trochu světla o ruských poměrech, musíme sáhnouti stejně po dílech francouzských a německých odpůrců SSSR., jako po knihách komunistických ideologů a nadšenců, po cestopisech, zkušenostech a reportážích z cest po Rusku. Je třeba spravedlivě vyslechnouti různé názory a odlišná mínění, ne ustrnout nad jedním nápadem. Nelze přijmout tvrzení, že každý komunista je vrah a lump, výlupek veškeré špatnosti. Nelze se také utěšovat, že nynější vláda ruská brzy zajde a pod., jak se často doufává; má jistě sílu a oporu hlubší, než si kdo myslí. Je nepochopitelné, jak málo se katoličtí studenti zajímají o takové otázky, jež hýbají dobou. Katolíky všechny přirozeně práce komunistů velmi zajímá, ale čeští katolíci mají zde zájem zvlášť úsilovný, už z důvodů tak aktuální akce unionistické. Je nutno si získati schopnost přímého pohledu na veliké podniky, vyrůstající z proudů současného života a živoucích světových tužeb, pozorně naslouchat tepům nynějška, zkoumat puls doby, zachovat si cit a smysl pro přítomnost a neztrácet se příliš ani v historických stoletích minula, ani v utopiích fantastické budoucnosti.

Hoffmeisterova knížka přichází zcela vhod. Zajímá a upoutá už proto, že cesta do Moskvy je hotovým výletem na měsíc v hlavách mnohých dobrých občanů. Po-

tvrzuje, že se o Rusku stále velmi bájí a vymýšlí, zkresluje a přestřeluje. Je jisto, že SSSR. nejsou samé potěmkinské vesnice. SSSR. není ještě hotový stát, bezvadný aparát dokonalého mechanismu. Je to rozestavěná továrna, stavba nového systému, tvoření socialistického státu se všemi důsledky. Autor píše: »Viděl jsem ohromnou stavbu bez okras. Detaily chyběly. Dům, který nemá kliky. SSSR. je veliká kostra něčeho, co bude. Je docela k smíchu, když se někdo rozčiluje, že není dost papíru v SSSR. Nejsou a nebudou potřebnější věci. Všecky maličkosti jsou opomíjeny. Plán je obrovský, konstrukce se vyšvihují grandiosně k obloze. Kostry domů rostou ze země. Ale kdo je bude dodělavat? Nikdo. Pochopení pro drobnosti vymizelo. Prý je Rusové nikdy neměli. Všechno hotové je nedodělané. Všechno zůstává ve stavu stavby.« Zdá se, že opravdu Rusové vždy měli takové manýry obrů; mluvte o detailech široké ruské duši!

Do rychlého tempa společné práce na této velkorysé stavbě jsou zapraženy všechny síly. Lze dokonce věřit slovům: »V SSSR. je otázka osobního života dnes posunuta hluboko do pozadí. Tak posunuta, že jest jen ssutinou. Jsou věru důležitější otázky v sov. svazu než osobní pohodlí.« V tomto »státě, který je celý v lešení«, vše kypí a vře do nového, zcela rozdílného uspořádání společnosti. Každému je vyměřen úkol, aby všechna kolečka gigantického stroje svorně hrála. Pomáhají i cizinci, Němci, Američané — prý však jen do času.

Platí pouze přítomnost a budoucnost, historii škrtli. Vše má růst z plnosti života, z potřeb přítomnosti. Začíná se úplně znova; je potřebí se vžít a porozumět. Už proto by bylo pochopitelné, že má SSSR. tolik odpůrců, hlavně domácích. Každý nesnese pád pojmu osobního vlastnictví. Zvyk je železná košile, i když připustíme vážnou námitku zestárlosti, pohodlnosti a tupého zlenivění. Není divu, že si staré rodiny nemohou zvyknout a že si snaží zachovati přelud soukromého majetku. Je přirozené, že tak zv. nižší třídy jsou spokojeny, že se mají líp než před převratem. I když nositelé revolučních idejí jsou v menšině proti milionům obyvatelů Ruska, nemajícím takového zájmu, je nepochybné, že se zde rodí nový svět, zvláštní, samostatný, nebývalý, zcela pro sebe, že se převratem

změnilo mnoho pojmů. — Dejme slovo autorovi:

»Měřiti dvojím loktem jest naprosto správné a odpovídá poměrům mezi Evropou a SSSR. Nelze a nesmíš pro ujasnění kritického stanoviska soudit současně živých i mrtvých, komunistických i kapitalistických hodnot. Kriterium se rozpadá, jakmile bys přestoupil s metrem, kilogramem a litrem hranici sovětského svazu a s měnou zadlužené Evropy v kapse a požadoval své pohodlí s koupelnou, krejčího a ševce, francouzskou kuchyni a luxusní autotaxi, a kdybys všeho nedosáhl v požadované míře, a začal pronášeti své kritické závěry, nedošel bys než k vlastní absurdnosti. SSSR. je tak odpoután od Evropy, jako jsou státy jiných kultur, Čína nebo Indie.«

Můžeme plným právem říci, že vzniká nová kultura, mající důvěrný poměr ke všem strojům. Motor se stává milým druhem, takřka jakýmsi domácím zvířetem. Na stavbě nové Rusi se stále pokračuje. Pětiletka je ve všem, pak přijde druhá a další. Reformy všeho, i v urbanismu se dočkáme vybudování socgorodů podle nové organizace bydlení, domovních bloků kasárnicky jednotných, důsledných stavovských komun. Dosud je v SSSR. ještě příliš mnoho provisorních zařízení. Pozvolna přijde všecko. Nemusí a nemůže být vše najednou. Pro rozsáhlost plánů a kam až sahají projekty reforem, je příznačná poznámka, že dnes ještě dělnictvo nedospělo takové úrovně, aby se mohl zákonně rozbít systém rodiny. Pravý SSSR. je teprve v budoucnu. Ale je pochybnost, budou-li všichni v masách nadšení pro sovětskou organizaci, až doroste generace, která už nic neví o starých zřízeních, až vyspějí a budou mít vládu v rukou ti horcí a důvěřiví komsomolci.

Můžeme si teď položit otázku stále se vtírající, zda vlastně většina těch institucí není pouhý nátěr, jen plány skupiny lidí, jen komunistické strany, jež však má pouhé 2 miliony členů. A co to je proti ostatním ruským milionům? A kolik je matrikových, papírových komunistů? — Ovšem, ten zlomek může být neaktivnější, nejproduktivnější, nejčilejší, udávající ráz a smýšlení dalším milionům. Avšak základ a hlavní síla ruského národa nemůže mítí valných změn. Zástupy lidí slouží komunistům jako sloužily carovi a jako by klidně sloužily jinému režimu, chodí na pout k mausoleu Leninovu jako chodily k sva-

tému Sergěji Radoněžskému. Z komsomolců, z nové generace hlavně městské mládeže však roste lid většinou zcela spolehlivý, lid bez Boha, vychovaný k novému bolševickému náboženství, jemuž se vlévá do mozku výtažek staré evropské civilizace s moderní omáčkou komunistických idejí. Vůdcům a hlavním hlasatelům nemožno upírati jiskry idealismu a nadšení pro nové myšlenky. V tomto zápalu a zanícení pak si vychovávají jádro, sílu a kádr příštího SSSR. Ale vždy to bude jen zlomek celku.

Dále je třeba vzít na vědomí, že příkázání: »Ted' je pětiletka, vše se musí podřídit práci pro úpravu soběstačného proletářského státu,« je prováděno ve stínu děsného teroru a v otroctví pod bodáky, že pětiletka je jakási robota komunistická. Stát dohlíží, aby i umění propagovalo jeho ideje. Ale důvěra ve zdar tak nesmírně odvážného podniku zde přece je, zvláště když se propaguje pětiletka ve čtyřech letech. $5 = 4!!$ Že se pětiletý plán povede, nemůžeme pochybovat. Říkají, že bude pětiletka druhá a další, ale dočkáte se! Jaký je duch vojska a strany, jasně ukazují slova kteréhosi krasnoarmějce, citovaná drem Hoffmeisterem: »Po téhle pětiletce sneseme již útok nepřátel, ale po další vypovíme válku celému kapitalistickému světu!« Nezapomínejme, že světová revoluce je myšlenka zcela leninovská a že je stále v plánu; je pouze otázkou, kdy se konkrétně přistoupí v Moskvě k provádění akce pro tuto revoluci, při situaci za dnešní oficiální politiky stalinovské, hledící spíše k vnitřnímu upevnění říše a představující jakýsi ruský nacionální komunism. (Viz článek »Má SSSR. zájem na světové revoluci?« v kult. letáku skupiny Brouk-Obrtel-Štýrský »Rok«, říjen 1931.)

Pro život v SSSR. je zajímavé rozdělení občanstva na dvě kategorie, těžce a lehce pracujících. Těžce pracují podle nových nařízení a usnesení i univ. profesori, vědecky činní odborníci a členové Komakademií. Toto rozčlenění má význam hlavně při zásobování, kde první místo a přednost mají vždy těžce pracující. Určitá výrobní skupina, kolektivní celek továrny, mívá obvykle vlastní konsumy a jídelny pro své zaměstnance. Ve svém konsumu má každý svůj příděl, dostane co nejlaciněji vše, co potřebuje. Kdo si chce koupit výrobek lepší nebo přepychovější, obdrží jej v obchodech státu, jenž má právo volného prodeje předmětů, »zvyšujících životní standart nad úroveň nutné potřeby«. A konsumy fun-

gují i přes případy sabotáže, důsledně ovšem trestané odstrašujícím způsobem. Dražota pokrmů v hotelích pro cizince je pak snadno pochopitelná a zřejmá, když domácí obyvatelstvo je odkázáno na konsumy.

U vynikajících osobností však dochází k vypnutí všech pravidel a příkazů, jak poznamenává dr. Hoffmeister o případě prof. Pavlova (prý odpůrce bolševiků!) a stejně i Maxima Gorkého. Ale to tedy jsme zase v principech feudální Evropy! Mimo společnost jsou jen nezaměstnaní (těch prý je málo) a buržuji. Tedy přece zase vzniká kasta lidí, kteří zase zde mají jakési právo dělat revoluci! Některým vrstvám se vedlo špatně v monarchii, jiným v sovětech za diktatury proletariátu. Historie se pak může jen zopakovat. Tlak vzbudí vždy protitlak. Není dokonce vyloučeno, že revoluce může jednoho dne nastat jak v starých státech kapitalistických, tak i v Rusku zase proti despotismu bolševiků. Velmi zajímavou poznámku přinesl nedávno Akord (131, str. 478), v níž je uveden citát z jednoho anglického časopisu, tak drasticky ukazující rovnost kapitalismu shromážděného v několika rukou jak na evrop. západě, tak i v revolučním Rusku. Píše se o proletářiích, kteří se po výpravě do SSSR. vrátili do Anglie, chválíce pokrok rudého Východu. Čteme tam mimo jiné: »Proklínali kapitalistický systém, který soustřeďuje všechen státní majetek a moc v rukou několika málo boháčů, od nichž dostávají davy těžce pracujících skrovné prostředky na obživu, a ukazovali pyšně na sověty, kde se všechen majetek a moc soustřeďuje v rukou několika málo chud'asů, od nichž dostávají davy těžce pracujících aspoň skrovné prostředky na obživu. — Viděli zřetelně, jak zesilují kapitalistické národy své armády a výzbroj a připravují se na krvavou válku, v níž padnou miliony dělníků; vítali však spásu z komunistických republik, které zesilují své armády a výzbroj a připravují se na světovou válku revoluce, v níž slavně zahynou miliony dělníků.«

Z některých zmínek v knize zůstává dojem, že někdy přece je toho kolektivismu trochu mnoho, do zblbnutí. Kromě toho se od Hoffmeistra dovídáme mnohé neuvěřitelné, rajske věci. Že prý peníze vůbec nemají ceny v SSSR, o jejich hodnotu že se nikdo nestará. Že prý komun. výchova společnosti už je tak pokročilá, že co jednomu chybí, dostane bez úplaty od druhého. Velmi idylické jsou řeči o trestan-

cích a o žalářích sovětských; ale ti »vybraní«, »lepší« zločinci mají svou rezervaci na Solověckých ostrovech, které snad přece nejsou mytologickým zlým bubákem pro strašení buržoustů. Dále je velmi krásné číst o ideálním indexu cen, o stejném životním průměru u naprosté většiny obyvatel, o tom, jak Stalin nesmí mít víc než 275 rublů měsíčně. To prý je maximum platu člena komun. strany, další je povinen odevzdat na fond pětiletky a pod. Stejně si dovoluujeme pochybovat nad touto jistě dojemnou zvěstí: »Zdá se mi, že Njegorelojem začíná nový svět. Když tam vjedeš, máš pocit člověka, který se prodral mačkanicí, a najednou je ve volném prostoru, kde je plno místa a plno svobody. Myslím, že nebe i země, zvířata a stromy i květiny tu jsou jiné.« Názor, který si můžeme vysvětlit jen polovičním, ne-li už úplným a katalogisovaným příslušenstvím Adolfa Hoffmeistra k III. internacionále.

Snad by se nový ruský pořádek přes všechny stíny mohl přijmout a připustit, neboť nelze upřít, že mnohé věci jsou řešeny celkem sympaticky, aspoň ideově. Líčení a představa rychlé, živé práce a podnikavosti docela uchvátí. Ale co nás tak propastně a naprosto nesmiřitelně dělí od komunismu, to je život bez Boha, bez náboženství, bez vyšších pohnutek, zhoubný laicismus (i u nás tak rozšířený!), a nejen to, nýbrž přímé a vědomé organizování pravého atheismu, boje, vzpoury a odporu proti Bohu, děsná třídní nenávisť — pohonná síla socialistických plánů. — Tohle už je mimo látku a účel Hoffmeisterovy knížky, ale nás právě spíše zajímá jádro, smysl, vtip a příčina, vůdčí myšlenky pětiletky a všech těch titanských projektů a obrovských reforem než pouhý povrch. Ruský komunism chce uskutečnit a zbudovat ráj na zemi, povyšuje člověka a lidství na nejdůležitější bod a osu veškeré práce, útočí na Boha, v němž jeho zaslepenost vidí příčinu lidské bolesti a pozemského utrpení, chce zahladit všechny vzpomínky na Boží moc a milosrdenství, na lásku a vykoupení.

Tak se proti sobě staví dvě síly, dva světové názory, dva protivné a nesourodé živly. Theocentrické křesťanství duchovní moci proti atheismu komunistické hmotnosti. Zde platí stará parabola o dvou táborech, o dvou praporech nesmírných vojsk. Nikdy nezapomínejme, že i komunism je idealismem. Jeden náš vynikající kněz jej nazval idealismem zla a satanství. V pěticipou hvězdu se věří a doufá s pře-

svědčením a s nadšením až k mučednictví a obětování.

Ve Svaté Rusi, již byla pravoslavná církev duší a základem, se dnes protestuje proti »nepřípustnému zatahování nebeského barina ve věci komunismu«, oznamuje se, »že se nesrovnává náležitosti ke straně komunistické a oddává se výkonům, jež mají vztah k náboženství a k magii« (viz Serge de Chessin, »Lenin a ruská církev« ve 4. svazku »Archů«, Stará Říše 1927, s »Bilancí« Jos. Florian). Luka Panfilov prohlásil: »Věřím v naši komunu svatou, v jasné království lidí, věřím v zemi...« Schismatické pravoslavlí nemůže bezpečně odolávat náporu bezbožectví. Zde se ukazuje kletba rozkolu, i když jsou známa slova Dostojevského: »Rusko může dosáhnouti plnosti svého dějinného vývoje, jen když slouží pravoslavlí.« — »Bolševické Rusko jest právě vítězství státu nad pravoslavnou církví odštěpenou,« vyjádřil své mínění Josef Florian. A tak v Rusku klidně padají do ssutin katedrály a cerkve; místo bohoslovného učiliště prosperuje filmový atelier (jak píše Hoffmeister); děti se veřejně zřikají rodičů, poněvadž »projevují kulacké smýšlení«, že jsou kontrarevolucionáři a jejich třídní nepřátelé. Pětiletka je i v boji proti náboženství; byl vynalezen i způsob »ubíjetí víru, aniž by byli dělání mučedníci«, jak jej formuloval Georges Goyau před několika lety v knize »Dieu chez les Soviets«. I z knihy Hoffmeisterovy se leccos dozvíme o těchto akcích. Pozoruhodné je toto: »Scuběžně s reklamou pětiletky postupují průvodní akce výchovné a bojující. — Antireligiozní časopisy a návěští jsou nejlepším a nejumělečtějším odvětvím propagandy.« Rozumí se samo sebou, že konservování ikon, o němž píše A. H., je stejně pohansky a kunsthistoricky směšné jako naše památkářství.

V tomto boji proti Bohu, v odmítnutí náboženství má kořen i smutek proletářských básníků, životní pesimismus, vyplývající ze stálých představ sociálních útisků a bolestí, z ustavičného dlení v myšlenkách na ušlapaná, odkopnutá srdce, z jednostrannosti pohledu na svět, sentimentalita utlačované chudoby. Zde mají původ sebevraždy opravdových básníků komunismu, jak Sergěje Jesenina, autora básně o »městě Inonii, kde žije božství živých«, rouhavých a sebevědomých veršů: »Naše víra — v síle, naše pravda — v nás« (Josef Vašica, Případ Jeseninův — Akord 1930, 137), tak i Vladimíra Majakovského, který

svou řeč na jednom ze sjezdů bezbožců skončil výzvou »Na boha!« (Akord 1930, str. 302.)

Bylo by však zcela pošetilé představovat si, že v Rusku náboženství vyhyne. Nejpevnější víra je v době pronásledování. Křesťané měli nejlepší mravy právě první tři století. Pronásledování posiluje křesťanství. Silní se vždy udrží, a nezáleží na kvantitě. Křesťanství má v Rusku jednak sílu tradiční, která má vliv na většinu národa, jednak bude vždy k němu docházet mnoho ušlechtilých komunistů, vychovaných v slepotě a neznalosti. Zde pak již přestává úvaha o schismatu. Hoffmeister takto komentuje Leninova slova »Náboženství je opium lidstva«: »Mám dojem, že mnoho lidí v SSSR ještě je oddáno této neřesti. Opiomani se skrývají a léčení je těžké. Je to vášeň, jako každá jiná. A Rusové jsou od přírody jí náchylni jako Číňané opiu.« Že i říše sovětská mimoděk může prospět katolické Církvi, upozorňuje biskup d'Herbigny v kterémsi svém díle; jeho myšlenku cituje, tuším, dr. Alfred Fuchs ve své »Novější papežské politice«. D'Herbigny praví, že v SSSR je pro katolické misionáře situace taková, v jaké byl svatý Pavel, když stanul po prvé na římském fóru. A jako velkolepá organizace imperia Římanů pomohla rozšíření křesťanství, tak i moc, význam a rozsáhlost nynějšího Ruska může urychlit a umožnit provedení dávného snu Církve, pokřesťanění Asie. Do Moskvy si chodí pro instrukce zástupců asijských národů a kmenů; proniknou-li kněží a hlasatelé víry ve všeobecném vření asijského uvědomení k jednotlivým střediskům kultury, bude pokračovat rychleji i šíření známosti Kristova Evangelia. To je ovšem plán pro několik století.

My si zatím musíme povšimnouti vlivu, jaký mají komunistické, bezbožecké názory v Evropě. Heslo »Zaplavíme svými věcmi celý svět« má význam nejen hospodářský, nýbrž platí i o boji proti náboženství. Existuje i jakási pětiletka v zahraniční propagandě. Leninovské ideje jakožto nové, revoluční, dobově silné, mají vynikající vliv na masy dělnictva i na inteligenci. Veliká část literatury je prodchnuta jejich duchem. Ze SSSR vyzařuje mládí, jarost, síla nadějí, důvěra v ráj na zemi, třebas i klamná. Jak směšně dopadne srovnání s novým Ruskem pro starou, prohnitou Evropu!

Je to jedině stále mladá Církev, jež si je jista vítězstvím nad komunismem. Jediná

organisace, jež se staví důsledně proti, vědoma moci svého vysokého poslání, svého duchovního vladaření. — Je to Katolická Akce, která sdružuje všechny lidi dobré vůle k záchraně světa, k rozšíření Boží vlády, k světové revoluci duchovní. Úkolem katolíků není uzavírat se před dobou a zacpávat si uši před hlasem nových problémů. Proč mají socialistické these tak sugestivní, podmaňující vliv na dělnictvo i studentstvo, proč v nich vidí spásu tolik lidí? Příliš se zapomíná na sociální otázky, nechce se vidět, že spousta dělnictva dnes žije ne už v chudobě, nýbrž v děsné bídě, že chlad a netečnost diplomatů, hamižnost kapitalistů ustavičně probouzejí touhu po světové revoluci. Zde plní svůj úkol katolická charita, neboť nejdříve je třeba nasycit hladové a pak teprve jim můžete mluvit o náboženství. Co se často vyplývá energie katolických podniků na věci neužitečné a mnohdy napřed ztracené, a nutné otázky denního života se nechávají nerozřešeny.

A přece komunismus je v podstatě idea křesťanská, katolická. Vystoupíme-li do časů Skutků Apoštolských nebo vzpome-

neme-li na velkolepé instituce mnišství a řeholnictví vůbec, dosud žijící, nalézáme ryzí, naše, katolické kolchozy, vybudované v krásném, čistém zápalu Lásky k Bohu a vyplývající z učení Evangelia.

Musíme si zvyknout na tohle: ani stará, zbankrotělá Evropa, ani nové, zlověstné Rusko, nýbrž stále svěží a jasný ideál křesťanství. Pax Christi in regno Christi, heslo Katolické Akce. I my můžeme ve svém smyslu, s katolického stanoviska velmi oprávněně mluvit proti odporným buržoustům, i my chceme světovou revoluci, reformu srdcí a myšlení. I my chceme, aby zhynul starý podlý svět. Křesťanství je přece velmi revoluční! Rozdíl je však základní; proti veliké Nenávisti se staví veliká Lásky. Proti sociální mstě jen snášlivost, odpuštění, mír, pokoj, bratrství v Kristu. A proti smutku pekla je od věků postavena křesťanská Radost. Servire Domino in laetitia, Bohu, který obveseluje naši mladost.

Nemějme ilusí a snažme se pochopit skutečnost. Je třeba vzít meč a postavit se do řad Katolické Akce. Ale o tom již psal ve 4. čísle (str. 127) Jan Opasek.

Jan Opasek:

Zimní klekání.

*Den zmírá v soumraku,
hlas poslední slyš dní,
večerní Ave slavně zní.
Ve výšinách sní pták,
lesknou se jezera očí,
kdo vzpomínku tvou zočí.
Letí čas bez hlesu,
klesající mlha svítí
modravou dálkou snů
umírajícího v úděsu
zimního času kvítí.
Jen spatý zvonů hlas
volání slyšet zas a zas
v slavnostním pozdravení
akordů nádherné chvění
modlitby věčící Marie skráně.
Anděl Páně.*

Alfons Daňha:

Do Říma zase pojedeme!

Tím jedinečným slovem, plným nadšení a víry, vyzněla loňská pout katol. studentstva a intelligence do Říma. Zase do Říma! I letos? V době tak děsné krise hospodářské a úžasné nouze, která dere se u nás do každého kouta? — Pojedeme zas! A proč? — Předem budiž podotknuto, že poutní odbor Ústředí katol. studentstva

(Pozn.: nastupuje za »Výbor pouti katol. stud. čsl.«, který zlikvidoval s aktivem 15.000 Kč ve prospěch provozního dalších poutí dne 10. ledna 1932) nechce uspořádati do Říma nějakou manifestační pout s velmi četnými účastníky, ani nebude dožadovati se podpor a subvencí, nýbrž hodlá v prvotní své tendenci — udržeti

naši mladou katolickou generaci ve stálém, intimním a tužším spojení s Římem — vyslati Sv. Otci Piu XI. aspoň jakousi větší delegaci — a to těch studentů, kteří finančně sami mohou celou částku hraditi, a té části naší katol. intelligence, která při té příležitosti chce se spoluúčastniti. Tato důležitá poznámka budiž zdůrazněna všude, kde psáti a hovořiti se bude o naší pouti. Toto oficiální prohlášení »Poutního odboru« nechť je odpovědí těm, kteří z určitých důvodů hospodářských a ideových snad tak nesouhlasili s tímto plánem — a budiž plamennou výzvou těm, kteří z loňska nadchli se naší poutí a těm, kteří loni o velikonocích litovali, že nebyli této pouti účastni.

Tedy opět letos spatří o velikonocích

Řím — aspoň v delegaci — náš dorost katol. intelligence! Řím, město krásy, víry a krve mučednické! Řím, touha všech národů! Řím, jedinečné středisko kultury světa! Řím, kde u Otce všech sejdou se všichni! Řím Petrův!

Řím bude zase letos několika jedincům z mladé naší generace splněním tužeb a krásných snů — nám ostatním opěrným bodem myšlenek: »Jsou tam za nás! Tam nás reprezentují! Tam řeknou zase letos Piu XI., že katolické studentstvo čsl. se nikdy nezřekne praporu víry a církve katolické! Naše šťastná delegace římská!«

Přihlášky přijímá: »Poutní odbor při Ústředí katol. student. čsl. v Praze II., Spálená 15.

B. E. Trpký:

Hlad.

*Vozovou silnicí,
na niž sníh pad',
bez jasu na líci
člověk se krad'.*

*Oči měl sklopené,
oděv měl cár
a čelo ztrápené.
Továren žár*

*a strojů divý řev
v uších mu zněl.
Dobře on znal ten zpěv.
Však za ním šel.*

*Poslouchat chtěl by zas
tu píseň strojů,
jež v chýš vrhala jas
v žití kdys bojů.*

*Dnes též žít bojem jest,
větším než kdys,
není však světlých cest:
jen bídu zříš.*

*Mozolné dělníky
nahradil stroj.
Výsměch zní fabriky:
život je boj — — —*

*Vozovou silnicí,
na niž sníh pad',
bez jasu na líci
dělník se krad'.*

Vedl jej hlad — —

J. K. F.:

■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■

Je pusto — smutno vietor od
severu sa ženie krajom — smrtnú
pieseň vyje — M. Rázus.

Ještě nejsou ani čtyři hodiny a už padá do pokoje smutné šero. Odráží se od protější temné střechy a od špinavé zdi, skáče přes ulici a dvojitém oknem zrovna přede mne. Tacitus, otevřený na stole, šedne a chmuří se, tlustý Pražákův slovník se na mne také mračí. Ostatní věci, nedbale po stole rozházené, ztrácejí se

v zimním šeru. Za mnou již pomalu tonou v šedé záplavě židle, skříně i kamna — zdá se, že nabývají větších a tupých forem.

Šero už houstne. Protější dům na mne pohlíží tmavýma, smutnýma očima svých oken. Spánek víc a více svírá nemilosrdně mé oči. Těžké sny na mne doléhají. Mizí Tacitus — mizí objemný Pražák-Novotný-Sedláček, ustupuje vše, co jest kolem mne a objevují se nejasně a neurčitě sněžné kopce, krásné a slavnostní

lesy, jimiž odpoledne jsem procházel. Právě sněžilo. Vločky spolu s mlhy jak krinoliny rokokových panenek se čechraly v údolí a na větvích borovic a smrků. Pustá a daleká bělost prostírala se až k modravým horám, vlnícím se na obzoru jako svěží kresba něžné a citlivé ručky milenčiny. Leckterá sněhová hvězdice třepotala se ještě vzduchem, po chvíli ustala v letu, jako by se rozhodovala, kde si má vyhlédnouti místo, a již dvojnásobnou rychlostí spouštěla se na zemi. Těmito vločkami přikrývaly se zbytky léta, vzpomínky na krásné dni, kdy kráčel jsem těmito lesy, plnými radosti a života. Kde dnes ta radost a život?

Ve světnici počalo již býti chladno — prsty jsem měl nadobro zkrehlé a kostmi probíhalo mi jakési divné stípání. Ze sna probudil mne ledový vítr, který hučel jako příboj moře a zběsile pronikal do světnice. Ve studených kamnech zpívala děsivě sveřepá Meluzina, která mne spícího chtěla snad probuditi i dokonce snad i ovládnouti. Vyděšen, co se děje, procitl jsem a vyhlédl oknem. Střechy domů stále ještě dřímaly zasněženy jako v závějích bílých růží. Slavnostní ticho jinak ve svět-

nici panující bylo rušeno hukotem a pís-káním severáku, který komínem a nedovřenými okny pronikal do světnice. Z dálky bylo slyšeti jeho tklivou a dojemnou píseň. Táhlá jeho píseň zněla jako disharmonie zklamané lásky — jako prosby zkrhlých sirotů u dveří lakomcových.

Vyšel jsem ven, abych se probral z vyděšeného spánku a z dojmů, které proběhly mou ospalou hlavou. Chvátil jsem po známých stezkách na vrchol nejbližšího kopce. Polekaně prchalo ptactvo a z vesnice zaznívalo smutné vytí psů.

Udýchán zastavil jsem se. — Smutná píseň větru již ustávala. Na nebi první hvězda, druhá, třetí. — Tma — kdesi v hloubi lesa houkala sova. Předě mnou ležela vesnice na pahorcích, korunovaná vločkami sněhovými. Noc se vyjasňovala, byla čistá, měsíc jiskřil na sněhu a vzduch byl pln vláken chvějícího se zelenavého světla. Rozhlédl jsem se. Vidím, že jsem sám — opuštěn — v noci v pusté krajině. Zachvěl jsem se. Osamělost padla celou tíží na mne, mrazivý vítr pronikl mi kostmi. Chvilku stál jsem bez pohnutí, ale pak jsem letěl jako štvaný tichou nocí domů.

B. E. Trpký:

Zasněžená krajina.

*Bílé ticho,
jež pavučiny stříbrného rána
prostřelo nad vonícími horami,
o blankyt oblohy zazvonilo zjasněnou dálkou,
kde v tančícím lesku růžových jisker
a křišťálech zavátých stromů
vstávalo slunce.*

*Bělostné ruce
svou divčí měkkostí objaly mlčící krajinu
a v mrazivém vzduchu,
prozářeném jasně
a tančícím prachem zlaté tříště,
třepotala se velebná píseň,
píseň bílého ticha.*

*Voněly lesy a zpívalo slunce.
A na kolenou k nebi modlily se hory.
Kraj se třpytil a chvěl se tichem
a růžově prokvetlá oblaka,
vykoupaná v azuru nebes,
pospíchala k dálkám.*

*Všechno bylo křišťálovou pohádkou
či velebnou písní
nebo snad tichou ranní modlitbou — —*

V. Zahradka:

Tiché svítán ?

V poslední době můžeme si všimnouti, že katechismus získává sympatie jistých lidí. A opravdu se nám zdá, že jich může přibývat. Říkám, že získává sympatie! Toto zdání či skutečnost znamená

však ještě velmi málo, alespoň velmi málo pro katolíka. Jinak vypisujeme-li ji z celkové situace myšlenkové, jaká je kolem nás. Tu můžeme býti jednak potěšeni, jednak i zneklidněni. —

Potěšení v tom smyslu, že vždy nějaký byť sebemenší obrat k lepšímu vzbuzuje vždy jistou radost či jistý stupeň jakéhosť uspokojení, zcela lidského. Zneklidnění proto, že takové sympatie mohou býti přece jen zdánlivé, mohou býti povrchní a neupřímné, mohou býti konec konců i dílem nepřátelským! Než není statečným vždy podezřívati! Můžeme míti přece jen radost, že v době myšlenkového chaosu a vystupňovaných vášní nejsou všichni zaslépeni a strženi jednostranností života, že jsou ještě lidé, kteří snaží se pochopiti život úplně. Není to práce lehká a není to práce několika dnů! I když vidíme, že jejich cesta k pravdě je velmi podivná a sebevědomě opatrnická, jsme přece trochu uspokojeni aspoň jejich vůlí. Nechceme zatím pátrati po důvodech jejich rozhodnutí.

Ale přece jen musíme doznati, že vůle ještě nestačí! Jejich poznání musí přejíti v čin, to znamená, že jejich vůle nesmí býti aktem nějak formálním — byli přece a jsou podivní tvorové, kteří říkali, že hledají pravdu, ve skutečnosti však chodili na zálety — ale jejich vůle musí býti činorodá v pravém slova smyslu!

Je známo odedávna, že člověk vždy snáze uvěří pravdám malým nežli velkým, ačkoliv jinak víme, že pravda může býti jen jedna. Moderní člověk, vychovaný moudrostí odborných učitelů a humanitou opojených proroků, jest veden k snášenlivosti. Snášenlivost bude patrně vymožeností demokratickou. Konečně po dlouhém tápání a hledání došli lidé k strašlivému bludu, že z lásky k člověku musíme respektovati a uznávati jeho víru, jeho »osobní« předsvědčení atd. To asi znamená, že každý má pravdu nebo aspoň kousek pravdy a poněvadž je každý svoboden, nemá práva jeden druhého »znásilňovat« a proto se z úcty k jeho osobě respektuje jeho pravda, víra, názor, předsvědčení, třeba toto vše spočívá na skvělých lžích a nepravdách. Dále se již uvažovati nemusí, není to ani humaní. Také láska! A v této hojnosti zdegenerovaných myšlenek má pojednou takový člověk pochopiti jednotu, jednotnost, všeobecnost, synthesu! Prosím, to je kámen úrazu! To musí býti pro něho, zhýčkaného, strašlivou bolestí. Ale, chce-li kdo sympatisovati s katechismem, musí si opravdu uvědomiti, co chce! Katechismus nesmí býti pro něho nějakou snad módní zálibou, když už snad nic jiného nezbyvá. Ne, děkujeme zdvořile za takové sym-

patie! Sympatisovati znamená souhlasiti a souhlasiti předpokládá aspoň trochu poznati, pochopiti. A to bude boleti, neboť jednostranně orientovaný lidský rozum — jak strašlivé zneuctění rozumu! — dovede chápati jen krajnosti. Tu však třeba pochopiti všeobecnost, jednotu a synthesu. Nedivte se, že chápati velikost synthesy je úkol nejtěžší!

Snad je dnes dosti lidí, kteří touží po poznání pravdy. Ale jejich cesty jsou nebezpečné. Je opravdu podivno, jak duch lidský brání se *dáti se na cestu poznání pravdy!* On ve svém sebevědomí, lépe ve své pyšce chce ji nejprve *sám nalézt!* Není si však vědom své slabosti a nedostačnosti a bloudí, hledá. Hledá cestu. Jemu je nízké a směšné, aby mu někdo tu cestu ukázal a on po ní kráčel dál bezpečně, že dojde cíle! Dokonce již nedá na kněze! Ale dáti si ukázati cestu a jíti po ní dále, to není zbabělost, to není ponížení, to je na obou stranách projev lásky, lásky k bližnímu! A láska nikdy neponižuje! Hledá-li člověk cestu k pravdě sám, dělá to na vlastní zodpovědnost. I duch nejbystřejší může zblouditi a smutně zahynouti! Vzpomeňte na sv. Augustina v jeho mladých letech, čtete jeho »Vyznání« a uvidíte ty obtíže, nesnáze, bolesti a utrpení! A za něho se po dlouhá léta modlila jeho matka! A nad to, on byl velmi nadaný, bystrý a učený — dnes se to může vytknouti jen málo lidem. Svádí snad k pohodlnosti ta cesta naznačená? Ó, nikoli! Netušíme, jak je dlouhá a jak je pro nás upravena. Opravdu se nemusí ti lidé silných postav báti, že by neměli potom, co by dělali!

Chápati katechismus je samo o sobě velkým dílem. Znamená to, jak jsme již řekli, pochopiti jednotu, všeobecnost, synthesu, universalitu! To jsou úkoly opravdu těžké. Vizme jen. Moderní člověk zná na př. »světovost«. Opravdu, snad nikdy jste neslyšeli a nečetli slovo »světový« tak často jako dnes. Co tu světovosti! A přece, co to všechno proti universalismu! Katolicismus je světový, musí jím být — v tom je jeho poslání! Ale to není světovost nějakých nepodařených organizací či myšlenek, je to světovost všeobecnosti, všeobecnost, universalismus. Tím je řečeno vše, tím padlo poslední slovo. V tomto bodě nelze již výše. Katolicismus je všeobecnost sama, je pro všechny lidi bez výjimky, ale úplně bez výjimky! Jeho pravdy jsou pochopitelné všem. To není

organizace pro určité skupiny či pro několik skupin, to je organizace jednotná a světová! Toť velkolepost sama! Již to musí zarazit člověka třeba vlažného, který trochu přemýšlí. Ale to není ještě katolicismus... Kde je jeho duch? Kde síla a bezpečnost? Kde jeho věčná záruka? Kde ostatní pravdy? A pak uvidíte, že žádné jiné náboženství nebude již vyšším a všeobecnějším, že katolicismus je pro věky! Jen pohnutí si uvědomí moderní člověk ta fakta, ty pravdy. Ale i mezi tak zvanými katolíky dneška je mnoho těch, kteří katolicismus neznají! Snad spíše je pochopí ten, kdo je nezná, nežli ten, kdo si myslí, že je zná. A v tom bude nová síla a nové svědectví o poslání katolické církve. Ona zase stane se tím, čím dříve bývala, stane se duchovní matkou lidstva. Z některých znamení můžeme tak souditi. Viděli jsme, že zachvě-

lo se svědomí lidstva, když papež promluvil ve své encyklice o čistém manželství nerozlučitelném, potají se mluvilo o moudrosti Lva XIII. a jeho encyklice »Rerum novarum« a mocně byl dojat svět roku loňského, když mu papež připomenul staré poselství Kristova míru, uživ k tomu prostředku velmi moderního, radia. A veliká jubilea středověkých světců, velikánů a myslitelů mluví také svou řečí! To jsou květy katolicismu, které voní staletími čistou vůní nekonečné lásky. Květy stále svěží a světlé, bledé nadpozemským klidem. Tu k nám promlouvají oběti svrchované lásky, a to nutí alespoň k obdivu. Zde vidíme něco, co bychom marně hledali v dnešním světě kol nás a co mnohé děsí. Děsiti se nechají jen duše slabé a choré. Duše silné se zachvějí a počnou chápati. Kéž poznají, že k chápání je třeba lásky.

F. Merth:

Noční vítr.

*Noční vítr
o půlnoci mě probudil
vdechl v mou krev
mízu
jarních sil.*

*Šero za oknem
den smutný
měkce zakryje;
vzpomínky
kvetou prostě
jak pelargonie.*

*Noční vítr
z klíčících osení
jak dítě
jak modré oči
pohladí.*

Miriam H.:

Zimní večery.

Do skulin v oknech mrazivě dýchají zimní večery. Nevrlým pohledem bezhvězdného nebe útočí na světla v ulicích a větrnými úderů zpoličkují chodce.

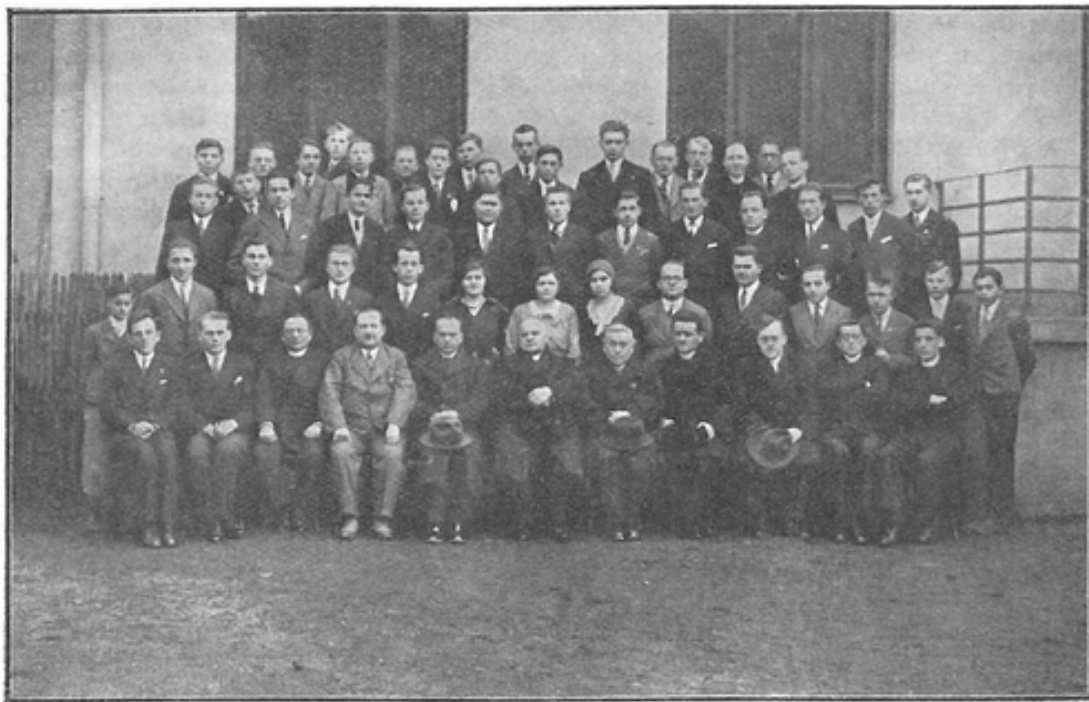
Oh, jak nenávidí ruchu v ulicích zimní večery! Omrzelé protékati beztvářími hodinami zimního šera, líně vláčejí za sebou mlhu jak znavená tulačka příliš dlouhé sukně.

Světelným reklamám velkoměst loupí zimní večery pohledy davu. Rozněcují ve zracích toužebný obraz teplého domova a

urputně štvou lidi bez zastávky okolo výkladů.

A pak se zimní večery diktátorsky zmocní našich sympatií, by je vhodil v útroby věci po celé léto zapomínané — učí nás s pozorností sytiti žhavé hrdlo kamen.

Tu v hřejivém zákoutí obloží zimní večery naše srdce nejsladšími vzpomínkami. Jen zimní večery dovedou při černé hodině přivábiti do duše všechny drahé bytosti, kdys dávno ztracené.

Někteří účastníci pracovního kursu v Místku.

Míriam H.:

Ranní sloky.

*Jitřní den, zamžený bělavou parou,
navlhle studeným úsměvem jíní
do oken první světlo vdech . .
(úsměv ten změnil již pod okny trávník
v našedle stříbrný mech.)*

*Z šedivých podušek povstává líně,
nevolán nikým — ni písní ptáka —
melancholický zimní den . .
Měkce zní kročeje prvního chodce,
jak by v nich zmrákal ranní sen.*

Duchovní hlídka

Audience

Ú. K. S. Čs. u ndpp. biskupů a arcibiskupů.

Dne 3. prosince minulého roku přijal J. Exc. ndp. arcibiskup pražský dr. K. Kašpar v audienci delegaci Ústředí: předsedu Zavadila, duchovního rádce P. Daňhu, tajemníka Jaroše a pokladníka Brůnu. J. Exc. se živě zajímá o naše hnutí. Byly mu podány informace o přítomném stavu i o budoucích plánech. Schvaloval zvláště sociální naše plány. Doporučoval však spíše podpůrný spolek katolického studentstva než stipendijní fond. O »Jitře« výslovně pravil, že se mu vždy líbilo. O římské pouti studentů v roce 1932 učinil vzácnou poznámku: »Podle mého názoru měl by každý student a inteligent aspoň jednou v životě navští-

viti Věčné město.« Ústředí podalo předem ndp. arcibiskupovi adresu, v níž byla shrnuta naše přání a prosby. Ndp. arcipastýř slíbil, že svou autoritou zasadí se u kléru své arcidiecése o lepší pochopení našich snah. Ku konci audience vřele děkoval funkcionářům za péči o studující katolickou mládež, na níž spočívá štěstí národa. Udělením arcipastýřského požehnání přítomným i všem členům v Ústředí organizovaným skončila se tato audience.

U příležitosti organizačního kursu v Hradci Králové dne 20. prosince minulého roku navštívil předseda Ústředí spolu s místopředsedou SSS hradeckého Sychrou ndp. biskupa královéhradeckého dra Pichu, který rovněž velmi příznivě vyslechl naše zástupce a přislíbil všestrannou pomoc.

Dne 30. prosince byli přijati zástupci Ústředí. předseda, tajemník a místopředseda, v audienci J. Exc. ndp. arcibiskupem olomouckým drem Prečanem. Ve velmi srdečném rozhovoru vyjevili funkcionáři Ústředí svá přání velmi upřímně. Dal se podrobněji informovati o našem hnutí a na-

stínil jeho účel a význam velmi vzletným způsobem. Nato objasnil své těžké a zodpovědné postavení v nepříznivých dobách a s dojetím projevil své boly a své tužby. Přislíbil jak morální, tak i vydatnější hmotnou podporu. Nato setrval asi půl hodiny metropolita moravský v důvěrném rozhovoru s funkcionáři, s nimiž se ku konci velmi přátelsky rozloučil a vyslovil naději, že doufá ještě v jejich návštěvu.

9. ledna navštívil předseda Ústředí spolu s náhradníkem výboru Ing. C. Stáňou Langrem J. M. ndp. biskupa Kupku v Brně. Nejdůstojnější pan biskup s vřelou účastí sledoval výklad předsedy o organizaci studentstva, o jeho snahách a cílech a slíbil také svoji účinnou pomoc.

Naše audience skončily pro nás velmi slibně. Bylo přislíbeno, že v pastýřských listech bude pamatováno na doporučení našich SSS v květnové propagaci našeho hnutí. To je největším úspěchem všech našich audiencí u nejdůstojnějšího episkopátu. Tak doufáme, že katolické studentstvo důstojně se vradí do Katolické akce v našich vlastech!

Jš.

Cyrlometodějská hlídka

Předseda Ú. K. S. Čs. o unionismu. Ve svém projevu, který předseda Ústředí učinil při své návštěvě ve Lvově ve dnech 6. až 8. prosince u příležitosti oslavy Lvovského spolku katolických studentů »Odrozenie«, zdůraznil význam apoštolátu sv. Cyrila a Metoděje v dnešní době a jeho snahy unionistické pro slovanské národy prohlásil za životní program zvláště mladých studentských organizací, které ve službách apoštolátu musí usilovati o vítězství jeho krásných snah. Projev setkal se se souhlasem všeho posluchačstva a bude nyní na ústředí K. S. Čs. v Praze, aby spolu s A. C. M. tento zájem u ostatních slovanských národů živilo a stále sílilo. Apoštolát sv. Cyrila a Metoděje uvítá to jistě s radostí a tak zase se přiblížíme o několik kroků k společnému cíli.

Misiijní hlídka

Řídí misiolog Jindřich Maria-Dlouhý, kaplan v Cerhovicích u Hořovic.

A. P. z Plzně:

K založení misiijního kroužku při SSSd v Plzni.

Při jedné z posledních předvánočních schůzí založilo si SSSd v Plzni za pomoci duchovního rádce misiijní kroužek. Zda zůstane tento kroužek osamocen? Kéž by se našlo hojně sdružení, která by chtěla ruku v ruce pracovati s námi o zdar misii. Či snad skutečně jsou i duše katolických dívek tolik proniknuty moderními zásadami, že by bylo marno buditi v nich zájem pro dílo tak vznešené? Bohužel, zdá se, že ano! Citíte-li se uraženy, studentky, tímto mým výrokem, dokažte

skutkem, že jsem se mýlila a já ráda opravím svoje mínění.

A vy, drahé kolegyně, které stojíte na počátku své činnosti v misiijním kroužku, uvědomte si, proč jste vlastně kroužek založily a především, co jsou to misie vůbec. Kdy byl dán základ k nim, jaký je jejich účel a konečně, jak možno přispívati k jejich rozvoji. — Kdy byl dán základ k misiím? Pročítáme-li Písmo svaté, přicházíme k místu, kde Kristus před svým nanebevstoupením praví k apoštolům: »Jdouce do celého světa, učte všechny národy, křtíce je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého...« Z toho je patrné, že úřad misionářský byl ustanoven samým Spasitelem a tedy jsou misie dílem Božím. První misionáři, totiž apoštolové a učedníci Páně, plnili příkaz svého Mistra a odcházeli mezi pohany, aby šířili království Boží. A tak děje se dodnes. Ač dnešní svět, tak hmotářský a nízký, vysmívá se všem ideálům, přece najde se mnoho vznešených duší, jichž srdce planoucí láskou k Bohu jsou ochotna obětovati se, aby přinesla útěchu ubohým duším pohanským. Tak působí misionáři v Africe, Číně, Indii, Japonsku a všude je úděl jejich stejný: ústrky a pronásledování. Věru, pozorováno s hlediska dnešního světa, úděl ubohý a ne právě záviděníhodný. Leč pro bojovníky Kristovy, kteří nečekají odměny a vděku zde na zemi, chová jejich poslání v sobě zvláštní jakousi sílu, která je povnází nad všedností světa a nedává jim podlehnouti v útrapách.

Pravila jsem, že je mnoho takových duší. A přece musím se opravit i říci pravý opak: je jich málo, nepoměrně málo oproti milionům pohanů, kteří dosud marně pátrají a touží po pravdě. A tisíce takových ubožáků umírají denně v nevěře a často v zoufalství. Kdo bude se jednou zodpovídati před Bohem za tyto duše, které by jistě milovaly Boha vroucněji, než dnešní nafoukaný, moderní svět, odmítající ve své zaslepenosti milosrdenství Boží? Kdo tedy bude se zodpovídati za tyto duše? Bude to opět moderní lidstvo, které ve své překultivovanosti znemožňuje práci na poli misiijním a zanechává tak tisíce ubohých duší v bídě duševní i hmotné. A mezi těmito ubožáky jsou i děti, malé nevinné děti, které by chtěly tolik milovati Ježíška, ale není toho, kdo by je k Němu přivedl. Před časem viděla jsem obrázek malého černouška, klečícího před křížem. Očka jeho tak oddaně byla upřena na kříž, že již z tohoto pohledu byla zjevna velká láska k Ježíši. Při pohledu na tento obrázek napadlo mně: tak dovede milovat Boha maličký černoušek; zdaž je tomu tak i u našich dětí? Je duše dnešního dítěte, žijícího v tom vysoce inteligentním světě, tak nevinná a čistá jako duše onoho černouška? Musíme si přiznati, že není tomu tak. A přece děti miloval náš Spasitel nejvíce a dětmi chce nás míti všechny: dětmi ve smýšlení, v lásce a oddanosti k Němu.

Nesmíme si však přivlastňovati lásku Boží jedině pro sebe, vždyť Bůh miluje i ony opovrhované duše pohanské a přeje si jejich spásy. A proto volá nás, duše křesťanské, které poznaly jsme tu velikou obět, již byly jsme vykoupěny, vybízí nás k práci o záchranu duší. A jak tedy pracovati? Je zřejmo, že nemůže býti každý, kdo chce misiijní dílo pomáhati, misionářem a misiijní sestrou. Není povaha lidí stejně utvářená. Ale je možno pracovat jinak; můžeme podporovati misie peněžitými dary a není-li prostředků, tedy modlitbou, aby Bůh přiměl srdce boháčů k štědrosti, a aby

dal hojně misijních povolání. Tak může působiti každý.

Z toho důvodu zakládáme též my misijní kroužek, totiž, abychom pomáhaly misionářům v jejich těžké práci svojí modlitbou a abychom šířily mezi krajany zájem pro misie. S pomocí Boží podaří se nám tato práce, jestliže ovšem budeme se všichni přičiňovati o zdar tohoto díla.

—»«—

Doufaje, že katolické studentstvo po mém tolikerém vyzývání chopí se horlivě misijního díla a bude systematicky propagovati tuto velikou a nejkrásnější ideu Církve, jež jest mohutným výrazem jejího universálního charakteru, předkládám některé pokyny, týkající se spolupráce na poli misijního apoštolátu.

U nás otázka misíí jest u velké většiny, bohužel, problematickou otázkou. *Kolik je katolíků, kteří mají smysl pro misijní ideály Církve?* Neaptrné procento. *A přece zde běží o zájmy Boží.* Nemám dosti slov, jimiž bych důrazně ukázal, na přísnou povinnost pro misie pracovati. A zejména katolické studentstvo, budoucí to kádr katolické inteligence, považují z laické společnosti za nej-povolanejší, v tomto apoštolátu působiti.

Přál bych si, aby zájem o misie vyvolal v našem národě mocné hnutí, živelné hnutí misijní. Přál bych si, aby studentstvo ve svých SSS. založilo misijní kroužky, podle pokynů mnou zde naznačených. (Plzeňské SSSd. již založilo misijní kroužek.)

Pokyny. — Programy misijní slavnosti:

I. Stanovy misijního kroužku:

a) *Rádným členem* misijního kroužku jest každý člen SSS!

b) *Mimořádným členem* jest katolický student neb studentka, jež nepůsobí v SSS., ale působí v jiném nábož. spolku (Orel, SKM., Mariánská Družina a pod.).

c) Duchovním rádcem jest duchovní rádce SSS. Výbor skládá se z rádných členů SSS. a dvou mimořádných členů misijního kroužku.

d) *Účel:* Účelem misijního kroužku jest:

1. posvěcení své vlastní duše a povzbuzení k větší horlivosti v nábož. životě.
2. propagace misijního díla Církve.

Ad 1.

Členstvo mis. kroužku učiní slib, že aspoň jednou za měsíc (ale lépe častěji) přistoupí *společně* k sv. přijímání.

Jednou za měsíc misijní kroužek koná schůzi.

Pořad schůze: 1. Modlitba s připojenou invokací: »Svatý Františku Xaverský, oroduj za nás a za ubohé pohaný.«

2. Proslov duchovního rádce o některé misijní otázce. (Někdy může též některý člen si vzít nějakou krátkou promluvu na misijní téma; budiž přihlíženo zejména k aktuálním potřebám Církve v misiích!)

c) Četba misijního časopisu: (Zejména články ze života misionářů, charita v misiích, mučednictví misionářů, horlivost nábož. domorodců a pod.)

d) Volné návrhy.

e) Modlitba na úmysl sv. Otce (r. 1932):

Leden: Konverse Jakobitů.

Únor: Potlačení komunismu v Číně.

Březen: Potlačení komunismu v Sev. Asii.

Duben: Kontemplativní řády v misiích.

Květen: *Misijní studentské kroužky!*

Červen: Domorodci centrální Ameriky.

Červenec: Duchovní správa pohanů, kteří žijí mimo misijní území.

Srpen: Křesťanská výchova ženské mládeže v misiích.

Září: Katolická Akce v misiích.

Říjen: Papežské Dílo sv. apoštola Petra pro domorodý klerus.

Listopad: Katolický tisk v Číně a Japonsku.

Prosinec: Kmen Bantu v Africe.

Každý člen misijního kroužku měsíčně věnuje nejméně 1 Kč pro misie!

Ad 2.

Propagace misijního díla.

Každý misijní kroužek dvakrát do roka (aspoň) uspořádá veřejný podnik (misijní akademii neb přednášku se svět. obrazy, nebo divadlo misijního rázu a pod.).

Každý člen a členka budou pracovati, pro rozšíření misijních časopisů!

(Jest to výborně redigovaný časopis: »*Dílo Šíření Vírů*«, pojednávající o katol. misijním apoštolátu celého světa (adr.: Praha IV., 37) a »*Echo z Afriky*«, líčící katolické misie v Africe (adr.: Klaverská Družina pro africké misie Brno-Petrov č. 7).)

Pro dívky velmi zajímavý »*Černoušek*« (tamže). Četba misijního časopisu jest velmi užitečná! Podle svých možností a vlivu budou působiti u svých známých, aby je získali pro misijní spolupráci.

Program misijní akademie.

Nyní, když jsem stručně naznačil, jak si představuji činnost misijního kroužku, podám ještě několik návrhů na uspořádání misijních slavností. (Míním tím slavnosti, konané v sále. Misijní slavnost v kostele nechť každý dp. duchovní rádce si podle svého upraví. Konečně je nařízeno, aby každý duchovní správce měl misijní kázání.)

Jest jisto, že návrhy, které nyní podám, nejsou absolutní.

Program si musí každý misijní kroužek sestaviti tak, aby to odpovídalo jeho schopnostem.

Hlavně kladu důraz, aby byl vždy *rádně* promyšlen a *náležitě* nastudován.

Při jeho volbě nutno míti vždy na mysli účel, za kterým onen misijní večer podnikáme. Tudíž vybíratí jen taková čísla, jež mají vztah k misím anebo k církevním dějinám a pod. *Dbáti na ryze duchovní ráz! Nic světského!*

První návrh:

Misijní večer.

1. Krátký proslov duchovního rádce.
2. Dvořák: Biblické písně.
3. Přednáška: »Světový misijní apoštolát katol. Církve a problémy dnešní doby«.
4. Báseň. (Některé vhodné jsou v »Klaverském kalendáři«.)

Přestávka.

5. Krátká dramatická scéna ze života misionářů.

6. Sbor.
7. Báseň.
8. Doslov.

Jiný návrh:

1. Sbor pěvecký nebo hudební (po případě klavírní číslo).
2. Báseň.
3. Přednáška: »Proč se má studující mládež účastniti misijního díla?«
4. Modlitba z opery: »Čarostřelec.«
5. Misijní divadlo (na př. »Otče náš a pohanské misie.«).

Jiný návrh:

1. Quartet.
2. Misijní scéna (na př. »Misionář se loučí s rodiči.«).
3. Přednáška: »Sociální a kulturní význam misie.«.
4. Báseň.
5. Živý obraz.

Jiný návrh:

1. Tu es Petrus (sbor od Hallera).
2. Přednáška se světelnými obrazy.
3. Monolog misijní.

Jiný návrh:

(K účtě sv. Terezičky, patronky misie.)

1. Píseň k sv. Terezičce.
2. Houslové solo.
3. Přednáška: »Sv. Terezička a katol. misie.«.
4. Závěrečný sbor.

Mnohými způsoby jest možno sestaviti program misijního večera; záleží na poměrech místního SSS. a na prostředcích, jaké má k dispozici. *Třeba jednoduše, ale umělecky!*

Tímto podal jsem, myslím, vše, co by se vzťahovalo na činnost misijního studentského kroužku. Teď záleží na vás, abyste podle toho se zařídili. Případné dotazy ihned vyřídím.

Prosím zcela rozhodně, abyste se tohoto všichni ujali a v těchto intencích pracovali. Prosíme, aby do konce měsíce *ledna r. 1932* každé SSS., *sdělo mi, co v té věci bylo učiněno*. Přeji všem mnoho zdaru a Božího požehnání!

O sebevýchovu.

Snad se usmějete, když přečtete nadpis mého článku. Ale rozhodně vás nemíním kárat ani vychovávat a také ne povzbuzovat. To je již přežitá věc a není to účelem mých snah. My všechny musíme předem usilovati o převýchovu; a to ne čekat až nám k ní někdo pomůže, ale vlastní silou.

Obrázek. Unylá dívka, červenolící, zasněných očí. »Zas v okně zadumán, zas toužíš v dále? Kde myšlenky tvé toulají se, kde?...« Tak je to od rána do večera. Ona je nejnešťastnější tvor na světě, jí nikdo nerozumí. Z čeho má mít radost, když v srdci světobol?

Máš pravdu. Taková krise v určité době se dostaví skoro u každé. Buď ve větší či menší míře.

Ale — musím mít tolik hrdosti, abych svou bolest neukazovala celému světu a nedávala na přetřes komukoliv. Žádám mnoho, snad tolik, co je nad vaše síly, ale žádám! Dovést zapomnět na svoje já. Najít si předmět, kterému byste věnovaly všechny své síly, všechnu energii. Sebou samými se smíte zabývat jen potud, pokud se chcete poznati, abyste dovedly čelit vnitřním nástrahám. Dál nesmíte jíti a chyba je již v tom, když počnete myslet na své štěstí.

Každý člověk, a tím více dívka, touží po něčem, nač by se plně soustředila, čemu by se cele oddala. A když jí není dána možnost něčeho takového, pak tím předmětem se stává ona sama. Podle toho, zabývá-li se více svou duší či tělem, stává se buď melancholickou a nešťastnou, buď koketní a strojivou. Nevím, co je horší a také bych to nechtěla zkoušet.

Tedy je nutno mít určitý cíl a za ním jíti i přes mrtvolu svého domnělého štěstí, poněvadž nebylo štěstím, když mohlo zemřít.

A nakonec si dovolím ještě otázku. Oč se vynasnažíte, oč usilujete? Jakým směrem se nese vaše sebevýchova? Přemýšlely jste již o tom?

M. R.

10 let SSSd při Mariánské družině v Kutné Hoře.

Již 10 let uplynulo od té doby, kdy v našem milém kutnohorském klášteře byl dán základ k Mariánské družině dívek studujících spolu se studijním odborem. Bylo to 31. října 1921, kterýžto den bude povždy patřiti k nejkrásnějším dnům našeho sdružení. Pod mariánský prapor přihlásilo se tehdy asi dvacet nadšených srdcí, která si vytkla v době studií načerpat tolik náboženských pravd, aby pak ve veřejném životě dovedla v pravý čas a náležitým způsobem, vlastním katolické učitelce, hájiti svého náboženského přesvědčení. Tento malý kroužek rok od roku slibně rozkvétal, i v dobách, kdy světem vládl onen pokrok, který zahrnoval vše, co bylo spojeno s katolicismem.

Letos, v době desátiletého jubilea našeho SSSd, má sdružení 76 členek, pracujících se zájmem pro jeho rozkvět. Poněvadž 10leté trvání katolického spolku v této době rozháraných poměrů musíme zvláště oceniti, usnesly se členky toto jubileum důstojně oslavit.

Oslava byla konána v den Neposkvrněného Početí Panny Marie a měla skvělý průběh, oč se hlavně přičinila naše ct. M. RNDr. Terezie Marešová, ředitelka našeho ústavu, která pro zdar slavnosti věnovala všechen svůj drahocenný čas. Zúčastněny byly všechny sodálky — zároveň členky SSS, předsedkyně Dívčí sekce sl. Skuhrovcová a jednatelka Hladíková, bývalá jednatelka našeho sdružení a sodálkami seznání hosté.

Program měl dvě části. Prvou část zahájila sl. učitelka Skuhrovcová svou krásnou a velmi pouťavou přednáškou: »Katolická učitelka-sodálka.« Zde nám pravdivě vylíčila dnešní postavení katolické učitelky ve veřejném životě a zdůraznila důležitost SSS a Mariánské družiny, kterážto sdružení utvrzuji náboženské cítění a vychovávají příští katolickou inteligenci, zvláště učitelstvo, neboť, podle jejího výroku, učitel-učitelka a *katolický učitel-učitelka není totéž*. Její slova byla přijata s nadšeným potleskem hostů i sodálek a zanechala v našich duších nezapomenutelný dojem a povzbuzení k intenzivnější práci.

Po této přednášce zapěly starší sodálky, seskupené kol sochy Matky Boží, sbírku písní: »Krásy Panny Marie.«

Poté následovala přednáška místostarostky Mariánské družiny, v níž vylíčila stav a činnost Mariánských družin i SSS od roku 1921 až do dnešního dne. Na konec proslovu prosí jménem všech letos maturujících sodálek Matku Boží o požehnání a končí slovy: »Maria, buď naší hvězdou!« — při čemž všechny členky zaslzely. Hned nato zazněl místností velebný hymnus: »Hvězdo Maria.«

Na této slavnosti byla recitována báseň: »Sodálka u Matky Boží«, kterou složila jedna naše kolegyně.

Po krátké přestávce předvedly kolegyně ze II. ročníku velmi pěknou hru: »V moci zlého ducha«, ve které poutavý příběh dokazuje, že Maria nikoho neopustí, kdo v ni důvěřuje.

Slavnost, která nám zanechala krásné vzpomínky, končí živým obrazem a zpěvem se slovy: »Neztrácej mysli, nezoufej si, žije Maria, žije Maria, důvěřuj v ni!«

Předsedkyně s jednatelekou.

Resoluce.

Katolické studentstvo, shromážděné na organizačně-pracovním kursu v Hradci Králové dne 20. prosince 1931, usneslo se na následující resoluci:

1. Katolické studentstvo sdružené v SSS chce se vždy řídit zásadami Katolické akce.

2. Pracovní kurs se usnáší, aby Ústředí katolického studentstva požádalo jednotlivá SSS každým rokem o větší částku peněžní na tiskový fond »Jitra«.

3. Ústředí nechť doporučí spis dra Cínka: »Mše sv. v bohoslužebném řádu církevního roku«, který pojednává o mši sv. jakožto středu života liturgického, a též revue »Na hlubinu«.

Resoluce

organizačního kursu katolického studentstva v Českých Budějovicích dne 23. prosince 1931:

Jihočeskému lidu!

Katolické studentstvo, neotřesené ve své myšlence náboženské, sociální a jihočeské, vyplnilo důstojně značnou část svého programu. Jeho snahou je, aby udržovalo studenty katolické v pevné organizaci. Přihlíží k četným zjevům kulturního snažení ve veřejném životě jihočeského kraje, přisobí k organizaci práce kulturní v souhlasu se zvláštními potřebami kraje. Připojuje názor, že v katolickém spolku má se dbátí na výchovu náboženskou a mravní. Prosí, aby bylo ku prospěchu organizace katolického studentstva jihočeského postaráno o bližší styky s ostatními katolickými spolky, kde by všichni členové sledovali mravní rozvoj svého okolí. Katolické studentstvo zdůrazňuje nutnost vzdělání členstva v otázkách náboženských, národních, sociologických a uměleckých. Spolek chce vychovávat své členy k bližšímu styku s tiskem katolickým. Klade důraz na propagaci svých ideálů v katolickém tisku, kterýžto úkol nejlépe plní »Jitra«. Katoličtí rodičové nechť pečují o to, aby jejich děti odebíraly

a četly jediný časopis katolického studentstva »Jitra«. Katolické studentstvo jihočeské prosí spolky příbuzných zájmů náboženských, sociálních a kulturních, aby svými projevy a snahami toto stanovisko podporovaly a doufá, že na společné základně katolické akce bude zahájena co nejúčinnější spolupráce.

Katolické studentstvo jihočeské.

—»«—

Resoluce, přijatá na organizačním kursu katolického studentstva ze severovýchodní Moravy a Slezska, pořádaném v Místku ve dnech 28. a 29. prosince 1931. 1. Věnovati zvýšenou pozornost zvláště kolegům mladším, již při příchodu na střední školu a zaujmout jejich zájem ušlechtilou zábavou v besídkách místo schůzí. 2. Z besídek má plynouti kladná výslednice, mravnost, jež by ničila a odvracela ode všeho, co je zásadně protikatolické, cvičení paměti, rozumného myšlení, debatami. 3. Věnovati pozornost novým směrům tělovýchovným (katolický skauting, exercicie v přírodě, letní tábory). 4. Propagovati tvůrčí ideje katolického studentstva a jeho potřeby v katolickém tisku a tím zainteresovati katolickou veřejnost a její kompetentní činitele do našich organizačních otázek. 5. Exercicie a hnutí eucharistické budiž prováděno ještě šířeji a plánovitěji. Doporučuje se pro pochopení obětí mše svaté, s níž budiž spojena i naše sebeoběť, užívání česko-latinského misálku. 6. Věnovati zvýšenou péči šíření dobré knihy a zamezení vlivu špatné.

Resoluce.

Katolické studentstvo, shromážděné na organizačně-pracovním kursu v Uherském Hradišti dne 28. prosince 1931, usneslo se na následující resoluci:

1. Nepovažuje za vhodné pořádati tohoto roku pout do Říma, neboť se obává, aby nebylo tím Ú. K. S. Čs. finančně zatíženo. Kdyby ale přece pout byla uspořádána, ať účastníci jsou našeho přesvědčení, aby pout měla skutečně důstojný ráz katolického studenta, ale žádáme, aby Ú. K. S. Čs. neposkytovalo na pout podpory, které by byly jinak vyhrazeny pro řádná vydání.

2. Doporučuje se měsíční sv. přijímání mezi studenty, pěstování duchovní četby a každoroční exercicie.

3. Navrhujeme, aby v »Jitru« byla rubrika »Řádky nelítostné« co možná krátká a pokud možno zavedena byla »Technická hlídka«.

4. Jako protiklad špinavého tisku o katolických kněžích ať jsou uveřejňovány krátké životopisy vzorných našich kněží a doporučuje se zejména zajímat se o život J. M. ndp. arcibiskupa A. C. Stojana.

5. Student ať je vždy slušný ve svém chování, jak se patří na skutečného katolíka.

Resoluce

přijatá na pracovním kursu v Kostelci na Hané dne 2. ledna 1932.

Zástupci katolického studentstva z hanáckého kraje, shromáždění na svém pracovním kursu v Kostelci na Hané, přijali po vyslechnutí svých referentů tuto resoluci:

Katolické studentstvo chce podle zásad, programem jeho stanovených, pracovati na poli ná-

boženském, národním a sociálním. Jsou si vědomo důležitosti náboženství v dnešním životě, bude pracovat k tomu, aby výchova náboženská pronikla naší dnešní společností a ve vrstvách co nejširších se ujal život podle víry. V tom chce pracovat ruku v ruce s jinými katolickými organizacemi. Katolické studentstvo také živě sleduje snahy unionistické a chce jim být všemi svými silami nápomocno. Styky co nejúžší bud' te'ž pěstovány hlavně se slovanskými národy, jak vyžadují naše zájmy národní a státní. Zavrhuje se co nejdůrazněji snahy, chtějící oslabit náš národní život, ale vítáme zdravý internacionalismus, který nepoškozuje prestiž národní. Naším cílem v ohledu národním uvnitř hranic našeho státu je sjednocení a pravdivé bratrství Čechů a Slováků i podkarpatských Rusů. K tomu nám dopomáhej Bůh!

Resoluce.

Katolické studentstvo, shromážděné na organizačně-pracovním kursu v Brně dne 2. a 3. ledna, usneslo se na následující resoluci:

1. Katolické studentstvo slibuje, že všude ve sdruženích bude žádati systematického vzdělání v náboženských otázkách přednáškami a doporučováním katolického tisku.

2. V prožití náboženských zásad slibuje, že bude přistupovati k častému sv. přijímání a pečovati o to, aby co největší počet z řad členů SSS šel do alumnátů.

3. Katolické studentstvo v důvěře v morální a hmotnou podporu od katolíků v naší vlasti ujišťuje, že řádným plněním svých studijních povinností a odpovědností svého stavu chce být budoucně platnou složkou v našem katolickém národě.

4. Zůstaneme jádrem úzce spjatým, my delegáti z jednotlivých sdružení mezi sebou, ale hlavně s naším centrem Ústředím.

—»«—

Pracovní kurs »studentek«. První samostatný pracovní kurs pro studentky uspořádán v Brně 3. ledna. Příprav a lokálního provedení ujalo se SSSdiv. v Brně. V neděli o desáté hodině sešlo se přes 30 radšených studentek nejen z Brna, ale byly přítomny i delegátky z Kutné Hory, Chrudimě, Řepčína a Králova Pole, aby z nových myšlenek mohly přinést do svých sdružení osvěžení a sílu pro další práci. V krásně zařízené čítárně Svazu katolických žen a dívek kurs zahájen a po celé trvání jeho řízen kol. A. Peckovou z Brna. Byla to zároveň praktická ukázka správného řízení schůze. První referentkou byla kol. Skuhrovcová, předsedkyně Divčí sekce: »Organisace divčí«: Existence divčích organizací je důsledkem, jakousi výslednicí mnohaletého boje emancipačního, boje za osvobození ženy. Ve stručné historii tohoto hnutí poznány vady, extrémy i přednosti. Naše divčí organizace musí mít na zřeteli ideál ženy křesťanské, její samostatnou cestu k Bohu. V jiných státech mají katolické studentky své samostatné organizace. Příkladem je organizační život a ideové stanovisko katolických studentek francouzských. Nevidět však v organizaci cíl, nýbrž prostředek k dosažení cíle — dospět k Bohu. To musí se stát zorným úhlem vši práce. — Přítomný duchovní rádce Ústředí katolického studentstva nadšenými a plamennými slovy pozdravil tento kurs, naznačiv, že to je počátek snad

velkého díla, jež dívky čeká. — Přednáška pana profesora D. Pecky byla perlou kursu. Jeho vzácná a klidná slova ukazovala cestu »Divčí aktivitu«. Resultát filosofické úvahy o pojmu mužnosti a ženskosti rovná se nule, poněvadž ryzi neexistují. Jsou muži povahy ženské a jsou ženy »mužné«. Potvrzení najdeme v dějinách světic. Tři typické světic, ženy mužné: sv. Kateřina S. a Johanka z Arcu, sv. Terezie Ježíšova. Typickým znakem mužnosti uvádí se často statečnost. Ta záleží nejen v útoku, ale hlavně ve vytrvalosti. Tuto druhou složku nalezneme v míře největší právě u žen. Episody z života těchto světic silně to potvrzují. Divčí aktivita jeví se v životě hlavně v útěse, v inspiraci (t. j. svými otázkami nutit druhé k práci, k přemýšlení), a pak svou vroucí láskou k Bohu rozněcovat i jiné k lásce k Němu. Sv. Terezička toužila být vřdcem, veleti armádě. Ano, ona stala se vřdcem armády těch, jež svá srdce věnovali Králi světa, a stále mu nové bojovníky a nová srdce získává. — Po přednáškách rozvinula se velmi pěkná a věcná debata, bez obvyklých debatních mlek. Kolegyně pocitují nedostatek vřelejšího kontaktu mezi jednotlivými sdruženími. Občasné návštěvy z Ústředí velmi osvěžují a burcují interes. Jen častější. Pozornost věnovat všem kulturním otázkám a řešit vše se stanoviska náboženského, katolického. Zvláště ty, které jsou na studiích pod ochranným katolickým vedením, nesmí zchoullostivět pro veřejný život, ale v tak příznivém prostředí zdokonalit se v pevné, neochvějné katolické povahy a připravit se právě pro ten život veřejný — pro boj za lásku ke Spasiteli. Celý kurs přinesl mnoho radosti. S pomocí Boží se vydařil. Kéž přinese hojně užitku.

M. Skh.

Pracovní kurs v Hradci Králové konal se dne 20. prosince 1931. V předvečer kursu byla uspořádána na uvítání účastníků akademie. Zdařilý program byl vyplněn recitací, uvítáním delegátů, sólovými výstupy a mužskými sbory. Konference byla zahájena v neděli v osm hodin mši svatou s vhodnou promluvou vdp. ředitele Boháče. Doppedne byly předneseny celkem tři ideově-teoretické přednášky. Po uvítání vdp. řečníků a všech přítomných členů kol. předsedou bohoslovcem Rybou promluvil vdp. dr. Buryšek na téma: Katolická akce a studentstvo. Objasnil výstižně otázku, jak i katolické studentstvo se může zúčastnit katolické akce. Katoličtí studenti, budoucí inteligence, musí vybojovati ztracené posice. Mají to být muži opravdové modlitby, bojovníci ducha a apoštolové dobrého příkladu. Z jejich řad má vycházeti i kněžský dorost, jako hradba proti hrozičímu nebezpečí převratu. — Vdp. kanovník Msgre Černý přednesl referát: Student a krásá liturgie. Obřady katolické církve máme především znáti, jim rozuměti, ty city, které jsou jimi naznačovány, buditi. Ponoříme-li se do jejich smyslu a porozumíme-li řeči, kterou k nám mluví, ubráníme se povrchnosti a bezmyšlenkovitému jejich vykonávání. — V přednášce: Církev katolická a hospodářská krise vdp. dr. Gregor pravil, že chyba v řešení hospodářské krise je v tom, že je řešena bez Boha. Nepřátelé církve katolické ne' dbají výstražného hlasu papeže Lva XIII., který vydal památnou encykliku »Rerum novarum«, ani okružního listu nynějšího Svatého Otce Pia XI. »Quadragesimo anno«. Kriši možno rozluštit jen návratem ke Kristu. — Již na začátku kursu

byla zvolena resoluční komise, která vypracovala a předložila plénu k schválení resoluci. Krátká přestávka po obědě byla věnována prohlídce města. V odpoledním organizačním referátu předseda Ústředí JUC. E. Zavadil vyložil, jak se zakládají nová SSS, jak se řídí členské a výborové schůze, jaké úkoly mají jednotliví funkcionáři. Upozornil na potřebu tisku a nutný styk s Ústředím. Od zamýšlené debaty musilo být, bohužel, pro nedostatek času upuštěno. Za bezvadný průběh konference možno děkovati nevšední ochotě vdp. ředitele Boháče, který zapůjčil potřebné místnosti a ve všem nám vycházel vstříc.

Jeden účastník z Hradce.

Organizační kurs v Českých Budějovicích konal se dne 23. prosince 1931 v klubovně Jirsikova národního domu. Po zahájení kursu kol. předsedou švédem přednesl tajemník Ú. K. S. Čs. JUC. Jaroš svůj organizační referát, v němž napřed stručně nastínil vznik, vývoj a program našeho hnutí, načež rozhořčil se o jednotlivých funkcích ve spolku: o duchovním rádcí, předsedovi, jednatele a pokladníkovi. Debata a praktická cvičení byla odložena a slova ujal se hned pan redaktor Vedral, který ve svém pěkném a zábavnou formou podaném referátu promluvil o významu tisku, zvláště katolického, a podal několik cenných pokynů o tom, jak psát do novin. Slečna Daňhová ukázala, jak plané a nemístné jsou výtky činěné křesťanství, že prý zavinilo nespravedlivý řád ve společnosti lidské. Je třeba jen, aby veškeré lidstvo pochopilo Kristovo evangelium lásky a pak by jistě na světě zavládla spravedlnost a dokonalá spokojenost. Dívčí referát přednesla kandidátka učitelství slečna Perníková. Doufejme, že její nadšená slova o úkolech katolické studentky nezůstanou jen slovy, nýbrž že se toto nadšení projeví i činy. Potom rozpředla se živá debata a provedena praktická cvičení, čímž byl dopolední program vyčerpán. Odpoledne promluvil dp. spirituál Reban na téma »Katolická akce a student«. Vysvětlil postavení a působnost katolické akce v dnešní době a zdůraznil nutnost vzájemné součinnosti Ú. K. S. Čs. s katolickou akcí. Na to odpověděl JUC. Jaroš a prohlásil, že chceme pracovat na podkladě a v rámci srah Katolické akce. V nastalé debatě mluvilo se o možnostech většího rozšíření SSS na českém jihu. Za přítomné kolegy z Jindřichova Hradce promluvil kol. štipl a objasnil situaci v Jindřichově Hradci, kde prozatím nemožno založit SSS, třebaže je tu dosti předpokladů. Dp. katecheta Smitka ve svém referátu »Křesťanství a požadavky moderní vzdělanosti« zdůraznil, že toliko v křesťanství je možný pravý pokrok, pravé umění a pravá vzdělanost. Závěrem kursu byl referát dp. ThDra Roubala, který promluvil o životním kředu katolického studenta. Na konec byla přijata resoluce, adresovaná katolické veřejnosti jihočeské, čímž byl kurs ukončen. Účastníci kursu odjížděli domů potěšení a posílení k nové horlivější práci.

—ra.

Organizační kurs katolického studentstva v Místku. ÚKSČs a výbor ASS v Místku uspořádaly ve dnech 28. až 29. prosince m. r. organizační kurs v Místku. Přijeli hosté z Hlučína, Moravské Ostravy, Opavy, Orlové, Příbora a j. Kursu se zúčastnilo dle presenční listiny 70 osob (na fotografii nejsou všichni účastníci, ježto fotografování se dělo dříve, než všichni účastníci se sjeli). Kurs za-

hájel slavnostním kázáním dp. R. Korce, faráře ze Staříče. Slavnou mši sv. celebroval dp. děkan T. Kopecký z Místku. O 11. hodině zahájil v malé dvoraně Lidového domu kurs předseda ASS v Místku prof. Moškoř. V prvním referátě naznačil dp. Kunovský, dlouholetý pracovník v našich sdruženích, nový způsob a cesty, jimiž zachytiti do SSS zvláště mladší studenty. Načrtl program besídek na základě náboženském. O 2. hod. odpol. bylo pokračováno v kursu a dp. Kunovský pojednal o »vzdělávací a řečnické činnosti v SSS«. Pak přednesl tajemník Ústředí, Jaroš, organizační referát, v jehož první části pojednal o významu stud. organizace. Nato probral velmi podrobně funkci předsednickou, jednatelskou a spolkovou agendu. Po debatě přednesl ThC. Lanča referát pokladní. Potom následovaly praktické ukázky, které budily zájem zvláště mladších kolegů. Tyto věcné a podrobné referáty, trvající tři hodiny, byly dobrou přípravou pro příští činnovníky Sdružení. Odeslány byly telegramy Ndp. arcibiskupovi Prečanovi a ministru dru Šrámkovi. O 8. hod. večer uspořádalo místecké ASS ve dvoranách Lidového domu přátelský večírek na počest hostů, jehož se zúčastnilo, mimo studenty, i místní duchovenstvo a zástupci katolických spolků. Zdařilý program vyplněn pěveckými i hudebními čísly, jež ukončil prof. Liška dvěma slezskými písněmi vlastní skladby. Dne 29. prosince pokračováno bylo v kursu. Prof. Moškoř promluvil o laickém apoštolátu studentstva. Naznačil velmi výstižně význam apoštolátu katolického studentstva hlavně mezi spolužáky. Na to promluvil dr. prof. Kramoliš o mši sv. a sv. přijímání. Po krátké přestávce přednesl tentýž, místo omluvivšího se P. Herata, jím vypracovaný referát na téma: »Církev a sociální reformy«. Kurs pozdravil za Orla čl. dp. Krist, za Všeodborové sdružení tajemník Šrámek. Po společném obědě pokračováno v přednáškách. Předseda uvítal milého hosta posl. Vaculíka z Mor. Ostravy, který vytrval až do zakončení kursu a zasahoval často do debaty, vedle přítomných funkcionářů Ústředí. Výstižný referát o četbě katolického studentstva podal dp. farář Korec. O katolickém tisku, zvláště student-ském, pojednal redaktor »Jitra« PhC. V. Černý. Referát ThC. Lanče »SSS a katolický skauting«, musel být pro velmi pokročilý čas vypuštěn. Po schválení resoluce předseda poděkoval všem účastníkům a pp. řečníkům a zakončil kurs. Na telegram, zasláný arcibiskupu dru Prečanovi, došla následující odpověď: »Prof. Vinc. Kramolišovi. Potěšila mne vzpomínka studentstva, shromážděného na organizačním kursu v Místku a prosím Vás, abyste vhodným způsobem tlumočil všem účastníkům kursu upřímný můj dík s přáním, aby Bůh další práci katolických studentů hojně žehnal a my dočkali se splnění nadějí, které do katol. studentů klademe. S pozdravem od daný Leopold, arcibiskup olomoucký«.

Pracovní kurs katolického studentstva pro hanácký obvod Moravy konal se v Kostelci na Hané ve dnech 31. prosince 1931 až 2. ledna 1932. Kurs oběsila svými delegáty SSS: Litovel, Kroměříž, Řepčín (dívčí), Olomouc, Přerov, Prostějov. Moravsko-slezskou sekci zastupoval kol. Banžet, za Ú. K. S. Čs. z Prahy byli přítomni tajemník Ústředí Alexej Jaroš a I. místopředseda Al. Šnévajs. Kromě delegátů dostavila se řada hostů a příznivců katolického studentstva z místa i soused-

ního Prostějova a Olomouce. Vlastní pracovní kurs zahájen byl — po seznamovacím večírku dne 31. prosince 1931 — slavnými bohoslužbami na Nový rok. Po nich odebraly se delegátky i delegáti do Katolického domu, kde se celý kurs konal. Pracovní kurs zahájil a řídil JUC. Vil. Odstrčil, předseda SSS v Kostelci na Hané. Průměrná účast byla 35 osob a poměrně slabá pro zarážející neúčast kolegů z kosteleckého SSS, kteří kurs z valné části ignorovali. Dopoledne 1. ledna předneseny byly dva referáty, profesora Boh. Černého: »Katolická inteligence a národ«, a profesora cyrilometodějské bohoslovecké fakulty z Olomouce PhDr. Josefa Matochy: »Požadavky moderní vzdělanosti a křesťanství«. Pokud čas dovoloval, byla k referátům připojena debata. Odpolední jednání zahájeno bylo uvitacími a pozdravnými projevy. Tak za městskou radu v Kostelci na H. p. Odstrčil, zástupcové všech katolických spolků v Kostelci a za ŮKSČs. kol. Sněvajs, jenž vytkl rozdíl dřívějších a dnešních sjezdů katol. duchovenstva a naznačil, co chce Ůstředí svými pracovními kursy a co od nich očekává. Následoval obsáhlý informačně-organizační referát taj. Jaroše. Během něho dostavil se nejdp. světící biskup Stavěl, který přijel na kurs přímo z Olomouce. S největším zájmem sledoval více než hodinu jednání pracovního kursu a sám posléze pronesl krásnou, nabádavou řeč k další neúporné práci, která mu byla při srdečném rozloučení přislíbena přítomnými zástupci katol. studentstva. Debatou k organizačnímu referátu skončen první den kursu. Večer sehráli členové místního SSS. poutavé drama z ovzduší ruské revoluce: »Holý život«. Dopoledne 2. ledna dokončen praktickými náměty a pokyny referát organizační a pokladní, vldp. prof. Jestříbek přednesl referát: »Povinnosti katol. studenta« a kol. PhC. Václav Černý podal tiskový referát, na nějž byla navázána čilá debata, takže konference skončila až po poledni, jakmile byla jednomyslně přijata resoluce, v níž studentstvo, na kursu shromážděné, vytyčuje směrnice příští práce. Z kursu byl odeslán pozdravný telegram J. E. ndp. arcib. Prečanovi a kan. Světlíkovi pozdravný přípis. — Po hostinství kolegů z Hané nalezlo u všech účastníků mnoho sympatií.

A. Sněvajs.

Česká Liga Akademická.

Nový pracovní program nese se dvěma ustálenými, tradičními, ale výbornými směry — pracovatí pro výchovu katolické inteligence nábožensky a pro rozšíření jejího duševního obzoru nábožensky-kulturně.

Prohloubení náboženského života je věnována veliká péče v Apologetickém kroužku, který vede duchovní rádce spolku P. Dr. Urban. Kulturně-vzdělávací přednášky se týkají všech akutních problémů. Rozvedená témata, která stačí k posouzení, jaké duchovní hodnoty Č. L. A. členstvu poskytuje, jsou následující: O unionismu, tolik pro všechny křesťany žádoucím, problém světové sociální revoluce, nezaměstnanost se stanoviska populace a § 144, katolická literatura v době t. zv. temna, o výbojích katolicismu-ofensorech, Sv. Otec Pius XI. a katolický akademik a jiné otázky z různých oborů, volené vždy tak, aby se týkaly náboženství.

Manifestační pout do Staré Boleslavi bude konána 5. V. 1932. Vzpomenuto bude 650. výročí

smrti blahoslavené Anežky České a oslaveno bude 200. jubileum korunovace P. Marie Svatohorské.

Na poli kulturním pracuje i naše nově zřízená čítárna katolických novin a zvláště katolických revui o 60 exemplářích. Také bohatá vědecká knihovna poskytuje členstvu materiál ke studiu.

Finanční prostředky, kterých jest ke každé činnosti třeba, čerpáme z »Reprezentačního plesu Č. L. A.«, který jako prvořadý společenský podnik bude pořádán jako jiná léta v Obecním domě hlavního města Prahy 20. I. 1932 pod protektorátem p. Ing. Jana Dostálka, ministra veřejných prací v Praze.

Kéž Bůh v novém roce našim příznivcům i nám v těžké práci pro dobro Církve a Vlasti požehná!

J. Bouzek, jednatel Č. L. A.

—»«—

SSS Kroměříž. Dne 25. listopadu mluvil na členské schůzi náš duchovní rádce dp. profesor dr. Bartošik na téma: O otázce sociální se stanoviska katolického. Pojednal šíře o otázkách, jež za nynějších nepříznivých hospodářských poměrů se staly akutními a jež studentstvo velmi zajmají. Po pečlivých přípravách uspořádalo SSS Kroměříž dne 5. prosince Mikulášský večírek, který ukázal nejlépe, co zmůže vytrvalá a dobře zorganizovaná práce členů našeho sdružení. Večírek byl zahájen v divadelním sále proslovem místopředsedy kol. Miklice. Následovala recitace kol. J. Stáhaly (Jiří Wolker: Na sv. Mikuláše), načež zahrálo naše smyčcové kvarteto dvě Dvořákovy skladby. Pak zazpívala kol. M. Miklicová známou píseň z českého zvukového filmu (Za hory, za lesy). Recitace i hudební čísla byla velmi pěkná, zpěvní přednes byl přímo překvapující a všem se velmi líbil. Ze sólových hudebních produkcí uvádím hru kol. Otáhala (Beriot: Koncert čís. 1), jenž zahrál tuto těžkou, avšak vděčnou skladbu skutečně jedinečně. Další část programu vyplnila kromě jiných hudebních čísel jednoaktovka (Blázinec v prvním poschodí). Po klasické veselohře Gogolově, jež byla u nás loňského roku uvedena na scénu, jsme sáhli tentokrát po frašce, a skutečně ucelená hra účinkujících, k jejichž chvále nutno poznamenati, že bezvadně ovládali své úlohy, nám dokázala, že i z díla, jež nemožno nazvatí klasickým, po vhodné úpravě možno dostati mnoho. Velmi zpříznivý dojem zanechala u všech pěkná hra kol. Hlavicové a přímo bouře smíchu budilo vystoupení kol. Unzeitiga. Pak zazpíval kol. Keprt veselou studentskou píseň (Za školou), načež se pp. hosté a členové odebrali do sousední místnosti, kde bylo stolové zařízení; byl podáván zdarma čaj a zákusky, při čemž koncertoval náš studentský orchestr. Za ohlušující střelby, za níž by se nemusila stydět ani mnohá bitva, přišel Mikuláš, doprovázen sborem andělů a rojem čertů, kteří při magickém červeném světle působili všude zděšení a hrůzu, až je majestátní stařec zkroutil, aby mohl promluvit do duše všem shromážděným a podělití je dárky. Za zdar mikulášského večírku jsme povinni vzdáti dík především dámám, jež nám zaslaly tak mnoho výborných dárků do buffetu a vařily čaj, dále kolegyním, jež převzaly obsluhu hostů a rovněž kolegům, kteří obstarali pestrý program a mají zásluhu na tom, že též po stránce technické bylo vše v nejlepší pořádku. Hojná účast na večírku nás přesvědčila o tom, že máme mnoho přátel a příznivců, kteří s našim hnutím sympatisují a rádi se

přijdou mezi studenty podívat. Na večírek jsme zvali osobně, bohužel se však nešťastnou shodou okolností stalo, že někteří kolegové nemohli pozvati některé z těch pánů, kteří jim byli k pozvání určeni. Prosíme o laskavé omluvení tohoto případu, jenž však byl zaviněn okolnostmi jen rázu technického. Vzhledem k tomu, že letošní Mikulášský dar nevynesl tolik jako roku minulého, rozhodl se výbor SSS darovati Ústředí příspěvek ve výši 50 Kč ze zisku mikulášského večírku, při čemž je ponechána Ústředí volnost jakkoliv užiti uvedeného obnosu. Doufáme, že náš příklad bude následován i jinými sdruženími. Ve středu 16. prosince mluvil v SSS kol. J. Miklica o své prázdninové cestě na téma: »Jižním Německem a Rakouskem«, kteroužto přednášku doprovodil 150 světelnými obrazy. Účast byla velmi pěkná. Že se přednáška líbila, tomu nasvědčuje okolnost, že přítomní zástupci »SPS Milíče« řečnicka požádali, aby též v jejich spolku přednášel. V přestávce hrála naše hudba. J. J. M.

SSSm Praha pořádalo dne 28. listopadu 1931 zábavný večer v divadelním sále Jednoty katolických tovaryšů v Praze I. Program zahájen byl uvítáním hostů předsedou sdružení. Nato ujal se slova rektor koleje Arnošta z Pardubic profesor Msgre J. Boháč, který výstižně nastínil program SSSm a vřelými slovy vybídl přítomné hosty, aby tito s důvěrou svěřili své syny, pokud tito jsou středoškolskými studenty, vůdcům tohoto sdružení. Ubezpečoval, že tito s opravdovou láskou ujmou se jejich dítek a povedou je tak, jak to káže pravá láska křesťanská v duchu církve katolické. Proslov Msgra Boháče působil hlubokým dojmem na všechny přítomné. První část programu vyplněna byla dále jednak čísly zpěvními, jednak hudebními a recitací. Obzvláště hudební čísla, která předvedl hudební kroužek SSSm, se velmi líbila. V druhé části byla provedena veselohra V. Kl. Klicpery »Rohovin Čtverrohý«. Všichni účinkující se velmi vynasnažili, aby toto dílo neztratilo na své hodnotě, a až většina hrála po prvé, veselohra dopadla velmi pěkně, v čemž nás utvrzoval neutuchající potlesk přítomných. Zdařilý průběh tohoto prvního večera je nám pobídkou pořádati večírky další a doufáme, že i tyto potkají se se stejným úspěchem, jako večer zahajovací. —Kd.

ASS Třebíč na své členské schůzi dne 9. prosince 1931 vzpomnělo slavného trebičského rodáka Msgra Jana Ev. Sedláka, jenž by se byl dožil dne 14. prosince tohoto roku svých šedesátin. Ocenění jeho činnosti podal náš duchovní rádce dp. P. Huďeček, jenž sám jako bývalý žák Msgra Sedláka chová naň nejkrásnější vzpomínky, jakož i celá řada jiných kněží, kteří v květnu letošního roku zasadili Msgru Sedlákovu pamětní desku na domě, kde nejraději v Třebíči pobýval. A celá katolická Třebíč patří s úctou na svého nejslavnějšího a nejlepšího rodáka. Činnost jeho jako kazatele, učitele, učenice a přítele studentů je hlavně dobře známa studentům, kteří pochopili jeho význam a kteří pocítili jeho převelikou štědrost, třebaš i v jeho velikém odkazu studentstvu, v »Sušilově koleji«. Obzvláště pak my, trebičští studenti, voláme: »Veledůstojný náš Pane, Msgre Jene Sedláku, Vás vždy pamětliví budou Třebičané!«

Kursů se nezúčastnila tato Sdružení: v Hradci Králové: Dvůr Králové, Kostelec n. Orlicí; v Hradišti: Holešov, Kyjov (prý obdržel pozdě ozná-

mení o kursu); v Brně: ASS Velké Meziříčí (které oficiálně svým funkcionářem ústně projevilo nesouhlas s pořádáním kursů, jako zbytečných); v Místku: ASS Hranice, SSS Frenštát, Valašské Meziříčí; v Kostelci na Hané: SSS Lipník n. B.; v Č. Budějovicích: ASS Tábor. — Odpovědi na tuto provokaci sdružení — která zdá se býti pouze výplodem jednotlivců, když se byl přece kursu zúčastnil též p. prof. dr. Roztočil a jeden středoškolač — se zdržíme a poukazujeme jen na list J. M. ndp. biskupa Kupky.

P. prof. dr. Foltynovský, dlouholetý duchovní rádce SSSd. v Řepčíně pro chorobu vzdal se své funkce. Děkujeme panu profesorovi za vzorné vedení dívčího sdružení a doufáme, že na své světenky bude návštěvami i nyní pamatovati.

Vysokoškoláky, zvláště právníky a filosofy upozorňujeme, že se na výměnu přijme akademik pro studium v Polsku na universitě v Lublíně a akademik pro studium v Jugoslavii na universitě v Lublani. Zájemci, kteří by v letním semestru chtěli studovati v některém z uvedených míst, hlaste se ihned. Byt, strava, zápisné na fakultě zdarma. Bližší podmínky sdělí Ústředí, Praha II., Spálená 15.

Prosba. Chudý katolický student privátně studující prosí čtenáře »Jitra«, zvláště středoškolské studenty, o levné prodání, darování nebo zapůjčení knih pro III. a IV. třídu středních škol i s živočichopisem, Rostlinopisem a Latinskou mluvnicí a cvičebnicí I. a II. třídy. Zásilku přijímá Ústředí zároveň s označením, zda je to dar, půjčení nebo prodej.

Dosavadní bilance Mikulášského daru.

Uvádíme seznam Sdružení a částku, kterou zaslala jednotlivá Sdružení jako výsledek sbírky Mikulášského daru:

SSS Sv. Jan pod Skalou	Kč 100.—
SSSd. Brno	Kč 837.30
SSS Repčín	Kč 100.—
ASS Brno Král. Pole	Kč 823.60
AS Moravan Brno	Kč 1200.—
SSSd. Chrudim	Kč 636.15
SSS Místek	Kč 250.—
SSS Hradec Králové	Kč 400.—
SSSm. Č. Budějovice	Kč 50.—
ASS Strážnice	Kč 300.—
SSS Kutná Hora	Kč 810.80
SSS Třebíč	Kč 250.—
SSS Kroměříž	Kč 250.—
ASS Lipník n. B.	Kč 131.05

Jak je zřejmo z tohoto stručného výpočtu v přehledu, je ještě mnoho Sdružení, která dosud nedostála své povinnosti, týkající se Mikulášského daru. Žádáme tedy znovu důrazně všechna zbylá Sdružení, aby co nejdříve sbírku vyúčtovala ústředí, a nevykonala-li ji dosud (!), aby ji v nejkratším čase provedla. Připomínáme opět, že Sdružení musí zaslati celý Mikulášský dar ústředí a neponechávat si nic z něho pro své účely. Je-li některé Sdružení ve finanční tísní, ať se s důvěrou a řádně odůvodněnou žádostí obrátí na ústředí, které jeho věc projedná a podle možnosti podporu poskytne.

Celkový výpočet letošního Mikulášského daru není ještě možno udati, protože stále ještě docházejí příspěvky.

Doufáme tedy, že tento apel na svědomitost jednotlivých Sdružení bude letos poslední. Kvítování bude uveřejněno hromadně v některém pozdějším čísle »Jitra«. Fr. Svoboda, ref. Mik. daru.

Esperantská hlídka

Řídí Fr. Boreš, Litovel, Šerhovní.

Mezinárodní jazyk ve službách studentstva.

Rud. Fridrich, řed. v Brně.

Je-li vůbec některá myšlenka s to, vzbuditi nadšení studující mládeže novými obzory, které otvírá lidstvu a zaslouhuje-li přes překážky, jež se staví v cestu jejímu uskutečnění, aby mládež věnovala překonání těchto překážek zásoby energie, kterou dovede vynaložiti na všechny velké věci, je to myšlenka mezinárodního jazyka.

Esperanto je schopné, aby provedlo ve hmotných podmínkách sociálního života důkladnou změnu, kterou můžeme srovnati se změnami, jež byly způsobeny slavnými vynálezy, usnadněním mezinárodních styků esperanto poskytne neocenitelných výhod technikům, obchodníkům, cestujícím atd. Ba esperanto svou vlastní hodnotou je obdivuhodným nástrojem pokroku a civilisace.

Tomuto jazyku lze se totiž tak lehce naučiti a jím mluvit, že je zázračným prostředkem, jak proniknouti do duší opozdilých a tak dává každému národu neomylný a jistý prostředek k rozšíření ideí pokroku, práva, spravedlnosti a svobody.

Není snadné toto poslání, k němuž naši mládež zveme.

Je věru těžko představit si všechny překážky, jež nahromadil zvyk, tradice a lhostejnost, aby zatarasily esperantu cestu.

A přece vnukuje takovou důvěru těm, kdo předvídali jeho význam v budoucnosti lidstva, že po těch 44 let, co esperanto existuje, jeho šířitelé nepřestali bojovati, ač byli skoro bez prostředků, bez peněz a bez vlivu. Přes to však konečně dosáhli úspěchů velmi značných. Za prvé dokázali, že tento umělý jazyk přece může žiti a rozvíjeti se jako národní jazyky, a pak, že je schopen prokázat všechny služby, jež se požadují od mezinárodního jazyka ve všech oborech lidské činnosti.

Všeobecné přijetí esperanta by dalo studentům tyto výhody:

1. Studium cizích jazyků na středních školách by zůstalo omezeno na cíle pouze literární. Tak by se ulehčilo osnovám.

2. Učebnice a cenná vědecká nebo literární díla by se uveřejňovala v esperantu současně s původním vydáním v mateřském jazyce spisovatelově. Díla, vydaná v cizině v různých jazycích, byla by tak přístupnější studentům, neboť by byla nejen srozumitelnější, ale také proto, že by měla daleko větší odbyť než dnes a vydavatelé by mohli cenu snížit.

3. University by mohly pořádati pro cizince přednášky v esperantu. Jaké by to bylo povzbuzení i pro učence z malého národa, kdyby mohl přednáseti na cizích universitách a nebyl omezen v rozšíření svých myšlenek tím, že nezná náhodou některého evropského jazyka. A tak by studenti všech zemí mohli procházeti všemi universitami a nebyli by nuceni napřed studovati jazyk často nesnadný, kterého pak v životě nikdy nepoužijí.

4. Úsilí o vytvoření velikého světového svazu studentstva, které se již tak často projevovalo, na-

jde cennou oporu v užívání jednotného a jednotícího jazyka, který usnadní důvěrnější styk a úspěšnou součinnost mezi mládeží všech národů pro všechny velké ideje pokroku.

5. Po stránce praktické pak by byl pobyt cizích studentů v universitních městech neobyčejně usnadněn, kdyby se použilo jazyka, který odstraní všechny obtíže nesmluvitelnosti.

Je nutno doporučiti studentstvu studium esperanta. Naučí se mu takřka hravě a při jeho studiu bude mít pocit duševní spokojenosti. Ti, kteří mají nadání pro vědu, budou okouzleni jeho logikou a dokonalou pravidelností, takřka matematickou formou jeho stavby. Ti pak, kteří se kloní spíše k literatuře, budou překvapeni jeho bohatostí a pružností, jež dovede vyjádřiti všechny odstíny myšlenky, zkrátka všemi těmi niternými vlastnostmi, které z něho činí skutečnou syntesu moderních jazyků národních a nástroj, který je schopný vysloviti vznešené myšlenky společné celému lidstvu.

Literární hlídka

Jan Strakoš: Počátky obrozeneckého historismu v pražských časopisech a Mík. Ad. Voigt. Knih. Akordu, sv. 3. Nákl. L. Kuncíře v Praze 1929. Str. 283. Brož. 33 Kč. Strakošova práce, jež podává příspěvek k historii protiosvětské reakce v národním obrození, odkazuje k Pekařovi, který prohlásil balbínovskou vlastivědnou tradici za vlastní program národního obrození a k A. Novákovi, který výklad národního obrození rozvedl na základě kontinuity s národním citěním doby předcházející. Proti badatelům dřívějším, zvláště Krausovi, zaměřuje Strakoš své studium k vystopování národního uvědomení v prvních pražských časopisech a na bedlivém šetření, jemuž však není možno upříti určité jednostrannosti a zaujetí pro vlastní výklad, objasňuje účast Voigtovu v N. L. a poměr patriotismu něm.-rakouského i kmenového v P. G. N. Přechází k Voigtově oposici proti českým germanofilům, motivované historicky a v A. L. stupňované ve vědomou germanofobii. Činorodými projevy tohoto národního aktivismu jsou jazyková buditelství v A. L. a předherderovské romantické idealisování dávnověku a historie vůbec (historická tradice balbínovská). Balbínovské je také pojetí staročeské epochy v A. L., protireformační stanovisko k husitství, romanticko vlastenecká apologie českých nekatolíků i názor na rekatolizační akci pobělohorskou. Ve Voigtově národní reakci spatřuje Strakoš neposlední důvod k založení vlasteneckých Abh. Jeho historismus, který je prostředkem k obrození národa a hlavně programem buditelství, ostře kontrastuje na příklad s Dobrovského vědecky objektivním realismem. Konečně v závěrečném Exkursu k romantismu shrnuje Strakoš nejdůležitější výsledky svého badání: specifickým rysem českého obrození jest jeho historismus, který v Balbínovi i Voigtovi nalezl průkopníky romantické ideologie české. Toto pojetí sedmdesátých let 18. století nutno přijmouti — dokud nebudou publikovány práce badatelů jiných — s kritickou rezervou.

František Tichý: Kytice z české a slovenské duchovní lyriky lidové. Národní knihovny sv. 7. nákl. L. Kuncíře v Praze 1931, str. 153. Po Jakobsonově vydání nejstarších českých písní duchovních, vydává F. Tichý výbor z české a slovenské duchovní lyriky lidové. V úvodu, chronologicky sledujícím v nejširším obrysu dějiny duchovní písně československé, vyzvedá pořadatel po zásluze expresionism a primitivism naší lidové písně, jejíž krása je v aktivismu i v barevném obraze, prodechnutém niternou vroucností. Uspořádání anthologie je rozděleno na cykly: Služba Boží, Narození Páně, Utrpení a oslavení, Lásky Boží, Smrt a život věčný. Při výběru písní bylo užito sbírek Bartošových, Erbenovy, Holasovy, Kamarytovy a Sušilovy. V poznámkách k jednotlivým písním je přihlíženo k různým variantům původu, vydání, místě vzniku, překladu, pozn. zpěváků, vydavatelů. Bedřich Slavík.

Dr. Gustav Winter: Státníci dnešní Francie. Osoby a ideje. Nakladatelství Orbis, Praha, Fochova 62. Stran 191. Cena Kč 22.—. Politické dějiny poválečné Francie značně zaujaly československou veřejnost. Bylo jen potřeba prohloubit tento zájem informací o významných politících dnešní Francie: snad až českému čtenáři bude nápadné, jak ve Francii je rozhodujícím činitelem politická nebo lépe politikova individualita. Proto také se tak podařila práce Wintrova: podává politické portréty a tím již kreslí obraz politického života. Blum, Briand, Herriot, Clemenceau, Doumergue, Loucheur, Poincaré a jiní vystupují velmi plasticky z celé řady poznámek, konkrétních událostí, karikujících scén, živě, že máme dojem, jako bychom je sledovali někde v kuloárech francouzské sněmovny, v síních Společnosti národů v Ženevě. Byl to zajímavý pokus, zachytit v umělecké biografii tak mnohotvárný život politický, pokus riskantní právě pro značný vliv subjektivních zálib, hodnocení a názorů — ale podařil se.

Dr. M. Gillet O. P.: Výchova charakteru. Vydala »Filosofická revue« v Olomouci (administrace: Slovenská 14). Pro studenty cena asi 7 Kč. Olomoučtí dominikáni vydáním »Výchovy charakteru« podali veřejnosti a zvláště nám, katolickým studentům, knihu neobyčejně potřebnou. Vždyť prvním naším úkolem musí být vychovat sebe v charakterního křesťana, to značí v pána ne jiných, nýbrž sama sebe. A to je vůdčí idea této knihy. Tedy předmět, o němž se jedná, není úplně nový. Nové však je, že výchovu řeší na základě psychologickém i morálním, čímž sdružuje výhody obou metod. Kniha je rozdělena na tři části. V první vyjasňuje, po přesném psychologickém rozboru charakteru a složek naň působících, poměr ideálu ke charakteru. V druhé rozebírá podstatu vášní a vliv na výchovu charakteru všeobecně i o některých důraznějších zvlášť. V třetí ukazuje, jakým způsobem v nynější době je možno ke charakternosti se dopracovati, při čemž dává důraz na zákon o nekonečně malých a o nepřetržitosti, který jistě mnohého svedl na scestí. Kniha, podle mého názoru, neměla by chybět v žádném sdružení, poněvadž naší snahou musí být, aby z našich řad vycházeli jen charakterní katolíci. —a—

Edouard Herriot: Evropa budoucnosti. V Praze 1931. Nákladem Orbis v Praze XII., Fochova 62. Briandova myšlenka Panevropy, vyslovená roku

1930 ve Společnosti národů, nebyla nikterak ojedinelá a její idea dávno žila již v srdci i myslí mnohých evropských republikánů starých i mladých. To také vysvětluje, proč vzbudila tak značnou odezvu v politickém a konečně vůbec i v kulturním světě. To je též prostředí, z něhož rostla kniha bývalého ministerského předsedy francouzského Herriota, kniha o evropském sjednocení. Přesvědčivě dokumentuje svůj názor obdobnou touhou historické minulosti — překvapují až časté zmínky o československu a jeho dějinách: Jiří z Poděbrad — ukazuje, jak hospodářský život uskutečňuje toto sjednocení via facti. Snad jen partie, již vyvrací námitku, jako by snad vítězství snah panevropských znamenalo zánik národní kultury, osobité individuality toho kterého celku, není tak úplně přesvědčující. Kniha je pracována s obdivuhodnou energií pro přesné zjištění všech faktů, jež se dotýkají projednávaného problému: autor vyžádal si pro studii přesná data, informace od příslušných nejvyšších míst, což mu umožňuje teoretické dedukce přesně ověřit. Taková kapitola o kartelech — ač je to čtení úplně suchopárné — je jedinečná, stejně pojednání o hospodářských zařízeních! fp.

Jakub Deml: Šlěpěje XVII. Vydala Pavla Kytičková v Tasově na Moravě L. P. 1931, v listopadu. Za Kč 25.—, pro studenty za Kč 12.—. Nový svazek Demlových »šlěpějí« je obranou a obhajobou básnickovou, v níž hájí Pravdu, kterou psal o knize »Hovory s Otokarem Březinou«. Deml musí hájit Pravdu jako katolík, neboť je jen jedna Pravda, a ta nemůže být jiná než římskokatolická. Boj vedený proti Demlovi a jeho knize o Ot. Březinovi je úskočný a podlý. Psaly se na příklad »kritiky« již několik měsíců před vydáním jeho knihy! A Jakuba Demla nemohou nijak zarmoutovat všechny ty odsudky jeho díla, neboť dobře ví, že se bojuje zbaběle a na rozkaz spojitých nádob židovsko-zednářských. Není-liž dnes někdo vydán posměchu lidí, když píše ve své knize o Duchu Svatém? Zda může zdeformovaný rozum českých kritiků a intelligence dosud chápat existenci Satana? Je však jen jedna Pravda. Na některých místech zaznívá hlas Jakuba Demla k nám katolíkům bolestí. Ano, je bolestné, ba více, je strašlivým nepochopením i zradou, že naši studenti a kněží a tak zvaná katolická intelligence ignoruje posupným mlčením dílo člověka, který snad již jediný svým perem dovede u nás nebojácně hájit církev. Nebudeme-li si připomínati takovýmito knihami přítomnost kruté nenávisti a boje proti nám, pak snadno se dostaneme do sladké ztrnulosti, která už dnes zachvátíla mnohé katolíky. Léon Bloy nazval zednářství »spiknutím pitomců«, a ne neprávem. Zde také vězí všechno pochybené psaní různých kritiků, jimž SSSR je nebem a dárce všeho blaha, kritiků, na něž slovo pitomci padá jak vyžádaná manna a s patřičným důrazem. Jen několik věcí v této knize by mělo být spíše soukromých. Jinak tyto »šlěpěje« jsou krásným pohledem do duše českého Léona Bloy, který bojuje jako lev a nebojí se, neboť věří v Prozřetelnost Boží. J. Opasek.

Hans Watzlik: Tři prosy. Vydal Bohuslav Durych v Přerově za Kč 33.—. Studentům větší sleva. Watzlikova kniha (autora poctěného letos státní cenou) je dobře a krásně psaná. Autor vidí vše jako dary Boží, proto ta jasnost krásy jeho slov. Na příklad: »marný svět se svými svody jevil se

mu již jako hltavý trychtýř pekla«. A jinde: »a hleděl, aby svěřené mu duše pěkně kráčely po stupínech Otčenášů do nebe«. — I obrazy jeho básnické skladby jsou nádherné. Mistry se čte jak pohádkový rytmus. Překvapují svou zvláštní barvitostí. »Dábova duše pak kňučela ve džbánu jako štěně«. — »Zemřel prý na plíce, neboť šenkýřka tvrdila, že slyšela, jak jeho uhnílé plíce spadly«. — První povídka »Zázrak sv. Wolfganga« je tvořena přímo ze středověku (odtud její krásnost), září hloubkou a chvěním přítomnosti Světcovy. Je to vlastně pověst, právě tak jako je jí i druhá prosa »Bědákův biskup«. Píseň o knězi Božím, jenž jako svatý František káže stromům a ptáčkům v lese; život chudobný, proto tak svatý, je zkoušen Satanem. Zde jsou nejlepší místa Watzlikovy knihy, úžasnost rozmluv d'ábla a kněze; vše kresleno takřka jedním dechem. To je jedinečný díl Watzlikovy práce, kdy píše o »Bědákůvském biskupu, žijícím v chudobě a čistotě své, nad osud silnější.« Spiše reálná povídka než pověst je »Pelyněk«. Zachycen život učitelského Pelynka a jeho smrt. Celé dílo je neustávající krásou slova; vychází ze středověku a z hlubokých pravd Božích, proto tak úchvatné a úžasné síly.

Jan Opasek.

Archy 22. Na podzim L. P. 1931. Původně za Kč 7.—. Studující mají slevu. Těmito Archy se končí rok 1931. Nový ročník bude mít čtyři čísla, jež stojí v předplacení Kč 25.—. Ovšem studujícím se sleva poskytne. V 22. čísle je mnoho krásných věcí. Nejlepší z prózy zde budou »šumavské pověsti« od Watzlika, které jsou opravdu krásné v dnešní literatuře, jako nejlepší z nejlepších. Překlady ze Zegadłowicze, Kirschwenga, Merciera, Reynauda, Sedeyna a jiných. Také tři obrázky. Na konec Florianovy »Ruměje«, hlavně o Demlově knize o Ot. Březinovi a dokonale vyklizení několika knih.

J. O.

Letošní ročník Tvaru (již čtvrtý) přináší řadu zajímavých a pěkných básní i kritických studií a prózy. Zvláště dvojčíslo 3—4 má krásný obsah. Sedláčkův dřevoryt sv. Michal je zajímavý svým zvláštním podáním. Poesie i próza našich básníků: Vítězslav Nezval, V. Renč a B. Reynek je doplněna překlady z ruštiny, francouzštiny i angličtiny. Hluboká analytická studie Vyskočilova: »Durychovy verše« nám ukáže i jisté chyby a nesprávnosti v některých básních Durychových. Objevitelský článek z jesuitské literatury je otisk kázání P. Daniela Nitsche; udiví bohatstvím slova a krásnými obrazy. Celé číslo o šesti arších stojí pouze Kč 6.—. Objednání možno v administraci Tvaru, Pardubice, Jindřišská 322.

J. O.

Jakob Wassermann: Jeden spravedlivý. Přeložil J. Zahradníček, nákladem »Melantricha«, Praha 1931. — V předvánoční sezóně se objevilo na knihkupeckém trhu dlouho očekávané pokračování Wassermannova »Případu Mauriciova«, tak aspoň reklama honosně hlásila. Jak je nám nyní zřejmo, nemůže být román »Jeden spravedlivý« prohlášen tak bezvýhradně za přímé pokračování »Případu Mauriciova«. Dělo-li se to, bylo to povětšinou z účelů právě jen reklamních. Nový Wassermannův román souvisí s předcházejícím jen jedinou významnou postavou, která ani nemůže být uznána za jedinou postavu hlavní. Dějové těžiště »Jednoho spravedlivého« tkví docela jinde než v »Případu Mauriciově«. Název »Jeden spravedlivý« hodil by se jako výstižný podtitul předchá-

zejícího románu, který svým smyslem do románu nového zasahuje jen prolepticky. Etzel Andergast, jehož žízeň po spravedlnosti způsobila osvobození nevině na doživotí odsouzeného Mauricia, není sám hlavní postavou nového Wassermannova románu. Vystupuje vlastně na jeviště příběhu až v druhé části obsáhlé knihy. Celý první díl je věnován vylíčení duchového vývoje a vzestupu Etzelova protichůdce a pozdějšího vůdce doktora Kerkhovea. Kerkhoven je druhou hlavní postavou románu. Je to lékař, který po mnohém utrpení a hledání poznává pravý smysl svého života, léčití ne tak nemoci těla jako nemoci duše. Není to však, jak si někdo pomyslí, nějaký psychiatr moderního rázu. Pomáhá lidem, kteří se k němu utíkají, silou vlastní své osobnosti z něho vyznařující. Není při tom vyloučen ani jistý prvek tak rozšířeného nyní záračnictví, ale jen v míře velmi nepatrné. Autor chápe, že by něčím podobným knihu znehodnotil, vyhýbá se tomu velmi diskretně. V posledním (52.) čísle týdeníku »Přítomnost« líčí výstižně J. Šnobl touhu poválečných, nepevných lidí, hledati oporu ve velkých osobnostech. Dovojuje to vzrůstající oblibou románových biografii velkých lidí. J. Šnobl také první znamenitě vystihl v úvodních slovech svého zajímavého článku pravý a dosud nepostižený význam a smysl Wassermannova »Jednoho spravedlivého«. Doposud všechny posudky svrhovaly těžiště příběhu ve vylíčení stálé Etzelovy touhy po spravedlnosti, k čemuž sváděla nadepsaná slova v titulu, ale pravý smysl je v neustálém a usilovném hledání vůdce, pevného bodu, o němž by se mohla opřít neklidná a nevyrovnaná osobnost mladého člověka, v tomto případě Etzela Andergasta. Etzel stále potřebu vůdce cítí a stále jej hledá. Když se několikrát zklame (příběh Lorrienerův, Nell Marschalova), najde konečně toho pravého mistra a vůdce, Josefa Kerkhovea. Tímto příběhem hledání a nalezení je dobře vystižen a osvětlen stálý neklid lidí válkou postižených a oslabených. Román Wassermannův je široce rozveden a obohacen také příběhy vedlejších postav všech společenských tříd. Příběh Greenův je z nich nejzajímavější a nejucelenější. Dorůstá místy i samostatné hodnoty bez vztahu na hlavní děj románu. Stavebně se román rozpadá na dvě části formálně i slohově rozlišné. Jako je první část živá a dějově zajímavá příběhy Irlenovými, Kerkhovenovými a jeho pozdější věrné a nevěrné ženy Marie, která je jediným významným ženským živlem v knize, tak je druhá část chladná, reflexivní a analytická stálým rozbořem duševních stavů a krísi Etzela Andergasta. V Jakobu Wassermannovi vyrostl v moderní německé literatuře rovnocenný soupeř Mannův (Tomáše) a zároveň německý protiklad hodnotného románu anglického a ruského. Tak jako v něm, projevuje se i u Wassermannova kromě psychologického prohloubení též úsilí o dokumentárnost. Zároveň poznáváme u Wassermannova stálý vývojový vzestup. Od »Kašpara Hausera« přes »Advokáta Laudina« a »Ztracená léta« až k »Případu Mauriciovu« a »Jednomu spravedlivému« se vypravovatelská vložka Wassermannova zhušťuje a poněkud krystalizuje a jeho dušezpytná pronikavost se stále a stále bývá.

A. K.

»Lumír«, který má již úctyhodnou tradici, přináší v prvním čísle padesátého osmého ročníku kromě prací starších, dávno již uznaných autorů,

povídka Jana Weisse »František mlčel«. Je to drobná povídka, ve které autor, který patří mezi nejsnaživější z mladých, hledaje vždy nové náměty, nespokojuje se snad jen variacemi erotických námětů, obrací se k příhodám a předmětům na pohled všedním, dovede najíti osobitý styl, který vyprávěním, podbarveným lehkým humorem, podává svá pozorování, která řeší často životní problémy.

»Fronta«, ročník IV., v č. 40 má článek dra H. Klementa »Mravní krise německého národa«, ve kterém se poukazuje na souvislost a vzájemnou závislost estetiky a etiky. Národy, kterým chybí smysl pro umělecké citění, zejména tvůrčí, postrádají i smysl pro mravní odpovědnost. V čísle 41 J. Antl článkem »Nač máme četníky?« od-suzuje veřejnost, která, jak se zdá z psaní některých novin o přepadení četníků komunisty ve Frývaldově, přiznává právo na humanitu jen útočníkům, ale ne přepadeným. K. Horký ve feuilletonu »Helenina pata«, který je ku podivu nepolitický, nazývá heleninou patou nedostatek geniality u žen, popíraje, že by ať ve vědě nebo umění (zejména v umění složitějším, jako hudba a malířství) našel se jen jeden ženský genius.

A. Fuchs v kursivě 12. čísla VII. ročníku »Rozprav Aventina« píše o svazu občanské důvěry, který se ustavil z inteligence, podněcené známým projevem pana presidenta Masaryka ze dne 28. října 1931 a který chce bojovat proti krizi inteligence a především proti útěku od morálky.

F. X. Šalda ve svém »Zápisníku« (IV. ročník, č. 4—5) přidává se k rozpravě »O té filologické patálii« a tvrdí, že názor na jazyk je vlastně jakýmsi světovým názorem a nemožno jej proto do všech důsledků převzít, byť by byl diktován z míst co nejdůvěryhodnějších, jako u nás ku příkladu »Naší Rečí«, řízenou drem J. Hallerem. Ovšem změny jednotlivce nesmí být nevědomostí, libovůlí nebo pózou. Tu uvádí jako příklad A. C. Nora a z mnoha citátů jeho díla ukazuje, jak jazyk měnit nemožno. Uzavírá: Jazyk tvoří doba, lid a život, málo jen básníci, a nikoli filologové. Ti jen popisují, vykládají a v poslední řadě mírně regulují.

Frant. Červenka.

Časopis »Neděle« otiskl v čísle 52. dopis J. E. nej důstojnějšího pana arcibiskupa olomouckého dra Leopolda Prečana, zaslaný redaktoru »Neděle«. Některé věty z něho citujeme: »Ne nadarmo dali jste svému časopisu jméno »Neděle«. Váš týdeník je opravdu s to, aby dnešního člověka, pohříženého do všednosti, mravní bída a častokráte, bohužel, i do všelijaké špiny, přenesl do sfér lepších, čistších, opravdu posvátných. Rád používám příležitosti, abych Vám projevili svoje uznání za Vaši dosavadní vskutku apoštolskou činnost, již z lásky k nesmrtelným duším s pomocí Boží tak zdárně vyvíjíte.« To je zajisté nejlepší doporučení »Neděle«. Prosíme tudíž své milé čtenáře, aby v novém roce pomáhali ji šířiti tak, aby vnikla nejen do každé katolické rodiny, ale i tam, kde vliv duchovního nemůže zasáhnouti. Kéž by se »Neděle« podařilo podle slov J. E. arcibiskupa dra Prečana »zdolati všechny lidi pohřížené do všednosti a mravní bída.« Až přijde ta doba, pak ukáží se na obloze nové červánky, věstící obrození náboženského života. — Administrace »Neděle«, Praha II., Karlovo náměstí 5, zašle každému našemu čtenáři zdarma potřebné množství časopisu »Neděle« na agitaci. Dopíšte si o ně.

Knihovna katolického inteligenta. Katolické spolky, všechna naše Sdružení, čtenáře a zájemce o katolickou literaturu upozorňujeme na »Knihovnu katolického inteligenta« od V. Bitnara. Je to dvanáct stovek vybraných knih, vydaných spolkem »Moravan« u příležitosti výstavy »Katolík a kniha«. Zároveň tento výborný origiální katalog vřele doporučujeme. Cena Kč 4.—.

Něco pro děti. Družstevní nakladatelství v Hradci Králové vydalo opět novou příručku »Masopustní akademii« pro besídky mládeže. Příručka obsahuje mnoho rozmarných deklamovánek, písniček, výstupů, které děti různého věku snadno nacvičí a jistě způsobí jak dětem, tak i rodičům mnoho radosti. Proto doporučujeme objednat u Družstevního nakladatelství v Hradci Králové (Adalbertinum) za nepatrnou cenu Kč 5.40.

Z nakladatelství Jos. Birnbauma v Brtnici. Jiřina Dvorská: »Bratři.« Hra o třech jednáních. Devět mužů, pět žen. Dekorace: náves, světnice. Cena Kč 5.—. Hry Dvorské mají velikou přednost proti jiným hrám svou stručností a při tom rychlým spádem, takže obecenstvo nevychází z napětí. Hru možno našim ochotníkům vřele doporučiti. — »Jaký pád, takový sluha.« Fraška z vojenského života o jednom jednání. Upravil A. Horsák. Šest mužů, dvě ženy. Dekorace: světnice. — »Zmýlená neplatí.« Žert o jednom jednání. Napsal Jindřich Veselovský. Čtyři muži, dvě ženy. Dekorace: světnice. Cena obou veseloher v jedné knize Kč 5.—. Tyto velmi pěkné jednoaktovky se výborně hodí na večírky, jako silvestrovské a jiné. Doporučujeme co nejlépe. — J. Kolibřík-Puljanovič: »Byl jednou jeden námořník.« Veselohra z námořnického života o třech jednáních, s proměnou, tanci a zpěvy. Devět mužů, tři ženy. Dekorace: světnice, kabina. Cena Kč 8.—. Autor hry »Námořníkův sen«, u nás velice oblíbené, nás překvapil touto veselohrou, která by se mohla též nazvati »Dobrodružství krásné vyzvědačky«. Necht' si nikdo nemyslí, že je to nějaká pohádka nebo jeden z těch »šlágrů«, které se u nás stále více rozšiřují, to nikoli. Tato veselohra je jedinečná v naší divadelní literatuře a zaslouhuje si první místo. Děj je velice napínavý a úžasně veselé momenty budou strhovati obecenstvo k neustálému smíchu. Co nejvřeleji doporučujeme.

Ferdinand Bruckner: »Alžběta anglická.« Historická hra o pěti dělech. Přeložil Ot. Fischer. Režie a inscenace K. H. Hilar, scénická architektura Vlastislav Hofman. Po prvé v Národním divadle 28. listopadu 1931. — Vidíme-li Brucknerovu »Alžbětu anglickou«, jasně cítíme, že stojíme na prahu nové techniky dramatisační, kdy úplně padá Aristotelova these požadavku jednoty místa a času. Nejen to však, jsme svědky velké dějinné evokace dvou světů, východního a západního, jež jsou představovány Filipem Španělským a Alžbětou anglickou, ženou vzdělanou, nacionalistkou, vyhýbající se manželství, ale vždy a stále muži rozechvívánou. Tedy čerpal-li Bruckner z historické monografie Lykona Stracheye »Alžběta a Essex«, neobmezil se na osamělý úsek ně-

rovné lásky Alžběty a Essexe, nýbrž svoji simultánní technikou předvedl s velkou životností konflikt dvou světů, založených na odlišných ideových předpokladech. Shakespearovská technika dramatická scén po sobě řazených je prohloubena a doplněna Brucknerovskou dramatikou simultánní. Nijak jinak by se nedal vyjádřit ten kontrast mezi jednáním Alžběty v korunní radě, když nechce povolit peníze na válku, a Filipovo rozhodnutí pro válku v Eskorialu, usměrněné radami jesuitů, nežli položením těchto scén současně vedle sebe, čímž se dosahuje tak účinného kontrastu, jež by nevstihla žádná jiná forma. Nebo jak umírá Essex, ve tmě, skryt zraku diváků, a nad ním Alžběta lyricky se zpovídající tmám, to je to nové, co přináší Bruckner. A konečně snad scéna nejdojemnější, kdy oba představitelé se chystají k smrti a vedle sebe, odděleni jen španělskou stěnou se zpovídají, tu má divák nejlepší a nejučinější možnost vžít se současně do dvou myšlenkových světů, oddělených od sebe ve skutečnosti velkou propastí zeměkoule. Nebo scéna, kdy se oba dva modlí současně k témuž Bohu za vítězství svých vojsk, Filip v basilice Eskorialu a Alžběta v kostele svatopavelském, velmi názorně a sugestivně nás poučuje o velikosti Boží prozřetelnosti a marnosti lidského počínání.

Brucknerovi se skutečně mistrně podařilo dramaticky zvládnouti historickou evokaci s počátku sedmnáctého století, ale neustrnul jen na suchopárné skutečnosti historické, nýbrž vdechl osobám, představujícím tehdejší myšlenkové prostředí, životnost a vlil do jejich žil krev života, čímž se právě liší jeho drama od dramatu Lenormandova, jehož drama propadlo na všech scénách, zatím co Brucknerovo to vyhrává úplně. Jedno by se dalo Brucknerově hře vytknouti, a to je její rozvlácnost. Některé scény by bylo třeba zeškrtati, poněvadž čtyři hodiny je trochu mnoho nad síly divákovy. Ovšem těžko zase říci, do jaké míry by to bylo šťastné a zdali by k celkovému dojmu něco nechybělo. Nemohu popřít, že by některá scéna byla zbytečná, snad příliš rozvlácná je ta, kdy její majestát bezradně běhá v noční košili v parku, jsa pronásledován Essexem a jeho společníky. Leopolda Dostálová v úloze Alžběty podala výrazný obraz ženy stárnoucí, věčné milence, ale též rázné panovnice, jež je stále drážděna Filipem jako člověkem a mužem, jehož nesamostatné jednání a nábožensky zaníceného ducha velmi výstižně podal Václav Vydra. Marného milence, někdy až chlapecky zuřícího, s velkou pravdivostí zahrál pan Otto Rubík, stejně tak jako chladného a rozumářského Cecilia vystihl výborně pan Jiří Steimar. Poněkud nepravděpodobně vypadla obřadní scéna v basilice Eskorialu a doprovod biskupův, jinak však nemožno reži, hře tak obsáhlého aparátu, jak technického tak hereckého, nic vytknouti. Brucknerovo vyřešení »Alžběty anglické« je novým pokusem soudobé divadelní kinematografické praxe a simultánní dramatiky, jež odpovídá duchu dvacátého století, jež má jistě velkou budoucnost učiniti převrat v dramatickém umění. Václav Černý.

František Langer: »Andělé mezi námi.« Legenda o sedmi obrazech, v režii dra Jana Bora, ve výpravě Vlast. Hofmana, se scénickou hudbou O. Jeremiáše. Prvně uvedlo dne 4. prosince 1931 Městské divadlo na Král. Vinohradech. — Lidem na zemi je třeba vůdců a těšitelů. Byli tedy k nim

sesláni andělé, kteří se dočasně musili státi lidmi; pozbyli své nadpřirozené moci, ale zůstalo jim vědomí, kým jsou a proč byli na zem posláni. Nelíší se tedy od ostatních lidí fyzickými vlastnostmi, a i jiné schopnosti, které jsou u nich vyvinuty víc než u obvyklých lidí, nedosahují nadpřirozené moci. Je dobré, aby všichni lidé mohli být dobře obuti; přichází tedy mezi lidi anděl, který dokáže, že za laciný peníz jde obout celý svět. Jeho tovární podniky zničily by drobné ševce, nebýt anděla, který je jim dán, aby je chránil. Mezi strážníky, stejně jako úředníky, porodními bábami, ve všech oborech lidského zaměstnání najdou se andělé, kteří pomáhají, napravují, ukazují nové cesty. Nejsou tedy andělé jen mezi duševními pracovníky, ale i mezi těmi nejnepatrnějšími. Na světě je mnoho bolesti, nezaviněná, neutuchající utrpení, bolesti nezhojitelné a nevyléčitelné, nejvíce mezi nemocnými, pro které není uzdravení. I byl seslán anděl, který měl vysvobozovat tyto trosky lidských životů, které žily jen aby mohly trpět, a dát jim vysvobození ve smrti, protože lidské zákony nedovolovaly ostatním lidem zkrácet muka utrpení těchto svých bližních. Je jím dr. Mise. Vysvobodí tak z utrpení nejdříve Lídu, jedinou dceru kdysi zámožné a šťastné rodiny, která však její nemocí byla rozvrácena a upadla v chudobu a živa je jen z útrpnosti lidské, protože neštěstí, které ji postihlo, vzalo otci rodiny, inženýru Lysákovi, veškeru odvalu a chuť k podnikání a práci. Scéna, ve které rozmlouvá dr. Mise s Lídou před její smrtí o tajemství života a smrti, pozvedá se až mezi tajemství biblických legend. Úzkost ze smrti, i když má být vykoupením ze světské bolesti, která budí pochybnost u dra Miseho ve správnost jeho poslání, zápas zmučeného těla s tajemstvím budoucího života, je zde zachycen s hlubokým procítěním. Je to nejlyričtější místo celé hry. Dr. Mise je vyhledáván pacienty, kteří touží po smrti, až se stane podezřelým úřadům. Je mu dokázáno, že způsobil smrt mnoha lidí. Porota nazve to vraždami. Po lidském právu je odsouzen. Čeká na smrt. On, který vysvobozoval jiné od bolesti, hrozí se bolesti, která jej očekává v smrti a bouří se proti tomu, jenž jej poslal. Ten ukáže mu však, že i jiným andělům je zde na zemi podobně strádati, že není to jen on sám, který by se netěšil věčné blaženosti. V den popravy shromáždění jsou všichni andělé za zdí, kde umírá, a jejich chorál je mu znamením, že ten, který ho poslal, naň nezapomněl. Mezi anděly přimísili se i někteří lidé, tak tanečnice, která si dra Miseho zamilovala, lidé toužící po dobru a spravedlnosti, kteří chtějí uskutečnit zákon lásky na světě, k potěšení andělů, kteří vidouce je mezi sebou doufají, že lidé se přece jen zdokonalují a že budou moci za ně převzít úlohy, které až dosud byly jen andělům vyhrazeny. Námět sám, legendární zpracování, lyrické pasáže, to vše je známkou, že nejde o charakteristické drama, spíš o zdramatisovanou povídku. Proto některé místo v divadle vyzní naprázdno, některé (jako zvuk nebeských trub nebo chorál andělů) ruší celkový příznivý dojem, zčásti též vinou režie. Langer, chtěje využít posledních možností divadelní techniky (otáčivé jeviště), rozdrobil děj v řadu obrazů, které však nedovedly vyvolati dojmy, které od nich očekával. To platí zejména o druhé polovině hry. Zdeněk Štěpánek v úloze dra Miseho měl v sobě vskutku cosi

andělského, povzneseného nad okolí. Ne tak už ostatní herci-andělé. Jejich andělství objevilo se tak nějak najednou u nich, že vypadali, jakoby překvapení sami tímto objevem. M. Lhotová jako tanečnice vyhrála procítěně lásku prodchnutou obdivem k milované bytosti dra Miseho. Bolestný hlas dcery manželů Lysákových, ozývající se již jakoby s jiného světa, tlumočila E. Hálková způsobem, který vyvolal hluboké dojetí. V inženýru Lysákovi vytvořil pan Kovařík jednu z nejpůsobivějších postav svých staříků. Jeho chvějící se pohyby, únava způsobená víc zestaráním než stářím, modulace hlasu, který zdálo se že zní jako věčný nářek, zobrazily do nejmenších detailů shodu mezi hercem a rolí. Jak již bylo řečeno, rušivě působilo užití megafonů, které měnily andělskou hudbu v rachot a řev chvillemi pekelný. Otáčivé jeviště, zmenšující scénu, nutilo také k umístění děje do výšek, které zejména v interieurech musily být pak řešeny stereotypně.

Frant. Červenka.

»Ben Hur«. Zvuková verze s Ramonem Novaro. Produkce Metro Goldwyn Mayer.

Film má dvě souběžná pásma dějová. Zachycuje zrození a růst duchovního a fyzického vysvobození židovského národa. V první části převládá líčení o očekávání, pak o narození Mesiáše, který přichází spasit lid svým učením, v druhé o zrození myšlenky odboje mocí a o životě představitele těchto snah, Ben Hura. Ku konci pronikají se tyto dvě myšlenky o obrození a ukazuje se síla a moc duchovního hnutí, které i když se zdá, že je poraženo, vítězí a jehož příkazem jest láska a nikoliv boj, který chtěl rozpoutat Ben Hur, který dává přednost vysvobodit všechny národy před jedním. Film zobrazuje příchod sv. Josefa a Panny Marie do Betlema, jejich ubytování, příchod pastýřů a sv. Tří králů k zrozenému Vykupiteli, pak život sv. Josefa v Nazaretě, tesařskou práci jeho i svěřeného mu Ježíše. Tam setkává se také Ben Hur s Ježíšem. Ben Hur je vlečen tudy jako otrok na galeje, ačkoliv je původu knížecího, protože nešťastnou náhodou shodil se střechy svého paláce v Jerusalemě kamennou desku na vůdce Římanů. Byl odtržen od matky a sestry, které stejně, jako on, byly zatčeny. Na galejích pracuje se sty židů, kteří se stali otroky, když byli Římané o vše připraveni. Bitva Římanů s piráty, ve které Ben Hur zachrání život veliteli římského loďstva, který jej jediného nechal před bitvou nespoutaného, přinese mu svobodu. Zachráněný vojevůdce přijme Ben Hura z vděčnosti za syna a tak opovrhovaný žid stává se členem vznešeného římského rodu. Nezapomíná však na svůj původ a vrací se do své země, aby pátral po své rodině. Najde jen starého služebníka Simonida, který zbohatnul svěřeným mu jménem Ben Hurů, stal se kupcem v Antiochii. Simonides pozná Ben Hura a pokoří se před ním a dává mu sebe i svou dceru dobrovolně v otroctví. Zprávy o rodině mu však žádné podati nemůže. V městě pořádají se závody, ve kterých Ben Hur, který se jich zúčastní jako neznámý žid, zvítězí nad Římanem, který jej i jeho rodinu dal zatknouti. V té době vstupoval vítězně do Jerusalema Ježíš Nazaretský, vítaný zástupy. Ben Hur rozhodne se, že všechno své jmění mu věnuje, aby přispěl k osvobození židů, neboť se domnívá, to že je hlavním a jediným cílem Ježíše. Podaří se mu vybrojit legii, zřízenou z galilských rybářů a při-

táhne s ní k Jerusalemu — právě když je Kristus odsouzen. Chce jej osvobodit, ale na Jeho rozkaz rozpouští legii. Cestou ke Kalvarii uzdravuje Kristus nemocné a mezi nimi matku a sestru Ben Hura, které, propuštěné z vězení, kde se nakazily malomocenstvím, přivádí k němu dcera Simonidova. Tak konečně setkají se zas všichni po dlouhé době strádání a utrpení, a Ben Hur, který si zamiloval dceru Simonidovu, pojme ji za manželku. Je opravdu obdivuhodné, s jakou úctou počínala si režie, postavená před tak nesnadný úkol, jako je zobrazení ztělesněného Boha na zemi. Spokojila se jen symbolem. Září slunečním paprskem, naznačovala Jeho příchod. V dílně, v Nazaretě pak Jeho práci pouhým pohybováním se pily, kterou drží ruka, která však je již mimo rámec objektivu. Film je místy též barevný. Bohužel technika barevných filmů není ještě na té výši, aby byla uspokojující. Vitáme, že to alespoň nebyl film mluvený, když již se dělala zvuková verze. Zvuk zde nehraje téměř žádnou roli a spokojuje se vlastně jen obvyklým hudebním doprovodem. Srůstá víc s dějem jen ve scénách na galejích, kdy jeden z vojáků, buňbováním palicí na dřevěný špalek, udává tempo veslujícím a při zá- vodech v hučení vozů a v cvalu závodících koní.

Z domova i ciziny

»Orelské dni ve Vídni 1932.«

Česká katolická menšina vídeňská připravuje se k větším podnikům. Její mládež, sdružená v Orlu, hodlá uspořádati o svátcích svatodušních r. 1932 »Orelské dni ve Vídni«. Poměry jsou již klidnější než v roce 1923. Tehdáž přešly orelské slavnosti v tichosti a pod policejním dozorem pro nepřátelství německých šovinistů. Zato se dozvěděla německá Vídeň, že jsou tu také Orli a katoličtí Češi. Naše blankytná košile nebyla s počátku všem sympatická.

Dnes se zúčastňujeme veřejných průvodů a naše skupiny, zpestřené nádherou národních krojů, vzbuzují nelíčený obdiv. I po stránce technické zaznamenáváme dobrých výsledků. Naše veřejná vystoupení, zvláště oslavy 20letého trvání jednot, pořádané v posledních dvou letech, zaznamenaly, přes dnešní propagaci moderního sportu, pěkný postup ve výcviku naší mládeže.

Doufáme, že se naše slavnosti vydaří a těšíme se na sestry a bratry z ČSR. — Přijed'te v hojném počtu, potřebujeme vašeho přátelství a vaši posily.

Slavnosti začnou v sobotu 14. května 1932 tělocvičnou akademií. Při této uvítá vídeňské Orelstvo své milé hosty. V neděli 15. května jest pro cvičící ranní mše sv. s českým zpěvem v X. okrese v kostele sv. Antonína a po ní zkoušky na hřišti. Pro necvičící jest slavná mše sv. v českém kostele III., Rennweg 63. Odpoledne jest průvod na hřišti »Českého srdce« v X. okrese a veřejné cvičení.

V pondělí 16. května budou dop. závody Orelstva z ČSR. a z Vídně, odpo. prohlídka města, eventuálně zájezd do Maria Zell.

Tot' v hrubých obrysech náš program. Přípravy jsou již v proudu a Zemská rada Orla čsl. ve Vídni, III, Schützengasse 30, podá na požádání další informace.

Naší práci, Bože, zdař!

Antonín Babák, zpravodaj.

—»«—

20. prosince vzpomínali jsme 25. výročí dekretu Svatého Otce o častém sv. přijímání. V dnešní době je pro nás zvláště důležité, abychom zásady dekretu v praxi prováděli a co nejčastěji k sv. přijímání přistupovali.

Nobelova cena míru. Nobelova cena míru byla určena 10. prosince dvěma Američanům. Tradiční obřad byl vykonán v Nobelově institutu v Oslo za přítomnosti krále Haquina a korunního prince. Jeden z dvou vyznamenaných, kteří jsou zařadění ex aequo, jest Mr. Nikolas Murray Butler, prezident kolumbijské university a předseda dotace pro mezinárodní mír. Jako historik a právník se těší světové pověsti; je též zahraničním členem francouzské akademie mravních a politických věd. Je bez počtu jeho velkolepých podnětů, směřujících k sblížení národů, z nichž jeden bezpochyby způsobil, že vznikla významná smlouva, kterou se zúčastněné národy vzdávají války, známá pod jménem Briand-Kelloggův pakt. Téhož vyznamenání se dostalo Miss Jane Adams. Narodila se ve státě Illinois roku 1860 a velký význam má její práce na poli sociálním hlavně v jejím rodném kraji. Věhlasné je její řečnické umění, je též známou spisovatelkou a za světové války velmi účinně pracovala pro ukončení nepřítelství. Roku 1916 se stala předsedkyní mezinárodního ženského sdružení pro mír. Toto je jen krátký souhrn její činnosti, jež byla posvěcena touto velkou odměnou. Pro nepřítomnost obou vyznamenaných byla cena odevzdána americkému vyslanci v Oslo.

Llustration. No 4633.

J. J. M.

Zahraniční hlídka

Zpráva o zasedání sekretariátu Katolických akademických organizací slovanských, konaného dne 7. prosince 1931 ve Lvově v místnosti »Odrodzenia« v ulici Tieskarské 28. Přítomni: Za sekretariát KAOS a za Ústredie slovenského katolického studentstva z Bratislavy dr. Antonín Vašek, předseda; za Slov. Djačku z Ljublaně kol. Frant. Satler; za SKMA »Odrodzenie« předseda zahraniční sekce Karel Pieńkowski; za Ústředí katolického studentstva v Praze předseda Emil Zavadil. Sekretářky: Anna Chrzanowska a Renata Fudakowska. Jako host přítomen kol. Pavel Skwarczyński ze Lvova. Zasedání zahajuje a přítomné vítá za pořadatelstvo kol. Karel Pieńkowski a projevív radost nad tím, že sekretariát svolal schůzi do Lvova u příležitosti oslav desítiletého trvání lvovského »Odrodzenia«, předává slovo předsedovi Sekretariátu kol. dru Vaškovi. I. Tento předčítá omluvný dopis Jugoslovanské katolické Djacké ligy ze Záhřebu a protestní dopis »Obnovy«, ústředí to ukrajinských katolických studentů. Po vysvětlení poměrů kol. Pieńkovským mezi »Odrodzenie« a »Obnovou« a po dis-

kusi usneseno, že postup Sekretariátu, pokud se týče svolání zasedání do Lvova na den 7. a 8. prosince 1931, byl oprávněný. Usneseno v tom smyslu též zaslati Obnově dopis. — II. Čtení protokolů zasedání Sekretariátu v Levoči dne 10. července 1931 a schválen. — III. Dr. Vašek referuje, že v Záhřebu utvořil se organizační komitét pro IV. kongres Slovanských katolických akademiků za předsednictví dra Markulina, sekretáře dra Matuliče. Ideový program kongresu svěřen komisi v čele s Msgrem Makšičem, organizačně-technický s drem Marošičem v čele, finanční stránku vede dr. Gortan. K tomuto bodu po debatách usneseno: A. Aby organizační komise záhřebská byla ve stálém styku se Sekretariátem v Bratislavě; B. Pokud ideové části programu se týká, usneseno, aby organizační komitét zaslal vypracovaný seznam přednášek do 15. února 1932 Sekretariátu do Bratislavy, který ho rozešle všem organizacím. Do čtrnácti dnů po rozeslání svolá sekretariát schůzi do Bratislavy, kde delegáti řeknou své připomínky k programu; C. Co do termínu, dohodnuto doporučení počátek září. — IV. Pokud výměny studentů se týče, přítomní delegáti nakonec se usnesli uskutečnit výměnu akademiků na letní semestr 1931-32 a sice: A) Uskutečněna již výměna jednoho akademika mezi Bratislavou a Lublaní; B. a) »Odrodzenie« hlásí dvě volná místa na universitě v Lublani (byť, strava, bezplatný zápis na universitě, 50 proc. na dráze Polskem a bezplatné vizum.) b) Ústředí katol. studentstva čsl. v Praze hlásí volné místo v Arnoštově koleji v Praze (byť, strava) a v Sušilově koleji v Brně proti výměně (byť strava). c) Ústředí slovenské uskutečnilo by výměnu s polským akademikem ve Svoradově, kdyby bylo umožněno Slovákovi studovat ve Varšavě, nebo v Krakově. d) Rovněž kol. Satler slibuje zprostředkovat výměnu mezi Polskem a Lublaní a Prahou a Lublaní, ustanoveno, aby všechna korespondence, výměny se týkající, byla zasílána Sekretariátu v Bratislavě. — V. Pokud výměny časopisů se týká, usneseno: A) že do 20. prosince 1931 organizace zašlou články o spolupráci slovanské do Novoročního čísla »Rozvoje« v Bratislavě, orgánu sekretariátu na rok 1931-32; B) aby všechny projevy sekretariátu, uveřejněné v »Rozvoji«, zasílány byly též na jednotlivé organizace; C) že organizace se postarají, aby skutečně dala se výměna všech časopisů studentských. — VI. Ve volných návrzích: A) předseda Emil Zavadil přimlouval se za užší spolupráci se sekretariátem Slovanů a v důsledku toho usneseno: 1. aby Sekretariát na základě stanov na příští schůzi referoval, jaký je tento styk se seniory. 2. Každý delegát na nejbližším zasedání sekretariátu bude referovati, jaké styky jsou mezi seniory v jednotlivých zemích. B) Předseda Emil Zavadil referuje o zamýšlené národní pouti katolických studentů z ČSR. do Polska. Úmysl tento přijat jako důkaz dokonalé spolupráce a sblížení slovanského studentstva. Korespondence, pouti se týkající, má býti v opise zasílána sekretariátu do Bratislavy. C) Kol. Bieńkowski uvědomil delegáty o projektu pořádání tábora nad polským mořem v létě r. 1932, spojený s kursem i mezinárodního institutu nauk administračních v Gdyni. Ustanoveno přijati a doporučení podnik jako nový způsob sblížení mládeže slovanské! B) Na požádání kol. Satlera ustanoveno, aby sekretariát ohlásil deklaraci

k obhajobě pronásledovaných katolíků slovanských v Itálii. Deklarace vypracována bude prosta momentů politických, za předmět protestu vzat má býti zákaz vykonávati obřady náboženské v jazyku národním. Po vyčerpání programu poděkoval předsedající pořadatelskému za možnost konání zasedání i delegátům za účast v debatě, načež zasedání skončeno.

Karol Pieńkowski:

»ODRODZENIE«.

Stowarzyszenie Katolickiej Młodzieży Akademickiej »Odrodzenie« jest czołową organizacją młodego ruchu katolickiego w Polsce.

Wyrosło ono z najbardziej istotnych potrzeb ducha polskiego, szukającego prawdy wśród chaosu myśli filozoficznej współczesnego świata i całą siłą młodzieńczego przywiązania stanęło przy Kościele Katolickim, żywym depozytariuszu Prawdy wiecznej.

Powstało po wojnie, gdy tylko opadły okowy niewoli, rozrywającej Polskę na trzy dzielnice i uniemożliwiającej w byłym zaborze rosyjskim i pruskim jakąkolwiek pracę społeczną. Przed wojną działalność ideowa ruchu odrodzeniowego rozwijała się w formach tajnych i była prowadzona przez grupę ludzi, związanych z miesięcznikiem »Prąd« (le Courant, der Strom), który i dziś jeszcze jest organem ideowym całego ruchu.

Hasłem »Odrodzenia« jest odnowić w Chrystusie życie zmartwychpowstałej Polski, oprzeć całokształt tego życia we wszystkich jego przejawach o fundament dogmatycznej i społecznej nauki Kościoła, który przez wieki chwałił dawnego państwa polskiego i lata ciężkiej niewoli był zawsze najtrwalszą i najpewniejszą ostoją dążeń i aspiracji narodowych. Naród polski ma to szczęście, że jego tysiącletnia historia, od zarania do dni dzisiejszych, sprzęgnięta jest nierozzerwalnymi niemi z Kościołem Rzymskim, który, jak przed wiekami dał Polsce ze światłem wiary dobrodziejstwa zachodniej cywilizacji, tak później, w porozbiorowej dobie prześladowań krzepił i umacniał ducha narodowego.

Polska, wierna katolicyzmowi, pełniła z poświęceniem i głębokim przejęciem ciężką i zaszczytną swą rolę przedmurza Chrześcijaństwa, jaką jej Opatrzność przeznaczyła, broniąc i szerząc Wiarę Św. na wschodnich ziemiach Europy.

Dzisiaj, jak dawniej, naród polski w przytłaczającej swej większości jest szczerze katolicki i wierzący. Jednak lata racjonalizmu, materializmu i specyficznego pozytywizmu, przez jakie przeszła myśl europejska w ostatnim wieku oraz żywy kontakt intelektualny Polski z zachodem, nie pozostały bez wpływu na jej religijne i umysłowe życie dzisiejsze.

Katolicki naród polski musi zatem stale być na baczności, aby nie zostało wypaczone jego duchowe oblicze, aby młode państwo, które przez długi szereg lat będzie jeszcze w stanie organizacji, przyjęło zasady i przybrało formy, odpowiadające katolickim przekonaniom obywateli.

Jeden z myślicieli polskich rzucił przed laty hasło: »Polska będzie katolicka, albo jej nie będzie wcale«. Zawiera ono wielką prawdę, którą w całej pełni uznaje i bierze za swoją »Odrodzenie«. Jednocześnie przeświadczono jest ono głęboko o tem, że ta Polska katolicka opierać się

musi przede wszystkim o mocne charaktery i umysły prawdziwie po katolicku myślące. Dlatego też deklaracja ideowa »Odrodzenia« głosi, że niema odrodzenia narodu bez odrodzenia samego siebie.

Od członków wymaga się intensywnego życia religijnego, które jest podstawą wszelkiej społecznej pracy katolika. Życie religijne odrodzeniowców jest zorganizowane i wspólne, odbywa się w ramach organizacji. Polega przede wszystkim na Mszach Św. recytowanych przez biorących w nich udział, na wspólnych Komuniach Św. na rekolekcjach zamkniętych, odbywanych przynajmniej raz do roku w każdym mieście uniwersyteckim. Trzeba tu podkreślić, że pierwszym promotorem pięknie rozwijającego się obecnie ruchu liturgicznego było w Polsce właśnie »Odrodzenie«, które w wielu dziedzinach idzie na przedzie akcji katolickiej, dystansując częstokroć starsze pokolenie.

Tak właśnie jest w dziedzinie pracy społecznej, na którą kładziony jest w organizacji wielki nacisk. Istnieje zasadniczy obowiązek pracy społecznej dla każdego członka, organizacja pragnie bowiem wychować katolików społeczników, których potrzebuje dzisiejsza doba demokracji. Program społeczny jest programem »Rerum Novarum«, »Quadragesimo Anno« i Kodeksu Społecznego z Malines. W tym duchu pracują liczni odrodzeniowcy w organizacjach młodzieży »S. M. P.«¹⁾ w kołach robotniczych, chrześcijańskich związkach zawodowych, uniwersytetach robotniczych, towarzystwach oświatowych i t. p. organizacjach. Nie zapomina się też o pracy ściśle charytatywnej, prowadzonej w konferencjach Św. Wincentego, w diecezjalnych katolickich związkach Tow. Dobroczynności »Caritas«, które w całej Polsce niosą wielką i dobrze zorganizowaną pomoc wzeszom bezrobotnym i ciężko dotkniętym współczesnym kryzysem gospodarczym.

»Odrodzenie« dąży do wytworzenia typu katolika czynu, któryby w katolickim narodzie polskim był czynnikiem kierowniczym. — »Katolicy stać winni na przedzie i władać życiem.« — Przywiązuje się więc wielką wagę do pracy na tak zwanym terenie akademickim, biorąc udział w wyborach na zjazdy ogólnoakademickie, działając w »Bratnich Pomocach«²⁾ i Kołach Naukowych.

Reprezentuje ono na tym terenie poważną siłą, osiągając podczas ostatnich wyborów akademickich drugą co do liczebności delegację na ogólnym zjeździe polskiej młodzieży akademickiej. Wynik ten otrzymano bez poparcia społeczeństwa i prasy, która w całości wspierała ugrupowania polityczne, ponadto przy bardzo szczupłych środkach finansowych. »Odrodzenie« ściśle strzeże swego apolitycznego charakteru, nie wiążąc się z żadną określoną partją, co jest w Polsce koniecznością wobec braku, jak w innych krajach, jednego stronnictwa ściśle katolickiego. To stanowisko »Odrodzenia«, zgodne z zasadami pracy katolickiej, jest jednak powodem wielkiej akcji prowadzonej przeciw niemu przez różne czynniki polityczne w życiu akademickim. Niezawsze za-

¹⁾ Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej — organizacja, grupująca 150.000 członków.

²⁾ Stowarzyszenia wzajemnej pomocy materialnej, istniejące na wszystkich wyższych uczelniach polskich.

tem droga jego ściele się po różach; jednak trudności, które się napotyka, mają tę dobrą stronę, że hartują i wzmacniają wolę ludzi, wychowywanych w twardej szkole przeciwności.

Poza pracą społeczną wielki nacisk kładzie się na pracę intelektualną. Katolicyzm polski, mający wspinałą przeszłość, a jeszcze piękniejsze widoki rozwoju, nie może opierać się wyłącznie o zakorzeniony sentyment i tradycje, jeśli spełnić ma oczekującego zadania.

Imperatywną koniecznością jest danie młodej inteligencji takiej podbudowy filozoficznej i dogmatycznej, któraby jej wiarę pogłębiła, nauczyla wyciągania z niej pełni konsekwencji, uchroniła od spaczeń i błędów, jakie niesie duch czasu.

Szeroką sposobność rozumowego pogłębienia nauki katolickiej znajdują odrodzeniowcy w sekcjach intelektualnych, istniejących w każdym środowisku, a których za reguły jest trzy: filozoficzno-religijna, ekonomiczno-społeczna i narodowo-państwowa. Pracują one pod kierunkiem wybitnych specjalistów metoda seminaryjną, a udział w jednej z nich jest dla każdego członka obowiązkiem.

Co tydzień odbywają się też w każdym mieście uniwersyteckim »wieczory dyskusyjne«, dostępne dla ogółu, na których referowane i dyskutowane są najaktualniejsze zagadnienia, dając możność przedstawienia katolickiego poglądu licznemu i różnolitemu audytorjum. Wieczory te, bardzo popularne, są doskonałym środkiem propagandowym, zaprawiając jednocześnie odrodzeniowców do dyskusji polemicznej.

Do podniesienia na wysoki poziom pracy intelektualnej przyczynia się w wielkiej mierze wychodzący w Lublinie miesięcznik »Prąd«, będący niewątpliwie jednym z najpoważniejszych pism tego rodzaju w Europie. Od grudnia 1931 rozpoczęto wydawanie drugiego miesięcznika, o charakterze bardziej publicystyczno-informacyjnym, pod tytułem: »Vox Universitatis«; jest on przeznaczony dla młodzieży akademickiej i ukazuje się w Warszawie, w formie gazetowej.

Jednym z największych dorobków pierwszego okresu istnienia »Odrodzenia« jest stworzenie instytucji »Tygodni Społecznych«, których już 10 odbyło się w Uniwersytecie Lubelskim. Katolicki ten uniwersytet, jedyny w Słowiańszczyźnie, liczący już około 1000 studentów, staje się powoli ośrodkiem promieniowania myśli katolickiej w Polsce i po za jej granicami. W jego murach odbywa się corocznie kurs z udziałem najwybitniejszych prelegentów, na którym opracowywa się żywotne dla katolicyzmu zagadnienia. Niedawno například omawiano sprawę akcji katolickiej, ostatnio naturalizm w myśli współczesnej. Tydzień, w którym bierze udział kilkuset akademików i senjorzy, jest dla całego »Odrodzenia« okresem jakgdyby rekolleksyj organizacyjnych, gromadzących siły do codziennej, szarej pracy akademickiej. Intensywnością swego życia religijnego, wysokim poziomem intelektualnym, tryskającym humorem życiem towarzyskiem wyrobiły sobie »Tygodnie« lubelskie zasłużoną renomę pierwszorzędną manifestacji poważnej pracy katolickiej i są licznie odwiedzane przez gości z kraju i zagranicy.

Organizacyjnie składa się »Odrodzenie« z sześciu »środowisk«, istniejących w miastach uniwersyteckich, t. j. w Krakowie, Lublinie, Lwowie, Po-

znaniu, Warszawie i Wilnie. Środowiska wybierają Radę Naczelną, będącą najwyższą władzą organizacji i zbierającą się raz do roku, celem wyboru Komitetu Wykonawczego, który jest stałym centralnym organem wykonawczym.

Przy Komitecie Wykonawczym pracuje Komisja Spraw Zagranicznych, utrzymująca żywe stosunki z wieloma bratnimi organizacjami zagranicą, przedewszystkiem zaś słowiańskimi. Działalność tej Komisji, która w r. 1929 doprowadziła do powstania Sekretariatu Katolickich Akademickich Organizacji Słowiańskich, jest wielce poważnie i życzliwie oceniana na terenie międzynarodowym, czego dowodem długotrwałe piastowanie przez »Odrodzenie« stanowiska we władzach »Pax Romana«, trzykrotna v-prezesa i prezesa, którą w r. 1927 pełnił P. St. Orlikowski z Warszawy.

»Odrodzenie« prowadzi swą pracę w łączności z Episkopatem Polskim, który z J. Emin. Ks. Kardynałem-Prymasem Hlondem na czele, otacza je swą możliwą opieką i wspiera pomocą. Od dwóch lat »Odrodzenie« zgłosiło formalne przystąpienie do organizującej się w Polsce Akcji Katolickiej, w której rozwoju katolicyzm polski pokłada wielkie nadzieje.

Przez pierwsze lata swego istnienia zdołało ono wypracować swe formy organizacyjne, wypróbowane metody pracy przedewszystkiem zaś wspinała ideologję, zrewidowaną na II-gim wielkim Kongresie, odbytym w r. 1929 w Warszawie.

W swej ciężkiej, zdobywczej pracy apostołskiej odnosiło i porażki i zwycięstwa tłumacząc, przekonywając, walcząc.

Największym z jego sukcesów jest niewątpliwie ten, który polega na otwarciu szeroko katolicyzmowi drzwi wyższych uczelni w Polsce. Dziś śmiało i otwarcie jest on wyznawany przez większość młodzieży akademickiej.

To, że obecnie organizacji katolickiej nie spotyka się na uczelniach drwinami lub uśmiechem politowania, jak spotykano »Odrodzenie«, gdy zaraz po wojnie rozpoczynało swą pracę, jest w wielkiej mierze jego własną zasługą. Cała jego działalność, wyniki tej 12-letniej pracy każe wierzyć, że zbrojne wiarą w słuszość głoszonej idei, nadzieją w ostateczny triumf prawdy i miłości Chrystusowa, spełni »Odrodzenie« szczytne zadania, jakie przed sobą postawiło, a które tak wymownie streszcza to jedno zdanie: »Oddać Polskę Chrystusowi«.

Nově zvolený výkonný výbor Odrodzenie na zasedání Rady ve Lvově ve dnech 6. až 8. prosince minulého roku:

Předseda: Marjan Strzelbicki ze Lvova,

I. místopředseda: Stefan Swiczawski, Lvov,

II. místopředseda: Stanislav Skwarczyński, Lvov,

III. místopředseda: Wacław Tarnowski, Warszawa,

tajemník: Kazimierz Dziewoński, Lvov,

pokladník: Czesław Browiński, Lvov,

ředseda zahraniční sekce: Karol Pieńkowski, Warszawa,

ředsedkyně dívčí sekce: Ludmiła Kownacka, Lvov.

Výkonný výbor, který nemá stálého, stanovami určeného sídla, byl přenesen na rok 1931-32 z Varšavy do Lvova, kde byl již v roce 1928-29 i 1929 až 30. Zahraniční sekce sídlí stále ve Varšavě.

Uveřejňujeme článek o polských katolických studentech, který si byl předseda za své přítomnosti v Polsku od předsedy zahraniční sekce K. Pieńkowskiho vyžádal v originále, aby čtenáři viděli, že veliká je příbuznost jazyková slovan-
ských národů a že porozumíme polsky při čtení docela zřetelně.

Řádky nelitostné

Čtvrté číslo »Jitra« svým obsahem dosahuje nejlepší úrovně dosud vyšlých čísel. Lepší se stále více. Těší nás, že současně největší a též nejdůležitější a nejpříjemnější mluvčí katolické inteligence básník J. Durych napsal nám též Poslání, v němž skryl tolik své životní moudrosti. Jubileum J. M. ndp. biskupa Sedláka mělo by být oslaveno z řad studujících důstojným činem. Navrhoval bych zřídit fond pro chudé studenty a nazvat jej jménem tohoto přítele studentstva. Do studentského ovzduší se vrací článek J. Poula: Snad vůle?

Plně se přimlouvám za uspořádání tábora studentského; bylo by to něco nádherného (není-liž pravda, středoškoláci?). Africké cestování je něco pro nás středoškoláky. Nová Politea a Návrat vzdělanců jsou vzácnými studii, ale dobře, že jsou v čísle jen dvě. Škoda, že není více takových Svatých Mikulášů. Z básní se mně líbí nejvíce »Ku chrámu Tvých očí chci jít. «. Jen ten poslední řádek bylo dobré vynechat nebo nahradit novým, obsahujícím novou myšlenku. Má matka až příliš připomíná Březinovu báseň: Moje matka. Hlídky posledního čísla jsou velmi pěkné a zajímavých článků. Jen Divadlo a film ve svých dvou referátech je nadobýčej rozvláčné. Těší nás, že se hlásí též Brno. Jen o výstavě Katolíků a knih toho mohlo být více. Těšíme se, že bude vždy »Jitro« lepší a lepší. — -ír- rg. Přerov.

Několik slov zcela nesouvislých.

Snad se čtenáři pamatují, že jsem se v 3. čísle zmínil o našem čas. »My«. Na schůzce, kde se debatovalo o jeho obsahu, obhájili jsme s kol. L. Strakou v prudké polemice zásadu jeho ne-strannosti vůči různým směrům, proti snahám většiny udělat z něj časopis pckrokářský. — A teď něco k 4. číslu »Jitra«. Kol. Jos. Suk praví, že »ani jeden námět nebyl dosud prodebatován nebo řešen«. Pokusil jsem se o praktické řešení otázky československého sblížení dopisováním a žádal jsem kol. Slováky o vzájemnou korespondenci. Když jsem dopis odesílal, měl jsem strach, že mě odpisování na záplavu dopisů uvede do finanční tísně, a zatím jsem nedostal ani litery. Sblížíme se s Francouzi, Němci a pro sblížení dvou větví jednoho národa není pochopení i v tak těžké době, jako je nynější. Volá se po odstranění mírových »diktátů« a my neděláme nic. A přece sblížení není možné bez vzájemného poznání. Pěkně bídu našeho života vystihuje čl. Jos. Poula: »Snad vůle?« Stojí celý za pečlivé prostudování.

Tato ubohost je zaviněna mnohdy nedostatkem styku s knězem. Kněz-duchovní rádce jest iniciátorem práce ve sdružení a, kde schází úzký styk mezi ním a členy, tam sdružení upadá. Vína je

především na studentech, z nichž mnozí si myslí, že oni už kněze nepotřebují. Právem stojí v čl. »Studenti kněžím« letošního »Kal. katol. stud.« tato slova: »Hledí-li se proto s nadějí k mladé generaci, bude splněna jen potud, pokud se dají studenti vésti kněžími.«

Kol. »— u« z Českých Budějovic si stěžuje, že v »Jitru« není takřka článků zábavných. V jiných studentských časopisech není to lepší. Humor snad docela nevymizel, ale psaní článků vážného rázu není tak těžké, kdežto dobrá humoreska vyžaduje již značného umění. Jinak jsou ve 4. čísle články vesměs pěkné, literární hlídka přináší mnoho zajímavostí. V cyrilomethodějské hlídce jest zpráva o knize Dr. Fr. Cinka, není však uvedena ani cena, ani nakladatelství. (Prozatím si ji však nemohu koupit!)

Že podpisování dopisů plným jménem (zároveň s uvedením adresy) není bez významu, o tom mě přesvědčilo zaslání čas. »Na hlubinu«. Překvapilo mne to právě ve finanční tísní, ale což jsem měl dělat, a tak jsem si je ponechal. Ovšem nevím, zlepšili-li se má situace, a proto před dalšími zá-silkami varuji, neboť by šly zpět! Jinak »prachový« kolegům pravím: pište plnou adresu! Zdař Bůh! Jan N. Pitra, stud. VIII.a rg., Tábor.

— » —

Řádky nelitostné. Na pracovním kursu v Kostelci kromě jiného byl učiněn návrh, abychom více pěstovali styky s našimi bratřími na Slovensku, kteří také náš časopis odebírají. Nuže, bratři Slováci, pište nám do »Jitra«, a hlavně pište o sobě. Vždyť tak málo se známe, ač máme stejný cíl. Pěstujeme styky se zahraničím a na seznámení se mezi sebou málem bychom zapomněli. Doufám, že i vy návrh rádi přijmete. Bylo by též dobré dopisovat si navzájem! Jistě, že zájemců se najde dosti. Vždyť jsme členy téhož národa i státu, chceme v zásadě totéž, nač tedy se štěpít vzájemnou nevšímavostí, či snad i nevraživostí?

Školní potřeby a knihy, odbornou i vzdělávací četbu a různé zboží papírnické kupujte jedině v našem katolickém závodě. Velký výběr originálů anglických (Tauchnitz Edition), německých a ruských. Slovníky všech řečí, mapy, plány a turistické průvodce. — Bohatý výběr knih české literatury.

Knihkupectví a papírnictví

„U zlatého klasu“

Praha II., Karlovo nám. 5-6.

?

HÁDANKY

?

Řídí Emil Zavadil, Praha II., Spálená 15.
Redakce „Jitra“.

Po svátcích dáváme se zase s chutí do nové práce. Nový rok musí býti novým mezníkem v našich úkolech ve škole. Nezapomínejte však ani na hádanky. Přeji Vám všem v Novém roce hojně štěstí, zdaru a Božího požehnání.

Všem, kteří vzpomenu si na mne lístkem k Vánocům a Novému roku, děkuji za blahopřání a srdečně je opětuji.

Stáňa T.: Dík za příspěvky. — **Pochopová:** Vyřizeno ústně. — **Dr. Boskovec:** Dík za příspěvky. Těšil jsem se, že se uvidíme v Brně. — **K. Zelinka:** Řešení jsem obdržel, nezapomeň z ostatních čísel též; vítám Tě mezi nás. — **Chovanky z Levoče:** Dík za příspěvky i řešení. — **Cid:** Dík za

příspěvky. — **K. Adam:** Uveřejním později, ale nepiš na obou stranách. A síť musí býti čistá a ne do ní vpisováno. — **Prof. St. Antonický:** Dík za lístek. — **Fr. Geršl:** Citíme všichni Tvoje stesky. Dopis předám redaktorovi. Tvůj návrh o hádankách nejde uskutečnit pro práci sazečovu. Bydlím v Masarykově koleji 49 sever. Těším se na shledanou nejbližší sobotu. O kongregaci S. D. S. napiš! — **V. Petráň:** Viz Geršl. Děkuji za příspěvky i řešení.

Výsledek autorského turnaje na pádovku musil býti odložen do příštího čísla. Autorů je hojnost, též i prací. Řešení nezapomeňte odeslati do konce ledna ze všech pěti čísel.

1. Výpustka se sloučenkou.

Jmenované kand. — z B.

Hlásku když z části rostliny vypustiš,
poznáš, co k masu často jíš.
Výtažek rudy když o —á prodloužíš
a spojíš vše pak v celek,
kandidátku z Levoče hned zříš,
jež přispívá v (náš) hádankářský koutek.

2. Výpustka.

Stáňa T.

S —a— přestávka je v řeči,
bez —a— o lásce zas svědčí.

3. Zdrobnělka.

Kačer.

»Velký« je českého filosofa jméno,
»menší« — zvíře to vám dosti známo,
»nejmenší« — toť Spasitel náš sám.

4. Doplněvačka s tajenkou.

Cid.

p	×	část těla
	×	část dne
	×	hlava rodiny
×		a ženské jméno
	×	mužské jméno
		potravina
m	×	přechod
	×	úředník dostává
	×	spojka
×		n vzácné dřevo
×	o	ve válce se zřizuje

5. Souzvučka.

Aldej.

— — — končí,
který, milý, skýtá klid;
těžce se s ním člověk loučí,
avšak dnes tu nelze dlít.
Vojsko se zjevilo na poli,
se zbraní v ruce tu stojí,
— — — hlaholí,
vyzývá k prudkému boji.

6. Vsuvka.

St. Antonický.

Spadne-li do léku
pěvecká skladba,
dostanem tu dobu,
v níž možná svatba.

7. Popisný rebus.

Elena Stanková.

— neurč. číslovka
— střední zájmeno
— karta
— zvířena
— fáze měsíce
— písmeno
— řecké písmeno
— nota

Celek přeji
hádkářům »Jitra«.

8. Šaráda.

Stáňa T.

První — najdeš v lese,
druhá — ryba zve se,
celek dobře věz to,
severské je město.

9. Háčkovka.

Julada—Dolovi.

S háčkem na brambory bývá,
bez háčku zas larvy sbírá.

10. Číselka.

Jiří Plachetský.

1232425 425 ti poradí,
123 máš postavit 12362

11. Rozšiřovačka.

Pochopová.

píce
nemoc
pokrm

12. Záměnka.

Neuschlová.

S »í« zákeřně loďku schvátí,
s »ý« ptáka měl bys znáti.

13. Vsuvka.

Pilav.

Ve zbraň ostrou, vražednou,
délky značka vnikla
a ihned z ní potřeba
kuřákova vznikla.

14. Rebus.

Cid.

l	da	da
	e	da
á	da	da
	da	

Vyšlo 16. ledna 1932. — Majitel, vydavatel a nakladatel Ústředí katolického studentstva československého v Praze. Vytiskla Československá akciová tiskárna v Praze. Redaktor Václav Černý. Odpovědný redaktor JUC. Emil Zavadil. Užívání novinových známek povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů v Praze pod čís. 264.300-VII. ze dne 29. listopadu 1929.

OPATŘTE SI SBORNÍK MORAVANA

Pro studentstvo 12 Kč.

Objednejte u S. K. A. Moravan, Brno,
Sušilova kolej, Ulice B. Macků.

Nesmí scházeti v knihovně žádného katolického studenta. Z beletristického a poučného obsahu uvádíme: J. Karník-Svítil, Úvod; R. Habřina, Noc v horách; Dr. M. Habáň, Cesta k pravdě; J. Bartuška, Akvarium; J. Liškutin, Erotický republikanismus; O. Žižka, Novoluní; Dr. S. M. Braitto, Pojem a podstata askese a mystiky; R. Zemánek, Franta Úprka; Dr. V. S. Vilinskij, Budoucnost českého unionismu; R. Habřina, Hořký úsměv; Dr. J. Heger, Velepíseň; B. Chudoba, J. Sedlák, moravský badatel o době gotické; J. Hloušek, Lyrika bolesti u J. Demla; J. Malášek, duch rytmu; L. Peřich, Umění církevní; J. Strakoš, Pešínův zájem o Moravu a její dějiny; B. Chudoba, Zlaté rouno; Stránka naší historie.

časopis kat. studentů

INTRO

Z OBSAHU:

Dr. Alfred Fuchs:

Universalita papežské politiky.

Bedřich Slavík:

Přehled současné katolické literatury.

**Úryvek z revue „Golem“
od Voskovce a Wericha.**

Literatura. Divadlo. Film.

Dopisy.

13

č. 6

J I T R O

vychází počátkem každého měsíce kromě hlavních prázdnin. — Redakce: Praha II., Spálená 15.
— Administrace: Praha II., Spálená 15. — Telefon č. 44.910. — Číslo účtu u poštovní spo-
řitelny 206.271. — Předplatné pro studenty na půl roku Kč 6.—, na rok Kč 12.— a pro nestu-
denty na rok Kč 25.—. Cizina: Spoj. státy severoamerické celoročně 1 dolar.

Za každých 10 odběratelů 1 exemplář zdarma.

Redakční závěrka vždy 25. předcházející měsíc.

Z redakčního stolu.

Miriam: Strofy pesimistické. Vřesoviště. L. V.: Brněnská kultura. Recenze. J. P. Divčí pracovní kurs v Brně. J. Kornel: Vzpomínka. Judita Erina: Stařec. — jk—: SSSm v Plzni. L. Eida: Až budu sám. Hradecký: Výbor. To už něco je pro stu-
denty. Taková karikatura nepoškodí časem. Po-
kud jde o příspěvek »Subskripce«, nic o něm ne-
vím. Č. J.: Díky za recenze. J. Opasek: Jediné
potřebné. Poznámky. MUC. F. K.: Sexuální pro-
blém. B.: Do hlídky Cyrilometodějské. A. Z.: Z dě-
jin slovanské liturgie. Fr. G., str.: Societas Divini
Salvatoris. O. Jarmil: Z večerní ulice.

Z redakčního koše.

J. Kornel: Vzpomeneš? Judita Erina: Vidím
Vás. Škoda, pouze takové povídání. J. V. Thorme:

Okno. Co myslíš, že je na tom zajímavého, že
bylo rozbito botou? Na tom, čím bylo rozbito,
myslím, že nejméně již záleží. L. Eida: Verše
Tvůj hlas. Některé obraty jsou výborné, schází
však ústřední nerv celé skladby. Acer O. K.: Re-
quiescat in pace. Na památku. Rád Ti promíjím
nedostatky, ale otisknouti nelze. Škoda, že jsi ne-
básnil před šedesáti lety. Ale hlavu vzhůru a ne-
bát se. V. Václav: Jak jeden student doma apo-
štoloval. — cký: Tulák. Báseň je formálně velmi
primitivní a obsahem naivní. Příspěvek do lit.
hlídky příliš horlivá a zbytečná reklama pro onu
revui. O. Bruno: Do Řádků ano. Dopis k římské
pouti jsem předal výboru pouti do Říma. Ant.
Příkryl: Karel Fabian. Docela umělecky podaný
obraz, ale proč tak pesimistický a hlavně ten ko-
nec. Raději si všimati těch, kteří se radují z ži-
vota a někam to přivedou. Jen k vůli obsahu ne-
uveřejňuji. O. Jarmil: Polibky ticha. Já se Ti di-
vím, že Ti napadají stále podobné myšlenky.

Nezapomínejte na tiskový fond!

Na tiskový fond »Jitra« přispěli (ke dni 1. II.
1932): P. Maria Dlouhý 20.— Kč, J. Pítra, stu-
dující, Tábor, 7.— Kč. K tomu z minulého čísla

575.20 Kč, celkem 602.20 Kč. Všem dárcům ze
srdce Pán Bůh zaplat! Za každý sebemenší dá-
rek jsme vděční.

Studujícím z vyšších tříd doporučujeme
časopis pro duchovní život

== „NA HLUBINU“ ==

Olomouc, Slovenská 14

J I T R O

Časopis středoškolských studentů katolických

Ročník XIII.

V Praze v únoru 1932.

Číslo 6.

Dr. Alfred Fuchs:

Universalita papežské politiky.

Pokud Svátá Stolica dělá politiku, tvoří politika u ní toliko součást pastorační opatrnosti, pastoralis prudentiae. Proto papežská politika nemůže se nikdy státi účelem sama sobě, pouhým bojem o moc, moc, která by se vybíjela naprázdno, jak se tak často stává v politice státní. Ředitel papežské politiky, kardinál státní sekretář, není nejvyšším z kardinálů, ale jest členem všech Kongregací ostatních, protože každá duchovní záležitost může se státi současně věcí politickou, ať jest to již obsazování biskupství, nebo vyslání misionářů, či zřízení nějaké školy. Po této stránce by se mohla učit mnohá politika státní od politiky papežské. Politika jest pouze nástrojem, nikoli posledním cílem, a má vždy na zřeteli všechny společenské složky a zejména nepodceňuje nikdy sílu a význam tak zv. imponderabilií a jest si vědoma dosahu ducha a myšlenek v politice. To jest její universalism vnitřní. Nemůže nikdy propadnout politickárské úzkoprsosti. S tím souvisí její věrnost základním principům při schopnosti dělat kompromisy ve věcech akcidentálních. Může čekat. Její koncepce jest rozpočtena na staletí. Tato věrnost základním principům jí dodává trpělivosti a pevnosti vůči ulici a demagogii. — I u nás jsme mohli sledovat v poslední době principiální neústupnost, se kterou kurie trvá na usneseních jednou pojatých. Kdo dělá politiku sekulární, nemá zapotřebí, aby se ucházel o přízeň davu.

Universalism papežské politiky se však neprojevuje pouze v tom, že se její pozornosti nevymyká ani jediná společenská složka, ale projevuje se zejména v tom, jak objímá skutečně celý svět. Nejživěji jsem si to uvědomil, když jsem

se ocitl v antikaměře kardinála Gaspariho, čekaje na audienci. Se mnou čekal tam církevní hodnostář z Německa a nějaký kněz z Mexika. Uvědomil jsem si, kolika různým individualitám, kolika různým zemím a mentalitám se musí za takové dopoledne přizpůsobit kardinál státní tajemník. A skutečně sledujeme-li dnešní politickou činnost kurie, vidíme, že jest právě tak interesována na evropském problému reparačním a na světovém problému odzbrojovacím, jako na otázkách Dálného Východu. Vatikán přes odpor royalistických kruhů francouzských dovedl se od počátku postavit na linii Locarna a Kellogova paktu, jako dovedl první z velmocí správně odhadnout dosah boje žluté rasy za její sebeurčení. V době, kdy ostatní státníci ještě diskutovali o přípustnosti čínských aspirací, papež vysvětlil Číňanům šest domorodých biskupů. Veliká aktivita missijní, jež jest charakteristickým znakem pontifikátu nynějšího Svátého Otce, nikterak neodvádí pozornost Vatikánu od sociálních hospodářských starostí Evropy, pokud tangují sféru ducha. Není to nikterak politika nálady nebo okamžitého úspěchu. Vidíme, jak německé centrum jest z Říma dirigováno tak, aby při vší taktické opatrnosti zůstalo co nejvzdálenější od hnutí Hitlerova. Snad by na okamžik toto souručenství prospělo v boji proti socialismu a komunismu, ale myšlenková čistota a dogmatická jasnost jde nade vše. Nejvyšší z Kongregací zůstává Kongregace sv. Officia, které bdí nad čistotou víry a mravů. Nedejme se také mýlit hlasy oněch nacionalistů, kteří projevují Církvi sympatie jenom z jakéhosi vzdorného pravičáctví. Velmi sebe-

vědomě promluvil kdysi v podobné situaci vůdčí »Action française« kardinál Andrieux, když prohlásil, že dílo Boží nepotřebuje, aby mu někdo pomáhal z pouhých sympatií, nechce-li mu skutečně oddaně sloužit. Dnešní svět potřebuje ideálů nadosobních, ale i nadnárodních. Může-li co Evropu zachránit před nebezpečím Moskvy, pak jest to jenom ideový obsah její kultury, která jest ve své nejvnitřnější podstatě kulturou římskou a křesťanskou. Již v tom by mohl býti katolický universalism vzorem pro evropské státníky.

Alfons Daňha:

Noví mučedníci.

Španělsko vyhání z vlasti své syny — jesuity. Děti bez domova! Kterému katolíku by byl lhostejným podpis presidenta španělské republiky — »Řád jezuitský ve Španělsku zrušen«? Divíte se, že krvácí láskyplné srdce Pia XI.? Zove je »mučedníky ke cti Vykupitele a pro papeže«. Veliké slovo. Významné slovo. Slovo včas! Protože jesuité stáli neoblomně proti nevěře, klamání lidu a lživých pokrokářů — musí ven. Musí, aby nekazili dílo zkázy. Musí, aby snad z trosk přece nezbudovali chrám Pravdy a Víry. Musí, aby nebylo svědků a žalobců. Jsou první, jako byli vždy první úderné rotý Krista Krále, dle vzoru svého Otce Ignáce z Loyoly.

Celý svět katolický protestuje. Protestujeme i my, katolické studentstvo

Politika jest činnost, jež vyžaduje mnoho opatrnosti a lidské chytrosti. Ale všechna chytrost se proměňuje v marné a malicherné chytračení, není-li vedena moudrostí. Egoism jednotlivců i egoism státní omezuje obor politiky na tak zv. svaté a ve skutečnosti velmi nespáté sobectví. Ale i v tomto světě, jenž se točí takřka výhradně kolem problémů hospodářských, zůstává neotřesena autorita Sváté Stolic, třebaže se neopírá ani o bankovní kapitál, ani o bajonety. Jest živou připomínkou, že nikoli Machiaveliho »Kníže«, nýbrž Augustinova »Civitas Dei« má býti cílem veškeré politiky.

čsl., proti tomuto násilí a nehumánnímu činu, který jistě nepřinese Španělsku požehnání, nýbrž urychlí dílo hrůzy, zkázy a moru bolševického. Kam spěješ, Španělsko? Kolébko Ignáce - vojína, který sešikoval v celém světě voje nerozborné? Vzpamatuj se včas! Tvoji synové odejdou do ciziny. Belgie katolická je přijme. Ale ty budeš hynout! Nechceš si vzít poučení ze zničeného Jerusalema?

A vy, ubozí vydědenci, synové slunné Andalusie, nezatrpkněte na svůj rod a svoji vlast! Nesete trpělivě utrpení své, že budete obdiv Pia XI. — neste také svůj kříž za nás — za naše Československo, aby u nás a v nás a do nás přešla krev živého katolicismu, vítězného mučednictví Ježíšova!

Jan Opasek:

Jediné potřebné.

Jest jisté, že dnešní doba prožívá krizi. Z čeho současná společnost lidská žije, jest u většiny setrvačný běh tradice katolictví, jakési dědictví po otcích, zbytky víry, kterou lidé odvrhli a nahradili buď vnějškem všednosti a prázdna, neb zhrubým a pochybeným hmotářstvím. Krise hospodářská má podklad v rozkladu ducha, který odmítnuv Boha a Jeho dílo, vymkl se ze zákonů, z poslušnosti a práce. Krise ducha je zmatením rozumu a jeho zatemněním a znehybněním. Katolíci současnosti zevšedněli a slouží více d'áblu, světu a tělu. Bůh byl odsunut a smí se zbožně či pokrytecky vzývat jen v neděli. Ten den mu jen patří! Práce každodenní se nezačíná modlitbou a skutky lidské nejsou posvěcovány Jeho

jménem. Krise takovéto se nedají léčiti podle předpisů moderních lékařů Evropy, ať jimi jsou národohospodáři, politikové, spisovatelé a jiní. Dnešní řešení jsou zmatením pojmů v d'áblově kole. »Zbaví-li se člověk víry, pozbývá na konec veškeré slovo platnosti a všechna „řešení krise“ vzbuzují krizi novou, krizi věčnou, krizi kolem dokola. Víru a slovo tvoří táž duchovní moc a proto slovo bez víry nemá platnosti, to může žít jen setrvačností po nějaký čas, ale potom odumírá.« (M. Dvořák.)

Zapomnělo se dnes na největší přikázání: o milování Boha a milování bližního. V přestupování těchto dvou zákonů Božích se pramení všechny přestupky proti Řádu.

Z nelásky k Bohu vzniká nenávist k Němu — ateismus. Prvním znamením jest souchotinářské katolictví, které vytrvale proniká vrstvy měšťácké, tvoří z nich typické buržoje, kteří nejsou ničím jiným, než celou stupnicí neřestí, hříchů a prokletí, třída lidí, již zlatým teletem jest břich a ukojení všech pudů. Nelásku k Bohu doprovází nechut a pohrdání bližním, zesměšňování a zakřikování všech lidských tvorů. Almužna takových katolíků se dává s lehkým srdcem, neboť se daruje zbytečností; rozbitý kabát, košile roztrhaná a dvacetihalér. Většina milodarů dává se s povýšeností srdce a s pohrdáním. Prokletí z Písem svatých buržoasní katolíci nevztahují na sebe, neboť hle, oni chodí na mši svatou, dokonce přijímají svátosti.

Sobectví, jež zachvátilo jejich srdce, nezná pravého, bratrského a katolického komunismu, nezdá se mu nikdy, že jest nutné a v pravé poslušnosti nasytiti, ošatiti potřebné a dáti všem učení Ježíšovo.

Sobectví jejich se strachuje komunismu Sovětů, kteří svým násilným a rychlým vyrovnáváním společenských předělů je děsí. Aby sami láskou k chudým tvořili hradbu proti bolševismu, na to jejich vyschlé mozky nestačí; dnes dáti strádajícímu vlastní kabát, vlastní peníz, který se mnohde a mnohdy neúčelně škrtí po záložnách, jest nesmyslnou tužbou. A idea komunismu ruského se šíří, roste a zachvacuje Evropu. Hle, kam odešla z příbytků lidských láska, když čteme o takových věcech.

»Děti vyloučených dělníků rotavských nemohou již po řadu dní docházeti do školy, protože nemají ani kousku chleba. Matky demonstrují před radnicí, aby si vymohly aspoň trochu mléka pro malé, školou nepovinné děti. — Případy, že otec nabízí na slovenském trhu své dítě na prodej, že zoufale žádá, aby se ho druzí ujali, množí se den ze dne. V »Rud. večerníku« objevily se dva inseráty: lidé apelují zde na dělnickou veřejnost, aby se ona ujala hladových dětí nezaměstnaných, aby dala z mála málo, ale aby dělnické dítě bylo zachováno dělnické třídě.« —

Zde vidíte dobře, kam se poděla křesťanská láska a cit s bližním, kde jsou ty miliony katolíků, kteří tvoří naši republiku!

V Rusku byl Bůh nahrazen strojem, zbožněním státu; krutá doba vnitřního úpadku ducha u nás vyvolává u mnohých touhy po podobné struktuře státu. Jest nesmírně zajímavé, jak se dnes bojuje pro tyto ideje, s jakým nadšením se rozšiřují

myšlenky komunismu. Na Moravě se pracuje zcela promyšleně a různé zprávy, otištěné na př. v »Levé Frontě«, svědčí o velké činnosti III. internacionály. V posledním čísle čteme o zdařilých přednáškách a jiných akcích. »Levá Fronta«, sešit 4., roč. 1932: »Oblastní vedení Levé fronty v Brně konalo 22. XII. schůzi, na níž byl podán přehled o stavu hnutí Levé fronty na Moravě. Fungující Levé fronty existují v M. Ostravě, Boskovicích a Bučovicích. Levá fronta v Boskovicích konala v listopadu členskou schůzi s diskusí, pak 2 besedy o sovětském filmu, navštíveném 60 lidmi. V místním filmu prosadili 2 sovětské filmy, 22. I. a 5. II. bude předváděti Levá fronta Generální linii a Turksib. O vánocích pořádá výstavu pětiletky, v lednu přednášku Fr. Piláta o SSSR a cyklus přednášek o revolucích. Uskuteční také marxleninský kurs. — V Brně v život uvedeno 5 kursů nižšího stupně. Výbor přijal úderný plán, který staví L. f. za úkol získati do 1. máje 500 nových členů a zaktivisovati členstvo. Ve znamení této aktivisace se konala 9. prosince velmi navštívená schůze, která přijala úderný plán a vyzvala Levou frontu v Praze. Na ní ustavily se také pracovní skupiny: německá, technická, literární, divadelní, mechanická, sociologická a pod.«

A katolíci?! Bud' ponořeni do nenávistných bojů, nebo demoralisováni pochybným politikařením, **ani mysl svou, ani srdce své, ani ruce své nepřiložili ke Katolické akci.**

Měšťáctví se zpupně roztáhlo a žije typicky v katolických rodinách, které v **nečinnosti a strašlivé zahálce** vyžívají zbytky své víry.

Nenastane-li návrat k prvnímu, prvokřesťanskému životu katolickému, **návrat k naprosté poslušnosti viditelného Náměstka Kristova** (na př. v provádění Katolické akce), pak všechny výpomocné akce pro nezaměstnané, pro trpící jsou jen pliváním do tváře Boží.

Jestliže zkapitalisovaná a znemravnělá Evropa nenastoupí očistný návrat k Ježíši, zhyne v plamenech násilné a bezbožnické revoluce. Dnešní doba potřebuje celých katolíků, ne rozštěpenců a mátoh.

»Právě v takové situaci člověk věřící má ukázati, že víra jest skutečnou oporou v době, kdy všechno kolísá a kdy rozum obecný je zkalen a zmaten, kdy hrozí pohroma a nouze. Víra dává útěchu v smutku a naději do budoucna. Když rozum světský uschl a rozpadl se, když je v koncích před pohromou a všeobecnou bídou, pak z ne-

náviděné a opovrhované víry vypučí nové květy a z našich polí vzejde úroda, která musí zachrániti národ před záhubou nejen duchovní, ale i před záhubou hospodářskou.» (Jaroslav Durych.)

Dokud všichni nerozbijeme slovy, skutky, všichni a hlavně studenti, dnešní buržoasní a ďábelský systém »katolických« rodin, dotud stále hrozí pěst, napřažená ze Sovětska.

Jest zapotřebí prožívat plně Ježíšova přikázání, pronikat v jejich smysl, neboť pravé a upřímné pochopení slov: **»milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého a z celé duše své a ze vsí mysli své.**

— **Milovati budeš bližního svého jako sebe samého,**« znamená odvržení hesel a života buržoasního a tím více kapitalistického; pochopiti tato slova znamená prožiti je do důsledků a řídit jimi život svůj. Zamítání zákona Ježíšova znamená zatracení a život pekelný. Neboť modlíme se v Magnificat: »Lačné naplnil dobrými věcmi — a b o h a t é rozpustil prázdné.« Zavržení těch, kteří měli a nedávali chudým, kteří takto měli milovat a nemilovali, bude strašlivé.

Slova Písma svatého jsou věčnými a trvalými slovy, a jest na nás, abychom jich poslouchajíce v Katolické akci bojovali proti příšeře Sovětských Republik.

O. Jarmil:

Z večerní ulice.

*Žárovka zpívá nad hlavou,
gentleman pod ní protivně kleje,
za oknem zastřeným
usíná bledý květ orchideje.*

*Na chodník padl němý stín,
k matce se vrací chorý syn,
v průjezdu zaskříplá vrata,
dětský hlas: Táta!*

*A tam,
kde ulice ruku si podává s jinou,
ztracení samotáři se modlí
nad štěstí rozvalinou.*

Bedřich Slavík:

Přehled současné katolické literatury.

Přes to, že by bylo omylem rozeznávat s estetického stanoviska literaturu katolickou, protestantskou, pravoslavnou atd., je thematem tohoto článku načrtnouti literární situaci současných autorů, vědomě se hlásících k církvi římsko-katolické. Že výběr bude určován subjektivními poznatky, je při množství produkované literatury i při desorientaci, jež vládne v nakladatelském i publicistickém trhu — samozřejmé. Přítomný náčrt jest pouhým souhrnem faktů a hodnot, nasbíraných během osobního studia, bez jakéhokoliv úsilí o lit.-historické zařazení a touhu po úplnosti, ač právě zde by se naskytla řada otázek a problémů, jejichž řešení bude první podmínkou lit.-historického badatele, pracujícího na tomto poli. Na př. vysledování balbínovské tradice historické, jak naznačili již v universitních čteních rektor J. Pekař a prof. A. Novák, a jak, bohužel, jednostranně objasnil Jan Strakoš v příspěvku k historii protiosvětské reakce v nár. obrození »Počátky obrozeného historismu a Mik. Ad. Voigt« a zjištění významu této

tradice pro celý pozdější kulturní a literární život. Nebo vydání a zpracování literatury českého barokního období, jak na ni upozornil již v 80. letech A. Podlaha a která v poslední době zásluhou prof. Vašici dochází literární rehabilitace. Publikování ukázek z poesie jesuitů P. Bedřicha Bridela v Akordu, Na hlubinu i Kvartu, kapitoly z Tanerova životopisu P. Albrechta Chanovského v Akordu, Nitschovy z Berly královské v Tvaru a j., zároveň oznámené vydání všech těchto autorů v Kuncírově Národní knihovně objasní i mnohý prvek z katolické poesie pozdější. Ale i z nové doby je tu na př. u Sládka, Zeyera a Březiny množství nezpracovaných a nedořešených otázek. A což teprve u autorů menšího významu, u skupiny, jako byla Katolická moderna a pod. Není možno — jak se ostatně v katolických kruzích často děje — viniti českou lit. historii a lit. vědu z nezájmu o tuto oblast, z nedostatku pochopení, nebo zaujetí, když uvážíme nedlouhou tradici naší české lit.-historické vědy a vzpomeneme-li, že na př. chybí nám dosud kri-

tická vydání českých klasiků a základní monografické práce o Nerudovi, Vrchlickém a pod.

Nezabývejme se však těmito tradičními vlivy, jež jsou i u nejmladší generace patrné, nesledujme vlivu, jaký měl okruh Nového života nebo Katolické moderny, Zeyera, nebo Březiny na pozdější katolickou generaci, vliv jistě silný a nutný pro vyšetření individuálních přínosů generace novější, ale poohlédněme se po katolickém nakladatelském podnikání, jeho časopiseckém ruchu se stručnou charakteristikou skupin a nejvýznačnějších autorů.

Z nakladatelství od soukromých edic, na příklad Jeřicha Lipanského Ismaele až po družstvo Novinu, je třeba se zmínit o Ladislavu Kuncířovi, který během několika let dovedl kolem sebe soustředit řadu významných autorů i výtvarníků a jehož ediční činnost, sestávající ze sbírek Národní knihovna, Knihy Akordu, Knihy Nové doby, Kozoroh, Prsten, Philobiblon, Vinice Páně, Svátí Otcové, Boží bojovníci, Karmel a Staroslovanská liturgie, dala českému čtenáři jedny z nejlepších děl světové i naší literatury. Výběr je velmi dobrý, i když mnohdy je určován možnostmi překladatelskými. Je to většinou literatura katolicky orientovaná, ač právě Kuncířovu kruhu se podařilo uvést k nám díla, jejichž katolicita vyrůstá, což je jediné správné, z kořenů všeobecnosti a které odpovídají plně požadavku sv. Tomáše Akvinského na umění »Recta ratio factibilium«, »aby věc byla řádně udělána«. Z řad jmen možno jmenovati Barbey d'Aurevilly, Baringa, Belloc, Claudela, Heidenstama, Hudsona, Chestertona, Jammese, Mériméca, Ramuze, Undsetovou, Villiers de Lisle d'Adama, Zegadlowicze, z českých Durycha, Odvalila, Čepa, Reynka. Hlavně souborné vydání děl Jaroslava Durycha je pro českou kulturu významné, ač právě zde by měl býti poměr mezi nakladatelem a autorem kritičtější a ideovější. Pro vývoj katolického chápání a hodnocení katolického díla je důležité vydání revue Akordu, jež před 4 lety nastoupila na místo bojovného Rozmachu. V Akordu, jehož hlavními spolupracovníky jsou olomoucký vojenský lékař J. Durych a pražský archivní úředník dr. Josef Dostál, soustředila se dospívající generace katolická, vyznačená jmény Čep, Reynek, Skoumal, Strakoš. Ze starších, kromě Durycha, náležejí

k občasným přispěvatelům Deml, Vašica, Brait, Soukup, Urban a jiní. Z nejmladších Chudoba, Renč, Franz, Berounský. Pro vyhraněný individualismus Durychův odešli mnozí z Akordu a založili si revui výhradně uměleckou, jako na př. Čep, Strakoš, Heyduk. Přesto měl Akord svého času značný význam pro vytváření nálady v hnutí pražských katolických literátů, orientoval je a naučil je vystupovati nebojácně a opravdově. V otevřenosti, s jakou soudil současný život a přiznával se ke katolickému programu, je literární význam této revue.

Ke katolickému programu se hlásí z orgánů mladé lit. generace Tvar, řízený řed. Melantrichu Dr. B. Fučíkem. Jeho úkol je proti všestrannému a tím mnohdy bezvýraznému Akordu speciálně umělecký. Z dosud vydaných čtyř čísel loňského ročníku můžeme viděti značnou shovívavost k ideovému založení jednotlivých přispěvatelů, ale vždy pečlivý výběr umělecký. Neudiví proto, najdeš-li tu vedle jména Čepova Nezvala, vedle Seiferta nedávno konvertovavšího ke katolicismu, M. Dvořáka, A. Vyskočila, Vančuru, Horu a j. I když mnohé články, na příklad Franzův rozbor Biebla, jsou psány z určitých důvodů, přece zabírají, na př. Vyskočilova studie o Durychových básních, hluboko. Ještě nábožensky nevyhraněnější než Tvar je Heydukův Blok a čtvrtletník vkusně vypravený Vít. Obrtem a A. Vaněčkem redigovaný Kvart. Všechny tyto orgány mladé generace zaujímají k umění stanovisko specificky estetické, i když v Kvartu přihlížejí občas k jeho formulaci sociologické. Kromě řady překladů z prózy i lyriky hlavně západoevropské, článků a essayí, přinášejí nové práce katolických autorů, z nichž dlužno uvést jemného prozatěra bernanosovské ražby J. Čepa a pokusem smrti zneklidnělého lyrika J. Zahradníčka, z nejmladších J. Kostohryza a V. Renče. Obdobným uměleckým stanoviskem vyznačuje se i ostravská Poesie, redigovaná J. Strakošem, Zd. Šmídem a Zd. Vavříkem. Bývalé enfant terrible Akordu prof. arcib. gymnasia v Kroměříži J. Strakoš informuje tu především o literatuře polské a vůbec celá revue, navazující na zaniklý Profil, je orientována proti anglofrancouzskému duchu měsíčníků pražských španělsko-polsky. Z mladších přispěvatelů jmenuji T. Vodičku, který podal v posledním čísle rozbor některých českých překladů Poeova Havrana. Ze star-

ších časopisů Brousilovy Vlasti, Vyskočilovy Literární hlídky a Masákovy Archy, má největší význam poslední revue. Pečlivé a obětavé redakci židenického katechety E. Masáka podařilo se v posledních letech vytvořit z Archy středisko autorů, jejichž význam, přes to, že je mnohdy regionální, dobře reprezentuje tradici moravské katolické literatury. Z řady jmen uvádím aspoň kromě redaktora vězeňského lékaře Fr. Odvalila, jihlavského profesora Dom. Pecku, kdysi ve Znojmě působivšího Ivo Baušeho, svědomitého lit. historického pracovníka Ing. Vil. Bitnara a svatokopečského překladatele a bibliofila O. F. Bablera, jehož vzácné umění tlumočnické převádí k nám ve vlastní edici Hlasy virtuosně nejtěžší literární oříšky.

Zbývalo by ještě promluvit o odborných časopisech od Časopisu českého katolického duchovenstva až po Filosofickou revui a emauzský Pax, ale většina těchto více méně vědeckých revuí nezabývá se publikováním krásné literatury, ačkoliv především olomoucká Filosofická revue věnuje stále zvyšovanou pozornost literární kritice. Olomouckým dominikánům v čele s Dr. M. Habáněm a Dr. S. Braitem, redaktorem odborného měsíčníku Na hlubinu, významného pro literaturu spolupracovníctvím J. Durycha, Dom. Pecky a J. Vašiči, podařilo se shromáždit kolem sebe kruh mladých pracovníků, kteří, doufám, budou nadějí příští katolické lit. generace. Kruh vznikl z přátel kolem Filosofické revue, která již druhým rokem pořádá v pražské filosofické fakultě semináře theologické (Dr. Brait), filosofické (Dr. Habán) a etické (Dr. Urban). Mnozí z členů tohoto kroužku byli jmenováni již dříve. Při této příležitosti upozorňuji na české vydání Summy sv. Tomáše, jejíž překlad pořídí právě olomoučtí dominikáni.

Z deníkového tisku přihlížím pouze ke kulturní rubrice Lid. Listů. Referáty Krlínovy i Bartošovy nemohou se však měřit s obdobnými referáty jiných listů. Nevím v čem je vina, ale touto nedostatečnou erudicí kritickou, a přiznejme si, novinářským referentstvím, trpí většina lit. rubrik, stojících pod hlavičkou lidové strany. Pravděpodobně důležitou roli hraje tu otázka honorování příspěvků, ale významnější je, myslím, určitým směrem zahrocený názor na umění. Dr. J. Krlín ve druhém díle Návratu vzdělanců vyslovuje v závěrečné stati Nábo-

ženství a umění své osobní i kritické kredo. Ale jak je nejasné i při veškerém odkazování k Hellovi a Claudelovi. A právě Claudel v Art poétique, nebo Maritain v Art et scholastique, nebo dokonce náš Durych v Poetice dosti jasně řekli, co již tvrdil sv. Tomáš, že umění vyrůstá z pravdy. Umění jako dílo člověka nemůže se vymknouti přirozenému rámci každého lidského konání. Umění, a na to se zapomíná velmi často, které není živeno nadpřirozeným, ještě může být uměním. Ještě může být dobře uděláno, a sice v každém ohledu, protože nejsou jen pravdy Božské a nadpřirozené, nýbrž jsou též pravdy přirozené. Brait v Akordu napsal: »Když umění chce jenom z pravd přirozených žít, pokud jen chce z nějaké pravdy žít, pokud chce být tedy lidským, protože pravda jest podstatnou výbavou člověka, jeho života a díla, jest umění. Ale nestačí k umění, aby někdo jenom žil z pravdy nadpřirozené, aby tedy byl dobrým katolíkem.« Tisk strany od oficiálního deníku až po maloměstské týdeníky trpí tímto nedostatkem uměleckého hodnocení.

Vážné řešení této otázky nacházím v Masákově Arše, ačkoliv právě ediční činnost D. L. U. by neměla dělati uměleckých ústupků svému čtenářstvu, sestávajícímu většinou z literárního průměru. Katolicky orientovanému tisku i revuím vadí značná roztržitost, mnohdy podložená zájmem nebo nutností čisté osobní. Koncentrace časopisecká by tu jenom věci prospěla.

Zbývá ještě promluvit o dvou pravidelných edicích, jež sice stojí stranou oficiálního literárního zájmu, které ale pro katolické uvědomění a literaturu přinesly jednu z nejpodivnějších a nejryzejších hodnot. Význam a spravedlivé ocenění ediční činnosti staroříšského Josefa Floriany ocení teprve budoucí lit. historie. Probíráme-li se již dnes Prameny a sledujeme-li vydavatelskou produkci, která již po 50 let vychází ze staroříšské chalupy, prostě žasneme, odkud se nabralo v bývalém profesoru tolik energie, že přes všechnu nepřízeň a řekněme pronásledování si zachoval tak neústupný kritický postoj, sloužící jedině katolické myšlence individuálně chápané. A druhou takovou moravskou studnicí dobrého díla, radosti i boje jsou Demlovy Šlépěje. Není bez významu, že obě tyto edice, tak vzácné vypravené při dnešní knižní krizi, vznikly a vycházejí v podhůří Českomoravské

vysočiny. Mezi staroříšským a tasovským podnikáním a okolním krajem i lidem je určité duchovní pouto, a věřím, že by nemohly Archy ani Šlápěje vycházeti v českém Polabí nebo na moravské Hané, ačkoliv jsem prost jakékoliv aplikace prostředí na literaturu. Je to obdobný rys, který spatřujeme u Březiny, třeba bylo u něho prostředí novoříšské přes svůj nesporný význam některými badateli přeceněno. A není náhodné, že tato tři jména, drahá katolickému čtenáři, vytvářejí přes množství individuálních odlišností společenství duchů, jež jsouc zbudováno na tradičních základech, je vůči ostatní produkci české literatury v splendid isolation. Putujete-li do Staré Říše, ať již od Telče, nebo od Želetavy, překvapí vás určitá krajinná jednotvárnost, přerušená mírně zvlněnými kopci s lesíky a bažinami, táhnoucími se k severu. A přece uvědomujete si vnitřní duchovost kraje, jako se vám stává, stojíte-li v kraji turnovském nebo jihočeském. I když plně pochopíte tradici půdy, předků i duchovních bouří, odbývaných na moravské i české straně, v pohraničních lesích od Žďáru až k novohorským sedlům, podivujete se skromnosti a duševní aristokracii vašeho prostého hostitele, věrného žáka Léona Bloye. Není tu místa pro výklad Florianovy historiosofie, v níž je nejenom základ jeho neúměrné organizační činnosti a kriticismu, ale i výplod jeho ryzí víry, jejímž znakem není pokora, ale gesto aristokratické a bojovné. Pozornost věnujme jeho ediční činnosti, obsahující sbírky *Nova et vetera*, *Studium*, *Nejmenší revui*, *Kursy* a *Archy*, kromě nejdůležitějšího *Dobrého díla*. Mimo hojně dřevoryty, lineoryty, kresby i malované obrázky, které jsou dílem pracemi cizích mistrů, dílem dětí Florianových, najdete tu četné překlady z literatur západních, na příklad z francouzské, španělské, irské renesance katolické, německé, anglické, americké i ruské, kromě literatury theologické, překladů ze sv. Otců a mystiků v pořadí církevního roku, neboť tyto svazky vycházejí nyní čtyřikrát ročně, ale ještě předminulého roku vycházely sedmkrát: to jest k Epiphaniím, k Hromnicím, o Velikonocích, na Letnice, ke žnám, k posvícení, v Adventě. Mimo tuto literaturu, již překládají vedle Floriana, jehož překlady jsou výrazné stejně jako jeho mluva, v níž rád užívá podobenství a obrátů z řeči lidové, na př. Pastor, Zaorálek, Skalický,

Marčanová, Čep, Reynek, Řezníček, Chudoba, J. Závada a j., jsou tu občas uveřejňovány práce původní od Durycha, Čepa, Reynka, z lyriků A. Vyskočila, Zd. Řezníčka, F. A. Springera a jiných. Tato jména představují také nejbližší kruh Florianův, který tento miles christianus vytvořil kolem sebe opravdovým bojem proti »veřejným duším«. Základnou tohoto postoje jsou tři body: Zjevení La Salettské, Dekret o denním svatém přijímání, a politická činnost kněžstva. V literárním přehledu zasluhuje především zmínky jeho vydávání *Dobrého díla*, kde za 50 let vyšly knihy náboženské a filosofické (Hello, Carlyle, Maeterlinck, Chesterton, mystické, sv. Kateřina, sv. Terezie, bl. Kateřina Emmerichová, sv. Jeroným, umělecké, Bloy, Barbey d'Aurevilly, Schwob, Jammes, Villiers de L'Isle d'Adam, Péguy, Chesterton, Yeats, Synge, Krasinski, Dymov, Belloc, Remizov, Norwid, Durych a j., a z děl obrazových Rouault, Čapek, Hoffmann. Je to práce nesmírná a při finančním nedostatku vydavatelův vzbuzující všeobecnou úctu. V jádře je však Florian nesmířitelný bojovník za víru a pravdu. Odtud neúprosné — často i osobní — výpady v poznámkách k Archům — jméno jako celá vydavatelská činnost hory Studia souvisí s celkovou organizací Florianova názoru na život — pověstné Ruměje a Vyklizujeme, které, bohužel, vykonaly spíše více negativního. Přece ale vnesly do katolického literárního podnikání čistší vzduch a nemohou býti vytýkány Florianovi, neboť jeho specifickým znakem je býti stále ve střehu, brániti se a napadati. Z těchto polemik vysvětlíme si osamocenost Florianovu, střídání jeho přátel a oblibu u lit. mládeže. Odtud vysvětlíme si jeho kritický postoj k dvěma dřívějším nejbližším spolupracovníkům P. J. Demlovi a Durychovi, kteří zároveň s A. Strížem, P. Vránou, O. A. Tichým tvořili první opravdově uvědomělý hlouček Florianových věrných. Třeba se cesty obou nejvýznamnějších autorů Durycha i Demla konečně zkřížily se zájmy Florianovými, musely projíti tímto ohnivým křtem myšlenky a kázně.

Je-li Dobré dílo i Archy obrazem Floriana bojovníka i věřícího, jsou i Šlápěje odrazem tasovského samotáře františkánského typu Jakuba Demla. Demlova povaha dítěte-básníka, milující květiny, špačky i všelikou havěť pozemskou, nezabývá se problémy, politikou a kritikou.

Najdeme-li tyto partie v Šlápějích, potom jsou to okrajové poznámky outsidera, které přes všecku důraznost, kterou jim tato gotická duše přikládá, hraničí s dětskou hašteřivostí a žvatláním. Deml má potřebu lásky a autority, které všechno obětuje a jíž se plně podvolí: po Bílkovi byl to Florian, zůstal mu Otakar Březina. Není zde místa pro hodnocení Mého svědectví o O. Březinovi, ale právě na těchto záznamech, jistě pravdivých, možno sledovati básnickou individualitu J. Demla. V jeho dopisech, visích, básních i próze, jimiž plní Šlápěje i básnické sbírky, je pathos boje, který však nerozeznává mezi cílem a prostředkem. Není bez významu, že právě k němu lne polský Żegadłowicz. Ryzí je Deml pouze tam, kde promlouvá, aniž by jeho obzor byl zatížen filosofií a citátem, kde všechno proudí z přemíry citu a je zachycováno extatickými otřesy sensitive, pro kterého existuje především vidění srdce. Cituji Březinu, když psal Demlovi o jeho Slovu k Otčenáši Fr. Bílka: »Je to často jen věta, dvě věty, obraz, pohled do rodných hor, pozdravení bratrstvům stromů a skal, zachycený úsměv jejich vod a květů a nade vším slávou a světlem hřmící propast nebes, před níž v závratí jako zábradlí chytáte se země. Neviditelní ptáci krouží v azuru. Duše Vaše chvěje se sladkými dávnými hlasy. Milostí stáváte se dítětem; tajemství se Vám otvírají.« Tento citát vystihuje plně Demlovo místo v české literatuře, charakteristické kouzlo jeho snových visí, nežných rozhovorů se sestřičkou Miriam a mými přáteli, které zůstanou v určitých místech pokladnicí české řeči a františkánským gestem zjhlého ducha. Expedici »Šlápějí« obstarává pí P. Kytlicová, básnířka hluboké a soucitné písně o mateřství a lidské touze rodičů a dětí.

Kromě Floriana a Demla je nejznámějším představitelem české katolické literatury J. Durych. Vyšel z Floriana a zakotvil pro nynější dobu v olomoucké Na hlubinu, věnuje se především studiu sv. Tomáše Akv. Básnický zjev Durychův vynesla doba. Když v Rozmachu vystoupil proti Husovi, pobouřil většinu jinak orientované inteligence. Dnes onen výpad je pouze historický fakt, nemá žádného vztahu k Durychovi-básníku, stejně jako s Durychem-umělcem nemají co činiti často jepicovitě nájezdy na příslušníky jiné orientace, aktuálním zájmem inspirované a byť s dobrým přesvědčením bez hlubší znalosti a pochopení uveřejňované

články v Akordu, na př. O chvále jesuitů a pod. Nemůže nás, i když často překvapuje, zde zajímat jeho ohlušivý a řevnivý způsob boje, poslední dobou umírněnější a v pútce s Florianem na štěstí resignovavší; to je pouze slabina českého katolického literáta, který uměleckou potenci musí rozmělnňovati a vybíjeti v různých denních poznámkách, pomíjivých stanoviscích, místo aby se věnoval pouze svému dílu a v něm viděl vítězství své myšlenky a ideového směru. Že však Durych počíná se věnovati životu kontemplativnímu, že chápe řád Boží a pomíjivost věcí časných, a že v tomto zorném úhlu hodnotí své myšlenkové bohatství, na to ukazuje fakt, že rozebrané, paličsky ironické essaye Ejhle člověk, diktované dobovou situací, nevydává nově v souborném vydání. Znamená-li bojovné gesto u Floriana nutnost stejně potřebnou k životu jako vzduch a chleba, bojovný pathos u Demla projev duše, okouzlené přírodní krásou, je Durychův ironický posměšek jenom vnějším obrazem jeho dvojklaného uměleckého nazírání. Ironie, skepse, zápas o časné věci a veškerá reakce na věci tak příliš lidské a české, náleží Durychovi, vojenskému lékaři, redaktoru Akordu, příteli dra Braita atd. S tím vším nemá co dělati Durychovo umění, pohybující se na žebří nejrůznějších hodnot, ne vždy básnicky pročištěných a z vnitřního bohatství vytěžených. Jemný analytik Máchova verše A. Vyskočil podal v Tvaru pečlivý rozbor Durychových básní a přesvědčivě ukázal na některé básnické suchopáry Durychových veršů farizejsky přioděných myšlenkovou dialektikou. A stejné kazy najdou se i v široce založeném díle prozaikém. Nenazval nadarmo Florian jednu z nejzávažnějších scén Bloudění »zkecaným milováním«, nebo myšlenkovou strukturu Paní Anežky Berkové podle Poea »morem didaktického básnění«. Uvádím výtky právě se strany katolické, poněvadž Bloudění, i když vyvolalo kritickou odezvu u historiků (na př. Hrubý) a protestantů, nehledě k zaujaté inteligenci určitých skupin, bylo poctěno státní cenou a P. Eisnerem překládáno do němčiny. Překlad užitečně zeškrtaný proti rozvleklému archivnímu historismu některých kapitol originálu pro krizi nakladatelského trhu dosud nevyšel. A přece v Durychově próze najdeme místa ryzosti až křišťálné, kdy nás uchvacuje nejenom hlubinná závažnost a novost po-

střehu, která zároveň prosvětluje propast andělskou i demonickou, ale i vírná a dramaticky pointovaná moc slova, vybrušujícího myšlenku průzračně. Vnuk kostelníků a předříkávačů na pouti zmocnil se české řeči tak, že pod jeho citovým rydlem stala se tajemným zaklinadlem i překypující fontánou životní i lidové moudrosti. Formální i architektonická struktura nejlepších Durychových próz v Rekviem a některých scén v Bloudění je typicky rembrandtovská, můžeme říci barokní, nezneužívající ovšem tohoto pojmu jako na př. Götz v Básnickém dnešku. Barokní, t. j. z nicoty temenící pojetí světa i života rozvrstveno se v Bloudění do kataklysmatických rozměrů a bylo samozřejmé při pohledu na tento labyrint světa, v němž Andělka i Jiří hledají svou hlubinu bezpečnosti, že celková konstrukce vyzní disharmonicky. Ne v evokaci prudce vznosné epiky válečných dějů, v bezútesně pronikavém portretu »doby zlé a krásné«, ale v posměchu a soucitu nad lidským nitrem, v demonickém děsu a v mlčení »s Bohem a anděly« dosáhl Durych objektivitu uměleckého nazírání. V symfonické bouři vášně, živelný orkán zkázy a rozvratu odstínil dobře od jemného koncertu duše, zblázněné v Bohu. Neřestná furie války, zlotřilá zákoutí měst, kde prokletá individua slaví své orgie, jsou ostře vržena proti obrazům zpovědi a mše u řeholníka na Montserratu, modlitby před obrazem zavraždění sv. Václava v Chebu i prožití Otčenáše při popravě. Jako zkamenělá potopa Montserratu s neuhasitelnou touhou po Absolutnu a přece ztrnulá v úhlu věčnosti strmí nad dosavadní českou historickou tvorbou barokní krása Durychova Bloudění. Vraťme se ale k celkovému pochopení Durychova zjevu, který v Evě a verších Té nejkrásnější zapěl jedny z nejkřehčích písní české náboženské ně-

hy. Padla již slova »Durych-Antišvejk« a jsou to slova velmi jasná a přiléhavá, myslím však, že se Durychovi často nedostává dosti pokory, aby toto označení rehabilitátora české katolické tradice unesl. Snad tuto pokoru a radostnost dal aspoň do vínku nové generaci, připraviv pro ni půdu příznivější a nadšenější čtenáře.

Naděje katolické literatury upínají se z dnešních mladých především k Janu Čepovi a Janu Zahradníčkovi. První, autor Zeměžluče, nepronikl ve svých prózách, obnažujících soucitně i zvědavě dřeň lidské bídy a hrůzu bolesti i samoty, k nutné syntéze, nevymanil se z nánosů temnot a běsů a nevyvážil jejich jízlivosti darem vnitřní jistoty a zakotvenosti. Čep je však při své psychologické jemnosti zjev v mladé próze osamocený a vzácný. V poslední Zahradníčkově knize Návrat, vydané na podzim, slyšíme známá roztesknění sensitiva, jehož víra dozrává bolestí samoty: »Vrátil jsem se zase k smutku radostnému — jímž zde teskní tráva, oblaka a strom — vrátil jsem se tiše k poranění svému — jak když proniká mě touha po někom« nebo v závěrečné strofě »Odkud odejítí už je příliš pozdě — příliš pozdě shořet stiskem anděla — každý v sobě bloudí jako v modrém hvozdu — až jak vlna světla vstoupí do těla.« Vzpomínáme, slyšeli jsme obdobný stesk erotického podkladu v agonii touhy, utěšující se v samotě, již kdysi v Březinových Tajemných dálkách. A Zahradníčkovu návaznost na březinovskou tradici je kladem mladé katolické lit. generace. Neboť návratem ke katolické generaci předcházející bude značně posíleno dnešní umění, pro jehož autory existuje jediná poučka, již jsem se snažil objasnit tímto náčrtem, podle slov doktora Andělského: »Quantum potes, tantum aude.«

L. Eida:

Až budu sám . . .

*Až budu sám,
rozplynu v tichých myšlenkách
jak světlo bledých hvězd
pozdě k ránu.*

*Až budu sám,
očima obdivu
v zahradě pohladím květiny,
kterými básníci propletli básně.*

*Vrátím se spokojen,
jak dítě pohádkou
o zakleté princezně v ledovém zámku
a vzpomenu na tebe, maminko,
abych se ohrál o tvoje slova.*

Nezapomínejme na periferii.

Snad ničím jiným není platný společenský řád veřejněji a důrazněji obžalován, jako periferiemi velkoměst. Bída je tu příliš blízko nadbytku, hladový žebrák je příliš zblízka drážděn vůní stolů bohatých. Periferie je zřejmě nebezpečná hypotéka dnešní pyšné doby. Sama stačí k tomu, aby hospodářské a mravní saldo bilance kapitalismu učinila pasivním. Liberalistický hospodářský mechanismus je insolventním dlužníkem hadrářů z periferie. Nebylo nesnadno odhadnout Marxovým a Leninovým učedníkům, že barákové kolonie, zrcadlo bídne pravdy přítomného řádu, jsou vhodným pařením nenávisti, mohutnou hranicí nahromaděné zloby pro podpal poselstvím třídního boje.

Kde jinde se dá říci o mase dělníků přesněji, že v boji nemá co ztratit leč své okovy, než na periferii. Kde jinde nalézt chtivější oči pro nutná slova odplaty komunistického tisku. Dlouho se zdálo, že tady je prostor vzduchoprázdný pro zvuk slova Lásky. O tuhle oblast jeví zájem jen největší misionáři — jinak se o ni mnoho nevědělo. A je to pochopitelné: tramvaj sem nejezdí, automobil se vyhne úzkým a bláťavým silničkám a rozumný moderní obchodnický člověk nemá tu co najít. Hadry a popel jsou nevýnosný artikl.

Ani vládní soudruzi se nestarali soustavně o území objektivní chudoby. A tak periferie byla jedněm jen volební pastvinou, kde pilně nalévali mluveným i psaným slovem pelyněk pro chuť života, druhým zemí zcela neznámou a konečně třetím ve fantasii zločineckou čínskou čtvrtí, a dál se o ni nestarali. Ti všichni se na periferii provinili. Zapomněli, že předměstí velkoměst čítají miliony lidí zproletarizovaných na sto procent hospodářsky, ale ještě ne úplně a také ne všeobecně mravně. Ale smíme se vůbec ptát na periferii po mravním vztahu jejich obyvatelů k bližnímu a dokonce k Bohu? Či nežijí tu simplicissimi XX. století, kteří ztratili pojem bližního a ještě víc Boha? A neroste tu generace, která se o Ném namnoze nedozvěděla?

Výhledy se zdají prima facie beznadějně. A přece se tu už nebo konečně o zachranu duší pracuje, v cizině o desetiletí dříve, u nás teprve od nedávna. A pracuje tu činitel povoláný a povinovaný: Církev.

Pierre Lhaude, jehož kniha o výsled-

cích a dalších úkolech církevní práce na pařížské periferii dočkala se v 16 měsících sta vydání, nám předvádí úžasné mravní a hospodářské úspěchy, jichž dosáhl církevní apoštolát a to především laický apoštolát vysokých škol pařížských. Rudé předměstí, mocenská základna francouzského komunismu žije dnes intenzivním náboženským životem. Dílo pomocných většinou dřevěných kaplí došlo svého požehnání. V pěti letech (1925 až 1930) vyrostlo na pařížském obvodu 52 kaplí a kostelů, získáno 80 stavebních pozemků, koupeno nebo vystavěno 53 domů, zřízeno 40 lékáren chudých, 12 škol a 14 opatroven a dětských jeslí. Theologové, posluchači vysokých škol umělecko-průmyslové školy stali se podle potřeby zedníky, tesaři, truhláři, čalouníky. Rozdělili si obvody, v nichž pravidelně navštěvují »své stanice«, vyšetřují a obstarávají čeho je třeba pro vnější i vnitřní život těch, které přejala v životě bída. Získali do služeb charity rozhlas, žurnály, korporace a jednotlivce. Opatřují práci nebo alespoň chleba, zařizují obydlí, učí dobrým slovem a příkladem. V Paříži ovšem pracuje katolická charita ve velkém měřítku už skoro od počátku našeho století. Má zkušenosti, tradici, důvěru periferie a pravidelně přispívající dobrodince. U nás v Praze práce charity na periferii teprve začíná, ale i tu vykazuje značné zisky. P. dr. Urban, zvaný apoštol periferie nebo P. dr. Krus jsou na periferii dobře známi. Pravidelně a často navštěvují domky všelijak z rákosu, hlíny a dřeva slepené. Pomohou, seč jsou, všude a každému. Někde opatří práci, jinde oděv a pokrm a všude rozdají lásku porozuměním, úsměvem a dobrým slovem, ceněným i na periferii neméně než chléb.

P. dr. Urban se dvěma novici a námi — třemi členy Č. L. A. — procházel několik hodin domky ve Slatině. Je tu 8.000 lidí — z nich mnoho nezaměstnaných. P. dr. Urban mnohé zná jménem, ví i o rodinných událostech, o zaměstnání jich — ví, kde a kolik lidí bydlí. Viděli jsme hodně upřímné radosti při uvítání, překvapila nás čistota a úprava některých domácností. Jako všude i na periferii za týchž poměrů žijí lidé různě. Je to rozdíl duší. Setkali jsme se s křesťanským pozdravem starých i malého chlapce. A dav dětí zval: U nás jste ještě nebyli, přijďte k nám.

A P. dr. Urban si stěžuje, že nejde rozřešit problém bilokace. Stmívá se, je nutno zpět. Lze ještě jen poslat tu a tam po dětech trochu hrachu nebo kávy a vračíme se.

Za těch několik hodin jsme se i my, zprvu trochu udivení a ostýchaví, chudákům a periferii lidsky přiblížili, poroz-

uměli a pochopili, že na periferii zvítězí buď láska nebo nenávisť. A my se rozhodli pro tu lásku pracovat. Nesnadný úkol, ale s pomocí Boží mohou i pražští katolíti studenti vykonat kus záchranné práce podle vzoru svých pařížských druhů.

mh

Miriam:

Strofy pesimistické.

*Úsměvy rudé odkud lze vzít?
Tak málo štěstí je v našem životě!*

*Tichounkým klidem hodiny tekou,
jindy dni zoufalé smutkem se vlekou.*

*Klopotně jdeme nám vytčenou drahou,
s věčnými mlhami nad svojí hlavou*

*Sotva kdy vznítí se duše opilá city —
v skleníku srdce tropické květy jsou skryty.*

*A jsou-li přec plameny u srdce tvého,
vznály se úderem blesku zlého.*

*Jen noci bezhlasé ukonejší v snění —
tu možno zapomenout, že štěstí není*

„Sexuální problém.“

Dva významné problémy životní zaujmají mysl každého mladého člověka: problém existenční a sexuální. Je to přirozené, vždyť odpovídají dvěma nejsilnějším pudům, pudu sebezáchovy a zachování rodu. Dnešní poválečná doba, doba tolika krisí, je v principu krisí mravní, zaviněnou nesprávným řešením obou zmíněných problémů a jejich nepochopením. Kdyby srdce boháčů znalo pravou cenu statků pozemských, správný poměr člověka ke hmotě, nesloužilo by jen mamonu a netěžilo nekřesťansky z těžké práce dělníka. A mezi dělnictvem nebylo by takového nezdravého vření, nespokojenosti a mnohdy přemrštěnosti požadavků, kdyby v pozemském blahobytu nevidělo všechno.

Otázka sexuální je také chápána a vykládána s tolika různých hledisk, že z toho musel vzniknouti velmi neblahý chaos. Na šesté přikázání hledí se s útrpností, ba i s opovržením. Literatura, scény, biografy a společenské podniky téměř všechny předvádějí s oblibou neřest, zakuklenou mnohdy v různých formách, poněvadž je atraktivní, tajuplná a tím pro mladé lidi lákavější.

Ovoce této neblahé práce, jejímž cílem je mamon na jedné a rozkoš na druhé straně — je žalostné. Zákonodárci, lékaři a policie stojí tu bezradně — nedovedou tomu čelit ani to regulovat, poněvadž neznají neb nechtějí jít na kořeny toho zla, nedovedou uzákonit — náboženskou výchovou, vědomím mravní odpovědnosti osobnímu Bohu, bližnímu i sobě — ten osvědčený paragraf: nesesmilníš!

My studenti a všechna naše mládež musíme mít v otázkách sexuálních jasno. Tou těžkou cestou mládí potřebujeme průvodce spolehlivého, nechceme-li mít z vnitřního života jen ponuré bojiště vášní a z morálky pouhou hygienu smyslů. (Bernanos.)

Chcete-li mít v otázce sexuální jasno, přečtěte si všichni nedávno vydanou a vkusně vypravenou brožurku olomouckého dominikána Dra M. Habáně O. P.:

»Sexuální problém.«

Dr. Habán, redaktor »Filosofické revue«, známý přítel studentstva, řeší tam sexuální problém s neúprosnou logikou a přesvědčivostí na základech opravdu vědec-

kých, shodujících se s nejnovějšími poznatky lékařskými a psychologickými. Do víte se tam, co to je láska a jak má vypadat, poznáte psychologii mládí se všemi jeho sklony a vlastnostmi a budete se pak snadno orientovat v těžkých chvílkách studentského života. Budete mít v duši klid a

jasno a všechno rozumně a správně odůvodněno. Cena brožurky je jistě nepatrná, na finance nemůže se nikdo vymlouvat, neboť 4—5 Kč ušetří snadno. Objednejte včas a všichni. — Adresa: Administrace »Filosofické revue«, Olomouc, Slovenská ul. č. 14. MUC. F. K.

Úryvek z revue „GOLEM“ od Voskovce a Wericha.

Otištěno se svolením Divadelního nakladatelství Evžena J. Rosendorfa v Praze I., Perlová ul. 5. Knižně vyšlo v téže nakladatelství za cenu Kč 15.—.

PRACH & POPEL.

PRACH (za scénou, bouchaje na dveře): Hej hola, otevřte!

POPEL (za scénou): Co zde mlátíte, vždyť tam nikdo není!

PRACH: Jste na omylu, cizinče, viděl jsem tam vklouznout tři neblahé stíny.

POPEL: To je jiná, šlechtici. Připojím se k vám.

PRACH: Buďte mi vítán, baronete. Jaká to slota dnešní noci, což?

POPEL: Ba, zmrzlá voda s nebe dští a na naše dopadá hlavy. (Bouchá na dveře.) Nuž, otevřte, ať jste kdo jste! Hej, holi hej, halila, houha, hulili!!

PRACH: Otevřte okamžitě vrata, nebo neotevřete-li vrata, vyvrátíme vrata!

POPEL: Hrome, esli nejsou otevřená!

PRACH: U šlaka, to jest pravdou! (Otevře vrata a vstoupí hřmotně na scénu, následován Popem.)

OBA (oklepávají s mušketýrských oděvů spoustu sněhu).

POPEL: Jaká to plískanice dnešní noci plíská!

PRACH: Hoj, haraší to na cimbuřích a skučí severák! Leč, směl bych, šlechtici, já vaše jméno znát?

POPEL: Mé jméno znáti chcete? Nuž, slyšte je: Já sluji Pavel Popel, pán na Lomnici a nad Popelkou, poslední po přeslici. (Dvorně smeká a klaní se.)

PRACH (smekaje): Čest zasloužená budiž vzdána erbu vašemu. A já pak nejsem nikdo jiný, než sám Prokop Prach z Prachatic.

— Fanfáry v orchestru. —

PRACH & POPEL (zpívají):

POCHOD STOPROCENTNÍCH MUŽŮ.

PRACH (rozhlíží se po scéně): Nuž, chásko zbabělá, nyní víš, s kým máš tu čest!

POPEL: Vylézejte z děr, záhadní prasáci!

PRACH: Hej, larvy slizké, hola, ponravy dosud nevykuklené, vari, všechno ven!

POPEL: Pospěšte, ať můj šlechtický kord probodne vaše plebejské pupky!

PRACH: Vylézejte ze svých úkrytů, pravím vám, vylézejte ze svých úkrytů.

POPEL: . Pravím vám, nenechte ho pravit! (K Prachovi.) Oni tady nejsou!

PRACH: Ale pak, šlechtici, buď skryli se, nebo uprchli.

POPEL: Nechci nikterak podezřívati šlechtický váš ok, leč rcete mi, nebyla to šalba moku pinkasovitého, jež dala vám vystati před očima tré stínů, any se sem ploužily?

PRACH: Můj dobrý skorovladyko

POPEL: . Jsem lenním pánem na Hanspaulce!

PRACH: Můj erb pak zdobí fešné zdivo Pelc-Tyrolky!

POPEL: Tož sejdeme se u Bulhara.

PRACH: Já béru výroky vaše stran moku pinkasovitého za bodrý mušketýrský šprým.

POPEL: . Sám Jindřich IV se mi choromyslně smá vával.

PRACH: Nikterak nepochybují o tom, že vaše enšpíglovské kousky začasťe mnohou hospodu severního Němněcka rozchechtaly.

POPEL: Ba, jich ve Flandřích jsem hrával ve vrhcáby a holdoval karbanu, kteréžto slovo od slova carbo pochází.

PRACH: Já klaním se vašemu klasickému vzdělání.

POPEL: Vždyť na Salamance měl jsem Stiebera.

PRACH: Leč, kamaráde v erbu, taškařice stranou! Nebyla to šalba ani mam, ni klamu nebylo tu, když spatřil jsem tři stíny a sice stíny neobyčejně oplzlé a nad to chlipné, any se plouhají do tohoto

pustého zboženiště, spojeného s rumiš-
tětem.
 POPEL: Pakliže zde nejsou, tož musili uprci!
 PRACH: Bohdá uprci! Leč kudymadle?
 POPEL: Hle, studna kás, černý otvor kys
skýtá, jenž vede kams. Pohledme tams!
 (Kráčí ke studni.)
 PRACH (následuje ho): A jsou-li dobrými
lezci, pak bylo jim hračkou spustiti se
v hlubinu a zmizeti ve vlhkých prostora-
cích. Dovolte, bych vrhnul se tam bez
meškání. (Sápe se do studny.)
 POPEL (ho zadrží a vyskočí na okraj studny):
 Nikoliv, šlechtici, já jsem to, který spustí
se dolů, neb nikdy nepřipustím, aby jiný
mne předešel. Jsemť Popel a je zvykem
Popelů spouštěti se do každé díry!
 PRACH: Nechci se dotýkati cti vašeho erbu,
šlechtici, jen na to však vás pozorna či-
ním, že já to byl, který ocitl se na holič-
kách a vy teprve dodatečně na tyto ho-
ličky jste přikvačil!
 POPEL: Je mojí povinností vám přispěti
a nedopustím, byste se vydal v nebezpe-
čenství, neboť ta studna je příliš hlu-
boká!
 PRACH: Tož dovolte alespoň, bych pozřel
do té hloubky a studnu prozkoumal.
 (Nakloní se přes okraj, Popel se neopa-
trně dotkne jeho klobouku a shodí jej
do studny.)
 PRACH (osopí se na Popela): Tak vám pěk-
ně děkuju! To se vám povedlo!
 POPEL: Baronette?
 PRACH: Žádnéj baronette, klobouk jste mi
shodil!
 POPEL: To je řeč k vůli klobouku!
 PRACH (sejme Popelovi klobouk a klidně
jej hodí do studny): Aby bylo těch řečí
míň!
 POPEL: Pane, co to bylo?
 PRACH: Klobouk!
 POPEL: Ale to byl můj klobouk!?
 PRACH: A tamto byl zase můj!
 POPEL: Ale ten můj byl lepší než váš!
 PRACH: Řekl jste?
 POPEL: Že jste měl blbej klobouk!
 PRACH: Kdo?
 POPEL: Vy!?
 PRACH: Já?
 POPEL: Ne, klobouk!
 PRACH: Já, klobouk?!
 POPEL: Ne, blbej!
 PRACH: Blbej?!
 POPEL: Jste vy a klobouk taky, voba!
 PRACH: Metám vám ve tvář rukavici!
 POPEL: Tak honem!

PRACH (uhodí ho rukavicí do tváře).
 POPEL: To je sprostý, pane, to bolí!
 PRACH: Taste! (Sám tasí.)
 POPEL: Co jsem?
 PRACH: Taste!
 POPEL: Co že jsem!
 PRACH: Taste!
 POPEL: Která?
 PRACH: Taste!
 POPEL: Ach, tak, soubojovati hodláš, kmete
předčasně omládlý!
 PRACH: Tak jest, zdrchaný mecenáši. Braň
se!
 POPEL: Při sám Vančura, ty se braň!
 PRACH: Do boje, ať žije humanismus! Tas,
tas, tas, tas!
 POPEL (tahá bezvysledně kord z pochvy):
 No, hned!
 PRACH: Snad pařát zbabělý se ti třese?
 POPEL (marně se snaží vytrhnouti kord
z pochvy): Mečisku ve futrálu zlíbilo se!
 PRACH: Jak to?
 POPEL: Nejde ven! Je to prevít.
 PRACH: Ukažte! (Pomáhá Popelovi vytá-
hnout kord z pochvy, ale nedaří se jim
to.)
 POPEL: Esli to není zrezavělé od krve.
 (pachtí se s kordem) . . . já jsem měl tu-
hle souboj s jedním tlustým pánem .
 a on měl cukrovku . Možná, že ta me-
lasa lepí.
 PRACH: Takhle to nedostaneme ven! Mu-
síte sundat ten bandalier. (Pomáhá se-
jmout Popelovi řemen s kordem přes
hlavu, při tom se oba do řemení zaple-
tou, až konečně Popelův kord v pochvě
je sejmut.)
 POPEL: Teď to chytněte a tahejte, neboť vás
dychtím probodnouti. (Tahají ze všech
sí, jeden za koš, druhý za konec pochvy,
zase bezvysledně.)
 PRACH: Tohle je blbost, co tady děláme.
 Protože takhle když taháme každý na
jednu stranu, ty síly se rozkládají!
 POPEL: To se ví, my musíme tahat svorně!
 (Popadnou oba kord za koš a tahají jed-
ním směrem, při tom div neupadnou.)
 To je volovina!! To by na druhé straně
musel někdo tahat! (Dostane nápad.)
 Ať tahá gravitace! Gravitace bude tahat
dolů a my nahoru! (Postaví kord košem
na zem a vytáhne hravě s Prachem po-
chvu nahoru, takže obnažený kord zů-
stane ležet.)
 POPEL (zvedne kord).
 PRACH: Tak už je to dobrý teďka, ne?
 POPEL: Jo, teď to jde!

PRACH: Nuž, braň se, sketo nemytá! (Tasí a postaví se do střehu.)
 POPEL (postaví se jako ke kulečníku třímaje kord jako tágo): Halasím ti vsťříc, ničemo! Chceš zahynouti buzarem anebo kopfštosem?
 PRACH: Tak jak to zase stojíte?
 POPEL: Toť pravý falcký střeh, či garda westfálská!
 PRACH: No dobře, ale ta se hodí pro šerm flámský protireformační a mantinelový!
 POPEL: Já však byl tak školen na hradě Kokoříně! Sám Zvíkovský Rarach byl mi učitelem.
 PRACH: Leč, milý holobrade, jsme odkázáni na končíře, v tom je ta nesnáž!
 POPEL: Snadno se přizpůsobím!
 PRACH: S loyálností sobě vlastní prozradím vám několik triků. Držím se školy Brabantské. Nejdůležitější je, náležitě soupeře postrašiti vyzkoušením pružnosti damascenské oceli! (Ohýbá nad hlavou pružný meč, Popel ho napodobuje; jeho meč však zůstane ohnutý.)
 PRACH (zoufale): To je těžké šermování. (Zahodí kord.)
 POPEL: No tak, já to narovnáám!
 PRACH (plačky): Ale to už není vono, já jsem se tak těšil, že vás propíchnu.
 POPEL: Neplačte, tak mne propíchnete jindy!
 PRACH (vzlyká): A co bych vás propíchoval, vy jste fajn kluk!
 POPEL (vzlyká): Vždyť já vás mám taky rád!
 PRACH: No vidíte, stoprocentní muži jsme a přes to jsme taková opuštěná zima je nám, a klobouky máme dole.
 POPEL: Taky jsme je tam nemuseli házet!
 PRACH: Pojd'te, vytáhneme je!
 POPEL: Ano, vytáhneme si klobouky! Na vzdory všem, ať Němci vidí, jací jsme pašáci!

Hradecký:

Výbor.

Ve výboru jsou, jak známo, členové, požívající zvláštní důvěry kolegů. Jsou vybráni k tomu, aby vedli svým důvtipem spolek. Slovo výbor, které nelze žádným způsobem odvozovati od výrazu výborný, bývá nahrazováno termínem magistrát. Jeho členové jsou tedy úřední osoby a zaslouží si zvláštní vážnosti. Nebude proto škoditi, uvážíme-li o jejich povinnostech a významných vlastnostech, aby i laik je

PRACH (nad studnou): Dobře! A kdo tam poleze?!

POPEL: Já, já tam polezu, to si nenechám vzít!

PRACH: Já vám to taky neberu, já to potřebuju vědět k vůli té klíce!

POPEL: Kdo ji bude držet?

PRACH (rychle uchopí kliku hřídele): Protože to je odpovědnější... držet kliku!

POPEL: Tak já bych ji podržel, když je to odpovědnější.

PRACH: Chytněte se a lezte.

POPEL (vleze do studny a sešplhá po provaze pod jeviště. Prach drží pevně kliku).

PRACH (volá): Holó, pojd'te nahoru!

POPEL (objeví se nad okrajem studně, drže se provazu): Co je?

PRACH: Jenom, že můžete klidně lézt, že to držím pevně!

POPEL: Dobře, беру to na vědomí! (sleze do studny.)
 (Po chvíli volá ze studně): Haló!

PRACH: Co chcete?

POPEL (dole): Pojd'te sem!

PRACH: Nemůžu, přece!

POPEL (objeví se nad okrajem): Tak když volám, tak něco chci, asi!

PRACH: To je těžká věc, já přece nemůžu tu kliku pustit! (Pustí kliku.)
 — Rumpál se roztočí, POPEL s křikem rychle šplhá po provaze, aby se udržel na stejném místě. PRACH chytá marně kliku. Provaz se dotočí.

POPEL (vyleze ze studny).

POPEL: Takhle to nejde. Buďto tam ty klobouky zůstanou, nebo tam lezem oba.

PRACH: Oba?

POPEL: Nebo se snad bojíte?

PRACH: Pšá! Nikdy!
 —Fanfáry. —

PRACH & POPEL (zpívají):
 POCHOD STOPROCENTNÍCH MUŽŮ.

Místo předsedy bývá krásnolící mladík, obklopovaný davy lichotníků a pochlebníků. Je o něm známo, že musí při schůzích i jiných příležitostech perutnými slovy uvítat hosty. Je to zbytek polyhistorů. Jeho úřad mu totiž velí, aby všemu rozuměl, k ničemu se nestavěl zády a se vším se dokonale vypořádal. Vážnosti mu dodává hojnost cizích výrazů, kterými koření svou vzletnou mluvu. Rozhňevaní členové v něm nacházejí svého soudce. Při soudu však musí být opatrný, aby si to s nimi »nerozházal«.

Jednatel čili tajemník (tajemného na něm není nic). Při schůzích sedí po pravici předsedově a proto bývá nazýván jeho pravou rukou. Vyskytují se dva druhý jednatelů: přepracovaní, kteří nedělají vůbec nic, a nezpracovaní, kteří jednají tak poctivě, že mezi záznamy přijaté korespondence najdeme prospekt na př. na Kristinu Vavřincovou.

Pokladník musí být muž spolehlivý a neobyčejně energický. Ve vymáhání peněz musí mít všechny vlastnosti obchodního cestujícího: trpělivost, neodbytnost a dotěrnost. Nebývá oblíben. Jeho činnost trvá jen od 1. do 5. každého měsíce a po každých prázdninách. Předpokládá se u něho také jisté psychologické vzdělání. Nesmí se na př. opovážit vymáhat příspěvky v době, kdy ubohému dlužníku hrozí »koule«. Myslí ustavičně na peníze, a proto bývá hodně pro sebe a straní se společnosti. Žije jen pro spořitelní knížky, na kterých spí. Je proti každému návrhu, kde se jedná o výdej peněz, a proto žije na válečné noze s knihovníkem, čítárníkem a divadelním referentem. Bývá znám pod pseudonymem »bankéř«, »krkoun«, »keřas«, »kapitalista« atd.

Čítárník je dodavatelem užitkového papíru všem členům a jest proto velmi vážený. Jeho činnost není určitě vyhraněna. Bývá též kolportérem či roznašečem »Jitra, jediného časopisu katolických studentů«. Kde je to možné, doporučují se k této funkci spíše ženské síly, neboť to již je v ženské povaze, roznáseti různé noviny a zprávy.

Knihovník bývá zároveň spolkovým archivářem. Je mu svěřena odřená černá skříň, které se přezdívá knihovna. Její opatrovník musí býti poctivý, a to tím více, obsahuje-li knihovna vzácné exempláře starých knih a časopisů (jako tomu obvykle bývá). Knihovníci bývají notoričtí pesimisté a nespokojení puntíkáři.

Žehrají ustavičně na ubohý stav knihovny. Úřední hodiny v sobotu od 2 do 3 hodin odpoledne.

Referent divadelního odboru et compagnie. Sem patří mimo režiséra na prvním místě nápověda, čili muž v boudě, který hraje při každém představení hlavní úlohu, tahoun opony, světloňoš čili lucifer, statisté, malíři kulís, ličitelé a herci. Výsadou režisérovou je, že si může vybrat nejlepší úlohy pro sebe. Při zkouškách se úředně rozčiluje a hraje si na starého. Je obletován mladými nadšenci, kteří z lásky k divadlu chodí pro kroje, obstarávají paruky, metou jeviště v marné naději, že si také »zahrají«. Při představeních hrají prozatím neviditelné úlohy, jako hulákající dav, kroky, výkřiky atd. Režisér bývá dobrým tanečníkem, lvem místního korsa a milovníkem i mimo jeviště. Ve schůzích obvykle navrhuje, aby mu byl výborem zakoupen permanentní lístek na všechna divadelní představení, aby si prý rozmnožil znalost divadelního umění. Vážností ve stavu divadelním vyniká i fotoamatér zdařilých scén. Kde ještě tato živnost neexistuje, vřele se doporučuje (taxa: 3 snímky 5 Kč).

Duchovní referent je pravým opakem předešlého. K této vážné funkci se hodí kolegové usedlejšího a pokročilejšího věku. Žijí životem asketickým a bývají označováni přezdívkami »zasněný Budha« nebo »vousaté božstvo«.

Referent sportovního odboru. Tento muž hříšně navštěvuje schůze jen z finančních důvodů; chce-li totiž na novou merunu nebo síť. Je na kordech s knihovníkem, který lituje peněz na míče a raději by kupoval knihy. Zajímá se též o časopiseckou literaturu. — Prozatím se omezuje jen na »Star«.

Revisori účtů. Krásný titul nikterak nevystihuje jejich nicotný vliv. Do výborových schůzí nemají přístupu a běda jim, opováží-li se »podezřívát« pokladníka a jít na kontrolu! Na členských schůzích zastávají funkce skrutátorů, poněvadž prý mají s počítáním něco společného.

Členové výboru. Někde se tímto materiálem vyrovnává počet všech členů s počtem členů výboru. Pak je vlastně celé sdružení výborem, spolkový život se značně zjednoduší, poněvadž se konají jenom výborové schůze. Jinde jsou přechodem mezi výborem a obvyčejnými členy.

O těch ať někdo jiný!

POUTNÍ ODBOR ÚSTŘEDÍ KATOL. STUDENTSTVA ČSL.

uspořádá, jak již oznámeno, ve dnech 20.—30. března 1932

II. POUT DO ŘÍMA

s úchvalou

J. Exc. ndp. Dr. KARLA KAŠPARA,
arcibiskupa pražského,

a za duchovního vedení

Msgr. ThDr. JOS. ČIHÁKA,
metropol. kanovníka u sv. Víta.

Program pouti:

V neděli dne 20. března odpo. odjezd z Prahy přes Brno, Břeclav a Vídeň do Tarvisia, kamž přibude výprava dne 21. března; pak se pokračuje přímo do Neapole. Odtud do Říma, jehož návštěvě jsou vyhrazeny 4 dny (24.—27. březen). Čtvrtého dne po bohoslužbách v katakombách a společném sv. přijímání odjezd z Říma (dne 27. března) přes Padovu a Benátky zpět do Prahy.

Ceny:

Pro studující:	z Prahy a Brna:	Pro nestudující:	z Prahy a Brna:
	z Bratislavy:		z Bratislavy:
III. tř. 1520.— Kč,	II. tř. 2340.— Kč.	III. tř. 1840.— Kč,	II. tř. 2870.— Kč.
III. tř. 1480.— Kč,	II. tř. 2250.— Kč.	III. tř. 1790.— Kč,	II. tř. 2770.— Kč.

V cenách jsou zahrnuty i režijní příplatky.

Přihlášky přijímá Poutní odbor Ú. K. S. Čs. Přihláška děje se na zvláštním přihlašovacím listě, který P. O. zašle. Přihlášky do 5. března 1932, kdy se též uzavře společný pas. Po tomto datu přihlášení budou nuceni zařídit si samostatný pas.

Vyžádejte si podrobný prospekt!

POUTNÍ ODBOR Ú. K. S. Čs., PRAHA II., SPÁLENÁ 15.

Telefon č. 449-10.

La Bruyère:

O silných duších.

(Pokračování.)

Jsou dva druhy svobodomyšlníků: svobodomyšlníci, kteří aspoň myslí, že jimi jsou; a pokrytci nebo pobožnůstkáři, to jest ti, kteří nechtějí býti pokládáni za svobodomyšlníky. Poslední tohoto druhu jsou nejlepší.*)

Pobožnůstkář buď v Boha nevěří, nebo se Bohu vysmívá; mluvíme o něm závažně — nevěří v Boha.

Je-li každé náboženství uctívou bázní Božství, co si máme pomyslet o těch, kteří se je opovážují urážeti v jeho živoucím obraze, jímž jest panovník.**)

*) Míněno patrně ironicky; pozn. překl.

**) Sc. v tehdejších poměrech francouzských (XVII. stol.); pozn. překl.

Kdyby nás někdo ujišťoval, že tajnou pohnutkou vyslanectví Siamu bylo povzbuditi nejkřesťanštějšího krále, aby se vzdal křesťanství, aby dovolil vstoupiti do svého království Talapoinům***), kteří by pronikli do našich domů, aby přesvědčili o svém náboženství naše ženy, naše děti a nás samy svými knihami a svými rozmluvami; kteří by nastavili pagod v městech, kam by vystavili kovové modly k uctívání, s jakým ostrým výsměchem a pohrdáním bychom vyslechli tyto zvláštní zprávy? My však přeplováme moře na dálku 6000 mil., abychom obrátili Indie, království Siamské, Čínské a Japonské, to

***) Talapoini jsou siamští kněží; poznámka autora.

SSSd. při Mariánské družině v Kutné Hoře při jubilejní slavnosti v době desíletého trvání.

jest, abychom činili velmi vážně všem těm národům návrhy, které se jim jistě zdají velmi pošetilé a velmi směšné. Přes to však snášejí naše řeholníky a kněží, někdy je vyslechnou, dovolují jim stavěti jejich chrámy a konati jejich činnost misionářskou. Co to v nich a v nás působí? Není to snad vůbec síla pravdy?

Nehodí se všem lidem pozvednouti prapor almužníka a shromažďovati všechny chudáky z města u svých dveří, aby tam dostávali svou almužnu. Kdo však neví proti tomu o útrapách tajnějších, jež může se pokusiti zmírniti buď ihned, nebo svou pomocí, nebo aspoň svým prostřednictvím? Rovněž není všem dána schopnost vstupovati na kazatelnu a hlásati odtud jako misionář nebo katechista Boží slovo; ale komu se občas nenaskytne svobodomyšlník, aby ho obrátil a přivedl k chápavosti jemnými a lichotivými slovy? I když jsme byli za svého života apoštoly jen jediného člověka, nebyli jsme nadarmo na zemi a nebyli jsme ji břemenem neužitečným.

Jsou dva světy: jeden, v němž pobýváme jen krátce a z něhož musíme odejti, abychom se již nevrátili; druhý, do něhož brzy vstoupíme a nikdy již z něho neodejdeme. Přizeň, vážnost,

přátelé, věhlas, majetek slouží jen prvnímu světu. Pohrdnutí těmito věcmi slouží druhému. Jest nám voliti!

Kdo žil jediný den, prožil celé století: totéž slunce, táž země, týž svět, tytéž dojmy, nic se nepodobá více dnešku než zítřek; byla by jistě nějaká zajímavost v smrti, v nebytí již tělem, nýbrž jen duchem. Člověk však, netrpělivě očekávající všechny novoty, není naprosto zvědav na toto jediné: rozený nespokojenec a unuděnc, nemudí se vůbec, že žije a souhlasil by snad s žitím navždy; to, co vidí ze smrti, ho zaráží prudčeji, než to, co o ní ví; nemoc, bolest, mrtvola mu znechucují poznání druhého světa; je třeba vši vážnosti náboženství, aby ho proměnila.

Kdyby byl Bůh dal možnost voliti mezi smrtí nebo stálým životem — když bychom uvážili hluboce, jaký to bude mítí význam, když nikdy neuvidíme konce chudoby, závislosti, nudy, nemoci a když okusíme bohatství, velikosti, radosti a zdraví jen, abychom spatřili, jak se nenávratně obratem doby mění ve své protiklady, a tak stále budeme hříčkou dobra a zla — nevěděli bychom téměř, jak se rozhodnouti.

(Pokračování.)

Duchovní hlídka

Kouzlo mládí.

Láska jest život duše. Jest tajuplná jako život sám. Jest vítězná jako život. Bohatá jako život. Krásná jako život. Jest básní života. Štěstí všeho štěstí. Pramenem všeho nejvyššího v nás. Největší mocí na světě. Jest sluncem, na jehož paprscích vše roste, kvete, se množí, bez něhož vše hyne a umírá. Život bez lásky — zmařený život. — Toť

zhruba epopeje Dr. Fr. X. Nováka — o lásce. Řekl bych — naznačil, aforismoval a dal našemu studentstvu katolickému, aby vše to uvedlo v praxi. — Praxe lásky není kouzlem, ale bičem. Není něhou, ale obludou. Není mocí, ale bankrotem. Žili, chtěli, milovali — ale nedovedli se pracovat k jádru lásky. Jádro lásky je pak ono nezdolné kouzlo, kterému neodolá žádná moc světa. Je to cosi Božího v nás. Stopa z ráje. Stín Boha. Zárodek věčna. — Není láskou se smát, »řehotat«, bez míry »se chechtat« — toť paskvil lásky a radosti. Láska vyvěrá z čisté studánky. Vyvěrá ze skály, kterou rozrazilo kladivo poctivé oběti, sebezáporu a dobrovolného umrtvení. Světí nebyli »morousi«, zakuklenci »v kápi«. Byli to

lidé hýřící láskou, radostí, úsměvem — byla to něha, která okouzila celé jejich okolí. Jí ssáli zlé ze svého okolí, aby změnili v dobré. Jí silí pokoj, štěstí do skleslých, unavených duší. Tou hrámali s kazatelen, mluvou soucitu šli do nejzastrčenějších chatek pro odměnu »bratří nejmenších«. — Mláďi i dnes chce zapalovat, idealisovat, uchvátit. Je ovšem doba jiná — rozumějící sportu, skautingu, filmu atd. Doba také Božích svatých jako hříšníků. — A bylo to tak vždy! — Jít jinou cestou než žádá doba — je šílenství, utopie, hyperidealismus. Zanášet do čistě demokratických hranic zašlé formy aristokracie, monarchie, imperialismu atd., je naprostý nerozum. Na druhé straně assimilovat se hrůzným potřebám světa smyslného, požitkářského atd., je zradou katolického programu. Media via aurea. Střed jest pravý bod. — Vlož do svého mládí, zábav, sportu, společnosti — svůj nekompromisní katolicismus, t. j. ve všech okolnostech — ať mne vidí kdo chce, ať jsem sám či ve společnosti, ať lákán kýmkoliv, v úzkých stran plnění náboženských povinností, ať hlásí se o »to své« tělo sebe víc, ať láká »pochybná« budoucnost a »partie« sebe vroucněji — to konaje, příteli — budeš pln kouzla neodolatelného jako byli první křesťané v cirku zběsňených zvířat a »Babelu« bezradného, hnijícího pohanství. Novopohanství potřebuje tebe, abys je obrátil, vzkřísil, zdvihl — ku Kristu — Jeho kouzlem, Jeho láskou. Bůh ti žehnej v tvé snaze!

Alfons Daňha.

Exercicie ve Stojanově. (Z m ě n a.) Duchovní cvičení pro absolventy hospodářských škol se konají 22.—26. února (místo 25.—29. ledna) a exercicie dívek ze Svazu katol. žen a dívek 25. až 29. ledna (místo 22.—26. února).

Cyrlometodějská hlídka

Budoucnost českého unionismu.

Ve „Sborníku Moravana“ píše pod shora uvedeným názvem Dr. Valerij S. Vilinskij svůj názor o budoucnosti českého unionismu. Špatné vysvětlení dává naší mládeži tento Rus, žijící na půdě republiky, tento výborný pěstovatel a spolupracovník na poli unionismu. Lhostejnost, naprostý nezájem o myšlenku unionismu, nepochopení pro praktickou činnost, ač by bylo u nás mnoho možností, to při dnešním nazírání mládeže svědčí o nepříliš šťastné a uspokojivé budoucnosti českého unionismu. A přece nelze spoléhat na to, že unionismus udrží kněží dnes i v budoucnu při známém nedostatku kněžstva a kněžského dorostu vůbec.

Katoličtí studenti! Cítíte tu obžalobu? A ta výtka se týká nás. Proto s chutí do práce! První, co bude, začnete se učit slovanskému jazyku. Dnes nechápe se ještě význam, jaký někdy pro budoucnost bude mít znalost některého jazyka slovanského. Chcete-li se učit jiným jazykům proto, abyste mohli si toho hodně přecísti z cizojazyčné literatury, abyste se mohli v cizině domluvit, nebo abyste mohli říci, že ten či onen jazyk náležitě ovládáte, pak, prosím vás, naučte se alespoň jeden slovanský jazyk pro to poslání, ke kterému jako katolická mládež studující první

jste povoláni, ut omnes unum sint. A jak chcete prakticky to dokázat, než studiem některého slovanského jazyka?

Církev Kristova jest jedna. Vám bylo dáno veliké štěstí, že byli jste zrozeni v této Církvi. Proto jsme povoláni též k tomu, abychom plnili příkazy zakladatele Církve. Ten prosí nás, abychom se snažili o jednotu její. Katoličtí studenti, vy jste si jistě vědomi tohoto velikého poslání uprostřed národů slovanských a proto vaše práce bude tím radostnější. Vždyť jedná se o spojení s Bratry!

Učte se jazykům slovanským a modlete se. V oktavě za sjednocení Církve od 18.—25. ledna modlili se všichni katolíci národa též „za návrat všech odloučených Východňů ke katolické jednotě, zvláště však za sjednocení všech odloučených Slovanů podle úmyslu Apoštolátu sv. Cyrila a Metoděje“. Nuže, studenti, i vy připojte se k těmto voláním a častým sv. přijímáním vykonaným k tomuto úmyslu pomáhejte tak Apoštolátu sv. Cyrila a Metoděje na velikém díle unionistickém.

Pak budu a chci věřit v lepší budoucnost českého unionismu; jen bude záležeti na vás. Proto ještě jednou volám: Katoličtí studenti a studenti! S chutí do práce: studiem a modlitbou!

—ze.

Z dějin slovanské liturgie.

Před příchodem sv. Cyrilla a Metoděje začali v našich zemích šířit křesťanství němečtí kněží z Pasova, Řezna a Solnohradu, kněží obrádu západního, římského. Bylo by nerozumné tvrdit, že vůbec neznali řeči lidu a že jejich působení se naprosto setkalo s nezdarem. Úspěch zde byl, ale malý, nedovedli vždy mluvit k duši lidu, vábíce za sebou germánskou dobyvačnost. Naši předkové pochopili správně vysokou kulturní i mravní úroveň křesťanství, poznali, že i politicky je lépe přijat křesťanství dobrovolně než násilím. Svědčí o tom případ 14 českých velmožů, v Řezně pokřtěných. Podobně smýšlel i Rostislav velkomoravský, ale nechtěl poskytnouti příležitost Němcům, míchat se i ve věcech církevně-politických do záležitostí jeho říše. Když nemohli v Římě vyhověti moravské žádosti o slovanské misionáře, obrátil se, jak známo, do Cařihradu. Cařihradská církev té doby, přes svou servilnost dvoru, přes Fotiův rozkol s Římem, vyvíjela úžasné rozsáhlou misionářskou činnost (na př. u Chazarů, Bulharů a j.). Z toho důvodu byla žádost Rostislavova příznivě vyřízena.

Na Moravu poslán intimní přítel učence Fotia, orthodoxní filosof Konstantin, bývalý patriarcha, bibliotékař, misionář a vyslanec byzantský u Arabů a Chazarů, tehdy asi 36letý, spolu s rodným bratrem Methodem, bývalým cis. místodržitelem slovanským. Je známo, že Cyril vynalezl slovanské písmo, t. zv. hlaholici, použiv za základ běžného písma řeckého nebo řecko-latinského a přeložil některé části Písma sv. do slovanského jazyka, jehož se užívalo v okolí Soluně, málo odlišného od jazyka Moravanů. Dosud není na jisto rozhodnuto, zda byli svatí bratři Slované či Řekové. Starší naše generace je pokládala za Slovany, z důvodů ovšem úžasně chabých, teritoriálních, jako pokládala za Slovana i Alexandra Velikého. Běžným nyní názorem je, že byli Řekové, matka jejich snad byla Slovanka. Nové světlo do této záhady se snaží vnést filologové rozbořem cyrlometodějského překladu Písem sv. Je to, tuším, docent Perfeckij, který z podobných příčin je má za Slovany. Ať byli třeba Řeky, vidíme v tom universálnost kato-

lické církve, která se šíří bez ohledu na hranice států a národů.

Asi r. 863 přišli noví misionáři na Moravu. Skoro týž jazyk, v němž se mluvilo, slyšel lid při promluvách i obřadech, viděl, že tito hlasatelé nové víry jednáji s láskou. Křesťanství se šířilo tam, kde dosud nebylo, kde bylo, tam se prohlubovalo. Praktické šíření křesťanství, katolicismu, je dosud programem církve, nová liturgická a eucharistická, exerciční hnutí pracují na zvroutnění a uživotnění katolických dogmat. Tak je program sv. C. a M. dosud moderní. Naše zrak se upírájí nejvíce na východ, k odtrženým slovanským bratřím, aby i oni byli v pravém ovčíně Kristově. Účel Apoštolátu sv. C. a M. je této práci plně věnován. Sami se přičiňujeme o podporu snah apoštolátních slovem, skutkem, šířením apoštolátního časopisu (Olomouc, Wilsonovo nám. 16), přednáškou o křesťanském východě, z dějin rozkolu, informacemi o východních literaturách atd., hlavně však modlitbou. Biskup D. Herbigny, zástupce Apoštolské Stoliče na orientálním kursu v Praze 1929 řekl asi toto: Kdo ví, zda se unie nezdržuje právě tím, že se málo za ni modlíme. — Af.

IV. (jubilejní) unionistický sjezd bude konán již za několik měsíců. Apoštolát sv. Cyrilla a Metoděje zve všechny slovanské národy a všechny lidi dobré vůle na Velehrad. Nynější neklidná doba potřebuje sjednocení, na prvním místě v otázce náboženské, sjednocení Východu a Západu křesťanského. Je tomu již 25 let, co byl konán první unionistický sjezd na Velehradě (ve dnech 25.—27. června 1907). Ovzduší velehradské je prosyceno ideami a prací na roli sv. Cyrilla a Metoděje. Sv. Cyrill a Metoděj, toť základ, na němž povstane budoucí budova Unie. Otcem a budovatelem tohoto hnutí byl † arcib. Dr. Ant. Cyrill Stojan. Jeho duch a jeho práce žijí nadále! Miloval studenty a při každé příležitosti, ať exerciciemi neb přednáškami na sjezdech a p., budil v mladých student. duších ideály cyrillometodějské. A jeho práce, jeho ná-maha — a co hlavně — jeho láska, má býti zapomenuta? Musíme se odvděčit, poněkud — práci pro Unii. Zájem o otázky východní církve, toť práce individuální, ale my můžeme jinak zasáhnout do práce pro sjednocení! Jako jiná léta tak i letos byla konána po celém křesťanském světě októva modliteb za sjednocení (od 18 do 25. ledna). Tímto týdnem však není vše vykonáno — »kdo mnoho se modlí, mnoho obdrží.« My nesmíme zapomínat nikdy na své trpící bratry v Rusku ani na Unie. Heslem nám budí: »Katolický student vytrvá!« — vytrvá v modlitbách za sjednocení, za zdar a požehnání Boží, v práci příštího sjezdu, aby všichni jedno byli v Kristu a Petru! Letošní sjezd katol. studentstva nechť je ve znamení Unie, možno-li tak na Velehradě, aby tam u hrobu našeho Tatička Stojana naše studentstvo katol. a české načerpalo nových ideálů. Ideálů Stojanovských, nových sil a lásky k církvi a národu. B.

Apoštolát sv. Cyrila a Metoděje, tak nazývá se měsíčník, vydávaný Apoštolátem. Informuje o náboženských otázkách všech národů, ovšem všimá si v prvé řadě národů slovanských. Každý student a studentka musí se dnes zajímati o otázky veřejného života a jsou-li student nebo studentka katolíky, pak musí věnovati pozornost náboženským bojům u nás a v cizině. Zvláště co v dnešní době se děje v Rusku, vyžaduje náležitě

a důkladné znalosti, kterou vám podá nejlépe, poněvadž přímo z pramenů, Apoštolát. Roční předplatné činí 12.— Kč. Přátelé, nemůžete-li sami, propagujte časopis doma u známých a pomáhejte šířiti tak zásady unionismu ve veřejnosti. Administrace je: Olomouc, Wilsonovo 16; redaktorem Msgr. Frant. Jemelka, výborný znalec náboženských poměrů a vzácný přítel studentstva. Časopis co nejvřeleji vám můžeme doporučiti.

—ze.

Rídí misiolog Jindřich Maria Dlouhý, řádný člen mezinárodního Institutu pro misiologii v Münsteru a kaplan v Cerhovicích u Hořovic.

I.

Katolický student a misie.

(Několik myšlenek.)

Naznačené téma skrývá otázku vztahu katolického studenta k misijnímu apoštolátu katolické Církve! Jaký má býti tento vztah? Především jest nutno, aby byl vždy **kladný**.

Katolický student nesmí se divati na misijní činnost Církve jako na něco zbytečného, nepotřebného. Ne. Musí chápati misie jakožto činnost Církve, vyplývající z její podstaty. Nemysleme, že když náš stát nemá kolonie, že nemáme povinnosti misijně pracovati. Poukazují na př. na Polsko a Jugoslaviu — tyto státy též nemají kolonií, a přece jak tam misijní hnutí se rozvíjí.

Vím, máme ve vlasti mnohé úkoly, ale jimi naše činnost **nesmí býti úplně absorbována**. Zájmy Boží, pro něž pracujeme, nejsou omezeny žádnými hranicemi; vztahují se na celý svět. S tohoto stanoviska musíme chápati svoji činnost na poli misijním.

Poměr katolického studenta k misiím **musí býti výrazem jeho idealistického smýšlení**. Pracujeme pro nejvyšší ideály. Tudíž sami musíme býti proniknuti idealismem. Dnes je ho tolik třeba!

II.

Gandhi a indický misijní apoštolát.

Indii valí se mohutná vlna vzrůstajícího nacionalismu, zápasícího o samostatnost indického národa, jehož vůdcem jest Mahatma Gandhi. Národ prožívá mnohé změny, připravující půdu pro vznik »Nové Indie«. Jest jisto, že tyto změny nejsou bez následků pro misijní apoštolát. Jak Gandhi smýšlí o misijní činnosti, to ukázal nedávno u příležitosti rozmluvy s jedním anglickým novinářem: »Jestliže misionáři neomezí svoji činnost toliko na dílo humanity a budou pracovati dále na šíření náboženství Kristova, tož bych je žádal, aby toho zanechali. Všechna náboženství jsou dobrá! My nepotřebujeme duchovního obrácení.«

Misionáři však budou přes všechny překážky pokračovati ve svém apoštolátě.

Katolický list anglický, »Catholic Leader«, vycházející v Madrasu, k projevu Gandhioho poznamenává: »Misijní činnost je úkol uložený Bohem Církvi. Církev nepřestane tento úkol plniti, i kdyby měla prožiti sebe větší pronásledování.«

Dívčí hlídka

Uskuteční se naše ideály?

Brno! Ještě dnes zní mi v duši krásná, nezapomenutelná slova, která jsme tam slyšely. Bylo to símě, které jako jedno z těch v podobnosti o rozsévání padlo na úrodnou půdu a vzklíčilo ve velké nadšení, jež v nás vzplálo jako blesk a roznítilo nás k činnosti, neboť pouhé nadšení nestačí, je třeba pracovat. Při vstupu do tichých chodeb kutnohorského kláštera, který po vánočním klidu opět oživil dívčím hlaholem, šlehla mi hlavou myšlenka: »Jak budou souhlasit dívky s našimi ideály? Podají nám pomocnou ruku — či budeme ospalé jako dosud?«

Nadešla schůze, četně navštívená kolegyněmi, kteréjevily zájem. Delegátky podaly zprávy o kursu, načež po malé debatě jsme si umínily usilovněji pracovat pro rozkvět našeho Sdružení a vyzbrojit se do života proti nepřátelským útokům na katolické učitelky. Po prvé zazněl místností krásný pozdrav »Zdař Bůh!«, jenž se má od nynějška ozývat mezi námi, což dosud nebylo. Rozcházely jsme se všechny, i mladší kolegyně, které již brzo převezmou vedení, se zářícíma očima, odhodlané pracovat a bojovat ve jménu Ježíše Krista za vznešené ideály. Ovšem, zarazila nás pak trochu prudší slova vlažnějších proti našemu jednání, ale doufáme, že s pomocí Boží všechny překážky překonáme a naše ideály zvítězí.

Podají se nám to?

H. G.

Dívčí pracovní kurs v Brně.

Dne 3. ledna 1932 pořádán byl v Brně první dívčí kurs katol. studentek. Jak dlouho jsme se na něj těšily! V sobotu uvítaly jsme delegátky z moravských a českých dívčích SSS. V neděli po společné mši sv. zahájen byl kurs kol. Peckovou.

První měla referát kol. Skuhrovcová: »Dívčí organizace.« Kol. nám naznačila vývoj emancipace a povznesení ženy křesťanstvím. Poukázala na velký vliv a moc ženy. V životě je nutno bojovat. Organizace je přípravou na tento boj. Každý musí být dobře vyzbrojen, a to zbraněmi duchovními, aby boj odměněn byl vítězstvím.

Důst. pán P. Daňha navázal na slova kol. Skuhrovcové: »Dnes je historická chvíle, je pořádán první samostatný dívčí kurs. Dosud byl nedostatek lásky, pochopení, málo opravdovosti a odpovědnosti. Je nutno osamostatnit to »dívčí« a přinést i jiným; přinést lásku, náboženství, zdůraznit potřebu Krista. Přinést lásku Kristovu, to je úkolem dívčí organizace. Dívky, modlete se, vládněte láskou, modlitbou a radostí!« — Dp. Daňha svými ohnivými slovy vlil nadšení do srdcí všech přítomných.

Vzácnou byla přednáška p. prof. P. Pecky: »Dívčí aktivita.« — Ženskost a mužskost se snoubí v životě jedinců i národů. Mužskost bez ženskosti vede k barbarství, nadvládě a krutosti, ženskost bez mužskosti k dekadenci. Je tedy nutno, aby se tyto prvky spojovaly. Máme mužné ženy i zženštilé muže (Rousseau a j.). Vzorem mužných žen je sv. Kat. Sienská, Jana D'Arc a sv. Terezie Ježíšková. U ní najdeme

odpověď na otázku, co je dívčí aktivita. Musí vyprýstiti z modlitby. Okolem dívky je být těšitelkou, inspirátorkou. Sv. Terezie praví: »Chci, aby byl král nebeský více milován.« To je též posláním katol. studentky.

Po krásné přednášce p. prof. P. Pecky rozvinula se věčná debata. Odcházely jsme s novým nadšením, s chutí a odvahou k nové práci, s vědomím svého poslání: rozšiřovati lásku Kristovu. — Zdař Bůh!

J. P.

Organizační hlídka

Po krátké chorobě zemřel v bohosloveckém semináři v Praze-Dejvicích ThC. Alois Kosmák, předseda ASSS, Třebíč. Jeho pohřeb se konal 3. února u sv. Matěje v Šárce, když byly smuteční obřady před tím vykonány v bohosloveckém semináři.

Za ÚKSČs zúčastnili se pohřbu všichni pražští členové ÚKSČs a se zesnulým se rozloučil za ÚKSČs Ing. St. F. Svoboda, spolužák zesnulého a přítel. — Budiž mu země lehkou!

—»«—

IV. výborová schůze Ústředí katol. studentstva českosl. konala se dne 20. a 21. ledna t. r. za přítomnosti P. Daňhy, prof. Trnky (2. den), Zavadila, Šnévajs (1. den), IngC. Hradila, Jaroše, Jenička (1. den), Bruny, Svobody, ThC. Vinše (1. den), Viška (2. den), M. Skuhrovcové (1. d.), Fotra, Lásky a red. Černého. Omluven dr. Drobný. Po přečtení zápisu přikročilo se ke zprávám funkcionářů. Předseda Zavádil ve své zprávě rozebral audience u nejdůstoj. episkopátu a zhodnotil jejich význam, jenž spočívá v tom, že byly přislíbeny projevy (pastýřské listy) při květnové propagaci našeho hnutí. Mimoto byla přislíbena i hmotná podpora. — Tajemník Jaroš úvodem ke své zprávě konstatoval dobrý stav členstva, který se dle nacionálií jeví počtem 2229 (ku dni minulé valné hromady v Opavě 2354). Dosud nezaslala nacionálie 24 Sdružení. Pak podána zpráva o všech kursech a zároveň probrány resoluce kursů, k jichž jednotlivým bodům zaujalo Ústředí své stanovisko. Konečný elaborát tohoto jest uveden na jiném místě. Kursů se celkem zúčastnilo na 320 osob, z nichž možno zcela určitě počítati 280 účastn. studentských. Referáty na kursech přednesené byly ovládány jednotlivými a vnitřně souvisícími ideami. Projevily se snahy o založení nových Sdružení, posílána Sdružení slabší. Resoluce kursů obsahují hojnost směrnic pro příští činnost. — Sdružení, která se nezúčastnila bez omluvných důvodů svých kursů, budou napomenuta. Přijat návrh zaslati poděkování všem referentům i technickým organizátorům kursů. — Místopředseda Šnévajs podává zprávu o vydání knihy prof. Dr. Pecky: »Tajemství života«. Probrány oferty jednotlivých firem a doporučeno vyžádati si ještě nové nabídky. — Pokladník Bruna podává pokladní zprávu, z níž vysvítá uspokojivý stav finanční, avšak nutno při každém vydání postupovati co nejšetrněji. Nato načrtává aproximativní poklad-

ní rozvalu na příští období do valné hromady. — Referent Mikulášského daru Svoboda konstatuje vzestup akce Mik. daru, který již překročil sumu loňského jeho výtěžku. Děk tiskové akci zvýšil se též počet dárců jak venkovských tak i pražských (v Praze vzrostl výnos Mik. daru asi o 1500.— Kč). Kvitování bude uveřejněno v Jitře. — Podána zpráva o Jitře redaktorem Černým, jenž konstatuje, že dle mínění účastníků na kursech se Jitro líbí. Stěžuje si však na malou účast v debatách o tiskových referátech, které na kursech přednášel. Objasňuje, proč 5. číslo Jitra se zpozdílo (technické obtíže v tiskárně). Předšedovi a I. tajemníkovi na jejich žádost udělena dovolená, během které povedou agendu Ústředí I. místopředseda Šnévajs a II. tajemník Jeníček. Předseda nastupuje dovolenou od výborové schůze, tajemník od 1. února t. r. — Druhého dne odpoledne bylo pokračováno v jednání. Jednatel Poutního odboru Ústředí prof. Trnka podává zprávu o likvidaci Pouti do Říma 1931. Finanční přebytek, který obnáší 15.131.10 Kč, byl věnován na účely příštích poutí Poutnímu odboru ÚKSČs. Tím činnost loňského poutního komitétu skončila a předs. Ústředí vzdal prof. Trnkovi upřímný dík. Pak jednáno o příští pouti do Říma, která potrvá 10—12 dní. Do programu bude pojat hromadný zájezd do Neapole, který v celkovém propočtu si nevyžádá značnějších obětí. Doporučeno zříditi pro Poutní odbor samostatné šekové konto. Definitivní program i rozpočet pouti bude v nejbližší době uveřejněn. Pro zájezd do Polska (národní pout studentstva a inteligence) doporučuje duchovní rádce připravení vhodného programu pro význačná místa, jež výprava v Polsku navštíví. Stanoveno, uspořádati též při této příležitosti zájezd zájemců k českým kolonistům na Volyni. Zájezd se uskuteční nejpravděpodobněji z Varšavy. — Moravanu, S. K. A., poskytnuta další podpora na vydání kalendáře 1931—32 a stanoveny podmínky pro příští vydání kalendáře a hlavně v nich zdůrazněno, aby příští kalendář vyhovoval plně všemu studentstvu RČS. a Ústředí, pokud bude přispívat finančně, vyhrazuje si právo revise. — Nato pojednáno o květnové propagaci hnutí a stanoveno, že tato se bude dít za pomoci pastýřských listů, tisku, přednášek a radia. Jednotlivé spolky budou spolu s Ústředím na této propagaci spolupracovati. — Rozhodnuto, že příští valná hromada bude se konati na Velehradě ve dnech 2. a 3. července 1932. Letní tábor, k němuž vyšel popud ze studentských Sdružení na Moravě, bude uspořádán na Českomoravské vysočině v okolí Medlova a rybníku Sichovce. Instruktory budou akademici. Ve volných návrzích podává tajemník návrh na zakoupení nového cviklostvlu a výborová schůze pověřuje předsednictvo jeho zakoupením. Nato výborová schůze skončena. JŠ.

Resoluce.

Katolické studentstvo usneslo se na pracovní-organizačním kursu v Praze, po vyslechnutí referátů, na této resoluci:

1. Chceme v dnešní těžké době pracovati ještě více na prohloubení našeho ideového programu po stránce náboženské. U vědomí nových úkolů mimořádné povahy, jež klade změněná situace světových poměrů na katol. Církev v misiích, prohlašujeme, že chceme spolupracovati podle svých sil a možnosti v rámci našeho hnutí na tomto nejkrásnějším apoštolátě.

K správnému pochopení hlubokých krás katolické liturgie budeme se snažiti připravovati se jak odbornou četbou, tak přednáškami a zejména úzkým soužitím s živou liturgií Církve, abychom i v tomto směru dostáli požadavku duchovního náboženského vzdělání katolického studenta.

2. Katolické studentstvo, chápající, že národní idea je jednou ze složek jeho ideového katolického programu, hrdě se hlásí k čínorodému a uvědomělému vlastenectví pro národ, jehož tvoří a chce i v budoucnosti tvořiti hodnotnou složku. Chce se zde zvláště řídit vzorem našich svatých národních patronů. Chce hájiti a propagovati naši národní a zejména národně-katolickou kulturu jako vzácný odkaz naší minulosti, jež je velkou hodnotou dneška, zárukou naší svébytnosti do budoucnosti. V tomto duchu chce vésti i svůj studentský časopis Jitro, s jehož dosavadní úrovní jest spokojenost.

3. Při své spolkové činnosti a zvláště tam, kde vystupuje na veřejnost, chce se vyvarovati všemu političnosti, a zejména opatrně a zásadně v duchu svého programu nábožensko-národního a sociálního postupovati při spolupráci s jinými studentskými organisacemi.

Slibujeme, že se vynasnažíme, abychom čestně, svědomitě a v nejvyšší míře dostáli těmto úkolům, jež na sebe břeme.

V Praze, 1. ledna 1932.

Organizačně-pracovní kurs katol. studentstva v Praze dne 31. ledna a 1. února t. r.

Kurs zahájen v neděli 1. I. o půl 10. hod. dop. po akademických bohoslužbách u sv. Havla, při nichž ku konci svého kázání uvítal celebrant prof. theologické fakulty ThDr. J. Beneš přítomné účastníky a krásně nastínil poslání katol. studenta.

Kurs řídil předs. ČLA. Novák a místopředs. ČLA. Jašek, kteří se v předsednictví střídali. Organizační referát, který byl v pořadí první, přednesl tajemník ÚKSČs. Jaroš. V první části zdůraznil účel katol. organizace. V druhé části pojednal o kompetenci jednotlivých funkcí a probíral stručně spolkovou agendu. Nato bylo v praktickém cvičení ukázáno řízení valné hromady, jímž předsedal kol. Kolman z Č. Budějovic. V rámci funkcionářských zpráv podali přítomní zástupci zprávy o svých Sdruženích. Zastoupena tato Sdružení: ČLA., SSSm. (Praha, SSSd. Praha, SSSd. Plzeň, SSS. Sv. Jan p. Skalou, ASS. Tábor, Volný kroužek na Mělnice. Na konec předs. Ústředí Zavasil pozdravil všechny účastníky, přednesl zprávu o činnosti Ústředí a zvláště nadšeně se zmínil o budoucích jeho úkolech. Po skončení praktického cvičení dopolední část kursu skončena.

Odpoledne pokračovalo se v kursu od 3 hodin. Tiskový referát přednesl red. Jitra Černý. Po něm rozpředla se čilá debata, již se však většinou zúčastnili, bohužel, jen akademici. Nepříspěla však nikterak kladně k určitéji vyjádřeným přáním, jež by se týkala úrovně a obsahu Jitra.

Nato nadšenými slovy promluvil misiolog P. J. M. Dlouhý, který probíral misijní otázku v jejím dějinném vývoji a zdůraznil, že misie jako nejmohutnější projev universality Církve zasluhuje pozornosti katol. studenta. Po debatě přednesl svůj referát místopředseda Ústředí Šnévajs a pojednal o poměru mladé generace a zvláště

studentské k národu. V debatě pojednáno hlavně o poměru katol. studenta k internacionalismu.

Dne 1. února bylo v kursu pokračováno. Předneseny referáty ideové: P. Marian Schaller O.S.B. na téma: »Krása a význam liturgie«, a Dr. J. Krlín probral ideové podklady konverze a poukázal na změnu názoru světové inteligence na katolictví.

Po přijetí resoluce a po závěrečných slovech funkcionářů Ústředí kurs zakončen.

V sobotu 30. ledna shlédli účastníci ukázky kulturně-náboženské činnosti Svatováclavské Ligy (film, světelné obrazy, hudba) a laskavostí Dra V. Jandy, předs. Svatováclavské Ligy, obdrželi všichni přítomní kolekci Margoldových pohlednic a nové číslo »Přehledu«. Průměrná účast na kursu byla 40 účastníků. Potěšitelno konstatovati, že po jednom delegátu vyslala i Sdružení, jež své povinnosti učinila zadost na jiných kursech: SSSd. Čes. Budějovice, SSSm. Čes. Budějovice a SSSd. Kutná Hora. Neúčastnilo se SSSm. Plzeň a SSS. Příbram. - Jš. -

Pracovní kurs v Brně.

Letošní vánoční prázdniny neznamenal klid a odpočinek pro vůdce katolického studentstva. Během vánočních prázdnin byly uspořádány na Moravě čtyři pracovní kursy, a to v Místku, Kostelci na Hané, v Uherském Hradišti a v Brně.

Pracovního kursu v Brně zúčastnili se nejen spolky katolického studentstva brněnského, ale i delegáti z ostatních měst střední a západní Moravy.

Kurs byl zahájen 2. ledna o druhé hodině odpolední ve čtenářském salonku Besedního domu předsedou IngSt. Fr. Krátkým. Po uvítání přítomných hostí profesora D. Pecky, dra K. Skoupého, profesora Votoupala z Boskovic a jiných, dále pak delegátů Ústředí katolického studentstva předsedu JUC. E. Zavadila, SKA Moravana, Růže Sušilovy, za SSS dívčí: SSSd Brno, Řepčín, Praha, Kutná Hora, Chrudim, ASS Královo Pole, za SSS mužské ASS Bučovice, ASS Královo Pole, Nové Město, Třebíč, SSS Brno-seminář, delegáti katolického studentstva z Boskovic a kolegů SSSm Brno, předseda in proslovu zdůraznil význam pracovního kursu. Vyzvedl nutnost organizace katolického studentstva, radí, aby v našem hnutí bylo upuštěno od suchých formálností, sporů s osobními urážkami, neboť to vše ubíjí naši ideu. Svůj zřetel máme obrátit na studenty neorganizované a přinést jim, co jim život-osud dáti nemohl.

První referát — organizační — přednesený předsedou Ústředí kolegou Zavadilem, v němž probral základy organizace, kompetence jednotlivých funkcionářů podle stanov, styk s Ústředím, nynější stav SSS, zakončen výzvou na všechny přítomné, aby si byli vědomi důležitosti naší organizace. Debaty po referátu zúčastnil se duchovní rádce ÚKSčsl. P. A. Daňha.

Druhý referát — společenský — přednesen byl drem A. Drobným. Týž promluvil v něm o poměru katolického studentstva ke svému protějšku — studentům pokrokovým, k profesorům a veřejnosti vůbec. Debata byla velmi čilá a týkala se poměru katolické veřejnosti ke katolickému studentstvu.

Jako třetí promluvil na téma »Kulturní otázky našeho studentského života« kolega V. Skalník. Nadhodil k debatě mnoho námětů: O styku zahraničním, zvláště zastoupení na kongresech,

o poměru ke katolickým kolegům německým v republice, o katolickém tisku vůbec a zvláště o »Jitru«. O »Jitru« rozpráda se živá debata. Potom delegáti jednotlivých sdružení podali stručně obraz svých sdružení a na jejich dotazy odpověděl předseda Ústředí.

Večer zúčastnili se delegáti akademie, připravené zábavním výborem SSS Brno.

Četní hosté byli spokojeni s programem hudebním, recitačním a dramatickým, kde zvláště voice-band a jednoaktovka těšily se pozornosti obecnstva. Největší úspěch sklídily »valčíkové bábrlinky«.

Druhý den po mši svaté, sloužené duchovním rádcem SSSm Brno drem Dokulilem s krásnou promluvou, následovala druhá část kursu, ideová.

O desáté hodině zahájil ji předseda kol. Krátký, uvítav přítomné, mezi nimi hosty: profesora dra Skoupého, přisedícího profesora Drobného, dra Kadlece, profesora Langra, tajemníka Sedláka a jiné, udělil slovo dp. profesorovi dru Skoupému, který promluvil na téma »Co žádá Bůh a církev od studenta«. Věrouka, mravouka a nauka o milosti jsou základním pilířem, na nichž spočívá život katolíka — katolického studenta. Potřebujeme kněžského dorostu, potřebujeme uvědomělou katolickou inteligenci. Častá sv. přijímání a sv. exercicie jsou cestami k dosažení tohoto cíle.

Pan profesor Drobný ve své přednášce »Co žádá katolická veřejnost od katolického studenta« zdůraznil svědomitost, poctivost a důkladnost ve vykonávání povinností a nutnost, aby katolický student si všímal života veřejného.

Následovaly projevy hostů. Pan profesor dr. Skoupý předčítá vlastnoruční list J. M. pana biskupa dra J. Kupky. Pracovní kurs zdraví městský rada dr. J. Kadlec. Pan profesor Langr prosí jménem studentstva přítomné zástupce mnohých korporací, aby finančně studenty podporovali, za což se mu dostalo bouřlivého potlesku z řad studentů.

Třetí přednášku měl duchovní rádce Ústředí P. Daňha: »Naše životní credo«. V nadšeném, velmi pročitěném proslovu, jímž uchvátil a k další práci povzbudil všechny delegáty, obrátil se též na katolickou veřejnost s výzvou o podporu morální i finanční.

Nakonec poděkoval všem, kteří se o uspořádání kursu zasloužili, členům SSS Brno, zvláště předsedovi.

Pak ještě promluvil k nám pan poslanec Daněk, připomenuv nám odpovědnost našeho stavu.

Přednesené náměty byly shrnuty v resoluci, po jejímž odhlasování byl pracovní kurs svatováclavským chorálem zakončen. —a.

—»«—

Doslov k pracovním kursům. Stojíme na prahu nového roku značně posílení ve své práci: pracovní kursy nám to jasně ukázaly. Dosti bylo již o nich napsáno. Nutno však poukázat na to, že to byl první pokus v našem hnutí. Pochopitelně, že s napětím byl očekáván jeho výsledek. Nyní můžeme prohlásiti, že jsme se ve svých předpokladech nezklamali. I když některý kurs nebyl početněji navštíven, jsme s celkovou bilancí kursů spokojeni. Positivní přínos kursů lze shrnouti v několik bodů: dány směrnice jak pro organizační práci v hnutí, tak i pro ideovou jeho náplň, posílení celého hnutí a slabších složek, upoután zájem naší veřejnosti ke studentským snahám. Neméně důležité jest i to, že jsme se vzájemně po-

znali a upřímně, po studentsku, sdělili své bolesti i radosti, tužby i svá přání. Doufejme, že příští kursy budou ještě zdařilejší — základ byl vybudován pevný! Početně se jeví účast na kursech takto: V Hradci Králové 30 účastníků, v Českých Budějovicích 30, v Uh. Hradišti 35, v Místku 70, v Kostelci na Hané 32, v Brně (studenti) 80, — (studentky) 40, v Praze 35. Celkem 352 účastníků. Údaje jsou zaokrouhleny dle průměrné návštěvy, neboť kursy navštívilo mnoho hostů, kteří se po dobu celého kursu nezdrželi. Do presenční listiny pražského kursu na př. zapsalo se 46 účastníků, ač průměrná návštěva kolísala mezi 35 až 40. Tajemník.

ASS. Nové Město na Mor. Po letošní valné hromadě začal v našem ASS. ještě čilejší život spolkový než v minulém roce, ač ani o tomto nemůžeme říci, že by byl na činnost chudý. Dány základní směrnice pro příští činnost: všimati si hlavně dvou stránek: života náboženského a života společenského. Jednatelem poukázáno důrazně na obě; společenská stránka pro každý spolek je velmi důležitá. Vnitřní hodnota a náboženský základ, toť ovšem jádro. Ale má-li toto jádro žít, plnit své úkoly, jest třeba svou činností na sebe upozorniti, soustřediti kol sebe pevný okruh příznivců a přátel, kteří by činnost spolku podporovali i hmotně. Tento postup přijalo za svůj naše ASS. Základních a důležitých vědomostí nábož. načerpá naše členstvo již v místním SSS. (Každou sobotu jsou konány obětavosti vdp. prof. žáka debatní večírky o nejruznějších tématech, ovšem v první řadě náboženských.) V ASS. je výchova již těžší, neboť členstvo jest vesměs mimo Nové Město a prázdniny nestačí dohoniti to, co bylo zameškáno. Jest tedy po stránce náboženské členstvu ASS. ledacos doháněti. Naproti tomu činnost společenská jest ve Sdružení opravdu úspěšná. Letos po první se odhodlalo naše ASS. k pořádání tanečních hodin. Úspěch tanečních hodin je nad očekávání dobrý. Význam takového úspěšného podniku jest ovšem pro další spolkovou činnost zřejmý. Stejně úspěšně jako společenský odbor za vedení kol. B. Prokše působí i divadelní odbor, s kol. J. Jandou v čele. Loňského roku byla na př. velmi šťastně vybrána opereta »Jeho krásná neznámá«, která byla hrána celkem třikrát a vždy se stoprocentním úspěchem, zejména finančním. Neméně šťastně byla zvolena hra na 28. X. m. r. Bylo hráno Medkovo drama »Srdce a válka«. V hlavní roli vystoupila pohostinsky Olga Zwachová, člen Zemského divadla v Brně. Úspěch této hry jest na novoměstské poměry po každé stránce nebyvalý. Tuto hru předvedlo naše ASS. v Městě Žďáře. — Jaké jsou další směrnice naší činnosti? Propagovali jsme účinně provedení Mikulášského daru; jednak v krajině týdeníku »Stráži«, do kteréhožto listu pravidelně dopisujeme a veřejnost o všech svých podnicích informujeme, jednak osobními a písemnými žádostmi o dar. Hlavní zřetel jsme věnovali provedení kostelních sbírek ve všech chrámech Páně našeho okresu. Svým přispívajícím členům (dle stavu z r. 1930-31 81 členů) jsme rozeslali žádosti o zaslání příspěvků. Dne 19. prosince byl uspořádán vánoční večírek. Technické provedení obstaraly odbory společenský a divadelní. Na vánoční svátky byl připraven cyklus přednášek o časových otázkách kulturních, náboženských a hospodářských. Je to již osmý cyklus. Tyto přednášky se dobře vžily a jsou velmi oblíbené. Zejména venkovské obyvatelstvo

navštěvuje je ve velmi pěkném počtu. Svůj ples konalo ASS. dne 3. ledna 1932. Na úmor připravuje divadelní odbor přátelský večírek. Napsali jsme tentokrát více o sobě. Také pro povzbuzení ostatním. Pracujeme s velikými technickými obtížemi. Vždyť jsme skoro všichni mimo sídlo spolku. Mnozí členové nejeví náležitého porozumění pro spolkový život. Ale při dobré vůli se dá mnoho vykonati. A dobrá vůle chťi něco vykonati musí předcházeti každé činnosti. - S.

SSSm v Plzni uspořádalo v sobotu 12. prosince m. r. v sále Jednoty div. ochot. »Zeyer« v Lidovém domě »Zimní večer« s programem hudebním a recitačním. Pečlivě připravený program byl se zájmem sledován přítomným obecnstvem a účinkující odměněni upřímným potleskem. Za Ústředí byla přítomna sl. učít. Skuhrovcová. Studenty zvláště vděčně byla kvitována účast vdp. Th. Dr. K. Bláhy, profesora náboženství na čes. gymnasiu, který při každé příležitosti dává najevo svou lásku ke katol. studentstvu a jeho práci. Škoda jen, že o ostatních pp. profesorech náboženství na plzeňských středních školách nelze něco podobného říci. -jk-

SSS. Hradec Králové. Apologetické přednášky byly zahájeny dne 15. ledna. Dříve to nebylo možno pro nemoc našeho duch. rádce vldp. kanovníka Černého. Příští přednášky se budou konati vždy za čtrnáct dní v kapli Borromaea, ve ¼7 hod. večer. Po zřízení temné komory laskavosti vldp. ředitele Boháče, ustavil se právě fotoamatérský kroužek, který již na příští měsíc připravuje výstavku amatérských snímků. — K desítiletému trvání SSSd v Chrudimi přejeme v další práci mnoho zdaru! — SSS. Hradec Králové.

SSSd. v Č. Budějovicích. Dne 24. ledna konána byla členská schůze, při níž absolvovala byla pečlivě zpracovaná přednáška kolegyně M. Horníkové na téma »Blahoslavená Anežka česká«. Skutečně krásnou svou přednášku končí apelací ke katol. studentkám. Pravi: »Následujte zářného příkladu Anežky čes., třímajíc v jedné ruce prapor Kristův a v druhé ruce červenobílý prapor národní!« Po krátké promluvě duch. rádce dp. Rebana, jenž chtěl zdůrazniti důležité momenty z přednášky, následovala vzpomínka II. prázdn. kursu katol. uč. v Č. Krumlově a oznámeno, že Sdružení hodlá v nejbližší době pořádati akademii nebo opět světelné obrazy. — Jednatelka.

K našemu programu.

Výbor Ústředí katolického studentstva čs. pojednal na své výborové schůzi dne 20. a 21. ledna t. r. mimo jiné v podrobném rozboru a debatě o resolucích, na nichž se usnesly pracovní kursy, pořádané ÚKSČs. ve vánočním období. Reagoval zvláště na ty náměty, které iniciativně dotýkají se ideového i pracovního programu našeho hnutí.

1. ÚKSČs. považuje se za rovnocennou složku Katolické akce, v jejímž duchu chce pracovati. Ústředí naváže styky pro zdárnou práci v tomto směru.

2. Ústředí vítá, že může znovu, v souhlasu s resolucí téměř všech konferencí, co nejsnažněji doporučiti všemu členstvu častá, pokud možno měsíční společná svatá přijímání a každoroční duchovní cvičení.

3. Zdůrazňuje potřebu soustavné nábožensko-duchovní četby, jmenovitě liturgických prací dra Cinka a P. Schallera (Mše svatá v bohoslužebném řádu církevního roku a česko-latinský Misál), če-

bu životopisců vynikajících svatých kněží katolických.

4. Kde to místní poměry jen poněkud dovolu-
jí, buďtež pořádány systematické přednášky ná-
boženského rázu i pro širší veřejnost nestudent-
skou.

5. Dívky staví si za vzor své práce 3 skvělé
zjevy Církve, světici Kateřinu Sienskou, Jeanne
d'Arc a Terezičku od Ježíška.

6. Z podnětů kursů budou doporučována díla
katolické naší literatury a o významných publika-
cích uveřejňovány literární komentáře.

7. Ústředí vítá podnět k dobrovolnému přispí-
vání na tiskový fond jednotlivých SSS.

8. Sdružení naše nechť věnují co největší po-
zornost již nejmladším kolegům, přicházejícím na
ústavy, podchycují záhy jejich zájem pro hnutí
osobním poučením starších kolegů, vhodnými be-
sidkami, ušlechtilými zábavami a zejména našim
časopisem Jitrem, jehož propagaci buď věnována
náležitá péče.

9. Snahy svého hnutí jak ideové, tak sociální,
kulturní a pracovní musíme v nejširší veřejnosti
uvádět ve známost vždy a všude všemi vhodnými
způsoby, zvláště pak našim katolickým tiskem a
propagací Jitra.

10. Budeme navazovati spojení s katolickými
studenty Slováky a Podkarpatoruskými Rusy ke
spolupráci na poli katolické studentské myšlenky.
Stavíme se plně do služeb snah unionistických,
jež v rámci misijního díla Církve chápeme jako
zvláště vznešené poslání náboženské i slovancko-
národní.

11. Žádáme důsledné plnění studentských stav-
ovských povinností, společensky korektní vystu-
pování, aby i v tomto ohledu bylo znáti ve všem
někompromisního katolického studenta.

V Praze dne 20. ledna 1932.

Ústředí katol. studentstva čsl.
v Praze.

Representační ples České Ligy Akademické.
Pod protektorátem p. ministra veřejných prací
Ing. Jana Dostálka a za čestného předsednictví
význačných osobností veřejného života konal se
ve dvoranách Obecního domu hlav. města Prahy
20. ledna 1932 náš Representační ples. Velikého
lesku celé slavnosti dodala přítomnost J. E. ndp.
arcibiskupa Dra Kašpara. Na několik chvil do-
stavil se také J. Mag. rektor Karlovy university
prof. Dr. Josef Pekař. Z vzácných hostů a čes-
ného předsednictva uvádím, pokud jsem mohl
zjistiti: ved. redaktora Dra J. Doležala s chotí,
metr. kanovníka Dra Bořka-Dohalského, arch.
V. Beneše s chotí, J. M. preláta-děkana Msgra
Fr. Vaněčka, preláta Msgra A. Wünsche, řed.
Filipa s chotí, Dra J. Hatláka, m. pí. Hausma-
novou, vrch. radu Holoubka, spisovatele Dra V.
Hrudku, MUDra R. Hynka s chotí, univ. prof.
JUDra J. Kaprase, ředitele Lazara s chotí, vice-
konsula Lenze s chotí, děkana Mačího, ředitele
Matouška s chotí, poslance Petra s chotí, advo-
káta Dra Polanského, docenta Dra Procházku
s chotí, vrch. radu Rathauského, poslance Msgra
Světlíka, univ. prof. Dra Kudrnovského, ministra
m. sl. Ing. V. Roubíka, Ing. Havlíka s chotí, dě-
kana vys. šk. sp. nauk Dra K. Svobodu s chotí,
advokáta Dra Svobodu s chotí, ředitele Šolle,
vrch. radu Ing. Vrbického, přisedící Zemského
výb. Fr. Zelenku s chotí, ředitele Žaludu s chotí,
prof. Trnku s chotí, Dra Kučeru, velkostatkáře
Thun-Hohensteina a Lobkowicze, m. pí. Nádher-
nou a Trojanovou, děkana práv. fakulty Dra We-

niga s chotí, statk. Rajmana-Thuna, m. pí. Rež-
nou a řadu předních osobností. Spolky a koleje
byly zastoupeny svými delegáty. ÚKSČs. zástu-
povali místopředseda kol. PhC. Šnévajs a tajem-
ník JUC. Jaroš, bratrský spolek »Moravan« kol.
IngC. Fotr a Ing. Hradil. Po slavnostním prů-
vodu čestného předsednictva s protektorem v če-
le a promenádě zatančilo čtrnáct vybraných párů
valčíků. Poté rozproudila se srdečná zábava jak
vzácných hostů na estrádě tak i tančících, již
dodávala ráz známá pražská Koliadrova hudba.
Dobrá návštěva i v době krise ukázala, že náš
ples jest prvořadým podnikem sezony a že mno-
zí jej rádi vyhledávají. (Měli jsme i jiné nepříz-
nivě okolnosti: krátkost taneční sezony a veli-
kou řadu předních plesů před námi i po nás.)
Morálně získali jsme dobrého úspěchu a částeč-
ně jsme získali i finančně, což zdárně prospěje
dalším ligistickým podnikům. Kritiku ponechávám
povolanějšímu peru.

Promoce. Předseda ASS. Strážnice, kol. JUDr.
Josef Gazárek, byl dne 23. ledna t. r. v aule
právnícké fakulty Komenského v Bratislavě ve-
řejně prohlášen doktorem věd právních a stát-
ních. Našemu studentskému pracovníku upřímně
blahopřejeme.

Frankujte správně! Značná část koresponden-
ce, jež dochází na redakci a na Ústředí, jest ne-
dostatečně frankována a vznikají nám nepří-
jemnosti se strany poštovních orgánů, ježto ne-
zaviněně jsme nuceni platiti pokuty. Zapamatujte
si: dopis do 20 gramů v dopravě místní 60 hal.,
mimo místní obvod Kč 1.—; za každých dalších
20 gr se připlácí 30 hal. Budeme vám velice
vděční! — ÚKSČs. a redakce.

Oprava. V organizační hlídce min. čísla v no-
tice »Kursů se nezúčastnila tato Sdružení«, byl
porušen smysl nesprávným umístěním doplňku
při korektuře. Aby bylo jasno, sdělujeme, že vě-
ta začínající slovy: Odpovědi na tuto provokaci
Sdružení... až do konce odstavce; byla adreso-
vána na nesprávný postup ASS Vel. Meziříčí
v příčině kursů. Prosíme naše čtenáře, aby las-
kavě vzali opravu na vědomí. — Redakce.

**Předseda ÚKSČs. E. Zavadil obdržel na výbo-
rové schůzi na vlastní žádost dovolenou od 21.
ledna do 10. března t. r. Tajemník ÚKSČs. A.
Jaroš obdržel na výborové schůzi na vlastní žá-
dost dovolenou od 1. února do 10. března t. r. —
Po dobu jejich dovolené úřadují v Ústředí pravi-
delně I. místopředseda A. Šnévajs a II. tajemník
F. Jeníček.**

Mikulášský dar v pražských kostelích. Podává-
me zde přesný soupis pražských kostelů, kde byla
sbírka pořádána, a zároveň uvádíme, jaký byl
finanční úspěch sbírky v jednotlivých kostelích.
Je-li u některého udáno více čísel, konala se sbír-
ka v témž kostele také odpoledne nebo v jiném
kostele přifařeném. — Emauzy 649.35, Vršovice
(sv. Mikuláš a sv. Václav) 225.15, 136.25, 43.10,
sv. Vít 209, sv. Anna 302.35, sv. Havel 102.70,
Týn 63.45, u voršilek 90.10, 81.10, sv. Vojtěch
(N. M.) 795.20, sv. Josef 162.75, sv. Trojice 114.80,
sv. Jiljí 103.35, 167.—, sv. Vojtěch (P. XIX.) 72.55,
u křižovníků 341.25, sv. Matěj 33.30, sv. Petr a
Pavel 350.50, 29.—, sv. Jakub 256.15, sv. Petr
76.60, sv. Mikuláš (P. III.) 141.40, u malt. rytířů
166.20, sv. Václav 442.80, sv. Kajetán 469.20,
300.—, sv. Prokop 150.—, sv. Haštal 40.—, sv.
Tomáš 156.25, sv. Alois 621.05. — Celková suma
tědy obnáší 6891.90 Kč a jeví proti loňskému vý-
sledku (4877.65 Kč) velice slibný vzestup částkou
2014.25 Kč, což proti loňskému roku je téměř

třicetiprocentní přírůstek — tedy na letošní kritické poměry fakt skutečně potěšující a do budoucna velmi slibný. Rozšířená agenda v pražských farnostech, která byla letos podstatně vyšší než loni, a velmi účinná propagace Mikulášského daru, která nám katolickým tiskem byla umožněna, přinesly své ovoce. — Vyslovujeme zde ještě jednou všem farním úřadům ve Velké Praze upřímné poděkování za povolení sbírky a její uspořádání, všem pražským kolegům z Č. L. A. a SSSm, kteří se sběrací akce činně zúčastnili, vřelě díky a všem šlechetným dárcům Zaplat' Bůh. — Po uzavěrci pátého čísla došly nás ještě výsledky sbírek z těchto Sdružení: SSS Pardubice 300 Kč, ASS Nové Město 100 Kč, SSS Olomouc-Repčín 130 Kč, ASS Bučovice 152.70 Kč, ASS Přerov 1002.30 Kč, SSS seminář Brno 368.70 Kč a SSS diví Brno 130 Kč. — Kvitujeme s díky tyto částky a žádáme při té příležitosti všechna zbylá Sdružení, aby Mikulášský dar neprodleně likvidovala a vyúčtování s příslušnou částkou ihned Ústředí zaslala. Sdružení, která tak neučiní, budou v »Jitře« jmenována.

Frant. Svoboda, referent Mik. daru.

Brněnská kultura.

Činohra Zemského divadla v období od konce listopadu do polovice ledna uvedla na scénu dosti nových her. Je otázka, zda příliš časté premiéry jsou na prospěch hereckým výkonům i režii. Snad by bylo lépe, kdyby se počet nových her aspoň poněkud omezil a věnovala se intenzivnější pozornost a práce nastudování. Šéfredaktor Walter po vzoru Prahy zdramatisoval Dostojevského román »Uražení a ponižení«. Je jisté, že romány Dostojevského se hodí pro svou sílu dramatickou a napětí velmi dobře na jeviště, ale je třeba při podobné práci postupovati velmi obezřetně, aby pro pouhý zřetel k dramatickosti neztratila se nejdůležitější myšlenka a aby ve zkratce se zachytil plně ten široký temný svět hrdinů Dostojevského. Waltrovi se zpracování podařilo a Zemské divadlo inscenací Uražených a ponižených oslavilo výročí narození úmrtí velkého romanopisce psychologa. Nezapomnělo se ani na jubileum smrti slavného španělského dramatika Calderona, jímž vrcholí slovesné baroko ve španělsku. Z ohromné tvorby tohoto vášnivého katolíka, spisovatele velké vůle a smyslu pro dekorativnost, vybral E. I. Burián komedii »Chudák ať má za ušima« s postavou Dona Juana a zmodernisováním ji přiblížil dnešnímu jevišti, opatřiv jí skoro revuální ráz, jak výkony herců, balety, výpravou, tak také jazzovou hudbou, kterou sám komponoval. Monotonním opakováním základního motivu vytvořil zvláštní atmosféru, opojující bezstarostnou a skoro melancholickou vášnivostí lásky. V poslední době byla uvedena na scénu robustní hra M. Krleží »Páni Glembajové«, z doby poválečného měšťáctva, zachycující typický rozklad rodiny. K hram, které něco znamenaly, dlužno ještě připojit Langrovu moderní legendu o dobrých lidech, plnou optimismu, »Andělé mezi námi«, která byla provedena na nově zřízeném otáčivém jevišti. Bude jim ulehčena technická obsluha a

urychleny přeměny, jistě také k pohodlí obecnstva.

Hudební život brněnský zaznamenává několik pěkných produkcí. Snad nejskvělejší a nejvýznamnější bylo první provedení nového oratoria »Lvi srdce«, které na slova Rudolfa Medka dokonale zkomponoval Jaroslav Kvapil, brněnský skladatel, žák Leoše Janáčka.

Křiklavou a pro snoby vábivou událostí byl jazz-orchestr Jacka Hyltona and Mis boys. Z koncertů vynikl koncert Orchestrálního sdružení za dirigentství Helfertova. Na programu byl Wagner, Mozart, Suk a Polivkův Melodram o očích topičových. Brněnští skladatelé měli své dva mimořádné koncerty. Dále koncertoval houslista Holub a za klavírního doprovodu L. Kundery Josef Muzika, žák Ševčíkův. Zemské divadlo absolvovalo svůj 3. symfonický koncert (Čajkovskij a Dvořák). Opera vypravila skvělého Verdiho Otella s hostem Schwarzem z berlínské opery v úloze Jaga. Dirigoval K. Malko, který dirigoval také, ale ne už s takovým úspěchem, »Pikovou dámu« s hudbou Čajkovského. Dále nutno jmenovati idylickou operu Kovařovicovu »Na starém bělidle«, Foerstrovu »Evu«, Gounodova »Fausta a Markétu« a roztomilého »Jakobína« Dvořákova. Celkem možno sledovati hudební život brněnský s radostí.

Výstav bylo tentokrát dost. V galerii Vaňkové vystavovali umělecké fotografie ze SSSR. a své obrazy, kresby a plastiku Čech, aklimatizované v Francii, Coubine (Kubín). Dbá hlavně o formu a připomíná starší mistry, hlavně ztlumením barev. V uměleckoprůmyslovém museu byla zdařilá výstava: Katolík a kniha. Pak tam vystavoval malíř Bobeš cyklus Pojhlaví v zimě. V KVVU. Aleš se nám představil brněnský malíř Zamazal, který však v posledních pracích uvázl v průměrném konservatismu. Výstava kreseb tamtéž ukázala několik pěkných prací malíře Krsa, který se vyznačuje jistotou tahů, krajinně náladového Zahela a jiných.

Z přednášek zaznamenávám jen zahajovací řeč Jaroslava Durycha na výstavě Moravana: Katolík a kniha. O něco později přednášel v Lidové Akademii za ohromné účasti. O více méně nevýznamných knihách, které vyšly v Brně, se zmínovati nebudu. Z filmové produkce nejvíce pozornosti na sebe strhly Hory v plamenech a Trader Horn.

L. V.

—»«—

Spor duše s tělem. O nebezpečném času smrti. S úvodní studií R. Jakobsona. Národní knihovny sv. IV. Nakl. L. Kuncíř v Praze, 1927. Stran 110. V úvodní studii hodnotí Roman Jakobson českou středověkou literární produkci, přihlíží i k podmínkám kulturně historickým. Na uvedených skladbách z třicátých let čtrnáctého století podrobně sleduje strukturu staročeského verše, jeho rytmickou tendenci, eufonickou stavbu a j. Rozvádí oblíbené středověké téma o smrti a vztahu člověka k ní a ve shodě s Baťuškovem zařazuje český Spor ke skupině zcela odlišné od Visio Fulberti. Při filosofickém rozboru bystře ukazuje na pasivitu duše i fatalismus těla. Na jejich personifikaci a protiepický ráz české básně. Méně lyrických prvků a více výrazů z řeči voluntární je ve skladbě O nebezpečném času smrti, rozvádějící obvyklé memento mori. Při restauraci původního textu Sporu použil vydavatel práce Výboru a několika čtení Truhláře, Havlíka a Gebaura. Na restauraci i četných poznámkách připojených k oběma skladbám spolu-

pracoval St. Petira, který ve Sborníku filologickém 1931, 134 n., vydal diplomatické znění Sporu a zároveň zaujal kritické stanovisko k Rybovým námitkám proti vydání Jacobsenovu v LF, 1931, 74 n. (Srv. A. Škarka v LF 1929, 32 n.)

B. S.

Roman Jakobson: Nejstarší české písně duchovní. Národní knihovny sv. VI. Nakl. L. Kuncíř v Praze, 1929. Stran 48. Z nejstarší české tradice duchovní písně jsou zastoupeny Hospodine, pomiluj ny, Svatý Václave a Slovo do světa stvoření. Ke každé z jednotlivých písní uvádí vydavatel literárně historický i filologický doprovod. Přihlíží k čelnější literatuře předmětu. Do jaké míry, je ještě dnes živá otázka na př. doba vzniku písně Hospodine, pomiluj ny, ukazuje článek A. Krause: Der Prager Leis v Germanoslavica, 1931, I. Jakobsonův postřeh o zvláštním variantu církevně slovanské tradice na českém území je oprávněný. Rozbor chorálu Svatý Václave je dobře sledovat po stránce historické v Pekařově jubilejní studii, vydané i jako separát ČCH. K svazku jsou připojeny časově i slohově blízké čtyři ilustrace a četné bibliografické poznámky.

B. S.

Josef Mádle: Organizátor kněžstva. Vydal katol. spolky v N. Bydžově na podzim r. 1931. Str. 132, cena Kč 20.—. Toto nové dílo P. Mádleho podává nám ucelený obraz o II. bohosloveckém kursu v N. Bydžově. Je to vlastně II. díl první Mádleho knihy »Kněz organizátor«. Druhá kniha však vyniká širší a hlubší koncepcí temat, které mají a musejí zajímat celou katol. veřejnost. Celá kniha svou tendencí podtrhuje význam katol. organizování a se zvláštním zřetelem zdůrazňuje organizování organizátorů-kněží. Šest kapitol, protkaných mnohými biblickými obrazy i příklady z praxe pastorační, nás jistě o tom přesvědčí. Autor poukazuje na rozkladné plány Slonu — světového židovstva — jejichž obľudnost vynikne ve srovnání s plány Říma a katol. akcí v kapitole následující. Jeden oddíl jest věnován organizaci katol. učitelstva. Kniha v celku jest napsána s upřímnou otevřeností. Autor jest si vědom, že často řeže do vlastních řad a pocituje i bolest. Ale pravdu možno říci otevřeně a jasně! Na konec připojeno informatorium o vlastním průběhu kursu. Kniha Mádleho jest upravena velmi vkusně a vyzdobena obálkou šlovíkovou, jež symbolisuje obsah knihy. Jen jedno by si ještě přál katol. student, najmé organizovaný: zmínku a názor autora na studentské organizace. Těžko mluvit o plných seminářích a katol. učitelích, vycházejí-li abiturienti ze střed. škol otrávení a nabiti jiskrami zášti proti víře Kristově. Nutno věnovat péči studentstvu již od vstupu na studia. S nadějí hledíme nové knize autorově vstříc!

Jš.

Sigrid Undsetová: Gymnadenia. Přel. K. V. Rypáček. Nakl. L. Kuncíř, 1931. — S. Undsetová, která dostala r. 1928 Nobelovu cenu za středověký román »Kristina Vavřincová«, podala v tomto díle svůj životopis ve formě románové. Její osudy, její život vnitřní i vnější se tájí za životem Pavla Selmera. Ale mnoho ze svých životních osudů a zkušeností promítla také do postav ostatních. Je to mužná a něžná matka Pavlova, která se rozejde v míru se svým mužem a bojuje statečně s životem. Je to Randi, přítelkyně Pavlova a snad také Lucy. Hlavní pásmo dějové tvoří láska Pavlova k Lucy, prodavačce z květinářského obchodu, která byla vypuzena z domova pro domnělý hřích. Je to krásná postava

v díle Undsetové, plachá a oddaná. Pro ni Pavel zanechá studií na technice a vědecké práce a stane se obchodníkem v Trondhjemu. Ale Lucy jej z jakýchsi předsudků opustí. Pavel pak vezme si prostou a nesamostatnou Björg, zpola ještě dítě. Kniha se končí na prahu světové války a Pavel není právě šťasten. Snad ještě důležitější pro Pavla bylo poznávání a přibližování ke katolictví. Vychován u matky ve volnomyšlenkářství, podceňuje protestantství, ale pak je strhován neodolatelně katolictvím. Jak mocně působí stránky, kde spisovatelka postavila proti sobě životnost katolictví a ztrnulost protestantství. Jaká živelná radost a veselí a také vážnost pramení z víry u rusovlasé Randi, která poučuje docela nevtíravě Pavla o své víře a která vstupuje na konec do kláštera s takovým úsměvem, s jakým pracovala o své historické práci. Nebo jak sympatický je Harald Tangen, konvertita a kněz, u něhož Pavel, třebas se s ním dobře nezná, hledá radu v nejdůležitějším okamžiku svého života. A ještě jiné a jiné postavy uvedla autorka na scénu svého románu, podávajíc je v životní plnosti a v jejich odlišnosti. Zájem S. Undsetové je široký. Zachycuje život v celé jeho šíři, dobře pozoruje a dovede vyprávět a nebojí se vyprávět. Děj je zasazen do doby kolem r. 1905, kdy se Norsko oddělilo od Švédska, a sahá až do světové války. Scény ožívují přímo před našimi zraky, zjevuje se nám Norsko se svou přírodní krásou a zářivými fjordy. Je to kniha, jaké u nás postrádáme a ke které se musíme vracet. Překlad je dobrý, vyjma některé menší chyby.

L. V.

P. Jeronym M. Jurák O. P., Tajemství ženských klášterů středověkých. (V Práskvicích I. P. 1931, ve 200 ex.) — Mladý dominikánský historik a unionista vydal na památku své primice příbuzným a přátelům tento sborníček obrázků z doby vzorů klášterního života. Největší sláva středověku se osvětluje v těchto drobných příbězích z dominikánských a benediktinských klášterů, plných květů evangelické Lásky k Bohu i bližnímu, dnes již téměř neznámé. »Dávám Vám do rukou tuto knížku, plnou posvátných tajemství a neznámé poesie. Krása řeholního života je známa jen těm, kdož jej žijí a dovedou být velkými v oběti. Největší tajemství pro svět je obět ženy a panny. — Osudy světa jsou v osudech klášterů. Pád klášterů — pád světa — smrt vesmíru...« zaníceně píše autor v předmluvě. Potřebujeme dnes u nás hodně takových knih, které by nám ze zapomenutých listů a starých kronik aspoň trochu přiblížily jemnou vůni skryté svatosti monastických století a jejího nesmírného požehnání; knih, které by uměly ukázat cestu skutečného životního štěstí a nejkrásnějšího vyplnění lidského věku.

J. Č.

Dr. Konstantin Miklík CSsR, Masaryk a Pekař o smyslu českých dějin. (Knihovna Lidové Akademie, Praha 1931, Kč 10.—.) Čeští katolíci v svém průměru mají dosud mnohem větší sympatie pro myšlenky profesora Pekaře než kteréhokoliv představitele vědeckých, resp. historických škol. Dr. Miklík ukazuje na slabiny liberálních názorů Pekařových, ve skutečnosti daleko více nepřátelských Církvi než tak často pranýřované mínění Masarykovo. Již v knize »Pekařův Sv. Jan Nepomucký« odhalil zrádné a nebezpečné smýšlení, skrývajíc se v pěkných větách »Tři kapitoly«; zde pokračuje v osvětlování a provádí důkaz, že katolíkům a učením Církve je vždy bližší dějinná filosofie Masarykovská, universální a světovější, než populární

a líbivější these Pekařovy. Korekce a výklad starých názorů přichází včas, aby se mladí dovedli správněji postavit k problémům smyslu dějin, než starší generace. Je naprosto nutné, aby každý katolický student znal tuto knihu. J. Č.

Dr. Josef Doležal: Český kněz. Vyšlo jako kniha »Života« (red. Praha II., Spálená 15). Stran 132, cena Kč 15.—, na lepším papíře Kč 20.—. Tímto dvanáctým svazkem knihovna »Života« značně získala. Kniha znamená i pěkný přínos literárnímu snažení katolickému u nás. Úvodem probírá autor statistiky popřevratové ztráty čes. katolicismu. Statistické údaje (dle sčítání z r. 1910, 1921 a 1930) výstižně vyvozuje z jevů sociologických v různých společenských vrstvách a krajích. V dalším věnuje značnou pozornost modernistickým snahám čes. kléru. Kořeny toho nachází Doležal již v reformním programu čes. duchovenstva v r. 1848. Snahám těmto se dařilo v atmosféře rakouského katolicismu (dynastický protektorát nad církví). Autor vylučuje jednotlivé fáze jejich vývoje: katolická moderna — boj o celibát — Jednota duchovenstva — potlačení moderny Piem X. Konečným vyvrcholením snah reformistů bylo založení československé církve. V tomto oddíle knihy jest vzpomenuť záslužného díla hlubokého myslitele dra F. X. Nováka proti modernismu. V dalším charakterizuje povšechně ovzduší, v němž dýchala sociálně a politicky buditelská generace kněžská a vykresluje některé její postavy. Značný výsek svého díla věnuje Doležal životnímu dílu arcibiskupa dra Kordače. Vzpomíná hned úvodem jeho akademických promluv a zvl. vlivu, který měl na akademickou mládež kol Č. L. A. V příčině resignace zaujímá autor stanovisko velmi objektivní. V dalším je načrtnuta skizza metropolitě moravského, zesnulého arcibiskupa dra Stojana. Zde však nedosti harmonicky je zladěna komparace Stojanovy osobitosti s povahou honzovskou v poměru k jeho vysoké hodnosti církevní. To snad jedině by se dalo knize vytknouti. Jedním z kladů knihy jest objektivní stanovisko autorovo. Kniha vyniká též bystrými charakteristikami významnějších kněžských postav, pro což má autor vystříbený smysl. Knihu možno studentstvu a inteligenci vřele doporučiti. Jš.

Dr. Vrchovecký: Církev katolická. Proti církvi katolické je moderním bezbožeckým souručenstvím veden boj prudší než proti kterému jinému náboženství. Je to vlastně svědectvím, že právě jen církev katolická je opravdu pevným náboženským útvarem, který blahodárně zasahuje do života jednotlivce, celých národů a věků. Působnost církve nezůstává omezena čistě na osobní vztah jedince k Bohu, nýbrž dává jasné normy, ať již přímo nebo nepřímo, veškeré lidské činnosti v životě soukromém i veřejném, v činnosti duchovní i hospodářské. Dílo vykonané církví jest obrovské a velikou snahou nepřátel jest, dílo církve zlehčiti, církev zbaviti důvěry lidstva a potom církev spolu s křesťanstvím úplně vyloučiti ze života národů. Na druhé straně hlubocí opravdoví i nekatoličtí duchové poznávají význam katolické církve pro kulturní a hospodářský život a obrácení duchovních veličností k církvi se množí. Důkladný a všeobecně přístupný obraz díla církve a jejího významu pro lidstvo podává shora jmenovaný spis dra Vrchoveckého »Církev katolická«, který právě vyšel nákladem Matice cyrilometodějské v Olomouci. Str. 336, cena Kč 34.—. Šestnáct kapitol díla je hlubokou studnicí vědění a svědectví

o církvi, jejíž význam a důležitost zvláště vystupují v současné duchovní bídě lidstva, zbaveného pevné náboženské formy a smyslu pro vyšší mravní příkazy. Čtete a dejte čísti dílo Vrchoveckého, které má veliké apoštolské poslání, a pomozte mu je tak splnit.

Nový Národ. Kulturně-nábož. čtrnáctideník. (Číslo 20 hal. Přerov, Masarykovo n. 16. Red. P. Ferd. Chýlek a P. Al. Čáp.) — Není možno dosti zdůraznit důležitost nepolitického katolického tisku pro lid. Asi nejlepší z takových našich časopisů je přerovský N. N., redigovaný velmi svižně a pružně. Zvláště katoličtí studenti jsou povoláni, aby v městech i na venkově mezi dělnictvem a mládeží, na měšťankách i mezi kolegy na střed. školách pomáhali rozšířit tento vzorný, svěží a dobrý list, podávající populárně přehled všech důležitých novinek i soubor a vysvětlení pozoruhodnějších časových otázek. Práli bychom si jen více článků sociálních a liturgických. J. Č.

Gedeon. Revue en miniature. (V edici Izmael, Veselí p. Čepí u Pardubic. Ročník III., předpl. Kč 12.—.) Jetřich Lipanský, poutník do Svaté Země a na Horu Athonskou, básník, známý některým jako autor veršů a článků v Arše, v Lid. Listech, hlavně však ze svých cestopisů (viz na př. XV. šlépěje Demlovy), vydává malé sešitky Gedeonu, kde uveřejňuje své básně i překlady a menší studie. V posledním čísle čteme o Franz Kafkovi a o ruské mládeži. I když někdy nesushlasíme s autorem, doporučujeme přece jeho věci pozornosti, neboť ty stránky píše duše milující krásu a velikost Samoty, které nejvíc sluší, když se rozhovoří o františkánské idyle na Fonte Colombo, o zapomenutí na svět v kapucínských hospicích a o zamlklé, tuhé přísnosti kázně Řádu Trapistů. Těšíme se na vydání nové knížky cestopisných próz, které Lipanskému chystá olomucká Družina lit. a umělecká. J. Č.

Irénikon. (Prieuré d'Amay-sur-Meuse, Belgique. Roč. VIII. 1931.) — Před několika lety pověřil Svatý Otec Řád Svatého Benedikta zvláštním posláním v díle Sjednocení církví. Řehole benediktinská vznikla na podkladě mnišství východního před čtrnácti sty lety, ještě v době, kdy Východ byl spojen se západem v jednotě Církve jediné, a má tudíž v sobě zvláštní rys universalnosti a vzácné prvky světového citění prvních dob křesťanských. Kromě toho liturgický charakter benediktinského Řádu přibližuje se východnímu citu a názoru. Víme, jaký úspěch měl kardinál Pitra, mnich ze Solesmes, v XIX. století, na svých cestách mezi Orientálci. Chápeme tedy, proč je benediktinům určena tak vynikající a významná úloha v budoucí plánovité práci unionistické. — Bened. kongregace belgická zřídila si svůj klášter východního obřadu v Amay-sur-Meuse, který vydává světovou revui Irénikon, věnovanou studiu Východu, v první řadě Ruska a pravoslavi. Kromě benediktinů z Amay a z Maredsous soustřeďuje se zde i mnoho unionistických pracovníků z jiných řádů, zemí a národů, i ruských unionistů. Důkladné jsou přehledy unionistických a orientálních článků v evropských revuích a přehledy nových knih. Životu pravoslavné církve je věnována zvláštní hlídka, kde se pravidelně probírá vše, co se právě týká pravoslavi v SSSR, i v cizině, vnějších poměrů i vnitřních záležitostí. — Irénikon je revue nezbytná k studiu unionistických otázek; bylo by třeba, aby i u nás byla více známa než dosud. J. Č.

Politické strany, jejich základy a typy v dnešním světě. Tak nazval mladý český sociolog Dr. Jan Mertl, práci, která vychází jako 4. sv. Sociologické knihovny, vydávané Masarykovou sociologickou společností, nákladem »Orbis« (Praha XII.). Studie nevyčerpává všechny otázky, týkající se moderního politického stranictví, nýbrž jen problém stranického rozvrstvení. Některé z tohoto komplexu otázek byly již soustavně sociology studovány. Zejména otázka struktury politických stran, problém vůdcovství ve stranách, psychologie stranických mas a poměr stran k volbám, byly díky velké práci Roberta Michelse (jeho dílo »Strany a vůdcové« vyšlo také v »Orbisu«) a amerických politických sociologů vědecky zpracovány. Naproti tomu otázka, podle čeho se rozdělují masy voličů moderních států na různé strany, byla sice problémem filosofů, ale moderní sociologie se jí dosud soustavně neobírala. A přece nikdo nepopře důležitost a aktuálnost tohoto studia, neboť máme-li porozumět současným politickým bojům, je nutno vědět, jak dochází k rozdělení společnosti na různé politické tábory. Dovíme se tím také mnoho o funkci politických stran v moderních státech. Přibližíme se tak řešení všech ostatních problémů politického stranictví, které čekají, aby byly vyňaty ze zajetí politických ideologií a zkoumány objektivní vědeckou cestou. Proto je tato kniha věnována pouze této otázce. Kdo má zájem na současném politickém dění a to máme dnes téměř všichni, musí ji čísti. Brožovaná za Kč 45.—, vázaná Kč 60.—.

Jaký je náš voják? V »Sociologické knihovně«, vydávané Masarykovou sociologickou společností a nakladatelstvím »Orbis« (Praha XII.), vyšel právě 8. sv. Je to práce K. Šmejkal: Sociologie vojáka. Brož. Kč 20.—. Autor, vyzbrojen metodologickými zásadami moderní sociologie, provádí nás kulturním životem našeho vojáka, zastavuje se takřka u všech jevů, které se v kasárnách odehrávají, rozbírá je a vykládá, ukazuje jejich rub a podstatu. Jeho výklad opírá se vždy o skutečné jevy a čtenář má tak vždy možnost kontroly závěrečných výkladů. Kniha zdůrazňuje, že nám nemůže být lhostejný osud našeho státu, naší kultury a budoucnosti. A proto krok za krokem prochází výcvikem a výchovou našeho mírového vojáka, všímá si těch nejvšednějších jevů a zkoumá, jak je náš voják připravován pro příští možnou válku. Kniha neváhala si položit otázku, jak se staví náš voják k presenční službě vojenské a k obraně státu. Co zbylo v našem vojákovi z toho našeho příslovečného protirakouského antimilitarismu? Jsou naši vojáci stejní odpůrci armády jako bývali vojáci v armádě rakouské? I na tuto otázku autor přímo odpovídá. Načrtává charakter našeho vojáka, vytyčuje jeho hlavní znaky a vůbec usiluje — v době, která oplývá úsilím o světový mír na straně jedné a soustavným zbrojením na straně druhé — abychom se přestali romanticky dívat na našeho vojáka a vojenství pochopili tak, čím voják v naší civilisaci je a čím tedy také musí býti.

Fr. Zelenka, přisedící zem. výboru: Slovník samosprávný. Autor-odborník, člen nejvyšší samosprávné instituce, předkládá veřejnosti práci, jedinečnou toho druhu, kterou si dovoluujeme doporučit, neboť Zelenkův listkový slovník je praktický, přehledný, obsažný, obsahuje vše, co jest třeba vědět z velkého oboru samosprávy,

nikdy nezestárne, neboť systém volných listků dovoluje okamžité nahrazení zastaralé věci novým listem, takže celé heslo jest stále pohromadě, hodí se studiu i praxi; přináší věci nejnovější, pečlivě třídí všechny nové otázky z oboru samosprávy a uvádí je všem přístupnou formou. Odpovídá všem požadavkům dnešní doby, jak stručností a výstižností, tak i pohotovostí základní myšlenky. Hlavně však je levný: každých 10 listů tištěných po obou stranách na kartonovém papíře v pěkné typografické úpravě stojí Kč 5.—. Vydavatelství Zelenkova Slovníku, Praha-Břevnov 535. — Dále mám před sebou 6. díl Zelenkova listkového slovníku katolika. Možno o něm říci právě totéž, co o slovníku předcházejícím: stručný, praktický a obsažný. Praktická jeho forma umožňuje každému, jak velmi snadno a rychle se vyzbrojit věcně, aby bylo možno čeliti všem námitkám proti katolíkům. Nemohu jej než doporučiti. V. Č.

Věstník Staroboleslavský. Ročník III., čís. 1. Vydává kolej Redemptoristů ve St. Boleslavi. Redakci řídí a za ni odpovídá P. Alfons Daňha C. Ss. R., Praha III.-192. Vychází šestkrát do roka, předplatné celoroční činí 5 Kč. Třetí ročník vychází v nové úpravě a nutno přiznati, že v úpravě velmi vhodné a symbolické: silueta mariánského kostela, relief Palladia Staroboleslavského a dole slova: »Svatý Václave, nedej zahynouti nám ni budoucím.« Úkolem Věstníku Staroboleslavského je buditi zájem o St. Boleslav, oživit zašlou kdysi její slávu a zanítili katolíky k úctě Palladia Staroboleslavského a sv. Václava. Do čísla 1., roč. III., přispěli: P. Fr. Žak: »Na pouti v St. Boleslavi«, již by se konečně dalo leccos vytknouti, dvěma informačními články redaktora, z nichž jeden velmi přehledně a jasně pojednává o jubilejním roku svatohorském, kanovník Još. Málek úvahou »Kam srdce dám?« Článek Krlínův »Ideál svatováclavský« velmi výstižně pojednává o tom, že národ nemá nic vyššího než světce a básníky. A jedním z těch je světec sv. Václav, jako vzor pravého katolíka, jenž je vzorem pravého katolíka, takže mluvíme zcela oprávněně o ideálu svatováclavském, jenž se musí státí ideou všech těch, kteří touží po novém řádu. Neboť nový řád může býti založen jen na světcích. Též část exerciční »Z kroniky poutí staroboleslavských« je velmi účelná a plní jistě svůj úkol. Mládeži můžeme věstník zcela upřímně doporučiti, najde v něm leccos poučného. —ýv.

»Šťastná Rodina« pod novým názvem. Čtrnáctideník »Šťastná Rodina« počíná v IX. ročníku vycházeti pod novým názvem »Svět« — obrázkový čtrnáctideník — čímž je stanoven již jeho program. Přenechává módu, vedení domácnosti atd. svému sesterskému listu »Čsl. žena«, bude »Svět« pestrým obrázkovým listem, jediným svého druhu v československém katolickém tisku; bude si všímati všech pozoruhodných událostí domova i ciziny, všech projevů života, zejména katolického, a stane se listem všech členů rodiny. Redakce našeho listu doporučuje starý známý list v novém rouše pozornosti svých čtenářů. Ukázkové číslo zašle na požádání: Administrace časopisu »Svět«, Praha II., Karlovo nám. 5.

Dobrá četba. »Československá žena«, list katolických paní a dívek, začíná svůj nový ročník. Naši čtenáři vědí dobře, jak velký úkol na ně právě v nynějších rozháraných a skutečně kritických poměrech čeká. Svět hyne nedostatkem vzájemné lásky; posílání katolické ženy je poslá-

ní lásky v rodině, církvi, v národě a celém světě. Aby čtenářky naše tomu šlechetnému apoštolátu dokonale porozuměly a dovedly vystavěti nepřemožitelnou hráz proti záplavě bezvěrectví a nemravnosti, doporučujeme jim k odbírání »Československou ženu«. Její úprava je tak pěkná, že se již nikdo nesmí vymlouvat: »Nemáme vyhovujícího svého časopisu.« Vychází dvakrát v měsíci v Československé akc. tiskárně v Praze II., Karlovo nám. 5. Jednotlivé číslo 80 hal., ročně Kč 20.—.

Durychova knížka všem. Jsme právem hrdi, že největší český nynější básník Jaroslav Durych otevřeně vyznává svou katolickou víru a své umění staví do služeb Nejvyššího. Jeho čistě náboženské články v revui Na hlubinu (Olomouc, Slovenská 14) jsou mohutným svědectvím jak jeho vznešeného umění, tak hluboké a prosté víry. Z nich vytryskla řada jeho nadšených úvah k hymnu »Přijď, ó Duchu přesvatý«, a dnes je katolické veřejnosti podává Edice Krystal, Olomouc, Slovenská 14, v úhledné knížce o 64 stranách za cenu Kč 7.— »Utěšitel nejlepší«. Je těžko ocenit náboženské dílo laika-básníka, který svou duší kojí Učiteli Církevními. Ryzost víry jen vytrhuje ryzost umění a nedá zapadnout nesrozumitelnosti. Tak skutečně toto Durychovo dílo cenou i obsahem náleží opravdu všem katolíkům, a my je můžeme jen upřímně doporučiti.

Orelský kalendář na r. 1932. Je to vlastně prakticky řešená ročenka našeho Orelstva. Ač po stránce formální mohla býti vkusněji upravena, překvapuje její bohatý obsah zpestřený četnými fotografiemi (Pius XI., † dr. Alois Kolísek, orel. jubilanti, orlovny, snímky tělocvičné a sportovní atd.). Vedle přehledných článků je zde statistika orelského hnutí dle jednotlivých žup se stručným vypsáním činnosti. Připojena jsou jména funkcionářů župních rad. Pak zde najdeme několik statist. přehledů celkových a přehled rekordů světových i československých. Podány též stručné informace o organizaci katol. mládeže. (Schází organizace katol. studentstva, ač Ústředí zaslalo svůj příspěvek.) Na konec připojeny informace funkcionářům a velmi užitečný seznam orelské literatury a orel. hudebnin. — Vydal Čs. Orel v Brně, Francouzská 34. Jš.

Podnikavé nakladatelství Lad. Kuncíře chystá právě 2. přepracované, opravené a značně rozšířené vydání **Československých dějin od známého autora prof. Blažeje Ráčka S. J.** Neobyčejný úspěch 1. vydání v r. 1929, kdy celý náklad 4000 výtisků byl rozebrán v 6 týdnech, svědčí jen o oblíbenosti knihy, v níž katolický inteligent jest správně informován o historii svého národa. Subskripční cena je stanovena na 50 Kč, po subskripci bude zvýšena na 75 Kč. Celoplátěná vazba stojí 15 Kč. Kniha vyjde v červnu. Lhůta subskripce končí 31. května 1932, do kdy jest třeba složit zálohu 20 Kč, a to jak na výtisk brožovaný tak i vázaný, zbytek pak je splatný po dodání. Je mezi vámi, milí čtenáři, ještě jistě dosti těch, kteří tuto vzácnou knihu nemáte ve své knihovně a proto neopomeňte užítí této vzácné příležitosti a přihlaste se u nakladatele: Lad. Kuncíř, nakladatelství, Praha II., Voršilská 3.

Knihovnam Sdružení doporučujeme knihu Dra J. Krlína: »Návrat vzdělanců.« Objednejte prostřednictvím Ústředí za značně sníženou cenu i pro jednotlivé studenty. Jedinečná příležitost! ŮKSČs.

Z výboru pro oslavu 650. výročí úmrtí bl. Anežky Přemyslovny. Celý katolický svět vzpo-

mene letos slavné dcery české země, blahoslavené Anežky Přemyslovny, o jejíž brzké svatořečení ve svých modlitbách prosíme. Celý rok má být posvěcen velkolepou oslavou církevní i národní, ke cti královské dcery české, blahoslavené Anežky, naší národní patronky. Všem našim farnostem, spolkům a organizacím nastává důležitý úkol postarat se o to, aby slavnosti ke cti blahoslavené Anežky vyzněly důstojně a velkolepě. Výbor pro oslavu, k podpoře všech, kterým je se o slavnosti starati, vydává jako první bod svého programu Slavnostní sborník blahoslavené Anežky Přemyslovny, který je současně příručkou pro pořadatele oslav. Za obětavé spolupráce předních představitelů katolické kultury uspořádal Sborník osvědčený pracovník Antonín Šorm. Hned na prvním místě oceňuje význam blah. Anežky vědec zvlášť k tomu povoláný, rektor Karlovy university Dr. Jos. Pekař. Kazatelé jistě radostně uvítají vzletné slavnostní promluvy P. Bělohávk (Svatoňhora). Odborům ochotnickým našich organizací a spolků naskytá se skvělá příležitost k provedení zeyrovsky jemného a slavnostního divadelního představení: »Anežka Přemyslovna«, z pera zanícené ctitelky této světice, pí. ředitelky Em. Schmutzerové; při tom divadelní zpracování pamatuje zcela na prostředky našich scén, což je velkou výhodou, neboť lze jej bez zvláštního nákladu s jistým úspěchem provést. Velice cenným příspěvkem je Píseň ku blahoslavené Anežce Přemyslovně, kterou k jubilejním oslavám na slova V. Horna složil J. F. Foerster. Skladbu tuto jistě k radosti všech přináší Sborník jako faksimile umělcova rukopisu. Velmi záslužnou práci Antonína Šorma bylo sestavení velkého počtu básní o blahoslavené Anežce, jinak těžko dostupných. Shledáváme se zde s pracemi našich předních básníků nejen dneška — Bělohávka, Xavera Dvořáka, Hornova — ale i starších — Kuldou, V. Štuncem a j. Sbírká těchto básní je velice cenným přínosem, neboť dává našim spolkům jedinečnou příležitost k čilému kulturnímu ruchu pořádáním recitačních večerů a nepochybujeme, že bude vydatně použita. K vypracování vlastních přednášek uveřejňuje Sborník životopisná data blahoslavené Anežky, uvádí literaturu a též malý soupis výtvarného umění, věnovaného bl. Anežce. Svým celkovým uspořádáním a významem je Sborník výkvetem katolického ducha, na nějž nejen čeští katolíci jako celek mohou býti hrdi, ale ze kterého každý jeho vlastník může mít radost. Vychází v pietní grafické úpravě J. Hanzla v rozměru 15×24 cm a stojí Kč 12.—. První náklad se právě dotiskuje a bude ještě během tohoto měsíce všem závas přihlášeným rozeslán. Celý náklad spojený s uspořádáním Sborníku a jeho expedicí ochotně převzalo naše mladé a obětavé Nakladatelství Kropáč a Kucharský v Praze I., Konviktská ul. 5, kterému patří náš dík a které jistě najde svoji odměnu v hojné podpoře nás všech.

Výsledky ruské tajné policie. V poslední době byla česká veřejnost překvapena zprávou, že tajemník naší legace v Moskvě, Vaněk, byl na zakročení ruské vlády odvolán, jelikož dle zjištění G. U. P. snažil se přiměti Godického k útoku na japonského vyslance, aby tak došlo k zakročení Ruska proti Japonsku. Tato zpráva vzbudila samozřejmě rozruch v cizině, která pak byla upokojena vysvětlením z úředních vládních míst ruských, že se jednalo o »omyl«, čili že G. P. U. sedla na lep agentu, provokatéru ruské státní policie. O činnosti této státní policie, která se

neostýchala prostřednictvím svých agentů způsobiti tak nebezpečný případ Vaňkův, který mohl mít pro nás, náš mladý stát, osudné následky, píše Agabekov v právě vydané knize »Z ráje sovětské svobody« v nakladatelství J. Svátek v Praze (Smíchov, Husova 7). Agabekov, jenž po 10 roků sloužil této tajné ruské policii, v domněnku, že může prospěti státu a proletariátu, na konec, když viděl, jakým účelům tato policie slouží, utekl z Ruska a v knize uvádí všechny zkušenosti, které nasbíral za své činnosti nejen v Rusku, ale hlavně ve východních zemích, píše v doslovu G. P. U., založené v 1918 jako nástroj ochrany třídních svobod ruského proletáře, je nyní tajnou policií nejhoršího druhu, výhradně ve službách zájmů Stalina a jeho elity. Boj o vliv projevuje se v praxi tím, že věznice a internační tábory v Rusku rostou geometrickou řadou v poměru k růstu obyvatelstva. V cizině snaží se G. P. U. vytvořiti stejně rozsáhlou síť vyzvědačů jako v Rusku. Každoročně vydává sovětská vláda na špionáž v cizině 3 mil. dolarů, jež tržní za potraviny brané od úst nedocyceného dělníka a sedláka, prodávané pod cenou v cizině. Důkladné agentury jsou ve všech zemích světa. Vyzvědačství pro západní země je soustředěno v Německu. Při své práci nešetí se G. P. U. užiti žádných prostředků. Duchovním vůdcem G. P. U. je nyní Stalin. Z nástrojů, který měl býti mečem spravedlnosti v ruce proletariátu, stala se G. P. U. nástrojem libovůle Stalinovy. Dokladem je zúčtování s Trockým a jinými. Pracovníci G. P. U., považující svou práci dříve za revoluční činnost, stali se nyní horlivými úředníky, kterým jde pouze o osobní blahobyt a rychlý postup. Na pouhý pokyn Stalinův provedou vše, čeho se mu zachce. G. P. U. povýšena nade všechny ostatní orgány sovětské vlády zvrhla se prostě v carskou opřičinu. Myšlenka původně jako nástroj dělnické diktatury, stala se G. P. U. škrtičem proletariátu. Cena knihy Kč 19.—, váz. Kč 25.— jest mírná.

Divadlo a film

Pudr a benzin. Produkce Gaumont, libreto a scenario Voskovec & Werich. Režie J. Honzl, hudba Jar. Ježek, foto V. Vich. S napětím očekávaný první film společnosti VAW rozlétl se konečně po plátcích biografií. Ale dojem, který si z filmu odnášíme, není úměrný netrpělivému očekávání již dávno ohlášeného kusu. Spoléhalo se v něm určitě na značnou oblibu, již se autoři a zároveň ústřední postavy filmu těší u četného svého publika z Osvobozeného divadla a zapomnělo se, že efekty, jež dobře působí na živé scéně, nemohou se uplatniti se stejným výsledkem na projekčním plátně byt i zvukového biograftu. Po stránce zvukové techniky film též nikterak nevyniká: reprodukce jest dosti nejasná. Ovšem, nutno přiznati, že je to prvý pokus o vyrobení zvukového filmu za použití pojiždné zvukové aparatury. Herecky jsou výkony Voskovce a Wericha prvořadé, ač zde nevydali vše, co bylo v jejich silách. Scéna »lano-li nenapne-li se«, připomínající revui Sever proti Jihu, působí na návštěvníky Osvobozeného poněkud obstarožně u autorů vždy svěžích bohatou invencí. Jejich partnerka Ella Šárková, v níž prý byla

objevena* nová hvězda našeho filmového nebe, podléhá ještě začátečnické psychosé: je v některých situacích nejistá a poněkud nesmělá. Jsou však u ní předpoklady pro vývin hereckého talentu. V menších, ale vďěčných rolích se uplatnil Skřivan jako rozčilený domovník, Sviták jako cynický pašerák kokainu. Dějové pásmo je téměř revuálně pojato. Trochu lásky k primabalerině Martě (E. Šárková), trochu pašerácké dobrodružnosti, šoférské romantiky a trochu boxerského fanouškování. Musikálně je film na dobré úrovni, kterou zaručuje jazzová skladba Ježkova (dirigent Osvobozeného). Centrální slágr »Ezop a brabenec« jistě zpopulární. Honzlova režie nedovedla patřičně vytěžiti všechny motivy a sužety. Zdařilá je parodie trampingu, zato nevkusná je scéna parodující antický tanec jak maskami tak i baletním přednesem. Vichova fotografie je zdařilá i dosti ostrá. Vynikají zvláště snímky přírodní. Celkem však film se líbí a neustále táhne. Doufejme, že Osvobození nám podají i ve filmu to, co dovedou dáti na prknech svého divadla: stoprocentní výkony. JŠ.

Esperantská hlídka

Řídí Fr. Boreš, Litovel, Šerhovní.

Víte,

- že esperanto jest umělý pomocný jazyk mezinárodní, vytvořený r. 1887 drem L. L. Zamenhofem;
- že esperanto nemá a nechce úplně nahraditi řeči přirozené a že má pomáhati tam, kde znalost jiných řečí nám nepostačí;
- že esperanto jest nejsnadnější jazyk na světě, neboť jeho pravopis jest ryze fonetický a mluvnice má pouze 16 pravidel bez výjimky;
- že již Komenský ve svém díle Via lucis doporučuje vytvoření umělého jazyka mezinárodního: »Pozůstává tedy, že na mnohotvárné ony lidského obcování závady a zmatky, které vycházejí z množstva, nesnadností a nedokonalostí jazyků, nezbyvá léku platnějšího, než aby byl spraven jazyk nový, nad všechny již známé snazší, by mu lze bylo učiti se bez ztráty času a věcí.«
- že do esperanta byli přeloženi téměř všichni světoví spisovatelé, na př. Homer, Vergilius, Sofokles, Shakespeare, Byron, Wells, Swift, Trine, Defoe, Racine, Chateaubriand, Balzac, Prévost, Puškin, Tolstoj, Grimm, Heine, Kant, Mickiewicz, Dante, Andersen, atd., atd.;
- že esperanto má též četnou svou literaturu původní;
- že v esperantu vychází přes 100 časopisů mezinárodních, odborných, propagačních a j.;
- že čl. esperantisté jsou organizováni mimo místní spolky ve Svazu čl. esperantistů, Praha VII., Sochařská 333, a katol. esperantisté též v Jednotě kat. esperantistů v Praze XVIII., čp. 514;
- že světové esp. hnutí řídí šestičlenný mezinárodní ústřední výbor Internacia Centra Komitato;
- že praktické používání esperanta jest programem světového esp. svazu Universala Esperanto Asocio, s ústředím v Geněve;
- že esperantisté z celého světa se každoročně scházejí na světovém esp. kongresu, aby po-

hlédli na vykonanou práci a stanovili další program;
že letos bude tento kongres pořádán v Paříži (loni byl v Krakově;
že odznakem esperantistů jest zelená pěticipá hvězda, symbol naděje, že lidstvo všech pěti světadílů se spojí v bratrském souzvuku a míru.

—»«—

5. kongres čsl. esperantistů bude pořádán v Olomouci ve dnech 15.—16. května 1932.

—»«—

24. Universala kongreso de esperanto bude pořádán letos v Paříži, 25. r. 1933 v Kolíně n. R.

Z domova i ciziny

Fr. G., Str.:

»Societas Divini Salvatoris« na Moravě.

Letos budou slaviti členové »Společnosti Božského Spasitele« desáté výročí trvání samostatné provincie čsl. Chci mapsati o ní několik slov.

Společnost B. Sp. nebo jiným jménem Salvatoriáni, byli založeni r. 1881 na svátek Neposkvrněného Početí P. Marie v Římě, na tom místě, kde žila a dokonala svou pozemskou pout svatá Brigitta Švédská, dne 23. VII. r. 1373. Založil je vldp. P. Fr. M., z Kříže Jordán, o jehož svatém životě hodlám říci několik málo slov.

Zakladatel této Společnosti narodil se r. 1848, v den sv. Bennona b. a v., v německém městě Gurtweilu, v Badensku. Když mu bylo 21 roků, zatoužil po stavu duchovním, kterého skutečně později dosáhl. Pět tříd gymn. studoval privátně, poněvadž byl velice nadaný hoch. Potom byl přijat na gymnasium kostnické, kde dokončil středoškolská studia. Nato odebral se na filosof. a theologická studia, po nichž byl vysvěcen na kněze, jsa poměrně dosti stár. Procestoval Palestinu a Egypt, rovněž i v Římě byl, kde studoval jiné evrop. jazyky. Když vypukla světová válka, dlel ve Švýcarsku, kde ukončil svůj blahodárný a svatý život. Zemřel dne 8. IX. 1918.

Jeho prvním řehol. synem a vytrvalým pracovníkem na vinici Páně stal se P. Bonaventura Lüthen, o dva roky starší než zakladatel. P. Bon. po svém vysvěcení byl poslán do Bavor, kde se s P. Jordánem seznámil, k němu se přidružil a s ním pracoval o další vzrůst Společnosti. Později k nim přistoupil třetí kněz, který je zanedlouho opustil.

Poněvadž však počet kandidátů každým měsícem rostl, musela zakoupiti Společnost ještě jeden dům. Byl jim zaprotán »mateřinec«, v němž nyní sídlí gener. představený celé kongregace, dále pak zde bydlí jejich klerici, kteří navštěvují papežskou Greg. universitu.

Koncem 19. stol. byly Spol. Bož. Spasitele odevzdány misie zámořské v Indii. Prvním představeným těchto misí stal se P. Otto Hopfenmüller, který byl velmi horlivý a svatý kněz, který však se dlouho ze svého zdatu v misiích netěšil, neboť po 7 měsících zemřel. Přesto však nyní vel-

ká většina kněží Salvatoriánů pracuje v misiích. Dnes po 50 letech své blahodárné činnosti pracuje Spol. v 13 zemích, s 12 různými řečmi.

V naší republice má Společnost 4 domy (Val. Meziříčí, Husovice, Vranov a Krnov ve Slezsku).

V al. Meziříčí. Roku 1892 byl zde založen konvikt pro katol. studenty, kde byli pečlivě vychováváni. Tři roky nato převzala Společnost (2 K. S.) řízení katol. konviktu do svých rukou. Ze své práce se však kněží S. D. S. dlouho netěšili, neboť konvikt byl r. 1909 zrušen. Roku 1922 byla však Společnost ve Val. Meziříčí opět obnovena a zřízena samostatná provincie, jejímž prvním představeným se stal P. Facundus Peterrek. Konvikt pak byl proměněn v juvenát, do něhož se přijímají hoši, kteří se chtějí státí řeholníky, a to kněžími S. D. S. Kněží Spol. B. Sp. věnují se v této koleji duchovní správě, konají misie, exercicie, vyučují ve školách a pod.

Druhým moravským místem jim náležejícím jsou Husovice u Brna, kde bydlí vdp. provinciál Fac. Peterrek.

U Adamova jim náleží známé poutní moravské místo, hojně věřícími navštěvované, Vranov. Zde má Spol. klášter a kostel. Pod kostelem jest rodinná hrobka, náležející knížatům z Lichtensteinů. Kniže sám jest patronem tohoto kostela a jako takový velmi pečuje jak o zvelebení kostela, který jest zasvěcen Panně Marii, tak i o zvelebení kláštera, který dříve náležel rádo-vým kněžím Pavlánům.

Ve Slezsku Salvatoriánům náleží krnovský klášter, jenž byl vystavěn koncem 19. století. Kněží konají a dávají zde exercicie, konají sv. misie, vypomáhají v duch. správě, jsou činni v různých katol. spolicích a pod.

Mimo naši republiku je Společnost rozšířena hojně v Německu, kde mají 9 domů, v Rakousích 7, v Itálii 5, v Polsku 3, v Rumunsku 2, ve Švýcarech 1, v Belgii 2, v Anglii 1, v Severní Americe 3, v Kolumbii 5, v Brasilii 4 a v Číně 4.

Sp. B. Sp. skládá se z kněží, kandidátů kněžství a bratří laiků, kteří konají potřebné práce v domě, v zahradě a na poli, zabývají se různými řemesly ano i uměním a mohou se obzvláště v misiích osvědčiti jako katechisté.

Priváděti národy k poznání spásy jest věru dílo velké, vznešené a pozeňmané. Tohoto velkého díla chce se zúčastniti Společnost Božského Spasitele, která za tímto účelem svým původcem byla založena. Její členové skládají sliby čistoty, chudoby a poslušnosti, podřizující se svým představeným, vykonávají dle jejich pokynů povinnosti svého povolání, kamkoliv je tito do širého světa na misie a pod. pošlou.

—»«—

80. narozeniny J. E. ndp. arcibiskupa dra Fr. Kordače. — 11. ledna t. r. oslavil bývalý arcibiskup pražský J. E. dr. Fr. Kordač svoje osmdesáté narozeniny. Oslavil je v tichosti na svém sídle v Břežanech. Celá katolická a vůbec československá veřejnost vzpomněla v těch dnech všeho toho, čím dr. Kordač byl katolické veřejnosti před světovou válkou a hlavně potom jako arcibiskup pražský v nově zbudovaném státě československém. Katolická inteligence, vyšlá s počátků Č. L. A. a i dnešní katolická inteligence uvědomuje si plně, co první arcibiskup Kordač znamenal a znamená a k jeho osmdesátinám mu ze srdce přeje, aby mu milostivý Bůh dopřál ještě dlouho a dlouho pohlížení na generace, jejichž byl duchovním otcem a vůdcem.

—ýv.

Kanovník P. Josef Málek šedesátníkem. Dne 24. ledna 1932 dovršil staroboleslavský kanovník P. Jos. Málek šedesátku. Je znám jako výborný duchovní kazatel a jako horlivý misionář, zvláště ve výchovných ústavech řeholních sester, a jako nadšený hlasatel slávy Rodičky Boží staroboleslavské, kde již po tři desetiletí s usměvavou tváří vítá poutníky ze všech částí české vlasti. Katolické studentstvo, zvláště z ČLA., na něho vzpomíná jako na vzácného kněze při tradičních poutích do St. Boleslavě, a přeje vldp. kanovníku mnoho zdraví a prosí Všemohoucího Pána Boha, aby zůstal i nadále vzácným přítelem studentstva a ještě po mnoho let do budoucna vítal katol. studentstvo v St. Boleslavi.

—ýv.

Hodno následování. Jak oznamuje »Kurýr Varšavský«, polské katolické studentstvo, sdružené v Obrozenie, dává plně své síly Svazu »Charitas«, aby tak plnilo alespoň část svého úkolu sociálního. Práce účinná a práce radostná. Bylo by si přáti cosi podobného i u nás ve všech Sdruženích.

—ze.

Zahraniční hlídka

Československé katol. studentstvo v cizích časopisech. Jak již známo, otiskl své vzpomínky na návštěvu v Praze člen de l'Ecole nationale des Mines R. Millost v »La Gazette des Escholiers«, na což jsme byli upozorněni z tisk. odboru ministerské rady a nyní i v »Les amities catholiques françaises«. Není pochyby o tom, jak důležitý význam má tato propagace v cizině, když nás ve Francii zaměňují s maďarskými studenty. Citujeme stať R. Millota ve francouzském originále: R. Milloť loučí se s Poláky a jede ku Praze: Malheureusement, il faut continuer le royaume... on plutôt heureusement, car une semaine et demie

Školní potřeby a knihy, odbornou i vzdělávací četbu a různé zboží papírnické kupujte jedině v našem katolickém závodě. Velký výběr originálů anglických (Tauchnitz Edition), německých a ruských. Slovníky všech řečí, mapy, plány a turistické průvodce. — Bohatý výběr knih české literatury.

Knihkupectví a papírnictví

„U zlatého klasu“

Praha II., Karlovo nám. 5-6.

apřes, c'est Prague qui nous accueille. Là, nous trouvrus sans peine la rue, l'immeuble et même le siège central de l'Association des Étudiants catholiques tchèques, 15, rue Spálená. La Providence, qui veille sur nous, fait que nous arrivons à midi, alors que le président Emil Zavadil n'est là que jusqu'à 13 heures. Après l'expré de la visite et l'échange d'aimables saluts, nous parlons à coeur ouvert, mais avec une certaine difficulté, du fait, de mon allemand déficient. A Prague, l'organisation a dix-huit ans: elle possède un journal »Jitro«, qui signifie Aurore et qui est reçu par toutes les Associations catholiques thèques. On s'intéresse beaucoup à la chose sociale, on a des cercles et des réunions pour étudiants, on n'est étranger à aucune question de culture et, au point de vue religieux, on prend toujours les conseils éclairés des aumôniers... Avant de partir, car le temps presse, nous remercions bien vivement le président Zavadil et nous roulous qu'à la lecture de ces lignes, il soit assuré du souvenir très agréable que nous gardons de son accueil... V »La Gazette des Escholiers« otiskla redakce rovněž francouzsky dopis našeho Ústředí, těšíc se z písemných styků obou národů.

Řádku nelitostné

V oktávě na gymnasiu dostanou za domácí úlohu vypracovat zajímavé téma: Nejzajímavější kniha mých studií — po případě: Můj spisovatel. Podtitul: Literární anketa. — Jaký byl výsledek? Z 28 možných hlasů dostal Jaroslav Durych: tři. Po dvou dostali: Rais, V. Mrštík, Jirásek. Jeden hlas: Machar, A. Mrštík, Neruda, Engliš (Národní hospodářství), Wolker, K. Čapek, A. C. Nor, Třebízský, Němcová, Zeyer, Bezruč, Kopta, Baar. Z cizích: Galsworthy a Leon Bloy. — Zajímavost, že někteří si vzpomněli na knihy, jež četli již v nižším gymnasiu: Bambi (Felix Salten), Lagerläfová a Daniel Defoe (Robinson). Nepochopitelným bylo, že za nejzajímavější knihu studií byl uveden — beze žertu — dějepis. Prosím, ta žákyně z něho velmi dobrou nemá! Ovšem, čímti nějaké závěry z těchto jmen, usuzovati snad dle toho na sečtělost, vkus a úroveň třídy, by šlo těžce. U některých sice uvedený spisovatel byl opravdu výrazem jejich záliby a sympatií, byl opravdu milým, oblíbeným spisovatelem, kterého rádi čtou a kterého i důkladněji znají (Čapek, Durych, Wolker). Někteří však zase uvedli toho kterého pána prostě jen proto, že nevěděli o kom psát (Jirásek, Nor). Uvádím to tedy ne snad proto, abych z toho snad vytloukal nějaké závěry à la co student čte a nečte; to by bylo hrubé generalisování. Jen tak pro zajímavost.

O. Brno.

—>0«—

»Jitro« se líbí — řady odběratelů stále vzrůstají! Poslední dobou proniklo »Jitro« i do zněmčeného území, na čes. stát. ref. reál. gymnasium v Ústí n. Lab., zásluhou tamějšího prof. náboženství P. Fausta. Redakce »Jitra« vzdává panu profesorovi vřelý dík za doporučení »Jitra« na ústavě a doufá, že tento časopis stane se i ve zněmčeném území dobrým přítelem českého katolického studenta. — Adolf Hrdý, tiskový referent.

?

HÁDANKY

?

Řídí Emil Zavadil, Praha II., Spálená 15.
Redakce „Jitra“.

Všem! Zašlete řešení ze všech pěti čísel. Lhůta byla prodloužena do 15. února.

Listárna hádanek: E. Oktábec: Ujišťuji Tě, že milerádi vítáme všechny hádankáře. Tvé některé příspěvky jsou dobré (jiné: u kamen šije Anežka atd. staré). Pošli větší výběr. — F. Geršl: Žádné obtěžování. Jen piš. Tentokrát jsem Tě čekal zase já. Dopisy můžeš nechávat u vrátného koleje, ušetříš frankování. — B. Š., Olomouc: Zašlete též z 1.—4. čísla řešení. — S. Němec: Vítám Tě mezi kruh řešitelů. Jistě, že nejde všechno rychle. Piš jen ty hádanky, které vyřešeny máš. — J. Jedlička: Únor špatně. A co ty zbývající? — C. Tichý: Únor špatně. — J. Jun: Buď vítán. Jsi pilný. — J. Svoboda: Též Tebe vítám; jen vytrvej! — T. Crhová: Chybí řešení z č. 2. — J. Plachetský: Dík za příspěvky. — Gela: Ještě

z č. 4. a 5. nemám řešení. — Chovanky z Levoče: Čekám řešení z 5. čísla. — Dr. Borkovec: Čekám řešení. Všem, kdož neposlali řešení, ať tak učiní do 15. února. — P. J. ze Ž.: Vítám Tě. Hádanky dobré, ale podpis žádoucí.

Výsledek autorského turnaje na nejlepší pádovku: I. cenou počtěna pádovka Vandy Borkovcové, II. cenou kolegy C. Tichého, III. cenou Stáni Tvarůžka. Odměna bude zaslána. Uznání zasluhuji pádovky: B. Křenkové, J. Plachetského a J. Jedličky. Porota brala v úvahu jádro a formu podání. Předložkové pádovky nejsou čistými pádovkami, proto bodovány méně.

Řešení z 1.—5. čísla přineseme později. Předběžně mohu oznámit, že z řešitelů zatím jdou za sebou s největším počtem bodů: C. Tichý, F. Geršl, V. Petráň, J. Jedlička atd. **Nezapomeňte na časové hádanky k Velikonocům!**

1. Pádovka.

Jiří Plachetský.

V nečistotě hnízdí 1. pád,
proto zabraň jeho vzniku,
buď vždy čist a zanech špatných zvyků!
Býti církve, vlasti, pýchou,
buď tvou snahou,
7. pádem!

2. Pádovka.*)

Vanda Borkovcová.

1. pád má rád hřibátko,
to 5. pád na čele
prohání se s ním po sadě
a dělá mu přítele.

*) Práce provedena kresbou. Nemůžeme otisknouti z technických důvodů a podáváme jen ve slovném znění.

3. Rozšiřovačka.

P. Cyrillu Foralovi — Geršl, stud.

oboj. souhláska
římský peníz tak sluje
do ciziny jedeš-li, potřebuješ
? (řemen tak někde sluje)
křemíčitán hlinitý jest

4. Výpustka.

St. z B. — V. V.

Když dívčímu jménu vezmeš počátek,
máš zástupce chytrých zvířátek.

5. Pádovka.

Božena Křenková.

1. pád na pádovku tuto vznikla,
když mlsná 3. pád do kufříku vnikla.

6. Záměnka.

Kol. Geršlovi — Pň., VI. tř.

Pan Čaudil byl . ý na pouti,
pak u strýčka i

7. Pádovka.

Tichý.

Tam, kde nejvíc kvete 1. pád,
za vsí, na pahorku malém,
2. pád kdysi student plakal
nad ztraceným ideálem.

9. Pádovka.

Aldej.

Jak 1. p. na úrazy
blahodárný má vliv
tak hádanky moji draží
na rozum i důvtip.
Proto všichni hádankáři
ať žádají směle,
by jim bylo věnováno
naše 2. pád.

11. Číslovka.

F. Pěničák.

Doma na obraze zřel jsem 123546,
na dvoře pak otce bránu 12 3456.

12. Přesmyčka. (lit.)

Cid.

Na roli květ sálá.

8. Přesmyčka

A. Lyko.
Horem nic

10. Čárkovka.
V. Hebelka.

S »čárkou« řemeslník se nazývá,
bez »čárky« policí stíhán bývá.

Protivka.
Jarda Šnajdr.

MÍSTO TO SE SMĚJE.

13. Přesmyčka.

Jiří Svoboda.

TEN VĚK NEDĚLA

časopis kat. studentů

INTRO

Z OBSAHU:

Dr. Valerij S. Vilinskij:

Věci východní.

Alfons Daňha:

Naše naděje.

Václav Černý:

Biskup Dr. Antonín Podlaha.

Václav Zima:

Studentský apoštolát.

Literatura. Divadlo. Film.

Dopisy.

13

č. 7

JITRO

vychází počátkem každého měsíce kromě hlavních prázdnin. — Redakce: Praha II., Spálená 15. — Administrace: Praha II., Spálená 15. — Telefon č. 44.910. — Číslo účtu u poštovní spořitelny 206.271. — Předplatné pro studenty na půl roku Kč 6.—, na rok Kč 12.— a pro nestudenty na rok Kč 25.—. Cizina: Spoj. státy severoamerické celoročně 1 dolar.

Za každých 10 odběratelů 1 exemplář zdarma.

Redakční závěrka vždy 25. předcházející měsíc.

Z redakčního stolu.

H. G.: Několik slov k článku »O sebevýchovu« kolegyně M. R. v Divčí hlídce lednového čísla »Jitra«. — J. Kornel: Květ. — J. V. Pupal: Krok do života. Katolický student má mítí přece stále na zřeteli Boha a nikdy nezoufat. — Naša Dobrovská: Racek. — Fr. G., str.: Několik málo slov o unionistické činnosti. — MUC. Fr. Krejsa: Biskup Dr. Antonín Podlaha mrtev. — F. Val: Ráno. — Oldřich Burán: Moje přednáška v radiu a recenze. — J. Č.: Světlo rytířství. — Z. Z.: Hovory s generací před námi. — J. Opasek: Bohatství a chudoba. Václav Zima: Studentský apoštolát. — Frant. Schwarz: Svatá Anežka a jehňátka. Div západu. — Efes: Inmemoriam † Aloise Kosmáka. — B. S.: Poznámka k spisům A. Langa.

Z redakčního koše.

M. K. NO.: Je vidět že přemýšlíš, ale nedovedeš se dobře vyjádřit. — Josef Horák: Posíláš něco veselého, poněvadž nic podobného dlouho v »Jitře« již nebylo. To je pravda. Toto však humor není. Za takové básně jako, sextán by ses mohl stydět. — Stáňa: Mlhavé lásky. Nálada. Abys. Vzpomínáme. Nevím, co bych ti raději odpověděl, ale mohl bys aspoň logicky myslet. — J. N. Měšťan: U okna. Pohádka života. Světla v přístavu. Harfa ve větru, Verše.

Umíráček. Ve škole. Ozvěny břehů. Tohle poesie rozhodně není. Buď k sobě kritičtější. — L. J.: Lituji, ale nic zvláštního to nepovídá. — L. J. Deká: Dopis. Odjezd. Píseň lásky. Milování. Než takové básně a příspěvky, tož raději nic. — F. K. Torso: Referát o nejnovější literatuře. Pokus o vtip. To nestačí. 40° C. Letadlo — život. — Kunzk: Obroda. Děkuji za takovou obrodu. Ta nám může být, však již víš, co chci říci. Svět v barvách. O vidiny mých snů. Stesk. — J. Kornel: Rozcestí. Až jednou. Nic jasného a zdravého. Samá šed' a nejistota. — Bohém: Měsíčná noc. Zdaleka. Nedošel. Nemohu, zkus štěstí v prose. — Fr. G.: Tahák a vtipy. Má to být vtipné, ale není. — I. Val: Přejde jaro. Samozřejmě. Ty o tom pochybuješ? — Beta: První taneční hodina. Na toto téma byly napsány již lepší články. — B. D.: Probouzející se a usínající příroda. Tu by se dalo říci: Téma bylo o voze a psalo se o koze. Co se všechno člověk zde nedoví! Jak došlo k ustanovení svátku Všech svatých a mnoho jiných detailů bez hlavy a paty. — Nečitelný: Nikdy neplač nad osudem svým, vždyť studentský život není tak zlým. Jako by na těch studentských humoreskách lpělo nějaké prokletí. Není a není možno, aby někdo napsal něco pořádného. — J. M. Pípal: O letošní zimě. V zásadě to není špatné, ale některé části by bylo třeba přepracovat a opravit. Pošli zase, nemáš právě špatné nápady.

Nezapomínejte na tiskový fond!

**Čtěte a rozšiřujte
časopis katolického studentstva
„JITRO“!**

JITRO

Časopis středoškolských studentů katolických

Ročník XIII.

V Praze v březnu 1932.

Číslo 7.

Dr. Valerij S. Vilinskij:

Věci východní.

Poslední události na východě, zejména konflikt japonsko-čínský a postoj SSSR, vzbuzují všeobecnou bedlivou pozornost. Nelze však, bohužel, říci, že by evropské veřejné mínění dovedlo se dobře orientovati ve spleti jednotlivých detailů, ba dokonce i samotná podstata všech těchto událostí zůstává mu někdy hodně nejasnou. Zejména to platí o veřejnosti národů slovanských, které mívaly vždy ten, či jiný citový vztah k Rusku. Projevují občas takovou zmatenost, která hraničí s tápáním v temnotách, anebo prozrazuje informovanost z pramenů pochybných a naprosto tendenčních. Překvapujícím dojmem působí i to, že většina podobných pohledů a projevů ukazuje názorně nedostatek širšího ideologického podkladu

právě proto věci východní jsou často pojímány bez náležitého zřetele k světové konjunktuře a světovému rámci současnosti. Nehodláme nikterak popisovati v dnešním článku chronologický vývoj událostí, podávati politické a zeměpisné podmínky toho, či co se děje v Číně; všechno to bylo již dosti důkladně popsáno na stránkách čl. denního tisku. Jde nám o určení ideového postoje, ovšem podobný postoj musí býti v pevném a promyšleném vztahu k faktům, ke všemu tomu, co se sběhlo před poměrně krátkou dobou. —

Předválečná ruská politika směřovala soustavně (i když ne vždy podařeně) k proniknutí na východ — je to fakt, na který obyčejně zapomínali ti, kteří by rádi viděli zvýšený zájem Ruska o věci slovanské. Proces orientace ruské politiky na východ byl zjevem zcela přirozeným a organickým: byl zahájen vpádem Jermaka na Sibiř a přivedl k válce rusko-japonské. SSSR pokračovala ve šlépějích

carské politiky, sovětská vláda počínala si snad s větší obratností a větším elánem, nežli carští ministři, leč v podstatě nepřinesla nic nového. Velkým úspěchem posledního desetiletí bylo to, že Rusko se upevnilo ve »vnější Mongolii«, která definitionně se podrobila ruskému vlivu; týž vliv, v menší ovšem míře, lze pozorovati i v jiných čínských provinciích, tíhnoucích k Rusku.

Ruský národ pudově si zajistil obrovské prostory východní, leč není dnes s to, aby je v nejbližší době kolonisoval; proto je obhazuje, aniž by je využil hospodářsky. Avšak ruská expanse setkává se se dvěma jinými protiproudů: čínským a japonským. Japonsko zoufale hledá východisko z oné přelidněnosti, která ochromuje jeho další vývoj; přirozeným východiskem by bylo proniknutí japonského žiálu do USA a Austrálie, leč americká a australská vláda se úzkostlivě brání tomu, aby barevný živel mohl se v těchto zemích uplatniiti. Japonsko je nuceno hledati cestu na západě — v Číně a na Sibiři, což se jednak setkává s odporem Ruska, jednak jest vůbec východiskem dosti pochybným, poněvadž klima a životní podmínky Sibíře nevyhovují japonským vystěhovalcům. Je faktem, že japonská hospodářská expanse v Korejsku a na Sibiři téměř nepokročila, ačkoliv se nesetkávala s vnějšími překážkami.

Čínská expanse, podmíněná výhradně hospodářskou, nikoliv politickou situací, proráží na Sibiři dosti zdárně a je zajímavá především tím, že s téměř neseťkává s odporem Rusů. Čínský živel, především proletářský, uplatňuje se na Sibiři v podřízeném postavení, aklimatisuje se dosti dobře a není žádným nebez-

pečím pro ruský stát. Hranice mezi Ruskem a Čínou postupně mizí — je to asiatisace Ruska, ale na druhé straně je to beze sporu též proces evropeisace Číny. Číňané s pomocí Rusů se hospodářsky osvobozují, tito zase nabývají v Číně politického vedení, což znamená těsnější splynutí východu se západem — Asie s Evropou. Evropa pohlcuje Čínu — vítězství japonských snah nutilo by nás mluvit o vítězství Asie nad Evropou.

Nejpalcivější otázkou dneška je utvoření tak zvaného »nárazníkového státu«, který má zameziti sovětskou expansi do Číny a býti oporou vlivů japonských. Na první pohled je záměr dosti lákavý, který, zdá se, je s to, aby vážně ohrozil sovětskou vládu — zde ovšem jde o záměr čistě politický. Avšak i politické záměry musíme probírat s hlediska zásad odtažitých: učiníme-li tak, vidíme, že jde o trvalé zeslabení ruského vlivu na východě — nikoliv jen vlivu sovětského, nýbrž vůbec ruského.

Akce namířená proti sovětům nemusí býti na újmu ruskému národu. Kdyby šlo jen o ustavičnou partisanskou válku proti sovětům na hranicích Číny, revoluční hnutí sedláků na Sibiři, anebo dokonce i o vznik prozatímního »nárazníkového státu«, ve kterém vláda by byla v rukou demokratické ruské veřejnosti, nerozpakovali bychom se ani okamžik tvrditi, že podobný záměr je ku blahu ruského národa. Jinak je tomu, vidíme-li, že zamýšlený nárazníkový stát má býti baštou japonského vlivu a hrozí sblížení rusko-čínského. Je to námitka zásadní, která nutí všechny přátele ruského národa, aby se postavili proti pokusům odrhnouti část ruského území a vytvořiti na kontinentě fiktivní stát, který bude nebezpečím nejenom pro Rusko a Čínu, ale vůbec pro každý evropský vliv, ať kulturní či politický.

I po stránce čistě politické idea »nárazníkového státu« není nějak obzvlášť slibná. A také to není po prvé, co se objevuje na obloze světové politiky. Těsně před zhroucením Wrangelovy armády fedrovala se myšlenka vytvoření »bílého státu« na Krymu. Vzpomeneme si též na krátkodobou epizodu existence »Dalnevostočnoj republiky«, která padla následkem sovětské agitace. Za dnešních poměrů sotva lze očekávati, aby SSSR zahájila pravidelnou válku na východě: hospodářské a politické postavení sovětů, dopravní schopnost sibiřské magistrá-

ly a celá řada jiných podmínek nutí nás k předpokladu, že SSSR se nezúčastní žádné války; kdyby tomu bylo jinak, podobná válka nemohla by však trvati dlouho a skončila by asi se stejným výsledkem jako válka rusko-japonská. Tedy japonská politika má zdánlivě volné pole působnosti.

»Nárazníkový stát« nezamezí ovšem postupnou bolševisaci Číny, poněvadž sovětské vlivy uplatňují se přes Mongolsko. Tato agitace brzy ohrozí i samotný »nárazníkový stát«, který se zhroutí stejně lehce, jako padla »Dalnevostočnaja republika«, anebo »bílý Krym«. Bude to tedy stát, který má sloužiti japonským záměrům, který není s to, aby zastavil sovětskou expansi, a který po krátkém čase pravděpodobně podlehne rozkladné sovětské agitaci. Jinými slovy — je to klasický vzor politického dobrodružství, které má všechny společné rysy s jinými podobnými avanturami, jako německá agitace za samostatnost Írska, pokus o utvoření Rýnského státu a pod. Je to avantura — nic více, a tato avantura nikterak neohrozí bolševismus; je jediné s to, aby poškodila ruský národ.

Nesmíme zapomínati na to, že bolševismus je zjevem pomíjejícím, suchý termidor Stalinův není totéž, co výbojný komunismus Leninův. Postup kolektivisace venkova je současně rozšířením pole působnosti protirevolučních sil v Rusku. Pjatiletka — pověstný pětiletý hospodářský plán — může býti dokonale uskutečněn po stránce investiční, avšak všechno to neznamena, že politická posice sovětské vlády se upevní. Ten, kdo sleduje materiály protibolševického kvašení na venkově, tak zv. »záškodnictví«, teroristickou činnost ruských protirevolucionářských skupin, nemůže potlačiti dojem, že postavení komunistické strany není příliš skvělé. »Pjatiletka« a hospodářské reformy snad zůstanou, dokonce budou pravděpodobně zlepšeny a zdokonaleny. Ale sotva zůstane politický systém, který je vybudován na potlačení lidské osobnosti, na snížení životního standartu ruského sedláka a dělníka. Jinými slovy — bolševismus pomine, Rusko zůstane.

Rusko bylo vždy v podstatě evropské a velkou pravdu měl Masaryk, když konstatoval tuto jeho příbuznost se západem. Má však v sobě také jisté asijské prvky, které mu umožňují uplatňovati evropský vliv v Číně a připoutávati ji

k životu evropské křesťanské kultury. Je samozřejmé, že to, co se dnes vlivem bolševiků v Číně děje, je s hlediska stoupence křesťanského světového názoru zjevem záporným. Bolševisace Číny přivedla k zeslabení křesťanského žití, k pohromě misse, k znemožnění působnosti misionářů atd. Jsou to trapné pravdy tohoto okamžiku a nehodláme je nikterak popírat. Leč upozorňujeme, že jsou to právě pravdy jen tohoto jediného okamžiku a spolu s ním pominou. Japonsko vždy více nežli Čína vzdorovalo každému pokusu extenze křesťanství, převaha japonského vlivu v Číně vedla by nezbytně k odtržení Číny od Evropy. Pomine-li bolševismus a uskuteční-li se sblížení Ruska s Čínou, křesťanským vlivům bude otevřena široká cesta. Přítomnost je pro křesťanství dosti trapná, leč budoucnost nezdá se býti nebezpečnou, každá jiná kulturní synthesa zapadne do rámce katolictví a nalezne

v tomto rámci své vlastní, pouze ji vyhrazené místo.

Pod rouškou působení komunismu uplatňuje se v Číně působení evropské kultury. Dnes se uplatňují především její záporné stránky, zítra však snad přijde řada na kladné — křesťanství si bude raziti cestu. Katolík se má dívat na východní události právě s tohoto hlediska zájmů církve a křesťanské kultury. Proto také nemůže sympatizovati s pokusem přerušení staletého historického vývoje sblížení Číny s Ruskem, se snahou ve jménu pomíjejících politických zájmů postavit hráz mezi Evropou a východem. Evropa se má rozšiřovati na východ — Japonsko však usiluje dnes o to, aby východ se rozšířil a pojal do sebe část Ruska — část Evropy. Je to snaha, která odporuje všem evropským kulturním zájmům, je to akce, jež nezničí bolševismus, avšak může ohroziti nejenom Rusko, ale též ostatní západní národy.

MUC. Frant. Krejsa:

Biskup Dr. Antonín Podlaha mrtev.

Clichè »Dorost«.

Bolestná zpráva roznesla se zeměmi svatováclavskými 14. února, v ranních hodinách první neděle postní. Zemřel věrný strážce hrobu sv. Václava a naší národní velesvatyně, propagátor idee svatováclavské, biskup Dr. Antonín Podlaha. Několi-

ka prostými, ale obsažnými slovy vyjádřil to všečen český tisk: zemřel světec, chloubu českého kněžstva, veliký biskup a vlastenec.

O ušlechtilém zjevu biskupa Dr. Ant. Podlahy dalo by se mnoho napsati. Byl knězem vzorným, vědcem na slovo vzatým, vlastencem opravdovým. Pracoval tiše a neúmorně, obětavě a nenáročně od časného rána do pozdních hodin nočních. Těžký a odpovědný úřad nedovolil mu odpočinku a volné chvílky. Do pozdních hodin nočních svítila lampa nad jeho pracovním stolem v jeho residenci na Svatojiřském náměstí proti gotickým pilířům Parleřovy části katedrály, později na Hradčanském náměstí. Svatovítská katedrála byla mu milou a drahou. Věděl, jaké poklady jsou tam ukryty v hrobech našich světců. Tam u hrobu svatého Václava byl pramen jeho hluboké víry a lásky k národu. Do kaple svatováclavské ukazoval cestu, vodil náš lid a tam ho učil pravé lásce k vlasti. S pietou opatroval každou památku, každý odkaz lepších dob našeho národního života; bylo mu drahým vše, co kdy české jméno proslavilo. Dostavěná katedrála, obohacena jeho láskou a prací a dnes i tichý jeho hrob, restaurovaný chrám sv. Jiří, kapitulní a arcibiskupský archiv, Dědictví svatojanské a svatoprokopské, na 120 je-

ho vzorných děl náboženských, filosofických a kulturně-historických a celá řada jiných velkých činů bude hlásati jeho památku.

Knězem a biskupem byl vzorným. Mši svatou sloužil s velkou láskou a pietou. Rozuměl dobře smyslu, hloubce a kráse její liturgie a při mši sv. v ní žila celá jeho duše. Ke stupňům oltáře stoupal s takovou vážností, jaké si oběť Nejsvětější opravdu zaslouhuje. Nikdy nezapomenu na ty chvíle, kdy při mši svaté svým krásným, mohutným a čistým hlasem zpíval v katedrále — CREDO IN UNUM DEUM — a onu překrásnou prefaci. V těch slovech Credo byl vlastně celý jeho životní program a všechna ta ušlechtilá obrovská práce kněžská, literární a charitativní. To veliké Credo své duše vtěsalo do mramorových kvádrů, jimiž zdobil a restauroval katedrálu. Každý jeho čin a projev byl výrazem a důsledkem jeho hluboké víry, i ta jeho prostota a odevzdanost do vůle Boží, s jakou snášel svůj trpký úděl, těžkou chorobu, která podřývala jeho zdraví. Prosil jsem ho kdysi, aby více pamatoval na své zdraví a trochu si odpočinul od vysilující práce. Dobrácky se usmál, roz-

hlédl se po své pracovně plné foliantů, rukopisů, knih a sbírek a povídal: »To nejde, dokud je člověk tady, musí hledět, aby něco vykonal.« Vzpomněl jsem si na ta slova znovu u jeho smrtelného lůžka a teprve jsem pochopil, co tím chtěl říci. Pracoval tiše, svědomitě a účelně, znal smysl své práce a ta byla celá zaměřena k jednomu cíli, k Bohu. Pochopil, že práce jinak zaměřená nemá ceny, že jinak nelze poctivě a svědomitě sloužit ani vlasti a národu. Jeho vřelá láska k Bohu, k dědictví svatováclavskému, čínorodá, plánovitá práce, zlaté srdce a pevný charakter budiž programem každého českého katolického studenta! Vybředněme z dnešního, téměř neplodného studentského života, nadšeného pro fráze, silná slova, veselý a pohodlný život, žijme životem Podlahovým, jeho vírou, prací, obětavostí, charakterem a láskou k vlasti, tak jak on ji chápal a realizoval! Jeho hrob ve svatovítské katedrále budiž nám školou víry, práce a lásky k vlasti! Jednou mi řekl, že bych mu udělal největší radost tím, když bych byl upřímným Čechem a dobrým člověkem. Slibme si všichni, že budeme! Že budeme takovými Čechy a lidmi, jako byl on.

Václav Černý:

Biskup Dr. Antonín Podlaha.

(Stručný nárys jeho života a díla.)

V neděli 14. února odešel na věčnost tiše, právě tak, jak tiše žil, jeden z velkých synů národa českého, jehož velikost náležitě ocení teprve budoucnost, biskup Dr. Antonín Podlaha.

Patřil k oněm velikým zjevům lidským, jejichž památka neumírá a před jehož velikostí a všestranností se musíme pokorně skláněti.

Narodil se v Praze 22. ledna 1865. Vystupovav gymnasium, vstoupil na fakultu právnickou, ale brzy přestoupil na teologii a r. 1888 byl vysvěcen na kněze.

Nějaký čas byl kaplanem na venkově, potom katechetou na gymnasiu a na reálce v Praze a r. 1891 byl jmenován adjunktem theologické fakulty Karlovy university v Praze. Jako adjunkt suploval biblické studium a semitské jazyky a r. 1894 byl promován na doktora theologie. R. 1901 byl jmenován docentem dějin umění na theologické fakultě a r. 1903 byl zvolen kanovníkem kapituly svatovítské, r. 1920

pak byl jmenován biskupem a r. 1930 děkanem metropolitní kapituly u sv. Víta.

Již v semináři u něho profesori obdivovali dvě vlastnosti, bez nichž bychom si těžko vysvětlili to ohromné dílo, jež po sobě Dr. Podlaha zanechal.

Zbožnost a píle, jež se spolu pojily v nejkrásnější harmonii. Jen tak pochopíme veškeru jeho práci, již vykonal s velkou láskou kněžského srdce, jemuž se v hojné míře dostávalo přirozeného, vrozeného uměleckého citění a jehož duch byl všestranně vědecky vyzbrojen.

Životní jeho láskou se snad stalo církevní umění. R. 1895 na Národopisné výstavě budilo všeobecnou pozornost »Církevní oddělení«, jež takřka sám uspořádal Dr. Podlaha. Ale toto oddělení bylo tak odborně a s takovým uměleckým smyslem uspořádáno, že právem bylo pokládáno za nejzdařilejší část výstav.

A poněvadž se již od svých mladých let zabýval církevním uměním, jen tak po-

chopíme, že mohl sepsati řadu **»Posvátných míst království českého«**, v nichž jsou popsány a ukryty umělecké památky ze všech koutů české vlasti, jež Dr. Podlaha s velkou námahou, ale též s velkou láskou a často i obětí sbíral, studoval a spisoval.

Jednotlivá umělecká díla popisoval a zařazoval, ale činil to vždy s takovou erudiicí odborníka a s takovou důkladností a s láskou a jediné z této vyšší lásky si dovedeme vysvětliti toto důkladné dílo, poněvadž tu sledoval ještě jiné cíle, než zachrániti pouze umělecké dílo. Chtěl názorně ukázati nejen vypěstlost a krásu církev-

Též s velkým zdarem se pokusil o **»Dějiny a bibliografii české katolické literatury náboženské od r. 1828 až do nynější doby«**.

Při tom všem ještě zastával úřad spojený s jeho hodností a tu přímo žasneme, jak mohl na tolik práce stačiti jeden člověk.

Nutno zdůrazniti, že Dr. Podlaha vynikal neobyčejnou inteligencí, železnou vůlí a nejhrocnější láskou zaníceného srdce k předmětu, k němuž se právě obracel.

Byl duch všestranný. Byl odborníkem právě tak v umění, jako v theologii, filosofii a v historii.

Pracovna biskupa Dra Ant. Podlahy.

Clichè »Svět«.

ního umění, nýbrž chtěl tím šířiti též víru, již za jeho doby již právě mezi inteligencí se počalo nedostávat.

Kromě uměleckých památek všímal si též archivů. Tak zkatalogisoval a uspořádal metropolitní archiv, jež popsal ve dvou obsáhlých pracích **»Editiones archivi et bibliothecae s. f. metrop. capituli Praagensis«** (roku 1905) a **»Soupis rukopisů knihovny metropolitní kapituly«**, I. díl 1920, II. 1922.

Toto studium dalo potom vznik jeho **»Dějinám arcidiecése pražské od konce XVII. do počátku století XIX.«**

R. 1896, v době velkého rozmachu vědy a často opakovaných frází, že věda se nedá sloučiti s vírou, počal Dr. Podlaha vydávati **»Vzdělávací knihovnu katolickou«**. Hned první svazek opatřil Dr. Podlaha sám, přeloživ od F. Duilhé de Saint Projeta **»Apologii víry křesťanské na základě věd přírodních«**.

Odklon od náboženství byl již tehdy velmi patrný, jak jsem se již zmínil, a tu knihovna přinášela celou řadu význačných prací, jež ukazovaly na vznešenost nauky a filosofie křesťanské. Sám napsal pro knihovnu dílo **»Bedřich Nietzsche a je-**

ho filosofie«, a jak je z několika knih této knihovny patrné, měl Dr. Podlaha vždy dobrý přehled po celé současné literatuře světové a osvědčoval se proto vždy dobrým organisátorem a výběrcem, takže ve »Vzdělávací knihovně katolické« vycházela skutečně díla dobrá a potřebná.

A aby konečně přiblížil lidu všechny poklady víry, počal vydávati »**Bohovědný slovník**«. Nekonal sice tuto práci sám, rozděloval spolupracovníkům, jež si

mily a sv. Václava, v jejichž blízkosti Dr. Podlaha dlouho žil a jichž byl velkým ctitelem a pěvcem, nýbrž i touha oslaviti nějak význačně památku sv. Václava, ukázati názorně tradici svatováclavskou celému národu, vedla ho k tomu, že organisoval Svatováclavskou výstavu, šťastně umístěnou ve Vladislavském sále, velkolepém to výtvaru gotiky, jenž se jistě nejlépe hodil k tomu, aby pod svou klenbou ukrýval důkazy velké víry, vyspělého

Knihovna biskupa Dra Ant. Podlahy.

Clickè »Svět«.

sám volil, hesla, ale často se stávalo, že musel na konec určité heslo, jednou již rozdělené, prostudovati sám, aby se vydávání příliš nezdržovalo. A »Bohovědný slovník« Podlahův nikterak nestojí za podobnými pracemi cizími, nýbrž nejen že se jim vyrovná, ale ještě často nad ně vyniká přehledností a jasností.

Kapitolou jaksi samou pro sebe je jeho práce a láska k velechrámu svatovítskému. Právem bývá Dr. Podlaha nazýván »strážcem« svatovítského dómu, poněvadž jen jeho úsilí a lásce, s jakou na dokončení velechrámu pracoval, musíme děkovati, že v miléniovém roce svatováclavském byl velechrám dokončen a zaskvěl se tak v plné nádheře nejkrásnější naší národní svatyně.

Ale nejen láska k svatyni, v níž odpočívají těla velkých našich svatých, sv. Lud-

umění církevního a křesťanské, svatováclavské tradice.

I tato výstava, na níž jsme viděli vzácné památky svatováclavské, snesené z celého světa a skutečně odborně a umělecky roztríděné, je jednou ohromnou prací z poslední doby biskupa Podlahy.

Často se již zdálo, že tolik námahy a práce biskup Podlaha nesnese a jeho duch že se nervově zhroutí, ale nestalo se tak. Nikomu nevymizí z paměti, kdo ho vídal, když se procházel s pokorně skloněnou hlavou mezi vystavovanými předměty, ten jeho tichý úsměv a při tom pokorný, jako by odmítal dík za to, co vykonal.

Nikdy již nespatříme jeho úsměvu, dokončiv svoje dílo, dokončil i svatovítský dóm, pod jehož klenbou bude dřímati tichý sen jeho tělo v nejbližším sousedství všeho toho, co bylo jeho životem, jeho láskou a radostí.

Alfons Daňha:

Naše naděje.

(K 650. výročí zesnutí bl. Anežky Přemyslovny.)

Bl. Anežka Přemyslovna od V. Myslbeka.

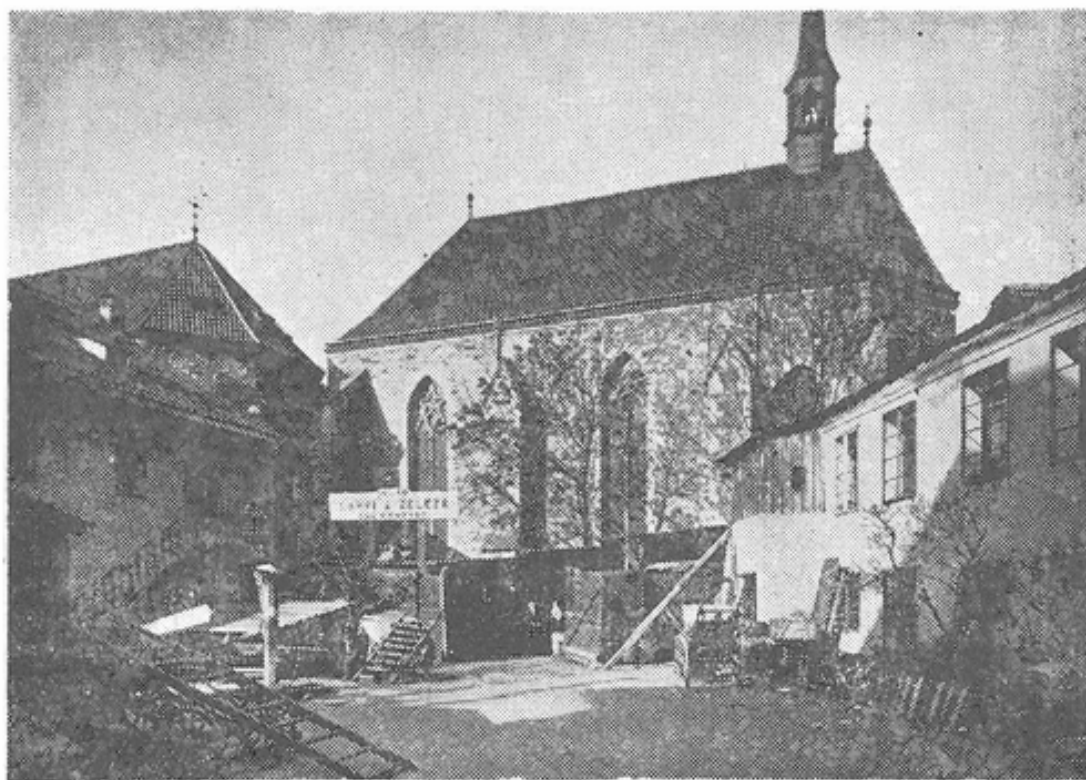
Clichè »Čsl.

Namesla poválečná kultura do naší doby příšeru sobectví v nejhrůznějších podobách. Dnes vyvrcholilo sobectví takřka v celém světě v hospodářské krizi. Stojíme před teskným otazníkem, jak

bude dál. Nikdo nevidí do budoucnosti. Utěšují se i optimisté, nějak bylo, nějak bude. Svět je samá nejistota. A dospělo to k těmto koncům tak rychle, netušeně — znenadání. Není pomoci, jsme na pře-

lomu. I kultura ducha podmíněna je otázkou žaludku a existencí. — Toť jádro meditací světa milovníků a obyvatelů! Kdo zná vyšší kulturu duše, soudí jinak. Optimismus křesťana-katolíka je optimismem Prozřetelnosti Boží. Bůh vždy dobře o svět a své děti na světě pečuje. Jeho srdci a lásce jsou oni nejbližší. Že dopouští, tím nechce říci, že opouští. Že trestá, to chce přivést bliž své k Sobě. Jeho Láska má jiné cesty než láska lidí. — A do této úvahy dnes právě tak významně zapadá 650. jubileum zesnutí velké kněžny, bl. Anežky Přemyslovny. Dcerou českého krále Přemysla Otakara

ných Doksanech nad Ohří u Panen premonstrátek. Skoro jako předzvěst holubice míru a lásky — prožila svůj mladistvý a dívčí věk jen u »bílých Panen«. Z dopuštění lidí třikrát zasnoubena, třikrát Vůli Nejvyššího zbavena povinnosti lásky k lidem. Smrt otce Přemysla r. 1230 byla vysvobození z tenat ošemetné lásky světa. Byla volna pro Boha. V přemyslovské krvi vždy háral žár po velikosti, touha po výši, Přemyslovci byli vždy idealisté. Tak i Anežka. Její meta byla ve slávě velikého Chudáčka Assiského. Říká se »extrema tangunt — protivy se sbíhají«. V královských a kníže-

Kostel sv. Františka a sv. Barbory. (Z kláštera bl. Anežky.) Cliché »Čsl. ženac«.

I. a matky Konstancie, spatřila 20. ledna r. 1204 světlo světa na Vyšehradě v královském sídle. Nepřináší královskému rodu přemyslovskému slávu tohoto světa, ale jas a okrasu nebes. »Bůh dal jí přesladké srdce«, dí švábský životopisec a toto srdce mělo své rozvrácené době přinést kulturu duše, srdce — lásky. Tak Bůh miloval vlast naši, že po slavné době Otakarově do rozvratů braniborských dal zasvitnout hvězdě lásky — bl. naší Anežce na Františku. A učila se této lásce už ve třech letech svého mládí na klíně sv. Hedviky slezské, v trebnickém klášteře cisterciáček, pak v našich slav-

cích rodinách dějiny naplno potvrzují tuto pravdu. Anežka vrhla se cele do charitativní práce na Františku. Tam přispěním bratra, krále Václava, staví se hrad a tvrz lásky — řekl bych — první výspa křesťanské, důsledné charity ve střední Evropě. Assiské klarisky se svou »starší sestrou« (tak chtěla být jenom jmenována) zakládají chorobinec, sirotčinec, nemocnici — jsou těšitelky, almužny sta a sta chudých žebráků v těžkých chvílích vlasti naší. Co na Františku do dob jeho vyvrácení husity »ve jménu Božím« se stalo, poví ne spálená historie, ale až poslední soud. Slavný řád

křížovníků s červenou hvězdou u Karlova mostu slaví Anežku jako svou zakladatelku. České Assisi »na Františku«, 7 let po smrti sv. Františka, značí jedinečný průlom hnutí františkánské lásky do našich severských zemí. Hnijící ovzduší sobectví, vykořisťování, drancování a ničení vší kultury dostává ventil naprostého sebezničení a obětování naší Anežkou. Z výslovného rozkazu Řehoře IX. stává se abatyší kláštera, kde pak 47 let věnuje se Bohu, svým sestrám a trpícímu bližnímu. Umírá 2. března 1382 zdobena věncem svých milujících sester, by přijala od svého Ženicha v nebi korunu Lásky nehynoucí. — Věno bl. Anežky našemu národu, české Assisi na Františku, leží v ssutinách. Zapomněli naši předkové na její lásku. Dnes, v době nejtěžší krise kultury a hospodářství voláme po tom, aby zas bylo české Assisi v plné

kráse obnoveno. Doufejme! Je doba příznivá. Duchovní obroditelka národa, bl. naše Anežka, v době materialismu XIII. věku, dovedla vykvést tak krásným květem účinné charity, dnes svojí přímluvou mocnou v nebi dovede víc — běží jen o nás, abychom ji vzývali. Sympatií pro sebe by našla dost, ale málo o ní náš mladý svět čte, málo ji zná. Naše spisovatelka Běla Dlouhá už po druhé vydala její životopis, do něhož vložila všechnu svou ženskou něhu k bl. Anežce. Psalo to její dobré srdce a čistá láska k naší blahoslavené. Je to román čistý, nebeské lásky. Měla by býti tato knížka (6 Kč) v knihovničce u každého studenta. —

Blahoslavená Anežko, buď naší záštitou, též nadějí a jiskrou plamenné lásky v době, kdy uhasíná oheň lásky k Bohu a k bližnímu! Naděje naše!

Efes:

In memoriam † Aloise Kosmáka.

Není snadnou věcí psáti nekrolog o osobě tak blízké, kdy skličující pocit jejího odchodu v nás vzbuzuje ještě příliš bolestivý dojem otevřené a dosud nezacelelé rány, kdy člověk těžce chápe dosah drsné skutečnosti, která nám urvala jednu bytost. Cítíte stále subjektivně jakýsi dojem neodčinitelné křivdy, která vám byla náhle způsobena; nejasný pocit nezvyklé osamělosti a prázdnoty na místě, kde se nalézaly představy ztracené osobnosti, nedá se tak lehce zapudit. Nevyplněný prostor, na který neustále kolem sebe narážíme při bezděčné evokaci vzpomínek, vynucuje v duši bolestivé udivení nad nenadálou ztrátou, jíž jsme byli postiženi.

A ztráta jednoho sotva rozvitého života bolí dvojnásob, neboť mysl se zde neubrání bezděčné otázce, co všechno zde ještě mohl vykonati jedinec, plný životní odvahy, kdyby jeho život nebyl tak nečekaně přerušen. V kněžském povolání, které si zvěčnělý kolega Alois Kosmák zvolil, čekalo ho tolik těžkých úkolů a tolik odpovědné práce! A právě jeho nadání a charakter dávaly do budoucna nejslibnější naděje, jeho duševní dispozice vzbuzovaly nejsmělejší předpoklady všech, kteří se s ním stýkali a měli možnost dáti na sebe působiti podmanivým kouzlem a vlivem jeho čisté, silné osobnosti.

Byl dokonale vyzbrojen pro své kněžské poslání. Již od útlého jeho věku ukazoval mu život své drsné stránky a smrt obou rodičů zranila ho jako dítě na místě nejcitlivějším, které bývá zaujato obapolnou láskou rodičů a dítěte. Rovněž středoškolská studia mu byla velmi prospěšnou životní školou. Pocházel z vrstvy sociálně slabé a hmotné zajištění jeho studií mimo obětavou pomoc jeho souvěrců bylo závislé na jeho odhodlání býti soběstačným. A tak množství kondic, hraničící až s přetížením, bylo pro něho jako pro mnohé z nás nutným doplňkem středoškolských studií, ba stávalo se téměř jediným mimoškolským zaměstnáním. Jeho studijní prosperita naprosto ovšem netrpěla touto činností, jsouc podmíněna jeho všestranným nadáním a lehkostí, s jakou si osvojoval bez jakýchkoliv obtíží potřebné studijní poznatky.

A při tom všem dovedl nalézt dosti času, který by věnoval spolu se svým nedostižným organizačním talentem novodobému hnutí mezi katolickým studentstvem. Není žádným hyperbolickým tvrzením, že třebíčské studentské sdružení ve své nynější formě a síle je dílem výhradně jeho podivuhodné energie a snah, jež byly vědomy vytčeného cíle. My ostatní kolegové, kteří jsme se pod jeho vedením zúčastnili spolupráce v třebíčském sdružení, byli jsme pouhými

statisty ve spolkové činnosti vedle jeho silné individuality. Zaujal brzy vůdčí místo po málo schopném a bezdůrazném vedení, bez jakýchkoliv osobních ambicí, dokonce s vědomím značného rizika, které bylo zcela pochopitelné při všeobecné snaze nepovolit volný vzrůst hnutí, jež je na školském indexu. Spontánní souhlas, s jakým jsme mu vždy přiznávali jeho vůdčí funkci, měl v sobě ještě cosi jiného: tkvěla v něm naprostá důvěra v jeho práci, spojená s jakousi bezstarostností u vědomí jeho silící přítomnosti, bezmezná oddanost všech stavů k jeho úspěšné a při tom obezřetné činnosti.

Mnozí kolegové, účastníci pracovních konferencí v posledních třech letech, jistě se na něho pamatují, na studenta černovlasého, živých hnědých očí. On to právě byl, který nám ukázal pravý význam pracovních konferencí, pokládaje je za velmi účinný prostředek k získání potřebných znalostí o správných zásadách konkrétní práce v katol. studentském spolku a za vhodnou příležitost ku poznání spolkových poměrů v jiných sdruženích. Jmenovitě šlo mu o podrobné proniknutí činnosti ústředí a o pokusy navázati styky bližší než byly dosavadní. V Přerově, Olomouci, Praze, Prostějově, Českých Budějovicích, všude bylo možno viděti jeho enormní zájem o otázky jakéhokoliv druhu, i o věci, jež na první pohled mohly býti považovány za maličkosti. I když, co se týče vřelého přátelství, dovedl se vždy vyrovnati sto procentně, nemohl jsem se nikdy ubrániti pocitu hlubokého obdivu a jisté dávce bezděčné úcty, když jsem pozoroval bohatost jeho námětů pracovních a snažil se zachytit aspoň část myšlenkového materiálu, který vznikal jeho iniciativou. A když se rozvinula debata, tu jsem si vždycky připadal jako žáček vedle něho, když svým klidným a věcným způsobem, bez laciného bombastu a příkras, s mírnou gestikulací, nedávaje se nepředloženě strhnouti, projevoval svůj názor, vnášeje bezděčně oživení a vzruch do polomrtvé často diskuse.

Byl duší třebíčského sdružení, osou veškeré činnosti, jeho práce co do intensity a všesměrnosti zasluhuje plného uznání a respektu; sebemenší opomenutí v tomto ohledu nebyl by si odpustil. Vedle náboženského charakteru sdružení zdůrazňoval neustále jeho dalekosáhlé sociální úkoly a sám jsa dokonale obe-

známen s neutěšenými hmotnými poměry chudých kolegů, nikdy neodepřel pomoci v jakékoliv formě. Stálý exerciční fond, který nyní umožňuje každoročně třebíčským studentům návštěvu duchovních cvičení, je jeho dílem a možno říci památkou. Jeho bohužel nesplněnou touhou bylo zřízení stipendijního fondu při sdružení, jakmile by bylo dosaženo dostatečné finanční základny. Úmysl získati přede dvěma roky svolání říšské pracovní konference do Třebíče musel opustiti pro zásadní nesouhlas Ústředí, ale nebyla to jistě jediná překážka a jsem jist, že se realizace tohoto svého úmyslu nevzdal. Jsem přesvědčen, že by se mu to podařilo. Jeho vnitřní síla a přesvědčivost vyzařovaly tolik energie, že na ní tála jako na slunci naše zimomřivá skepse, vyvěrající z malomyslnosti povahy menšího formátu. Jeho ušlechtilá sebedůvěra a víra v úspěch odzbrojovaly svým konečným zdarem.

Pobyt v brněnském alumnátu zapůsobil náhle zhoubně na jeho zdraví a jeho půlroční působení učitelské v hanácké vsi ku podivu stejně rychle zapudilo zlovestnou diagnosu s jeho tváří. Vždyť čtvrt roku po opuštění brněnského alumnátu byl uznán schopným vojenskou službou! Leč působení vlivu, který se nedá prezírat, zavedlo ho na pražskou theologii, kde ho našla smrt.

Jeho hrob na šáreckém hřbitově neosíří, nezpustne. Pokvetou na něm drobné trsy vzpomínek, jejichž zelená barva bude tiše vyprávěti o radostném symbolu křesťanské naděje. Naděje, že jsme se s ním neloučili navždy. Pouhá hrstka slov in memoriam byla by nedoceněním jeho památky a zanechala by matný dojem konvenčních frází, i kdyby byla myšlena sebe upřímněji. Jeho světlá stopa před námi němě vybízí. Ano, rozumíme.

Actio catholica ztratila jednoho ze svých nejnadanějších vyznavačů, který mohl býti v budoucnosti její oporou. S její ztrátou je totožna i ztráta našeho kleru, který v něm pozbývá bojovníka, jehož zbraní byl nejmohutnější Kristův příkaz. Nikde jinde než zde nehodí se výstižněji nenásilná adaptace básnického epitafu, že miloval svět a pro svůj ideál šel se bít, ale že mu smrt nedovolila ani vytasit k boji srdce.

Jan Opasek:

Bohatství a chudoba.

Na chudobu se hledí dnes většinou jako na věc nečestnou, jako na dar, daný jen určité třídě lidu, řekněme proletariátu. Mluví se dosud o dobrovolné chudobě, hlásí se snad k ní dnes tisíce křesťanů, tisíce katolíků?

Chudoba dobrovolná. Zřeknutí se z lásky k Ježíši Kristu všech věcí, jež nás tíží, jež brání přícházeti k Otci, zřeknutí se všech pozemských cetek a zbytečností lidských. Ale dnes známe dobrovolnou chudobu jen v některých katolických klášteřích. Těch druhých, kteří chápou slovo Chudoba vnitřně a správně, ne povrhním pohledem moderního katolíka, jest maličko. A přece chudoba jest ctností, štítem všech dítek Božích. Svátí vždy pronikali hluboké věty Evangelia o chudobnosti a o milování chudoby.

»Nepochybuji již o tom, že pevnou vírou věříte a vyznáváte, že království nebeské toliko chudým zaslíbeno a jenom chudým od Boha uděleno bývá. Arci, kdo se věší na pozemské statky, nemůže nositi ovoce lásky Božské, neboť Bohu a mamonu současně sloužiti nelze.« (Sv. Klára bl. Anežce České.)

Systém kapitalistický a buržoásní staví na základech bohatství, jmění, jež jest mrtvým a neplodným stromem. Ten však vyřat bude a vržen i s pány na oheň. Neboť neplodné a zbytečně uložené bohatství v bankovních tresorech a nákladných stavbách paláců nenasytí chudých.

Proč se zapomíná na slova Sv. Tomáše Akvinského: »Bohatým tohoto světa příkazuj, aby byli štedří, sdílní.«

Proč se nepochopila slova Sv. Jakuba: »I bohatý uvaďne na cestách svých.«

Protože dnešní svět, veškerenstvo, příliš jest prosáknuto prokletím peněz; posedlost po věcech časných jest úžasná i u lidí, kteří jsou dosud katolíky. Písmo sv. se nečte, Slova Boží se neuznávají za hodna rozjímání a života podle nich. Mnohým stačí to, že dosud chodí do kostela, dosud se modlí! Hle, dokonalé katolictví, Víra podle přání Pána Našeho, podle rozkazů papežových!

Lidská mysl dnes úzkostlivě se přisílala k tělesnosti, v tom však i vězí nezbytně i záhada slabé Víry. Stačilo by rozjímání, vroucné a hluboké, skropené slzami lítosti, slov Kristových.

»O nic nepečujte úzkostlivě, nýbrž ve

všem žádosti vaše přicházejtež Bohu ve známost modlitbou a prosbou s díkučinným.« (Sv. Pavel.)

Chudoba jest zářením před očima Božíma. Odíti se šatem chudoby, jest skvíti se zlatem krásy. Chudoba z lásky ke Kristu, dobrovolná, postní obět našeho srdce, náš dar Ukřižovanému. On byl Chudým, neměl ani úkrytu na den, či noc, a chudí, ti byli v řadách jeho učedníků.

Chudí — nutná zbraň dnešního bolševismu, protože duševně zohavení chudí, jichž se používá v bojích za nečestné ideály jednotlivců, ti všichni se musí státi chudými Ježíše Krista, tak jako jimi se musí státi dnes bohateci, kteří dosud jsou katolíky.

S křesťanskou pokorou bohatých, kteří se sniží a dají své bohatství na stůl chudých, s tou pokorou se jediné přiblíží Království Boží. »Buďte stejného smýšlení k sobě vespolek, nemyslice (vespolek) vysoko, nýbrž sklánějce se k nízkým« — praví bohatecům a povýšeným Písmo svaté.

Rozeznati bouři, doléhající na dnešní svět, jest dáno všem, již vládnou statky pozemskými, třebaš malými, všem těm, kteří pochopili hloubku a výsostnost slov Paupertas a Charitas.

Dnes jsou jen pro smích instituce, ať jest to Červený kříž či jiné, pracující pod hesly velkohubé Humanity. Vše stojí na vratkých rukách lidských, ne zde není lásky Ježíšovy, spíše cítiti hnusný pach nevěry, neb studenost kacířství.

Dávání a lásku k chudobě a chudým u bohatých, ba více, dobrovolná chudoba v Kristově lásce k bližnímu, to jest jediné možná cesta pravá a přímá po cestách, hojící rány světa.

Jest povinností všech, již mají, aby dávali. »Komu se z božího dobrodiní dostalo většího množství statků, ať již tělesných a vnějších, ať již darů ducha, dostalo se mu jich k tomu účelu, aby jich používal k svému zdokonání, ale též aby jich užíval jako dobrý služebník prozřetelnosti Boží k prospěchu ostatních. Kdo tedy má hřivny, ať bedlivě dbá toho, aby nemlčel; kdo má přebytek statků, ať bdí nad tím, by ve štedrém milosrdenství neochaboval, kdo má dar dobře řídit jiné, ať se velice přičiňuje, aby i jiní měli na tomto daru podíl a měli z něho užitek.« (P. P. Lev XIII. v encykl. Rerum Novarum.)

Krásnější jest však dáti vše a žít chud.

Vyprostiti se z okovů peněz a touhy po majetku, přijmouti chudobu, neboť přijímající ji, přijímáme samého Chudého. Chudoba jest očištěním, umocněním života z Víry plynoucího, protože chudoba dává i Víru i Naději, Lásku lépe a dříve než jiný stav člověkův. V chudobě slaviti Pána a jí bořití hráze kapitalismu, buržoasie a hlavně bolševismu, který před křesťanskou chudobou padá a se hroutí. Chudoba! Jest nutností dnes, dobrovolnou povinností každého katolíka.

Léon Bloy píše o Chudobě: »Andělé se odmlčují, a démonové třesouce se, vytrhují si jazyk, by nemluvili. Jediné blbci tohoto staletí posledního troufají si vysvětliti toto

tajemství. Zatím než propast je pohltna, Chudoba se prochází pokojně se svou škraboškou a se svým hledím. Jak se na ni hodí Slova Evangelia podle Svátého Jana: Bylo světlo pravé, jež osvěcuje každého člověka, přicházejícího na tento svět (Chudoba). Na světě byla, a svět skrze ni učiněn byl a svět ji nepoznal. »Do vlastního přišla a vlastní jí nepřijali.« (Chudá žena.)

Leč to zde bylo napsáno rukou lidskou, která jsouc smrtelnou, hyne. Však slovům Ducha Svátého věříme pevně a stále; proto nebudeme váhati a vynasnažíme se býti těmi, o nichž mluví Písmo Svaté: Blahoslavení jste vy chudí, neboť vaše jest království Boží. (Sv. Lukáš.)

Václav Zima:

Studentský apoštolát.

Třebaže dnes na mnohých stranách se zdá, že katolické zásady nabývají vrchu, přece jenom možno ještě pozorovati, že tyto zásady nejsou přijímány plně a opravdově, ba že se jde a jedná většinou proti nim docela vědomě a účelně. Boj, který byl dnes vyhlášen příkázáním Božím, jest bojem proti Bohu vůbec a proti náboženství katolickému zvláště. Proto je třeba zdůrazňovati dnes neustále Katolickou akci a žádati široce vyvinutý a účinně vedený apoštolát pravého, hlubokého a praktického křesťanského života.

Je jisté, že mezi nadějemi katolicismu jsou mladí, a mezi nimi zvláště studenti. Jejich mládí, třebas je ukvapené a nerozvážené, může mnoho dobrého vykonnati, využije-li se jeho živelná síla, jeho nadšení a jeho energie. Pozorujeme-li proto dnes, jak široké vrstvy studentstva jsou strhovány nevěreckými proudy, jak jsou nadšeny atheistickými a nihilistickými zásadami komunistickými, vidíme v tom vážné nebezpečí a považujeme za nutné rozvésti širokou a dalekosáhlou zachraňovací akci studentských duší.

A tu přistupuji k vlastnímu svému předmětu: ke studentskému apoštolátu. Není to nic zvláštního, neboť to vše už je dávno obsaženo v úchvatném a hluboce promyšleném plánu Katolické akce, jak jej narýsoval Sv. Otec Pius XI. Je to důsledná práce pro záchranu studentů a jejich nesmrtelných duší; všemi dobrými prostředky nutno získati studentské vrstvy, nutno vnést mezi ně světlo svaté víry a získati je Ježíši Kristu. A to jest to nejdůležitější, to jest to »jedno

potřebné«. Ježíš Kristus musí být středem všeho, on musí být cílem veškeré Katolické akce, on musí být měřítkem všech činností a prací. Apoštolát musí býti s ním spojen a musí býti jím proniknut, jako to řekl Sv. Otec Pius X.: »Máme-li apoštolátem činnosti obnoviti vše v Kristu, potřebujeme milosti Boží a té se nám dostane, je-li apoštolát spojen s Kristem. Teprve když jsme Ježíše Krista vytvořili sami v sobě, můžeme ho snadno dávat rodinám — společnosti.« Tato slova plně vystihují smysl veškerého apoštolátu. Chceš-li někoho získati Kristu Pánu, musíš napřed sám Krista v sobě mít, musíš ho v sobě vytvořit, musíš ho v sobě chovat, získat si jej sám pro sebe v *častém, ba denním sv. přijímání* a v příkladném plnění příkázání Božích a církevních. Jen pak můžeš něco rozdávat a něco dělat. Takoví katoličtí studenti, kteří nemají čas jíti každou neděli na Mši svatou a kterým sv. zpověď a sv. přijímání aspoň jednou za měsíc je příliš velkou obětí, takoví katol. studenti, třebas jsou organisováni, nemohou nic udělat a nic neprospějí Církvi Svaté. Apoštolát musí tryskat z vnitřního duchovního života; musí tryskat z veliké touhy obnoviti vše v Kristu a získati duše Bohu. Studentský apoštolát, o který i ty musíš usilovat, jest částí toho velikého apoštolátu, o němž mluví papežové posledních let, a platí pro něj vše, co pro onen všesměrný apoštolát Katolické akce.

A právě zde mají veliké poslání SSS; kéž by se toto poslání neodhazovalo a kéž by se nezaměňovalo s něčím malým,

titěrným, bezcenným, ale kéž by se chá-
palo jako tvůrčí akt svatě, pevně víry!

Jest nutno též jíti mezi studenty a
nutno jim ukázat cestu Pravdy a Světlo
Života, kterým je Ježíš. Zde jedním z
nejprospěšnějších a nejúčinnějších pro-
středků jsou *exercicie*, které tolik mohou
vykonat a získat. Exercicie jsou studnicí
víry a zdrojem velkolepých a mohut-
ných akcí. Každé SSS by je mělo pořá-
dati jednou v roce, poznalo by se, k ja-
kým výsledkům lze dojít. Druhou věcí
jest *katolický tisk*. Stále se o tom mluví
a stále se to opomíjí. Tiskem se zmůže
mnoho, mnoho se může napravit, ale
mnoho se může také pokazit. I to je po-
vinností studenta, aby svým kamará-
dům půjčoval dobré knihy, časopisy, aby
je tak nakloňoval katolické věci. I když
se bude zdát, že výsledky jsou nepatrné,
Milost Boží si přece jen najde cestu a
dobré zrno jednou přece vzklíčí. Nic ne-
lze podceňovati a na nic nelze se dívat
pessimisticky, neboť tak veškerá práce
by byla úplně zbytečná. Třetí věc tohoto
apoštolátu jest *činnost sociální a chari-
tativní*, jež jest velmi důležitá v dnešní
době strašlivé bídy a hospodářské krise,

zaviněné nevěrkými, nezodpovědnými
a ďábelskými systémy hospodářskými,
za něž se jednou mnozí budou před Bo-
hem zodpovídati. Toto vše jest jen ja-
kýmsi úvodem, snad se k jednotlivým
bodům ještě někdy vrátím.

Nejdůležitější věcí ovšem i zde jest
modlitba. Modlitba mnoho zmůže a její
síla a její moc má veliký vliv. Modlitba
ukazuje na vnitřní život a tak posiluje
veškeru apoštolskou práci, posvěcujíc ji
a dávajíc jí pečeť duchovní jistoty a mo-
ci. »Jest předtuchou nebe, výron ráje.
Nikdy nenechá nás bez příjemnosti. Jest
medem, jenž teče do duše a všecko osla-
zuje. Bolesti rozpouštějí se za modlitby
dobře konané jako sníh na slunci.« (Sv.
farář Arský.) Proto nelze ji podceňovati,
ale opřít se o ni s důvěrou a láskou, s
nadějí v pomoc Boží. Dnes potřebuje ce-
lý svět modlitby, chce-li být zachráněn
a chce-li vyváznout z chapadel hroící
revoluce. Nebezpečí je vážné a poměry
napiaté a tu je třeba, aby i studenti při-
družili se k dílu a bojovali proti moc-
nostem, jež se nadarmo pokoušejí zničit
a převrhnouti lodičku Kristovu, jeho Cír-
kev Svatou!

B. S.:

Poznámka k spisům A. Langa.

Spisy dr. Al. Langa přinášejí v prvních
třech svazcích studie o mystice a jejích zá-
stupcích: Jacoponu da Todi, Angelu Sile-
siovi a Jindřichu Susovi. K vědecky ověřo-
vanému pracovnímu postupu přistupuje
u Langa zanícení pro věc. Vyzbrojen psy-
chologickou erudiicí a poučen ve vědách
srovnávacích, podává látku živě a plastic-
ky. Sloh je místy až příliš vzrušený, podří-
zuje se normě rozbírané látky. Mnohdy by
nevadila po stránce metodické větší pře-
hlednost a soustavnost. Neběží tu o výkla-
dy odborné, jako spíše o úvod k osobnímu
studiu. Z tohoto neposledního důvodu je
psána i tato poznámka, která v době reha-
bilitace baroka chce připomenouti hodno-
ty středověké, pokládajíc gotiku za vůdčí
kulturní období i na půdě české.

Z vnitřní nutnosti i z podnětu příleži-
tostného vychází Langova studie Jacopone
da Todi, k uctění šestistého výročí básní-
kovy smrti roku 1906, v druhém vydání
u Kuncíře 1922. Na pozadí legendárního
ovzduší zachytil Lang středověkou kato-
lickou kulturu po stránce pozitivní i nega-

tivní. Neodlišil dosti kriticky obou oblastí
a tím literární výklad, o sobě sám značně
složitý, ustoupil povšechné charakteris-
tice. Bezprostřednost poesie, za jejíž
vrchol po právu uznává Amor di charita-
te, je oslabena podrobným myšlenkovým
rozborem. Interpretace mohla být odbyta
v poznámkách a v textu uveřejněn pře-
devším překlad. Kapitola o satirickém
zahrocení Jacoponovy tvorby, rozdělená
do několika oddílů a objasněna na širo-
kém podkladě historickém, nehodnotí u-
mělecky, ale setrvává většinou na boji
s Bonifárem VIII. Literárnímu zdůvod-
nění vadí slohová obraznost.

Věcnější a na historické perspektivy
bohatější je Úvod do německé mystiky,
zvláště do Cherubinského poutníka, zařa-
děný v druhém vydání za Výbor z Angela
Silesia. Smysl pro odstín a vyzdvížení pod-
statných znaků ať již u mistra Eckeharta,
Taulera nebo německé protestantské mys-
tiky šestnáctého století s charakteristic-
kým Weigelem, Jakubem Böhmem a Fran-
kenbergem, patří k přednostem této stu-
die z r. 1907, druhé vydání u Kuncíře 1922.

Jenom náčrtu ideové situace století sedmáctého chybí propracovanost a v životě Schefflerově vnitřní obrat ke katolicismu není přes paralelu k vývoji sv. Augustina dosti odlišen. Soud o Cherubinském poutníku, jehož obsah je v podstatě starý majetek křesťanské mystiky, je oprávněný, ale přece se vtírá otázka, do jaké míry byl Silesius závislý nejenom na Weigelovi a Taulerovi, ale na řadě anonymně vycházející mystické literatury, a v čem je jeho přínos individuální, zejména v uměleckém ohledu. Záměr vytvořit českému čtenáři stručnou rukověť křesťanské mystiky na způsob malého breviáře pro laiky zachytil ve Výboru duchovní život Schefflerův opravdu výrazně.

K německé středověké mystice vrátil se Lang studií o Jindřichu Susovi, vydanou u Kuncíře r. 1923. Z knih dosud uvedených

je nejvíce propracována, přihlížejíc pečlivě k jednotlivým obdobím Susova života vnějšího i vnitřního. I zde ovšem střídají se kapitoly essayistické s vědeckým rozbořem, podloženým na př. v oddílu Extatik bohatou literaturou odbornou. Nazývá-li německá literární historie Eckeharta mystikem rozumu, Taulera mystikem vůle a Susa mystikem citu, vyložil Lang Susův přerod od dětské prostoty a scestné vášně pro utrpení k všeobecné pospolitosti a pravé odevzdanosti velmi citlivě. Shrňme-li nyní několik poznámek na okraj Langových studií o mystice, jeví se v nich postupně úsilí o postižení jádra věci a zachycení problému v plné důsažnosti. Jenom po stránce uměleckého hodnocení je tu spíše vnitřní souhlas, než literárně historický soud. Není to charakteristické i pro dnešní rehabilitaci baroka?

J. Č.:

Světlo rytířství.

Zabýváme-li se »v tomto hnusném století« příběhy středověkých dějin nebo čteme-li některou ze starých kronik, líčících svěžím a jarým proudem slohu znamenitosti skutků lidí před šesti až devíti stoletími, třebaš takovou »Historii Jerusalemskou« pana Fulchera Chartreského, divíme se heroismu a vznešenosti těch dávných dob a nechce se nám dnes ani uvěřiti, že kdysi na tomto světě vítězila síla tak zářivého hrdinství. Víme dobře, že každá doba má své stíny a jsme přesvědčeni, že ani středověk jich nepostrádal; mentalita zástupů však byla tehdy zcela jiná.

Ideální, čistý zápal pro mnišství a rytířství dává zvláštní a význačný ráz periodě středověku. Pro vznešené touhy ducha byly dvě cesty životního odhodlání; dvojí vyvrcholení křesťanského nadšení, jež posvětilo starší tradice a posvátná zřízení myšlenek dřívějších věků. Přirozené statečnosti dostává se od křesťanství zvláštního vyvýšení a svatého povolení k nejvyšší službě čestné ochrany. To je celá sláva rytířství, jež vystoupilo do nejvyšších možností spirituální síly ve svatogratských legendách rajske imaginace v básnickém vyjádření a křížovými výpravami v pravých činech středověké rozhodnosti vroucího křesťanství.

Nejkrásnější evropský romantismus se vtělil do rytířských idejí křesťanských. Usilovalo se i o spojení mnicha s rytířem

v jedné harmonické postavě institucemi rytířských řeholí. Rytířství nás nutí a opravňuje k smutku nad zánikem středověku i se všemi stíny dobových poměrů, neboť ztráta a úpadek rytířství, výkvětu víry, zbožnosti, nadšení a odvahy, je z největších hrůz, jež na nás doléhají.

Že rytířství byla opravdová, vědomá a bdělá Služba pod praporem Kristovým, a nikoli snad jen parádní frajeřina božítelových procesí, ukazují mohutná pravidla »Knihy o Řádu rytířském« (*Libre del Orde de Cavalleria*), kterou napsal blahoslavený *Ramón Lull*, autor slavného díla »Art general«. Upozorňuji na skvělou studii *P. Sigismunda Boušky* OSB. o Lullovi v I. roč. »Nového Obzoru« (1911), předválečného katol. časopisu, odkud jsou citovány věty dalších odstavců o původu rytířství a o rytířské symbolice.

P. S. Bouška se velmi obsírně a důkladně zmiňuje o rytířském spisu Lullově a uvádí četné ukázky, přeložené z katalánského originálu. Kniha je rozdělena v sedm částí. »Prvá jest o pořádku rytířstva, druhá o úřadu jeho, třetí jest zkouška, již má podstoupiti panoš, chce-li vstoupiti do řádu rytířského. Čtvrtá jest o způsobu, kterak se pasuje na rytíře, pátá jest o významu zbraní rytířských, šestá o kroji, který rytíři sluší, sedmá o počtě, jaká rytíři patří.«

»Hynula láska, oddanost, spravedlnost

a pravda na světě a počínalo nepřátelství, nevěrnost, bezpráví a faleš a proto povstal blud a zmatek v lidu Božím, jenž stvořen byl, aby Boha miloval, jej poznal, ctil, jemu sloužil a jeho se bál. S počátku, poněvadž na světě pohrdali spravedlností, ježto lásky ubylo, musila spravedlnost přijíti opět ku cti skrze bázeň a proto byl lid rozdělen na jednotlivé tisíce a z každého tisíce vybrán byl muž nejmilejší, nejmoudřejší, nejoddanější a nejsilnější, jenž byl srdce nejslechternějšího, dobře vyučený a mravů vzorných. A tu mu ze všech zvířat hledali zvíře nejkrásnější, nejhubitější, jež by všechny námahy snášelo a nejlépe sloužilo muži. A poněvadž kůň je zvíře, jež se nejlépe hodí ke službě člověku, proto ze všech zvířat zvolili koně (cavall) a dali ho muži z tisíce vyvolenému a proto muž ten se jmenuje kavalír (cavaller), rytíř,« píše Ramón Lull v první kapitole.

»Úkolem a povinností rytíře jest podporovati a hájiti svatou víru katolickou. Nejvznešenější a nejctihodnější úřady na světě jsou dva: úřad duchovenstva a úřad rytířstva: a proto největší přátelství, jaké možno na světě, má býti mezi duchovenstvem a rytířstvem.«

P. S. Bouška uvádí dále podrobný obsah kapitol, jak přijímá panoš rytířství. Panoš nejprve přijme Svátosti a ve svatvečer dne, v němž má být povýšen na rytíře, se postí a v noci bdí na modlitbách ve chrámě. Zneuctívá řád rytířský, kdo tuto noc netráví ve zbožnosti a v pozdvižení myslí k Bohu. Pasování na rytíře má se dít v nějaký větší svátek, aby se sešlo množství lidu, které se má modlit za nového rytíře, aby mu Bůh dal milost býti oddán řádu svému. Při slavné Mši svaté panoš přistoupí k oltáři, obětuje se knězi jako zástupci Božímu a jako Boží služebník slíbí poslušnost a zachovávání řádu rytířského. Má se konat řeč o hlavních pravdách křesťanské Víry. Pak přistoupí rytíř, který má moc panoše pasovati.

»Panoš poklekne před oltářem a pozvedne oči své tělesné i duševní a i ruce své k Bohu. Rytíř připne mu meč na znamení čistoty a spravedlnosti. A na znamení lásky má panoše políbiti a udeřiti, aby pamatoval na slib svůj a veliké břímě, v něž se zavázal, i na velkou čest, které se mu dostává v řádě rytířském. Nato ukáže se nový rytíř lidu, projížděje na koni, aby každý zvěděl, že je ry-

tířem, neboť pak tím více musí sebe držeti na uzdě a nepoklesnouti proti svému řádu.«

V páté kapitole Lullova díla se vykládá symbolika rytířských zbraní. Středověk miloval symboly, a stačí nahlédnouti třeba do »Katedrály« Huysmansovy, abychom si učinili obraz o významu symboliky pro duchovní život středověkých lidí. Uvádíme výklady aspoň některých částí rytířovy výzbroje, jež byla skutečným pancířem spravedlnosti.

Meč má podobu kříže, rytíř má bojovati s nepřáteli kříže. Dvojí ostří meče znamená spravedlnost a rytířství.

Oštěp znamená pravdu, proto je přímý; železo oštěpu znamená sílu, jakou vládne pravda nade lží.

Pršlba znamená stud, neboť rytíř nestoudný nemůže poslouchati řádu rytířského. Jako stydlivý klopí oči k zemi, tak i přšlba brání rytíři, aby se díval vzhůru, ale k zemi.

Kyrys (brnění) znamená tvrz a hradbu proti nepravostem a pokleskům, vznešené srdce jeho chráněno je před zradou, pýchou a nevěrností.

Ostruhy znamenají bdělost, zkušenost a úzkost, aby udržel čest svého řádu.

Palcát znamená udatnost srdce, neboť jako palcát je proti všem zbraním, tak udatnost srdce zachová vždy čest rytířovu.

Slitování (misericordia) je *dýka*, daná rytíři, aby dorazil protivníka, neboť je-li iak blízek nepříteli, že nemůže naň udeřit oštěpem, ani mečem ani palcátem, tedy dá mu ránu slitováním. To znamená, že nemá důvěrovati svým zbraním a síle své, ale nadějí svou skládati na Boha.

Štít klade rytíř mezi sebe a nepřítele, a znamená úřad rytířský, neboť rytíř jest mezi králem a jeho lidem. Jako rána dopadá nejprve na štít, tak i rytíř má zachytit ránu, jež by určena byla králi.

Kůň rytířův znamená vznešenost odvahy, neboť jede-li na koni, jest vyšší než ostatní lidé a jest viděn z daleka a má mnoho věcí pod sebou.

Kůň má *uzdu* a rytíř drží v rukou *otěže* na znamení, že má rytíř ostříhati ústa svá, aby nemluvil slova mrzká a falešná a od viny chránil ruce své. Také se má dát vésti všude, kam řád toho žádá.

Kabátec je rytíři dán na znamení velikých útrap, jež snášeti musí pro čest řádu. Jako je kabátec oblečen přes ostatní výzbroj do úpalu, deště i vichru a přijí-

má rány dříve než brnění, tak i rytíř je vyvolen, aby větší námahu snášel než jiní lidé.

Znak na štítě, sedle a kabátci dán jest rytíři, aby byl poznán a chválen za odvážnosti své v boji a za rány, jež rozdával; naopak je-li zbabělec, slaboch a ustupuje-li, aby byl haněn a pokárán. Proto má každý rytíř v úctě míti svůj erb.

»Kdo tedy chce vstoupiti do řádu rytířského, třeba, aby si vážil tohoto počátku řádu a o něm přemýšlel a též aby šlechtnost srdce a dobré mravy jeho shodovaly se s počátkem rytířství.«

Při úvaze nad Lullovy výkladem o původu rytířství vzpomínám si na scénu z poslední kapitoly Dostojevského románu »Zločin a trest«. Raskolnikov jako sibiřský vězeň má v horečce děsný sen. »Zdalo se mu v nemoci, jako by celý svět byl odsouzen za obět jakési hrozné, neslýchané a nevidané morové ráně, přicházející z hloubi Asie do Evropy. Všichni musili zahynouti kromě některých, velmi nečetných vyvolenců. Objevily se jakési nové trichiny, bytosti mikroskopické, usazující se do lidských těl. Ale tyto bytosti byly duchové, obdařené rozumem a vůlí. Lidé, přijavši je do sebe, stávali se ihned zuřivými a šílenými. Ale nikdy, nikdy lidé nepokládali se za tak rozumné a neochvějné v pravdě, jako se pokládali nakažení. Nikdy nepokládali nezvratnější svá rozhodnutí, své vědecké záměry, svá vědecká přesvědčení a vyznání. Celé osady, celá města a národové podléhali nákazě a šíleli. Všichni byli v rozčilení a nechápající se vespolek, každý myslil, že v něm jediném spočívá pravda, a trápil se, hledě na ostatní, bil se do prsou, plakal a lomil rukama. Nevěděli, koho a jak souditi, nemohli se shodnouti, co pokládati za zlo, co za dobro. Nevěděli, koho obviňovati, koho ospravedlňovati. Lidé se vraždili navzájem v jakési nerozumné zlobě. Sbírali se druh na druhu ce-

lými armádami, ale armády již na pochodě náhle počínaly samy se sužovat, chutě se rozpadaly, vojíni vrhali se druh na druh, tloukli a rdousili se, kousali a požírali druh druh. Ve městech po celý den zvonili na poplach: svolávali všechny, ale kdo a proč svolává, toho nikdo nevěděl, avšak všichni byli v rozčilení. Zanechali nejobyčejnějších řemesel, neboť každý překládal své myšlenky, své opravy, a nemohli se shodnouti; zanechali zemědělství. Tu a tam se lidé sbíhali do zástupů, shodli se společně o něčem, zapřísahali se nerozejíti se — ale ihned počínali něco zcela jiného, než právě sami hodlali, počínali obviňovati druh druh, rvali se a rdousili. Nastaly požáry, nastal hlad. Všichni a všechno hynulo. Rána vyrůstala a postupovala dál a dále. Zachrániti se v celém světě mohlo jenom několik lidí, to byli čistí a vyvolení, určení počítati nové pokolení lidí a nový život, obnoviti a očistiti zemi, ale nikdo a nikde neviděl těchto lidí, nikdo neslyšel jejich slova a hlasu.« (Překlad K. Štěpánka v Ottově Ruské knihovně.)

Srovnáváme-li tuto strašlivou prorockou vizi světové situace s odstavcem o vzniku stavu rytířského v knize Ramóna Lulla, zdá se, že dnešek je opět velmi vhodný k vytvoření nového rytířství. Meče rytířů středověkých, pokud se neskrývají v podzemí hrobek a zasypaných hradních sklepení, jsou vystaveny v muzeích k podivu a vyražení trpasličích potomků. Řehole rytířské se změnily ve spolky farářů a kaplanů, místo aby se postaraly o vzkříšení kázně Božích bojovníků a vytáhly proti záplavě bezbožectví. Památka středověku je požehnána; křesťanské rytířství je zahaleno závojem smutečního flóru, ale idea rytířské cti a vznešenosti zůstává příkladem, povzbuzením a posilou těmto časům a odhodlancům nového rytířského hrdinství, jehož pojmy se teprve tvoří.

J. V. Pubal:

Krok do života.

Mladý člověk má vstoupit do života... Stojí na rozhraní uplynulého dětství a mužného věku, stojí na prahu nového světa a rozhlíží se.

Jak svět jest krásný, pln zlatové záře. Blankytná modř nebe, svěží zeleň země, čirý vzduch, prosycený vůní jarního vánku. Takto líbezně vše vidí jinoch při rozhodné té chvíli.

A krása vnější působí na jeho nitro. V jeho duši to zpívá a srdce samou radostí div z těla nevyskočí. Stojí na prahu, usmívá se na svět a před ním tančí všechny jeho ideály. Jak velikým se stane, jak slavným, všude ctěným. Jak bude pracovati pro lid, pro blaženost všeho světa.

Tak stojí tu, s hlavou vztyčenou a zanáceným zrakem hledí v oblohu. Jak šťast-

ný jest, když kochá se ve svých plánech a ideálech, jak rád by tuto dobu prodloužil až v nekonečno.

Má učiniti rozhodný krok — ale váhá. Chce se rozletět vpřed, ale něco přece tíží jeho nohy. Pocit samoty a opuštěnosti. Napříště půjde sám svou cestou, sám za svými ideály, nikým neveden. A tento pocit připomíná mu i stinné stránky života a v dále vystupují stinné překážky na budoucí jeho dráze. Kdo provede ho bez pohromy úskalími a propastmi, které jsou mu nastraženy? Kdo pozdvihne ho při pádu a dodá mu novou sílu k další cestě?

J. Kornel:

Květ.

*Našel jsem kvíteček, který jsem hledal,
v kalichu zářil mu čistoty pel,
lístky své stále jen k nebesům zvedal,
Tvůrce jak svého by nahoře zřel,
jemuž teď bez konce děkuje vděčně.
Kvíteček v spěchu jsem utrhnout chtěl,
prosil však, sloužit že bude mi věčně,
jen když mu nezničím čistoty běl,
prosil tak sladce a zároveň přísně,
kdož by se na lásku nerozpomněl.
Vzal jsem si polibek, nechal mu písně,
dál by moh' rozvídat čistoty pel.*

Z. Z.:

Hovory s generací před námi.

I. Konstantin Miklík, vynálezce nookracie.

Prof. dr. Konstantin Miklík, pražský redemptorista, je veřejnosti znám svými filosoficko-historickými spisy »Pekařovo Sv. Jan Nep.« a »Masaryk a Pekař o smyslu českých dějin«. Obě knihy vyslovují katolický názor o myšlenkách profesora Pekaře, k němuž autor zaujímá stanovisko neúprosného kritika. — O nedávno vydané Miklíkově knize »O dobrém zřízení státu«, v níž spisovatel soudí demokracii a navrhuje nový politický systém, byla již řeč ve 4. čísle »Jitra«.

Někde vysoko u zenitu volají svatovítké hodiny za zapadlým sluncem a schody zámecké připadají velmi jednotvárně. Z mlhy vstříc vystupuje fortna redemptoristů. Cela, sloužící za hovornu, je vytopena a P. Miklík přechází jizbou jak po palubě zaoceánského parníku.

— Pane doktore, povězte nám své stanovisko k dnešní studentské generaci vůbec a pak zvláště ke katolické.

Zamyslí se, skloní hlavu. A při tomto rozjímání mizí krása světa. Jak temným se mu nyní zdá. Slunce mizí, nastává soumrak... Jinoch zvedá hlavu, rozhlíží se. Před ním v temném šeru, vysoko na obloze objeví se první krásná hvězda, která svými studenými paprsky rozráží temnotu. Jeho tvář jest klidná, odhodlaná. Nová síla k příštím boji se v ní jeví, stává se mužnou. Vykročil. Zraky jeho jsou upřeny na krásnou hvězdu, která bude mu bezpečnou průvodkyní životem.

A touto hvězdou jest mu — víra v Boha.

— Pokrok studentské generace dneška je lepší než minulé, protože je vzdálenější křesťanství a vědouc o něm pramálo, je k němu méně nenávidná. Slyší-li o něm chvály, kterých nikdy neslychala, srovnává-li jeho nemilosrdné věčné zásady s běžnými polopravdami a všedními bludy, jimiž je naplněna od mozku až do pokožky lýtek, všimne-li si náhodou pořádně jeho dobroty a jeho kongruence s lidskou přirozeností, dostává nejednou vážnost. Je mnohem bližší a přístupnější obrácení než před 20 lety, kdy musila zpívat »Říš rakouská nepomine; sláva vlasti, císaři!«

Mládež katolická je na postupu, ač se mnohým rozumným lidem zdá, že tento postup je pomalý. Uvažíme-li, že v pokrokovém táboře nejsou všichni studenti stejné mysli a že by bylo lze celé skupiny získat pro myšlenku katolickou, jest možno se tázat se skepsí, zda se katolická mládež snaží s apoštolským a misijnářským zápallem demonstrovat katolic-

tví živé, žhavé a nesnášenlivé. Ti mladí, kteří to činí, imponují nepochybně a místně i vítězí. Ale podobá se někdy, jako by poslední třídy středních škol měly v té příčině v sobě více ohně, více krve a více tepu, než jejich starší kolegyně zanesené již do vysokoškolských kvesturních zápisů a akademických spolkových katalogů.

— Mohl byste nám dále říci několik slov o tom, jak vznikla vaše »Kniha o dobrém zřízení státu«?

— Vznikla v podstatě druhou noc po posledních parlamentních volbách, když jsem se dověděl, jak dopadly. Měl jsem v čerstvé paměti všechno to bláznění a třestění novin nejrozmanitějších politických odstínů, viděl jsem, že to vyhrály strany, jichž listy nejvíce lhaly a nejvíce slibovaly, poznal jsem, že národ voličů je naprosto neschopen rozumně a strážlivě pozorovat věci. Povšiml jsem si též, jak katolické noviny zase po několika letech po celý týden horovaly pro katolickou školu a jiné důležitosti, ačkoliv jsem si hned řekl, že o žádné z těchto krásných potřeb nebudu zase číst v deníku katolické strany až do příštích parlamentních voleb.

Když jsem si k tomu uvažil celou tu hrůzovládu stranických aparátů, s jakou ovládají hejna a stádečka příslušníků stran, veškerou korupci a všechnu libovůli lidí, majících moc nebo peníze, všechnu tu soustavnou nespravedlnost a pečlivé podporování všech možných nespravedlností — měl jsem konečnou jistotu, že demokracie, jak ji u nás uzákonili, je jednou z nejhorších potvorností! Tyto myšlenky jsem v sobě nosil až do prázdnin, kdy jsem v měsíci srpnu seděl ve svém pokoji na hranicích saských, načrtnul svůj nový politický systém.

— Jak se stavíte ke kritikám tohoto spisu?

— Ke kritikám se nemohu stavět, poněvadž skoro žádné neexistují. To je znamením, že moje kniha buď nestojí za nic anebo že je velmi pravdivá a velmi prozřetelná. Nikdo mi nebude mít za zlé, že myslím spíše to druhé, alespoň po tom, co jsem se dověděl o důvodech, pro které nesmělo býti o mé knize psáno. Jedny z nich jsou důvody politické, totiž ty, že politikové považují za zbytečno vytáhnout vládní káru z močálu na sucho. O jiných kritikách nepíšících jsem zvěděl od muže zkušeného, že jsem naivní; měl prý jsem si je pozvat několikrát na banket a

zaplatiti napřed slušné zelené honoráře. Za takových podmínek prý se píše třeba o ničem mnoho a významně. Díky vzdávám panu dru Alfrédu Fuchsovi za recenzi a jednomu z redaktorů »Národního osvobození« za zaplacení objednaného exempláře.

— Co připravujete k vydání v nejbližší době?

— Připravuji věci tajné i veřejné. O tajných se nemohu zajisté šířit. Veřejné budou buď brzy veřejné nebo zůstanou tajné. Jde o to, abych si posvětil na vědeckou metodu některého knížete moderní vědy a abych odtud odvodil důsledky, které nemohou býti jiné leč vážnost nebo pohrdání. Samozřejmě nechci učití ušlechtilým ctnostem jenom sebe, nýbrž také jiné lidi gramotné. Při této své analýsi budu více stát než spěchat, protože spěchat přes omyly je neúčinné a nežádoucí. Je jisto, že kdo si tuto mou novou studii pozorně přečte, bude si musit oddechnout zhluboka.

*

P. Miklík vykládá zajímavě a poutavě. Poslouchal bych ho neustále. Občas se usměje a zamne si nadšeně ruce. Člověk zapomíná, že má nadávat na mráz venku a na kamna se špatným tahem. Ale čas pokročil a téma je v nejhrubších obrysech vyčerpáno. Loučím se a dobrácká tvář s věčným čtveračivým úsměvem mizí za dveřmi klausury.

II. Břetislav Štorm, vyslanec věku čtrnáctého.

Z posledních ročníků Archy, z posledních ročníků Rozmachu, z dvou proslulých letáků SIR, ze Scheinostova Stěžně a z Kuncířových Novin je známo jméno ing. arch. Břet. Štorma, básníka a malíře. Z jeho činnosti graf. musíme uvést úpravy množství knih (Střížovského Sv. Grál, Herwigův Sv. Šebastián a j. Kuncířovy kn., Tasovské, edice Krystal atd.) a spíše obrázky českých světců v Benetkových »Služebnících a přátelích Božích v české zemi«. Olomoucká Družina lit. a uměl. vydala mu heraldickou knížku »Znaky staro duchovního v zemích českých«. Velký zájem vzbudily ukázky z románu »Vladařství Růže« v loňské »Arše«.

Tiché je zahradní město a ohlas elektrického zvonku je slyšet celou čtvrtí. Ze dveří vyhlédne temná postava a měsíc nás ubezpečuje, že je to ten, jehož hledáme. Malá chvíle a teplá místnost dává nám zapomenouti na mráz venku. Pro-

blížíme nové číslo Hlubiny a děláme kritiky poslednímu číslu Literárních novin. Pak se obrací řeč k naší věci.

— Co soudíte o dnešní studentské generaci vůbec?

— O tom nechci vůbec mluvit. Všecko to pije mléko!

— Tedy mi aspoň povězte, pane architekt, něco o studentské generaci katolické.

— Myslím, že té generace vůbec není. Dnešní katolické studentstvo je davová scéna. — Katolické studentstvo je spolek, kterému chybí to hlavní: činy! Každý student má být výbojný. Ale u katolického studentstva nic takového nenalézáme. Totiž sem tam ano, ale to jsou jen jednotlivci, bijící se na vlastní pěst. O nějaké společné revoluci nebo válce o zlepšení postavení není řeči. A to je, myslím, právě to, čeho by si mělo naše studentstvo všimnout.

— Poslední čísla Archy přinesla ukázky vašeho románu Vladařství Růže. Jakou má tendenci? Povězte nám o tom něco.

— Myslím, že to bude pro nedostatek času dost těžké. Nechci také být průvodcem po svém díle. To je pro staré pány vydávat na konci života ke svým pracím komentáře. Ostatně smysl románu je zcela průhledný. Dá se říci dvěma slovy. Je to zpráva vyslance věku čtrnáctého, k níž není třeba žádného zrcadla. Román nemá žádné tendence a nemá to být snad nějaké obnovování středověku.

Mám za to, že toho vůbec knižně nevydám. Už z toho důvodu, že to končí v určité nesmyslnosti, jež by se někomu mohla zdát příliš schválnou. Takové věci

nejsou psány pro všechny lidi. Také to není děláno pro kšeft. Každý člověk nemůže mít na tom zájem. Psal jsem to hlavně pro přátele. Pro cizí to nemá významu. Je nebezpečné dávat knihu do rukou čtenáře, jehož neznáme. Vznikají z toho jen mdlé představy o autorovi.

Román můj má být jakousi oslavou jižních Čech či pouze vladařství Růže. Lpí na něm dodnes krev, třeba ztuhlá a neživá. Měl jsem o ten kraj vždycky zájem už proto, že je tak chudý, opomíjený. Lidé tam nikdy nechodili a dnes se tam také nechodí. Zdá se, jako by na všem ležel stín smutku, který mne lákal, abych napsal román. Ale marnost tohoto století nemá pro takovou věc smyslu.

— Povězte mi, pane architekt, jaké máte plány do budoucna? Co hodláte vydat?

— Nic. Sníval jsem kdysi velké sny o knihách, ale to byly sny mládí, a dnes, kdy člověk stojí na prahu věku mužského, je třeba, aby sny ne snil, ale uskutečňoval. Muž se za sny stydí, když vidí, jak málo může vykonat v době dnešní, bahna plné. Ty doby Filipa II. prodchnuté hesly, už minuly. Dnešní doba na hesla neдрží. —

Můžete si udělat poznámku pro veřejnost. Snem architekta je stavět mohutné katedrály. Ale dnešní materialistická doba na to nemá.

— Když už jsme při tom stavitelství, co soudíte o moderní architektuře?

— Není žádná a proto se o tom nedá mluvit.

— Škoda. Myslil jsem, že se dozvíme něco pěkného — to nevádí. Děkuji vám tedy mockrát. Mějte se pěkně.

Frant. Schwarc:

Svatá Anežka a jehňátka.

21. ledna, v den sv. Anežky, udílí se v římské basilice Sant Agnese slavnostní požehnání dvěma sněhobílým živým jehňátkům. Na široké Via Nomentana, daleko za branou Porta Pia, shromažďuje se množství věřících i zvědavců, a mezi nimi i zástupy řeholnic, které přišly sem se svými chovanci, aby byly přítomny posvátnému obřadu. — Před vchodem jsou rozestaveni prodáváci náboženských upomínkových předmětů, v jejichž krámcích lze pozorovati nesčetné bílé ovečky, s jejich objemným, vlněným tíllem a tenkými dřevěnými nožičkami. Si-

rotci obdivují je s netajeným nadšením a po mši, kterou krásně zapěli, smí si každý z nich jednu ovečku jako odměnu vzít domů. Procházíme vnitřním dvorem a sestupujeme odtud po 45 širokých mramorových schodech k podzemní basilice, která jest do posledního místečka naplněna. Benátské lampy osvětlují nádhernou mosaiku v apsidě, která představuje svatou Anežku na trůně mezi dvěma papeži. Oltář jest bohatě vyzdoben svíci a liliemi. Z četných světic věčného města jest svatá Anežka nejen nejpuvabnější, nýbrž i nejoblíbenější. Pocházela

z vážené římské patricijské rodiny a stala se obětí pronásledování křesťanů. Mladá a statečná, zemřela, doživši se sotva třinácti let, mučednickou smrtí. Ukrutný císař Decius dal ji za živa upáliti. Po smrti zjevila se svým rodičům ve snu, v nadpřirozené podobě v průvodu bíle oděných panen a po její pravici bylo sněhobílé jehňátko. Od té doby stala se svatá Anežka a jehňátko, jako symbol nevinnosti, nerozlučnými pojmy. Starobylý zvyk sloužiti v den její smrti mši na místě, kde leží pochována, a potom požehnati dvě bílé ovečky, má svůj původ v prvních stoletích po Kristu. Po mši očekává každý s napětím okamžik, kdy dívky Mariánské družiny, bíle oděny a zahaleny závoji, nesou vysoko nad hlavami k oltáři dvě jehňátka. Každé z nich jest uloženo v košíčku, kůzlátko s modrou a ovečka s růžovou stužkou, a

obě jsou bohatě zdobena jarními květy. Položena na levou i pravou stranu oltáře, chovají se při obřadu zcela klidně a nepohnou se ani tehdy, když je kněz pokropí svěcenou vodou. Jenom vůně kadidla je, jak se zdá, znepokojuje. Když jsou opět vynášena stejně slavnostním způsobem, tísni se věřící kolem nich, snažíce se je pohladiti. Vůz odváží je do Vatikánu, kdež Svatý Otec je láskyplně hladí a požehnavá. Pak svěřuje je ochranně zbožných sester svaté Cecilie; zde vyrůstají a pasou se až do velikonoce. V postním týdnu jsou ostříhána a jediné z této vlny jsou tkána pallia, jež uděluje Jeho Svatost kardinálům a arcibiskupům při jejich jmenování. Po ostříhání musí nevinná jehňátka zemřít a slouží jako sváteční pokrm na stole obzvláště vynikajících církevních hodnostářů.

Nasťa Dobrovská:

Racek.

*Vznesl se racek v modravé šero,
vssál proní paprsek mladého jitra,
vssál slanou vůni zpěněného moře.*

*Zakroužil racek v modru nad mořem,
zamával křídly stínu rodných skal,
zamával naposled mlze z ranních par,
k východu vzlét a noc tam zanechal.*

Oldřich Buráň:

Moje přednáška v radiu.

Radio. — Jak rozvíří toto slůvko bujnou fantasií každého z nás. Kolik záhad a tajemství skrývá se za ním a kolik všemožných úsudků a posudků bylo o něm vyneseno. A vším právem!

Nyní již, během času, ztratilo radio mnoho ze svého kouzla, ale přece zůstalo mu ještě mnoho z tajemnosti, jež každou záhadnou věc obklopuje.

A já do této tajemnosti mohl nahlédnouti, mohl aspoň poodhrnouti roušku, avšak — neučinil jsem tak. Stalo se vše takto:

Krátce nato, co byla vybudována vysílací stanice v Mor. Ostravě, pořídil jsem si jednoduchý přijímací přístroj, abych mohl býti účasten duševních hodů, jež poskytuje stanice radia svým váženým posluchačům a spanilým posluchačkám. Program byl vždy dosti pěkný, tedy nemohl jsem naříkati nikterak, že bych peníze za radiopřístroj vyhodil zbytečně.

Než přece!

Ve svých volných chvílích rád se zabývám hádankařením! Tento duševní sport jest mou opravdovou vášní, již se dovedu propůjčiti při každé příležitosti. A myslím, že znáte pronárod hádankářský. Jsou to zvlášť tu a tam vyskytnuvší se jednotlivci, kteří chtějí míti vše podle svého a nestane-li se tak, hádají (se) tak dlouho, až svoji věc prosadí. — Tak to bylo i se mnou.

Naslouchal jsem každodenně velmi pozorně vysílané právě hudbě, divadlu, přednáškám i kabaretním výstupům a nebylo řídkým zjevem, našla-li mě jedenáctá hodina noční dřímajícího se sluchátky na uších. Kdo šel v tu dobu kol mých osvětlených oken, zajisté si pomyslel: »Tam je nějaký student, který pilně studuje« a zatím...!

Bylo mi nápadné, že řečníci různých přednášek přednášejí na thema: Vznik a

vývoj... té a té věci, nebo jak povstalo... to a to atp. V mém hádankářském mozku vznikla najednou myšlenka: »A proč dosud není vysíláno o hádance?!«

Tato myšlenka mě pak pronásledovala stále. Jako červ hlodala mi mozkovou tkáň a přepadala mě při všech okolnostech. I ve spánku musel jsem se jí zabývat...

Konečně (abych se aspoň poněkud upokojil) napsal jsem do místního denního, velmi rozšířeného listu, krátkou zprávu, adresovanou správě Radiojournalu, v níž upozorňuji na okolnost, že dosud v rozhlase nebylo nic o hádance a poukazuji na jiné — naše i zahraniční — stanice, které hádanku na programy již měly. Po této zprávě následovala v zápětí nová, v níž jsem poukázal na konkrétní případy. Současně (nebo snad o něco později) dopsal jsem správě Radiojournalu, odbočce v Ostravě, že jsem ochoten vypracovat pro ně a přednésti několik přednášek z oboru hádanek. Odhodlal jsem se k tomuto kroku z té příčiny, že i po uveřejnění obou notic v novinách nebyly učiněny v té věci sebemenší změny.

A tím počíná moje »práce« v radiu!

Správa Radiojournalu mi obratem odpovídala dopisem ze dne 20. listopadu 1929, zn. T/A, čís. 1559, že je ochotna zařadit moje přednášky a prosí o jejich brzké zaslání. Vyhověl jsem její prosbě a přednášku jsem zaslal.

A tak dne 20. června 1930 o 6. hod. ve-

černí letěla etherem první přednáška z ostravské vysílačky o hádance na téma: Vznik a vývoj hádanky. O historickém tomto datu svědčí dopis Radiojournalu ze dne 5. června 1930, v němž mi potvrzuje uzavření ujednání o mém účinkování pro rozhlas.

Avšak nepřednášel jsem tuto přednášku osobně. Z jistých důvodů (jež se mi dnes zdají směšnými) napsal jsem Radiojournalu dopis, že přednášku nemohu osobně přednésti. Přečetl ji pak hlasatel p. Vrba a já ji doma se sluchátky na uších — poslouchal. Pan hlasatel však označil špatně autora; hlásil místo Oldřich, Otto Buráň, ale zavínil jsem si to vlastně sám. I honorář (jelikož jsem přednášku neproslovil sám) byl o 30% nižší. Místo 100 Kč, dostal jsem jen 70 Kč.

Tak jsem tedy uvedl první hádanku do ostravského rozhlasu!

Proč tento článek je uveřejněn právě v »Jitře«, v časopise studentů? Vždyť by byl příhodnější v některém jiném (na př. hádank.) časopise? Takové snad otázky vás asi napadnou při přečtení!

Ne! Tyto řádky mají určitou souvislost s článkem, který byl v 11. ročníku pod názvem: Přednáška v radiu uveřejněna a proto je pro »Jitru« velmi případný. Zaslám ho tady též z té příčiny, že mnoho pobídek k uspořádání přednášky v radiu dali mi také studenti-hádankáři. Jest jich sdružených při »Jitře« několik!

F. Val:

Ráno.

Otevřelo se na ulici jako dveře, kterými se probudilo a zmizela po prvním pozdravu potkavších se lidí. Vzduch promísen úsměvy je lehký jak obláček na nebi, který se rozplývá a ztratí. Ranní úsměv je kytička květinok do rukou podaná, která vytvoří krásný den.

Lidé nechodí sami, provází je krása života, slunce a stíny, jež lepší se na ulici a větřík jich nezaplaší. Rodí se myšlenky a nová práce je otázka, na niž odpovíme činem v budoucím čase. Ti, kteří nemilují černý noční vzduch, otevřeli okna a opijí se svěžestí jitra. Divní pijáci, jak jsou opilí!

Sedm hodin. Tovární komín kouří. Kouř z pece vystupuje jako slzy z očí. Dělníci rychlými kroky rozřezávají prostor, který

krvácí řečí a smíchem. Pohledem se pozdravují a přejí dobrý den. Jdou dobývat štěstí holýma rukama a nebojí se, že večer si odnesou čern na pleti svých tváří. Štěstí jejich je lehké a naděje na lepší život veliká.

Čas neslyšitelným slovem vysazuje slunce výš a výš, aby krátilo stíny. Obloha je modrá a vysoko, jen jeden obláček se v ní povaluje. Slunce se vtírá do oken a leskne se v tabulích skla ostrou výčitkou. Lidé se nahrnuli do ulic a oči jejich se brouzdají v křiku školních dětí. Dělníci zmizeli ve dveřích továrny a stopy po nich zarostly keřkem minulosti. Širéna houkla, stroje se daly na pochod, dělníci pracují.

Křikem dětí a hučením strojů ráno se mění v den.

La Bruyère:

O silných duších.

(Pokračování.)

Příroda nás ustaluje a odnímá nám nesnáz volby a smrt, již nám činí nezbytnou, jest zmírněna ještě náboženstvím.

Kdyby mé náboženství bylo falešné, přiznávám, byla by to léčka nejlépe nastražená, jak jen si možno představit; nebylo by možné nenechat vše stranou a nechytiti se do ní. Jaká vznešenost, jaká tajemná zář! Jaká souvislost a důvodnost celé nauky! Jaká vynikající opravdovost! Jaká nepřemožitelná a zarážející síla svědectví podávaného postupně a po mnohá staletí miliony osob nejmoudřejších, nejmírnějších, které byly na zemi, a jež citění téže pravdy povzbuzuje ve vyhnanství, v okovech, při pohledu na smrt a na poslední muka! Chopte se dějin, otevřete je, jděte až k počátku světa, až k předvečeru jeho vzniku: bylo kdy něco podobného? Mohl sám Bůh lépe se mi postaviti v cestu, aby mne svedl? Kudy uniknouti? Kam jíti, kam se vrhnouti, neřku kde nalézt něco lepšího, ba ani ne podobného? Je-li třeba zahynouti, volím tento způsob zániku: bylo by mi příjemnější popříti Boha, než ho uznati s klamem tak zvláštním a úplným; avšak já jsem jej prohloubil ještě, nemohu býti bez Boha, jsem tedy přiveden a přitažen do svého náboženství, je to hotovo.

Náboženství je pravé, nebo je falešné. Není-li než prázdným výmyslem, je tu jen, chceme-li, šedesát ztracených let pro poctivého muže, pro kartuziana nebo samotáře. Je-li však založeno na pravdě samé, je tu hrozné neštěstí pro člověka neřestného; jen sama myšlenka na neštěstí, jež si připravuje mě, děsí mysl; mysl je příliš chabá, aby je pochopila a slova příliš prázdná, aby je vyjádřila. Jistě, i když předpokládáme ve světě méně jistoty, než jí opravdu je o pravdivosti náboženství, není naprosto pro člověka lepšího údělu, než ctnost.

Nevím, zdali ti, kteří se odvažují popírat Boha, zasluhují, abychom se snažili jim ho dokázati a abychom s nimi zacházeli vážněji, než se činilo v této kapitole; nevědomost, jež je jejich rysem, je činí neschopnými pojmouti zásady nejjasnější a důvody nejsouvislejší. Nicméně souhlasím, aby četli to, co já řeknu, jen aby se přesvědčili, že to není vše, co je možno říci o pravdě tak oslnující.

Před čtyřiceti lety jsem neexistoval a nebyla ve mně naprosto možnost kdy existovati, jako nezávisl na mně, který již existují, abych nebyl. Začal jsem tedy býti a pokračuji ve své existenci pro něco, co je mimo mne, co potrvá po mně, co je lepší a mocnější mne: jestliže toto »něco« není Bůh, ať mi někdo řekne, co je to?

Možná, že já, který existuji, neexistuji takto než silou přírody všeobecné, která vždy byla taková, jakou ji vidíme zacházejíce až k nejzazšímu pravěku†); ale tato příroda buďto jest pouze duchem a jest to Bůh; nebo jest hmotou a v důsledku toho nemohla vytvořiti mého ducha; nebo konečně je složena z hmoty a z ducha a tu pak, co jest v přírodě duchem, nazýváme Bůh.

Snad také to, co nazývám svým duchem, je jen částí hmoty, jež existuje silou přírody všeobecné, která je také hmotou, která vždycky

†) Námitka nebo soustava svobodomyšlníků; pozn. autora.

byla a která vždycky bude takovou, jak ji vidíme a jež není naprosto Bohem††); ale aspoň se mi musí přisvědčiti, že co nazývám svým duchem, ať je to cokoli, je to věc, která myslí, a je-li to hmota, nutně je to hmota, která myslí; neboť naprosto mne nikdo nepřesvědčí, že ve mně není něco, co myslí, zatím co já takto rozumuji

(Pokrač.)

††) Naléhání svobodomyšlníků; pozn. autora.

Duchovní hlídka

Jaro.

Březnem otevře se ti, příteli, jaro. Zeleň, květ, zpěv ptáčků a očištěná atmosféra budou lákadlem do přírody. Proč bys nešel?! Volá tě do přírody sám Stvořitel. A najdeš jej, jen budeš-li chtít. A srdce tvé omládne, zkrášlí se něhou lásky, nadýchá se v přírodě radostné nálady. Veselost je celým zdravím duše. Smutek je jed, smrt, zkáza. Jaro povzbudí duši k zdraví. A přece i jasem probouzející se přírody půjde tolik mladých duší se steskem a smutkem v srdci, protože v něm bude hřích. Ta protiva! Jaro v přírodě a zima v srdci. V přírodě zpěv lásky slavičí, v srdci hněv Boží. Venku život, v srdci smrt. — Není pomoci? Ty víš, kde jarem zkvete srdce tvé. Ty znáš onu studánku omlazující radost tvého srdce. Ty zkusil jsi tolikrát, kde zkrášlil jsi radost svého mládí. Stojíš před velikonoce, svátky jara, lásky a radosti křesťanské. Jsou to svátky eucharistické, protože Eucharistie je jaro, mládí a nebe křesťana-katolíka. Chceš i ty, aby jarem zazářila duše tvá? By zavoněla dechem Božího jara? By zazelenala se svěže radost? Jdi k dobré sv. zpovědi a v studánce milosti očištěné vykoupěj duši svou a přístup k Eucharistickému Stolu, abys tam nasytil se Chlebem lásky, života a spěl s oslněným zrakem idealismu nebeského k strmým výšinám Věčna — na Horu Svatou Boží Pravdy a Slávy. Přeji ti toho jara omlazení, lásky a radosti. Nezapomeň! Čím dříve, tím lépe! Jen dobře! Radí vám všem upřímně

P. Alfons Daňa.

Cyrlometodějská hlídka

Fr. G., Str.:

Několik málo slov o unionistické činnosti.

Rozhlédneme-li se trochu dnešním světem, spatříme dosti smutný zjev, že totiž dvě třetiny obyvatelstva nepoznaly dosud pravé víry Kristo-

vy a žijí dosud v pohanství. Jen jedna třetina lidstva je pokřtěna. Z těchto ještě mnozí lidé náleží k různým církvím, vlastně sektám, neboť Kristus Pán založil jen jednu církev.

Roku 1954 bude tomu devět set roků, co odloučil se křesťanský Východ od pravé víry, jenž jest nyní rozštěpen asi na 30 samostatných sekt, sebe vespolek potírajících. Pravoslavný Východ čítá nyní asi 160 mil. věřících.

Proto nesmíme říci, že kdo odpadl buď vlastní vinou nebo nevědomě, ať je tedy zavržen! Vždyť Božský Spasitel je nejvyšší shovívavý a dobrotivý, chce, aby nikdo nebyl zavržen, nýbrž spasen, ale musí zachovávat to, co přikázal.

A proto volá nás k těžké sice práci, ale záslužné, abychom pracovali o církevní jednotu. Mezi první pracovníky čítají se sv. Otcové, počínaje Hadriánem a konče nynějším papežem Piem XI. Mimo ně šíří unionismus různé řády, především jesuité, basiliáni, redemptoristé východního ritu a pod.

Jest vůbec sjednocení Východu se Západem možné? — otázka se mnohý. Nejenom, že je možné, ba i dokonce nutné. Aby pak sjednocení obou církví se uskutečnilo, je třeba, aby dílo unionistické bylo dobře připraveno jak po stránce duchovní, tak i po stránce vědecké, které obstarávají různé ústavy, jako Východní ústav v Římě, theol. fakulty, některé kláštery belgické a pod.

Pro unionismus jsou nejen povoláni kněží, ale i laici, kteří mají kněžím pomáhati v duchovní správě. Takový laik může často proniknouti tam, kam není kněžím přístupu a může někdy vykonati více než kněz, který obzvláště za dnešní doby jest velmi zaměstnán v duch. správě, ve školách a pod. Způsob laického apoštolátu unionistického jest asi takový: Choditi mezi známé lidi a dělati jim krátké přednášky, které by se týkaly sjednocování; při tom jim nabídnouti časopisy, jednající o těchto věcech; vybídnouti je pak, aby vstoupili do Apoštolátu sv. Cyrila a Methoda; chudým lidem, nemajícím na to peněz, půjčovati takové knihy, časopisy a pod. Co je třeba k dosažení unionismu? otázka se mnohý. Na prvním místě je to stálá (denní) modlitba, dále pak vytrvalá práce tohoto směru a konečně almužna.

1. **Stálá modlitba.** Jest velmi nutné obracet se s láskou a důvěrou k Božskému Spasiteli a prositi ho, aby dal všem zbloudilým bratřím příležitost poznati cestu, která by je uvedla zpět do lůna jediné pravé a samospasitelné církve. Neboť Kristus Pán pravil: »Proste a bude vám dáno!« — Naskytnou se však také nepřátelé, kteří této práci nebudou přát, ano i ji různými způsoby znemožňovati. Za takové je třeba se rovněž modliti. Modlitby ty máme konati zvláště, když jsou církvi přikázány, jako na svátek sv. Cyrila a Methoda, při 9denní pobožnosti k sv. Duchu, od 18.—25. ledna a pod.

2. **Vytrvalá práce.** Předně ale takový pracovník musí býti dobrý katolík; musí totiž podle příkazů církevních žiti, církev před nepřáteli hájiti a ji veřejně před jinými vyznávat, za ni se nestyděti a pod. Pak teprve může začíti pracovat a jeho práce bude provázena požehnáním Božím a může se dočkat krásných úspěchů.

3. **Almužna.** Co se týče almužny nezáleží na tom, kdo kolik dá, ale s jakou chutí a úmyslem to dává. — Čím větší obětavost a horlivost se projeví, tím spíše přijde již dlouho očekávané spojení východní pravoslavné církve se západní

církví. Spojení těchto církví obrátí posléze moderní nevěrecký svět a tím se splní slova pronesená Božským Spasitelem, že totiž bude jeden ovčinec a jeden pastýř!

Co je s misijními kroužky?

Na pracovním kursu v Praze měl misiolog a řádný člen mezinárodního Institutu pro misiologii v Münsteru P. Jindřich Maria Dlouhý přednášku na téma: Student a misie.

Krásnými a nadšenými slovy probral historii misí a ukázal, že misie jsou nejsvětějším odkazem Ježíše Krista, jež zanechal Církvi. »Jděte do celého světa a učte všechny národy.«

Není ani dost málo pochyby o tom, že i student, a to student katolický, má mít zájem na misích, ale nejen zájem, nýbrž nějakým praktickým činem myšlenku misí propagovati. Konečně tuto myšlenku propaguje náš misiolog stále a stále v »Jitru« a ukázal již, jak si představuje praktický zájem studenta o misie. Zdá se však, že jeho hlas stále vychází nadarmo. Kromě utvořeného kroužku misijního při SSSd v Plzni není dosud slyšet, že by jeho slova byla uváděna ve skutek.

Ochtěl bych se však zde zmíniti o něčem jiném, což je snad i příčinou tohoto nezájmu. Při debatě, která se po přednášce rozvinula, padla též námitka, že misie pro nás Čechoslováky nejsou jaksi přímo akutní, opodstatněné. Poněvadž prý nemáme kolonií jako jiné státy evropské a tedy není to v našem zájmu. Předem podotýkám, že je to velký blud a nepochopení vlastní podstaty misí.

Vytýkávalo se, že různé mocnosti prostřednictvím křesťanství strhovaly na sebe moc v těch zemích a hospodářsky z nich těžily. Tomu konečně se dalo velmi těžko odpomáhati, ale tu právě Čechoslováci mají velkou možnost, aniž by jim bylo možno vytýkati druhořadé zájmy, pro misie velmi mnoho vykonati. Konečně by jim to bylo jen ku cti, že čistě z ideálních popudů, z povinnosti, z křesťanské lásky k bližnímu šíří víru Kristovu mezi národy, jimž dosud nebylo dopřáno poznati světlo pravé víry a tápají dosud v mlhách pohanství nebo různých falešných nauk náboženských.

Je proto velmi důležité, aby se katolický student zajímal o otázky misijní a aspoň modlitbou, když už ne jinak, účastnil se tohoto velkého díla apoštolského.

Proto, studenti a studentky, zamyslete se zcela vážně nad problémem misijním a staňte se tak hodni toho vzácného titulu student »katolický«.

—y.

Několik slov k článku »O sebevýchovu« koleg. M. R. v Dívčí hlídce v lednovém čísle »Jitra«.

Kolegyně položila nám ke konci svého článku několik otázek, jak se snažíme o sebevýchovu.

Myslím, že jest to věc velmi důležitá, sama sebe vychovávat, ale podle mého mínění mají k tomu zvláště dívky málo síly, aby si samy vytýkly určitý, vyšší cíl a za ním šly, přemáhající všechny překážky, které se jim stavějí v cestu. Stále potřebují někoho, kdo by je podípal, aby neklesly, přijde-li nějaká překážka. Znáám málo dívek, které mají nějaký ideál, pro jehož uskutečnění mnoho zkusí, ale nevzdají se. Více je takových, které se zabývají jen svým tělem, jak dobře koleg. M. R. podotkla, a nemají žádných vznešenějších ideálů, pro které by pracovaly. A přece je sebevýchova velmi důležitá, zvláště u nás katolických studentek, a dá-li Bůh, příští katolické inteligence.

Jakým směrem se nese moje sebevýchova? Teprve v posledním čase začínám si vytýčovat některé cíle. Některé ideály bych toužila uskutečnit již nyní v době studií. Chtěla bych se hlavně četbou a svědomitou prací k povznesení sdružení obrnit pro nepřiliš lehký život katolické učitelky. Víím, že jest to málo, a myslím, že řeknete, že takové snahy má každá z vás, ale stačí to a k uskutečnění je třeba dosti síly, neboť musíme vytrpět mnohdy i pro tyto maličkosti prudká slova od osob, o kterých jste myslely, že jsou s vámi stejného smýšlení. Musíme se někdy hodně přemáhat, abychom buď neřekly něco prudkého nebo neukázaly zase naopak přílišnou měkkost své povahy, nýbrž spolkneme hořké sousto a pracujeme dále, jako by se nic nestalo.

Jsou to jen malé začátky sebevýchovy, která bude mít větší význam již zakrátko v mém učitelském životě, kdy nebudu již mít při sobě těch, kdož mě v době mého dětství i studií vychovávali. Pracovat jako snaživá katolická učitelka někde na menšině mezi chudým dělnickým lidem, získat si tento na povrch drsný lid, snášeti mnohdy dosti urážek a neztratiti při tom svého náboženského přesvědčení, myslím, že je to dosti velký cíl a bude k němu třeba hodně přípravy již nyní a mnoho sebepřemáhání — tedy sebevýchovy — zvláště pak v učitelském působení.

H. G.

Kniha o blahoslavené Přemyslovné.

Abychom pochopili plně význam světců, nestačí vědět něco o jejich existenci, ale nutno studovati jejich život. Jsme proto vděční každé dobré knize, která vychází ze studnice domácí tvorby a přibližuje nám zvláště naše světce, světce národa našeho.

Láska k blahoslavené Anežce Přemyslovné diktovala v práci Běle P. Dlouhé v knize **»Blahoslavená Anežka Česká«** slova, budící opět v srdcích lásku k té, která byla »dcera českého krále Přemysla Prvního, zakladatelka kláštera sester sv. Kláry a sv. Františka a první abatyše či starší sestra tohoto kláštera, zakladatelka rytířského řádu křižovníků s červenou hvězdou a jejich špitálu před mostem Karlovým, přečistá sestra svatě chudoby podle srdce bratra Františka« — jak zní podtitul. Knihu vydala Mariánská družina dám u sv. Kajetána, Praha III., Thunovská 27. Cena 6 Kč. Při pěkné výpravě této knihy cena vskutku nízká.

Hned první stránky úvodní upoutají básnický líčenými osudy matky Anežčiny, královny Konstancie. — Vidina, sen Konstanciin před zrozením Anežky dává tušiti, že Anežka patřila mezi vyvolené. Rodová tradice žen-Přemysloven, kte-

ré vždy »bývaly ušlechtilé, dobročinné, štědré a neobyčejně zbožné«, posílena byla pobytem u svatě vychovatelky své Hedviky a vyvrcholila v lásce k chudobě v hábitu františkánském. Zářila ze svého dobrovolného »trůnu chudoby« ctnostmi, příkladem, láskou královskou k celému národu, prameny to nekonečného zdroje — lásky k Bohu! »Její láska k Bohu rostla, čím více tělo ustupovalo v područí ducha« — »byla plna Boha a Jeho velebnost z ní prozařovala.« Byla velmi milována. Spolusestry, příbuzní, celý národ tehdy ctil Přemyslovnu a lásku jí vděčností splácel. Svatá Klára, její duchovní matka, nazvala ji »polovicí své duše«.

Oči a srdce »dnešního« světa ovšem neporozumí naší Anežce, ani té, která »viděla slávu i ponížení země, — — — ale trpěla s ní nevýslovně a vždy více tou měrou, jakou spěla ke svatosti«.

Ale my, katol. studentky, my musíme porozumět a pochopit blahoslavenou Anežku! Její život je nám vzorem pevné vůle, dosící předsevzatého cíle. Máme mnoho úkolů, k nimž právě potřebujeme její přímluvy! Učme se jí vděčit! Učme se s ní milovati Kříž, milovati Krista!

Kniha B. Dlouhé pomůže nám na cestě za blahoslavenou Anežkou Přemyslovnou!

M. S.

Organizační hlídka

SSSd. Kutná Hora. Naše Sdružení uspořádalo dne 7. února 1932 pro pobavení svých členek a příznivců Sdružení malou masopustní veselici, která se opravdu k všeobecnému uspokojení vydařila. Sešlo se mnoho hostů, takže klášterní Besídka byla přímo přeplněna. Program byl velmi pestrý a masopustního rázu. Byl zahájen veselým prologem, který předvedly naše tři členky, a pak se střídaly veselé divadelní výstupy s hudebními čísly a recitacemi. Jednoaktovky se velmi líbily, zvláště »Nová učitelka«, s námětem z pensionátního života, a »Spolek pro ochranu koček«. Hudební čísla byla zastoupena klavírem, houslemi a zpěvem. Též byla recitována báseň »Tíha úterka«, ve které jedna naše kolegyně vystihla náladu nejobávanějšího dne našeho rozvrhu, těsně před pololetní konferencí. Báseň byla bouřlivě přijata, zvláště námi studentkami. Na programu byla též veselá rytmika »Valčíkové bábrlinky«, jež sklídila již velký úspěch na akademii v Brně, odkud ji naše kolegyně přinesly. Též u nás se velmi líbila a na všeobecnou žádost byla několikrát opakována. Veselice byla ukončena jednoaktovkou »Motiv z ptačí rodiny«, jejíž autorkou byla jedna z našich členek. V přestávkách byly podávány zákusky z bufetu, do kterého laskavě přispěli naši příznivci. Po celé odpoledne panovala veselá nálada, o čemž se přičinily všechny naše kolegyně, které obětavě pracovaly pro všestranný úspěch našeho masopustního vyražení. Byla to ukázka naší samostatné práce, neboť si členky vše samy nacvičily a obstaraly. Byly jsme odměněny uspokojením všech přítomných hostů. — Předsedkyně s jednatelkou.

SSSm. v Čes. Budějovicích konalo ve dnech 6. a 7. února t. r. v Nár. domě Jirsíkové řádnou valnou hromadu, která počtem účastníků (přes

100) i svým morálním úspěchem je novým dokladem vzrůstu našeho hnutí. V sobotu ve 3 hod. byla zahájena kol. předs. Fr. Kolmanem, který ve svém úvodním proslovu vytyčil smysl valné hromady. Potom ujal se slova duch. rádce spolku vldp. katech. Smitka a promluvil na téma »Student a politika«. V tomto referátě ukázal dp. Smitka na poslání, význam a nebezpečí politiky, o níž se má sice student zajímat, ale hlavně má se naučiti kriticky ji hodnotiti. Bývalý předs. kol. Šváb ve svém referátě »Katol. student ve svém spolku« zdůraznil, že je třeba nadšené a obětavé práce všech členů, aby spolek dostál svému poslání. Po debatě přikročilo se k volbám. Předsedou byl zvolen býv. místopředs. kol. Frant. Kolman, jednatelem kol. Fr. Haláček. Když byla přečtena jednatelská zpráva a uděleno absolutorium odstupujícímu výboru, ujal se za hlučného potlesku slova nový předseda, aby nastínil program příští činnosti. — V neděli promluvil dp. ThDr. Roubal o umění v křesťanství a ukázal, že pravé umění vytrysklo jen z hlubín pravé víry a z inspirace Ducha svatého. Potom byly dokončeny volby do literárního, filosofického a zábavního kroužku. Tu dostavil se do našeho středu starosta Č. Budějovic, p. JUDr. Albín Dlouhý. Byv uvítán dlouhotrvajícím potleskem, ujal se p. starosta slova a ve svém krásném projevu vřele pozdravil valnou hromadu s přáním mnoha zdaru. Nato učinil také projev přit. místopředs. ÚKSČs. kol. Ph.C. Šnévajs, který nás pozdravil jménem Ústředí a podal nám několik upřímných rad k další činnosti. Nakonec byla přijata resoluce, v níž vytyčili jsme si hlavní směrnice svého programu. Valná hromada byla důstojně zakončena zapěním chorálu svatováclavského a národních hymen. Úspěch valné hromady dokazuje fakt, že se přihlásili do spolku četní noví členové. —ra.

SSSM. v Č. Budějovicích může se od 1. září do 31. ledna t. r. právem pochlubit svou bohatou činností spolkovou. V této době mělo 82 leg. členů, z nichž většina snažila se pochopiti vlastní účel spolku, čemuž nasvědčuje hojná účast při schůzích členských, jež se konaly pravidelně jednou za 14 dní. Během této doby měl vlastní schůze kroužek literární nebo filosofický. Výbor literárního kroužku obstarával referáty do »Hlasu lidu«. Dramatický a zábavní kroužek postaraly se o vzorné provedení akademie. Spolkovou kroniku vedl jednatel. Pořádána byla s krásným úspěchem pracovní konference. Pracovní kurs vzhledem k nevhodné době vánoční zklamal. Z autorů četl se nejvíce Durych a Deml, jejichž spisů bylo zakoupeno přes 70 svazků. 30 členů odbíralo »Jitro«, 68 si zakoupilo Kalendář katol. studentstva. Velká pozornost byla věnována unionismu, K. A. a Tomáši ze Štítného. Naše Sdružení pokusilo se založiti SSS. ve Strakoně, Prachaticích, Jindřichově Hradci a Třeboni. S úspěchem setkal se pouze v Třeboni, kde byla již ustavující schůze. Výborových schůzí bylo celkem sedm. Zprávy z nich i z Ústředí četly se členstvu. Všechny přednášky bylo až do valné hromady celkem 30. Přednášeli dp. Smitka na téma »Člověk moderní a člověk katol.«, »Umění a katolický student«, »K. H. Borovský«, »Bohuslav Balbín«, »O unionismu«, »Křesťanství a požadavky moderní vzdělanosti«, »Student a politika«. Dp. Reban: »Katol. akce«, »Katol. akce a student«, Dp. Roubal: »Duše, tajuplný činitel podstatného rozdílu mezi člověkem a zvířetem«, »Životní Kredo katol. studenta«, »Křesťanství a umění«. Dp. Řepa: »Existence duše a její nesmrtnost.« E.

Vedral, redaktor »Hlasu lidu«: »Katol. student a noviny.« Sl. uč. Daňhová: »Křesťanství, náboženství sociálně účinné.« JUC. Zavasil: »Proč jsme tu; náš program a cíl.« JUC. Jaroš: »Organizační referát.« Ph.C. Šnévajs: »Projev za ÚKSČs.« Sl. Perníková, kand. uč.: »Katol. studentka a dnešní doba.« Fr. Kolman: »Sv. Václav«, »O katol. španělsku«, »Poválečná literatura«, »A. C. Noor«, »Antal Stašek«, »Recenze knihy J. Durycha«, »Paní Anežka Berková«, Kašpar Ant.: »Ženy v Baarových dílech.« Jos. Mědílek: »Katolíci a naše národní osvobození.« Jan Zitek: »Plukovník Švec.« Jan Mára: »Recenze knihy Mir. Rutteho«, »V. Dyk«, »Referát z pracovního kursu«. J. Šváb: »Katol. student ve spolku.« — Veliká pozornost věnována též Mikulášskému daru a doplnění spolkové knihovny SSS. — Jak je viděti, byla spolková činnost dosti význačná. Já pak mám to nejlepší přání, aby nový výbor spolu se členy pracoval ještě s větší intenzitou než starý výbor. »Zdař Bůh další práci!« —ar.

ASS. Břeclav pořádalo v lednu t. r. cyklus sociologických přednášek ve velkém sále »Grand-hotelu«. Docent sociologie na bohosl. ústavě v Brně Dr. J. Jančík přednášel 10. ledna na téma: »Sociální otázky a způsob jejich řešení.« 24. ledna přednášel univ. prof. Dr. B. Vašek z Olomouce na téma: »Čím je rodina pro přítomnost a budoucnost lidstva«, a 31. ledna p. prof. J. Lorenz z Břeclavě »O křesťanském solidarismu« a p. katecheta L. Kučera z Poštorné »O spravedlnosti a lásce v sociálním životě«. Přednášky byly skvělé a účast na místní poměry až překvapující. Přišli velmi mnozí i z blízkých obcí, takže účast vždy čítala asi 300 osob. Snad si zdejší ASS. získalo již trvalou přízeň katol. lidu. — Halík.

Bratrskému SSS. Hradec Králové děkujeme mnohokrát za přání zdaru, které opětujeme. SSSd. Chrudim.

Česká Liga Akademická. Exerciční promluvy se konají v týdnu od 7.—12. března u P. Marie Sněžné, Jungmannovo náměstí. Vede je P. Dr. Urban. — Kolegové, upozorňujeme, že účast členů i čekatelů je povinná! Počátek promluv o 19. hodině. Zakončeny budou společným sv. přijímáním v neděli 13. března. Exercicie budou sice částečnou, ale dobrou náhradou uzavřených exercicií v době velikonoční. — Bk.

Výzva.

Téměř dvacet Sdružení stále ještě otálí se zasláním nacionálií, ač doba je již svrchovaná pokročilá. Doufáme, že toto bude již poslední výzva a že jí bude uposlechnuto. Jak jsem již na začátku roku slíbil, nacionalia nebudou žádnému Sdružení oduštěna. Musíme míti přesnou evidenci všeho členstva. Zasílejte také nacionalia nově přihlášených členů. Apeluji zvláště na organizační referenty, pokud je Sdružení v dotazníku jmenovala. Jinak povinnost tato spadá na jednatele. Ovšem, ostatní členové výboru se nevylučují. Konejte svou povinnost. I. tajemník.

Mikulášský dar. Výsledek sbírky Mik. daru byl zaslán ještě těmito Sdruženími: SSSsem. Brno (dodatečně) 11.—, SSSd. Čes. Budějovice 100.—, SSSm. Plzeň 740.—, SSSd. Chrudim 191.—, SSS. Uherský Brod 250.—, SSS. Příbor 20.—, SSSd. Plzeň 400.—, SOO. v Břeclavi 439.40. — Všem těmito Sdružením vyslovuje ÚKSČs. díky za zaslání částky a vybízí zbylá Sdružení, aby dále neodkládala s vyúčtováním Mik. daru. — Frant. Svoboda, referent. Mik. daru.

Literární hlídka

Vypisujeme soutěž na »Hymnu katolických studentů«. Slova i nápis společně. Uzávěrka soutěže 15. května 1932. Účastníci necht' svoje práce posílají na adresu redakce, v obálce, se značkou »Hymna«, pod určitým heslem. Kromě toho necht' každý pod tímto heslem posle svoje vlastní jméno v zalepené obálce, zároveň s textem i nápisem. Členové poroty, kteří rozhodnou o nejlepších pracích, budou dodatečně jmenováni.

Bohuslav Balbín: »Obrana jazyka slovanského, zvláště českého.« Z latiny přeložil a průvodní slovo a poznámky napsal Dr. J. Dostál. Národní knihovny sv. I. Nákl. L. Kuncíře v Praze, 1923. Str. 135. Nedávno vydané Pelcovy Paměti výrazně ukazují národní smýšlení českého osvícence a v mnohém potvrzují oprávněnost Strakošovu při sledování balbínovské vlastivědné tradice. S jménem F. M. Pelcla je spojeno první vydání Balbínovy Obrany v původním latinském textu r. 1775. Nynější přeložené vydání Dostálovo má základem univerzitní rukopis, přihlížející rovněž k edici Pelcově a k bohatým poznámkám českého vydání Tonnerova r. 1869. Balbínovu Obranu nutno posuzovati jako dokument doby, zneklidnělé otázkou po národně-politickém bytí. Všechny 18 kapitol knihy, jež pozorně zčeštil vydavatel, je přímo nabit dokumentárním bohatstvím, které od věcí povahy obecné postupně přechází k řeči české, její kráse, starobylosti, službě kulturní. V průvodním slově Dostálově, spíše citově podloženém, měl býti vysledován vliv Balbínova spisu na obranu obrozenecké i na její význam buditelský po stránce politické, jak učinili Jakubcovi žáci V. Jilek a J. Brambora, který připravuje třetí kritický překlad pro Světovou knihovnu. — B. S.

Dr. Jos. Kratochvíl: »Meditace věků.« Díl IV. Filosofie nejnovější. V Brně (Barvič & Novotný) 1932. 8. XVI a 396 str. Cena 50 Kč. — Svůj velkorysý nástin dějin filosofie zakončil Dr. Kratochvíl právě vydaným IV. svazkem, pojednávajícím o filosofii nejnovější, od Kanta až po naši dobu. České literatuře dostává se tak prvního souborného díla o dějinách filosofie. Svého rozsáhlého a obtížného úkolu zhostil se autor, který vydal již celou řadu jiných samostatných prací, velmi čestně. Na necelých 400 stranách probírá hutnou, při tom však jasnou a přehlednou formou celý složitý vývoj novodobého filosofického smýšlení. Každému význačnému představiteli nejnovějších myšlenkových směrů (i rozboru těchto směrů filosofických) je věnována zvláštní stať, o všech ostatních filosofech je aspoň zmínka; je zde dokonce mnoho jmen, jež bychom marně hledali i ve velkém pětidílném »Handbuchu« Ueberwegově. Některé partie díla (kapitola o Solovjevovi, Kantovi, Bergsonovi, Boutrouxovi, Euckenovi, novoscholasticismu atd.) jsou podány způsobem přímo uchvacujícím, jako vůbec celé dílo je psáno s neobyčejnou láskou k věci a s vzácným pochopením a prožitím látky. Zvláštní pozornost věnuje Dr. Kratochvíl filosofii české, o níž bylo dosud vůbec málo psáno. Lze říci, že se autoru plně podařilo dosáhnouti cíle, jež si byl na začátku své práce vytkl: »Vybrati z filosofie všech věků nesmírné poklady moudrosti a krásy — nalézti nejčennější

zrnka věčné pravdy, jež značí syntesu, jednotu a harmonii.« Dílo Kratochvílovo, jež svou úplností, srozumitelností a přehledností vpravdě jedinečné je v české filosofické literatuře, měl by zařaditi do své knihovny každý inteligent. A. Ch.

Vojtěch Martínek: »Jakub Oberva.« Vydalo nakl. Sfinx v Praze, cena 15 Kč. Právě vyšel ve známém pražském nakladatelství první svazek velké ostravské trilogie spisovatele dra Vojt. Martínka. Po tomto svazku následovati bude román »Plameny« (poctěný státní cenou) a »Země duní«. Právě vydaného »Jakuba Obervu«, román to selského dobyvatele z dědiny na Ostravsku v letech devadesátých, začal spisovatel psáti roku 1922. Po několikaleté přestávce vrátil se k němu znovu a r. 1926 vyšel knižně, když před tím otiskován byl ve »Zvonu«. Námět k tomuto románu, k této epické fresce, čerpal Martínek z okolí sobě velmi blízkého. Jako rodák z Brusperku a občan Ostravy měl možnost pozorovati přechytné osudy lidí, kteří pracovali, zápasili, milovali se a nenáviděli, sledovati jejich životní podmínky na dědině i v robotnických ulicích. Viděl rodinné pohromy a boje o majetek a zejména ho mocně zajímaly nerovné osudy dětí manželských a nemanželských, bohatých i proletářských. A právě zde možno hledati jádro nejen snad románu »Jakub Oberva«, ale celé trilogie. Spisovatel zamýšlel napsati původně pouze jediný román, v němž by vykreslil souběžnou historii o sociální křivdě; to, o čem se vypravuje v prvním díle o Jakubu Obervovi, mělo býti jen jakousi předhistorií. Ale postava zpupného, tvrdého Jakuba Obervy, člověka nezlovné vůle, který má v sobě všechnu tvrdost a nepoddajnost rodné země, zaujala ho postupem práce tak, že děj prolomil omezené hranice a stal se celkem samostatným. Tak vznikl román selského rebela Jakuba Obervy. Avšak kdo by hledal model této ústřední postavy, byl by zklamán na plných sto procent, neboť Jakub Oberva, aniž kdokoli z jeho prostředí, ve skutečnosti vůbec nežil v podobě a osvětlení spisovatelově. Že však vidíme v něm zachyceny rysy, jež dosvědčují jeho životnost, již to je důkazem, že román je promyšlený, procítěný a jistě i prožitý. Vždyť cítíme při pročítání stránek sami, že takoví lidé mohli takto žiti mezi námi před třiceti, čtyřiceti lety. Děj románu má dravý, dramatický spád i jemnou něhu, jeho postavy jsou živé a pravdivé, jeho prostředí je velmi věrně vykresleno, takže musíme přiznati tomuto dílu všechnen jas našich zralých realistů. — Následující romány vyšly po prvé v příloze »Mor.-slez. deníku« v Mor. Ostravě. Knižně vyšly »Plameny« r. 1929, »Země duní« dosud knižně nevyšla. Myslím, že Martínková trilogie najde široký okruh čtenářstva, což by si bylo přáti zejména proto, že kraj černých démantů je znám doposud velmi málo! Oldř. Burán.

Robert Michels: Strany a vůdcové. K sociologii politického stranictví. Přeložil Dr. Karel Hoch. Sociologická knihovna, větší řada, svazek III. Orbis, Praha 1931. Stran 354. Cena 65.— Kč. Dlouho jsme postrádali podobného díla. Konečně dostalo se nám aspoň překladu starší práce Michelsovy. Je to sociologie stranictví: ne sice studie, vyčerpávající všechny momenty a jevy z okruhu stranictví, ale pečlivě probírající především ten jev dnešní stranického života, jež krátce zoveme oligarchickou tendencí stranictví, který jest také nejnapadnější a pro nás, pro praxi nejdůle-

zřejmější. Po rozboru vzniku vůdcovství pojednává autor o psychologii této aristokracie stran i v demokracii, ukazuje na opravdu vladařský ráz vůdcovství, jak je podepírán tiskem a rozsáhlým úřednickým aparátem strany-byrokracií. Velmi zajímavý je sociální rozbor vůdcovství; buržoasie se rozkládá v třídním boji, buržoové se odlučují od buržoasie a stávají se vůdčí vrstvou proletariátu! Měšťanský socialismus. Dělnická strana — je to zapříčiněno právě organisací — vyvíjí se znenáhla v stranu lidovou, maloměstskou, maloburžoasní. Revoluční vášnivost a energie strany je mnohdy jen vliv vůdců, průvodní jev jejich přerodu od buržoasie k proletariátu. Konečná partie je bystrý rozbor oligarchických tendencí ve straně. Autorův hluboký vhled v demokracii, dobře odpozorovaná analýsa struktury stranického života, zejména psychologie massy zaručují eminentně vědeckou cenu této práce. Když autor píše »klerikálové«, mluví cosi »z milosti«, není nic divného, vždyť to bylo vydáno už r. 1910; že však překladatel to neoprávil, to překvapuje! fp.

Dr. Johannes Ude: Soziologie. Leitfaden der natürlichen vernünftigen Gesellschaft und Wirtschaftslehre im Sinne der Lehre des heil. Thomas von Aquin. Alpenverlag, Schaan. 1931. M. 9.—. Stran XXXII—396. Známý profesor theologické fakulty ve Štýrském Hradci, čtyřnásobný doktor, Jan Ude, vydal svou Sociologii jako příručku, pomůcku k poznání hlavních zásad národohospodářství a vědy společenské; autoritou je sv. Tomáš a odtud tato »tomistická sociologie«. První část díla probírá všeobecně stavbu a strukturu lidské společnosti, rodinu, stát, národ, větší část díla je však věnována ekonomickým otázkám. Charakteristický je způsob podání. Krátkou, úsečnou formou podává autor látku úplně podle scholastického způsobu — o thesích přesně na začátku knihy formulovaných. Mnohé Udeovy vývody jsou velmi důsledně provedeny, mnohdy v konkluse, jež nikterak nejsou všeobecně přijímány. Biskup Dr. Scheiwiler, jenž dílu předeslal svůj doporučující list, upozorňuje sám na tři body, totiž trest smrti, odpirání vojenské služby a úrok. Souhlasí také s teorií některých katol. sociologů, kteří považují práci za jediný zdroj hodnoty; všechny ostatní tituly dají se redukovat konečně na práci. Také v učení o vlastnictví a úroku, o kapitalismu a válce je velmi radikálním, nutno však uznat, že své názory dovede podepřít důvody a důkazy a ne pouhou dialektikou. jh.

Anton Worlitscheck: Soziales Christentum. Eine Auseinandersetzung mit brennenden Tagesfragen. Verlag Kösel und Pustet, München. 216 Seiten. Preis: 5.40 RM. Tiživá a bolestná současná krise, jež zasahuje již všechny téměř vrstvy společenské, obrací pozornost k otázce sociální a hledá tam východisko k lepšímu. Rozbourěných poměrů nezodpovědně využívají k agitaci socialističtí theoretikové, kteří propagují socialismus jako jedinou záchranu. To přimělo autora, aby ukázal na křesťanství, jež není sice pouhým sociálním směrem, neboť Kristus nepřišel, aby provedl nějakou sociální reformu, která však je mnohem více, neboť Kristus založil sociální náboženství, sociální etiku. Kristova reforma je obnovení základů, kořenů života: proto ukazuje na nový podklad lidského bytí, na němž chce zbudovati nový svět a nové lidstvo. Od reformy duší vede už logika k hlásání nové sociální etiky. Autor

probírá nejprve základní ideu své práce, pak rozebírá sociální povinnosti, pojmy (bratrství, volnost, rovnost, spravedlnost), předmět (peníze, zisk), směry (kapitalismus), nejružnější faktory sociálních současných zmatků (mzdová a bytová otázka, krise manželství, ženská otázka) a třídy a skupiny (proletariát, pán a sluha, duch davu). Celý tento komplex jednotlivých otázek je pečlivě zpracován, přístupně a věcně a poslouží hlavně k přednáškám.

Goethův rok. Sté výročí Goethovy smrti připadne teprve na den 22. března t. r., ale již celý loňský rok konaly se k němu přípravy. V Německu byla sice vyslovena otázka, má-li vůbec dnešní neklidná doba, vnitřně tak rozeklaná, právo oslavovat ducha olympského jasu a klidu, ale přes to výročí neprojde bez velkolepých oslav. Při pražských oslavách bude slavnostním řečníkem Thomas Mann. Ale i náš venkov pilně činí přípravy ke Goethovu dni. Zatím jsou to města Brno, Bratislava, Hradec Králové, Mladá Boleslav, Olomouc, Tábor, Znojmo a Jihlava. K výročí se již ohlašuje bohatá goethovská literatura. My se již můžeme pochlubit reprezentačním souborem Goethových spisů, který vychází v edici Pantheon za redakce Otokara Fischera. Nakladatelství Melantrich ohlašuje vydání podrobné monografie Emila Ludwiga o Goethově životě a díle.

Oslavy blah. Anežky Přemyslovny. Letošní rok je zasvěcen oslavám velké naší svaté kněžny Anežky České. Zajisté všechny osady naše uspořádají v neděli po jejím svátku, t. j. 6. března, duchovní pobožnosti a oslavy její. Na přání slavnostního výboru, jehož protektorem je sám J. Ex. ndp. arcibiskup, odhodlal se Svaz čl. katolických žen a dívek v Čechách uspořádati druhé rozšířené vydání knížčky »Blahoslavená Anežka Přemyslovna«, jejíž prvé vydání před 5 léty bylo rozebráno během 14 dnů. Obsahuje stručný, výstižný a pěkný životopis naší Svěťce, jenž bude vítanou příručkou pro kázání a přednášky. Mimo to máš sv. k blahosl. Anežce, odpolední pobožnost (litanie a modlitby), krásné písně s notopisem a báseň X. Dvořáka. Svaz čl. katolických žen a dívek rozesílá ji v režijní ceně, brožovanou za Kč 2.—, mimo poštovné, krásně vázanou v červeném plátně za Kč 5.—. Hodí se pro obsah i vkusnou úpravu za modlitební knížечku. Doporučuje se objednávat si ji hromadně pro ušetření porta. Zasílá Svaz čl. katolických žen a dívek v Čechách, Praha II., Národní tř. č. 6.

Sigrid Undsetová dožije se dne 20. května t. r. padesátí let. Pražské nakladatelství Ladislava Kuncíře připravilo péčí známého znalce severské literatury dra Emila Waltra souborné autorisované vydání celého díla této neobyčejné ženy. Soubor obsáhne oba velké romány historické Kristina Vavřincová I. Věneč (již vyšel), II. Pání; III. Kříž (vyjdou tento rok). Olav Audunssón z Hestviku a Olav Audunssón a jeho děti, dva společenské romány z dob počátků: Jaro (vyšlo) a Jenny, a oba velké psychologické romány z posledních dob: »Gymnadenia« (vyšlo) a Hořící keř (v tisku), dále svazek povídek a novel, svazek essayí a svazek studií: O sv. Olavu a o sv. Halvardovi. Ve vkusné propagační brožůře, kterou uvedené nakladatelství vydalo před vánočními, jest uváděn též výrok páně prezidentův o Undsetové a Lagerlöfově: »Nejvíce se obdivuji oběma severským spisovatelkám ne proto, že jsou ženy, ale proto, že jsou veliké ženy.«

Divadlo a film

Edmond Konrád: Kvočna. Pět obrazů ze života rod nneho. Režie Karel Dostál, výprava V. G. Venda. Po prvé na Národním divadle 1. března. — Byly-li postavy Konrádových her dosud jen více méně loutky bez pravého života, tentokrát vytvořil hru, jejíž postavy oplývají až nadbytkem životnosti. Tolik svateb a rozvodů se vystřídá v rodině vdovy Svojanové, že se skoro zdá, že není možno, aby se tolik dobrého i špatného sběhlo v jedné rodině za asistence matky, babičky a prababičky a nevěsty, kvočny Svojanové. Jako kvočna pí. Svojanová (R. Nasková) svolává a ukrývá po celý život pod svá křídla svoje kuřátka, ale často se jí přece už jen zdá, že vyseděla i nějaká kachňátka, jimž nedovede již tak dobře rozumět. Autor zde chtěl charakterisovat tři generace: první je reprezentována pí. Svojanovou, kvočna, jež jednou v životě milovala jediného muže, a ovdověvši, zůstává mu věrná. Její dcery jsou však pravým jejím opakem. Míla by změnila muže stále, jen kdyby to zákon dovozoval; nadšená stoupenkyně hygieny a kultu těla, věčná milovnice, nikdy však matka, třebaš jí dceruška již již dorůstá. Její sestra Olga je pravý opak Míly. Sice se také rozvádí s mužem a provdává za jiného, ale ne že by tomu ona chtěla, nýbrž proto, že si to přeje její muž, Petr Tůma (Karel Dostál). A třetí generace reprezentovaná Věrou, Milinou dcerou (Jiřina Štěpničková), je mládí, zdravé mládí, věčně zamilovaná, bez tradičních předsudků, řekli bychom typ moderní dívky, kdybychom se nebáli, že ji ukřivdíme. Od naší představy průměrného typu dívky moderní se liší Věra tím, že na rozdíl od generace svých rodičů má neskonale touhu mít mnoho a mnoho dětí. Jedno nás však přece jen zarazí, že jí na tom nezáleží, kdo je otcem a kolik je otců. Je to však nesporně plus, že život jednou počatý musí a má plné právo na život a nesmí být z lidské pohodlnosti utracen. Je-li Věra skutečně typem třetí generace, pak vyhlídky mužů do budoucnosti nejsou mikterak vábívé. Konrád zde vlastně neříká nic nového, žádných zvláštních objevů nepřináší, ale je výborným pozorovatelem lidské společnosti a zná dokonale její vady a hříchy. Věra, to je jeho touha ztělesněná představou lepší ženy, ovšem jen v mezích jeho morálních zákonů. — Dámské role byly velmi dobře obsazeny a nemálo přispěly k milému pobavení. Věčně roztoužená Míla Jarmily Kronbauerové a pedantská Olga Zdeňky Baldové byly krásně doplněny dětsky dívčí a předčasně mateřskými pocty zachvívající se duší Věry Jiřiny Štěpničkové. Z pánů nutno jmenovati Zvonimíra Rogoza, Bedřicha Karena, Karla Dostála a Václava Vydru v úloze strýčka kancléře, věčně milujícího svým staromládeneckým srdcem vdovu Svojanovou. První a poslední obraz by bylo dobře lépe režiséřsky upravit, jinak režie i výprava velmi dobře se zhostily svých úkolů. —vč—

Bílé opojení. Tobis-Klangfilm. Režie: dr. Arnold Franck. Dirigent a skladatel: Paul Dessau. V záplavě lyžařských filmů loňské i letošní saisony jest to jeden z nejhodnotnějších filmů svého genu. Je to film vytvořený jen čistou lyžařinou a pravodátnými lyžaři. Erotika z filmu vyřazena úplně, arciť ve prospěch rychlého tempa filmu. Děj je velmi sporý: Lyžařka-začátečnice,

Leni Reifensthalová, stane se po komických prvních pokusech vášnivou milovnicí bílého sportu a pod vedením mistra starší lyžařské generace Hannese Schneidera zúčastní se divoké honby na lišku, což zaujímá téměř polovinu kusu. Komické situace zvyšují dva povedení tesaři z Hamburka, které představují světový běžec Guzzi Lantschner a lyžařský akrobat Walter Riml. Výkony těchto dvou vychytralých samouků i jejich dialekt uvádějí publikum ve frenetický smích. Odvážné akrobatické výkony ostatních lyžařů — padesáti mezinárodních sportovců — jsou zachyceny jedinečnou filmovou technikou. Hudba těsně souvisí s rázem celého kusu. Dessau snaží se onomatopoicky vystihnouti poesii zasněžených hor i romantiku zimního sportu. Centrální melodický motiv, jenž se vine celým filmem, dodává mu musikální svéráznosti a utkví v paměti jako pěkná vzpomínka na »bílé opojení«, které v trysku a třpytu zářivého prachu, v prostředí nebetých velikanů, dělá z dospělých skotačivé děti. JŠ.

Esperantská hlídka

Řídí Fr. Boreš, Litovel, Šerhovní 115.

Esperanto a rozhlas.

Esperanto vítězí! Nevěříte? Všimněte si jen, jakého úspěchu již dosáhlo v radio-rozhlasu. Podávám jen stručnou statistiku z posledních dnů. V té době zařadily esperanto do programu vysílání tyto stanice (den, hodina, datum):
Langenberg (neděle, 8.30—9.00) 24., 31. I.; 7., 14., 21. II.
Hilversum (neděle, 9.10—9.35) 24., 31. I.; 7., 14., 21. II.
Ljubljana (neděle, 9.00—9.30) 14., 21. II.
Lille (neděle, 9.30—10.00) 24., 31. I.; 7., 14., 21. II.
Leipzig (neděle, 14.30—15.00) 24., 31. I.; 7., 21. II.
Dresden (neděle, 14.30—15.00) 24., 31. I.; 7., 21. II.
Minsk - 24., 27. I.; 2., 8., 11., 14., 17., 21. II.
Leningrad - 25., 29. I.; 2., 5., 9., 12., 15., 19. II.
Tallin (úterý, 20.00—20.10) 26. I.; 2., 9., 16. II.
Wien (čtvrtek 16.45—16.55) 28. I.; 4., 11., 18. II.
Paris (čtvrtek 18.45—19.15) 28. I.; 4., 11., 18. II.
Breslau (pátek) 29. I.; 5., 12. II.
Sottens, Genève, Lausanne (čtvrtek, 19.20—19.30) 28. I.; 5., 12., 19. II.
Stuttgart, Freiburg (pátek, 19.30—19.35) 29. I.; 5., 12., 19. II.
Huizen (sobota, 19.20—19.50) 30. I.; 6., 13., 20. II.
Heilsberg (sobota, 18.40—19.15) 30. I.; 6., 13., 20. II.
Lyon-de-Doua (sobota, 21.15—21.25) 30. I.; 6., 13., 20. II.
Dále: Moskva, Nice, Cannes, Helsingborg, Kautas, Le Havre, Zagreb, Stockholm, Lisboa a j.

*

15. a 16. května bude pořádán v Olomouci 5. kongres esperantistů z ČSR.

Zatímni program: 14. května o 20. hod. seznamovací večer, 15. V. o 9. hod. slavnostní zahájení kongresu, o 14. hod. pracovní schůze, o 20. hod. zábavný večírek, 16. V. o 10. hod. zakončení a výlety.

Z domova i ciziny

Filmová výstava bude na Starém výstavišti. Jak známo, měla býti projektovaná První mezinárodní Filmová výstava, která bude uspořádána u příležitosti jarního veletrhu v Praze od 13. do 20. března, umístěna původně v Hodačově dvoraně Veletržního paláce. Jelikož však rozsah výstavy vzrostl nad očekávání přihlásivším se filmovým průmyslem, jakož i Svazem čs. Klubu fotografů-amatérů do takových rozměrů, že bylo nutno vyhledati prostor značně větší, bylo usneseno, aby výstava byla uspořádána ve střední halle Průmyslového paláce na Starém výstavišti. U příležitosti výstavy bude se odbývati celá řada sjezdů a odborných dnů jak filmařů tak i fotografů-amatérů, při čemž nebyvalou měrou zúčastní se i celá řada obchodních a výrobních firem fotografických přístrojů a materiálů.

Deset roků českého filmu ve statistice. Celkový dovoz cizího zahraničního filmu za posledních deset roků, který prošel československou censurou, dosáhl výše 17,893.833 metrů. Bylo to celkem 18.573 filmů kratších nebo delších, zábavných i poučných, které censura připustila k promítání. Ve stejné době vyrobila československá produkce a uvedla na plátně pouze 1,428.795 m filmu. Z porovnání obou čísel vychází najevo, že za uplynulých deset roků připadá na každých 100 metrů cizího filmu pouze 8 metrů filmu domácího, ve kteréžto metráži jest již započten i film propagační, reklamní, různé obvyklé žurnály a filmy poučné. Na film zábavný jakéhokoli druhu připadá tedy vlastně mizivě málo metrů, takže československý film jest u nás doma, kde se vyrábí a exploituje, Popelkou, odstrčenou před šťastnějšími výrobky zahraničními. Tady se v první řadě dalo uplatnit heslo: V první řadě naše domácí výrobky a pak teprve ty druhé.

Zahraněční hlídka

Slovenska*) dijaška zveza (=SDZ).

(Slovinský studentský svaz.)

Slovenska dijaška zveza v Ljubljani je ústřednou organizací slovin. katol. studentstva. Organizačně rozpadá se na dvě části:

*) Pridavné meno »slovenska« nech žiadneho nemýli. — Slovanský národ, ktorý obýva najzápadnejšiu časť územia Juhoslavia medzi južnou hranicou Rakúska až po severovýchodnú hranicu Talianska do brechov Adriatika, zväčša na alpskom území, menuje sa vo svojej vlastnej reči *Slovenci, slovenski národ*, čili po česky alebo slovensky *Slovinci, slovinský národ*. Pridavné meno k vlastnému menu *Slovenec* znie slovenski, -a, -o, čili v slovenskej a českej transkripcii slovinský, -á, -é. — Toto vysvetlenie len proto, abysme rozlišovali, že výraz »slovinský«, hoci znie v slovinčine a slovenčine stejne, môže mať rôzny význam.

1. na »Akademsku zvezu« (Akademický svaz), ktorá sdružuje akademické spolky »Danica«, »Zarja«, kresťansko-socialist. akad. klub »Borba«, všetky na universite v Ljubljani, »Krek« v Prahe, »Danica« v Zahrebe a spolky bohoslovcov;

2. na *Srednješolski sekretarijat* (Stredoškolský sekretariát), v ktorom sú včlenené krúžky a ústavové spolky katol. žiakov a žiačiek. Ideove a organizačne je SDZ maticou a jedinou predstaviteľkou slovin. katol. studentstva. V r. 1927 bola prijatá ako riadny člen do medzinár. katol. štud. unie »Pax Romana«. Od vtedy sa zúčastňuje medzinár. štud. života v P. R., zvlášť však v úšľach sväze slovanskej katol. akad. mládeže.

R. 1930 oslavovala SDZ prvé 25. výročie. Založená bola v dobe, keď ohromnú väčšinu slovin. nár. uvedomelého studentstva prenikal svobodomyselný duch. Jej vznik bol prirodzenou reakciou proti tomuto duchu, ktorý bol vnášaný akademikmi z cudzích miest (Praha!) do úplne nezodpovedného prostredia slovinského.

Už r. 1894 založili vo Viedni katol. uvedomelí jednotlivci oproti akad. spolku svojich liberálnych kolegov spolok »Danica« a r. 1901 »Zarja« v Štýrskom Hradci. Pre neznášanlivosť a výbojnosť liber. kolegov nebolo viac miesta pre katol. akademika v spoločných spolkoch. Aby vytvorili medzi sebou čím úžšie spojenie a dali celému katol. hnutiu medzi študentmi vôbec jednotné vodcovstvo, založili r. 1905 v Ljubljani »Slovensku dijašku zvezu«. Tým faktom sa naliehave zakončila secesia slovin. nár. studentstva. Posiaľ pracujú obidva smery, katol. i nár. liberálny, odlučene každý na svojom vlastnom kultúrnom názorovom základe. Následkom veľmi ostrého polit. rozvrstvenia slovinského ľudu, zapríčineného škodlivým účinkovaním liberálnej inteligencie koncom minulého storočia, ktorá viedla t. zv. antiklerikálny boj, a vytvorenia pevnej katol. nár. ideologie literár. účinkovaním gorického prof. bohoslovca dra *Ant. Mahnič*a, ktorý volal k rozlučeniu duchov, a neskoršie ljubljanského prof. dra *Janeza Ev. Kreka*, slovinské nár. studentstvo zostalo rozštiepené skoro výlučne na tie dve složky až podnes. Doba od prvého slovin. katol. sjazdu r. 1892, kde daly sa katol. náboženskému, osvetovému a hospodárskemu (družstevníctvo) hnutiu slovin. más pevne zásadové základy, až po začiatok svetovej vojny, bola prudkým bojom medzi »klerikalizmom« a liberalizmom, čili medzi zdravým smýšľaním slovin. ľudu a importovaným krádom povrchne a zle chápaných liberalistických doktrín. Samozrejme, že slovinský študent voči tomuto záruvému zápasu dvoch časových smerov nemohol zostať indiferentným. Čoskoro väčšinu zachytila mohutná duchovná postava dra *Janeza Ev. Kreka*, široko vzdelaného a veľmi schopného ideologa, politika a organizatora slovinského pracujúceho ľudu. Vychovávané Krekom na povestných sociálnych viacdenných kurzoch na Sv. Jošte, nevysokom kopci »Alp«, bralo živú účasť v osvetovej práci na vonkove.

V tejto dobe prúdil život vo všetkých svojich složkách, kým sa naraz všetko nezarazilo vypuknutím svetovej vojny. Jej koniec práve nám Slovincom doniesol veľmi obstrihanú slobodu. Veľká časť Slovincami obývaného územia stala sa obeťou nedôsledného prevádzania sebaurčujúceho práva národov. Osud Slovincov v Taliansku nemal by snáď pre Slovincov tak ťažkých následkov, keby fašistická Talia dodržovala sľuby, dané jej úrad-

nými zástupcami v mierových smluvách, že ponechá svojim menšinám úplnú kultúrnu slobodu. A teraz? Smutno je v slnečnom Goricku... Krutý a bezohľadný nacionalizmus fašizmu zničil všetko: slovinské nár. školstvo až po poslednú ľudovú školu, noviny, kvitnúcu osvetovú a hospodár. organizáciu atď.

S prevratom nastala aj pre SDZ nová doba, doba rozprúdenia sa mladého života v radoch slovin. katol. študentstva. Slobode v nár. štáte ďakujeme za založenie slovinskej univerzity roku 1919 v Ljubljani, ktorou sa doboďovala stavba slovin. nár. kultúry: najvyššie ohnisko dávných túžob. Slovinské študentstvo, predvojnovú túlajúc sa na štúdiach mimo vlasti, sa teraz shrnulo okolo svojej Almae matris. Zároveň sa sústredil katol. akad. ruch v oživených spolkoch. Najobľúbenejší členovia v nich sa venovali činnosti v SDZ, ktorá povzbudila rozmach katol. myšlienky medzi žiactvom celého Slovinska. Väčšina sa organizovala v nej. Vznikol aj rušný náboženský život v kongregáciách, ktoré povstali všade, kde jestvuje stredoškolský ústav. Zo SDZ vyšli tí najlepší propagátori Orolstva, viedli osvetové spolky, poriadali hry na ochotníckych javiskách atď. Paralelné s ňou začal preukazovať pozoruhodnú činnosť »Dijaški Orol« (Žiacky Orol), organizácia poprevratová, nová. Čoskoro ukázala sa však prílišná horlivosť v organizovaní a preťaženie študentov ním byť škodlivými hnutiu samému.

R. 1922 prišiel nepriaznivý polit. režim, ktorý zakázaním zničil SDZ. Aby sa hnutie zachránilo od ďalšieho šikanizovania, sa ona reorganizovala na základe prípustných ústavných spolkov pod dozorom príslušných profesorských sborov. Rozopry medzi SDZ, ktorá mala vždy ráz číro študentský, a Žiakom Orlom, viac menej všeobecnou nár. organizáciou — rozopry, ktoré povstali preto, že obidve organizácie žiadali vo svojej činnosti veľa od svojho temer obidvom organizáciám spoločného členstva — zapríčinili ďalší úpadok. Po tomto úpadku nasledovali roky živorenia. Neskoršie Žiacky Orol temer úplne zánikol. V SDZ sa však experimentovalo, hľadajúc vhodnú formu organizácie, až sa konečne SDZ roku 1927 vskutku reorganizovala na základe novej orientácie mladej katol. inteligencie — t. zv. hnutia mládeže (slovinská Jugendbewegung).

Hnutie mládeže znamená natoľko novú ideológiu života, že sa snaží zasiahnuť do všetkých jeho prúdov až do koreňov. Pred drsnou skutočnosťou nezatvára si oči a nemýli sa ilúziami. Z neho vyplýva nový pochop o funkcii organizácie, jej formách a účele. Mravným a intelektuálnym úkolom organizácie je vraj vychovávať horlivých sociál. pracovníkov v smere proletárskom. Krásne myšlienky v tom ohľade padly na skvelých prázdninových shromázdzeniach — trvavších za každým tri dni — ktoré neboli nič menej, nežli pracovné dni mladých vzdelancov. O páľčivých otázkach doby prednášali mladí sami. Staršia slovin. generácia žiaľ Bohu zle pochopila snahy mládeže, ktorá už vtedy vycítila príchod dnešných ťažkých časov a sama si razila správnu cestu. Príliš konservatívne kruhy obávaly sa, že tento pohyb nezajde na cestu revolučnú, preto niektorí upozorňovali na neshodu nových myšlienok s katol. naukou a druhí zase vnášali do ruchu spory pomocou skupiny študentov, ktorí boli slepou zbraňou ohrozených polit. vodcov bývalej slovin. ľudovej strany.

Za prvým silným vzletom sebavedomých nositeľov nových ideí pre prekážky z vonku, pri-

malej sebakritike, nedostatku skúsenosti a prílišnej povznesenosti otupilo sa tomuto hnutiu ostrie.

V akademických spolkoch, kde by sa bola mala nová idea obrodzenia ujať, aby sa oživil spolkový život a pozdvihla ich úroveň, ju kompromitovali nepovolani jej zástancovia. Duševná lenivosť jednotlivcov a prirodzená nehybnosť nás zapríčinily jej úpadok, tak že stratila pôvodný lesk a príťažlivosť.

V tom vrení stala sa SDZ prvým predmetom útoku mladých. Chceli ju mať prostriedkom pre rozširovanie sa hnutia medzi mládežou. O ňom bol by ovšem potrebný osobitný článok, v ktorom bolo by nutné vylíčiť veľmi zaujímavú ideovú jeho stránku, o ktorej som sa vôbec nezmienil.

V novom polit. stave Juhoslaviie, v r. 1929 s absolutizmom nastúpivšom, SDZ zachránila novú líniu, ale už ďaleko pod pôvodnou úrovňou. S úpadkom sily hnutia upadla aj organizačná sila SDZ. Činní členovia rozpíhli sa po iných dráhach života (pokračovali v štúdiach, stali sa profesorami atď.).

Keď z hmotných dôvodov prestal vychádzať prvý orgán hnutia »Križ na gorí«, o rok nová skupina pokračovala s »Križom«. Napotom aj ten z tých istých dôvodov zánikol. Keďže SDZ bez vlastného časopisu nemôže konať svoje úkoly, sa teraz na jej orgán rozšíril lokálny časopis stredoškôlakov »Rast«. Pre neschopnosť predsedníctva SDZ a pre nezáujem žiactva zánikla minulého leta aj »Rast«, zanechajúc hodne dlžôb.

Úplným odrezaním bratov v Taliansku od stredú Slovinska hatený je aj kultúrny pokrok Slovincov v Juhoslavii. Ich odtrhnutie hodne cíti zvlášte slovin. literár. produkcia, ktorej bol odobraný hodný kus knižného trhu následkom úplného znemožnenia akejkoľvek kultúrnej činnosti v nár. duchu a reči. Pre nedostatok miest v Slovinisku mnohí schopní ľudia, prinutení prijať miesta za najnevhodnejších podmienok v zanebaných krajoch Srbska atď., strácajú sa pre činnosť na pôde nár. kultúry. K tomu pripojuje sa zvláštne vnútorné polit. postavenie Juhoslaviie, ktoré ani Slovinci, ani katol. myšlienke nie je priaznivé, čo všetko dusí aj katol. štud. ruch, že nemôže preukázať väčšiu činnosť. Dnes malý počet členov a nedostatok hmotných prostriedkov nepripúšťa SDZ vydávať potrebný časopis. Ale preca pevne dúfame, že čoskoro zasvieti na juhoslovanskom nebi slnko lepších čias, poťažne trochu viacej slobody... Satler Fran.

—o—

Anglie. Podľa sdelení »Catholic Directory« stoupl počet anglických katolíkov v r. 1931 o 28.993, a to na 2,235.237. Počet verejných kostelů a kaplí činí (s Walesem) 2.274. Počet katolíckych stredných škôl vzrostl z 8 na 519. Kněží bylo vysvěceno 97. V celém světové britské říši je 16,057.012 katolíků.

Švédsko. Na letošní rok připadá výročí krále Gustava Adolfa. Podle zpráv časopisu »Svenska Dagbladet« chystá »Svaz Gustava Adolfa« sbírku mezi protestanty celého světa na propagaci protestantismu v katolíckých zemích a na podporu protestantských menšin. Očekává se výtežek 40 až 50 milionů švédských korun (350 mil. Kč).

Litva. Jelikož vláda silně zmenšila počet katolíckých docentů a profesorů na theologické a filosofické fakultě university v Kovnu, rozhodli

se vedoucí činitelé Katolické akce k založení katolické university pro Litvu. Realisace tohoto rozhodnutí bude velmi významnou, poněvadž litavští katolíci jsou prvními sousedy sovětského Ruska.

Čína. Katolická universita v Pekingu, založená a spravovaná americkými benediktiny, byla uznána vládou. Požívá tedy všech práv státních universit a má právo vydávati akademické tituly s oficiální platností.

Irsko. Na letošní eucharistický kongres se přihlásilo v Dublině již 5000 kněží.

Italie. »Balilla«, svaz fašistické mládeže, přijal za patronku P. Marii z Oregina.

Rakousko. »Christlich-deutsche Turnerschaft« je rozdělena na 6 krajů, 31 okresů a 260 spolků. Sdružuje 40 tisíc členů.

Německo. Za přítomnosti presidenta Görresovy společnosti Finka, předsedy rakouské »Leogesellschaft« Hussarka a jiných osobností z kruhů vědeckých byla ve Walhalle v Řezně odhalena busta vedoucího katolického historika a publicisty Josefa Görresa. Görres působil jako docent v Heidelbergu a jako profesor všeobecných dějin v Mnichově. Vydával časopis »Der rheinische Merkur«, ve kterém za napoleonských válek vybízel krajany k odporu proti francouzskému panství.

Palestina. Sv. Stolice potvrdila patriarchu arménsko-katolického ritu Avedis Arpariana, který přijal jméno Petra XIV. Jeho předchůdce, Petr XIII., resignoval pro svůj vysoký věk.

Německo. »Der Katholikentag« v r. 1932 bude konán v Essenu od 31. srpna do 4. září. Hlavním tematem jest: Christus in der Grossstadt.

Rusko. V nynější době jest v Rusku 2 mil. katolíků se 110 kněžími. Kostelů bylo jím ponecháno 182 (před převratem měli ruští katolíci 8 biskupů, 810 kněží, 614 kostelů a 581 kaplí).

Maďarsko. Přes těžké poměry vydávají maďarští katolíci již od podzimu loňského roku nový katolický týdeník, nazvaný »Korunk Szava«. Vydavatelem tohoto listu jest Jiří hr. Széchényi a hlavními přispivateli členové t. zv. generace »Tricetiletých«.

Rumunsko. V Bukurešti bude zřízen patriarchát pro 3 mil. sedmihradských Unitářů.

Bkerke, Libanon. Ve stáří 89 let zemřel Petrus Elias Hoyck, patriarcha Antiochie a celého východu.

Jengchow fn, Čína. Apoštolský vikariát v tomto městě oslavoval 18. m. m. 50. výročí svého založení.

Německo. »Verband proletarischer Freidenker Berlin-Brandenburg« ohlásil na leden t. r. »Sturmwochen der sozialistischen Kulturaktion«, za účelem boje proti jakémukoli vlivu církevnímu ve školách, nemocnicích a podobných ústavech.

Goa, Přední Indie. Od 3. prosince do 3. ledna byly konány slavnosti u hrobu sv. Františka Xaverského.

Rakousko. Koncem loňského roku bylo vzpomínáno 300. výročí narození papežského legáta Marka d' Avianiho O. Cap., duchovního vůdce císařského vojska při obléhání Vídne od Turků. V den bitvy 12. září 1683 sloužil polní mši sv., při které mu asistoval polský král Jan Sobieski. D' Aviano jest pohřben ve vídeňském kapucinském kostele.

Karthago, Afrika. Ve stáří 82 let zemřel zde vynikající topograf o numismatik P. Pelattre, který téměř 50 let řídil vykopávky ve St. Kartagu.

Lourdy, Francie. Podle zpráv »Journal de la Grotte« navštívilo Lourdy 20 tisíc nemocných; 95 z nich se uzdravilo úplně. U ostatních se choroba zlepšila. Biskup lourdský bude první sobotu každého měsíce sloužiti v »jeskyni milosti« mši sv. za světový mír.

Paříž, Francie. Podle rozhodnutí arcibiskupa kardinála Verdiera bude v krátké době započato se stavbou 60 nových kostelů v ruzných čtvrtích města. Vedlejším účelem jest zmírnění nezaměstnanosti.

JUC. Rud. Kalbous.

II. Dopis z Čes. Budějovic.

»Sdružení«, orgán českobudějovického studentstva (lednové číslo 1932), reaguje na můj I. dopis z Čes. Budějovic, uveřejněný v prosincovém čísle »Jitra«. Odpovídám jen krátce.

Doufám, že moje zpráva o činnosti SČBS. a jeho zpravodajů zakládá se na pravdě. Aspoň jsem se snažil, aby informace, jež jsem podal, byly věrné a nezkreslené. Zmýlil-li jsem se někde, čemuž ani nechci věřit, pak se nechám rád poučit o pravdě. Ovšem podotýkám, že jsem psal spíše o činnosti loňské. O letošní, se začátkem listopadu, kdy jsem dopis redakci posílal, mnoho psátí nedalo. Byla tu snad jediné 2 čísla časopisu a ta se příznivě kritisovali ani nemohla. O činnosti letošní až jindy. Prozatím jen připomínám, že duchu katol. studenta také nevyhovuje, ač je poněkud lepší.

A ještě něco. Radil bych kolegům z SČBS., aby nezakazovali svým členům kritisovali svou organizaci a její činnost. Vždyť »temný středověk« je již dávno pryč.

—an.

Všem těm, kteří nikdy nic jiného pro »Jitro« neučinili, nežli že je kritisovali.

V sobotním čísle »Dne«, ze dne 27. února 1932 ve »Studentské hlídce« je článek, nadepsaný »K Jitru« a podepsaný kritikem —V. Podle obsahu měl nadpis článku zníti »K redaktoru Jitra«, poněvadž se tam nekritisuje »Jitro«, nýbrž je kritisován redaktor.

Než promluvíme něco o tomto článku »kritikém«, musím předem něco říci.

»Jitro« je časopis studentský. Nesmí se však stále a stále pojem slova »studentský« zaměňovati s pojmem slova »legrace«, »psina«. A konečně, kdybych i já si tyto dva pojmy chtěl plést, tedy nemohu, poněvadž jsem nikdy ještě od nikoho nedostal příspěvek, ježž bylo možno označiti výrazem »humor ze studentského života«. Všechny pokusy o tento genre, jež do redakce došly, nemohou se ani zdaleka přiblížiti podobným obrázkům ze studentského života, jež jsme čítávali nebo čteme v kalendářích, natož aby se jim potom vyrovnaly, a tu bychom se jistě opakovali, a to nechceme.

Účelem »Jitra« je vychovávat i. Student středoškolský se musí vzdělávat a vychovávat. Uznávám ovšem, že výchova, jak ji sleduji v »Jitru«, není vždy přístupná primánům nebo sekundánům anebo řekneme si to upřímně, vůbec

pro studenty nižších tříd, ale není pochyby o tom, že studenti z vyšších tříd musí již článkům v »Jitru« rozumět od začátku až do konce a musí se o ty otázky, o nichž se v »Jitru« dočítá, zajímat. Je to, abych tak řekl, jeho povinnost. Články jsou většinou psány středoškoláky a pro středoškoláky. Opakují se ovšem většinou stále titíž autoři, ale to není vina ani jejich ani moje, nýbrž vás všech, kteří jen kritizujete, ale nikdy ničím kladným k svojí vlastní představě o »Jitru« nepřispějete, ba projevujete základní neznalosti, jako autor zmíněného článku ve »Dni«, když píše, že resoluce kroměřížské se vzpomnělo až až, ačkoliv byla hodnotnější, než jiné. Jak se sem dostává konference kroměřížská, když žádná v tomto období správním v Kroměříži dosud nebyla, nevím.

Tedy abych se vrátil k začátku. Jitro má a musí vychovávat, ovšem pokud jsou příspěvky, i poskytnouti zábavy. Těch není. Aspoň ne takových, aby mohly klidně být otištěny vedle jiných, aniž by tím úroveň Jitra neutrpěla.

Tento starý problém a starou bolest, aby »Jitro« vyhovovalo studentům nejmladším i nejstarším, nevyřešíme nijak jinak, nežli tím, že budeme ke každému číslu vydávat ještě zábavnou přílohu. Letos to již nebude, ale doufejme, že se to dá snadno uskutečnit v příštím roce. Je to jediné možné řešení podle zkušeností, jež jsem za dobu svého redaktorování získal.

Nyní ještě něco k tomu článku ve »Dni«. Prý »Řádky nelitostné« jsou úplně ve psí. Konečně, to je pravda. Ale cožpak tím je vinen redaktor? Když nikdo nic nenapíše, tak tam nic nemůže být. Patrně se všechno líbí, anebo je všeobecný nezájem. Jinak si to nedovedu vysvětlit, ačkoliv pro svou osobu dávám přednost možnosti první.

»Řádky nelitostné« to prý je místo, na kterém by se mohl bez nebezpečí pěstovati humor.

Nevím, jak tomu máme rozumět, ale myslím, že ani pisatel neví dobře, co chtěl říci.

A dále stojí také za zmínku tato část toho článku: »V 5. čísle byly hojně vyplněny hlídky, ovšem zčásti nezáživným a neplodným čtením, jako jsou resoluce. Některé body ponoukaly k zlosti, tak na příklad v jedné se žádá: »Student ať je vždy slušný ve svém chování, jak se patří na skutečného katolíka. Proč tam dávat takové samozřejmosti? Nebylo nic jiného? Tak jsme na tom zle?«

Milý pisateli, to byly pracovní kursy a konference, to nebyl nějaký výlet za laciné peníze. Patrně jsi se ani žádné nezúčastnil a nevíš vůbec, co bylo jejich účelem. Vzpomínám-li si dobře, je to jeden z bodů resoluce, usnesené v Uh. Hradišti. Uznali-li za důležité tento bod vložiti do resoluce, byli asi velmi dobře přesvědčeni o jeho důležitosti. Na pohled je to samozřejmé, ale jsou tu zkušenosti a když to student neví, tak se mu to musí říci.

Slušnosti se mnohým často nedostává, jak máme zkušenosti. Není-liž pravda? Proto budme vždy opatrní a uvažujme dobře předem, než něco budeme kritizovat, aby se potom neukázalo, že i nám se něčeho z toho nedostává, co jste Vy, pane kritiku, a priori odsoudil jako samozřejmé!

Celkový dojem z článku mám takový: kritika je zdravá vždy a rád ji vidím, ale to, co se objevilo ve »Dni«, nazvat kritikou, bylo by velmi naivní a ubohé.

Vůbec pozoruji, že na Moravě je několik chytráků, kteří chtějí soustavně kritizovat a jak říkají kritizovat »Jitro«, ve skutečnosti však pravý úmysl nedovedou ukryti a vždy z toho vypadne nějaké mravokárné ponaučení pro mne, ovšem že bezpodstatné, poněvadž ty nápady, které mívají, já už jsem dávno promyslel a bylo-li možno, podle nich se zařídil.

Vůbec se nějak cítí Moravani utlačováni a ve mně těchto několik jednotlivců vidí nejvážnějšího nepřítele, a to asi podle úsloví »Poturčenec horší Turka«, vidouce ve mne Moravana asimilovaného českým, respektive pražským prostředím. Tento blud se nebudu nikterak pokoušet ze široka vyvrátit, poněvadž je mi to skutečně k smíchu a nemohu prostě vyvracet něco, co vůbec neexistuje.

Prosil bych tedy, aby každý, chce-li psát o »Jitru«, psal skutečně o »Jitru« a nepsal o mně a ušetřil si ty rady, jež má pro mne, pro sebe. Nikdy člověk nemůže vědět, kdy se mu bude něčeho nedostávat.

Také bych každého prosil, aby se v otázkách přijetí nebo nepřijetí příspěvků neodvolával na osobní známosti, pokud o ní lze ovšem mluvit. Většinu, a velkou většinu přispívatelů osobně neznám, jak jsem to již mnohokrát zdůrazňoval, a jestliže jsem někoho jednou viděl a s ním v životě mluvil, musí mi prominouti, že si jeho představu nedovedu již dobře vybavit. Vždy jsem v posuzování příspěvků, pokud je mi to jako člověku možno, objektivní, ale konečně o tom nechť za mne mluví jiní.

Jestliže jsem se rozepsal o těchto záležitostech poněkud obsírněji, nebyl hlavním důvodem k tomu zmíněný článek ve »Dni«, ale byl jakýmsi posledním impulsem k tomu. Poněvadž, byl-li jsem veřejně podezříván a obviňován, musil jsem také k tomu říci veřejně několik slov, jež doufám úplně postačí.

V. Černý, redaktor.

Školní potřeby a knihy, odbornou i vzdělávací četbu a různé zboží papírnické kupujte jedině v našem katolickém závodě. Velký výběr originálů anglických (Tauchnitz Edition), německých a ruských. Slovníky všech řečí, mapy, plány a turistické průvodce. — Bohatý výběr knih české literatury.

Knihkupectví a papírnictví

„U zlatého klasu“

Praha II., Karlovo nám. 5-6.

HÁDANKY

Řídí Emil Zavadil, Praha II., Spálená 15.
Redakce „Jitra“.

Výzva.

Zábavný kroužek hádank. časopisu »Nový národ« (Přerov, Masarykovo nám. 16) vydá koncem února t. r. hádankářský »Sborníček« s velmi pestrým obsahem. Obsahuje příspěvky mnoha předních hádankářů: Vzpomínky, črty, básně, povídky, odborné stati a pod. Též budou zařazeny hádanky k řešení s cennými odměnami. Mimo toho bude tu též část zábavná. — Cena spisku o 80 stranách je pro subskribenty do 15. března t. r. Kč 7.—. Později bude jeho cena prodejní Kč 9.—. Objednejte si proto tento velmi zajíma-

vý spisek »Sborníček hádankářů« co možno nejdříve, neboť vyjde v omezeném počtu výtisků, na adresu: Vojt. Maňoušek, vojín vozataj. praporu čis. 3, Brno, nebo Oldřich Buráň, Slezská Ostrava, Bezručova č. 1044. Obnos zašlete možno-li předem pošt. poukázkou, nebo bianco složenkou na Cyrillo-Methodějskou záložnu, účet šekový čis. 100.376 - Brno.

Přihlášky můžete posílati též na moji adresu a já obstarám sborníčky hromadně. Dostanete tak velkou slevu. — Pořadatel.

—»O«—

Všem přeji veselých a radostných svátků velikonočních, zvláště hojnou pomlázku. Z řešitelů mám a jistě Vy všichni velkou radost. Tolik se jich ještě nikdy nesešlo. Svědčí to o oblíbenosti hádanky mezi studentstvem. Proto bylo nutno i počet cen rozšířit. Místo tří prvních řešitelů bude odměněno pět a mimo to pět dalších cen rozlosováno. Jen vytrvejte i v druhé polovině roku. Budeme zvědaví, kdo zvítězí na konec. Čeká první tři z celého čísla »Jitra« milé překvapení.

Listárna hádanek: Před uzávěrkou minulého čísla obdržel jsem mnoho řešení, které však jsem nemohl v listárně potvrdit, poněvadž hádanky byly již v tiskárně. Činím tak nyní a prosím ty, jichž se to týká, za prominutí.

J. Pochopová: Dopis napíši. Od kol. Vrbové jsem zaslané neobdržel. — **K. Černoušek:** To se ví, že Tě vítám mezi nás, příspěvky jsou dobré. A co řešení? — **R. Skácelík:** Netřeba hádanky zvláště vypisovat. Stačí uvést číslo hádanky a vedle napsati řešení. To všechno na jednom archu z každého čísla. — **St. z B.:** Hádanky jsem obdržel, žádané vyřídil. — **Dr. Borkovec:** Dvě zaslané hádanky jste již měl při první zásilce řešení. — **Juvenát S. D. S.:** Těší mě, že jste ani letos nezapomněli. — **Fr. Kulíšek:** Výkon vašeho kroužku jest jedinečný, ale stačilo by, kdyby jeden hádanky poslal a vypsál jen jména. Přijedeš-li do Prahy, pak se přichystej na pořadatelství. — **J. Plachetský:** Proč taková skromnost? Hádanky jsou pěkné a každému přání rád vyhovím. — **Fr. Geršl:** Prosím Tě, co mám při

takovém množství příspěvků dělat? — **O. Buráň:** Dík za příspěvky a řešení. Dopis jsi dostal? — **Cid:** Obdržel jsem zásilku. Děkuji.

Řešitelský turnaj z prvních pěti čísel (pořadí čísel v závorce, počet vyřešených hádanek z jednotlivých čísel):

Chovanky z Levoče: 92 (20, 19, 26, 13, 14), **J. Pochopová:** 91 (20, 18, 26, 13, 14), **C. Tichý:** 91 (19, 19, 26, 13, 14), **J. Jedlička:** 89 (18, 18, 26, 13, 14), **V. Petrán:** 83½ (18, 16½, 24, 12, 13), **B. Všetuba:** 82 (18, 15½, 24, 11½, 13), **V. Borkovcová:** 81 (15, 14, 26, 12, 14), **J. Juračka, Fr. Kulíšek, F. Naňák, V. Ondrůšek, A. Polanský, A. Skorajsa, A. Straňák, F. Šimoník, J. Šojdr:** 81 (18, 15½, 22, 13, 12½), **F. Geršl:** 80 (18, 15, 24, 10, 13), **Juvenát:** 80 (18, 15, 23, 12, 12), **O. Buráň:** 78 (19, 13½, 22, 12, 11½), **Cid:** 69 (14, 11, 21, 12, 11), **Gela:** 68½ (16, 12½, 20, 8, 12), **J. Vitouch:** 68 (12, 14, 23, 9, 10), **J. Paukner:** 65 (13, 10, 20, 12, 10), **J. Jun:** 64½ (15, 11, 16, 11, 11½), **J. Juráček, B. Janda, K. Cacek:** 56½ (13, 10, 17, 6½, 10), **T. Crhová:** 55 (10, 10, 15, 8, 12), **J. Plachetský:** 54 (12, 11, 16, 7, 8), **B. Štefková:** 52½ (10, 10, 16, 6½, 10), **S. Němec:** 49½ (11, 9½, 15½, 3, 10½), **J. Svoboda:** 45 (10, 6, 14, 4, 11), **M. Veselá:** 43 (9, 8, 14, 3, 9), **R. Skácelík:** 40 (8½, 2, 12, 4, 13½), **K. Zelinka:** 35½ (5, 3½, 13, 6, 8), **J. Novák:** č. 1.: 13.

Mimo prvních pěti vylosování a odměnu obdrží: **J. Juračka, Juvenát Salvatoriánů, J. Paukner, T. Crhová, Geba.**

Řešení hádanek uveřejníme v příštím čísle.

1. Rebus popisný.

Stud. chl. sem., Brno. - Fr. Geršl, arcib. gymn.

«— každého jistě těšívá,
—» ústa lat. tak sluji,
—» souhl. háček někdy mívá,
—» záporka všem známá je,
«— šelmu v cirku Kl. máš,
«— zájmeno osob. neut. k tomu dej.
—» notu asi dobře znáš,
jestliže to všechno v celek spojíš, něco
již dlouho čekáného užšíš.

2. Pádovka.

»Gela.«

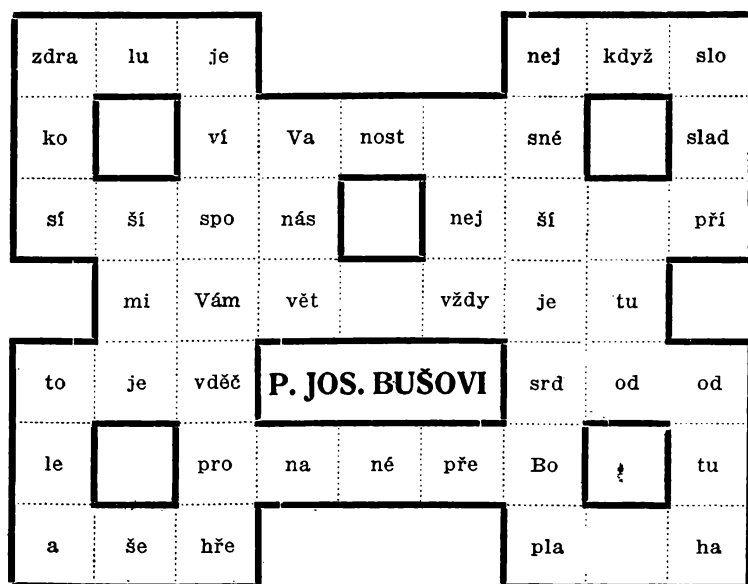
1. pád - hřejí, teplo z nich sálá,
2. pád - na silnici leží, skalka malá.

3. Přesmyčka.

P. prof. St. Antonického se táže
Oldř. Buráň.

Svalí to nový koníček?

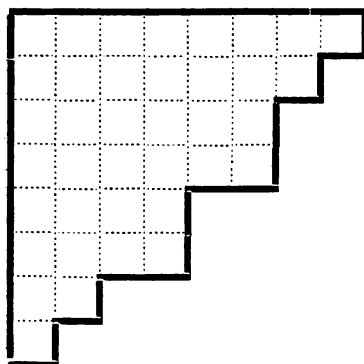
4. Koniček.
Stud. velkomeziříčtí.

5. Popisný rebus.
Karel Černoušek.

Dávtip - studentova muka - opak dámy
biblický kněz - citoslovce - ssavec - předložka -
franc. člen - esperantská číslovka - pohádkové
zvíře - lat. zájmeno - lékařská potřeba (a = é) -
citoslovce - stará spojka.
Celek — čtení o Velikém pátku.

6. Roháček.
Karel Černoušek.

náhrada zvonu na Velký pátek
české město
žid. jméno
část postele
bůh války u Řeků
úcta
stará zkratka (obr.)
spojka

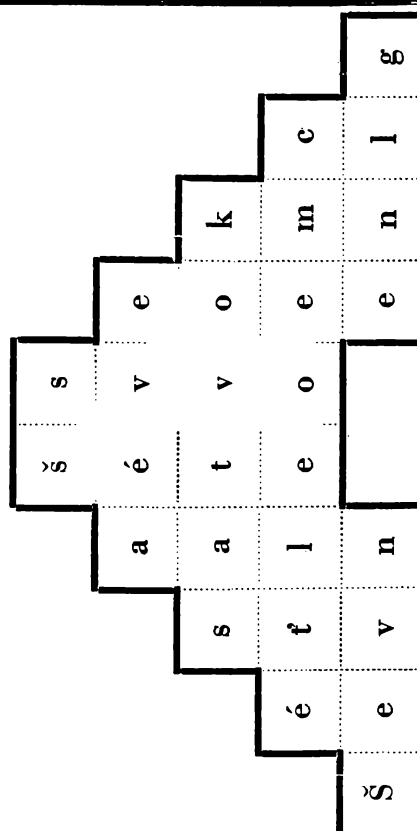
**Nezapomeňte zaslati před-
platné; brzy bude konec škol-
ního roku a proto ať je ve
všem pořádek. — Co můžete
udělat dnes, neodkládejte na
zítrěk !**

ADMINISTRACE.

12. Rebus.
Cld.

P T R K R 50 C

13. Koniček s pohybem krále.
Th. C. p. Foralovi - Geršl, Strahov.

7. Dělenka.
Jiří Plachetský.

II. III. jest jak motouz pevné,
V. IV. I. snížení není zjevné.
Na I. II. III. IV. V. zmlkne zase
škola, pro školníka to nebude
žádná škoda.

8. Záměnka.
Jaroslav Šnajdr.

S »v« je to zvíře šestinohé,
s »r« občerství zas květy mnohé.

9. Nápis. (Čím se vyznačují.)
K. Otýpka.

Nebež hřeben!
Kosy láme malý sok.
Dar mámení nemám rád.

10. Přesmyčka.
A. Lyko.

Plíce dá za vlastní

11. Rebus.

Panu redaktorovi — Vanda Borkovcová.

OVES

časopis kat. studentů

JITRO

Z OBSAHU:

Emil Zavadil, předseda ÚKSČsl.

O nás.

Alfons Daňha:

Květen katolickému studentstvu.

Mons. J. Boháč:

Význam studentských římských poutí.

J. Čeřovský:

Potřeba tradice.

Literatura. Divadlo. Film.

Dopisy.

13

č. 8

J I T R O

vychází počátkem každého měsíce kromě hlavních prázdnin. — Redakce: Praha II., Spálená 15. — Administrace: Praha II., Spálená 15. — Telefon č. 44.910. — Číslo účtu u poštovní spo-
hítelny 206.271. — Předplatné pro studenty na půl roku Kč 6.—, na rok Kč 12.— a pro nestu-
denty na rok Kč 25.—. Cizina: Spoj. státy severoamerické celoročně 1 dolar.

Za každých 10 odběratelů 1 exemplář zdarma.

Redakční závěrka vždy 25. předcházející měsíc.

Z redakčního stolu.

J. Čeřovský: Potřeba tradice. Recenze. — Václ. Zima: Pohoršení slova. Apoštolát exercicií. — J. V. P.: Dopis z Tábora. — Jes: Basiliáni. — J. Kornel: Stín. — H. G.: Krátká úvaha o sv. exerciciích. — L. V.: Brněnská kultura a recenze. Děkuji za příspěvky. — J. V. Stín: Bílá laň. — A. L. Věk: Duha Boží. Snad později ještě někde-
rou uveřejním. Piš též články a žádné zbytečné obavy. — Jaroslav Fučík: Josef Haydn. — Frant. Merth: Dobrou noc. Těším se na další. — Oldř. Buráň: Recenze a do Řádků.

Z redakčního koše.

Zd. Lubošanský: Mstivá Cantilena. Náměsíčná. A život mlčí. To už je naprostá dekadence, niko-
liv však »poesie« dekadentní. Ptáš se, máš-li dále posílat poesii či prosu! Piš poesii i prosu, ale za-
tím mi nic neposílej, moje nervy to nesnesou. — J. Kornel: Pojďme za Ním. Není to špatné, ale poslední sloha příliš kontrastuje se dvěma před-
cházejícími. — Jindra Libenský: Dnešní. Myšlen-
ka není špatná, ale vyžaduje jiného podání. — Orion: Annales. Bože, Bože, čím vším se nedáte
již inspirovati. Uchovávám příspěvek na doby, až budeme vydávati časopis humoristický. — A. H.: Barokní hodiny. Správně jsi usuzoval:
první a poslední.

Nezapomínejte na tiskový fond.

Na tisk. fond »Jitra« přispěli (ke dni 27. března 1932): J. Sládek, Praha, 8 Kč. Charitas, Praha, 4 Kč. J. Petrák, uč., Jamná, 3 Kč. Dr. K. Gregor, Hradec Králové, 5 Kč. M. Trnková, uč., Petrou-
pím, 25 Kč. Dr. Svec, kan., Praha, 25 Kč. Dr. Bar-
tošík, Kroměříž, 10 Kč. Dr. H. Doskočil, prof., Hr. Králové, 25 Kč. M. Forbelská, choť gen., Rožno-
va, 25 Kč. P. J. Světelský, Třebechovice, 25 Kč. E. Skácelová, stud., Uh. Hradiště, 8 Kč. R. Bran-
kovský, stud., Praha, 8 Kč. Stratil A., kaplan, O-
lomouc, 5 Kč. J. Veselý, stud., Čáslav, 43 Kč. Jed-
nota bohoslovců v Bratislavě, 12 Kč. Zd. Riegelo-
vá, stud., Praha, 20 Kč. Msgre K. Boček, č. Bu-
dějovice, 25 Kč. Lad. Zamykal, chefred., Olomouc, 15 Kč. Dr. Dvorník, univ. prof., Praha, 3 Kč. Dr. M. Mikulka, Uh. Hradiště, 25 Kč. Fr. Holoubek, stud., Plzeň, 12 Kč. G. Reif, stud., Praha, 12 Kč. Nejmenovaný dárce 40 Kč. B. Bradáč, katech., Příbram, 5 Kč. V. Sedláček, Hlubočepy, 10 Kč. J. Madle, katech., Nový Bydžov, 5 Kč. SSS. Hradec Králové, 4 Kč. Třetinu z podpory presidia min. rady tiskového odboru 823 Kč (podle usnesení val. hromady); k tomu z minulého čísla: 602,20 Kč, celkem 1822,20 Kč. Všem dárcům vzdáváme ze srdce Pán Bůh zaplat! Za každý sebemenší dárek jsme vděční.

VELMI NUTNÉ!

**NEZAPOMEŇTE VYROVNAT
PŘEDPLATNÉ ZA LETOŠNÍ
ROČNÍK I PŘEDCHÁZEJÍCÍ!**

ADMINISTRACE „JITRA“.

JITRO

Časopis středoškolských studentů katolických

Ročník XIII.

V Praze v dubnu 1932.

Číslo 8.

Emil Zavadil, předseda ÚKSČs:

O NÁS.

V letech studií poznáváme cenu dokonalé přípravy, poznáváme ji také v životě. A my chceme být připraveni, abychom byli silní, chceme sílu, abychom mohli zvítězit a chceme vítězství víry Kristovy pro záchranu národa.

My, bláhoví, doufali jsme, že dosti pracujeme a postupujeme k vytyčené metě našeho programu sice krok za krokem, ale přece, věřili jsme v úspěch dosavadní naší práce a v kladné výsledky. A zatím? Slyšíte hlasy, které dnes znějí o nás v generaci před námi? Víte, co jsme a jací jsme? Pijeme mléko, jsme davová scéna a chybí nám činy. To říkají o nás ti, kteří nám měli připravovat cestu, nebo kteří alespoň dnes nám mají svým pochopením usnadňovat naši práci.

My však těmto odsuzujícím slovům nevěříme. Ti, kteří dnes o nás mluví — jsou nám vzdáleni a nesnaží se nám pomoci. My známe sebe a věříme sobě. — Vždyť již dávno ve svých srdcích jsme Jeho, našeho Vůdce, a vědomí to nás silí. Jsme sceleni stálými překážkami do cesty se nám kladoucími, o nichž naši posuzovatelé nevědí. A přesto bázeň necháváme stranou.

Věřím a víru svou činy vyznávám!

Však hlasy starších znějí stále ještě pochybovačně. Naším úkolem v měsíci květnu bude přesvědčovat naši veřejnost o našem programu, seznamovat s naším posláním a zdůrazňovat jeho důležitost. Chceme, aby se o nás vědělo, aby se s námi počítalo, aby se o nás hovořilo jinak!

O nás!

V měsíci květnu bude tři tisíce katolických studentů a studentek hovořit o sobě.

My moderní studenti a studentky chápeme své povinnosti, proto budeme ve studiu vzorem ostatním.

Chceme společného vůdce, abychom byli jednotni.

Za tohoto vůdce zvolili jsme si Ideál lásky, dobroty a krásy — Krista.

Kristus chce, abychom byli čisti.

Žádá po nás, abychom byli pokorní.

Láskou se máme siliti vespolek.

Takovými chceme být, abychom se líbili Jemu.

Obrodit národ, toť náš program, dříve však vírou obrodíme sebe!

Květen bude naším, musí být věnován nám. Proto budme připraveni a sami chystejme program. Divadla, akademie, přednášky, schůze, tisk — všude vložíme v mariánském měsíci několik slov o nás, katolickém studentstvu. Půjdeme k lidu na venkov, i ho posílíme ve víře a všem ukážeme, že sémě víry předků našich do srdcí našich zaseté klíčí, že katolická víra v národě českém žije, že se promění v čin a přesvědčíme je skutky o tom, že zvítězí.

Katolíčtí studenti a studentky, heslem naší květnové propagace jest:

Květen katolickému studentstvu!

Toto heslo ať zní od 5. do 26. května po celé naší vlasti, ve jménu jeho konají se všechny podniky, pronikne do paláců i do nejchudších domků, mezi všechny třídy našeho obyvatelstva, ať je čteme v pastýřských listech, v novinách, časopisech domácích i zahraničních, ať je slyšíme v kostele, na přednáškách — i v radiu, všude ať se šíří poznání a zprávy o nás.

Doufáme, že vás zastihneme připravené, vždyť katolické studentstvo bude mít jen tolik práva ve veřejnosti, kolik si ho vydobude. Bůh nám pomáhej!

Poznámka k tématu Goethe a Čechy.

J. W. Goethe (1749—1832).

Pro literárně historický pojem Goethe a Čechy je základní důležitosti práce A. Krause z roku 1896. Po četných publikacích dopisů, z nichž nejvýznamnější vydal Aug. Sauer, bylo téma znovu zpracováno k letošním oslavám v Joh. Urzidilově knize »Goethe in Böhmen«, v syntetickém přehledu Ot. Fischera při slavnostním shromáždění Karlovy university, v práci A. Nováka v »Prager Rundschau«, v článcích K. Poláka v RA, Fr. Kubky v ND a j., v otázkách speciálních v Goethově sborníku, vydaném k stému výročí básnickovy smrti českými germanisty. Na nové metodické řešení upozornil Ot. Fischer a H. Cysarz, který navázal na kmenopisné pojetí Nadlerova.

Sedmnáct Goethových zájezdů do západočeských lázní (i výlet na Sněžku), četné osobní i písemné styky společenské, vědecké i literární, zájem o českou historii i současnou literaturu, studia přírodovědecká, hlavně geologická a geognostická v okolí Karlových Varů i Mariánských Lázní, koncepce i rozvedení mnohých děl i epizoda s Ulrikou von Levetzow vyplňují Goethův pobyt, časově určený asi rozmezím tří let. Na druhé straně projevuje se vztah českého světa k výmarskému tajemnému radovi především styky vědeckými s Purkyní, Štern-

berkem, Zauperem, Dobrovským a j., později i s Čelakovským a m. j. (nepřehlízíme-li ovšem k návštěvám slovenských studentů jenských ve Výmaru).

Mezníky české goethovské tradice tvoří překlady Fausta v letech šedesátých a devadesátých. Divadelnický účinný Kolářův převod prvního dílu navazuje na překladovou tradici starší, která se datuje od prvních pokusů z let dvacátých (S. Rožnay, Macháček) až k Čelakovskému a Jungmannovi. Rovněž Vrchlického první české přebásnění dvoudílného Fausta může býti pokládáno za vrchol goethovské tlumočnické křivky, jež si všímala především balad a lyriky střední doby. Současné monumentální panáctisvazkové Fischerovo vydání v Pantheonu dovršuje českou goethovskou tradici, pro jejíž kritické a umělecké hodnocení má základní význam Masaryk a Šalda. V čele Goethova sborníku přihlásil se Masaryk ke Goethovi jako učiteli všestrannosti a světovosti, který na něho měl rozhodný vliv formující. Vysledování Šaldova vztahu ke goethovskému uměleckému programu zůstává dosud nezpracováno.

Kromě několika závažných přiznání a vyrovnání s Goethem se strany českých vůdcích autorů nepronikla však kultura goethovská hlouběji do českého života, stejně jako česká minulost od bratrského humanismu až k ochranářství ani česká krajina nedala Goethovi žádného podnětu pro jeho vlastní dílo. Není zde místa vyšetřovati tuto zajímavou okolnost, ale Goethova dvojdomost, daimón a tyché, jak pěkně naznačil Ot. Fischer v LN, zůstala české povaze více méně cizí, nebudiž rozhodováno, zda na škodu nebo ku prospěchu. Tak kapitola Goethe a Čechy hlavně v tomto směru je teprve v počátku.

Jiná otázka vyplývá z přednášky Thomase Manna v pražském Neues deutsches Theater o Goethovi jako představiteli měšťanského věku. Není snad v jeho jednostranném pojetí frankfurtského patricijského synka a spřízněnce s dobou Lutherovou i E. Rotterdamského určitý rys doby, která touží po solidnosti? Není ve vyzvednutí básnickovy harmonie a odmítnutí lyriky štrasburské i lipského bouřliváctví něco z dnešní touhy po vyrovnanosti? Neznačená snad i přiznání

k Výmaru jako symbolu humanity, světové literatury a j. experimentum crucis doby, která spíše uvěří teoretickému ideálu, než by si přiznala pravdu?

Goethova tyché je obrazem ustavičného zájmu, kde scénérie francké krajiny se střídá s pobytem lipským, idyla sesenheimská s dvorským prostředím výmarským a cestou italskou, harcké studie a úřední cesty se zájezdy do Čech atd. Řada přátel i přítelkyň přechází od typického Mercka a Friederiky až k Schillerovi a Eckermannovi, od Herdera až k zástupcům německé romantiky, od Karla Augusta až k Napoleonovi a Marii Ludovice, od Charlotty von Stein k Ulrice von Levetzow atd. Sledovati Goethův život po všech stránkách těchto vztahů, konfliktů, krisí, nových vzepětí znamená podati vývojovou linii německého ducha od götzovství přes klasicismus k syntetickému Faustovi druhého dílu.

Základem Goethova daimóna je polarita, nejdramatičtější zpracovaná v tas-

sovském protikladu básníka a politika. Polarita Fausta a Markétky, Fausta a Mefistofela, Fausta i Wagnera poznamenala většinu Goethových postav od Marie a Adelhaidy, Stelly i Cecilie, Viléma a Jarna, Oresta i Pylada k Prometheovi a Epimetheovi a j. Daimón dává vzniknouti na české půdě Trilogii vášně, jeho přičiněním je překonána tragika tohoto pozdního milostného vyznání a dána za pravdu veršům Blažené touhy ze Západovýchodního divunu »nová touha rve tě vzhůru, — kams, kde vyšší oplodnění«.

Dluží-li česká věda Goethovi obšírné studie, dluží česká kultura jeho slunečnému zraku na hloubce pochopení a přítakání životu uznáním pravdy vyšší. Nedosáhla dosud oné svébytné obrozovací síly, jež by vytvořila individualitu tak silnou, že by se veškerá její činnost básnická, vědecká i státnická pohybovala kolem pevného středu v kruzích a paprscích, jak to pro Goetha bystře vyznačil Gundolf.

A. L. Věk:

Duha Boží.

*Hle, barev kruh se vzduchem mih',
moc Boží vzplála, prchl bol,
a radostí plá kvítku stvol
a srdcem záblesk štěstí jih'!*

*Jat člověk krásou, náhle ztich',
zor vidí tisíc aureol.
Hle, barev kruh se vzduchem mih',
moc Boží vzplála, prchl bol.*

*Ze srdce chmury mrak se zdvih',
vše hýří barvou, zpívá kol
a v jasu plane vrch i dol,
most zářný pojí sever — jih.
Hle, barev kruh se vzduchem mih',
moc Boží vzplála, prchl bol.*

Alfons Daňha:

„Květen katolickému studentstvu.“

(Letošní propagace katol. studentského hnutí.)

Loňská valná hromada v Opavě rozhodla letošní květen pod ochranou P. Marie věnovati dalšímu vzrůstu našeho hnutí. Zvolili jsme si právě květen, měsíc Mariin, aby Ona žehnala naší práci. Ona, pod jejíž záštitou vyrůstali nadšení sodálové století 16. a 17. u nás. Mariánští sodálové, kteří zachránili náš národ před zkázou politickou i náboženskou. I dnes mladá inteligence naše musí touž ideou, týmž nadšením a s týmž požehnáním Mariiným — v boj za slávu a obrodu našeho československého národa. Proto Maria musí žehnati naší květnové propagaci, aby všude u nás věděli také o nás.

Jsme zde nadšená garda Ježíše a Ma-

rie. Procentně — proti táboru pokrokových a lhostejných studentů — jest nás málo. Stačili bychom, jen potřebujeme opory mravní i finanční našeho katolického lidu; vždyť ještě tolik katolíků našich ani neví, že existuje naše studentské hnutí, že máme své ústředí pro všechny katolické studentské spolky, že máme 2 akademické spolky: Českou ligu akademickou v Praze a Moravana v Brně — že sdružujeme několik literárních jednot bohosloveckých, že jsme v plném spojení se svými dobrými kolegy na středních školách — a zvláště ty chceme svou květnovou propagací podchytit, zachytit, uvědomit — lépe, upozornit jejich rodiče,

přátele a všechny kněze v duchovní správě a vdp. katechety a profesory, aby nebáli se svým svěřencům na nás upozornit, jim doporučit naše hnutí, organisované ideou čistě nábožensko-kulturní, bez všeho nádechu a přídechu politického a spolkářského. Chceme v budoucnosti vybudovati organisovanou síť naší uvědomělé katolické inteligence — a proto vzdělávat ji třeba skoro od nejútlejšího mládí.

Proto vystupujeme letos v květnu na naši katolickou veřejnost, aby si nás všimla a nám věnovala pozornost. Nejdůstojnější pp. biskupové přislíbili, že zvláštními listy doporučí pro květen naše studentské hnutí a tak svým vrchnopastýřským slovem nás podpoří. Jako kdysi jesuita Jiří Plachý se svými mariánskými sodály u Karlova mostu zahnal protestantské Švédy, chceme s heslem »Maria« vésti boj se »lžipokrokem« a úžasnou náboženskou nevědomostí naší inteligence. Jistě zvítězíme! Nemáme lví síly, ale důvěru v Marii, která neoslyšela nikoho, kdo se k ní kdy utíkal. Půjdem k Marii!

Naši propagaci počneme 5. května — tradiční poutí do Staré Boleslavě, k jejímu Palladiu, a přineseme Marii letos místo věnce kytici se jmény všech spolků, sdružení, seskupených do našeho ústředí v Praze, aby jim a jejich práci žehnala. Přineseme jí do Staré Boleslavě pamětní kovovou desku s prosbou: »Ó Máti staroboleslavská, žehnej našemu studentstvu a přimlouvej se za nás u sv. Václava!« Ať onen kov znamená sílu, ryzost a průbojnost našeho hnutí pro československý národ! A zároveň budeme prosit na Sv. Hostýně, na Sv. Kopečku, na Velehradě — a zvláště v Tuřanech, kam naši bratři z Brna manifestačně půjdou prosit Marii o požehnání. Chceme, a moji přátelé, je to moje prosba a přání k vám — a to prosba vroucí, abyste všude připravovali tyto manifestační pouti prosebné — vy kolegové na Moravě — buď do Tuřan — od Brna — vy od Velehradu, Hradiště, Břeclavy atd. k Matce Unie na Velehrad, vy z Beskyd a Pobeskydí a Přerova na posvátný Hostýn, vy od Olomouce na Sv. Kopeček. My z Prahy a severních Čech budeme organisovat tradiční pout na svátek Nanebevzetí Páně do Staré Boleslavě. Kéž 5. květen je ideálem, svátkem našeho hnutí všude! Pod ochranou Matky Páně! Vynasnažte se všichni, kolegové a kolegyně, akademikové i středoškoláci,

abyste se všichni 5. května prosebné manifestace mariánské zúčastnili! — Agitujte!

Tak slibně rozvine se jistě program naší propagace! Budou po celý měsíc četné přednášky veřejné i soukromé ve spolicích o našem hnutí. Získali jsme i dvě přednášky v Radiožurnálu v náš prospěch. Hleďte v květnu pořádati divadla a dobročinné podniky v heslu: »Květen studentstvu!« Všechny čelné deníky naše budou přinášeti články o našem hnutí. V krajinských listech, ve všech časopisech zařazena budou delší pojednání o naší organizaci. P. T. ved. duchovenstvu vřele doporučujeme, aby ve svých kázáních a promluvách v květnu zmínilo se o našem hnutí. Požádáme májové kazatele, aby věnovali jednu promluvu našemu hnutí. Budou uveřejněny listy nejdůst. pp. biskupů — jak v denních listech, tak v ordinariátních zprávách. A jistě, že jará a podnikavá studentská mláď přijde ještě na jiné způsoby propagace! Ať jí za to Bůh žehná!

Svou propagaci ukončíme slavně na manifestační pouti studentstva ze středních a jižních Čech na Svaté Hoře u Příbramě, kde letos světí se 200. výročí korunovace milostné sošky mariánské. Na Svatou Horu půjdeme na svátek Božího Těla — 26. května. Boží Tělo našeho katolického studentstva na Svaté Hoře! V předvečer Božího Těla vykonáme večerní adoraci Eucharistie a bude příprava na sv. zpověď. Na Boží Tělo bude společné sv. přijímání a pak manifestačně na průvod Božího Těla. Dopoledne ukončíme propagační své přednášky slavnou resolucí pod Sv. Horou a odpoledne zas na Sv. Horu — zasvětit se P. Marii a přinést jí hold — na pergameně zlatem napsaný, jako zadostučinění za všechny úrážky od nás od 3. XI. 1918 na Staroměstském náměstí; vždyť i restaurace Sv. Hory po celých 10 let byla za týmž účelem: Postavit Marii pomník nehynoucí na Sv. Hoře za zbořený sloup staroměstský! — My chceme budovat pomníky víry a lásky k Marii v srdcích lidských. Proto přineseme své ujištění písemně na Sv. Horu v roce Její velké korunovační slávy.

Stará Boleslav — Svatá Hora!

Dvojí pouto — pouto záruky mateřského Mariina požehnání pro náš »Květen katolickému studentstvu«!

Květen katolickému studentstvu.

(Adresováno našim sdružením a všem přátelům.)

Ústředí katolického studentstva v Praze uspořádá od 5. do 26. května propagaci svého hnutí, která se bude rozpadati na tři části: akci tiskovou, přednáškovou a pořádání podniků. Nárys programu podáváme v tomto krátkém výtahu.

Akce tisková: J. E. nejdůstojnější páni arcibiskupové a biskupové vydají *pastýřské listy*, které zároveň budou uveřejněny 5. května ve všech katolických denících. Dále jsme požádali redakce našich deníků, aby v týž den na předních místech uveřejnily *články* o našem hnutí. Tyto články budou skládány většinou studenty. Bylo by však dobré, kdyby po daných informacích napsal článek některý z význačnějších pracovníků katol. hnutí vůbec. Týdeníky uveřejní články a pastýřské listy první týden v květnu, časopisy všeho druhu k 1. květnu. Rovněž do *zahraničních studentských časopisů* všech národností rozeslány budou články pojednávající o studentském hnutí u nás. Dále chystáme přehledné *letáky* o našem hnutí a dosavadní naší činnosti, které budou vkládány do katolických časopisů a novin a rozesílány na ústavy k rozdělení mezi studentstvem.

Potřebujeme: 1. Abyste sami psali nebo od druhých si vyžádali po daných informacích články o našem hnutí.

2. Abyste se postarali o rozšíření letáků, které vám budou zaslány, mezi lidem.

3. Abyste do místních katol. novin a časopisů dodávali zprávy v měsíci květnu o našem hnutí, je sledovali a uschovali.

4. Abyste zaslali nám do 17. dubna přednášky, které sami napíšete anebo které dáte napsati, k uveřejnění.

Akce přednášková: Veřejnost je nutno poučiti nejen tiskem, ale i slovem. Proto vyjednáváme, *aby v místech, kde jsou naše sdružení*, v dohodě s těmito uspořádaly katolické spolky (nikoliv samo sdružení) přednášku, na níž by promluvil zase buď funkcionář sdružení, nebo lépe po daných informacích sám některý z význačných pracovníků katolického hnutí. Ale nejen v místech sdružení, hlavně *v místech*, kde jsou středoškolské ústavy, kde je některý *katolický akademik*, ať je organisována přednáška o našem hnutí. O pořádání požádali byste místní SKM nebo Omladinu, po př. Orel

nebo jiný katolický spolek. Doufáme, že mile rádi nám naše bratrské spolky vyjdou vstříc, zvláště, když ústředí všech těchto spolků nás ujistila podporou. Požádali jsme nejdůstojnější konsistoře, aby doporučily duchovenstvu v měsíci květnu *kázání* o katolickém studentstvu. Ředitelství bohosloveckých *seminářů* byla požádána, aby informovala bohoslovce krátkou přednáškou o našem hnutí. Též Lid. akademie byla požádána, aby na ředitelství Radiožurnálu vymohla zařazení alespoň *dvou přednášek v radiu* v pražském rozhlase. Všude na schůzích a přednáškách jiných našich organisací promluvte několik slov o našem hnutí.

Potřebujeme: 1. Abyste sami přednášeli, nebo získali jiného řečníka.

2. Abyste nám seznam přednášejících oznámili do 17. dubna.

3. Abyste od 5. do 26. května ujednali přednášky v okolních městech i svém sídle s katol. spolky a jejich datum nám rovněž do 17. dubna oznámili.

Pořádání podniků: Květnová propagace zahájena bude ve spontánních projevech všeho katolického studentstva na svátek Nanebevstoupení Páně 5. května *prosbami k Matičce Boží*, pod jejíž ochranou celou propagaci podnikáme, a sice: Studentstvo severočeské shromáždí se ve Staré Boleslavi, studentstvo jihočeské shromáždí se na poutním místě Římově, severo- a středomoravské studentstvo na posvátném Hostýně, jihomoravské studentstvo ve Vranově.

Všem sdružením doporučujeme, je vyzýváme a prosíme, aby uspořádala podniky jakéhokoliv druhu, divadla, akademie, představení filmová atd. Též doporučujeme, aby tato představení, nebo podniky byly opakovány na několika místech, kde o pořádání požádali byste místní katolický spolek. Zde prosíme zvláště všechny, aby svou účinnou práci podpořili naši propagaci.

Potřebujeme: 1. Znāti podniky (alespoň pravděpodobně), názvy jejich a datum pořádání,

2. znāti místa, ve kterých budou pořádány,

3. seznam všeho, aby zaslán byl do 17. dubna.

Heslem květnové propagace jest

Květen katolickému studentstvu.

Pod tímto heslem ať se děje všechno ruch a život katolického studentstva. Dostanete oběžníky s podrobnějšími informacemi. Přečtete a zařídíte se dle toho. Články v dubnovém čísle Jitra a vydané letáky podávají nástin práce pro přednášky a celou propagaci.

Doufáme: 1. Že každého z vás zastih-

neme připravena, aby zrad propagace byl zajištěn,

2. že vyhovíte přáním zde vám předloženým,

3. že všechny zprávy určitě a nejpozději zašlete do 17. dubna na adresu Ústředí katolického studentstva, Praha II., Spálená 15.

Studenti a studentky, číňte se, ať patří

Květen katolickému studentstvu!

J. V. Stín:

Bílá laň.

*Tys olíbala svým retem
mi v duši víru v sladká zraní
a myšlenek svých šťastným letem
vždy hojivě se snášela k mé skrání,
má sladká, bílá lani!*

*Jak holubice bílá,
jež usedá na chrámu bání,
tys do duše mi lila
vždy slova šťastných smání,
má sladká, bílá lani!*

*Tys sedmikráska bílá,
jíž lupénky jsem hladil dlani,
ošak jenom vůně zbyla
a v duchu pohlížím dnes za ní.
Má sladká, bílá lani!*

*Zas olíbáš mi svým retem
v mou duši víru v sladká zraní,
až osudu zas letem
tvou ruku stisknu v svoji dlani,
má sladká, bílá lani!*

Mons. J. Boháč:

Význam studentských římských poutí.

Rok 1918 dal nám nejen samostatnost, nýbrž i nové směrnice a úkoly uplatňovati se na mezinárodním fóru. Nikdo neupřel, že nejdůležitějším střediskem mezinárodní diplomacie jest Řím a řekněme hned katolický Řím. K Římu přes všechny liberální proudy politického a veřejného života světového soustřeďují všichni národové svou pozornost, tam uplatňují své požadavky a luští otázky svého mezinárodního postavení. Tuto cestu nastoupiti bylo úkolem i naší mladé republiky a právě naší republiky, poněvadž proti nám bylo tolik předsudků, o něž se postarali naši »přátelé«. A musili to býti naši mladí katoličtí studenti, kteří s energií sobě vlastní uchopili se realizování tohoto úkolu svými manifestačními poutěmi.

Vloni byl dán šťastný počátek a letos se pokračovalo a bude se pokračovati i budoucně. Nic nás od této myšlenky neodloučí. Nesmíme čekat, až se svět sám o nás u nás doví, my musíme sami za hranice ukázati se světu, bořiti řadu předsudků, ukázati svou sílu a kulturní zdatnost — ověřiti svou náboženskou i mravní cenu a získati si přátele, kteří by nám pomáhali a o nás se zajímali.

V tom tkví veliký význam studentských poutí, význam, který se již při letošní druhé pouti v Římě jasněji ukázal a který ještě jasněji se ukáže při poutích budoucích. Tím také již samo sebou jest vyslovena kategoricky nutnost *pravidelného* pořádání poutí. Cesta získaných sympatií nesmí nám zarůst, pozornost námi vyvoianá nesmí upadnouti v zapomenutí. Jest nutno, jak to vlastně dělají i jiní a ještě za větších obětí než my, abychom se co nejčastěji ukázali na mezinárodním fóru římském a abychom se dodělali trvalých a v potřebný čas plodných výsledků.

Máme velikou radost, že tato naše myšlenka byla pochopena u mnohých doma a zvláště i v Římě na místě nejpovolanějším, jak svědčí dopis jednoho z nejvlivnějších činitelů vatikánské diplomacie arcibiskupa Pizzardo, sekretáře kongregace pro mimořádné záležitosti, zasláný skutečnému papežskému komoří dru Rücklovi.

Proto s chutí pokračujme v započatém díle, připravujme hned zase další pout, zanechme osobních malicherností a zbytečných obav, zanechme i kritisování náhodných nedopatření, tím bychom jen

dávali najevo naprosté neznalosti psychy mládí, které má i na pouti své právo na obveselení a všichni společně přinesme v obět všechny své nejlepší síly, starejme se, aby pouti byly čím dále tím mohut-

nější a dokonalejší a budoucnost sama jednou ukáže, jak dalece jsme posloužili své vlasti a co jsme vykonali ve prospěch jejích národních a náboženských zájmů svými poutěmi.

—»O«—

Na pozdravný telegram z Říma, který byl zaslán poutí čsl. katolického studentstva a inteligence panu prezidentovi republiky, došlo 4. dubna 1932 Msgru J. Boháčovi toto poděkování:

Č. H 250 32.

V Praze, dne 1. dubna 1932.

Pan

Msgr. J. Boháč,

ředitel Koleje Arnošta z Pardubic,

v Praze.

Kancelář presidenta republiky děkuje za pozdravný projev, který československé katolické studentstvo zaslalo panu prezidentovi ze své letošní římské pouti.

Za kancelář presidenta republiky:

Dr. Říha v. r.

Alexej Jaroš:

Naše přátelství s italskou universitní mládeží.

II. pout katol. studentstva a inteligence do Říma vykonala také značný kus práce v ohledu národním a propagačním. Tu mám hlavně na mysli utužení přátelských styků s italskou universitní mládeží a předvedení filmu »Sv. Václav«, což se stalo po prvé na poloostrově apenninském.

Kdo z účastníků první naší pouti do Říma r. 1931 nevzpomněl by oné temperamentní srdečnosti »fucinů«, s jakou uvítali naše studenty, jimž pak byli horlivými průvodci po Věčném městě? — Ovšem, od té doby se mnoho změnilo v organizaci našich italských kolegů, kteří během posledního roku podstoupili těžkou, leč úspěšnou zkoušku se strany státního režimu. Jejich dlouholetou práci a krásnou tradicí posvěcená organizace F. U. C. I., t. j. Federazione Universitaria Cattolica Italiana byla rozpuštěna a mnohde tekla i žhavá italská krev! Teprve po smírném vyřešení konfliktu mezi Vatikánem a Kvirinálem byla restituována organizace ital. katolického studentstva, ovšem již v jiné formě organizační: na basi Katolické akce, neboť jediná »federazione« v Itálii přípustná jest federace fašistická. Dnešní oficiální název organizace universitní italské mládeže

katolické jest: *Associazione universitaria di Azione Cattolica.**)

Leč dobré srdce fucinské se nezměnilo a stále tlučte tepem oddané lásky k našemu studentstvu, o čemž jsme se v Itálii stále a stále přesvědčovali.

První naše setkání s ital. kolegy bylo dne 22. března v noci, kdy jsme projížděli Římem na cestě do Neapole. To jsme se pouze uvítali a vzájemně pozdravili s jejich zástupci: drem De Sanctis a p. Carlo Weirichem. Ve vlaku do Neapole nám přála zvláštní náhoda: setkali jsme se s kol. Vincenzo Teston, starým fucinem, který vzpomínal první čs. pouti a podal nám informace o dnešním stavu jejich organizace. V jedné stanici poblíže Monte Cassina pak vystoupil, srdečně se s námi rozloučiv.

Oficiální schůzka s italskými kolegy byla určena na Bílou sobotu v 7 hod. večer. Již před ní, při slavnostní recepci na čsl. vyslanectví u Vatikánu, kde dostalo se laskavostí p. zplnom. ministra dra Vl. Radimského a jeho vzácné choti velmi

*) Universitní sdružení Katolické akce. Organizace je rozdělena na mužskou a dívčí se samostatným vedením.

milého pohoštění našim poutníkům, byli představeni zástupcům našeho Ústředí representanti i representantky univ. mládeže římské. Ó, jak rádi vzpomínáme!

Poněvadž recepce se poněkud protáhla, odjíždíme za vedení dra De Sanctis tametry na Via dell' Umiltà, kde jsou spolkové místnosti dívčího univ. svazu. Jsme uvedeni do salonu, v němž se nám představují zástupci římského katol. studentstva. A nyní bych mohl doslova citovati vatikánský orgán »Osservatore Romano«, který dne 28.—29. března t. r. píše velmi podrobně o naší společné schůzce v jednom ze tří článků, jež velmi sympaticky referují o naší pouti. Pokusím se sám vylíčiti ony dojmy, jež na nás zapůsobily svou bezprostřední srdečností.

Nuže, schůzku zahájil commendatore dr. Lamberto Vignoli, předseda diecéšní Katol. Akce římské, muž aristokraticky uhlazeného vystupování, jenž francouzsky uvítal naše delegáty způsobem velmi srdečným. V libozvučné mateřštině zdůraznil význam této schůzky. Nato pak odpověděl ve francouzsko-českém proslovu tajemník ÚKSČs., Al. Jaroš, který jménem Ústředí a ČLA. pozdravil ital. studentstvo, vzpomněl dávných přátelských vztahů studentů českých a italských a zdůraznil společnou práci pro vítězství Víry u obou národů. Zároveň byla odevzdána relace, přeložená do italštiny, o hnutí katol. studentstva u nás, kterou si vyžádala zahraniční sekce katol. stud. italských. Jako symbol utužení česko-italského přátelství byla odevzdána dvě umělecky ilustrovaná alba: Prahy a republiky Československé s věnovacími slovy českými a italskými.

Předseda universitního sdružení Katol. Akce v Římě, Ciro Gallassi, poděkoval za pozdravy i milé dary, o nichž pravil, že ještě živěji budou udržovati drahé svazky společné víry. Prosí přítomné zástupce čs. studentstva, aby ve své vlasti vyřídili nejsrdečnější pozdravy všem čs. kolegům.

Za naše studentky promluvila sl. RNC Růž. Kukačová, která ve svém procitěném proslovu vzpomněla společných bojů našich legionářů s vojskem italským za světové války a poukázala na úkoly, které očekávají ženskou mládež na poli mezinárodního sblížení.

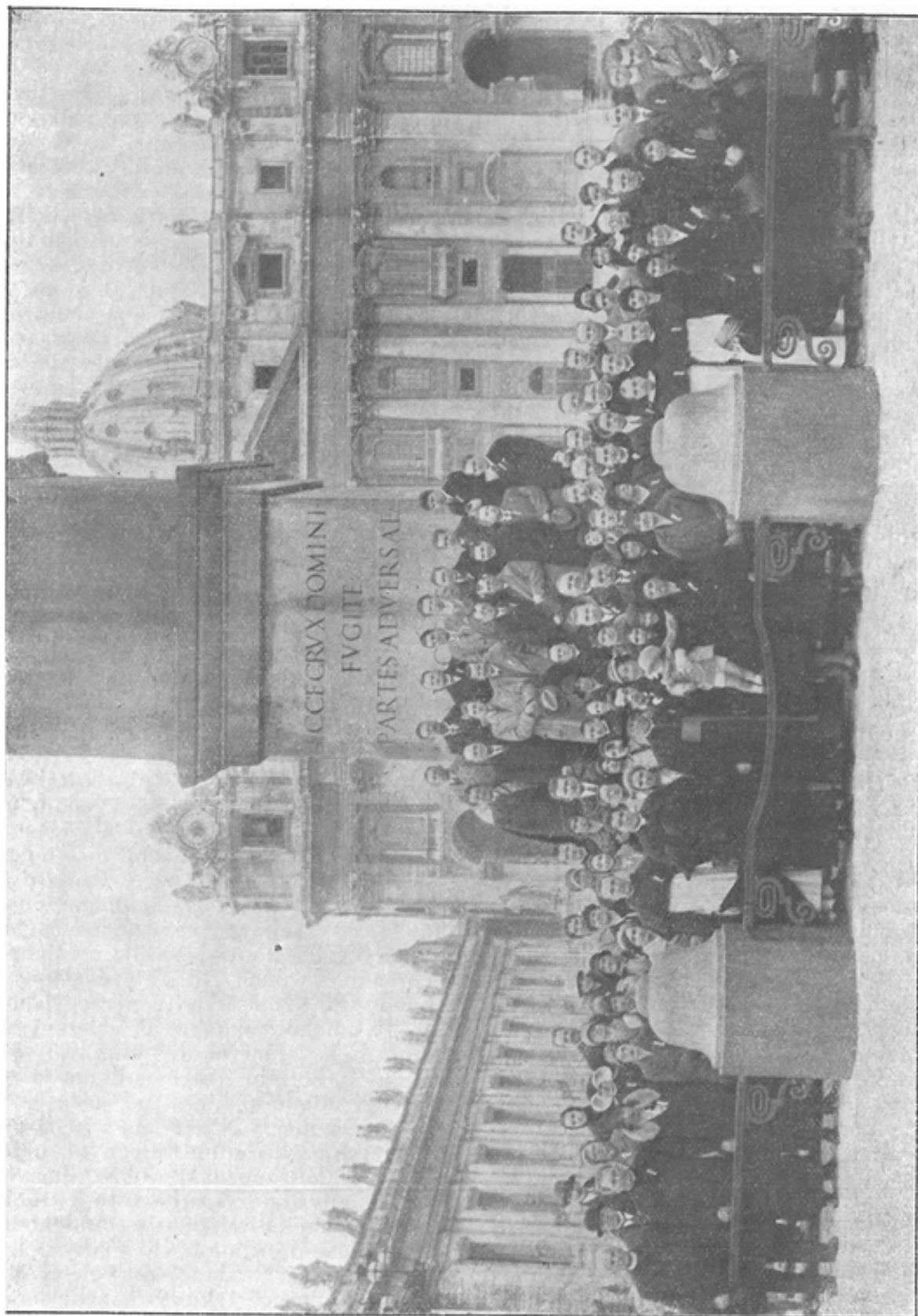
České proslovy tlumočil do italštiny p.

Carlo Weirich, horlivý pracovník na poli sblížení mladých generací obou národů.

Pak se ujal slova Mons. Silvani a projevil své neobyčejné potěšení nad city křesťanské lásky, které projevili tak krásně synové obou národů a povzbudil k další práci pro větší slávu Boží. V závěru schůze poděkoval předsedající comm. L. Vignoli za krásné setkání katol. studentů obou národů. Italové nám přislíbili, že budou každoročně zasílati našemu Ústředí relace o své organizaci.

Po této srdečné »oficialitě« — studentská oficialita nezná škrobenosti — vstupujeme do sálu v Casa Artistico-operaia, který jest již naplněn diváky, seznávanými diecéšním výborem Katol. Akce ze všech organizací katolické mládeže římské. Na 450 mladých očí dychtivě očekává film »Svatý Václav« a mnozí si nás se značným zájmem prohlížejí. Napětí publika očekáváním se stupňuje: sem tam ozývá se potlesk nedočkavosti, ba dokonce kterýsi imitátor ptačího zpěvu velmi dovedně několikrát zakokrhá, což bylo s hlasitou odezvou velmi vesele komentováno jak námi, tak i italským publikem. Dovede se totiž italská mládež pobaviti velmi svérázně, zatím co obhroublá vtipová causerie, která se těší oblibě naší mládeže, jest jim neznáma. Při vstupu do sálu rozdávali ital. studenti pozdravné letáky, jejichž obsah uvádíme na jiném místě.

Konečně po úvodních slovech p. Carla Weiricha, který také titulky filmu tlumočil do italštiny, předveden milleniový film svatováclavský. Studentstvo italské přijalo film sympaticky, ač pro živou lekturu italskou některé pasáže jsou nesporně zdlouhavé. Naproti tomu heroické výjevy vojenské, bohatší na dějovou výraznost a scény závěrečné našly u celého publika značného pochopení. Jen litováno, že titulky nebyly italské. Význam představení možno hledati i v tom, že se k němu sešli oba čs. vyslancové: dr. Vlad. Radimský, zplnomocněný ministr u Vatikánu i dr. Vojtěch Mastný, zpln. ministr u Kvirinálu. Po představení byli naši vyslancové i naši studenti pohoštění italskými universitány, kteří nás pak vyprovázeli do našich hotelů. Při té příležitosti byly nezbytně vyměněny odznaky, ať už ligistické, či jakékoliv jiné. A tak kterási italská hrud' byla ozdobena i odznakem všehrdským. Všechny však byly milé, neboť byly československé. My, »římané« pak hrdě doma nosíme sta-

Účastníci II. pouti katolického studentstva a inteligence do Říma.

ré fucinské odznaky, k nimž se poutají krásné vzpomínky...

Na Hod Boží velikonoční, v den našeho odjezdu, věnovali se nám fucini (vždyť i oni těžko zapomínají na svůj starý název) s velkou pozorností. Zvláště vzpomínám na kol. Enrico Vinci, jehož zásluhou jsme spatřili spolu s kolegou z Ústředí nové krásy města nad Tiberou. Se zářícíma očima nám sděloval, že zná Čechoslováky, neboť pochází z Conegliana, kde byli popraveni rakouskou vojenskou justicí věrní synové českého národa a kde se také formovaly československé legie po rozkladu rakouské fronty na Piavě. Rád na udatné naše legionáře vzpomíná.

Navečer při našem odjezdu dostavilo se na nádraží k rozloučení hojně římských katol. studentů se svým předsedou C. Gallassim a p. Carlo Weirichem, jenž vyřizoval vzkazy comm. dra L. Vignolih, jimiž tento projev velkého potěšení nad přátelským setkáním mládeže obou národů a posílá čs. studentům pozdrav a upřímné přání zdu v jejich vlasti. Za čs. vyslanectví u Svaté Stolice rozloučil se s poutí p. legační rada dr. J. Nepustil. Poslední naše okamžiky v Římě chýlí se rychle ke konci — jsme podivně dojatí, ač se známe s těmito snědými temperamentními hochy jen několik málo dní. Poslední stisk ruky a již opouštíme nádraží za jejich sborového provolávání: evviva gli studenti cecoslovacchi! A my voláme zpět: a rivederci — na shledanou!

A v Padově nové srdečné projevy přátelství. Padovské universitní sdružení »Francesco Bonatelli« bylo zalarmováno telegramem z Říma o našem příjezdu ještě dříve, nežli jsme přijeli do města Svetcova. Před katedrálou sv. Antonína jsme se shledali s Padovskými. Dostavil se téměř celý výbor: předs. Efrem Mioni s tajemníkem, svým bratrem Elpidiem a j. Padovské sdružení je velmi čilé: mužské má 160 členů, dívčí 50. Mimo to mají zdárnou organizaci středoškolskou. Čiperný kolega, Quiseppe Billanovich, jehož kterýsi předek pocházel ze Záhřebu, zavedl nás do spolkových místností na Piazza Duonu, kde jsme prohlédli zajímavou spolkovou vlajku, studentskou čítárnu a registraci členstva. S chloubou nám ukazuje diplom milánské katol. university, neboť padovští studenti jsou na druhém místě co do výnosu sbírek na tuto universitu, která právě 13. března t. r. slavila desítileté jubileum nejúspěš-

nější práce. Padovští studenti jsou také nesporně výborní humoristé, neboť vydávají samostatný humoristický časopis. Zajímavým způsobem získávají začátkem roku nováčky, »matricole«. Ještě přátelštěji se k nám chovají, když uslyší, že na staroslavné universitě padovské studoval Arnošt z Pardubic a sv. Jan Nepomucký, který zde dosáhl také doktorátu. Po cestě náhodou potkáváme sekretářku dívčího univ. sdružení sl. Elenu Cornaro, která se ochotně připojuje k našim průvodcům. V poledne, krátce před naším odjezdem, pozval Mons. J. Boháč padovské studenty na malé občerstvení do hotelu, kde poutníkům byl podáván oběd. Při srdečném posezení odvezdali Padovští našim studentům jubilejní medaile svato-antonínské a mons. Boháčovi se dostalo velké medaile v krásném pouzdru. Někteří si od nás vyprosili alespoň poutní odznaky s velkou čs. trikolourou, neboť všechny jiné naše odznaky byly již vyměněny v Římě. Z toho by málem vzniklo na nádraží nedorozumění, neboť bedlivý železniční personál posílal ital. studenty, »dekorované« poutním odznakem, do našeho vlaku, považuje i je za »pelegrinaggi cecoslovacchi«. Loučíme se s Padovou a naposled s italskými studenty, kteří nám na rozloučenou zazpívali a jsme opět obohaceni o několik krásných vzpomínek.

Navázání přátelských styků s italskou vysokoškolskou mládeží má význam nejen s hlediska katolického, nýbrž i se stanoviska národního, neboť náš mladý stát potřebuje nesporně více sympatií na mezinárodním fóru, než jaké má doposud. Jest vzácným privilegiem našich studentských poutí, že při veškerém svém náboženském charakteru sledují i cíl národní. »Ženevské« generace nemohou již mnoho vykonati na sblížení národů, a to ze známých důvodů. Jest však dvojnásob potřebí jíti k srdcím mládež studující mládeže, která má ještě zakořeněny své ideály, která má i svůj přirozený odpor ku zlům válečným, neboť v útlém mládí poznala dobře dusivost válečného ovzduší. A tuto cestu k srdcím krásně naznačila i II. pout čs. studentstva a intelligence do Říma. Tyto snahy pěkně podporuje i náš vyslanec u Svaté Stolice dr. Vl. Radimský, který pozval hojně italských studentů na recepci, pořádanou na počest pouti. Jest nutné, aby tyto přátelské styky byly rok od roku utužovány a ještě více rozšiřovány. To bu-

dou sledovati i všechny příští student-ské pouti.

Kéž by sold, vhozený za všech tradič-

ních obřadností do fontány del Trevi, přinesl našim studentům splnění přání, jím symbolisovaného!

Aljoša:

Audience u náměstka Krístova.

Na Bílou sobotu v poledne byla ohlášena audience II. pouti čsl. studentstva a intelligence u Jeho Svatosti Pia XI. Dán pokyn, aby poutníci svátečněji upravili svůj šat. A tu zvláště dámy věnovaly zvýšenou pozornost svým toaletám, vždyť na ně klade vatikánský ceremoniel přísnější požadavky. Kol poledne shromažďují se naši poutníci na náměstí sv. Petra, jež tak krásně objímá imposantní kolonáda Berniniho. Po fotografování u pamětního obelisku odcházíme k tak zv. bronzové bráně v pravé galerii kolonády. Tam již přicházíme do bezprostředního ovzduší vatikánských komnat. Státní strážcové papežských paláců v historických krojích, provedených v barvách svaté říše římské — žluté, červené a modré — zdraví hodnostáře nás doprovázející hlučným postavením svých mohutných halaparten, které třímají s nemenší důstojností jako Neptunové své »tricuspide telum« na římských fontánách. Mimochodem podotýkám, že dle hlasů našich dám jsou vatikánští Švýcaři mužové neobyčejně půvabní. Mně se na př. velmi líbil nabíraný bělostný »krejzlíček« z jemného krajkoví, který zdobil jejich krk. Každému se líbí něco. Dostatečně se seznámivše se švarnými strážci, stoupáme pomalu a rozvážně po širokém mramorovém schodišti a vstoupíme na nádvoří Damasovo. Konečně vstupujeme do prostorné síně, která slouží za šatnu, v níž odkládáme vše zbytečné. Dámy upravují si závoje, jimiž zahalují své kadeře. Nato několika koridory jest nám dopřáno vstoupiti do nádherného konsistorního sálu, kde usedáme do plyšových křesel, rozestavených podél stěn. Páni usedají vlevo, dámská společnost vpravo. Dle úpravy závoje daly by se naše dámy a dívky rozdělit v několik kategorií: jedny působí dojemem antiických tragédií, jiné se nemálo podobají jeptiškám které si přísné řehole a ty, jež volily bílou toaletu, se rozhodně podobají unylým nevěstám. (Budiž mi to prominuto, můj subjektivní názor byl takový.)

Všechno se zatajeným dechem očekává věci příští. Mons. Caccia Dominioni, Maestro di Camera (titul papežského ma-

jordoma) Jeho Svatosti bedlivým okem prohlíží audienční síň, zda je vše v pořádku. Mons. J. Boháč, duchovní vůdce pouti, dává poslední pokyny. Předním vchodem přicházejí zpravodajové »L'Observatore Romano« a mizejí za atlasovými portierami v popředí sálu, aby slova Velekněze zachytili stenograficky. Již tedy je jisto, že naše audience bude nepochybně vybočovati mimo obvyklý rámec. Na příchod sv. Otce nutno delší chvíli čekati, neboť ve vedlejších sálech jsou jiné audience, soukromé i společné. Zatím možno si pozorněji prohlédnouti audienční sál, jenž překvapuje svou estetickou harmonií. Vše jest zladěno jednoduše a umělecky. Nádherný štukový strop má skvělý protějšek v hlazeném mramoru podlahy s papežským znakem uprostřed. Tentýž znak nynějšího papeže jest vetkán do karmínových hedvábných tapet, jež pokrývají prostorné stěny síně. Z téže látky, i stejně ornametované, jsou zhotoveny stylové kostýmy sluhů, zvaných sediarrii, kteří již připravují v pravém rohu dar, jež naše pout přivezla Piu XI. k jubileu X. výročí jeho korunovace: nádhernou vázu z křišťálu, umělecky vyzdobenou Karlovým mostem s mosteckou věží a kopulí křížovnickou. V čele konsistorního sálu, na vyvýšeném stupni stojí trůnní křeslo pod plyšovým baldachýnem. I křeslo je ozdobeno znakem: je to elipsovitý štít, rozdělený transversálně na dvě části. V hořejší je černý orel s rozpjatými křídly v zlatém poli, v dolejší tři červené koule, které pocházejí z rodového znaku De Ratis de Trentona. Nad štítem vévodí tiara a zkřížené klíče.

Pojednou jsem vyrušen z tohoto pozorování uměleckých krás zvláštním šumem: z vedlejšího sálu zaznívají odměřené kroky a již se zjevují důstojníci papežské gardy v pestrých uniformách. Sálem zaplanou tlumená světla — velký papež, Pius XI., kráčí důstojně sálem, aklamován potleskem. V jeho kroku i postoji jest však cosi mladistvého, pevného a odhodlaného. Po představení oficiálních osob mons. Černým, vicerektorem Nepomucena, obešel sv. Otec všechny poutníky,

kteří klečící, políbili jeho prsten na pravé ruce — odznak velekněžského důstojenství. Jak krásné to okamžiky, kdy každému z nás dopřáno upřímně pohlednouti do Jeho očí, láskou zářících! Obraz dobrotivé tváře vznešeného Velekněze se hluboko vryl do duše každého z nás. Když se ukončil tento akt piety, prohlížel si sv. Otec křišťálovou vázu, nad níž projevil velké potěšení. Pak usedá na trůnní křeslo — bez všeliké pompéznosti, v prostém sněhobílém rouchu, jež je ozdobeno jediné zlatým křížem — láskyplně rozhlíží se po našich poutnících, kteří mezitím povstali a v půlkruhu přiblížili se k papežskému trůnu.

Dilectissimi filii, dilectissimae filiae, jsou první slova, která pronáší Jeho Svatost v měkce italsky vyslovované latině. *Vítá nás ve svém sídle ve jménu sv. Václava a blahosl. Anežky, jež jsou »pulcherrima, illustra atque cara nomina, digna laude dignissima.«*

Děkuje za krásný dar, děkuje za návštěvu, kterou prokazují českoslovenští poutníci synovskou oddanost společnému Otci všech věřících. Tato oddanost Vikáři Kristovu jest oddaností ku Kristu samému a celé svaté Církvi. V přítomných poutnících spatřuje všechny naše bližní z daleké vlasti, přítomné alespoň v du-

chu. Ke všem plane otcovskou láskou, všem žehná, především našemu episkopátu a kněžím, rodinám poutníků a jejich přátelům. Zvláštní požehnání svolává na mládež a výslovně žehná mládeži universitní. Přeje si, aby v naší vlasti, kterou poznal, ozkvétal život oskutku katolický, bohatý na odplaty věčné. — Svätý Otec pak udělil apoštolské požehnání a opustil audienční síň.

Jeho krásná slova, jež šla od srdce k srdcím, zanechala ve všech mohutný, nezapomenutelný dojem. Zvláště mile překvapilo, že sv. Otec zvolil ku svému téměř dvacetiminutovému projevu latinu, které většina přítomných dobře rozuměla. Zvláště mile působil srdečný ráz celé řeči, usměvavý výraz kmetovy svěží tváře, okouzlující modulace hlasu a harmonicky zladěná gestikulace, která utkví v paměti. Úchvatně k nám promlouval il dotto parlatore — učený řečník, bývalý profesor posvátného řečnictví, v němž jsme poznali důstojného nástupce Petrova, velkého Náměstka Kristova, který stejnou láskou lne ke všem národům a také k národu našemu, k němuž ho pou- tá mnoho vztahů.

Kéž nám Bůh ještě dlouho zachová Pia XI.!

—»O«—

J. Kornel:

Stín.

*Úsměvy přítele bývalého
jsou jako popěvek nevinné děvy,
cítím vždy objetí neznámého,
jež se mi jako ta nevinnost jeví.*

*V závrati líbá mě přítele stín
jak je to úchvatné nevinností . . .
Mohu mu položit hlavu svou v klín,
objati mátohu s upřímností?*

—»O«—

Messaggio degli universitari cattolici Romani ai fratelli Cecoslovacchi.

E' con l'anima piena di intima gioia cristiana che gli universitari cattolici di Roma salutano i loro fratelli cecoslovacchi e ad essi — a cui si sentono congiunti dai legami della Fede di Cristo — desiderano esprimere tutto il loro affetto e la loro simpatia.

La vostra attenzione, amici carissimi, sarà attratta in questa Roma da una intimità di cose, piccole e grandi; ma con tutto ciò siamo certi vorrete riserbare un piccolo angolo nel vostro ricordo per gli universitari cattolici romani.

Ed è con questa certezza, che si ispira ai sublimi principi della pace cristiana fra i popoli, che noi, che abbiamo la fortuna di vivere costantemente alle soglie della Cattedra di Pietro, e che più da presso godiamo della luce da essa emanantesi, vogliamo ripetervi nel nome di Pio XI il saluto fraternamente augurale.

Viva il Papa!

Roma, Pasqua 1932.

Le Presidenze delle Associazioni Universitarie Cattoliche femminile e maschile.

Poselství katolických studentů římské university československým bratřím.

Katoličtí studenti římské university pozdravují své československé bratry, s nimiž je spojuje svazek víry Kristovy se srdcem plným vnitřní křesťanské radosti a rádi by jim vyjádřili svou lásku a svou sympatii.

Vaši pozornost, drazí přátelé, upoutá v městě Římě množství věcí velikých i malých; přesto však nepochybujeme o tom, že si někdy alespoň trochu vzpomenete na katolické studenty římské university.

My, kteří máme to štěstí žítí stále na prahu stolce Petrova a kteří tak z blízkosti jsme obdařeni světlem, které z něho vyzařuje, Vám posíláme ve jménu Pia XI. bratrský pozdrav a přání s jistotou, kterou živí vznešené ideály křesťanského míru mezi národy.

Ať žije Svatý Otec!

V Římě, Velikonoce 1952.

Předsednictva dívčího a mužského universitního katolického Svazu.

Pozdrav československého katolického studentstva italským studentům.

Mileným bratřím z FUCI.

Katolické studentstvo československé po návratu své pouti z Věčného Říma do vlasti zasílá nejsrdečnější pozdravy bratřím italským studentům.

Duše přeplněné posvátnými dojmy z chvil, ztrávených na místech nám nejdražších, hřeje zvláště vzpomínka na opravdu bratrské přijetí nás italskými bratry na prahu města Petrova. S velikou radostí jsme se přesvědčili, že loňské uvítání I. pouti katol. studentstva čsl. do Říma a sbratření se naše s Vámi ve Vašem universitním kostele, takřka před očima Náměstka Kristova, nebylo jen pomíjejícím a prchavým výronem chvilkové slavnostní nálady, nýbrž skutečně solidním základním kamenem tradice katolických studentských styků československo-italských v duchu víry a lásky:

Jako nás poutaly již mnohem dříve k Vám upřímné sympatie v dobách pro Vás tak těžkých a zlých, nyní tím více a účinněji ještě vynasnažíme se spoluplniti s Vámi společný vznešený úkol: obroditi svět v Kristu a sjednotiti jej věrou v jediné pravé Církvi Jeho pod Náměstkem Jeho, římským biskupem.

Nechť i nadále roste, sílí a prohlubuje se již po dvakráte utvrzené bratrství katolických studentů italských a československých, nechť zkvétá ke cti a oslavě Krista Krále, k posile Církve svaté a radosti Její viditelné hlavy, milovaného sv. Otce!

Jménem všeho katolického studentstva čsl. pozdravuje Vás

Předsednictvo

Ústředí katolického studentstva čsl.

Il saluto degli studenti cattolici Cecoslovacchi agli studenti cattolici Italiani.

Ai cari fratelli della Associazione Universitaria di Azione Cattolica.

Gli studenti cattolici cecoslovacchi, ritornati in Patria dal loro pellegrinaggio alla Città Eterna, inviano ai loro fratelli, gli studenti cattolici italiani, i più cordiali saluti.

Specialmente l'accoglienza davvero fraterna offertaci dai fratelli italiani sulle soglie della Città di Pietro, è un caro ricordo alle nostre anime, ancora piene delle sacre impressioni avute sui luoghi a noi più cari. Ci siamo convinti, con grande piacere, che l'accoglienza, data l'anno scorso al nostro I. pellegrinaggio studen-

tesco cattolico a Roma e l'affratellamento con voi nella vostra capella universitaria, cioè proprio dinnanzi agli occhi del Vicario di Cristo, non era solo una manifestazione passeggera di un entusiasmo momentaneo, ma rappresentava in realtà la prima pietra per la tradizione delle relazioni studentesche cattoliche italo-cecoslovacche nello spirito delle Fede e dell'Amore.

Già prima ci sentivamo uniti a voi con sincere simpatie in tempi per voi difficili, tanto più ora e con maggiori sforzi faremo del tutto per adempiere con voi il comune compito ideale: rinnovare il

mondo in Cristo e riunirlo nella Fede dell'unica Chiesa vera sotto il suo Vicario, il Pontefice Romano.

Che l'affratellamento tra gli studenti cattolici italiani e cecoslovacchi, riconfermato per la seconda volta, continui a crescere, a rinforzarsi e ad approfondirsi, che fiorisca per la maggiore gloria di

Cristo Re, per la maggiore forza della Santa Chiesa e per la gioia del suo Capo visibile, il Santo Padre!

A nome di tutti gli studenti cattolici cecoslovacchi vi saluta

La Presidenza della Giunta Centrale degli Studenti Cattolici Cecoslovacchi.

Pout katolíckého studentstva čsl. a intelligence do Polska roku 1932.

Poutní odbor při »Ústředí katol. studentstva čsl.« rozhodl se, že uspořádá letos o prázdninách — v červenci — významnou pout do Polska. Má být radostnou odpovědí bratrům Polákům za jejich vzácnou účast v jubilejních dnech svatováclavských, za loňskou krásnou výpravu katolických polských skautů a s naší strany příležitostí k navázání užších styků s katolicismem polským. Máme dobré zkušenosti už ze 2 poutí římských a proto chceme ukázat slovanským bratrům, že můžeme i za hranicemi docela bezpečně dokázat ideálnost svého studentského hnutí a zároveň prokázat účastí katolické intelligence, co krásného a opravdového vyrostlo z našich studentských organizací. Budeme státí sobě tváří v tvář: Poláci a Čechoslováci. Sousedé, kteří si nechtějí rozumětí mnohdy v politice a v národohospodářství. Sousedé, kteří však si dobře a jedině mohou rozumětí v idealismu katolickém. Pout do Polska bude tedy mostem — dejž Bůh! — Doufáme, že náš podnik nepřivítá radostně jen katolická veřejnost, nýbrž československy a státnicky smýšlející vůbec; vždyť musí nám všem na tom záležet, aby styky se sousedy — Poláky — byly vždy intimnější a užší.

Celá pout do Polska proponována je na osm dní. Dle předběžných porad — poutní odbor vyhrazuje si však právo změny — bude odjezd z Prahy v pondělí 11. července a příjezd 18. července.

Směr cesty: Praha, Krakov, Vělička,

Čenstochov, Varšava, Poznaň, zájezd do Hnězdna, Praha.

Cena pro studenty a nestudenty bude různá. Dle dosavadního odhadu technického vedení Wagon-Lits pro studenty bez režijního příspěvku obnáší asi 900 Kč. Doufáme však pevně, že určitě bude nižší, protože katolická a československá veřejnost a vládní kruhy přispějí na tento opravdu eminentně propagační podnik — i státní. Na celém zájezdu uvidíme mnoho, protože i bratři, polští studenti, se na nás těší a chystají se i oni nás přijati co nejkvěleji. Ve Varšavě hodláme při slavnostní akademii opravdu navázati upřímné styky s polskými bratřími. Čenstochov uvidí při našem společném sv. přijímání, že není u nás jen neverců-inteligentů, nýbrž i opravdových katolíků. V Poznani půjdeme k příteli Československa, kard. Hlondovi, a v Krakově nadchneme se historií a literaturou Polska. Vělička poučí nás o nerostném pokladu polském.

O účast na pout polskou jeví se dnes už zájem v širší veřejnosti. Seznamte, drazí přátelé, své známé, především své duchovní a požádejte je, aby i oni se pouti zúčastnili. Pamatujte, že to není jen pout studentstva, nýbrž i intelligence katolické vůbec. V příštím »Jitru« bude podrobný program uveřejněn.

Těšte se vy, kteří nemohli jste do Říma, že půjdete letos o prázdninách do Polska!

Daňha.

Jan Čeřovský:

Potřeba tradice.

Dnes, kdy síly českých katolíků musí směřovat i k vnitřnímu upevnění a prohloubení i expansi a k vniknutí do národa, zdůrazňuje se stále více nutnost práce v intencích věkovitých národních tradic. Katolictví nemůže a nesmí být čtvrtí nebo družinou pro sebe a nějakým

spolkem vzájemně se podporujících, nýbrž solí země a kvasem pro všechny. Opřít se důrazně o tradice, trvající od nejstarších dob národního bytí, je naprosto nutné k zesílení katolického výboje.

Pracovat ve směru a v ovzduší nějaké tradice neznamená vracet se do středově-

ku, utíkat před dobou nebo snít o fantomech a utopiích. Snad se zdá odvážnějším a velkolepým začít nějaké dílo nově a bez vzpomínek na minulost. I toho je někdy třeba, ale zkušenosti minula jsou vždy krásným úvodem a radostným povzbuzením k nové činnosti, jež může s jistotou a důvěřivě stavět na základech, vybudovaných dřívějšími věky.

Mluvíme-li o věrnosti k tradici, máme obvykle na mysli některou z tradic staletých, zmohutněnou již společenstvím a nadšením mnoha generací. Původ tradice je vždy v síle některé osobnosti nebo v působivém odkaze skupiny velikých lidí. Naše národní tradice, vzniklé v nejstarších dobách a provázející národ od úsvitu dějin, pomáhají porozumět hlubinám a záhadám národní bytosti a pochopit podstatu, smysl a určení této země. Mám na mysli slavné tradice katolického češství předhusitské doby přemyslovské a karolinské; v těchto tradicích je nutno pracovat a tvořit, neboť jsou pozitivní, tvořivé a plné synthesy. Názvu tradice ani nezasluhují myšlenky destruktivní a nihilistické, jichž nám bohužel nechybí, a které uvrhly Čechy do kletby rozkladu, smutku a ochablosti.

Doba předhusitská je u nás vlastně zapomenuta a lidu neznáma. Je zásluhou jubilejních vzpomínek, že se zvolna očišťují zapadlé a skryté obrazy oněch dávných časů a že si uvědomujeme stále jasněji přirozenou jednotu plného katolického přesvědčení a vroucího národního citu v bohatýrských dobách české historie. Jubilea připomínají a upozorňují na vzory a posilňují tradice, ať je to milénium svatováclavské, výročí blah. Anežky nebo některé z letošních jubilejí benediktinských (950 let biskupství sv. Vojtěcha, 940 let od příchodu břevnovských mnichů a 900 let od založení Sázavy).

Až jednou budou české dějiny nestranně, spravedlivě a přesně vysvětleny, ukáže se, že to byla kontinuita katolických generací, která udržovala jediné správné smýšlení české v jednotě svého češství a katolictví. Ať se díváme na dobu humanismu a pozdní renesance (Dubravius, Pavlovský, Hájek . . .), či na rozsáhlou periodu barokovou (Balbín, Pešina, Beckovský, Píter . . .), objeví se nám sláva katolické tradice vždy ve světle nejkrásnějších. Podrobné studium jistě časem dokáže a ujasní, jak obnova katolictví postupovala nebo chtěla a usilovala postupovat souhlasně s obrodou češství, jak

na předhusitskou slávu České země navazuje barok, buditelů barokových, jak zase vzpomíná kněžstvo obrozené, z prvního obrození národního, sociálního a politického, jak vzrůstá snaha o zvrácení a obnovu života náboženského.

V této souvislosti je třeba poznamenati několik slov i o dobách nejbližších před námi. Můžeme říci, že katolická práce dneška celkem s něčím zcela novým vlastně nepřichází. Dostavuje se jen prudší touha po ucelení a sjednocení veškeré činnosti a všech věřících, jež snad brzy bude splněna v provedení plánu Katolické akce, kterou se biskupům vrací vůdčí místo v práci katolíků. Ale mnoho věcí se chtělo už dávno a vykonalo se už také dost, snad víc, než si kdo myslí. Přervat vlákna spojitosti generací je jistě nesmyslné a směšné, ale stalo se to i u nás po válce a zdá se, že někteří dosud žijí v podobných nápadech.

Byly jistě chyby i v části minulých etap katolické práce. Snad se nám leccos zdá neúplné a málo křesťanský procítěné. Ale naproti tomu bylo tolik stránek radostných a jasných, že slova uznání mohou vždy jen hluše a špatně vyjádřit obdiv a úctu dneška k dílu minula. Vzpomeňme nesmírné práce biskupa Podlahy, muže-světce, jehož velikost oslaví staletí budoucnosti. Vzpomeňme obrovského díla rajhradských mnichů Augustina Vrzála a Pavla Vychodila, před nímž můžeme jen žasnout. A mohli bychom vypočítávat dlouhou řadu vynikajících a dalekosáhlých činů »staré generace«.

Snad jsou dosti známy »Sarkastické slohy« Viktora Dyky (ve sbírce »Pohádky z naší vesnice«), které drasticky vyjadřují tíži průkopnické práce »staré generace« a posmívavý nevědek »spasitelů« a »proroků lepších časů«:

*My kráčeli jsme teskným šerem, my po hřbitovech
bloudili,
my v bezútěšných, dlouhých nocích jsme netopýry
plašili.
A zlá je noc, kdy ani hvězdy nebeská klenba
nechová.
Na hlavu časem řítily se ruiny. Rumy domova.
My žili bídu svého věku, šli, touhou svojí opilí —
My neměli jsme svaly reků, my Mesiáši nebyli.
— A náhlá hořkost ve mně vzrůstá a krev mi
stoupá do hlavy.
Slov nenaleznou moje ústa, by řekla posměch
krpavý,
že lehko přijmout od osudu, co hotovo je choile
té —
že zmroili jsme mozky půdu, kde budoucí květ
vykveté.
Že zbytečně tu pýchu chovat těm, kterým snáze
už je jít.*

*Že my se můžeme obžalovat, on že však nesmí
odsoudit — —*

*Že hynuli jsme v přítmi našem, by on mohl zřít
tak zpyšněle.*

*Že lehko býti Mesiášem, když máme Jany Křtitele.
Než cosi brání slovo říci, zřím jenom v oči stu-
dené.*

*Na chvíle myslím drásající a na zoufání zilu-
mené,
na nesplněné touhy mládí, na dílo, jež se sesulo,
na život, který marně pádí, na štěstí, jímž se
klnulo,
na lidský bol... bol víc než lidský, o kterém
mluvit nevhodno.*

A opakuji mechanicky: Mávnutí meče nehodno!

Tyto bolestné a trpce ironické verše mohly být adresovány i bohorovnosti kterýchsi »spasitelů« katolických. Ale v hnutí katolickém se již nesmí vyskytovat odpor a neúcta k dílu předchůdců, nesmí se vyskytnout ani neznalost minulosti a nedávných let, jak se dosud často u nás děje. Je třeba poznat, že jsme spjati s Otcí národa před tisíciletím nepřetržitým úsilím kladné a tvořivé činnosti koloběhu všech generací, tedy i generací

těsně před námi, v jejichž práci musíme pokračovat.

Dnes tedy, kdy je nezbytno soustředit všechny síly a schopnosti k boji proti ohnivě záplavě bolševismu a hrozících sociálních revolucí, předivo tradic nám buď posilou i obranou, zatím co se z Říma nařízená Katolická akce dosud mahrazuje akcemi sektiček a společků, akcemi mrňavých zájmů a rozhledu okresního, a zatím co se věhlasní a nejpověstnější »katoličtí« spisovatelé rvou, vyčítajíce si všechny hříchy a vylévajíce na sebe škopky smrdutých pomýj. Je možno doufat, že větší zření k domácím tradicím nejen posílí náboženské vědomí a ukáže mnohým cestu do Církve stejně jako kdysi v Anglii studium historie, ale že velikost, příklad a moc dávné minulosti nás učí i pochopení starého a původního významu slov křesťan, katolík, mnich, kněz, kanovník atd., a práci tiché, bez uctívání sebe, bez hluku, reklamy a bez vzájemných polemik, práci tvůrčího mlčení.

Václav Zima:

Apoštolát exercicií.

Dnes stále více a stále naléhavěji se pocituje potřeba exercicií. Je to jedna z nejdůležitějších věcí, jež katolicismus poslední dobou produkoval a možno říci, že její význam je dosud neocenitelný.

Exercicie neboli duchovní cvičení jsou v dnešní těžké a zmatené době něčím velmi prospěšným pro lidskou duši. Dovedou ji povzbudit, dovedou ji zocelit a otužiti; poskytují člověku v době ztřeštěné rychlosti a ukvapenosti veliký vnitřní klid a veliký duševní mír a pokoj, mír, kterého nezná svět a který nemůže dát, neboť jenom Ježíš Kristus jej dává, ten Ježíš, který sám řekl: »Venite ad me omnes, qui laboratis et onerati estis: et ego reficiam vos.«

Proto exercicie v první řadě vedou člověka k Ježíšovi a jejich účelem jest, aby člověk Ježíše opravdově a vnitřně poznal a aby se s ním setkal. Tváří v tvář. Přímou a nevyhnutelně. Aby ho spatřil, aby s ním mluvil a aby ho miloval. I dnes lidé touží po míru a klidu duševním. A i když se sami zbytečně a úmyslně rozptylují, i když vyhledávají společnosti, v jejichž středu Ježíš je veřejně tupen a vysmíván, i když sami o své vůli plvají po své vlastní duši nejhorší nečistotu,

přece jen Ježíš je volá k sobě a ony duše přece jen v hloubi cítí touhu po něm, touhu sice zašlapávanou a zamítanou d'áblovým gestem nenávisti vůči všemu Božímu, ale přece jen touhu skrytou a živou. Je jim třeba jen pomoci, je třeba ukázat jim správnou cestu a vésti je k Bohu. Kolik tu zmohou exercicie? Kolik duší se může jejich pomocí zachránit a obrátit, kolika duším možno jimi vrátiti vnitřní klid.

A zvláště mezi studenty exercicie mohou mnoho a mnoho vykonati. Snad to ani netušíte, ale pravda to je. Jsou-li exercicie dobře a obratně vedeny a zorganizovány (to záleží na schopnostech organizátorů a metoda i organizace je udána jejich individuálními vlastnostmi), jsou-li exercicie na vhodném místě a je-li vše pečlivě připraveno, tu mohou být výsledky opravdu skvostné a pěkné. Apoštolát exercicií mezi studenty je velmi vděčná práce, je proto třeba, aby se chopili též katoličtí studenti tohoto vděčného prostředku k získávání duší Bohu a jeho Církvi svaté. Hlas posledních papežů, hlavně sv. Otce Pia X. a Pia XI. v této věci nesmí být opomíjen a zanedbáván, jako se zanedbává v provádění Ka-

tolické akce, jež stále vážne a stále mnozí si nemohou na ni zvyknouti.

Úkol SSS v této věci je jasný a zřejmý. Myslím, že může-li SSSm v Plzni, ač veřejností a některými duchovními (na škodu jeho) naprosto nepodporováno a opomíjeno, pořádati exercicie pro studenty, myslím, že by to mohlo dokázat i jiné sdružení, aspoň tam, kde je vhodný klášter nebo vhodné místo a kde není se obávat příliš velkého rizika finančního. Myslím, že takové SSS exerciciemi více pronikne a více vykoná, než pořádáním různých večírků a divadel, ač ani toto (je-li

to vhodné a dobré) nelze plně zavrhnouti. —

Apoštolát exercicií mezi studenty čeká na mnohé z vás a žádá po svém provedení. Nelze se mu vyhýbat. Neboť exercicie jsou pramenem a zdrojem vnitřního uklidnění a zakotvení v Bohu. Při nich vznikají a rozhodují se mnohá povolání, i povolání kněžská, za něž dnes je stále třeba se modliti; při exerciciích si člověk uvědomuje svůj vlastní stav tak asi, jak to lapidárně vyjádřil sv. farář Arský: »Člověk je tím, čím před Bohem je, nic méně a nic více.«

Z. Z.:

Hovory s generací před námi.

III. Alfred Fuchs, muž psacího stroje.

Dr. Alfred Fuchs, vrchní odborový rada Tiskového odboru předsednictva ministerské rady, je snad jediný z katolických publicistů a spisovatelů, který se nestraní veřejné činnosti »in partibus infidelium«, v »hradní« společnosti a v »kruzích, kterým se naši katolíci obyčejně vyhýbají. V literatuře je dr. Fuchs znám předně svými překlady z němčiny (Goetha, Heine) a z latiny Mariánských hymnů. Původních jeho prací je velká řada; jsou to jednak brožurky o novinářství, o unionismu, o evropských kulturních problémech, jednak větší spisy: *Autorita* (Mélantrich), *Novější papežská politika* (Orbis), *O deseti svatých* (Aventinum). Samostatnou skupinu tvoří autobiografický román *Oltař a rotačka* (Sfinx - Janda). V Brně právě vyšel výbor jeho článků ze Dne »Na přelomu dějin«. Ze skupin »stoprocentních« katolíků bývá občas Fuchs napadán, ale komu je známa jeho milá povaha a jeho přirozená laskavost, dovede si o něm učinit úsudek správný.

Přepadli jsme dra Fuchse v jeho kanceláři; seděl jako obyčejně u psacího stroje a vyfukával nějaký článek pro Centro-Press.

Začali jsme hned, jako obyčejně, s otázkou o české mládeži. Dr. Fuchs nám odpověděl:

— Mládež je ovšem pojem velmi široký. Jiná je mládež bezprostředně poválečná, jiná je mládež, jež přišla po ní a jiná je opět nejmladší generace ve veřejném životě. Mládež poválečná měla mnoho špatných vlastností, ale nebyly zavineny jí samou. Charakterisovala ji naprostá rozumová skepse, švejkovství, laciné revolucionářství, nevědomost, ale na druhé straně značná průbojnost, odvaha a praktičnost. Praktičnost až v arrivis-

mus vystupňovaná se zmocnila generace následující. To byli ti hoši, o nichž profesori říkali, že sice dobře studují, ale výhradně pro chleba. Byla ovšem také nejvíce postižena sociálními problémy inteligence. Nynější generace, jak se mi zdá, se vystonává z poválečných nemocí. Dovedla již najít svůj vztah k tradici, našla si poměr k duševní kultuře. Myslím, že její vadou jest, že se snadno zamilovává do lidí, místo aby šla za programy. Ve vrstvách méně vzdělaných to pak vede ke zbožňování všelijakých demagogických model.

— A co mládež katolická?

— Nynější mládež katolická se značně liší od typu katolického studentstva, jak jsem ho poznal za svých studentských let. Mizí již onen typ studenta, jenž na sobě nese všechny znaky internátní výchovy se všemi jejími přednostmi i vadami. Mládež snad prolomí hradby katolického ghetta, jež oddělovalo katolický svět od života národa.

— Vyšla teď Vaše knížka »Na přelomu dějin«. Nemohl byste katolickým studentům říci několik slov o současné světové situaci?

— Není pochyby, že se rodí nejenom nový řád sociální a hospodářský, ale i kulturní. Měšťanská kultura se svými přednostmi i vadami se končí a nevíme dobře ještě, co přijde po ní. Vzpomínali jsme Goetha. Není pochyby, jak řekl nedávno P. Muckermann, že výmarský vzdělanostní ideál, ideál vzdělání akademického, to jest exklusivního, ustupuje specialisaci, vzdělání pro povolání. Ale to neznamena, že starý ideál má být o-

puštěn nadobro. Ve své pražské přednášce řekl to dobře epik německého měšťanstva Thomas Mann. Jako Goethe žil sice plně a vědomě duchovním i hmotným životem buržoasní třídy, ale viděl do budoucnosti i do našeho strojového století a snad ještě dále, tak musí i vzdělané měšťanstvo dnes připravovat budoucnost a použití k tomu svého nejlepšího dědictví, jímž jest vzdělanost, houževnatost, důslednost a střízlivost. Zpronevěří-li se tomuto úkolu, pak budou nový řád připravovat vrstvy, jež nejsou seřazeny s humanistickou tradicí kulturní synthesy anticko-křesťanské. Myslím, že tato výzva platí zvláště mládeži akademické, jež nesmí ani utíkvět v universitním mandarinství, ani v latiněm revolucionářství nevědomosti a násilí. Zvláště mládež katolická si musí být vědoma těchto úkolů. Katolík nesmí být ovšem revolucionářem, ale ovšem zejména nesmí být za každou cenu konservativní a zejména nesmí být po stránce sociální reakcionářem. Musí si vždy uvědomovat to, co si tak dobře uvědomuje německé centrum, že nepřítel stojí na extrémní levici i na extrémní pravici. Místo katolíkovu není ani tam, kde je pěticipá hvězda a kladivo se srpem, ale také ne tam, kde jest lomený kříž a liktorské svazky.

— Povězte nám ještě, pane doktore, něco o svých plánech, co chystáte vydat?

— Píši právě nyní knihu o macchiavelismu, jež bude mít asi název »Chytrost či moudrost v politice?« Jako u všech ostatních mých knih, jde o řešení subjektivních otázek ve formě objektivní. Jak víte, pokoušel jsem se o praktickou politickou činnost a nemohu říci, že se zdařilo. Byl jsem v politice literátsky papírový a nezkušený. Zamyslel jsem se tedy nad chybami, jichž jsem se dopouštěl a jichž se po mém soudu dopouštěli i jiní. Nejvíce mne ovšem zajímá problém politické morálky, problém poctivé politiky. Kdo má pravdu: Macchiavelli se svým »Knížetem«, nebo svatý Augustin se svou »Civitas Dei«, jež má být posledním cílem veškeré politiky? Zkoumám nyní otázky, jež s tímto základním problémem souvisejí, jako je poměr autority a moci, ideje v politice, stranictví, morálního probabilismu, poslání intelektuála v politice, vlivu veřejného mínění atd. atd. Materiál mi roste pod rukama a budu již pomalu musít přestat s jeho sbíráním a začít s jeho tříděním. I tato moje kniha

bude jako všechny ostatní ve formě essaye podávati

»Was ich litt und was ich lebte, was ich irrte, was ich strebte.«

IV P. Method Klement, vůdce Nového Břevnova.

Benediktin P. Method Klement je příliš znám katolickému studentstvu, než aby chom musili vypisovat přehled jeho rozsáhlé a poťehnané práce kněžské i výchovatelské. P. Klement vždy dovede najít svůj charakteristický postoj, kterým je tak sympatický naší mládeži. Jako kazatel, exercitátor, zpovědník, organisátor Skupin mládeže či propagátor kněžského povolání má vždy pochopení pro myšlenky mladých. Rozumí dnešku, vidí správně do proudů naší doby a nevyhýbá se řešení moderních problémů a nových otázek způsobem, odpovídajícím současnosti. P. Klement je v první řadě kněz a mnich; literátem je pouze v čas potřeby. Ale i tak jej každý zná z nespočetných článků v katolických časopisech, v nichž vždy volá po zvroucení náboženského života. Z latiny přeložil »Duchovní ovičení svatě Gertrudy Helpedské OSB.« Připomínáme ještě jeho horlitelské úsilí o probuzení liturgického citění, zvláště mezi ministranty, pro něž založil zvláštní Sdružení a vydává chlapecký náboženský časopis »Legio angelica«. P. Klement je magistrem noviců opatství v Břevnově, kde kolem sebe počíná soustřeďovat řadu spolupracovníků. K vzkříšení a opětnému zbudování tohoto našeho národního arcikláštera, na jehož nesmírný význam se tak dlouho zapomínalo, směřují v poslední době všechny jeho snahy.

Mimo hluk velkoměsta stojí klášterní brána, kde fortnýřem je sám svatý Benedikt s dvěma buclatými andělíčky a která přivedla mne do archisteria břevnovského. Přes nádvoří a kolem chrámu sv. Markety, kde na mne s kamenného náhrobku kýval sv. Vintíř, jsem se dostal do kláštera. Podle překrásně tepané mříže při schodech do opatství jsem přišel ke dveřím klausury a za nimi se mi zjevily široké chodby s malbami na stropě a Brandlovými obrazy na zdech. Člověku se zdá, že je daleko mimo Prahu; po velkoměstském ruchu je veta a klášterem zní ohlas varhan, vycházející odněkud z kostela, kde se některý mnich cvičí ve hře. Zdá se to být velebné. Chodby běží kolem nádherné kapitulní síně, po několika schodišti, vedle bohaté knihovny, podél skvěle vyzdobeného refektáře; někde jsou pomoci nástěnných maleb prodlouženy do nekonečna. Potkal jsem v nich tlustého obláta, jenž se na mne přátelsky smál.

Zastavil jsem se u dveří, jež byly označeny mystickým číslem 7. Nad nimi se na mne smál žalmista Páně, král David. Osmělil jsem se zabouchat na dveře a zevnitř se ozvalo přívětivé »Ave!« Ve dveřích se zjevila černá postava P. Klementa.

— Benedicite!

— Deus te benedicat!

Mluvili jsme spolu chvíli a pak jsem se ho optal:

— Co soudíte o nejmladší generaci české mládeže?

P. Klement zvolna odpovídá.

— Mládež česká vůbec, jak je dnes formována od obecných až do středních škol, je ve své veliké části počátkem národního rozkladu — v ohledu sociálním, politickém i mravním, poněvadž buduje na úplné bezzásadnosti. Nemá páteře, nezná historických tradic, nevěří ani husitismu — protože nevěří vůbec ničemu. Je to úplná skepse. Nejčistší pařeníště ideálního komunismu, neboť žádá naprosté uvolnění veškerých zákonů. I naše mládež je logickým předchůdcem světové revoluce. Nepatrný zlomek z ní je hledající. Bude-li vážně hledat a pokud současnost dosvědčuje, nachází svou základnu v tradici národní, která přivádí k důslednosti katolictví. Dotvrzují konverse nejmladších.

— A co katolické mládež?

— O mládeži katolické jako nějakém ideovém i praktickém šiku úderném nelze mluvit, poněvadž naše mládež nemá jednotnosti vedení a řad. Bez ukázněnosti a bez individuální síly vůdce není možno postupovat.

— Jak se díváte na katolické studentstvo?

— Studentstva katolického u nás vlastně není — pozorováno z hloubek doby a s výšek odstupu. Něco maličko organizačních složek vyčerpává se prázdným organizačním bojem, který naprosto postrádá náboženského vznětu, jehož nemůže býti tam, kde vládne úplná nevědomost a

neznalost náboženských věcí. Studentstvo vinno není. Musíme být spokojeni s jeho dobrou vůlí — ale nechat jít do dnešních ohromných zápasů studentstvo s prázdnými rukama a s prázdnou duší je hříchem!

— Mohl byste nám něco říci o Břevnově a svých plánech zde?

— Ptáte-li se na Břevnov: Břevnov je svědek dějin, odkaz svatovojtěšský, první trvalé kulturní a náboženské ohnisko národa. Břevnov musí být vrácen původnímu poslání! Z trosek senilního útulku musí povstat nová studnice pramenů nového života. Útočištný dům hledajících nové možnosti života ve formách nového stylu na základech nejstarších tradic českých. Stylu, který musí kotvit v nejstarších tradicích benediktinské regule a kvintesence křesťanství. Monastýr, který kdysi hostil na pět set roznašečů Světla Kristova, jako misijní stanice prvního řádu — má dosud tolik síly, aby národu poskytl znova možnost vzrůstu nových světloňošů a pionýrů Kristova království, kteří by v statečnosti modlitby a práce dali svému národu nové vůdce, kteří by jej vedli proti valícím se proudům nových směrů.

— Chtěl byste ještě něco povědět katolickým studentům?

— Pro studentstvo, unavené snad přítomností a hledající často bezradně ve zmatcích pochybností a polovičatosti, doporučuji, aby jedenkaždý mladý našel sám v sobě sílu k odkrytí nových způsobů života návratem k naprosté jednoduchosti evangelických tvarů, jak je církve v ryzosti tradice uchovává dodnes. Odpoutat se od gotiky, odpoutat se od baroka, odpoutat se dokonce i od nestylivosti — a mladou, průbojnou silou stvořit nové. Moderní architektura ukazuje směry a má svůj styl. Stalinismus ukazuje směry a má svůj styl. Mladí lidé v církvi nemohou zůstat pozadu a musí ve starých pramenech najít svůj vlastní, nový styl, mají-li totiž touhu průboje a nechtějí-li podlehnout silnějším.

Fr. Schwarz:

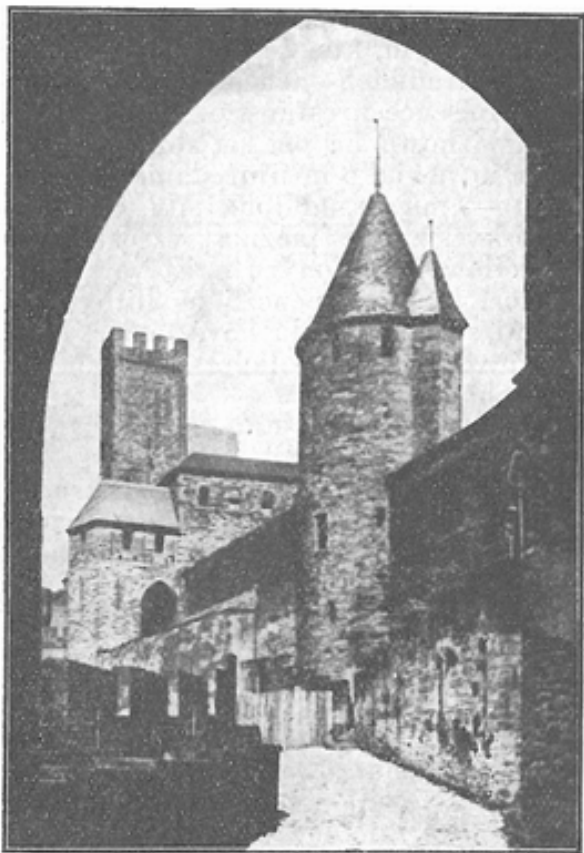
Carcassonne.

Carcassonne jest jedním z nejpodivuhodnějších pomníků středověkého vojenského stavitelství. Větší část dvou pásů a hradu pochází ze třech různých období, z konce císařství římského, z XI., XII. a XIII. století. Pozdější přístavby Filipa U-

datného jsou méně důležité a v posledních stoletích až do dnešní doby provedeny byly vojenskou správou četné změny z důvodů strategických, které do jisté míry poškodily původní svéráznost některých částí pevnosti. Restaurace celého

komplexu, jež bude brzy skončena, jest dílem Violleta-le-Duca — zabezpečuje na dlouhá staletí zachování této vzácné památnosti.

Jest pravděpodobné, že nejstarší část byla vybudována ve 4. nebo 5. století, v době, kdy toto město bylo nazváno »castrum« dle rozhodnutí tehdejších pánů pevnosti a popisu, obsaženého v »Notitia civitatum«. Tomuto období přisuzují nejčelnější znalci vznik části kamenné vrstvy, která tvoří základy druhého pásu a jedné z věží tvaru polokruhu, jiniž

je hradební pás vyzbrojen. V tomto oddílu lze dále rozeznati dvě zcela odlišné vrstvy, jednu skládající se z velkých, nestmelených kamenů, druhou z malých kusů spárovaných neb seskupených ve tvaru rybí kostry, střídající se s cihlovými částmi. Tento posléze jmenovaný způsob stavby připisoval Viollet-le-Duc Visigotům, leč dle názoru novějších badatelů dlužno jeho původ hledati v době římské, kdy barbarské národy neměly vlastní architektury. Středověku náleží větší část vnitřních pásů, spodní část

vnějších pásů a hrad, který byl vystavěn za panování Bernarda Atona kolem roku 1125. Sloužil jako obrana proti městu i proti útokům zvenčí. V jižním rohu tyčí se půvabná věž, zvaná Pinto, kterou mnozí archeologové přisuzovali neoprávněně Arabům. Na počátku XIII. století měl Carcassonne dva kamenné pásy hradeb s věžemi. Svatý Ludvík a jeho syn Filip Udatný zesílili vnitřní pás a takřka úplně přestavěli pás vnější. — Mezi věžemi možno uvésti podivuhodnou čtyřhrannou věž, zvanou biskupskou, věž Baltazarovu, Narbonneskou bránu, věž Trésanovu a opevnění brány audeské.

V městě bylo několik kostelů, z nichž se zachovala jen starobylá katedrála »St. Nazaire et St. Celse«. Skládá se ze dvou rozdílných částí: lodi z XI. století, jejíž stavba byla požehnána papežem Urbanem II. za jeho pobytu v Carcassonne roku 1096, a z chóru ze XIII. a XIV. století. Loď jest obdivuhodnou ukázkou skvělé gotiky, a jest zdobena krásnými malovanými okny ze XIV. a XVI. století. V chrámu jest pochován biskup Pierre de Roquefort, který zemřel roku 1321; v kapli z poloviny XIII. století jest hrobka biskupa Viléma Raoula, jenž zesnul roku 1266. V městě zasluhují pozornosti studna »le grand Puits« a »Puits de Plo«, o nichž vypravují se v kraji četné legendy.

Dolní město Carcassonne není tak bohaté na památnosti. Zbytky hradeb, které je obkličují, pocházejí ze XVI. století; na místě příkopů prostírají se boulevardy, vroubené mohutnými platany. Chrám sv. Michaela, který je nyní katedrálou, jest charakteristickým typem jižní gotiky a byl zbudován buď koncem XIII. neb počátkem XIV. století. Kostel sv. Vincence byl vystavěn dle téhož plánu, ale zdá se býti staršího původu. Stavba chóru byla provedena roku 1308. Pozoruhodný je též kostel »Des Carmes« z XV. století, který byl nyní obnoven. Starobylý Carcassonne, zvaný »Cité«, a dolejší nové město spojuje »Pont Neuf« z roku 1841 až 1846 a »Pont Vieux«, vzácná památka z konce XIII. století. Na starodávném náměstí »Aux Herbes« stojí krásná fontána z bílého mramoru, dílo italských sochařů Barrata otce a syna z roku 1770. Městské museum chová cenné malby Gamelinovy a mnoho zajímavých starožitností, nalezených v okolí Carcassonne.

La Bruyère:

O silných duších.

(Pokračování.)

A to »něco«, co jest ve mně a co myslí, je-li za své bytí a svůj rozhovor zavázáno přírodě všeobecné, jež vždycky byla a jež vždy bude a jež ho uznává za příčinu své existence, tedy nutně to musí býti příroda všeobecná, která buďto myslí, nebo jest vznešenější a dokonalejší, než to, co myslí; a jestliže tato příroda takto vytvořená jest hmotou, jest nutno ještě usouditi, že jest to hmota všeobecná, která myslí, nebo jest vznešenější a dokonalejší, než to, co myslí.

Pokračuji a pravím: Tato hmota, jejíž předpoklady byly právě položeny, není-li bytostí báječnou, nýbrž skutečnou, není také nepostižitelnou.

nou všem smyslům; a neprojevuje-li se sama sebou, známe jí aspoň v různém sestavení jejích částí, které ustavují tělo a která tvoří jejích rozmanitost. Jest tedy sama všemi těmi rozmanitými těly; a poněvadž je hmotou, jež podle předpokladu myslí, nebo která je lepší než to, co myslí, vyplývá z toho, že jest taková aspoň podle některých těch těl a v důsledku toho podle všech těch těl, tedy, že myslí v kamenech, v kovech, v mořích, v zemi, ve mně samém, který jsem jen tělo, stejně jako ve všech ostatních jeho částech, které je skládají.

(Pokračování.)

Duchovní hlídka

Do práce!

Blíží se letošní květen, který má být měsícem rozmachu našeho studentského značení. Čeká nás od 5.—26. května kus propagace našeho studentského hnutí. Už toto číslo »Jitra« přináší několik ideových i praktických článků. Katolické časopisy upozornily na náš »Květen katolickému studentstvu«. Chcete, moji přátelé, snad, aby se družili za nás »bílí« a sami byste zůstali v »reservě«, po případě v »etapě kritiky a vyčkávání budoucích věcí« — »až jak to dopadne?« Byla by to hanebnost a potupa, za niž každý »dobrovolný« opozdilec by se musel stydět. Musíte všichni do »první« fronty — včelo — vpřed. Tím jen porazíme. Tím zvítězíme. Nemyslete si, že to někdo za vás »udělá«. Jsme přece už v našem studentském katolickém hnutí na to dávno zvyklí, že co si neuděláme sami, není. A tu hanbu chtěli byste si přinést na naši valnou hromadu v červenci, aby se vám s kompetentních míst řeklo, že tam a tam nic nedělali pro náš »Květen« — tam a tam se ignorovaly oběžníky, nic se do krajských novin a časopisů nenapsalo — nesnažili se o žádnou účast na našich studentských povětích květnových atd. Obstáli byste se cti před naší studentskou veřejností? Vypněte všechny své síly. Stůjte, co můžete ve svých okolnostech a studentské situaci — rozumíte mně dobře, že leckde se to nedá, tak se exponovat, vystupovat, agitovat, abyste neutrpěli v prospěchu studií atd. — ale snaha musí býti u vás všech. Diktuje vám to svědomí »studentské katolické cti«. Diktuje vám to postavení naší studentské věci už nejen v naší veřejnosti, ale i na mezinárodním fóru. Dvoji římská pout, letošní poutní zájezd do Polska, roznesly naše hnutí a snahy daleko za hranice. Musíte se snažit všichni dát svému hnutí hlubší ještě náboženské pochopení, musíte však i rozšířit síť organizační dál a seznámit s naším ideálním hnutím i kruhy, které se snad dávaly na nás nedůvěřivě. Řekněte jim otevřeně, kolik je už nás, že máme svůj odborný časopis »Jitra«, dobře a ideově vedený, který má přes 4000 čtenářů; řekněte jim, co chceme od nich — podporu morální a finanční — že jim pak v budoucnosti za to se odvděčíme a jednou ve svých posicích budeme hájit zájmy katolické církve. — To vám všem kladu přísně na srdce, aby celá akce na-

šeho »Května« nestala se jen papírovou hříčkou slov, ale krokem kupředu. Stojí to za to, dát se do práce — za tak vzácný ideál, jaký máme my — mladou studentskou generaci naplnit duchem víry a opravdové lásky ku Kristu. Daňha.

H. G.:

Krátká úvaha o sv. exerciciích.

V nynější bouřlivé době, kdy všechna lidská energie směřuje jen k tomu, aby si každý naplnil svůj měsíc až do vršku a tak si zpohodnil život na tomto světě, pocituje alespoň trochu hlouběji založený věřící katolík takřka žízňovou touhu po ústraní, po klidu. Touží se ponořiti v sebe, nahlédnouti do své duše, najíti v ní to krásné, co do ní Bůh vložil a zároveň poznati to špatné, čím je její čistota znešvařována, a hleděti se této přítěži zbaviti. A kde jinde se nám naskytá lepší příležitost ponořiti se v sebe a zapomenouti alespoň na čas pozemské honby za vrtkavým štěstím, než ve sv. exerciciích?

A na toto prohloubení a utvrzení duchovního života pamatují u nás v kutnohorském klášteře ctihodné sestry, naše svědomité vůdkyně. Zvláště letošní sv. exercicie, které jsme konaly v postní době, kdy každý katolický křesťan vzpomíná umučení Páně a kdy jest ke všemu náboženskému rozjímání nejvhodnější doba, byly nejkrásnější ze všech, které jsme prožily za čtyři leta našich studií. Důstojný pán exercitátor P. M. Schaller dovedl nám, které brzy dostudujeme, promluvit do duše, dáti nám praktické instrukce, jimiž bychom se my, nastávající katolické učitelky měly řídit ve veřejném životě, plném protináboženských ideí. Po každé promluvě jsme byly hluboce dojaty a každé slůvko jsme si ukládaly jako drahocenný poklad v duši. Důstojný pán byl i tak laskav, že nám vysvětlil všechny naše pochybnosti a opravil chybné názory. Sv. exercicie v nás zanechaly mocný dojem, který stále ještě trvá, při každé příležitosti si vzpomene, že to neb ono se nesluší na jemnou katolickou dívku. Snad dá Bůh, že si z velkého nadšení pro svatou věc ponese něco do života a v tom smyslu budeme působiti na jiné.

Pozorujeme na sobě občerstvení a posilu. Cítíme potřebu připoutati se za čas k něčemu vyššímu a zamysleti se nad tím. Poznáme právě vzory, dívky Pannu Marii a čisté světice, kterých máme následovati a jež se před našima očima objeví v dosud nevidané kráse, a naučíme se je více milovat. Uvědomíme si pravý cíl pozemského života, přípravy na věčnost, a pod tímto zorným

áhlem navykne si vše pozorovati. Paž bude-
me se stálou vzpomínkou na Tvůrce všehomíra
a svou prací se připravovati na věčnou blaženost
a jinak se budeme dívat na učence, jenž pracuje
bez Boha, neboť: »Co platno člověku, kdyby celý
svět získal, na duši však škodu utrpěl?«

—»«—

Duchovní cvičení ve Stojanově na Velehradě
v jarním období 1932. Duben: 4.—8. ženy a dívky,
11.—15. muži, 18.—22. terciářky, 25.—29. jinoši.
Květen: 2.—6. sodálky, 17.—21. paní a dívky,
30. května až 3. června muži a jinoši. Červen:
4.—8. železničáři. Poplatek za stravu, ubytování
atd. činí Kč 55. Přihlášky nejpozději týden před
začátkem exercicií přijímá Papežská kolej T. J.
na Velehradě.

Letošní studentské mariánské pouti.

Jednotlivá okrsková SSS a ostatní naše spol-
ky akademické, vyvíňte úsilovnou agitaci pro
tyto mariánské pouti na 5. května pod ochranou
P. Marie, v den Nanebevstoupení Páně:

Stará Boleslav: Tradiční pout ČLA a pražské
intelligence a studentstva. Zúčastní se Praha a
okolí.

Malé Svatoňovice — zúčastní se zvláště vše-
chna SSS z královéhradecké diecése. Ndp. kanov-
ník Msgre Černý velmi ochotně přislíbil duchov-
ní vedení pouti. Obrátte se na něho o informaci.

Vranov — tuto pout povede akad. »Moravan«
a nechť zúčastní se i jiná SSS z diecése brněnské.

Velehrad — ať vezme si na starost ASSS Uh.
Hradiště a zařídí vše potřebné.

Svatý Hostýn — této pouti ujalo se ochotně
ASSS Místek. Kolegové a kolegyně z Ostravska
a Pobečví, Strážnice atd., obraťte se na bratrské
ASSS v Místku.

Bude v zájmu celého našeho hnutí, abyste co
nejdříve oznámili do Ústředí v Praze, co v této
věci zamýšlíte snad jiného.

**5. května ať naše katolické studentstvo vsu-
de se obětuje pro naše mariánské pouti a při nich
se modlí a prosí za vzrůst našeho hnutí!**

P. Jindřich Maria Dlouhý, misiolog.

Stručný nárys dějin katolických misíí v Japanu.

Podivuhodnými cestami kráčet katolický misij-
ní apoštolát v Japonsku. Cestami krásných úspě-
chů, ale též velikých utrpení; cestami radosti
i mnohých bolestných zklamání. Dne 15. srpna
r. 1549 přistál sv. František Xaverský se dvěma
bratry z řádu jezuitského a třemi neofyty v pří-
stavu Kaposhima na ostrově Kiushiu. Ihned za-
počal své apoštolské dílo. Hlásal evangelium v
Hirado v Jamaguchi a v říši Bungo. Marně se po-
koušel proniknouti do císařské residence v Mija-
ko. Dne 20. listopadu r. 1551 odcestoval opět do
Indie, odtud táhla jej touha odebrati se do Číny,
což se mu nepodařilo, neboť již roku 1552 zemřel.
Apoštolské dílo sv. Františka v Indii a Japon-
sku, provázené mimořádným požehnáním Božím,
zajistilo mu pro všechny časy první místo v ději-

nách katolických misíí. Stateční jesuité—misi-
onáři následovali horlivě příkladu »velikého apoš-
tola orientu«, užívající svých účinně působivých
metod. (akomod. princip). (Viz můj článek v L.
L. »Západ a Východ«.) Jejich horlivá činnost zá-
hy doznala značných úspěchů. Tři křesťanští mi-
nistři z Bungo, Arima a Amura poslali k papeži
Řehoři XIII. poselství, které bylo roku 1585 slavnost-
ně v Římě přijato. Řehoř XIII. brzy zemřel,
i byli přítomni korunovací nového papeže Sixta
V. Dle zpráv některých misiologů bylo v Japon-
sku na počátku XVI. století na 750.000 věřících,
63 kněží, 77 misijních bratrů a 800 katechistů.
R. 1587 byla zřízena diecése Funai, jejímž vede-
ním byl pověřen nejprve Šebestián Morales, po-
tom Martinez, Leonhacot ze Sa a Ludvík Cou-
quaira (1598.) R. 1579 byl otevřen kněžský semi-
nár ve Frimě, z něhož r. 1601 vyšli první tři ja-
ponští katoličtí kněží. Byla to doba radostných
výsledků a úspěchů. Však trvala krátce. R. 1593
přijel do Japonska františkán Petr Battista s po-
selstvím španělského krále. Byl se svými spolu-
bratry velmi vřele přijat. Brzy nato roznesla
se zpráva, že jeden japonský námořník se po-
chlubil, že každý výboj španělska jest připraven
misionáři. Tato zpráva zavedla příčinu k tomu,
že misionáři upadli u japonského dvora v pode-
zření. Brzy nastalo krvavé pronásledování. Dne
5. února r. 1597 bylo 26 katolíků, mezi nimiž by-
lo 6 františkánů a 3 japonští jesuité, na pahorku
Nagasaki ukřižováno. Po krátké době míru, za
níž proniklo několik františkánů a dominikánů
do Japonska, nastávají opět těžké chvíle pro mi-
sijní apoštolát. V letech 1612—1615 byla přísně
zapovězena konverse ke křesťanství. R. 1614 byl
vydán přísný edikt proti křesťanství. Jeho pů-
vod z valné části vděčí mnohým anglickým a ho-
landským kupcům, v jejich zájmu bylo postavit
katolíky do nepříznivého světla u národa japon-
ského a zejména u císařského dvora. Dne 21. září
1622 došlo opět k velikému mučednictví. V Na-
gasaki bylo 52 křesťanů umučeno: 27 sřato a
ostatní za živa upáleni. Od té doby více než dvě
století zůstalo Japonsko uzavřeno jakékoliv ka-
tolické misijní činnosti. Uzechmy pokusy pronik-
nouti do Japonska selhaly.

Jak smutná to doba. Zdálo se, že snad již na-
vždy zůstanou brány »říše mikadovy« uzavřeny
katolickému náboženství, avšak přece nastal ob-
rat. Vzkříšení katolicismu v Japonsku děkuje
horlivému působení misionářů z pařížského mi-
sijního semináře. První pokusy misijního apoš-
tolátu P. Forcadea byly téměř bez jakéhokoliv
úspěchu. Však přece již červánky naděje v lepší
budoucnost katolicismu se tehdy ukazovaly na
horizontě japonském. P. Girardovi se podařilo
proniknouti do Jedo a později (1858) do Jokoha-
my. Je nejvýše zajímavé, že 17. března 1865 ob-
jevili P. Petitjean několik katolických rodin, které
si zachovaly katolickou víru svých předků. V
následujících letech přišly do Japonska noví mi-
sionáři, rovněž ze společnosti zahraničních misíí,
kterým bylo umožněno dostati se na ostrov Goto
a Nagasaki. Tam byl též zařizen seminář a ka-
techumenát. Však opět jako blesk — přikvačila
na mladý, teprve v začátcích stojící japonský ka-
tolicismus, vlna pronásledování. Několik tisíc
křesťanů bylo deportováno a uvězněno.

Přece však nadešla doba svobody katolicismu
v Japonsku. Éra t. zv. lenního zřízení, trvající
od r. 1192, skončila r. 1868, kdy veškeré řízení

země koncentruje se v moci císařově. Změněné poměry byly brzy patrné v činnosti misijního apoštolátu. Byla prohlášena náboženská tolerance, svoboda kultu, bylo dovoleno zřizovati katolické školy atd. Měl-li misijní apoštolát z této tolerance mít užitek, bylo třeba veškeru misijní činnost řádně zorganizovati. Tak r. 1876 byl dosavadní jediný apoštolský vikariát rozdělen a utvořeny vikariáty jižní se sídlem v Nagasaki a severní se sídlem v Tokiu. R. 1888 byl zřízen třetí vikariát se sídlem v Osace a r. 1891 čtvrtý v Hakodate.

Téhož roku byl apoštolský vikariát v Tokiu povýšen na arcibiskupství. V následujících letech zřídila apoštolská Stolica ještě 4 prefektury v Shikoku (1904), Nijgate (1912), Sapporo (1915) a Nagoja (1922). R. 1923 byl v Hiroshima utvořen nový apoštolský vikariát a konečně zřízena nová diecése Fukuoka a apoštolská prefektura v Kaposhima. Katolický misijní apoštolát se slibně rozvíjí v Japonsku školami, tiskem, charitou a pod. pracuje k rozšíření Kristovy nauky. Jest otázka: Jaké má vyhlídky katolicismus v Japonsku do budoucnosti. Soudím, že dle dosavadního vývoje misie a nynější situace misijní — celkem dobré. Jistě daleko lepší nežli v Číně, kde otázka katolicismu v budoucnosti jest jedním z největších misijních problémů naší doby.

—»«—

K přednášce misiologa P. J. M. Dlouhého. V neděli 7. února konala se v klášteře dominikánském přednáška misiologa dp. Dlouhého, pořádaná Sociál. student. sdružením dívčím. Ač nebylo ještě v Plzni jméno řečníka dosti známé, přece dostavil se značný počet posluchačstva, mezi nímž byli i čelní zástupci katolické inteligence plzeňské. A možno říci, že všichni přítomní odcházeli z přednášky plni nadšení pro ideál církve — pro misie. Vždyť P. misiolog, který již řadu let zabývá se studiem misijních věd a jemuž, jak on sám naznačil, jsou misie životním cílem, dovedl též svojí nadšenou řečí upoutati pozornost všech a rozvíti v duších zájem o dílo misijní. Kéž by tento zájem neuhasl v srdcích plzeňských posluchačů, ale naopak rozvíjel se stále víc a více. Pak teprve budou mít nadšená slova řečníkova pravý význam. To budí v prvé řadě úkolem katolických studentek, které na podnět dp. Dlouhého založily při SSSd misijní kroužek. Totiž postaraly se, jak tento zájem udržeti a rozšířiti. Necht' však i katolická veřejnost přijme příznivě tento kroužek a pomáhá mu uskutečňovati podle možnosti misijní ideál církve. Váženému řečníku pak, jenž tak nezištně obětoval svůj čas i veškeren finanční náklad s cestou do Plzně spojený pro rozšíření misijní myšlenky, přeji opět jménem všech členek, aby Bůh dopřál mu hojnost milostí a svého požehnání, jehož tolik je třeba k dosažení tak vznešeného cíle.

A. P.

Vzpomínka na blahoslavenou Anežku.

Letos slyšíme všude a čteme i v nekatolických časopisech jméno blahoslavené Anežky. Je

to naše velká národní světička, která byla sice uctívána, ale český národ se k ní přece tolik neúctíval jako k jiným svatým. Tím se snad stalo, že blahosl. Anežka nebyla ještě prohlášena za svatou. Až teprve letos, v době 650. výročí její smrti, snaží se každý blíže ji poznati, všichni ji vzývají o pomoc, ve veřejném životě se o ní píše knihy a konají slavnosti. Je to chvályhodné, že si Češi počínají více vážit svých světců. Měli by je ještě vyvýšiti a ukázati světu, jaké nádherné květy vykvétají z lůna naší vlasti. To nám právě scházelo — větší úcta k blahosl. Anežce — mohli bychom již mít svatou Anežku.

A také kutnohorská Mariánská družina, jejíž odbočkou je naše Sdružení, uspořádala k uctění blahosl. Anežky menší, ale velmi působivou slavnost. Po zapění prosby k blahosl. Anežce za její přimluvu o Čechy, tonoucí ve víru nevěry, u trůnu Nejvyššího, promluvila k nám procitěnými slovy pí. ředitelka Schmutzlerová z Prahy o dobách, v nichž Anežka žila, o jejím vzorném životě a dojmavé smrti. Poznály jsme její ctnostný život, její odříkání a lásku k vlasti. Mohla by býti vzorem dnešní divčí mládeži, která nemá pro svaté věci, bohužel, nic jiného než posměch. Oslava byla zakončena recitací a zapěním velebné družinské hymny. V upomínku nám zůstaly obrázky blahosl. Anežky, které by nám měly vždy připomínati její život a povzbudit nás k sebenepatrnější činnosti na poli charitativním, abychom se jí alespoň částečně podobaly, a tak nejlépe uctíme svou drahou českou světičku.

Předsedkyně.

Organizační hlídka

O svátcích velikomočních odešel navždy z našich řad M. U. C. Josef Šimek, rodem z Rakové u Konice. Byl obětavým pracovníkem v životě katolického studentstva a svědomitým druhým jednatelem Č. L. A. Katolické studentstvo těžce nese jeho ztrátu a vzpomínajíc ho v modlitbách přeje mu lehkého odpočinutí. R. i. p.

Č. L. A. a Č. K. S. Čs.

Ústředí katolického studentstva čl. v Praze

pokládá si za milou povinnost poděkovati z plna srdce všem, kteří přispěli ke krásnému, morálnímu výsledku II. pouti katol. studentstva do Říma. První naše díky patří J. E. ndp. arcibiskupu dru K. Kašparovi za církevní úchvalu pouti a za srdečné jeho rozloučení se se všemi našimi poutníky, kteří byli velmi povzbuzeni jeho krásnými slovy na dalekou cestu do Věčného města. Další naše díky patří Msgru J. Boháčovi za duchovní vedení pouti i za podporu, kterou poskytl několika studentům a umožnil jim tak prožiti radostné okamžiky, na něž se v životě nezapomíná. Další naše díky patří p. prof. D. Trnkovi za iniciativu myšlenky pravidelných poutí do Říma i za neúnavnou práci pro zdar II. naší pouti. Další díky vzdáváme Msgru Dim. Popoviči, který vyslal na pout pět podkarpato-

ruských bohoslovců, čímž tak krásně byla dokumentována jednota československá, Moravanů, spol. katol. akademiků v Brně, za propagaci naší pouti na Moravě. Mnoha vřelými díky jsme zavázáni našim laskavým průvodcům v Římě. Na prvním místě Msgru Černému, vicerektoru Nepomucena v Římě, který byl našim průvodcem ve Vatikánu a pozval naše poutníky k milé návštěvě Nepomucena, koleje čs. bohoslovců v Římě. Mnoho sympatií si získali dpp. řádu dominikánského, P. Dacík, P. Jurák a P. Žálek, kteří velmi podrobně a svým milým způsobem seznamovali nás s krásami Svatého města. Drahým kolegům římské i padovské university náleží rovněž náš upřímný dík za uvítání a milé služby, jež nám radostně prokazovali. Nemůžeme nevzpomenouti zásluh pp. dra Marca Weiricha v Praze a jeho bratra Carla Weiricha v Římě, kteří horlivě připravovali schůzku s italskými studenty a zasloužili se o uvedení filmu »Sv. Václav« v Římě. Konečně vyslovujeme uznání technickému vedení cestovní kanceláře Wagons-Lits-Cook a zvláště jednatelem společnosti p. Ant. Mašinovi, který jistě více vykonal pro pohodlí poutníků, než mu velela jeho úřední povinnost. Jménem všech poutníků vzdáváme všem vyjmenovaným i všem ostatním, jejichž jména nelze úplně zde uvést a kteří neméně se o pout zasloužili, nejupřímnější »Zaplat Bůh!«

Alexej Jaroš,
tajemník.

Emil Zavadil,
předseda.

Sekretariát slovanských katolických akademických organizací konal ve dnech 12. a 13. března t. r. v Bratislavě II. výborovou schůzi, po prvé za přítomnosti zástupců všech organizací ze slovanských zemí: Slováků, Poláků, Ukrajinců, Horvatů, Slovenců a Čechů. Schůzi řídil nynější předseda sekretariátu Dr. Anton Vašek z Bratislavy. Za Ústředí katol. studentstva přítomen JUC. Emil Zavadil, předseda a IngC. Sláva Fotr. Na schůzi se dostavil též bratislavský děkan, prelát Dr. Okánik, u něhož, těsně před schůzí, byli delegáti srdečně přijati. Schůze, mimo jiné, projednala příští kongres slovanských katolických akademiků, jenž se bude konati v září letošního roku v Záhřebě. Byly rozděleny jednotlivé referáty, spojené se záhřebským kongresem. Byl pak vyřešen spor mezi Poláky a Ukrajinci ke spokojenosti obou národů. Delegáti si pak prohlédli radnici a musejní sbírky města Bratislavy a v neděli večer zúčastnili se slavnostního předání Hlinkova poháru, tradiční to slavnosti slovenských katol. studentů. Po dosavadním držiteli poháru Dr. Okánikovi byl pohár předán býv. ministru dr. Jos. Tisovi. Z veřejných činitelů bratislavských byli přítomni: ministr dr. Tiso, dp. prelát Dr. Okánik, prof. Komenského university dr. Hons, senátor dr. Kovalík, Msgr dr. Filkorn, ředitel »Svoradova«, za městskou radu dr. Kováč, šéfredaktor »Slováka« dr. Sidor, předseda sekretariátu slov. katol. akademiků Dr. Vašek a mnohé jiné významné osobnosti. S. Fotr zdůraznil ve svém projevu, že katol. studentstvo západních zemí ČSR snaží se odstraniti všechna dosavadní nedorozumění, která se stavěla do cesty spojení katol. studentstva českého a slovenského. Prohlašuje, že snahou naší je toto sjednocení urychleně uskutečniti a apeluje na zúčastněnou katol. veřejnost, aby i ona přispěla k tomu, aby se upřímná snaha k porozumění se, dvou tak sobě blízkých národů vyvinula. —ot—

Spolupráce Ústředí katol. studentstva s SKM. na Horácku. V pondělí velikonoční 28. března konalo se v Německém Brodě přípravné shromáždění na manifestační sjezd, uspořádané horáckým krajským SKM., spolu s Ústředím katol. stud. Schůzi za přítomnosti asi 50 delegátů zahájil v hotelu Horák ve čtvrt na 11. hod. předseda krajských SKM. br. J. Dušek. Ve svém úvodním proslovu zdůraznil předsedající nutnost spolupráce mládeže katolické s katolickým studentstvem. V tomto smyslu vyslovili se všichni následující řečníci: p. prof. Ing. Kavka z Čáslavě, dp. P. Drda z Německého Brodu, slečna uč. Boumová, která ve své krásné řeči vznesla apel na Ústředí, aby zakládáním SSS. v klášterech připravovalo mladé učitelky pro veřejnou práci, a rovněž i br. Novotný. Předseda Ústředí Zavadil, který se za ÚKSČs. jednání zúčastnil, promluvil na téma: »Úkoly katol. studentstva«, kterou »O úkolech katol. inteligence« doplnil pan prof. Ing. Kavka. V dalším jednání, vedeném za čilé debaty, stanoveno, aby sjezd konal se ve Žďáře u příležitosti eucharistického sjezdu ve dnech 14. a 15. května, ve svátky svatodušní. Shromáždění za nadšeného potlesku všech přítomných zakončeno o půl 13. hod. předsedajícím br. Duškem. Z programu uvádíme, že byl zvolen výbor sjezdu za předsednictví známého spisovatele a přítele studentstva F. X. Nováka. Proto studenti z Horácka a ze západní Moravy, na svátky svatodušní do Žďáru, bude to v programu naší květnové propagace! —LL.

ASS. Královo Pole. 28. února uspořádal náš spolek přednášku kol. předsedy IngC. Slávy Fotra na téma »Studentská pout do Říma«. Zaujímavá přednáška byla zpestřena světelnými obrazy. Diapositivy obětavě zhotovil kol. Fotr za přispění p. dra Svábeníka. Pro toho, kdo se zúčastnil mohutné pouti římské, byl náš večer milou vzpomínkou, ať již na galerii Florencie, chrámy Říma, Svatého Otce, neb sympatické italské kolegy. Ostatní se pobavili i poučili zároveň a pro příští studentskou pout byla vykonána účinná propagace. Přednáška byla čteně navštívena, líbila se a skončila značným úspěchem jak společenským, tak i finančním.

JUC. Frant. Kryštof.

SSSd. v Č. Budějovicích. Krásné a milé chvílky prožily jsme 21. února při členské schůzi. Slečna učitelka Krdídková, bývalá členka SSS., přijela mezi nás, aby ze své praxe zase nám něco pro práci pověděla. Na ní jsme poznaly, že ideály, jež nyní pučí a vyrůstají v mladistvých našich hrudích, je možno si uchránit i v životě — jen chtít! Mezi jiným pravila: »Naším úkolem není narovnávat prohnité kmeny, ale dětem vlévat do duší světlo sv. víry. — Jednotlivec neznamená nic? Ale i nula, stojí-li na svém místě, platí.« — Přednáška kol. Zrnové »Stav katol. školství v jednotlivých zemích« byla rovněž se zájmem vyslechnuta. — Pak rozlehly se naší třídou veselé tóny chodské písně »Když jsem já šel po mezi« a na konec Máňa Žáktů, sluníčko naší třídy, obveselila nás přečtením »Obrázku ze student. života«. Dp. Reban upozornil na časové významné momenty a jako duch, rádce — radí: »Zovtvej sebe sama!« — Rozcházely jsme se nerady, ale s útechou, že i příští schůze přinese nám tak příjemné a nezapomenutelné chvílky. —Jednatelka.

ÚKSČs. děkuje účastníkům stud. exercicií na Moravci za zasláný pozdrav!

Promoce. J. U. C. František Stupka, revisor
 Ú. K. S. Čs., byl 14. března 1932 prohlášen v aule
 Masarykovy university v Brně doktorem věd
 právních i státních. Mnoho požehnání Božího mu
 v příštím životě přeje
 Ú. K. S. Čs.

Literární hlídka

Viktor Dyk: Vzpomínky a komentáře. 1893 až 1918. Kniha I.—II. Nákl. L. Kuncíře v Praze 1927. Str. 331 a 331. V první knize jsou subjektivní hypotézy o politice Riegrově a strany staročeské, dokumentární doklady o událostech k dějinám doby pokrokového hnutí, zpověď o nezdařené politické akci. Druhá kniha se zabývá obdobím válečným, vnitřní politikou a odbojem, přinášeje mnoho cenného nejenom pro politický vývoj, ale i pro literární vývoj a výklad autorových básnických děl. Dykovo základní stanovisko politické je definováno v Prologu II. svazku. Poctivá a vroucí subjektivnost, se kterou Dyk vede boj proti smířovačkám a oportunní politice, vyplývá z jeho závaznosti ideálu. Ideál jako životní norma, která nedovoluje námitek ani neuznává lidských slabostí, ale stále touží po dokonání i postižení ještě nehmataatelného, tvoří charakteristický rys autorovy přímočaré politiky. Jako dílo viry v souvislost národního vývoje bez náhrad a nadpřirozeností jsou oba svazky. Těžké cesty autentickým dokladem o autorově povaze i smýšlení jeho strany. B. S.

Viktor Dyk: Inter arma. Nákl. L. Kuncíře v Praze 1928. Str. 156. Kniha obsahuje soubor statí různého obsahu, které většinou vyšly v Lumíru 1914—1918. Jako Vzpomínky a komentáře, jež vědomě doplňují, mají cenu literární i osobně a národně dokumentární. Mezi řádky je opět vložena politická i kulturní situace tehdejší doby. Otázky literární jsou podminěny politickou aktuálností a národní tendencí. Kterak se shoduje Dykův program politický s činností literární, možno srovnati na črtě o Arnoštu Procházkovi, v níž m. j. je i tato umělecká konfese: »...Nestačí forma, nutno, aby (umělec) dával hutně a plasticky výraz své době a své rase, aby jeho dílo nebyla pouhá osobní improvisace, ale článek vývojového řetězu.« A o něco níže: »Čistý umělecký sen nezasáhne banalita skutečnosti. Opravdová umělecká individualita neutone ve víru a rmutu dne.« Na ustavičný zápas s téměř dvěma znaky českého válečného prostředí ukazují kapitoly Inter arma nejzřetelněji. B. S.

Miloš Marten: Akkord. Essaye. Díla M. Martena sv. 4. Nákl. L. Kuncíře v Praze 1929. Str. 150. Martenův Akkord Mácha-Zeyer-Březina, který je vydáván v druhém vydání, má všechny znaky autorova intelektu: Vyspělou erudici literární, smysl pro plasticky výtvarné hodnocení básnického díla, vznosnou formu, zálibu v ideovém hodnocení doby i dar portretisační zkratky. Ze tří studií nejlépe je stavěn essay o Březinovi. Po pečlivých rozborech na př. A. Vyskočila v Básníkovi cestě a obětavé bibliografické práci Fr. Krémy ustupuje skizza o Máchovi do pozadí. Stejně stať o Zeyerovi zůstává na obdivu a výkladu jistě důležitých složek básníkova charakteru a díla, ale obdobně jako kdysi stať Mrští-

kova kriticky nehodnotí. Studie o Březinovi správně postřehuje vývoj, ideovou i formální strukturu díla. Jenom v analogiích na př. k Verlainovi nebo v jednoznačných zkratkách o díle »neosobním mocností myšlenky a snu« je jednoznačná. V případě Hudby pramenů není rozveden problém slovanského mesianismu ani blíže vyzdvížena architektonická pluralita (srv. studii Březinův essay v Arše XVIII, 4.). B. S.

František Roubík: Český rok 1848. S četnými ilustracemi. Nákl. L. Kuncíře v Praze 1931. Str. 424. Pilná heuristická práce, která v obecně přístupném zpracování a za bohatého ilustračního doprovodu si všímá bouřlivého roku osmačtyřicátého, doplňuje materiál historiků předválečných i popřevratových (Tobolka, Heidler, Kazbunda, Čejchan, Matoušek, Odložilík, Traub a j.) a mnohé archivní zprávy hlavně z bývalého pražského místodržitelství. Vývoj české společnosti a jejího politického smýšlení je vylíčen v kapitolách: první a druhá petice k pamovníkovi, volby do Frankfurtu, Slovanský sjezd, svatodušní bouře a jejich následky. Opomenutím výkladu o hospodářské a sociální situaci středoevropské poněkud zjednotanil názor na vládu Metternichovu (srv. Srbík) a na nezdar tehdejšího radikalismu. Zajímavé jsou údaje situačních zpráv českých politických úřadů a citace z úřední sbírky letáků, vyhlášek, popěvek i karikatur z archivu ministerstva vnitra. B. S.

Brněnská kultura.

Zemské divadlo, splňující rozsáhlý plán, který si předsevzalo na začátku tohoto období, uvedlo na scénu v poslední době několik činoherních premiér. Je to zajímavá hra Milana Begoviče »Bez třetího«, v níž vystupují jenom dvě postavy, žena a muž, který se po 8 letech vrací domů z války a je sžírán krutou nedůvěrou a žárlivostí, až přivede ženu k výstřelu z revolveru. Nestačí mu slova ženy, aby uvěřil její nevině a věrnosti, a proto klesá k zemi mrtev. Hra, třebaž v ní hrají jen dvě osoby, nepostrádá dramatického spádu, jak jsme tomu ostatně zvyklí u M. Begoviče, rutinovaného dramatika, který s divákem žije. Alši Podhorskému se podařilo zvládnouti těžký úkol, který naň vložila režie Brucknerovy »Alžběty anglické«. Je to zpracování známé historické látky o Alžbětě a Essexu. Simultánními scénami na otáčivém jevišti dosahuje se mohutného účinku a překlenutí prostoru. Hlavní postavy vytvořili s porozuměním Urbánková a Lokša. Roztomilá a působivá veselohra F. X. Svobody »Poslední muž«, která byla znovu uvedena na brněnskou scénu, se dočkala radostného přijetí. K uctění hereckého jubilea V. Balouna sáhla brněnská činohra ke hře G. Zápolské »Slečna Maliczewska«, v níž si s chutí a dokonale zahrál sám oslavenec.

Veškerá práce opery byla tentokráte pohlčena přípravami na dva velkolepé podniky, které byly zatěžkávací zkouškou pro všechny. Je to první Schulhoffova opera »Plameny« s textem K. J. Beneše. Zápas dona Juana s la Marte, bytí a nebytí, věčný motiv o svůdci žen, který není nikdy ukojen, je pojat ahasverovsky. Pro hudební zpracování není však dramaticky spádny. Premiéra, na kterou přijela i zahraniční kritika, měla srdečný ráz, ale nebyla přijata s tím bouřlivým úspěchem, jak si zasloužila. Je to proto, že hudba Ervina Schulhoffa je jistě těžko přístupná obe-

censtvu, protože je nová a tudíž nezvyklá. Schulhoff spojuje tu účinně a zdařile prvky staré wágenerovské opery s prvky hudby nejnovější, jazzem, čímž dosahuje neobyčejné šíře výrazových možností. Druhá velkolepá opera je Wagnerův »Parsifal«, který byl očekáván s napětím. Je to jedna z nejvýznamnějších událostí brněnských. Opera, která šest hodin byla dokonale reprodukována za dirigentství Milana Sachse, jehož zdatnost se měla tímto dílem zjistit. Úspěch byl veliký a M. Sachs byl hned jmenován šéfem opery pro příští období. Tím se dostává brněnské operě skutečně tvůrčí osobnosti. Orchester Zemského divadla absolvoval svůj poslední IV. symfonický koncert (Axmann, Ambros, Honneger, Dvořák).

Z jiných koncertů brněnských měly dobrou úroveň koncert PSMU., pořádaný jako vzpomínka na právě absolvovaný zájezd na Pyrenejský poloostrov; koncert Moravského kvarteta; koncert Klubu moravských skladatelů pod názvem Humor v hudbě a velmi zdařilý koncert se skladbami Honnegera, Hindemitha, Schönberga, Petželky a Kaprála; velmi příjemně překvapilo Orchestrální sdružení svými reprodukcemi Debussyho, Nováka a j.; také koncert Opusu měl dobrý průběh; Filharmonický spolek »Beseda brněnská« sálh k vděčným starým vokál, skladbám; je to Carissiniho oratorium, Jephta a tři Bachovy kantáty, úspěch byl zasloužený; sólově koncertoval virtuos na housle Váša Příhoda.

Zemské museum ve své galerii vystavovalo francouzský a italský portret 18. stol. V Alši KVVU. representovali se početně dobře ruští emigranti. Měla to být především výstava Ilji Rěpina, ale ten byl zastoupen nedostatečně jen menšími pracemi, skizami a reprodukcemi. Z ostatních malířů upozornil na sebe A. Korovin svým zátiším s ovocem a rybami, hlavně sytostí barev a pěknou komposicí, dále Bogdanov-Bělskij krajinami a portrety, a Žukovskij hlavně lesními náladami. Tamtéž se uchýlil Antoš se svou bohatou tvorbou, na níž je patrný překotný obrát od krotkého realismu k modernismu. Jenom některé obrazy typu Cikáni, Holka atd. upoutají lehkostí barvy a formou, jiné jsou variacemi téhož námětu: kouty velkoměsta s postavami z polosvěta, jiné jsou jen hrou barev a forem. Všechno je však ještě příliš roztěkané a nevykrystalisované. Daleko mocnějším dojmem působí výstava vyzrálého brněnského umělce Fr. Süsra, profesora školy uměl. řemesel, který vystavuje v Galerii Vaňkové. Süsra zajímá především lidské tělo, jehož plastické podání se mu velmi daří. Vychází z reality a jeho dílo překvapuje formou i barevným podáním. Před ním v Galerii Vaňkové předložil veřejnosti prof. ing. arch. Jiří Kroha práce svých žáků ústavu architektury a stavby měst, které mají jedinou tendenci prostotou dosáhnouti nejvyšší účelnosti.

Přednášek bylo velmi mnoho a z rozmanitých oborů. Již delší dobu pořádá Moravská Uranie každou sobotu přednášku brněnských cestovatelů. Také vyšší škola lidová mívá pravidelné přednášky. Dále byl uspořádán cyklus přednášek o aktuálních otázkách národohospodářských a zahraničních a R. W. Hynek přednášel o Konnersreuthu, Pavel Fraenkl o Durychově Paní Anežce Berkové ve filosofické jednotě a dr. Heger v Moravanu přednášel o poesii v bibli s recitacemi.

Z filmů se delší dobu udržely: Píseň života, Pudr a benzin, Bílé opojení a j.

(Pozn. V posledním článku Brněnská kultura bylo nedopatřením napsáno, že druhou Durychovu přednášku pořádala Lidová akademie. Správně má být Katolická akce. Přednáška pod názvem Náboženství Kristovo a umění vyšla tiskem v Občanské knihtiskárně.) L. V

—»«—

**Sigrid Undsetová: Kristina Vavřincová, Vě-
nec.** Přel. Emil Walter. Kuncíř 1931. Kniha nové doby sv. 27. — L. Kuncíř, který má zásluhu o to, že se nám dostává do rukou dílo S. Undsetové, vydal z jejích historických prací první díl Kristiny Vavřincovy Věnce. Ostatní části, Paní a Kříž, vyjdou letos. Kristina vedle Olava Andumssöna založila světovou slávu této norské konvertitky. Obě práce jsou mohutnou evokací středověkého Norska, Norska ještě katolického. Je to stará láska S. Undsetové. Ještě ji nebylo ani 20 let, když již pracovala o Kristině. Ale práce vyšla teprve za 20 let. Je to drsná píseň o životě severu ve 14. stol., toho severu, v němž současně žila sv. Brigita se svou přísnou askesí. Kristina je dcera norského zemana Vavřince Björgulfsona, tichého, milujícího své děti a ženu a čest svou i jejich. Zaslíbí Kristinu Simonovi Andressónovi, ale Kristina ho nemiluje a oddá se hýřivému Erlendovi Nikolanssónovi, jenž je spřízněn s králem a který má dvě děti se svou milostnicí. Otec, který se vzpíral jejich sňatku, nakonec povolí, když vidí, jak houževnatě lpí Kristina na Erlendovi. Teprve ve svatební noci poznává tento prostý muž, který rozumí a dovede vládnouti mužům, ne však ženám, že jeho dcera, kterou měl nejraději, si neuchovala věncem pro svatební noc. Nad tím širokým proudem života, bloudícího a milujícího, rozprostřela Undsetová odpouštějící shovívavost. Sleduje život Kristiny, hrdé a oddané, mužné a jemné, od jejího dětství, kdy se jí kteréhosi dne zjevila pamí s věncem, až do její svatby. Je to obraz lidu 14. století, silného ve víře, ale drsného a volného v mravech, žijícího uprostřed přírody, divoké i krásné, za tiché pohody i děsivé bouře. Studium severské ságy nezůstalo bez vlivu na ponuru a zase jasnou atmosféru této písně. Překlada mohla být věnována větší péči. L. V.

P. Cassian Karg O. M. Cap.: Malé tajemství. Přeložily a vydaly sestry dominikánky v Olomouci—Řepčíně. Tato drobná, úhledná knížečka může být nazvána úhlavním kamenem v budově duchovního života. Prostý sloh autorův ukazuje čtenáři, že nejen tělo, nýbrž i duše potřebuje dýchat. To dýchání duše je malé tajemství, které duši nadchne a strhává k velkým činům a k vítězství Spasitele. Každá sebemenší událost je vhodnou příležitostí pro duši, aby silena malým tajemstvím apoštolovala pro Krista. Jako příklady promítá autor na papír řadu drobných příběhů a podává jimi svědectví, v nichž láska ke Spasiteli a apoštolský duch se nádherně spojily v jedno. Kdo dovede chápat ideu malého tajemství, »položil základ k bohatému vnitřnímu životu, k pokroku duše, k praktickému a zároveň vospělému křesťanství«. Nejlepší svědectvím a doporučením pro tuto knížku jsou fakta, že vychází již ve XIV. vydání přeložena jsouc do osmi jazyků a hlavně, že již 200 000 duší přivedla ke štěstí, jak uvádí autor v předmluvě. Z. Z.

Alfred Fuchs: O deseti svatých. Knihovna životní moudrosti, sv. V. Aventinum v Praze. — Pro lidi, kteří málo vědí o katolictví a kterým

mohou imponovat veliké vnější skutky »civilních svatých«, bylo napsáno těchto deset pohledů do dějin církve. Ale ani katolíci by na tuto knížku neměli zapomenout, neboť znalost životů svatých není právě jejich silnou stránkou. Dr. Fuchs umí svižným stylem promítnout filmy příběhů největších velikanů světa takovým způsobem, že je před námi na chvíli zcela jasně Láska sv. Pavla, otrocka Ježíše Krista a největšího z Apoštolů, jehož neodstraší žádná překážka od hlásání Víry; mocný intelekt Augustinův, klonící se pokorně před jedinou Moudrostí; neporovnatelná a stále životná myšlenka Míru v klášterní komunistické rodině Řehole sv. Benedikta; úžasný zápal bytosti sv. Františka z Assisi a jeho idylický pohled na vše stvořené; podivuhodná aktivita sv. Kateřiny Sienské, jež zázračnou mocí svatosti obrací duše a takřka řídí Církev své doby; milosrdenství a soucit s ubohými a poníženými sv. Jana z Boha; veselá a přirozená dokonalost přítele mládeže římské sv. Filipa Neri; laskavost a umírněnost jemného, elegantního sv. Františka Salesia; vzorná pastorec svatého zповědníka a největšího faráře Jana Vianneye; jedinečná sociální péče a starostlivost o chudé, opuštěné děti blah. Jana Bosca. — Snad se hodně čtenářů zamyslí nad příčinou a obsahem těchto zvláštních životů; mnozí si pak najdou důkladnější prameny poznání. Dr. Fuchs chtěl ukázat, že svatí nejsou ani dnešku tak vzdálení, jak se leckdy myslí, a že i světce spojovala pouta výsostných tradic. Je to heroická láska k Bohu i k bližnímu, kterou dovedl tak vyjádřit sv. Pavel, a která i Dona Bosca pobízí k odvážným činům útrpnosti; láska, jež vede k blaženosti nepopsatelné a nevyjádřitelné, a s níž se nic nemůže srovnati. J. Č.

Jaroslav Durych: Essaye. Kuncíř 1931. Essaye vyšly jako IX. svazek spisů Jar. Durycha a zahrnují jednak práce z Gotické ríše, jednak práce otiské později ve Tvaru (Vidění básníků a vidění světů) a v Akordu roč. 1931 (Summa viny a umění, Hranice umění). Jsou výborným zdrojem pro poznání Durychova názoru na umění a jsou tedy komentářem k jeho dílu. Nejznámější ze všech je Poetika, podle níž původem, vzorem a cílem umění jest ráj, a Tajemství divé krásy: umění zachraňuje zbytky ráje a rekonstruuje ráj, jehož krása byla dovršena teprve stvořením ženy, jejímž neměnitelným přívlastkem je krása, chudoba a svrchovanost v bolesti. A stejně závažné jsou ostatní essaye (Zápas Jakubův, Hrůza z radosti, Praxe mlčení, Počátek a konec a ostatní), které vycházejí z poznatků, že pravé umění má sloužiti Bohu. všechny jsou spjaty stejným ideovým podkladem. Kdo chce porozuměti Durychovu dílu, jeho pokoře i hrdosti, kdo chce poznati dokonale krásu jeho díla, které tihne k Absolutnu, musí prostudovati, ne pročísti, tyto essaye, jimiž se Durych řadí čestně k Ot. Březinovi. L. V.

Irénikon, 1932, roč. IX., č. 1. — Benediktini belgického převorátu v Amay-sur-Meuse rozeslali minulý měsíc nové číslo devátého ročníku své unionistické revue, na níž čekají všichni přátelé úsilí o sjednocení církví vždy s napětím. Tento svazek (128 stran) obsahuje na prvním místě obšírnou studii o církvi ruské a církvích autokefálních; je to důkladný a přesně podaný pohled do života pravoslavi posledních let. Tento článek, zabírající téměř polovinu sešitu, pečlivě vypracovali mniši vých. obřadu David a Petr

z Amay. Dále uveřejňuje Dom Anselm Bolton přehled překážek sjednocení Církve římské s Východem. Hlavní překážky rozdělují na dvě skupiny, na obtíže věroučné (de fide) a rozdíly theologické (bohosloví a liturgie latinská, bohosloví a scholastická metoda, bohosloví a Codex Juris Canonici). V dalším článku pokračuje mnich Petr v životě sv. Athanasia. Dom Thomas Becquet píše o výstavě umění ruských ikon v Bruselu. Obsáhlý svazek je zakončen přehledy a referáty o literatuře, týkající se hlavně otázek východních a práce unionistické. Spolupracovníků této části je veliká řada z mnoha benediktinských klášterů, hlavně z Maredsons. — Irénikon vždy potěší, neboť zřejmě dokazuje velikou touhu po Unii a hlavně pilnou a stálou práci pro dílo Sjednocení. J. Č.

Vojtěch Martínek: »Plameny.« Vydalo nakl. »Sfinx« v Praze, cena 15 Kč. Druhá kniha Martínkovy trilogie »Černá země« vyšla. Jak jsem již uvedl minule, vyšly »Plameny« knižně v I. vydání r. 1929 (za kterýžto rok byly též vyznamenány státní cenou), když před tím otiskovány byly v románové příloze »Mor.-slez. deníku«, jehož je prof. V. Martínek literárním redaktorem. Kniha sytými barvami líčí příhody dvou nevlastních bratrů, kterýžto osud spisovatele vždy zajímá: Tvrdého, nebojácného tuláka a mírného, zaníceného studenta. Živé obrazy nanášeny jsou pevnou rukou umělce-spisovatele na bílé stránky románu, jenž se vyvíjí plynulým tokem před naší duší. Jsme tu svědky života studentů, ovzduší dělnické domácnosti, stávkových schůzí a bojů o právo hlasovací, výjevů ze šachet, kanceláří a hutí a všeho, co skýtá rozměrný obraz průmyslového kraje. Hutními, širokými tahy zachycuje spisovatel život na haldách, planoucí ohně za noci, volnou lásku, předčasně vzbuzené vášně a výsměšné kruté rozčarování prvních mladistvých prožití. Prostředí je vyličeeno s takovou věrností, že se nám zdá, že žijeme zároveň s hrdiny románů a prožíváme všechno národnostní, sociální i politické vření kraje. Tuto knihu musí čísti každý, kdo chce poznati, jakými neschůdnými cestami bylo se nutno Ostravsku bráti ke svému cíli, než dospělo tam, kde stojí nyní! Oldř. Buráň.

K. Reban: Psáno mužům. Sebevýchova muže k čistotě. Od srdce k srdci, otevřeně, jasně, poctivě a při tom decentně píše autor, známý již z dřívějších prací z podobného oboru, mužům o čistotě. Načrtává obraz této otnosti od let jinošských přes vrchol mužného věku a v životě manželském. Šetří při tom stejně nesmlouvavých, pevných mravních zásad katolických jako se snaží rozuměti obtížím a bojům našich mužů. Je jistě doporučením knížečky, že v soutěži »Špačková fondu« Matice Cyrilometodějské obdržela mezi mnohými pracemi první cenu. Hodí se výborně k hromadnému rozšiřování mezi jinochy a mladými muži. Při hromadných objednávkách sleva, jinak cena spisku velmi vkusně vypraveného Kč 3.50. Vyšlo nákladem Československé akciové tiskárny v Praze.

Zasláno.*)

Rukopisný boj obnoven.

V poslední době začíná českou kulturní hladinu čeriti znova obnovený boj o pravost či podvr-

*) Za zaslané redakce neodpovídá, nýbrž odpovídá si za článek sám autor.

ženost Rukopisů (RZ a RK). Otázka, která již po řadu let zdála se býti definitivně vyřízena v neprospěch věrohodnosti nejstarobylejších literárních památek českých, opět a naléhavě vrací se do stadia svého řešení, pro i proti. Po všechen čas, tragickým skolem Pičovým zdánlivě skončeného zápasu, v němž tehdy jednu z posledních a vskutku smrtelných ran dal »septimán« feuilletonem v »Času«, udržoval se, jak viděti, hlouček lidí, nepřesvědčených o průkaznosti »důkazů« o podvrženosti RKZ, a věřících neochvějně v jich pravost. Z ústraní soukromých pracoven a vědeckých časopisů, z literárně-historických a mluvnických seminářů universitních je nyní otázka ta vynesena na široké forum veřejnosti, když těmto »skalním« přívržencům zřejmě postavil se v čelo univ. prof. Dr. Frant. Mareš, býv. dvojnásobný rektor university Karlovy, autor řady v celém vědeckém světě vysoce ceněných děl z oboru fyziologie, po němž nazván universitní zákon z r. 1920 »lex Mareš«.

Výzvu k obnovení rukopisného boje byla před málo měsíci vyšlá Marešova kniha »Pravda o rukopisech Zelenohorském a Královédvorském«, dnes již známá v široké veřejnosti. Obsáhlé dílo toto, souborně a s velikou odbornou znalostí uvádějící dosavadní, již známé, i nové věci v oboru RKZ, způsobem kritickým a vědecky objektivním, bylo podnětem k vystoupení prof. Flejšhans, největšího současného odborníka našeho v staročeské literatuře, v počátcích rukopisného boje odpůrce, pak na čas přívržence a nyní opět odpůrce pravosti RKZ. Prof. Flajšhans obral si práci Marešovu za předmět dvou přednášek v Historickém klubu a podrobil ji, netaktní formou, nevěcné kritice, kterou více poškodil nežli prospěl věci táboru, který jej do boje vyslal. Napadenému, první přednášce přítomnému prof. Marešovi nebylo v debatě uděleno slovo na obranu a tak vyhověl pozvání Kultur. odboru Politického klubu »Vlajka« a přednášel 11. března t. r. v Městanské besedě v Praze »O nynějším stavu otázky rukopisné«. Obecenstvu, jež vyplnilo sál do posledního místa a skládalo se ponejvíce ze středo- a vysokoškolských studentů, podal prof. Mareš přehledně a srozumitelně podstatu a vývoj rukopisné otázky, dotkl se všech jejích významných detailů. Reagoval na nejzávažnější tvrzení Flajšhansova spisku »Jak to vlastně bylo«, jenž je nepřesným otiskem dvou jeho přednášek v Hist. klubu. Znovu rozebral všechny nejzákladnější a dosud tradované důvody proti pravosti RKZ a prokázal jejich nedostatečnost nebo klamnost. Posluchači »vědecky« o Rukopisech vzdělaní oficiálními středoškolskými a jinými příručkami literárními, přesvědčení »výsledky realistického vědeckého badání« o »V. Hanka fecit«, novodobé »berlínské modři«, o »proužkovém důkazu pro každého« atd., zvěděli zde, jak je tomu ve skutečnosti i »jak to vlastně bylo«. Ukázal, jak pod tíhou opravdových důkazů vědeckých (chemický důkaz starobylosti Rukopisů podal v roce 1911 i nynější Sv. Otec, tehdy knihovník milánské Ambrosiany, spolu s paleografem Vergou (pozn. pis.) opouštějí dnes již sami odpůrcové jeden »důkaz« za druhým. Přednáška Marešova, pronesená klidným, osobních útoků prostým tónem, obsahově věcná a přesvědčující, kontrastovala sympaticky s přednáškami Flajšhansovými, odkazujícími nevěřící v podvrženost RKZ do blbince (!). Byla často přerušována bouřlivým potleskem posluchačů, jejichž některé dotazy byly po přednášce prof. Marešem zodpověděny

Rukopisný boj je obnoven; bude jistě se zájmem sledován další jeho průběh, v jakých ještě úsecích a jakými novými metodami bude veden.
—ajs.

Divadlo a film

Lelíček ve službách Sherlocka Holmesa s VI. Burianem uvádí Elekta-film podle české humoresky Hugo Vavrise. Libreto V. Wassermann, režie Karel Lamač, hudba Josef Kumok, výprava H. Fenchel, H. Gödert. Je to čtvrtý Burianův film a je zřejmě vidět, že jeho filmová vývojová linie jde nahoru. VI. Burian zde hraje po prvé dvojí úlohu: Králova dvojníka Františka Lelíčka, prostého úředníka, vždy zadluženého, rodem z Brodku na Hané, a krále Fernanda XXIII., všemocného vládce nad Portorikem, osobně však nesmělého a zbabělého člověka, jenž jako král nechce vůbec přicházeti do styku s poddanými, obáváje se stále úskočné smrti. Sherlock Holmes po poradě s dvěma zasloužilci opatří tedy králova dvojníka, jímž je právě Lelíček. Lelíček se úlohy královské zhostí velmi dobře, odvážně, někdy až hanácky prostodušně, ale burianovsky sebevědomě a proto komicky. Velmi roztomilá královská, ale více již lidská je Lída Baarová v úloze královny právě i náhradnice. Z ostatních herců třeba se zmíniti o Theodoru Pištěkovi, Čenku Sléglovi, Josefu Rovenském, Emanu Fialovi a jiných, kteří všichni s Mac Fričem byli výbornými spoluhráči VI. Burianovi. Po stránce filmové je tento kus nesporně na výši s hodnotnými filmy světovými a je to také jediný a první film český, jehož působnost není jen omezená na hranice Čech nebo Československé republiky. Karel Lamač zde ukázal opět, že jeho režisérské schopnosti nejsou prostřední a třebaže pojal filmový děj poněkud jinak než autor české humoresky, vytvořil přece jen film, jímž je dokázáno, že i v malých poměrech možno udělati práci, jež důstojně reprezentuje úroveň českého filmového umění. Fotografie jsou bezvadné a hudba přiléhavá. Příjemně se pobavíte!
-vč-

Esperantská hlídka

Rídí Fr. Boreš, Litovel, Šerhovní 115.

Předseda franc. Spolku pro rozšíření esperanta, Ernest Archdeacon, poslal italskému pres. Mussolinimu veřejný dopis, ve kterém zdůraznil potřebu mezinárodního jazyka a žádal ho, aby nařídil zavedení povinného vyučování esperanta na všech italských školách. Píše, že ani Francie, ani Anglie neucíní první krok pro oficiální zavedení esperanta do mezinárodních styků, neboť jak Francouzi, tak i Angličané se domnívají, že tento úkol převezme jejich jazyk. Přece však není třeba mít obavy, že rozhodnutí Italie by nebylo od ostatních národů napodobováno. Mnohé, prostřední národy, jako Holandsko, Švédsko, Španělsko a hlavně Československo, čekají jen na povel některého z vel-

kých národů, aby ho následovaly a rozhodly se pro esperanto jako jedinou mezinárodní řeč.

*

ICK. (Internacia Centra Komitato, Mezinárodní ústřední výbor) v Genéve podává v Heroldo de esperanto (esp. týdeník, vychází v Kolíně n. R.) sto důkazů o své činnosti v letech 1930 a 1931.

Od svého založení (1925) do 31. XII. 1931 odeslala kancelář ICK. celkem 19.075 dopisů, 3.656 dopisnic a 40.039 tiskopisů.

ČOS. vydala ku IX. všesokolskému sletu 12-stranový esp. prospekt, bohatě ilustrovaný.

Četná přání, aby v Jitře byl veden kurs esperanta, nemohu zatím splnit, neboť nemám k tomu souhlas redakce. Jest pravda, že zprávy o esp. hnutí nemají velké ceny pro ty, kteří se chtějí esperantu naučit. Dosud bylo úkolem E. H. vzbudit zájem o esperanto. To se mi také již podařilo a proto mne těší četné dopisy, které to dokazují. Bylo by pro mne skutečným potěšením, vésti na tomto místě řádný kurs. Prozatím však musím jen doporučit to, co dříve — soukromé studium podle učebnic. (Viz čís. 7—10 min. roč.) Doufám však, že takový zájem získá pro naši myšlenku i p. redaktora a že v příštím roce zahájíme v Jitře kurs. Prosím všechny zájemce, aby mi sdělili svá přání.

—>0«—

Z domova i ciziny

Basiliáni.

Staroslavny řád sv. Basila Velikého, jehož členy byli i naši sv. apoštolové Cyril a Metoděj, měl do roku 1920 jen jediný noviciát, a to v Krechově v Haliči, ač měl již misijní domy v Kanadě a v Brasílii. Roku 1921 otevřeli také v Kanadě noviciát a tak se tvoří provincie kanadská. V Maďarsku byli také basiliáni, ale nereformovaní, kteří neměli s reformovanými basiliány styků. R. 1920 ujali se reformování basiliáni z Haliče s vědomím sv. Stolice a se svolením čsl. vlády, reformy basiliánských klášterů na Podkarpatské Rusi. Od té doby přicházejí do noviciátu basiliánského, zřízeného v Mukačevě, hoši rusínští, maďarští a také rumunští. Pak zřídili rumunští basiliáni noviciát v Bixedě v Rumunsku, čímž se tvoří vlastní provincie rumunská. Basiliánský klášter v Maria Pócz v Maďarsku přijal rovněž reformu, jeho starší členové i novici vzdělávají se v Mukačevě, ale časem bude mít jistě také svůj vlastní noviciát a bude takto základem provincie maďarské.

Češi a Slováci považují se za průkopníky unionismu, bylo by si tedy právě v zájmu unionismu přát, aby také čeští a slovenští hoši vstupovali hojně do noviciátu basiliánského a svými styky s katolíky západními budili zájem a lásku

k unionismu, který prý — podle Vilinského — nemá v mladé generaci české a slovenské uvědomělých stoupenců; první noviciát a zároveň bohoslovecký seminář, vedený po tři a půl roku samými sv. apoštoly Cyrilem a Metoděm — 863 až 867 — měli jsme na Hoře svatoklimentské na Moravě. První slovanské kněžstvo naše bylo basiliánské, až je Svatopluk vyhnal z naší vlasti. Bylo by tedy dějinným zadostiučiněním, kdyby nástupcové našich sv. apoštolů na některých místech, posvěcených prací sv. apoštolů, zase u nás zakotvili. Na začátku budou tu jistě těžkosti, ale těžkosti ne nepřekonatelné. Výchova noviců v Mukačevě děje se totiž jen v jazyku maloruském, poněvadž instruktoři jsou z Haliče. Novicové mukačevští jsou pro nedostatek profesorů nuceni studovati v Haliči se studenty haličskými. Myslím však, že by se i přes počáteční těžkosti každý pilný a nadaný Čech nebo Slovák hravě propracoval k úplné znalosti jazyka maloruského, aniž by musel zůstat ve studiích pozadu. Maloruština je naší řeči velmi podobnou, již lze se tím snadněji naučiti, čím více znalosti přinese student ze střední školy aspoň azbuky. Až bude dostatek basiliánských profesorů českých a slovenských, může býti zřízen noviciát a gymnasium basiliánské s vyučovacím jazykem českým nebo slovenským.

Podmínky pro přijetí kandidátů kněžství jsou: 1. Povolání ke stavu duchovnímu a pevné rozhodnutí zůstat v řádě, kde je do smrti vázán sliby chudoby, čistoty a poslušnosti, 2. věk ne méně než 15 a ne více než 25 let, 3. aspoň čtyři třídy klas. gymnasia (nebo reálného), absolvované s dobrým prospěchem, 4. výjimečně se také přijímají absolventi škol měšťanských a reálků (4 třídy), ale musí to býti žáci mimořádně nadaní, kteří by nejdéle ve dvou měsících doplnili příslušné vzdělání latinské, 5. kandidát musí být legitime natus et sine ullis impedimentis (manželského původu a bez překážek), 6. musí s sebou přinést šaty a prádlo na dobu kandidatury, která trvá osm měsíců, 7. potřebné doklady: školní vysvědčení, křestní a domovský list, lékařské vysvědčení a vysvědčení zachovalosti od svého faráře nebo katechety, 8. římský katolík musí být rozhodnut, že zůstane slovanským (řecko-) katolíkem.

Podmínky přijetí za řeholního bratra: 1. jako u kandidátů kněžství, 2. věk ne méně než 15 a ne více než 25 let (nejraději jsou přijímáni kandidáti po skončení presenční služby vojenské), 3. ukončení aspoň školy národní, 4. znalost některého řemesla nebo aspoň jeho základů (truhlářství, zámečnictví, obuvnictví, kuchařství, krejčovství atd.).

Končím s přáním, aby mé informace vzbudily řádu basiliánskému hojně následovníků sv. apoštolů Cyrila a Metoděje z řad katolické mládeže československé.

Jes.

Zahranční hlídka

První mezinárodní kongres universit. katol. tisku v Lille. Ve dnech 3.—6. března t. r. konal se v Lille I. mezinárodní kongres universit. katol. tisku, svolaný Federací katol. studentů v Lille.

Oficiálně zahájen byl v pátek dne 4. března o půl 10. hod. dopol. ředitelem journal. školy Derschavem, jenž přivítav zástupce Belgie, Číny, Francie, Holandska, Irska, Jugoslaviie, Kanady, Litvy, Maďarska, Německa, Polska, Švýcarska a Československa, projevil radost nad tím, že kongres koná se právě v Lille, a nastínil jeho program. Poté ujal se slova H. Mellac, redaktor zdejší stud. revue a promluvil o činnosti katol. studentů v Lille a rozvinul debatu o studentském tisku. Zdůrazněna a dána přednost student. revui před časopisem a prodebatována otázka propagandy mezi čtenářstvem. Po krátké prohlídce města a po fotografování promluvil odpoledne předseda švýc. katol. studentů a současně zástupce Pax Romany Pochon o stavu studentského tisku ve světě vůbec, vzpomenuv též čl. studentského časopisu »Jitra« a »Života«. V sobotu pak pojednáno bylo o spoluúčasti ostatních studentských katol. federací na jednotné katolické revui, jež by měla vycházeti v Lille. Usneseno zříditi v Lille přípravné komité, komisi, jež by informovala prostřednictvím svých zástupců o stavu katol. tisku v jednotlivých zemích. Bylo by výhodné, kdyby každá federace cizí zastoupena byla studentem v Lille studujícím, který by byl v kontaktu se svou federací. Po výměně názorů mezi delegátem francouzským a německým odročeno tento návrh projednati na tiskovém kongresu v Bordeaux. Odpoledne konalo se závěrečné slavnostní shromáždění za předsednictví J. E. nejdp. kardinála-biskupa Liestarta, na němž o student. katol. mládeži promluvil prorektor Katol. ústavu v Paříži de la Serra a p. Doucoeur. Následovaly projevy zástupců jednotlivých zemí a odesláním telegramu Sv. Stolicí bylo shromáždění zakončeno. Večer zahráli pak zdejší studenti velmi zdařilou revui ze života studentů a profesorů katol. university. Kongres zakončen byl v neděli dne 6. III. slavnostní mší, průvodem městem a položením věnce na hrob padlých. Po čas kongresu konala se výstava studentského katol. tisku, jež se těšila velkému zájmu a početné návštěvě. Z českoslov. stud. časopisů zastoupena několika exempláři »Jitra«. Za katol. studentstvo československé se sjezdu zúčastnil a na slavném shromáždění promluvil lektor češtiny v Lille, stud. Macháček.

—cha.—

X. výročí katolické university v Miláně.

Daleko šťastnější jsou naši kolegové italští, kteří mají, byť i jedinou, katolickou universitu v Miláně, která v březnu t. r. oslavila již desáté výročí svého trvání. Dějiny university počínají již v roce 1909. Přípravná fáze trvá až do roku 1920. Šťastně byly vyřešeny nejdůležitější dva problémy: finanční a právní uznání se strany státu. První vyřešil mecenáš hr. Lombard a obětavost italských katolíků, Posvátná Kongregace de Seminariis et Universitatibus studiorum uznala stanovy i ministerstvo uznalo nový ústav jako právnickou (morální) osobu. A tak v roce 1922 vzniká první katol. universita v Miláně, jako výslednice snažení katol. kongresů a organizací katol. universitních studentů. V prvním akademickém roce měla universita 50 posluchačů, dnes má přes 1000 a značně byla rozšířena. Mnoho pro rozvoj této university znamená od jejího vzniku rektor P. Agostino Gemelli. Finanční prostředky pro universitu jsou sbírány po všech farnostech celé Itálie při »Giornata universitaria« (den universitní). Jaký krásný to příklad k následování! Jš.

ÚKSČs. obdrželo v těchto dnech srdečný příspěvek od kolegů španělských, sdružených v Confederacion de Estudiantes Catolicos de España. Španělští katol. studenti, kteří prožívají těžké zkoušky se strany státního režimu, nám vřele děkují za účast, s kterou sledujeme jejich hrdiný zápas a vzdávají zároveň dík za pozdravný příspěvek, který jim Ústředí čl. katol. studentstva zaslalo. Přejeme španělům mnoho štěstí v jejich boji!

U. K. S. čl. en 1932.

Un regard, jeté sur l'activité de U. K. S. čl. nous assure, qui la Fédération est toujours à sa place ce qui concerne la formation religieuse et morale de la jeunesse intellectuelle. Le travail principal dans les mois derniers fut l'organisation de conférences et discussions sur des questions les plus importantes, qui se posent à l'heure actuelle, traitées d'un point de vue catholique.

Ainsi, on a organisé huit réunions dans les différents centres de la République, sous les auspices de la Fédération, dont une destinée exclusivement pour les étudiants. Aussi, nous sommes heureux de pouvoir constater, que l'activité de U. K. S. čl. a réussi de s'étendre à deux domaines nouveaux: une commission missionnaire a été créée et un secrétariat permanent, qui a pour but de réaliser chaque année les pèlerinages d'étudiants, dont le premier en 1931 à Rome est devenu une grande manifestation.

Mais l'activité de U. K. S. čl. ne se borne pas à cela. En tout premier lieu la Fédération se préoccupe de créer une atmosphère favorable à son programme religieux, qui se manifeste d'autre part par l'organisation des cours et des conférences apologétiques et des exercices spirituels avec communion générale pendant les fêtes de Pâques. C'est ici que finit l'activité de la Fédération et commence celle de ses associations, dont la plupart coopère d'une manière très importante avec la commission administrative de Prague.

Dopis z Tábora.

V 7. čísle »Jitra« odpovídá obšírně redaktor na kritiku »Jitra« v časopisu »Dni«. Divím se, co někteří lidé proti »Jitru« stále mají. Jitro se všeobecně líbí a má-li snad nějaké nedostatky, není to jistě vina redaktora. Vytýká se především nedostatek humoresek a jiných veselých článků ze života studentského. Ale nepošle-li je nikdo, nemohou tam býti. Vždyť redaktor není tu snad proto, aby bavil čtenáře. Že »Jitro« nevyhovuje studentům všech tříd, je pochopitelné, uvážíme-li značný věkový i vývojový rozdíl. Zábavná příloha »Jitra« bude jistě vítána, je jen otázka, zda bude dost vhodných příspěvků. Na důkaz, jak se »Jitro« líbí, uvedu příklad z naší třídy. Jeden poetistický básník naší třídy, píšící komunisticky-výbojné básně a přitom bez vyznání, rozhodl se poslat do »Jitra« několik příspěvků. Varoval jsem ho, že to přijde asi do koše (jakož se i stalo!), ale nebránil. Snad chce, myslím si,

následovat svůj vzor Jar. Seiferta. Bude-li to slušné a uveřejní-li mu to, bude odebíratí »Jitro« a kdož ví, co se může ještě stát. Leč nestalo se nic, neboť celá zásilka se ocitla v redakčním koši s málo povzbudivou poznámkou. Nechci ty příspěvky snad hájit, uvádím to jen jako doklad, že o »Jitro« je zájem i v opačném táboře.

Teď konečně něco skutečně z Tábora. Jak je člověku smutno, když čte v organizační hlídce zprávu o bohaté činnosti SSSm v Č. Budějovicích a u nás — nic. Krátce po pražském organizačním kursu byl nám přečten výnos, zakazující organizační činnost studentstva na podkladě náboženském a vůbec jakékoliv organizování. Dali jsme se postrašit (zastašit dal jsem se bohužel i já) a rozprchlí se do všech stran. Když se ukázalo, že poplach byl planý, chtěli jsme obnovit činnost, ale nemůžeme členy dostat dohromady. Chtěli jsme utvořit při ASS volný kroužek, ale ani zde nebylo úspěchu. Studenti ztratili většinou zájem o věc a tak po dvou letech slušné činnosti hrozí rozpadnutí Sdružení. Již jednou zde pokus o organizaci katol. studentstva ztroskotat a nedej Bůh, aby se historie opakovala. Snad je zde nějaké nezdravé podnebí, většina katolických spolků v zdejší kraji jen živoří. Jsme na husitské půdě, v městě žižkově. Přeji oběma SSS v Čes. Budějovicích a novorozenému SSS v Třeboni mnoho zdaru v jejich činnosti, aby mohly vykonat pro náboženského obrození jižních Čech to, co nevykonáme my. Zdař Bůh! J. N. P.

Něco o této rubrice.

V letošním ročníku »Jitra« jaksi není viditelného zájmu o tuto rubriku. Tu a tam jen několik stísněných slov, z nichž vane strach a nejistota. V čem hledati kořen těchto příznaků? Odpověď je snadná: Vím příliš dobře, jak loni dopadly debaty vedené na tomto místě! Velká většina zavrhuje podobný tón, jakým byly tehda pronášeny názory jednatelů debatérů, ale mně se tak zdá, že bylo v něm vždy tušiti kus zdravého života a zájmu, a proto nevidím v něm žádné špatnosti. Život je vždycky předpokladem, že časopis se líbí! A minulý ročník byl svědkem života velmi bujného. V jednom čísle byly až 4 stránky »řádků« a vždy bylo o něčem hovořiti. Letošní ročník? V čísle pár řádků, jaksi vynucených a dost. Dalo by se debatovati o mnoha věcech (i jiným tónem a způsobem než loni), ale je tu už jistá nedůvěra, která těžko půjde odstraniti! Jsem však přesvědčen o tom, že prolomením této neviditelné hráze stane se rubrika znovu velmi vyhledávaným kolbištěm k debatám a projevům názorů o té či oné věci. Kdo tuto úlohu převzme na sebe a hráz prolomí?! Oldř. Buráň.

Hlas středoškolačka.

Snad to byl článek kolegy redaktora v posledním čísle »Jitra«, který zrychlil puls »dřimajícího« katolického středoškolačka a v jeho mozku rozvířil atomy »chytráckého Moraváka«. Nesmí se tak černě pohlížeti na moravské studenty. Máme snad více, abych tak řekl, průbojného ducha, než studenti čeští. Prosim, nemyslete si jen, že my Moraváci chceme za každou cenu kritisovati »Jitro«. Není také třeba, abychom své názory o »Jitře« skrývali. Nechci tímto vnucovati nikomu přesvědčení tak zvaných »chytráckých Moraváků«, a rovněž nechci soustavně kritisovati každé slovo kolegy redaktora v minulém článku.

Odpovídám jen na některé myšlenky kolegy redaktora, s nimiž nemohu souhlasiti. Chci proto objasnit naše postavení i naše posudky a představy o »Jitře«. Myslím, že se mnou bude souhlasiti více kolegů.

K výchově katolického středoškolačka je především třeba znáti jeho duši a jí rozuměti. Vžijte se do našeho postavení a zamyslete se nad několika mými rádečky. Katolický středoškolaček není »putěnkou«, již dostačí papírová paráda. Říkáte: »Jitro« není časopisem jen studentů jako »Studentský časopis«, ale »Jitro« je především pro studenty. Má katolického studenta vychovávat. Dobře. Je to pěkně sice pověděno — ale neuspokojíte nás tím. Když není vyhnutí, vše se dá vymluvit rámcem výchovy. Máme již ale té výchovy až po hlavu. Vychovává nás škola, pak u katolického studenta je to profesor náboženství, který tvrdí, že katolický student má číst věci čistě jen katolické (na příklad Machara — toho prý čist vůbec nemáme), dále katolické spolky a konečně náš vlastní časopis »Jitro«, který nás chce zas jen a jen vychovávat. Oč mnohem samostatnější je pokrokový student! Ten je pokrokovým veskrz a nepotřebuje ho k tomu nějak nutiti »Studentský časopis«. Těmi články, jež jsem v »Jitře« četl, chcete nás vychovávat? Jsou to články z většiny nestudentské, jejich autoři nechápou a nevžívají se do duše dnešního katolického středoškolačka. Konečně si myslím, že to není v »Jitře« žádná výchova, a že nemá žádných směrnic. Je úplně roztržistá. K výchově katolického středoškolačka by úplně postačila »Duchovní hlídka«, pěkně řízená duchovním rádcem P. Alf. Daňhou, potom jeho výchovné články — ten naší duši zajistě rozumí. A časem tak nějaký výchovný článek od některého známého katolického spisovatele. Potom by zajistě »Jitro« vychovávalo podle určitých směrnic. Či chcete tou vaší výchovou ubíjet našeho volného ducha? Myslím, že to nepůjde. Těmi výchovami v »Jitře« nás nezískáte. »Jitro« nevzbuzuje u nás žádný hlubší zájem, netěšíme se na ně tak, jako studenti pokrokoví na svůj »Studentský časopis«.

A to je u většiny katolických středoškolačků. Vzbudte u nás zájem! Chceme něco svého, chceme se sblížit a poznat. Tak bychom vytvořili pevný organismus katolického středoškolského studentstva, sdružený literárními vlastními projevy v »Jitře«. Byla by to naše výchova, přátelství, různé názory, rozpravy — třeba si myslím ve formě dopisů. Každý středoškolský student by se pak zajistě nového čísla »Jitra« ani nemohl dočkat. Byl by zájem — a tak »Jitro« by plnilo svůj úkol, své poslání: bylo by teprve časopisem středoškolačků. V něm by se jevila čistá a při tom vlastní, svérázná naše duše. Pracovali bychom rádi a naše práce by nás těšila — sblížila by nás. Věřím, že »Jitro« jen tak nás může připoutat, získat, sdružit v řetěz, jehož články by pevně do sebe zapadaly. Prosíme jen o vlastní studentskou kulturu. Mýlí se velice kolega redaktor, když si myslí, že chceme legraci nebo psinu. Tak pojímá studenta jen on a při tom nás vůbec nechápe. Předně my středoškolské studenty nechceme žádný humor nebo legraci, jak si myslí kolega redaktor, která je v kalendářích. Takový kalendářský humor necháme našim dědečkům a babičkám. Žijeme v jiné době a máme jiné zájmy. Kalendáře nečteme, a proto ani se nebudeme snažiti vytvořit v »Jitře« něco obdobného kalendářskému

humoru. Jedině snad v té věci souhlasím s kolegou redaktorem, že »Jitro« není pro studenty nejmladší. Pro ně není v »Jitře« ani slovíčka. Jaký pak teprve u nich »Jitro« má budit zájem? Myslím ale, že příloha pro tyto studenty je zbytečná. Podívejte se na takový »Studentský časopis«. Nemá žádnou přílohu pro nejmladší a těší se naň, jak primánek, tak i oktáván. Vyhovuje všem studentům. Nebylo by to možné i u našeho »Jitra«? Stačilo by je sblížit články od studentů a také i jejich vlastními články. Či chcete také ty nejmladší zase jen a jen vychovávat?

Konečně, proč věnujete tolik místa hlídkám, z nichž mnohé se vůbec nečtou a také nemají pro nás význam? Myslíte si, že nás jimi vychovávají? Takové »Divadlo a film« pro nás mimopražské, venkovské studenty je bez ceny. A Pražáci se o tom dočtou zajisté v četných kritikách pražských. My se s nimi můžeme také v různých časopisech seznámit. Co má za význam esperantská hlídka? Těch pár číslic — jinak nic. Proč v literární hlídce tolik knih, z nichž mnohé jakživ nebudeme čísti; proč ne něco nového z naší literatury? (R. Michels: Strany a vůdcové — Dr. Johannes Ude: Sociologie — Anton Worlitschek: Soziales Christentum.) — Studenti, kdo jste si to objednali a kdo to z vás bude čísti? A misijní hlídka? Nemá pro nás význam. Máme svá SSS, máme Mariánské družinky — to jsou takové naše misie. A proto musí být ještě zvláštní misijní hlídka? K čemu tolik kouskování a tříštění? Lépe jednotný, pevný organismus. A jak je možno při té chtěné výchově uveřejnit v »Jitře« tak zvláště záležející článek, jako je od O. Buráně: Moje přednáška v radiu. Dojalo snad redakci přesvědčivé zakončení, že přimhouřila obě oči?

Zaved'te, prosím, v »Jitře« dopisy, čistě naši studentskou hlídku. Poznáte naše smýšlení, naši duši. A tím vším se můžeme skutečně vychovávat. Budou se zajisté potom všichni středoškolská katoličtí studenti na »Jitro« těšiti. Vzbudí se u všech zájem. Poznáte, že nejsme »chytrácti Moraváci«, kteří dovedou a chtějí jen kritisovat, poznáte, že umíme s nadšením pracovat za vytknutým cílem a za naší ideou, kterou si vždy uhájíme. Bude nás těšiti vlastní práce. Moravští kolegové, souhlasíte?

J. Valoušek, VII. rg. B.

Milý kolego,

právě jsem obdržel Tvůj dopis, v němž reaguješ na můj článek v »Jitře«. Nevím, jak tomu mám rozumět, že právě jsi se ozval první Ty, který jsi snad nikdy nic pro »Jitro« nenapsal, pokud si ovšem pamatuji. Říkáš, že nemám černé pohledy na kolegy z Moravy, jak Ty říkáš Moraváky. Já jsem nechtěl generalisovat a měl jsem při psaní toho článku na mysli právě ty kolegy z Moravy, kteří jen a jen v dopisech a projevech soukromých i veřejných »Jitro« kritisují. Tímto dopisem jsi se vlastně zařadil do této kategorie, již byl můj článek adresován. Přečti si, kolego, můj článek ještě jednou, a to pozorně, a poznáš, že nikomu nekřivím.

Nyní však musím něco říci k některým speciálním bodům Tvého dopisu. Užíváš s velkou oblibou výrazu »Moraváci«. Prosím, tohoto výrazu jsem ani jednou ve svém článku neužil a také nikdy neužiji pro jeho méně příznivé významné

zabarvení, s jakým se tohoto výrazu užívá právě v Čechách, lépe řečeno snad v Praze.

Dále píšeš, že máme té výchovy již nad hlavu a ještě nyní i »Jitro« chce vychovávat. Prý daleko samostatnější je student pokrokový. »Ten je pokrokový veskrz a nepotřebuje ho k tomu nutiti nějak „Studentský časopis“.« Nuže, budiž podle Tvého, ale poněvadž katolický student není veskrz pokrokový, tedy se musí vychovávat. Líbí-li se Ti tato dedukce z Tvého tvrzení, nevím, mně aspoň ne a naprosto s ní nesouhlasím. Píšeš, že dnešní student potřebuje jiné metody výchovné, než na jakou jsme byli dosud zvyklí. Nuže, nezdá se Ti, že právě i »Jitro« často přináší tyto nové metody, o nichž Ty jen nejasně blouzníš? Ty jsi jediný, který tvrdíš, že »Jitro« ubíjí ducha. Prosím Tě, nečti »Jitro«, aby Tvůj volný duch neutrpěl úhony. Že by s Tebou souhlasila většina katolického studentstva, není pravda. Nikdy jsem podobné myšlenky od nikoho neslyšel, ani nikdy nikdo nic podobného redakci nenapsal. Proto pozor s tak odvážnými soudy, aby to neuškodilo Tobě samému, katolickému studentstvu Tvůj hlas patrně vůbec neškodí.

Dále píšeš, vzbudte u nás zájem! To je krásná myšlenka, ale soudě podle Tvého dopisu, zdá se, že máš dosti odvahy a zájmu a ještě chceš, abychom my zájem vzbuzovali. Já nevím, jak si to představuješ, mluvíš něco o formě dopisů. Nuže, pište ty dopisy, my je otiskneme, ale když tu žádné nejsou, nemohu já každému zvlášť psáti, aby mi napsal dopis o tom nebo onom. Účelem redakce není zadávat domácí komposice, to snad uznáváš!

Mluvit ještě jednou o tom humoru v »Jitře« atd., to považuji za zbytečné! Příloha pro studenty mladší je podle Tvého soudu zbytečná. O tomto problému uvažovali lidé povolanější a mohu Ti prozradit, že jejich názor se nikterak nekryl s Tvým míněním.

Konečně ještě něco k těm hlídkám. Ty pro Vás »venkovské«, to je podle Tebe mimopražské, nemají významu. Prosím Tě, nikde to neříkej před někým ještě jednou tak hlasitě. Tak »Divadlo a film«! Prosím, to je nehoráznost, které bys se jako septimán rozhodně měl vyvarovat, poněvadž jako student o to musíš mít zájem a proto tato hlídka je v »Jitře« docela oprávněně. Literární má též svoji oprávněnost, a že se v ní referuje o knihách, které si žádný student nekoupí, to nemůžeš tvrdit, a jestliže ano, pak jsou takové recenze tím oprávněnější. Pokud běží o hlídku misijní, přečti si »Misijní hlídku« v sedmém čísle, tam naleznáš dostatečné vysvětlení a poučení. Tyto hlídky jsou na místě a plně je jejich existence oprávněna. Pokud jde o »Hlídku esperantskou«, jsou zde hlasy pro i proti, tedy to ponecháme k řešení širšímu fóru.

Ku konci píšeš, abychom zavedli v »Jitře« dopisy a všechno prý bude lepší. Musím Ti prozradit, že jsi zaspal skoro dva roky; dopisy v »Jitře« již jsou dávno zavedeny, ale jenomže letos páni studenti žádné nepiší. V tom je ten vtip. Pište dopisy a věcné dopisy a bude »Jitro« vypadat tak, jak si je představuješ Ty.

Těším se již na ten slib, že budu přesvědčen, že studenti z Moravy dovedou také něco víc než jen kritisovat. Verba movent, exempla trahunt!

V. Černý, redaktor.

MIKULÁŠSKÝ DAR

V ROCE 1931 : 1932

Seznam Sdružení a zaslaná částka: SSS. Sv. Jan pod Skalou 100.—, SSS. Pardubice 300.—, SSSd. Brno 837.30, SSS. Řepčín 100.—, ASS. Brno, Král. Pole 823.60, AS. Moravan 1200.—, SSSd. Chrudim 636.15, SSSd. Místek 250.—, SSS. Hradec Králové 400.—, SSSm. Č. Budějovice 50.—, ASS. a SSS. ve Strážnici 300.—, SSS. Kutná Hora 810.80, SSS. Třebíč 250.—, SSS. Kroměříž 250.—, ASS. Lipník n./Bečvou 131.05, ASS. Nové Město 100.—, SSS. Olomouc-Řepčín 130.—, ASS. Bučovice 152.70, ASS. Přerov 1002.30, SSSsem. Brno 357.70, SSSd. Brno 130.—, SSSd. Č. Budějovice 100.—, SSSm. Plzeň 740.—, SSSd. Chrudim 191.—, SSS. Uh. Brod 250.—, SOO. Břeclav 439.40, SSS. Příbor 20.—, SSSd. Plzeň 400.—, SSSm. Olomouc 650.—.

Pražské kostely: Emauzy 649.35, sv. Mikuláš (Vrš.) 179.35, sv. Vít 209.—, sv. Anna 302.35, sv. Havel 102.70, Týn 63.45, sv. Voršíla 90.10, sv. Vojtěch (P. II.) 795.20, sv. Josef 162.75, sv. Trojice 114.80, sv. Jiljí 103.35, sv. Vojtěch 72.55, sv. Voršíla 81.10, u Křižovníků 341.25, sv. Matěj 33.30, sv. Petr a Pavel 379.50, sv. Jakub 256.15, sv. Petr 76.80, u Malt. rytířů 166.20, sv. Václav 442.80, sv. Kajetán 769.20, sv. Prokop 150.—, sv. Tomáš 156.25, sv. Alois 621.05, u Františkánů 308.65.

Farní úřady: Ohaře u Kolína 5.—, Hoštice 5.—, Městec Králové 12.—, Dolní Nezdice 3.—, Tuklaty 100.—, Pohnání 30.—, Vrahenice 10.—, Strážov 7.20, Voloveč 5.—, Jilovice 5.—, Modřany 20.—, Kovářov 30.—, Kralupy 50.—, Kmetičeves 10.—, Veselíčko 5.—, Luštěnice 5.—, Ůbočí u Kdyně 5.—, Zbýšov 25.—, P. Maria Vítězná (Praha) 20.—, Blansko 20.—, Viměř 20.—, Němčice u Klatov 10.—, Jímonice 10.—, Slavětín 5.—, Libětín 5.—, sv. Jan pod Skalou 5.—, Hodušín 5.—, Medlov 3.—, Hřešihlavy 3.—, Křečov 16.—, Kbel 20.—, Tursko 25.—, Radonice 10.—, Peruc 20.—, Konojedy 20.—, Nezabudice 10.—, Oslava 10.—, Pecka 5.—, Drahoňův Újezd 5.—, Smilovy Hory 5.—, Řimov 5.—, sv. Tomáš (Praha) 205.60, Horní Dubňany 4.—, Vracov 50.—, Libňany 25.—, Soběchleby 30.—, Hlinsko 40.—, Čejkovice 40.—, Šubířov 5.—, Čebín 5.—, Ilrubý Jeseník 10.—, Skuhrov 10.—, Všehovice 20.—, Lukovce 20.—, Hartvíkovice 20.—, Michle 30.—, Nový Rychnov 78.—, St. Jičín 10.—, Opatov 5.—, Zbýšov 5.—, Klenčí 5.—, Dambořice 40.—, Klecany 29.—, Dolánky 2.—, Hulín 3.—, Sebranice 30.—, Rosice 50.—, Kvasice 10.—, Přerov n. L. 10.—, Hloubětín 10.—, St. Plzenec 10.—, Mokré

Lazce 25.—, Hvozdná 30.—, Nový Hrádek 10.—, Železná 10.—, Chlum 10.—, Mukařov 10.—, Hlavatce 35.—, Konice 40.—, Slověnice 20.—, Beňov 20.—, Vrchoslavice 10.—, Hořelice 15.—, Chonitice 20.—, Popovice 25.—, Tovačov 50.—, Lhota u Malenovic 2.—, Vrcholtovice 8.—, Popovice 5.—, Bechlín 10.—, Rajhrad 20.—, Válanec 20.—, Ježov 20.—, Chounice 5.—, Vranov 5.—, Hradec u Opavy 10.—, Křenovice 10.—, Umýslovice 12.—, Žerotice 2.—, Hnojice 11.50, Bílá 30.—, Chválenice 10.—, Lubenec 5.—, Nová Ves 5.—, Týnec n. Sáz. 10.—, Želechovice 10.—, Sluhy 20.—, Chotěbory 4.—, Bělá 17.—, Bučovice 70.—, Nelahozeves 12.40, Předměřice 5.—, Mýto 10.—, Vitice 15.—, Čeladná 20.—, Líbeznice 10.—, Kounice 20.—, Strahov 150.—, Tuřany 4.20, Nehvizdy 7.—, Tuchoměřice 5.—, Velké Prosenice 5.—, Korouhev 5.—, Kotouň 5.—, Kaliště 12.50, Chvaly 6.—, Staříč 30.—, Zdíkovce 10.—, Týnec u Klatov 10.—, Těchnice 20.—, Břeclav 15.—, Myslibořice 5.—, Chvojno 3.—, Neslovice 30.—, Zruč n. Sáz. 20.—, Vršovice 225.15, Slatiňany 20.—, Moravičany 5.—, Bernartice n. Od. 100.—, Čechovice 5.—, Zimostice 10.—, Horní Slatina 5.—, Nižkov 20.—, Kobyly 5.—, Prostějov 20.—, Grunt 20.—, Břest 2.—, Vojslavice 10.—, Bakov 20.—, Břevnov 60.40, Holice 20.40, Polanka 22.40, Nové Strašecí 58.60, Stupno 5.—, Chotěc 5.—, Přčice 45.35, Olešná 20.—, Nové Mitrovce 30.—, Bělce 10.—, Červ. Kostelec 310.—, Dašice 25.—, Těšnovice 35.—, Vyškov 15.—, Lnáře 100.—, Zlámanka 20.—, Lidečko 10.—, Frenštát p. R. 20.—, Kozmice 5.—, Němčice 10.—, Políčí 3.—, Žďár 50.—, Voděrady 50.—, Předbořice 30.—, Borkovany 10.—, Zálší 20.—, Spytihněv 20.—, Štáblovice 62.—, Libštát 79.10, Ovčáry 15.—, Výšovice 25.—, Čibuz 20.—, Všetaty 5.—, Bohušovice 10.—, Týniště 50.—, Velká Studnice 25.—, Revnice 20.—, Libhošť 20.—, Újezd 10.—, Přelouč 121.—, Nivnice 12.60, Bohnice 5.—, Brožany 10.—, Runárec 20.—, Libčice 30.—, Nové Dvory 40.—, Roveň 66.—, Roztoky 10.—, Albrechtický 50.—, Vys. Újezd 10.—, Václavice 50.—, Kaňk 20.—, Stará Bělá 300.—, Oslov 15.—, Přepychy 82.—, Krumslín 40.—, Rtyně 200.—, Dolní Bukovsko 5.—, Jilové 25.—, Modrá Hůrka 20.—, Heřmaň 20.—, Štěpánovice 10.—, Zbyslav u Čáslavě 50.—, Nedvědice 15.—, Chlum 5.—, Svojetice 27.85, Lštění 5.—, Pohořelice 17.30, Staré Sedlo 10.—, Citov 25.—, Borovany 100.—, Mělník-Pšovka 10.—, Nižebohy u Budyně 15.—, Zvole 50.—, Mor. Krumlov 20.—, Boršice 100.—,

Derfle 20.—, Letovice 20.—, Kladky 55.—, Úpice 20.—, Studenec 47.—, Dol. Počernice 10.—, Koberžice 220.—, Litovel 10.—, Buštěhrad 7.—, Kozlí 5.—, Sedlec 25.—, Dobřenice 8.—, Miličín 5.—, Zlatníky 20.—, Hrádek 10.—, Křenovice 10.—, Počápy 50.—, Bojkovice 50.—, Kunovice 57.50, Městečko 10.—, Mor. Ostrava-Přívov 150.—, Ludslavice 43.—, Hoštice 3.—, Borová 29.85, Vysoké Chvojno 20.—, Dobřichov 30.—, Vícov 20.—, Náměšť 5.—, Jámy 10.—, Luže 35.—, Zdice 2.—, Ludslavice 12.—, Třebachovice 5.—, Skřípov 30.—, Štřítež n. Lub. 85.60, Ludslavice 7.—, Chleny n. Orl. 70.—, Včelákov 20.—, Kleneč 10.—, Cetkovice 30.—, Drešice 10.—, Letonice 16.—, Rousínov 20.—, Křižanov 9.—, Zděchov 10.—, Unterheid 5.—.

Děkanství: Týn n. Vlt. 10.—, Hluboká n. Vlt. 5.—, Tábor 20.—, Chudenice 5.—, Počátky 5.—, Svatá Hora proboštství 10.—, Milevsko 50.—, Budeč 20.—, Mnichovo Hradiště 10.—, Světlá n. Sáz. 20.—, Židlochovice 10.—, Manětín 4.60, Mirovice 10.—, Jaroměř 10.—, Přestice 10.—, Semily 50.—, Današov 30.—, Protivín 54.—, Dobříš 50.—, Velvary 20.—, Zbraslav 10.—, sv. Ludmila, Praha, arciděkanství 1029.35, Čes. Brod 64.—, Rokycany 40.—, Jaroměř 36.60, Rychnov n. Kn. 200.—, Soběslav 100.—, Dobruška 20.—, Uhřetěves 40.—, Slabce 62.—, Polička 20.—, Třebíč 100.—, Dub na Mor., proboštství 60.—.

Různé církevní a veřejné instituce: Arcibisk. konsistoř Olomouc 3647.25, bisk. konsistoř Brno 1049.15, SKM. Sedlec 25.—, Spořitelna Velim 30.—, SKŽD. Štramberk 10.—, Česká spořitelna Praha 1000.—, Presidium hl. města Prahy 50.—, Zem. banka Praha 100.—, Banka čs. legií 50.—, Arcibisk. hlavní pokladna Kroměříž 200.—, Spořitelna Val. Meziříčí 50.—, SKŽD. Kopřivnice 10.—, Chránové družstvo Pelhřimov 20.—, Ústř. jednota legionářů 10.—, Vzděl. jednota Tišnov 10.—, opatství Želiv 100.—, Arcibisk. gymnasium Praha 50.—, Drtíkol a spol. 5.—, Hezina a spol. 50.—, Jednota Orla Poděbrady 20.50.

Soukromí dárcové: Msgre šrámek 1000.—, prof. Boháč 200.—, 100 Kč: MUDr. Daňková, Brno - Cervík, Zábřeh - Štěpina, Kut. Hora - Dlouhý, Cerhovice - J. M. Dr. Bárta, Č. Budějovice - Šprongl, Cerhovice - J. M. Bárta, Č. Budějovice - Šprongl, Vinohrady - Vránová, Senice - J. M. Dr. Kupka, Brno - Božena Bisková Mlačka, Napajedla - Sýkorová, Čes. Budějovice - Šeborová, Praha - dr. Zapletal, Praha - dr. Drobný, Brno - inž. Dostálek, Praha. — 70 Kč: šinkmayer, Budyně - Holub, Drahov. — 50 Kč: Dr. Komárek, Dvůr Králové - Stiborová, Praha - Šikolová, Přerov - prof. Trnka, Praha - P. Kleveta, Vel. Bystřice - dr. Eltschkner, Praha - P. Komárek, Dvůr Králové - P. Rudolf, Zlínice - Msgre Boček, Čes. Budějovice - dr. Soukup, Praha - dr. Podlaha, Praha - posl. Petr, Praha - Komárek, Dvůr Králové - Schmalzová, Břeclav - Suchý, Dýšina Šebířková, Brno - prof. Langer, Brno - Komárek, Dvůr Králové - posl. Vičánek, Uh. Hradiště - J. M. Gojdič, Prešov - Šmrčková, Písek - dr. Štampach, Břeclav - Hořínová, Hranice - Lochman, Hněvotín - P. Ptáček, Svěmyslice - P. Janák, Olomouc - Dr. Mikulka, Hradiště - Jemelková, Velká - MUDr. Skula, Prostějov - Řihová, Kostice - Sobotka, Chrudim - Svátek, Křečhoř - P. Soldát, Letiny - dr. Kutal, Olomouc - Šilhán, Dyjakovičky - Cifka, Slaný - Gerhart, Újezd - Malá, Přívov - Novotný, N. Město n. Met. - dr. Doskočil, Hradec Králové - dr. Škácel, Uh. Hradiště - posl. Myslivec, Č. Budějovice - dr. Kulač,

Kolín - dr. Dvořák, Č. Krumlov - neznámý ře-
hoňník, B. Bystrica - dr. Hejdl, Olomouc - dr.
Bartoš, Brno - inž. Papež, Vinohrady - Sulcová,
Zbraslavice. — 40 Kč: Pekarský, Olomouc -
Koudelová, Brno - Schmalzová, Břeclav. —
35 Kč: Sánka, Radnice - Dostál, Kurovice
dr. Haas, Opava. — 30 Kč: dr. Dostál, Hradčovi-
vice - Schmied, Březové Hory - dr. Kunzl, Praha -
Erbenová, Č. Budějovice - dr. Švec, Praha - dr.
Čihák, Velvary - dr. Bartoš, Liberec - Resl, Touš-
kov - Tyburská, Trnava - Neumann, Praha -
Paučová, Lhota - Kožímová, Třebíč - Černý, Ji-
čín - dr. Pekař, Orlík - Vejvodová, Počátky -
Mareschová, Praha - Sochor, Líšeň - Petříková,
Poděbrady - Kubelka, Heřm. Městec - Fiedler,
Praha - Plavec, Slaný - Kadeřábek, Praha - For-
belská, Rožnava - Svítlová, Praha - Hloušek,
Doubravnik - Marek, St. Boleslav - Šmejkal, Ve-
seličko - Černík, Olomouc. — 25 Kč: Novák,
Brloh - Janíček, Úpice - Skoupý, Brno - Cikánek,
Svárov - dr. Fadrus, Kroměříž - Regál, Lhota -
Elitzer, Morašice - Holata a spol., Praha - Chu-
rý, Hoštejn - Rypl, Žihobce - Šmejkal, Kostelní
Hlavno - Kudlásková, Mor. Ostrava - P. Hubá-
ček, Sedlec - čeští katolíci, Trutnov. — 20 Kč:
Fišerová, Praha - Cihlár, Hostomice - dr. Doku-
lil, Brno - dr. Jelen, Brno - Vlnářová, Doubrav-
ka - Soldát, Vršovice - Matějka, Slaný - Mil-
fait, Žižkov - Hnilička, Roudnice - Janoušek,
Vápno - P. Caha, Knínice - Msgre Bouzek, Vy-
šehrad - P. Malý, Podsrp - Dostál, Praha - Ku-
čera, Osvětimany - Žejdlíček, Úvaly - Bláha,
Hluhoč - Žďárek, Chválkovice - Kyzour, Koste-
lec - prof. Vojáček, Letná - Pospíšilová, Myslejo-
vice - Beránek, Růždka - Majerová, Č. Budějo-
vice - Cyprin, Mlyněves - Mrázek, Král. Pole
Ztratil, Č. Budějovice - dr. Kosatík, Olomouc
Doležal, Kameničky - Strnad, Slivenec - Litera,
Újezd - Novotná, Ruda - dr. Hudec, Olomouc -
Topol, Hlinsko - Fiala, Olomouc - Krpálek, Brno
Těšany - P. Lévy, Bystrovice - Pavlovičová, Čern-
- dr. Reif, Praha - Kodýtková, Uh. Hradiště -
Bubeník, Veselí n. M. - Grošová, Praha - prof.
Trnka, Karlín - Plojharová, Jihlava - Stella,
St. Boleslav - Knap, Troskotovice - P. Vyskočil,
Žďárna - Doubravský, Želechovice - Zamykal,
Olomouc - Štefek, Vejprnice - Maxa, Č. Budějo-
vice - P. Vyskočil, Žďárna - dr. Jokl, Kromě-
říž - dr. Karlík, Olomouc - P. Šebela, Jaktar -
prof. Sakař, Nusle - Svoboda, Rovečná - prof.
Blažek, Šternberk - Alois Dostál, Čáslav - Jura,
Syneč - P. Kotlaba, Trhové Sviny - dr. Vrátný,
Praha - Manoušek, Křepice - Nováková, Polná -
Reindl, Čížová - Šital, Křečovice - Černý, Neza-
myslice - P. Chudoba, Kopřivnice - Procházka,
Pavlov Raus, Rousínovec - prof. Žák, Smí-
chov - prof. Melichar, Kroměříž - Kubík, Opa-
tov - P. Pochylý, Všemina - Jána, Rožmitál -
Šebela, Krmov - inž. Vitáček, Chrudim - Ebert,
Dejvice - P. Lev, Skramníky - dr. Stehlík, Pelhři-
mov - Karásková, Praha - Karbusová, Praha -
Koutná, Jednov - Koženská, Sv. Jan - Hajná,
Semily - Dokoupilová, Týnec - Jarolímek, Ůně-
tice - Bunža, Vyškov - Vidlák, Hluboká - Valá-
šek, Kunratice - May, Bratislava - Krob, Boro-
vice - Sypal, Č. Budějovice - Dvořák, Kostelec n.
Orl. - Pomíjová, Č. Budějovice - prof. Damišovič,
Malacky - Titl, Vinohrady - Hudec, Jablonné
n. Orl. - Vacek, Kostelec n. Orl. - Tůma, Žižkov -
Hovorka, Vinohrady - Ličmanová, Brno - Jaro-
límková, Praha - Pitášová, Smíchov - Sedláček,
Ouběnice - Tichovský, Borek - dr. Láska, Vино-
hrady - dr. Švábeník, Král. Pole - Punda, Še-

bířov Faksa, Dubany Selzrová, Kopidlno -
 Bejček, Březnice - Boštik, Chotěboř - Matunová,
 Praha III. Majerová, Praha XI. Gregorová,
 Kolín Filz, Bílov - Popita, Dlačkovice - Píro,
 Holešov - Jandová, Postřižín - Kotrák, Roudni-
 ce - dr. Karas, Praha - Klugnostová, Střešovice -
 Marličková, Brno - Koukal, Brno - Arnoldová,
 Praha Forman, Č. Budějovice inž. Fetter,
 Praha Chotková, Kouřim - M. sestry, Brno -
 Feilhauer, Karvinná - Kotrč, Brno - Hohl, Nové
 Město n. Met. - inž. Endršt, Příbram - dr. Kadlec,
 Dejvice - dr. Kubiček, Jevíčko Jíva, Praha -
 Mareš - Humpolec - dr. Jednota, Sečovice - Ča-
 dek, Písek - Robert, Praha - Dvořák, Strunko-
 vice - dr. Lindner, Brno - Nešpor, Volšany - H.
 Ličmanová, Brno - B. Ličmanová, Brno - Šváb,
 Brno - Lokaj, Čelákovice - dr. Tomášek, Brno -
 Patzaková, Hradec Králové - Vaněk, Dobruška -
 inž. Novák, Hradec Králové - Veselá, Břevnov -
 Kožený, Semily. — 15 Kč: Nesyba, Dejvice
 Anděl, Hartvíkov - Mindlová, Tábor - Nováček,
 Libín - Blahová, Boskovice - Muchka, Klatovy -
 P. Kryl, Náměstí n. O. - Šidlík, Boleradice - Ve-
 selý, Rybčany - Engler, Třeboradice - Mareš, Vý-
 prachtice - Buchta, Pyšelo - Hořák, Kakory -
 Bednář, Vamberk - Řezníček, Č. Kostelec - Gott-
 liebová, Radostín - Vimmrová, Příbram - Kříž,
 Dolní Bělá - Dvořák, Soudice - Fridrich, Úsov -
 inž. Keclík, Střešovice - dr. Marvan - P. Ulrich,
 Lstiboř - Duchan, Vranovice - prof. Orel, Brati-
 slava - P. Vávra, Budišov. — 10 Kč: Brabcová,
 Č. Budějovice - Paulus, Sv. Jiří - Krasická, Stří-
 tež - Otáhal, Příbor - Doležal, Praha - Ticháč-
 ková, Heřmanův Městec - Kaviček, Frenštát
 Jelínek, Kostelec Klementová, Brno Lefne-
 rová, Letonice - Fiala, Smíchov Hladík,
 Břežany - P. Sroslík, Třebovice - Anderle, Chru-
 dim - Vavruška, Rudolfov - P. Beránek, Jamni-
 ce - Kopal, Zásmyky - Nová, Praha - P. Brhav-
 ský, Hrusice Římek, Ouholičky - Švachula,
 Prostějov - Krulišová, Dvůr Králové - Kimlová,
 Brno - Schwartzner, Nová Paka - Vysloužil, Mla-
 dá Boleslav - Fučík, Kroměříž - Světová, Rych-
 nov - Vojtěch, Úpice Petr, Častolovice Dra-
 gounová, Strážov - Denich, Olomouc - Kapouno-
 vá, Budyně - Svoboda, Praha - Fiala, Stodůlky -
 Ulrich, Příbor - dr. Segeta, Kroměříž - Kotin-
 gová, Praha Valentinová, Moravská Ostrava -
 Mazal, Jihlava Špička, Hustopeč Horný,
 Hrabůvka - Dokoupilová, Stará Břeclav - Kubič-
 ková, Mariánské Hory - Črha, Ohudobín - Kaš-
 Pavlov - dr. Zima, Hřímězdice - Průst. Val. Mezi-
 Dejvice - dr. Neubauer, Jičín - Pokorný, Nový
 Jičín - Váňová, Brno - Prozer, Sušice - Snopek,
 Slaný - MUDr. Nábělek, Báňská Bystrice -
 Daňhová, České Budějovice - Pazdera, Unhošť -
 Bělák, Valterice Brabcová, Jistebnice prof.
 Teplý, Pardubice Vobořilová, Třebovice - ne-
 jmenovaný lidovec, České Budějovice - Bene-
 šová, Vinohrady - Kaněrová, Jaroměř - Ode-
 hmal, Veselí - Císařová, Plzeň - Milotová, Libo-
 chovice - Hrodek, Jihlava Volejník, Újezd
 Nasková, Urbanov - Melichar, Úpice - Křivánko-
 vá, Strakonice Holečková, Hradec Král. Bu-
 reš, Kroměříž - Priesnitz, Štěpánov - Čermáko-
 vá, Bystrice - P. Král, Zdounky - Mečířík, Be-
 nešov - Krpátová, Mýto - Kobliňová, Přerov -
 Božková, Bučovice - Klvaňová, Kroměříž - P.
 Strojil, Praha - Špačková, Brno - Kožený, Pře-
 louč - Toman, Chotíkov - inž. dr. Zamrazil, Kra-
 lupy - Kranská, Turnov - inž. žemla, Břeclav -
 inž. Jakl, Hradec Král. - Šabatka, Sušice - Jirsa,
 Bukovice P. Koudelka, D. Loučky - P. Fučík,

Kroměříž - P. Vepřek, Postřelmov - Lusková,
 V. Březi - Němec, N. M. N. Met. - Kaláb, Vra-
 novice - Kacerovský, Folnava - sen. Jílek, Tře-
 bič Petržilek, Vidějovice - Fridová, Kladno
 Rohovský, Zalesice - Rybová, Tišnov - Vaněk,
 čice - Pospíšil, Petrovice - Čiháčková, Fryšták -
 Pavlík, V. Bitýška - Bílovská, Brno - Formánek,
 Praha - Msgre Pavlovic, Č. Budějovice - Vokroj,
 Příbyslav - dr. Tuhý, Znojmo - Houdek, Vyš-
 ovice - Pfeiferová, Nová Ves - Stříbrný, Chlumec -
 Staněk, Praha - dr. Markus, Třeboň - Rubešová,
 Tábor - P. Elis, Pernštejn - Říha, Zboží - Cha-
 lupský, Volenice - Jedlička, Č. Budějovice - Čer-
 nický, Říčany Závorská, Brno - P. Bečvář,
 Žebrák - Zelenka, Světlá n. Sáz. - Páv, Vlašim -
 Pavlíková, Libeň - Najman, Litoměřice - P. Po-
 řízek, Bojanovice - prof. Chládek, Brno - Jane-
 ček, Újezd - Plichta, Olešnice - Smáth, Jano-
 vice Hubálek, Kyšperk - Trojanová, Praha -
 Mauer, Jindř. Hradec - Jandová, Nusle - Palouš,
 Ždánice - Provazníková, Choceň - dr. Parma, Pří-
 bram Grosseová, Jindř. Hradec - Vondrášek, Č.
 Budějovice - Tesař, Ivančice - dr. Kolář, Bene-
 šov - Kalkušová, Štáček - Winkler, Hlučín - Jelí-
 nek, Křetín - Kašpar, Krásná Hora - Fišer,
 Unín - P. Lelek, Bezourov - Patočka, Stachov -
 P. Průšek, Čestice - Trojan, Tvrdonice - dr.
 Kňourek, Brno - Koudela, Nové Město n. Met. -
 Tichovský, Borek - Šandová, Karlín - Gygarová,
 Žižkov - Ešner, Kyje M. L., Paskov - Krylová,
 Příkazy - Cilliánová, Dalešín - Vokoun, Radostín -
 Papíková, Vinohrady - dr. Richter, Skalce - dr.
 Kolín, Smíchov Fíray, Ivančice - Mlčoch, Uh.
 Hradiště - Klein, Opava - dr. Neumann, Olomouc -
 Veselá, Kštěňov - Hlaváč, Roprachtice - Lin-
 hart, Bohosudov Zetek, Kroměříž - Maxová,
 Praha - Škrabal, Měrotín - Ráz, Vinohrady -
 Šlechtová, Slaná - neznámý dělník, Nymburk
 Tomášek, Hrušov n. Odrou Kňourek, Holice
 Petřtýl, Koloděje - Cháb, Praha Bílá, Plzeň -
 Kříž, Noutonice - Marek, Žižkov - prof. Adam,
 Pardubice Pecháček, Skuhrov - Drábek, Mutě-
 nice - Tošnar, Bohumice - Karlach, Zbečno - Mo-
 chola, Dol. Bečva - Svoboda, Brno - Láska, Tam-
 vald - Dvořák, Čestlice - Ujka, Třeboň - Blažko-
 vá, N. Jičín - Ph. Mr. Maisner, Ml. Boleslav -
 Čermák, Kostelec n. L. Svoboda, Čáslavice
 Kysela, Žiželice Ůlehla, Zlín - Zavřel, Brno -
 dr. Sedláček, Brno - Červenka, Slavonice - Mrá-
 ček, Dlouhá Lhota - Běloch, Hodonín - Dolan-
 ská - Jaktar - Hentschl, Žďár - Švorc, Lukavice
 Holý, Třebošice - Černovická, Týn n. Vlt. -
 prof. Kval, Štoky - Rybáková, Plzeň P. Balta-
 zar, Hříva - Napajedla - Los, Hořovice - Jahno-
 vá, Rožnov, p. Radh. - dr. Neubauer, Jičín - Ma-
 chatý, Hluk - Vycudilik, Žamberk - švec, Chyš-
 ky - Veselý, Venčice - dr. Tichý, Roztoky -
 Studená, Jihlava - Vavřík, Dobrá - Pacalová,
 Třebíč - Zadražil, Chýnov - Jamoušek, Hradenín -
 Mačí, Bráňík Matouš, Chotoviný - Limberský,
 Bučice Klement, Brno - Šorejs, Liběchov -
 Rumlerová, Laškov - Kyselý, Křinec Křiván-
 ková, Rožmitál - Studničková, Kladno - Cecil,
 Nusle - Msgre Šacha, Březnice - Kresta, N. Jičín -
 Mrválek, Podmokly - Koubek, Týn n. Vlt. -
 Zmeškal, Nahošovice - Suda, Březnice nejme-
 novaný lidovec - Bláha, Ronov n. D. - Roster,
 Uh. Hradiště - Koupalová, Č. Budějovice - Kostr-
 ba, Budňany - Klener, Bratislava - Vičánek, Bra-
 tislava Winter, Praha - Holub, Liboc - Bártl,
 Stráž n. N. - Dytrych, Kostomlaty Tlusková,
 Tábor - Blümllová, Pardubice - Mikan, Příbice -
 Skála, Kladno - Vaněk, Dolní Ročov - Zrzamecká,

Praha - Grubner, Hlinsko - Macnerová, Písek
 Jabulka, Písek - Chládek, Spišské Podhradí -
 Křižová, Praha - Skupová, Bráník - Batík, Žiž-
 kov - Roháček, Třešť - Tomáš, Říčany - Špalek,
 Malenice - Výtvar, Brozany - Šafařík, Kolín -
 Kulička, Praha - Seif, Kouřim Tobolka, Pra-
 ha XII. - Vážný, Dobřany - Braunerová, Praha -
 dr. Kulhavý, Praha - Procházka, Nusle - Mráz,
 Benešov - Novák, Praha - Kunzl, Praha - Šuch-
 man, Chrastany - Slepíčka, Mirovice - Doležal-
 ová, Vyškov - Beneš, Bynárec - Teplý, Roudnice -
 Smutný, Polná Cais, Č. Budějovice - Čeloud,
 Luže - Brinkmannová, Vartín - Honzík, Plzeň -
 Nekula, Praha - Srch, Bělá p. Bezd. - Ph. C.
 Nedbal, Batelov. — **Kč 9.60:** Pavlišta, Č. Třebo-
 vá. — **8 Kč:** Krajíček, Beroun - Knapp, Jeřice -
 Roháčková, Třešť - Šedenková, Opava. — **Kč 7.50:**
 P. Kratochvil, Červ. Dvorce. — **6 Kč:** Řičár, Vo-
 děrady - Vávrová - Plzeň - Jandová, Zbýnice
 Trhový, Borek - Schmidtová, Praha - Říha,
 Uhřetěves. — **5 Kč:** Taichmann, Bílovec - dr.
 Ripka, Praha - Houska, Heřman - Tunkl, Praha
 Větrovec, Zhoř - Johnová, Plzeň - Valda, Znoj-
 mo - Pospíšil, Žďár - Janda, Kroměříž - Zajíčko-
 vá, Brno - Marklík, Kamýk - Janák, Besednice -
 Hendrychová, Opočno - Rameš, Radim u Jičína -
 Tocháčková, Heřm. Městec - Grégr, Heřm. Měst-
 tec - Uhlíř, Vršovice - Hašek, Znojmo - Hrach-
 ovec, Sedlčany - Valenta, Č. Budějovice - Kovář,
 Hronov - Tůma, Černovice - Zátková, Jindř. Hra-
 dec - Perneger, Hroby - Kašpar, Kroměříž - No-
 vák, Pečky - Svobodová, Kostomlaty - Plačková,
 Pardubice - Rybánek, Vodňany - Urbánek, Ve-
 lím - Emler, Tichon - Batková, Kolínec - Wilhel-
 mová, Libeň - Ondrášek, Ústí n. L. - Nováček,
 Nové Hradky - Mudra, Popovice - Profous, Býšť -
 Korec, Ascherneritz - Mazáček, Heřm. Městec -
 Schnapová, Telč - Dovrtěl, Klášterec n. Orli.
 Průšová, Praha - dr. Černý, Říčany - Stanková,
 Č. Krumlov - Šiška, Prostějov - Kussová, Dobrá -
 Gregorek, Hustopeče - Tittlová, Vršovice - Kolí-
 sek, Dukovany - Valeček, Karvinná - Baránek,
 Val. Klobouky - P. Jaroš, Solopysky - P. Vom-
 druška, Vičejov - P. Kobza, Jaroměřice - Salačová,
 Měřín - Mrňárek, Holice - Köhlerová, Koryčany
 Lesáková, Bosonohy - Jelek, Kladruhy - Brou-
 sil, Ondřejov - Klener, Praha - Vencáková, Ve-
 selí Šindler, Košice - Telc, Rychnov n. Kn. -
 Stehno, Chrudim - Jones, Smiřice - Svobodová,
 Mirošov - Dvořáček, Choceň - Šafránková, Plzeň
 - Redlová, Střílky - Sixtová, Kolín - Benák,
 Chrudim - Kučerová, Prostějov - Ruber, Dyjáko-
 vice - Hárský, Č. Budějovice - Mořická, Vsetín -
 Hladík, Paskov - Dokulil, Přibyslavice - Šnejd-
 rek, Nepomuk - Chytil, Lobodice - Duchan, Tu-
 klaty - Mrkvičková, Vršovice - Ondroušek, Po-
 lešovice, Černý, Trnová - Vlčková, Hovězí - Va-
 louch, Hoštálková - Andrášková, Stará Bělá -
 P. Rytíř, Skořice - P. Pleskot, Vys. Újezd - P.
 Schmied, Horní Bečva - Pithardt, Karlín - Ho-
 molová, Hnanice - Slezáček, Nivnice - Krejčí, Li-
 tobratice - Danisch, Fulnek - Hamerský, Chru-
 dim - Vejř, Solnice - Kloudová, Stonařov - Reindl,

Šemany - Svoboda, Radešinská Svratka - Bou-
 ra, Hradec Král. - Michálková, Břežany - Janča-
 řík, Uh. Brod - Vladařová, Písek - Pejša, Lužec
 n. Vlt. Glabažna, Mokré Lazce - Šíma, Smí-
 chov - Dvořák, Lazy Mosigová, Vinohrady -
 P. Vejtupej, Trhové Sviny Tondl, Stavačov -
 Pelikán, Vodňany - Karcis, Rapšach - Ouhrab-
 ka, Bělá - Moláček, Lužec n. Cidl. - Štěpánková,
 Loštice - Mičámková, Radotín n. M. - Vrbíček,
 Prasklice - Kuska, Ostrožská Nová Ves - Sedlák,
 Polná - Matějková, Kadov - Kubiska, Chlum n.
 Cidl. - P. Šindelář, Lipník u Hrotovic - Hrdina,
 Uhelná Příbram - Římská, Džbel - Šimek, Chlu-
 mec n. Cidl. - P. Češka, Sychrov - Veselá, Brno -
 Karhaš, Uh. Brod - Hodač, Čížkov - Gybová, Po-
 čápy - Polák, Lomnice n. Luž. - Jičínský, Čer-
 novice - Šténka, Heřm. Městec - Kubíček, Cho-
 ceň - Mašek Tichý, Mirovice - Wagenknecht,
 Č. Budějovice - Zeitbreich, Praha - Krátká, Čer-
 né - Duha, Strakonice - Kodýtková, Žďár - Krej-
 čír, Slavkov - Chaloupecká, Žižkov - Pospíšil, Ka-
 deřice - Mšgre Tůma, Nová Ves - Kuchynka,
 Znojmo - F. R., Brno - Šeda, Písek - Blažková,
 Jablonec - Růžek, Písek - Rokycská, Hartmanice
 - Kaplerová, Ivančice - Budíková, Bučovice - Do-
 manská, Bystřice n. Pern. - Limpouchová, Plzeň -
 Šlégr, Blatná - Bízová, Plzeň - Sketová, Přerov
 - Hrouda Mysliv - Fochler, Bzenec - Krln, Čer-
 novice Tichá, Mor. Budějovice - Meloun, Vo-
 děrady - Arnold, Č. Budějovice - Dvořák, Stře-
 šovice - Zoufalá, Kamenice - Mainer, St. Kolín -
 Tichovský, Borek - Zahradková, Košice - Javor-
 ský, Lužnice - Říha, Písek - Ungermannová,
 Smíchov - Cindlinský, Mořina - Hříbek, Postřel-
 mov Stehlík, Příšimasy Jakubková, Metylo-
 vice - Březinová, Kašava Šoupal, Archlebov -
 Kunovský, Milotice - Vovsová, Střešovice - Výt-
 var, Brozany - Dušanek, Zámorsk - Stěrba, Pa-
 čejov - Buchta, Řeznice - Přibíková, Plzeň
 Malátek, Praha - Dejdarová, Včelákov - Hula,
 Brodek - P. Pernegr, Lštění - Mašina, Kutná
 Hora - Žahourek, Hamr Stejskalová, Mor.
 Ostrava-Přívoz P. Jedlička, Sulíkov - P. Be-
 neš, Král. Pole Vlachová, Slatiňany - Ševčík,
 Hlučín - Benešová, Hostěnice - Novotný, Dam-
 bořice - Mösová, Roudnice - Koutná, Pustiměř -
 Cigánek, Halenkov Mlejnek, Teplice-Sanov -
 Klímová, Brno - Vaněk, Uh. Hradiště - **4 Kč:**
 Novotná, Kněždub Sejkorová, Zálezly - Fiala,
 Smíchov - Čupr, Černá Hora. — **3 Kč:** Malá,
 Praha - Hrubec, Klatovy - Šiklová, Vlčnov - H.
 Kudrnáčová, Smiřice A. Kudrnáčová, Smiř-
 ice - Jakš, Kozolupy - Marek, Sedlec - Jelínek,
 Ždánice - Šmídková, Strážek - Vodradovec, Tatce
 - Vacek, Chotěborky - inž. Blažek, Tábor - dr.
 Petránek, Čer. Pečky - Plachetská, Nové Bená-
 tky - Hlavsa, Kladruhy - P. Šálek, Nýrsko. —
2 Kč: John, Jilemnice - P. Havlík, Hradečná -
 P. Mezník, Ostrov - Sochor, Líšeň - Brázda, Dra-
 hoňov - Henek, Dubicko - P. Varvovs, Dárná -
 Černovická, Týnec n. Vlt. - Kindl, Říčany - Švec,
 Chyšky - Svoboda, Obděnice.

HÁDANKY

Řídí Emil Zavadil, Praha II., Spálená 15.
Redakce „Jitra“.

Všem odměněným!

Odměny budou rozeslány do 10. dubna. Nezapomeňte na hádankářský sborníček!

Listárna hád.: Mezi odměněnými má být správně uveden G e l a místo G e b a. Dík za řešení.

— Plachetský a ostatní děkují za přání k svátkům. Rovněž za příspěvky dík. — V. Černoušek: Křížovku z technických důvodů nelze uveřejnit, pokus se o jinou.

—»O«—

1. Dělenka.

Jiří Plachetský.

I. jest jistě jméno některého z vás, hoši milí,
II. III. jest udání váhy, ale ne zboží.
Patu celku nechej v moři a vylov jen to,
co žlutou barvou hoří.

2. Rebus popisný.

Juvenistům Ord. Praed. - Geršl.

Latinské přitakání jistě znáš,
imperat. lat. mezi výjimky patří,
k tomu přidej slavný kostel pražský,
kněze-řeholníka ihned máš!

3. Obložka.

Sl. Neuschlové - Fr. P., St.

Francouzského kněze jestliže obložíš,
ihned pána podsvětí uzříš.

4. Rebus.

Olga Králíková.

5. Záměnka.

Cid.

S »e« ryba, často pojídá se,
s »o« zbytek stavby nazývá se.

6. Hádanka.

Panu redaktorovi - Vanda Borkovcová.

S »háčky« lze viděti,
kde jsou malé děti;
»háčky« pryč, zříš věru
značku poloměru.

7. Záměnka.

Alois Dohnal, S. D. S.

Sok tu soku úskok strojí,
hlásku chce mu změnit v boji.
Když se stalo, v okamžení,
druh jeho se v město mění.

8. Doplnovačka s tajenkou (krit.).

Arc. gymn. Gustovi - Julada.

+				A	ženské jméno
+				A	vojevůdce
+				A	poučení
	+		E		píchá
		+			část domu
		+			u hmyzu bývá
	E		+		chmurný
K				+	platíš zaň
K				+	jižní plod
K				+	členovec

13. Pádovka.

J. Pochopová.

Soused náš má velké 1 p.,
krásný jeho les na 4 p.,
u níž jeho statek leží,
3 p. — hned tam všichni běží.

9. Číselka.

Jiří Plachetský.

Až zde bude jaro,
až zde bude máj,
zapějeme si vesele,
pospíšíme v ten 321 425;
zapomenem tam na 123425
který snáší války svizele.

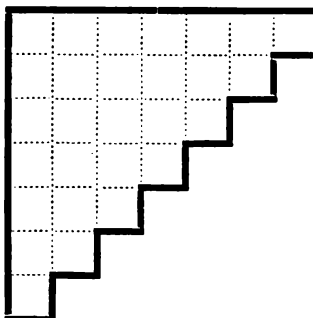
10. Záměnka.

Neuschlová.

Na jaře s »s« je samý s »k«.

11. Roháček.

K. Černoušek.

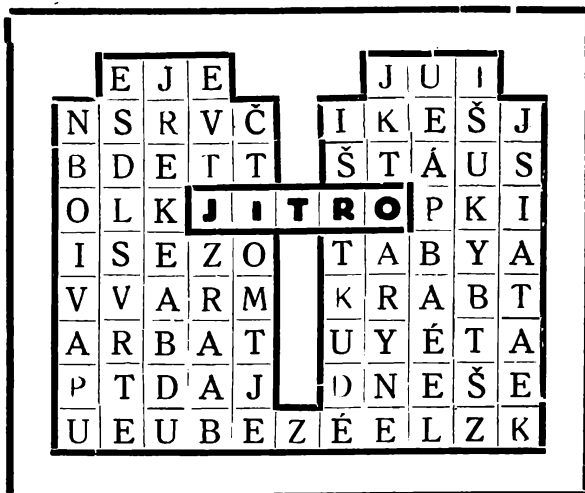
velikonoční pečivo
vůdce kozáků
zapsání
osoba ze Zeyerova díla
zájmeno ve 2. pádě plur.
písmeno (obr. = zápor)
stovka

12. Hádanka.

E. O.

Je to zázrak nebo sen:
pánu hlavu utali,
na patu ji přidali,
nato pána obrátili,
on však zůstal nezměněn.

14. Královská procházka.
Hádankářům - Oldř. Buráň.

15. Čárkovka.
St. z B. - B. Lechnovské.

Když čárku v slově přeměníš,
jsem jist, že mi potvrdíš:
že 12345 je 12345.

Školní potřeby a knihy, odbornou i vzdělávací četbu a různé zboží papírnické knpujte jedině v našem katolickém závodě. Velký výběr originálů anglických (Tauchnitz Edition), německých a ruských. Slovníky všech řečí, mapy, plány a turistické průvodce. — Bohatý výběr knih české literatury.

Knihkupectví a papírnictví

„U zlatého klasu“

Praha II., Karlovo nám. 5-6.

16. Vsuvka.
Aldej.

Bez »ř« národ vyhubiti může,
s »ř« potřeba každého muže.

17. Číselka.
Vanda Borkovcová.
Moc nerozumím 12 34567,
tak povídal strýc 1234567.

18. Obložka.
Marie Jurášková.

**ZNÁMÁ ŠELMA OBLOŽENA
STUDENTŮM VŽDY JE VÍTÁNA.**

19. Pádovka.
Rusnákovi - Otýpka.
V prvním pádě k polím patří,
genitiv se s šípem bratří.

20. Rebus popisný.
Lída Vychodilová.

→ příslovce
→ posuvka
→ bývá ráno na trávě
Celek květina — též titul knihy, již rádi čteme.

Právě vyšel

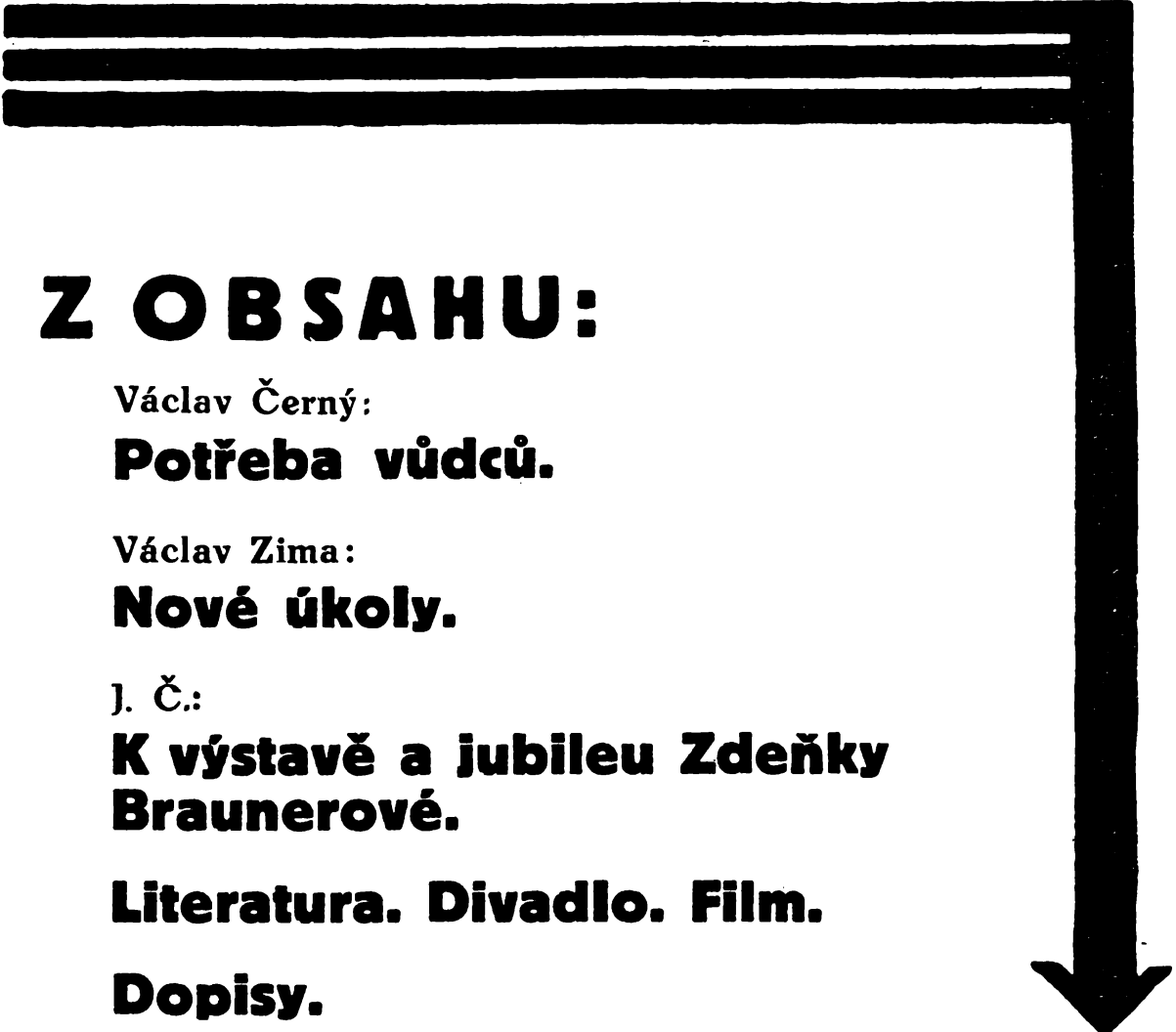
I. SVAZEK EDICE »JITRA«
DOMINIK PECKA:

Tajemství života

Objednejte si jej ihned v Ústředí katolického studentstva čsl.
Praha II., Spálená ul. čis.15

časopis kat. studentů

JITRO

Z OBSAHU:

Václav Černý:

Potřeba vůdců.

Václav Zima:

Nové úkoly.

J. Č.:

**K výstavě a jubileu Zdeňky
Braunerové.**

Literatura. Divadlo. Film.

Dopisy.

r. 13

č. 9

JITRO

vychází počátkem každého měsíce kromě hlavních prázdnin. — Redakce: Praha II., Spálená 15. — Administrace: Praha II., Spálená 15. — Telefon č. 44.910. — Číslo účtu u poštovní spo-
řitelny 206.271. — Předplatné pro studenty na půl roku Kč 6.—, na rok Kč 12.— a pro nestu-
denty na rok Kč 25.—. Cena: Spoj. státy severoamerické celoročně 1 dolar.

Za každých 10 odběratelů 1 exemplář zdarma.

Redakční závěrka vždy 25. předcházející měsíc.

Z redakčního stolu.

Ota Tichý: Jezero. — Marie Samcová: Tábor-
skému ASS. — L. G.: Zvoník. — Vladislav No-
vák: Chybí katolickému studentstvu činy? — V.
Zima: Nové úkoly. — V. Líc: Večer u vody. —
Matce. Noční píseň. — JUDr. Miloš Bukvář: Sbo-
ry Offensorů. — F. Val: Květen, Mládí. Májový
reflex. — Eda Jitzovský: Ulice. — Olga N.: Máj-
ová. — Oldřich Buráň: Příspěvky do lit. hlídky.
Učení a zapominání. Škoda, že je v tom tolik agi-
tace pro hádanky. — Z. Z.: Hovory s generací
před námi. — J. Č.: K výstavě a jubileu Zdeňky
Braunerové.

Z redakčního koše.

Ota T.: Vzpomínka z dětství. Léto. Tato para-
bola není špatná, ale nutno ji i ve formě dovésti
až do konce. Buď volný verš anebo strofy. Jedno
nebo druhé. — V. Lovtikov: Zazpívaly hvězdy.
Tulačko bledá, Větry ironické. Mám dojem, že se
všechny tři básně točí kolem jedné a téže věci
či bytosti, ale je to příliš skeptické a nešťastně
voleny výrazy. Počkej s tiskem ještě, až se víc
tvoje myšlenky vykrystalisují. — L. G.: Noc.

Vzpomínky. Větší péče výběru slov a formální
stránky. — T. Paolo: Svatý Václav-kniže. Do
květnového čísla nejméně vhodné a potřebuje to
obratnějšího zpracování. — Orion: Klid noci. Ra-
ději méně slov, ale charakterističtějších. Vlastní
jméno je nutno uvést. — S.: Děšť, Bílé stíny,
Vesmírem. Příteli, nevím, co bych Ti řekl, ale
tomu já nerozumím. Potom nač ten komentář?
Báseň musí působiti bezprostředně. — V. Líc:
Jarní jitro. Večer. — F. Val: Krajina v květu. —
Eda Jitzovský: Jinou cestou. Není to špatné. Jen
kdyby to bylo podáno jinak, hodilo by se to snad
obsahem i pro »Jitro«. — A. V.: Zlobu doby pře-
trváme. Dělník. Cirkusový šašek. Lazar. Vděk
stáří. Noci májové. Překlad z Goetha. Vidět, že
máš všestranný zájem, to nutno pochváliti, ale
není ještě všechno dokonalé. Pošli raději méně,
ale výraznější. — Olga N.: Čilimník. Je to dobré
až na ty záby. Ty jsou pojaty velmi osobně.
S. K. vyřídte, že jsem na ten úskok ani nepřišel.
— Edgard Borský: Šumař. Boží láska. Náměty
jsou sympatické, ale zpracování málo pružné.
Něco si rezervuji. — J. V. Pupal: Jak jsme se
dorozumívali v Italii.

Nezapomínejte na tiskový fond!

Na tiskový fond »Jitra« ke dni 30. dubna 1932:
L. Šíkolová, uč., Přerov 5 Kč, P. V. Cihlář, ka-
techeta, Hostovice 25 Kč, vdp. Frant. Večeřa,
olomucký vikář, Olomouc 5 Kč, dp. Jan Malý,
děkan, Podsrp 50 Kč, Blažena Kašparová, uč. Li-

tomyšl, 5 Kč, SSS. Hradec Králové 6 Kč, dr. Ant.
Kříž, prof., Strážnice 10 Kč, L. Persánová, Praha
Kč 2.50, sl. M. Cimrová, stud., 25 Kč. — K tomu
z min. čísla Kč 1822.20, celkem 1955.70. Všem
dárům vzdáváme ze srdce »Pán Bůh zaplat!«

? Zaplatili jste již předplatné ?

Vyšlo dne 3. května 1932. — Majitel, vydavatel a nakladatel Ústředí katolického studentstva česko-
slovenského v Praze. Vytiskla Československá akciová tiskárna v Praze. Redaktor Václav Černý.
Odpovědný redaktor JUC. Emil Zavadil. Užívání novinových známek povoleno ředitelstvím pošt
a telegrafů v Praze pod čís. 264.300-VII. ze dne 29. listopadu 1929.

JITRO

Časopis středoškolských studentů katolických

Ročník XIII.

V Praze v květnu 1932.

Číslo 9.

Václav Černý:

Potřeba vůdců.

Pohlédneme-li dnes blíže do studentského života, vidíme, že dnešní studentská generace je v určitém varu.

Je to předně zřejmý odklon od materialistických zásad socialismu, snad až ukvapeně nadšený jásot z nacionalismu, ale hlavně všeobecnější zájem o otázky duchovních problémů a z toho plynoucí zájem o ty nejubožejší, nežli plané slovičkaření, plné lživého a prázdného humanismu.

Nemluvím konečně za všechny, ale zmíním se raději speciálně jen o studentstvu katolickém.

Někteří tvrdí, že se nedá mluvit o generaci katolického studentstva. S těmi nemohu plně souhlasit, poněvadž bychom museli přiznat, že stejně tak není studentstva jiného ideového názoru, snad až na stoupence ideologie komunistické.

Je nesporným faktem, že doba deprese, vyčerpání, jež nastala po maximálním vypětí sil na obranu víry po převratu, dnes již pozvolna mizí a nastává zase doba kladné práce.

Katolické studentstvo akademické i středoškolské se počíná vážně zajímat o ty nejrozličnější otázky, ať již běží o otázky kulturní nebo charitativní činnosti na periferii.

Katol. studentstvo je ve varu, má plnou hlavu plánů a nadšení do práce za lepším přístím.

Stačí to?

Ne! To nestačí! Právě nyní, kdy katolický student má odvalu a dosti síly jíti na výboj, kdy se již vnitřně aspoň částečně konsolidoval, kdy má odvalu víc než nestyděti se, nýbrž i veřejně bojovati proti materialismu, tu je nejvíce třeba těch, na něž katolické studentstvo nikdy nebylo bohaté.

Katolický student potřebuje vůdců!

Říkáme to s bolestným srdcem, ale říci to musíme! Jakýkoliv, byť i lichý stud, byl by tu nemístný.

Nehledě ani k tomu, že se nenašel dosud ani jeden universitní nebo vůbec vysokoškolský profesor, který by se veřejně postavil za zájmy katolického studentstva, nebo se stal dokonce jeho vůdcem, jak je tomu u některých jiných studentských organizací nebo v jiných státech, kde jsou často podmínky daleko nepříznivější.

Namítne snad někdo, že máme kněze, že ti jsou nejschopnější býti studentstvu vůdci. To je konečně námitka správná!

Dnešní doba však vyžaduje jiných pracovních a organizačních prostředků, než jakých se užívalo ve středověku, a je nám líto, že řada kněží jeví totální nezáměr o otázky, jež jsou přiměřené jejich intelektuální výši a že řada řádových kněží, víme, není jich mnoho, oddává se dosud pohodlnému marnému rozjímání v okruhu klášterní cely, zatím co tisíce mladých duší balancuje mezi dobrem a zlem, mezi mravním a nemravným.

Tu nechci naprosto generalisovati; někteří kněží a některé řády pochopili ducha a potřeby dnešní doby, ale je tu ještě stále dosti těch, kteří by mohli, ale není jich nikde viděti.

A přece je to jejich nejsvětější povinností starati se o duše, a právě o duše mladých, a právě dnes, kdy studentstvo jeví určitou chuť k práci.

Mohlo by se státi, že tato velmi příhodná doba bude promeškána a kdož ví, kdy bude zase studentstvo mít tolik odvahy jíti na výboj a jevíti zájem o věci vyšší, jak je tomu dnes.

Katolické studentstvo volá po duchovních vůdcích, uvědomuje si jejich nejnaléhavější potřebu.

Bude jejich hlas slyšen nebo oslyšen?!

Každá chvíle z důvodů kterýchkoliv promeškána může mít za následek mnoho neblahého.

Slyšte naše volání a buďte našimi vůdci!

*Bílá plet dětství
po kraji se rozlila,
jabloně se proměnily v košíčky květin,
jež vítr v údolích rozvěje.
Spirály vůně jsou jako kytice,
které nám slunce svázalo
zlatou nití krásy.
Hospodář polem kráčí pln tiché naděje
v májový déšť a zlatou úrodu.
A já usednu do stínu tvých listů,
bílá břízo,
a pod oblohou mých očí
bude se měnit kaleidoskop kraje.*

L. G.:

Nové úkoly.

(Příspěvek ke květnové akci katolického studentstva.)

Zdá se dnes, že cesty katolicismu se příliš rozcházejí. Zdá se, že těchto cest je příliš mnoho a že se tak práce značně znesnadňuje. Ale snad právě tato mnohost a různost cest, ústící na konec v Cestě jediné, již je Kristus, snad právě přesvědčuje o velké tvořivosti katolicismu. A na tuto tvořivou sílu se ukládají nové úkoly. Jsou těžké. A vyžadují obětavosti a práce mnoha duší.

Mluvíme-li o těchto nových úkolech, musíme přirozeně mluvit nejprve o *katolických studentech*, kteří první mají povinnost postavit se k těmto požadavkům kladně. Řekl-li P. Method Klement, že studentstva katolického u nás vlastně není, není to snad pouhá fráze nebo přemrštěný soud, nýbrž je to pravda, která se těžce chápe a která bolí. Několik studentských kroužků, které na mnohých místech se velmi nuzně udržují při životě a jejichž náboženský význam jest mnohdy značně slabý, nestačí na vše, co se požaduje dnes od katolického studentstva. Mluvíme-li však optimisticky a zastíráme-li si zrak před četnými kulturními i náboženskými nedostatky, můžeme říci, že katolické studentstvo se u nás teprve rodí. Kukla starých předsudků a obav, duchovních rozpoltěností a náboženských nejistot se pomalu rozevívá a z ní pomalu se vynořuje něco, čemu už se může trochu věřit. Nedostatky organizačního i duchovního života katolických studentů nejsou z velké části aspoň zaviněny jimi samými, jak správně též ukázal P. Klement. Jejich příčiny tkví v nedůvěře starších, v jejich neúčasti a hlavně v osobních zájmech. Je ovšem pravda, že nelze věřit hned všemu, co se představuje s přívlastkem »katolický«, ale je pravda též, že je hříchem nechat katolickou mládež na pospas nevěrec-

kým živlům a nestarati se pranic o její organizační zabezpečení a o její *duchovní vyzbrojení*, což právě je věc nejvážnější, nejdůležitější a při tom nejvíce zapomenutá.

A nové úkoly, které tolik vyžadují a které volají po duších žíznivých a hořících láskou k Bohu, tyto úkoly čekají dnes též na katolické studenty. Oni musí už jednou pochopit, že síla duše není skryta v různých osobních titěrnostech a subjektivních zálibách, nýbrž že tato síla má svůj základ v Bohu, v němž nutno zakotvit a v němž nutno sjednotit všechnu práci. Katolicismus znamená práci a život. To není ustrnutí na jedné myšlence, to není duchovní zbahnění a zvlažnění, to není cesta jednotvárná, ale to je úžasná mnohotvárnost prací a plánů, to jest proniknutí celého života pravdami svaté víry. Hřivny milostí, které Bůh každému svěřil, nesmí být promrhány a nesmyslně rozházeny, ale musí být rozmnoženy k větší cti a slávě jeho a k *spáse nesmrtelných duší*. Studenti katoličtí mají být laickými apoštoly, od nichž se požaduje heroická práce pro Krista a pro duše; dokud všechna SSS. nebudou viditelně svědomitě pracovat v Katolické Akci, dotud stále budou jen zábavnými kroužky a legračními skupinkami. Dokud stále budou si s každou vážnou prací jen pohrávat a jejich život nebude životem *pracujících duší* a horlitelů pro Krista, nýbrž zábavním podnikem několika pánů a dam.

Přítomnost vyžaduje práci. Tu nejde o nějaké plátní se s různými marnůstkami nebo o literární problémy, tu jde o *život duší*, jenž je dnes nejvíce ohrožen. Nebezpečí, o němž se dnes stále mluví, není nepatrné a není příliš daleko. Kdo dobře vidí, tomu nemůže

uniknouti ono strašlivé a pomalé umírání všech křesťanských ctností v životě společenském, tomu nemůže uniknouti ono opuštění a zrazení Zákona Božího, jež má za následek duchovní zlohostejnění a zmaterialisování všeho života. Je třeba dobře se dívat, abychom poznali, jak hříšně Bůh je dnes uražen a jak se kupluje s pravdou. A nutno postupovati podle toho. Přítomnost sama podává klíč ke všem krisím.

Nové úkoly jsou těžké. Vyžadují mnoho sil a mnoho obětí. Ale v tom právě spočívá jejich velikost. Katoličtí studenti musí i tu přiložiti ruku k dílu a musí i zde pochopiti smysl veškeré práce. Dnes tolik jich potřebujeme a tolik nadějí do nich skládáme. Až dosud tyto naděje většinou nebyly splněny. Počátky práce však již byly dány, jen je třeba rozvinouti všechny možnosti a využití každé příležitosti.

Je mnoho cest. A mnohé jsou správné. Hlas Církve musí vésti a musí udávati správný směr. Katoličtí studenti musí se jím v prv-

ní radě řídit, musí se jím dáti vésti a musí pracovati podle jeho příkazů. Jejich cílem, jejich ideálem, jejich láskou musí být sám Ježíš Kristus. A jejich láska k němu, jenž pomáhá každému dobrému dílu, nechť dá jim průbojnost a nechť rozšíří srdce jejich, aby v ně mohli obsáhnouti všechny veliké ideály Církve svaté. A ať už jsou ty nové úkoly jakékoliv, ať je to laický apoštolát, ať je to apoštolát tisku nebo duchovní obrození sebe i jiných, vždy musí tu být láska k práci. Bez této lásky se nic nedokáže a bez této lásky je stále všude jen mrtvo a chlad. Katolická Akce je život a studenti i v ní musí hořet žárem mládí. A mládí mívá smysl pro ideály. Kéž však by tento smysl nezůstal jen v duši a srdci, ale kéž by se projevil v životě. Každým krokem, každou vteřinou, při každé práci se musí poznat, že katoličtí studenti zde jsou! Jestliže to se pozná, změní se nedůvěra a pesimismus. Kéž by se již katoličtí studenti už jednou narodili! Jak dlouho to bude ještě trvat?

Duchovnímu vůdci II. římské pouti Msgru J. Boháčovi došly ještě tyto příписы:

Secretaria di Stato di Sua Santità.

No 110461.

Dal Vaticano, die 4. Aprilis 1932.

Ill.me ac Rev.me Domine,

Jucundum mihi munus Beatissimus Pater commisit augustas Ipsius referendi gratias cum de praeclaro exhibitio dono tum de egregiae voluntatis significatione, quam ad Eius Solium, nomine quoque in Academicis litteris doctrinisque operam dantium, studiosissime proferre voluisti.

Haud exigua Communem Patrem affecit laetitia vester Romam adventus, ubi Sanctorum Martyrum visa sepulchra et antiquae gloriae tot monumenta conspecta novos ingesserunt ignes acriterque animos vestros adegerunt ad stronue ineunda certamina pro re christiana tuenda et Christi Regno latius

istic amplificando. Nec minori cum gaudio Sanctitas Sua audivit, vos velle quotannis romanam peregrinationem suscipere, hoc spectantes, ut apud Petri Sedem refectis animorum viribus coniunctisque consiliis impensius in dies Sacrae Hierarchiae in apostolico munere implendo conferatis auxilia. Ut propositis vestris benignus annuat Deus atque optato exitu vota vestra fortunet, Summus Pontifex, benevolentiae Suae testem, tibi iuvenibusque, quos in viam Domini dirigis, libenter Apostolicam Benedictionem elargitur.

Haec tibi referens, qua par est observantia, me profiteri gaudeo.

Tibi addictissimum

E. Card. Pacelli.

Ill.mo ac Rev.mo Domino

Domino Profesori Joanni Nep. Bohac,
Pragam.

—»O«—

Vysocedůstojný pane!

Svatý Otec svěřil mi příjemný úkol, abych vzdal Jeho vznešený dík jak za velmi krásný dar, který mu byl věnován, tak za projev výborného smýšlení, které jsi přednesl velmi oddaně jménem studujících u Jeho trůnu.

Nemenší radost způsobil Svatému Otci váš příchod do Říma, kde pohled na hroby

svatých mučedníků a na tolik památek staré slávy vlil nově nadšení a živě roznítil vaše smýšlení, abyste ve své vlasti horlivě podstupovali zápas na obranu křesťanské věci a na větší rozšíření Kristova království.

S nemenší radostí uslyšela Jeho Svatost, že chcete každoročně vypraviti pout do Říma za tím účelem, abyste načerpajíce si

duševních sil u Stolce Petrova se spojenými úmysly den ode dne horlivěji přispívali svou pomocí postvátné Hierarchii při vykonávání Apoštolského úřadu.

Aby dobrotivý Bůh přál vašim předsevzetím a zdarem doprovázel snahy vaše, Nejvyšší Velekněz, na důkaz své přízně, Tobě

a jinochům, které vedeš po cestě Páně, rád uděluje Apoštolské požehnání. O tom podávaje Tobě zprávy raduji se, že mohu Ti vysloviti svou úctu a úplnou oddanost.

Ve Vatikáně, 4. dubna 1932.

E. kard. Pacelli v. r.

—»O«—

Jeho Ex. apoštolský nuncius Petr Ciriaci zaslal na pozdrav katol. studentů, z Říma mu zasláný, telegrafický dík tohoto znění:

»Ocenil jsem velmi telegram římské pouti studentů, kteří jsou mi tak drazí. Měli šťastnou myšlenku, že vzpomněli si na zástupce Sv. Stolce v jejich vlasti právě, kdy dleli v sídle samého Sv. Stolce. Vzdávám všem vřelé díky a raduje se živě z krásných dnů vašeho římského pobytu, žehnám všem ze srdce.

† nuncius Ciriaci.«

—»O«—

Praha, 6. IV 1932.

Monsignore!

Přijměte s milými poutníky srdečný dík za laskavý pozdrav, který jste mi zaslali z Věčného Říma. Se zájmem sledoval jsem Vaši cestu i průběh krásné audience u Sv. Otce. Jsem jist, že všichni načerpali jste hojně síly pro celý život.

Se srdečným pozdravem oddaný

† Dr. Kašpar, arcibiskup.

Václav Zima:

Pohoršení slova.

Jsou na světě různá pohoršení, která různým způsobem ubíjejí a deformují lidskou duši, stvořenou k obrazu Božímu. A jedním z největších, nejbolestnějších a nejtěžších pohoršení jest *pohoršení slova*. Toto pohoršení jest veřejným zneučtením nejvyššího Pána všeho, samého Boha, jest zaprodáním se satanu a vražedným nástrojem, jímž se účinně, snadno a rychle vraždí lidské duše.

Toto pohoršení slova jest důkazem zvráceného a nesprávného postupu četných spisovatelů a literátů, z nichž někteří si dělají nárok na titul spisovatelů katolických. Jest svědectvím jejich křivé cesty, jejich zmatenosti a jejich neblahého vlivu na národ, a zároveň je výstrahou a varovným hlasem.

Zdá se, že je dnes hodně katolických spisovatelů, kteří vystupují s tímto jménem a o nichž se pění v určitých kruzích panegyrické písně. Ale ve skutečnosti *těch katolických autorů je velice málo, úžasně málo!* A to jest bolestným překvapením, které se čím dále, tím více rozšiřuje a rozvinuje a stále více bolí. Máme mnoho spisovatelů tak zv. katolických, kteří povrchově — nejdeme-li hlouběji — píší katolicky (a ještě to není ve skutečnosti katolické!), ale máme málo opravdových katolických spisovatelů, kteří také katolicky žijí, příkladným,

vzorným a důsledným životem opravdové víry a jejichž život není jen bohémským povalováním a mravním poblouzením. Takovýchto katolických spisovatelů ve velkém počtu dosud ještě postrádáme, a zvláště v našem národě. Není tu smyslu pro křesťanský způsob života, pro církevního ducha, není tu pochopení nejzákladnějších pravd římsko-katolické víry.

Tím ovšem nechci říci, že nemáme opravdových katolických spisovatelů vůbec. Máme jich sice málo, ale právě ti vydávají svědectví pravdě už tím, že jsou pronásledováni a umlčováni způsobem velmi nečestným a nekřesťanským, a to i od těch, kteří se vědomě hlásí k Církvi sv. a pro ni pracují.

A tak zatím co se skuteční, opravdoví katoličtí spisovatelé, jejichž srdce bije cele pro Církev sv., umlčují a jejich dílem se opovrhují, naslouchá se nadšeně svůdným slovům různých lidí, kteří v poměru k Církvi jsou vskutku chameleony a kteří nikdy nemohou katolicismu prospěti. Ale právě oni mají mezi katolíky popularitu a vliv, jsou vůdci velmi četných duší a jejich slovo je pro mnohé rozhodující. Je to veliká zrada zdravého rozumu a zahrávání si s ohněm, neboť duše, a hlavně duše mladých, nejsou kopačí míc!

Mladí lidé, hlavně studenti, hledají u

spisovatelů celé své štěstí. Jsou nadšeni, mohou-li si zamilovati nějaký literární vzor, mohou-li se bít za nějakého básníka, literáta, v našem případě katolického. Berou věc opravdu ideálně a jejich nadšení nemá konce. Příkladem mohou zde býti některé mé naivní články z posledních dvou ročníků »Jitra«, které byly úplně pod vlivem onoho literárního romantismu. Tím horší však, když takový mladý člověk dojde najednou zklamání, když si o různých osobnostech »moderního« literárního světa udělal hezký obraz velkých a vzorných katolíků a najednou stále více poznává, že to vše byl klam, strašlivý klam, že těch vzorných katolíků je velice málo a ti že právě jsou nejméně čtení a nejméně vyhledávání.

A takových zklamání je mnoho a četné názory a představy se pak korigují. Mluvím sice příliš všeobecně, ale ti, kteří umějí čísti mezi řádky, jistě porozumějí. Neříkám, že všichni katoličtí spisovatelé nestojí za nic a že je nejlepší opovrhovati jimi, ale říkám jen tolik, že u mnohých spisovatelů je tolik ješitnosti a hlavně tolik vzájemné nenávisti a nevraživosti, takže národ, který touží po slovu pravdy Boží, nemá z toho docela nic, protože tomu jednak nerozumí a jednak se mu to nelíbí. Co je mu do toho, co mají jednotliví páni mezi sebou. A tak tu je někdy velké a citlivé pohoršení slova a před tím nutno varovati, protože tak se nejsnáze rozeštvávají, otupují a matou duše věřících lidí.

Za zemřelým MUC. Josefem Šimkem. († 18. III. 1932.)

Bledé asfodety na březích Létie zkvětly políbily svými chladnými květy letošního roku tolik drahých hlav a mezi nimi i Tebe, vroucně milovaný předseda litovelského SSS.

Vždy, kdykoliv uslyším o smrti někoho ze svých drahých, zdá se mi, jako by mi někdo podával kytici růží, dýšících těžkou vůní nadzemskou něhu, ale nemohu se též ubrániti dojmům, že trny hluboce se zadírají do znavených dlaní a šeptají o pozemských bolestech, jež rozleptávají část naší bytosti, která, jak se zdá, nemůže ani v prvním okamžiku pro blízkost bolesti zostriti svůj vý-

hled k ohnisku Lásky, jež zdá se býti obestřena jakousi mlhovinou.

Předešel jsi nás a my jen s němým pohledem zíráme za Tvou mizející bytostí, jejíž stíny obletují kolem našich hlav. Viděl jsem Tě v nemoci — připadals mi jako onen Abgar v známé Zeyerově básni — blednoucí jako nalomený květ. Ale na druhé straně rostls před mým zrakem v obra, jenž dovedl s titánskou silou snášeti kruté bolesti. Dnes vím, že právě tehdy, kdy neodvratně počal hasnouti život, přeléval jsi takřka celou svou bytost do výhně Lásky, k níž den ode dne blížila se Tvá duše. — Když jsi přijel z Prahy — zdánlivě zdrav, ale s těžkou utajenou ještě tehdy chorobou, první Tvá slova byla, jak vyprávěla mi Tvá matička, že se těšíš, jak si na pouti do Křtin zazpíváš. Než nedopřál Ti toho Bůh. Zmlknuls jako ptáče za vlhké letní noci, kdy usíná u svých mláďat a netuší, že ráno zalknou se písně v jeho hrdle. A poslední slova, jež jsi pronesl k své utrápené matce tlumeným a přerývaným hlasem — ma-tič-ko, mo-dle-te se za mne — byla jen slavnou písní k Lásce boží, prosbou, aby On zařídil vše tak, jak jeho božská vůle, která vidí nekonečně daleko, za nejlepší uzná.

A tak připadal mi Tvůj odchod jako příchod čistě, tiché, skromné duše, věrné až do konce, k branám Věčnosti. A přijal-li Bůh marnotratného syna s otevřenou náručí, jsem přesvědčen, že Tebe, který jsi žil a odešel jako nevinné dítě, nechá spočinouti na svých svatých řadrech, kde budeš naslouchati šumu vln v nedozírném oceánu Lásky věčné.

Nebyl jsem přítomen Tvému pohřbu. Teprve až příštího dne jsem zvěděl, že tu nejsi. Bylo to 22. března, v den stého výročí úmrtí velkého Goethe. A tu připadla mi na mysl slova, jež tento pronesl při zprávě o smrti přítele Schillera: »... polovina mé bytosti s ním odešla.« Vždy, kdykoliv jdu kolem vesnického hřbitova, na němž odpovídáš, vždy se mi zdá, že je tam zakopáno

něco, s čím jsem sdílel bolest i radost a vždy, když se zastavím u Tvého hrobu, je mi nevyslovně teskně a slzy rosí oči, neboť stojím u části své bytosti — té bytosti, jejíž přátelství je zde ukryto jako perla v hlubinách mořských.

»V náruči Boží, odkud jsme vyšli, večer se všichni sejdem zas.«

Alois T—šar.

V. Líc:

Matce.

*Jak často, bol když velký duši tíží
a chmurnou dumou hlava klesá mi,
když moje plány hatí se a kříží
a tváře brázděny jsou slzami,
svůj stesk a žalost chtěl bych tobě říci
a svěřit ti své všechny starosti,
vždyť tys má maminka — byt' v dálce dlicí,
tys jedinou mou těchou v žalosti.
V tvůj klín bych zachmuřenou hlavu složil,
ach, maminko, mé vroucí vzdechy slyš,
tak rád bych ruce své v tvé tvrdé vložil,
jen kdybych moh' se vrátit k tobě již,
tvá slova něžná, která rány hojí,
tvůj sladký, milý chtěl bych slyšet hlas
co nejděle — i ve smrtelném boji,
a potom v štěstí slávy věčných krás.*

ZZ.:

Hovory s generací před námi.*)

V. P. Silvestr dr. Brait, redaktor Hlubiny.

Naše minulé interviewy způsobily některým studentům malou radost. Zvláště slova P. Methoda Klementa a arch. Břetislava Štorma jsou prý příliš »ostrá«. Snad se tedy trochu potěší, když uslyší hlas převora P. Silvestra dra Braita O. P., který první odpovídá dnes na naše otázky. O nás soudí:

»Na dnešním studentstvu se mi líbí jeho upřímná snaha nepřijímat trpně poznatky okolí i vývoje a také to, že se snaží o porozumění přípravy na řešení, eventuálně i postupu v řešení. »Jitro« se mi líbí právě ve svých slabostech, v tom právě, co mu vytýkají. Dnešní studenti se nepřetvařují a případné naivnosti jsou lepší než pokrytectví a

P o z n á m k a: Na všeobecnou žádost a po některých protestech postižených ustáváme počínajíc tímto číslem od informačních úvodů o osobnostech postižených, které jsme přepadli svými otázkami.

Dr. Alfred Fuchs si přeje, abychom zdůraznili, že bývá napadán od katolíků nikoli stoprocentních, nýbrž stopadesátiprocentních, neboť sám se považuje za stoprocentního.

frázovitost. Nedostatky, chyby, slabé stránky ukazují snahu a vzruch, a to již je krásné. Pozvolná zkušenost odstraní nedostatky. To ovšem volá po vůdci a nevěřím, že by dnešní poslední studentská generace se nechtěla dáti vésti. Co vím ze své zkušenosti se studenty, svědčí právě o opaku.«

»Co se vám líbí na studentech katolických?«

»U katolických studentů se mi líbí jejich návrat na místo, které jim patří, že věnují zvýšenou pozornost nábožensko-mravní sebevýchově. Jako zajímavý doklad mohu prozradit, že to byli většinou katoličtí studenti, kteří rozebrali dvě po sobě následující vydání Gíletovy knihy: Výchova (karakteru). Mezi odběrateli Hlubiny máme silné procento studentů, kteří patří k nejživějším čtenářům; dopisují si s redakcí, disputují s obsahem, prosí o řešení různých námětů. Vedle učitelů katolických je to nejživější složka našich odběratel.«

»Mohli byste nám říci, jak jste spokojen s přednáškami na universitě?«

»Naše přednášky theologicko-filosofické ukázaly, že se nemýlíme v naději na student-

stvo, respektive katolické studentstvo. Vybrané posluchačstvo studentské vytrvává u kursů, což je velmi potěšujícím znamením. Protože je to znamení, jak vážně chápou své náboženské další vzdělání. Těž veliký počet studentů a respektive zase katolických studentů plní řady subskribentů Summy.«

»Co myslíte dále, jaké jsou naděje katolictví u nás?«

»Naděje katolictví jsou život z víry. Čím více a čím hlouběji vedoucí — a to jsou právě inteligenti — uchopí svůj náboženský život tak, aby zásady katolictví přešly z přesvědčení do celého soukromého i veřejného života, tím více bude jejich příklad působiti a strhovati. Čím více pochopí studentstvo a intelligence, že nelze vše očekávat od vnějšího organisování, od vnější práce, tím právě budou horlivější a všestrannější ve své činnosti, vyvěrající však z nejprve osobně upřímně prožitého náboženství.«

VI. Dr. Bedřich Fučík redaktor Tvaru.

Hlasy naší dnešní skupiny pocházejí ze řady redaktorů. První slovo pronesl redaktor Hlubiny, po něm vyslovuje svůj názor na studentstvo redaktor Tvaru, Dr. Bedřich Fučík:

— Jsem dosud v tak bezprostřední blízkosti, že si nemohu troufat rozeznávat přesně. Ale zhruba myslím, že dnešní studentská generace je nervosní jako celá doba, náladová, že její zájem je velmi nejednotný a přechází z jednoho pólu snadno na druhý. Nemá pojítka, což neleží jen v ní; nemá vůdců a dává se zlákat příliš heslem dne. A to není dobré vysvědčení. Doufejme, že je to kvas, z něhož přece něco vzejde. Za dnešního stavu by bylo málo naděje, že dojde k nějaké skutečné práci trvalých výsledků.

— Co generace katolického studentstva?

— Ztratila tradici a nemůže navázat. Jde o metody, a zde se často přejímají prostředky, které mají svůj demagogický účín v politice a podobně — a výsledky pak nemají trvalé ceny.

— Co myslíte: bude náboženské přesvědčení a duchovní život některých mladých katolických literátů na prospěch aktivitě českého katolictví?

— To podle toho, co od umělce žádáte.

— Jaký je váš poměr k Durychovi a jeho skupině?

— Není žádné skupiny Durychovy. Durych je příliš silný a osobní zjev, aby chtěl a mohl utvořit skupinu. Jaroslav Durych je sám, chce jím být a zůstane jím. Je to výlučné postavení silného umělce a je v tom jeho

štěstí i utrpení. »Akord«, který asi svádí k označení skupina, je Durych sám, ostatní, to jen tak »k tomu« a nedosahují ani v nejmenším jeho úrovně. Či chcete snad počítat k Durychovi i Pavla Eisnera? — To by bylo příliš silné, i když to snáší hrdinně i čtenáři Akordu. Ubezpečuji vás, že si Durych stačí, ve svém dobrém i zlém. Nedá se souhlásit s jeho polemikami a výpady na př. proti Jakubu Demlovi či Josefu Floriánovi, kde velmi často trefí hlavně sebe — ale to je jen kousek Durycha. Celý Jaroslav Durych je ve svém umění, o němž možno mluvit jen a jen s úctou, jako o nejlepší moderní české próse. Nevěřte hlasům o Anežce Berkové, to není celý umělec, a i když básník tu a tam povolí, neznamená to jeho konec, jak se těší třeba Arne Novák.

— Mohl byste nám něco říci o svých zkušenostech redaktorských?

— Redaktorství časopisu, který něco chce, je dřina. Látky je vždy dost, ale jaké látky! — Tvar přes všechno a jako na vzdory všemu administrativnímu pořádku světa má život velmi houževnatý. Ale — všeobecně — není dnes chuti za něčím pevným jít. Tvaru se nejedná o úspěch, taky je nás málo, a počínajíc redaktorem všechno je tolik zapraženo jinde, že nezbyvá zde času. Zkušenosti jsou tedy špatné.

— Máte sám něco, co byste nám chtěl povědět?

— Chtěl bych jen podotknout, že vaše otázky jsou kusé a podle toho i odpovědi; zvláště, chtějí-li být stručné. — Vzniká tím nebezpečí nedorozumění ve věcech, ať už běží o generaci studentskou, či o Durycha a zvláště o věci v otázce třetí, kde by se snad otázka nevyčerpala knihou.

VII. Prof. Jan Scheinost, člen redakce Lidových Listů.

Třetí, který v tomto čísle nám laskavě vyhověl a odpověděl k našim otázkám, je pan prof. J. Scheinost z redakce Lid. Listů.

— Co soudíte o české mládeži nové doby?

— To máte tak. To realisti všechno otrávil, když říkali studentům: Nejlepší Čech je takový, který se stará, aby z něho něco co nejdříve bylo. Řiď se tím, vezmi si to k srdci a budeš pravý Čech, pravý vlastenec! Proto ti kluci ztratili smysl pro hodnoty metafysické a pro jiné, kromě chlebařských, smyslu nemají. Podvrací se u nich tedy činorodost a nemají naprosto chuť pro nějaké dobrodružství. Schází v nich jakási vášnivost. K tomu, aby byl člověk metařem, inženýrem, učitelem, není třeba vášnivosti; k tomu stačí

jenom píce a nějaké kvantum nadání. Nějaký pocit té vášnivosti vlastně však v nich je, ale to vše se seskupuje ve sport, kouření, chodění za holkama a pod.

— A jaké je to s generací katolického studentstva?

— To je celkem stejné. I katolictví u nás ve veřejném životě podléhá realistickým vlivům. Naposled bylo, dle mého soudu, o katolických studentech slyšet r. 1648, kdy pod vedením jesuity Plachého hájili Prahu proti Švédům. Od té doby zprávy o nich jaksi řidnou. Dnes jsou zkrátka to, čemu se říká spolkové hnutí, které má všechny znaky rozkládající se liberální společnosti. Co jediné mají a to s nimi i roste, je touha po duchov-

ním životě, což může při všeobecném zbahnění a zesvinění kolem vésti k tomu, že z katolických studentů (ne z katolického studentstva) se mohou vytvořit pevné body pro příští obrodu Čech, v což já aspoň pevně věřím.

— Co soudíte o katolictví u nás?

— Člověče, to máte tak. Nejhorší je, že katolíci nemají bojovného ideálu. Katolíci by měli novými obrazy říci národu, co oni dovedou udělat z národního zítřku, když se dostanou k moci nad politikou a kulturou českou. Nemají zapomínat, že nikdy ani za okolností politických ani číselných nejsou sektou a i když jich je málo, že jsou vlastně národem.

F. Val:

Mládi.

*Až jednou v hloubi duše
vykvete květ krátkého štěstí,
vzpomenu na dětství,
které jsem daroval tomu, co už není
a budu se smát,
když spatřím, že květ můj do dálky
odvanul.*

*Krev mláďi je hrdá,
staví, boří a chce rozdávat,
za křehkým štěstím se usměje
a své srdce jen kráse a životu odhalí,
aby zvítězilo.*

J. Č.:

K výstavě a jubileu Zdeňky Braunerové.

Výstava výtvarného díla Zdeňky Braunerové, která byla nedávno v Praze v Kraso-
umné jednotě otevřena, dává podnět k pohledu na život této vynikající osobnosti Prahy umělecké i katolické. Kdo poznal aspoň poněkud její krásnou činnost, tomu je Zdeňka Braunerová nikoli snad pouhou akademickou malířkou, jen výtvarnou umělkyní, nýbrž takřka vtělením vnímavosti české duše, čerpající z hlubiny národních pokladů tradic a tíhnoucí instinktivně k francouzskému západu.

Touha po kráse pobízela Zdeňku Braunerovou k cestám za uměleckými zkušenostmi v cizině i na domácím venkově, vytvořila její lásku k Staré Praze a zjemnila její citění náboženské. Není bez významu, že to byla právě Zdeňka Braunerová, která dovedla upoutat našeho nezapomenutelného Julia Zeyera, Miloše Martena, toho jemného a vášnivého vyvolavače strhujících obrazů a představ, i Paul Claudela, francouzského poutníka za skrytou krásou České země.

Zdeňka Braunerová tvořila v své samotě, v odloučenosti pobytu ve Francii, v tichu svého malostranského obydlí. Její dílo, třebaž vyhledáváno znalci právě velikosti a skutečné duchovní kultury, a třebaž obdivováno každým, kdo umí správně a přesně odhadnout cenu umění a kdo dovede cítit statečnost umělecké odvahy, nebojácnosti a přímé, neklikaté otevřenosti — dnes v čase úpadku vědomí o čestném zápolení — přece její dílo neprolomilo ledy nevšímavosti veřejného mínění.

A myslím, že to je právě nejvyšší chvála umění Zdeňky Braunerové. Všechny jemné a výsostné šperky opravdové krásy jsou dnes ukryty před všedními zraky normálních občanů a přístupny jen očím, které dovedou chápat. Jasně nuance právě krásy září jen pohledům, jež nejsou zkaleny přizemností a banalitou.

V ústraní rostlo dílo Zdeňky Braunerové, přístupné jen vybraným duším; tradice stárobýlé měšťanské rodiny pražské, vřelý cit

národní hlubokosti a pochopení síly i slabosti češství, oduševnělost a elegance francouzského prostředí, úsilí o čistotu výrazu a o nové tvarové vyjádření, ale navázání na odkaz knižní výzdoby baroka, rokoka i umění lidového, v jehož duchu působí tolik jejích kreseb, nedotknutá krása Prahy, kterou poznala ještě před barbarským ničením z konce minulého století, styk s jemností a nádherou — to všechno jsou prameny inspirace jejího podivuhodného tvoření.

Všechny práce Zdeňky Braunerové jsou nám tak milé, tak nějak po domácku blízké svým průbojem a úsilím o vycítění prvků krásy v každém předmětu, ať to jsou krajiny, ztemnělé zvláštním tónem, v němž se zjevuje výjimečnost, krajiny tiché a nevťiravé, vláčné splývavými odstíny a měkce podané, či lepty a kresby, načrtávající barokové linie staropražské a zachycující posvácené vidění okamžiku, nebo kouzlo ornamentů na jejích sklech a originální linky knižní výzdoby s obrázky divných ptáků, květů a zvířat, nebo původnost její grafiky. Každý zná alespoň výzdobu takových knih Miloše Martena (L.

Kuncíř v Praze), kde k bohatému dialogu »Nad městem« je mistrně zachycena známá socha sv. Michala Archanděla, »jako blesk se vrhajícího s výše« a tvořícího tak onen »vášnivý emblém« hradčanský. Fantastika ozdob Zd. Braunerové, krásných a uchvacujících, je vždy příjemná oku.

Mnoho by se dalo napsat o katolicitě Zdeňky Braunerové. Nedělala ze své víry řemeslo; ale vzpomeňme na její spolupráci s biskupem Antonínem Podlahou při instalování Svatováclavské výstavy milleniové, na její opravu levohradeckého kostelíka svatého Klimenta, na její skvělé gesto, jímž se nebála položit kytici růží se svou visítkou na ruinu Mariánského sloupu staroměstského. A je jistě příznačné, že Claudelův cyklus »Svaté obrázky české« byl věnován právě Zdeňce Braunerové.

Ve dnech jejího životního jubilea všichni přátelé a všichni poutníci za krásou vzpomínají na krásně vyplněný věk této jemné duše, která chtěla zachytit a sevřít vše veliké, skvostné, subtilní a všechno kouzlo minulosti pro odkaz nové době.

V. Líc:

Večer u vody.

*Svou štíhlá bříza sklání postavu
až k vodám stříbrným,
v nich vlnky honí se po splavu,
svým smyčcem mistrným
si hrají stříbrojasnou melodii,
v klín tichých břehů virtuosně bijí.*

*Stín těkající sem tam po větvích
sí na hladinu klek',
však plničko když světél zářivých
(to roje bludiček)
se rozhoupalo snivě nad tůněmi,
zas skrýt se musel stromů haluzemi.*

F. R. Schwarz:

Div západu.

V pozadí širokého zálivu, oddělujícího Bretoňsko od Normandie, kde prostíral se kdysi starobylý hvozď seiseský, jehož mohutné duby vrhají dosud své temné stíny do průzračné vody, tyčí se jedinečná, nezapomenutelná hora. Její původ je legendární. Archanděl sv. Michael, objeviv se roku 727 ve spánku sv. Aubertovi, biskupovi avrancheskému, rozkázal mu vystavěti na hoře Tombe modlitebnu a aby jej přesvědčil, učinil mu palcem otvor na čele, jak vidno na lebce, zachované v Saint Gervais d'Avranche. Nato odebrali se řeholníci do Italie, aby

přinesli z Garganské hory ostatky světcovy a při jejich návratu hora, kterou opustili zalesněnou, zjevila se jim na obzoru k jejich nemalému překvapení úplně zbavena stromů. Již v době, kdy kult sv. Michaela přiváděl množství věřících poslušných hlasu Božího, hrozný vír obklíčil sloup archandělův aureolou skvělého osamocení. Skála stala se »Horou sv. Michaela«, ochránce v nebezpečnoství, a její epopeje započala. Po modlitebně sv. Auberta a »Panny Marie pod zemí«, řád benediktinů zřídil zde v době karolinské románské opatství, které se stalo nej-

lit slavnějším poutnickým místem západu. A brzy zazářilo na hoře gotické umění p dík darům nesčetných poutníků. Přes škody, způsobené bleskem, požárem a válkou, bylo bezejmenné dílo prováděno s velkolepým souladem. Neunavni mniši opravovali neméně než 25 let díky štědrosti krále Filipa Augusta zhoubné následky požáru, založeného Guyem de Thonars roku 1203, budující podivuhodnou skupinu staveb, která byla později nazvána divem západu. Románský chór se zřítil v roce 1421 a Vilém d'Estouteville staví nad hrobkou, jejíž mohutné sloupy se rozpínají jako obrovské palmy, nádherný chrám s ostrými oblouky, světlými, vysokými okny a vzdušnou klenbou.

S nepřekonatelnou houževnatostí provádí se celých pět století tato ohromná stavba. Hradby, věže, schodiště, gotické sály, klášterní chodby a zvonice kupí se na hrboлатém pahorku ve fantastický shluk, v němž zračí se jednotlivé epochy vzniku této monumentální památky od kaple sv. Auberta až k rozsáhlému chrámu benediktinů, od hrobky Aquilonovy a hřbitova mnichů až k archandělovi s rozpjatými křídly a šípem na vrcholu, drticímu démona a ozářenému gloriolou planoucího zlata.

Ale nadšení znenáhla utuchalo. Po náboženských válkách řady poutníků řídnou, řehole se rozchází. Reformovaní žáci sv. Maura, kteří přišli na místo dřívějších mnichů, pohrdají zpupně gotikou,

pustoší nádherné sály a přestavují velkolepou terasu na západní straně v nevhodném slohu klasickém. Revoluce je zahánil, zmocňuje se nesmírného bohatství, nahromaděného stoletími víry, zneuctívá ostatky, odnáší poklad, zvony a rukopisy, rozděluje podivuhodnou budovu na menší místnosti a přeměňuje opatství ve vězení. Půl století postupně jako pevnost nebo žalář pro politické provinilce zachovává slavná svatyně toto potupné určení až do dne, kdy členové řádu sv. Edma přicházejí, aby se zde usadili.

Tato jedinečná skupina budov, jejíž část se zřítila v roce 1817 a část vyhořela roku 1834, byla v žalostném stavu a vyžadovala naléhavé opravy, které se jí dostalo od ministerstva krásných umění, jež zařadilo ji roku 1874 mezi národní památnosti. Ale nyní opatství zeje opět prázdnotou, začíná nová cesta utrpení. Z posvátného kláštera, jehož duchovní život byl po 12 století zářným příkladem, stal se jakýsi druh obchodního podniku, kuriosita, jež jest cílem nesčetných turistů. Celek utrpěl nemálo nevkusnými přístavbami, které kazí ladný dojem, jímž dříve působily hradby, starobylá ulice a terasy. Staroslavná hora je symbolem naděje a nezničitelné posvátnosti. Plní i nadále svoje poslání: káže neúnavně povznesení duše k Bohu, očekávající poutníky, pronášející modlitbu svých předků: »Saint Michel Archangele, defende nos in proelio.«

Noční píseň.

Čarokrásná noc, když tichým krajem spěla,
perutě své tmavé nad ním rozestřela,
denní šumot ztichl, usnul celý svět,
v houští zmlklo ptactvo, uzavřel se květ.

Olga N.:

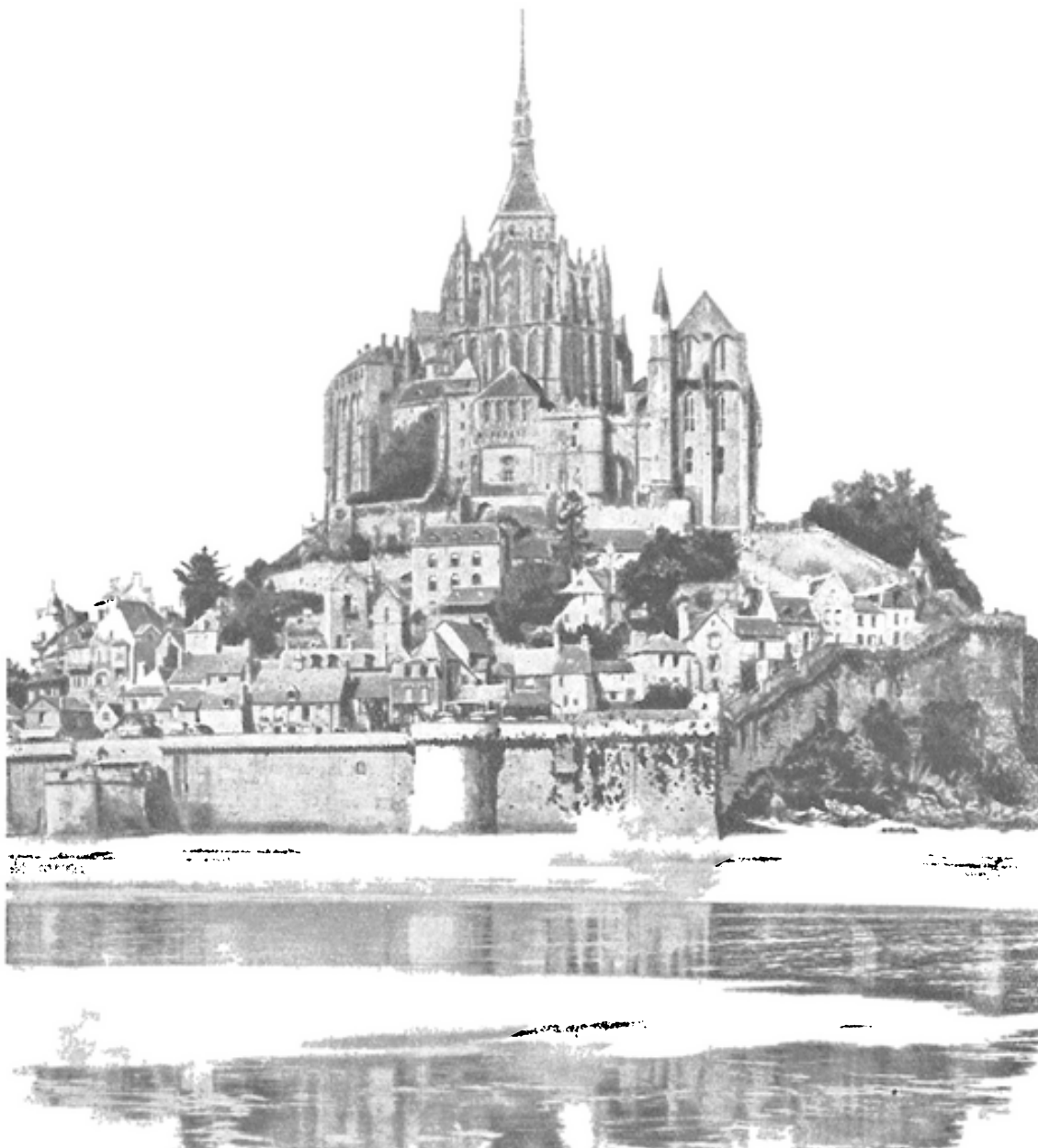
Májová.

Louky byly plny květin, zlatý věnec položen byl kolem rybníka a v kalíšcích květů třpytily se perličky. Lehká pára vznášela se nad vodou, kde na pokraji byla přivázána barevná lodička. Jen zámek v hladině se shlížel hrdě a ostatní všecko pohříženo bylo ještě v sladký sen. V oblacích však, tam vysoko, až kdesi nad éterem, na modré klenbě, kde dávno vyhasly již hvězdy, usmíval se růžový červánek a východ rděl se do krvava, od něhož vzdálené nafialovělé hory zdá-

Jenom lehký vánek stromů v korunách
pohrával si listím, houpal na vlnách,
líbou píseň šeptal v roji nočních duchů,
a ta šumným letem došla k mému sluchu.

ly se být nachem ojiněny. Z šedé liché třepavým letem povznesl se k nebi první skřivánek a jásavé trylky, jež v hrdélku měl, na tichou a požehnanou zem v podobě májového deště snesl. Jeho píseň, první modlitbička k Bohu, celým lesem otřásla, jako když hrom zaburácí, a v tu chvíli zazněl písni ptačí celý les i luh.

Od úst k ústům letěla ta jarní sladká píseň, zavířila jako divá krásná tanečnice vonným vzduchem, aby řetězem svým spjala ce-

K článku »Div západu« Mont Saint Michel.

lý kraj. Žlutý upolín již setřásl rosné perly s královské své korunky, z níž jako na pověť vyletěla zlatokřídla muška, aby sedla na některý otevřený kvítek k snídani.

Na břehu zachřestil řetěz a za chvíli lehká lodička plula na jemně zčeřené hladině.

Na hrázi jsou vysázeny břízky a jeřáby. Vedle nich se pyšní rozkvetlé třešňové strom-

ky, na něž v údivu se zahleděly oči Jiřiny a Marty a lodička se hnula k nim. Byly právě v nejkrásnějším rozkvětu a obracely hlavičky své v hrdé pýše kolem dokola. Břízky něžně šuměly, jen se lehce zachvívaly, skromně odpovídaly na pyšné dotazy svých sousedek. Chorál libé modlitby se vznesl k nebesům, když lesy zahučely a zazvonilo čistým vzduchem ranní klekání.

Zvoník.

Les trámů.

Jejich ramena se spojují a drží navzájem. Pod nimi černá propast. Bledé světlo měsíce

proniká malým, lomeným okénkem, hladí vrstvu prachu, usazeného na zdi, klouzá po trámech, provrtaných červotoči, letí dál, po-

líti kraj starého zvonu a zmizí v temnotě. Nahoře nad zvonem, v koutě, sedí starý pavouk ve své potrhané síti a podřimuje. Celou věž táhne tajemná píseň noci: jemné chvění, šepoty, šumění, smíšené s vůní rašících lip.

Kdesi nahoře se ozvalo slabé zakvílení, teď šelest. To přeletěl kolem zvonu šedý netopýr, jehož křídla téměř neznatelně rozechvěla vzduch. Míhl se v stříbrné záři luny a zmizel. Nad zvonem, mezi trámy, se krčí několik stínů. To kavky zde spí a některá časem shodí zrnko písku, jež letí dolů, narážejíc o trámy. Venku se třpytí hvězdy a dole pod nimi spí město. V trámech tikají červotoči svou jednotvárnou píseň: tik, tik, tik... a z dírek padá prášek. Padá dolů, dolů, kamsi do černé, hluboké propasti, kde mizejí ruce trámů, i bledé měsíční světlo.

Lovec nahoře v síti usnul. Snad ho zmámila vůně lip, z nichž on, samotář, vidí ve dne jen malou, zářící nazelenalou skvrnu pučících větví. Nenávidí světla! Proto se uchýlil až sem nahoru, kam pronikne jen slabý odraz paprsku, kam časem zavítá jen osamělý pták. Zde tká své síť a čeká na kořist. Až jednou, buď stářím nebo hladem, ztuhnou mu údy, pak padne protrženou sítí dolů mezi trámy. Snad to bude také za takové krásné noci, jako je dnes a červotoči mu zazpívají pohřební píseň.

Dole se ozval šustot. Ze tmy vytryskly paprsky a objevil se malý svítící bod. Bludička, zmitající se v temnotě, stoupala po skřipajícím schodišti. Stará oprýskaná stěna odrazila blikavý, zarudlý jas, který vyletěl vzhůru a splynul se stříbrem luny. Objevil se stín — neurčitý kus tmy, trochu temnější, než okolní, s rozplihlými rysy, kus toho černého, tajemného neurčita, vedený blikavou bludičkou, deroucí se vzhůru. Světélko prudčeji vzplanulo. Bizarní tvary černé, po-

hybující se skvrny se vyjasnily a zaostřily. — Stařec! Svíčka v jeho ruce, zmitaná jemným průvanem, oživuje celý prostor mezi trámy. Jejich ztuhlá těla se pohnula, probudila se. Malé magické světélko je ovládlo. Prohýbají se, proplétají, vystupují ze tmy, jejich stíny se zmnožily. Počala tajemná a vířivá hra mátoh.

Ze tmy zablýskaly starcovy oči. Divoce, šíleně. Krátký skřek prořízl tmu a zapadl. Stařec stanul pod zvonem. Dlouhý, šedý provaz se táhl odkudsi shora a svíjel se u jeho nohou. Zvoník vytřeštil oči a šedivé vlasy se mu zachvěly. Ten had se vlní, svíjí, souká odněkud z nekonečna a hrozí mu v blikavém třpytu jeho světélka. Zvoníkovy oči šíleně jiskří a dívají se ztrnule do prázdna. Dotkl se provazu a věž se rozlehl výsměšný chechtot. Vše se rozechvělo. Světélko v starcově ruce vzplanulo, zasyčelo, opsalo oblouk a zmizelo v černé, hladové tmě.

Nocí se ozval úder zvonu. Jediný, ale tak hrozný, tak děsivý a příšerný, že celá věž zasténala. Černé trámy hrůzou ztuhly a kavky vylétly, křičíce, do měsíčné noci. I červotoči přestali vrtat.

Nastalo ticho. Úzkým pruhem měsíčního světla prolétla černá skvrna. Pavouk! Letěl, letěl, až zapadl do staletého prachu dole, v temné hlubině. V koutě u zvonu zavlála nočním vzduchem potrhaná šedivá síť.

Zase se vše uklidnilo a zase jemná harmonie noci vyplnila celou věž. Světlo luny sjelo po provaze a spočinulo na lidské hlavě, vsunuté do kličky. Stříbrné paprsky zatančily na šedých vlasech, na zkrivených rysech obličeje a vpily se do chladných, skelných, hrozivě nehybných a tvrdých očí.

Dole, ve vrstvě prachu, ležel pavouk, jehož tělem probíhalo poslední chvění.

A červotoči zpívali: tik, tik, tik.

Ota Tichý:

Jezero.

*V šilenství ticha a zvuků
noc se chvěje nad jezerem.
Schoulené balady smutného večera
bloudí mrtvým šerem.*

*Jezero, zraněné beznadějí,
čeká, až smutek dobolí...
(V ospalém šepotu znavených leknínů
zmírá pláč noční violy.)*

*Jezero, mé zraněné jezero,
čeká až vzplane den —
až šťastného žití zbořený chrám
znova zas bude vystavěn.*

Eda Jitzovský:

Ulice.

Je slunný den.

Nad městem ani obláček dýmu, ještě nikdy nebyl vzduch tak čistý.

Kolečka na jámách se netočí, vysoké pece jsou vyhaslé, tovární komíny ční smutně k modrému, jasnému nebi.

Ve dveřích nízkých domků dělnické kolonie stojí vyhublí muži, v oknech leží ženy, na ulicích běhají chatrně oděné děti.

Druhý, třetí, čtvrtý dům — a obraz je stejný.

Na nároží před obchodem stojí hlouček lidí.

Nad vchodem je zapraven reproduktor.

Chvilí to chrčí, jehla běhá asi po prázdných kruzích plotny, teď vřeštivý zvuk vyrazil do ulic a nějaký dobře živený tenor zpívá o kráse noci v Monte Carlu, tiše ležícím moři, šumících palmách na nábřeží, lásce krásných žen, světlech kasín, jiskřivém víně — a zde hrstka mladých mužů se sklopenou hlavou, ruce v prázdných kapsách, stojí opřena o otlučenou zeď a dychtivě naslouchá a sní.

Jazzový orchestr hraje taneční šlágry.

U výkladní skříně malé cukrárny stojí několik dětí, čela a nosíky přitlačeny na skle.

Monte Carlo s celou jeho krásou, azurovým pobřežím, bílými jachtami je nezajímá, ale ty malé koláčky tam na talíři ano.

Není peněz, obloha je čistá — —

Ty mraky kouře nad městem znamenaly chléb tisícům!

Kroky se vzdalují, zvuk reproduktoru slábne, až zaniká úplně.

Proti mně kráčí vratkým krokem muž-opilec, něco bručí a rozkládá rukama.

Vyhýbám.

Pojednou se rozlétnou dvěře, hrozný pach mne ovanul a z kořalny se vypotáceli dva muži v plné síle. —

F. Val:

Májový reflex.

Ticho a soumrak se zavěsily na květy stromů v aleji, jež vroubí zeď hřbitova. Rudé růže červánků jak slzy na obloze vystoupily po bolesti dne, který zašel bez překážek. Svěží večer se blíží a falešné kytičky smíchu v dálku zvoní a tříští se. Něco pokorného a jistého jest ve tvářích těch, kteří jsou okolo tebe a nezastaví se. Veliký zvon před chvílí neúnavně volal a v prostoru se rozplýval kovový hlas. Zmizely lety včel, jež nosily med

A nejsou ještě ani čtyři hodiny odpoledne!

Na protějším chodníku dva hoši bičem honí káču a malá dívenka táhne za sebou bezhlavou panenku.

Žádný smích a křik. Oči dětí mají mdlý výraz, tváře jsou bledé. Doma bída, smutek, chlad. — — —

Krise, nezaměstnanost!

Ta dvě hrozná slova naplnila svět, rozlezla se do všech koutů a za nimi v patách krok za krokem se plíží sedm ošklivých postav hlavních hříchů. —

Na křižovatce pomalu přejíždí skvělý, nízký Cadillac. U volantu sedí dáma s koketně posazeným kloboučkem na hlavě a s cigaretou v rudých rtech; vedle ní pěstěný foxterier se dívá polospuštěným oknem lhostejně na svět. Ten psí život není vždy tak špatný. — —

Nad postýlkou spícího děcka se sklání udřená matka, slzy jí stékají po tvářích: Jak bude zítra?

Na haldách již nespí jen pobudové, ale lidé s poctivým jménem, bez domova a možnosti výdělku. — — —

U oválných stolů se jedná o odzbrojení. Delegáti se prou o každou tunu tonáže válečných lodí.

Škoda peněz, škoda času!

Odzbrojte zatvrzelá srdce boháčů, dohody se napřed, jak opatření jednadvaceti milionům nezaměstnaným na světě chléb a práci.

Konferujte s Ním, jediným spravedlivým králem, jenž dal lidstvu jen desatero zákonů.

Nelepte je na úřední tabule, ani na reklamní sloupy, ale vepište těch deset zákonů do srdcí všech!

Pak pušky a děla samy zrezaví a bude na světě mír, spokojenost, práce a místo pro všechny.

a stará lípa ptactvu vypráví pohádku o tichu, snech a vůni jarního deště. Pohádka bez konce jako píseň bledých hvězd.

Hřbitov je místem mrtvých a kostel je domem modlitby. U hrobů stojí lidé a někomu věnují vzpomínku, a potom vejdou do šera prostorného chrámu. Májová pobožnost s modlitbou k Panně Marii! Děti i staří se modlí, modlí se i přítmi svou tajemností, jež kane do očí. Voskové svíce voní a vzduch se

chvěje modlitbou. Všichni jsou pokorní a otvírají své srdce skrovné a toužící.

Vyjdete ven a vůně rozkvetlých třešní vás doprovází. Oharky hvězd na nebi doutnají a pole v dálce splývají s tmou a mlhou, jež se nad nimi pozdvihuje jako chléb a kalich při obětování. Z kostela se vyhrnuli lidé a řeč jejich kolébá krajinu. Úsměvy elektrických světél je vítají a večery nocí vadnou jako květiny, jichž květy uzrály. Chvalozpěv vesmíru a májový večer se rozcházejí na roz-

Hanži.

Hanži byl jenom kůň, ale plnokrevný africký kůň a přes svou malou postavu neobyčejně vytrvalý. Léta mne, mladého koloniálního úředníka, nosil po afrických stepích, až náš společný osud ještě těsněji k sobě spojil.

O vánocích 1908 musel jsem podniknouti obchodní cestu z bývalé německé Jihozápadní Afriky do sousedního britského Kapska. Poslední úsek této cesty tvořilo pásmo pouští, jižně od řeky Oranje. »Žiznivá poušť«, kterou prý za doby sucha ještě nikdy Evropan na koni neprojel. Musel jsem však tudy, neboť jsem byl očekáván v anglické osadě a nebylo jinak možno ve smluvené době odejet na určený mi cíl. Každý, kdo zná Afriku, ví, co jsou to písečné přesypy; sotva si však někdo může učiniti představu o poušti na jihu od Oranje. Nesčíslné hory lehkého, ve větru vířícího písku, ani stéblo trávy, ani kapka vody, nic, čím by cestovatel ovlažil své rty. I křeky šakalů a sípavé vytí hyeny, jinak věčných nočních průvodců afrického cestujícího, chybí v této beznadějně pustině. Velbloudí karavany již v prvé třetině pochodu byly zmořeny a brzy zůstaly ležeti ve vyprahlém písku.

Mé měchy na vodu s malou zásobou horké pitné vody úplně vyschly v tropickém vedru. A tak vlekl jsem se se svým koněm sám bez vody strašnou pustinou. Neúprosné africké slunce do nás pražilo nesnesitelně. Mučivá žízeň a ještě více úzkost, že ani v příštích 24 hodinách nenajdeme žádné vody, nutila nás odhodit jeden kus oděvu za druhým, až jsme konečně téměř nazí mlčky kráčeli vedle sebe, já vyslečen až na široký, tropický klobouk, Hanži bez sedla a udidla.

Urazili jsme tak ještě asi 30 km, nevím to, protože patníky nebyly a moje hodinky již dávno byly u čerta. Tu klesl Hanži vyčerpan na kolena a přes mě něžné domluvy nemohl jsem jej přimět, aby opět povstal; musel jsem zanechat ubohé zvíře jeho osudu, když jsem s ním sám nechtěl zahynouti žízni.

Nikdo, kdo to neprožil, nepochopí, co to

cestích a stráních, kde čekají poupata sedmi-krás na slunce. Lesklá rosa přikrývá krajinu, úderý hodin bloudí mezi květinami, o kamenné hroby chodníků bijí kroky všech, kteří se opozdili. Skrčené domy u silnice stojí v pohovu a měsíc vystřelil šípy jako střelec, který se nerozmýšlí. Stíny ospalých sloupů se plazí po oknech, země je tichá, zpěv máje je neslyšitelný a rádi bychom jej zavolali zpět. Pohádka, vůně a píseň májového večera jsou odlišky mládí.

jest vláčet se s posledním zbytkem sil a vědomím života po pusté, žhavé poušti v šílené úzkosti před smrtí. Objal jsem svého koně a pravil mu smutně: »Sbohem, Hanži, půjdu dále hledati vodu, a najdu-li, vrátím se pro tebe.« Pak opustil jsem koně a pokračoval ve své hrozné beznadějně cestě. Přece na každém pahorku nutilo mne to ohlédnouti se na mého ubohého koně, který mne ustavičně sledoval svým hasnoucím pohledem. Když jsem jej zpozoroval naposled, byl již téměř zasypán navátým pískem.

Dále — nevím nic! Anglický misionář mi vyprávěl, že mne Hottentoti našli někde v poušti, polomrtvého a nahého, naložili prý mne na svou káru a přivezli do této nedaleké vesnice. Bylo tomu tak, jak misionář vyprávěl, neboť když jsem procitl z hlubokého bezvědomí, ležel jsem na podlaze v chatě z listí, kterou vystavěli afričtí pastevcí jako ochranu proti zimě, a vedle mne stála hottentotská žena a nalávala mi opatrně vodu.

Náhle zašustilo to venku před chýší, někdo rozhrnul listí a otvorem prostrčila se koňská hlava — můj Hanži. Záhadno, jak k smrti znavené zvíře mohlo se sem dovléci, nevysvětlitelné, jak v úplně neznámém kraji našlo mé stopy. Nyní leželo to věrné zvíře vedle mne, svou moudrou hlavu mi položilo do klína a pozorovalo mne upřeně svými velkýma očima. Hladil jsem jeho krk a vyprávěl mu, jak strašně by se mi po něm stýskalo a jakou mám radost, že jsem jej opět našel. A zvíře se stále na mne dívalo svým moudrým pohledem, který jako by říkal: »Ted', když jsme se oba nalézali tak blízko smrti, zůstaneme vždy spolu.«

*

Zpáteční cesta proběhla snadně, nastoupila doba dešťů a africká step byla v plném květu. Nádherná jest subtropická Afrika v době dešťů se svou vlnící se bujnou travou a náraz vykouzleným nedožrým mořem květů. Avšak tato velkolepá doba jest nebezpečnou

pro koně, napadá je zákeřná nakažlivá nemoc, která končí nemilosrdně v několika dnech, ba i hodinách, mučivou smrtí udušením. Každoročně propadá této strašlivé nákaze mnoho koní v celém kraji.

Když jsem se vrátil domů, poznal jsem podle kalného pohledu mého koně, že jest nemocný — že umře. Vysoká horečka a hustá bílá pěna kolem úst nepřipouštěly žádné pochyby, že smrt nastane co nejdříve. Nemohl jsem ubohému zvířeti pomoci, nyní jsme se museli navždy rozloučiti. Odešel jsem od něj rychle, drásalo mi srdce dívat se na smrt nejlepšího přítele.

Dlouho seděl jsem tohoto večera hluboce zamyšlen ve svém pokoji, svou duší meškaje stále u smrtelně nemocného zvířete. Nemohla spáti, chopil jsem se nějaké práce, abych se rozptýlil. Tu zahřmotilo na schodech, něco se vleklo, supějíc, přes slaměnou rohož v pokoji a vedle mne u psacího stolu stál — Hanzi.

Položil svou těžkou hlavu na mé rameno a díval se na mne s tak tichou, smutnou výčitkou, že jsem zaslzel. Ve své smrtelné úzkosti nechtěl zůstatí samotný a hledal svého pána i přítele, který ho opustil. Zůstali jsme celou noc spolu a rozmlouvali něžně zvířecí řeči, které jsem se již naučil. Když jsem konečně poznal podle tepu a těžkého dechu zvířete, že smrt nastane co nejdříve, pravil jsem mu: »Nu, Hanzi, jdi teď spat, vidíš, já mám ještě svou práci,« a věrný kůň poslušně vyšel z pokoje. Ale na verandě ohlédl se ještě jednou, prostrčil svou ušlechtilou chvějící se hlavu skrze větrem povalenou zástěnu a pozoroval mne dlouho svým nekonečným, hlubokým pohledem. Nikdy nemohu zapomenout na tento poslední pohled mého umírajícího zvířete. Potom přešel, klopýtaje, dva schody verandy, položil se pod nimi a zemřel.

Druhého dne za svítání rozřezali domorodci mrtvého koně a snědli ho — mého Hanziho!

Přelož. M.

—»O«—

Míriam:

Vřesoviště.

Znovu vše vidím:

Nesmírná mlčící pole

nahoře hvězdy —

měkký vřes dole —

do dálky — do šířky jak černá řeka

olnami temnými noc kamsi vtéká .

a s šerem noci splývá vřesoviště táhlé.

Ty a já —

my dva

jsme mlčky seděli v něm.

Ty jsi byl něm',

protože prostor vesmíru promluvil náhle

o srdcích, o něze počal zmateně plést —

jakýs květ rudý měl prý by kvést

na retech našich

pro naše mládí.

Leč počet vteřin sléval se s množstvím hvězd.

Ty nepřiznals —

já neřekla,

že máme se už dávno rádi

Rozsáhlá vřesová pole,

pokryta tmou,

tam v dálce kdes —

ve snách mých dnes

kvítek váš zvoní duši mou.

Mark Twain a kravata.

Slavný americký humorista Mark Twain kladl, jak to u umělců nezřídka bývá, málo váhy na své ošacení. Jeho toaletní příčiny byly příslovečné. To byly tu rozvázané šňůrky u bot, jindy zase utržené knoflíky a jednou se mu přihodilo, že vpadl do veliké společnosti bez kravaty.

Bavil se přes to výtečně a hosté měli dosti ohledu, že jej na jeho *faut-pas* neupozornili.

Když Mark Twain ale přišel domů, činila

mu jeho choť těžké předhůzky stran »ne-
přítomné«
kravaty.

Mark Twain usedl nato k psacímu stolu a napsal své hostitelce následující dopis:

»Vysoce vážená milostivá paní, dovídám se právě, že jsem se objevil dnes ve Vaší společnosti bez kravaty. Je mi to nesmírně líto. V příloze zasílám Vám svou kravatu a prosím Vás, abyste mi ji po důkladné prohlídce zaslala promptně zpět, neboť jest to má jediná.«

La Bruyère:

O silných duších.

(Pokračování.)

Tedy tomuto shluku částí tak pozemských, tak hrubých, tak tělesných, které všechny dohromady jsou všeobecnou hmotou nebo tímto viditelným světem, vděčím to »něco«, co jest ve mně, co myslí a co nazývám svým duchem, což jest **ne-
mysl**.

Jestli však naproti tomu, tato příroda všeobecná, ať je to cokoli, nemůže býti těmi těly nebo některými z těch těl, vyplývá z toho, že není vůbec hmotou, ani že není postižitelnou některému ze smyslů. Myslí-li však přece, anebo je-li dokonalejší než to, co myslí, opět docházím k tomu, že je duchem nebo bytostí lepší a dokonalejší, než jest duch. Nezbyvá-li ostatně tomu, co ve mně myslí a co nazývám svým duchem, než tato příroda všeobecná, k níž může sestoupiti, aby našla svou první příčinu a svůj

jediný původ, poněvadž to vůbec nenachází základu v sobě samém a ještě méně jej nachází v hmotě, jak bylo vyvedeno, pak se nehádám naprosto o slova; ale tento původní zdroj všeho ducha, kterýž sám jest duch a který je vznešenější, než každý duch, nazývám **Bohem**.

Jedním slovem, myslím a tedy Bůh jest: neboť za to, co ve mně myslí, nevďečím naprosto sobě samému, poněvadž nezáviselo již na mně, abych si to jednou dal, jako závisí ještě na mně, abych si to zachoval po jediný okamžik. Nevďečím za to bytosti, jež by byla nade mnou a jež by byla hmotou, poněvadž je nemožné, aby hmota byla nad tím, co myslí; vděčím za to tedy bytosti, která jest nade mnou a jež není naprosto hmotou a to jest Bůh. (Pokračování.)

Duchovní hlídka

Exercicie v Plzni. Sociální Stud. Sdružení mužské v Plzni má v úmyslu pořádati na počátku července exercicie v klášteře O. O. Dominikánů v Plzni V. pro domácí i okolní studenty. Tím se obnovuje každoroční pořádání těchto exercicií, jež jen jeden rok bylo přerušeno. Upozorňujeme tímto na tyto exercicie plzeňské a okolní čtenáře »Jitra«, aby se nezapomněli přihlásiti. Přesné datum a podrobnější program s některými pokyny bude v červnovém čísle »Jitra«. Veškeré dotazy, jakož i přihlášky adresujte: Sociál. Stud. Sdružení muž. v Plzni, Náměstí republiky, čís. 35 (budova arciděkanství). Doufáme, že u velkého počtu plzeňských studentů i studentů okolních bude sejeviti zájem a že přihlášek bude dostatečný počet. Předem však upozorňujeme, že kázeň bude přísná a že se nestrpí žádné porušení základních pravidel exercičních. Každý však, kdo má smysl pro duchovní život a kdo má touhu po následování Krista, bude jistě spokojen. Exerčiatorem bude P. Dr. Method Habáň O. P., jehož osobnost zaručuje dobrou úroveň přednášek. Abychom však mohli lépe zabezpečiti průběh exercicií a krýti materiální potřeby, prosíme o laskavé dary. Peněžitě dary možno zaslati na adresu Sdružení, Za

vše budeme nesmírně vděčni, neboť bude nám tím lépe umožněno provésti toto dobré dílo. Každý jistě dobře ví, co dobra dá se exerciciemi mezi studentstvem vykonati, proto jistě bude nás podporovati. Cena pro účastníky bude přesně stanovena, ale bude nepatrná. Proto, nechť všichni západočestí studenti si pamatují: V červenci všichni k Dominikánům do Plzně na exercicie!

Exercicie! Konvent sv. Dominika v Olomouci pořádá letos o prázdninách duchovní cvičení pro jinochy a hochy v Olomouci s tímto pořadem: Od 14. do 17. července 1932 pro studenty, od 20. do 24. července pro jinochy Od 16. do 19. srpna pro mladší studenty a hochy nižších tříd. Poplatek za byt a stravu činí Kč 30.—, pro členy Legio ang. Kč 20.— .Přihlášky pro červencové exercicie se přijímají do konce měsíce června a pro srpno-
vé do 15. července 1932. Přihlášky přijímá R u d. H a u s n e r, sekretář Exerčičního hnutí, Olomouc-Hodolany. — Připojte 1 Kč ve známce na odpověď.

Exercicie. Studentů v červenci od 7. do 11. v Brně, Veveří 15 (seminář). — Studentek v červenci od 11.—15. v Rajhradě u Brna (klášter ct. ses. Těšitelek) Přihlášky do 15. června přijímá: Exerčiční sekretariát, Brno, alumnát. Vykonati exercicie a to poctivě má býti snahou každého. Prázdniny bez exercicií nejsou celé a dokonalé. Již nyní má každá SSS na exercicie pamatovati a je připravovati probouzením zájmu a strádáním.

Cyrlometodějská hlídka

Z dějin unionistické myšlenky — unionistické snahy katolíků.

Před očima je katolické církvi vždy velké slovo Kristovo z velekněžské modlitby, aby všichni jedno byli a »aby byl jeden ovčín a jeden pastýř«. Skvělým ideálem je prvotní jednotnost katolické církve, za počátků křesťanství, v prvních asi 8—10 stoletích. Byly i tam bludy, a veliké, jenže nikdy nezastihly silných haluzí církve, odpadly jen listy a větvičky. A kdyby nebylo církevní historie a starokřesťanských apologetů, nevěděli bychom o takových na př. ebionitech, manichejcích, donatistech, ariánech, nestoriánech a j. takřka nic. — Bylo to pouze dvakrát, kdy velké větve odpadly od církve: v 11. stol. křesťanský východ a v 16. stol. křesťanský sever (protestanti). Katolická církev by nebyla nositelkou pravdy Kristových, kdyby neuplatňovala v každé době slov Zakladatelových o jednotě církve. Dějinami církve katol. se vine radost i smutek nad odloučenými křesťany východními, kteří přes svůj rozkol si uchovali neporušenou víru.

Po neblahé roztržce Michala Kemularia r. 1054 neustávali papežové ve snaze udržeti východ při jednotě. S apoštolskou horlivostí pracoval **Řehoř VII.**, snad největší církevně-politická osobnost středověku, poukazem na starokřesťanskou vzájemnost. V r. 1098 svolal **Urban II.** sjednovací synodu do Bari, starého metropolitního města řeckého na území italském, a tam byzantský císař **Michal Komnenus** uzavřel unii. **Křížové výpravy** dosáhly také jakési vzájemnosti mezi západem a východem, ale zase **IV. výprava**, za níž v patriarchálním kostele Boží Moudrosti v Cařihradě byla vyhlášena unie, klesla v očích Řeků na výpravu lupičskou obsazením Cařihradu a t. zv. latinským císařstvím byzantským. Nescházelo ovšem ani tehdy jednotlivců v řecké církvi, kteří dovedli se odpoutat od nahodilých nepříjemností a vši silou se exponovali za důsledné, a ne za chvilkové a materiální pojetí unie, byli to na př. theolog **Nicetas**, arcibiskup soluňský, **Niceforus Blammydes** a zvl. cař. patriarcha **Jan Bekkus**. Bohužel byli to jednotlivci; politická konstelace Byzance vyžadovala ovšem opory na západě, ale pokusy o smíry uzavřené nebyly v Byzanci příliš respektovány. I tak slavná unie, jako byla papeže **Řehoře X.** a byz. císaře **Michala Palaeologa**, uzavřená na koncilu lyonském, trvala pouze osm let — staré rány nebyly zahojeny a nové dopadly.

Neuplynulo více než 70 let a zase se jednalo o unii na koncilu **ferrarsko-florentském** (1438 až 1439). Důležitý akt sjednocení s Řeky byl podepsán 5. července 1439, sjednocení s Armény 22. listopadu t. r.

Jednání se zúčastnila většina východních biskupů, zvláště se svou důsledností zapsali do dějin unie arcib. nicejský **Bessarion** a ruský metropolita **Isidor**, kteří i po anathematech (vyobcování z církve pravosl.) pravosl. patriarchů zůstali unii věrni, ba prosluli jako její propagátoři. Tak **Isidor**, tehdy již kardinál, prohlásil unii jako zástupce papežův (**Mikuláše V.**), za cí-

saře **Konstantina XII.**, dne 14. XII. 1452 v Cařihradě. Bylo to v předvečer zkázy Cařihradu, a ani čekaná pomoc ze západu nebyla by odvrátila jeho pádu r. 1453. Patriarší stolec se stal za sultánské vlády zdrojem sultánových příjmů, dostal jej ten, kdo nejvíce nabídnul, o nějakém idealismu, s výjimkou několika patriarchů, nedá se ani mluvit. Pode jhem tureckým se o unii muselo mlčet. Teprve za uvolněných poměrů koncem minulého stol. projevil zájem o katolický západ patriarcha Joachim IV. Unijní snahy mezi jinými národy pravoslavné církve se vyvíjely a uplatňovaly i po politickém ovládnutí patriarchálního stolce Turky. (O tom příště — jakož i o zásluhách posledních papežů o unijní hnutí katolické.) Af.

Šestý, jubilejní (před 25 lety byl první) kongres unionistický se koná na posv. Velehradě ve dnech 13.—17. VII. Účast přislíbili J. Exe biskup d'Herbigny, rektor papežského Orientálního ústavu v Římě, prof. téhož ústavu Bohumil Spáčil, známý liturgista de Meester, univ. prof. z Lublaně prelát Grivec, prof. Gordillo, univ. prof. Dvorník z Prahy, rektor duchovní akademie Ivovské dr. Slipyj, univ. prof. Vašica a Matocha z Olomouce, dr. Vilinskij a řada jiných vynikajících unionistů, nepočítaje účastníků z řad našeho episkopátu a našich zájemců o unii. Blížší zprávy příště, kdy již bude propracován přesný pořad.

Z české union. liter. posledního měsíce:

V časopise katol. duchovenstva uveřejňuje dr. východní bohovědy Antonín Salajka již druhý rok pod nadpisem »50. výročí encykliky »Grande munus« (1880. 30. IX. 1930)« řadu článků o rozvoji union. myšlenky za posledních padesát let. V č. 4. 1932 si všimá po této stránce činnosti panujícího papeže Pia XI. Poukazuje na nezištnou papežskou pomoc hladovějícím dětem ruským v l. 1922—23, poskytovanou v době, kdy na Rusi byli týráni katol. kněží. Pokrač. o papežových snahách přinesou další čísla Čas. Katol. Duch.

Čtvrté číslo Apoštolátu sv. C. a M. přináší tyto články: Zlaté jubileum vrchbosenské (sarajevské) — obraz duch. života diecése po 50. letech od založení. — Veliká noc — k letošním smutným velikonočním svátkům na Rusi. — Hlava sv. rodiny, ke svátku sv. Josefa, ochránce církve katol. — Pravoslaví v Bulharsku — dokončení článků pod týmž nadpisem uveřejňovaných. S radostí se konstatuje, že v Bulharsku jsou podmínky pro unii velmi příznivé i u hierarchie. — Podkarp. Rusíni v Grand Combe — zpráva o nich od P. Bourgeois-e T. J. Svatyně svatoklimentské v naší vlasti — je jich u nás zachovaných sedmnáct. — Věřím v jednu svatou Církev katolickou, — učení sv. Cyrila Jerusalemského.

Jindřich Maria Dlouhý:

K psychologickému problému konverse u černochoů.

V oboru studia misijních otázek jednou z nejzajímavějších jest otázka konverse černochoů, s psychologického hlediska. Podávám zde struč-

nou úvahu o tomto předmětu. Co nazýváme konverzí u černochů? Konverze jest psychologicky velmi složitý zjev a má-li býti absolutní povahy, jest to vždy těžkým úkolem pro misionáře. Ve své podstatě znamená konverze u pohanů úplné odvrácení se od pohanského náboženství a pohanského způsobu života a přijetí náboženství křesťanského a zařízení života podle jeho zásad. V otázce konverze záleží mnoho na rozličných faktorech, jako na př. na sociálních poměrech kmenů, methodách misionářských, vlivu misionářů na domorodce a pod.; někde nutno vzít i úvahu též život Evropanů atd. Jsou oblasti, ve kterých konverze jest velmi těžko dosáhnouti (úplné konverze) a opět jinde jest daleko snadnější. U kmenů povahy pokojné jest daleko snadnější konverze, než u kmenů bojových. Kde je konverze těžší, tam bývá obyčejně hlubší a trvalá; kde však jest snadno dosažitelná, tam bývá obyčejně povrchní. Při konverzi nejedná se pouze o to, aby misionář dosáhl pokřtění pohana, — čemuž vždy musí předcházeti delší doba přípravy, — nýbrž on musí pracovati o to, aby pokřtěný domorodec změnil své smýšlení, aby zavrhl způsob dosavadního života a pod.; absolutní konverze předpokládá naprostou změnu jak vnitřní, tak vnější. Způsoby konverze liší se dle rozmanitých okolností; mnohdy bývají příležitostné. První podmínkou konverze pohanů jest, aby misionář si získal jejich důvěru. Jakmile poznají, že misionář není ani mužem války, ani výběřčím damí, nýbrž že přichází s nejlepšími úmysly a s touhou povznést jejich život z hlady mravní a fysické, tu změni svůj názor na misionáře. Velmi příznivou okolností pro konverze jest možnost misionářova poskytovat nějakou užitečnou službu domorodcům; ku příkl.: služba lékařská nebo urovnání sporu mezi dvěma kmeny a pod. Jest mnoho rozmanitých příležitostí v povolání misionáře, kdy on může velmi dobré služby prokázati domorodcům a tím ovšem i posloužiti apoštolátu vznešené ideje, které přináší v obět' svůj život. Různé úkoly snadné i obtížné, jež jsou na mnohého misionáře vloženy k provedení, umožňují mu přístup do společnosti domorodců; často daleko lépe, nežli je to možno u kněze v Evropě. Nutno též zdůrazniti, že přísný způsob života katolického misionáře působí též velmi dobře na domorodce a přispívá ke konverzi. Když domorodec pozoruje, kterak se misionář pravidelně modlí, když pozná jeho čistý život, šlechetné smýšlení — tuší v tom instinktivně božský vliv.

Skola staví problém konverze do zcela zvláštního světla.

Černošské dítě ctí svého učitele; brzy po příchodu do misijní stanice ukazuje svojí nelíbenou zbožnost. V misi vidí pořádek, mír, spravedlnost, lásku a pod.

Dozví se, že modlitba jest středem a zdrojem všeho dobra; naučí se velmi snadno modlitbě. Zejména pak sv. zpověď činí na ně mocný dojem. Jeden ministr protestant řekl kdysi misionáři P. Biaultovi »Zpověď je vašim nejlepším doporučením, probouzí svědomí a vede k ctnostem«. Bohoslužby, obřady, svátky, zpěvy atd., to vše působí na černocho.

Konverze vyrůstá z rozmanitých předpokladů; jest úkolem misionáře, aby tyto předpoklady zkoumal a svou činností přispěl k tomu, aby s milostí Boží, bez níž ničeho není, absolutních konverzí přibývalo a tak aby sláva Boží se rozšiřovala po celé oblasti země.

Sv. Vojtěch a misie.

Jak podivné nás dojmá osud prvního našeho českého biskupa! Smutkem a melancholií zklamání jsou proniknuty všechny jeho životní činy. Jeho životní úkol byl nepochopen v rodné zemi a marně hledal útěchy pro své zklamání v cizině. Od počátku jeho úřadu biskupského až do smrti na území pohanském vine se jako zlatá nit jeho velká a žhavá touha po dokonalosti. V jejím světle odhalí se nám základy jeho života. Láska k Bohu přiměla jej opustit rodnou zemi, láska a poslušnost přiměla jej k návratu do neposlušné země, láska ke kříži vehnala jej pod kopy pohanského žrece. Na počátku našeho křesťanství stojí světec dokonalosti a horlivosti, ale též mučedník, protože jeho svatost nebyla pochopena jeho současníky. Co kajících modliteb bylo již vysláno k trůnu božímu, aby byl odpuštěn onen hrozný nevděk, čin, jehož vinu nese celý národ. Po téměř již tisíci letech postava svatého biskupa povstává před našimi zraky, velká a jasná, a pokoušíme se osvětlit si jednotlivé stránky jeho povahy v zrcadle naší doby.

Světec v naší době není jen prázdnou ozdobou misálu a oltáře, světec je příklad a čin, který nás musí pobádat k novým činům. A když si již vzpomínáme na jednotlivé rysy jeho povahy a odvozujeme z nich důsledky plynoucí na naši dobu, bylo by velkou chybou, nevzpomenouti na jeden rys jeho životních ideálů, na jednu stránku jeho velkých tužeb, která mu získala korunu mučednickou. Sv. Vojtěch je první český misionář, jenž před 930 lety rozhodl se nésti světlo do pohanských zemí, sám, o své újmě, aby tím přinesl požehnání své nevděčné zemi. Jak podivné to snad zní. Misionář v době, kdy v rodné zemi zákony boží byly postaveny na pranýř, kdy jeho bratři byli oddáni modloslužbě a hříchu.

Než sv. Vojtěch svým osvěceným duchovním zrakem pochopil tajemství sebezáporu a vykoupění. Věděl, že smrt jeho a krev prolitá za Krista přinese více požehnání než hlásání evangelia zatvrzelým srdcím surových bratrů. Sv. Vojtěch se stává misionářem, aby tím přinesl požehnání své vlasti a palmou mučedníka obměkčil milosrdenství boží. Světec zvítězil tím, že byl zavražděn, triumfoval tím, že padl, aniž mohl uskutečnit své plány. První misionář, vyslaný do země, o níž nikdo nevěděl, leč snad císařové, když vymáhali vyplacení manských poplatků, ze země úpící ještě pod mocí démonovou, vyslaný před devíti sty lety. První misionář platí damí své bojarské krve, odchylává se k ráznému činu, kterým vykonal více než celou svou životní práci k smrti mučednické.

Žijeme v době, kdy hlas římského Velekněze volá nás k práci na vinici Kristově v zemi pohanské. Jak mizivá část je těch, kteří žijí ve Světle, jak ohromné množství je těch, kteří v zavržení nevědomosti hymnou smrti věčnou. Prání papežovo stává se rozkazem, poněvadž sami chápeme nutnost jeho slov v dnešní době. Snad se tážeme, není-li to zproměnění se tradicí a naší lásce k národu, když budeme posílat misionáře do cizí země, zatím co nevědomost a zloba budou triumfovat v naší zemi. Jak hrozný by to byl omyl. Sv. Vojtěch podal vyřešení této otázky v době, kdy bylo potřeba jeho kazání mnohem více než v naší době. Sv. Vojtěch dokonale pochopil tajemství lásky srdce Ježíšova, které obepíná všechny věky a všechny doby. Neznalost tohoto rysu života světce byla by svědectvím o chabosti a ubohosti naší lásky k Bohu. Je-li zájem o království

boží na zemi měřítkem duchovního života jednotlivců a národů, pak jistě láska sv. Vojtěcha byla veliká. Láska k Bohu a touha zachránit duše svých bratří pobádala sv. Vojtěcha na cesty misionářské a získala mu palmu mučednickou. Milujeme-li sv. Vojtěcha jako světce národního, nemůžeme si nevšimnouti této stránky jeho života, která jej učinila svěcem. —sba—

40 let ženského učitelského ústavu v klášteře sv. Voršily v Kutné Hoře.

»Let plodných čtyřicet a plných práce již věků Pán Ti štědrý naměřil...«, tak oslovuje kolekyň Vaničková ve své básni náš ústav v době 40letého trvání. Je to doba opravdu plodné práce a námahy a ctih. sestry mohou s uspokojením pohlednouti do minulosti a výsledky jejich činnosti stanou se jim posilou k další péči o rozkvět ústavu.

Při tomto ústavě je již 10 let SSSd, kterému je ctih. konvent od začátku příznivě nakloněn, proto je naší povinností jako členek Sdružení podat alespoň krátkou zprávu o jeho 40leté činnosti a o zdařilé slavnostní akademii na počest jeho trvání.

Ústav byl založen r. 1891 vel. Matkou Jakobínou Rejholcovou a stal se dobrodružím nejen pro okres kutnohorský, ale i pro okresy vzdálené, neboť od těch dob vychoval 570 dívek pro vznešené povolání učitelské. Na ústav i ctih. konvent těžce dolehla doba válečná. Několik místností bylo propůjčeno muž. učit. úst., v jehož budově byl zřízen vojenský lazaret. Tím byla ztížena veškerá školní činnost a ctih. sestry se musily velmi uskrovniti. Ale nedostalo se jim vděku za jejich ochotu, neboť v bouřlivé době popřevratové byl ústav zrušen, jelikož byl zřízen městský dívčí učit. ústav. Obětavé řeholnice těžce nesly ztrátu ústavu, ale neklesly a s pomocí Boží jej obnovila vel. Mat. Ludmila Petránková r. 1920. Od těch dob ústav rozkvétá a vychovává řady zdatných učitelek.

Vzácné 40leté jubileum bylo oslaveno 2. dubna 1932 v Lid. domě hudební, deklamatorní a pěveckou akademií za přítomnosti Jeho Excellence ndp. biskupa královéhradeckého ThDr. Mořice Píchy. Slavnost byla zahájena papežskou hymnou a pak následovaly slavnostní proslovy, a to duchovního rádce kláštera, na jehož slova navázal ndp. biskup, který zdůraznil jediné přání skromných řeholnic — vděčnost chovanek. Hudební čísla přednesli absolventi mistrovské školy s klavírním doprovodem virtuosa Kredby. Pěvecká čísla zapěly kandidátky učitelství za řízení p. prof. Brauna. K počtě ústavu složili prof. Xaver Dvořák a koleg. M. Vaničková básně: 40! a Náš ústave! a obě byly na akademii kandidátkami předneseny. Slavnost se vydařila k uspokojení ctih. konventu i všech velevážených hostů.

3. dubna byly v klášter. chrámu Páně děkovné služby Boží, při nichž pontifikální mši sv. celebravala J. Excellence.

Jméno celého Sdružení voláme drahému ústavu s Xaverem Dvořákem: »Dál odolávej nenávisti času, buď Betlemem, jenž Čechám rodí spásu!«

H. G. a B. H.

Výsledek diskuse »Jak se vytváří charakter studentky během studií a které vlivy naň působí« SSSd v Kutné Hoře.

Byly jsme vybidnuty, abychoh promyslyly téma výše uvedené. Jest to námět velmi zajímavý a obsáhlý, neboť: kolik studentek, tolik různých povah, tolik rozličných charakterů, z nichž každý se utváří za jiných okolností. Bohužel, pro nedostatek času v dubnové schůzi nemohlo býti téma tak důkladně prodiskutováno.

Usnesly jsme se na názoru, že na studentku působí mocné okolí, v němž žije, a to buď zhoubně, nebo blahodárně.

Dívka, která přijde z katolického prostředí na veřejný ústav, je podle dokladu několika kolegyň, jež mluví ze zkušenosti, strhována pokrokovými profesory a učiteli a často, velmi často i spolužákyněmi, zvláště jejich posměchem. Vyvíjí se u ní charakter opačného smyslu, než měla v úmyslu její starostlivá matka.

Pak jsme probraly druhý druh studentek, vzdělávajících se na katolickém ústavě. Zde se jeví větší zájem, poněvadž se to týká nás, máme větší zkušenosti. Klášterní ústavy mají nejlepší snahu vypěstiti v nás neochvějný charakter, což se setkává se zdarem u dívek, vychovaných v opravdu katolických poměrech, i u dívek často z vlažnějších rodin, které však nabyly hlubšího náboženského přesvědčení. Avšak dívky, které nemají tohoto základu ani z domova, ani ve své povaze, stávají se podle našich názorů obojetnými. V jejich charakteru se jeví obojakost, dále v životě i nevěra. Zde okolí při nejlepší vůli nepůsobí blahodárně.

Ctihodná Mater instruktorka náš názor trochu opravila a pravila, že nesmíme generalisovati, neboť to vždy není obojakost, nýbrž též slabost proti nevěreckému prostředí. Proto je naší povinností, posilovati se na tento boj častým stykem s materským ústavem a zvláště sv. exerciciemi, které z nás mohou učiniti neochvějné charakterní katolické učitelky.

Předsedkyně.

Naše akce »Květen katol. studentstvu« vzbudila v celé veřejnosti velmi potěšitelný ohlas, ačkoliv dosud byla jen připravována. Do ústředí došly velmi srdečné přípisy. Nejvíce nás potěšily sympatie, jaké nalezla naše květnová propagace na bratrském Slovensku:

Ústredie Katolíckého študentstva,
Praha II., Spálená 15.

Mariánská družina Nep. Počtie P. Marie a sv. Terezy Ježiškovej učiteliek a kandidátok učiteľstva v Levoči raduje sa májovej propagácii študentstva. Nemôžeme sa súčasniť Vašich prosebných manifestácií mariánskych osobne, ale deň 5. mája učiníme si tiež dňom prosebným, aby Matka Božia levočská svojím požehnaním zaistila zďar propagácie.

Těšíme sa na prednášky v rádiu a dúfame, že materské požehnanie Kráľovnej svaťohorskej 26. mája bude platiť i nám.

S úctou

Jozef Krišák,
prezes.

Štefania Šimková,
t. č. prefekta.

Jsou to krásná slova a jako na zavalanou zapadají do našich snah o sblížení a spolupráci s katol. studentstvem slovenským. Vzdáváme za ně srdečný dík!

Ú. K. S. Čs.

Organisační hlídka

Ve spolupráci s bratry Slováky.

Naše katol. studentstvo, shromážděné na pracovních kurzech, vyslovilo se pro spolupráci se slovanskými národy a jako zvláštní bod vytkl spojení s bratry Slováky. Ústředí katol. studentstva v odpovědi na resoluce v 6. č. Jitra, odst. 10. vzalo si toto přání za své a nyní přichází s výsledky.

Ale nejen přání členstva, nýbrž i historický příkaz vedl letošní výbor Ústředí k tomu, aby otázku spojení po deset let projednávanou konečně ukončil. A tak hned při zahájení činnosti na počátku roku byly navázány styky mezi oběma Ústředími v Praze a v Bratislavě. Zatím se jednání vedlo soukromně. Oficiálního rázu nabylo při návštěvě zástupců pražského Ústředí kol. Zavadila a Fotra v Bratislavě při konání výborové schůze slovanského sekretariátu. V jednání bylo pokračováno 17. dubna, abychom u nás v Praze mohli přivítati zástupce Ústředie slovenského katolického studentstva, kol. Dr. A. Vaška, předsedu sekretariátu Slovanských katol. organizací a Dr. M. Falatha. Oba tito naši hosté zavítali k nám již v sobotu, aby společně s členy výboru Ú. K. S. čs. a zástupci Č. L. A., navštívili seniory Č. L. A., naše redaktory p. dra J. Doležala a p. dra Formánka.

Druhého dne, v neděli 17. dubna, mezitím, co zasedala výborová schůze Ú. K. S. čs., po mši sv. byli Dr. Vašek a Dr. Falath přijati ve jménu J. E. nejdůst. pana arcibiskupa profesorem Msgrm J. N. Boháčem, rektorem koleje Arnošta z Pardubic, který s nimi v družném hovoru o studentských otázkách setrval až do poledních hodin a při té příležitosti pozval též oba vzácné hosty k obědu.

Odpoledne o 3. hodině bylo oficiální jednání, kterého se zúčastnil celý výbor Ú. K. S. čs., za nějž byl mluvčím p. Dr. Plocek, jako pracovník, který od začátku na poli spojení s bratry Slováky jednal.

Usnesení a výsledek tohoto jednání stanou se závaznými, přistoupí-li na ně valná hromada. Výsledek je následující:

Ústředí katol. studentstva zřiká se názvu »československý« a ponechá název: Ústředí katol. studentstva v Praze s působností pro zemi českou a moravskoslezskou. Ústředie slov. katol. studentstva přistupuje na návrh, aby vytvořen byl centrální orgán pro otázky: náboženské, kulturní, sociální a reprezentační s názvem Ústřední rada katol. studentstva v ČSR. Stanovy této rady, jejichž některé body probrány, vypracuje Ústředí do 15. května a zašle Ústředie. Je tedy pravděpodobné, že valná hromada dostane ke schválení tyto otázky a že tak bude skončeno něco, o čem se po deset let usilovalo.

Večer navštívili hosté Osvobozené divadlo a v pondělí ráno odjíždějí. Chtěli jsme našim přátelům alespoň v menším oplatiti pohostinství, kterého se nám v Bratislavě dostalo a přáli bychom si, aby se jim u nás líbilo.

Krásnější ovšem budou výsledky, o nichž rozhodne valná hromada. Vůle je na obou stranách dobrá. Doufám, že idea katolické víry nás spojí a k tomu nám dopomáhej Bůh!

—ze.

Zpráva o výborové schůzi. 17. dubna 1932 byla konána výborová schůze. Přítomní byli: P. Daňha, dr. Plocek, prof. Trnka, dr. Stupka, dr. Suchánek, dr. Drobny, Zavadil, Jaroš, Šnevajs, Fotr, Hradil, Skuhrovcová, Hladíková, Svoboda, Bruna, Černý, Jeníček a Hrdý. Omluveni byli: Vinš a Láska. Po zahájení schůze předneseny zprávy jednotlivých funkcionářů a referentů. Předseda upozorňuje na důležitost stud. hlídek v novinách, jimiž jest veřejnost o našem hnutí nejlépe informována a vybízí k užší spolupráci s SKM. Tajemník podává zprávu o stavu členstva. Počet jeho dle zaslanych nacionalií se zvětšil o 216 členů. Nynější stav čítá 2.570 členů. Nacionalia nezaslala dosud dvě sdružení. Na to následuje zpráva duch. r. P. Daňhy. Instrukce k vydání pastýřských listů pro květnovou propagaci jednotlivým biskupům byly již poslány. Rovněž bylo získáno povolení zasaditi desku v kostele ve St. Boleslavi s odznaky Č. L. A., Moravana a s jmény jednotlivých SSS. Zprávu o moravské sekci přednesl dr. Drobny, za dívčí sekci kol. Skuhrovcová. Radostnou zprávu podal kol. Bruna, neboť pokladna je ve výborném stavu. Také »Jitro« stává se pomalu, ale jistě samostatnější a nynější pokladní hotovost činí 42.500 Kč. — Zprávu o činnosti poutního odboru podal prof. Trnka a zmínil se především o pouti do Říma, o jejím významu a výsledku jak po stránce finanční, tak i po stránce propagační. Také bylo pojednáno o proponované pouti do Polska. Po těchto zprávách následovaly zprávy referentů. Dr. Suchánek ukázal přehled styku s cizinou a upozornil na to, že byla podána žádost o podporu, aby se mohlo několik zástupců katol. stud. čsl. účastnit kongresu, který pořádá »Pax Romana«. O Mikulášském daru referoval kol. Svoboda. Výtěžek byl letos dosti značný, 50.390 Kč. Zpráva redaktora nebyla obsáhlá, upozornil hlavně na rušnější život v »Řádcích«. Bylo učiněno několik návrhů, aby »Jitro« bylo v posledním čísle vytištěno na lepším papíře a vyšlo se zábavnějším programem. Důkladně bylo debatováno o propagaci v květnu. Pak učiněn návrh, aby při Ústředí byl zřízen stipendijní fond. — Na to jednáno o dohodě se zástupci slovenských katolických studentů a ustanoveno, aby mluvčím v jednání o dohodu za Ústředí byl dr. Plocek a dána mu plná moc. — O průběhu tohoto jednání je pojednáno na jiném místě. — Konečným bodem celého programu schůze byla valná hromada 2. a 3. července. Jako slavnostní řečník navrhnut spisovatel Durych, v případě nepřijetí dr. Fuchs. —dý.

Česká Liga Akademická.

Zpráva o činnosti za správní rok 1931—1932.

Bilance tohoto roku; vytkli jsme si za své cíle: 1. propagaci náboženského vzdělání v členstvu Apologetickým kroužkem, přednáškami ryze náboženskými, exerciciemi. Duchovní život obětavě vede duchovní rádce P. dr. Urban, který nastoupil po zasloužilém Msgru Josefu Bouzkovi.

2. Podařilo se nám zvýšiti presenci, úroveň a rozmanitost přednášek tak, že každý našel něco, v čem potřeboval poučení. Tendence však nikdy nezapomněla na nejvyšší účel. Rozšířením knihovny, vybudováním čítárny a příslušnými debatami sledovali jsme účel zvýšiti zájem v členstvu a rozproudit ztrnulý život, aby ČLA se stala vskutku redivivou.

3. Zájem veřejnosti jsme získali informováním v denním tisku, revuích a pod., což bylo umožně-

no laskavostí pp. redaktorů, kterým patří náš vřelý dík. Přednášky byly doporučovány celé katolické veřejnosti a průměrná účast 15 hostů ukazuje, že i zde je zdárné pole působnosti. Akce tisková však prospěla Lize také finančně, neboť řada dobrodinců a korporací přispěla k financování spolku. Také mnozí kolegové získali kondice a bylo jim takto velmi ulehčeno v hmotných starostech. Jménem spolku děkuji všem upřímným: Zaplat' Pán Bůh!

4. Korporativní účast na veřejných katol. manifestacích (oslavy jubilejí, příjezd J. Ex. ndp. arcibiskupa, oslava Pontifikátu J. Sv. Pia XI.) dokumentovala naši jednotu s katol. veřejností.

5. K ostatnímu studentstvu se hlásíme ke společné práci na poli sociálním. Byli jsme ve spojení s ÚSS. Národně a kulturně chceme pracovat v Národním studentském souručenství, kde bude možno pracovat také nábožensky.

Tyto body chtěli jsme uskutečnit. Něco se podařilo, něco nešlo uskutečnit tak, jak bychom si byli představovali. Čeká ještě dosti práce, k níž byly dány nové směrnice tím, že se ČLA věnovala do Katolické akce. Zde je nutno se uplatnit a prakticky ukázat, jak dalece jsme vyspěli a zda činnost spolku je skutečně na vyšší úrovni.

Organisačně jeví se ČLA takto: členů a čekatelů 137, akademických titulů dosáhlo 5 kol., do semináře vstoupili 2 kol., zemřeli 2 kol. Schůzí konáno 32, účast 60%. Jinak pracují někteří kol. v SKM, Katol. skautingu, Lize ofensorů, Svato-václavské lize, samosprávách kolejí. I zde v práci s jinými studentskými spolky katol. je dána možnost větší spolupráce.

Na konec dovoluji si poděkovat při odchodu ze své funkce všem, kdož mně pomáhali radou či skutkem a Lize přeji při změně poměrů konstruktivní a pozitivní práci k větší cti a slávě Boží!

Jaroslav Bouzek, jednatel Č. L. A.

SSS Brno. Něco z toho, co se nám podařilo udržet a uskutečnit z těch rozsáhlých plánů, které jsme si letos vytkli, jednak hned po valné hromadě, jednak pak v lednu po pracovním kursu a po našich samostatných exerciciích o velikonočních svátcích na Moravci, aspoň to nejdůležitější. Nutno však hned na počátku podotknout, že se nebudeme zmiňovat o členských a výborových schůzích, které byly obvykle každých 14 dní a jichž celkem bylo 14 členských a 15 výborových, na jejichž programu byly věci organizační, přednášky našeho duch. rádce dra. Dokulila, kolegů a jiných ochotných řečníků.

Po divadle »Vodní družstvo«, které bylo úspěšně sehráno v den valné hromady 11. října, připravené však ještě starým výborem, byl prvním naším veřejným podnikem **taneční věneček**, pořádaný 12. listopadu v sále Nového domova. Tento podnik krásně se vydařil a příjemně uspokojil nejen všechny kolegyně a kolegy, ale i všechny zájemce z řad studentů středoškolských i akademických.

Velmi aktivně se letos zúčastnilo naše SSS při sbírce na **Mikulášský dar**. V tak hospodářsky a finančně nepříznivé době vybralo přece naše Sdružení dvakrát tolik, co roku loňského, t. j. celkem 1.576.— Kč, cifra, kterou nás žádné Sdružení nepřeběhlo, ačkoli v Brně vybíral ještě Moravan SSSd, SSS seminář a ASS Kr. Pole.

Po Novém roce, 2.—3. ledna, uspořádán v Brně **pracovní kurs**, jehož technické i ideové vedení

bylo úplně ponecháno našemu Sdružení. Brněnský pracovní kurs nezklamal, patří mezi nejlepší, ne-li vůbec v jejich čelo — tak se vyslovili vzácní účastníci, kteří měli přehled o všech pracov. kursech, letos pořádaných. Akademii, která byla uspořádána večer v první den pracov. kursu, překvapili jsme nejen všechny účastníky kursu, ale získali jsme si dobrou pověst mezi vzácnou brněnskou veřejností.

3. února pořádan tradiční **únorový** (pololetní) **věneček**, s velkou účastí z řad studentských, který s úspěchem morálním přinesl i značné plus pro naši spolkovou pokladnu.

Studentské nepokoje, rozvířené 10. března v Brně, měly neblahý vliv na účast přednášek p. Ing. M. Kovaleva: »**Pětiletý plán a osudy Ruska**« a dra V. Vilinského: »**Náboženské poměry v Rusku**«, pořádaných našim SSS 11. března 1932 ve čtenářském salonku Besed. domu, které byly původně zamýšleny ve větším měřítku pro široké vrstvy studentské a měly mít nástin jisté reakce proti »Levé frontě«, musely se však omezit pouze na členy SSS a Moravana.

Na počátku Sv. týdne velikonočního uspořádali jsme krásné a blahodárné **sv. exercicie** na Moravci pouze pro svoje členy, avšak jen studenty dvou nejvyšších tříd a akademiky. Účast 23 členů není sice nikterak překvapující, avšak byl to kádr studentů stejného stáří a vývoje, s nimiž byl náš milý a oblíbený dp. exercitátor prof. Dom. Pecka velice spokojen.

17. dubna sehrálo naše SSS Hilbertovu divadelní hru: »**Druhý břeh**«, která byla vhodně proponována již na dobu svatopostní, avšak pro obsazení všech divadelních sálů musela být odložena na 17. dubna a již jsme získali úspěch, zejména mezi vyspělejšími obecnostem.

Nyní se vsouváme do rámce celé **květnové akce** propagované Ústředím. F+F.

ASS Břeclav pořádalo dne 3. dubna v Grand-hotelu akademii na oslavu 10leté činnosti. Na programu byla čísla recitační (sl. M. Muchová, p. Fr. Hliza), zpěvná (p. R. Berger, p. J. Uher) a hudební (pí. L. Novotná, sl. O. Jamalíková, p. A. Rašovský, bohoslovci J. Plch a A. Rýzner). Kol. předseda JUC. Anř. Urbánek podal zprávu o činnosti za uplynulá leta a vzpomněl na první průkopníky stud. hnutí v Břeclavi, kolegy prof. A. Beneše a učitele Novosáka. Krásný proslav na téma: Požehnání duchovních hodnot, měl přítel studentstva p. dr. A. Kříž ze Strážnice. Všem, kteří se přičinili o zdar akademie, vyslovuje Sdružení upřímný dík.

Letošní sjezd, spojený s pracovní konferencí a valnou hromadou, bude se konat ve dnech 2. a 3. července na Velehradě. Agitujte pro velkou účast! Upozorňujeme Sdružení, že delegáti mají jízdné placeno Ústředím. Počet delegátů řídí se počtem členstva, proto získávejte ještě členy.

V ý r o č n í z p r á v u vydá Ústředí koncem roku a žádá proto všechna Sdružení, aby, až rozešlány budou dotazníky o činnosti, tyto řádně vyplnily; pokud se tak nestane, vyplní Ústředí rubriky samo, co je mu z činnosti Sdružení známo, ale pak takové Sdružení nebude mít právo stěžovat si do nesprávnosti údajů. Proto, Sdružení, pozor!

SSS Hradec Král. činnost posledních 3 měsíců byla velmi čilá. Únor byl věnován fotografií. Nový fotoamatérský kroužek uspořádal exkursi do továrny »Fotochema« (20 členů) a po ní výstavku studentských amatérských fotografií. Snímků se sešlo hodně a bylo na nich pěkně vidět, co vše

student fotografuje. Pro značný úspěch byla výstava o týden prodloužena. První polovina března byla připravena na velikonoční sv. zpověď. Byly předneseny 3 přípravné přednášky, vesměs vldp. kanovníkem J. Černým. Dne 13. března byla uspořádána pěvecko-hudební akademie, vyplněná vystupy houslovými a klavírními, sólovým zpěvem, mužským sborem a sborovou recitací. Ping-pongový turnaj o ceny, pořádaný 10. IV., došel velkého zájmu u členů. K závodům se přihlásilo 16 hráčů. První cenu získal kol. Hrdý (ob. ak.), který se stává mistrem pro období 1931—32, na druhém místě byl kol. Žemlička (gym.), na třetím kol. Polej (gym.), na čtvrtém kol. Hühne (reál.). Při členské schůzi 16. IV. přednesl vldp. kanovník Černý zajímavou přednášku »Tanec se stanoviska katolické morálky«. Na nejbližší volný termín připravuje dramatický odbor divadelní hru se zpěvy »Pohádka zimního večera«. —an.

* *

Sňatku prof. Oldřicha Svozila, dlouholetého redaktora »Jitra« a funkcionáře ÚKSČsl., se sl. Aničkou Novákovou, bylo požehnáno 24. dubna 1932 v chrámu Páně sv. Františka Xaverského v Uherském Hradišti. Ústředí i redakce »Jitra« přeje novomanželům na dráze příštího života mnoho štěstí a Božího požehnání.

ÚKSČsl. a redakce »Jitra«.

*

P. Vojtěch Jestříbek, kaplan v Kostelci na Hané a duchovní rádce tamějšího ASS, dosáhl v dubnu hodnosti doktora theologie. Upřímně blahopřeje

ÚKSČsl.

Dodatek k Mikulášskému daru 1931—1932. Do datečné příspěvky na Mik. dar, které došly v dubnu: SSS. Litovel 450 Kč, ASS. Tábor 20 Kč, Lidová záložna Hor. Jelení 10 Kč, Opatrný, Čáslav 25 Kč, farní úřad Zvoleněves 10 Kč, Bakárka, Doksany 12 Kč, P. Kamír, Křeč 10 Kč, farní úř. Horní Cerekev 10 Kč. Ohledně příspěvků, jež zaslaly společně brněnská Sdružení, stal se politování hodný omyl, kterým by se brněnští studenti mohli cítiti dotčeni. Proto uveřejňujeme opravu, která podrobně udává jednotlivé částky, pokud nebyly uveřejněny již v celkové bilanci pod titulem Sdružení: SSS. Brno mužské Kč 1506.45 SSS. Brno sem. Kč 368.—, farní úřad Komárov Kč 108.—, farní úřad Komín Kč 70.—, Moravan SKA. Kč 660.60. Tímto opravujeme omyl, který vznikl společným zasláním příspěvků. Celkem se tedy sešlo na letošních sbírkách 50.917.45 Kč. Ústředí katol. studentstva vyslovuje zde ještě jednou upřímné »Zaplať Bůh!« všem dárcům a všem přiznivcům, kteří se jakýmkoliv způsobem zasloužili o finanční podporu naší ústřední organizace.

7. číslo Literárních Novin přináší rozhovor Dra Bedřicha Fučíka s největším současným německým spisovatelem **Tomášem Mannem**, Tomáš Mann se nejprve rozhovořil o evropské kultuře a její budoucnosti. Přes všechny výtky z nevlastenectví, kterými je častován ve své vlasti, přiznává se jasným a prostým úsudkem k vyšší jednotě kultury západní, jejímiž základními elementy

jsou antika a křesťanství. V mládí sice podléhal mohutnému východnímu vlivu, který měl za Evropa Dostojevský, avšak záhy jeho náklonnost platila spíše duchům západního ražení — Tolstému a Turgeněvovi. Tato západní forma převládá stále víc a více a Mann nevěří proto v zánik západu, který má stále ještě dosti tvůrčí síly. Měšťácká starostlivost a bojácnost razila velmi neurčitý pojem o slovanské rozvratnosti a anarchii. Tato rozvratnost však nemusí býti namířena proti životu, nýbrž naopak může znamenati osvězení a obnovení života. Víme na př. dobře, kolik lyricky osobního vězí v postavě Goethova Mefistofela, který přece zosobňuje rozumově rozvratný princip způsobem nejvelkolepějším a nejzábavnějším. Pak se rozhovořil Mann o své umělecké tvorbě. Umění pokládá za prapůvodní fenomén, který je zcela nezávislý na společnosti, je to životní projev do té míry přirozený a nutný, že ani společnost zutilitarisovaná a zmechanisovaná nenechá vymřít typ, který ji svým způsobem představuje. Umění bude ve všech dobách člověku nezbytné k tomu, aby se doopravdy cítil člověkem. Mannovi jsou nejmilejší jeho povídky Tonio Kröger a Smrt v Benátkách, nejpopsatelnější v Německu jsou Buddenbrookovi a v Americe Kouzelný vrch. V jeho tvorbě je mnoho zážitků z dětství a hudební prvky hluboce prolínají jeho dílo. Umělecký útvar románový pokládá za druh symfonie, za ideální útvar a musikální konstrukci. S tohoto hlediska se podobá Kouzelný vrch nejvíce partituru. Jeho nejmilejšími kompozisty jsou Slované Chopin, Čajkovský a Stravinský. Velmi miluje hudbu Smetanovu, která náleží k úhrnu evropské kultury. Z české literatury zná toliko Haška, Čapka a Langra. Přehradou k bližšímu poznání české kultury je neznalost českého jazyka, avšak Manna vždycky přitahovala specificky pražská nota moderní německé prósy. Přiblížil se jí v prósách Werflových, Kafkových, Meyrinkových, Brodových, Winderových a Ungarových. Rozhovor byl zakončen Mannovými plány. Piše biblicko-mythologický román Josef a jeho bratři.

Básně S. K. Macháčka. S úvodním slovem Jaroslava Durycha. Národní knihovny sv. 3. Nakl. L. Kuncíř v Praze 1932. Str. 111. Básně S. K. Macháčka, jehož básnickou individualitu slovy spíše obdivnými rekapituluje v úvodu J. Durych a řadí autora ovšem s výhradami mezi klasiky, jsou rozděleny do tří částí. První obsahuje vlastní odkaz Macháčkových romancí, v nichž se hlásí láska k vlasti a národu, které svým charakterem připomínají vydavatelé předgotický sloh výtvarný. Do druhé části jsou zařazeny ve výboru písně, lyrika reflexivní a bajky, jež jsou dle dobového vkusu nejružnějšího rázu od motivů vlasteneckých a žertovně milostných až k písním pijáckým a číslicím reflektivním. Oddíl třetí zahrnuje tři dynasticko-loyální básně a několik parafrází z cizích řečí, které naznačují autorův postup přebásnění. I když měl Durych na zřeteli význam rekapitulační, měl právě v zájmu dalšího vývoje českého básnictví a českého ducha, jak sám víše, doplniti vydání aspoň v části poslední nutnými poznámkami. B. S.

Albert Vyskočil: Básníková 'cesta. Str. 263. Nakl. L. Kuncíř v Praze 1927. V době důsledného rozvrstvení literárně kritických metod, které se nezastavuje ani před mechanickou aplikací formalistních i psychologických extrémů, znamená

opětne pročítání Básníkůvy cesty a z ní zejména partii věnovaných Máchovi a Carlylovi uvědomění zákonitosti a řádu, svedení jemného analytického procesu do oblasti nadosobní, kde v rovnováze zůstává intuici pochop kritického zírání i básnický křehký stylisace ověřované skutečnosti. Z ostatních článků, zabývajících se autory českými i cizími, otázkami speciálními i syntetickými portréty, je důležitá stať o Josefu Florianovi, psaná k prvnímu čtvrtstoletí Dobrého díla. B. S.

I. S. Turgenev: Jarní vody. Přeložil Jan Hertl. Melantrichovy knižnice brož. sv. 126—127. Nakl. Melantrich v Praze 1932. Str. 294. V literárně historickém úvodu rozebírá prof. Jiří Horák v chronologickém postupu Turgeněvovo dílo, přihlížející pečlivě k výkladu biografickému i kulturně historickému. V pěkném Hertlově překladu jsou přetlumočeny povídky Věsníka vody a Rudin. Skladba Jarní vody, zbudovaná na trojúhelníku muže a dvou žen, má ráz oné lyriky, která o několik let později v básních v próse dává ruské literatuře jednu z nejkrásnějších knih tohoto druhu. Povídka nese typicky turgenevovské znaky od úvodního stesku přes intimní vyznání až k lyrice vzpomínek. Se strany pořadatelovy bylo ohebné, že po osobitě živelné povídce zařadil román problematických lidí čtyřicátých let Rudin. Nad jiné mistrně je tu vykreslen v ústřední postavě typ doby, která horovala po všeobecných ideích a zároveň trpěla hamletovstvím. B. S.

A. R. Lesage: Kulhavý ďábel. Přeložil Zdeněk Vavřík. Melantrichovy knižnice brož. sv. 128 až 129. Nakl. Melantrich v Praze 1932. Str. 275. Úvodní studie O. Levého, jehož práce vynikají obšírnou znalostí materiálu (srv. na př. v poslední době studii o Villonovi v Bratislavě) a jasným porozuměním pro výklad psychologický i formální, zabývá se hlavně srovnáním autorova Kulhavého ďábla s předlohou Quevarova románu, z něhož přejímá základní koncepci svého díla, a s Labruyrovými Karaktery, z nimiž má společně vnější zdůraznění jednotlivosti i styl, odlišnou však životní personifikaci chyb, zájem dialogicko-anekdotický a — třeba v mosaice — jednotný obraz lidské komedie. Vavříkův překlad této faustidy, v níž alkalskému záku jsou Kulhavým ďáblem v nejrůznějších příhodách odhalovány lidské osudy s tendencí ironickou i mravoličnou, je vhodný. B. S.

Dr. Jan Bartoš: Znáte Jakuba Demla? Nakl. Jan Mucha ve Velkém Meziříčí 1932. Str. 110. Kulturní referent Lidových Listů věnuje obdivně essayistický spis o Demlovi studentům, kteří o něm ve škole nic neslyšeli. Uvědomíme-li si však tento požadavek, uvedený v záhlaví práce a sledujeme-li s tohoto měřítka zpracování tématu, potom se do něho nehodí množství citovaných úsudků o Demlově díle, jež jsou na mnohých místech stavěny k sobě bez vnitřní souvislosti. Autorův vlastní úsudek ustupuje do pozadí, pouze chronologicky zařazuje a interpretuje obsah děl. Nemáme-li však dodnes soustavné práce o Demlovi, nemůže příští interpret básnickova díla postupovatí Bartošovým způsobem a sestavovatí určitá díla v celky, příslušející k sobě důvodů více méně vnějšími. Poučejší i pro studentského čtenáře by bylo rozvedení některých základních myšlenek, nahozených v závěrečném ocenění, na př. problém formy a jazyka, výklad humoru a ustavičného bojovného zaujetí, spříznění s krajem a národní tradicí atd. Látce poněkud

neprůměřený je autorův příliš aktuální zájem a využití denního tisku pro potvrzení svých vývodů. B. S.

Biskup Antonín Podlaha, český kněz, archeolog a historik. Vydal L. Kuncíř v Praze 1932. — Tři přednášky, jež s úvodem rektora prof. Pekaře tvořily smuteční vzpomínku na zesnulého biskupa, zůstávají trvalou památkou na úžas, který vznikl po smrti Podlahově nad nesmírným, ojedinelým dílem a nad překrásným, poeznaným působením největšího českého kněze poslední doby. Proslov Pekařův je důstojným zahájením a přiměřeným úvodem k třem portrétům Podlahy učence a člověka. Podiv nad souměrnou a klidnou osobností biskupovou, nad dokonalostí osobní, jež se vyskytuje i v této době před naším zrakem, je řeč rektora Karlovy university. Světec žil mezi námi pro útěchu dnešku a pro světlé povzbuzení budoucnu. Profesor Šimák líčí historickou práci Podlahovu; ačkoliv vlastní historie je celkem nejméně zastoupena v jeho činnosti a třeba Podlaha nebyl historikem z povolání, a když, tedy historikem církevním, přece výsledky jeho badání mají platnost a důležitost všeobecnou a význam objevitelský. Ohromuje práce biskupa Podlahy jako pořadatele archivů a knihoven a jako autora a vydavatele soupisů, katalogů a seznamů památek i pramenů vědeckých. V církevním dějepisectví českém je Podlaha »nejem velkým dovršitelem, ale i zakladatelem nové epochy«. Podlahovu činnost archeologickou a památkářskou shrnuje Zdeněk Wirth. Jako generace kněžské buditelských, ani Podlaha se neodcizuje a nestraní všeobecné vědecké práce v národě a s ostatními; historická archeologie mu byla nejmilejší ze všech oborů. Také v této vědě stojí Podlaha na rozhraní dvou dobových směrů a přijímá přední vlastnosti obou učenecských generací. Také zde je stavitel a budovatelem; milovník všeho krásného šel všude, kde cítil paprsky půvabnosti a velikých myšlenek. — Nejkrásnější kapitolou této knížky a jejím vyvrcholením je obraz Podlahova srdce kněžského, který načrtl prof. Cibulka. »Je suis prêtre, jsem připraven«, mohl si být Podlaha ustavičně vědom. Z kněžství rostla jeho veškerá práce, apoštolskou horlivostí posvětil celé dílo, vědomí vyššího poslání a učícího úřadu mu bylo vodítkem v životním snažení. Nejobětavějším knězem a největším apoštolem české přítomnosti nazývá jej autor této třetí promluvy. Osobní svatost byla Podlahovi posilou k celé té vysilující a udivující obětavosti vůle. Musili bychom citovat závěr Cibulkovy přednášky, shrnující všechny úseky Podlahovy práce a všechny stránky Podlahovy osobnosti; všichni, kdo jej znali, vědí, že v jeho duši nebylo stínů. Je samozřejmé, že všichni katolíci studenti, jsou-li vůbec, si opatří tuto knížku, jejíž cena (10 Kč) je nevýslovně nízká za pěknou, slušnou úpravu a hlavně za skvostný obsah. Hledají-li se vzory pro nynější Katolickou akci, září nám poeznaná památka svatého biskupa Antonína Podlahy. J. Č.

Prof. Dominik Pecka: »Tajemství života.« Nákladem ÚKSČs, str. 60, cena 4 Kč 1. svazek edice »Jitra«. — Opět katolická literatura u nás obohacena o hodnotný svazek. Dílo Peckovo není ani román, ani pojednání, ani zábavná četba. Autor v něm aforickými šlehy dotýká se těch nejpálčivějších problémů životních. Každá věta a každé slovo má svůj osobitý ráz a podává hojnost námětů k úvahám. Někdy bude nutné sáh-

nouti i po pramenech k lepšímu pochopení zhuštěného textu. Ve třech kapitolách (Smysl života, Zdraví, Láska) řešeny asi tyto problémy: život posmrtný, poměr vědy a víry, civilisace a její paradoxy, práce-sport-tělocvik, půst, pedagogie sexuální, vnitřní život, láska, umění, čistota a p. Otázky tyto jsou svěže nahozeny a neschází jim ani švih asketického vtipu. Úprava Langrova je vkusná a jednoduchá. Kniha by neměla scházeti v knihovně katol. inteligenta. JŠ.

Undsetová.

Po delší přestávce objevuje se v naší literatuře zájem o literaturu severskou, který byl v letech válečných a poválečných velmi slabý, skoro žádný. Není to již zájem o staré bardy severské tvorby, jako o Hamsuna, Jensena nebo o Lagerlöfovou, ale o nové mladé tvůrce, kteří vyspěli za dobu našeho nezájmu v světové zjevy. Jsou to: Olav Duun, Nordahl Grieg a hlavně Sigrid Undsetová, o níž byl u nás zájem vzbuzen hlavně obdržením »Nobelovy ceny« a tím, že je přesvědčenou katoličkou.

Právě letošního roku dne 20. května dožije se tato velká norská spisovatelka 50 let, je naší povinností, oslaviti tyto padesátiny alespoň v srdcích.

V čem tkví velikost této básničky? Není to jen líbivost vlastního dějového obsahu. Je to na př. v »Jar« hluboký vztah a láska nejen k osobám, ale i k přírodě, je to jakási sugestivnost, která vane z jejího díla, kde Undsetová, katolická myslitelka bojující o mravní ideály v duchu Kristově, zatlačuje Undsetovou básničku. Toto její katolictví, kterému je pevně zavázána, vyniká i v díle Gymnadenia a hlavně v jejím stěžejním díle Kristina Vavřincová, podávajícím osud norské dívky, ne podobný osudům hrdinky románu L. N. Tolstého »Anna Karenina«.

Tato spisovatelka je nám velkým dokumentem, že katolictví je silné, přes všechnu protisměrnou činnost, že má i v nynější době své básníky a to nejen nějakého podružnějšího rázu, ale i takové, kteří dostávají »Nobelovu cenu«. A. V.

Vojtěch Martínek: »Země duní«. Vydalo nakl. »Sfinx« v Praze, cena 15 Kč. Románem »Země duní« ukončena je trilogie »Černá země«. Kniha tato vyšla knižně po první, tedy byla očekávána jaksi netrpělivě než první dva svazky. A jako »Jakub Oberva« a »Plameny«, nezklamala ani kniha »Země duní«. Zde je to zase invalida a závodní hlídač Kuba Sršáň, jehož spisovatel volí za hrdinu svého díla, vytěženého z válečné Ostravy. Martínek měl tento obraz válečných let v plánu hned na počátku své práce, avšak teprve postupem stal se z něho díl samostatný. I tady jsou to obrázky, jak je známe z prvních dvou svazků, jen prostředím je poněkud jiné a málo dosud známé. Z historie, ze vzpomínek, z bolestných otřesů i z letmých postav, které se někdy kmitly jenom jakoby mimochodem, utvářejí se historie nové, jež mají sice své kořeny ve skutečnosti, ale přece jsou přeformovány, urovnány. To ostatně je povinností každého romanopisce, ale Martínek tak činí s vlastní jemu dovedností a uměním, takže necítíme nikde nějakého násilného zásahu. — Musím též poukázat na dialekt, pokud ho Martínek ve své trilogii použil: Jest kolikrát citovější, výraznější než věta spisovná a vysloví mnohdy myšlenku lépe než tato. Oldř. Buráň.

Hendrik de Man: »Cesty tvořícího socialismu.« Vydal Orbis, cena 30 Kč, 1932. — Kniha nejvýznačnějšího socialistického ideologa současné doby. V pěti oddílech pojednává autor o socialismu a jeho vztahu ke všem důležitým složkám života. Kniha zajímavá pro každého, ať již jeho poměr k socialismu je jakýkoliv. Nás pak speciálně musí zajímat jeho stanovisko k náboženství: myslím, že Man je první socialista, jenž kategoricky přikazuje, že socialismus se musí »oprostiti od beznáboženských ideologií«, chce-li se státi hnutím všeobecným. Kniha stojí za přečtení a za uvážení.

P. Em. Soukup O. P.: Kněžství kříž. Vydalo nakladatelství Kropáč a Kucharský, Praha I., Konviktská ul. č. 5, cena Kč 6. — Tato kniha je skutečným obohacením naší literatury náboženské. Je to kniha čistého nadšení a posily pro kněze při jeho těžké práci. Ale i pro větší studenty se výborně hodí. Vždyť i my máme poslání apoštola, ke kterému nás mohou posilnit pouze myšlenky spojené s Kristovým křížem. Jak mnohdy cítíme jakousi osamocenost v tomto poslání, jak nutně potřebujeme častější posilu exercicií. A tu nám dodá tato kniha, jejíž myšlenky jsou rozvedena nauka sv. Tomáše Akvinského v Summa Theologiae II. Z těchto meditací pochopíte tajemství Kristova kříže a načerpáte víru, naději, lásku, získáte mírnost i statečnost spojenou s opatrností. A.

Podkarpatská Rus je v poslední době středem pozornosti nás všech. Zprávy, které odtud docházejí, jsou předmětem stálých diskusí. Je jisto, že poměry v této části naší republiky byly naší veřejnosti úplně neznámé a přece vyšla kniha, která je výstižným obrazem tamních přírodních, hospodářských, politických, církevních, jazykových a osvětových poměrů a proto na ni upozorňujeme. Je výsledkem práce více autorů a redaktorů tohoto sborníku (J. Chmelař, St. Klíma a Jar. Nečas) snažili se opravdu o úplnost a nestrannost všech informací. V knize je 53 ilustrací a 2 mapy a je za Kč 45.— brož. Doporučujeme ji všem. Vyšla v »Orbisu«. (Praha XII.)

Katolický obrázkový časopis »Svět«. Svět je listem všech členů rodiny a jediným katolickým obrázkovým časopisem, jenž slouží zájmům každého čtenáře. Tedy i student a hlavně z nižších tříd zde najde, co ho může pobavit. Pořádá řadu pestrých soutěží, jichž se zúčastní jistě mnohý, poněvadž odměny jsou cenné a lákavé. Můžeme tento katolický čtrnáctideník obrázkový mládeži jen doporučiti, poněvadž v něm najdete to, co nenajde v »Jitře«, ježto mají každý svůj program a jiný cíl. Předplatné na půl roku pouze 10 Kč. »Svět«, Praha II., Karlovo nám. č. 5.

Po stopách lidského pokroku — tak nazval profesor národního hospodářství na universitě v Chicagu Leon C. Marshall knihu, jejíž úkol je sice jednoduchý, ale prozrazuje zároveň ctižádost. Chce podat všeobecný pohled na hlavní síly a činitele sociálního soužití. Snaží se načrtnouti jednoduchý souvislý rámec, k němuž čtenář může přidat své přemýšlení a své zkušenosti, při čemž hledí na společnost nikoli jako na řadu rozptýlených úseků, nýbrž jako na jediný celek. Zachycuje několik hlavních rysů vývoje člověka k jeho nynějšímu vyvýšenému postavení a poukazuje na některé okolnosti, na nichž závisí blaho našeho soužití. Člověk, vládce přírody a konečně vědec, člověk komunikátor a tvůrce velkých kulturně společenských institucí, člověk sociální organizátor a tvůrce sociálních zřízení, člověk idealista a

osvětový činitel — to jsou oblasti lidské činnosti, které chce nastínit. Z bohatého obsahu vyjímáme: Jak nuzně žil člověk neanderthalský. — Irokové jako typ nepolitické kultury. — Počátky obchodu a peněz. — Člověk si podmanil oheň — ovládl kovy — přírodní síly. — Věda největší nástroj člověka. — Budoucnost vědy. — Jak se měnil jazyk. — Automobil a dobytí vzduchu. — Jak člověk ovládl elektřinu. — Církev a jiní činitelé osvěty. — Vážné problémy škol, jakožto osvětových činitelů. — Hlavní druhy dnešní specializace. — Proč se lidé sdružovali a vytvořili vládu. — Jak se lid dostal k vládě. — Co bude v budoucnosti atd. 53 obrázků provází a dokumentuje text. Tato kniha patří do každé knihovny. Je podkladem každého studia. Všichni jsme do určité míry budovateli lidského pokroku a tento úkol vyžaduje svědomitého přemýšlení a zkoumání. Marshalovo dílo ukazuje k tomu cestu. Vyšlo ve sbírce »Knihy osudů a práce« jako VIII. sv. a vydal je »ORBIS« (Praha XII.). Brož. Kč 52.—, váz. Kč 62.—. Čtete je.

Jediný list katol. paní a dívek »Československá žena« začíná právě vycházeti v IX. ročníku. Za dlouhou řadu let získala si »Československá žena« jména vážného listu, určeného všem paním a dívkám, přinášejícího vše, co ženy zajímá: dobré romány módy, střihy, domácnost, vychovatelství. — Obdržíte v každé prodejně novin, v knihkupectví, u kolportéra(ky) nebo přímo v administraci »Československá žena«, Praha II., Karlovo nám. č. 5.

Divadlo a film

Sofokles: Král Oidipus. Přeložil Ferdinand Steibitz. Režie a scéna K. H. Hilar za výtvarné účasti Vlastislava Hofmana. Na Národním divadle v dubnu.

Po »Alžbětě Anglické«, moderním dramatu, na němž byly u nás po první vyzkoušeny nové možnosti působivosti dramatisační otáčivého jeviště, přichází opět na scénu otáčivého jeviště antické osudové drama Sofokleovo. — Režie vycházejíc z předpokladu, že lidská pravda zůstává stále táž a nemění se v žádné době, nepojala hru, ve formě antického divadla, nýbrž drama zpřítomnila, učinila přístupné dnešnímu citu diváka, jinak řečeno zbavila je všech forem t. zv. »klasičnosti«.

Pravda, že vina může býti vykoupena toliko trestem a pokáním, podaná jazykem prostým, lidským, zbavením akademičnosti a pathosu, dokázala, že dovede vždy i dnes zapůsobiti mocně na srdce diváka, třebaš dějový rámec i prostředí dramatu je mu velmi vzdáleno.

Velmi krásně byl scénicky a režisérsky vyřešen chór v Oidipovi. V Oidipovi to není hlas osudu nebo projev Reinhardtova davu, nýbrž projev citů a ducha, tlumočený vždy jen jedním členem choru, nikoli sborově.

Dokonce režie šla tak daleko, že myšlenkový zmatek Oidipa-otcovraha, jenž je skvostem mužské lyriky sborové, kterýž je vložen do úst sboru:

Kdo tě zrodil, dítě mé?

Ó, která tě z čarovných zrodila víl,

žijících věčně? Zda objetí boha Pana,
který se po horách prohání?

nerecituje sbor, nýbrž přednáší jej sám Oidipus.

Inscenací jednoduché brány a od ní točivě stoupajícího schodiště na otáčivém jevišti za spolupůsobení velkých kontrastů světla a stínu bylo drama velmi šťastně přiblíženo dnešní duši divákové.

Po stránce herecké nutno se především zmíniti o skvělém a jedinečném výkonu Václava Vydry v úloze slepého věštce Theresia, plném lidsky bolestných gest člověka slepého, vydrážděného až k největšímu hněvu Oidipem.

Dobrá byl Oidipus páně Kohoutův, jednou pln královské sebevědomosti a po druhé lidsky trpící a kající se; pouze ve vrcholných momentech hlasového vypětí na některých místech nestačil hlasem, jak by si byl obsah přednášeného vyžadoval.

Velmi dobrý byl též Otto Rubík v úloze kněze Diova a náčelníka sboru. Velmi citlivá, až někdy moderně pathetická, příliš smyslně laděná byla královna Iokasta pí. Jarmily Kronbauerové.

V celku možno říci, že král Oidipus bylo jedním z nejšťastněji režisérsky inscenovaných a umělecky působivých dramát zimní sezóny v Národním divadle. V černý.

Druhý břeh, Hra o 3 dějstvích. Napsal Jar. Hilbert. Režie F. Reda. Sahrálo brněnské SSS dne 17. dubna 1932.

Dlouho již se nepodařilo zahráti brněnskému SSS divadlo s takovým mravním úspěchem, jako posledně. Stručný námět této hry je asi takový: Dr. Hron, vůdce soc. strany, vede boj proti Hornýšovi mín. předsedovi, sjednotiteli městanských stran. Než Hornýš je zavražděn. Pátrá se po vrahovi — je jím syn Hronův, mladý Jan. Je odsouzen k smrti. V žaláři nalézá Boha, kterého v životě vůbec nepoznal. Posílá vzkaz otcí, aby se obrátil, než ten odmítá.

Režisérovi se podařilo vytvořiti s úspěchem jen hlavní role. Při hromadných scénách režie selhávala. Ant. Příkrýl v úloze Hrona podal ucelený výkon. Jeho hra dovedla nadchnout a zejména svým posledním monologem úplně uchvátil. Dobrý byl i výkon dvou nováčků M. Kobzové a H. Jaegera, kteří se ukázali talentovanými herci. Egon Weinberger v úloze syna Jana, až na několik přehnaně přecitlivělých momentů, rovněž uspokojil. Vl. Čechová postrádala hlubšího procítění.

O. Schiezl.

Esperantská hlídka

Fr. Boreš, Litovel, Šerhovní.

Svaz československých esperantistů společně s Ligou něm. esperantistů v ČSR. zv. všechny esperantisty československé republiky na V kongres čsl. esperantistů, pořádaný v Olomouci dne 15. a 16. května 1932.

Nastává doba, kdy jediným silnějším náporom můžeme zvítěziti a tu je nutno, abychom společně a svorně pracovali pro náš cíl — sbratření národů. A proto jest nutno, aby každý čsl. esperantista zúčastnil se tohoto sjezdu.

Program sjezdu:

14. V. 20 h. Přátelský seznamovací večírek.

15. V. 10 h. Slav. zahájení kongresu a schůze.

15. V. 12 h. Slavnostní zasazení Stromu esperanta. Společné fotografování a odhalení desky »Ulice Dra Zamenhofa«.
- 15 h. Pracovní schůze.
- 17 h. Prohlídka města.
- 20 h. Zábavný večer s tancem.
16. V. 8 h. Katol. mše sv. s esper. kázáním.
- 9 h. Pracovní schůze.
- 12 h. Prohlídka orloje.
- 13 h. 30 m. Výlety na Bouzov, Mladeč, Sv. Kopeček.

Kongresový příspěvek Kč 15.—, dělníci a studenti Kč 10.—.) Šekový účet 203.025 Praha, Moraviaj Esperanto Pioniroj, Olomouc. Na střední část poznamenejte »kongreso«). Každý účastník kongresu obdrží odznak, průvodce, knížky a esp. pohlednice.

Světový kongres katol. esperantistů v Lurdech. XVI. kongres katol. esperantistů bude konán letošního roku v Lurdech po všeobecném kongresu v Paříži, který končí 6. srpna. Účastníci z Československa přihlášení také na všeobecný kongres mají zajištěnou slevu 50% na franc. drahách a 33% na československých drahách. O bezplatná visa se jedná.

Z domova i ciziny

JUDr. Miloš Bukvār:

Sbory Ofensorů.

Pravidelné zprávy o schůzkách Ligy Ofensorů v Lid. Listech i v Praž. Večerníku, oznamování rekognoskačních zájezdů a pořádání schůzí v rubrice »Naše hnutí« a posléze stručné zmínky o činnosti této Ligy ať v denním tisku nebo v revui »Život« způsobují, že ti, kteří jezdívali pravidelně téměř každou neděli ven na schůze, jsou stále zahlcováni dotazy, o jaký spolek se jedná, jaké má stanovy a hlavně jaký účel. Proti dobám minulým zvykli jsme si již dnes, že si veřejně v tisku povíme o struktuře našich organizací, rozebereme jejich přednosti i stinné stránky a nezustáváme lpěti na úzkém kroužku zájemců, ať již o ten či onen spolek.

Tento článek má rovněž za účel informovati naši katolickou mládež, která by se o Sbory zajímala. Nejprve jest nutno zdůrazniti, že Liga Ofensorů není žádným novým spolkem, nýbrž že jest volnou řečnickou školou. Vznikla jako pokračování řečnické školy pořádané v r. 1924 pro mladé lidové pracovníky v Praze a vedené přisedicím zem. výboru Frant. Zelenkou. Frekventanti školy, která se uspořádáním a formou lišila od dosavadních podobných akcí, žádali, aby se ve výcviku pokračovalo a tak na jejich přání probíral s nimi přisedící Zelenka v týdenních schůzkách ve svém bytě látku, která měla být učivem ve II. oddělení řečnické školy, k jehož uspořádání z několika důvodů již nedošlo. K výcviku teoretickému byl přidán i výcvik praktický. Zelenka bral totiž jednotlivé pány s sebou na politické i na kulturní schůze, ukládal jim, aby též přednášeli určité referáty a mnohdy je posílal

i na nepřátelské schůze jako protiřečníky. Práce šla dobře kupředu, ježto teorie byla pěkně spojena s praxí. Když se však do řad těchto pracovníků začali hlásiti další a další, kteří chtěli projíti sborovou výchovou, vybral Zelenka postupem času několik vedoucích, kteří nováčky vychovávali v malých 3—5členných kroužcích a tak vzniklo — zatím jen v Praze — několik Sborů. Výchova se vedla zcela jednotně podle předem připraveného programu a dbalo se úzkostlivě na dochvilnost a pracovitost všech účastníků, ježto by pohodlní a líknaví jednotlivci zdržovali rychlý výcvik ostatních. Avšak o věci se brzy dozvěděli na venkově a domáhali se toho, aby i oni mohli projíti tímto výcvikem. Hlásili se četní mladí, k práci nadšení lidé z Čech, z Moravy i ze Slezska. Od roku 1928 začaly pracovati Sbory venkovské a v roce 1929 byla zřízena I. Legie Svatováclavská a II. Legie Svatojánská pro Čechy a III. Legie Cyrílometodějská pro zemi Moravsko-slezskou. Prvé dvě mají ústředí v Praze, třetí v Brně. Práce se provádí tím způsobem, že se jednotlivým Sborům měsíčně zasílají lekce, které se během měsíce musejí procvičiti a koncem měsíce musí se zaslati písemný úkol. Vedoucí 3 až 5členného Sboru, zvaný instruktor, má za povinnost, aby si látku napřed prostudoval, pak ji ostatním vyložil a příští týden ji prozkoušel. Sbory se scházejí pravidelně každý týden. Ve Sboru se cvičí jednotlivci mluviti tak, že dostanou od instruktora za úkol promluvit o určité části probrané látky a mluví tak, jako kdyby byli někde na schůzi. Po přednesu jim ostatní vytknou chyby, jichž se dopustili a instruktor opraví nedostatky. Probírá se řečnictví, obrana víry, národní hospodářství, programy politických stran, společenské chování, výňatky z práva tiskového, shromažďovacího a spolkový a náboženský život. Sbory nejsou novým spolkem, nýbrž zůstaly toliko volnou řečnickou školou, chtějíce vychovati neohroženého katolického pracovníka podle zásady: dnes už nejen na obranu, ale i na výboj. Proto jejich poměr k ostatním složkám lidového hnutí jest zcela kladný. Nejlépe se to projevuje v tom, že řečníci z jejich řad vyšli jsou posílání na schůze Orla, SKM., Omladiny, Svatováclavské Ligy atd. Rozhodně také nechtějí těmito složkám konkurovati, což jest opět zřejmé z toho, že existuje-li v Příbrami, v Táboře a v Mladé Boleslavi tříčlenný Sbor, nemůže se vůbec mluvit o nějaké konkurenci s orelskou Jednotou nebo jinou organizací, které čítají na několik set členů. Nedůvěra těchto složek, která snad zde na začátku byla, již dnes dávno přestala. O své činnosti informují Sbory stále veřejnost a zvláště podaly přehledy své práce funkcionářům katolického veřejného i duchovního života, kteří vesměs projevili souhlas s činností, vyslovili své uznání a přislíbili svou morální podporu. Zvláštěního uznání dostalo se však Sborům za jich úspěšnou činnost na poli teoretické i praktické výchovy mladých pracovníků v článku vatikánského časopisu »L'Osservatore Romano«, který se dne 14. VI. 1930 o nich rozepsal a doporučil tento moderní systém školy celému katolickému světu. Na základě tohoto článku přinesly o této ofensorské akci informace časopisy francouzské, anglické, německé a rakouské. Posléze připojují ještě hesla Sborů: Vrátili český národ Kristu. Nazíráti na vše pod zorným úhlem věčnosti. Nejen na obranu, ale na výboj!

Zájezd Čs. Orla do Vídně. K jubilejním slavnostem vídeňského Orla ve dnech 14.—16. května ve Vídni vypravuje se Čs. Orelstvo hromadně. Zajištěny jsou již zvláštní vlaky z Brna, Mor. Ostravy, Znojma a Hodonína. Mnoho jednot z ČSR odjede do Vídně autobusy. Zájezdu se zúčastní i Orelstvo ze Slovenska. V rozhlase bude přednáška o dvacetiletém jubileu Orla ve Vídni. Termín bude oznámen v tisku. Orelské jednoty vypraví členstvo jednak ve slavnostních, ale také i v národních krocích.

Tisková konference. V neděli 10. dubna konala se v Brně v ústředních kancelářích Čs. Orla na Francouzské 34, tisková konference redaktorů ústředních orelských časopisů spolu se zástupci redakcí denního a týdenního tisku katolického a župních tiskových referentů. Na konferenci promluvil řed. Kučera, Žampach a Nesnídal. Konference byla svolána za tím účelem, aby orelský tisk a zpravodajství bylo zdokonaleno a vyhovovalo po všech stránkách potřebám organizace.

»Orelská osvěta«, časopis osvětových pracovníků v katolických spolcích, přináší ve svém prvním čísle nového ročníku seznam divadelních her, vhodných pro katolická jeviště. Režiséři katolických ochotnických spolků postrádali dosud spolehlivého seznamu a vydali zbytečně spousty peněz za knihy obsahově nevhodné. Tomuto nedostatku odpomůže seznam a popis 300 her uvedených v »Orelské osvětě«. (Hry náboženské, příležitostné, veselohry, frašky, dramata atd.) Seznam bude doplňován ve všech dalších číslech »Orelské osvěty«. I jinak jest první číslo pozoruhodné. Obsahuje několik příležitostných přednášek, článek dra Vilinského: »Slovanství a unionistické snahy katolíků«, slavnost kácení máje a j., čímž stává se tento časopis výbornou pomůckou všem pracovníkům v katolických spolcích, kterým jej vřele doporučujeme. — Nakladatelství Čs. Orla, Brno, Francouzská 34.

Řeckokatolíci na Podkarpatské Rusi a východním Slovensku.

Řeckokatolíci v naší republice jsou nejvíce rozšířeni na Podkarp. Rusi (340 tis. věř.) a na Slovensku (téměř 200 tis. věř.). Zachovali si dosud ve svých bohoslužbách staroslovanský jazyk, jenž byl zaveden do bohoslužby moravskými věrozvěsty sv. Cyrilem a Metodějem. Velice si jej váží nejen oni, ale i římskokatolíci, kteří jej v určité dny, jako na sv. Cyr. a Met., užívají při svých bohoslužbách na posvátném Velehradě, na sv. Václava v domě svatovítském a jinde!

V naší republice náleží jim dvě diecése: mukačevská, založ. 1491, jejíž biskup sídlí v Užhorodě, kde mají rovněž své theolog. učiliště; druhá diecése jest prešovská s biskupským sídlem. Obě dohromady čítají 560 far, z nichž jest jich téměř 70 neobsazeno.

O zvelebení a povznesení řeckokatolické církve mají zásluhu zesnulý p. biskup mukačevský Petr Gebej (jmenovaný r. 1924), velký to vlastenec, administrátor prešovský Dionisij Njeradi a nynější p. biskup Dr. Pavel Petr Gojdič (jm. r. 1927). Horlivým biskupům a kněžím vypomáhá řádové kněžstvo — O. O. Basiliáni (viz 8. č. »Jitra«), čeští Redemptoristé vých. ritu, sestry Basiliánky a Služebnice. Basiliáni mají tam 5 klášterů, v Mukačevě, kde jest jejich noviciát, v Už-

horodě, v Berezně (scholastikát), v Boroňavi a v Imstičevě (2 neref.). Jejich úkolem jest konati sv. misie, vydávati katol. tisk a starati se o studující mládež. Mají svou tiskárnu, která vydává řadu časopisů jako »Da přijde carství Tvoje«, »Russkoje Slovo«, »Svobodu« (týd. polit.), »Blahověstník«, kalendáře, kázání atd. Redemptoristé vých. obrádku bydlí ve Stropkově, kde jest jejich noviciát. Pracují na vinici Páně týmž způsobem jako O. O. Basiliáni.

Kněžstvo řeckokatol. je většinou ženaté až na malé výjimky. Klerik, hodlající se oženiti, musí to učiniti dříve, než je vysvěcen na kněze. Zemřeli mu pak jeho manželka, po druhé již se nesmí oženiti.

O lidu rusínském se říká, že je hluboce věřící. Ale co je platno, když svou zbožnost nedovede uplatniti v denním životě proti nepřátelům unionismu. Pevně věří v Boha, v posmrtný život, zachovává posty mnohem přísněji než je církev předpisuje, světi neděle a svátky, koná daleké pouti při chlebě, kávě a nějakém ovoci a velmi rád čítá životy svatých.

Po převratě odpadlo k rozkolu (pravosláví) asi 15% věřících, kteří mají svého biskupa v Chustu, 3 kláštery mužské (v Ize, Dubravce a Ladomirové) a jeden ženský v Lipši. Jinoši, kteří se chtějí státí kněžími, studují jen nižší gymnasium. Potom odcházejí do Srbska na studia theologická na 3—4 roky.

Vlastní příčina rozkolu tkví hlouběji a je zavinená hlavně nevzdělaností kněžstva rusínského, neposlušností vůči duch. hodnostářům, ale hlavně vůdci sv. Otci. Rozkol po převratě zaviniilo částečně rusínské duchovenstvo, které odpadnutím svým od církve řeckokat. přimělo i věřící, jichž odpadl značný počet.

Z odpadlíků vrátili se někteří zpět do církve řeckokatol., ale je jich dosud málo. Otázete-li se nějakého rusínského člověka (řeckokatol.), jaké je církve, odpoví vám: »Já ruskoj víry!« Naopak pravoslavný zdá se mu být bližším, než římskokatolíkem, neboť nechápe, že církev pravoslavná liší se od církve řeckokatolické dvěma dogmaty (neuznává římského papeže za nejvyšší hlavu a učí vycházení Ducha sv. jen z Otce). Původci tohoto rozkolnického směru byli patriarchové cařihradští Fotios (v 9. stol.) a Michal Celulář (v 11. st.).

Úkolem pak katolického studentstva je, aby podporovalo unionismus modlitbou a nějakou almužnou. Kromě toho pak aby kupovalo jejich časopisy, rozšiřovalo je a známým, kteří nemají na to prostředky, je půjčovalo. Fr. Geršl, stud. gymn.

Památný kostelíček sv. Václava na Dobeníně dostane nový oltářní obraz. Památný kostelík u Václavic měl oltářní obraz sv. Václava dobenínského, svého patrona, který byl za vpádu Prusů v roce 1866 velmi poškozen. Nyní bude památný obraz nahrazen novým obrazem sv. Václava, který vytvořil známý českobulharský malíř profesor V. J. Mrkvička. Sv. Václav v pojetí prof. Mrkvičky představuje sv. Václava jako světce-bohatýra s kopím a štítem s Orlicí v rukou; bude to druhý obraz sv. Václava, který prof. Mrkvička v republice vytvořil. První získal kostel v Prešově na Slovensku. Význam starobylého sv.-václavského kostelíka na Dobeníně touto novou uměleckou výzdobou jen získá a stane se i nadále cílem četných turistů, kteří krásný kraj krkonošský rok co rok navštěvují. (PVV.)

Sté výročí kardinála Vaughana, arcibiskupa westminsterského. Ode dne, kdy Pius IX. obnovil hierarchii v Anglii, se stávali primasy mužové hluboké inteligence a víry, bez nichž bychom si nemohli představit nynější katolickou obrodu v Anglii. Zdaž Newman a Manning nezasluhují největších chval? A zdaž ji nezasluhuje ani ten, jenž se stal nástupcem velikého Manninga, třetí arcibiskup westminsterský, kardinál Herbert Vaughan, který se narodil právě před sto lety? Vždyť jeho činnosti vděčí mnozí za poznání pravdy. Ve 34 letech založil kolej Mill Hill a řídil ji několik let. Odtud odešel jako biskup do Salfordu a tam po 20 let vykonával velké dílo náboženské obrody. Když roku 1892 zemřel kardinál Manning, stal se Msgr. Vaughan jeho nástupcem. A tehdy vyvinul podivuhodnou činnost. Založil »Catholic Truth Society« — společnost pro šíření katolické víry, jejímž cílem jest obrácení Anglie. Založil dále »Converts Aid Society« — společnost pro pomoc konvertitům. Mnoho a mnoho lidí, hlavně z řad anglikánského kleru a inteligence, jemu děkuje za své obrácení. Zemřel r. 1903. K.

Ruská ikona.

Velké snění táhne myslí při těchto slovech. Umění národa, jehož život je nekonečnou řadou utrpení, jemuž vždy vlastní vlády byly horšími nepřáteli nežli vnější Tataři, Turci, Němci. A tisíc let bojoval ruský lid o volný přístup k moři, o ústí svých řek, aby jednou vinou několika příslušníků jiných národů z Kavkazu i Palestiny vše ztratil. A tu dumka a nábožná ikona bývaly jedinými útěchami skleslých myslí a utrápeného ducha.

Ruské ikóny mají svůj ojedinělý význam v životě ruského lidu. Z chrámů vešly do soukromých příbytků a posvěcovaly každý krb; staly se tak stálými průvodci rodů a hlasateli rodinných tradic. Nabýly lineární tuhosti a stylové přísnosti a věrnost k tradici nedopustila nejmenších úchylek. Když západ Sienou, Florencií překonal byzantské malířství a dospěl k realismu renesančních mistrů Donatella i Masaccia, setrvali ruští »bogomazi« na jednou dosaženém vývojovém stupni jako v paramentice či chrámové stavbě a nevedli svůj národ k novým kulturním výbojům. Tak ruská ikona stala se ostrovem v oceánu umění, jenž se těší stálému příboji. Po Kublevovi, Dionisiovi, Simeonu Ušakovi stala se ikona věcí vlastně řemeslnou a nikoli ryze uměleckou. Návrstěvníku výstavy ovšem uniká tento nedostatek ve vývoji ikóny, jenž je patrný pouze při podrobném studiu a porovnání s malířstvím západu. Jako celek působí tato výstava kouzelným dojmem a chápeme, že ikóny nahradily náboženské sochy, jež pravoslavi nepripouští do svých svatyní. Ano, Maťuška kazaňská, tverská, smolenská přísně, avšak dohodově pohlížely na svůj pravoslavný lid. Ke katalogu napsal dr. J. Myslivec dobrý úvod a návštěvu výstavy vřele doporučuji.

V. H.

Volby v Masarykově koleji. Do samosprávy Masarykovy koleje v Praze-Dejvicích konány volby dne 10. dubna t. r. Podány celkem dvě kandidátky: tak zv. pravicová a levicová. V čele pravi-

cové kandidátky stál kol. PhC. Šnévajs, místopředs. ÚKSČs., což bylo též uznáním jeho bohaté činnosti v kulturním odboru téže koleje. Vítěství pravicové kandidátky bylo tak pronikavé, že nebyl zvolen ani jediný kandidát levice, která nízkým způsobem agitace (karikatury, urážející náboženský cit a pod.) odradila i vlastní voliče. Zasluhou kol. Šnévajse přednášeli v koleji: P. dr. Silv. Brait, a po dvakráte dr. Alfred Fuchs. Připravuje se přednáška dra J. Doležala a opět dra Brait. Můžeme býti hrdi na to, že v čele 860 vysokoškolských studentů stojí katol. student a funkcionář Ústředí.

Zahraniční hlídka

Proč jezdíme do ciziny?

Na tuto otázku je možno mnohokrát a různě značně odpovědět. Tak účelem cesty je někdy osvojit si cizí řeč, poznati kulturu, civilizační možnosti a ne v poslední řadě jezdíme do ciziny, abychom se seznámili s obyvateli toho neb onoho kraje, země, státu a navázali s nimi styk. A právě jmenovaný cíl vytiklo si mladé hnutí katoi. akademiků slovanských vzájemnou výměnou. Podotknouti sluší, že bratři Slovinci uvedli ono hnutí v život a hlavně oni je fedrují. Letos po prvé uskutečnila se ona vzájemná výměna, bohužel ne celkově, ale jen částečně — mezi Lublaní a Bratislavou.

Prozatím je proponováno každým rokem vyslati jiného akademika a tak umožniti během několika let pobyt mnoha akademikům v druhém slovanském státě — u druhého slovanského národa!

Myšlenka zajisté výtečná, ale snad trochu nepracovaná. A proč? Účelem je poznati druhé bratry slovanské, navázati s nimi styk atd. Viz sjezdové resoluce!

Abych však mohl dobře poznati kulturu druhých, jejich mentalitu, je třeba znáti řeč. Poznati ji, to vyžaduje nejméně 4—5 měsíců, i když je to řeč příbuzná a naučil-li se jí člověk již před příchodem k druhým Slovanům. Vniknouti však v mentalitu a kulturní život hostí vyžaduje delší doby než 1 rok. Má-li člověk dobře pochopiti a rozuměti světu druhých, jejich touhám, nářkům, bolestem, přednostem i chybám, k tomu je nejméně zapotřebí 3—5 let. To jistě nikdo nebude popíráti, kdo to již někdy zkoušel. Doba 3—5 let může býti snad o něco kratší, ale to záleží na tom, zda životní podmínky okolí jsou podobnější našim, neb snad méně komplikovanější než dosavadní naše. Záleží i na tom, zda jsem již dříve se svojí návštěvou počítal a na ni se připravoval studiem problémů, života, stát. zřízení, historie atd.

K tomu je však nutné míti otevřené oči i uši, opravdu se kol sebe o všechno vážně zajímati.

A tak z několika nadhozených námětů je jasné viděti, že proponovaná výměna má výhody, ale i nevýhody a obtíže. To však nesmí nás odraditi od započatého díla, je nutno zkouseti, uvažovati, jak s největším ziskem pro jednotlivce i pro celek dala by se ona věc řešiti.

Jistě je nevýhodou pro jednotlivce, musí-li doma nostrifikovati státní zkoušky. Případ onen nastane, studuje-li na př. náš právník v Jugoslavii a složil-li tam 2. neb 3. státní zkoušku. Při nevý-

hodě jednotlivcově má ovšem celek prospěch. Co však mají z pobytu svého člena jinde u Slovanů stud. organizace, národ, Slovanstvo, když byl poslán člověk nemající opravdového zájmu o kulturní život svých hostitelů, člověk jen v sebe ponořený a ve své studium? Nejen že není zhora nic prospěšným, ale naopak škodlivým, je-li pro výměnu získám akademik, jenž si hledí u svých hostitelů jen jejich chyb — dokonce snad špatností — a o nich potom referuje ve své otčině. Nesmyslem je vyhlédnouti si tažkového, který se plete do domácích, vnitřních záležitostí a chce dělati soudce nad nimi.

K těmto řádkům, které předkládám k úvaze, a které mají být upozorněním a výstrahou pro budoucnost, pohnula mne skutečnost. Dne 20. XI. 1931 v slovinském časopisu »Slovenec«, jinak velmi solidním, objevil se článek, v němž slovinský akademik, pobývající v naší Bratislavě za účelem shora uvedeným, »velmi krásně a objektivně« o nás píše. Mezi jinými nepravdami líčí Čechy jakožto persekutory »ubohých« Slováků, kteří prý pro své »národní« přesvědčení jsou zbavováni denního chleba — rozuměj Čechy. Více není třeba se zmiňovati o těchto nechutných »klepech«, čímž nejlépe se dá charakterisovati celý článek. Opravdu v celém článku není jediného slova uznání pro ohromnou a namáhavou práci Čechů na Slovensku! Ani jediného světlého paprsku, jen stíny a stíny na tom, co začíná — č — český, Čechy, Češi. Litovati třeba pisatele, bohužel akademický vzdělaného, který nemá lepšího smyslu pro objektivní pozorování! Nejlepší odpovědi nechť mu je četba knihy: »Slovensko kdysi a dnes« od Angličana Setona Watsona, kterého nelze vinit z neobjektivnosti.

A ke konci obracím se na »Slovinský studentský svaz v Lublani«.

Dragi prijatelji!

Hvala Vam, da ste Vi prvi začeli praktično realizirati »slovansko vzajemnost« med slovanskimi katoliškimi akademiki. Hvala Vam še enkrat! Ampak, če bi drugáč pošiljali enega izmed Vas v drugo slovansko deželo — k drugemu slovanskemu narodu — respektivno k nam, izvolite, prosim, takega, ki ima resnično ljubezen do Slovanstva, do slovanske edinosti in eo ipso do češko-slovaške edinosti, ne pa takega, ki bi podpiral sovražníke naše češkoslovaške narodne edinosti!

Toliko, prosim, ve vednost!

Váš prijatelj

ThSt. Fr. Ryba.

Videň, duben 1932.

—»«—

Italie. Università Srdce Páně v Miláně, která měla dosud dvě fakulty, filosofickou a právnickou, byla nyní rozšířena na fakulty tři. Novou fakultou jest fakulta věd politických, hospodářských a obchodních. (Facoltà di scienze politiche, economiche e commerciali.) Università má právo promoční a doktorát na ní dosažený platí i ve státních úřadech. Studijní doba na každé fakultě trvá 8 semestrů.

Francie. V prvním březnovém týdnu byl konán v Lille první mezinárodní tiskový kongres katolického studentstva, který byl oblesán delegáty z dvaceti zemí.

Posko. Ve Varšavě byly opět konány duchovní přednášky a pořádána duchovní cvičení pro studenty, která navštívilo 6 tisíc vysokoškoláků.

Afrika. Křesťanský sultán Andreas Kalindo z misionářského okresu Kivu v belgickém Kongu zaslal Sv. Otci velmi cennou sošku ze slonoviny, představující P. Marii. Soška byla vyhotovena negry, je z jedné celistvé kosti, 42 cm vysoká a váží 4½ kg. Dárce byl ještě před krátkou dobou pohanem.

Holandsko. Za zvláštní ironii dějin možno nazvat protest holandských katolíků proti ostrému protikatolickému postupu španělské vlády v mladém republice. Kdežto v 16. stol. španělský král pronásledováním strany protestantské usiloval mimo plánů politických také o rekatolisaci země, za 400 let nato holandští katolíci protestují proti vypovídání španělských Jesuitů ze země. K protestu se připojila katolická státní strana, svazy dělníků, studentů a katolická vysoká škola v Ninnvegen. Část španělských Jesuitů se usadila v Aalbeeku u Valkenburgu, kde byla nadšeně uvítána.

Mexiko. Konflikt mezi státem a církví trvá i nadále. Ač roku 1929 byl ujednáán »Modus vivendi«, dekret vlády z 21. prosince 1931 mylně vykládá čl. 130 modu o počtu duchovních. Prakticky připadá nyní na 50.000 duší jeden kněz. Tato nemožná situace způsobila uzavření 260 kostelů a kaplí.

Na německých evangelických theologických fakultách studuje nyní asi 8000 bohoslovců (s Vídní a švýcarskem).

Kde je pravda?

V posledním čísle otištěný dopis »Hlas středoškolačka«, dává nám nahlédnouti jasně do názorů některých studentů. Slova Valouškova jsou příliš přelísčena od plíc, neboť nechce se mi naprosto věřit, že by snad od srdce.

Domnívá se, že s jeho názory bude souhlasit více kolegů, ale to se značně mylí, protože bylo-li by tomu tak skutečně, museli bychom potvrdit, že výchovné snahy u studentstva nepokročily v ničem, ba naopak: to málo, co bylo vykonáno, znovu se zbourlo. A tomu, doufám, tak není!

Septiman(!) J. Valoušek, je jedním z těch, kteří jen kritizují, ale ničeho nevykonají. Ale to už řekl redaktor. Je jisté, že žádný časopis nevyhovuje všem čtenářům (o tom jsem psal v článku »Stará vojna« v min. ročníku), přesto však jsou časopisy, které vyhovují většině čtenářů. A k této druhé skupině náleží i »Jitro«. Články, jež přináší, jsou vždy značně hodnotné, je v nich mnoho původních, nových objevů, které dovedou ukójit každého (nebo většinu) čtenáře. Ovšem nutno je studovati, ne jen přečísti; teprve tehdy nalezneme v nich krásy nových hodnot. Řeknete: »Zase studovati. Máme už tak toho studování po krk.« Ano, ale toto studování je nenucené, zábavně-poučné a hlavně pro naše dobro. Ostatně bez práce nejsou koláče a dal-li se jednou kdo na vojnu, musí dobojovat!

»Chceme něco svého, chceme se sblížit a poznat,« píše J. Valoušek. Přece, krajcelement, jak si to představuje: Snad, že ty všechny příspěvky dopisy atd., přiletí samy odněkud do redakce a redaktor je prostě předá tiskárně; či jak?! Když

nic od nikoho nepřijde, tedy odkud má ten redaktor články vzít? To je logické myslím. Ale to bych opakoval, co už bylo řečeno samým redaktorem!

Ne, ne, milý příteli! Ta příloha pro mladší studenty je velmi nutná a bude značným plus pro význam časopisu. — O těch rubrikách bylo už mnoho debatováno v min. ročnících, tedy by bylo jen nošení dříví do lesa, mluvit o nich znovu. Jen tolik bych chtěl říci, že všechny mají svou existenci oprávněnou. Velice bych byl povděčen, kdyby mi přit. Valoušek vysvětlil, v čem byl můj článeček: Moje přednáška v rádiu, zarážející! Rád se dám poučiti. Smýšlí-li však o něm podobně, jak o celém »Jitru« vůbec, tedy nechť se raději nezobývá, škodilo by mu to samému!

Tolik jen ke »kritice«: Hlas středoškoláka. Více myslím by bylo mluvit zbytečno, neboť p. redaktor odpověděl dosti přiléhavě a s věrnou pravdivostí. Doufám též, že i jiní přidají svůj hlas!

Oldř. Burán, Slez. Ostrava.

Milý kolego redaktore,

přečti si můj článek ještě jednou. Nyní Ti jej musím doporučit zase já. Tvůj článek jsem bedlivě prostudoval a teprve potom jsem Ti odpověděl. Ty jsi můj článeček povrchně odbyl a nevžil ses do něj. Neporozuměl jsi mu, nebo jsi nechtěl rozumět. Vytrhl jsi z něj několik vět, které přiliš »bily« do Tvých očí, a Ty za každou cenu chceš odsoudit. Ale že ty věty nelze vytrhnout z článku, že je nutno jim porozumět v obsahovém rámci mého referátu, to Ty nechápeš. Tvá odpověď je neujasněné tepání. Některé body posuzuješ úplně s opačného stanoviska, než jak jsem já sám mínil.

Kolego, že jsem nikdy nic pro »Jitro« nenapsal, tím přece mě nemůžeš hned na počátku odsuzovat. Vždyť mohl ses dočíst hned na začátku mého článku, že to byla Tvoje slova, která mě přiměla k odpovědi, poněvadž s Tvými názory jsem nemohl souhlasit. Do té kategorie se neřadím, jak jsi usoudil, ale vše připadá mi, že za každou cenu mě chceš nejnešetrnějšími »rýpanci« odzbrojit a odebrat další zájem. Slovičkářství tím »Moraváci« pěstovat nechci, na takové věci není přece času. Bylo by lépe, kdybys vážněji přemýšlel o jiných bodech, a nechytal ses sloviček.

Ty jsi jediný, který tvrdíš, že »Jitro« ubíjí ducha. Prosím Tě, nečti »Jitro«, aby Tvůj volný duch neutrpěl úhony. — Tak mi odpovídáš, kol. redaktore, Ty, od něhož jsem čekal vážná slova, hlubší pochopení a porozumění. Tyto dva řádečky dokazují Tvou povrchnost, s jakou jsi přečetl můj článek. Má slova zněla: Či chcete tou vaší výchovou ubíjet našeho volného ducha? (!) Ten otazník jsi přehlédl! Kdybys přečetl bedlivěji můj dopis, poznal bys, jak to míním. Je to přece pro toho, kdo chápe obsah, jasné! Tvrdím to v celém dopise, je to jeho základní myšlenka, na níž jsem článek vybuďoval: Máme přece svého vlastního studentského ducha, kterým se vyznačujeme — je to obraz celého našeho života. A ten duch je svérázný, volný — jím do všeho pronikáme, co chceme jako studenti pochopit, čemuž jako studenti rozumíme a zač jako studenti bojujeme. Zbavit se mv studentů svého studentského ducha nemůžeme. Ten duch charakterisuje studentstvo, zrodil se v našem prostředí a stmeluje nás v kastu studentstva. A toho našeho ducha tou výchovou v »Jitře« neuživíte, ani nevychováte, ta vý-

chova je nám cizí — ten duch potřebuje něco pro sebe, něco pro vlastní studentský život. »Jitro« s naším duchem není úzce spjata. Ta výchova je nám cizí. Proto jen papírový a »matriční« zájem. Nic hlubšího. Proto se netěšíme tak na »Jitro«, jako pokrokoví studenti na svůj »Stud. časopis«, v kterém je něco blízkého jejich duchu, a jejich životu. Tak jsem minil toho ducha; a to jsi mohl pochopit z celého obsahu.

A dále, kolego redaktore —: to víš, já zájem mám. Mám ale zájem prospět našemu hnutí, ale ne, jak si myslíš, mu uškodit. Mám zájem o to, aby »Jitro« vzbudilo u všech hlubší zájem, protože věřím, že téměř nikde hlubšího zájmu není. Proto také jsem psal onen článek. Jen prosím, tomu zájmu bys měl věnovati hlubší úvahu! Nevzbudil-li se ten zájem aspoň v těch dopisech, tak »Jitro« zůstane tím, čím je! »Jitro« bude i nadále časopisem katol. studentů, bude je vychovávat — tak si budeš myslet Ty a ještě někteří jiní, kteří nás nechápete — ale bude to jen papírové; jak jsem napsal Ti v dopise, žádajícím o uveřejnění, to zůstane pravdou: Jsme generace válečná, naše výchova i názory se utvářely v popřevratové době. Potřebujeme jiného porozumění a jiných slov, než generace předešlá, třeba i něco jiného, než vy sami. Potřebujeme něco svého vlastního, co by nás sblížilo, a to v »Jitře« není. A tvá odpověď na přílohu? Děkuji Ti, kolego redaktore, za ni, jakož i za Tvá ostatní upřímná slova — jen aby z takových odpovědí »Jitro« se nestalo skutečně časopisem těch lidí povolanějších. Zdá se mi, jako kdybys těmi »říznými ranami« mě chtěl odzbrojit úplně. Nebo nestojíte-li o náš život, o naše hnutí, chcete-li si nás odcizit, chcete-li studenta papírového, pak, prosím, měl bys říci otevřeně, že »Jitro« je časopisem povolanějších, kteří o něm rozhodují, a že středoškoláci jsme na to ještě uboží. To jsou dedukce z Tvé odpovědi. Přečti si to místo, tu zmínku o »Časop. Studentském« 256 nahoře — ten vyhovuje žákům všech tříd.

Konečně ta nehoráznost o divadle a filmu! Kolego, za ta slova se ani trochu nestydím a mohu je říci opět hlasitě, protože jsem nechápán a nepochopen. Musíš přece uznat, že s takovými kritikami se můžeme seznámit jinde. V »Jitře« je škoda místa na takové kritiky. Stačil by úplně referát o novém divadle a filmu — ale tak podrobná kritika o jednotlivých i hercích, to nás mimopražské nemůže zajímat. Konečně, s odbornými kritikami se můžeme seznámit v jiných časopisech. V »Jitře« je na takové kritiky škoda místa.

Tak je to i s hlídkou literární, misijní a esperantem. Ty zkrátka máš osobní názor, vše ostatní vyvracíš, jinak vše chápeš, než jsem mínil. Prosím, odpusť, ale říkám Ti veřejně, že jsi mému článku nevěnoval mnoho pozornosti. Nechápeš vůbec jeho souvislý obsah. Prosil jsem o pochopení, prosil jsem o úvahu. Ale to jsou rány, nešetrné, nepromyšlené, bijící. Nebojím se však. Odpovídám opět. Zavolal jsem zároveň s kolegou Oldřichem Buránem. Byla to snad podivuhodná náhoda. Dva hlasy chtějící v stejných formách totéž.

Kolego redaktore, nejvíce mě mrzí Tvá neprozřetelná, ukvapená odpověď: Proto pozor s tak odvážnými soudy, aby to neuškodilo Tobě samému, katolickému studentstvu tvůj hlas patrně neuškodí. Kolego, copak z mého článku je někde vidět, že jsem chtěl našemu hnutí uškodit? O,

naopak — prospět! Kolegové, snad uznáte všichni, že taková slova kol. redaktora mě zarmoutila, a že je všichni odsoudíte!

Jinak chápu se pera opět a doufám, že se vyjasní, až se sblížíme, až se poznáme. Myslím, že naše dopisy nám jen prospějí!

J. Valoušek, VII. rg. B.

Pište, kolegové z Moravy — Moraváci prolomíme hráze?

Kolego J. Valoušku, dovoliš, abych odpověděl na Tvé dopisy jménem redaktora. Mě zajímá nikoliv tak kritika Jitra, s nímž konečně nebude spokojenost nikdy úplná, jako Tvůj rozbor středoškolského studenta. A pak posláni »Jitra« mezi středoškolským studentstvem. Hned k věci: Prosím, abys mně nevytýkal, že vytrhuji jednotlivé části Tvého dopisu, ale konečná charakteristika studentského ducha je: »ten duch je svérázný, volný.« Sám Ti plně věřím a dávám za pravdu, že necitíš s Jitrem, jako časopisem pro Tebe, nebo pro středoškoláka vůbec. Ale mluvíš-li v množném čísle též za některé ostatní, dovol, abych já i k Vám se obrátil v množném čísle. Katoličtí studenti, vy chcete totéž co ostatní, vy byste byli spokojeni právě tak se Studentským časopisem, vy nemáte jiný zájem než ten středoškolský, vy jste tak silní, nechci-li říci hrdí a sebevědomí, že vtipy kalendářní necháváte svým babičkám, vy, drazí přátelé moji, kteří říkáte, že máte svá SSS a že nepotřebujete misijní hlídky? Tolik mám studentstvo rád a tak velice jsem byl potěšen Tvými slovy, že chceš prospět hnutí. Tedy hnutí našemu, hnutí katolického studentstva. A právě proto, že všichni jdeme za vyšším cílem, musíme se odosobnit. Se stanoviska středoškoláka »Jitro« nevyhovuje. To je hlas Tvůj, hlas, chceš-li Vás, ale což je to správné? Zamysli se nad tím. Z obchodního hlediska, aby Jitro mělo hodně odběratel, ano, ale jaký by mělo Jitro účel? Drazí přátelé, nedivte se kol. redaktorovi, prosím Vás, ale chápejte, že i vy nerozumíte tomu výrazu, že Jitro má za úkol vychovávat. Buďte katolickými studenty, vroucí a čisté víry, važte si starí, buďte pokorní a hrdými na to, že jste katolickými. To je náš pokrok. Až naučíte se býti takovými, pak budete veskrz pokrokovými a pak budete s Jitrem spokojeni. Přátelé moji, neříkám vžijte se vy do našeho ducha, ne, ale prosím Vás o to, abyste se vžili v ten veliký cíl, za nímž všichni jdeme, k němuž vedeme celé naše hnutí, vychovávati upřímnou a vroucí katolickou inteligenci, abychom splnili svoje životní poslání: vírou obrodit národ. Snad budou se Vám zdát tato slova blouzněním, ale ty sám jsi již septimán a proto doufám, že znáš již zase poslání v národě. Jitro jest prostředkem dosažení toho velikého cíle, proto ani Jitro není možno, aby šlo ve šlépějích na př. takového »Studentského časopisu«. Odpusť mně Ty, i Ti, co podobně smýšlejí, ale duch Jitra jest a musí býti vždycky vyšším než duch středoškoláka, aby jej vedlo k cíli — k Bohu. Tolik o poslání Jitra, kterému bylo věnováno. Doufám, že nyní pochopíte a prosím Vás, buďte pokorní. Učit pokoře neznamená ubíjet volného ducha. Emil Zavadil.

—><—

V minulém čísle »Jitra« byla trochu zčeřena žalostivě klidná hladina »Řádků«, většinou podobných blikající lampičce, do níž jest přikapáván olej, ve formě klidných a chvályplných řádků od J. N. P. a jiných.

Než naposled přišel radikální Moravan. Chtěl hladinu rozbouřit, chtěl rozsvítit, ale začal příliš zhrkle a nešikovně. Kolega redaktor ho v stejné dlouhé odpovědi, v krátkem okamžiku »položil na lopatky«. Zajisté redaktor měl v mnohém pravdu a nedivím se též jeho prudkému odmítnutí, neboť jsem již podobný způsob odpovědi na dané návrhy poznal při debatě na org. kursu v Praze. Já kdybych byl na jeho místě, ponechal bych dopis bez poznámky vyřešiti samým kolegům pisatelovým. Aspoň by »Řádky« přišly do varu, což by bylo zajisté velmi k dobrému.

Já sám zmíním se jen o některých věcech, o nichž jest v minulém čísle »Jitra« psáno.

Předně, moravský kolega chválí ustavičně »Studentský časopis«. Jest hojně čten, nevyhovává a každý dychtivě čeká na budoucí číslo. Jest-li pisatel chce míti z »Jitra« »Studentský časopis«, pak je na omylu! Souhlasím s ním jediné v tom, že nevyhovává!

Humorné články, které v něm mladí studenti rádi čtou, obsahují jen náměty ze studentských alotrií, opisování komposic, podvádění profesorů a docílily jen toho, že primáni za šest měsíců jsou většími »flinky«, než my jsme bývali v kvartě. A dopisy, na které se zase zvláště těší ti starší studenti, mohli jste si již dávno zavést v »Jitře«. Náběhy již tu byly, ale redaktor vám je nebude přece psáti sám!

Rubriky. Ty nešťastné rubriky, které již po tolikráte byly vyhazovány a znovu zase zaváděny, ale poslední radikální kolega, mimo duchovní a snad literární, chce vyhoditi všechny. Ovšem, kolego, neporadil jsi však, co s prázdným místem, či chceš tam míti samé dopisy?

Co se týče těchto, souhlasím s tebou, dopisy zajisté vzpruží zájem studentstva, ale musí býti opravdu hodnotné a pak je musí také někdo začít psáti.

Naposled zmíním se o věci nejdůležitější, pro niž jsem vlastně psal tento dopis. Příloha pro mladší studenty! Tato příloha jest nedostatkem, který musí býti co nejdříve napraven! Nynější »Jitro«, obsahem velmi hodnotné, jest vysoko nad úroveň nižších středoškoláků. Ale právě na ty musíme obrátiti náš zřetel, který by je zajímal, kterému by rozuměli, který by je vychovával. Oni budou našimi nástupci, oni budou nositeli katolické myšlenky, proto však musí býti k tomu vychovávání.

Musí míti v ruce katol. časopis, který by je svou zábavnou částí upoutal, dále pak poučoval. »Jitro« v nižších třídách svede málo, poněvadž obsahem jest již pro starší, ale v takové kvintě, kde již mu porozumějí, tam se špatně rozšiřuje, neboť tam bývají již přeorientováni tiskem nám nepřátelským, kterého jest všude dost. Proto nejbližším našim úkolem musí býti: Zavést přílohu pro mladší a vychovávat je již od počátku pro vyšší, katolické ideály!

Pubal.

—><—

K »Hlasu středoškoláka«. Myslím, že kdo si přečetl článek kol. Valouška v minulém čísle, měl jistě dojem jakési neujasněnosti. Nechci snad po odpovědi kol. redaktora ještě jednou všechny myšlenky kritizovati, nýbrž jen na dva momenty upozorniti. Kol. navrhuje, aby byla zavedena studentská hlídka, kde by se uveřejňovaly naše dopisy. Na to mu kol. redaktor odpovídá, že záleží na nás. Má pravdu, ale snad přece něco redakce by mohla podniknouti. Každý uznává užitečnost

podobné hlídky, ale žádný nezačíná. V každém dopisu čteme stále jen výzvu »začneme«, »zavedme« a dál nic. Není to již Vám samým k smíchu? Nuže, když tedy každý se bojí začít, mohla by redakce, aspoň pro začátek, navrhnouti nějaké téma přístupné a zajímavé středoškoláka. Snad pak bychom se už jednou věcně rozepsali. Aspoň to stále vymlouvání se na nás (ač oprávněné) nic nenapraví. A nyní k tomu druhému bodu. Kol. Valoušek píše, že prý to není v »Jitře« žádná výchova a že nemá žádných směrnic. Je prý úplně roztržena. A na toto vlastně kol. redaktor neodpověděl. A věru, že mnohé z nás by to zajímalo, zda redakce má předem ustanovený výchovný program pro celý rok. Vždyť mnohdy se zdá, jako by ho nebylo a články byly uveřejněny jen tak náhodně. A přece, má-li ta výchova býti účinná, musí se postupovati plánovitě. Zde by byla také výhoda mého návrhu, poněvadž i dopisy by se mohly jaksi usměrňovati, aniž by to bylo ukládání komposic.

T. A. Ol.

Chybí katolickému studentstvu činy?

Je jistě záslužné, když starší generace — generace před námi — pronáší o nás své posudky, aby nás jimi do jisté míry usměrňovala, aby upřímně a poctivě vytkla to, čeho potřebí, abychom my, dnešní generace, se mohli třeba i zastýdět. Avšak přece, myslím, se nemusíme stydět z té odsuzující kritiky, kterou náš katolický studentský život provází pan Břetislav Štorm v interviewu v předposledním čísle Jitra. Domnívá-li se, že dnešní generace studentské vůbec není, pak je tedy na velkém omylu a nerad bych jemu chtěl vytýkat, že nečte vůbec zprávy v denním

tisku o katolickém studentstvu. Snad není přece nadarmo aspoň každé neděle v našich čelných katolických listech studentská hlídka! Opomímám výrok páně Stormův o katolickém studentstvu jako »davové scéně«. Avšak naprosto nemohu už souhlasit s tím, aby studentstvo bylo označováno jako spolek. To, prosím, je spolků mnoho, z nichž jeden či druhý vyvíjí činnost buď větší či menší. A tak každý z těch spolků, které pracují, by musil se proti těmto výtkám ohraditi. Chci mluvit za Českou Ligu Akademickou. To, prosím, není jednotlivec »bijící se na vlastní pěst«, nýbrž na 150 akademiků, kteří vždy pracují a stojí na svém místě. A jejich činnost? Škoda, že pan Storm nečte studentskou hlídku. ČLA neustále v tradici svých zakladatelů, katolické a národní, snaží se dát především svým členům dostatečné vzdělání, jak v otázkách náboženských, tak i ve věcech nejakutnějších. Co tu zpráv v novinách! Pročpak mezi nás pan Storm někdy nepříjde a nepřesvědčí se? A mohl by nám právem vytknout, že v této činnosti jako studenti nic nepřinášíme, že nejde-me s duchem doby. Avšak i k tomu bych ukázal, že i dnes jsme moderní, ba co víc, tak pokrokoví, že před svými zásadními odpůrci máme náskok — náskok ideje. Dali jsme se do služeb pražské periferie — činnosti sociální, kterou však necneme provádět u zeleného stolu, nýbrž přímo ji provádíme za řízení ředitele laického apoštolátu P. Dra Urbana. To je ve stručnosti jen kus jediného katolického studentského spolku! A což ostatní spolky ve svém prostředí? — A na konec bych podotkl jen tolik, že bychom byli velmi rádi, kdyby každý aspoň trochu sledoval naši činnost dříve, než pronese odsuzující slovo. Vlad. Novák.

Národní pout do Polska

koná se od 18. do 26. července. Směr cesty: Praha-Olomouc-Krakov-Czenstochowa-Varšava. Zde se poutníci rozdělí na 2 skupiny: jedna přes Poznaň a Vratislav se bude vraceti do Prahy a druhá skupina vykoná zájezd na Volyň k českým krajanům, kde bude 25. července uspořádána význačná slavnost volyňskými katolíky (otevření katol. domu a svěcení praporu). - Pout se pak vrátí přes Lwow zpět. - Přibližná cena pro studenty: 900.- Kč. V příštím čísle bližší informace. Agitujte mezi známými!

Poutní odbor při Ústředí katol. studentstva čsl.

Školní potřeby a knihy, odbornou i vzdělávací četbu a různé zboží papírnické kupujte jedině v našem katolickém závodě. Velký výběr originálů anglických (Tauchnitz Edition), německých a ruských. Slovníky všech řečí, mapy, plány a turistické průvodce. — Bohatý výběr knih české literatury.

Knihkupectví a papírnictví

„U zlatého klasu“

Praha II., Karlovo nám. 5-6.

HÁDANKY

Řídí Emil Zavadil, Praha II., Spálená 15.
Redakce „Jitra“.

Listárna hádanek. Cid: Děkuji za řešení a příspěvky. — **K. Černoušek:** Děkuji za Tvé milé řádky. Zdravím K. Filipa a ostatní. Přijdu se mezi Vás podívat. Křížovka je Tvoje, ale již dávno mně zaslaná. — **A. Lyko:** Dík za příspěvky, ale vysvětleno ústně. — **J. Jedlička:** Dík za Tvůj dopis. Sám řešení nevím. Dík za příspěvky. — **St. Antonický:** Zodpověděno. Zdravím i Šnajdra. — **Všem!** Hádankáři, nezapomeňte si objed-

nat sborníček »Vtip se«. Je to snůška beletrie a příběhů ze života hádankářského a při tom příspěvky od katolických literátů, takže spisek sám i po stránce náboženské vykoná mnoho, neboť informuje o katolickém hnutí. I studenti tam mají článek. Proto objednejte! — Nezapomeňte na akci: **Květen katolickému studentstvu!** — Zdraví všechny pořadatel.

1. Rozšiřovačka.

Všem hádank. a hádankářkám - St. Antonický.

písmeno to znáte přec
užívá to jenom švec
ze všeho jen zbývá
pohádková bytost se nazývá

2. Obložka.

Jarda Šnajdr.

Oblož houbu jedlou, pane,
pohoří před zraký vstane.

3. Pádovka.

Stáňa T.

Hrad náš se v náruči parčíku směje...
A jako lákavá 1. pád květiny
volají do oken, diví se, co se tam děje,
smutná že paní jím plakává na mladé stíny.
Paní se trápívá pro muže, který ji nemiluje —
3. pád zdi vždy spěchává plaše,
květ oka v slzách ji bolestně pluje.

4. Vsuvka a výpustka.

Cyril Tichý — Geršlovi.

Kdysi spadlo na hlavu něco básníkovi,
jinému se něco chytlo na paty;
že tu máme opět dva literáty,
to ti třebaš »rukověti« poví.

5. Pádovka.

Pochopová J.

Přišel k nám cizinec,
byl to as 1. p. j.,
přešel prý dvě 4. p. mn.,
tak nám to 1. p. j.'

6. Pádovka.

»Gela«.

V 1. pádu obilí chová, co rolník sklízí,
ve 4. pádu volá Bata a za 99 nabízí.

7. Roháček.

Panu redaktorovi — Vanda Borkovcová.

útulek ti poskytuje
známá rostlina tak sluje
nemoc může způsobiti
jím se můžeš uzdraviti
slabiku si vyhledejte
v konec jenom hlášku dejte

8. Sloučenka.

Jiří Plachetský.

Dvě předložky vtiskly na
třetí slovo políbení.
Tím nevzniklo pohoršení,
ale místo, kde stane poutník
ve zbožném udivení.

9. Odsuvka.

St. z Bezkyd.

S »p« že v Maďarsku je víš,
bez »p« část hlavy zříš.

10. Rodovka.

Aldej.

On — státu bezpečnost má hájit,
ona — v plotě otvor můžeš najít.

11. Pádovka.

Ria - Lence.

1. p. značí nádobu ti známou,
studené větry od severu 7. p.

1. svazek Dominik Pecka:
Edice „Jitra“

Kdo si tuto lacinou knihu, pouze 4 Kč, ještě
neobjednal, nechť tak učiní okamžitě. Bude mile
překvapen jak úpravou, tak i obsahem.

Tajemství života

**má již na skladě Ú. K. S. Čs.,
Praha II., Spálená ulice 15.**

? Již vyšel ?

spisek hádankářů a přátel dobré, levné četby

Sborník „VTIP SE“!

Cena Kč 9.—.

Přináší ve svých 100 stranách (rozměr 15×23 cm) poutavou zábavnou četbu, vzpomínkové články hád. pracovníků »Nového národa«, »Naší omladiny«, »Světa« a jiných časop. hád. klubů čs. s jejich fotografiemi, stati o významu hádanky. Vzpomínka na předs. ÚKSCs. JUC. E. Zavadila, článek o studenství a jeho vlivu na tvorbu a řešení hádanek s příklady hádankářů, **velice cenné soutěže za řešení tajů.** Koutek »Naše mládež« pro nejmladší stud. a žactvo. Různé zprávy a j. **Objednejte, poručte si ho!** Pište hned na Vydavatelstvo Sborníku, red. Vojt. Maňoušek, Doubrovice nad Svitavou. Obratem spisek zašle nebo účtadí v Praze.

? Budete spokojeni! ?

PRÁVĚ VYŠEL

**KALENDAŘ
KATOLICKÉHO
STUDENTSTVA
1932-33**

224 stran

7 Kč, pro stud. 5 Kč

MORAVAN,
SPOLEK KATOL. AKADEMIE,
BRNO,

Dra. B. MACKŮ 175.

franc. časování

dějepis

zeměpis

matematika

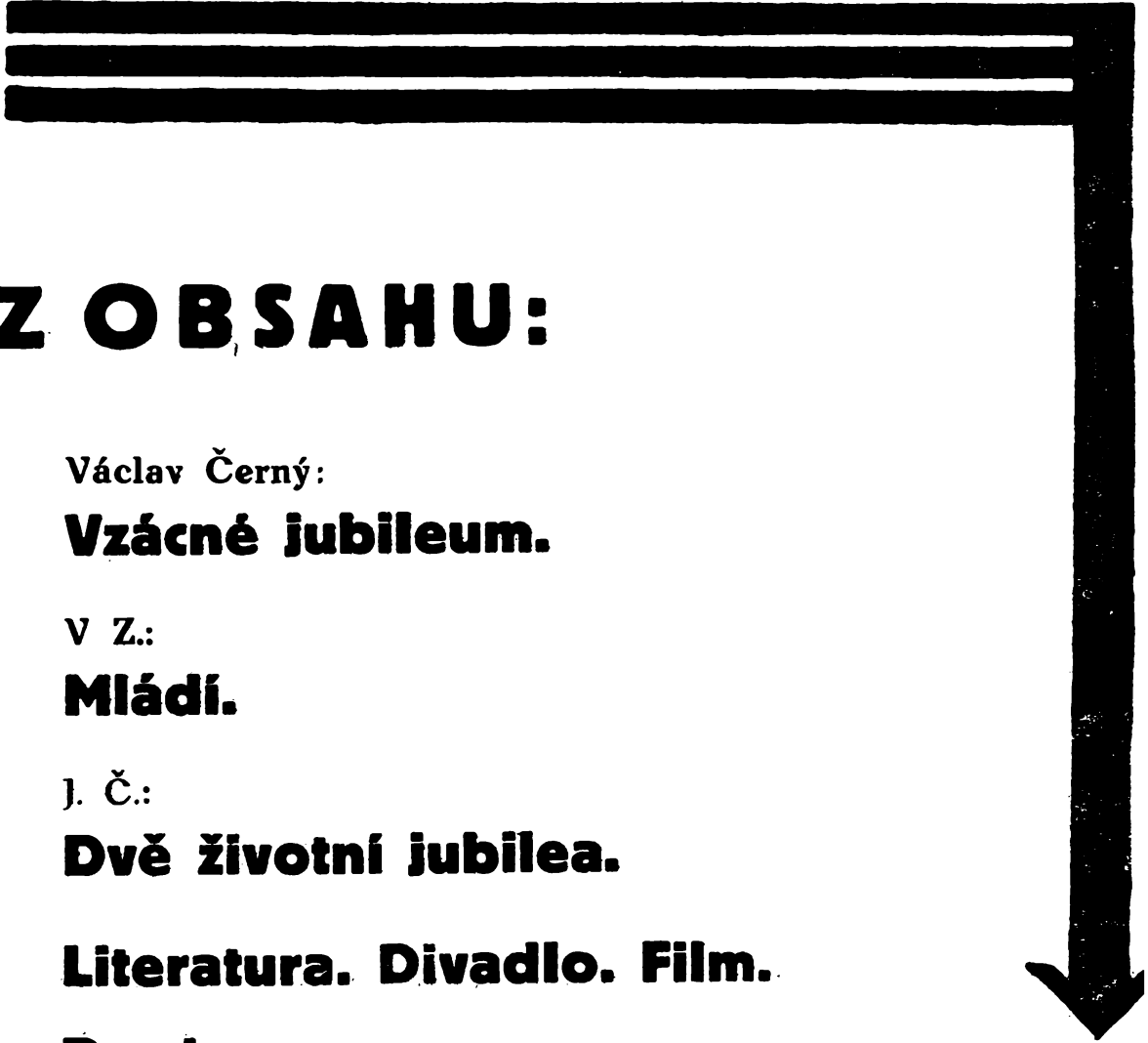
fysika

chemie

pokyny abiturientům

časopis kat. studentů

JITRO

Z OBSAHU:

Václav Černý:

Vzácné jubileum.

V Z.:

Mládí.

J. Č.:

Dvě životní jubilea.

Literatura. Divadlo. Film.

Dopisy.

r. 13

č. 10

JITRO

vychází počátkem každého měsíce kromě hlavních prázdnin. — Redakce: Praha II., Spálená 15. — Administrace: Praha II., Spálená 15. — Telefon č. 44.910. — Číslo účtu u poštovní spo-
řitelny 206.271. — Předplatné pro studenty na půl roku Kč 6.—, na rok Kč 12.— a pro nestu-
denty na rok Kč 25.—. Cizina: Spoj. státy severoamerické celoročně 1 dolar.

Za každých 10 odběratelů 1 exemplář zdarma.

Redakční závěrka vždy 25. předcházející měsíc.

Z redakčního stolu.

V. Z.: Mládi. Též příspěvky do rubrik. Děkuji za celoroční spolupráci co nejvřeleji. L. G.: Síla lesa. Padaly květy. Prosu se pokusím otisknouti, bude-li místo. Verše: Sám a Elektřina jsou nešťastné. J. V. Puhál: Ke konci škol. roku. Sláva T.: K »hlasu středoškoláka«. P. Josef Zeman: Dopis z Číny. Děkuji vám co nejvřeleji za tak krásná slova uznání a že vaše slova padnou na půdu kyprou, budiž vám odměnou. A. M.: Kristus čeká. Zásady, jež nutno jen pochváliti. Ať se přihlásíte po prázdninách zase. Emilie Nováková: Až na věčnosti. Je v tom velmi procítěné bolesti, ale jindy zase něco veselejšího. Život to je bolest a radost zároveň. Hradecký: Únos z ložnice. Snad otisknu. E. Bliżkowski: Momentka z ulice. F. Val: V zahradě. Píseň dne. L. V.: Brněnská kultura. Díky za příspěvky z Brna. Ota Tichý: Nokturno. S. Müller: Náš úkol. Miriam: Studentská. V. Líc: Klekání. A. Z.: K sjednocovacím snahám mezi západem a východem. S. S. O.: Věroučné rozdíly mezi církví západní a východní. J. P.: Díky za recenze.

Z redakčního koše.

St. Z.—íček: Svatí mučedníci. Klid. Myšlenky nejsou jasné a obě básně trpí formální i ideovou neuceleností. Díky za fotografii, všem pozdrav. Modrá květinka. Za ideálem. Totéž. Edgard Borský: My, nešťastníci. Auscola: Vítr. Platí to též co v minulém čísle. Za měsíc se toho mnoho nezmění. Valenta: Oči. Je to tak hrozné. Tím se studentská duše naprosto nezušlechti, třebaž je v tom hodně tvého soucitu. Čevsa: SSm, Brno. Nutno uvést vlastní jméno. A je-li to pravda, to jsi udělat mohl. Anonymita budi vždy nedůvěru. Jaro Dyjský: Vzpomínka. Je to nemilé a člověka to bolí, ale jen na požitky tohoto světa nelze bráti zřetel. SSSm, Plzeň: Pro čl. vdp. arciděkana máte sice pádné důvody, ale zdá se nám, že již je pozdě a neotiskovali jsme žádné jiné. F. Val: Červen. Ranní motiv. Ota Tichý: Rozhraní.

Desiluse. Dvě miniatury. V Líc: Naděje. Minulost. J. R.: Stud. Anonymy neuveřejňujeme, třebaž máš kus pravdy. Oldřich V. Buráš: Národnosti a národ. Poněkud nejasné. Recensi Vlčekova Říma otisknout nelze. Tak se nereferuje o divadelní hře, jež se dosud nehrála. Dopis jsem předal ústředí. Osobní rozhovor by byl moc poučný!

Nezapomínejte na tiskový fond!

Tiskový fond. Frant. Novotný, ředitel reálky, Praha, 10.—; Anna Kotalová, učitelka, Klatovy, 7.50; Msgre Jan Boháč, profesor, Praha, 200.—; pí Helena Dřízová, Praha, 20.—; Ant. Zátopková, úřednice, Frenštát, 3.—; SSSd Olomouc-Řepčín 50.—; J. J., Brno, 40.—. Celkem 2286.20 Kč. Zaplať Bůh!

Výzva!

Kolegy kolportéry »Jitra« prosíme, aby nám poslali 4. číslo »Jitra«, pokud je nerozprodali. Nutně potřebujeme aspoň pět exemplářů, v administraci nemáme ani jedno číslo.

Administrace.

Uprázdňená místa stipendijní pro studenty. V benediktinském klášteře v Břevnově jsou uprázdňena 2 stipendijní místa v řeholním juvenátě pro studenty do IV. a V. třídy gymnasia, kteří by byli ochotni svůj život zasvětit službě boží jako řeholníci-kněží. Studenti mají celé zaopatření a výchovu školní i domácí. Jen péče o šat, obuv, prádlo a osobní vydání zůstává rodičům. Studuje se na arcibiskupském gymnasiu v Bubenči. Hlašte se jen studenti s dobrým prospěchem z klasických neb reál. gymnasií. Zádosti na Ředitelství benediktinského juvenátu Praha XVIII., č. 1, klášter Břevnov. Do noviciátu řeholního přijímají se studenti s vykonanou maturitou, kteří by rádi v reguli sv. Benedikta chtěli následovati apoštolskou práci prvního českého Benediktina sv. Vojtěcha.

Přes prázdniny získávejte odběratele »Jitra«. Pošlete nám adresy. Chystáme pro XIV. ročník novou úpravu »Jitra«. Nezapomeňte na »Jitro« ani na vysokých školách a zůstaňte mu věrni!

Všem čtenářům a přispívatelům „Jitra“ přeje příjemné prázdniny
REDAKCE!

JITRO

ČASOPIS STŘEDOŠKOLSKÝCH STUDENTŮ
KATOLICKÝCH

ROČNÍK XIII.

Redakci vedl:
PhC. VÁCLAV ČERNÝ.

1932

*Majitel, vydavatel a nakladatel: „Ústředí katolického studentstva československého“.
Odpovědný redaktor JUC. Emil Zavadil.
Tiskla Československá akciová tiskárna v Praze II.,
Karlovo nám. čís. 5.*

JITRO

Časopis středoškolských studentů katolických

Ročník XIII.

V Praze v červnu 1932.

Číslo 10.

Václav Černý:

Vzácné jubileum.

31. května dožil se nynější Sv. Otec Pius XI. sedmdesátých pátých narozenin.

Správně napsal dr. J. Doležal, že osobnost papeže Pia XI. vyrůstá nad současné poměry evropské ve zjev, přesahující svým významem i zrakem daleko přítomnost.

Prozřetelnost Božská dobře to zařídila, že v dobách tak vážných a těžkých povolala na stolec papežský muže, jenž výborně rozumí dnešnímu boji víry s bezvěřectvím, jenž je však také bystrý sociolog a dovede nacházeti léky na bolestné rány dnešní lidské společnosti.

Pius XI. pochopil, že proti akci nevěry a materialismu nutno postavit akci katolickou. Ve svých encyklikách mluví o otázkách sociálních a vykládá základy katolického sociálního programu v lidské společnosti, mluví o katolické výchově mládeže, o manželství, jež jediné postavené na základě víry katolické je zárukou spořádaných rodin, jedinců a celé společnosti.

Vida hrozné nebezpečí materialismu a bezvěřectví v Rusku okamžitě reaguje na tyto zjevy a volá celý svět k protestu proti ateistickému režimu v Sovětech. Ve své poslední encyklice »Charitate Christi compulsi« jde pak na kořen tohoto zla. Vidí, že proti víře a katolictví bojuje zcela programově akce

atheistická a materialistická a proto volá po výpravě všeho křesťanstva proti tomuto nebezpečí. Ukazuje na to, jak mizí poctivost, slušnost v jednání, jak se ztrácí smysl pro osobní zodpovědnost, což má svoje důsledky pak ve státě, v celé lidské společnosti. Nastává krise! Avšak nejen krise hospodářská, nýbrž krise mravní vůbec a všechny krise další jsou jen zjevy sekundární, přímé důsledky krise mravního citu a mravní zodpovědnosti.

Svatý Otec dobře vidí to nebezpečí, jež tu roste a mohutní a proto burcuje a vybízí katolíky k protiakci. Jiného léku dnes není.

Také katoličtí studenti českoslovenští vzpomínají u příležitosti tohoto významného jubilea krásných slov povzbuzení, jež k nim promluvil při letošní a loňské jejich pouti do Říma, sledují jeho okružní listy a nemohou se dnes nijak jinak a lépe odvděčiti za vše, co pro ně a pro celý svět křesťanský Jeho Svatost koná, nežli tím, že budou jeho rad vždy poslušni a jako inteligenti budou pracovati zcela v jeho intencích na obrodu víry ve své vlasti.

Plně chápou, že je to jejich svatou povinností poslechnouti hlasu Náměstka Kristova na zemi, ale jsou si také vědomi, že tím vykonávají důležitou práci na lepší budoucnosti svého československého národa a státu!

—»0«—

Abiturienti!

Kam nyní upíráte své zraky? Což vidíte jen svět a jeho sílu ve všem? Kdo zahlédne z vás kříž? Dnes, kdy sta mladých, vzdělaných lidí je bez místa, kdy všechna povolání jsou přeplněna. Kam půjdete? Vzpomeňte, že bojovníků Kristových se nedostává a vy otálíte?

Katolický studente, komu jsi věnoval své srdce, když k tobě hovořilo o stupni největší dokonalosti, o úradě nejvyšší záslužném, o povolání kněžském? Nezapomeň na duši svou a trpící duše tisíce bloudících. Vykoupiti je bude tvým úkolem. Semináře jsou pro tebe. Jak se rozhodneš?

V. Z.:

Mládí.

Mládí znamená život a nadšení. Je to boj o ideály. Vytváří se jím ovzduší síly a jasu, bez něhož život je zoufalým potáčením. Ale je třeba pochopiti hodnoty mládí a prohloubiti je. Hloubka — to jest slovo, které dnes nemá dobrého zvuku. Kultura modernismu je odvrhla jako přežitek starých dob. Umění je odsunulo na místo zcela podřadné a věda s ním jen marnivě koketuje. Slovo »hloubka« není ve slovníku moderního člověka. Ale mládí potřebuje hloubky. Jako potřebuje šíře, aby se jeho život a jeho vnitřní výbušnost plně rozrostla a rozvinula, tak potřebuje hloubky, aby se mohla pochopiti cena a smysl Pravdy a života.

Mládí je »volné«, jak si sami mladí říkají. A při tom snad ani nevědí, co jest to volnost. Zda jest to opovrhování školskými předpisy či dělání si legrace z profesorských koníčků, anebo odpoutání se od veškerého řádu životního. Rozhodně myslím, že mladí dnes nechápou dobře, co jest to volnost, poněvadž se odnaučili volně mysliti. Jejich »volnost« jest především znehodnocení zákonů Božích; jest to odkopnutí něčeho — dnes velmi neznámého a nejasného — čemu se říká řád. Slova sv. Augustina »Ordo est dux ad Deum et quae a Deo sunt, ordinata sunt« (Řád jest vůdcem k Bohu a co od Boha jest, uspořádáno jest), jsou dnes naprosto nechápána, protože měřítkem všeho není dnes Bůh, ale lidské břicho, jež se stalo základním motivem tak zv. humanity. Humanita jest náboženství moderního člověka. Jest to náboženství lidského břicha a hmotných zájmů. Zdá se mi, že mladí nerozumějí plně volnosti. Neboť oni nevědí, že pravá volnost a pravá svoboda jest jen v B o h u. Jim též záleží na humanitě, tedy na hmotných zájmech a nikoli na duši, jež je nesmrtelná.

Mládí však znamená život a nadšení a má určité hodnoty. A tyto hodnoty je třeba využiti a vyvinouti. To jest otázka výchovy. Říkám jasně: je třeba **vy-cho-vá-ti-ti!**

Toto slovo se už dnes skoro bojíme vysloviti. A mladí je k smrti nenávidějí. Oni se nepotřebují již vychovávat, neboť oni jsou již moderní, humanitářskou a demokratickou školou **převychováni!** Nemyslíte, že by bylo lepší místo »vychovávat« — odvyčovávat?

Snad mladí ještě dnes mají tolik energie a tolik průbojnosti, aby dovedli bojovati pro ideály. Nejvyšším ideálem je Ježíš Kristus. Humanita místo Syna Božího má Ježíše — proroka nazaretského — jenž mluvil a konal pěkné věci, které prý ovšem dnes nutno bráti s výhradou! Mladí tedy musí pochopiti, že Ježíš je Syn Boží. Jim nemůže ničeho dáti moderní »kultura«, povýšivší člověka jen na jakési lepší a vzácnější zvíře; jim může dáti něco jenom Kristus, Syn Boha živého, neboť jenom On má celou Pravdu. Mládí je život a tento život se nesmí ztotožňovati s melancholickými a románovými výstřednostmi moderního člověka, jenž nezná nic více než kino, bary a Voskovce a Wericha. Neboť obzor pokroku v dnešním století je příšerně úzký.

Život mladých musí býti životem v Kristu. Ono se to sice těžko chápe, protože jest to něco velmi širokého, ale ono se to musí u mladých **vychovat**, třebas nechtějí o výchově ani slyšeti.

Hodnoty mládí se musí vykopati **na světlo Boží**. A nutno z nich ukouti kladivo křesťanských ctností.

Introibo ad altare Dei — ad Deum, qui laetificat iuventutem meam.

Tato věta vstupních modliteb Mše svaté překrásně mluví o **radosti mládí**. Radost je základní znak mládí. Radost je síla a volný dech duše. Radost je život života.

Mládí nemůže býti bez radosti. Neboť mládí nemůže býti bez života. Radost a mládí — to jsou dva pojmy, jež spolu úzce souvisí.

Ale pravá, skutečná, živá radost musí býti **čistá** radost. A čistá radost jest jen v Bohu a od Boha. Vstoupím k oltáři Božímu — k Bohu, který obveseluje mládí mé. Bůh obveseluje mládí. A u jeho oltáře možno načerpati a vyzískati radost. Čistou radost. Opravdovou radost.

Dnešní mladí nejdou k oltáři Božímu. Dnešní mladí nejdou k Bohu. A proto nevědí a neznají, co jest to čistá radost. Oni se sice smějí, oni vyskají a radují se, jak říkají, ze života, ale to vše jest jen smích a jásot clowna, jenž obveseluje svět a v koutě pláče bolem, to vše je radost ze života, jenž není životem, ale strašlivým umíráním.

Filosofové tohoto století otevřeli mládí život a svět a paedagogové dali mu možnost: vyžiti se. Moderní vědecké metody

jsou metody vyžití. A moderní umění jest uměním nečisté radosti.

Mladí nemají dnes čisté radosti životní. Oni nejdu k Bohu, oni nevěří v Boha, oni nemají víry, nemají lásky, nemají naděje, nemají čisté radosti.

Mladí věří více filosofům světa než svatým Božím. Oni věří více básničkám »moderních básníků«, než Písmu svatému, inspirovanému Duchem svatým. Oni milují více nečistou radost světa, než čistou radost Boží. A proto neznají a nemají radosti vůbec.

Vstoupím k oltáři Božímu — to jest program mládí i dnes, kdy není pro něj pochopení. K Bohu, jenž dává čistou radost. K Bohu, jenž obveseluje mládí. K Bohu, jenž naplňuje život.

Katolicismus a mládí — to jsou dva světy, které se dnes od sebe dosti různí a které nesplývají v jeden celek. A přece nemůže mládí načerpati tolik síly a tolik životní energie jako v katolicismu. Katolicismus dává mládí život. On reguluje jeho cestu

a jeho vývoj. On mu poskytuje možnost rozvinutí všech jeho hodnot.

Nepochopení katolicismu se strany mladých jest nepochopením Pravdy. Jest nepochopením díla Ježíšova.

Mladí musí se navrátiti ke katolicismu. Musí proniknouti jeho obsah, musí pochopiti jeho poslání. Dokud toho nepochopí, dotud stále budou tápati a blouditi — bez cíle, bez naděje, bez radosti.

Každý a zvláště mladý člověk bez náboženství jest bez jakékoliv myšlenkové opory. Jest na rozcestí a neví stále, kam jde. Všechny směry myšlenkové nemohou mu dáti nic bezpečného, neboť samy nevědí, co chtějí.

Jenom katolicismus může vésti mladé duše, neboť on má jistotu vedení. Jistotu Pravdy, kterou jest Ježíš.

Katolicismus a mládí musí býti spolu spojeni. Mladí potřebují život, potřebují průbojnost, potřebují radost. To vše jim dá katolicismus. Všechno ostatní jest jen chorobným stavem lidských mozků.

V. Líc:

Klekání.

*Na zlatou Prahu večer usmívá se
Ach, nyní zazněl teskně zvonů hlas
Jak stříbro roztavené rozlívá se
ten hlahol kolem nás*

*Své ruce zbožně zvedám ku nebesům
Je zvedám stále výš a výš
Chci k nebi vzlétnout, blízko k věčným plesům,
svou zváti nebes říš.*

Josef Zeman, misionář Spol. sv. Lazara (v Kiangsi, jižní Čína).

Dopis z Číny.

Předně Vám děkuji za laskavé zasílání »Jitra«, kde se zájmem sleduji Vaše snahy a úspěchy. Snaha o dosažení vznešených cílů dává životu pravý smysl a velikost, naopak hovění neřestem a sobectví jsou zločinem a zradou jednotlivce i společnosti; v tomto: »Sustine et abstine« jest celý Váš program!

Mládeži třeba ideálů, odvážných výprav, boje. Studentská hřiště bývají pravými bojišti, vím to z vlastní zkušenosti, co ohně a houževnatosti bývá na obou stranách při takové kopané. A jest dobře tak, výborná to příprava pro život, životní boj. Každý si vyvolí sám, jak bude v životě hráti, na straně dobra či zla.

Povím Vám já o jiném hřišti a kolbišti, kde se hraje neméně ohnivě, od pólu k pólu, od západu k východu. Hrají dvě partie a hrají o duše, snaží se dáti »goal«, míč — duši do branky, hrají již po věky ty dvě protivné a nesmlouvavé strany... Takové jest velké pole misijní činnosti, kde rovněž každý účastník jest na svém místě, musí mít odvahu rozhodnutí a odpovědnosti. Není to v krásné zahradě a v stínu stromů, ten hráč o duše jest v dalekých cizích zemích, často sám a sám jako Robinson nebo odvážný skaut. Je-li krásný život uskutečněním krásné myšlenky, jest život misionáře z nejkrásnějších! Rozumíte mi, nejedná se o pohodlí, které jest snad

ideálem buržoa, ale život obětavý vyššího slohu, kde v tom závodění o duše často jest krev výkupným. Tak v Číně zahynulo během posledních pěti let 30 misionářů násilnou smrtí.

Proč by se i u nás nenašlo několik ohnivých srdcí pro tak vznešený cíl? Ve své pošetilosti budu mluvit o sobě, laskavě mi promiňte. Byl jsem v kvartě a ničím nevynikal, leč snad svou krátkodechostí, a jednoho večera před rudým věčným světlem v seminární kapli kroměřížského gymnasia, za duchovních cvičení, kázaných jedním důst. Otcem z Velehradu, jsem já, nehodný, slyšel hlas, vyzvání, abych odešel do misií. Vyšlo slunce ideálu. Milost Boží velká, která působí chtění i dokonání. Byl bych býval padouch, zbabělec a zrádce, kdybych toho hlasu nebyl poslechl. Vzdor všem svým slabostem mi Pán Bůh milost apoštolátu neodňal a vedl mne do vnitřní Číny. Snad i někdo z Vás, kteří čtete tyto řádky, uslyší ten hlas. Kdy? Kde? Božský Spasitel volal na loďce, u celnice i na cestě do Damašku... Hlavní jest: »Kéž byste poslechli dnes hlasu jeho, nezatvrzujte svých srdcí!« (Žalm 94, 8.)

Dr. R. W. Hynek, můj vzácný přítel, mi sem poslal své: »Obrození Římem«. V I. dílu, str. 27 píše: »Křesťanství žije! Kristus včera jako dnes! Jest silou a živou mocí v srdcích lidských, dokud lidé ještě schopni jsou života své, — pozemské to statky nejvyšší, — za Něj položiti.

A z lásky k těmž Pánu dnes, jako včera a zítra, opouští spousta mladých lidí hodnosti, kariéry, rodiny, rodiče a rodná místa, všecko pohodlí kultury a civilizace a odcházejí tam daleko za moře mezi barbarské divoké lidi. Snášejí příkoří, nepohodlí, nebezpečí, nemoci. Vedro i zimu, tam tak nesmírně daleko vši společnosti lidské, již byli zaměnili za společnost lidí pověřivých, nevzdělaných, hrubých i nebezpečných.

Nejsou to ani conquistadoři, ani horečkou zlata mámení lidé, ani lovci kožišin, jaké jsem vídal v Patagonii či v úžině Ma-

gelhaensově. Co je to jen žene do nitra pralesů temné pevniny, do těch nezdravých, malarií, žlutou zimnicí či spavou nemocí, malomocenstvím zamořených končin? Proboha, kdo nebyl v pralese, ten nezakusil, co je to za oběť pro inteligenta zdržovat se tam ne měsíce, ale léta.

Ano, misionáři! Váš život dobrovolných vydědenců, obětavých... již sám sebou jest nám nesmírným kázáním. Úžasným příkladem a svědectvím světů vyšších. U nás jsem slyšel jen o amerických a anglikánských! Ejhle, vás katolických jsou řady četnější, než jich všech dohromady. Jaké to těžké běhmo, jaké brýle zmámení jste snali s mých očí!«

A. D. Pecka v knize: »Oheň na zemi«: »Vkročili všude: do nitra pralesů, v písečné pláň pouští, v led končin arktických. Nezalekli se ničeho: ani cholery, ani moru, ani malomocenství, ani malarie, ani dysenterie. Trpěli vše: nepohodlí zámořských (a ještě více vnitrozemních) cest, hlad, žízeň, vedro, zimu, pronásledování a smrt. Mluvíli všemi jazyky této země: dorozuměli se stejně s obyvateli pustin tibetských, jako s Beduiny saharskými, s divochy Ohnivé země, jako s Křováky australskými. Mnozí zahynuli předčasně nezvyklým podnebím, jiní se vysílili nesmírnými námahami, jiní podstoupili mučednickou smrt. Proč to vše? Nic pro slávu svou jako moderní »lovci rekordů«: vše k slávě Boží. Ne pro vědu pomíjející tohoto světa, ale pro vědu Ježíše Krista, jež nepomíne, i když nebe a země pomínou. Ne pro záchranu těl lidských, ale pro záchranu nesmrtelných duší, za něž Kristus prolil svou předrahou krev.«

Jaký závěr, moji drazí studenti? Běda, není-li naše víra a láska činná! Nemařte času sladkobolnými verši o krásných očích. Pohlédněte kolem sebe, co tu bídy, třeba pomoci. Staňte se členy Sdružení sv. Vincence Paulánského, jděte na periferii našich měst, toť nejlepší prakse — pro misie! — nejlepší Katolická akce. Svět jest aspoň v tom křesťanský, že posuzuje strom podle ovoce.

Žádám co nejnaléhavěji všechny předplatitele, pokud ještě předplatné nezaplatili, aby tak učinili co nejrychleji a nečinili nám a sobě potíží s upomínáním.

JUC. Ferd. Bruna,
I. pokladník ÚKSČs.

Ústředí katolického studentstva čsl. v Praze

svolává na den 10. července 1932
na posvátný **VELEHRAD**

XIX. řádné valné shromáždění

o 10. hodině dopoledne ve Slovanském sále
papežské koleje s tímto programem:

*zahájení,
slavnostní proslov dra J. Krlína,
čtení zápisu posledního valného shromáždění,
zprávy funkcionářů,
projevy hostů,
schválení návrhů pracovní konference,
volba nového výboru,
volné návrhy*

Volné návrhy nutno odeslati písemně výboru ÚKSČs. nejpozději
do 1. července t. r.

V 8 hod. před valným shromážděním je slavná mše sv. se společným sv. přijímáním. V sobotu o půl 9. hodině ráno koná se **pracovní konference**; dopoledne sezení v plenu, odpoledne v odborech. Referenti: pp. Dr. Doležal v tiskovém, Dr. Formánek v sociálním, Dr. Krlín v kulturním a Dr. Weirich v zahraničním, a v dívčí sekci redaktorka Čsl. ženy sl. L. Tichá. Bylo by dobré, aby sdružení vyslala do jednotlivých odborů zájemce. Bližší v oběžnících

Za Ústředí katolického studentstva čsl. v Praze

JUC. EMIL ZAVADIL,
předseda

JUC. ALEXEJ JAROŠ,
tajemník

Dvě životní jubilea.

Jednou z nejbolestnějších stránek současné katolické práce v Čechách je beze sporu časté a přílišné zapominání na dílo předchůdců. Nechce se vědět a uznat, že už také ti před námi něco vykonali, nechce se znát plnost jejich činnosti, neví se, že dnešní doba jen staví na základech, které oni položili. My se však nemíníme řídit podle vzoru těch, kteří jsou přesvědčeni, že jimi počíná katolická aktivita v českých zemích. Jsouce si vědomi povinnosti vzpomínat na práci minulých let, zastavujeme se alespoň u životních výročí dvou vynikajících postav, jejichž veliký význam není možno umlčet. Snad tato nepatrná poznámka bude alespoň naznačením vděčnosti a uznání mladých, pokud je to vůbec možno v slovech.

I. 70 let Pavla Vychodila.

Mezi nejmladšími je už asi málokomu známo jméno rajhradského benediktina P. Pavla Julia Vychodila, který se letos 18. dubna dožil sedmdesátky. Snad nejspíš ještě na modrých obálkách brněnské »Hlídky« někdo viděl jeho jméno. Ale dílo dra Vychodila je tak rozsáhlé a důležité, že by bylo zaostalostí o něm nevědět.

S »Hlídkou« je spojena Vychodilova činnost organisátorská a vydavatelská. Mohl všude stavět na rozsáhlé působnosti svých mnišských spolubratřích. V klášteře rajhradském sešla se tehdy dlouhá řada znamenitých pracovníků v rozmanitých oborech. Ze starších vzpomeňme »cyrilometodějského nadšence« P. Methoda Halabaly, biblisty P. Arnošta Gřivnackého, vydavatele P. Placida Mathona; z přímých vrstevníků Vychodilových to byli zejména znalec ruské literatury P. Augustin Vrzal (A. G. Stín), národohospodář a sociolog opat Prokop Šup, P. Gunther Schössler, nynější opat Petr Hlobil a jiní.

Z původních »Zpráv Apoštolátu tisku«, vydávaných P. Placidem Mathonem, zakladatelem brněnské tiskárny benediktinské (nyní Občanské), vytvořil P. Vychodil od roku 1885 svou »Hlídku literární«, která se spolu se staršími »Literárními listy« stala hlavním orgánem proslulé Moravské kritiky. Tam a později po r. 1896 v »Hlídece«, jež byla rozšířeným pokračováním dřívější »Hlídky literární«, podařilo se mu soustředit opravdový »areopag svědomitých znalců« poesie i vědy. »Hlídkou« je do-

dnes známa hlavně svými přehlednými rozhledy po současných aktualitách. Její poslání bylo hlavně apologeticky náboženské.

Jako literární historik je P. Vychodil hlavním odborníkem v znalosti doby Sušilovy. Vydal životopisy Františka Sušila a Václava Kosmáka a knihu literárních dokumentů »Z doby Sušilovy«. Výsledkem jiných studií jsou spisy »Básnictví a mravouka« a »Poetika«. S »Hlídkou« souvisí zvláště jeho práce apologetické, »Apologie křesťanství« a »Důkazy jsoucnosti Boží a dějiny jejich«. Máme tedy stručný přehled Vychodilovy činnosti vydavatelské, theologické, estetické a literárně-historické.

Ale hlavním úsekem vědy, kde Vychodil nejvíce vynikl, je filosofie. Největších zásluh si získal studiemi aristotelovskými, které u nás počal pěstovat první. Již od studentských let měl zálibu v starořecké klasické filosofii; k Aristotelovi se obrátil po slavné encyklice Lva XIII. »Aeterni Patris«, již bylo nařízeno studium filosofie tomistické. V našich zemích tehdy působili již dva buditelé v oboru křesťanské filosofie, dr. Josef Pospíšil v Brně a P. Eugen Kadeřávek, premonstrát želivský. P. Pavel Vychodil pak hnutí novoscholastické dovršil. Poznal nutnost znalosti pramenů, z nichž čerpal svatý Tomáš Akvinský a pojal úmysl přeložit filosofické spisy Aristotelovy. Zahloubal se do studia staré řečtiny, kde dosud platí za odborníka prvního řádu, a vytvořil pro češtinu aristotelovskou terminologii, pokračuje tak v budování filosofického názvosloví vědeckého, jak je stavěl Josef Pospíšil.

Tak již jako klerik třetího roku bohosloví mohl vydat svůj první překlad z Aristotela, knihu »O básnictví« (1884). Rok nato vychází dílo »O duši«. Obě knihy překladů vzbudily velikou pozornost ve vědeckých kruzích. »Ethiku Nikomachovu« vydal ve dvou částech 1888 a 1891 v Brně, a »Politiku« r. 1895 jako první svazek Sbírek spisů filosofických, vydávaných Českou Akademií věd a umění v Praze, jejímž členem byl zvolen r. 1896. Některé z těchto překladů vyšly časem po druhé, a r. 1918 k nim přistoupilo ještě vydání »Kategorii«. Položil tedy P. Pavel Vychodil pevné základy jak k českému hnutí novoscholastickému, tak i k nadějnému ruchu tomistickému, který se v nejnovější době soustřeďuje kolem »Filosofické Revue«

olomouckých dominikánů. Je nepochybné, že veliké zásluhy o větší snadnost překladu Summy Svatého Tomáše je třeba přičíst i průkopnické práci Vychodilově. Na to se nesmí zapomínat.

Musili bychom se zmínit ještě o rozsáhlé činnosti Pavla Vychodila jako ředitele brněnské tiskárny a o řadě jiných prací, jež se neprojevují tiskem, abychom si udělali úplný obraz požehnaného jeho díla. Pavel Vychodil je vzor učence a organisátora vědecké práce. Je to typ, od něhož se nutno učit. Vychodilova »Hlídka« pak zůstává dosud nedostiženým vzorem vědecké revue v duchu katolickém, kterou bude musit nová doba opět vytvořit.

II. 65 let P. Sigismunda Boušky.

Oceňujeme-li význam P. Pavla Vychodila jakožto učence a nejvýznačnějšího horlitele vědecké práce moravských katolíků za posledních 50 let, mluvíme o břevnovském benediktinu P. Sigismundu Ludvíku Bouškovi, jemuž bude letos 25. srpna 65 let, jako o vůdčí osobnosti českých katolických snah uměleckých. Sigismund Bouška, oddaný žák a přítel Jaroslava Vrchlického, jako básník, překladatel, malíř a grafik, kritik a esayista má i pro nás ještě nesmírný význam.

Bouška je znám jako tvůrce lyriky a drobné epiky v knize »Pietas«, z níž mluví nadšená a vnímavá kněžská duše mladého idealisty, zaníceného pro vše krásné a veliké, ve sbírce »Legend« k oslavě Světců, v poesii knihy »Duše v přírodě«, kde pochopení velebnosti Boží přírody je vyjádřeno vznešenými verši, prosách »Děti«, v nichž se ozývají tóny vzpomínek ze života kněze a učitele. Tento mnišský umělec s neobyčejnou inteligencí a světovým rozhledem obdobně jako Pavel Vychodil ve svém oboru chce pozvednout úroveň českého kněžstva, bohužel často málo vzdělaného, chce vychovat laickou inteligenci katolic-kou, rozproudit čilost v životě katolíků a tím také nejlépe prospět celému národu.

Bouška byl duší a inspirátorem hnutí, jež se dalo do boje za nový život v Čechách; určoval nové cesty, spojil pozitivní hodnoty různých skupin a vydáním almanachu »Pod jedním praporem« dal podnět k skutečné umělecké tvorbě českých katolíků v nové době. V letech morbidních nálad v literatuře konce 19. stol., kdy jinde vládla neujasněnost, ukázal na pevný světový názor katolických idejí, na jasné ob-

zory a na základ, který umělci a intelektuálovi dává klid a správné sebevědomí. Bouška zakládá revui »Nový Život«, získává pro svůj směr Julia Zeyera, Otokara Březinu a řadu jiných přátel.

Bouška studoval cizí, hlavně románské literatury katolických národů a slavná, klasická díla velikých umělců přeložil do češtiny. Uvedl k nám geniálního Arnošta Hella překladem »Podobizen Světců«, překládá barda země provençalské Frederi Mistrala, Theodora Aubanela a jiné své přátele ze společnosti Felibrú, které je sám čestným členem, zbožného kněze katalánského Jacinta Verdaguera, jehož překrásné verše mají všude tolik ctitelů. Bouška zná tyto západní literatury stejně jako starou asketiku a mystiku, výtvarné umění středověké i moderní, stejně jako japonské dřevoryty, v jejichž studiu je hledanou a známou autoritou.

Sigismund Bouška dal všecko do proudu s pravou horlivostí buditele, vedení však vždy odevzdal jiným a sám ustoupil do ústraní svých řádových kaplanek a far. Šel vždy první a byl vždycky napřed; už dávno vše znal, když ostatní teprve něco objevili. Jeho práce byla pečlivá a vzorná; v svých studiích a skizzách vždy dovedl zachovat svou úroveň. Věrností a pečlivostí vynikají jeho vzácné překlady a pečlivé je každé jeho dílo, i sebemenší.

Bouška ovládl a zpracoval cizí myšlenky, vybíral z cizích autorů, ale dovedl vše vhodně přizpůsobit naší domácí povaze a duši našeho národa. Zůstal vždycky ohnivým a ryzím vlastencem druhu starých, poetických buditelů.

Ačkoliv bylo jeho dílo již dávno několikrát zhodnoceno, ať F. X. Šaldou nebo Otokarem Březinou, ačkoliv bylo již často ukázáno na jeho obrovské zásluhy, přece se stále na Boušku příliš zapomíná. Jeho dílo není tak známo, jak by zasluhovalo, a neznají je ani ti, kteří by byli povoláni v první řadě k jeho studiu. Básník sám kdysi vykládal o groteskní situaci, jak mu kterýsi novodobý »spasitel« doporučoval četbu Arnošta Hella, jemu, který Hella do češtiny první překládal.

Dílo Sigismunda Boušky je tak významné a vlastně neocenitelné, že můžeme plným právem říci, že z něho a z Bouškovy píce vyrostlo téměř vše, co máme v nové době hodnotného v katolické literatuře. A můžeme říci, že Sigismund Bouška je jedním z prvních a nejpřednějších původců

obrození aktivity katolíků českých. Přísluší mu jméno zakladatele moderní české literatury katolické.

Oba vzorné řeholní pracovníky, P. Pavla Vychodila a P. Sigismunda Boušku, spojuje jeden význačný a rozhodující rys jejich povahy. Je to píle a důkladnost. Píle opravdu příslovečně benediktinská, o níž

svědčí jejich krásné životní dílo, a o pečlivosti, důkladnosti se můžete přesvědčit, ať rozevřete kterýkoliv ze svazků jejich statí nebo překladů. A už jen pro tyto krásné a vzácné vlastnosti, kterých se dnes tolika lidem nedostává, zůstanou obě vůdčí osobnosti vzorem a povzbuzením novému úsilí dneška.

F. Val:

V zahradě.

*Umlknu večer v zahradě
a v zeleném tichu
se budou sesoupat milostné úsměvy
jak květy se stromu.
Potěšen vánkem
do Tvých očí pohlédnu,
kde vykvétá květinka tichého štěstí,
které se vznášá a doletět může
až k plnám nebe,
o ně svou písní zazvoní
a nikdy se nerozplyne.*

Jan Čeřovský:

Příklad svatého Vojtěcha.

Letošní 950. výročí svatovojtěšské nás uvádí k vzpomínkám na udivující a nesmírnou duchovní hloubku osobnosti prvního biskupa z naší krve a prvního Čecha, jehož význam se kdysi zatřpytil před zraky všech Evropanů. Jen s úžasem si můžeme v myšlenkách předvádět obrazy ze života tohoto svatého muže; vždy bude oslňovat statečnost jeho ducha a výboj jeho nadšení. Ale do hrdé radosti, kterou cítíme nad slávou svého patrona, brzy zavane mrazivá skutečnost, že nejen touhy a plány svatého Vojtěcha dosud vlastně nejsou provedeny, ale že obsah duchovního života tohoto nejaktivnějšího z našich světců, jehož ideály, život, dílo i naděje k nám ze všech ostatních mluví nejhlasitěji a nejzřetelněji, je národu snad nejméně znám, že se nenaslouchá jeho odkazu a řeči, kterou tak výmluvně hovoří právě k tomuto století, a že je tak málo lidí, kteří svatému Vojtěchu dovedou porozumět právě pro tu středověkou, zdánlivě vzdálenou jeho opravdovost.

Všimněme si dnes alespoň toho nejdůležitějšího, co je v podstatě Vojtěchovy bytosti a co vytvořilo jeho svatost. Když se chce jeho postava stručně a jadrně charakterisovat, mluví se obvykle o »žáru Vojtěchově«. To je ta jeho bezměrná a veliká láska k Bohu a k bližnímu, evangelicky prostá a jednoduchá, jako skromná a

strohá architektura našich románských svatyní. Ryzí a důsledné křesťanství, pochoopené v své původnosti a jemnosti, jej pohrnulo k veškerým činům slavné odvahy. A je to ideál mnišství, který zachytil a utvrdil všechny Vojtěchovy touhy a který jej dovedl až k překrásnému vyústění apoštolského života v gesto oběti, v smrt mučednickou.

Mnišství, toť zachycené křesťanství prvotních dob Církve, dob žáků apoštolských a Otců pouště. Pohanství měst vyhnalo čisté a opravdové duše do samot, do oas ticha a soustředění, do klidu hor a odlehklých, dalekých údolí. Vidíme zástupy Kristových heroů v pustinách afrických pouští; vojska anachoretů rostou, šíří se po krajích, a již slyšíme z Východu patriarchální, velebný hlas svatého Basila a na Západě promlouvá otcovskými slovy věčné moudrosti svatý Benedikt.

Výšiny hor ukazují k nebi a svatý Benedikt odhaduje vzdálenost mezi pozemskostí a nadpřirozenem. Sestavuje kapitoly svých pravidel pro novou organizaci typu starokřesťanské rodiny, uvádí všechny lidské, přirozené požadavky na pravou míru pokojného žití v ústraní monastýru, udává směrnice pro každý druh činnosti a buduje tak kánon své Řehole, která ukazuje cestu z všednosti k Bohu, ze ztrnulosti a koženosti k přirozenému životu rodiny cenobi-

tů. Ne hledání Boha a ustavičné bloudění, nýbrž život v Bohu a duchovní mír, vyrovnanost a soustředění. Klášter svatého Benedikta však neznamena klid stagnace, odpočívání a neplodnosti, nýbrž basí k veškeré práci a k apoštolské aktivitě, jejímž skvělým vzorem je právě náš svatý Vojtěch. Regule benediktinská poskytuje správné měřítko práce ne pro čas, pro okamžik, nýbrž s vědomím věčnosti. Její starořímská disciplína ukazuje na tradice a podává pohledy na duchovní kolosy světa. Svou mírností a laskavostí posiluje vůli obsáhnout vše v duchu Pokory; nepopírá individualitu, nevynucuje a negeneralisuje, nýbrž dává možnost přirozeného vzrůstu a vývoje, pojímá člověka lidsky, tak, jaký je, a vytváří pravý a skutečný život, ne umělou skleníkovost a vegetování.

Svatý Vojtěch poznal velkolepost koncepcce svatého Benedikta a uvědomil si, že našel obraz své touhy. Chopil se usilovně a pevně mohutné myšlenky mnišské tradice, dokončil nejprve konstrukci svého vnitřního života a při první příležitosti odevzdal svému národu to, co poznal v životě nejkrásnějšího, a ve vlasti tak zbudoval svůj zvláštní a svatý odkaz, v němž se ryzí křesťanství s ryzostí češství spojuje plně a životně.

Svatý Vojtěch má zajisté sám o sobě a pouze jako biskup a opravdový prelát své významné poslání pro dnešek; mluví k nám i svými styky s křesťanskou kulturou ciziny, vědomím, že důležitější a lepší je kvalita než počet. Jako biskup opravdové Katolické akce a jako misionář má tolik co říci dnešní době. A stejně významné poslání má příklad osobnosti svatého Benedikta, zdůrazňující mimo jiné i porozumění liturgii, která podává obraz společenství a podrobení autoritě.

Tolik u nás potřebujeme posílit téměř zapomenuté a řídké vědomí, že se to všechno nevytrhne vnější činností, volebními lístky a sjezdy, novinami a tiskem, jen vnější akcí. Je tak smutno, když se vyjde z pražského kostela po bohoslužbě Květné neděle, jak si vzpomínám. Liturgické úkony jsou odbývány a úžasné myšlenky bohoslužebných textů se utloukají lajdáckým čtením a netečností celebrantů i lidu, je muž nikdo nic neřekne o kráse, vznešenosti a významu těch posvátných a nevýslovně hlubokých obřadů. Církevní zpěv se přednáší hrubými hlasy najatých zpěváků, kteří odporně vykřikují jakousi děsnou parodií chorálu. A vyjdete z kostela a dostává-

te pozvánku na katolickou pomlázkovou veselici, která je jistě horlivým věřícím prospěšnější než liturgie. V katolických spolicích se nepochybně lépe utvrzuje náboženské uvědomení a obrození. »Nihil Operi Dei praeponatur, ať se ničemu nedává přednost před službou Boží«, tato slova svatého Benedikta by měla hřmít do uší našich veleagilních katolíků, laiků i některých duchovních, jimž přece nemůžete nic vytknout, když pracují do úpadu mimo kostel a ve spolicích, a jejichž zřejmě záslužná činnost je legální a zajisté i prospěšná.

Nebo jindy zas vycházíte z kostela a před vchodem do chrámu kupčí nějaká horlitelka a zbožná stoupenkyně, nabízejíc se »svatými obrázky« i jakési »talismany svatého Antonína«. Kde je duch vroucího křesťanství a pravé zbožnosti, duch Víry a liturgie? Nebo už jsme tak daleko, že nám zbývají jen takovéhle titěrnosti, které ani nechceme nazvat pravým jménem? A mohli bychom uvést ještě řadu věcí, které nás zarážejí a které dosvědčují, jak je třeba vzhlížet k minulosti a ke gigantickému vzoru a příkladu svatého Benedikta. To je také část jeho všelidského poslání a významu.

Ale zadívejme se dnes bystře a pozorně na ten zcela zvláštní pokyn, jímž svatý Vojtěch svému národu ukazuje k svatému Benediktu. A totéž k nám mluví svatý Prokop, jehož kláštera se také letos vzpomíná, blahoslavená Mlada a dlouhá řada ostatních postav řádu, který s Čechy nejvíce srostl a s nimi prožil celé jejich národní dějiny. Dnes, kdy je nutno si uvědomovat základy a vnitřní obsah křesťanství, kdy je třeba sestupovat zase k primitivním formám výrazu, v těchto dobách úpadku evropanství a také češství ukazuje románská myšlenka svatovojtěšská na pevný bod ve zmatcích a na místa křesťanské stálosti.

Řehole svatého Benedikta byla napsána v době, kdy říše starověku byla zničena a do Církve počal příliš vnikat světský duch, v době stěhování národů, ve zmatcích a samých nejistotách, co bude zítra. Tehdy po rozkladu imperia Římanů zastavila regulační kázeň benediktinská úpadek evropské kultury, vyjádřené antikou. Provedla pokřesťanění nových národů, vytvořila novou Evropu a dala vykvést středověku. Ale země tohoto kontinentu se odchýlily od zákonů křesťanství, svatost a dokonalost se

stala reakcí proti současnosti, na místo plnění evangelických rad nastoupila tolerance, bezzásadnost a liberální, nemravná lhostejnost, a nastává krach společenský, hospodářský i duchovní. A dnes slyšíme tep doby podobný onomu v časech stěhování lidstva. V dnešní době bloudění subjektivismu a popírání autority klidně září dávné principy Mlčelivosti a Poslušnosti ideálního tábora Kristových vojinů v družině řeholní, jež je nejdokonalejší obcí komunistickou. V době, kdy se tolik mluví o kolektivismu a kdy je rodina v úpadku, jaké poslání má mnišství Benediktovo a Vojtěchovo, v němž duch společenství a rodinného života je vyjádřen tak výrazně a rozhodně!

Srovnáme-li dobu vzniku Regule svatého Benedikta a polopohanské časy v Čechách za biskupské vlády svatého Vojtěcha s dneškem, vysvitne nám, v čem že je třeba

poslechnout příkladu svatého Vojtěcha. Kdo můžeš pochopiti, pochop. Krása takových příkladů nemluví ke každému. Ale snad se přece někdo najde, kdo je schopen rozumět hlasu minulosti, jejíž nevyčerpatelné fondy zbožnosti a tradice bývají jako proudy vod, které se ztrácejí do podzemí zapomenutí, aby se za čas opět vynořily. Nikdo nemůže pochybovat, že vážnost doby si vynutí obnovu služby velikým idejím ve stopách svatého Vojtěcha. Bolševism hrozí a je třeba, aby se uposlechlo volání encyklik svatého Otce o Katolické akci a o vzkříšení důsledného křesťanství. Zesílená melodie našich starých zpěvů musí přehlušit ryk bezbožníků. Je třeba se obrátit k vzorům rytířství a mnišství. Nezapomeňme na živoucí náplň ducha svatého Vojtěcha a po jeho příkladu usilujme o proniknutí nejlepších myšlenek minulosti, aby nás vedly v bojích tohoto věku.

Ota Tichý:

Nocturno.

*Usmál se na mne jiný svět
a dal mi svou náladu.
Zapadl stínů menuet
v půlnoční zahradu.*

*Zázračnou vůni opilý
do hvězdné dálky jdu . .
Ó, proč jste mne, hvězdy, zvábily,
když nikdy k vám nedojdu?*

Zdeněk Zenger:

Hovory s generací před námi.

VIII. U Zdenky Braunerové.

Ve velkém malostranském domě s trojí pavlačí bydlí Zdenka Braunerová. Přivítala nás přívětivě a s laskavostí zvala dále. Příbytek této umělkyně je svatyně vzpomínek. Stěny, podle nichž jsou rozestaveny skříně s knihami a stolky s kupami novin a časopisů a jež jsou bohatě zaplněny obrazy, lepty a dřevoryty, a celé ovzduší tohoto umělecky nádherného a po domácíku útulného zátiší nás spojuje s dobou minulého století, tak česky milou a krásnou, a připomíná nám tolik drahých a vzácných duší, jejichž památka je zachycena na každé části tohoto kouzelného interiéru. Usedáme na místě, kde sedával kdysi Paul Claudel za svého pražského pobytu. Před námi na stolku stojí starobylá čínská váza, a na otevřené okno usedla pěnkava, slétnuvši s koruny rozložitého stromu, klonícího se nad Čertovkou. Vzpomínáme na Sigismunda Boušku, který tu byl přede dvěma dny, a dáváme se do rozhovoru o našich tématech.

— Milostivá slečno, smíme se ptát, co soudíte o dnešní katolické mládeži?

— Katolická mládež má nadšení. Nechtě si nic nedělá z toho, že je jí málo. Je to pro ni spíš velké štěstí. Hned po převratě jsem řekla, že nás zachrání jen to, vyvine-li se u nás katolická menšina, katolická elita. Neboť národ zachraňují menšiny. Musili odpadnout všichni ti jaloví katolíci, aby zůstal pouze ten střed, elita.

— Mohla byste nám říci, jak pohlížíte na katolické studentstvo?

— Vidím v katolických studentech blanné rytíře, kteří nebojují o zítřek, nýbrž o minulost. Na boji o minulost vše záleží. Boj o zítřek znamená ramenářství, rozklad, ctižálost; je to hloupost a nesmysl. Kam vede boj o zítřek, ukazuje nejlépe dnešní Rusko. Nová studentská generace si musí být vědoma našich tradic. Tradice je to, co dělá naši krev. O poslání tradice a o náboženské opravdovosti si vezmete k srdci slova P. Methoda Klementa. Ten studentstvu rozumí a vykonal už pro ně jistě nemálo.

Člověka tvoří tradice. Nestarejme se o zítřek. Ten má v moci Duch svatý a ne lidi. Naprosto nesouhlasím se Šaldou a jeho Zástupy. Naše krev, to je tradice svatováclavská, cyrilometodějská, svatovojtěšská. Svatý Václav, svatá Ludmila, svatý Vojtěch, blahoslavená Mlada, blahoslavená Anežka, to byli ohromní Češi. Jejich životní výraz a jejich směr, to je naše národní linie. Blaze tomu, kdo cítí duchovní příbuznost s těmito velikány. V Čechách byly vždy dva typy: Václavové a Boleslavové, katolíci a husité atd. Naše linie musí být svatováclavská, ne rozkladná.

— Jaké máte mínění o »Jitře«?

— Mně se »Jitro« líbí. Je vidět, že tam píší lidé, kteří něco chtějí. Znáám »Jitro« teprve dva roky. Přestala jsem odebírat některé staré plátky dědků, kteří mne nudí, a předplatila jsem si »Jitro«, protože mu věřím víc než oněm. Vás jednou »Jitro« zachrání, neboť jsou nad ním dosud červenánky. Čtu »Jitro« a mám radost, že mladí chápou význam tradice a že mi dobře rozumějí.

— Mohla byste nám říci, jaké jsou nádeje katolictví u nás?

— Hled'te: nejen Čechy, ale celá Evropa je těžce nemocná, má marasmus, který vznikl z toho, že se odklonila od křesťanství. Hilaire Belloc napsal: »Evropa se buď vrátí ke křesťanství nebo zahyne.« To je svatá pravda. Podle toho se musí zařídit náš národ. Člověk má být nejprv křesťan a potom teprv Čech. Podívejte se, můj otec, jaký byl politik a jak se o národ zasloužil a jaký to byl člověk víry. Nebo Rieger, nebo Zeyer. Věřím, že dnešní neblahý stav je jen zkouška pro nás, neboť lidé musí být pokoušeni od ďábla. Ďábel je pokouší ve všech formách, ale já doufám, že se poměry opět zlepší a že Češi se vrátí k své staré a jediné správné linii.

— Co byste, milostivá slečno, chtěla ještě vzkázat katolickým studentům?

— Nic, než co už jsem řekla. Aby studenti bojovali o minulost, aby se podřídili kázni a svým vůdcům, ušlechtilým kněžím P. Daňhovi, P. Klementovi a ostatním, kteří je mají rádi. Ať se starají, aby jejich duše byla čistá a krásná. John Keats praví: »Předmět krásy je radostí věčnou,« a to bych napsala studentstvu do památníku. Ať se studenti obracejí k minulosti, tam ať si hledají vzory. Ať se učí u Julia Zeyera a u takových velikánů. Však to národ jednou objeví! Rilke o Zeyerovi kdysi řekl: »Julius Zeyer, früher oder später spannt

sich dein Volk an deinen Korn an.« Řekl to v básni o Loretě, kde se setkává se Zeyerem. Škoda, že už nežije Miloš Marten. Ten by byl dnes vůdcem mládeže. Měl ji nesmírně rád. Jednou jsme byli na výletě. V jedné vsi jsme cosi vyjednávali a najednou se nám Marten ztratil. Za chvíli jsme ho našli ve stodole, jak má kolem sebe spoustu dětí a vypravuje jim rytířské pohádky tak pěkně a poutavě, že ho nechtěly ani pustit.

A zůstaňte mladými. Stáří nedělá kalendář, nýbrž Duch svatý. Kdo si neuchová mladé srdce, nepatří mezi lidi. Buďte veselí, žijte s úsměvy a plni krásné radosti. Modlete se k Duchu svatému. Modlíme se i krásným dílem, na němž pracujeme s láskou a v oddanosti Bohu. Věřím, že studentstvo je schopno heroismu a odříkání a že vše podniká s láskou a radostí. Neboť každá bolest s láskou vytrpěná se mění v radost. A to je rytířství.

Pak řeč zabloudila na Julia Zeyera a Miloše Martena. Umělkyně se nadšeně rozhovořila o svých zesnulých přátelích a když jsme sestoupili do malostranských uliček, sta srdcí pražských zvonů volalo ke klekání.

IX. P. Antonín Stríž, spirituál semináře.

Dejvický seminář připomíná trochu siluetu římského velechrámu svatopetrského. Vstupujeme do atria a dáváme si zavolat P. spirituála. Na chodbách vládne hluboké ticho, jen občas přerušené kroky některého chovance. Stropy visí nízko a zdá se, že se stále ještě snižují. U schodiště vynikají pestré malby pomalovaných sloupů. Po zahradě přecházejí černé stíny bohoslovců. Přichází P. spirituál a vede nás do hovorny. Ptáme se na naši studentskou mládež.

— Co soudím o dnešní studentské mládeži? — »**Misereor super turbam**, Lito mi zástupů,« pravil Pán, vida davu tápajících, zrazené od těch, kteří měli býti jejich vůdci. Jak by Pán nelitoval i nyní těch zástupů mládeže, která přece na křtu svatém byla k němu přivtělena a která nyní je zlomyslně odváděna od Pravdy na pustiny, aby tam tápala? Tápání se stalo programem. Tápou vůdcové mládeže a ideové tápání přímo pěstují na zlaicizovaných školách. Kdo potřebuje více jistoty a jasnosti než právě mládež, která bezděčně hledá odpovědi na otázky, jež mají určití její životní směr?

Zažil jsem na střední škole dobu, kdy přicházeli za profesory první odchovanci

tatíků realistů. Pohrdali starými profesory poctivci, kteří chodili s námi na mši svatou a kteří se dokonce i modlili a zpívali v kostele a byli dobrými přáteli s katechetou.

A co nám dali ti noví? Podnes pozorují, že solidní základ ve všech předmětech nám dali jen ti staří, skromní a svědomití, na něž s vděčností vzpomínám.

Při dnešní ideové roztržičnosti není divu, že si mládež vůbec odvykla vážně přemýšlet; školský chaos jí brání domyslet věci; proto se raději vyhýbá vážnému myšlení.

— Povězte nám ještě, jaké myslíte, že jsou naděje katolicismu u nás?

— Duchovní úspěchy závisí na přinesených obětech. Čím více modliteb a obětí, tím více Božího požehnání. Duchaplný diplomat minulého století Donoso Cortéz pravil: »Jsem přesvědčen, že ti, kdož se modlí, více konají pro svět než ti, kteří bojují.« Obávám se, že modlitby je u nás málo. Jinoši uvědoměle katoličtí měli by z vděčnosti za to, že jim Pán Bůh uchoval v srdcích víru a lásku k Ježíši Kristu — »Nikdo nemůže přijít ke mně, leč přitáhne-li ho Otec« (Jan 5, 44) — mnoho se modlí za své zmirající kolegy.

— Máte sám ještě něco, o čem byste nám chtěl říci?

— Dovolují si upozornit na knihu »La Saletta«, která ještě tento měsíc vyjde ve sbírce »Vinice Páně«, jakož i na jiné svazky téže sbírky. Vykonáte dobré služby ve smyslu Katolické akce, ukážete-li tyto knihy svým tápajícím kolegům.

X. U Jaroslava Seiferta.

Příbytek básníka Jaroslava Seiferta, tak prostě zařízený a přec tak pěkný, nás přijal se vši vlídností. Obrovské okno, opatřené veřejemi a zábradlím, pohlíží na strážně svatomatějské, strahovské a petřínské, až ke Hradčanům. Po nebi se valí předbouřkové mraky a Jaroslav Seifert kouří dýmku.

— Prosím vás, buďte tak laskav a řekněte nám pár slov o naší studentské generaci!

— Myslím, že o generaci lze mluvit velmi těžko. Generace má lepší význam v historii, kde má přesný kulturní smysl. Dnes však se o ni naprosto nedá mluvit, neboť nemohou si na ni dělat práva ti, kteří se k ní sami hlásí. Generace může ještě

zajímat doktory a politické strany před volbami, ale ve světě práce pozbývá veškeré platnosti. Právě ti, kteří nejvíce zdůrazňují sílu, krásu, povinnosti a práva mládeže, nosí obyčejně, byť i neviditelně, nejdelší vousy. Šedesátiletý stařec se může setkat s mladými lidmi a může být právě tak moderní jako mnohý mladý člověk.

Dnešní mladá generace jde za Werichem a Voskovcem, čte »České Slovo« a »Šejdrem«. Zajímají ji schopnosti sportovní. V tom dnešním mizerném čase je však třeba pěstít kromě těla také ducha.

— Co soudíte o generaci katolického studentstva?

— Je to vždycky mechanické, že se studentská generace octne buď na nejkrajnější levici nebo na nejkrajnější pravici. Není to proto, že strany tyto mají na programu boj, ale jsou to strany pohodlných frází, které dovolují duševní prázdnotu. Je to pohodlné! Všestranná mizerie dneška zobrazuje se také v mládeži. Jestliže dnes se místo chrámů staví obchodní domy a činžáky, jestliže kulturní hodnoty jsou dnes nahrazeny pochybnými politickými zájmy, to má svou výslednici v mládeži, která nemá žádných zářivějších příkladů a tudíž žádného cíle.

V minulém století žila řada velikých lidí; mládež mohla jít za nimi. Dnes tu není nikoho; mládež jde za Voskovcem a Werichem. Díváme-li se s tohoto hlediska na katolické studentstvo, nemůžeme mluvit o generaci, ačkoliv by byla žádoucí, poněvadž ji čekají mimořádné úkoly. Spousty krásné literatury jsou vyhrazeny pouze několika intelektuálům. Průměr katolického lidu je ubohý. Lidová strana se více než kultura věnuje politice, jako ostatně všechny strany, což odnesou široké vrstvy dělnické určitou nekulturovou, která je jim pak vytýkána. Studenti mají tady velké pole působnosti.

— Mohl byste nám říci, jaké myslíte, že jsou naděje katolictví u nás?

— Právě tak jako husitství zarazilo kulturní vývoj Čech, tak v nové době může být kulturní vývoj zaražen nevěrou nebo nezájmem. Všichni velcí lidé devatenáctého století i s počátku století dnešního — na př. Masaryk nebo Pekař — nebyli lidé bez víry, ale otázky náboženské byly jejich největším životním dílem. To dokázal již Šalda ve své přednášce o smyslu českých dějin. Tedy celá téměř kultura česká vzrůstala na živém podkladě církve.

Poutní odbor Ústředí katol. studentstva čsl.

uspořádá, jak již bylo oznámeno,
ve dnech 18. - 25. července 1932

ZÁJEZD DO POLSKA

PROGRAM POUTI:

V pondělí 18. července odjezd z Prahy do Krakova, 19. července prohlídka Krakova a výlet do Věličky, 20. července je pontifikální mše sv. na Wawelu a odpoledne odjezd do Čenstochové, následující den pobyt v Čenstochové a odpoledne odjezd do Varšavy, kde zdrží se výprava 22. a 23. července, kdy se odjíždí večer do Poznaně, 24. července prohlídka Poznaně, 25. července odjezd do Wratislavi, odkud pojede výprava odpoledne přes Kladsko, Hradec Králové do Prahy

CENY I S REŽIJNÍM PŘÍPLATKEM

UBYTOVÁNÍ V KOLEJÍCH:

*Student: III. tř. 915 Kč, nestudent: III. tř. 1100 Kč,
II. tř. 1535 Kč*

UBYTOVÁNÍ V HOTELÍCH:

Student: III. tř. 1130 Kč, nestudent: III. tř. 1305 Kč, II. tř. 1690 Kč

Na přání účastníků bude možno podniknouti

Zájezd k návštěvě českých kolonií na Volyni

Přihlášky přijímá Poutní odbor ÚKSČs. do 5. července

Vyžádejte si podrobný prospekt

E. Bliżkowski:

Momentka z ulice.

Nádraží. Velká obluda, která nenasytně polyká spoustu lidského materiálu a druhým koncem je opět vyvrhne.

Náměstí zešněrované dráty lidského pokroku a zadýchané dechem astmatického podzimu.

Jen svítící slzy, sténání automobilů a melodické trilky tramvají nesou se nad jednotvárný klepot pohyblivého pásu lidského spěchu.

Čekárna elektrické dráhy. Pět hodin. Stroje si oddechly, dělníci se vracují domů. Ustarané, zarostlé tváře, mozoly, jednotvárné šaty, na nichž ještě lpí omamný dech neživého zaměstnavatele a tyрана. A mezi těmi, kteří tvoří základnu lidské společnosti, kteří v potu tváře budují velechrám lidství, se zlatou kopulí ideálu pokroku, zdraví a kultury, kteří jsou jen nutným prostředkem k účelu, který si moderní logický člověk dovede představit bez prostředku, mezi těmi bezejmennými tvůrci, stojí nesmělý pokus o tvůrčí lidské tělo — slepec.

Zakrslý stromek, černá skla milosrdně přikrývají vyhaslou sopku člověčenství, mech vlasů pokrývá tento peň, jenž v mládí byl snad pružný.

Před sebou má velikou skříň — ariston. Z několika desek sbitá schránka ukrývá několik strun, nenapjatých, prorezavělých, disharmonických, které haraší, jak nitro starého slepce. Jen štěstí, zdraví, život může přehrávati na strunách Apollonského snění a Dionysijského opojení, jen ony mají škálu o mnoha klávesách, ale Franček, parazit společnosti, v výsměch fikci nadčlověka, má jen jednu klávesu, odřenou, špinavou, o jednom tónu, která zní jak falešná mince, tak tvrdě a měkce zároveň, jako když se něco láme.

»Prosím ich, kde je jednička, která jede do Řečkovic?« Beru Francka pod pažďi a jdeme přes koleje. Cesta ani ne 10 metrů, ale jak změnilo se vše kolem. Kde je ta pochmurnost, stísněnost, chvat, nuda velkoměsta? Vše zdá se zastavovati, měniti

svůj stálý koloběh, vše je tak beztvárné, já jsem se nějak změnil, krev proudí rychleji, je mi nějak horko, připadám si strašně malicherný.

»Francku, slepče, nevidíš, slyšíš však a cítíš, víš, že jsi ve mně probudil člověka, že nyní vím, co je život, že to není jen smích, nýbrž i pláč, že to není jen štěstí, nýbrž i žal, že trpký kalich musí každý vypít, než uvidí věčnost?«

»Francku, poznal jsem život, zavírám unaveně oči, nevidím nic, jen černé lesklé kruhy, nevíš, co to je? Jsou to tvoje oči.«

»Děkuju vám, už dále trefím.«

To »děkuju«, nebylo frází společenského katechismu, pronesené jen proto, aby se nezdál neinteligentním, ne, to byl skutečný dík, měsíc odplaty, který nečekán vklouzl do mého nitra, a přemírou lásky zahřál tu stydnoucí mrtvolu.

»Francku, dobrodinče, ty nevidíš, jsi chud a sláb, žiješ jak vrabec, ty trefíš, ty najdeš svou cestu k cíli, ty máš odvahu jíti po provaze přes propast lidského žití?«

»Vím, že trefíš, neboť tvůj chraplavý ariston, s jedinou strunou, strunou velké a nesmírné lásky a důvěry ve věčnost, zavede tě k tvému cíli.«

»Vidím, nejsem chud, jsem slepý, jsem žebrák ve srovnání s tebou. Mám bohatou klaviaturu ve svém nitru, všech sedm oktáv, struny napjaté, a přece nezní moje skladba tak dojemně.«

»Jsem mlád, ty stár, jsem hora, ty mravenčí kopka, přece mne lidé nevidí. Mám odvahu a sílu mohutného potoka, jsi nepatrný pramének, tebe nepřekročí, mne přehlédnou. Vím, proč to je, jsi světlo, já stín, jsi vůle, já náhoda, jsem tělo, tys raněné srdce, jsi věčnost, já moment.«

Episoda. Auta hučí svoji melodii dále, zvonky elektriky trilkují, světla žárovek houpají se v lehkém rytmu valčíku, šedivé klubko lidí se kutálí opět vpřed, oči nádraží světélkují jako v horečce, vše stejné, jen nervy Edisonova mozku šepotají, že tudy přešel zázrak — člověk.

Emilie Nováková:

Až na věčnosti.

Jest večer. Vzpomínám. Myšlenky mé se toulají kdesi daleko, v jiných končinách. Duši obestřel smutek, v srdci jest tak teskno, bolno...

I ta duše se oddala vzpomínkám. — Vzlyk — a tichý, ale tím drásavější a žalostnější povzdech se dere ze semknutých rtů. Tichá, tajemná bolest v srdci propuká

v bouři, zahaluje duši neproniknutelnou tmou, jako jarní mlhy obestírají hustými, šedými vlákny svěží, vonící přírodu-život. Vzpomínky... domov

Rodná vesnička oblitá zelení, posvěcena a zulíbána božím slunkem, ožívá stříbrným hlaholem drobných ptačích hrdélek — oblévána za tiché, jasné noci tajemnou září bledého, snivého měsíce — pozdravována miliony zlatookých hvězdiček, kývajících třepotavými hlavičkami na pozdrav. To vše — jen chladný půvab!

Něžný anděl, jehož bělostná křídla lásky tichounkým vánkem odvívala smutek a chmury z mladého čela, bílý anděl vlévající do duše posilu a napájející ji láskou, dávající život, zmizel — odletěl...

Pohasl jasný paprsek, rozplynula se zlatá hvězda, jež nejkrásněji zářila — již nikdy nebude nám svítit, plát. Tmavý rubáš zahalil můj domov

Matičko, má zlatá máti,
jaký bol a jaký žal
srdce mé tak často schvátí,
Bůh že mi tě k sobě vzal...

Matička zemřela. — Zapadla perla do moře, odkud není návratu. — Ó, matko má! — Jak srdce po tobě touží, jak rty se chvějí, chtějí vtisknouti vroucí políbení na tvé povadlé rty, jež plny něhy vždy lásku šeptávaly, na tvé upracované ruce, které, když s těžkým srdcem plným bolesti pouštělas nás do světa, všem nám tolik žehnávaly Tys věděla, že na nás če-

ká na pouti životem mnoho bojů a zklamání — a tys trpěla a vzpomínala...

To modro nebeské, jež s takou láskou na nás prohlédalo z tvých milých očí, jest zakryto těžkým mrakem a již neprohlédne...

Nikdy nezaplá slunko z těch očí dobrých, jimž nikde na světě rovno není. Již nebije to srdce, které jen lásce žilo, té velké lásce mateřské, srdce — jež tolik trpělo, však nikdy nepostesklo, nežalovalo...

Bud' s Bohem, matičko! Tvá drahá hlava nechť sladce dříme na růžích, tvé tělo tiše odpočívá obložené liliemi, jež ti tvoje vděčné děti přichystaly a jimiž ozdobily tvoje lůžko.

Vzpomínka na tebe nikdy nevymizí! Bude mi svítit po všech cestách životem, abych nezbloudila na jeho křivolakých stezkách, bude mi světlým vodítkem, které mne po letech přivede zas k tobě!

Ó, ty vzpomínky! Tak krásné, nevyličitelně krásné a zas plné nesmírného bolu...

Všude je ticho. Závoj čarovné noci se již snesl nad krajem a jest rozestřen až do ne-do-zírných dálek... Okny se line tajemná záře měsíční — stříbrná to, pavučinová vlákna v černém rubáši — toť jako vzpomínky na domov. Vše tiše sní — a já? Majíc hlavu v rukou složenou — vzpomínám...

Zvony již dozněly dumnou svou píseň, šero již nad krajem rozstřelo háv — ptáčekové s písněmi umlkli v dáli... celý kraj usíná v blažených snách.

F. Val:

Píseň dne.

Slunce rozkrojilo oblohu a zavěsilo se v prostoru, který zpívá chvalozpěv života a práce.

Ulice nasáklá ruchem, s nímž hraje si vítr a čas jej unáší.

Ulice je písnička věčně nová. Tvrdé tóny strun se tříští o bledé tváře lidí, kteří je milují a nenávidí, přijímají a odmítají, toužíce po chvíli, která rozdává štěstí a chléb.

Den, život, ulice a píseň práce!

Ulice se chvěje pod tíhou kroků, zlatý dešť slunce stéká na tváře a u výkladní skříně stojí děti.

Z výkladů prší divné úsměvy a vzduch voní touhou, křehký obláček obdivu rozplyne se jako ranní mlha. Lidé jdou a nezastavují se, mají hluboké oči a neukožené srdce. Otevři oči a pohlédni na všechny, kteří půjdou kolem a uvidíš, že všichni

Všechna Sdružení, která nezaplatila povinné příspěvky, nechť tak bezodkladně učiní.

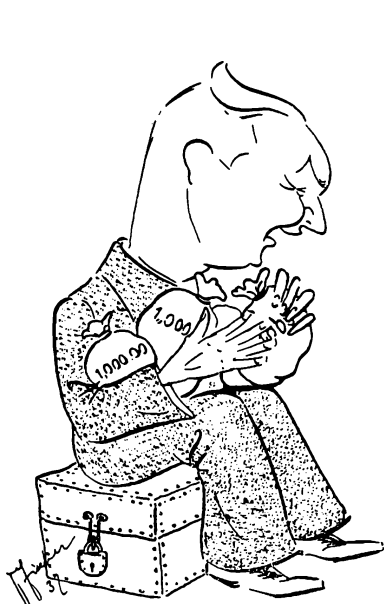
*JUC. Ferd. Bruna,
I. pokladník ÚKSČs.*

Novák Vladislav

Alexej Jaroš

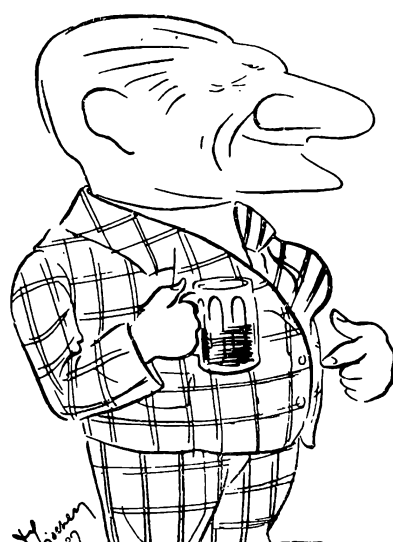
Ferd. Bruna

Václav Černý

Emil Zavadil

Alois Šnévajs

Adolf Hrdý

něco chtějí. Dítě, student, dělník, krásné děvče — snad se usmějí a řeknou, že milují boj života. Jest to tak divné a jest to tak všude.

Chudý, bohatý? Co na tom. Všichni máme srdce a máme rádi krásu, kterou přináší den na křídlech krásného slova. Letmé úsměvy nejsou radostné, hovoří jen o nějaké vzpomínce, která uvadne.

Poděj všem rukku jako jeden z nich, zů-

staň mezi všemi, vždyť kráčíš jako oni — tichý — a život jsi neprohrál.

Půjde vedle tebe radost i bolest, štěstí i bledá nenávist a píseň dne bude směsí neurčitých tónů.

Ale věřte! Zítřka půjdeme zase a kamená ulice bude již zpívat do prostoru vítězný pochod života.

Z jásavé písně vykvetou růže —
pomníky silných srdcí...

Gamma:

Podobizny.

Byl jednou jeden předseda,
předchůdců slávou se sytit měl.
Hlad mu však hrozil,
proto vzlyk', vzal telefon a děl:
»S S S, S O S!« a kles'.
Zesláblému dali špek.

Duch Ústředí, v hostinci si dá jen střík,
starost jemu vlasy hlodá —
toť JUC. tajemník.

Pokladníka poznáš rázem,
stav pokladny taky.
Že se směje?
(Prachy žádné.)
Tak jaképak fraky!
Nejsou? Tak se neutratí;
já jdu dřít se, lidé zlatí.

Malé pivo bez pěny,
na prsou řádů sta;
když se ho zeptáš i na práci,
dá si prst na ústa.

Předseda N. S.
(nikoli Národního shromáždění).

V světě dneška táhnou zjevy.
Kdyby býval tenký,
předsedou Č. L. A. byl by nebyl.
Nechodil by do Spálenky.
Kde je dobře? Vizte vzor!
V Lize ztloustne každý tvor!

Hrdý, hrdý na ježka je;
peněz, práce vždycky málo.
Kdepak se tu toto mládě
ukradené vzalo?

Pegas řehal, jezdec se chechtal,
redaktor »Jitra« příspěvky zdeptal.
Přišla však husa, musa to rusá,
pegas se lek', jezdec se smek',
vydal skřek a změk'.

Duchovní hlídka

A. M. SSSd Praha XII.

Kristus čeká.

Nad svatostánkem oddychují lilie. Ticho — —
Kristus čeká. Sám? Jak dlouho ještě bude sám?
Což nikdo neví o Jeho otevřeném srdci, jehož ne-

konečná láska hoří věčným plamenem? Nikdo
ne cítí něžného pohledu tichých očí? Opravdu ni-
kdo neslyší Jeho hlasu, jímž zve všechny k sobě?
Zůstane sám?

Ježíši, nebudeš opuštěn! Jdeme k Tobě my
mladí a přivedeme s sebou ty, kteří už na Tebe
zapomněli. Naše srdce touží po lásce; Ježíši dej
nám ji! Zavlaž naše vyprahlé nitro rosou své
milosti a rozněť srdce naše plamenem věčné lás-
ky! Kriste zapaluj! Ohceme být planoucími po-
chodněmi Tvé lásky.

Exercicie v Plzni. Sociální student. sdružení mužské v Plzni bude pořádati exercicie ve dnech 29. VI.—3. VII. t. r. v klášteře O. O. Dominikánů v Plzni V., Jiráskovo nám. Exerციატор: P. Dr. Method Habán O. P.; poplatek: jen 20 Kč. Přihlášky přijímá již teď: Sociální stud. sdružení mužské v Plzni I., Náměstí republiky 35, arciděk. úřad. Možno se přihlásiti též osobně v sobotu v úřed. hodinách spolkových 17.30—18.30 v kanceláři arciděkanského úřadu. — Studenti západočeští, přijďte nasyciti svou duši! Nebudete nikdy litovati!

Duchovní cvičení katolické mládeže diecése královéhradecké. Exercicie diecése královéhradecké budou konány o prázdninách 1932 v následujících turnech: I. Od 29. června do 3. července v Borromaeu pro jinochy a studenty. II. Od 3. do 7. července v Borromaeu pro dívky. III. Od 9. do 13. července pro studentky a dívky v ústavu hluchoněmých (v Pospíšilově třídě). IV. Od 17. do 20. července pro školní mládež (chlapce) v ústavu hluchoněmých. V. Od 21. do 24. července pro školní mládež (děvčata) v pensionátě školských sester. Exercicie začínají vždy v první den turnu v 6 hodin večer a končí v den poslední ráno svatým přijímáním. Přihlášky budtež posílány aspoň na týden před započatím každého turnu a to dvojitým korespondenčním listkem s odpovědí a napsanou zpáteční adresou, neboť se může státi, že pozdě zaslaným přihláškám nebude možno vyhověti pro nedostatek místa. Poplatek za stravu za třídní kurs 20 Kč, za dvoudenní (pro školní děti) 13 Kč. Ostatní doplť se z darů dobrodinců. Každý účastník vezme s sebou mimo potřeby k mytí (ručník, mýdlo, kartáček) modlitební knihu — a všichni účastníci a účastnice exercicií konaných v ústavě hluchoněmých a v pensionátě školských sester mimo to také náčiní k jídlu (lžíci, vidličku a nůž). Ježto poplatek určený za stravu daleko nestačí na krytí výloh, žádáme dobrodince o laskavé příspěvky na exercicie, které budtež laskavě zasílány na Sekretariát Sdružení katolické mládeže v Hradci Králové (Borromaeum), kamž zasílají se i přihlášky na exercicie.

Exercicie na Velehradě. 18.—22. července pro studenty 7. a 8. tř., 40 Kč. — 25.—29. července pro studenty 4.—6. tř., 40 Kč. — 1.—5. srpna pro studentky 40 Kč. — 27.—31. srpna pro akademiky, 50 Kč. — Přihlášky studentů na exercicie musí obsahovati jméno a třídu; na exercicie studentů 7. a 8. tř. se nepřijmou studenti z nižších tříd a nepřihlášení se vůbec nepřijímají. Všechny exercicie se konají v Stojanově.

Olomouc. Od 6. do 10. července pro studenty, 10. července jest ukončení spojené s poutí na Sv. Kopeček. Od 13. do 17. července pro studenty a jinochy (podle potřeby). Exercicie se konají v dominikánském klášteře v Olomouci. Poplatek činí 30 Kč.

Sv. Kopeček u Olomouce. Exercicie se budou konati koncem měsíce srpna pro členy Legio Angelica. Poplatek za ubytování a stravné 20 Kč. Připojte 1.—Kč ve známce na odpověď! Přihlášky přijímá: Rudolf Hauser, sekret. Exercičního hnutí, Olomouc-Hodolany.

Exercicie dívčího SSS v Plzni budou se konati ve dnech 2.—6. července v klášteře školských sester v Plzni. Poplatek 30 Kč. Ježto podařilo se nám získati za exercitátora vynikajícího řečníka d. p. P. Rebana z Č. Budějovic, vybízíme všechny studentky z okolí Plzně, aby využily této vzácné příležitosti a přišly mačerpati nových milostí pro

své duše. Přihlášky přijímá Sociální student. sdružení dívčí v Plzni, Náměstí Republiky (arciděkanství).

Cyrlometodějská hlídka

K sjednocovacím snahám mezi východem a západem.

Pokusy o sblížení řecké a latinské církve jsou zvl. v posledních padesáti letech velice živé. V minulém č. vzpomenuť cařihradský patriarcha Joachim IV. osobně již před svou volbou se dotazoval na jednotlivé body unie v Říme a jako patriarcha viděl ve spojení s Římem obcerstvení a oživení náboženského života východního.

Papežové poslední padesátky obraceli své zraký hojně k východu, jak chce ukázati aspoň stručně tento přehled. Papež Pius IX. zřídil ve své lásce k odtrženým církvím východním při Kongregaci de Propaganda Fide zvláštní sekci: »Kongregaci pro záležitosti východního obřadu«, aby tak východňané pozbyli strachu, že římská církev je chce latinisovati (6. I. 1862). Na všeobecný sněm vatikánský (1869-70) pozval oběžníkem i orientálce.

Sv. Otec Lev XIII. si právem dobyl titulu »slovanského otce«, »papeže východu«, pro otcovskou péči o východ. Založení nebo obnovení seminářů armenského, maronitského, řeckého a rumunského a okružní list »Grande munus« (Vznešený úkol, 1880) o sv. Cyrilu a Metoděu podnítily měrou nebývalou sjednocovací snahy. (V jeho duchu pracoval diakovský biskup Jos. Strossmayer.) V r. 1894 povolal do Říma katolické hodnostáře východní a encyklikou (20. VI. 94) zval k jednotě víry odloučené bratry, potvrzuje stará privilegia východních církví a jejich patriarchátů. V encyklice Orientalium dignitas (1894) vyjádřil základní stanovisko římské církve k orientální liturgii: všechny liturgie jsou stejně vzácné perly, žádná z nich není špatná. Sympatie Lvovy k vých. církvím šly tak daleko, že se úzkostlivě vyhýbal výrazům »schisma« a »schismatikové« a nahradil je slovy »odloučení bratří« a »dissidenti«.

Pius X. převzal protektorát nad řeckým klášteřem Grotto Fenrata u Říma, katolickým Rusům postoupil římský kostel San Lorenzo ai Monti, katol. Rumunům San Salvatori alli Capella, sjednoceným Řekům ustanovil biskupa a v Uhrách bydlící řečtí katol. dostali vlastní diecési. Slavnostně asistoval při pontifikální mši sv. melchitského patriarchy Cyrila VIII. a při ní v řecké řeči udělil požehnání Urbi et Orbi. Papežskou konstitucí u příležitosti jubilea sv. Jana Zlatoústého dovolil svatě přijímání často rozdávat a přijímati podle kteréhokoliv ritu. (1912.)

Za dunění válečných děl věnoval Benedikt XV. všemožnou péči arménskému národu, v Římě zřídil Erytrejskou kolej pro etiopský klerus a r. 1917 povýšil sekční Kongregaci pro vých. záležitosti na samostatnou Kongregaci pro Východní církev. Aby unijní a misijní práci pro východ zjednal kvalifikované síly, založil Východní ústav, jehož správu po dlouhá léta vedl zasloužilý biskup D'Herbigny. Řada prací vědeckých, vycházejí-

cích ve sbírce *Orientalia christiana*, probrala a odstranila nejednu nejasnost východní nebo západní bohovědy. Východní ústav uděluje doktorát východní theologie.

Hlavní body činnosti Pia XI. Achille Ratti byl zástupcem Apoštolské stolice v obnoveném státu polském a tam dobře poznal uniáty. Poznal tam i pravoslavi. Jeho apoštolský duch, jímž dýchají všechny jeho listy a zařízení, uplatnil se i na poli unionistickém. Srdečná slova pronesl r. 1923 při jubileu sv. Josafata, mučedníka unie (srv. č. 4 »Jitra«), k řecké církvi a uniátům, otcovsky zapřál do unijní práce i řeholní řády, na př. benediktiny a jezuity, dav jejich členům možnost přestoupiti na řeckoslovanský ritus. Řada klášterů sjednocených vznikla na východě, v Řecku, Palestině, četná sjednocení jednotlivých kněží s celými farnostmi. Jedenáctistoletému jubileu narození sv. Cyrila věnoval encykliku, provází apoštolským požehnáním jednání union. kongresu na Velehradě r. 1924, letošní kongres se těší zvláště jeho zájmu. Celý křesťanský svět sledoval jubilejní slavnosti nicejského koncilu r. 1925, při nichž se sloužily bohoslužby ve všech liturgiích, jichž se zúčastnil i papež a koncelebroval při nich. Pro ruské kandidáty kněžství založil v Římě ruskou kolej, utlačovaným a hladovějícím Rusům přináší jeho nouzová akce v prvních letech pontifikátu chléb a za krutého pronásledování pravoslavi jeho protesty a protesty katol. světa morální podporu. — Je těžko stručně popsat, co pro unii Pius XI. vykonal, toto aspoň pro počáteční informaci.

Af.

Před letošním union. kongresem (13.—17. VII.) je zařazen sjezd slovanských bohoslovců katol. (12.—13. VII.). Za řečníky jsou pozváni union. pracovníci dr. Grivec, Spáčil, Vilinskij, Jemelka a j. referenti. Bohoslovecké sjezdy byly vždy dostaveníčkem nejen bohoslovců, nýbrž i katol. akademiků. Čekáme vás i letos, akademici a studenti, že přijдете! Nebude to vyžadovati zvláštní finanční oběti, neboť před bohosloveckým je konference Ústředí katol. studentstva a po jejím absolvování a po menším exkursu vraťte se na Velehrad!

Řídí: Jindřich Maria Dlouhý.

K sociální otázce o misích.

Jednou z otázek, jež získaly velmi živý zájem v dnešní společnosti, jest otázka sociální. Dříve nebylo pro ni tolik zájmu jako dnes, kdy proniká jako mohutná vlna celým světem.

Byla doba, kdy sociální otázky nebylo. Jakmile však poměry životní staly se komplikovanějšími, tu se objevuje sociální otázka. Čím více se blížíme k našemu věku, tím i ona nabývá nových forem a stává se složitější. Změna světových poměrů opět postavila sociální otázku do jiného světla. Sociální otázka, jakožto jedna z neaktuálnějších otázek naší doby, jest studována po celém světě, misijní území nevyjímajíc. V oblastech misijních jeví se tato otázka docela jinač, než v kterémkoli jiném území; nemůže býti pozorována s těch hledisek, jako v jiných krajinách. V misijním

území civilisace dosáhla plného rozvoje, v oblasti kde misie není, jen velice pomalým tempem pokračuje civilisace. Barbarismus existuje ještě v mnohých zřízeních a zvycích domorodců. Nutno připomenouti, že hospodářský režim, rozvoj průmyslu a okolnosti rázu politického dodávají sociální otázce speciální charakter.

Sociální život domorodců v mnohých územích misijních jest bídný.

Otroctví, nucená práce, polygamie, soc. postavení ženy a dětí, toť několik rysů, charakterisujících sociální otázku o misích. K tomu nutno připočísti ještě mnohdy nedostatek hygienických opatření a lékařské péče, čímž si vysvětlíme vysoké číslo úmrtnosti domorodců (zejména v Africe).

Jest patrné, že sociální problém v misích jest složitým zjevem, jemuž misionář musí věnovati náležitou pozornost. Jemu nemůže býti lhostejno, v jakých poměrech žijí jeho domorodci. Misionář musí se snažiti, aby ony rozličné zjevy, vytvářející sociální otázku o misijním území, byly správně řešeny, neboť od toho také závisí jeho vlastní misijní působení. Sociální otázka jest v podstatě otázkou mravní; jest to mravní zákon, který upravuje vztahy mezi bělochy a domorodci, mezi členy rodiny a pod. Jest to zákon lásky a spravedlnosti, který káže pečovati o ubohé a ponížené; jest to zákon našeho sv. náboženství. Tudíž misionář musí tento zákon hájiti a pracovati k tomu, aby byl plněn. Misionář musí míti na zřeteli vedle otázek spirituálních i otázky povahy materiální svých domorodců. Náboženství Kristovo, náboženství to sociální spravedlnosti a lásky, jehož on jest hlasatelem, káže mu, aby vždy hájil práva, zastával se domorodců proti nenasytým kolonizátorům, aby hlásal mír atd.

Veškeré jednání misionáře provázející jeho vlastní misijní činnost, musí vésti u domorodců k vědomí, že misionář to s nimi dobře smýšlí, že pracuje o jejich blaho tělesné i duševní, že není z rodu jejich utiskovatelů.

Sociální otázka jest integrující částí misijního apoštolátu. Sociální poměry života domorodců jsou v přímém poměru k úspěšné činnosti misijní.

Proto misionář snaží se, aby podle svých možností a podle okolností co nejlépe upravil sociální život domorodců. (Pečuje o zdraví jejich, zakládá nalezince, útulky pro choré a staré lidi, vštěpuje lásku k práci, k zemi rodné, učí domorodce rozličným pracem; kde existuje průmysl, zakládá odborné školy — pracuje k zlepšení poměru dělnictva atd.). Tím vším dobývá si srdci domorodců odměňujících se jemu naprostou věrností a oddaností. Práce misionářů na poli sociálním jest zejména dnes velmi důležitá, neboť zadržuje vlnu nebezpečí bolševismu. Za cenu životních obětí, zklamání a někdy i heroické smrti, misionáři pracují o rozšíření ideálu lásky křesťanské a sociální spravedlnosti, které jediné jsou a budou základem požehnaného vývoje lidské společnosti. Jak krásné jest poslání misionářů; ze všech nejkrásnější.

Jindř. Maria Dlouhý:

Vážné slovo!

Konče misijní hlídku v letošním »Jitru«, pokládám za nutné promluvit několik slov, adresovaných všem těm, kteří mají dobrou vůli pro misie něco učiniti.

Snažil jsem se, abych touto hlídkou burcoval zájem o misie mezi katol. studentstvem. U mnohých, bohužel, byla přijata chladně. Přál bych si,

aby dá-li Bůh v příštím roce, bude-li hlídka za-vedena, nalezla většího pochopení u studentstva a aby pomáhala tvořit u nás kádr misijních pracovníků.

Vás pak studentky a studenti, kteří v příštím roce nastoupíte učitelskou dráhu, prosím, abyste podle možností zasévali sítě lásky k misím do dětských duší. Bůh Vás posiluj a šťastně veď, abyste zůstali vždy věrni ideálům Kristovým.

...

Kam o prázdninách?

S blížícími se prázdninami vedle těžkých starostí studentek i studentů z »perných dnů« školních plní jejich duše touha po radostné volnosti, nedočkavá touha po okamžiku, kdy budou moci svým knihám dát dvouměsíční »odpočinek« — třebaš tu a tam úmysly a předsevzty byly všeli- jak dobře míněny.

Katolická studentka především postará se o prázdniny své duše. Očistí, rozjasní a osvěží ji v několikadenním exercičním mlčení. První chvíle volnosti a radosti nechť patří Bohu! Po desetiměsíčním pachtění po vědomostech po- přejte, studentky, duši poznání a obcování s Nejkrásnějším, s Bohem! Celé prázdniny budou jas- nou ozvěnou dobře vykonaných exercicií.

Kam tedy o prázdninách? Na exercicie nej- dříve!

SSS dívčí v Brně a v Plzni pořádají pro studentky exercicie, k nimž připojen bude pracovní den studentek.

Brněnské sdružení zvolilo pro ně velmi krásný, tichý, k rozjímání v exercicích jako stvořený klášter v Předklášteří u Tišnova. Exerčitátorem dp. prof. D. Pecka. Exercicie ko- nají se ve dnech 7.—11. července. Poslední den věnován »pracovnímu dnu studentek«. Poplatek 15 Kč denně. Hlavně sdružení z východních Čech (Chrudim, Kutná Hora, Pardubice) přihlašte se k účasti, aby co nejvíce mladých dívčích srdcí mohlo se vroucně a s nadšením modlit v prosto- rách historicky památného chrámu: »Credo in unum Deum«, jak si kolegyne z Brna vřele pře- jí.

Přihlášky řiďte na: SSS dívčí, Brno, Koliště 5.

Druhý kurs, hlavně pro jihozápadní Čechy, bu- de v Plzni ve dnech 2.—6. července v klášteře Školských sester. V milé klášterní budově na břehu Mže sejdou se studentky z »černé Plzně« a z pošumavských i jihočeských měst, aby duši posílily, aby vždy ve všem vytrvala věrna Kristu. Exerčitátorem dp. P. Karel Rebam, C. Ss. R.

Poplatek za celé exercicie 30 Kč.

Poslední den po ukončení exercicií sv. pří- jímáním vyplněn poutí k mariánské kapliče v le- sích v Kyjově u Plzně s referátem kulturně- sociálním: »Katolická studentka a její budoucí povolání«.

Přihlášky řiďte na: SSS dívčí, Plzeň, arcidě- kanství. (Použijte jízdních výhod ve skupinách!)

Studentky, rozhodněte se brzy! V obou místech najdete sesterská srdce, která by vám ráda při- pravila takový svátek duše, na který se neza- pomíná!

M. Skuhrovcová, předsedkyně Dívčí sekce.

Dívky, na shledanou všichni na Velehradě!

Katolickým studentkám.

Toužebně očekávaný časopis »Jitro« přišel. S jakou radostí pročítáme řádek za řádkem a sledujeme studentské hnutí. Docházíme k »Dívčí hlídce«. Jsme zklamáni její stručeností. Je to smutné, že my, studentky, ač chceme být ve všem rovny studentům, nedovedeme vzbudit zájem o svoji činnost, ani toho místa v časopise neumíme vždy dobře využít. Je vyhrazeno pouze nám; zde máme pojednávat o svých otázkách. Což nemá- me tolik zájmu, anebo nechceme mít, poněvadž to stojí nějakou tu obět a potřebuje čisté nadše- ní pro věc svatou? Jak pracují studenti? Podí- vejme se na jejich činnost v katolickém hnutí. Čeho již dosáhli svou houževnatou vůlí, svým přesvědčením.

A my máme zůstat pozadu? To ne — nikdy ne! Je nás dost, ale musíme se spojit a pracovat spo- lečně. Je nutno, aby se život katolické studentky jinak utvářel. Čím v sobě vypěstovat uvědomění vážnosti doby, v níž žije dnešní dívka? Musíme se postavit na stráž, čelit velkém nebezpečí, jež nám vzniká hlavně tiskem. Dívky, co čtete? Pra- žanku, Hvězdu, Modrou a Červenou knihovnu? A co hudba? Pěstujete radioalbum, »šlágry«? Necítíte jedovatý dech toho všeho? Snad ani ne- chápeme, že se tím stavíme do řad nepřátel, kteří to pozorují se škodolibou radostí. Snad by nás starší odsoudili, ale všechna vina není jen v nás, ač bychom si mnohdy měly upřímně říci: »Mea culpa«. Potřebujeme někoho, kdo by nás vedl, kdo by mezi námi obětavě pracoval a dovedl nám vlit i do žil nadšení, abychom snáze zdolaly ná- strahy, které často bývají skryty dívčímu zraku.

Studenti jsou na tom mnohem lépe; dopraco- vali se svého určitého stanoviska. Přejeme jim to- ho a vyprošujeme jim na Bohu síly, aby dospěli k vítězství. A ten Bůh, který sílí a sílí je, dá sílu i nám.

SSSd Praha XII.

Úvaha před sjezdem.

Jest chvalně známým a starobylým obyčejem průřezných funkcionářů, aby se na konci správn- ho období alespoň formálně rozloučili se svým »úřadem a stádcem« jim svěřeným, když v hloubi srdce chovají choutky ve funkci setrvati, anebo dokonce po očku šilhají po funkci vyšší. Bylo by pro mne i pro ostatní neb alespoň větši- nu členů Ústředí, jak doufám, předčasným loučiti se se započatou prací, která znamenala vybudo- vání základních pilířů pro nové, chcete-li lepší, situace našeho hnutí. Tím není ještě řečeno, že bychom snad chovali jakési choutky v hloubi srdce nebo po něčem šilhali. Byla by to při nej- menším příliš raná domýšlivost, neboť nelze před- vidati, jak nad námi dopadne soud publika naší valné hromady. To, že máme jakési vnitřní uspo- kojení dobře dle svých sil a schopností vykonané práce, nemusí se zdáti úplně správným našemu sjezdu. Ale ovšem: nevyzpytatelné jsou cesty Pá- ně! Chceme však uvolnit místo čerstvým silám. Nám pak »vysloužilcům« zůstane víceméně věč- ná úloha záložníků v jednotlivých oborech, kde práce letošního roku naléhavě volala po zapraco-

vaných a iniciativních silách. Nebylo však dosud tradice práce ani zkušeností v odborech, na něž se v minulých letech až osudně zapomínalo. Mluví o jakémisi faktickém pracovním triumvirátu v samotném výboru, bylo by zbytečným roztrpčováním, se zřetelem na osobní sebevědomí, ne-li ješitnost. Záloha ochotných a iniciativních pracovníků, byť i na pohled na místech subalterních, mohla by býti pravou rukou ústředního výboru. To nám letos hodně scházelo. Mimoto dlouholeté přehřívání funkcionářů na těchže místech a marivá kumulace funkcí jsou dle nabytých zkušeností zjevy nezdravé.

Bude však dostatek oněch nových, svěžích a schopných sil? A těm nutno připomenouti jedno: Práce v Ústředí je spojena nejen s radostmi (ty jsou individuální), ale i s trpkostmi (ty mohou platiti všeobecně) a to takovými, že jsou s to zvrtnouti sebelepší úmysly mladistvého nadšení; nutno ale vytrvat až do konce za každou cenu! Rok se zdá někdy velmi dlouhou dobou!

To bylo záhodno říci úvodem a jaksi k tomu zastaralému způsobu »loučení«, které není v tomto případě tak těžká věc.

Uzavírá se také tímto číslem »Organisační hlídka Jitra« a také zde nutno připojiti několik slov. Slyšel jsem sem tam, i na vánočních kursech stesky na org. hlídku. Na druhé straně, ale musím přiznati, že i mnoho uznání a ocenění jejího významu a to nejen od lidí, kteří jsou spjati s naším hnutím, ale i od těch, kteří stojí opodál a je se zájmem sledují. Snažil jsem se vésti hlídku tak, aby byla okénkem jasného pohledu do života, jednak centrální instituce Ústředí, jednak i do života našich čilých sdružení. Podtrhuji slovo čilých. Jsou dva druhy čilých sdružení: Někteří pracují a také nám o tom napíší, jiní také pracují, ale nic o tom nenapíší, nechtějí nebo konečně snad ani neumějí. U ostatních nelze mluvit ani o »nečilosti« — to jsou spíše uměle udržované a balsamované mrtvoly. Ale i pro ty musí jednou nastati den vzkříšení. Na štěstí není jich ani deset.

Organisační hlídka má také úkol organisačně-výchovný a zprávy o činnosti jedné sdružení mohou býti dobrým vzorem pro práci ve sdruženích jiných. Výtky proti ní jsou liché! Jen by si bylo přáti, aby všechna sdružení do ní přispívala.

A nyní se ještě obracím k těm, kteří čtou tyto řádky, hodlají se zúčastniti příštího sjezdu na Velehradě 9. a 10. července. Budeme mít poněkud větší nároky na delegáty sdružení a proto vysílejte jen lidi spolehlivé, kteří mohou se zájmem všechna důležitá jednání sledovati a jich se také činně zúčastniti. Bude zasedání v jednotlivých sekcích (sobota 9. VII. o 2. hod. odpoled.), kde budou řešeny otázky rázu speciálního (tiskové, kulturní, dívčí sekce, sociální a pod.). Proto alespoň delegáti necht' přijedou na Velehrad dříve. Bližší bude ještě sděleno oběžníky. **Přiveďte všichni své duchovní rádcy**, aby i tito se poznali a projednali ožehavé otázky svého společného důležitého úkolu ve Sdruženích. P. Daňha se o náměty jistě dobře postará!

Debatu a věcnou kritiku vítáme, ale předem důrazně připomínáme, že osobní nájezdy se nepřipustí. Ten, kdo pro hnutí nepracoval, nemá práva kritiky! Vítáme jen kritiku konstruktivní! Na valné hromadě se nesmí opakovati scény loňské valné hromady v Opavě! Vše problematické

se vyřídí již na pracovní konferenci, ale jen formou slušnou a bez osobních zatrpklostí.

Valné hromadě přineste nové náměty!

Na shledanou na Velehradě!

Al. Jaroš,

I. tajemník ÚKSČs.

Upozorňuje se...!

I. Dotazníky s přesnými údaji odešlete co nejdříve do Ústředí. Rovněž tak jednatelelské zprávy! Ústředí, jak bylo oznámeno, vydá výroční zprávu o činnosti celého hnutí a potřebuje již velmi nutně materiál ku zpracování, což se může státi jedině na základě řádně vyplněných a včas odeslaných dotazníků a jednatelelských zpráv. Jednejte rychle! Za neuveřejnění opožděných zpráv nepřejímáme odpovědnosti!

II. Upozorňujeme naše ochotníky na studentskou akademii při sjezdu na Velehradě. Připravte si vhodná programová čísla: sólové výstupy zpěvní i hudební, recitace, sbory, voice-band a pod. Účinkující necht' se předem přihlásí v Ústředí a oznámí zároveň podrobněji, čím hodlají přispěti k obohacení programu.

III. Delegáti dostaví se na Velehrad povinně již v pátek 8. července, aby se mohli zúčastniti celého jednání.

Všichni hosté i z řad studentstva dosud neorganizovaného jsou srdečně vítáni!

Tajemník.

Pouti katolického studentstva v květnu 1932.

Není možno představit si krásnějšího zahájení naší květnové akce: Katolickou akci! Projevy a pastýřské listy československého episkopátu promluví po prvé v dějinách hnutí studentského do srdcí naší veřejnosti, která jistě nezůstane vlažnou. A s jakým nadšením a zápalem sjíždělo se studentstvo na posvátných místech naší vlasti, aby manifestovalo lásku svého mládí a oddanost svého srdce Královně Máje, když dostalo se mu ocenění jeho snah a povzbuzení k další práci z úst jeho duchovních vůdců.

Ve Staré Boleslavi přes 250 studentů a studentek, převážnou většinou z Prahy, z Kolína, Kutné Hory a Pardubic se dostavily aspoň delegace, na Římově u Čes. Budějovic na 200 účastníků, z nichž bylo 150 studentů, na Hostýně na 500 účastníků, z nichž bylo 250 studentů. Na všech těchto místech byly uspořádány improvizované studentské »tábory«. Ve Staré Boleslavi zahájil tábor předseda Ústředí JUC. Zavádil a po něm promluvil JUC. Hořina, předseda ČLA, J. M. kanovník Málek, Dr. Hronek a P. Daňha.

Předcházel mše sv., celebrotaná dp. P. drem Urbanem, duch. rádcem ČLA., v kryptě kostela sv. Kosmy a Damiána na »Umučení sv. Václava«. Hluboce založenou promluvu pronesl též P. Urban. Většina přistoupila ke Stolu Páně. Odpoledne zasazena byla v mariánském chrámu P. pamětní bronzová deska.

Na Sv. Hostýně složil mši sv. J. M. kanovník Híkl a před ní pronesl nadšené kázání vldp. P. Chýlek z Přerova. Po bohoslužbách zahájil studentské sněmování zástupce Ústředí prof. C. Václav Černý a po něm promluví před pěti sty posluchači: Superior P. Stork, P. A. Čáp, p. učitel Hlaváček, prof. Číp. a Klimek z Val. Meziříčí,

(přivedli 70 nových studentů) a p. Solař za katolickou Omladinu.

Tak i na Římově po bohoslužbách zahájen tábor pod širým nebem, na němž promluvili ke studentstvu vldpp.: P. Reban a P. Smitka. Za Ústředí pronesl projev kol. JUC. Bruna.

Na posvátném Velehradě shromáždilo se přes 150 studentů moravskoslováckých. Mši svatou sloužil dp. P. Jos. Hobeš, S. J., rektor Papežské koleje a kázání pronesl duchovní rádce ASS Uh. Hradiště dp. P. dr. Mikulka. Po bohoslužbách, při nichž přistoupili studenti ke Stolu Páně, konala se improvizovaná schůze, na níž promluvili: druhý místopředseda ÚKSČs. IngC. František Hradil, dp. P. Habeš o exerciciích na Velehradě, dp. R. Drábek, duch. rádce SSS Uh. Hradiště a j. Účastníci si slíbili, že katolické studentstvo z Moravského Slovácka vykoná tuto pout každoročně.

Na Svatý Kopeček vykonalo svou pout SSSd. Řepčín a SSSm. Olomouc. Účastníků bylo asi 120. I tato pout měla krásný průběh. Pout trebičského studentstva k Matce Boží do Příbyslavic, stala se manifestací veškeré katolické mládeže ze západní Moravy. Manifestace konána v dohodě s Katolickou Akcí, jejíž předseda vdp. arcikněz P. A. Trávníček velmi vyšel studentům vstříc. Činně se zúčastnili tito důstojní pánové: P. Hudeček, duchovní rádce SSS Třebíč, který celebroid slavnou mši sv., P. Prát, P. Ševčík a P. Zdražil. Všichni účastníci vykonali sv. přijímání. Kázání pronesl příbyslavský pan farář. Mohutným dojmem působila **společná modlitba 400 mladých srdcí za rozvoj hnutí katolického studentstva.**

O pouti brněnského studentstva na Vranov je referováno na jiném místě.

Pout do Malých Svatoňovic, velmi slabě navštívená, ukázala, že zápal a nadšení nutno ještě korigovat klidnou rozvahou. Sdružení, pout pořádající (SSS Hradec Králové) se také včas s Ústředím nedohodlo. Přes to se ujal obětavě duchovního vedení ndp. kanovník Mšgre Černý.

Závěrečná pout na Svaté Hoře v den Božího Těla dne 26. května byla opět mohutnou manifestací pražského studentstva středoškolského i vysokoškolského. Zúčastnila se též obě sdružení plzeňská. Účastníky, kteří přijeli z Prahy v autokarech, uvítalo slavnostním způsobem duchovenstvo z řádu Redemptoristů. Ani ministrantská »kapela« nechyběla. Při mši sv., kterou měl dp. P. Daňha, duchovní rádce ÚKSČs., přistoupilo 120 účastníků ke sv. přijímání. Po 11. hodině uspořádán studentský tábor v zahradě Katolického domu v Příbrami, na němž po předsedovi Ústředí promluvil dr. J. Krlín o ideových směrech ve studentstvu dřívějším a dnešním. Odpoledne ve svatyni svatohorské kázal dp. P. dr. Urban na téma: »Inteligent a úcta mariánská«, nato následoval svatohorský Zdravas a **zasvěcení katolického studentstva Panně Marii.**

Nemůžeme zde uvést všechny podniky a akce měsíce května, myslíme však, že ve zduřené těchto nezapomenutelných poutí, z nichž vzešlo mnoho nového nadšení, se zrcadlí dobrý výsledek »května katolickému studentstvu«. Všechny pouti se zúčastnilo na 1500 studentů, nepočítaje ostatní účastníky z řad našich přátel. Budiž nám květen 1932 výzvou i pro léta budoucí! Jš.

Katolické studentstvo vysokých škol pražských pořádalo 3. června na Slovanském Ostrově v malém sále velkou manifestační schůzi proti atheis-

mu, šířenému dnes soustavně a programově hlavně komunistickou stranou a různými frakcemi socialistických stran. Schůze byla svolána též na přímý rozkaz sv. Otce, který ve své poslední encyklice »Charitate Christi compulsi« řeší právě otázku soustavné atheisace. O obsahu encykliky obsírně promluvil šéfredaktor »Lidových listů« JUDr. Josef Doležal. O poměrech studentských promluvil předseda ČLA JUC. Mil. Hořina. V obsažné a imponující řeči krásně vysvětlil ideové proudy v dnešním studentstvu, které se staví ve dva tábory. S Bohem a proti Bohu. Indiferentních již téměř není a vbrzku vůbec nebude. Boj tu nastává vážný a odpovědný. Katolické studentstvo věří, že bude jejich vítězství, nutno však proti akci atheismu bojovati akcí katolickou. O důsledcích atheismu ve společnosti, ve veřejnosti, v úřadech a vůbec v praxi promluvil místopředseda ÚKSČs PhC. Alois Šnévajs. Za mladou generaci promluvil RNC. J. Talacko, za SKM tajemník Janoušek a za sbory ofensorů zemský přisedící Zelenka. Za universitní profesory a duchovenstvo J. Spec. prof. dr. Kudrnovský, děkan theologické fakulty. Ze schůze, již řídil a zakončil předseda ÚKSČs, JUC. Emil Zavadil, byly zaslány pozdravné přípisové a projevy důvěry a oddanosti Sv. Otci a československému episkopátu. Tímto slavnostním projevem byla jaksi veřejně a dokumentárně zakončena akce: Květen katol. studentstvu.

Pamětní deska ve St. Boleslavi.

Ve St. Boleslavi byla zasazena pamětní bronzová deska se jmény všech Sdružení v ÚKSČs organizovaných. V pravém horním rohu jest připevněn zvětšený odznak ČLA se svatováclavskou korunou, provedený v načervenalé mědi, v levém rohu stylisovaná moravská orlice s křížem — odznak Moravy. Nápis: »**Květen 1932 — Máti staroboleslavská — žehnej — našemu studentstvu. — Svatý Václave — nedej zahynouti nám ni budoucím. — Ústředí katolického studentstva čsl.**« — Pak následují akademické spolky, bohoslovecké Jednoty a Sdružení v abecedním pořadí. Byly to slavnostní okamžiky, které prožívali naši studenti a studentky ve St. Boleslavi dne 5. května, v den zahájení květnové propagace!

Odpoledne ve 3/2 hod. odebral se imponantní průvod, v němž čtyři ligisti nesli na květy vyzdobených nosítkách pamětní desku do svatyně mariánské, kde poutníky uvítal dp. rektor P. Loula. Nato předseda Ústředí JUC. E. Zavadil odevzdal desku správě svatyně a slíbil jménem studentstva, že toto zůstane vždy věrno Církvi a národu pod vedením P. Marie a sv. Václava. Slavnostní kázání, v němž zdůraznil význam právě prožívaných okamžiků, měl P. Daňha, duchovní rádce ÚKSČs. Desku posvětil ndp. kanovník Málek, načež bylo uděleno sv. požehnání.

Kovová deska v mariánské svatyni staroboleslavské bude hlásati na věčnou paměť »Květen katolickému studentstvu 1932«. T.

Závěrečná schůzka s bratry Slováky.

Jednání členů výboru Ústředí a Ústředí obou studentských organizací se skončilo. Pracovní konference a valná hromada rozhodne o tom, zda stane se skutkem sen předcházejících generací, aby vytvořena byla Ústřední rada katolického studentstva v ČSR., pražský ústřední orgán katolického studentstva. V závěrečné schůz-

ce, konané dne 29. května t. r. o 2. hod. odpoledne v Brně u příležitosti valné hromady »Moravana« v Sušilově koleji došlo ještě k změnám od původního návrhu. Podstatná změna týká se názvu pražského Ústředí, které má být nyní Ústředím katolického studentstva českého, nikoliv, jak dříve oznámeno, Ústředím působnosti pro zemi Českou a Moravsko-slezskou. Návrh stanov, podaných Ústředím, byl pak schválen a podepsán za Ústředie kol. JUC. Fr. Galanem a drem Falatkem, za Ústředí kol. Č. Zavadilem a zapřením státní hymny byla tato závěrečná schůzka skončena.

Jednání s bratry Slováky bude zvláštním bodem na pracovní konferenci, nač upozorňujeme všechny delegáty. 11.—

SSS Hradec Králové. Celková činnost proti letům minulým byla letos čilejší. Valná hromada byla vykonána již 13. září 1931. Svatováclavské jubileum jsme oslavili výpravnou Valouškovou hrou: Svatý Václav, jež měla úspěch morální i finanční. 29. listopadu se hráli žáci nižších tříd Branaldovu pohádku se zpěvy: Český Vašek a smutná princezna. Týden nato byla tradiční mikulášská zábava. Velká péče byla věnována Mikulášskému daru a sebráno 400 Kč. — Pracovního kursu v Hradci Králové se před vánocemi zúčastnilo na 40 členů. — Od ledna se konaly každý týden apologetické kroužky střídavě, jednou pro vyšší a jednou nižší třídy, za obětavého vedení našeho duchov. rádce vldp. kanovníka J. Černého. S dobrým úspěchem se setkala v únoru výstava amatérských fotografií, jež byla prvním dokumentárním výsledkem amatérského kroužku fotografického. Nato uspořádána exkurse do »Fotochemy«. Po důkladné přípravě ve třech přednáškách vldp. kanov. J. Černého přistoupili všichni členové společně 13. března k velikonočnímu sv. přijímání. Týž den večer byla uspořádána pěvecko-hudební akademie. — Ping-pongového turnaje 10. IV se zúčastnilo 16 členů a byly rozděleny 4 ceny. Květnovou propagaci katol. studentstva jsme zahájili dvěma podniky. Byl sehraán divadelní kus se zpěvy: Pohádka jarního večera, při němž účinkoval studentský orchestr, řízený vldp. P. Svobodou. Pouti do Svatoňovic se zúčastnilo 8 členů za vedení vldp. kanovníka J. Černého. — Nyní je zase na programu hlavně sport. Čítárna SSS, umístěná v Boromeu, má 11 časopisů a 7 exemplářů novin. Na 5. června se připravuje abiturientský večírek s programem a tancem. Účelem naší činnosti bylo seznámiti veřejnost s našimi snahami, abychom tak získali nové a nové členy do našich řad. —an.

SSSd Řepčín-Olomouc.

Školní rok se chýlí ke konci a my pomýšlíme na odchod z řepčinského SSS. Obracíme se v duchu zpět a myslím, že nebudeme mnoho domýšlivé, když s uspokojením pohlédneme na svoji letošní činnost. Kdysi jsme živořily, ale dnes žijeme! Schůze byly měsíční a byly navštěvovány i nečlenkami, z nichž mnohým se u nás tak líbilo, že rozmnožily naše řady, takže jsme letos dosáhly maxima jak v počtu členek 95, tak v počtu odběratelek »Jitra« 93.

Nebudete se asi diviti, proč o letošní činnost byl takový zájem, když se dovíte následující:

Na první schůzi promluvil k nám předseda ÚKSČ pan Zavadil procitěnými slovy o programu katolického studentstva. Program tento vidí v povznesení národa ve znamení víry.

Na druhé schůzi nezapomenutelná promluva veledp. dra Silv. Brait. Jen ten, kdo zná onoho ideálního kazatele dovede si vysvětliti bouřlivý potlesk za slova, kterými se snažil osvětliti nám pojem církve. Je to shromáždění těch, kteří žijí v Kristu. Záleží na vzájemném předávání darů a přelévání obtíží. Je pravdou, která osvěcuje, obohacuje mystickými statky, unáší proudem lásky, je životem, který se chce věčně rozmnožovat. Jen tu se může osobnost vyžít v pravém slova smyslu. Přednáška byla tak plná, že je těžko několika body ji vystihnouti.

Třetí schůzi navštívil p. dr. Kostík, který plně výstižnými slovy nás seznámil s otázkou hýbající dnes světem — hospodářskou krizí — jejíž příčinu vidí v zaměnění cíle věčného s cílem pozemským. Uvedl citáty z encyklik papežů Benedikta XV. a Pia XI., a končí projevem, že jen katolicismus svými vykrystalizovanými zásadami může lidstvo zachrániti.

Na čtvrté schůzi přednášel důst. pán P. Jemelka. Poučil nás o založení Apoštolátu sv. Cyrilla a Metoděje. O jeho zakladateli, nezapomenutelném p. arcibiskupu Stojanovi, promluvil tak dojemně, že jsme slzely s ním. Vysvětlil nám původ a jméno Apoštolátu a jeho program: Pracovati dále v práci započaté sv. Cyrilem a Metodějem! Za tím účelem se staví exerciční domy, vysílají se do světa misionáři, pečují se o chudé kostely, usiluje se o slovanský unionismus. Na konci této přednášky srdečně nás zval na unionistický sjezd na Velehrad na dny 16.—17. července.

Pátá schůze byla omezena jen na náš malý domácí program, neboť jsme radostně vítaly nového duchovního rádce — p. profesora Klevetu — který se ochotně a laskavě ujal vedení našeho SSS a hned na šesté schůzi přednášel nám o Palestině, kde sám 2 roky studoval. Zmínil se o ní postránci historické a kulturní. Zájem nás všech zvýšil tím, že svoje vypravování doprovázel pohlednicemi.

Na sedmé schůzi — dik naší obětavé kolegyni předsedkyni Kubičkové — přednášel p. dr. Taulber o otázce, která nás, budoucí učitelky, velice zajímala, o moderních pedagogických směrech.

Na osmé schůzi nás navštívil p. učitel Hrbáček, redaktor Věstníku katol. učitelstva, který měl příležitostnou přednášku k našemu budoucímu povolání učitelskému. Přednášku dokládal konkrétními příklady ze své učitelské praxe.

Devátá schůze byla valnou hromadou, kterou zahájila kolegyně Kubičková a přivítala našeho hosta, předsedu kolegu Zavadila, který promluvil »O hodnotě mládeže«. Další pořad schůze byl jako každé jiné valné hromady: Volba nového výboru — u nás aklamací, odstoupení starého a volné návrhy. Přednášky jistě všechny zasluhují zvýšeného zájmu a pozornosti. Vřele děkujeme všem těm, kteří naše SSS navštívili a tak poučná a zajímavá slova ukládali do našich srdcí. Živá je také naše činnost sociální. Výborových schůzí bylo 14. Pracovních kursů se zúčastnilo celkem 6 členek. Květnová propagace studentstva byla zahájena poutí (na Svatý Kopeček) členek i nečlenek v počtu 180 a třemi delegátkami na Sv. Hostýně.

Letos jsme se tedy činily, ovšem za vedení obětavé a nadšené kolegyně Kubičkové a doufáme, že život tak mnohoslibně započatý bude se dále rozvíjeti za předsednictví kolegyně Hájkové, což opravdu ze srdce těm mladším přejeme.

Ze Sociálního stud. sdružení mužského v Plzni.

Akce »Květen katolickému studentstvu« byla námi pochopena jako snaha o překlenutí a odstranění onoho chladného mezájmu vůči katol. studentstvu se strany širší veřejnosti. Proto jsme se pokusili aspoň trochu informovat katolíky plzeňské o organizaci a úkolech katolického studentstva a snažili jsme se vzbudit více zájmu pro apoštolát studentských duší.

Za tím účelem uspořádali jsme 6. května veřejnou přednášku P. Methoda Klementa OSB na téma: »**Katolický student a dnešní doba**«. Přednáška byla čteně navštívena a byla neobyčejně zajímavá. P. Klement svým obvyklým způsobem, jenž tolik dovede podmaňovati, mluvil o povinnostech katolického studenta v dnešní době a zmínil se také o nebezpečí komunismu, jenž dnes nejvíce ohrožuje zájmy křesťanství a proti němuž nutno bojovati ze všech sil. Dotkl se všech časových otázek, jež se týkají též katolického studentstva, a probral ve své přednášce i některé vhodné kapitoly z národního hospodářství. Tím dobře ukázal P. Method Klement, že mu záleží na studentech a že je má rád a že dovede pro ně pracovat; jeho slova, že není katolického studentstva, nesmí se proto brát jako ironie nebo urážka, nýbrž jako oprávněná bolest kněze, jenž sice ví, že jsou katolíci studenti v slovech a na papíře, ale nejsou většinou v životě praktickém.

Jako druhý bod květnové akce vydali jsme zvláštní samostatnou studentskou přílohu v katol. týdeníku plzeňském »Český západ« v čísle z 12. května. Příloha, jež měla název »Květen katolickému studentstvu«, měla tento obsah: 1. V Z.: Úvodem; 2. P. Josef Resl: Naším milým studentům; 3. Antonín Havelka, arciděkan a duchov. ráce SSS v Plzni: Co chci od katolického studentstva; 4. Českoslovenští biskupové pro katolické studentstvo; 5. Bohoslovec Václav Zima: Spolupráce se studenty: příkaz doby.

Zároveň jsme dali do onoho čísla delší propagační zprávu o exerciciích, jež budeme pořádati, a stručné svolání k plzeňským studentům a studentkám, aby vstoupili do SSS, — a přeložili jsme též propagační letáky, jež vydalo Ústředí.

Květnovou akci zakončili jsme 26. května, kdy jsme se zúčastnili závěrečné manifestace katol. studentstva na Sv. Hoře. A jako poslední bod nutno uvést exercicie, které budeme pořádati ve dnech 29. června — 3. července t. r. za velmi nízký poplatek 20 Kč. Upozorňujeme tímto západočeské studenty, aby se včas přihlásili na adresu: Sociální stud. sdružení mužské v Plzni, Náměstí republiky 35 (arciděk. úřad), a své příznivce prosíme o podporu. Tak zakončíme tento rok a máme v úmyslu příští rok pracovati ještě houževnatěji a intenzivněji. Vidíme, že je třeba, abychom pořáдали více přednášek, abychom pracovali v katolické charitě, jež v Plzni velmi dobře se rozvíjí a působí, abychom každoročně pořáдали exercicie a získali více členů. To vše a četné jiné úkoly ještě na nás čekají a je na nás, abychom je provedli cele a důsledně. Budeme-li pracovati, bude Pán Bůh s námi, bude nám pomáhati a s touto nadějí vstupujeme radostně do nového roku, jenž musí býti rokem pilné a svědomité práce.

Z dívčího SSS v Plzni. Sociál. student. sdružení dívčí v Plzni pořádalo dne 10. dubna akademii v klášteře školských sester. Za vzácné pomoci ctihodných sestřiček plzeňských, které

s obětavostí vpravdě řeholní ujal se řízení celé akademie a nacvičily nejkrásnější čísla programu, podařilo se vytvořit pěkný celek, který vším právem upoutal obecenstvo. Ovšem, že nejlépe se líbili malí černouškové z »dálne Afriky«, kteří přijeli se podívat na své bílé bratry. S roztomilou mimikou provázeli černouškové svůj zpěv, takže obecenstvo bylo jimi nadšeno. Neméně zaujaly posluchačstvo »Studentky«, které s pravou veselostí studentek sehrály svůj výstup. Neří možno popsati zde všechna čísla, ježto program byl značně dlouhý. Směle můžeme však tvrditi, že nebylo jediného čísla, které by se bylo nelíbilo. Pravdivost toho dokázána jest již tím, že akademie musila být opakována 24. dubna. a pak hned nato ve středu 27. dubna. A poněvadž hlásí se stále ještě nové obecenstvo, bude nutno na četné žádosti opakovati ji i po čtvrté.

Jsme rády, že tak zdařil se náš podnik. Ovšem jsme povinny díkem za zdar akademie především našemu vzácnému duchovnímu rádcí p. arciděkanovi Ant. Havelkovi, který ve svých proslovích upozornil plzeň. katolíky na SSS. Též velkým díkem zavázány jsme ctihod. sestřičkám. Tím větší je však naše naděje, že s pomocí těchto našich vzácných příznivců zdaří se nám v budoucnu každý náš podnik.

A. P. z Plzně.

Manifestace katolického studentstva na Velehradě u příležitosti jeho májové pouti byla velmi zdařilá. Na 170 studujících sjelo se, aby oslavili Královnu máje a u hrobu sv. Metoděje a Stojana načerpali náboženského ideálu a nadšení pro své mládí, máj svého života. Jsou si toho vědomi, že snaha ad supra je přece duší všeho vzdělání a zárukou dokonalé výchovy. Právě svátek Nanebevstoupení Páně vhodně byl volen, aby se projevila tato snaha. Otázka: quo vadis, Domine, hýbá mocně myslí mladičkou a všemi záchvěvy mladistvého srdce. Tento směr dáti studujícím bylo úkolem pouti a bohdá účelu tohoto bylo u účastníků dosaženo. Věnuje-li se vypěstění těla dnes tolik péče, ukázali účastníci, že jim stejně záleží na velké zbožnosti obrozené duši. Kéž přinese pout tato hojného požehmání všem, kteří se jí zúčastnili!

Soukromá sbírka pana profesora Langra.

Katolické studentstvo, které letošního roku dosáhlo velkého ohlasu ve veřejnosti svojí květnovou propagací, získalo si mnoho nových příznivců. Avšak snahy katolického studentstva s uspořádáním májové propagace pochopilo dosud velmi málo zájemců. Proto tím vděčnější a záslužnější je bezpříkladná obětavost pana profesora Langra z Brna, který sám podnikl sbírku, jež vynesla Kč 2300.—. Děkujice panu profesorovi, kvitujeme zároveň i seznam dárců a zároveň i jim jsme vřelým díkem zavázáni. Jsou to: N. N., Brno, Kč 50.—; A. Sedlák, Brno, 50.—; prof. St. Langr, Brno, 100.—; Lidová jednota, Brno IV., 150.—; úředníci Cyrilo-methodějské záložny, Brno, 75.—; MUDr. J. Štourač, Val. Meziříčí, 100.—; Dr. Kadlec, Brno, 50.—; ředitel Veselý 100.—; ministr Dolanský 100.—; Dr. Ouředníček, Brno, 100.—; Msgre J. Švestka 50.—; vl. rada Neuschl 50.—; prof. Fr. Drobný 100.—; Dr. Lindner 50.—; vdp. prof. E. Procházka 50.—; vážená pí B. Rodová 70.—; Útulek sv. Františka 110.— (těmto pomocnicím v domácnosti, které samy ze svých chudých prostředků nám pomohly, jsme zvláště vřelým díkem zavázáni, neboť daly tak příklad těm, kteří mohou dát a nedají); p. J. Štěpánek 50.—; K. Richter 50.—; vdp. dr. Ferd. Dokulil 50.—;

ředitel Michalík 30.—; úředníci Hypoteční banky 80.—; vrchní účetní rada Matyš 25.—; dr. Bukvář 20.—; Adéla Parishová, Žamberk, 300.—; velkostatkář Parish 200.—; MUDr. Suchánek, Žamberk, 50.—; PhMr. Mil. Mareš, Žamberk, 50.—; sl. Fil. Langrová, Žamberk, 30.—; p. Keprt 10.—; celkem 2.300.— Kč.

Stipendijní fond. Slečna Marie Kodlová, učitelka v Líně u Plzně, 100.—; SSSd Olomouc-Řepčín 50.—; nejmenovaný lidovec, české Budějovice, 10.—.

Na Mikulášský dar přispěli ještě: Dp. Josef Šilhan, farář, Dyjákovičky, 100.—; Pan Šob, Kulkleny, 10.—; Farní úřad Činěves 34.—; Biskupský vikariátní úřad Boušín-Slatina 42.05; Dp. Ant. Mazal, farář, Bořitov, 20.—; Farní úřad Horní Cerekev 10.—; ASS Uher. Hradiště 100.—.

Všem dárcům vzdáváme srdečné Zaplat' Pán Bůh!

Bohoslovecký sjezd na Velehradě ve dnech: 12. a 13. července ihned po sjezdu UKSČs. Referenti: univ. prof. Dr. Grivec, Dr. Spáčil T. J., Dr. Cinek, Msgre. Jemelka, Dr. V. Vilinskij; na ukončení sjezdu akademie. — Bohoslovci co nejvřeleji zvou všechny katolické studenty ku společné práci na poli slovanské vzájemnosti a unionismu.

Encyklika »Charitate Christi compulsi«.

Ústředí vydá tiskem jako II. svazek edice »Jitra« novou papežskou encykliku Charitate Christi compulsi s referáty přednesenými na zdařilém manifestačním projevu na Slovanském ostrově dne 3. června. Připojeny budou projevy a listy ndpp. arcibiskupů a biskupů, zasláné v květnu Ústředí. Jsou to listy ndp. arcibiskupa dra Kašpara, dra Prečana, ndp. biskupa dra Kupky, dra Barty a dra Webera. Cena edice asi 2.— Kč. Nechť si tuto brožuru všechna Sdružení co nejdříve hromadně objednájí! UKSČs.

Brněnská kultura.

Blížící se konec letošní činoherní sezony je doprovázen rozmanitými pocity a obavami nejen u herců samých, nýbrž také u té části obecnosti, které záleží alespoň na udržení dosavadní úrovně, když už nelze myslet na umělecký vzestup. Perspektiva do příštího období je vsukutku neveselá. Neboť koncem sezony mají odejít z divadla další opravdoví umělci (doni odešli čtyři mladí herci): režisér E. F. Burián, který měl nahradit ztrátu Jindř. Honzla, vzdělaná recitátorka Nina Balcarová, dokonce se mluvilo o odchodu Zdeňky Gräfové, mladý Gruss, Bezdiček. Odejde-li opravdu E. F. Burián, bude situace činohry velmi svízelná. Zbývají sice ještě dobří režiséři, Aleš Podhorský a Rud. Walter, kteří mají smysl hlavně pro jevištní realismus a pracují rozumově. Burián je doplňoval lehkou a básnickou fantasií.

Činohra od poloviny března pospíchá s uváděním nových her na jeviště, aby splnila, co si předsevzala. Goethovi byly věnovány tři večery, z nichž na posledním byl proveden *Faust* v dramatické úpravě Rud. Waltera. Také Brno se může tedy pochlubit svým zpracováním této světové

skladby básnické. Walterovi se podařil hlavně první díl, z druhého vybral jenom několik scén, ačkoliv právě v něm je hlavní váha *Fausta*. Ukázalo se, že je nemožné, aby v jednom večeru byla absolvována celá báseň, aniž by tím utrpěla. Jedinou původní premiérou, kterou Brno první uvedlo na scénu, je slovácká venkovská hra Marie Příleské: *I člověk spravedlivý...* příběh o lásce dvou bratří k jedné dívce, položený do světové války. Připomíná počátky realistického dramatu v 70. letech, svou látkou a prostředím G. Preissovou a Mrštíky. Konrádova konverzační hra *Kvůli* o sporu generací nebyla přijata nejvlídněji, jak se dalo čekat. Dobrou úroveň měla polská hra Kiedrzyňského *Láska bez groše*, v které se zabral rutinér dramatický do života poválečné buržoasie. K prvnímu výročí smrti V. Dyka sáhla brněnská činohra k lehké, pohádkové hře z české vesnice *Ondřej a drak*, s jemným humorem a ironií na illusionismus. Aleš Podhorský svou režii jí dodal živosti a zdůraznil pohádkový rys.

Pražská činohra je často udavatelem programu. Na jeviště brněnské byla uvedena rozsáhlá básnická skladba Vít. Nezvala *Milenci z kiosku*, kterou však nedovedlo zachránit několik svěžích míst právě pro její rozvleklost a malou dramatickou hybnost.

Zatím co nad činohrou se pronášejí pesimistické stesky, je opera pro budoucno zabezpečena a pracuje solidně. Znovu byl nastudován *Maškara* ní ples Verdiho. Veliké pozornosti a nadšení se dostalo jeho *Falstaffovi*. Toto nejlepší dílo Verdiho vynikající vřácnou melodií a převahou zpěvu a také dram. přednostmi, bylo dokonale reprodukováno. K úspěchu přispěl hodně berlínský Schwarz v titulní roli. Vedle něho a ještě jiných hostů (Jarmila Novotná v Prodané nevěstě a Traviatě) mělo Brno příležitost slyšet nejlepšího zpěváka světa Feodora Šaljapina, jehož obě představení, Borise Godunova byla četně navštívena a provázena bouřlivým nadšením. Úspěch měla i nová opera brněnského skladatele O. Chlubny Mura s upraveným textem Osipa Dymova. Připravuje se ještě *Košťana* od Konjoviče.

I jinak hudební život byl dosti čilý. Konservator pořádala koncerty na staré nástroje, Haydnův, skladeb Petrželkových a absolventský varhanní s dobrým výběrem. Klub mor. skladatelů absolvoval dva mimořádné koncerty pěkné úrovně. Z jiných koncertů uvádím: koncert zpěvačky Zd. Zilkové, clavicembalový Corradiny Moly, komorní Právnicka, žákovský Filharm. Besedy. Na rumunském večírku zpívala Věra Mora. Chystá se koncert Opusu.

Několik dní v polovici května bylo vyplněno pohostinskými hrami Osvobozeného divadla, Voskovce a Wericha, kteří v Golemovi a Cesarovi na výstavišti výborně bavili hlavně studentskou mládež.

Výstav bylo několik. Hosperger vystavoval cyklus *Moře*. V obrazárně Musea bylo možno poznati starou nizozemskou grafiku z 16. stol. Ve Vaňkově galerii velkém zájmu se těšila plátna Jindřicha Stýrského a Francouzky Toyen. Oba zastávají směr, který v sobě slučuje umělecké prostředky malířství a poesie. Nazvali jej artificio-dismus. Jsou úplně odpoutáni od reality a zachycují jen znaky skutečnosti, jak se jim jeví v básnické imaginaci. Toyen miluje barvy temnější a pracuje solidněji. J. Stýrský upoutává jasnou barvou a lehkostí fantasie. Po nich se představil

tamtéž F. Bidlo svými politickými karikaturami, kde umění je zabito tendencí. V Alšově paviloně vystavoval Jan Rambousek své kresby, většinou známé. Po něm, jako každoročně, přišel se svým ročním přínosem F. Myslivec, jehož malby jsou čistě impresionistické svými náměty, jsou to plenairové krajinné nálady. Nikterak nepokročil ve svém vývoji. Velmi radostným dojmem působila výstava kreseb a akvarelů poctivého a bohatého umělce Ad. Justitze v Uměl. prům. museu. Tamtéž při příležitosti sjezdu bibliofilů vystavoval Petr Dilinger a Ed. Milén svou knižní grafiku.

Z četných přednášek: Karin Michaelis, Andersen Nettö, A. Hoffmeister, K. Teige, Vit. Nezval (vesměs pořádaný Levou frontou), z cyklu přednášek o čsl. lázních snad žádná nebyla tak plodná a žádná nevzbudila ve veřejnosti takový ohlas jako přednáška děkana C. M. fakulty v Olomouci, prof. Dr. J. Vašici o české barokní poezii, pořádaná Moravanem, S. K. A. Prof. Vašica shrnul tu výtěžky svého studia o poezii v době pobělohorské a bystře ukázal na nesprávný názor o této poezii. Ukázkami, které lahodně a s porozuměním recitovala Nina Balcarová, zdůraznil krásu barokní poezie, která se doposud přehlížela pro její výlučně náboženský obsah. Sám Arne Novák po zásluze ocenil její objektivní tón tolerantní a označil ji jako velmi podnětnou pro další badání. Byla to první přednáška cyklu o barokní době, který Moravan chystá. Zájmu se těšil také Večer slovanských tanců.

K časopisům brněnským přibyl nový umělecký a společenský měsíčník Měsíc, který se záhy vmluvil do přízně uměnímilovných čtenářů. V Pöjerově edici Atlantis vyšly dva nové svazky (Hawthorne, Yeats).

Vladislav Vančura: **Markéta Lazarová**, Sfinx B. Janda 1931. — Vančura, jak to bylo několi-krát zdůrazněno, je vedle Durycha náš přední prosaík. Jeho látkový výběr je pokaždé jiný, nečerpá několikrát z téže oblasti. Neboť pro něho látka není vším, nýbrž jen příležitostí k básnivosti, jakousi metaforou, jak sám přiznává v Tvaru. Běží mu hlavně o formální vynalézavost a dokonalost výrazu. Jeho slovník je velmi bohatý a čerpá z mnoha zdrojů. Srovnáme-li tuto práci s Posledním soudem, musíme přiznati, že Markéta Lazarová znamená velký pokrok hlavně ve výrazu. Je srozumitelný a jakoby tepaný ze zvonického kovu. Právem dostal za tuto práci Státní cenu na r. 1931. Příběh je prostý. Je to historika o rytířské loupežnické rodině Kozlíků, pronásledované a konečně polapené a potrestané královským vojskem. Do tohoto sytého obrazu bojů a nástrah vložil Vančura oddanou lásku Mikoláše Kozlíka ke krásné Markétě, dceři loupežného rytíře Lazara, určené klášteru. Pro její velikou a obětavou lásku jí bylo vše odpuštěno. Tento příběh o rytířské cti a hrdé lásce mohli bychom označiti jako historický román, ovšem bez dosavadních requisit tohoto druhu. Začíná se: »Blázniviny se rozsévají nazdařbůh. Popřejte této příhodě místa v kraji mladoboleslavském, za častí nepokoju.« Autor při tom neskrývá svou osobu, zasahuje do děje jako nějaký středověký truvér, čímž oživuje vypravování a strhuje čtenáře.

Josef Koudelák: **Vrata tmy**. Román mladé hanácké dědiny, Č. Beran, Olomouc 1932. — Mladý moravský lyrik, zamilovaný vášnivě do svého rodného kraje, pokusil se tentokrát — a řekneme hned, že zdařile — o epické zachycení života na hanácké vesnici, která je právě v přerodu od star-

ších řádů k novým. Na jedné straně konservativnost starých, těžce nesoucí tento přerod a bránící se před pokrokem v hospodaření, na druhé straně moderní sedlák, přistěhovalec Oščádal se svou dcerou Evou a selská mládež, v které vzniká nový ruch příchodem městem vychované Evy; užít všeho. Hrají se divadla, učí se moderním tancům, jezdí se do Olomouce a okolí. Tonek Kvapilů zanechav Vlasty, je strhován silnou vášní k Evě, do vrat tmy. Byv však odmítnut, je zachráněn dívkou Bětkou, která mu pomáhá statečně snášeti vintu za smrt otcovu. Kondelákovi se hned napoprvé podařilo zachytiti dosti široký výsek venkovského života, hlavně venkova nedělního a venkova selského. Celé dějové pásmo se končí smírem staré a nové vesnice, vyznívajícím silnou vůlí a radostí životní. Tichá a sebevědomá Vlasta je jakýmsi symbolem nové vesnice bez předchozích bouří, kdežto Tonek dochází k smíru obou světů teprve po mnoha zmatcích. Autor si dovedl vytvořiti také osobitý sloh. Zbytečně je však označován širokých samohlásek.

František Odvalil: **»Černý koráb«**. Nakladatelství L. Kuncir v Praze, 1930. Str. 223. Odvalilovo umění, jež při veškerém rozumovém postupu s jistotou víry povznáší se nad denní rmut, mnohdy vykupovaný značnou ironií a skepsí, zapíná se do tradice katolické poezie, důvěrně spřízněné s krajem a lidovou duší, zaměřené k látkám legendárně prostým a inspirující se motivy náboženskými i historickými. Převládá-li v posledních Odvalilových pracích nota výstražně kritická i lidově výchovná, jež mnohdy není umělecky zvládnuta a psychologicky zdůvodněna, spíše schematicky nahozena a v zjednodušující linii svedena k aktuálním problémům, jako na příklad v osobně i dobově důležitých Kavkách na věži, souvisí to s autorovým povoláním i názoru, který po stránce individuální má své oprávnění, ale v ohledu uměleckém znamená určitého druhu resignaci. Předpoklady Odvalilovy poezie, střídavě opravdové a nesmluvné, jsou hlubší, než připouští kritické cliché a nakladatelský nezáměr.

E. Mörike: **»Mozartova cesta do Prahy«**. Melantrichovy knižnice sv. 130—131. Nakl. Melantrich v Praze. 1932. V Zahradníčkově předmluvě je zdůrazněn v povšechné charakteristice Mörikově především zřetel biografický. V letném rozboru jednotlivých prací, jež se většinou omezují na obsahovou reprodukci, měl býti vyzdvížen a na vývojovém srovnání objasněn individuální přínos autorova lyrismu, šířeji rozvedena na př. paralela a odlišnost od typu goethovského a hölderlinovského. Dobře je zachycena hlavně pro vybrané ukázky básníkovy jadrnost i lahodnost, doprovázená uměleckou poctivostí. Tyto tři složky, jimiž se odlišuje od mnoha vrstevníků, jsou různě odstíněny v přeložených (s osobitostí až překvapivou Čepem a Zahradníčkem) ukázkách: téměř historicky budované pohádce a mistrovské titulní novele, která do povídkového rámce umně zaplétá složitý charakter Mozartův v radostné lehkomyšlnosti a melancholické ironii.

Jaroslav Durych: **»Sedmikráska«**. Jako čtvrtý svazek jeho sebraných spisů vyšlo u Lad. Kuncir. Cena Kč 15.— Durychova »Sedmikráska« vychází tentokrát již jako páté vydání. Je to jediná Durychova kniha, jež se v poměrně krátké době dočkala tolika vydání. Již tento fakt sám mluví velmi mnoho a jasně o tom, že »Sedmikráska« je knihou skutečně hodnotnou a oblíbenou. »Sedmi-

kráska« to je báseň o dívčí kráse, jemnosti a citlivosti, píseň o dívčí cudnosti. Durych se zde dovedl jedinečným způsobem vcítiti do dívčí duše a lehkým, volně plynoucím slohem, plným nádherných srovnání a metafor, vyzpívati všechno to, čím dívčí srdce buší a žije. Struktura děje je právě tak přesná a originální, jako je umělecká. Autorovi se zde podařilo vystihnouti a vyjádřiti slovy to, co jinak člověk, třebaš velmi citlivý, nedovede vysloviti, nýbrž jen cítí. Úprava je sympatická a bezvadná a portrét dívčí hlavy na obálce velmi sympaticky a delikátní. Mohu tuto nádhernou knihu všem starším studentům a studentkám jen doporučiti. —č.

Básník moře, Joseph Conrad, od něhož právě vychází román *Piráť*, je svým původem Polák. Jmenoval se vlastně Theodor Josef Konrad Korzeniowsky a narodil se na Ukrajině r. 1857. Jeho otec byl jako nacionalista poslán carskou vládou na Sibiř. Odtud jde po smrti matčině pětiletý chlapec s otcem do Krakova, kde osiřl úplně. R. 1874 stává se v Marseilli námořníkem, ve dvaceti letech vstupuje do anglických služeb. Thomas Mann o něm řekl: »Jeho láska k moři a námořním dobrodružstvím byla láskou básnickou«. O moři a životě na moři vypravoval Conrad, když přišel na souš, takřka jenom proto po anglicku, že je to »klasická řeč námořníků«. Velký básník francouzský André Gide naučil se jen proto anglicky, aby mohl číst Conrada v originále.

Vinice Páně, Kromě knižní sbírky tímto titulem označené, v níž byla vydána velmi cenná díla, vychází v nakladatelství Kuncířově v Praze pozoruhodný časopis »Vinice Páně«, jenž již loni přinesl velmi zajímavé články náboženské. Řídí jej, jakož i knižní sbírku Antonín Stríž, jeho vydavatelských schopností si velmi cenil zvěčnělý biskup Dr. Podlaha. Vyšla čísla letošního ročníku skýtají četbu nezvykle poutavou a zaslouhují pozornosti. Zprávu o hrozném případě dáblské posedlosti v Earlingu u Chicaga nelze čísti bez mocného a spásitelného vzrušení. »Pátým evangeliem« právem nazývá Dr. Leop. Fonck vědecké poznání poměrů palestinských, neboť těmi poznatky lze mnohé zprávy evangelia objasniti a doplniti, jako ukazuje ve své rozpravě »Život a umučení Ježíše Krista ve světle orientu«. — Ant. Stríž líčí cestu na La Salettu, kamž minulého roku vedl první českou poutní výpravu. V článku »Krvácející trn« upozorňuje na zázrak v Andrii z roku 1922 a dovozuje, že letos na Velký pátek analogicky má k němu opět dojiti, což se skutečně stalo. Ve stati »Z černé kroniky útočníků na církve a na Krista« uvádějí se případy náhlého zdrcujícího ztrestání rouhačů z nynějšího pronásledování ve Španělsku. Milé jsou zprávy o divotvorném působení Pražského Jezulátka v cizině. Třetí číslo zaujímá list bl. Grigniona z Montfortu »Přátelům kříže«, o němž právem dí vydavatel, že by měl býti v rukou každého břimovance a každého trpícího a ústavním článkem Katolické akce. Kdo přečetl tato čísla »Vinice Páně«, jistě se již těší na další.

Irénikon, 1932. No 2, Mars-Avril. Prieuré d'Amay-sur-Meuse, Belgique. — Právě vyšel další svazek letošního ročníku této belgické unionistické revue benediktinské. Dom O. Rousseau píše o jednom z předchůdců dnešního hnutí pro Sjednocení, o benediktinu biskupovi Dom Gerardu van Caloenovi, který obnovil brasílskou kongregaci O. S. B. a založil opatství Saint-André-lez-Bruges v Belgii. Studie důkladně vyčerpává

dané téma a podává přesný pohled do života benediktinského řádu koncem minulého století. Hiéromoine (mmích vých. obřadu) Petr z Amay otiskuje přehled o jednání dogmatické komise anglikánsko-pravoslavné v Lambethu 1931. Dom Th. Belfaire uveřejňuje několik poznámek k německému dílu »Moskva — třetí Řím«. Tyto poznámky »in margine« vzrostly na obsažný historický přehled tohoto zajímavého náznamu. Polovice sešitu je věnována přehledu článků o východních otázkách v rozmanitých světových revuích a recensím nových knih, jež se týkají orientálních studií. Jako příloha počíná vycházet v tomto svazku veliké dílo východního církevního autora Mikuláše Kabasilase »Život v Ježíši Kristu«. J. Č.

Antonín Pimper: Národohospodářská čítanka. Populární úvod do národního hospodářství. Druhé rozšířené vydání. Zemědělské knihkupectví A. Neubert. V Praze 1932. Str. 256. Cena 27 Kč. — Patrně poprvé vychází v české literatuře populární příručka k studiu národohospodářství. Máme ovšem několik dobrých publikací vědeckých z národního hospodářství (viz zvl. spisy Englišovy, Rašínovy, Stockého, Dr. Macka, ze starších Alb. Bráf, Kaizl), ale nebylo publikace, jež by využila značného zájmu o otázky hospodářské i v kruzích nejširších a lidověji vysvětlila základní pojmy této vědy. Autor rozdělil knihu na část theoretickou a praktickou. Podává stručné vývoj a historii různých soustav a škol národohospodářských a hned přistupuje k vysvětlení nejdůležitějších pojmů: výroba, oběh, spotřeba, základní články činnosti hospodářské, hodnota, cena, kapitál atd. Praktická část překvapí jasným utříděním neobyčejně rozsáhlého materiálu a dovede informovati stručně každého tak, že rozumí nejrůznějším otázkám peněžním, výrazům, jichž užívá obchodní svět, výkazům a zprávám v hospodářské části denních listů, obchodní organizaci a obchodní politice. Upozorňuje na tuto domácí publikaci naše studenty, aby získali nejdůležitější informace o hospodářských otázkách, jak je jejich občanskou povinností.

H. R. Knickerbocker: **Rudý obchod láká.** Rudý obchod hrozí. Přeložil Jan Kaňka. Nákladem české Grafické unie v Praze 1932. Stran ???. Cena 24 + 24 Kč. — Rusko stává se středem všeobecného zájmu, obrovský experiment prováděný na úžasné rozsáhlé prostora evropského a asijského Ruska s obdivuhodnou, fanatickou energií strhuje světovou pozornost. Pětiletka v Rusku a její efekty v světovém hospodaření jsou předmětem naší reportáže. Americký žurnalista, dopisovatel »New York Evening Post« referuje o svých poznatcích z delší cesty krajem pětiletky: klidně, věcně, kriticky. Rusko je mobilisováno; bojuje za ideu kolektivního, nového hospodářství socialistického. Plán: za pět let hospodářsky tak zvednout Rus, aby byla soběstačnou, ba aby svým průmyslem předhonila kapitalistickou Evropu. Proto vše je přesně organizováno a určeno. Budují a organizují se obrovské závody na těžení přírodního bohatství, továrny na traktory, elektrárny, chemický průmysl, průmyslově se organizuje zemědělství, staví plán i pro vědu a umění. 1933 bude ukončen tento boj. — Ale sovětský obchod se už znatelně projevuje i kapitalistické Evropě. Vytlačuje cizí konkurenci; dobrým ústředním řízením je plánovitě dirigován, usměrňován; pracuje s dumpingem; ohrožuje rozdrobené, slepé státy evropské: za cenu okamžitě

výhody nižší ceny je každý stát ochoten převzít risko spojené s faktem, že sověty hospodářsky usilují ovládnout Evropu. Vždyť i fašistická Itálie má značné obchodní styky s SSSR. Mravní nebezpečí rudé záplavy je doplňováno a zvyšováno nebezpečím hospodářským. Kniha výstražně upozorňuje.

Kalendář katol. studentstva na rok 1932—33 vydal »Moravan«, spolek katol. akad. v Brně s podporou Ústředí kat. stud. čsl. v Praze. Cena pro studenty 5 Kč. Objednávky vyřizuje »Moravan«, spol. katol. akad., Brno, Dra B. Macků 117. — Již po šestnácté vychází kalendář katol. studentstva. Jeho obsah je letos obzvláště pestrý a hlavně praktický. Kromě praktických informačních statí, jako jsou poštovní a telegrafní sazby, míry a váhy, časování francouzských sloves, letopočty z českých dějin, matematické vzorce, články o fyzice a o chemii, přispěli do kalendáře ideovými články význační činitelé mezi studenty. Tak Dr. Jan Ev. Urban, O. F. M. píše o katolickém studentstvu jako kladné složce katolické akce, známý spisovatel prof. Dominik Pecka aforistický článek: Filosofie šatu, Sigma o původu života a Dr. Jan Ferenčík v úvodním článku: S Pánem Bohem začínaj, krásnými slovy hovoří o potřebě vzývati sv. Ducha!

Kromě informací o vysokoškolském studiu v českoslov. republice a několika obsahů ze slovenské četby nalezne tu každý student ještě mnoho zajímavého, praktického i poučného! — Kalendář skutečně svým praktickým výběrem článků a uspořádáním se stává nutnou potřebou každého katolického studenta. — Objednávejte kalendář ihned, poněvadž pro jeho praktičnost a láci je po něm velká poptávka a mohlo by se státi, že by se na někoho, kdo by s objednávkou otálel nedostalo! —č.

»Úsvit«, časopis katolického studentstva jihočeského, za redakce předsedy SSSm v Českých Budějovicích, Frant. Kolmanna vyšlo číslo vydané k májové propagaci. Jihočeské studentstvo došlo k realizování smělého plánu vydati časopis svůj, časopis, který chce býti »zvonom, burcujícím na cestu vstříci čistým zorám«. Prospěch našemu studentskému hnutí, jest vůdčí myšlenkou odvážných kolegů a namůžeme jim k vydání tohoto čísla za přispění Václava Černého, redaktora »Jitra«, J. M. Dlouhého, misióloga, J. Opaska, V. Bureše, a mnoha zpráv v organizační hlídce, než blahopřátí a těšiti se, že i nadále dojdou jejich plány k uskutečnění.

Nakladatelství S. V. U. Mánes v Praze, které vydává známou sbírku životopisů našich českých velikánů »Zlatoroh«, sbírku dobrých románů a poučných knih »Knihy Mánesa«, bohatě ilustrované knihy výtvarnické, veliké album českých herců s 800 obrázky, spisy Otakara Březiny a j. Doporučujeme vřele čtenářům našeho listu, aby nejen věnovali pozornost této zprávě, ale zejména, aby použili opravdu výhodné příležitosti, kterou tato nabídka poskytuje. S. V. U. Mánes totiž otevře každému vážnému zájemníku o dobrou literaturu účet až do výše Kč 300.— To znamená, že si každý zájemce vyžádá zaslání seznamu knih »Mánesem« vydaných a současně požádá, aby mu byl zřízen otevřený účet, na který si může knihy, které si objedná, spláceti podle svých možností, nejméně pak 20 Kč měsíčně. Jsme přesvědčeni, že bude dosti těch, kteří použijí této výhody ke svému poučení, krásné zábavě a sebe-

vzdělání a kteří si napíší »Nakladatelství Mánesa«, Praha II., Riegrovo nábř. 250 o seznam knih s žádostí o zřízení otevřeného účtu na volné splátky.

Divadlo a film

Teatro dei Piccoli. V tyto dny vystupuje světoznámé Teatro dei Piccoli dra Podreccy ve Variété v Praze. — Je to něco víc než loutkové divadlo. Scény nás dovedou tak zaujmouti, že zapomínáme maně skutečnosti a vidíme se pohybovat a zpívat skutečně živé postavy. A přece ne! Ta jemná ironie ve výkonech a v pohybech, to nucené přehánění projevů citů, přednášené s ohromnou samozřejmostí, vlastní jen loutce v rukou neviditelného člověka, dává nám tušiti, ba jasně cítiti, že tu pracuje sugesce figurin obratně řízených člověkem, virtuosem. Všechny pohyby, sebe detailnější, jsou v naprostém souhlasu s rytmem hudby, jejíž rychlý spád pod taktovkou kapevníka E. Cardelliniho napovídá nám mnoho o velkém temperamentu italské duše. Některé scény jsou naprosto dokonalé a při tom umělecky bezvadné. Podreccovy loutky dosáhly dosud nejvyšší pohyblivosti, živosti a opravdovosti ve světě loutek vůbec.

—vč—

Z domova i ciziny

Mohutné dílo křesťanské Charity.

Katolická Charita v zemi Moravskoslezské vydala právě svou výroční zprávu o činnosti za rok 1931. Zpráva dává dokonale nahlédnouti do té velké studnice lásky a milosrdenství, z níž církev sv. napájí tisíce potřebných v naší zemi nehluchně a nenáročně. Z několika čísel možno poznati, že dílo Charity nemůže býti předstiženo, protože je to činnost konaná z pouhé lásky k bližnímu, bez ohledu na slávu světa a jen na zachranu duší i těl těch, kteří byli stvořeni k obrazu Božímu.

Ve dnešních dobách sociálních otřesů, kdy chudý sráží se se zámožným, v dobách kdy statisíce nezaměstnaných zatíná pěstě, kdy hnutí revoluční zachvacuje čím dál širší vrstvy obyvatelstva, v této době stojí křesťanská Charita jako dobrý lodivod na přídi zmítané lodi a svým sociálním dílem zachraňuje tonoucí i zoufalce života, vlévá nový život i naději v lepší příští, umenšuje platformu revoluce a do své ochrany s láskou běže všechny bídné.

Křesťanská Charita ve svých 130 ústavech sociálně-zdravotních pečovala v uplynulém roce o 12.912 dětí, i dospělých, sirotků, mrzáčků, slabomyslných, slepých, chorých i chudých, na kteroužto péči spotřebovala celkem 15,789.104.— Kč.

Vedle této ústavní péče pracovalo dalších 311 farních odborů Charity, jichž členové a členky vykonaly celkem 14.490 návštěv u chudých nemocných, podporu udělily celkem 12.134 osobám, jímž v plodinách a v penězích rozdáno celkem

Kč 613.379,45, farní chudinské ústavy a nadace a sbírky farních úradů přidělené chudým činily náklad Kč 881.883,30, z čemuž výdaje diecézních svazů i zemského ústředí Charity v částce Kč 1.427.230,30 spolu se všemi ústavami činí to sumu přes 18 a 3/4 miliónu Kč za rok 1931.

Toto jsou cifry, jimiž se nemůže u nás pochlu-
biti žádná jiná dobrovolná organizace sociální pé-
če, které nad to dostávají od státu statistické
subvence na svou péči, kdežto Charita i přes tuto
ohromnou činnost bývá odbývána pouhou almuž-
nou.

Dovedla-li křesťanská Charita jen v zemi Mo-
ravskoslezské z 90% na milodarech sebrati a
chudým a j. potřebným věnovati skoro 19 miliónů
Kč, je to dílo obdivuhodné lásky v dnešní zmate-
rialisované době. A ti pracovníci a pracovnice,
bratři a sestry milosrdné, které většinou zdarma
v tomto díle lásky pracují, kteří zachraňují náš
lid od hladu a hladu i zoufalství doby a pomáhají
tak šířiti království Boží na zemi.

Kdož čísti budeš uvedenou výroční zprávu nebo
tyto řádky věz, že i tebe by křesťanská Charita
ráda získala do své rodiny přátel a dobrodinců,
kteří by jí pomohli umenšovati bolest na světě!

Vladimír Kučera:

Tyršův duch.

Byl to u nás jedině tisk katolický, který kriti-
soval zásadky jugoslávské diktatury, která z ne-
nadání zákonem z 5. prosince 1929 zrušila mo-
hutnou armádu chorvatského a slovinského Orla
(i jiné organizace tělocvičné, kulturní a výchov-
né), a ustavila jedinou organizaci státního Soko-
la království jugoslávského, aby se v ní všechny
národy sdružily za účinné podpory a pod ko-
mandem drastických policejních metod tehdejší
vlády dělostřelce Živkoviče. Zákon, přičítající se ve
své podstatě lidskému právu svobody projevu i
právu spolčovacím, zabíjí výtečnou i nebezpeč-
nou konkurenci ztrnulého a v kmenových šarvát-
kách se potácejícího Sokola srbského, a postavil
jej jako jedinou organizaci ve státě, do které
v budoucnu měly být nahnány davy bez rozdílu,
zda se jejich přesvědčení národní, či nábožen-
ské nepřičítá idejím, na kterých byla stvořena tato
organizace diktatury. Byl to čím, kterým se do-
stala vláda Živkovičova režimu již na světlo kri-
tiky demokratického světa. (Seton Watson.) Dik-
tatuře šlo tedy v prvním rázu o železný prová-
dění plánu: třeba násilím sjednotit národy bez
ohledu na jejich kulturu, tradici, charakter, dě-
jiny a inteligenci národa.

Český Sokol přijal se skrytým nadšením
myšlenku státního Sokola v Jugoslavii, ač my
čekali, že Sokol, rek 20. století, odkojený Tyrš-
ovým evangeliem, bude protestovat. Zklamal do-
konale v tomto rozhodném okamžiku. Vyskytly
se i v sokolském táboře výtky (hlavně z Mora-
vy), ale před nimi schovávali sokolští vůdcové hla-
vy do písku. Sokolstvo se nedovedlo již o nic
opřít, jsouc nad propastí bezideovosti a progra-
mové zoufalosti, bez cíle a směru svého poslání.

Přirozeně, že v Jugoslavii samé byl každý pro-
jev proti tomuto porušování výhod demokracie
našeho století násilně potlačován. Kdo se však
ozval? Kdo povstal na obranu demokracie, svo-
body projevu a svědomí, kdo bránil, hájil prav-
du? Bylo to katolické duchovenstvo se svými
neohroženými biskupy!

Otevřeně a rozhodně vystoupili proti všem

snahám směřujícím k tomu, aby fašistická or-
ganizace státního Sokola v Jugoslavii vychová-
vala katolické členstvo a hlavně mládež, pokud
byla a jest vřáněna do řad Sokola v intencích
atheistického ducha Tyršova. Poznali, že výchov-
ná činnost Sokola vede k tomu, aby ze srdce
katolické mládeže pozvolna vyrvala nejcennější
poklad: katolickou víru a víru v Boha vůbec. A
tato stránka programu sokolské činnosti vcho-
vatelské zvláště zajímala Dra. Josefa Srebrniče,
biskupa na ostrově Krku, který již několikrát
vystoupil a veřejně odsoudil Tyršovo sokolské
učení, které se stalo také základním programem
státního Sokola jugoslávského. Biskup Srebrnič
nejprve důkladně prostudoval spisy Tyršovy a
vydal pastýřský list a v něm označil učení Tyr-
šovo jako materialistické a naturalistické a va-
roval katolíky před vstupem do této organizace.
Ovšem ještě podrobnější rozklad sokolské ideo-
logie Tyršovy jest publikace »Tyršův duch«.

Překlad této knížky do češtiny byl pořízen a
v krátké době bude uvedena na knihkupecký trh.
Publikace tato byla ovšem v zemi fašistického
Tyršova Sokola přijata s velkým rozruchem. Po-
znamenujím zvláště, že biskup byl persekvován
a poněvadž Tyrš je učitelem demokracie atd.
byli mnozí kněží postaveni před soud, objektivní
kritika sokolského učení zabavena a stihání ti,
kdož ji četli, ba dokonce tiskárně, která knihu
vytiskla, byla odňata koncese.

Pranířujeme před celým světem tuto sokol-
skou demokracii, pranířujeme sokolskou ideu
Tyršovu ve jménu které se páše takové bezpráví.
Divíme se ještě, že se tak hlučně oslavuje Tyrš,
jehož evangelium vykonává podobný vliv na jeho
následníky.

Pozoruhodná publikace »Tyršův duch« osvětlu-
je názor Tyrše, státního patrona čsl. a odsuzuje
bezvýhradně jeho filosofii jako protikatolickou.
Vysoký církevní hodnostář činí tak po důkladném
studiu a vynáší rozsudek závazný pro katolický
svět, Tyršův duch, na němž je budován Sokol
čsl. i jugoslávský, jest namířen proti víře v Bo-
ha, proti Církvi, tedy proti všem katolíkům! A
katolík nemůže býti členem takové organizace!

Jsmo vděční biskupu Srebrničovi za jeho ne-
ohrožená slova, obdivujeme jeho neobjasnou a
nekompromisnost v zápase pro svatá práva Boží
a církevní.

Esperantská hlídka

Fr. Boreš, Litovel, Serhovní.

Ve dnech 15. a 16. května konal se v Olomouci
kongres esperantistů ČSR. Sjezd zahájil v neděli
o 10. hod. předseda prof. dr. Kamaryt z Bratisla-
vy a nejmladší čsl. esperantista čtyřletý Neoral
z Olomouce. Sjezdu zúčastnilo se asi 300 delegátů,
mimo jiné též japonský lékař dr. Abe, Američan-
ka pí. M. L. Root, propagátorka bahajského hnu-
tí, delegáti Svazu čsl. esperantistů, Ligy němec-
kých esperantistů, Ligy katolických esperantistů,
UEA (Universala Esperanto Asocio), Mezinárod-
ní ligy skautů, Čes-Institutu a jiných organizací.
Na sjezd dostavil se též starosta města Olomou-
ce dr. Fischer.

Na sjezdu bylo jednáno o otázkách organizač-
ních, propagačních, tiskových, turistických, o čsl.

Rozhlasu, o zavedení esperanta jako povinný předmět do škol atd.

Výsledek společné práce bylo pět resolucí, které byly zaslány ministerstvu školství, ministerstvu pošt a telegrafů, min. železnic, presidiu ministerské rady a Radiojournalu. Téhož dne byla odhalena ve Smetanových sadech pamětní deska — žulový balvan — a zasazen »Strom esperanta«. K stromu byla dána prst z hrobu Komenského (Komenský usiloval o zavedení pomocného mezinárodního jazyka ve svém díle Via lucis) od paláce Svazu národů v Ženevě a ze všech krajů ČSR.

Jedna z nových ulic u Smetanových sadů byla pojmenována ulicí dra Zamenihofa (tvůrce esperanta). Večer byla uspořádána akademie.

V pondělí, 16. května ráno, zúčastnili jsme se esperantské mše sv. s esp. kázáním. Potom bylo pokračováno v jednání až do poledne, kdy byl sjezd ukončen.

Ze sjezdu byl odeslán pozdravný telegram prezidentu republiky.

Zahraniční hlídka

Vatikan. Diplomatické zastoupení u sv. Otce má 36 států; pouhé delegáty vysílá 22 zemí. Mimo dosavadní tituly užívá papež titulu »Sovrano dello Stato della città del Vaticano«. — Kardinálské kolegium čítá nyní 55 členů. Z toho jsou čtyři biskupové, 47 kněží a 4 diakonové. Do plného počtu chybějí 15 osoby. Ještě Lvem XIII. byl jmenován kardinál a arcibiskup Skrbenský. Piem X. bylo jmenováno 9, 14 Benediktem XV., a zbytek papežem nynějším. — Collegium S. Officii zařadilo do indexu zakázaných knih Daude-tovy »Les Bacchantes« a knihu Felise Sartiana »Josef Turmet, preter. historien des dogmes«.

Vatikánské město. O velikonočním týdnem přijal sv. Otec mnichovský chrámový sbor pod vedením kapelníka prof. Berbericha. Tento 120ti členný sbor zapěl »Dum complerentur« od Palestiniho a německou lidovou píseň.

Jugoslavie. Apoštolský nuncius v Bělehradě protestoval u vlády proti psaní deníku »Politika« o znovuoživení arcibiskupského stolce v Gorici, které bylo zahroceno proti Vatikánu.

Francie. Lékařské kruhy v Lourdech zajímá uzdravení se 26leté Marie H. Didelotové z Lotrinska. Rečená podrobila se r. 1926 v Nancy operaci; ale po čase se choroba její začala horšiti a dívka podnikla dvě cesty do Lour. Od této doby datují lékaři obrát k plnému ozdravení.

Švýcarsko. V Curychu posvětil generální vikář von Chur na Hod Boží velikonoční základní kámen k novému kostelu sv. Mikuláše, jehož stavba má býti dokončena do letošních vánoce.

Rakousko. V Linci se utvořilo komitě za účelem postavení pomníku biskupovi Dru. Rud. Hittmairovi. Pomník má státi před kostelem kláštera Milosrdných bratrů na památku řečeného biskupa, který po celou dobu světové války až do své smrti ošetřoval ve dne v noci raněné vojáky. — Štýrskohradecká městská školní rada zakázala dětem bez vyznání dobrovolnou účast na katolickém náboženství. Proti tomuto rozhodnutí byl podán rekurs, kterému zemská školní rada vyhověla a zmíněné rozhodnutí zrušila.

Německo. Při úpadku Evangelické centrální banky v Berlíně vyšla na jevo úhrnná ztráta, po-

stihující evangelické duchovenstvo: 8 milionů říš. marek. — V Lipsku zemřel ve věku 79 let bývalý předseda německého spolku Monistu, prof. Dr. Vilém Ostwald. — Při presidentských volbách v Německu získal Ad. Hitler neobyčejné úspěchy v obvodech protestantských. Katolíci naopak volili Hindenburga.

Německo. V Mnichově trvá již desátý rok Spolek pro restauraci dómu, který disponuje jménem přes 100 tisíc ř. marek. Aby spolek mohl přikročiti k opravě chrámu a aby se předešlo znehodnocení peněz, nařídil kardinál Faulhaber diecéšní sbírku s titulem »Kirchengeld«. — Známý bývalý vůdce německých komunistů Max Hölz byl jmenován profesorem university v Pokrowsku ve Volžské sovětské republice. Bude přednášeti »Taktiku občanské války«. — Při presidentských volbách v Německu volili katolíci marš. Hindenburga. Kraje převážně katolické (Bavory Horní a Dolní, Svábsko, Kolín, Čáchy, Trevír-Koblentz a Oppeln) odevzdaly pro tohoto kandidáta 67% hlasů, kraje katolické na 50% (Bádensko, Düsseldorf, Westfálsko), 59% hlasů. Ve všech uvedených volebních katolických krajích obdržel Ad. Hitler toliko 27% hlasů. — President Hindenburg rozpustil nařízením ze dne 4. května organizace komunistických bezbožníků pro jich provokativní vystupování, rušící čl. 135 říš. ústavy, která zabezpečuje ochranu každému náboženskému vyznání a přesvědčení. (I atheismu).

Italie. Kardinál-patriarcha benátský Lafontain oslavil v těchto dnech 25. výročí svého biskupského svěcení. Papež mu zaslal vlastnoruční blahopřejný list.

Německo. Před 20ti lety vznikla v Hannoveru v domě říš. poslance faráře Dra. Madena »Vereinigung für Caritashilf in der Seelsorge«. Svaz tento byl zreorganizován roku 1922 a působí nyní v úzké spolupráci s Akcí katolickou.

Rakousko. Zemřelý kardinál vídeňský Piffel určil za svoje dědice diecéšní semináře ve Vídni a Oberhollabrunnu a Institut pro nemocné a vysloužilé kněze. — Ve Vídni bude vycházeti nový časopis středoškolské mládeže pro celý německý jazykový obvod pod názvem »Christi Reich«. Ročně vyjde 9 sešitů. — Ve Vídni se ustavila »Christlich-demokratische Vereinigung«. Vůdcem jest Richard Redler, dřívější vůdce náboženských socialistů. — Před 150 lety (1782) navštívil papež Pius VI. císaře Josefa II. ve Vídni. Cesta jeho přes Vídeň, Lublaň a Štýrský Hradec trvala 24 dnů. Zmíněný papež byl zván »peregrinus apostolicus«.

Francie. U příležitosti smrti pres. Doumera zaslal sv. Otec mimo oficiálních depeší soustrast příbuzným zesnulého a min. předsedovi.

Miriam:

Studentská...

Co ukládals' do hlavy
studentiku pilný,
do notesu zanese
kantor neomylný.

*Inventář tvých znalostí
pečlivě se vede,
Dbej, by šifry u něho
nebyly moc blédé.*

*Latíně se trochu uč,
má to tenhle »cvek«,
abys časem v hodině
něké slůvko hek'.*

*Máš-li mrštná mluvidla,
zpola máš vyhráno,
časem též se vyplatí
mlít třeba na plano.*

*Spolužáka dbej vždy hlas
když za zády hučí.
Napoví-li v pravý čas,
za úspěch se ručí.*

—»«—

Milý kolego Zavadile,

děkuji Ti, že jsi jediný měl pochopení pro moje názory, jež kol. redaktor tak radikálně zamítl. Co se týče toho »Stud. časopisu«, poukázal jsem na něj jen proto, že vyhovuje všem žákům, aniž by měl nějakou přílohu pro mladší studenty. »Duch Jitra jest a musí býti vyšší, než duch středoškoláka, aby jej vedl k cíli« — to je jen takové povídání. Ale kde je ten vyšší duch, kde jsou ti vychovatelé, kteří nám rozumějí, když sám kol. redaktor tak nahlížel na má slova? Poukázal jsem na to, že kol. redaktor není objektivní, že výchova v Jitře je nám cizí, že nemá směrnic, není v Jitře jednoty, všude jen samé kouskování. Kol. redaktor jednostranně odsoudil má slova — chce jen to jeho.

Kol. Zavadile, máme býti pokorní, hrdí na to, že jsme katolickými. A to každému studentu musí dostačiti? Či myslíš, že je to vše, když nám řekneš, buďte hrdí na to, že jste katolickými. To pro nás jakživ nestačí. Má slova byla pravdivá, slova srdečná. Chtěl jsem říci to, co jsem poznal, ale co jiní jen mezi sebou tiše říkají, vědí, ale veřejně říci se obávají. Chtěl jsem katol. studentstvu prospět. Myslím, že když by byl větší zájem, že by to nebyl jen úspěch obchodní, ale že při tom by se dalo více a hlouběji studentstvo získati.

Doufám, že v příštím ročníku si o různých věcech pohovoříme, že získáme i hlubší zájem jiných. Ale musíme mít v redakci porozumění, a ne jen pouhé odsouzení. Bude to ovšem větší práce kol. redaktora, ale za to získáte si náš hlubší zájem, poznáte naše smýšlení a Ty, kol. Zavadile, poznáš, že nemáme jen zájem středoškolský. Tvá rozvážná slova mě potěšila; byl jsi jediný z redakce, který jsi jim věnoval chvíli času, a snažil jsi se mi rozuměti.

Ad kol. Pubal.

Snad vysvětlení na odsuzující slova kol. redaktora našel jsi v mé odpovědi. Jsi ale špatný cvičenec — nevíš, co je to »býti na lopatkách«. Prosím Tě, o těch mladších studentech smýšlíš, jako kdybys ani studentem nebyl. Na »Stud. časopis« jsem poukázal jen v souvislosti s tou chtěnou přílohou. Jak může Jitro získati studenty z nižších tříd, když nezíská hlubší zájem u žáků z tříd vyšších? To konečně všechno v mých dopisech.

K slovům kol. Buráně.

Bylo to několik studentů z našeho ústavu, kteří jsme se podívali, jak je možné, že takový článek, jako byl Buránův: »Moje přednáška v radiu« — se dostal do Jitra. To jako úvod.

Kol. Burán — hádankář Jitra, autor ale tři článků v letošním ročníku. Máme vyšlapanou cestičku k redakci: pane redaktore! A tu přijde jakýsi Valoušek, septimán (!), kterému pan redaktor odpověděl přilehavě a s věrnou pravdivostí. Já, Oldřich Burán, který tolik vykonal svými články pro Jitro — tedy pro katol. studentstvo; a někdo se tu odváží otevřeně říci, že jeho článek je zarážející. A ještě to napíše ten, který pro Jitro nic nenapsal. Buránova dedukce: Porazil ho pan redaktor, porazím ho na hlavu i já! Má dedukce: Burán subjektivistu dokázal, kdo jest. Takový jednostranný student, jaký nemá býti. Myslí si, když něco pro Jitro napsal, že je to vše. Nebál bych se svou veřejnou práci a činnost spolkovou s Buránem měřit. Zásadně s takovými jednostrannými studenty klidně debatovati se nedá. Tolik jako dohra na adresu př. Buráně. J. Valoušek.

K »hlasu středoškoláka«.

Po přečtení článku pana kolegy Valouška a odpovědi p. redaktora z 8. čísla a pak všech dopisů z 9. čísla, rozhodla jsem se, že napíši také několik řádků o smýšlení našeho druhého ročníku obchodní školy.

Celá třída, ve které je 43 odběratelek »Jitra« souhlasila větším dílem s články pana V., rovněž mu gratuluji, jak krásně dovedl vystihnouti myšlenky naší celé třídy. Soudím také, že pan redaktor Černý neporozuměl správně jeho myšlenkám a jen rychle a lehce se vypletl ze všech námitek. Ovšem — já se nedivím — od toho je redaktor! (?) Dále poznamenávám, že jsme ještě nikdy s takovou dychtivostí »Jitro« neočekávaly jako číslo 9. poněvadž jsme byly zvědavý, kdo se připojí k p. Valouškovi, nebo bude proti němu. Na dopis pana Burána bych dovedla moc krásné odpovědi, ale píši jen tolik, že jsme se tomu všichni zasmáli! Nenapsal tam nic nového, toliko zopakoval několik vět pana redaktora.

Myslím, že se k nám ještě někdo připojí a pan redaktor lépe porozumí článkům pana V. než doposud. Opakuji slova pana T. A. Al., že by redakce mohla opravdu navrhnouti nějaké téma, aby chom již konečně mohli začít a nemuselo se stále psát »začneme«.

Co se týká výchovy podotýkám, že dnešní katolická mládež potřebuje stále dobré výchovy, i větší než dříve, ale není zapotřebí, aby se tímto tématem zaplavilo celé »Jitro«. Doufám, že příští ročník »Jitra« nás překvapí novým obsahem, — obsahem našeho rázu.

Přidají se také některé studentky?!

Slávka T., Krásno n. B.

Poz. redakce: Otiskujeme jen jako doklad toho, že i dívky se dovedou zúčastnit debaty. O vlastním obsahu máme však svoje mínění, několikrát již opakované.

—»«—

Poslední číslo »Jitra« ukázalo, že je přece nějaký zájem o »Řádky« a že katoličtí studenti dovedou též o něčem debatovat, ale musí býti dříve postrčení.

Kolega Valoušek hájil se novým dopisem a bylo jistě zajímavé srovnání a pozorně prostudovati

oba jeho dopisy i odpověď redaktora. Trapně na mě působilo — a myslím, že i na mnohé jiné — že kolega redaktor neodpověděl v posledním čísle. Učinil to zaň kolega předseda, ale vypadalo to jako nějaký »deus ex machina«, nebo jakoby kolega předseda chtěl redaktorovi pomoci z louže! Myslím, že v tomto případě nebylo toho rozhodně zapotřebí!

Je těžko v »Jitru« všem vyhověti, ale snaží se vyhověti aspoň většině. O jeho nedostacích i jeho zlepšení mohlo se debatovati v »Řádcích«, ale jen věcně! Škoda, že máme již poslední číslo.

Ještě však jinde se mluví o »Jitru«. Na pracovních kursech a hlavně na konferenci. Ale tam, bohužel, po tiskovém referátu se jen nevěcně žvaní a souhrn toho: »Nic se nezmění, zůstane při starém.«

Z toho však možno vyvozovati dvojí: Budťo »Jitro« je tak dokonalé, tak vytrřibené a postačující všem, že nepotřebuje žádné změny a nápravy, nebo katoličtí studenti o svůj jediný časopis nestojí a nezáleží jim, jak jejich jediný representant vypadá!

Blíží se pracovní konference na Velehradě. Tam znovu bude se dlouho debatovati o »Jitru«. Tam ukaže opravdový zájem o svůj časopis, vystupte se svými věcnými návrhy a tím mu nejlépe prospějete!

V. Pubal, Mělník.

Několik slov závěrem.

Až do 7. či 8. čísla nestála tato rubrika za mnoho. Zdálo se, že opravdu není dosti zájmu pohovořiti si otevřeně o určitých bolestech i radostech.

Teprve po otištění mého článku na tomto místě v 7. čísle počala se zdánlivě klidná hladina čeriti. Nechci zde všechno znova a znova vysvětlovati, snad se i hájiti, to si povíme až na pracovní říšské konferenci na Velehradě, přece bych však chtěl několik slov říci všeobecných, je to konečně mojí povinnost!

S jedním faktem musíme počítati vždy a t. j., že budou spokojeni a nespokojeni. To nese život konečně sám sebou a může to býti často samé věci na prospěch. Nesmí se to však dělati talk, jak se to dělalo dosud.

Nutno si uvědomiti, že »Jitro« musí sloužit zájmům středoškolačka i vysokoškolačka, když »Život«, který byl tribunou akademiků v tom smyslu zanikl.

Měli pravdu i ti, kteří se mnou a s mými názory zásadně nesouhlasili, ale jejich radikalismus byl upřílišený, ačkoliv radikalismus vítáme rádi, ovšem v otázkách zásadních. Těm, kteří si stěžují na nejednost linie v »Jitře« mohou říci jen tolik, že je velmi těžko z tak nesourodého materiálu jenž se sejde do redakce vytvořiti a udržovati vždy jednotnou linii. Ideová katolická jednota byla zachována vždy, jen formy se střídaly. V tom se konečně jeví to studentské! Proto je také časopis studentský.

Jsou zde někteří anebo se příštího roku objeví, kteří budou volat po redakční radě. Nic proti tomu nemám. V zájmu však jediného studentského katolického časopisu radím k tomu, aby zde zůstal vždy jeden hlavní redaktor, který by nápady redakční usměrňoval, aby se nezačalo zase z ničeho a dokonce s redaktory několika najednou! Za redakční radu se tedy plně přimlouvám, ale za takového uspořádání, jak jsem se o něm zmínil.

Pokud pak jde o shrnutí toho všeho, o čem zde

bylo debatováno, řekněme si, že to mělo konečně také své dobré plus. Leccos jsme slyšeli a vzali z toho poučení, které bude možno však prakticky na rok prováděti. Uvědomíme si však, že doba je příliš vážná a vyžaduje soustředění sil a ekonomické jich využití jinak než ve věcném domlouvání se jak to nebo ono formálně řešiti a vyřešiti. Musí nám jíti o věc a ne o osoby. Bylo by to příliš malicherné vybijeti síly na věcech podružných, zatím co zásadní otázky a události by nám unikaly.

Všem těm, kteří jakýmkoliv způsobem se přičinili na této rubrice co nevěleji děkuji a každému jsem veřejně k dispozici a rád vyslechnu stezky i žaloby veřejně na valném shromáždění na Velehradě! Tam si o »Jitře« věcně pohovoříme a uvidíme k jakým závěrům dojdeme, abychom z nich v příštím období mohli mnoho dobrého vytěžiti.

Na shledanou na posvátném Velehradě!

V. Černý, redaktor.

—»«—

J. V. Pubal:

Ke konci školního roku.

*Již zase rok se k svému konci chýlí,
pln usilovné práce, námahy i přání,
rok úspěchů i promarněné síly,
v němž naděje se často mění ve zklamání.*

*Již konec. Každý spěchá vyčerpaný
k těm chladným potůčkům i v lahodný stín lesa,
v zelené nivy, mezi širé lány,
v klín přírody, kde srdce radostí jen plesá.*

*A znovu vrátí se. Zas stejná práce,
tužby, ideály i nedosněná přání.
S Bohem, přírodo! Nový přišel vládce,
jenž naděje tak často mění ve zklamání.*

Školní potřeby a knihy, odbornou i vzdělávací četbu a různé zboží papírnické kupujte jediné v našem katolickém závodě. Velký výběr originálů anglických (Tauchnitz Edition), německých a ruských. Slovníky všech řečí, mapy, plány a turistické průvodce. — Bohatý výběr knih české literatury.

Knihkupectví a papírnictví

„U zlatého klasu“

Praha II., Karlovo nám. 5-6.

OBSAH

	Strana		Strana
BÁSNĚ:			
Dobrovská Nasta: Racek	212	Burget Josef Dr.: Jan Vrba ve světle kritiky dra Fr. Roubíka	71
Dovel Jiří: Ticho v podzimu	7	Černý Václav: Referát o »Jitře«	10
Viděl jsem slunce	41	T. A. Edison mrtev	70
U hrobů	78	Vánoční úvaha	101
Eida L.: V parku	132	Biskup dr. Antonín Podlaha	196
Až budu sám	169	Potřeba vůdců	257
Gamma: Podobizny	305	Vzácné jubileum	289
Jarmil O.: Z večerní ulice	164	Čeřovský Jan: Památce autora »Sv. Šebestiána z Wedingu«	37
Jindra: Má matka	109	Nová Politeia	110
Joska Vl.: Úsměv	66	Kolem Ruska a pětiletky	133
Tuláku!	70	Světlo rytířství	206
Motivy ticha	74	Potřeba tradice	238
Kornel J.: Květ	209	K výstavě a jubileu Zd. Braunerové	264
Stín	236	Dvě životní jubilea	294
Líc V.: Matce	262	Příklad sv. Vojtěcha	296
Večer u vody	265	Daňha Alfons: Pius XI. na stráži proti bolševismu	67
Klekání	291	Do Říma zase pojedeme	137
Merth Fráňa: Letní láska	14	Noví mučedníci	162
Otcovy ruce	40	Naše naděje	199
Noční vítr	141	Květen katol. studentstvu	227
Miriam: Večer	38	Pout katol. studentstva čsl. a inteligence do Polska roku 1932	238
Noc	49	Durych Jaroslav: Poslání studentstvu	99
Silou své vůle	68	Efes. In memoriam † Aloise Kosmáka	201
Listopad	71	Fiala Karel: Příští úkoly	2
Ranní sloky	142	Fuchs Alfred dr.: Universalita papežské politiky	161
Strofy pesimistické	171	Giusti Wolfango: Hlas italského kritika o Jaroslavu Durychovi. (Přeložil Josef Laurenčík.)	44
Vřesoviště	271	Hradil Fr. JUC.: III. kongres slovanských katolických akademiků a seniorů na Slovensku	18
Němec V.: Ku chrámu Tvých očí	102	Jaroš Alexej: Sjezd Ústředí katol. stud. čsl. v Opavě 22. a 23. srpna 1931	7
Opasek Jan: Les	12	Naše přátelství s italskou universitní mládeží	231
Roráty	101	K. F. MUC.: Sexuální problém	171
Zimní klekání	137	Krejsa Fr.: Biskup dr. Antonín Podlaha	195
Ruden Zdeněk: Stříbrné hvězdy	3	Kupka Josef, dr., biskup: Milá mládeži!	130
Sch. M.: Otče!	106	† Leopold, arcibiskup: List olomouckého arcibiskupa dra Prečana katolické mládeži	65
Slávěnský Jánuš: Pozdrav	10	m h: Nezapomínejme na periferii	170
Jeseň	44	M. I. I.: Zlín—Moskva	109
Stín J. V.: Bílá laň	230	Opasek Jan: Svatý Václav	1
Tichý Ota: Jezero	268	Putování k sv. opatu sázavskému	20
Nocturno	298	Krátký výtah života sv. Prokopa	21
Trpký E. B.: Hlad	138		
Zasněžená krajina	139		
Vad F.: Květen	258		
Mládí	264		
V zahradě	296		
Věk A. L.: Duha Boží	227		
ČLÁNKY POUČNÉ:			
Aljoša: A audience u náměstka Kristova	235		
Boháč Jan, prof., Mons.: Vše pro duši	66		
Význam stud. římských poutí	230		

	Strana		Strana
Jediné potřebné	162	F. K. J.: .	138
Bohatství a chudoba	203	Fidelis: Vstup na vysokou školu	4
pj: Msgre Jan Ev. Sedlák	100	G. L.: Zvoník	267
Pecka Dominik, prof.: Bolesti a radosti	129	Hradecký: Výbor	174
Ponl V.: Snad vůle?	104	Jitzowski Eda: Ulice	269
Pubal V. J.: Krok do života	208	Jožka: Svatý Mikuláš	113
Řehoř Václav P., africký misionář: Africké cestování	107	Kralovec Jiří: Letošní »Pax Romana« a co se kolem ní sběhlo	15
Scheinost Jan: Mladí lidé a staré podvody	33	Láska Václav J.: Shledání	74
Slavík Bedřich: Návrat vzdělců	102	M.: U Matky Boží Čenstochovské	112
Přehled současné katol. literatury	164	Hanzi	270
Poznámka k spisům A. Langa	205	Miriam: Zimní večery	141
Poznámka k tématu Goethe a Čechy	226	Nováková Emilie: Až na věčnosti	302
Schwarz Fr.: Svatá Anežka a jehňátka	211	Olga V.: Májová	266
Carcassonne	243	Ondál V.: Nad kalendářním útržkem	113
Div západu	265	Opasek J.: Želiv	81
Suchánek St. dr.: K jubilejnímu kongresu katol. studentů »Pax Romana«	12	Přikryl A.: Srna	43
Š. C.: Před 40 lety mezi studentstvem v Hradci Králové	40	Márnice	43
tn.: Ad permultos annos	39	Zrána a co se přihodilo	73
T-šar Alois: Za zemřelým MUC Josefem Šimkem	261	R. M.: Příhoda na simplonském nákladníku	79
Vilinskij S. Valerij dr.: Věci východní	193	Šterba C.: Hradec Králové	36
Z. Z.: Hovory s generací před námi 209, 241, 262, 298		Voskovec a Werich: Úryvek z »Golema«	172
Zahrádka V.: Tiché svítání?	139	Val F.: Ráno	213
Zavadil Emil: Do Lvova a Varšavy	131	Májový reflex	269
Zavoral dr., opat: Mladí přátelé moji	1	Píseň dne	302
O nás	225		
Zeman Josef, P.: Dopis z Číny	291		
Studentský apoštolát	204		
Apoštolát exercicií	240		
Nové úkoly	258		
Pohoršení slova	260		
Mladí	294		
Zima Václav: O katolické jednostrannosti	68		

BELETRIE:

Aljoša: Bez nadpisu	41, 78
Bližkowski E.: Momentka z ulice	302
Buráš Oldřich: Známost z prázdnin	22
Moje přednáška v radiu	212
Č. T.: Dvě dívky	81
Dobrovská Náša: Váša	14

HLÍDKY:

Cyrlometodějská: 24, 51, 84, 115, 143, 178, 214, 273, 306.
Divadlo a film: 60, 91, 124, 154, 190, 220, 252, 281, 316.
Dívčí: 25, 51, 85, 117, 145, 180, 215, 247, 275, 308
Duchovní: 24, 50, 83, 114, 142, 177, 214, 245, 272, 305.
Esperantská: 60, 151, 190, 220, 252, 281, 317.
Literární: 27, 57, 90, 120, 151, 185, 218, 249, 278, 313.
Misijní: 56, 84, 116, 143, 179, 215, 246, 273, 307.
Orelská: 27.
Organisační: 25, 52, 86, 118, 146, 180, 216, 247, 275, 308.
Řádky melitostné: 63, 95, 127, 160, 192, 223, 254, 285, 318.
Z domova i z ciziny: 29, 61, 93, 125, 156, 191, 221, 253, 282, 316.
Zahraniční: 62, 94, 126, 157, 192, 221, 253, 284, 318.

?

e	z	e	p	s	b	e	m	á	s	e	t
k	n	a	m	e	k	á	s	í	d	e	s
l	n	á	n	s	m	e	j	c	r	ž	k
í	ý	a	t	o	k	u	s	s	í	l	a
o	l	c	j	s	l	á	k	á	ú	r	e
š	p	e	h	i	o	y	j	p	r	v	k
d	s	y	m	m	s	l	á	e	a	k	v
r	c	h	n	e	é	d	u	v	d	d	é
j	c	e	ň	i	ž	d	l	n	l	n	d
i	o	a	c	a	š	a	u	i	d	r	a
e	d	m	k	e	s	ý	š	š	u	á	v
r	c	h	v	t	l	u	v	h	e	o	l
			t	y	s	é	á	z			

9. Přesmyčka.
Kdo najde autora?

Daň břichu

L O R

10. Zrůda s háčkovkou.
Jiří Plachetský.

»Ona« bankéřova nepsává »V«
»zrůda« kdysi majiteli zjednávala —.

11. Přesmyčka.
Aldej.

O t o m á b o u l i

12. Přesmyčka.
Jard. Snodr.

Šest rodin na schůzi by
kde se jim hovořilo
o mužovi jehož škoda:
o muži našeho národa.

**ZŮSTAŇTE VĚRNÍ JITRU
I NA VYSOKÉ ŠKOLE!**

Oznamte nám změnu adresy.

**ZÍSKEJTE NOVÉ
ČTENÁŘE
JITRA**

**KALENDÁŘ KATOLICKÉHO
STUDENTSTVA**

JIŽ VYŠEL!

Vkusný
praktický
lázeňský!

24 stran - cena 5 Kč

Objednávky
přijímá »Moravan«, spolek
katolických mlad., Brno, Dra
B. Macha 117.

**Okamžitě
objednejte:**

I. SVAZEK EDICE »JITRA«,

Profesor Dominik Pecka:

Tajemství života

Cena poštou Kč 4.50

II. SVAZEK EDICE »JITRA«,

**Charitate Christi
compulsi**

Vyšlo 10. června 1932. — Majitel, vydavatel a nakladatel Ústředí katolického studentstva česko-slovenského v Praze. Vytiskla Československá akciová tiskárna v Praze. Redaktor Václav Černý. Odpovědný redaktor JUC. Emil Zavadil. Užívání novinových známek povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů v Praze pod čís. 264.300-VII. ze dne 29. listopadu 1929.